«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуріков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

УКРАЇНА. Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Том 3

Книга 12

Статті та новини № 2.401-2.600

м. Київ - 2024 р.

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність *«інформаційного шуму»*.**

2. ПЕРЕДМОВА

Принципи нової політичної системи

Частина І

Проблеми політичної системи та необхідних змін до Конституції

Сергій ***Дацюк***, корпорація стратегічного консалтингу „Гардарика”

Чому українська Конституція вже зазнала і ще зазнає багатьох змін у майбутньому? „Конституційна угода” 1995, Конституція 1996, зміни до Конституції 2004 — що відбувалося кожного разу?

Можна впевнено говорити, що **це був компроміс інтересів, а не розробка теоретичних принципів**.

> **1) — Конституція наша непостійна тому, що вона побудована на основі компромісу політичних партій та груп впливів.**

Конституція в усіх її редакціях — це „збірна солянка” різних запозичених принципів.

При цьому,

> **2) — українська політична еліта досі навряд чи спроможна сформулювати власні принципи для Конституції, які би мали теоретичне підґрунтя, тобто базувалися на власній оригінальній теорії права.**

1. Компроміси замість теорії

Власне, **розвиток правової теорії в Україні відсутній**, хоча спеціалісти в сфері конституційного права є, але вони послуговуються чужими теоріями.

Поки що,

— мало хто з українських правників зацікавлений розвивати правові теорії:

> 1) — жодній владі це не потрібно, бо авторитаризм є і досі привабливий; це не потрібно партіям, бо це не можна продати на виборах;
>
> 2) — це не потрібно вченим, бо колишніх вчених взагалі не вчили будувати правові теорії;

3) — а побудова правових теорій поза їх політичною підтримкою в час дозвілля наражається на неувагу і забуття суспільства.

Правова теорія потрібна громадянам як спосіб побудувати систему самоврядування та контролю за владою,

але

громадяни зокрема не можуть бути замовниками розробок таких теорій.

Відтак

— правові теорії, що використовуються політиками в конституційному процесі в Україні, є або застарілими, як от у лівих, або запозиченими на Заході, як от у правих, або відсутніми чи еклектичним, як от у центристів.

В такій теоретичній ситуації прийнята на основі короткострокового компромісу інтересів політичних сил та груп впливів Конституція, як показує досвід, не може бути недоторканною довго. Приходять інші політичні сили, шукають іншого компромісу інших інтересів, і під це знову переписують Конституцію. Тому нам доведеться можливо ще не раз переробляти Конституцію під ті чи інші компроміси інтересів до тих пір, поки теорії права не стануть основою конституційного процесу.

Щоб прийняти ефективно діючу Конституцію надовго, повинні бути власні оригінальні теорії права, які би не просто узагальнювали інтереси соціальних прошарків суспільства на найзагальнішому рівні, а пропонували принципи соціальної ефективності Конституції. Тобто до створення нової Конституції ми маємо відповісти на питання: що означає „соціально ефективна Конституція”?

1)

Отже перша проблема — українська Конституція будується на основі компромісу інтересів груп впливів, а не на власних теоретичних засадах.

2)

Друга проблема: нинішня Конституція описує дуже обмежену сферу політичної системи — винятково систему центральної влади.

Тобто,

— Конституція, з точки зору системи управління, описує тільки один фокус управління, до того ж обмежений — внутрішню систему державного управління.

Відгадайте загадку: яка найкоротша стаття нинішньої Конституції? Найкоротшою статтею Конституції як нинішньої, так і в новій редакції, що введена в дію 1 січня 2006 року, є стаття 7:

„В Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування”.

Така лаконічність — це ганьба вже сама по собі.

Тобто,

— з двох традиційних систем управління — державного управління та самоврядування — політичний торг багато років іде саме щодо системи державного управління.

3)

Нарешті головна проблема нинішньої Конституції

— вона зроблена поза уявленнями про світове лідерство країни.

Тобто,

1) — люди, що її розробляли, ставили за мету досягти компромісу щодо своїх внутрішніх інтересів в такому вигляді, щоб це було прийнятно для світової спільноти.

При цьому

2) — в принципі не ставилася мета побудувати політичну систему в країні, яка спрямована на досягнення нею світового лідерства в гуманітарному розвитку, на збереження та розвиток своєї культурної ідентичності у світі.

Конституційний процес в Україні до сьогодні — це 1) змова еліт, 2) розподіл та перерозподіл владних повноважень в ситуації 3) дерибану та корупції всередині країни та 4) зовнішнього управління такою країною.

Зараз вже очевидно, що

— влада є завжди мало зацікавленою в створенні політичної системи для громадян: вона робить це тільки під тиском обставин.

Здійснити зміни політичної системи можна навіть і без змін до Конституції — шляхом укладання „пакту еліт” та створення на його базі правових прецедентів, які вже потім закріплювати в Конституції.

Але „пакт еліт” не повинен бути угодою про політичні інтереси, як це зараз демонструє еліта. „Пакт еліт” — це угода про принципи.

Тобто,

— будь-які зміни політичної системи перш за все потребуватимуть нових теоретичних принципів, нових теорій.

Наша мета:

1) — озброїти теоретично нове покоління політичної еліти, запропонувати йому принципи нової політичної системи.

2) — А як реалізувати ці принципи — це питання політичної доцільності.

2. Новий тип стратегічної влади як відповідь на світові виклики

Щоб зрозуміти глибше ті проблеми, з якими ми зіткнулися, ми введемо розрізнення двох визначень нинішньої ситуації — „конституційна анархія" та „стратегічна неадекватність".

„Конституційна анархія" — це сьогоднішня ситуація всередині країни, коли вся влада ніби присутня, а все відбувається так, ніби влади нема, тобто має місце і дефіцит влади, і дефіцит політичної волі.

1)

Перш за все **„конституційна анархія" породжує авторитаризм** – коли повноваження того чи іншого органу влади погано виписані в Конституції, у того чи іншого органу влади з'являється можливість створити прецедент використання неописаних повноважень.

2)

По-друге, **„конституційна анархія" породжена не тільки відсутністю ясно прописаних повноважень гілок влади, але і відсутністю принципів їхньої роботи, яких просто немає в Конституції.**

1) — Свого часу мені доводилось висловлювати недодуману точку зору, що нинішня Конституція непогана, потрібні лише закони на її виконання — наприклад „Закон про Кабмін", „Закон про РНБО", „Закон про Секретаріат Президента".

Тобто,

2) — «якщо будемо мати ці закони, владу всіх гілок влади буде точно описано, і всі проблеми будуть вирішені».

Ні, не будуть.

Тобто,

3) — безумовно ці закони потрібні, але вони не вирішать проблему „конституційної анархії".

Більше того,

4) — реальне самоврядування, яке виникає стихійно і досі не описане в Конституції, та якщо навіть і буде там описано, то це лише посилить „конституційну анархію” з точки зору взаємодії самоврядування з владою, розподілу повноважень між самоврядуванням та владою.

А описати взаємодію самоврядування і влади на принципах наявної Конституції, як це буде показано далі, неможливо.

Що ж таке „стратегічна неадекватність”? Це означає, що нинішня Конституція відтворює і закріплює ситуацію зовнішнього управління країною за відсутності центру прийняття стратегічних рішень всередині країни.

Коли стратегічна влада в країні відсутня, а внутрішні центри прийняття виконавчих рішень розробляють свої рішення без врахування всього кола суб'єктів, неоперативно діють в кризах, будують одномірні і короткострокові стратегії, тоді країною управляють зовнішні центри прийняття стратегічних рішень, які розробляють більш оперативні рішення, з багатомірними і більш довгостроковими стратегіями.

Сьогодні об'єктом управління державної влади є здебільшого внутрішні процеси в країні. Але сьогодні ситуація в світі принципово змінилася.

1) Наддержавні утворення різного типу (ЄС, СОТ, НАТО), світова держава США та сильний щодо України геополітичний гравець Росія впливають на Україну вже настільки, що фактично приймають сьогодні вже більшість рішень всередині України.

2) Інфраструктури, які виходять за межі країни і потребують нового типу інфраструктурного управління (яке вперто не бажають застосовувати українські міністри та чиновники), — все це не заслуговує на увагу політичної еліти України, хоча при цьому визначальним чином впливає на всі процеси та суттєві рішення в країні.

3) Пришвидшення культурно-інформаційних процесів комунікації, що ставить нас перед викликом втрати культурної ідентичності України. Постановка питання про входження України до ЄС означає поступову втрату культурної ідентичності нас як нації — це в принципі не усвідомлюється політичною елітою.

Таким чином Україна стала об'єктом геополітичної експансії Росії, стратегічного впливу США, стратегічного управління з боку ЄС, СОТ, НАТО, ЄЕП в ситуації, коли ми, не маючи своєї системи стратегування, програємо кожному з цих суб'єктів стратегічно в довгостроковій перспективі.

Всі вище наведені обставини не розглядаються українською політичною елітою як такі, що підлягають осмисленню на рівні правової теорії, технології та спрямування політичної системи через Конституцію, на рівні нової стратегії, на рівні нового, вже не національного, а цивілізаційного проекту.

Нинішня Конституція базується на застарілому уявленні про три гілки влади — законодавчу, виконавчу та судову. Разом з тим, як ми бачимо з описаних вище обставин сучасного світу, з'явився новий тип влади — стратегічна; де стратегічність розглядається як спосіб багатомірного (багатофокусного) управління, коли враховують довгострокові стратегії різних зовнішніх стратегічних гравців і на противагу їм розробляють та впроваджують свою довгострокову стратегію. Стратегічна влада завжди діє, навіть коли це не наша влада. Тобто завжди чиясь стратегія здійснюється в Україні, навіть коли це не наша стратегія. Стратегічна влада — тільки частково влада демократична. Стратегія — інструмент багатомірного рефлексивного мислення, що не доступне широкому загалу. Стратегування — інструмент здебільшого елітний. Найбільша таємниця успішних країн — визнання стратегічної влади як частково демократичної задля світового домінування своєї культурної ідентичності. Такі успішні країни решті країн пропонують саму демократію без стратегічної влади. Якщо ці інші країни погоджуються на демократію без стратегічної влади, то це невідворотно веде їх до культурної асиміляції в цивілізаціях, які є носіями світових стратегій. В стратегічних цивілізаціях демократія контролює тільки видимі і загально зрозумілі аспекти стратегування — самих стратегів, соціальні інститути стратегування, вплив стратегічної влади на інші традиційні гілки влади.

Відсутність уявлень про новий тип стратегічної влади породжує стратегічну неадекватність, яка не збігається з „конституційною анархією". Стратегічна неадекватність означає буквально таку ситуацію, коли конституційно закріплені дві обставини: відсутність центру прийняття стратегічних рішень всередині країни (відсутність стратегічної влади) і ситуація зовнішнього управління країною (законодавство України є частиною світового законодавства, Україна вступає в різні наддержавні утворення, блоки, організації, які мають власні стратегії та диктують їх Україні).

Отже навіть якщо буде подолано „конституційну анархію", то розподіл влади буде здійснено в системі уявлень про те, що Президент, Секретаріат Президента, Кабмін та РНБО — виконавча влада. А це — не так. Ми в результаті змін до Конституції 2004 року вивільнили Президента від значної кількості виконавчих повноважень. Але не зробили наступні кроки — не описали президентську владу (Президент, Секретаріат, РНБО) як стратегічну владу, тобто не створили систему стратегування з точки зору співвіднесення виконавчої та стратегічної влади, не описали систему розробки та прийняття стратегічних рішень в Конституції.

„Конституційна анархія” — це недороблений конституційний механізм в старих запозичених уявленнях. „Стратегічна неадекватність” — відсутність стратегічної влади як нового механізму розвитку країни в нових уявленнях про світ, що змінився. А самоврядування як конституційний принцип владності — влада походить від самоврядування, а не навпаки.

Більшість політичних партій сьогодні розуміють необхідність подолання „конституційної анархії” в тому числі за рахунок створення дієвого самоврядування. Деякі партії розуміють наявність „стратегічної неадекватності”. Але жодна з партій поки що не пропонує „стратегічну владу” як принципи нової Конституції.

3. Принципи старої Конституції та нові принципи

Нинішня Конституція навіть в її новій редакції 2006 року не є соціально ефективною, оскільки:

1. Консервує ситуацію „конституційної анархії” навіть за умов прийняття змін щодо реального самоврядування.

2. Консервує ситуацію „стратегічної неадекватності” та пов'язану з нею ситуацію „зовнішнього управління країною”.

3. Робить недієвим самоврядування навіть після його детального опису в Конституції, оскільки діє принцип домінування влади щодо будь-яких повноважень самоврядування, і „народ як джерело влади” — залишається декларативним принципом.

4. Застосовує повсюдно в тексті старе розуміння принципу „стримувань і противаг” як лише в органах влади безвідносно: до самоврядування, до інфраструктур, до зовнішніх міжнародних структур, що мають стратегічний вплив на державні рішення.

5. Не містить поняття „стратегічна влада”, не описує систему стратегування як набір механізмів та процедур.

6. Не містить принципів дії та цілей законодавчої та виконавчої влади.

7. Не розповсюджує верховенство права на принципи судової влади.

Нинішня Конституція є теоретично застарілою, соціально неефективною в ситуації зовнішнього управління країною, не дозволяє відповідати на світові виклики, веде до знищення культурної ідентичності України, її асиміляції, наприклад, в Європейській спільноті. Нинішню Конституцію не може бути змінено, вона має бути повністю переписана наново на нових принципах.

Часи простого влаштування політичної системи минули. Світ став складним, багатовимірним. Країна вже перебуває в ситуації „зовнішнього управління”

світових центрів стратегічного управління. Відтак політична система нашої країни має теж стати складною, інакше країна в найближчому майбутньому не зможе зберегти ні свою цілісність, ні свою культурну ідентичність, ні вийти з ситуації „зовнішнього управління”, не кажучи вже про неможливість стати світовим лідером.

http://dialogs.org.ua/project_ua_full.php?m_id=7475

***

Частина II

Головні принципи оновлення політичної системи і конституції

Ми поставили собі мету — сформулювати принципи організації політичної системи в країні, які би дозволяли досягати світового лідерства та втримувати його. Принципи, які тут виписано, сформульовані саме з такої позиції. Ці принципи будуть зовсім не зрозумілі для людей, які вважають ситуацію „зовнішнього управління”, в якій знаходиться Україна, непереборною або мало усвідомлюють таку ситуацію. Також ці принципи будуть не зрозумілі для людей, які самі прагнуть здати країну у „зовнішнє управління”, не важливо кому — Росії, США і т.д.

1. Принцип цілісності та багатомірності політичної системи

Політична система, що описується в Конституції, має бути описана як цілісна з чотирьох основних позицій — громадянина, самоврядування, трьох традиційних гілок влади, стратегічної влади.

Конституція має створювати та описувати декілька взаємопов'язаних процесів та систем:

1) описувати права та свободи людини як громадянина;

2) збирати країну в єдине ціле на рівні законодавчої, виконавчої та судової влади;

3) збирати країну в єдине ціле на рівні системи самоврядування;

4) створювати систему стратегування в країні, яка би, з одного боку, дозволяла збирати країну в єдине ціле на рівні стратегічної влади — щодо інших країн, блоків країн, організацій та інфраструктур, які суттєво впливають на всі політичні та економічні процеси в країні, а з іншого боку, дозволяла би вирішувати питання збереження та розвитку своєї культурної ідентифікації як країни-культури на довгостроковий

термін часу, тобто стратегування збирає країну у світі (простір) та щодо майбутнього (час).

Наша конституція описує, хоч і погано, тільки перші дві системи. Інші дві — не описує взагалі. Тобто, завдяки наявній Конституції ми як країна, як нація, як держава та суспільство неспроможні відповідати на ті виклики, які ставить перед нами час.

Отже розробники Конституції мають виписувати Конституцію з чотирьох різних позицій:

1. „Позиція громадянина" в Конституції — це опис його прав та свобод і як одне з природних прав, що корениться в самому понятті свободи — право на самоврядування. Відповідь на питання — чи гарантує Конституція права та свободи в усьому тексті.

2. „Позиція самоврядування" — як організоване самоврядування, розподіл повноважень між самоврядуванням та владою з позиції самоврядування, а не з позиції влади. Відповідь на питання — чи гарантує Конституція самоврядування в усьому тексті.

3. „Позиція законодавчої влади" — як організований Парламент та робота депутатів. Відповідь на питання — чи гарантує Конституція представництво інтересів депутатами та незалежну і некорупційну розробку ними законів.

4. „Позиція виконавчої влади" — як організована робота Кабміну. Відповідь на питання — чи гарантує Конституція незалежну роботу виконавчої влади, чи ця влада є незалежною в своїх діях від Президента та Парламенту, як вона поєднується з самоврядуванням.

5. „Позиція судової влади" — як організоване судочинство в країні. Відповідь на питання як реалізований принцип „верховенства права", „подолання обмеженості закону", „незалежності суду", „справедливості".

6. „Позиція стратегічної влади" — зовнішня політика, взаємодія з міжнародними блоками та організаціями, довгострокові пріоритети виконавчої влади, інфраструктурне управління, система стратегування: детальний опис функцій щорічного послання Президента, функцій Програми Уряду, функцій Інституту Стратегування, функцій Секретаріату Президента, функцій РНБО, повноважень щодо розвитку інформаційного суспільства та електронного самоврядування. Відповідь на питання — як система стратегування забезпечується на всіх рівнях влади, як вона поєднується з самоврядуванням відносно територіальної цілісності, збереження-розвитку культурної ідентичності, світового лідерства країни щодо розвитку.

Ці чотири позиції — „точки збирання" країни в єдине ціле. А четверта позиція — ще й позиція розвитку країни всередині лідерських позиції у світі та збереження власної культурної ідентифікації. Після написання тексту

Конституції чотирма різними експертними радами щодо кожної позиції цей тест має бути досліджено на предмет цілісності. Суттєво мають бути переглянуті і принципи, які завжди використовуються при розробці Конституції, відомі правникам і рідко піддаються ними сумніву.

2. Принципи прямої дії Конституції

Принцип прямої дії Конституції складається з вимог до Конституції (теорії), вимог до її розробки та зміни та з вимог до застосування Конституції (практики застосування).

Теоретичні принципи прямої дії Конституції:

1) — кожна норма Конституції сформульована простим та недвозначним чином: про одну і ту ж річ в Конституції говориться лише раз, і кожна стаття говорить лише про одне;

2) — кожне поняття, що вводиться, просто роз'яснюється в Конституції, якщо воно не є досить простим або щодо нього нема суперечок в різних галузях права;

3) — кожна норма Конституції відноситься до певного чи певних суб'єктів і має правові наслідки;

4) — кожна норма Конституції, що відноситься до опису гілок влади, не регламентує, а визначає: тобто, склад, повноваження, періодичність роботи гілок влади повинні бути визначені у такому обсязі, щоб вони торкалися кожного громадянина, що бере участь у виборах (Президента чи Парламенту) чи стикається з захистом (порушенням) своїх прав щодо Суду. Взаємодія між гілками влади і внутрішній регламент роботи гілок влади є не проблемою Конституції, а інших відповідних законів;

Принципи прийняття та зміни Конституції задля її прямої дії:

1) — Конституція розробляється і змінюється не шляхом досягнення компромісу інтересів, а на основі принципів, бо тільки принцип може діяти безпосередньо, не залежати від інтерпретації, оскільки завжди можна відстояти первісне значення принципу;

2) — Конституція приймається прямим голосуванням всього народу і тому підтримується його волею і згодою — конституція потвердження права і свободи цілого народу на відміну від будь-якого окремого закону, тому вона діє прямо;

3) Принципи застосування прямої дії Конституції:

4) — для безпосередньої дії Конституції не потрібні інші закони та роз'яснювальні акти та укази;

5) — дії, що суперечать Конституції, повинні бути негайно припинені Судом, а у випадку наявності в таких діях злочину тим же Судом повинна бути зініційована кримінальна справа;

6) — інформація про неконституційні дії може бути передана до Суду будь-якою людиною неанонімно, яка в разі необхідності може вимагати свого захисту від можливих посягань з боку підозрюваних;

7) — статті, що суперечать всім цим переліченим принципам, не мають прямої дії, і повинні бути витлумачені Судом в такій інтерпретації, яка показує суть прямої дії.

3. Принцип типології прав

Права поділяються на „природні права", „громадянські свободи", „соціальні гарантії". Перші захищаються всіма гілками влади, фінансуються бюджетом щонайперше і завжди; другі захищаються законодавчою та судовою владою і на практиці можуть порушуватися виконавчою владою, фінансуються з бюджету за окремими рішеннями влади; треті надаються виконавчою владою за наявності коштів в бюджеті.

4. Принципи різних гілок влади та її смислу для самих представників цієї влади

Описуючи владу нинішня Конституція говорить про багато що, окрім того, навіщо кожна з гілок влади. А це має бути сказано, бо відсутність мети у кожної гілки влади саме і робить її безвідповідальною щодо громадян і неосмисленою для самих представників цієї влади.

Принцип самоврядування — суспільний розвиток на засадах самодіяльності та делегування органам влади тих повноважень, які неможливо опанувати шляхом самоврядування.

Принцип стратегічної влади — лідерство країни щодо світу та часу, збереження та розвиток культурної ідентичності країни.

Принцип законодавчої влади — розумне влаштування світу, який підвладний законам країни.

Принцип виконавчої влади — постійно пояснювати громадянам своє бачення розвитку країни, а не тільки економічного зростання, та досягати цього розвитку шляхом ефективного управління та координації дій різних економічних суб'єктів.

Принцип судової влади — справедливість взагалі та захист права слабкого зокрема.

Принцип розподіленого суверенітету означає, що суверенітет країни не є цілісним, гомогенним, неподільним. Суверенітет є суть перелік повноважень, які всі гілки влади розподіляють договірним чином: 1) до наддержавних структур; 2) до центральних традиційних трьох гілок влади; 3) до самоврядування як гілки влади; 4) до стратегування як гілки влади.

5. Принцип „стримувань і противаг" в новій Конституції має діяти в розширеному вигляді:

1) Вихід „стримувань і противаг" в повноваженнях гілок влади за межі країни задля збереження, з одного боку, входження країни у світ (ЄС) та збереження нею цілісності та культурної ідентичності;

2) Вихід „стримувань і противаг" відносно інфраструктури за межі влади, оскільки центр прийняття інфраструктурних рішень має бути в чотирикутнику: державна влада — місцеві влади — бізнес — компетентна громадськість (експерти) задля ефективного управління інфраструктурою;

3) Принцип „стримувань і противаг" самоврядування відносно влади спрямований на розвиток самодіяльності громадян, реалізацію їх природної свободи на управління власним життям. Тобто самоврядування є первинним щодо влади, але влада обмежує його винятково у питаннях територіальної цілісності, збереження-розвитку культурної ідентичності, стратегічного розвитку країни.

6. Принципи розширеного розуміння „джерела влади"

Джерелом влади є не народ, розуміння якого абстрактне, а використання народу з боку влади, наприклад, через референдум, маніпулятивне, а реальний процес здійснення влади народом — самоврядування. Джерелом влади є реальний процес самоврядування, а не опосередкована владою воля народу. Референдум опосередкований набором і способом формулювання питань, що виносяться на референдум, та можливістю імплементувати або ігнорувати результати референдуму. Представницька влада опосередкована виборами, де сьогодні вибираються не відповідальні тією чи іншою мірою партії, а безвідповідальні блоки партій, на які після виборів народ не може ні вплинути, ні контролювати, ні відкликати.

Принцип максимального устремління до безпосереднього самоврядування.

Джерелом влади в країні є самоврядування. Найвища форма влади — безпосереднє самоврядування і як його розвинута форма — електронне самоврядування.

Принцип громадського управління делегуванням влади або принцип розширеної субсидіарності.

Діє принцип „передачі повноважень від самоврядування до влади" а не принцип „зафіксованих у Конституції повноважень влади". Відтак повноваження влади мають звужуватися, а повноваження самоврядування розширюватися.

В цьому процесі діє ***принцип розподіленого суверенітету***, який закріплено в Конституції.

Походження влади від самоврядування, а не навпаки означає, що повноваження делегуються центральній владі значною мірою знизу, від процесів самоврядування, які передають центральній владі повноваження в тій мірі і на той час, в якій мірі і в який час самі не можуть справитися з цим. Це означає, що повноваження в будь-який момент можуть бути повернуті від центральної влади до самоврядування. Дуже важливо те, що повноваження влади делегуються не згори вниз, а знизу вгору. Ці повноваження делегуються в обсязі, що визначається знизу. Ці повноваження делегуються тимчасово і в будь-який момент можуть бути взяті за ініціативою знизу назад.

7. Принципи самоврядування в межах принципу розподіленого суверенітету

Самоврядування будується на принципі субсидіарності.

Це означає, що на більш високому рівні вирішуються тільки ті питання, які не можливо вирішити на нижчому рівні. Державна влада має вищі від самоврядування повноваження лише в питаннях територіальної цілісності, стратегічного розвитку країни, збереження-розвитку культурної ідентичності.

Принцип розширення прав знизу — конституційна основа субсидіарності.

Це означає, що

> — органи місцевого самоврядування можуть видавати правові акти, які регулюють відносини в сфері конституційного права.

Якщо такі правові акти розширяють або посилюють права, свободи чи гарантії, то ці правові акти мають визнаватися джерелом регулювання конституційних правовідносин.

8. Принципи „Стратегічної влади" в межах принципу розподіленого суверинітету

В новій Конституції має бути описаний новий тип влади — стратегічна, тобто інша, ніж судова, виконавча і законодавча. Стратегування — спосіб багатомірного (багатофокусного) управління, коли враховують довгострокові стратегії різних зовнішніх стратегічних гравців і на противагу їм пропонують та впроваджують свої стратегічні кроки.

Принцип системності стратегування.

Стратегування може бути ефективним не в разі існування стратегій чи стратегічних органів, а за умови наявності складної і розгалуженої системи розробки та впровадження довгострокових стратегій, застосування стратегічних сценаріїв дії влади та використання стратегічної гри та контргри в різних стратегічних сферах політики та економіки.

Система трьохрівневого стратегування.

В країні має бути створено ***трьохрівневу систему стратегування*** — набір інститутів, процедур, взаємозв'язків з виконавчою владою, що дозволяє здійснювати стратегування. Стратегування повинно мати три пов'язані рівні:

1) громадсько-політичне стратегування (розробка політичної публічної загальнонаціональної Стратегії, яка показує час в 10-20 років та місце країни на цей час серед стратегій зовнішніх гравців, які значно впливають на неї — складається з різних стратегічних планів, призначена для широкої громади та бізнесменів));

2) інституційне стратегування (Інститут Стратегування та інші інститути, до компетенції яких має бути віднесене стратегування сценарне та ігрове, тобто більш складніші стратегії щодо конкретних сценаріїв та стратегічних ігор влади, наприклад, в сфері закупки енергоносіїв, інновацій, інформатизації тощо — для консультації органів влади у її повсякденній роботі та для перспективного програмування);

3) елітне стратегування, що відбувається на „стратегічні раді" — ще більш складна стратегія на більш довгий термін, яка є принципово непублічною і часто відомою для дуже небагатьох навіть з представників влади. На „стратегічній раді" також заключається і перезаключається „пакт еліт" — принципи, на яких побудована Конституція.

1 та 2-й рівень описується в Конституції тільки з точки зору загальних принципів. 3-й рівень може не описуватися, але його існування — предмет „пакту еліт", який заключається незалежно від Конституції, але впливає на її принциповий зміст.

Принцип „компетентної демократії" реалізується шляхом поєднання інституційного та елітного стратегування.

Стратегування не є безпосередньо демократичним інструментом влади. Принцип „компетентної демократії" означає розмежування в стратегуванні двох традиційних підходів у політиці — оптиматів та популярів. Популяри беруть участь на першому рівні стратегування. Оптимати беруть участь на другому рівні стратегування. На третьому рівні стратегування діє вузький прошарок еліти з дуже вузькими повноваженнями — стратегування щодо вічності і цивілізацій планети. Можна назвати їх обраними або ще якось

романтично. Але без них не можна обійтись, якщо ми прагнемо бути лідерами у світі.

Принцип різного рівня громадського контролю для кожного рівня стратегування.

Це означає, що тільки перший рівень стратегування є повністю публічним і підлягає повному громадському контролю. На другому рівні використовуються непублічні стратегії і громадському контролю підлягають тільки обставини їх розробки та впровадження — кадрова політика, обсяг фінансування, оцінка результативності постфактум. Для другого рівня стратегування характерна обмежена публічність або відстрочена публічність. На третьому рівні, що виходить за межі публічних інститутів, контроль за вузьким колом еліти, що здійснює елітне стратегування, здійснюється елітою взагалі. Вплив цього третього рівня стратегій відбувається винятково через входження людей, що є носіями складних багатомірних стратегій, в конкретні владні інститути. Фактично третій рівень — це організація закритого елітарного типу: відкриті і зрозумілі цілі, але складні та закриті стратегії їх досягнення. Така організація не є масонською в повному розумінні слова, тому що її члени діють публічно, не переслідують ніяких таємних цілей. Публічне стратегування контролюється громадськістю змістовно і повністю. Інституційне стратегування контролюється громадськістю на рівні організації структур та на рівні цілей, щодо яких діє принцип відкладеної (відстроченої) публічності. Елітне стратегування контролюється громадськістю на рівні основних трьох цілей (збереження територіальної цілісності, культурної ідентичності, світове лідерство країни) та на рівні персонального складу, який є публічним.

Конституцією регулюється публічне стратегування в частині, що відноситься до функцій стратегічної влади, робота Стратегічного інституту — окремим законом, елітне стратегування законодавчо не регулюється.

Відповідно в Конституції змінюється розуміння функцій Президента. Прем'єр-міністр повинен отримувати всю повноту виконавчої влади, а Президент стає основою влади стратегічної.

Принцип цілісності стратегії — стратегія є єдиною і цілісною на кожному з рівнів.

Створення цілісності на кожному рівні стратегування є окреме завдання при розробці Конституції. Щодо першого рівня (громадсько-політичне стратегування) цілісність стратегії означає: стратегія як документ розробляється публічно з залученням широкого кола партій, експертів, активної громадськості, підтверджується Президентом як обов'язкова до впровадження всіма органами влади. В Конституції має бути передбачено механізм корекції Програми Уряду та тематичних урядових програм щодо Загальнонаціональної Стратегії. Щодо другого рівня (інституційне

стратегування) цілісність стратегії означає: професійно розроблені стратегії (щорічні послання Президента мають статус стратегічних і обов'язкові до впровадження в Програму Уряду, тематичні урядові програми та закони Парламенту; сценарії та ігри інститутів використовуються в поточній роботі як стратегічні інструменти; тематичні стратегії можуть розроблятися різними інститутами і в разі їх підтвердження Президентом вони обов'язкові до впровадження). Третій рівень (елітне стратегування) є справою вузького кола еліти, що спрямована на збереження територіальної цілісності, збереження та розвиток культурної ідентичності, світове лідерство в розвитку країни — над іншими стратегіями, програмами, Конституцією, уявленнями решти політиків та громадян (стратегія за цивілізаційним рахунком).

Таким чином всі вищеописані принципи та підходи мають бути предметом „пакту еліт", який заключається до змін в Конституцію. Відтак Конституція має розроблятися всією українською елітою, а прийматися на всенародному референдумі. „Пакт еліт" може змінюватися за спеціальною процедурою на „стратегічній раді", яка збирається поза Парламентом періодично або позачергово у випадку конституційної чи іншої кризи в країні. На цих зборах приймають різні стратегічні рішення, в тому числі — рішення про зміни до Конституції. „Стратегічна рада" — неінституційне утворення іншого змісту, ніж загальнонаціональний круглий стіл. Це утворення, де говорять про принципи розвитку країни, взаємодії еліт, стратегії третього рівня, а не про інтереси окремих політичних сил. Політичний торг на „стратегічній раді" заборонено.

9. Принципи Законодавчої влади в межах принципу розподіленого суверинітету

1) Принцип захисту прав та свобод громадян, а не інтересів влади в законотворенні.

2) Принцип устремління до прямої демократії та електронного самоврядування.

3) Принцип пріоритету самоврядування та послідовного дотримання субсидіарності в законотворенні.

4) Принцип домінування стратегічних підходів в законотворенні.

5) Принцип безпосереднього представлення публічного інтересу громадян в кризових ситуаціях — „бути над сутичкою".

6) Принцип публічності та громадського контролю за діяльністю Парламенту та кожного депутата зокрема.

7) Принцип застосування експертного знання (обов'язковості експертизи, щодо якої передбачено бюджетне фінансування на тендерній основі).

8) Принцип публічного лобіювання на основі закону та відмови депутатів від лобіювання.

9) Принцип невтручання фракцій та партій Парламенту в діяльність виконавчої влади через своїх представників в Уряді.

10. Принципи Виконавчої влади в межах принципу розподіленого суверинітету

Принцип розмежування політики і управління в коаліційному Уряді — представники партій працюють як управлінці і виконують програму Уряду. Обмежені політичні функції має вузький визначений перелік осіб.

Принцип професійного підходу до кадрової політики в Уряді: там потрібні професійні управлінці, а не господарники чи галузеві спеціалісти.

Експерти чи галузеві спеціалісти не є управлінцями, вони залучаються в процес прийняття рішень Уряду на всіх етапах, але організацію прийняття рішень здійснюють управлінці.

11. Принцип розмежування влади та бізнесу

Принцип програмної роботи (власне Урядової Програми) та наступності рішень виконавчої влади.

Програмний принцип розвитку за публічними критеріями, що не зводиться до економічного зростання та збагачення (тобто має бути чітко визначено, за якими критеріями та як ми взнаємо, що ми розвиваємось).

Принцип дерегуляції бізнесу: один вид діяльності — не більше одного дозволу.

Принцип застосування зовнішнього експертного знання на основі цільових витрат бюджету на зовнішнє консультування Уряду на тендерній основі.

Принцип публічності та громадського контролю за діяльністю Уряду.

Організаційний принцип публічності — нестатусна (публічна, з вільним доступом, з відкритим підбором запрошених, рівне право усіх на виступ) комунікація в процесі громадських слухань та інших публічних акцій.

12. Принципи роботи Судової влади в межах принципу розподіленого суверинітету

Правова держава за Конституцією означає верховенство права. Право є співвідношення волі різних осіб, корпорацій та держави, що в принципових положеннях визначається Конституцією, а в розширенному змісті — Судом. Закон є юридичне потвердження соціально–економічних відносин в

громадянському суспільстві. (Тому протиправний і незаконний — нетотожні поняття).

Отже верховенство права означає:

1) — право захищається судовою владою, оскільки права перелічені в Конституції не є вичерпними і не суперечать іншим невід'ємним правам людини;

2) — загальновизнані принципи і норми міжнародного права є складовою частиною правової системи України;

3) — в разі більш ширшого тлумачення невід'ємного права людини судом, ніж в Конституції або інших законах, діє право;

4) — Конституція має найвищу юридичну силу над іншими державними законами та нормами як документ права, а не тільки як закон.

Принцип „подолання правом обмеження закону".

Верховенство права для Суду означає наступне. Суд захищає право, а не закон. Винятково закон використовується Судом у ситуації, яка дозволяє однозначне її тлумачення на основі цього закону. В ситуації, яка не може бути однозначно витлумачена на основі закону чи в разі суперечки між законами, Суд приймає рішення на основі правової оцінки ситуації.

Принцип „справедливості".

Суд захищає право слабкого, а не сильного. Суд захищає суперечку прав на основі закону та розуміння Судом справедливості, яка викладається в мотивувальній частині рішення суду.

Принцип „верховенства права" щодо типології прав.

Конституція розрізняє природні, громадянські та надані права (соціальні гарантії). Природне право вище, ніж будь-який закон. В разі суперечки громадянських прав чи свобод і закону, Суд стає на сторону права чи свободи і виносить окрему ухвалу щодо цього закону зі зверненням до Верховної Ради. Суд не захищає соціальні гарантії як такі, а лише законну форму їх надання чи скасування.

Принцип „незалежності Суду".

Судді при здійсненні правосуддя незалежні. Рішення Суду має бути скасовано вищою інстанцією, якщо буде доведено, що воно приймалося шляхом тиску, підкупу або при інших обставинах, що мають незаконний характер.

13. Принцип пропорційної виборчої системи щодо Верховної Ради та місцевих рад

Принцип партійної суб'єктності в пропорційній виборчій системі.

Пропорційна виборча система означає відповідальність партій за виконання своїх програм, тобто *суб'єктами виборчого процесу є винятково партії, а не блоки і не громадські об'єднання.* Блоки не є соціально ефективними щодо творення успішних програм, виконання цих програм та відповідальності за їх невиконання.

Принцип програмної роботи партій.

Партійні програми — є основний механізм роботи партій в Парламенті.

Партійні програми не повинні працювати в Уряді.

Партії роз'яснюють свої програми перед виборами, а партії, що пройшли в Парламент звітують перед виборцями щорічно за виконання Програм. Наприклад, партії подають короткий звіт (до 10 сторінок) про роботу в друкованому вигляді та проводять публічні слухання, де більшість виступів мають бути від виборців, що не є членами партій.

Принцип зворотного зв'язку влади з виборцями.

Партії, що пройшли в Парламент, мають організувати громадські приймальні по всій території України.

Принцип розмежування впровадження партійних програм та Урядової програми.

Члени тих чи інших партій в Уряді виконують Урядову програму, а не партійні програми.

Нинішня Конституція навіть в її новій редакції 2006 року не є соціально ефективною, оскільки:

1. Консервує ситуацію „конституційної анархії", навіть за умов прийняття змін щодо реального самоврядування.

2. Консервує ситуацію „стратегічної неадекватності" та пов'язану з нею ситуацію „зовнішнього управління країною".

3. Робить недієвим самоврядування навіть після його детального опису в Конституції, оскільки діє принцип домінування трьох гілок влади щодо будь-яких повноважень самоврядування, і „народ як джерело влади" — залишається декларативним принципом.

4. Застосовує повсюдно в тексті старе розуміння принципу „стримувань і противаг" як лише в органах влади, безвідносно: до самоврядування, до інфраструктур, до зовнішніх міжнародних структур, що мають стратегічний вплив на державні рішення.

5. Не містить поняття „стратегічна влада”, не описує систему стратегування як набір механізмів та процедур.

6. Не містить принципів дії та цілей законодавчої та виконавчої влади.

7. Не розповсюджує верховенство права на принципи судової влади.

Нинішня Конституція є теоретично застарілою, соціально неефективною в ситуації зовнішнього управління країною, не дозволяє відповідати на світові виклики, веде до знищення культурної ідентичності України, її асиміляції, наприклад, в Європейській спільноті. Нинішню Конституцію не може бути змінено, вона має бути повністю переписана наново на нових принципах.

Часи простого влаштування політичної системи минули. Світ став складним, багатовимірним. Країна вже перебуває в ситуації „зовнішнього управління” світових центрів стратегічного управління. Відтак політична система нашої країни має теж стати складною, інакше країна в найближчому майбутньому не зможе зберегти ні свою цілісність, ні свою культурну ідентичність, ні вийти з ситуації „зовнішнього управління”, не кажучи вже про неможливість стати світовим лідером.

Викладені тут принципи фактично змушують українську еліту перейти до принципової розмови — або підтримувати викладені тут принципи і впроваджувати їх в новій Конституції, або критикувати, пропонуючи інші принципи, які знову ж впроваджувати в іншій Конституції. Еклектика та компроміс інтересів як механізм побудови Конституції більш не пройде. Ігнорування елітою підходу до зміни політичної системи на основі принципів призведе до того, що хід часу зруйнує культуру, країна втратить цілісність, а така еліта піде у історичне забуття.

Принципи сильніші за будь-чиї інтереси, вони сильніші за будь-яку партію, за будь-якого лідера. Вони самі знаходять собі прибічників, самі змінюють світ через людей, що їх підтримують. Світом правлять інтереси, але змінюють світ принципи.

Принципове розуміння стратегії кожного нижчого рівня відбувається на наступному. Інституційна стратегія дозволяє зрозуміти на іншому рівні публічну стратегію. А елітна стратегія дозволяє зрозуміти на іншому рівні інституційну стратегію.

***

3. ВСТУП

Чи стане Україна цивілізацією,
або
Кінець національної ідеї

Сергій ***Дацюк***

1. Постановка проблеми

Що це за криза, в якій опинилися країна?

Невже ви справді думаєте, що це

1) — криза владної команди, 2) — криза системи влади чи 3) — криза політичної системи в цілому разом з розколотим громадянським суспільством країни?

Звичайно, все це є, але не це визначає сьогоднішню кризу.

Вперше за роки незалежности ми зіткнулися з

1) — кризою національного ***проєкту***, з 2) — кризою національної ***ідеї***, 3) — кризою національної ***ідентичности***.

Це не стало би проблемою, якби ми мали хоча б одну адекватну частину еліти – при владі чи в опозиції.

А ми маємо дві неадекватні частини

– неадекватних новому виклику і владу, і опозицію. Обоє табори еліти відмовляються від розмови по суті.

1. Чому неадекватна опозиція?

— Опозиція вже показала свою неспроможність відповідати на виклики часу, коли була владою. Опозиція не зробила переосмислення того, що сталося під час Майдану, сприйняла це як політичну, а не змістовну поразку. Опозиція не запропонувала нових програм.

2. Чому неадекватна влада?

Тому що **повторює ті ж помилки колишньої влади:**

— 1) відсутність власного адекватного розуміння ситуації і 2) неспроможність до інтелектуальної співпраці з експертами та консультантами (а не політехнологами чи піарниками); 3) криза

нових ідей; 4) відсутність програмної роботи (не кажучи вже про відсутність стратегії).

Криза національного проєкту є глибокою системною кризою:

1) – криза політичної системи, щодо нещодавньої зміни якої ми досі не сформулювали публічних критеріїв або цілей, під які її змінювали;

2) – регіональна криза національної ідентичности;

3) – криза системи влади, яка досі лишається авторитарною за механізмом прийняття рішень, а питання про це навіть не поставлене;

4) – криза партійної системи, як знову поляризується щодо адміністративного ресурсу і неадекватна новій пропорційній системі виборів;

5) – економічна криза, яка є наслідком неспроможности задати критерії розвитку ширше, ніж через зростання ВВП та зарплат;

6) – криза науки, яка виявилася непотрібною державному бюджетові та бізнесу в такому національному проєктові;

7) – криза освіти з точки зору національного проєкту європейської орієнтації, для якого ми готуємо лише компрадорську національну еліту;

8) – криза невизначеної культурної політики взагалі та мовної зокрема;

9) – змістовна криза медіа–простору, де відсутній ринок ідей і є лише інтерпретації поточних подій.

Криза посилюється тим, що її часто не розуміють експерти, не бачать або навіть всіляко заперечують журналісти. У такій ситуації торгівля оптимізмом з боку експертів чи позитивним піаром з боку журналістів припиняється, а ми починаємо занурюватися у вир безперервних скандалів.

З ситуації кризи національної ідентифікації неможливо вийти шляхом досягнення політичних домовленостей.

Тобто **національна ідея – це новий принцип існування нації, а не національний інтерес.**

Еліта – ті, хто живе за принципами, а не «клуб за інтересами».

Допоки політики шукатимуть компромісу інтересів «шляхом меморандумів», криза буде продовжуватися.

Ідентифікація – це результат нових теоретичних принципів, які можуть запропонувати або не запропонувати мислителі нації, але не її політики.

Завдання політиків – створювати та поширювати нові ідеали і тільки иноді – нові принципи, що запропоновані мислителями.

Отже те, що **ми сьогодні маємо відсутність нових ідей**, це результат нехтування розвитком теорій упродовж часу незалежности – будувати теорії не вчили у вищих навчальних закладах, їх не публікували редактори провідних видань, бо, бачте, як вони думають, це нецікаво читачу, теорії не цікаві партіям, бо їм потрібні гасла, теорії не потрібні владі, бо рішення приймаються не на основі теорій, а за волюнтаристським підходом в умовах нерозмежування повноважень різних органів влади.

Отже, сьогодні – у нас проблема з теоріями сучасних глобальних процесів у світі,

1) немає теорії, яка би пояснила суть кризи національного проєкту,
2) відсутня теорія виходу з такої кризи.

Це має бути не одна теорія, їх має бути багато, вони мають конкурувати між собою.

Але їх нема.

Більше того,

— навіть обережна спроба запропонувати з нашого боку таку теорію наштовхується на *дві серйозні проблеми*:

1) їх ніде публікувати і обговорювати, бо вони не такі цікаві як будь-який скандал чи інтрига;

2) вони завжди не на часі для обговорення: то вибори, то зміна уряду, то бюджет, то нафта, то газ...

2. Національна та цивілізаційна платформи

Криза національного проєкту України відбувається не тому, що проєкт невірний чи непотрібний, а тому що його етнічна форма неадекватна часу – сьогодні вже інші світові виклики – цивілізаційні.

Саме про це була написана наша стаття ***«Зіткнення націй і цивілізацій»***, де була запропонована теорія культурних платформ, яку зараз подаємо більш доступно.

Якщо до кінця XX століття національні проєкти були актуальними, то тепер кожна країни опиняється на двох платформах – національній та цивілізаційній. Але суть глобального світового процесу полягає зовсім не в

тому, що Гантінґтон описував як зіткнення цивілізацій. Базовий глобальний процес – не зіткнення цивілізацій, а зіткнення націй і цивілізацій, бо саме цивілізації сьогодні поглинають нації. Водночас цивілізації не поглинуть одна одну, бо у кожної з них достатньо ресурсів, щоб відстояти себе на світовій арені.

Уявіть собі, що кожна країна перебуває на великій національній платформі, а під нею – одна або дві чи навіть три цивілізаційних платформи. Національна платформа, як велика брила, ніби наповзає на одну чи дві цивілізаційні. Ці процеси повільні настільки ж, як і тектонічні: тому сказати, що до сьогодні у нас був один цивілізаційний вибір, а за 10 років має стати инший, це не правильно. Зміна цивілізаційної платформи – це цілий історичний період.

Як же розрізнити нації і цивілізації? Особливо це важко зробити, коли нації і є цивілізаціями, як от наприклад Індія чи Китай. Але різниця є. Нації визначають себе в культурних образах, а цивілізації в смислообразах. Нації не завжди осмислюють себе в філософії, а цивілізації намагаються створювати філософію світового рівня. Нації виробляють продукти, які продають сусіднім країнам, а цивілізації – світові бренди. Нації діють як самобутні культури, цивілізації – як рефлексивно-універсальні культури. Нації бачать себе як винятково унікальні культурні явища. Цивілізації осмислюють себе як універсальні утворення так, що ніби инших цивілізацій і не потрібно, бо вони мають усе. Нації не мають всього і їм бракує ресурсів та мотивації, щоб мати все своє, тому вони змушені переймати частки чужої універсальности.

Раніше процеси утворення цивілізацій та націй були пов’язані з війнами та територіальною експансією. Нація, що претендувала бути цивілізацією, проводила територіальну експансію у мирній чи воєнній формі, а поневолені нації опиралися цій експансії. Однак, після Другої світової війни ситуація змінюється – кордони закріплюються міжнародними угодами, з’являються воєнні організації, що силою не дозволяють змінювати кордони. Колоніальний світ теж стає на шлях національного самовизначення. Відтак ситуація національної конкуренції переміщається в площину інфраструктурної та культурної експансії цивілізацій. Нації, що не є цивілізаціями, змушені культурно та/або інфраструктурно долучатися до цивілізацій. Таким чином національні проєкти подвоюються – вони змушені водночас мати національну орієнтацію та цивілізаційну орієнтацію.

Водночас існує два типи цивілізацій. Перший тип – імперія – цивілізація, де відбувається культурне домінування однієї нації. Другий тип – союз, але більш точної назви йому ще нема, оскільки як европейський проєкт об’єднання сильних націй, він все ще не відбувся – культурне співробітництво націй. Імперії нікому не подобаються, але цивілізації потребуються набагато більше зусиль, і система культурного співробітництва більш складна, ніж система культурного домінування.

Цивілізації другого типу (культурного співробітництва) змушені створювати три різні системи культурної локалізації. Базова локалізація – створення універсальної спільної культури на договірному рівні (наприклад, єдине право, єдина економіка, єдині вимоги до інфраструктури, освіти, науки і под., але різні мови, звичаї і т. ин.) Зовнішня локалізація – створення систем представлення та просування власних економічних та культурних продуктів у інші цивілізації в такому вигляді, щоб вони сприймалися іншими цивілізаціями. Внутрішня локалізація – створення систем представлення та споживання економічних та культурних продуктів інших цивілізацій в своїй цивілізації так, щоб вони не руйнували власну ідентичність.

Таким чином ми маємо країни-цивілізації та країни-нації, які змушені долучатися до тих чи інших країн-цивілізацій. Конкуренція між цивілізаціями відбувається на багатьох рівнях – на рівні інституційної структури, на рівні культурних смислообразів, на рівні світових інфраструктур, що створюються та підтримуються тією чи іншою або і всіма цивілізаціями. Нації теж конкурують між собою – на рівні експортних продуктів, на рівні окремих популярних культурних продуктів. Люди як країн-націй, так і країн-цивілізацій опиняються в культурних розломах – між національною та цивілізаційною платформами. Країни-цивілізації за означенням мають культурну політику, хоча не завжди цивілізаційну стратегію, а от країни-нації можуть не мати не те що єдиної цивілізаційної орієнтації, але навіть і певної культурної політики.

3. Цивілізаційний вибір України

Україна навіть за часів Київської Русі не мала національного цивілізаційного вибору. Цивілізаційний вибір України завжди був інонаціональним, однак вона змушена була змінювати його орієнтацію – [Австро-Угорщина, Польща], [Росія], тобто дві цивілізаційні орієнтації. Зараз стоїть питання про вже другу зміну цивілізаційної орієнтації – інтеграції в Европу. Жодного разу в історії Україна не порушувала питання про власний національний цивілізаційний вибір. Таким чином, ми висуваємо гіпотезу, що повторюваний інонаціональний цивілізаційний вибір є історичною культурною траєкторією, яку країна практично не в силах перебороти. Нам здається, що час, коли від інонаціонального цивілізаційного вибору можна було перейти до національного, минув.

Сьогодні все, що Україні залишається – це правильно зробити інонаціональний цивілізаційний вибір. Національні цивілізаційні ілюзії України не мають під собою підґрунтя. Україна не має в історії нації цивілізаційних траєкторій розвитку, не має жодних досягнень філософії, які були б визнані такими у світі, не має елітної стратегії цивілізаційного розвитку: її еліта прямо і недвозначно відстоює інонаціональний цивілізаційний вибір – або російський, або европейський. Це непереборно, оскільки нема за що навіть зачепитися для сумніву.

Проблема цивілізаційного вибору полягає в тому, що він робиться на двох рівнях: 1) стратегічний вибір національної еліти; 2) соціологічний вибір суспільства на рівні персональних цивілізаційних стратегій. В ідеалі вони повинні збігатися. Однак при поділі суспільства на дві приблизно рівні частини на різних цивілізаційних платформах країна-нація переживає серйозне культурне потрясіння. Щоб зрозуміти культурні процеси, що відбуваються в такій країні, потрібно досліджувати національно-цивілізаційні процеси дуже тонкими інструментами.

Це означає, перш за все, принципову зміну соціологічних підходів до дослідження нації. Щодо України, то ми матимемо наступний культурний національний рельєф:

Таб

Національно-цивілізаційні типи	Національна орієнтація	Цивілізаційна орієнтація
1. Ностальгуючі	українська	російська
2. Росіяни	російська	російська
3.Українські європейці	українська	європейська
4. Російські європейці	російська	європейська
5. Націоналісти	українська	відсутня
6. Посередники	українська	українська

У суспільстві може бути консенсус із приводу цивілізаційної орієнтації, а може й не бути. У суспільстві може бути культурна політика (культурна стратегія), а може все йти самоплином. Стратегічний цивілізаційний вибір національної еліти не може бути зроблений, поки, з одного боку, не досягнуто консенсусу про розділ основних національних активів – влади, власности, інфраструктури, а, з иншого боку, поки не досягнуто явної соціологічної переваги населення країни на користь однієї з зовнішніх інонаціональних орієнтацій цивілізаційного вибору – Росії або Европи.

Ситуація інонаціонального цивілізаційного вибору для нації погано управляється національною елітою, оскільки позиція національної еліти, що здійснює інонаціональний цивілізаційний вибір, слабка за суттю. Національна еліта завжди змушена оглядатися на ту або иншу цивілізаційну еліту, і в принципі не може розмовляти з нею на рівних – у неї немає достатньо складного мислення, достатньо розвиненої філософії, своєї сильної

цивілізаційної стратегії. Цю позицію національної еліти підсвідомо відчуває населення такої країни. Тому інонаціональний цивілізаційний вибір може здійснюватися не національною елітою, а населенням такої країни під тиском зовнішніх цивілізаційних еліт, що беруть участь у цивілізаційній конкуренції за країну.

Звідси з'являється ситуація конфлікту вибору інонаціональної цивілізації – коли дві або більше цивілізації, на користь яких здійснюється вибір, отримують можливість впливати окремо і на частини еліти, і на частини населення країни з різними цивілізаційними орієнтаціями. При цьому національна еліта, що в цей час ділить національні активи (власність, інфраструктуру і владу), може в ситуації цивілізаційного вибору без активної культурної політики (стратегії) опинитися спостерігачем. Потенційно це дуже небезпечна ситуація, що загрожує розколом країни.

4. Національний та цивілізаційний проєкт України

Таким чином, **є всього чотири орієнтації України:**

1) Росія; 2) Домінування національної платформи і зовнішній примус до цивілізаційного вибору; 3) Европа; 4) Гіпотетична власна українська цивілізація.

Сьогодні в Україні змагаються не два цивілізаційні вибори – між Європою і Росією, як це прийнято вважати, а вибір між домінуючою національною культурною платформою і російською цивілізаційною платформою. І нерозуміння цього і є головною проблемою кризи національного проєкту.

Коли ми говоримо про європейський вибір, то це наразі не цивілізаційний вибір – це просто гасла і слова. Ми не дивимося європейські телеканали, ми загалом не цікавимося тим, що робиться в Європі (подивіться, скільки на нашому телебаченні є новин про Європу), ми не читаємо європейські книжки і не дивимося європейське кіно.

Ми дивимося російські новини, слухаємо російську музику набагато частіше, ніж європейську. Ми читаємо російські книжки, дивимося російські фільми. Ми цікавимося тим, що робиться в Росії, і залежимо від неї економічно.

Після розпаду СССР ми почали віддалятися від Росії, але не тільки як від нації, але від того, що принаймні претендувало на цивілізацію. Тобто від життя на двох платформах – національній українській та цивілізаційній (совєтсько-російській) ми почали переходити до винятково української національної платформи. Наш національний проєкт 1991 року був побудований як етнічний національний проєкт, а не як цивілізаційний. Відчуваючи, що ми не спроможні самі бути цивілізацією, ми і вирішили «іти в Європу». Але йшли ми на словах, бо хотіли формального юридичного входження (інтеграції). При цьому реального проникнення Європи в Україну –

ні культурного, ні інфраструктурного, ні інституційного, ні економічного – досі не відбувається.

Сьогодні в Україні домінує два підходи – національний етнічний проєкт, де цивілізаційний вибір не зроблено, або він є європейським цивілізаційним тільки на словах. Другий підхід – російський цивілізаційний проєкт, імперський, суперечливий, з незрозумілими перспективами, з принциповою неспроможністю росіян до культурного співробітництва – тільки до культурного домінування в імперії.

Що означає національний етнічний проєкт? У культурній політиці – мовну українізацію і заміну російської – українською та англійською. В освіті – переймаємо західні технології, але не вчимось рефлексивному мисленню і вмінню будувати свої теорії. У науці – бюджетне її знищення, бо наука не потрібна для національної платформи, наука потрібна лише цивілізації. Власна філософія теж не потрібна на національній платформі. У мистецтві – самобутні образи замість смислообразів.

Найгірший сценарій для України, що зараз частково здійснюється – руйнування всяких цивілізаційних орієнтацій і спроба будувати країну на домінуючій національній платформі. Такий сценарій неминуче призведе до ситуації, коли цивілізаційний вибір буде робити не Україна, а його зроблять за неї.

Якщо говорити про цивілізаційний інонаціональний вибір, то, наприклад, Україна повинна ясно усвідомлювати, що вона кладе в основу такого серйозного вибору. Скажемо, Україні сьогодні подобаються історичні траєкторії Європи (культурне співробітництво сусідніх країн) і не подобаються історичні траєкторії Росії (культурне домінування над сусідами – імперія). Однак як Європа, так і Росія, не сформували свої цивілізаційні проєкти на майбутнє. Та обставина, що цивілізаційний проєкт Європи виглядає більш упорядкованим, ситим і перспективним, повинна бути розглянута також і з позиції цінностей инших цивілізаційних проєктів. Адже може виявитися, що цінності, які ми вважаємо важливими для цивілізаційного вибору, уже породжені якоюсь цивілізацією. Якщо ми серйозно здійснюємо цивілізаційний вибір, то ми повинні так само уважно розглянути цивілізаційний вибір і США, і Китаю, і арабського світу, і навіть Африки.

Формально застосовуючи методологію ми повинні також припустити і зовсім оригінальний цивілізаційний вибір України – вибір на користь усіх цивілізацій.

Україна – країна, що перебуває у розламі між Європейською, Російською, Мусульманською цивілізаціями. Недалеко від неї розташовані також Індійська, Африканська і Китайська. Тобто майже всі цивілізації є близькі територіально, за винятком цивілізації США, що є інфраструктурно близькою через великий рівень експансії цієї цивілізації саме на інфраструктурному

рівні (комп'ютери, Інтернет, кінематограф, організаційний вплив через міжнародні організації). Тим самим Україна стає країною, що спроможна усіх зрозуміти, прийняти, інтегрувати у свої світові міста й у свою культуру. Для цього потрібно не просто відкритися світові, а створити такі системи внутрішньої локалізації, що дозволять перетворити їх у інтегровану базову локалізацію самої нації як цивілізації-зустрічі-культур, цивілізації-посередника-цивілізацій.

Панове націоналісти, русофіли і європейці! Думаєте, Богу є діло до наших інтересів?

Йому є діло до наших принципів.

Чи є у Бога план щодо України? Думаєте, Бог чекає, щоб ще одна безпорадна країна стала багатою або увійшла до Європи?

Бог чекає від нас цивілізаційного прориву.

У цьому сенсі нам потрібна не національна ідея, а цивілізаційна ідея.

Неважливо, як ми будуємо свою цивілізацію – самі, у Європі, з Росією.

Це в будь-якому разі потребуватиме, щоб у нас існували:

1) Своя філософія, яка би осмислювала всі сфери життя, була здатна доводити національні образи до цивілізаційних смислообразів;

2) Рефлексивна освіта, навчання мисленню, а не технологіям, тобто освіта нового типу;

3) Нова економіка з новими критеріями розвитку (повні цикли виробництва, кількість інфраструктурних послуг, рівень інтелектоємности продуктів);

4) Нова наука, що орієнтується на випередження инших, яку фінансує бізнес і держава;

5) Нова мова, але не українська, російська чи англійська, а можливо навіть штучна мова нового типу, яка би виконувала сакральні функції, могла бути мовою науки (ця мова могла би прислужитися і Європі);

6) Партії нового типу, які здатні діяти програмно упродовж кількох поколінь (масштаб завдань потребуватиме нових менеджерів і консультантів з иншими цілями);

7) Свої теорії, які публікуються, обговорюються, замовляються і застосовуються;

8) Нова культурна політика цивілізаційного типу;

9) Нове мистецтво, яке продукує смислообрази, і митців цьому мають вчити.

Національному проєкту прийшов кінець.

Російський цивілізаційний проєкт не дуже привабливий.

Або

1) — Україна знаходить шлях, як прислужитися Європі в її цивілізаційному проєкті (знаходить в ньому свою функцію), або створює свій цивілізаційний проєкт.

Якщо Україна зараз цього не зрозуміє,

2) — цивілізації порвуть її на шматки.

Оце той виклик, який стоїть перед українською елітою.

***

ДАЙДЖЕСТ

№ 2.401

Основні теми доби 01.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Оперативна ситуація на лінії фронту для ЗСУ гіршає і далі. Російське командування посилює тиск на основних напрямках – в околицях Кремінної, Бахмута, Авдіївки, на південь і захід від Донецька. На кількох ділянках українські війська були вимушені відступити – в Іванівському, Новомихайлівці, жорсткі зіткнення тривають на захід від Авдіївки й у Георгіївці на околиці Мар'їнки. З'явилися повідомлення про відведення українських підрозділів принаймні з одного з плацдармів на лівому березі Дніпра. Головнокомандувач ЗСУ Сирський повідомив про заміну командування кількох бригад.

2️⃣ Фраза дня від Кулеби: "Росія діє кожного разу, коли бездіє Захід". Атака дронів-камікадзе типу Shahed на Одесу забрала житті як мінімум 3 цивільних осіб, ще кілька перебувають під завалами. Повітряні сили й ППО збили 14 із 17 дронів.

3️⃣ Міністри фінансів Франції, Німеччини й глава Європейського Центробанку Лагард категорично заперечують можливість конфіскації заморожених російських активів. Що вчергове доводить дієвість загрози російських чиновників про "дзеркальні дії" щодо європейських активів у Росії. Міністр фінансів США Єллен наголошує, що конфіскація активів РФ не може бути заміною американській допомозі Україні. Президент Байден підписав тимчасовий бюджет задля уникнення урядового "шатдауну". Проте ні на дюйм не зсунувся з позиції щодо затикання "дірявого" південного

кордону, що є головною вимогою республіканців для розблокування інших програм, зокрема, допомоги союзникам – Україні, Ізраїлю, Тайваню. Згідно з соцопитуваннями у США, Байден в чисту програє Трампу у головних штатах.

4️⃣ Зеленський підписав з прем'єр-міністром Рютте чергову "безпекову угоду", яка не потребує ратифікації парламентом, тож не є чинним міждержавним документом. Крім того, Нідерланди надають ще один пакет воєнної допомоги й запропонували Гаагу як місце трибуналу проти російської агресії. Літаки F-16 будуть в Україні не раніше літа.

5️⃣ Угорські очільники таки дотиснули Єврокомісію – вона перерахує країні ще €2 млрд, попри демонстративне нехтування вимогами ЄС щодо відновлення верховенства права. Угорщина відмовилася вносити внесок до Європейського фонду миру (EPF) в розмірі €18 млн й показово скеровує ці кошти на підтримку Чаду. Прем'єр-міністр Орбан і глава МЗС Сійярто наполягають на "мирному розв'язанні конфлікту в Україні". Сійярто похвалився світлиною спільного обіду з російським міністром Лавровим. 22 лютого він був в Тегерані, де проводив переговори з іранським керівництвом. Угорські депутати також проігнорували вбивство російського опозиціонера Навального і не голосували за резолюцію Європарламенту.

6️⃣ Путін і російські чиновники помітно нервують від перспективи постачання Україні далекобійних ракет Taurus Німеччиною. Російські ЗМІ оприлюднили начебто запис розмов німецьких генералів, які обговорювали завдання ударів по мосту через Керченську протоку. Ліві партії у Бундестазі одразу ж збудилися й вимагають розслідування цього витоку. Канцлер Шольц категорично відмовляється від надання Taurus, попри тиск Франції й Великої Британії, які надали подібні ракети. Низка експертів пов'язує таке вперте небажання позицією адміністрації США яка на словах виступає за "підтримку України стільки, скільки потрібно", а насправді навіть не витрачає $4 млрд, які залишилися від попередніх пакетів воєнної допомоги. Тема ленд-лізу також миттєво зникла зі шпальт ЗМІ й повідомлень офіційних відомств США одразу ж після підписання біллю президентом Байденом у травні 2022 року.

Водночас Росія підтримує рівень страху у країнах Заходу, повідомивши про успішні випробування стратегічних ракетних комплексів "ЯРС". Путін підписав указ про призов на збори військовозобов'язаних запасу.

7️⃣ Поховання опозиціонера Навального продемонструвало "рівень спротиву" владі мешканців Росії. Здебільшого населення якщо не підтримує дії влади, то пасивно спостерігає за її діями. У регіонах РФ економічна ситуація навіть покращилася через виплати на поховання "загиблих у СВО".

8️⃣ Очільник Нафтогазу Чернишов повідомив, що "вперше за всю історію країни" вдалося забезпечити опалювальний сезон газом власного видобутку. Водночас він геть нічого не сказав про скорочення його споживання насамперед через зупинення найбільших промислових споживачів.

9️⃣ Стаття в The Wall Street Journal про "мирні переговори" на початку війни вкотре довела поразкову позицію українського керівництва. Офіс президента і сам Зеленський з цього приводу мовчать. За них відбріхувався "радник Офісу" Подоляк, який брав участь у цих переговорах, разом із главою Офіса Єрмаком, колишнім міністром оборони Рєзніковим, нинішнім – Умеровим, а також головою президентської фракції Верховної Ради Арахамією й радником Офісу Арестовичем, який наразі активно просуває ідеї "руського миру".

***

№ 2.402

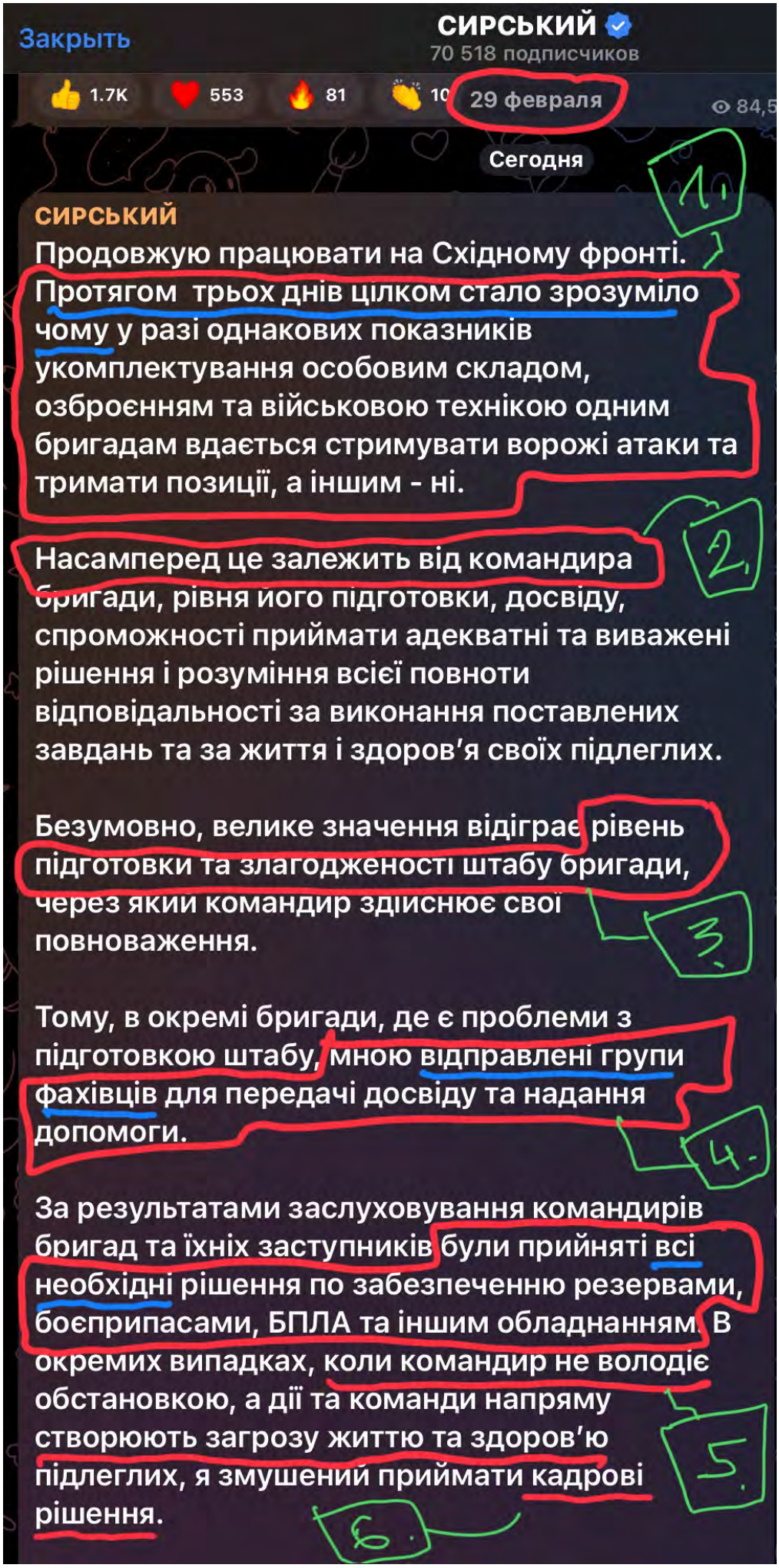
Закрыть
СИРСЬКИЙ
70 518 подписчиков
1.7K
553
81
29 февраля
Сегодня
СИРСЬКИЙ
Продовжую працювати на Східному фронті. Протягом трьох днів цілком стало зрозуміло чому у разі однакових показників укомплектування особовим складом, озброєнням та військовою технікою одним бригадам вдається стримувати ворожі атаки та тримати позиції, а іншим - ні.
Насамперед це залежить від командира бригади, рівня його підготовки, досвіду, спроможності приймати адекватні та виважені рішення і розуміння всієї повноти відповідальності за виконання поставлених завдань та за життя і здоров'я своїх підлеглих.
Безумовно, велике значення відіграє рівень підготовки та злагодженості штабу бригади, через який командир здійснює свої повноваження.
Тому, в окремі бригади, де є проблеми з підготовкою штабу, мною відправлені групи фахівців для передачі досвіду та надання допомоги.
За результатами заслуховування командирів бригад та їхніх заступників були прийняті всі необхідні рішення по забезпеченню резервами, боєприпасами, БПЛА та іншим обладнанням. В окремих випадках, коли командир не володіє обстановкою, а дії та команди напряму створюють загрозу життю та здоров'ю підлеглих, я змушений приймати кадрові рішення.

***

№ 2.403

Том КУПЕР: Війна в Україні, 2 березня 2024 року: 1+1=2… чи 8?

Бер 2, 2024

Так, це знову я. Кілька додаткових цікавих речей прийшли мені в голову сьогодні вранці (завжди дивно, до чого може призвести ранкова порція кофеїну і нікотину) …. і, що ж: “навіть” я дивуюся, як так сталося, що хтось все ще читає “потік” моїх постів за останні кілька днів (дякую за увагу, хто читає!). Але, оскільки ви це робите: Гаразд, давайте сядемо і викладемо це на папері…

***

ПОВІТРЯНА ВІЙНА

Я почну з повітряної війни… “знову”… тому що це не тільки щось на кшталт моєї “спеціальності”, але й тому, що останнім часом (і на відміну від більшості випадків за останні два роки) повітряна війна сильно впливає на події на землі.

Вчора один український аналітик написав, що ПКС тим часом розгортає більше “КАБ” (тобто планерних бомб МПК/УМПК), ніж будь-коли раніше. За його словами, 29 лютого ВКС розгорнули 152 планерні бомби (порівняно з 151 16-17 лютого). Найбільше їх було в районі Авдіївки: за його словами, за один день лише на село Тоненьке впало 30, а на Орлівку – 10.

Той же аналітик вважає, що росіяни штовхають екіпажі і літаки в атаку, незважаючи на втрати, тому що КАБ – це єдиний засіб, за допомогою якого вони можуть прорвати українську лінію фронту. У цьому відношенні я частково згоден. За умови, що вони досить точні, і їх достатньо, КАБ/МПК/УМПК вагою 250-500 кг можуть завдати масованих ударів по українським сухопутним військам.

Однак, на мою думку, це не єдиний важливий фактор. AFAIK, причиною такого стрімкого збільшення кількості ПЗРК/ПТРК є “також

а) масове збільшення кількості доступних комплектів MPK/UMPK, що дозволяє конвертувати не лише зростаючу кількість бомб ФАБ-250М-62 і ФАБ-500М-62, але й БКБ (блоки касетних бомб), таких як РБК-500 і ОФАБ-500, як показано на фотографіях нижче. Тобто масове виробництво комплектів MPK/UMPK.

ODAB-500 with UMPK-kit....

...and RBK-500 with UMPK-kit. Both are shown as installed on underwing hardpoints of Su-34s.

Більше того,

б) тим часом МПК/УМПК розгортаються не лише на Су-34, але й на старих Су-24. Тобто, на сьогоднішній день існує набагато більше додаткових "платформ" (літаків), які можуть розгортати планерні бомби МРК/UMPK, ніж це було 2-3 місяці тому (AFAIK, у ПКС все ще має бути близько 80 діючих Су-34, і принаймні така ж кількість Су-24).

ДО РЕЧІ,

с) поки що немає жодних доказів розгортання ПЗРК/ПТРК з Су-25 або Су-35 (хоча Су-35 розгортають інше кероване озброєння), і..,

г) основною ударною формацією, що використовується ПКС сьогодні, є "тріо": пара Су-24 або Су-34 у супроводі одного Су-35. Кожен з Су-24 і Су-34 має на озброєнні по 4 ПЗРК/УМК (тобто "КАБи"); Су-35 має на озброєнні 1-2

протирадіолокаційні ракети Х-31, 1-2 ракети Р-37М великої дальності “повітря-повітря”, 2 ракети РВВ-АЕ/Р-77-1 середньої дальності “повітря-повітря” і 2 ракети Р-73М малої дальності “повітря-повітря” (як на фото нижче). Це означає, що одне таке з’єднання розгортає близько 8 МРК/UMPK, а також має можливість націлюватись на два українські радари і захищатись від будь-яких українських перехоплювачів – і все це одночасно. Досить потужний “удар” в цілому….

Тепер кілька додаткових думок про українську ППО і “секрети її (заявленого) успіху”…

Як згадувалося раніше, протягом останніх двох тижнів росіяни заявляли про знищення “двох комплексів “Патріот”. Однак надані ними відеодокази свідчать про знищення “лише” двох українських радарів Р-18 (один 24 лютого, інший 26 лютого), однієї пускової установки NASAMS і – що важливо – також двох українських радарів 30N6E (на Заході відомі як “Flap Lid”): один 24 лютого, інший 29 лютого.

(“Відмова від відповідальності”: це лише вбивства, зафіксовані камерами російських БПЛА, а потім оприлюднені росіянами. Ми не знаємо, чи були ще якісь українські радари виведені з ладу, наприклад, протирадіолокаційними ракетами Х-31).

Справа ось у чому: на цьому етапі, гадаю, доведеться нагадати всім про постачання в Україну такої “штуки” (тобто програмного забезпечення), як Інтегрована система бойового управління протиповітряною та протиракетною обороною (AIAMD, також відома як IBCS BN Gateway), про що повідомлялосяще в березні 2023 року. Суть цієї системи полягає в забезпеченні можливості інтеграції всіх типів ЗРК, що знаходяться в експлуатації, незалежно від їх походження, в одну, централізовану, “інтегровану” систему протиповітряної оборони.

Будьте певні: існує й інше, подібне інтеграційне програмне забезпечення. Деякі з них дозволяють інтегрувати дві різні ЗРК. Або ракет з однієї системи в іншу. Наприклад: програмне забезпечення, що дозволяє ЗРК С-300 керувати

роботою ракет V-880 системи С-200/СА-5. А саме: радіолокаційна станція наведення ракет V-880 30Н6Е.

Два дні тому я вже згадував про можливість додавання другої КРК до одного з українських ЗРК MIM-104 PAC-2 або PAC-3. Тепер, як щодо…. замість того, щоб чекати, поки США, чи Німеччина, чи хто там ще схаменеться і поставить додаткову ГСН – як щодо інтеграції радару 30N6E/Flap Lid з ракетами MIM-104/PAC?

Думаю, що "підтвердження" такого роду було надано не ким іншим, як росіянами: не тільки знищенням двох 30Н6Е, але й 14 січня, коли був збитий їхній перший А-50. Тоді з'явилися повідомлення про те, що один з екіпажів Су-30, який пролітав поблизу А-50 приблизно в той самий час, повідомив, що його РЛС попередила його про викиди від ЗРК С-300. Ймовірно, від радара 30N6E.

Навіщо українцям це робити?

Кілька причин.

а) у них не вистачало ракет для С-300 вже станом на березень-квітень минулого року (незважаючи на поповнення зі складів НАТО);

б) створити додаткові вогневі одиниці Patriot, NASAMS, IRIS-T та інших без необхідності отримувати додатково їхні КРК та інші системи управління вогнем;

с) і це без необхідності перекваліфіковувати додаткові екіпажі на західні системи, в той час як

г) таке розгортання також дозволить їм охопити більші ділянки фронту.

Цілком можливо, що підрозділи, такі як 138-а бригада ППО, отримали "один" ЗРК Patriot (один "дивізіон"), що включає одну КРК і вісім пускових установок, але потім розробили спосіб "розбити" цей один дивізіон/батальйон на щось від двох до восьми різних вогневих одиниць. Див: 1x ECS + LS, а потім 7x 30N6E + 7 інших LS". Це також (і радикально) зменшило б необхідність переміщення окремих підрозділів на довші ділянки фронту.

(…і потім, є ще якась українська бригада ППО, що має на озброєнні 1, 2 або більше ЗРК 36Н6Е в поєднанні з 1, 2, 4 або більше пусковими установками 5П72 для ракет V-880 системи С-200/СА-5…)

Так: в цьому і полягає "проблема" сучасних ЗРК. З точки зору російських екіпажів Су-24 і Су-34, цифровізація та інтеграція апаратного і програмного забезпечення українських ЗРК перетворює їх на "лотерею" – а, як кажуть, "в лотереї все можливо".

У цьому сенсі, схоже, один з двох Су-34, про які заявляла ГПУ 29 лютого, був підтверджений цим відео.

***

БИТВА ЗА ДОНБАС

Питання на кшталт “чи всі українські претензії щодо знищених російських винищувачів-бомбардувальників правильні, чи російські претензії щодо знищених українських “Патріотів” правильні”, або “скільки УМПК перекинули ПКС вчора, скільки сьогодні” – є не менш важливими з огляду на наступне.

Ще 26-27 лютого ситуація була “ясною”: в районі на захід від Авдіївки і майже до Вугледара на півдні росіяни наступали. Дійсно, здавалося, що українці швидко відступлять аж до своєї нової лінії оборони (яка, принаймні, судячи з усіх скарг і сварок в українських соціальних мережах, все ще була незавершеною).

На півночі цього сектору російські штурмові групи вже входили в Бердичі; далі на південь вони були на найкращому шляху до Орлівки (ми обговорювали позицію цього села ще 28-го); ще далі на південь вони були в Тоненькому…., а потім, ще за 20 км на південь, в Красногорівці, і в Побєді, і в Новомихайлівці… і їхня остання тактика була гарно описана ось тут.

Потім потік повідомлень про нові російські атаки припинився, щоб – починаючи з ночі з 29 лютого на 1 березня – замінитися все новими повідомленнями про українські контратаки і новинами на кшталт того, що росіян вигнали з усіх цих сіл. Наприклад:

● у Бердичі росіяни використовували Степове як плацдарм для штурму Бердичі, але кілька їхніх штурмових груп були розбиті вщент. Одна з них – цей M2 “Бредлі” з 47-ї мехбригади, який обійняв щонайменше десяток орків. Між Степовим і Бердичем росіяни залишили за собою шлейф зі знищених БТР-80/82 і подібних речей;

● всередині Степового вони залишили десятки підбитих орків, але вони також продовжували наступати в останні два дні і, серед іншого, встигли вбити навідника згаданого вище “Бредлі” (здається, я бачив фото знищеного M2 десь у соціальних мережах);

● Орлівку сильно бомбардували російські планерні бомби, але 25-а повітряно-десантна підбила багато російських БМП, а також щонайменше один Т-80, а потім, рано вранці, 3-я штурмова повідомила, що вибила росіян з села;

● Тоненьке також сильно постраждало від авіабомб, але 53-й мехбригаді вдалося відбити атаки 1-ї мотострілецької бригади (ДНР, але до її складу

входять щонайменше російські мобілки 1439-го мотострілецького полку), і росіяни відступили до Сіверського;

● Красногорівка: здається, вже повідомлялося, що батальйон 3-го штурмового батальйону, який дислокується там, вибив усіх росіян з села два чи три дні тому;

● Побєда: більшість військових картографів все ще показують все село як таке, що перебуває під контролем росіян, але вони утримують лише східну частину села (тобто 33-тя мехбат знаходиться на західній стороні);

● Новомихалівка: 79-а повітряно-десантна витіснила “морпіхів” (читай: моряків з різних кораблів ВМФ РФ, перепрофільованих на піхоту) нещасної 155-ї морської піхотної бригади, навіть втративши один Т-64 натомість.

Disabled Russian T-80BV and scores of kuddled orcs, outside Stepove, back on 29 February.

На додачу до провалу 98-ї дивізії ПДВ та 11-ї бригади ПДВ у Богданівці та Іванівському на захід від Бахмута, а також нездатності 42-ї мотострілецької дивізії (та кількох інших підрозділів) витіснити українців з “Роботинської дуги”, минулого тижня… що ж, схоже, що росіяни вичерпали свій запал.

Принаймні, на деякий час… Тепер давайте зробимо перерву, почекаємо і подивимося, що буде далі.

джерело

переклад Антон ДАЛМОН для ПолітКом

***

№ 2.404

ZN,UA

ДВА! ЧЕТЫРЕ! ДЕСЯТЬ! СКОЛЬКО ЖЕ РЕАКТОРОВ РЕАЛЬНО ПОСТРОИТ «ЭНЕРГОАТОМ»

2024-03-02

Игорь Маскалевич

От количества атомных реакторов, которые мы планируем построить уже буквально послезавтра, рябит в глазах.

Учитывая, что атомка на сегодняшний день — надежда и опора нашей энергосистемы, самое время **отделить шапкозакидательство руководства «Энергоатома» от объективных потребностей и реальных результатов**. Конечно, с недавних пор «Энергоатом» — целая корпорация, в которой обязательно появится наблюдательный совет, но переоценивать эту реформу не будем.

Да, роль АЭС в энергосистеме ключевая. В прошлом году они совсем чуть-чуть не дотянули до половины общего производства электроэнергии в стране (зимой временами их **доля выработки доходила до 60%**). По итогам 2023-го украинские АЭС сгенерировали 52,4 млрд кВт·ч, а план на этот год — 53,6 млрд кВт·ч. Увеличить мощности можно хотя бы ради возможности ремонта существующих.

По сути, **именно за счет дешевой атомной электроэнергии нам и удается сохранять относительно низкие цены для населения** (кстати, на компенсацию этих тарифов ушло две трети выручки компании — 128 из 190 млрд грн в 2023 году).

Все это обеспечивают тысячи работников. Многие из них в ВСУ. И хотя сами блоки пока не обстреливали, траектории ракет проходили непосредственно над ядерными реакторами той же Южноукраинской, на высоте 100–200 метров, а прилеты по промзоне станций уже были. И это реально угрожает миру катастрофой побольше фукусимской.

Правда, **война войной, а схемы схемами**.

Вокруг НАЭК они крутились и крутятся годами. Тендеры «Энергоатома» давно стали увлекательным ребусом для журналистов, — в них частенько можно найти участников с ценами гораздо выше рыночных (бывает, и в несколько раз), ведомых к победе не иначе как перстом судьбы.

«Энергоатом» это жутко раздражает. Не завышение цен, естественно, а пристальное внимание к закупкам компании. Там все объясняют вражескими ИПСО и продолжают ничего не менять.

В вопросах планирования тоже.

Пару лет назад руководство ***НАЭК*** и дружественное ему ***Минэнерго*** вспомнили сказку о Ходже Насреддине и обучении ишака разговорной речи. Ну, помните, или ишак помрет, или падишаху станет не до того. Роль падишаха они благоразумно отвели Банковой.

С тех пор

> **— с регулярностью примерно раз в месяц они озвучивают грандиозные планы будущих мегастроек реакторов разных типов и в невиданных количествах.**

Начали с достройки одного-двух блоков еще советского дизайна на Хмельницкой АЭС.

Потом блоки стали саморазмножаться, и на данный момент их уже считают десятками. Правда, львиная их доля — вообще не существующие «в железе» микрореакторы, которые обещают сконструировать в следующем десятилетии, но кого такие мелочи волнуют. Всем заранее известно, что потом планы откорректируют, выбросив большую часть на свалку, и… нарисуют новые.

А вот непрерывная генерация хороших новостей полезна в борьбе за сохранение места. И потом, чем масштабнее планирование, тем больше под него финансовые потоки.

Собственно,

> **— «бизнес» по освоению денег на разработке всевозможных ТЭО отнюдь не ноу-хау «Энергоатома».**

К сожалению, **процесс не так уж безобиден**.

Партнеры привыкают, что заявления украинских топ-чиновников могут быть просто сотрясанием воздуха с аргументацией уровня детского сада, и отношение к нам меняется не в лучшую сторону.

Свежий пример — заявление министра энергетики:

> «…летом или осенью 2024 года Украина планирует начать строительство четырех новых атомных реакторов. Нам нужны корпуса реакторов, которые придется импортировать. Мы хотим сразу сделать третий и четвертый блоки (на Хмельницкой АЭС. — И.М.)… Хотим компенсировать те, что на Запорожской АЭС».

Два реактора собираются купить в Болгарии (мы уже писали об этом). Еще два — в Штатах (и об этом).

Собственно, начать строительство несложно.

> 1) — В «Энергоатоме» говорят, что уже ведут работы по достройке третьего блока и ни разу не обманывают — **на блоке поставили крышу от дождя и штукатурят подсобные помещения**. Кто сказал, что это не строительство?
>
> 2) — Есть и совсем экономный вариант — поставить табличку «здесь будет блок номер такой-то». На Ровненской АЭС такая стоит вместо пятого блока еще со времен Януковича.

Но

в нашем случае все несколько сложнее и может хорошо врезать по карманам потребителей.

О покупке «болгарских» блоков переговоры официально идут с прошлого 2023 лета. Сроки постепенно переносятся, но процесс не останавливают.

> 1) — Ключевое условие Софии — продать их **не менее чем за 600 млн евро**. Именно за столько Болгария купила их у России. Озвучиваются сценарии и с более высокими цифрами — до 750 млн евро. При этом болгары утверждают, что украинская сторона рассчитывает профинансировать сделку из средств помощи Евросоюза.
>
> 2) — Любопытно, Минфин Украины в курсе?

Покупка штатовских реакторов по факту уже началась.

> 3) — Какой-то год переговоров и в декабре 2023-го «Энергоатом» заявил, что **еще за 437,5 млн долл.** покупает ректор для нового энергоблока на Хмельницкой АЭС.

Мы уже рассказывали:

> 4) — тут не так мы хотим купить, как нам хотят продать два реактора, от которых Westinghouse надо избавиться до 2025 года по соглашению об урегулировании долгов. А с покупателями было откровенно туго.

Китайцы еще при строительстве своих блоков достигли уровня локализации производства в 70%. Сейчас у них есть свой такой же реактор.

Попытка договориться с индусами тоже не очень успешна — проект постройки там шести реакторов завис, и по старинной индийской традиции никто не говорит ни да, ни нет. И так уже много-много лет.

Европейцы тоже не горели желанием.

А вот **«Энергоатом» был готов купить.**

Правда, мешала одна мелочь

> 1) — **денег, как всегда, нет**.

Не только на реакторы, кстати.

> 2) — **Денег нет и на объекты подешевле, а в условиях войны и на более нужные энергосистеме.**

В инвестиционном плане НАЭК летом прошлого года меланхолично констатировала, что **средств не хватает даже для укрытий персонала на ЮААЭС и ХАЭС.**

Звучало это так:

> — «…у 2023 році планувалось проєктування сховища цивільного захисту на ... місць ВП ХАЕС та проведення передпроєктних робіт і розроблення технічних вимог до проєктування будівництва додаткового сховища для персоналу на промисловому майданчику ВП ПАЕС. У зв'язку з дефіцитом фінансування проєктування сховищ на ВП ХАЕС та ВП ПАЕС переноситься».

Оказалось, что есть вещи много важнее, чем потратить несколько сотен миллионов гривен на укрытия для работников станций. Потом уважаемый менеджмент немного одернули, но приоритеты сохранились.

Даже не знаю, как это называется,

— в условиях войны начинать целых четыре стройки при отсутствии средств и строительных ресурсов даже на одну?

Приличного ответа не найти…

По старинке это бы назвали саботажем.

Сейчас времена гуманистические, так что (потом) назовут все это «неэффективным расходованием ресурса». И погрозят пальчиком. Может, даже прямо из наблюдательного совета.

***

№ 2.405

Про две «стратегии»

2023-12-28

Павел ***Дукач***

Два последовательных стратегических документа -

1) — новый Закон про мобилизацию и

2) — Национальная стратегия доходов

повергли общество в состояние уныния, если не сказать, усугубили депрессию.

Всех, кроме тех, кто привык мыслить в аналитических категориях. Данные нововведения чётко и последовательно укладываются в канву мышления руководителей и кормчих. Давайте проведём небольшую ретроспективу.

Когда случился "великий и ужасный" ковид, бизнес ощутил резкое падение продаж. Расходы никуда не ушли, и всё больше предпринимателей попадали в кассовый разрыв. Некоторое время удавалось держаться на складских запасах, государство помахало ручкой и помогло 4.000 (четырьмя тысячами!) гривен в лучшем случае, поскольку даже получить смогли не все. В то время самым логичным было бы некоторое время не давить бизнес, а отпустить в свободное плавание, чтобы "рыбка" оклемалась и поднакопила икры. Но товарищ Ге давил на то, что все уклонисты, и надо всех щипать и обвешать РРО. Ещё в конце 2021 года бизнес начал всё больше жаловаться на блокировки налоговых накладных и ручное решение вопросов в налоговой.

Война, казалось, проявила осознание, что спастись мы можем только объединившись. Поэтому бизнесу прямо сказали - можете платить, платите; не можете, не платите. Это была протянутая рука со стороны государства. Рука, которую хотелось пожать и с энтузиазмом действовать вопреки внешним обстоятельствам. Я напомню, что в марте 2022 года, когда налоговая не работала вообще, в бюджет поступило больше налогов, чем планировали собрать. Представляете? Когда граждане страны ощутили, что с ними разговаривают на равных, они ответили невиданной открытостью и осознанностью. Государству нужна была помощь, и миллионы людей бросились закрывать дыры, которые государство благополучно наделало за все предыдущие годы.

Война поменяла все переменные. Мы понимали, что она при всех своих ужасах даёт нам шанс исправить людоедскую и колониальную по отношению к собственным ресурсам систему. Многие, в том числе и я, говорили, что самый худший сценарий - это когда у нас и война, и всё осталось, как и прежде. Но власть нацелилась на цементирование собственных феодальных основ. Призывы одуматься ловко покрывались безудержной пропагандой, а неугодные поддавались массовой травле, в которой многие из-за собственных моральных травм принимали участие в роли полезных идиотов.

Большой звонок был, когда увеличилось количество случаев блокировки налоговых накладных.

Те же возврат НДС на топливо и повышение верхнего кэпа по электроэнергии.

Большой-большой звоночек прозвучал, когда с августа отменили военные льготы для бизнеса.

> — Ведь Президент обещал, что до конца войны бизнес не будут трогать проверками, РРО и прочими маски-шоу. Но....Калькулятор опять не смог победить эмоции большинства. Эмоции, умело и вовремя подогреваемые нажатием на болевые точки обычных граждан.

Опять возобладала риторика о том, что весь бизнес - уклонисты. Значит, всех к ногтю, всем проверки.

Я уже тогда ждал, что появится новая идиома по типу "контрреволюция", бывшая в обиходе 100 лет назад.

> — Прочитав всё это, новые наступления на конституционные права и сворачивания предпринимательских стимулов вам ещё кажутся нелогичными или внезапными? Вы не можете поверить, что чёрное называется белым? Быть такого не может?

Принятая стартегия доходов предполагает ликвидацию упрощённой системы ФОПов.

> 1) — Тот, кто вчера работал сам на себя, будет вынужден нанимать бухгалтера и/или налогового консультанта. От фиксированного налога ФОПы перейдут к уплате процента от доходов - от 3 до 17. Для всех будет введён обязательные документооборот и РРО.

Перевожу на людский

> 2) — **это не для учёта, это для штрафов. Автоматически контролирующие органы будут наделены ещё большими полномочиями и карательными инструментами.**

Посмотрите севернее на карте. Там прекрасно работает бизнес, который дружит с силовиками. Все остальные под статьёй ходят, даже если думают, что это не так.

Мы вот сейчас закладываем то же самое. Мы предполагаем делать взаимоисключающие вещи. Мы убираем стимулы и добавляем карательные меры. Мы повышаем налоги и усиливаем номенклатурно-силовой блок.

— Неужели так сложно понять, что никакого Сингапура здесь при таких условиях не будет? Если и в Польше, и в Украине можно платить 30% налогов, то выбор юрисдикции очевиден.

Тем, кто думает, что это только проблема бизнеса, я вам даже экономические законы вспоминать не буду. Нет.

Я вспомню высказывание Мартина Нимёллера:

"Когда нацисты пришли за коммунистами, я молчал, я же не коммунист.

Потом они пришли за социал-демократами, я молчал, я же не социал-демократ.

Потом они пришли за членами профсоюза, я молчал, я же не член профсоюза.

Потом они пришли за евреями, я молчал, я же не еврей.

А потом они пришли за мной, и уже не было никого, кто бы мог протестовать."

***

№ 2.406

Основні теми доби 02.03.2024 в Україні та навколо України

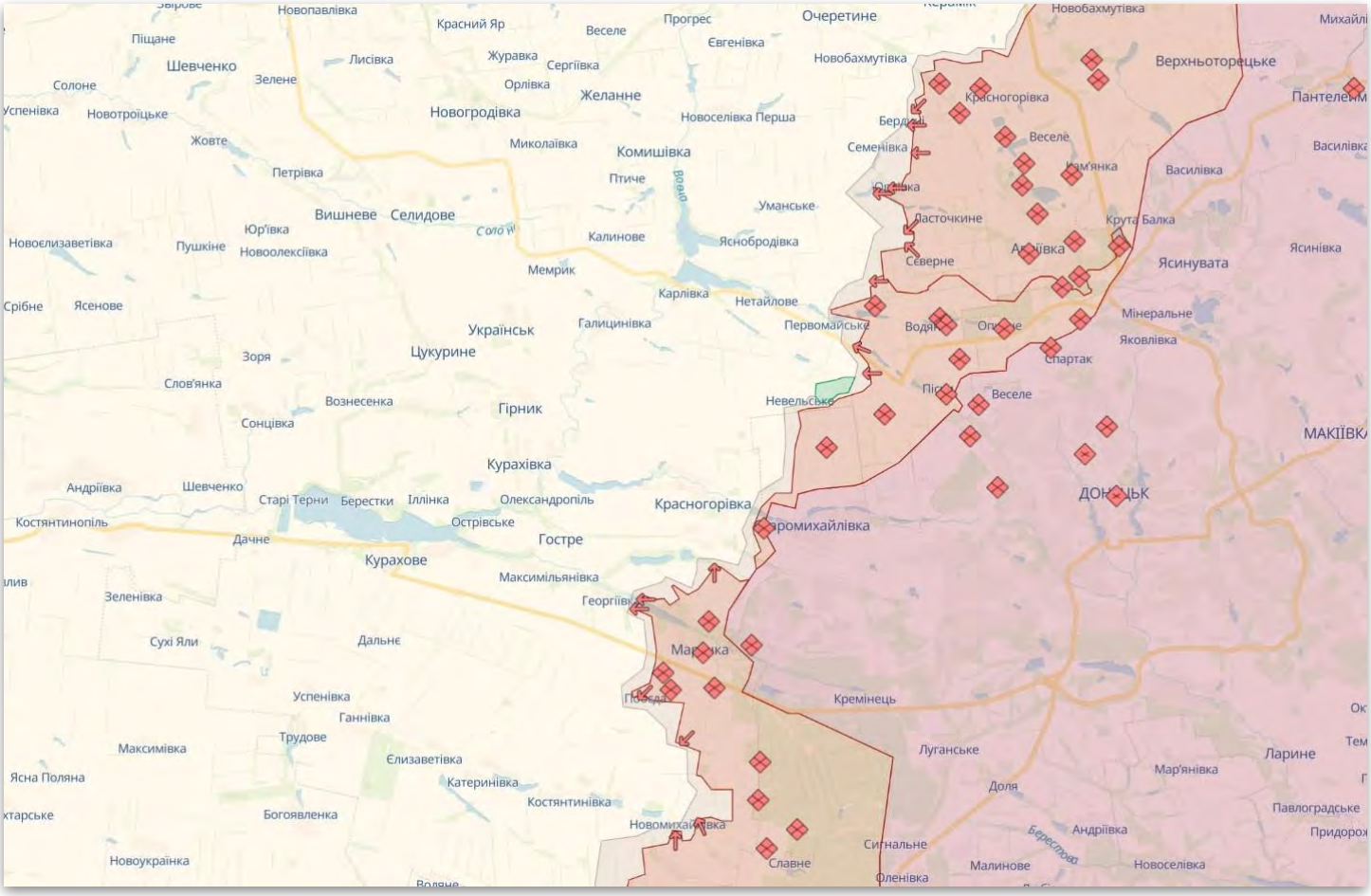

Сьогодні дуже короткий огляд, бо насправді важливих подій небагато. Але вони є.

1️⃣ Російське командування і далі тисне на напрямках, де мали успіх – у напрямку на Запоріжжя й Дніпро – на захід від Авдіївки та Мар'їнки, а також на південь від Донецька – у Новомихайлівці. Оглядачі The New York Tims вважають причиною досить швидкого відступу наших військ те, що фортифікаційних споруд другої, третьої і далі ліній оборони – майже не існує. Бо все закопане в асфальт, розкрадене, а головнокомандувач і його теперішні радники – аж ніяк не планували геть нічого, крім "контрнаступу". Коли він вперся в ешелоновану оборону, то швидко захлинувся. Зеленський, який вважає Сирського "видатним воєначальником" дав йому карт-бланш на звільнення будь-кого. То, чого не давав Залужному. Питання – чому? на мою думку – риторичне.

Не краща ситуація й на плацдармі на лівому березі водосховища річки Чорний Жеребець на захід від Кремінної, а також в околицях Бахмута, де ворог вже майже дістався Часового Яру. Водночас розвідка констатує наявність у російського командування додаткових резервів, які стоять напоготові.

Втрати авіації — суттєві, проте під час наступу – вони "технічні" й не впливають на загальну боєздатність угруповання, ба більше, до лінії фронту перекидаються додаткові винищувачі — бомбардувальники Су-34.

Задача військам залишилася та ж сама – повне захоплення Донеччини й, за можливості, повернення втрачених територій на Запоріжжі.

2️⃣ Наліт українських безпілотників на Крим, вочевидь не був ефективним. МО РФ повідомило про знищення 38 українських БПЛА.

3️⃣ В Одесі оголошено траур за загиблими внаслідок вибуху ударного безпілотника, який влучив у багатоповерхівку й зруйнував цілий під'їзд. 9 людей втратили життя, серед них – дитина. Й завали ще остаточно не розібрано.

4️⃣ Іранські проксі (єменські хусити) й далі розхитують ситуації на одному з головних транспортних коридорів через Червоне море. Пішов на дно балкер з добривами, який було підбито протикорабельними ракетами. Це вже спричинило тяжкі екологічні наслідки для унікального моря. Але операція проти так званих "хуситів" ще тільки на початковому етапі. І вона навряд чи буде успішною без усунення головної загрози – Ірану + Росії. Ізраїль так і не домігся звільнення заручників, яких захопило палестинське угруповання ХАМАС. А в цей час американські літаки скинули вантаж гуманітарної

допомоги на газу. Чи попаде ця допомога до тих, хто її потребує – також риторичне питання за умови повного контролю ХАМАС над Газою.

5️⃣ Словацький міністр закордонних справ Бланар – палкий прихильник Путіна й ненависник "українських нацистів", знову засвітився цьомканням з Лавровим.

***

№ 2.407-1

Трохи спостережень з точки зору медійника

2024-02-29

Лямец

Мабуть, я не єдиний, хто зробив над собою велике зусилля, аби не коментувати прес-конференцію Володимира *Зеленського*. Бо там немає чого аналізувати. Великі зрушення типу кешбеку за "купуй українське" - це навіть не варто уваги.

Стратегічно, слухати усі ці слова немає жодного сенсу, і ось чому.

Коли аналізуєш заяви української влади, зазвичай помічаєш величезну дірку між двома подіями:

1. Як важко ми живемо зараз.
2. …
3. Як гарно ми житимемо після вступу України до ЄС.

На місці цієї дірки має стояти пункт 2. відповідь на питання: а що ми робимо вже зараз, аби змінити стан економіки?

Або ще простіше, яку Україну будуємо?

Ця відповідь лишається без відповіді не лише останні два роки, а й останні 30 років.

Україна, що століттями не мала самостійності, успадкували своєрідний колоніальний рефлекс. Ми не здатні виробляти та жити за стратегією. Тобто, самі визначати своє майбутнє.

То не випадково. Жодна колонія цього не вміє.

Під час СРСР стратегію за УРСР визначала москва.

Після розпаду СРСР, будували маленьку росію. Наші можновладці імітували стратегічне мислення, але насправді копіювали так, як робила росія. Протягом перших 20-ти років незалежності існував певний конвейєр - Україна повністю дублювала закони, підзаконні акти та структури, які робили у рф. Навіть найбільш шанована школа журналістики в нас була російська, телеканали Віктора Пінчука не дадуть збрехати. Отже, можемо вважати, що перші 20 років незалежності ми продовжували жити за інерцією - слідували за росією.

Останні 10 років у наш простір плотно увійшла інша стратегічна лінія - назвемо її "західна". Вона була присутня і раніше, після розпаду СРСР, але не могла скласти конкуренцію російській лінії. Лише після двох поспіль Майданів та анексії Криму вона нарешті отримала домінуючий статус. Цей домінуючий статус ми можемо побачити геть з усього, від проектних офісів при кожному міністерстві та незалежних (від держави) наглядових рад до домінуючого дискурсу у ЗМІ ("що скажуть наші західні партнери?").

"Прозахідні" еліти успішно витіснили та маргіналізували проросійські, і за великим рахунком це гарно. Проте незмінним залишилося єдине - Україна, як і раніше, не вміє обирати власну долю та йти власним шляхом. Як то роблять, скажімо, Туреччина чи Польща. Українські політики нової формації так само радісно цілують штіблєти хазяям. Але тепер ці хазяї - це умовний "захід" замість умовної росії.

Як можна побачити, **проблема не у Заході. Проблема в тому, що ми не маємо власної лінії розвитку.**

Що взяти з Заходу? Він вирішує власні завдання, виходячи з власної стратегії. Україна в цих завданнях виконує роль шахової фігури, доля якої врешті решт залежатиме від розвитку шахової партії (а не від наших бажань).

Незмінним є те, що Україна так і лишається у позиції "чєго ізволітє?" Наша стратегія зараз - це тотальна відсутність стратегії, та багато тактичних кроків на зразок "будуємо дрони", "підвищуємо податки", "давайте різати соціалку". Ну і багато медійної спритності.

Один з наших тактичних кроків - це наратив "ми йдемо у ЄС/НАТО, і нам не потрібна інша стратегія". Це схоже на думки, вибачте, барана, якого разом зі стадом женуть у певному напрямку. Так само раніше бігли до москви.

Насправді, кожен чинний стан речей має захисний механізм, бо навколо нього побудовано багато вдалих бізнесів. Але це просто слова, якими влада знімає з себе відповідальність за власну бездіяльність.

Врешті решт, можновладцям непогано:

1) **- в Україні монархія**
2) **- незалежних парламенту/уряду/суду не існує**

3) **- урядовці розраховують на західну допомогу, і ці гроші отримають**

4) **- та й тихесенько собі пиляють, кожен шось своє.**

Нащо їм щось міняти? "Вєрхі - нє хотят".

А на випадок, якщо хтось ставитиме незручні питання - мають план "Шатун"/"Ахметов"/"Майдан 3". Мовляв, критикуєш Зеленського - ти зрадник. А, точно...

Напевно, що ви маєте аргумент:

1) — Україна виробляє стратегії у промислових обсягах. До кожної конференції у Лондоні/Вашингтоні/Давосі ми маємо 2-3 гарні стратегії, може 5. Все вірно, **в нас гарно виробляють макулатуру.**

2) — Але стратегія - це не просто стос паперу із буквами, за який проголосував Кабмін. **Це насамперед дії, конкретні дії, нехай навіть без стосу паперу.**

Саме цієї дії не має Україна.

3) — Отже, наші численні стратегії - це просто формальність, розфарбований туалетний папір. За великим рахунком, це і є той самий рефлекс, з яким ми живемо останні 30 років.

У суворій дійсності, **Україна досі не має суб'єктності**.

Це вчергове доводять численні кризи на зразок зернової.

— Щось трапляється - і влада починає метушливо бігати медійним простором з вогнегасниками. Але жодного(!) разу я не бачив, щоб хтось згадав: ось наша стратегія, і ми будемо рухатись ось так. Це поведінка колонії, яка звикла чекати на вказівку ~~посла США~~ ~~послів G7~~ генерал-губернатора.

Це українське замкнене коло.

Єдине, що може уявити собі колонія - це бунт (Майдан):

проти росії, проти Європи, проти США. Тобто, «баба Яга завжди проти…». Але за що вона? Від бунту не з'являється стратегічний підхід.

Отже, спочатку таки була думка. Дивись - і бунт не знадобиться.

Чи можливо виробляти власну стратегію та жити за нею? Впевнений, що так. Колись так робила кожна розвинена країна, буквально кожна. Ніхто не вмів, але тепер усі вміють. Отже, першим стоїть бажання/або необхідність. Гадаю, наш випадок - другий. Не хочемо, не вміємо, але мусимо. Покладатися на

власні сили або таки зникнути як failed state, як то любила повторювати мордорська пропаганда.

Якщо схоче - перший крок у цьому напрямку зробить Зеленський. Якщо не схоче (а це скоріше за все) - дочекаємося кінця війни та оберемо іншого.

Впевнений, що Україні настав час починати жити власним розумом.

Щойно почнемо, як побачимо - інтеграція в ЄС/НАТО дадуть нам геть кращі можливості, ніж просто експорт зерна.

***

№ 2.407-2

В бюджеті не вистачає коштів. Чи почне держава урізати соціалку

Корреспондент.net, 29 лютого 2024

Вікторія ***Хаджирадєва***

Через недостатність допомоги від західних партнерів, можуть бути затримки з виплатою пенсій, заробітних плат для працівників у державній сфері та соціальних виплат

У Мінфіні розповіли про стан бюджету та поділились планами, як вирішувати проблему. Як поповнити бюджет.

Вже зараз в Україні відчутний дефіцит коштів через недостатню допомогу від західних партнерів. Проте влада знаходить ресурси, для покриття всіх нагальних потреб. Які є плани на майбутнє?

1. Дефіцит вже відчутний, але є вихід

За словами **міністра фінансів України Сергія *Марченко*** вже зараз в Україні відчутний дефіцит коштів через недостатню допомогу від західних партнерів.

Проте влада знаходить ресурси, для покриття всіх нагальних потреб.

> — “Ми бачимо вже чіткі розрахунки на європейську допомогу. Перші 4,5 млрд євро будуть отримані в березні, також ми зробили все необхідне, щоб отримати допомогу від Світового банку – 1,5 млрд дол. США. Ці кошти дозволять нам перекрити потреби. Ми розраховуємо, що перше півріччя зможемо забезпечити за рахунок цих джерел” – повідомив він.

Також міністр запевнив, що це хоч і критично, але будуть прийматись рішення, які б виправили ситуацію.

Через затримку із зовнішнім фінансуванням іноді складається враження, що обвалилися і наші власні бюджетні надходження. Водночас, це не зовсім так. Якщо ухвалений до повномасштабного вторгнення бюджет на 2022 р. передбачав дохід в 1,32 трлн грн, то минулого року цей показник зріс до 1,42 трлн грн. В бюджеті на поточний рік очікується дохід майже 1,77 трлн грн, тобто приблизно на 450 млрд, або на 34% більше, ніж до повномасштабного вторгнення.

Оптимістичні прогнози ґрунтуються на суттєвому зростанні доходів від податку на доходи фізичних осіб, що відбудеться завдяки підвищенню мінімальної та середньої зарплат. Також передбачається, що зростуть надходження від податку на прибуток підприємств та акцизів - допоможуть подорожчання цигарок та, ймовірно, пального.

Також варто відзначити законодавчі зміни, якими доходи від ПДФО військовослужбовців переводяться із місцевих бюджетів до державного, - завдяки цьому планується залучити майже 94 млрд грн.

2. Чи буде влада урізати соціалку?

В Україні є побоювання того, що через недостатність допомоги від західних партнерів, можуть бути затримки з виплатою пенсій, заробітних плат для працівників у державній сфері та соціальних виплат.

Ці побоювання не зовсім безпідставні. Так, у Верховній Раді час від час лунають пропозиції суттєво скоротити соціальні видатки в Україні. Там навіть зареєстрована така ініціатива. Її автори вважають, що така розгалужена система соціального захисту була актуальною в СРСР. А зараз Україні треба

позбуватись непотрібного “радянського спадку”, адже тепер зовсім інші часи та реалії. Отже у Раді пропонують скорочувати соціальні виплати.

“Чимало українців потребують допомоги з боку держави. Особливо гострою є така потреба у надскладний воєнний час. Проте наразі вітчизняна економіка залежить від фінансування з боку міжнародних партнерів. Отже, щоби зменшити таку залежність, Україна повинна скорочувати соціальні виплати”, - сказав голова Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку Дмитро Наталуха в інтерв'ю виданню Укрінформ.

За його словами, це радянський спадок. Він закарбувався у Конституції, на жаль, де чорним по білому написано, що Україна – це соціальна держава, і купа соціальних гарантій. Перше, що нам розкажуть з вами, – що ми діємо неконституційно, забираючи соціальні права громадян.

Водночас нардеп зауважив, що все ж на деякому рівні соціальну підтримку держава має зберегти. Проте вона має бути суттєво нижчою, ніж наразі.

“І, мені здається, в умовах і дефіциту бюджету, і зниження допомоги ми, напевно, будемо переглядати це. Тобто має бути створена інша, більш збалансована система, яка враховує нові реалії, а не реалії 80–90-х років”, – каже парламентар.

Водночас у Мінсоцполітики, запевняють, що соціальні виплати – перша необхідність, яку все ж будуть заповнювати незалежно від надходжень допомоги. У цьому році при ухваленні бюджету рекордну кількість становили саме гроші від партнерів. І більша частина коштів у бюджеті передбачена для оборони та соціальної сфери. Тому, не дивлячись на дефіцит коштів, виплати пенсій та державні заробітні плати будуть видаватись у визначені строки.

Своєю чергою економічний радник президента Олег ***Устенко*** заявив, що соціальні виплати будуть, навіть якщо ситуація з допомогою від США буде критичною.

> — “Якщо ситуація буде критичною, то соціальні виплати будуть продовжуватися”,- зазначив Устенко в ефірі національного телемарафону “Єдині новини”.

Економити держава буде на іншому. За словами Устенко, мова йде про все, що стосується несоціального характеру, програм, скажімо інвестиційних, програм, які закладені в кошторис нашого державного бюджету на цей рік. Їх доведеться, навіть не дивлячись на графіки, які розроблені, пересувати на той період часу, коли буде отримана додаткова підтримка з боку Сполучених Штатів Америки. Тобто вони будуть знаходитися на паузі або будуть виконуватися, коли буде зрозуміло, що розрахунки по них будуть. Тобто лише після того, як будуть надходити додаткові кошти в країну.

3. Після вступу України до ЄС наша економіка виросте

Попри складну економічну ситуацію зараз в України є непогані прогнози на майбутнє.

Так, є прогноз, згідно з яким після вступу України в ЄС українська економіка збільшиться на 7%, а ВВП на одну людину становитиме 15 500 дол. протягом десятиліття після вступу країни до ЄС за сценарієм швидкої реалізації всіх необхідних реформ.

Про це повідомляє ***прес-служба НБУ***.

> — "За сценарієм часткового проведення реформ економіка може зростати приблизно на 4% протягом 10 років, а ВВП на одну людину у 2033 р. перевищить 10 тис. дол.", - кажуть у регулятора.

Під час розрахунку показників НБУ враховував досвід країн, що пройшли євроінтеграційний шлях.

Так, у країнах Центрально-Східної Європи, які приєдналися до ЄС у 2004 р., рівні продуктивності праці та ВВП на одну людину у 2003 р. були в середньому майже на 10% вищими, ніж якби вони не мали можливості вступу.

> — "Вже сама перспектива членства в ЄС та відповідні умови стимулюватимуть економічне зростання країни ще до офіційного вступу, а процес інтеграції - зовнішню торгівлю та залучення інвестицій, що посилить інституційну спроможність країни",- вважають у НБУ.

Це, своєю чергою, сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсного потенціалу, зменшенню корупції, поглибленню ринкової конкуренції.

***

№ 2.408-1

Щодо Нацстратегії доходів 2030, її розділів щодо ПДФО, спрощеної системи тощо

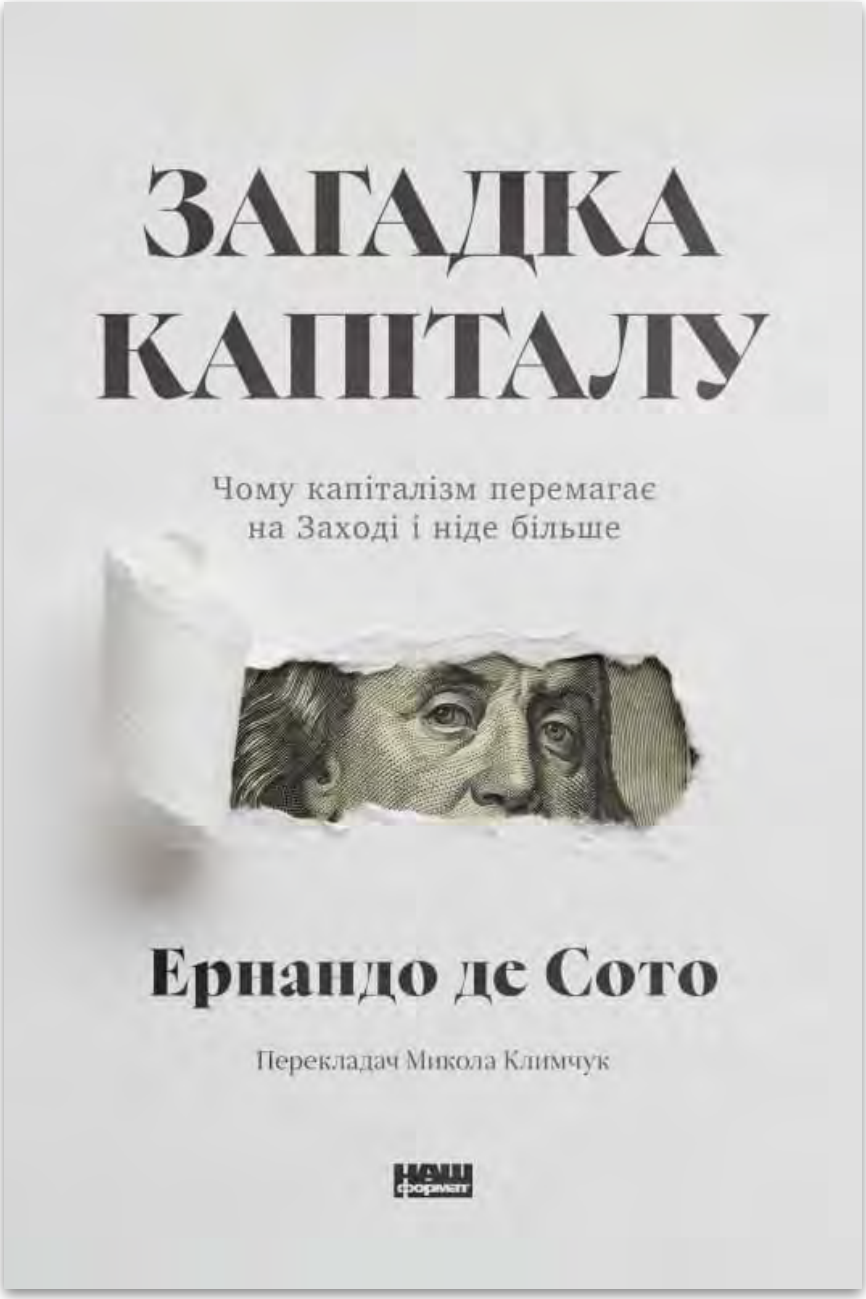

2023-12-30

Getman Oleg

Відомий дослідник неформальної економіки Ернандо де Сото (праці якого вочевидь не читали фахівці Мінфіну), який з командою експертів більше 15 років досліджував причини виникнення та існування тіньової економіки у різних країнах світу, у своїй аналітичній роботі писав:

«Більшість людей йдуть у поза-легальний сектор не тому, що він дає укриття від податків, а тому що діючі закони держави, хоч би витончені не були їхні формулювання - не відповідають потребам і прагненням людей.

У Перу, де моя группа розробила програму легалізації дрібних позалегальних підприємців, приблизно 276 тис. чоловік добровільно зареєстрували свій бізнес в нових, організованих нами реєстраційних бюро. І за чотири роки сума податкових зборів з раніше позалегальних підприємств склала вже 1,2 млрд дол.

Ми досягли успіху завдяки тому, що змінили закони про підприємство і про власність таким чином, щоб вони відповідали потребам підприємців, які працювали за нормами і правилами неформального бізнесу.

Ми радикально знизили витрати на бюрократичну тяганину, супроводжуючу реєстрацію та ведення нових підприємств. З цього зовсім не випливає, що людям байдужа величина податків. Але позалегальні виробники та продавці, які звикли до мінімальної прибутковості - добре вміють рахувати. Від нас потрібно було зовсім небагато - дати гарантії, що сумарні витрати на легальне ведення бізнесу опиняться меншими, ніж на тіньовий обіг, полегшити процедури легалізації, як слід попрацювати над поясненням переваг нашої програми і потім радіти тому, як сотні тисяч нелегалів з почуттям полегшення покидають неформальний сектор.»

***

№ 2.408-2

Щодо затвердженого Кабміном вчора Плану Ukraine Facility на 4 роки

2023-12-30

Getman Oleg

Коли Міністерства Юлія ***Свириденко*** Øleksii Sobolev розробляють документи у інклюзивному процесі, за участі провідних аналітичних центрів та бізнес асоціацій - країна отримує досить якісні збалансовані документи, такі як ***План Ukraine Facility*** (на відміну від ***Нацстратегії доходів***, яка розроблялась ***Мінфіном*** таємно та містить низку критичних недоліків)

План Ukraine Facility **передбачає зокрема:**

1. Реформа державного управління

Ключові заходи **будуть** зосереджені на впровадженні комплексної реформи оплати праці, повернення прозорих конкурсів - поступовому відновленні та ефективному впровадженні процесу добору та відбору на державну службу на основі заслуг, імплементації Закону "Про адміністративну процедуру" та діджиталізації функцій управління державною службою на додаток до загальної діджиталізації надання державних послуг.

14:56
29.12.2023

Кабмін затвердив проєкт плану Ukraine Facility для надання Єврокомісії

1 хв читати

Кабінет Міністрів України затвердив проєкт плану Ukraine Facility для надання Європейській комісії, повідомив прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

"Сьогодні затверджуємо проєкт плану Ukraine Facility для надання Європейській комісії. Спільно з бізнесом, громадським сектором, депутатським корпусом, регіонами провели величезну роботу з його створення. Наразі є поточні напрацювання, до яких Єврокомісія ще надасть свої коментарі та пропозиції", - сказав Шмигаль на засіданні уряду в п'ятницю.

За його словами, фінальні умови програми будуть після затвердження регламенту Ukraine Facility Європейською радою, засідання якої заплановано на 1 лютого 2024 року.

"Погодження Єврокомісією фінальної версії плану відкриє для України доступ до фінансового ресурсу в EUR50 млрд на 4 роки, з яких EUR39 млрд буде спрямовано на забезпечення макрофінансової стабільності", - розповів прем'єр.

2. Сприятливе бізнес-середовище

Поточне неефективне регуляторне середовище та корупція перешкоджають розвитку бізнесу в Україні. До початку 2023 року існували 84 сфери державного нагляду та контролю і понад 30 інспекційних органів із дублюванням функцій у різних сферах. Наразі існують понад 1 000 інструментів державного регулювання, у тому числі 528 дозволів, 224 ліцензій, 157 затверджень, 145 висновків, 121 сертифікат, 55 декларацій, 42 повідомлень і 23 авторизацій, а також сотні будівельних норм і

санітарних правил. Дерегуляція, спрощення та цифровізація процедур - мають значно знизити витрати на ведення бізнесу в Україні. Україна продовжить дерегуляцію дозвільної та ліценезійної системи, вдосконалення порталу електронного будівництва, спрощення тимчасових конструкцій для підприємницької діяльності, скасування застарілих положень та діджиталізацію видачі ліцензій

На додаток до проблем, пов’язаних із верховенством права та необхідністю реформування правоохоронних органів у сфері боротьби з економічною злочинністю, Україна потребує комплексних заходів із перегляду сфер

державного нагляду та контролю з одночасним розширенням регуляторного процесу.

Ключові заходи:

1) - повне перезавантаження Бюро економічної безпеки (БЕБ) і усунення дублювання юрисдикції БЕБ з іншими органами досудового розслідування.
2) - дерегуляція, поліпшення регуляторного середовища
3) - доступ до фінансів та ринків. Впровадження програм стимулювання та фінансування для малих та середніх підприємств.
4) - покращені державні закупівлі
5) - гармонізація законодавства та стандартів з ЄС
6) - усунення несвоєчасної оплати за товари та послуги

3. Реформування судової системи

Основні напрями реформування на 2024–2027 роки - включатимуть продовження реформи судової системи, спрямованої на відновлення довіри суспільства та бізнесу до судової системи: зокрема шляхом відновлення прозорого та меритократичного відбору суддів, завершення добору та призначення суддів Конституційного Суду України відповідно до нової нормативно-правової бази, відновлення та завершення кваліфікаційного оцінювання діючих суддів і забезпечення зміцнення системи дисциплінарної відповідальності), а також створення нового адміністративного суду для розгляду справ, що пов’язані з центральними державними органами, та зміцнення існуючих інструментів доброчесності суддів.

4. Управління державними фінансами в Україні

Цифровізація діяльності Державної податкової служби та Державної митної служби шляхом ухвалення та реалізації планів цифровізації цих органів.

Розробка та забезпечення реалізації комплексної реформи митниці, включаючи гармонізацію нормативно-правової бази із законодавством ЄС.

Подальше впровадження фіскальної децентралізації з метою зміцнення фінансової спроможності органів місцевого самоврядування

Забезпечення більшої ефективності та адресності бюджетних видатків через постійний моніторинг та верифікацію державних виплат Міністерством фінансів

***

№ 2.409

ZN.UA

ВНУТРІШНІЙ ФРОНТ. ХТО Й НАВІЩО ТИСНЕ НА АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЖУРНАЛІСТІВ І АКТИВІСТІВ

2024-01-19

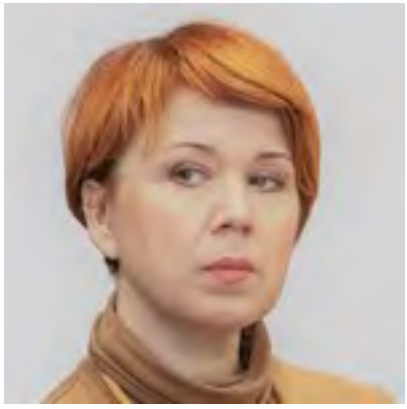

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

Тетяна Безрук

У нас є два фронти — зовнішній і внутрішній. Зовнішній фронт тримається на сотнях тисяч плечей. Внутрішній фронт проти корупції, проти непрофесіоналізму, проти злочинної бездіяльності влади — на кількох десятках людей, основні з яких зазнають цілеспрямованих гонінь влади. Ці гоніння компактні, єдині в часі й системні.

На початку цього тижня журналіст-розслідувач Юрій Ніколов заявив, що до дверей його київської квартири приходили невідомі й розклеювали листівки з написами від руки «Ухилянт». Наступного дня з'явилося відео, на якому видно операторів редакції журналістів-розслідувачів «Бігус.Інфо», котрі курили марихуану та вживали інші психотропні речовини. Відео зняте прихованими камерами, ба більше — співробітників редакції прослуховували. Фактів на відео редакція не спростувала, але додала, що робочі відносини з операторами завершено, а з обсягів інформації, яку наразі вдалося вивчити, зрозуміло, що прослуховували членів команди «Бігус.Інфо» приблизно впродовж року.

У той час, як про тиск на журналістів в Україні вже говорили в кулуарах у Давосі, президент Володимир Зеленський мовчав. І лише на другий день після інциденту з редакцією «Бігус.Інфо» у вечірньому зверненні заявив, що такий тиск неприпустимий. Але річ не тільки в журналістах-розслідувачах.

Те, про що розповідають Ніколов і Бігус, збіглося в часі щонайменше з трьома іншими випадками, але говорили про них громадські активісти.

1) — Михайло ***Жернаков*** із фундації DEJURE, яка займається просуванням принципу доброчесності серед суддів, 2) — Олександр ***Лємєнов*** — засновник громадської організації StateWatch, яка, зокрема, здійснює моніторинг запровадження санкцій щодо топпосадовців і бізнесменів, причетних до російського вторгнення в Україну. 3) — Також тиск відчувають команда та керівник Центру протидії корупції (ЦПК) Віталій ***Шабунін***, які працюють у антикорупційному законодавчому полі.

Це червоний сигнал.

Усі знакові розслідування ***Юрія Ніколова*** про корупцію на закупівлях МО, найгучніші з яких — про яйця по 17 грн і літні зимові куртки, були опубліковані в ZN.UA.

Серії статей Олександра Лємєнова про зловживання в АРМА, лиходійства й недбалість БЕБ і, звісно, конфіскацію російських активів в Україні, болючу для всіх ексбенефіціарів та їхнього місцевого оточення, — теж.

Віталій Шабунін і ***Михайло Жернаков*** також є постійними авторами нашого видання. Як і головний редактор «Цензор.НЕТ» Юрій Бутусов, якому влада через чесні та професійні репортажі з фронту першому максимально перекрила кисень.

Юрій Бутусов

Ці люди не ідеальні, вони припускаються помилок, — і ми завжди на них вказуємо, — але вони точно роблять те, що вважають правильним. Для країни. І це величезний шматок роботи. І саме ці люди якраз давно знайшли своє місце на цій війні, — адже саме до цього закликає президент.

Вони тримають внутрішній фронт, а їх зараз системно намагаються з цього фронту демобілізувати. Прибрати. Дискредитувати. Щоб був марафон тиші. Щоб ніхто нікуди не рипнувся.

1. «Центр протидії корупції» та Віталій Шабунін

Іще восени 2023 року декілька анонімних Телеграм-каналів синхронно написали про те, що голова «Центру протидії корупції» Віталій Шабунін, який

від початку повномасштабного вторгнення служив у 207-му батальйоні 241-ї бригади ТрО, нібито не воював у ЗСУ, а перебував у Києві.

Все це відбувалося на тлі чергового етапу боротьби ЦПК за скасування «поправок Лозового», «завдяки» яким може бути закрито понад тисячу справ топкорупціонерів. Процесуальна незалежність САП, збільшення штату НАБУ, реформа Верховного суду і головне — безкомпромісне озвучування прізвищ кураторів із Банкової — Татарова, Смирнова та голови правоохоронного комітету ВРУ Іонушаса тощо, які не дають реформам іти далі, — все це Шабунін і Ко.

Команда ЦПК: Антоніна Волкотруб,Олена Щербань, Віталій Шабунін, Дар'я Каленюк, Олена Галушка

Це саме ЦПК першим заявив про те, що Міноборони під керівництвом Резнікова спустило в трубу 36 мільярдів простроченої дебіторської заборгованості. Під час війни! **Звісно, такі «крикуни» заважають берегти правоохоронну, судову, урядову та законодавчу системи в їх первозданному гнилому вигляді.** Тому Шабуніна треба скомпрометувати?

«Що мені кажуть ізсередини: Олег Татаров дав команду ДБР знайти спосіб мене заткнути кримінальними провадженнями. Бо публічно мені нічого не пред'явиш, — я мобілізувався в перший день війни в Києві, — коментує ситуацію голова ЦПК. — Я чув різні історії, як вони збираються це зробити. Одна пов'язана нібито з моїм відрядженням до НАЗК.

Після закінчення звільнення Київщини моя рота розмістилася за кілька кілометрів від столиці. Мені ж потрібен був доступ до південного та східного фронтів. Тому я відряджаюся до НАЗК, що дає мені свободу пересування по обох діючих фронтах.

І зараз люди Татарова хочуть скористатися тим, що я нібито не мав права відряджатися до НАЗК. Як вони це натягнуть на глобус — поняття не маю. Але ж це ДБР, а там керуються волею Татарова, а не законом.

Заяву в ДБР про мою службу зробив адвокат Ростислав Кравець, бо Кравець — це частина команди Павла Вовка з ОАСК (ліквідації останнього домоглися ми з партнерами). А це чистої води портновська команда, частиною якої є Татаров. Тут усе зрозуміло. Я не розумію, з чим вони можуть до мене прийти, аби порушити кримінальну справу.

Щодо загальної тенденції тиску на журналістів і активістів. У якийсь момент влада зрозуміла, що медійні атаки б'ють по ній, а не по нас, кримінальні справи так само б'ють по ній. І тоді вона, впевнений, піде в історію з утилізацією неугодних через фронт. Бо для влади це — найбезпечніший і найефективніший інструмент», — упевнений Віталій Шабунін.

2. Довідки, ТЦК та персональні візити поліції

Олександр Лємєнов із організації StateWatch розповідає, що закінчив військовий інститут 2011 року, перебуває на військовому обліку, повісток наразі не отримував, але вже замислювався над тим, що одного дня піде воювати. «Питання перед собою ставив. Із цим проблем немає, потрібен відповідний підрозділ, аби мої здібності використовувалися на максимальних обертах. Однак служба у Збройних силах України не має стати покаранням, як того хочуть організатори переслідувань представників громадськості та їхні кінцеві бенефіціари», — каже Лємєнов.

Олександр Лємєнов

Переслідування, про які згадує активіст, для нього почалися наприкінці грудня минулого року. За двома адресами — одна в місті Біла Церква Київської області, де колись жив Лємєнов, інша — в Києві, де він зараз живе, — приходили співробітники Територіального центру комплектування (ТЦК, військовий орган, який власне й вручає громадянам повістки на службу в армію. — **Т.Б.**) та поліції. Загалом такі ситуації не викликають подиву в країні, яка вже десятий рік поспіль протистоїть російському вторгненню. Чоловікам призовного віку вручають повістки, вони проходять медогляд, навчання та їдуть на фронт. Проте Олександр Лємєнов розповідає деталі візитів ТЦК та поліції, які свідчать про інший характер таких зустрічей.

«Коли вони прийшли вдруге, то спілкувалися з сусідом, а він запитав: «Ви до кого?». Співробітники ТЦК показали фото і назвали моє прізвище. Мене сусіди знають. Поліціянти дослівно відповіли (Олександр переказує слова поліціянта зі слів сусідів. — **Т.Б.**): «Нам сказали його прийти забрати, ми його зараз зустрінемо й під руки поведемо». Нагадаю, один із поліціянтів, підходячи до моєї квартири, знімав це на камеру свого мобільного телефону», — розповідає Лємєнов.

У коментарі ZN.UA активіст каже, що пов’язує такі візити поліції зі своєю роботою, зокрема з критикою роботи заступника голови офісу президента Олега Татарова, який відповідає за координацію роботи правоохоронних органів на Банковій. «Також я коментував історії щодо ненакладання санкцій

на колишнього юриста Януковича Андрія Портнова. Нагадаю, що вони обоє дуже близько спілкуються», — додав Лємєнов.

Схожа історія повторилася з активістом Михайлом Жернаковим. Наприкінці минулого року анонімні Телеграм-канали почали поширювати інформацію про те, що він нібито ухиляється від служби в армії і має фальшиві довідки з лікарні, які дозволяють йому не йти на фронт. Михайло Жернаков у коментарі виданню також пояснив, що вважає такі інформаційні хвилі на свою адресу тиском.

«У нас — два заступники голови офісу президента, які в минулому або досі є друзями й партнерами Портнова (Андрій Портнов — колишній заступник голови адміністрації президента. — **Т.Б.**). Я досі не розумію, яким чином ці люди — Татаров і Смирнов — там, і дуже дивуюся, що в нас відновилися методи Януковича. І я хотів би бачити, що наша українська влада їх рішуче засуджує. Бо якщо вона не знайде винних у цих нападах, то вочевидь розпишеться в тому, що сама це організувала», — каже Жернаков.

Михайло Жернаков

Andriy Dubchack/Radio Svoboda.org (RFE/RL)

Михайло Жернаков пояснює, що його робота й зусилля, докладені до реалізації судової реформи, дають плоди. Як приклад він наводить роботу Вищої кваліфікаційної комісії суддів (ВККС, органу, який проводить різного роду перевірки суддів на їх відповідність роботі в судах. — **Т.Б.**) щодо звільнення конкретних осіб. «Росія втрачає сітку своїх агентів, у тому числі всередині судової влади. Як свідчить практика, судді-корупціонери й ті, хто

проросійськи налаштований, — це часто ті самі особи. Тому саме зараз які інструменти доступні, такими вони й користуються, у кому вбачають проблему, на того й нападають», — додає активіст.

Під час підготовки матеріалу ми запитали у Михайла Жернакова, чи в нього справді є довідки з лікарні про те, що він не може служити в армії. На це Жернаков відповів, що довідок у нього декілька, як і висновків військово-лікарської комісії, яка зазначила, що він є «обмежено придатним до військової служби» й це пов'язано з хворобою, яка в нього з дитинства. А вчора стало відомо, що Жернаков увійшов до групи реформ при Міноборони, однак, за його власними словами, це — не військова служба.

3. Невідомі гості та приховані камери

Журналіст-розслідувач і головний редактор видання «Наші гроші» Юрій Ніколов провів найрезонансніші розслідування у 2022–2023 роках. Саме Ніколов розповів про те, що Дніпропетровська ВЦА виділила 1,5 млрд грн на фірму, близьку до голови обладміністрації Валентина Резніченка, радником якого свого часу був «колишній-теперішній» куратор президентської програми «Велике будівництво» Юрій Голик. І саме Юрій Ніколов у ZN.UA розповів про «яйця по 17 грн», і розголос зрештою призвів до звільнення чинного тоді міністра оборони Олексія Резнікова.

16 січня Ніколов опублікував на сторінці Фейсбук скріншот із дописом з анонімного Телеграм-каналу. На фото видно двері до квартири журналіста, спини людей у капюшонах і листівки з написами «провокатор» і «ухилянт». Як пояснює сам Юрій Ніколов, коли невідомі прийшли до його квартири, вдома була лише його хвора матір. Після цього Ніколов написав заяву до поліції. На момент спілкування журналіста з виданням невідомо, за якою саме статтею правоохоронці порушили кримінальну справу.

Юрій Ніколов пов'язує такі дії невідомих зі своєю професійною діяльністю. «Я в жодному разі не вважаю, що Юрій Голик був замовником нападу на мене. Але Голик не зійшов з орбіти офісу президента. Й тому люди роблять припущення стосовно його причетності до цієї історії. Я брав участь у програмі «УПчат» напередодні Нового року, й ми розбирали події довкола законопроєкту про мобілізацію. Тоді Верховний головнокомандувач дозволив собі кілька шпильок на адресу Валерія Залужного, мовляв, це він має пояснити українцям, навіщо йому потрібна та чи та кількість мобілізованих. Відмовився коментувати плани щодо заміни Залужного, й узагалі «це тьорки Мар'яни і Валєри». Із цього трешу я зробив висновок, що Зеленський ухиляється від своїх обов'язків Верховного головнокомандувача, до яких я відношу й організацію мобілізації. Так, я і вжив слово «ухилянт» стосовно Зеленського. Бо він здійснив спробу скинути на когось іншого необхідність повідомити «погану» новину про мобілізацію 500 тисяч воїнів», — пояснює Ніколов.

Юрій Ніколов

Одразу після історії Ніколова з’явилася новина про стеження за редакцією видання «Бігус.Інфо» — журналістами-розслідувачами, які впродовж 10 років роблять матеріали про владу — і попередню, й теперішню. Причиною заяви про стеження стало відео, що з’явилося в мережі: на ньому видно, як оператори під час святкування Нового року курять марихуану. Крім того, є записи телефонних розмов тих самих співробітників видання. У своєму зверненні головний редактор Денис Бігус розповів, що в готелі, який винаймала редакція, було встановлено приховані камери. Також редакція припустила, що до прихованого знімання можуть бути причетні українські правоохоронці, й поставила публічно питання про те, хто санкціонував прослуховування телефонів (синхронно з виходом статті Денис Бігус опублікував ще одне відео з подробицями дій правоохоронців щодо їхньої команди).

Денис Бігус

Згідно опитування, проведеного Центром Разумкова, 84 % громадян вважають, що про корупцію під час війни мовчати неприпустимо. И приблизно стільки ж вважають її головною внутрішньою загрозою. Тому суспільство обурилося тим, що відбувається. Медіаспільнота об’єдналася й написала звернення до влади. Голови профільних парламентських комітетів зробили правильні заяви. Президент — хоч і з запізненням, але нібито жорстко відреагував. «Служба безпеки України розпочала розслідування та з’ясує всі обставини. Будь-який тиск на журналістів неприпустимий», — наголосив Зеленський.

Але ж очевидно: все, що відбувається в нашій країні, відбувається під патронатом президента. Це наслідок концентрації влади. Він добре орієнтується, кому і яке розслідування доручити. В СБУ є два дуже досвідчених діяча: Сергій Дука й Антон Кравчук, які, за інформацією ZN.UA, дуже добре обізнані в тому, що відбувається всередині держави та знайомі з її методами.

Є такі фахівці й в Нацполіції, яким би теж не перечепитися в ході розслідування за пана Татарова, який курує структуру. (Нацпол уже зареєстрував заяву редакції «Бігус.Інфо» про перешкоджання журналістській діяльності та втручання в особисте життя.)

Питання не тільки в тому, що журналісти та активісти, які стали ціллю атак, публікували в медіа критичні матеріали. А в тому, що їхні виступи та матеріали впливали і досягали результату. Відставка Рєзнікова і низки високопосадовців у МО та армії. Прозорість в закупівлях і перебудова

Міністерства оборони. Якісне перезавантаження Вищої ради правосуддя і Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Десятки розслідувань зловживань у різних сферах: від енергетики і будівництва, до виводу десятків мільярдів коштів з Міноборони в офшори. Ми розуміємо: це дратує і заважає царювати.

Однак влада за всієї своєї образливості, самовпевненості та чванливості має розуміти одне: світова підтримка, яка в нас досі зберігається, вибудувана на нашій моральній правоті. На тому, що Росія — це диктатура, а Україна — це демократія, яку цивілізований світ має рятувати. І чим більше рис Мордору проступатиме в Україні, тим більше ми будемо схожі на нашого ворога на догоду всім, хто хоче позбавити Україну підтримки Заходу.

Хлопці, схаменіться й увійдіть у береги!

Тому що **бумеранг прилетить не тільки зсередини, а й ззовні**.

І вдарить так, що не тільки ви завалитеся, а й країну за собою потягнете.

***

№ 2.410-1

ZN,UA

СПРАВА КНЯЗЄВА. НАВІЩО СЛІДСТВО ПІШЛО НА УГОДУ З АДВОКАТОМ ГОРЕЦЬКИМ І ЧОМУ СУДДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ ПІДОЗР?

2023-10-05

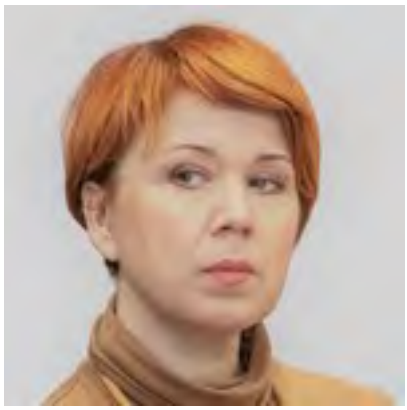

Інна Ведернікова Редактор відділу політики ZN.UA

Колишній голова Верховного суду Князєв готовий здати суддів-співучасників, але є нюанси.

НАБУ та САП учора завершили розслідування справи про хабар у два мільйони доларів ексголові Верховного суду Всеволоду Князєву. Матеріали слідства передано для ознайомлення стороні захисту. Інформацію про угоду зі слідством адвоката-посередника Олега Горецького в медіа та громадянському суспільстві сприйняли неоднозначно. Йдеться не лише про співмірність імовірного умовного трирічного строку масштабу «рішалова», яким займався Горецький на рівні Верховного суду та олігархів, а й про корисність такої угоди для розслідування діянь суддівської мафії.

Про що розповів детективам НАБУ та прокурорам САП адвокат-посередник Горецький в обмін на умовний строк? Що з підозрами чотирьом суддям Великої палати Верховного суду, в яких знайшли гроші під час обшуків у

Верховному суді й прізвища яких уже озвучили громадські діячі? Чи став у пригоді слідству телефон ексголови ВС Князєва, через який стався скандал у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі? Яка перспектива тепер у справи й чи можлива угода зі слідством її найголовнішого фігуранта — Всеволода Князєва?

Щоб одержати відповіді на ці суспільно значущі запитання, ZN.UA поспілкувалося з низкою джерел у НАБУ, САП і Вищому антикорупційному суді (ВАКС). Окрім важливих деталей, про які вдалося довідатися, вже тепер очевидно: в межах цього безпрецедентного розслідування проявляється вся недосконаліть, зокрема й законодавчих інструментів, якими оперують слідство та ВАКС. Завжди ризикуючи потрапити в професійно розставлені «кришею» (законодавцем) пастки, якими вже не один рік користуються фігуранти кримінальних справ про топкорупцію.

Отже,

1. Навіщо НАБУ та САП пішли на угоду з Горецьким

Нагадаємо, за даними слідства, 2002 року український бізнесмен Костянтин Жеваго придбав 40,19% акцій гірничозбагачувального комбінату (далі — ГЗК) у чотирьох компаній (далі — колишні акціонери). 18 років по тому колишні акціонери звернулися до господарського суду з позовом, щоб визнати договір купівлі-продажу цінних паперів недійсним і повернути собі акції ГЗК. Однак суд відмовив у задоволенні вимог.

2022 року апеляційний суд скасував рішення першої інстанції й визнав недійсним договір купівлі-продажу цінних паперів. Щоб не допустити втрати акцій, на початку березня 2023 року бізнесмен увійшов у змову з адвокатом одного зі столичних адвокатських об’єднань (Горецьким), який мав зв’язки із суддями Верховного суду. Протягом березня–квітня 2023 року він передав адвокатові 2,7 млн дол. (1,8 млн дол. — суддям Верховного суду, решту — як «оплату» посередницьких послуг).

У квітні 2023 року Верховний суд ухвалив рішення на користь бізнесмена. Під час слідчих дій НАБУ та САП задокументували передачу й одержання 1,8 млн дол. США двома траншами.

15 травня 2023 року під час одержання другого траншу в 450 тис. дол. голову ВС Всеволода Князєва й адвоката Олега Горецького затримали на місці злочину. 16 травня 2023 року НАБУ та САП повідомили їм про підозру. (Причини виникнення корупційного спрута у Верховному суді й наслідки для судової системи докладно описано в статті «Король помер. Хай живе король!».)

Адвокат-посередник Олег Горецький у залі суду

3 серпня 2023 року про підозру повідомили власнику групи «Фінанси та кредит» Костянтину Жеваго. Але!

«Без угоди з Горецьким ми не можемо закріпити Жеваго в справі. У нас реально є одна розмова Жеваго з Горецьким і все, — розповідає наше джерело в НАБУ. — Ба більше, експертиза почасти підтверджує, що на плівці — голос Жеваго, а почасти не може підтвердити, бо запис поганий. Тому на сьогодні в нас — тільки один доказ вини Жеваго. А слідству треба буде доводити свою правоту в судових інстанціях не лише України, а й Франції. Тому слідство не могло тут ризикувати».

За інформацією ZN.UA, Олег Горецький нині перебуває під вартою. Коли ВАКС розгляне всі умови угоди зі слідством, згідно зі статтею 75 КК, йому можуть дати три роки умовно. Якщо антикорсуд відхилить угоду, горе-адвокат Горецький вирушить назад під варту. Законодавство в цій частині прописано так, що суд може пом’якшити покарання до умовного строку в один–три роки, якщо стаття, за якою проходить обвинувачуваний, передбачає строк позбавлення волі до п’яти років. Тож Горецький цілком може виявитися щасливчиком.

2. Та чи корисна така угода для розслідування загалом?

«Усе просто: в нас є кейс, де один олігарх (Жеваго. — **І.В.**) судиться з іншим олігархом (Коломойським. — **І.В.**) і підкуповує голову Верховного суду. Дрібними сошками-посередниками в них бігають адвокати. І хто цінніший

для слідства, крім голови Верховного суду, — цей адвокат-рішала Горецький чи олігарх Жеваго? Звісно, олігарх!», — парирує джерело.

Представник великого бізнесу Костянтин Жеваго

У разі, якщо сторони дійшли згоди, закон передбачає зміни в процесі розгляду справи. Тепер роль Горецького в історії «розбещення» Верховного суду винесено в окреме кримінальне провадження, в межах якого він виконує всі запропоновані законом умови. Як стверджує інше наше джерело в САП, слідство від угоди з Горецьким отримало те, що хотіло: «Горецький усе розповів. Якою була схема роботи з Князєвим, а головне — якими були домовленості з Жеваго. По суті, все, що слідство виписало в підозрі Жеваго, Горецький підтвердив. Згідно з частиною 4 статті 369 КПК Жеваго загрожує від п’яти до десяти років позбавлення волі».

Однак тут знов «але». Жеваго перебуває у Франції, а механізм екстрадиції заблокували міжнародні партнери. «Є дві причини відмови в екстрадиції, — пояснив суть проблеми в своєму інтерв’ю ZN.UA глава САП Олександр Клименко. — По-перше, неналежні умови утримання ув’язнених в Україні. Європейські суди посилаються на те, що це порушення Європейської конвенції з прав людини. По-друге, з початком війни додалося те, що держава не може гарантувати безпеку на своїй території. Ніхто не застрахований від того, що в якийсь момент кудись може прилетіти ракета».

Можливо, перед початком переговорів про вступ до ЄС влада все-таки поміркує ще й над тим, як перевести діалог про включення механізму екстрадиції з міжнародними партнерами з красивої теорії в ефективну

практику. Згадавши про те, що повертати додому разом із активами потрібно буде не лише хабародавця Жеваго, а й іще з десяток топкорупціонерів, які чудово почуваються, зокрема й у країнах Європейського Союзу.

Та повернімося до наступного ключового питання кейсу Князєва.

3. Чому судді Великої палати ВС залишилися без підозр

Як вже писало ZN.UA, розслідування дій чотирьох суддів Великої палати Верховного суду, які проголосували за рішення на користь Жеваго й у яких знайдено **мічені купюри**, теж виділили в окреме провадження. Причина? Слідство досі не може пред'явити суддям підозру. «Із суддями велика проблема, — розповідає інше наше джерело в НАБУ. — В розмові на плівках між Князєвим і Горбуровим (колишній друг і земляк Князєва, він же — агент НАБУ. — **І.В.**) ідеться про те, що ексголова ВС уже про все домовився із суддями і що гроші слід розкласти в 13 пакетів. Ми, безперечно, можемо підозрювати, що в схемі були задіяні 13 суддів Великої палати, але гроші під час обшуків знайшли тільки в чотирьох. Ба більше, виявлені суми мічених купюр не відповідають очікуваним, — у конвертах мало бути по 100 тисяч доларів, а детективи вилучили в когось 40 тисяч, а в когось — узагалі 2500 доларів».

Засідання пленуму Верховного суду

Очевидне завдання слідства — встановити всі події, щоб підтвердити й довести власну версію причетності суддів. За нашою інформацією, судді, зі

свого боку, висувають «правдиві» зустрічні гіпотези. Аж до того, що купили долари в обміннику.

4. Як можна притягти до відповідальності суддів

За словами нашого джерела в САП, дати свідчення щодо суддів Верховного суду може лише сам Князєв. **І нам підтвердили, що адвокати Князєва неодноразово виступали з такою пропозицією.** Однак, згідно з чинним законодавством, слідство не може запропонувати Князєву адекватну угоду, крім мінімальних восьми років, передбачених за його статтею. Усі пом'якшувальні механізми працюють лише в разі, якщо фігурант проходить за статтею, де мінімальний строк покарання не перевищує п'ятьох років. Як у Горецького.

«Та якщо слідство знайде якийсь механізм, аби Князєв одержав менше, він готовий здавати суддів. Однак такого механізму в законодавстві на сьогодні немає, — уточнює джерело. — Якби законодавець удосконалив інститут угод і ми змогли б застосувати менший строк покарання, процес розслідування було б розблоковано. Тобто Князєву передбачено вісім років, а ми, приміром, пропонуємо три».

Стоп! Але хіба три роки в'язниці для голови спрута співмірні ступеню його провини? «Вимкнімо емоції й просто поміркуймо у форматі реальності, — продовжує джерело. — Припустімо, суд дасть Князєву вісім років, відсидить він не більш як п'ять (у нас працюють процедури дострокового звільнення), різниця з урахуванням плати за інформацію — лише два роки.

Проте ми доведемо провину всіх суддів Великої палати ВС. Будь-який адекватний слідчий розуміє, що це правильно й вигідно для сторони обвинувачення.

Так, у нас є один організатор злочинної схеми — топкорупціонер, голова Верховного суду, але його ж не звільняють від покарання.

Боротьба з корупцією — це не кількість років, яку одержав хтось один **(Князєв може одержати й 15 років, та водночас 13 (!) суддів і далі вершитимуть «правосуддя»),** а неминучість покарання для всіх учасників схеми. Це цивілізована практика, якщо ми хочемо рухатися далі й реально знищувати коріння корупції, а не зрізати верхівки. Нехай і дуже помітні», — резюмувало джерело.

5. Чи може законодавець піти на зміну умов угод зі слідством

Насправді про оптимізацію інституту угод зі слідством ішлося давно. Й НАБУ, й САП неодноразово зверталися до профільного парламентського комітету з такою ініціативою. Навіть підготували спільний законопроєкт.

«Для того, щоб ми були ефективніші, важливо перезапустити інститут угод, — розповідав в інтерв'ю ZN.UA голова САП Олександр Клименко. — Ми хочемо мати можливість укладати угоди з фігурантами, щоб дійти до кінцевих бенефіціарів і вигодонабувачів корупційних схем і максимально «закріпити» їх. Бо здебільшого є ієрархія і є людина, яка контролює весь процес. **Але ми дістаємо якихось менеджерів і заступників і дуже часто не дістаємося верхівки**. Законодавство виписано так, що менеджер підписує угоду зі слідством про викривання вигодонабувача, але з можливістю отримати покарання у вигляді семи або восьми років позбавлення волі. На такі умови угоди мало хто йде, точніше, ніхто не йде. Це породжує кругову поруку. Потрібна можливість застосовувати нижче покарання, ніж передбачене санкцією статті про корупційні злочини».

У випадку з Князєвим такий самий підхід може спрацювати не для того, щоб дістатися верхівки (організатор уже в руках слідства), а навпаки — розкрити весь пласт тих, хто за винагороду підносив йому снаряди для підриву судової системи. Однак, згідно з нашою інформацією, антикорблок наразі не має підтримки не лише в парламенті, а й у західних партнерів. Там думки розділилися. **Йдеться про можливі зловживання під час укладання угод із топкорупціонерами, санкції за статтями яких перевищують п'ять років.**

«А ви знаєте, які проблеми накопичилися у ВАКС? — запитує інше джерело в НАБУ. — **Зупинка Вищого антикорсуду — це хіба не більший ризик?** Ми направляємо туди справи, де у фігурантах — по 10–15 людей, і суд фізично не може їх заслухати. Ще рік — і там узагалі не слухатимуть справ. Перенесення засідань із перервою в три–вісім місяців — уже реальна практика. Як обвинуваченню діяти ефективно в цих умовах?

Засідання ВАКС у справі Князєва

Кримінальний процес геть неспроможний: то правки Лозового, то можливість у адвокатів затягувати справи точно до закінчення строку давності… Внаслідок цього на сьогодні маємо зґвалтований КПК і завалений справами Вищий антикорупційний суд. Те, що Захід простимулював нас і депутати нарешті внесли законопроєкт про ліквідацію поправок Лозового, чудово. Але скільки вже втрачено часу й вироків?».

На думку джерела, ВАКС — на межі катастрофи: «Ми намагаємося розвантажити суд — збільшити кількість угод і зменшити кількість обвинувачуваних у справах, щоб їх легше було слухати. Однак потрібні системні й точні дії. **Слід терміново збільшити кількість суддів у ВАКС, до того ж реально задіяти інститут угод.** Тоді ми зможемо розблокувати ВАКС».

«Усі вимагають ефективної боротьби з корупцією, але це не гучне викриття високопосадовця з гучним прізвищем, а вироки й повернення активів, — наполягає джерело в САП. — У нас немає цього. Вироки нині йдуть лише за угодами. Чотири роки (!) ВАКС слухав справу Розенблата, й лише недавно справу призначили до судового розгляду. Три роки (!) у справі Труханова — й щойно призначили до розгляду. А доти ще було слідство, як наслідок, п’ять-шість років — і строк давності минув. Навіть якщо вирок ухвалять, але він буде вже поза межами строку давності, корупціонера не покарають. Уже буде неможливо конфіскувати його активи. І це ми ще не говоримо про «добропорядність» ряду суддів ВАКС. Погляньте на рішення судді Ткаченка щодо активів Коломойського. **Тому НАБУ та САП — точно за оперативний процес.** А не за те, щоби прагнути дати організаторам по 15

років, затягнувши всі строки. Та нехай дадуть по три–п’ять років, але реально всім. Це стратегія цивілізованої боротьби з корупцією. Це і є неминучість покарання в дії».

За інформацією джерел, детективи не випускають із уваги суддів Великої палати Верховного суду. Розслідування триває.

6. Телефон Князєва, чинник Синюка та перспективи справи

Крім запитань, на які ми намагалися відповісти, є низка нюансів, які теж стосуються справи Князєва й викликають питання в громадськості.

По-перше, один із телефонів Князєва, навколо розблокування якого вибухнув скандал усередині САП. Його докладно розібрало ZN.UA. На сьогодні, за інформацією наших джерел, телефон уже розблокували фахівці НАБУ. Однак ті ж самі джерела стверджують, що в ньому не виявилося доказів за конкретно розслідуваним епізодом діяльності Князєва. Проте, як відомо, в розпорядженні слідства є не один, а кілька девайсів колишнього голови Верховного суду, інформацію з яких і використало слідство.

По-друге, ймовірний зв’язок нинішнього заступника голови САП Андрія Синюка з адвокатом Горецьким, інформацію про зустріч яких було зафіксовано на плівках. «Як доповів мені Синюк про спілкування з адвокатом Горецьким, перша зустріч у них була нібито випадковою, інша — з ініціативи адвоката та стосувалася представництва ним інтересів однієї з компаній, що фігурує в розслідуваннях НАБУ та САП. Синюк доповідав, що під час зустрічі Горецький цікавився роботою САП, і тому він припинив спілкуватися з цією особою**. Надалі в цій ситуації всі питання, зокрема про те, чи не порушив він етичних стандартів, має з’ясовувати дисциплінарний орган.** Але головне інше: мій заступник не входив до дуже вузького кола осіб, які були в курсі операції й того, що відбувається документування справи колишнього голови ВС. Тобто він не знав, що така справа є, до моменту, коли ми повідомили про це офіційно», — прокоментував тоді ситуацію голова САП Олександр Клименко.

Заступник голови САП Андрій Синюк

Однак, за нашою інформацією, **дисциплінарний орган відмовився порушити провадження** і щодо заступника Клименка Синюка, і щодо прокурора Олександра Омельченка, який звинувачував голову САП у перешкоджанні розблокуванню згаданого вище телефону за кордоном. Без пояснень. «Прокурори не побачили підстав для дисциплінарної відповідальності», — пояснило джерело.

По-третє, не все зрозуміло з грішми, які передавав Князєву агент НАБУ. «Ми знайшли більше, ніж треба, але це не ті гроші, які ми передавали, — розповідає джерело. — Оскільки купюри передавали кількома траншами, перший транш ми не могли контролювати, тому що банально не могли розкритися дочасно. Потрібно було, щоб Князєв передав ці гроші, аби потім можна було знайти цих суддів. Безперечно, це був ризик із нашого боку, але ми однаково реалізувалися успішно. З того, що мали від самого початку. Так, нам не пощастило, що не було якихось підтверджувальних документів або листування суддів між собою, між суддями та Князєвим щодо передачі грошей. У чатах немає обговорення конкретних кейсів між суддями. Найімовірніше, це було особисте спілкування конкретного судді з Князєвим і така ж сама передача. Вже минув час після першого траншу, й можна лише припускати, куди судді поділи мічені гроші».

Кажучи про перебіг і перспективу справи, наші джерела в антикорблоку наголошують: якби на місці Князєва був народний депутат, САП і НАБУ

ніколи б не змогли реалізувати таку спеціальну операцію. Та оскільки судді — це сфера повноважень САП, а не Офісу генпрокурора, вдалося забезпечити повну конфіденційність розслідування. Нині, до речі, на порядку денному в парламенті є кілька законопроєктів про реформу САП, яка може надати Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі незалежність і статус юридичної особи. Однак надати голові САП можливість вносити до реєстру й розслідувати справи про корупцію народних депутатів — як реальний крок не обговорюється. Це, власне, все, що нам потрібно знати про бажання влади подолати корупцію в Україні. Про папірці, які вона пише у відповідь на вимоги західних партнерів щодо реформ, навіть говорити незручно.

«Якщо адвокати Князєва затягуватимуть процес ознайомлення з матеріалами слідства, обмежуватимемо їх у цьому. Хоча в нашому випадку в справі один фігурант, що дасть Антикорсуду більше можливостей слухати справу швидше. Навіть якщо п’ять чи десять адвокатів Князєва по черзі не ходитимуть на засідання. Однак усі проблеми потрібно вирішувати системно», — підсумовує джерело в САП.

Всеволод Князєв з адвокатами у залі ВАКС

Що ж, про просування законопроєктів, які вирішують проблеми зловживання процесуальними правами в кримінальних провадженнях на хвилі боротьби партії влади з корупцією, ми наразі не чули. Тоді як проєкт голови

профільного комітету Дениса Маслова №5661, який би ввів у береги любителів затягувати розгляд кримінальних справ топкорупціонерів, припадає пилом під сукном у його колеги з правоохоронного комітету Сергія Іонушаса. Може, і його вже варто дістати?

***

№ 2.410-2

Ексголова Верховного Суду Князєв вийшов під заставу

2024-01-31

За колишнього голову Верховного Суду Всеволода Князєва внесли заставу **18,168 млн грн** і він вийшов з-під варти.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура планує звернутися до Вищої ради правосуддя з клопотанням про відсторонення Князєва від здійснення правосуддя у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності.

Про внесення застави за Княєва вдень Суспільному повідомили джерела у правоохоронних органах.

Адвокат Князєва Іван Староста у коментарі Суспільному також підтвердив інформацію про заставу.

"Спростовувати не буду, є така інформація. Заставу внесли через погіршення стану здоров'я нашого клієнта. В СІЗО неможливо нормально лікуватися. Там є якийсь черговий лікар, але це не може забезпечити належного лікування. Ми зверталися до знайомих Всеволода Князєва з проханням внести такі кошти. Наразі не готовий уточнити, одна чи кілька людей внесли заставу", — сказав адвокат.

Згодом у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі підтвердили інформацію, що Князєва відпустили з-під варти під заставу.

"31 січня 2024 року колишнього голову Верховного Суду, підозрюваного в одержанні неправомірної вигоди в особливо великому розмірі (ч. 4 ст. 368 КК України), звільнено з-під варти під заставу розміром 18,168 млн грн", — йдеться у повідомленні.

У САП зазначили, що рішенням ВАКС на Князєва покладені процесуальні обов'язки, у тому числі: не відлучатися з м. Києва без дозволу детектива, прокурора та суду, здати на зберігання до ГУ ДМС у м. Києві свій паспорт для виїзду за кордон, інші документи, що дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну, а також носити електронний засіб контролю.

У разі не виконання обов'язків застава може бути стягнена у дохід держави.

У прокуратурі також повідомили, що наразі вирішується питання щодо звернення до ВРП з клопотанням про відсторонення Князєва від здійснення правосуддя у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності.

Напередодні слідчий суддя ВАКС зменшив заставу Князєву із 20 млн грн до 18,168 млн грн. 31 січня гроші за нього внесли і він зможе вийти із СІЗО.

Як відзначили у Центрі протидії корупції, Князєв **сидів під вартою із травня 2023 року** і за цей час його застава зменшилася у кілька разів:

1) у травні 2023 року йому призначили варту із заставою у **107 млн** грн.
2) за 2 тижні після цього апеляція зменшила заставу до 75 млн грн.
3) в серпні слідчий суддя зменшив Князєву заставу до 55 млн грн.
4) через місяць апеляція зменшила заставу до 45 млн грн.
5) у жовтні слідчий суддя зменшив заставу до 35 млн.
6) у грудні заставу зменшували двічі: спершу до 27 млн грн, згодом до 20 млн грн.
7) 30 січня Князєву зменшили заставу до **18,168 млн** грн.

Що відомо про корупційний скандал у Верховному суді

15 травня 2023 року НАБУ і САП заявили про викриття схеми одержання неправомірної вигоди керівництвом та суддями Верховного Суду. Правоохоронці затримали чинного голову Верховного Суду Всеволода Князєва та вилучили **2,7 млн доларів**.

Також голові Верховного Суду Князєву та його спільникові – адвокату повідомили про підозру у справі щодо отримання хабаря.

Національне антикорупційне бюро (НАБУ) оприлюднило записи прослуховування голови Верховного Суду Всеволода Князєва у справі щодо отримання ним хабаря.

16 травня у Верховному Суді скликали позачерговий пленум. На пленумі зі 168 судів Верховного Суду були присутні понад 140 суддів. 142 голосами судді ухвалили заяву, у якій взяли на себе повну відповідальність за події, "що відбуваються у зв'язку з імовірними корупційними діяннями його окремих представників".

Пленум Верховного Суду висловив недовіру голові ВСУ Всеволоду Князєву та достроково позбавив його статусу очільника Верховного суду.

18 травня Вищий антикорупційний суд України обрав запобіжний захід ексголові Верховного суду Всеволоду Князєву у вигляді тримання під вартою

з можливістю внесення застави у **107 млн** гривень. Він мав перебувати під вартою до 14 липня.

31 травня адвокати Князєва подали апеляцію, але суд її відхилив, залишивши колишнього голову Верховного суду під вартою. Водночас йому зменшили суму застави до 75 млн, і потім зменшували цю суму ще кілька разів.

11 липня ВАКС залишив Всеволода Князєва під вартою із правом внесення застави у 75 мільйонів гривень.

2 листопада 2023 року Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду залишила колишнього голову Верховного суду Всеволода Князева під вартою до 9 грудня.

5 грудня Спеціалізована антикорупційна прокуратура повідомляла, що тримання Князєва під вартою продовжили до 2 лютого 2024 року, водночас розмір застави вчергове зменшили — з 35 млн грн до 27 млн грн. Після цього також у грудні суд зменшив Князєву заставу з 27 до 20 млн гривень.

Вищий антикорупційний суд України (ВАКС) 30 січня продовжив запобіжний захід ексголові Верховного суду Всеволоду Князєву у вигляді тримання під вартою до 29 березня 2024 року.

Також суд зменшив Князєву заставу з 20 до **18,168 мільйона** гривень.

***

№ 2.411

МАРНОСЛІВ'Я ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЧИННОЇ МОНОБІЛЬШОСТІ

2024-02-20

Лановой

Яким чином відновити і дати прискорення росту нашої економіки, зруйнованої війною, як мінімум, наполовину? Щоб темпи росту перевищували 10 % на рік і таке зростання продовжувалося 10-15 років, аби наздогнати наших європейських сусідів, а не перебувати і далі десятиліттями у новітньому кріпацтві. Саме такими темпами піднімалися Японія та Західна Німеччина, які після Другої світової війни знаходилися в такому ж стані, як зараз Україна – вщент зруйновані, без фінансових ресурсів та з глибоким перекосом у демографічній структурі. (До речі, ці країни отримали після війни в борг за планом Маршала значно менші суми ніж Великобританія та Франція, які відносно менше постраждали у тій війні).

У Японії та ФРН подібне прискорене зростання ставало можливим завдяки:

1) по-перше, появі нових високотехнологічних підприємств замість зруйнованих довоєнних. Це дало можливість перевести персонал останніх на новітні виробництва;

2) по-друге, використанню на підприємствах інноваційних технологій, що з'явилися підчас і по завершенню війни і дали змогу випускати висококонкурентну продукцію;

3) по-третє, освоєнню новітньої продукції споживчого призначення (випереджаючі темпи зростання виробництва товарів народного споживання) при відносному зменшенні частки важкої промисловості та воєнно-промислового комплексу; випуск військової продукції був взагалі заборонений на десятиліття;

4) і, нарештІ, по-четверте, сприянню державою приватному малому і середньому підприємництву на відміну від довоєнної економічної політики в цих країнах, коли у владних рішеннях домінували інтереси галузевих монополій (в Японії до війни монополіями володіли члени королівської сім'ї).

Як виглядає на сьогодні урядовий план відновлення економіки України?

Перші варіанти такого плану, представлені Урядом на конференціях у Лугано і Лондоні у 2022 і 2023 роках, складалися приблизно з 850 проектів на 750 млрд. дол., що **по формі нагадувало не економічний план, а гігантські кошториси на будівельні роботи**. Обидва варіанти були, як відомо, відхилені Заходом.

У кінці грудня минулого 2023 року Кабмін виклав новий варіант плану, сподіваючись, що під нього Європейська Комісія створить Український Фонд у 50 млрд. євро для використання у 2024-2027 роках.

Цей варіант плану відновлення складається з переліку пріоритетних галузей, які, на думку наших розробників, достатньо профінансувати союзникам і темпи росту підуть у гору.

До таких пріоритетних галузей нашими розробниками віднесені енергетика, транспорт, діджиталізація, сільське господарство і добуток критичної сировини (вигадана урядовцями назва).

Зверну вашу увагу на те, що названі галузі (окрім аграрного сектору і добутку корисних копалин) є інфраструктурними, тобто обслуговуючими. А обсяг надання послуг, як відомо, обмежується обсягами попиту на них з боку суспільних виробництва і споживання.

Тобто

— без зростання останніх не буде і значного приросту послуг.

Тому

— інфраструктурні галузі самі по собі не дають суттєвий поштовх прискоренню економічного росту.

Такого поштовху не надають економіці й інші пріоритетні для нашого кабміну галузі – сільське господарство і добуток корисних копалин.

Тут нас чекає інше розчарування:

— ще жодна країна світу не досягала високої динаміки на базі сільського господарства – орна земля не може безкінечно щороку високими темпами збільшувати свою врожайність.

А добуток промислової сировини має фізичні геологічні обмеження і до того ж подібна орієнтація - це продовження стану нашої країни як сировинного придатку високо розвинутих економік, в якому ми знаходимось вже декілька десятиліть. До речі, ні Японія, ні Західна Німеччина не визначали свої аграрний і сировинний сектори пріоритетними ні на початку післявоєнної відбудови, ні у теперішній час. Більше того, Німеччина виплачує премії компаніям, які експортують машинобудівну, а не сировинну продукцію.

Представлений урядовий план економічного відновлення через вказані обмеження не може бути перспективним і орієнтованим на високу динаміку розвитку.

Відповідно не відзначаються високими показниками й урядові прогнози післявоєнного зростання.

Вони не перевищують мінімальні 4-5 % на рік, в той час як Японія та ФРН щорічно прибавляли у 1950-1970 роках по 10-15 % і змогли за 10-15 років збільшити обсяги внутрішнього виробництва у 5-6 разів. Наші ж «планувальники» обіцяють зростання ВВП України за 10-15 мирних років у 1,4-1,5 рази (тобто підвищення доведе нас до довоєнного рівня), що означає злиденне життя нашого народу протягом усього цього тривалого часу – до 2035-2040 року. Сумно.

Інша сторона нашого післявоєнного відновлення і оновлення (модернізації) країни – це створення механізму акумулювання та інвестування в економіку фінансових ресурсів.

І такий інвестиційний механізм має бути не одно- чи багаторазовою подачкою від західних партнерів.

1) — Сьогоднішні українські можновладці, як відомо, чекають лише на «манну небесну» (!) від США та інших партнерів.

2) — Ще вони збираються «покерувати» арештованими валютними резервами центробанку рашистів.

Однак,

3) — ЄС вже відрізав, що розподілятися їхні інвестиції та арештовані активи агресора будуть через міжнародні фонди і банки.

До того ж репарації від агресора мають піти перш за все на відшкодування матеріальних і фізіологічних втрат наших людей, відновлення житлово-комунальної та соціальної інфраструктури, аграрних земель, об'єктів природи тощо, тобто на невиробничі гуманітарні потреби. Що ж стосується прибутків від арештованих резервів центробанку агресора, то вони потрібні перш за все для фінансування нашої армії, особливо в умовах затримок з надходженням фінансової та збройної допомоги від США на початку 2024 року.

Для прискореного ж росту економіки потрібно не проїдання гіпервеликих іноземних коштів, а механізм прискореного розширеного відтворення національного виробничого капіталу. Фактично потрібне динамічне розширене самовідтворення національного капіталу (із залученням іноземного).

Такий відтворювальний механізм капіталу включає в першу чергу процес фінансових накопичень суб'єктів економіки:

— сімейних господарств, підприємств, приватних бізнесменів, українських емігрантів, фінансових компаній, фондів і банків, урядових і муніципальних органів влади, надходжень іноземних приватних, державних і міжнародних інвестицій, грантів, кредитів тощо. Ці накопичення є фактично сукупністю джерел інвестицій.

Для того, щоб накопичення в усіх джерелах відбувалися, потрібна економічна політика, яка б цьому сприяла.

Така політика, на наш погляд, передбачає:

— стабільність цін, тарифів, валютного курсу, низькі банківські процентні ставки, мінімізацію внутрішніх запозичень держбюджету, довгострокові банківські кредити, помірковане та доброзичливе оподаткування підприємств і громадян, використання економних енергетичних джерел, усунення з ринків монополій та відсторонення олігархів, домінування інвестиційних пріоритетів у бюджетному фінансуванні і витратах прибутків державних компаній, а також створення сприятливих умов для іноземних інвестицій (надання гарантій, страхування бізнесу та інвестицій, швидка реєстрацію бізнесу,

простий порядок відведення земельних ділянок під забудову, багаторічну та безкоштовну оренду чи концесію ділянок для іноземних підприємств, захист прав власності, відкритий доступ до інфраструктурних мереж, ліквідація корупції тощо).

Як бачимо, **запровадження такої економічної політики - це майже повне оновлення того, що чинить сьогоднішня влада і що вона не збирається змінювати.**

Вона в особі монобільшості поки що «продовжує грати спекталь» – «Show must go on!».

Так, у парламенті у ці тижні готується законопроект про

— Основні принципи відновлення економіки, що, зокрема, містить такі перли: «Будуй краще ніж було»; «Зелена, інклюзивна та цифрова економіка»; «Прозорість та підзвітність всіх процесів відбудови»; «Моніторинг проектів відновлення, які фінансуються з бюджету» і т. п.

Що дає це марнослів'я для подолання наслідків війни? – Нічого.

Таке враження, що урядовці і депутати не знають, чим зайнятися.

Може вже час звільнити їм свої місця для більш кваліфікованої і сумлінної еліти, яка зможе вивести країну із зруйнованого, архаїчного і злиденного стану та не дозволить розірвати її на шматки?

Іншого не дано.

***

№ 2.412

Пастка мирного плану Дональда Трампа для США

2024-02-19

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Американським ізоляціоністам уже час дати відповіді на прості питання,

1) — як успіхи путінського режиму та поразка України зроблять їх виборців більш заможними, 2) — допоможуть закрити південний кордон з Мексикою, 3) — послаблять комуністичний Китай?

> «**Путін раціональний політик, якому не потрібна війна з США і НАТО на відміну від *Байдена* та *Зеленського*, які своїми діями можуть спровокувати ядерний конфлікт.**
>
> **Дональд Трамп і ізоляціоністи є представниками *партії миру*, що протистоять *партії війни*, глобалістам, Демократичній партії, Зеленському, на якого вирішальний вплив здійснюють українські націоналісти.»**

Всі ці відірвані від реалій прокремлівські наративи зараз активно розповсюджують в США американські ізоляціоністи, дії яких чимось нагадують діяльність американських прихильників комунізму під час “холодної війни”, коли їх як інструмент впливу використовували радянські спецслужби.

Зі слів ідеологів кривавого Кремля,

> 1) — мирний план Дональда Трампа передбачає блокування безпекової допомоги для України, метою якого є примус нашої країни до територіальних поступок заради припинення війни.

2) — Реалізація цього ж геополітичного сценарію, як вважають кремлівські ідеологи, зруйнує міжнародну репутацію США як надійного партнера і союзника, наслідком чого стане посилення путінської Росії з комуністичним Китаєм.

Дуже часто Дональд Трамп позиціонує себе як майстра з укладання вигідних угод, тому, якщо використовувати бізнес-логіку, **допомога Україні є абсолютно вигідною США.**

1) — За рахунок реклами ефективності американської зброї, яка використовується героїчними ЗСУ, тільки європейськими членами НАТО було закуплено у США зброї на 120 мільярдів доларів, до то ж Америці вдалось суттєво збільшити експорт свого газу та нафти до Європи, скориставшись авантюрою кремлівського фюрера.

2) — США підтримуючи Україну також збільшили свій геополітичний вплив в Європі, послабивши тим самим вплив Росії та Китаю, навіть з християнської точки зору підтримка України є виправданою для США, оскільки євангельські християни переслідуються і зазнають утисків зі сторони російських окупантів на окупованих українських територіях, варто пам’ятати, що американські євангелісти складають найбільшу релігійну групу в Америці, тому підтримка нашої країни є також підтримкою українських протестантських конфесій.

Барак Обама умиротворював Путіна після агресії проти Грузії та анексії українського Криму, тепер вже американські консерватори, які вважали Обаму слабким президентом, збираються повторити його геополітичні помилки, заявлячи, що фюрер з Кремля чітко заявив в інтерв’ю Такеру Карлсону про своє бажання укласти угоду для припинення війни.

Американські ізоляціоністи чомусь забули, що Росією керують чекісти, а як відомо найкращим вмінням розвідника є здатність ставати вашим другом та казати те що ви бажаєте почути, інтерв’ю ж Путіна Карлсону є частиною гібридної війни Росії проти США, направленої на дискредитацію та геополітичну поразку Америки.

Путін вже заявляв, що Росія ніколи не анексує український Крим, так само він заявляв про неможливість повномасштабної військової агресії проти України, тому зараз американські політики повинні серйозно сприймати можливість гібридної військової агресії Російської Федерації проти європейських членів НАТО.

Деякі російські дипломати переконанні в тому, що гібридна агресія Росії проти країн Балтії можлива ще до президентських виборів в США, бо зараз Америка послаблена політичною поляризацією. Росія не збирається вести тривалу війну проти НАТО, метою гібридної спецоперації путінського

терористичного режиму буде запуск процесу самознищення Альянсу із – за незастосування 5 статті Північноатлантичного договору.

Блокування проїзду західної військової техніки антивоєнними активістами та їхніми автотранспортними засобами, застосування ядерного шантажу, який впливає навіть на Ілона Маска, як вважають російські силовики, дозволять заблокувати прийняття рішень членами НАТО, створивши тим самим умови для геополітичної поразки Заходу.

Тому американським ізоляціоністам вже прийшов час дати відповіді на прості запитання, як успіхи путінського терористичного режиму та поразка України зроблять їхніх виборців більш заможними, допоможуть закрити південний кордон із Мексикою, послаблять комуністичний Китай?

Основою майбутнього успіху США, з точки зору американських ізоляціоністів, є не міжнародні союзи, не американські військові бази за кордоном, не домінування в Світовому океані та контроль морських торговельних шляхів, а мита на імпорт і економічний націоналізм. На жаль, ізоляціоністи в США не замислюються над тим, що реалізація такої політики призвела би до ситуації, коли Америка залишиться без союзників під час протистояння з Китаєм, який значно посилить свій вплив в Європі, запропонувавши європейцям свій внутрішній ринок для товарів з Європи.

Залишається лише дивуватись, як Кремль бездарно втратив можливості не скориставшись слабкістю США.

> 1) — Спочатку Кремль втратив Україну, яка б дотепер знаходилась у сфері впливу Росії, якби наша країна отримувала економічні преференції та повагу до української культури, мови, ідентичності, а не бомби, які падають на українські міста.

Так само

> 2) — Кремль ганебно не скористався можливістю для встановлення геополітичного домінування в Європі на основі м’якої сили, скориставшись сконцентрованістю США на стримуванні Китаю, натомість відштовхнувши навіть Західну Європу своєю військовою кривавою авантюрою.

Американських і європейських політиків абсолютно влаштовує те, що Росія виснажує себе на території України, якій вдається стримувати Російську Федерацію використовуючи західний “металобрухт”, коли Захід виграв час для себе поступово збільшуючи виробництво зброї та розширюючи НАТО, тож російські імперіалісти скажіть, а як знищення російськомовної Авдіївки послаблює США, Велику Британію, Польщу, НАТО?

Росія із – за фашистів при владі перетворила Україну на пастку, яка послаблює її та посилила свою залежність від Китаю, для якого вона, перш за все, є

сировинним придатком. Україна стала полігоном без справжніх гарантій безпеки та чітких перспектив членства в НАТО та ЄС, пропозиції ж наших західних партнерів про перетворення нашої країни на “колючого дикобраза”, свідчить про те, що вони розглядають Україну лише як буфер між Заходом та імперіалістичною Росією.

Навіть представники ультраправої польської партії “Конфедерація” вважають, що вступ України до ЄС невигідний їхній країні, оскільки в цьому випадку Україна стане потужним економічним конкурентом для Польщі.

До речі, російські прокремлівські філософи переконані в тому, що польська еліта не використала “вікно можливостей” для створення військово – політичного союзу нової Речі Посполитої з Україною, Литвою, Латвією та Естонією, створення якого збільшило би геополітичну вагу Польщі в Європі.

Фактично, єдиними справжніми союзниками України, а не її ситуативними партнерами, є адекватні росіяни, здатні демонтувати путінський терористичний режим, росіяни які визнають територіальну цілісність України в її міжнародно визнаних кордонах, як це зробив справжній російський герой Олексій Навальний після повномасштабної агресії Російської Федерації проти нашої країни. Вічна і світла пам’ять Олексію Навальному та співчуття його прекрасній родині.

***

№ 2.413

Джордж Фридман: Почему война в Украине в тупике, Китаю грозит гражданская война, а Израилю придется пойти на болезненные уступки

2024-02-18

ДЖОРДЖ ФРИДМАН

Интереснейшее интервью с руководителем Geopolitical Futures Джорджом Фридманом относительно войны в Украине, угрозе войны США и Китая и войне Израиля с ХАМАС.

Американский аналитик Джордж Фридман одним из первых на Западе предсказал войну с Россией задолго до 2014 года. Он предсказал рост влияния Польши и Турции и многое другое, что стало сегодня реальностью. "Хвиля" публикует перевод его последнего интервью проекту Mauldin Economics.

1. Российская угроза НАТО

Вопрос: Сегодня я потратил некоторое время на просмотр ежегодного прогноза Geopolitical Futures и был немного огорчен увидеть, что, похоже, вы не предсказываете никакого переговорного урегулирования между Россией и Украиной в ближайшее время, по крайней мере так мне показалось. Это справедливо?

Джордж Фридман: **Путину нужна победа, чтобы прийти к перемирию.** Он потратил много времени, денег и жизней, но так и не смог победить украинцев, что стыдно. Поэтому он пытается добиться победы и использовать ее как основу для урегулирования. Но каждая его атака терпела неудачу. **Он не может заключить мир без победы и не может считать Украину равной**

себе. Соединенные Штаты просто хотят, чтобы это закончилось, но у нас сложная ситуация.

Вопрос: Вы предсказываете, что это закончится неким тупиком, где обе стороны смогут заявить о победе?

Джордж Фридман: Проблема в том, что тупик для России - это поражение. Мы находимся в тупике уже два года, и ни в один момент русские не смогли полностью доминировать над Украиной и разгромить ее военные силы. Украинцы ни разу не сталкивались с угрозой полного поражения. В этом тупике Россия не может заключить мир, и это основная проблема. Она должна показать, и это вопрос внутренней политики, чтобы это было чем-то стоящим, а сейчас у Путина нет того, что ему нужно.

Вопрос: Недавно многие командиры в Европе и НАТО выражали свою обеспокоенность по поводу России и говорили, что если Россия победит, она не остановится на Украине. Говорят, что Молдова или Грузия могут оказаться под угрозой. Но я не слышу подобных опасений от вас.

Джордж Фридман: Если Россия внезапно совершит прорыв в войне, выйдет на границы с Польшей, Румынией, Венгрией, НАТО, то мы вернемся к холодной войне.

Путин когда-то сказал, что распад Советского Союза был величайшей катастрофой в истории. Когда он говорил о Советском Союзе, он имел в виду не только Россию, но и Российскую империю. Он был офицером КГБ в Германии, когда пала стена, и всегда помнит этот момент. Если он победит в Украине и действительно откроет эту дверь, у него будет вся мотивация двигаться дальше.

Это одна из причин, по которым американцы так стремятся поддержать Украину, потому что они предпочли бы сражаться там, на украинской земле, чем вести бронетанковый бой в Польше или где-то еще.

С точки зрения американских политиков, они хотят мира, они действительно устали от этого, но русские не готовы к миру при текущих обстоятельствах, и США определенно не готовы позволить им двигаться в Западную Европу.

На этом этапе Россия хочет, чтобы это закончилось, Украина хочет, чтобы это закончилось, Америка хочет, чтобы это закончилось, но **выхода не видно**.

Вопрос: С другой стороны, каковы шансы, что боевые действия перейдут не только в Украину, но и в Россию? Это пока что не происходило в большой степени. Почему это так и видите ли вы это как риск? Что бы это значило?

Джордж Фридман: Для наступления нужны гораздо более продвинутые украинские войска. Защищаться относительно легко, атаковать сложно,

потому что нужно доставить логистику на место вовремя, координировать с авиаударами и так далее.

Украинская армия - это пехотная армия, которая была довольно хороша в оборонительной позиции.

Единственный способ войти в Россию - это войти американцам, и этого не произойдет.

2. Экономический упадок Китая - самое важное в этом году

Вопрос: Насколько, по вашему мнению, Китай участвует в этом конфликте, Джордж?

Джордж Фридман: Очень мало, но когда война только началась, Китай был гораздо более важной страной.

Что произошло за последние два года, так это дисфункция китайской экономики до такой степени, что она не может поддерживать многие другие вещи.

Например, содержание их военно-морского флота довольно дорого, и они этого не делают.

На данный момент они пришли к тому же, что и Соединенные Штаты после Гражданской войны.

После Гражданской войны мы начали становиться экспортной державой и очень хорошо себя чувствовали. 50% мирового экспорта шло из США до начала Первой мировой войны, и когда никто не мог ничего купить, то мы вошли в Великую депрессию. Когда у вас есть экспортная держава, вы ожидаете несчастного случая, который произойдет.

> Они зависят от внутренних возможностей своих клиентов, и когда клиенты либо больше не имеют ресурсов для покупок, либо когда они не заинтересованы или что-то в этом роде, какая-то прихоть…

Мы видели, как Япония имела свой потерянный год, потом потерянное десятилетие, это то, что происходит с экспортерами, и поэтому мы предсказывали некоторое время назад, что Китай не сможет поддерживать свой рост, потому что вы не можете надежно поддерживать экономику, основанную в первую очередь на экспорте, если вы не “владеете” странами, куда вы экспортируете, и они этого не делают.

Соединенные Штаты пережили Великую депрессию, а сейчас мы имеем дело с более серьезной депрессией в Китае.

Вопрос: Я много работал над экономикой Китая, и объем долга в их системе превосходит на порядок объем долга, который был у нас в нашей системе в 2007 году. Налицо кризис недвижимости, вы испытываете давление на фондовый рынок. Что это значит для Си Цзиньпина? Вот есть режим, который пытался проецировать силу, но кажется таким хрупким внутри. Если они не смогут поддерживать контроль над своей экономикой, они рискуют потерять власть, не так ли?

Джордж Фридман: Я не уверен, что он еще не потерял власть.

Вокруг него происходит всякое движение, и я не уверен, насколько он это контролирует, но они не хотят показывать это публично.

Посмотрите, он пришел на пост премьер-министра, президента в то время, когда они были мировым экономическим чудом, когда было ясно, что они собираются завалить мир всем, знаете, вторгнуться со всей этой продукцией в Соединенные Штаты и тому подобное.

На данном этапе он создал катастрофу.

> 1) — Хотя, по правде говоря, это не его вина, это не экономическая политика, которую можно было избежать.
>
> 2) — Но вы не можете построить свою экономику на иностранных покупках и в то же время вести агрессивную внешнюю политику, потому что вы не можете так обращаться со своими клиентами, и это была его ошибка.

Ему нужно было договориться с Соединенными Штатами по военным вопросам, и тогда было бы гораздо легче для Трампа, затем других, сделать что-то с проблемами Китая.

Сейчас ситуация такова, что им нужно говорить с американцами. Проходят встречи между американцами и китайцами. Си, похоже, не присутствует на встречах, но, предполагаю, он где-то есть. Но настоящий вопрос в том, что им нужны американские инвестиции.

> 1) — Единственное, что может их спасти, - это инвестиции, и они не могут сгенерировать их внутри страны.
>
> 2) — А заинтересованы ли американцы? Да, мы хотим все от них: все их оружие, всех их жен, все, что доступно.

(Смеются)

Американцы - очень разумные переговорщики, поэтому проблема, с которой они сталкиваются, - это американская цена, по сути, становление своего рода вассалом Соединенных Штатов.

Китайцы этого сделать не могут.

> Китайская цена - это то, что Соединенные Штаты инвестируют, а они гарантируют эти инвестиции, что мало чего стоит.

У Китая есть настоящая проблема, потому что внутри Китая также развивается беспорядок, всяческие демонстрации, проверки в домах людей на предмет того, что у них есть, и так далее...

> 1) — Сложилась ситуация, когда Китай должен вырваться из своей изоляции и не может.
>
> 2) — Это то, что, вероятно, происходит в истории Китая периодически, - гражданская война.

Исторически Китай был полон гражданских войн, и гражданская война, как правило, шла между внутренней частью, сельскохозяйственной, и прибрежным регионом. Мао Цзэдун пришел из прибрежного региона длительным маршем в сельскохозяйственный регион, вернулся и захватил страну.

Сейчас очень трудно сказать, будет ли гражданская война, но, с другой стороны, когда вы садитесь и исключаете все остальное, что возможно, вы видите, что в итоге они будут сражаться друг с другом, чтобы разрешить проблему.

Да, сейчас они намерены держаться вместе как можно дольше.

Но **проблема, которую я видел, заключалась в том, что изначально Китай был иллюзией**.

> — У Китая были возможности, но под ним не было инфраструктуры, не было ясной финансовой системы.

И хотя он показывал огромный рост, многое из этого было фикцией, не в том смысле, что этого не произошло, но в том смысле, что это было основано на песчаном холме.

И мы все еще слышим, как люди говорят о Китае как о сверхдержаве, но это не так. И что он “пойдет в Россию”, нет, он не может такое осуществить.

Вопрос: Сделает ли все это Китай более опасным для некоторых своих соседей, например, на Южно-Китайском море, Филиппины, вы знаете, теория о загнанном звере?

Джордж Фридман: Ну, это может пойти одним из двух путей.

Победа над Индией, например, могла бы поднять моральный дух, но также стоила бы им много денег. Поражение от индийцев было бы катастрофой.

Проблема, с которой сталкивается правительство, заключается в том, что **на каждую выигрышную опцию приходится огромный катастрофический риск.**

Поэтому то, что вы заметили, - это паралич.

Они не в состоянии принять решения, потому что вы сидите и считаете:

> — хорошо, каковы риски, награды, и потенциальные выигрыши есть, но они недостаточно велики, чтобы сделать такую ставку, ведь **риск достаточно велик, чтобы всё в итоге обрушить**, вот так получается с китайцами.

Что касается возможность использования войны в качестве прикрытия, то если бы не Соединенные Штаты, они могли бы это сделать.

Проблема в том, что

— **Соединенные Штаты гораздо мощнее Китая, и иллюзия того, что Соединенные Штаты недостаточно сильны, всегда была забавной**, но седьмой флот находится там, и они с ним не будут связываться.

Вопрос: После выборов на Тайване многие люди затаили дыхание, ждут, что произойдет, и у нас есть общий друг Луи Гейв, который заявил, что китайцы не собираются военным путем вторгаться на Тайвань. Согласны ли вы с ним, и, если да, то, полагаю, по разным причинам?

Джордж Фридман: Я считаю, что амфибийное нападение на Тайвань займет минимум 10 часов, чтобы пересечь пролив. За это время американские спутники увидят этот флот. Гуам загружен противокорабельными ракетами, которые могут их уничтожить. Даже если они высадятся, им придется поддерживать поставки.

> 1) — Проблема в том, что вторжение на Тайвань поставит их силы под угрозу, потому что битва будет вестись на море.
>
> 2) — И китайцы на это не пойдут.

Есть еще одна причина, по которой китайцы этого не сделают.

> — Если вы собираетесь вторгнуться куда-то с моря, вы не будете объявлять об этом заранее.

Они объявляли об этой войне вечно, и все западные СМИ им поддакивали…

Вопрос: Вы упомянули гражданскую войну как возможность в Китае. Я всегда думал о гражданской войне как о войне фракций, но есть ли в Китае другая фракция для этого, или это будет скорее просто вакуум власти?

Джордж Фридман: В Китае есть два Китая: Китай, который вы видите в Шанхае, и тот, который вы видите далеко на севере. Китай в этой части - бедная страна с крайней бедностью третьего мира, другая занимается деловыми сделками по всему миру.

Вот такое разделение, и это старое разделение для Китая.

Итак, они еще не сформировались, у них еще нет значков и шляп, которые они носят, но есть фундаментальное разделение в стране, которое Мао пытался подавить, в “большом скачке” и различных других операциях, он не смог это сделать совсем, но он создал террор.

Дэн Сяопин пришел, все называли его очень успешным, да, он был, за исключением того, что он не разрешил фундаментальные проблемы, разделяющие страну, и теперь это осталось для бедного Си попытаться выяснить, как выбраться из этого все, и в истории Китая такие вещи происходят часто.

Мы думаем о Китае как об организованной стране с одним лидером и очень западной, но это не так. Это страна с совершенно другой историей… Да, мы еще не находимся в точке, когда это должно случиться, это может и не произойти, но это явно не будет улажено чистым способом…

Вопрос: Это мощно… Я имею в виду, если вы говорите, что Китаю нужны прямые иностранные инвестиции, а у вас есть страна, где генеральные директора довольно часто исчезают, это не особенно утешает иностранный инвесторский класс. Итак, если эти прямые иностранные инвестиции придут, и если они придут с Запада, то только если что-то должно измениться, я думаю.

Джордж Фридман: Я не вижу крупные американские корпорации, которые могут инвестировать где угодно и так далее, которые захотят принять риск Китая, если китайское правительство не субсидирует его каким-то значительным образом.

Проблема в том, что эти компании не хотят брать юань, они хотели бы взять что-то вроде доллара, а страна нуждается в долларе, поэтому вы возвращаетесь к вопросу об инвестициях и возвращаетесь к рискам, связанным с тем, чтобы увидеть проблему Китая.

Имейте в виду, что это одна из самых важных вещей, которые мы видим в этом году.

> Украина интересна, конечно, интересен Ближний Восток, но Китай, который был второй по величине экономикой мира с долгами по всему миру и всем остальным, находится не в агонии, но в одном из его исторических моментов трансформации, где все эти вещи ставятся под сомнение.

И то, как это дестабилизирует глобальную экономику, где ставки были сделаны или ожидания все были связаны с Китаем.

Это, на самом деле более важно, чем американский долг, потому что про американский долг позаботятся, а вот это не кажется имеющим решение. И многие банки, включая в Соединенных Штатах, если они не инвестировали напрямую, они инвестировали косвенно или делали ставку на что-то, там вложено много денег....

Вопрос: Отлично сказано. Я думал об этом последние несколько недель, просто если возвращаетесь назад к 2007-2008 годам, я имею в виду, как Китай вытащил мир из глобальной рецессии. Верно ли обратное, может ли мир избежать рецессии, если у Китая не будет роста?

Джордж Фридман: Европа и Соединенные Штаты гораздо более устойчивы, чем американцы привыкли верить.

> — Мы склонны к оперным драмам, всегда толстая дама умирает и умирает, о мой Бог, о мой Бог… но этого не происходит.

У Китая нет этого комфорта.

Это не шутки, они действительно в беде, и вот проблема, кто будет инвестировать, чтобы спасти Китай.

Тогда как Китай должен был создать мир, который сделает инвестиции совершенно другими. Перспектива того, чем Китай собирался стать, по какой-то причине была универсальной верой, и она ушла прочь, и все люди, которые хотели попасть в Китай, пытаются выбраться…

Вопрос: Вы имеете в виду инвесторов?

Джордж Фридман: Да. Многие люди, которые зашли туда по разным причинам.

Еще, например, что изменится теперь, это военная позиция США, которая была сильно сосредоточена на Китае.

> 1) — Соединенные Штаты сформировали альянсы с Филиппинами, Папуа-Новой Гвинеей, у нас есть блокирующая система от Алеутских островов до Австралии.
>
> 2) — Теперь, когда вы смотрите на это, это произошло при Си на посту, и они действительно не могли этому помешать.

У вас есть военное измерение, которое в некотором смысле для Китая более важно, чем экономическое.

Военное измерение перешло в чисто оборонительный режим для китайцев.

И они будут угрожать, вы услышите угрозы, но пожалуйста, игнорируйте их.

3. Многосторонняя война на Ближнем Востоке

Вопрос: Я мог бы говорить о Китае целый день, Джордж, и это увлекательно, но у нас осталось немного времени, чтобы поговорить о Ближнем Востоке. Что началось с израильского конфликта с ХАМАС в Газе, который значительно обострился, и теперь у вас есть хуситы и иранские прокси. Мне любопытно узнать ваше мнение о Ближнем Востоке и, в частности, о том, как Иран влияет на происходящее там.

Джордж Фридман: Иран - шииты, остальные люди - сунниты, они ненавидят друг друга не меньше, чем ненавидят израильтян. То, что **нужно помнить, это разделения среди арабов или исламистов**, или как бы вы их ни называли.

Никто не пришел на помощь ХАМАСу, ожидалось, что иранцы откликнутся, ХАМАС не получил никакой помощи, их оставили там, чтобы их забили израильтяне.

Поэтому **важно понимать об этом регионе, что это не двусторонняя война.**

1) — Есть война против Израиля с одной фракцией, ХАМАСом, а

2) — затем войны, например, между Ираном и Ираком, которые длились долгое время, и они лупят друг друга, а

3) — затем есть хуситы, которые топят корабли, которые собираются перевозить товары в другие страны региона.

Вы также должны понимать, что это второй раз, когда у Израиля случился такой массивный разведывательный провал.

1) — В 1973 году египтяне и сирийцы атаковали Израиль, а их разведывательная организация не видела массового развертывания.

2) — То же самое произошло здесь. Южная Газа находится через улицу, знаете, им, должно быть, понадобились месяцы, чтобы подготовить это все, людей, инструменты, а Израиль это упустил.

Они теперь сталкиваются с тем фактом, что они маленькая страна на Ближнем Востоке, и их могут застать врасплох, и их могут перехитрить.

Израильское восприятие себя было как высоко компетентной современной военной машины, а арабы нет, поэтому мы с ними справимся. Да, справитесь, но какой ценой теперь…

Так что это второй раз, и они не могут отрицать, что у них был этот разведывательный провал, и в результате этого им пришлось делать вещи в Газе и в других местах, которые они не должны были делать.

Итак, у вас есть два явления:

1) — стандартная борьба в этом регионе, и 2) — второе - внутренняя битва, которая разворачивается в Израиле, потому что Нетаньяху не будет долго у власти, и **вопросы, на которые придется ответить очень болезненные:**

> 1) — Первый, в состоянии ли мы выжить в этом регионе.
>
> 2) — Второй, не забыли ли мы, кем мы были - то есть маленькой страной, пытающейся выжить и которая стала обманывать себя, что она сверхдержава.

Так что

> 1) — **это внутренний кризис внутри Израиля, психологический кризис, где чувство безопасности растворяется.**
>
> 2) — А другая сторона, как обычно, это арабы, убивающие друг друга и не способные договорится..

Так что в некотором смысле тот факт, что арабская ситуация вроде как ожидаема.

Но сам Израиль шокирует. **Как вы это упустили?**

> — И если вы когда-либо говорили с людьми из израильской разведки, они всегда говорят голосом бога. Ну, я готов принять это, если вы всегда оказываетесь правы.

Но правда в том, что государство Израиль не может быть прав все время, и вот у него есть ошибки разведки, тогда как на них собираются катиться египетские танки или ХАМАС нападает на них. Им уже нужно урегулирование. Период, когда они могут рассказывать, что мы не готовы к урегулированию, я думаю, подходит к концу. И, по крайней мере, некоторые арабы это видят, особенно те, кто боится Ирана, которых много, так что мы начинаем видеть перестройку Ближнего Востока с другим видением Израиля.

Вы знаете, они говорят, мы не собираемся признавать палестинское государство… ну, а какой у вас план Б после того, что вы показали?

Итак, мы должны быть готовы к беспорядкам, даже боям иногда, но новый Ближний Восток появится через год или два.

Честно говоря, я смотрю на Объединенные Арабские Эмираты как на модель, они сидели в стороне от этого, они дружат со всеми, и у них есть только одна

религия - зарабатывать деньги, сколько только возможно, и когда это закончится, они будут давать деньги, которые спасут всех остальных, и они захотят совсем другой Ближний Восток.

Так что **я смотрю на ОАЭ как на очень значимого игрока сейчас**.

Вопрос: Что, все так плохо для Израиля? Мы не видели египетских танков, пересекающих границу, саудовцы были относительно тихими по этому поводу, Вы знаете, Египет пострадал из-за того, что трафик не проходил через Суэцкий канал, кажется, что по крайней мере некоторые страны на Ближнем Востоке готовы принять, что Израиль здесь, и мы лучше просто занимаемся бизнесом с ними…

Джордж Фридман: И они это сделали, и нападение пришло с севера, из Ливана, который всегда имел хорошие отношения, и люди, которые атаковали, не спрашивали ливанцев, могут ли они использовать их территорию.

Проблема в том, что ничто не постоянно в этом регионе, ничто не постоянно нигде, но в этом регионе у вас постоянно меняются альянсы, там внутреннее давление новых групп и так далее, так что все, что обещается на этой неделе, если обещается, может не быть правдой на следующей неделе, и проблема нации и разведывательной организации заключается в том, что они всегда должны быть готовы к плохим новостям, и это очень трудно, так как Израиль не может жить на линии огня все время, просто внутренне.

И давление будет расти внутри Израиля за постоянное урегулирование, в конечном итоге Соединенные Штаты будут призваны гарантировать это урегулирование. И я бы сказал, что это так себе идея, ну как можно гарантировать мир на Ближнем Востоке? Плохо…

Вопрос: Как выглядит будущее Газы? Я имею в виду, какие варианты, потому что это выглядит мрачно.

Джордж Фридман: ХАМАС атаковал так жестоко и брутально, как мог, делая то, с чем израильтяне не могли смириться - дети в заложниках, с проведением парадов.... Внутренне не может быть мира с ХАМАСом, но внешне должно быть какое-то понимание, и это часто проблема войны, когда ярость настолько глубока, что война просто не может закончиться, она продолжается.

Намерение Израиля - уничтожить ХАМАС, **вот почему он идет на север, чтобы уничтожить ХАМАС, чтобы послание было услышано другими арабским сторонами, что это произойдет и с вами, если вы нас атакуете.**

Проблема в том, что то, что они увидели, не было уничтожением ХАМАСа, они увидели слабость Израиля, который зашатался.

— Я узнал это на своем школьном дворе в Бронксе: **даже если понимаете, что вас побьют, не плачьте, не выглядите слабым**, не делайте так.

Так что **проблема с израильтянами заключается в том, что была выявлена слабость**, и они будут продолжать тыкать в эту слабость, и Израиль должен пойти на политическое урегулирование, чтобы остановить это, и ему придется сделать уступки, о которых он никогда не думал, что сделает.

Вопрос: Как могут выглядеть эти уступки?

Джордж Фридман: Независимое палестинское государство, переопределение Иерусалима, по вопросу горы, все эти вещи, эти вещи, от которых раньше израильтяне могли отмахнуться, просто сказав: нет, мы не собираемся этого делать.

1) — Но они входят в мир, в котором они не могут просто отмахнуться от этого.

2) — То, что ХАМАС сделал, было чудовищно, но и показал то, что Израиль может быть побежден или, по крайней мере, очень сильно ранен.

Египтяне и сирийцы не смогли этого сделать, с ними быстро разобрались, а это все еще продолжается. И вещь, на которую нужно смотреть, чтобы понять будущее, - это израильские индивидуумы, израильские граждане, что они думают в этот момент, многие в армии, многие из них видят, как интенсивно сражался ХАМАС.

1) — Помните, что представление про арабов было, как о какой-то группе, которая очень быстро бросала свое ружье и бежала.

2) — Но нет, больше нет, они стоят и сражаются, и это то, что ХАМАС хотел показать.

Так что это Израиль, **Нетаньяху политически не способен принять решение, поэтому следующий вопрос, кто его заменит**, и понимает ли этот человек, что мы видели слабость.

Вопрос: Звучит так, как будто единственный способ, благодаря которому даже может начаться поиск решения, это смена режима…

Джордж Фридман: Да, но я имею в виду, Израиль имеет встроенную культуру, построенную на успехах, которая видит себя как своего рода региональную сверхдержаву, и в экономическом и других отношениях она действительно такова, но она также построила иллюзию непобедимости, и **это действительно ранит**.

Когда это ломается, тогда люди должны переопределить, кто они есть и предположу, что некоторые мои друзья стремятся к визам в Соединенные Штаты….

5. Что США правильно поняли насчет войны в Украине

Вопрос: Давайте закончим на Соединенных Штатах, Джордж. Хочу узнать ваше мнение о военной обороноспособности США прямо сейчас, учитывая, что мы отправили много боеприпасов за пределы наших границ, как мы готовы к любым будущим потенциальным конфликтам?

Джордж Фридман: **Нам пришлось бы действовать, чтобы блокировать русских в Украине, в любом случае.**

Мы придумали решение, при котором только два американца из ЦРУ были убиты в этой войне, и это было на самом деле очень, очень блестящее решение.

> **— Мотивированный друг, которому дали все оружие, которое могли, и никаких потерь, так что на самом деле наша стратегия была очень хороша.**

В основном наша военная мощь сейчас очень на очень высоком уровне, самая боеспособная в мире. У нее самая совершенная военно-морская мощь, самая совершенная военно-воздушная сила и крупнейшая армия.

> — Я имею в виду, когда вы посмотрите на все, есть причина, почему на Тайвань не произошло вторжение, они не рискнули бы.

Но **мы также теперь достигли определенной точки сложности**, в отличие от войны во Вьетнаме, где мы напрямую бросали наши собственные силы в котел и несли потери, а затем повышали ставки, **мы теперь более тонко относимся к сражениям, и я думаю, на модель Украины мы будем полагаться в течение долгого времени.**

«Если страна не может защитить себя, не присоединяйтесь к ним, если они защитят себя, отправьте все, что у вас есть».

***

№ 2.414

Джордж Фрідман: Стратегічний момент для Європи в Україні

2024-02-28

ДЖОРДЖ ФРИДМАН

Дві світові війни коштували дорожче, ніж могли б, якби США почали діяти раніше

Джордж Фрідман - всесвітньо відомий геополітичний прогнозист, а також засновник і голова журналу "Geopolitic Futures" та колишній директор "Stratfor" оцінив стан війни в Україні, яка переступила дворічний рубіж і позначив поворотну точку в ній, яка настала саме зараз.

Читайте також об'ємне інтерв'ю з Джорджем Фрідманом на Хвилі: *Джордж Фрідман: Чому війна в Україні в глухому куті, Китаю загрожує громадянська війна, а Ізраїлю доведеться піти на болючі поступки.*

***

Минуло два роки з того часу, як Росія вторглася в Україну, і настав час викласти стратегічну ситуацію, що склалася так, як я її бачу. У лютому 2022 року я писав, що Росія вторглася в Україну насамперед для збільшення своєї стратегічної глибини.

Війни, нав'язані Росії Наполеоном і Гітлером, були зірвані величезними відстанями, які загарбникам довелося подолати, щоб дістатися Москви – і чималенькою кількістю російської крові. Ці великі простори виснажили нападників, зламавши їх на той час, коли вони досягли серця Росії.

Події останнього часу для мене нічим не відрізняються: війна була задумана, щоб збільшити кількість кілометрів між Москвою та Заходом, особливо НАТО. Підозри Росії пов'язані із повстанням на Майдані в Україні в 2014 році, яке повалило проросійського лідера і поставило при владі прозахідний уряд. Москва вважає Вашингтон відповідальним за ці події.

На мій погляд, наміри Америки не стосувались вторгнення до Росії, хоча вона справді мала деякий інтерес в обмеженні російського впливу. Російська розвідка є цілком компетентною, і малоймовірно, щоб Кремль отримував повідомлення про плани американського вторгнення до початку війни в Україні.

Але в державному управлінні наміри – це лише балаканина. Наміри можуть змінитись за лічені хвилини.

Росія більше звертала увагу до можливості.

Але якими б не були їхні наміри, США та НАТО не могли вторгнутися до Росії. Однак Росія побоювалася, що їхні наміри можуть змінитися, як і їхні можливості. А війну слід розпочинати, коли у противника немає наміру воювати та обмежені можливості.

Цей розрахунок спонукав Росію вторгнутися в Україну і, таким чином, придбати великий буфер проти американського вторгнення, якщо США змінять свою позицію. Атака на Україну виявилася провальною.

Москва явно мала намір швидко розгромити українські сили до того, як США чи НАТО зможуть розпочати бій. Натомість Росія зазнала значної кількості втрат, пережила спробу перевороту з боку ПВК, зазнала значних економічних втрат і зіткнулася із серйозними демографічними проблемами.

Також Росія не змогла розпочати війну, використовуючи перевагу раптовості. Безперечно, вона керувалася припущенням, що сама загроза російського вторгнення викликає паніку та заворушення в Україні. Ця пропагандистська кампанія тривала місяцями і переконала США завдяки розвідданим про можливості РФ в тому, що Росія збирається напасти.

Це спонукало Вашингтон провести екстрене нарощування постачання озброєнь та спільне планування з Києвом. Завдання США полягало в тому, щоб запобігти будь-якому нападу Росії, яке призвело б до падіння України і тим самим підвело б Росію до кордону НАТО.

Американці не до кінця розуміли, що станеться, якщо Росія окупує Україну, як, ймовірно, не розуміли цього й самі росіяни – але знову ж таки саме можливості, а не наміри мають диктувати рішення.

Сигнал про те, що Росія готується до вторгнення, означав, що Росія не зможе розгромити Україну одним рішучим ударом. У результаті військовим довелося

змінити свої плани, реорганізувати свої сили та розробити систему матеріально-технічного забезпечення, здатну підтримувати тривалий наземний наступ.

За цей час у лавах російських сил панував хаос, а битва між групою Вагнера та російським генштабом закінчилася вищезгаданим переворотом. Більше того, попередивши про вторгнення, Росія дала Україні час на розробку гнучкої оборонної стратегії, а США на надання сучасних систем озброєння.

Останні два роки дорого обійшлися росіянам, а українцям ще дорожче. Росія воювала і організовувалася недостатньо добре, але діяла настільки добре, щоб довести конфлікт до точки, де зобов'язання США тепер під загрозою, – а разом з ними і стратегія, яка змусила Росію вплутатися у війну, якої вона не очікувала.

Це стратегічний відступ - саме та точка, якої потрібно було досягти Росії, і схоже, що вона її зараз досягає.

Якщо Росія захопить всю Україну, фундаментальне питання цієї війни – яким буде наступний крок Росії. Путін недвозначно заявив, що вважає Україну, як і інші країни регіону, частиною Росії. Наміри тут не мають значення, але якщо Росія окупує Україну, а потім спробує відтіснити НАТО, наміри можуть підкріпитись можливостями.

США, ймовірно, продовжать відправляти зброю, але Росія надто глибоко зав'язнула в Україні, щоб її можна було зупинити чимось менш потужним, ніж переважаюча сила.

США воювали у Другій світовій війні та холодній війні, щоб не допустити захоплення та контролю над Європою якоюсь однією державою. Ресурси Європи становлять потенційну загрозу.

Президент Вудро Вільсон це бачив. Так само, як і Франклін Рузвельт, і різні президенти, які керували країною під час холодної війни. Блокування Німеччини та Росії здавна є одним із основних принципів зовнішньої політики США – не тільки заради власної вигоди, але насамперед у рамках переслідування власних інтересів.

Війна в Україні – у рамках продовження послідовної зовнішньої політики США, яка сягає початку минулого століття. Але те, що станеться в Україні, вплине на те, що відбувається в решті Європи. Дві світові війни коштували дорожче, ніж могли б, якби США діяли раніше.

Тепер питання в тому, чи протистоятимуть США Росії, яка переслідує свої власні інтереси, як і всі країни, раніше чи пізніше. Відповідь на це запитання обов'язково потребує участі Європи. Холодна війна була справжнім альянсом. Цю війну складно оцінити в цьому контексті. Правда в тому, що для Європи

на кону стоїть найбільше і вона має забезпечити більшу частину фінансування та підтримки України.

Ситуація на континенті досягла точки, коли потрібно робити вибір, і будь-який вибір має власну ціну.

Легко стверджувати, що Україна не важлива для США, але наші батьки та діди могли б багато розповісти нам про ті ілюзії, ніби Філіппіни чи Північна Африка не мають для нас великого значення.

Вони сплатили свою ціну, як і європейці.

Як буде зараз?

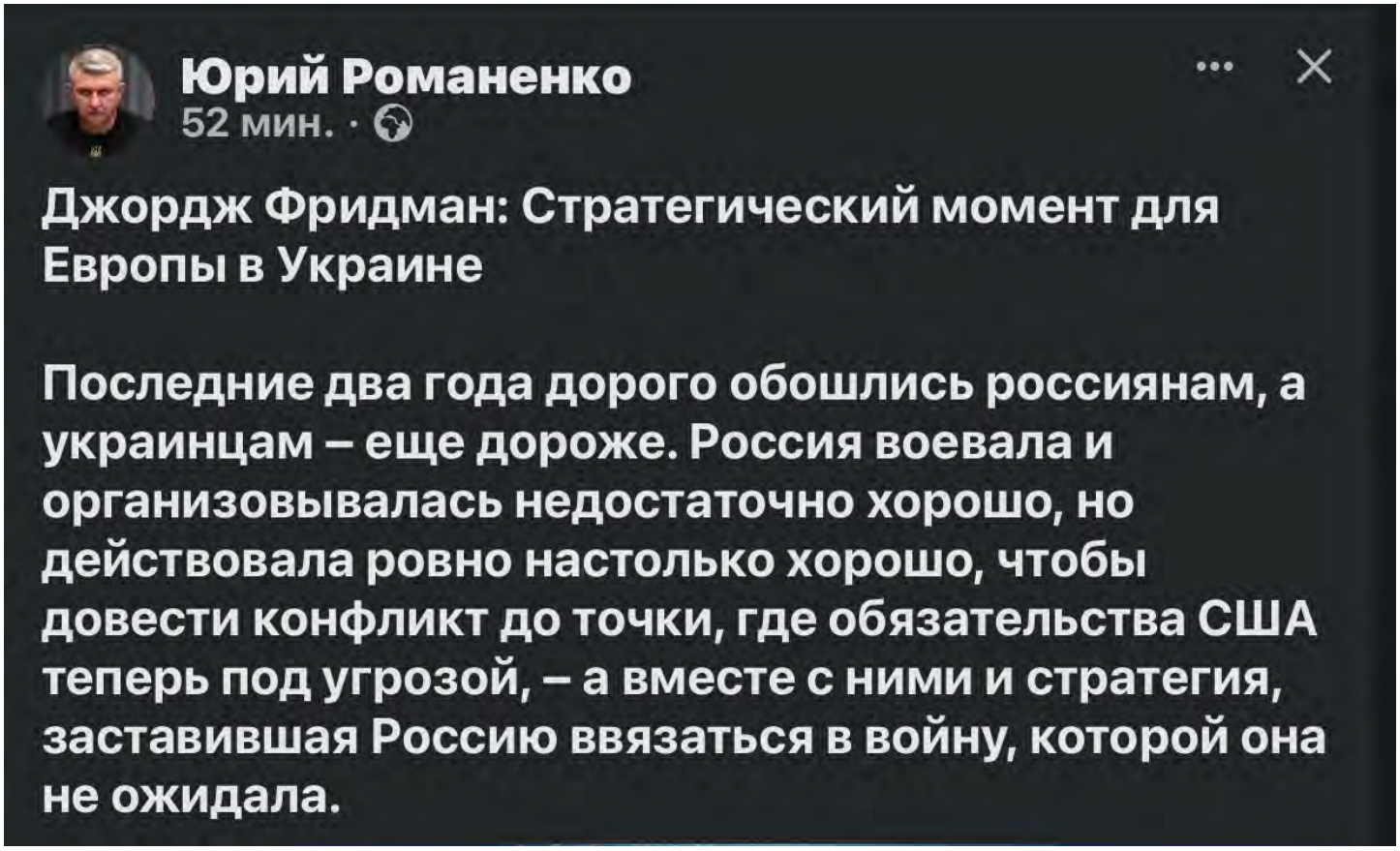

***

№ 2.415

Джордж Фридман: Интересы Америки в Украине

2022-06-20

Романенко

Источник: geopoliticalfutures.com

Перевод Натальи *Карпенко*

Практически каждый раз, когда существовала угроза вторжения в Россию, ее спасала стратегическая глубина

Джордж Фридман

2022-06-20

Украина и США

Практически **каждый раз, когда существовала угроза вторжения в Россию, ее спасала *стратегическая глубина***.

Россию нельзя по-настоящему победить, не взяв сначала Москву, а до Москвы далековато. Захватчики с запада, от Наполеона до Гитлера, должны были успеть добраться до столицы до того, как наступит суровая зима. И даже скорее до того времени, пока осенние дожди не затопят дороги грязью. Соответственно, Россия вынуждена максимально оттягивать момент вражеского наступления, и не позволять своей армии атаковать как можно дольше.

Таково ***стратегическое значение*** Украины для России.

Если Украина останется в своих территориальных границах, и если она вступит в НАТО, Москва будет находиться в 300 милях (480 км) от нападавших.

> Многие утверждают, что НАТО не собирается нападать. А я уверяю, что ***нет ничего менее надежного, чем намерения***.
>
> Те, кто планируют войну, должны рассчитывать на возможности, которые меняются гораздо медленнее, чем намерения.

Такие соображения, как права суверенных наций, исторически всегда отодвигались на второй план по сравнению с необходимостью гарантировать безопасность нации.

Некоторые утверждают, что ***«у США нет никаких интересов в Украине за исключением морального долга»***.

> Но такой аргумента недостаточно в жестких геополитических реалиях. Полагаю, что **Штаты имеют фундаментальный национальный интерес в этой войне**. США защищены от наземного вторжения, поэтому единственная угроза для них – со стороны океанов. И в основе стратегии национальной безопасности США с 1900 г. - ***защита морей***.

А история подтверждает это.

Первая мировая война началась с потопления «Лузитании».

> Конечно, это потопление не было причиной начала войны, однако, стало ясно, что конфликт будет также происходить на море, а **морская война угрожает фундаментальным интересам США**. Если бы Германия победила, она бы контролировала Атлантику, подвергая риску восточные рубежи Соединенных Штатов.

Вторая мировая война реанимировала проблему.

> Соединенные ***Штаты были настолько обеспокоены, что согласились на закон о ленд-лизе***, по которому Вашингтон предоставлял Обьединенному Королевству самые необходимые боеприпасы в обмен на аренду большинства британских баз вблизи Северной Америки.
>
> Но в последующем тайном дополнении Лондон согласился, что если он будет вынужден сдаться Германии (на тот момент это не было преувеличением), британский флот отправится в Северную Америку. Другими словами, Америка была готова помочь, но ее помощь подразумевала вытеснение британского влияния из Северной Америки, а также обязательство, в крайнем случае, передать Британский флот в управление США.

Холодная война также имела важный, хотя и упускаемый из виду, военно-морской компонент.

> ***Во всех конфликтах, происходивших на суше, требовались дополнительные поставки*** для местных (вооруженных) сил. Например, все поставки для НАТО обеспечивались США, а Советский Союз был крайне заинтересован в их прекращении.
>
> Во время войны советские подводные лодки могли проходить через Фареро-Исландский рубеж (между Гренландией, Исландией и Великобританией), а советские бомбардировщики - выходить из Кольского полуострова, нанося удары по авиабазам в Норвегии, а также стреляя через Фареро-Исландский рубеж в сторону конвоев авианосцев с массивным противовоздушным и противоракетным оборудованием. Для США холодная война была не только сухопутной, но и морской войной.

Для Вашингтона советская экспансия в Европу была аналогична советской экспансии в Атлантический регион.

> При доминирующем положении одной державы на Европейском полуострове, способной консолидировать свои человеческие и материальные ресурсы, возникает вероятность формирования военно-морских сил, угрожающих Северной Америке.

Предотвращая господство какой-либо отдельной державы на Европейском полуострове, США устраняет угрозу заранее.

И в этом суть интереса к Украине.

> Среди всего прочего Россия вторглась, чтобы ограничить угрозу НАТО. Даже если Россия подчинит себе Украину, на западе все равно есть натовский пособник. Таким образом, быстрая победа в Украине повысила бы вероятность дальнейшего продвижения войск дальше на запад.
>
> Разумеется, ***поведение России в этой войне определило слабую вероятность такого исхода, но небольшая вероятность не означает невозможность***.

Потому что **для такой страны, как Россия, безопасность возможна благодаря просторам**.

> Предположительно, Москва будет продвигаться на запад настолько далеко, насколько это будет разумно и безопасно.

И это является прямой угрозой национальной безопасности США.

Остановить Россию в Украине, где украинские военные продолжают сражаться, а США - поставлять оружие и экономически противодействовать – фактор укрощения российских амбиций.

***

№ 2.416

Джордж Фрідман: війна в Україні вже завершилася

2024-01-21

ДЖОРДЖ ФРИДМАН

Відомий американський міжнародник Джордж Фрідман вийшов із заявою щодо війни між Україною та Росією

Відомий американський міжнародник Джордж Фрідман вийшов із заявою щодо війни між Україною та Росією.

Воно цікаве тим, наскільки ідеалістичні уявлення частини американських інтелектуалів про цю війну.

"Хвиля" публікує переведення його заяви.

***

"Насамперед, важливо розуміти причини, з яких Володимир Путін розпочав війну. Москва була дуже близько до українського кордону, всього за 300 миль.

Протягом усієї своєї історії країна уникала успішних вторгнень, як-от Наполеона і Гітлера, завдяки відстані, що необхідно було подолати задля досягнення Москви. Однак після розпаду Радянського Союзу ця відстань зменшилася, і з погляду Росії необхідно було значно її збільшити. Проблема полягала в тому, що якщо вони розширять його так, що вся Україна опиниться під їхнім контролем, то вони опиняться на кордоні з країнами НАТО, що Сполучені Штати не могли допустити.

Таким чином, обидві сторони мали цілком розумні вимоги: американці не хотіли бачити росіян на кордоні з НАТО, а росіяни не хотіли, щоб українці були близько до Москви. І внаслідок цього вони пішли на війну.

У цій війні ніхто не перемагає:

1) — українці не зможуть перемогти у війні, якщо розуміти розгром росіян.

2) — Росіяни за останні півтора роки не мають сил, щоб зламати українців або навіть наблизитися до цього.

3) — Американці, будучи дуже хитрими, не беруть участь у війні безпосередньо, але роблять усе, щоб вона продовжувалася.

У цій ситуації необхідно сказати: це має припинитися, бо все це справді безглуздо. Ця війна має припинитися. Росія не отримає того, що хотіла, але їй можна запропонувати щось інше. Наприклад, технологічний обмін зі Сполученими Штатами, який дозволить Росії будувати громадянську продукцію та стати досить багатою.

Адже

секрет у тому, що, так, вони переймаються Наполеоном, але насправді вони хочуть стати багатими.

— Вони хочуть, щоб їхні олігархи процвітали, а Сполучені Штати можуть це їм надати.

Однак

1) — Росії доведеться погодитися на лише малу частину України, можливо, Донбас.

2) — А українцям доведеться прийняти той факт, що вони не зможуть розбити росіян і хоч **збережуть більшу частину своєї території, але не всю**.

Це політично дуже складно для кожної країни:

— для Путіна визнати, що він зазнав невдачі,

— для українців – визнати, що вони не перемогли.

Але іншого вибору немає.

Війна закінчилася, просто ніхто не знає, як зупинитися.

Відео

***

№ 2.417

Surprisingly Weak Ukrainian Defenses Help Russian Advance

The New York Times

Surprisingly Weak Ukrainian Defenses Help Russian Advance

By Josh Holder, Constant Méheut, Eric Schmitt and Thomas Gibbons-Neff March 2, 2024

Rudimentary Ukrainian trench lines outside Avdiivka, in an area claimed by Russia.

Satellite image from Planet Labs, Feb. 26 · By The New York Times

By Josh Holder, Constant Méheut, Eric Schmitt and Thomas Gibbons-Neff March 2, 2024

Ukrainian trenches

Rudimentary Ukrainian trench lines outside Avdiivka, in an area claimed by Russia.

Russian forces continue to make small but rapid gains outside of the eastern Ukrainian city of Avdiivka, attributable in part to dwindling Ukrainian ammunition and declining Western aid.

But there’s another reason the Kremlin’s troops are advancing in the area: poor Ukrainian defenses.

Sparse, rudimentary trench lines populate the area west of Avdiivka that Ukraine is trying to defend, according to a Times review of imagery by Planet Labs, a commercial satellite company. These trench lines lack many of the additional fortifications that could help slow Russian tanks and help defend major roads and important terrain.

Avdiivka became the site of a fierce standoff over the last nine months, emerging as one of the bloodiest battles of the war. When Russia captured the city on Feb. 17, its first major gain since last May, the Ukrainian Army claimed it had secured defensive lines outside the city.

But Russian troops have captured three villages to the west of Avdiivka in the span of a week, and they are contesting at least one other.

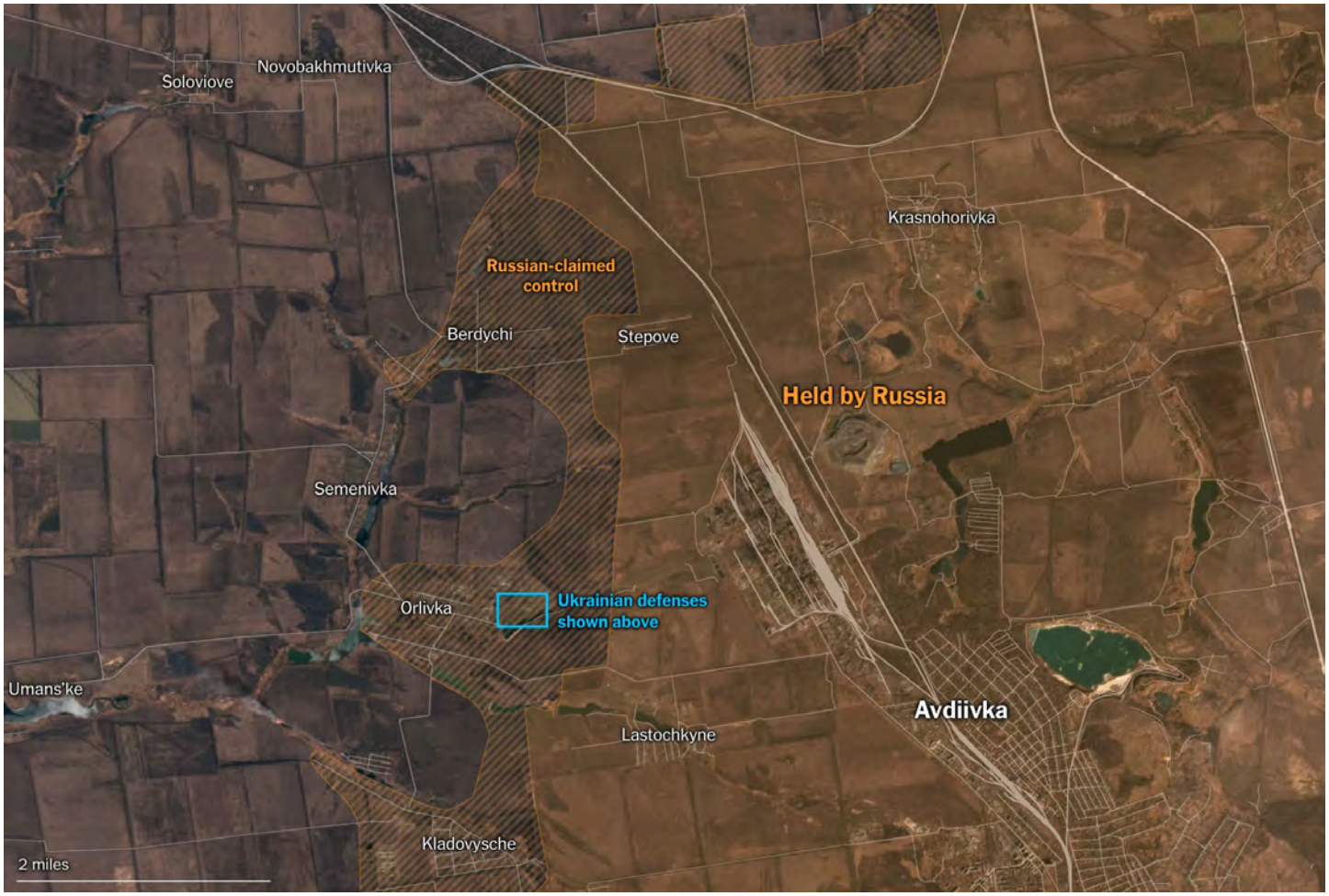

Semenivka Ukrainian defenses shown above Orlivka Umans'ke Avdiivka Lastochkyne Kladovyscheе 2 miles

Satellite imagery at the scale shown here is widely available. U.S. officials said privately that it was concerning that Ukraine did not shore up its defensive lines early or well enough, and that it may now face the consequences as Russian units advance slowly but steadily beyond Avdiivka.

British military intelligence said on Thursday that Russian forces had advanced to about four miles from the center of Avdiivka in the past two weeks, a small but unusually rapid advance compared with previous offensive operations.

Ukrainian commanders have had ample time to prepare defenses outside Avdiivka. The area has been under attack since 2014, and Ukraine has had a tenuous hold on it since Russia launched its full-scale invasion two years ago.

But the Ukrainian defenses outside Avdiivka show rudimentary earthen fortifications, often with a connecting trench for infantry troops to reach firing positions closest to the enemy, but little else.

Stronger Russian Defenses

The lack of robust Ukrainian entrenchments in the area is especially glaring when compared with the formidable Russian defenses that thwarted Kyiv's advances last summer during the Ukrainian counteroffensive, which ultimately failed.

Russian fortifications outside the southern village of Verbove, which Ukraine tried and failed to retake this fall, show a much different pictur

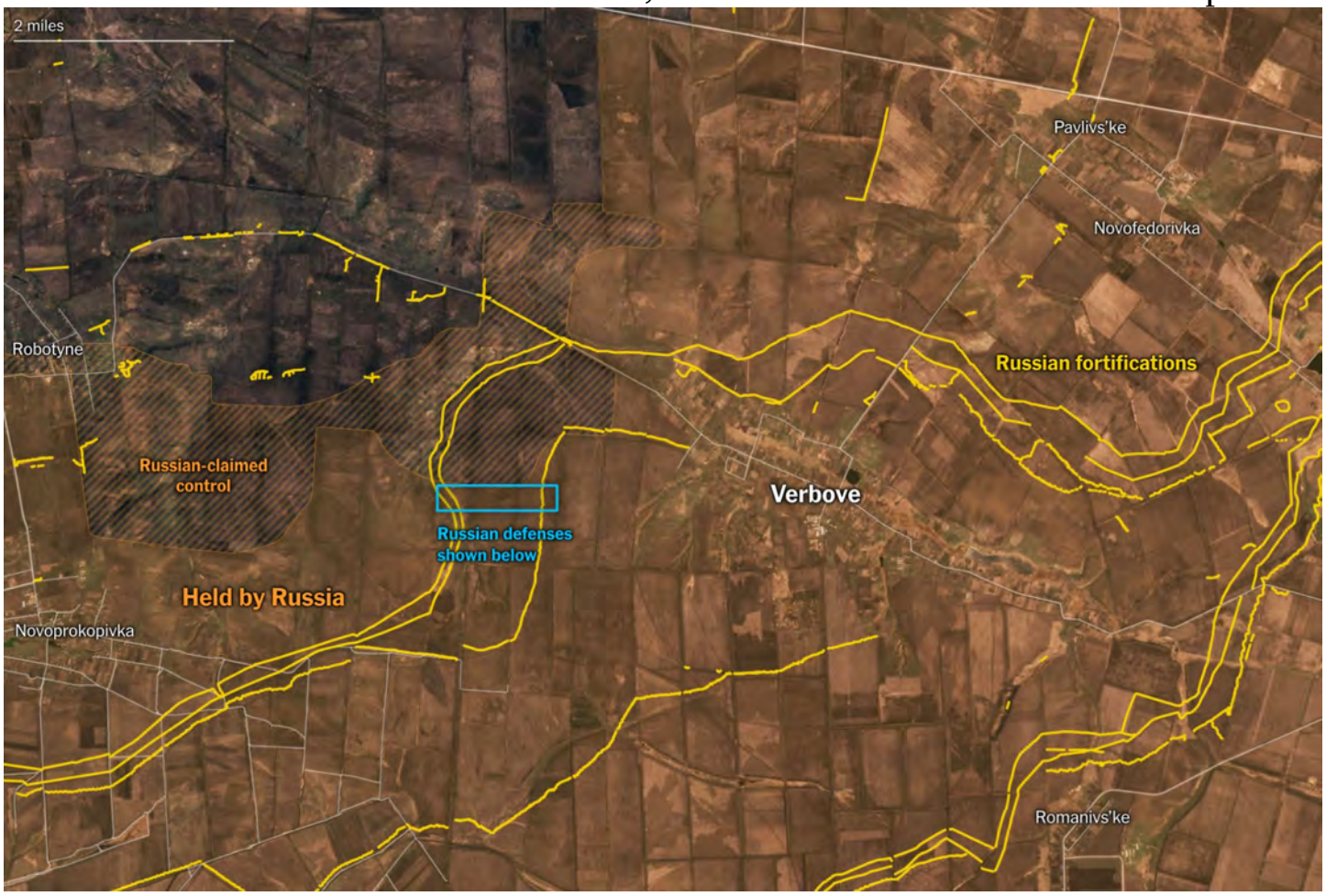

Sources: Satellite image from Planet Labs; Russian-controlled territory (as of Feb. 29, 2024) from the Institute for the Study of War with American Enterprise Institute's Critical Threats Project; Russian fortifications based on data from Brady Africk. By The New York Times

Unlike the poorly fortified villages that Russian forces are trying to capture outside Avdiivka, Verbove has a concentric ring of fortifications. It starts with a trench wide enough to ensnare advancing tanks and armored vehicles, followed by a mesh of cement obstacles known as dragon's teeth — also used to stop vehicles — and, finally, a sprawling trench for the infantry.

Satellite imagery from February shows the multilayered Russian defenses to the west of Verbove, with thousands of shell craters visible in the surrounding fields.

Satellite image from Planet Labs, Feb. 25 By The New York Times

‘A Very Costly Option’

There are many possible reasons for Ukraine’s apparent lack of defenses.

Ukrainian officials may have been too focused on offensive operations last year to dedicate the necessary resources to building the kind of multiple trenches and tank traps that Russian engineers built since late 2022 in the country’s south, the U.S. officials and military experts said.

“Who cared and who considered it as an option — because it’s a very costly option — the construction of defensive lines? No one,” said Serhiy Hrabskyi, a retired Ukrainian Army colonel, noting that Ukraine had few resources to spare at the time.

There may have also been a psychological element at play, the U.S. officials said. If Ukrainian troops heavily mined certain areas to thwart Russian advances, it would be a tacit acknowledgement that they were unlikely to carry out offensive operations in the same area at a future date. They’d effectively be writing off that territory to the Russian military, the officials said.

While Moscow began building defensive lines in the south more than half a year before Kyiv’s counteroffensive, Ukraine appeared to have begun plans for new fortifications only three months ago, when government officials announced the creation of a working group to coordinate efforts between civilian and military authorities.

Responsibility for building the first line of defense would fall to the military units stationed in the area, the officials said, while the next defensive lines would be built by civilian authorities, with the help of private contractors. Denys Shmyhal, Ukraine’s prime minister, said that some 30 billion Ukrainian hryvnias, about $800 million, had been allocated for fortifications this year.

Areas in the eastern Donetsk region, where Avdiivka is, “will receive maximum attention,” President Volodymyr Zelensky said during a visit near the front line in late November, noting the “need to boost and accelerate the construction of structures.”

But Pasi Paroinen, an analyst from the Black Bird Group, which analyzes satellite imagery and social media content from the battlefield, said that “nothing significant has happened” since Mr. Zelensky’s visit.

Outside of Avdiivka, Mr. Paroinen added, “there are new positions being prepared, but they do not yet constitute a particularly formidable defensive line” and are not comparable in scale to Russia’s fortifications in the south.

The Ukrainian authorities have said they lack people able to carry out the construction work. In mid-January, local officials in the western Ivano-Frankivsk region said they were looking for 300 workers willing to help build fortifications in the Donetsk region, more than 500 miles to the east.

“We have a lack of engineering units. And even the units we have lack equipment,” Mr. Hrabskyi said. By comparison, he and Mr. Paroinen said, Russia had far more equipment, materials and experienced personnel when it built its defensive lines.

The absence of strong defensive lines outside of Avdiivka has been denounced in recent days by several Ukrainian journalists, in a rare show of public criticism of the military.

Delays in the construction of fortifications mean that Ukrainian troops may now be left to reinforce their defensive lines while under fire from the Russian Army, making the task exponentially more difficult.

Mr. Hrabskyi said Russia was currently preventing Ukrainian troops from shoring up their defenses by relentlessly bombarding them, including with powerful glide bombs carrying hundreds of tons of explosives that can smash through even well-prepared fortifications.

“The quality of these defensive lines cannot be good enough to resist massive bulldozer tactics by the Russian forces,” Mr. Hrabskyi said.

Oleksandra Mykolyshyn contributed reporting.

***

Рудиментарные украинские траншеи за пределами Авдиевки, в районе, на который претендует Россия.

Российские войска продолжают добиваться небольших, но быстрых успехов за пределами восточноукраинского города Авдиевка, что отчасти

объясняется сокращением украинских боеприпасов и сокращением западной помощи.

Но есть еще одна причина, по которой кремлевские войска продвигаются в этом районе: плохая украинская оборона.

По данным обзора изображений Planet Labs, коммерческой спутниковой компании Planet Labs, разредные, рудиментарные траншеи заполняют территорию к западу от Авдиевки, которую Украина пытается защитить. **На этих траншеях отсутствуют многие дополнительные укрепления**, которые могли бы помочь замедлить российские танки и помочь защитить основные дороги и важную местность.

Авдиевка стала местом ожесточенного противостояния за последние девять месяцев, став одним из самых кровавых сражений войны. Когда Россия захватила город 17 февраля, его первое крупное завоевание с мая прошлого года, украинская армия заявила, что обеспечила оборонительные линии за пределами города.

Но российские войска захватили три деревни к западу от Авдеевки за неделю, и они оспаривают, по крайней мере, одну другую.

Спутниковые изображения в масштабе, показанном здесь, широко доступны. Американские чиновники заявили в частном порядке, что они обеспокоены тем, что **Украина не укрепляет свои оборонительные линии рано или достаточно хорошо**, и что теперь она может столкнуться с последствиями, поскольку российские подразделения медленно, но неуклонно продвигаются за пределы Авдиевки.

Британская военная разведка заявила в четверг, что российские войска продвинулись примерно в четырех милях от центра Авдиевки за последние две недели, что является небольшим, но необычно быстрым продвижением по сравнению с предыдущими наступательными операциями.

У украинских командиров было достаточно времени, чтобы подготовить оборону за пределами Авдиевки. Этот район подвергается нападкам с 2014 года, и Украина одержала его с тех пор, как Россия начала полномасштабное вторжение два года назад.

Но украинская оборона за пределами Авдиевки показывает рудиментарные земляные укрепления, часто с соединительной траншеей для пехотных войск, чтобы достичь ближайших к противнику огневых позиций, но не больше.

Более сильная российская оборона

Отсутствие прочных украинских укреплений в этом районе особенно вопитно по сравнению с грозной российской обороной, которая сорвала продвижение

Киева прошлым летом во время украинского контрнаступления, которое в конечном итоге потерпело неудачу.

Российские укрепления за пределами южной деревни Вербово, которые Украина пыталась и не смогла восстановить этой осенью, показывают совершенно другую картину. В отличие от плохо укрепленных деревень, которые российские войска пытаются захватить за пределами Авдиевки, Вербове имеет концентрическое кольцо укреплений. Он начинается с траншеи, достаточно широкой, чтобы зацепить продвигающиеся танки и бронетехнику, за которой следует сетка цементных препятствий, известных как зубы дракона, также используемая для остановки транспортных средств, и, наконец, обширная траншея для пехоты.

Спутниковые снимки с февраля показывают многослойную российскую оборону к западу от Вербове, с тысячами ракетных кратеров, видимых на окружающих полях.

"Очень дорогой вариант"

Существует много возможных причин явной нехватки обороны в Украине.

Украинские чиновники, возможно, были слишком сосредоточены на наступательных операциях в прошлом году, чтобы посвятить необходимые ресурсы для строительства многочисленных траншей и танковых ловушек, которые российские инженеры построили с конца 2022 года на юге страны, сообщили официальные лица США и военные эксперты.

"Кого это волновало и кто рассматривал это как вариант - потому что это очень дорогостоящий вариант - строительство оборонительных линий? Никто", - сказал Сергей Грабский, полковник украинской армии в отставке, отметив, что в то время у Украины было мало ресурсов.

По словам американских чиновников, возможно, в игре также был психологический элемент. Если бы украинские войска сильно минировали определенные районы, чтобы помешать продвижению России, это было бы молчаливым признанием того, что они вряд ли будут проводить наступательные операции в том же районе в будущем. По словам чиновников, они фактически списали бы эту территорию российским военным.

В то время как **Москва начала строить оборонительные линии на юге более чем за полгода до киевского контрнаступления**, **Украина, похоже, начала планировать новые укрепления всего три месяца назад,** когда правительственные чиновники объявили о создании рабочей группы для координации усилий между гражданскими и военными властями.

По словам чиновников, ответственность за строительство первой линии обороны будет возложена на военные подразделения, размещенные в этом районе, в то время как следующие оборонительные линии будут построены гражданскими властями с помощью частных подрядчиков.

Премьер-министр Украины Денис ***Шмыхаль*** заявил, что в этом году на укрепления было выделено около 30 миллиардов украинских гривен, около 800 миллионов долларов.

Районы в восточной части Донецкой области, где находится Авдеевка, "получат максимальное внимание", - заявил президент Владимир ***Зеленский*** во время визита возле линии фронта в конце ноября 2023, отметив "необходить и ускорить строительство зданий".

Но Паси Пароинен, аналитик из Black Bird Group, которая анализирует спутниковые снимки и контент в социальных сетях с поля боя, сказала, что **"ничего существенного не произошло" после визита г-на Зеленского.**

За пределами Авдиевки, добавил г-н Пароинен, «подготавливаются новые позиции, но они еще не представляют собой особенно грозную оборонительную линию» и не сопоставимы по масштабу с российскими укреплениями на юге.

Украинские власти заявили, что им не хватает людей, способных выполнять строительные работы. В середине января местные чиновники в западной Ивано-Франковской области заявили, что ищут 300 рабочих, готовых помочь построить укрепления в Донецкой области, более чем в 500 милях к востоку.

"У нас не хватает инженерных подразделений. И даже подразделениям, которым у нас есть, не хватает оборудования", - сказал г-н Грабский.

Для сравнения, он и г-н Пароинен сказали, что у России было гораздо больше оборудования, материалов и опытного персонала при строительстве оборонительных линий.

Отсутствие сильных оборонительных линий за пределами Авдеевки было осуждено в последние дни несколькими украинскими журналистами в редком показе публичной критики военных.

Задержки в строительстве укреплений означают, что украинские войска теперь могут быть оставлены для укрепления своих оборонительных линий, находясь под обстрелом российской армии, что делает задачу экспоненциально более сложной.

Г-н Грабский сказал, что в настоящее время Россия препятствует украинским войскам усилить свою оборону, неустанно бомбардируя их, в том числе мощными скользящими бомбами с сотнями тонн взрывчатых веществ, которые могут разбить даже хорошо подготовленные укрепления.

"Качество этих оборонительных линий не может быть достаточно хорошим, чтобы противостоять массивной тактике бульдозера со стороны российских войск", - сказал г-н Грабский.

***

№ 2.418

Name-calling is theater, not statecraft. Biden's blunders bolster Putin's plans

FEBRUARY 28, 2024

ANDREI ***ILLARIONOV***

The Russian dictator knows very well who the U.S. presidential candidates really are. That is why he has sincerely, consciously, unequivocally, consistently, and unmistakably endorsed Joe Biden.

Russian dictator Vladimir Putin has once again clearly, definitely, and unequivocally stated that his preferred candidate in the U.S. presidential election is Joe Biden.

On February 21, at a fundraising event in San Francisco, Biden said: “We have a crazy SOB like that guy Putin and others …” The White House posted the comment on its website.

The very next day, Putin approved Biden as his choice for the presidency when asked by one of the Kremlin’s favorite journalists, Pavel Zarubin. Putin said he understands what caused Biden’s caustic words about him. Putin has special reasons for taking no offense and endorsing Biden’s re-election. “Crazy SOB” sounds tough, but it is used in so many ways that the Russian leader might not find it personally insulting.

Putin did not indicate any displeasure. “You asked me what is best for us,” Putin told Zarubin. “That's what I said then, and that's what I think now. And I can repeat: Biden!”

Here is the exact dialogue, translated from the video in Russian:

Pavel Zarubin: Can I ask one more question? I don’t know whether you have been briefed today or not, since you are either flying or driving.

Vladimir Putin: About what?

Zarubin: President Biden, U.S. President Biden again made a boorish statement about you.

Putin: Boorish?

Zarubin: Yes. I don’t want to quote, but still, since this is the president of the United States, I’ll say it. He said about you: “Crazy son of a bitch.” Not only have you never said anything like that to any leader, but you haven’t even allowed yourself to make any incorrect statements. Would you react the same way now?

Putin: Listen, we just talked recently. And you asked me: Who is our preferred future president of the United States? I said that we will work with any president. But I believe that for us, for Russia, Biden is more preferable. And judging by what he was just talking, he said, I am absolutely right. Because this is an adequate reaction to what was said on my part. Why? Because he can’t tell me: “Volodya, well done, thank you! You helped me a lot!” We understand what is happening there from a domestic political point of view. And this reaction is absolutely adequate. And that means I was right.

And what I said, I said primarily for our audience, and not for Americans. You are a Russian journalist, so you asked me what is best for us. That's what I said then, and that's what I think now. And I can repeat: Biden!

This might not make sense to an American audience. But as we will see, it makes perfect sense to the man in the Kremlin.

Name-calling is theater, not statecraft. As he does to his own aides, Biden has called Putin names for years. In November 2019, he called the Kremlin leader a “bully.” In March 2021, Biden called Putin a “killer.” Those aren’t real insults to a bully who kills people. Despite the tough words, Biden’s policies have been extremely favorable to Putin — both before and after Putin’s 2022 wide-scale invasion of Ukraine.

Biden’s words and actions

Biden often makes harsh, sometimes even offensive, comments about Putin. But in his actions as president, Biden first pursued a policy of appeasement. That, in turn, encouraged Putin to become the more impudent aggressor.

Days after his 2021 inauguration — just over a year before Russia invaded Ukraine — Biden extended the New START treaty, which limits the number of nuclear weapons both countries may deploy. Biden also lifted sanctions on Russia. As a result, he had no deterrence strategy to warn Putin about the harsh consequences of invading Ukraine or to help Ukraine defend itself.

Even as Putin mobilized his invasion force in late 2021 and early 2022, Biden withdrew American naval ships from the Black Sea and also withdrew U.S. military advisers from Ukraine.

Biden conducted a “strategic communication campaign” that looked to outsiders like deterrence but in fact practically invited Putin to attack Ukraine. He reinforced the public message by sending CIA Director Bill Burns to Moscow to negotiate secretly with Putin the “rules of the game” against Ukraine. The administration declared that “a small incursion of Ukraine is not an aggression.”

At the same time, Biden refused to send additional aid to Ukraine in advance, even as his administration warned Kyiv of an imminent invasion.

As Putin’s invasion force mobilized, the White House effectively urged President Volodymyr Zelenskyy to turn Kyiv into a free-fire zone. Biden tried to get Zelenskyy and his government to abandon the capital. He announced the closure of the U.S. embassy and its transfer to Lviv. He urged NATO allies to do the same.

Biden’s administration confirmed Putin’s own inaccurate intelligence that Russian forces could conquer Kyiv within days. These actions told Putin that a Russian conquest of Ukraine’s capital would produce no collateral damage on NATO embassies and thus would not risk a NATO response.

Once the invasion began in February 2022, it was NATO allies — chiefly the United Kingdom, Poland, and the Baltic republics — that led the example and pressed the hapless Biden administration to do something.

Since then, Biden has delayed and limited the scope of aid to Ukraine. He did not provide the most important types of weapons, including aircraft, tanks, and long-

range missiles. Biden has prohibited Ukraine's armed forces from launching defensive or retaliatory strikes on Russian territory. He stopped Ukraine's operations at critical moments for the Putin regime (during the Prigozhin mutiny, for example).

Republicans in Congress authorized more aid to Ukraine than the Biden administration even requested. Biden has not used the Ukraine Lend-Lease Act that Congress passed. He significantly delayed and reduced military aid to Ukraine.

In just the past two months, Biden completely blocked military support to Kyiv by holding it hostage to his real priority: his open-border policy. He then blamed the Republican-led House of Representatives for not supporting Ukraine and for the flood of illegal immigration into the United States.

Hence Biden's tough talk about Putin, which also reinforces the debunked Russian collusion narrative against Donald Trump.

Trump's words and actions

As he has historically done with adversaries in business and in diplomacy, Trump's words show a record more rhetorically benign toward Putin, calling him a "strong leader" and saying that he, Trump, always "got along" with Putin. The former president has made no offensive statements about Putin. Trump often says that he can make a deal with the Kremlin dictator. Those comments fall far short of the "praise" of Putin that Trump's critics falsely allege.

Trump's actions speak louder than his words. As president, he:

• Lifted the Obama-Biden embargo on lethal military aid to Ukraine;

• Imposed sanctions to stop completion of the Nord Stream gas pipeline;

• Included Ukraine in the NATO drills;

• Refused to recognize Putin's annexation of Crimea;

• Annihilated the Wagner Group unit of up to 200 Russian mercenaries in Syria;

• Showed an unpredictable determination that threw off Kremlin calculus; during Trump's presidency, Ukrainian military deaths at the contact line in the Donbass fell by 16 times compared to Obama's last year;

• For the first time, stationed the headquarters of a U.S. division (now the V Corps) and advanced American units on Polish territory;

• After a catastrophic reduction during the Obama era, expanded the U.S. commitment to NATO and persuaded or pressured NATO members to increase their military spending — a $139 billion increase (the United States by $61 billion; European NATO members by $56 billion);

• Promised Putin he would “hit Moscow” in the event of new aggression;

• Repeatedly stated, as Biden never did before the invasion, that he would not allow Putin's aggression against Ukraine;

• Warned he would not permit Putin to threaten to use nuclear weapons.

Trump’s record forces Putin to take seriously his 2024 campaign statements that, if elected again, he plans to stop the war “in 24 hours” and that if Putin “refuses the deal” he will arm Ukraine “a lot — we're going to [give] more than they ever got.”

Under Biden, the Kremlin boss has unprecedented freedom to play the aggressor.

Under Trump, Putin the wolf turned into Putin the sheep for four years. Putin faces the prospect of becoming a sheep once more.

Vladimir Putin knows very well who these candidates really are. That is why he has sincerely, consciously, unequivocally, consistently, and unmistakably endorsed Biden — so he might continue his bloody aggression and watch as the United States diminishes its power at home and around the world.

https://www.theblaze.com/columns/opinion/bidens-blunders-bolster-putins-plans

https://centerforsecuritypolicy.org/bidens-blunders-bolster-putins-plans/

https://aillarionov.livejournal.com/1414694.html

***

Имена - это театр, а не государственное ремесло. Промы Байдена подкрепляют планы Путина

Российский диктатор очень хорошо знает, кто на самом деле кандидаты в президенты США. Вот почему он искренне, сознательно, однозначно, последовательно и безошибочно поддержал Джо Байдена.

Российский диктатор Владимир Путин еще раз четко, однозначно и недвусмысленно заявил, что его предпочтительным кандидатом на президентских выборах в США является Джо Байден.

21 февраля на мероприятии по сбору средств в Сан-Франциско Байден сказал: "У нас есть сумасшедший SOB, такой как этот парень Путин и другие..." Белый дом разместил комментарий на своем веб-сайте.

На следующий день Путин одобрил Байдена как свой выбор на пост президента, когда его спросил один из любимых журналистов Кремля Павел Зарубин. Путин сказал, что понимает, что вызвало едкие слова Байдена о нем. У Путина есть особые причины для того, чтобы не обижаться и одобрять переизбрание Байдена. "Crazy SOB" звучит жестко, но он используется во

многих отношениях, что российский лидер может не найти его лично оскорбительным.

Путин не указал на какое-либо недовольство. "Ты спросил меня, что лучше для нас", - сказал Путин Зарубину. "Это то, что я сказал тогда, и это то, что я думаю сейчас. И я могу повторить: Байден!"

Вот точный диалог, переведенный из видео на русский язык:

Павел Зарубин: Могу я задать еще один вопрос? Я не знаю, были ли вы проинформированы сегодня или нет, так как вы либо летите, либо за рулем.

Владимир Путин: о чем?

Зарубин: Президент Байден, США Президент Байден снова сделал хамское заявление о вас.

Путин: хухий?

Зарубин: Да. Я не хочу цитировать, но все же, поскольку это президент Соединенных Штатов, я скажу это. Он сказал о тебе: "Сумасшедшей сукин сын". Вы не только никогда не говорили ничего подобного ни одному лидеру, но и даже не позволяли себе делать какие-либо неверные заявления. Вы бы отреагировали так же сейчас?

Путин: Слушай, мы только что поговорили. И вы спросили меня: кто наш любимый будущий президент Соединенных Штатов? Я сказал, что мы будем работать с любым президентом. Но я считаю, что для нас, для России, Байден предпочтительнее. И судя по тому, что он только что говорил, он сказал, что я абсолютно прав. Потому что это адекватная реакция на то, что было сказано с моей стороны. Почему? Потому что он не может мне сказать: "Володя, молодец, спасибо! Ты мне очень помог!" Мы понимаем, что там происходит с внутренней политической точки зрения. И эта реакция абсолютно адекватна. И это значит, что я был прав.

И то, что я сказал, я сказал в первую очередь для нашей аудитории, а не для американцев. Вы российский журналист, поэтому вы спросили меня, что лучше для нас. Это то, что я сказал тогда, и это то, что я думаю сейчас. И я могу повторить: Байден!

Это может не иметь смысла для американской аудитории. Но, как мы увидим, это имеет смысл для человека в Кремле.

Имена - это театр, а не государственное ремесло. Как и в отношении своих собственных помощников, Байден уже много лет называет Путина по имени. В ноябре 2019 года он назвал лидера Кремля "хулиганом". В марте 2021 года Байден назвал Путина "убийца". Это не настоящие оскорбления хулигана, который убивает людей. Несмотря на жесткие слова, политика Байдена была

чрезвычайно благоприятной для Путина - как до, так и после широкомасштабного вторжения Путина в Украину в 2022 году.

1. Слова и действия Байдена

Байден часто делает резкие, иногда даже оскорбительные комментарии о Путине. Но в своих действиях в качестве президента Байден сначала проводил политику умиротворения. Это, в свою очередь, побудило Путина стать более наглым агрессором.

Через несколько дней после своей инаугурации в 2021 году — чуть более чем за год до вторжения России в Украину — Байден продлил новый договор СНВ, который ограничивает количество ядерного оружия, которое могут развернуть обе страны. Байден также снял санкции против России. В результате у него не было стратегии сдерживания, чтобы предупредить Путина о суровых последствиях вторжения в Украину или помочь Украине защитить себя.

Даже когда Путин мобилизовал свои силы вторжения в конце 2021 года и начале 2022 года, Байден вывел американские военно-морские корабли из Черного моря, а также вывел американских военных советников из Украины.

Байден провел "стратегическую коммуникационную кампанию", которая выглядела на посторонних как сдерживание, но на самом деле практически пригласил Путина напасть на Украину. Он подкрепил публичное послание, отправив директора ЦРУ Билла Бернса в Москву для тайного обсуждения с Путиным "правил игры" против Украины. Администрация заявила, что "небольшое вторжение в Украину - это не агрессия".

В то же время Байден отказался заранее направить Украину дополнительную помощь, несмотря на то, что его администрация предупредила Киев о неминуемом вторжении.

По мере мобилизации силы вторжения Путина Белый дом фактически настоятельно призвал президента Владимира Зеленского превратить Киев в зону свободного огня. Байден пытался заставить Зеленского и его правительство покинуть столицу. Он объявил о закрытии посольства США и его переводе во Львов. Он призвал союзников по НАТО сделать то же самое.

Администрация Байдена подтвердила собственную неточную информацию Путина о том, что российские войска могут завоевать Киев в течение нескольких дней. Эти действия сказали Путину, что завоевание Россией столицы Украины не нанесет побочного ущерба посольствам НАТО и, таким образом, не рискуют получить ответ НАТО.

Как только вторжение началось в феврале 2022 года, именно союзники по НАТО — в основном Соединенное Королевство, Польша и республики

Балтии — подавали пример и настаивали на несчастной администрации Байдена, чтобы она что-то сделала.

С тех пор Байден задержал и ограничил объем помощи Украине. Он не предоставлял самые важные виды оружия, включая самолеты, танки и ракеты большой дальности. Байден запретил вооруженным силам Украины проводить оборонительные или ответные удары на территории России. Он остановил операции Украины в критические моменты для режима Путина (например, во время Пригожинского мятия).

Республиканцы в Конгрессе санкционировали больше помощи Украине, чем даже просила администрация Байдена. Байден не использовал Закон о линд-лизинге в Украине, который был принят Конгрессом. Он значительно задержал и сократил военную помощь Украине.

Только за последние два месяца Байден полностью заблокировал военную поддержку Киева, держа его в заложниках к своему реальному приоритету: своей политике открытых границ. Затем он обвинил возглавляемую республиканцами Палату представителей в неподдержке Украины и в потоке нелегальной иммиграции в Соединенные Штаты.

Отсюда жесткие разговоры Байдена о Путине, которые также усиливают разоблаченный рассказ о российском сговоре против Дональда Трампа.

2. Слова и действия Трампа

Как он исторически делал с противниками в бизнесе и в дипломатии, слова Трампа показывают рекорд более риторически доброжелательный по отношению к Путину, называя его "сильным лидером" и говоря, что он, Трамп, всегда "ладил" с Путиным. Бывший президент не сделал никаких оскорбительных заявлений в отношении Путина. Трамп часто говорит, что может заключить сделку с кремлевским диктатором. Эти комментарии далеко не совпадают с "похвалой" Путина, о которой ложно утверждают критики Трампа.

Действия Трампа говорят громче, чем его слова. Как президент, он:

1) Отмена эмбарго Обамы и Байдена на смертельную военную помощь Украине;

2) Введения санкций для остановки завершения строительства газопровода «Северный поток»;

3) Включение Украины в учения НАТО;

4) Отказался признать аннексию Крыма Путиным;

5) Уничтожил подразделение Группы Вагнера из 200 российских наемников в Сирии;

6) Показал непредсказуемую решимость, которая отбросила расчет Кремля; во время президентства Трампа гибель украинских военных на линии сопряжения на Донбассе снизилась в 16 раз по сравнению с прошлым годом;

7) Впервые разместился штаб американской дивизии (ныне V корпус) и передовые американские подразделения на территории Польши;

8) После катастрофического сокращения в эпоху Обамы расширили обязательства США перед НАТО и убедили или оказали давление на членов НАТО увеличить свои военные расходы - увеличение на 139 миллиардов долларов (США на 61 миллиард долларов; европейские члены НАТО на 56 миллиардов долларов);

9) Обещал Путину, что «ударит по Москве» в случае новой агрессии;

10) Неоднократно заявлял, как Байден никогда не делал до вторжения, что он не допустит агрессии Путина против Украины;

11) Предупредил, что не позволит Путину угрожать применением ядерного оружия.

Послужной список Трампа заставляет Путина серьезно отнестись к его предвыборным заявлениям 2024 года о том, что в случае повторного избрания он планирует прекратить войну "через 24 часа" и что если Путин "откажется от сделки", он будет вооружать Украину "много - мы собираемся [отдавать] больше, чем они когда-либо получали".

1) — При Байдене босс Кремля имеет беспрецедентную свободу играть за агрессора.

2) — При Трампе волк Путин превратился в овцу Путина на четыре года. Путин сталкивается с перспективой снова стать овцой.

Владимир Путин очень хорошо знает, кто эти кандидаты на самом деле. Вот почему он искренне, сознательно, однозначно, последовательно и безошибочно поддержал Байдена, чтобы он мог продолжать свою кровавую агрессию и наблюдать, как Соединенные Штаты уменьшают свою власть дома и во всем мире.

***

Путин: «Мой кандидат на выборах президента США – Байден»

2024-02-23

Илларионов

«Но он не может публично поблагодарить меня за мою помощь»

Путин в очередной раз четко, ясно и недвусмысленно заявил, что наиболее предпочтительным кандидатом на выборах президента США для него является Байден.

Отвечая на вопросы особо приближенного к нему журналиста П.Зарубина, Путин добавил, что понимает, чем вызваны резкие высказывания Байдена в его адрес. По мнению Путина, Байден не может публично поблагодарить его, Путина, за оказываемую им, Путиным, помощь Байдену. Поэтому своими якобы резкими комментариями Байден создает манипулятивное представление в общественном пространстве, будто бы они, Байден и Путин, находятся в конфронтации. На самом же деле для него, Путина, Байден является наилучшим кандидатом. Завершая ответы на вопросы придворного журналиста, Путин подчеркнул: «Вот как тогда я сказал, так и сейчас считаю. И могу повторить: [для нас лучше] Байден!»

***

П.Зарубин: Можно ещё один вопрос? Не знаю, успели вам сегодня доложить или нет: вы – то летите, то едете.

В.Путин: О чем?

П.Зарубин: Президент Байден, президент США Байден снова с хамским высказыванием в ваш адрес выступил.

В.Путин: С хамским?

П.Зарубин: Да. Не хочется цитировать, но всё-таки это президент США, скажу. Он сказал в ваш адрес: «Сумасшедший сукин сын». Вы никогда в адрес никакого лидера не то что ничего подобного не говорили, но даже каких-то некорректных высказываний себе не позволяли. Вот сейчас так же отреагируете?

В.Путин: Послушайте, мы же с вами недавно говорили. И вы меня спрашивали: кто для нас предпочтительнее в качестве будущего президента Соединённых Штатов? Я сказал, что мы будем работать с любым президентом. Но я полагаю, что для нас, для России, Байден – более предпочтительный. И, судя по тому, что он сейчас говорил, сказал, я – абсолютно прав. Потому что это адекватная реакция на то, что было сказано с моей стороны. Почему? Потому что он же не может мне сказать: «Володя, молодец, спасибо! Ты мне очень помог!» Мы понимаем, что там происходит с внутриполитической точки зрения. И эта реакция – абсолютно адекватная. А, значит, я был прав. И то, что я говорил, я говорил прежде всего для нашей аудитории, а не для американцев. Вы же – российский журналист, поэтому и у меня спросили, что для нас лучше.

Вот как тогда я сказал, так и сейчас считаю.

И могу повторить: Байден!

https://www.youtube.com/watch?v=FhEv9s4zOs8

***

Заявление Путина прозвучало в ответ на комментарий Байдена, сделанный накануне на закрытом для журналистов фандрайзинговом мероприятии в Сан-Франциско, текст выступления которого был размещен на официальном сайте вашингтонского Белого дома:

Это последнее — и есть экзистенциальная угроза: это климат. У нас есть сумасшедшие сукины сыны вроде Путина и других, и нам всегда приходится беспокоиться о ядерном конфликте. Но экзистенциальную угрозу человечеству представляет климат.

[This is the last — and there's a existential threat: It is climate. We have a crazy SOB like that guy Putin and others, and we always have to worry about nuclear conflict. But the existential threat to humanity is climate.]

https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2024/02/22/remarks-by-president-biden-at-a-campaign-reception-san-francisco-ca-4/

Понимание как смысла высказывания Байдена, так и причин, по которым оно было вначале сделано, а затем сохранено в официальной стенограмме, обнародованной для широкой общественности, заключается в том, что на фоне двухмесячного тотального блокирования администрацией США военной помощи Украине Байдену необходимо громко продемонстрировать своим сторонникам свою якобы жесткость в отношении Путина.

Это происходит не в первый раз. Именно по этой причине Байден ранее соглашался с вопросом интервьюера, является ли Путин убийцей. Именно поэтому в свое время Байден обещал разорвать российскую экономику «санкциями из ада». Именно поэтому сейчас он называет Путина «сукиным сыном». На деле же реальная политика Байдена является исключительно благоприятной для Путина – способствующей агрессии накануне ее и потворствующей ей после ее начала.

В свете публичного обмена комплиментами и накопленной информации об их реальных действиях позиции двух главных кандидатов на президентских выборах США можно представить в виде драматического контраста между словами и делами каждого из них.

Байден:

1) — на словах – делает о Путине и путинской России весьма жесткие, иногда даже и оскорбительные заявления;

2) — на деле – в отношении Путина и его режима ранее проводил политику умиротворения, ныне – проводит политику поощрения агрессии:

- до начала широкомасштабного вторжения в Украину: снимая санкции; выводя американские корабли из Черного моря, военных советников из Украины, посольство США из Киева; проводя информационную кампанию по де-факто приглашению Путина атаковать Украину; посылая Бернса в Москву договариваться с Путиным о «правилах войны» против Украины; заявляя, что «маленькое вторжение в Украину – это не агрессия»;

- с начала широкомасштабного вторжения в Украину: задерживая, ограничивая масштабы, не предоставляя жертве агрессии важнейшие виды вооружения, включая самолеты, танки, дальнобойные ракеты;

запрещая ВСУ наносить удары по территории России; останавливая операции ВСУ в критические для режима Путина моменты (во время пригожинского мятежа); задерживая, ограничивая, затем существенно сокращая военную помощь Украине, а в последние два месяца – полностью ее блокируя.

Трамп:

1) - на словах – высказывается о Путине весьма комплиментарно, говорит, что всегда «ладил» с ним, утверждает, что и теперь сможет с ним договориться, публично не допускает оскорбительных высказываний в адрес Путина;

2) - на деле – отменил обамовское эмбарго на поставки оружия Украине, включил Украину в систему НАТОвских маневров, провозгласил Крымскую декларацию об отказе правительства США когда-либо признавать путинскую аннексию Крыма, разгромил подразделение ЧВК «Вагнер» в Сирии, обеспечил сокращение числа погибавших украинских военных на линии соприкосновения в Донбассе по сравнению с президентством Обамы в 16 раз, впервые на постоянной основе разместил штаб дивизии (теперь – V американского корпуса) и передовые американские части на территории Польши, после катастрофического сокращения во времена Обамы увеличил военные расходы стран НАТО на 139 млрд. дол. (США – на 61 млрд.дол., европейских членов НАТО – на 56 млрд.дол.), в разговоре с Путиным в случае новой попытки агрессии обещал «ударить по Москве», в ходе нынешней предвыборной кампании неоднократно заявлял, что не допустил бы путинской агрессии против Украины; предупредил, что не позволит Путину угрожать применением ядерного оружия; в случае прихода к власти планирует остановить войну «за 24 часа»; если же «Путин откажется от сделки», то обещал дать Украине «очень много [оружия], так много, сколько она никогда не получала»; одним своим замечанием на предвыборном митинге развернул общественное мнение в европейских странах, мнения экспертов и позиции политиков в сторону радикального увеличения военных расходов и пересмотра всей концепции обороны Европы.

При Байдене хозяин Кремля получил беспрецедентную свободу своих агрессивных рук.

При Трампе, именно при Трампе и только при Трампе Путин-волк на 4х-летний срок превратился в Путина-овцу.

Иными словами, позиции двух главных кандидатов на президентских выборах США можно суммировать в виде двух прямо противоположных ответов на классический русский вопрос: «Вам шашечки или ехать?»

Ответ Байдена: шашечки.

Ответ Трампа: ехать.

Неудивительно, что Путин, прекрасно разбирающийся в том, кем именно являются на самом деле оба главных кандидата на пост президента США, и как именно пытается дезинформировать общественность почти монопольно действующая на Западе пропагандистская машина, искренне, осознанно, недвусмысленно, последовательно и безошибочно – для себя и для продолжения своих нынешних и осуществления новых кровавых агрессий – выбирает Байдена.

https://aillarionov.livejournal.com/1413217.html

***

№ 2.419

Стамбульский договор. Реконструкция документа от 15 апреля 2022

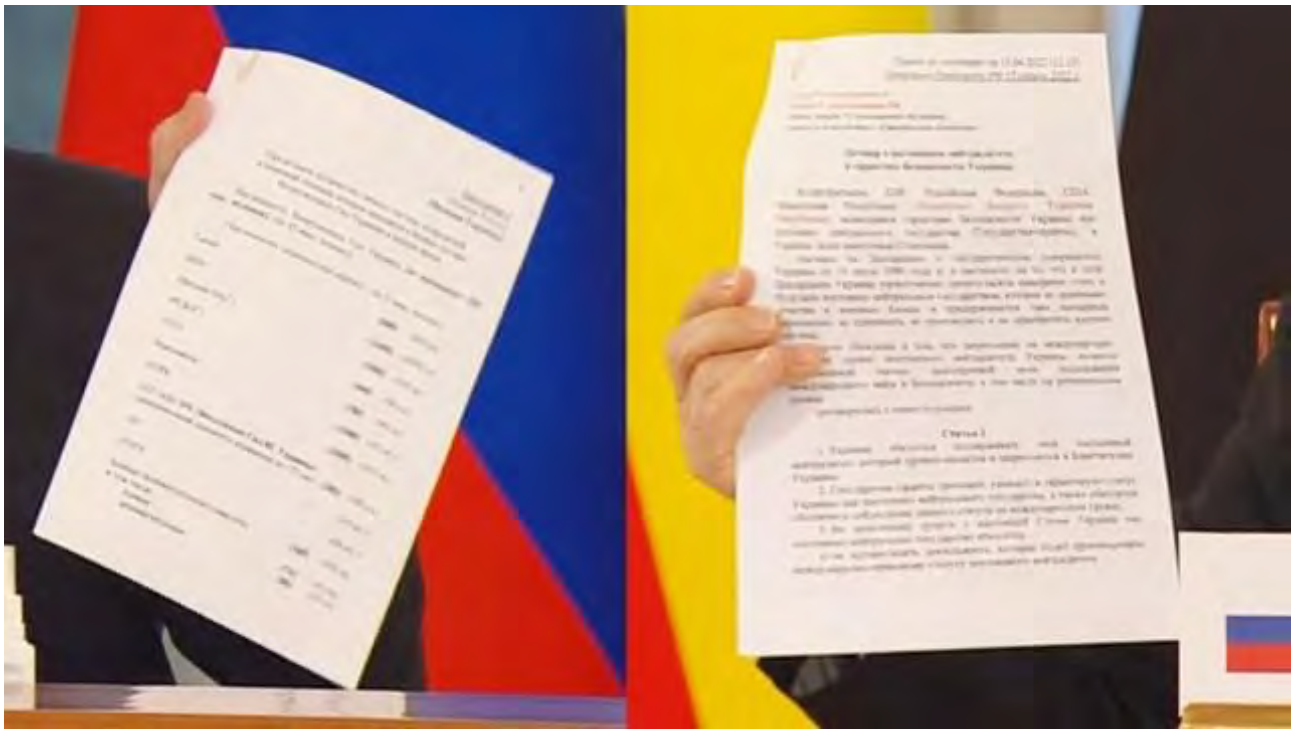

2024-03-03

Илларионов

Газета Wall Street Journal напомнила о содержании проекта российско-украинского договора, согласованного делегациями двух стран в ходе переговоров в феврале-апреле 2022 в Беларуси и Турции.

Промежуточная стадия переговоров завершилась подписанием и парафированием т.н. «Стамбульского договора».

Ниже следуют хронология событий и построенная по открытым материалам реконструкция документа, позволяющая получить представление о содержании достигнутого соглашения.

Делегация России:

1) Владимир Мединский, советник президента, бывший министр культуры, президент Российского военно-исторического общества – руководитель делегации;
2) Андрей ***Руденко***, заместитель министра иностранных дел;
3) Александр ***Фомин***, заместитель министра обороны;
4) Борис ***Грызлов***, посол в Беларуси;
5) Леонид ***Слуцкий***, руководитель комитета по международным делам Государственной Думы.
6) Роман Абрамович, бизнесмен, формально не член делегации.

Делегация Украины:

1) Давид ***Арахамия***, лидер парламентской фракции «Слуга народа» – руководитель делегации;
2) Денис ***Малюська***, министр юстиции;
3) Алексей ***Резников***, министр обороны;
4) Михаил Подоляк, советник аппарата президента;
5) Николай ***Точицкий***, заместитель министра иностранных дел;

6) Андрей Костин, депутат Верховной Рады;
7) Дмитрий Лубинец, депутат Верховной Рады;
8) Рустем Умеров, депутат Верховной Рады;
9) Александр Малиновский, юрист;
10) Александр Чалый, советник аппарата президента, бывший сотрудник МИДа Украины;
11) Денис ***Киреев***, сотрудник ГУР (только первая встреча).

Хронология основных событий в феврале-июне 2022 г.:

1. 28 февраля, Гомель – первая встреча делегаций, российская делегация заявляет свои требования.
2. 3 марта, Брест – вторая встреча делегаций.
3. 5 марта, Киев – убийство Д.Киреева.
4. 7 марта, Брест – третья встреча делегаций.
5. 10 марта, Анталия – первая встреча Д.Кулебы и С.Лаврова.
6. 14 марта – В.Мединский сообщает, что переговоры проходят ежедневно, без выходных, в формате видеоконференцсвязи.
7. 28 марта, Стамбул – вторая встреча Д.Кулебы и С.Лаврова.
8. 28 марта – В.Путин начинает вывод российских войск из Киевской, Черниговской, Сумской, Харьковской областей.
9. 29 марта, Стамбул – четвертая встреча делегаций, украинская делегация передает российской свои предложения.
10. 4 апреля – поездка В.Зеленского в Бучу, Киевская область.
11. 7 апреля – украинская делегация передает российской проект документа.
12. 9 апреля – визит премьер министра Великобритании Б.Джонсона в Киев.
13. 12 апреля – В.Путин заявляет, что переговоры зашли в «тупик».
14. 15 апреля, Стамбул – украинская и российская делегации подписывают и парафируют проект «Стамбульского договора».
15. 20 апреля – российская делегация передает украинской делегации новую версию документа.
16. Апрель – июнь – продолжение переговоров.
17. Июнь – российско-украинские переговоры остановлены.

Стамбульский договор

Название документа: **Договор о постоянном нейтралитете и гарантиях безопасности Украины.**

Дата парафирования документа: 15 апреля 2022 г.

Содержание: 18 статей и приложения.

Размер: 17 страниц.

Некоторые положения Стамбульского договора (необязательно совпадающие с соответствующими статьями):

1. Украина провозглашается нейтральным государством.

2. Украина принимает на себя обязательство не становиться членом какого-либо военного союза.

3. Украина принимает обязательство не разрабатывать ядерное оружие и не владеть им.

4. Украина имеет право получить международные гарантии.

> В число возможных государств-гарантов входят Россия, Великобритания, Китай, США, Франция, Турция, Германия, Канада, Италия, Польша, Израиль. Другие государства-гаранты могут присоединиться к документу.

5. Международные гарантии безопасности для Украины не распространяются на Крым, Севастополь, некоторые районы Донбасса.

6. Границы некоторых районов Донбасса определяются дополнительно.

7. Украина обязуется не решать вопросы принадлежности Крыма и Севастополя военным путем и продолжать усилия по дипломатическому урегулированию их принадлежности.

8. Вопросы принадлежности Крыма и Севастополя являются предметом двусторонних переговоров между Украиной и Россией в течение 15 лет.

9. Украина обязуется не размещать на своей территории иностранные военные базы и воинские контингенты.

10. Проведение любых международных военных учений на территории Украины возможно только с согласия государств-гарантов.

11. Государства-гаранты способствуют (не препятствуют) вступлению Украины в Евросоюз.

12. В случае вооруженного нападения на Украину государства-гаранты соглашаются с тем, что каждое из государств-гарантов после срочных и немедленных взаимных консультаций (которые должны быть проведены в течение трех дней) в ответ и на основании официального обращения Украины окажет помощь Украине как постоянно нейтральному государству, подвергшемуся нападению.

13. О любом вооруженном нападении на Украину и обо всех принятых мерах будет немедленно проинформирован Совет Безопасности ООН.

14. Договор временно применяется с даты его подписания Украиной и большинством государств-гарантов.

15. Договор вступает в силу после:

(1) утверждения постоянно нейтрального статуса Украины на всенародном референдуме,

(2) внесения соответствующих изменений в Конституцию Украины и

(3) ратификации в парламентах Украины и государств-гарантов.

16. Стороны-подписанты (с привлечением других государств-гарантов) продолжат консультации для подготовки и согласования положений Договора о гарантиях безопасности Украины, условий прекращения огня, вывода войск и других военизированных формирований, открытия и обеспечения безопасного функционирования гуманитарных коридоров на постоянной основе, для обмена телами погибших, освобождения военнопленных и интернированных гражданских лиц.

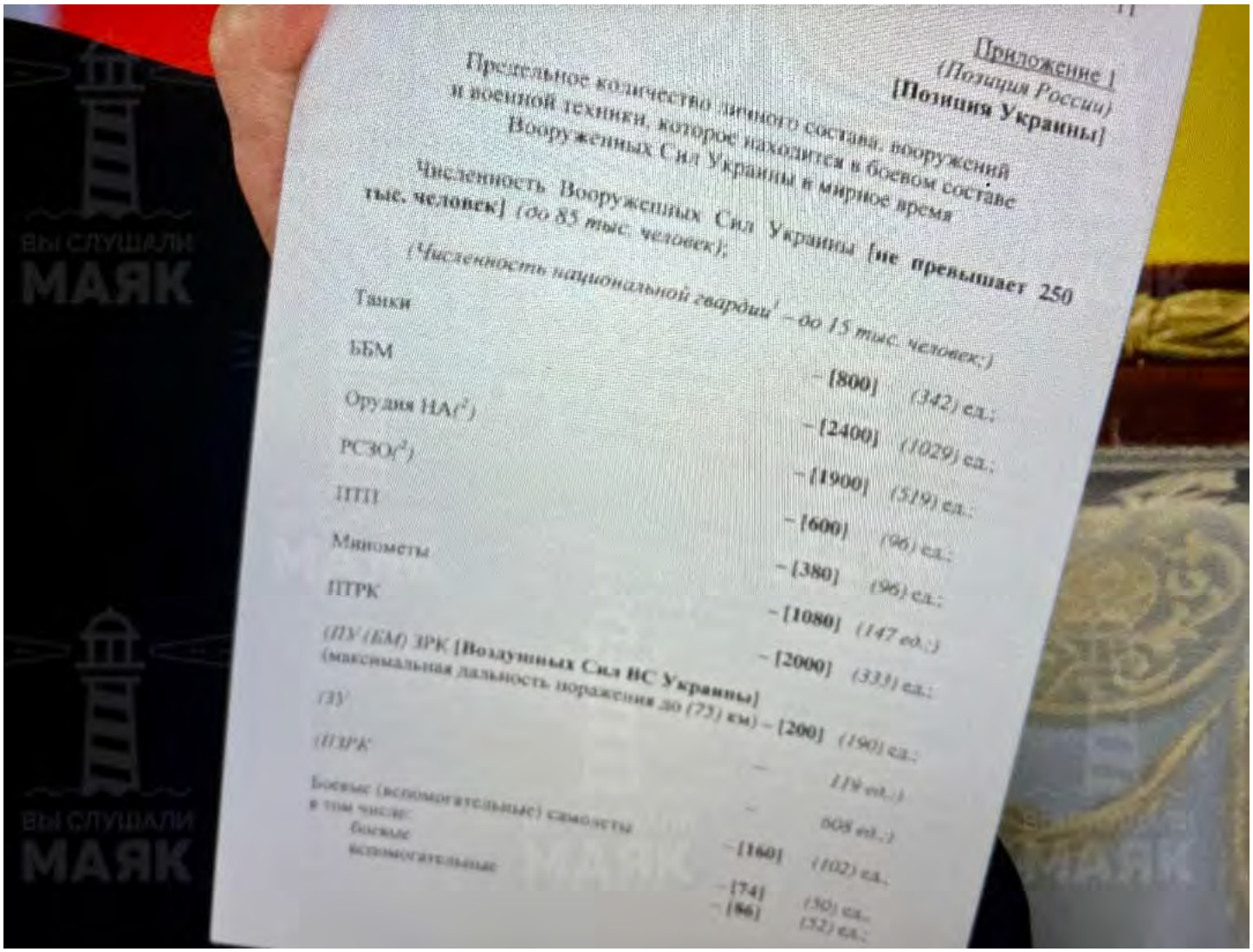

Приложение 1

Предельное количество личного состава, вооружений и военной техники, которое находится в боевом составе Вооруженных Сил Украины в мирное время

Позиция Украины Позиция России

Численность ВСУ, тыс.чел. Не превышает 250 тыс.чел. До 85 тыс.чел.

Танки 800 342

ББМ 2400 1029

Орудия НА 1900 519

РСЗО 600 96

ПТП 380 96

Минометы 1080 147

ПТРК 2000 333

ПУ (БМ) ЗРК Воздушных Сил Украины (максимальная дальность поражения до 75 км) 200 190

ЗУ - 119

ПЗРК - 608

Боевые (вспомогательные) самолеты 160 102

боевые 74 50

вспомогательные 86 52

П.С.

По данным аналитического центра Chatham House, с момента первоначального вторжения на восток Украины и аннексии Крыма в 2014 году путинская Россия нарушила более 400 международных договоров и конвенций.

Источники:

https://www.interfax.ru/russia/828490
https://www.rbc.ru/politics/17/06/2023/648dfb2f9a79478c334bb6ff
https://www.ispionline.it/it/pubblicazione/ucraina-russia-chi-sono-i-negoziatori-e-quali-gli-scenari-34601
https://faridaily.substack.com/p/ukraines-10-point-plan?s=r
https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/04/16/7340072/
https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/04/20/7340899/
http://www.kremlin.ru/events/president/news/71451
https://www.wsj.com/world/did-ukraine-miss-an-early-chance-to-negotiate-peace-with-russia-d864b7c9
https://www.wsj.com/world/russia-ukraine-peace-deal-2022-document-6e12e09
https://aillarionov.livejournal.com/1415064.html

***

№ 2.420

Дурість - набагато більш небезпечний ворог добра, ніж зло

Проти дурості ми беззахисні.

1) — Тут нічого не добитись ні протестами, ні силою;
2) — докази тут не допомагають;
3) — фактам, що протирічать власному судженню, просто не вірять - в таких випадках дурень перетворюється у критика, а якщо факти неспростовні, їх відкидають як неважливу випадковість.

До того дурень, на відміну від злодія, абсолютно задоволений собою; і навіть стає небезпечним, коли у роздратуванні переходить у напад.

Ні в якому разі не можна намагатися переконати дурня розумними доказами, це безнадійно та небезпечно.

Чи можемо ми впортатись з дурістю?

Дурість представляється більше соціологічною, ніж психологічною проблемою. Це реакція особистості на вплив історичних обставин, побочне психологічне явище у певній системі зовнішніх стосунків. При уважному розгляді виявляється, що будь-яке посилення зовнішньої влади (політичної або релігійної) уражає значну кількість людей дурістю.

Влада одних вимагає дурості інших.

Особистість, пригнічена видовищем всемогутньої влади, позбавляється внутрішньої самостійності і відрікається від пошуку власної позиції у створеній ситуації.

Дурість часто супроводжується впертістю, але це не повинно вводити в оману відносно її несамостійності.

Спілкуючись з такою людиною, відчуваєш, що говориш не з ним, не з його особистістю, а з опанувавшими ним гаслами та закликами. **Ставши знаряддям, дурень здатен на будь-яке зло, і разом з тим він вже не здатен розпізнати зло.**

В такій ситуації очевидна марність наших зусиль збагнути, і про що думає "народ", і чому це питання зайве по відношенню до людей, які мислять та діють в усвідомленні власної відповідальності.

Думки про дурість дещо втішні: вони не дозволяють вважати більшість людей дурнями за будь-яких обставин.

В дійсності **все залежить від того, на що роблять ставку правителі - на людську дурість чи на внутрішню самостійність та розум людей**.

Дітріх ***Бонхеффер*** *(1906-1945), євангельський пастор, герой антинацистського спротиву у Німеччині, учасник заколоту проти Гітлера, цитата з листа "Спротив та покора", написаного у тюрмі перед стратою*

***

№ 2.421

Чому України не має шансу на процвітання

2024-03-04

Амелін

Ні, я не розганяю зраду. Я констатую факт станом на сьогодні.

Процвітання - не наслідок дива, це продукт наполегливої праці щодо системного досягнення наших цілей (стратегічних, довгострокових)

Днями розмовляв з шановною мною людиною, від якої значною мірою залежить майбутнє нашої країни.

І віна сказала, що розмови про наше майбутнє, поки що йде війна і її результат невідомий - недоречні...

...

Приблизно такі відповіді я чув і у 2015 році після усвідомлення, що частину території окуповано та повернеться вона не скоро.

Чув подібні тези і раніше, в 2009 році в розпал шоку від фінансової кризи, що прокотилася світом.

...

Час іде, а в нас нічого не змінюється.

Про майбутнє ми не говоримо, стратегічні цілі є абстрактними, стратегій у нації немає.

А ті, що є в державі - не є стратегіями за методологією від слова "зовсім"

Ми не вчимося на помилках, а банально побудований процес стратегування допоміг би більшості їх уникнути.

Але хто про це думає?

...

До чого призвела відсутність стратегії та стратегічного мислення у лідерів країни (мова про 32-річну історію України)

1. Країна досі не має чітко визначених пріоритетів.

Які наші цілі?

Куди та чому ми ідеї і з ким?

1) - І мова не про участь у НАТО чи ЄС.

2) - Мова про якість життя основних бенефіціарів країни (згідно з Конституцією) - громадян.

Ми не сформулювали досі амбітних цілей (Наприклад, протягом 10-ти років досягти середньої зарплати не менше ніж у країнах Східної Європи - 1500 євро http://surl.li/rehhi)

3) - Мова про економічну та технологічну міць України.

З 1991 року ми системно втратили всі переваги - наукову школу, наукові розробки, авіацію, космос...

Україна сьогодні займає 57-е місце зі 132 у Global Innovation Index, поступаюсись Румунії, Словаччині, Польщі, Латвії, Літві, Чесський республіці... http://surl.li/rehie

4) - Мова про партнерства.

Нагадаю, партнерства будуються на взаємних інтересах, а звідки їм взятися, якщо Україна за всю свою історію не мала довгострокової стратегії та пріоритетів? Навколо чого партнеритьсяся? Цей аспект стосується не лише економіки. але й безпеки...

2. Пам'ятайте: "Країни не мають стратегії розвитку - є для країн, які мають стратегію ресурсом"?

5) - 1991 року частка ВВП України у світовому була 0.3%, сьогодні це 0,16%

Не поглиблюватимуся, можете переглянути звіт за 30 років незалежності України

https://uifuture.org/publications/30-rokiv-nezalezhnosti-ukrayiny-ekonomichni-pidsumky/

Ми з індустріальної країни перетворилися на сировинний додаток інших країн.

1) — Агросектор (з низькою переробкою) займає сьогодні 60% всього експорту.

2) — Частка несировинного експорту нижче 30%

Відсутність стратегії призвела до того, що ми стали сировинним придатком інших країн, де з нашої сировини виготовляють готову продукцію.

Саме там залишається додана вартість, там створюють робочі місця та там сплачуються податки для наповнення бюджету цих країн.

3. Наші політики кажуть **"нам ніколи думати стратегічно, ми вирішуємо важливі оперативні завдання"**

Відсутність довгострокового стратегічного планування призводить до того, що:

1) - ми не розуміємо тренди і не створюємо свої

2) - ми не оцінюємо адекватно ризики і не працюємо над їх зниженням (питання вторгнення в країну в 2022 році і наша готовність до цього була очевидна)

3) - ми не оцінюємо можливості і не реалізуємо їх (перетворення країни на сировинну "банановy республіку" яскраве тому підтвердження

4) - ми не розуміємо роль і важливість інвесторів (у яких цикл інвестування від 5-ти років), цілімося на короткострокові проекти і в результаті маємо вбиту інфраструктуру, відсутність стимулів для інвесторів та 200 змін до податкового законодавства лише за 10 років...

5) - ми наповнюємо бюджет за принципом "бізнес потрібно менше годувати та більше доїти".

Економіка не має ресурсів для розвитку, бізнеси мігрують до Європи, а ті, що залишилися, або закриваються або йдуть у тінь.

Українська економіка не є конкурентною.

4. Ми **втрачаємо людей**.

Коли людина не цінність, а ресурс (або голос) – люди їдуть. Молоді пари не бачачи перспектив – не хочуть заводити дітей.

У нас негативна демографія, найнижча порівняно із сусідами фертильність.

Нація вироджується.

1) - Міграційної політики немає

2) - Мотивацій повертатися тим, хто виїхав, немає (роботи немає, іпотеки для купівлі житла - немає)

3) - Молодим сім'ям у вихованні дітей підтримки немає (вартість виховання дитини до 18 років – не менше $100 тис. Держава дистанціювалася)

І це теж питання розмови про завтрашній день та проектування майбутнього.

Хто працюватиме в країні через 10-15 років?

Хто буде споживачем та яким буде споживчий ринок?

Це важливі питання, відповіді на які потрібні й українцям та інвесторам.

5. Ми програємо конкуренцію за капітал.

1) - У 2022 році Україна опустилася на три позиції у рейтингу економічних свобод, посівши 130 місце серед 177 країн.

Перед нами є 130 країн, у яких економічні свободи вищі. Чому інвестор має йти до нас?

2) - 2023 року Україна потрапила до п'ятірки країн з пекельними податковими системами http://surl.li/rehuf

3) - Україна посідає 122 місце у рейтингу країн із залучення інвестицій у 2022 році. http://surl.li/reice

У 2021 році ми посідали 45 місце. Що не легше.

4) - Ми не цінуємо інвесторів. В Україні державне рейдерство замінило корпоративне.

У країні немає захисту приватної власності.

Чиновники грабують, прикриваючись законом, не несучи жодної відповідальності.

5) – У нас постійно змінюються правила. Тільки податкове законодавство за 10 років змінилося 200 разів.

6) – У нас немає презумпції невинності бізнесу.

7) – У нас немає стимулів для інвесторів. Ви спробуєте щось сказати про "інвестняню" чи індустріальні парки?)) Просто подивіться на наших сусідів. У Польщі 14 вільних економічних зон (без податку на прибуток), що діє податок на виведений капітал, вам компенсують до 75% капітальних інвестицій при будівництві нового заводу.

У Туреччині понад 2 десятки вільних економічних зон і ще кілька десятків індустріальних зон без податків.

8)) - Ми програли конкуренцію, бо думаємо. тільки про сьогоднішній день.

Це дуже короткий список прикладів.

Я можу ще з десяток навести, але навіщо?

Якщо люди від яких залежить майбутнє країни всі 32 роки незалежності повторюють одну в ту саму мантру "нам ніколи думати про майбутнє, є інші пріоритети", то звідки взятися успішному майбутньому?

Я не розганяю песимізм, я сподіваюся почути від читачів, що я неправий і почувши їх аргументи, змінити свою точку зору...

Читайте, робіть висновки, поширюйте!

***

№ 2.422

Билл Браудер: Конфискованные миллиарды РФ - страховка от Трампа. Почему не стоит спешить инвестировать в Украину

2024-01-24

DEUTSCHE WELLE (DW)

DW: Билл Браудер, рожденный в США британский финансист и политический активист, когда-то управлял крупнейшим портфелем иностранных инвестиций в России. Мы спросили его, насколько реально использование замороженных активов Центрального банка России для восстановления Украины?

Билл Браудер: Сейчас наступил критический момент, когда Украина истощает свои боеприпасы и ресурсы. Запад, который обещал поддерживать её столько, сколько потребуется, теперь колеблется. Мы видим, как Венгрия блокирует фонды ЕС в размере 50 миллиардов долларов, мы видим, как небольшая группа ультраправых республиканцев блокирует фонды США. Это больше вопрос о том, как Украина должна выиграть войну и какие средства ей для этого нужны. Я бы сказал, что замороженные российские активы следует

использовать в первую очередь для обороны, а уже после окончания войны можно будет говорить о восстановлении.

Корреспондент DW News: О каких суммах идет речь? Сотни миллиардов?

Билл Браудер: Точно никто не знает, так как нет прозрачности. Многие страны не раскрывают полной информации, но речь идет о сумме между 300 и 350 миллиардами долларов замороженных резервов Центрального банка России на Западе, в Соединенных Штатах, в Великобритании, в ЕС и в других местах. Это вызывает много вопросов, прежде всего потому, что каждая страна сама решает, конфисковать эти деньги или нет. Но с финансовой и моральной точки зрения очевидно, что Россия должна платить за нанесенный ущерб.

Корреспондент DW News: Как можно конфисковать эти средства?

Билл Браудер: Деньги уже заморожены, это первый шаг. Если бы вы спросили меня, скажем, 3 года назад, до всего этого, заморозит ли ЕС российские резервы Центрального банка, я бы сказал вам, что это невозможно, что для этого нет политической воли. Но они заморозили эти деньги.

Теперь их нужно конфисковать.

Многие говорят: "Что это даст? Это создает неопределенность. Что насчет суверенного иммунитета российских денег?" Мой аргумент заключается в том, что Россия нарушила международные правила, вторгнувшись в Украину, и можно ясно аргументировать конфискацию этих денег. И самое главное, деньги будут взяты либо из нашего кармана, либо из кармана россиян, и Путин должен заплатить за свою войну до того, как мы заплатим за нее.

Корреспондент DW News: Какие могут быть последствия, худший сценарий, когда так много денег сразу же изымаются, с точки зрения финансовой стабильности?

Билл Браудер: **Паникеры говорят, что если это произойдет, если эти деньги будут конфискованы, то все откажутся от евро, доллара, фунта стерлингов и швейцарского франка. Но куда они положат свои деньги?**

В Китай или Саудовскую Аравию?

Это узколобое утверждение, что люди не будут держать доллары или евро из-за этого.

Конечно, если вы собираетесь вторгнуться в соседнюю страну и нанести ущерб на сотни миллиардов, вы, возможно, не будете держать свои деньги в евро и долларах. Но в большинстве случаев это не повлияет на финансовую стабильность. Интересно, что **это говорят политики, а не финансисты**.

Я всю свою жизнь работал на финансовых рынках и могу вам сказать, что доллар и евро продолжат оставаться резервными валютами после всего этого.

Корреспондент DW News: Некоторые говорят, что это установит опасный прецедент. Это неизведанная территория, но разве это не послало бы очень сильный сигнал России и другим о начале войн?

Билл Браудер: Действительно, это основное непредвиденное последствие таких действий, что это станет мощным сдерживающим фактором для Китая в отношении Тайваня.

Если у страны есть большие резервы иностранной валюты и планы на что-то ужасное, они могут сказать: "Эти резервы иностранной валюты, вероятно, для нас более ценны, чем любые агрессивные планы на вторжение в иностранную страну".

Так что я бы сказал, да, это устанавливает прецедент, согласно которому, если вы вторгаетесь в соседние страны, вы не сможете сохранить свои деньги.

Корреспондент DW News: Тем временем дебаты идут горячо между различными странами Европейского союза. Германия, Италия, Бельгия, Франция обеспокоены идеей просто перераспределения прибыли, полученной от этих замороженных активов, которые они в настоящее время удерживают, и в некоторых случаях речь идет о сумме в 3 миллиарда евро, как я понимаю.

Билл Браудер: Интересная штука. Европейский союз начал осознавать идею изъятия некоторых денег России, конфискации некоторых этих резервов. В тот момент, когда вы конфискуете 1% или 3% или сколько угодно процентов, которые вы хотите конфисковать, вы уже перешли Рубикон. Зачем конфисковать 2%, когда можно конфисковать 100%?

Украине нужны деньги, Россия нанесла ущерб, вы уже перешли черту.

Это кажется маленьким ненужным шагом, ведь мне ясно, что через какое-то время будет политическая воля конфисковать все деньги.

Корреспондент DW News: Что насчет правовых аспектов всего этого? Можете просветить нас, что здесь правильно, что неправильно?

Билл Браудер: Российское правительство будет кричать, что это нарушение закона, что эти деньги принадлежат суверенному государству России, что эти деньги защищены суверенным иммунитетом, который, например, не позволяет трогать ваше посольство.

Западные юристы будут приводить аргументы о так называемом законе о контрмерах. Если вы вторгаетесь в иностранную страну и наносите ущерб на

300 миллиардов, 400 миллиардов, триллион долларов, то вы должны эти убытки возместить стране, в которую вы вторглись.

В мире есть много ситуаций, когда законы противоречат друг другу. **В этом случае довольно ясно, что суверенный иммунитет отменяется законом о контрмерах.** Это аргумент, который будут приводить юристы.

Корреспондент DW News: Что насчет угроз со стороны России тогда? Угрозы взаимных репрессалий в связи с изъятием активов. Находится ли Россия в позиции, чтобы изымать активы любых типов?

Билл Браудер: Не то чтобы Федеральная резервная система США держит свои рубли в Центральном банке России…

Но мы здесь, в Давосе, и в понедельник вечером я был на ужине, и одним из участников был старший исполнительный директор компании Hyundai из Кореи. У них было инвестиции в производство автомобилей в Санкт-Петербурге на сумму 3 миллиарда долларов, и их вынудили продать его за 114 млн долларов какому-то россиянину.

Так что экспроприация в частном секторе уже произошла.

Нельзя сказать, что они сейчас под угрозой. Они уже либо были добровольно ликвидированы этими западными компаниями, либо сейчас их экспроприирует российское правительство...

Корреспондент DW News: Что еще может сделать Россия?

Билл Браудер: Они могут пыхтеть, верещать и орать благим матом. Но чего бы это ни стоило, **это не только помощь Украине, но и способ наказать Путина**.

Мы должны наказать его за то, что он сделал. Он должен заплатить дорогую цену.

Его народ должен видеть, что это происходит, когда ты делаешь что-то настолько безрассудное, как вторжение и убийства в соседней стране.

Корреспондент DW News: Вы критик Кремля, но были и крупным инвестором в России. Как бы вы себя чувствовали, видя, что все эти активы, все эти деньги внезапно переходят из России в Украину?

Билл Браудер: Я бы вздохнул с облегчением. Я думаю, что это морально правильное решение. Украине отчаянно нужно встать на собственные ноги, и до того, как мы начнем отправлять наши деньги с Запада, Путин должен заплатить за войну, которую он вызвал, а украинцы должны получить деньги Путина для борьбы.

Это кажется единственным правильным и честным решением.

И интересно, когда я говорю об этом публично, когда я говорю об этом в Твиттере, ответы единодушны в том, что это правильное решение, и люди на Западе не понимают, почему это еще не было сделано.

Корреспондент DW News: Сколько денег нужно Украине на восстановление? Я читал, что около 400 миллиардов евро и больше.

Билл Браудер: Цифры, которые я видел, значительно превышают 400 миллиардов. Я видел цифры до одного триллиона. Все зависит от того, как вы оцениваете ущерб и какого рода восстановление нужно провести. Мы говорим о инфраструктуре, электросетях, жилье, больницах и т.д. Вы можете посмотреть на фотографии Мариуполя и Бучи, они были разрушены до основания. И кстати, это даже не учитывает потерю жизней, полное уничтожение человечности, которое там произошло. Есть просто неисчислимый ущерб, который нужно компенсировать.

И дамба, взорванная россиянами, и так далее, и так далее, и так далее. Почти невозможно представить, что сделали россияне на Украине…

Они используют тактику выжженной земли, полного разрушения. И это не только в Украине. Они делали это в Чечне, в различных местах Грузии, в Сирии.

Это то, что делают россияне.

Они не умеют строить; они умеют разрушать.

И война еще далеко не окончена.

Путин ясно дал понять, что он продолжит, так что любая оценка ущерба - это только временная мера, и ущерб будет только увеличиваться. Каждый день происходят ракетные атаки из России в Украину.

Корреспондент DW News: Видите ли вы проблемы в инвестировании в восстановление одновременно с продолжением войны?

Билл Браудер: Мне кажется, что **эту войну нужно выиграть. Украине нужны деньги, чтобы выиграть войну, и это должно быть первым и единственным приоритетом.**

А затем мы будем говорить о восстановлении.

Корреспондент DW News: Вы бы инвестировали свои деньги в Украину прямо сейчас?

Билл Браудер: Я бы подождал окончания войны. Это не то, что нужно Украине. Я только что упомянул проблему с электросетями, жильем.

Самое важное, гражданам Украины, которые там находятся, им нужно отопление, электричество, горячая вода, им нужно функционировать в повседневной жизни. Но я думаю, что сейчас речь идет о заплатках и любых временных мерах, чтобы поддерживать всё в рабочем состоянии, пока мы пытаемся выиграть эту войну.

И **что им нужно больше всего, так это оружие**, серьезное оружие, чтобы вытеснить Россию с их территории.

Корреспондент DW News: Но почему у вас такая осторожность или колебания? Это потому, что вы хотели бы сначала видеть использование публичных средств, а не частных? Или требуется совместное усилие?

Билл Браудер: На данном этапе частные инвесторы смотрят на риск и доходность, и как вы можете оценить риск, если бомба прилетит и уничтожит всё, что вы могли бы построить?

Так что на данном этапе всё сводится к обороне. Поэтому **реальность такова, что инвесторы здесь, в Давосе, частные инвесторы, в первую очередь будут смотреть на доходность инвестиций, на риски**.

Но необходимо ли государству вмешаться? Да, когда частный сектор не работает, на помощь должен прийти государственный сектор.

И это ситуация, когда для выживания Украины нужны государственные средства. И Запад, и Европа, и Соединенные Штаты, и Великобритания предоставляли средства.

И они должны продолжать предоставлять средства, но это не должны быть только налогоплательщики наших стран.

Корреспондент DW News: Что касается кризиса США, Великобритания увеличивает финансирование, чтобы попытаться закрыть этот пробел. ЕС тоже старается. Как бы вы убедили американских политиков здесь продолжить эту поддержку?

Билл Браудер: Большинство американских политиков, которых я знаю, и я знаю их много, полностью на стороне Украины. Сейчас это не долгосрочная проблема. Я думаю, что Конгресс найдет способ предоставить те 63 с лишним миллиарда долларов, которые были обещаны на этот год.

Большой вопрос – что будет, когда появится новый президент в ноябре этого 2024 года.

В этом году состоятся выборы президента США. Бывший президент Трамп сейчас является фаворитом. Он сказал, что закончит войну за один день. Под этим он имеет в виду, что прекратит финансирование Украины. И если это произойдет, сможет ли Европа найти ресурсы, чтобы взять на себя

ответственность? И кстати, возвращаясь к замороженным резервам России. Я мог бы даже описать их как страховку от Дональда Трампа.

Корреспондент DW News: Объясните, почему. Как это работает?

Билл Браудер: По сути, если Дональд Трамп прекратит финансирование Украины, а Украине нужны средства, то здесь есть одна доступная большая куча денег - эти замороженные резервы Центрального банка России на сумму более 300 миллиардов долларов, которые можно использовать, чтобы восполнить пробел, который оставит Дональд Трамп.

***

№ 2.423

Уильям Браудер: Карлсон разочарован. Путин показал, что хочет продолжать войну против Украины и не только

2024-02-20

"ХВИЛЯ"

Война между Украиной и Россией будет продолжаться долго

Американский бизнесмен Уильям Браудер - основатель и генеральный директор инвестиционного фонда Hermitage Capital Management, который в период с 1995 по 2006 годы был одним из крупнейших фондов зарубежных инвестиций, действовавших на российском фондовом рынке.

После прихода к власти Путина его компания оказалась в прицеле российских силовиков. Следствием стало вытеснение Браудера из России и убийство его адвоката Сергея ***Магнитского*** в российской тюрьме.

Однако, Браудер организовал давление на Россию в США. Результатом стал санкционный список Магнитского, куда попали десятки российских чиновников.

Byline TV записало интересное интервью с Уильямом Браудером, которое "Хвиля" перевала.

***

Byline: Вы думаете, что Путину хоть в чем-то удалось достичь того, на что он рассчитывал, давая это интервью Такеру Карлсону?

Билл Браудер: Нет, ему не удалось это ни в коем случае. Фактически, я думаю, что это принесло прямо противоположный результат. Я считаю, что любой, кто мог по неведению, предполагать, что война скоро закончится, или что с Путиным можно договориться, увидел его настоящее лицо в этом интервью.

Он по сути сказал, что единственный выход - это прекращение финансирования Украины со стороны США, чтобы он мог затем победить и захватить Украину.

И затем он дал урок истории длительностью час и 45 минут о том, как якобы Россия была обижена 1500 лет назад, и следовательно, это оправдывает его вторжение в Украину.

Byline: Насколько успешной была пропаганда Путина, по вашему мнению, за последние пару лет, проникая в правые круги и в западные социальные сети?

Билл Браудер: Кажется, она становится более успешна, когда сам Путин держится дальше от нее. Когда он показывает свое лицо, это совсем не успешно.

Byline: Какие была самая большая ложь в этом интервью?

Билл Браудер: **Все было ложью. Ни слова правды.**

Самое значимое то, что он сказал, что не имеет намерений вторгаться в Польшу или страны Балтии, хотя лично заявлял о намерениях вторгнуться в Польшу и страны Балтии, и все вокруг него говорили об этом.

Он утверждал, что причиной вторжения в Украину было расширение НАТО, когда это не имеет ничего общего с реальностью.

НАТО расширялось и после его вторжения в Украину, и он не начинал войны с Финляндией и Швецией.

Byline: Видите ли вы, что это мнение о том, что НАТО является проблемой, имеет большое влияние сейчас во многих правых кругах? Это в основном исходит из России?

Билл Браудер: Я думаю, что правые круги пытаются придумать все, что могут, чтобы поддержать Путина, но это не работает.

У нас идет настоящая война, и возможен реальный конфликт с НАТО, если он нападет на союзников по НАТО, и это нужно воспринимать всерьез.

Byline: Что вы думаете о том, что Илон Маск поощряет и как бы выставляет на показ это интервью, толкая Такера Карлсона к тому, чтобы сосредоточить все это на своем сайте?

Билл Браудер: Оба они - бизнесмены. Илон Маск - бизнесмен, и Такер Карлсон - бизнесмен, и они просто пытаются продвигать бизнес друг друга. В конце концов, если бы это было высокоэффективным пропагандистским материалом, я бы был зол на Илона Маска, но это просто провал с треском, что касается выступления Путина.

Byline: Каково, по вашему мнению, текущее состояние Путина? Сколько власти и влияния он действительно имеет над своей страной сейчас?

Билл Браудер: Он управляет Россией как тоталитарным государством, где любое ваше слово может привести вас в тюрьму, так что **у него много контроля, но это не позитивный контроль**.

Он не завоевывает сердца и умы своих людей, он заставляет людей полностью подчиняться из страха.

Byline: Что, по вашему мнению, произойдет с ним в ближайшие несколько лет?

Билл Браудер: **Все зависит от российского народа.**

Если российский народ скажет, что хватит, его могут вынести позорным образом, или он может оказаться таким, как Ким Чен Ын и остаться навсегда.

Byline: Что, по вашему мнению, привлекает людей вроде Такера быть так открыто пророссийскими и столь антизападными? Раньше правые имели образ патриотичных националистов, они ненавидели СССР и видели в нем своего врага, но мы видим много людей вроде него, в последнее время, на правом фланге в Америке, начинающих фактически поддерживать Россию. Почему, по вашему мнению, это происходит?

Билл Браудер: Я думаю, они надеются, что Путин будет на их стороне в отношении всех их пунктов повестки. Но он вчера не затронул ни одного из их пунктов, он просто занимался своим собственным безумным бредом, и, я думаю, вы могли видеть на лице Такера его разочарование.

Byline: Что, по-вашему, Такер предполагал получить?

Билл Браудер: Я думаю, **он рассчитывал получить набор тезисов по всем вопросам, которые его волнуют в Америке**, чтобы затем использовать их как клин в политике США и Европы.

Byline: Обсуждалось, что, возможно, Такеру следует запретить въезд в ЕС. Вы считаете, что это должно произойти?

Билл Браудер: Я думаю, это скорее шутка, чем что-то серьезное.

Нет, я думаю, что он может делать все, что хочет.

Byline: Последний раз, когда я видел вас, это было до полномасштабного вторжения в Украину, но вы его очень точно предсказали. Это произошло всего через несколько недель. Что, по вашему мнению, произойдет сейчас в Украине? Как это все закончится?

Билл Браудер: В вашем вопросе вы говорите о том, как это закончится.

Я не думаю, что это закончится.

Я думаю, это будет продолжаться. Путин не остановится, и украинцы тоже не остановятся. К сожалению, это будет продолжаться долго, и много людей погибнет. Это печальная правда.

Byline: Если Путину удастся, хотя многие думают, что абсурдно предполагать, что он зайдет дальше Украины, например, в Польшу… Многие правые говорят, что это всего лишь из-за спорных регионов Донбасса. Насколько вероятно, что Путин пойдет дальше и продолжит движение через Польшу и остальную Западную Европу?

Билл Браудер: **Очень вероятно.**

Путину нужно быть в состоянии войны, чтобы оставаться у власти.

Если ему удастся достичь успеха в Украине, он перейдет к следующей цели.

Если он убедит нас не защищать Эстонию или Латвию, то мир будет у его ног. Он сможет брать все, что захочет.

Byline: Вы считаете, что Россия все еще выигрывает информационную войну? В социальных сетях полно пророссийских людей, живущих здесь, и симпатизирующих их точкам зрения. Это становится более тревожным?

Билл Браудер: Я думаю, они вкладывают огромные ресурсы в это, но **не уверен, что они выигрывают эту войну.**

Сейчас все зависит от технологий.

Когда вы читаете Twitter, знайте, что 95% комментариев генерируются машинами, а не людьми.

Я не вижу огромного всплеска поддержки Путина.

Byline: Как думаете, он сейчас менее популярен в России, чем пару лет назад?

Билл Браудер: **В России? Безусловно, у них несчастная жизнь.**

Выражают ли они свое недовольство?

Нет, потому что они ужасно боятся.

***

№ 2.424

ОТЧАЯННЫЙ ПРЕЗИДЕНТ

2024-03-04

Небоженко

Фундаментальная политическая проблема президента Зеленского, как 1) — контролировать Кабмин и парламент Украины и 2) — не нести политической ответственности.

Если президент Украины Зеленский смело решится, до 30 мая 2024, сделать своего фаворита ***Ермака*** премьер-министром, вместо посла Маркаровой, которую вяло продвигает Вашингтон,

то

> **— это будет не только вызов планам США в Украине, но и претензией Офиса «фирмы» на все деньги ЕС- 60 млрд и американцев- 60 млрд.**

Поэтому американцы, наученные горьким опытом, не торопятся вбросить в Украину огромные финансы без своего контроля. Точно также поступают европейцы. Им не нравится, что огромные деньги могут попасть в руки анонимной кучки близких друзей Офиса.

Конечно, формально Зеленский

> 1) — может вместо ***Шмыгаля*** сделать ***Федорова*** премьер-министром или еще какого-нибудь, малоизвестного предприимчивого младоолигарха, поднявшегося на коррупционном бизнесе в годы войны,

но

> 2) — министры все равно будут бегать в Офис к ***Ермаку***.

Но, в любом случае, во внутренней политике, для президента Зеленского возникнет более опасная политическая проблема

> - перспектива появления второго центра власти, который будет сильнее, осиротевшего без Ермака, Офиса президента, тем более сильнее деградировавшего украинского парламента.

В случае перехода Ермака в Кабмин,

> — может произойти неожиданная концентрация оперативно-тактических интересов ***Ермака*** и ***Сырского***, при «вооруженном нейтралитете» ***Буданова***, что приведет к «перетеканию» реальной власти в стране, во время войны, из Офиса в Кабмин.

А,

> — Зеленский в Офисе может остаться лишь со своей разросшейся патронажной службой, имиджмейкерами и мифической партией «Слуг народа».

Тогда Западу придется иметь дело с двумя центрами власти, что резко ослабит прогнозирование политической ситуации и перспектив Украины.

А политические обстоятельства и время не ждут.

Президенту Украины Зеленскому надо будет решить, что для него важнее - будущее Украины или свое политическое будущее.

Сейчас, вероятно,

— у президента Зеленского нет решений острейших проблем Украины, но есть острое желание остаться у власти еще на неопределенный срок.

При этом, что его популярность и репутация как перспективного и удачливого, и демократичного президента Украины быстро угасает – нет побед на фронте, нет политической стратегии, власть деградирует и коррумпируется, а срок его правления быстро заканчивается.

Ситуация осложняется еще тем, что

— пока у Зеленского много *осторожных врагов*, но мало соперников на политическом поле.

***

№ 2.425

Основні теми доби 03.03.2024 в Україні та навколо України

Так що, знову вихідні? війна вже закінчилася?

В українських ЗМІ повна тиша. Яка жирно контрастує з тим, що відбувається на лінії фронту. Знову з'явилися "астролухи", "соціолухи" й усілякі інші гадалки. Проте щось таки відбувається.

1️⃣ Кількість жертв атаки "шахедів" на Одесу сягнула 12, з яких 5 – діти. 2 людей досі в реанімації, чи виживуть – невідомо. Судячи з масштабів завалів, заряд у цього "мопеда" був чи не вдвічі більший за попередні. Бо під'їзд рухнув геть увесь. І це вкотре доводить, що війну треба переносити на територію країни "z". Бо відбиватися складніше – територія дуже велика.

2️⃣ Російська армія наступає і далі на захід від Авдіївки й на південний захід від Донецька. ЗСУ трохи посунулися назад в Орлівці та Новомихайлівці. Жорсткі зіткнення тривають на плацдармі на річці Чорний Жеребець, навколо Бахмута, й на південь від Великої Новосілки. Та й на інших ділянках неспокійно. Також посилилися обстріли прифронтових населених пунктів і Херсонщини. Те, що наразі російська авіація застосовує менше керованих бомб, ніж тиждень тому, нікого не має вводити в оману. Проте частіше застосовуються РЗСВ і далекобійна артилерія – гинуть місцеві мешканці, руйнується інфраструктура.

3️⃣ Польські рольники інтенсифікували свої виступи усією країною. Кордон з Україною майже повністю перекритий, перетину очікують понад 2,4 тис. вантажівок. Президент Зеленський заявив, що ситуація вийшла за межі економіки й моралі. Хочу нагадати, що нагнітання ситуації розпочалося з того, що українські агрохолдинги не без "даху" з Банкової завалили Польщу зерном, що купили за безцінь в українських виробників. Вся валюта від продажу залишилася за кордоном – всі, хто бажає, має самостійно взяти зведення про купівлю валюти НБУ, починаючи з січня 2022 року. Заткнути пельку й припинити стогін щодо "українського зерна". Це вже не про зерно, 95% якого вже експортується Дунаєм і Чорним морем. А про державну зраду і роботу на ворога.

Щоби ви зрозуміли напруження, наведу лише 1 число.

Минулого тижня Нацбанк купив 12 мільйонів доларів. За тиждень. А всі попередні майже 100 тижнів – 0,5–1 млн. На тиждень. Скільки зерна продано? Упродовж тільки лютого – понад 8,5 млн т.

Всі гроші від продажу залишилися в офшорках.

Чому мовчать БЕБи, СБУ й інші "лівоохоронці"? відповідь проста – риба гниє з голови.

4️⃣ **У неділю міністр закордонних справ Туреччини Фідан підтвердив факт інтенсивних переговорів про "припинення вогню"** – "бо жодна зі сторін конфлікту не може досягти успіху на полі бою". Це повідомлення треба накласти на купу "новин" про діяльність російських консерв в Європі й Сполучених Штатах. Ще раз нагадаю про статтю у The Wall Street Journal про сепаратні переговори на початку війни.

5️⃣ Щодо "зеленої лави запасних". Головою Нацкомісії з питань регулювання у галузі енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)" "обрано" чиновника Тарасюка, який призначила зелена "команда" одразу ж після перемоги Зеленського на виборах. Бо інших вже нема.

***

№ 2.426

Текст від Георгій Могильний про те, як через будь-яку антикорупційну стратегію і програму, презентовані на найвищому рівні з термінами і відповідальними, може пройти законопроєкт із корупційними ризиками.

2024-03-05

Ведернікова

Парламент, міністерство, НАЗК, президент — це бар'єри, які легко можна перестрибнути в разі потреби тому, хто знає (або регулює) їх висоту. Міцність кругової поруки вражає.

А от цікаво, який антикорупційний орган має розслідувати ситуацію, коли міністерство, НАЗК, парламент і гарант Конституції разом узяті плювати хотіли на ухвалення та набрання чинності корупційним законопроєктом? Коли продовжується цинічне закладання завідомо корупційного фундаменту під всю систему державного управління?

Дякую, Iryna Fedoriv Голка

***

ZN,UA

ЧОМУ НЕ СПРАЦЮВАЛИ АНТИКОРУПЦІЙНІ БАР'ЄРИ? ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ СКАНДАЛЬНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ №9627

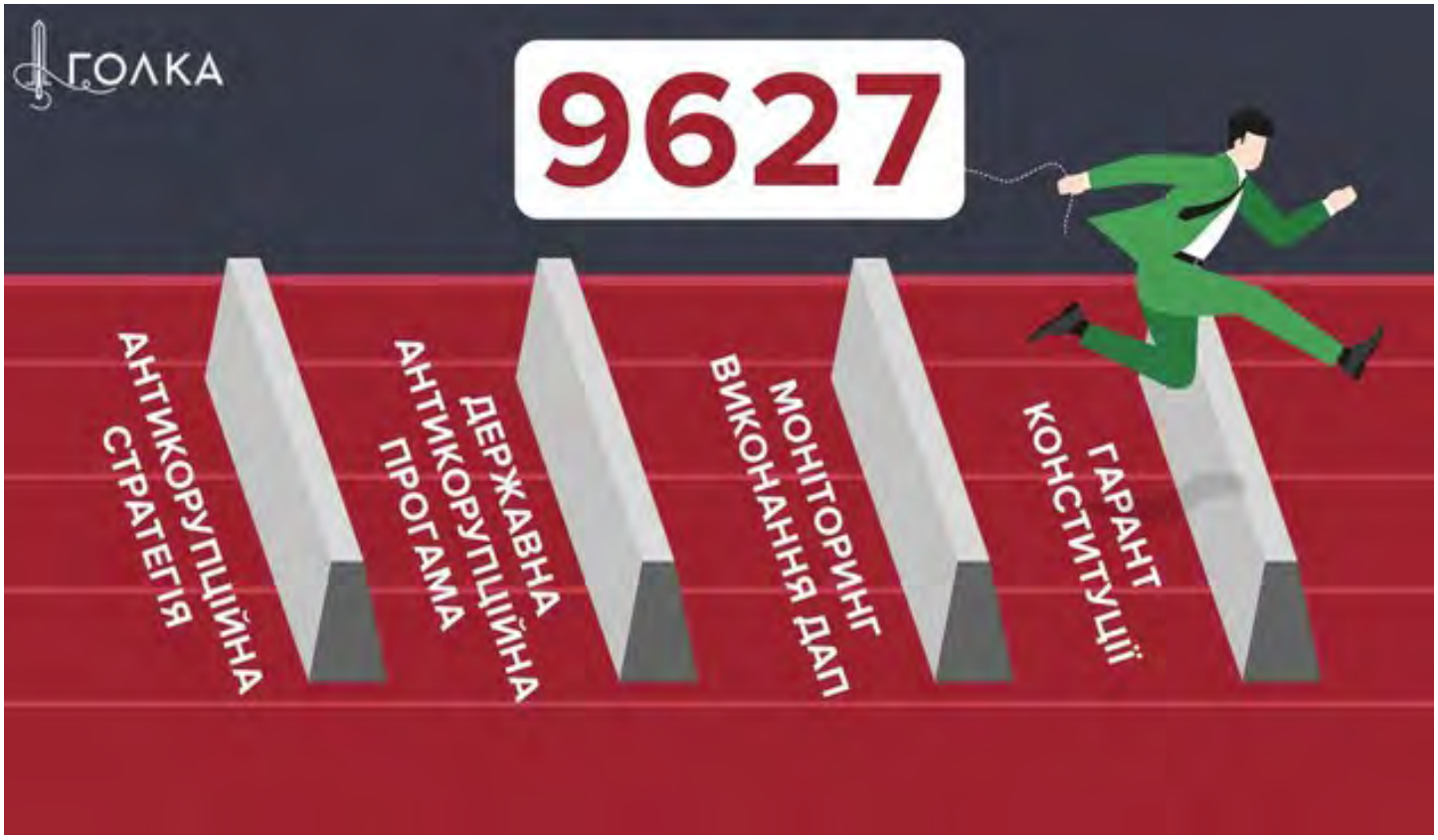

2024-03-04

Георгій Могильний експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»

Президент Володимир Зеленський в інтерв'ю Fox News кілька тижнів тому переконливо заявив, що з корупцією у нас **«усе чисто»** і навіть у воєнний час проводяться **«складні антикорупційні реформи»**.

А минулий тиждень він почав з підписання *скандального законопроєкту №9627* щодо спрощення процедури зміни цільового призначення землі з сільськогосподарської на промислову для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України авторства **Дмитра Кисилевського** («Слуга народу»).

Про корупційність і проблемність цього документа громадський сектор попереджав і перед першим читанням, і перед прийняттям у цілому.

Схожу ініціативу рік тому намагався пролобіювати через парламент заступник голови офісу президента ексрегіонал **Ростислав Шурма**.

Антикорупційні реформи, про які казав Зеленський, у нас справді є, і йдеться саме про системну боротьбу з корупцією. Під тиском західних партнерів 2022 року нарешті прийняли ***Антикорупційну стратегію***, що майже два роки до того припадала пилом у ВР, хоча Зеленським була визнана невідкладною. А в березні 2023-го уряд затвердив і ***Державну антикорупційну програму***.

І Антикорстратегія, і програма мали не допустити прийняття і підписання президентом такого законопроєкту, як №9627. Але у результаті він став законом.

Тому на його прикладі варто проаналізувати і для суспільства, і для західних партнерів, як корупціогенність у законодавстві примудряється обходити начебто успішні та складні антикорупційні запобіжники.

1. Які корупційні ризики несе цей проєкт

Законопроєкт дає можливість за відсутності містобудівної документації протягом воєнного стану та п’яти років після його скасування змінювати цільове призначення земельних ділянок, передусім сільгосппризначення, за межами населених пунктів для будівництва промислових об’єктів.

Наслідки цього катастрофічні:

1) члени громад позбавлені права впливати на розміщення екологічно небезпечних об’єктів на території громади;

2) скасована стратегічна екологічна оцінка, що її з боями було запроваджено 2018 року в рамках імплементації Директиви 2001/42/ ЄС Європейського парламенту та Ради.

Проводили цю законодавчу ініціативу, як і містобудівну «реформу» №5655, під гаслом боротьби із корупцією, що перешкоджає інвестиціям.

Ось тільки **корупція при зміні цільового призначення землі нікуди не подінеться.**

Що ж сталося?

Реалізацію корупційних схем значно спростили.

Розробку містобудівної документації забезпечує відповідний орган при виконкомі місцевої ради. Саме на цьому етапі закладаються всі порушення в містобудівній документації, які відбуваються не без корупції. Тільки зараз під

тиском громадськості місцева рада може цієї документації не затвердити, а от новим законопроєктом місцева рада усувається від цього погодження. Цей орган при виконкомі тепер безконтрольно вирішуватиме все сам.

І можна було б сказати, що персональну відповідальність тепер нестиме чиновник, який підготував ці документи, але вона є і без №9627. Тут можна згадати нещодавній випадок із заступником голови Київської міської держадміністрації, якому оголосило підозру Національне антикорупційне бюро за підготовку і подання на затвердження Київради одного з проєктів землевідведення.

Дозволяти чи не дозволяти за новим законом будуть у ручному режимі чиновники виконкому місцевих рад, а не сама рада шляхом голосування, і вже без обов'язкових громадських слухань і розрахунку наслідків для екології.

Так, у цьому законопроєкті є корупціогенні фактори, як і в низці інших законів, прийнятих Верховною Радою. Але в даному випадку йдеться про закон, який порушує нові антикорупційні бар'єри реформи, що ними так пишався президент. То чому ж вони не спрацювали?

Для того щоб законопроєктів із корупційними ризиками не приймали, держава й розробила антикорупційні бар'єри.

Бар'єр №1: Антикорупційна стратегія

«Безоплатність процедури зміни цільового призначення земельних ділянок стимулює корупцію при прийнятті відповідних рішень», — такий висновок конституційною більшістю затвердила Верховна Рада в червні 2022 року (проблема 3.5.6, яку має вирішити Антикорстратегія).

І мова в Антикорупційній стратегії не лише про зміну цільового призначення сільгоспземель. Йдеться про зміну цільового призначення земель усіх категорій безвідносно до №9627.

Для розуміння, гектар сільськогосподарських земель коштує 1–2 тис. дол. США, а після зміни цільового призначення на землі промисловості, залежності від місця розташування, його ціна зросте в десятки чи навіть сотні разів.

У населених пунктах, ймовірно, відносне підвищення ціни при зміні цільового призначення землі не таке велике, але абсолютне зростання вже становить від сотень тисяч до кількох мільйонів доларів на гектар близько до центру великих міст.

Існуюча процедура зміни цільового призначення землі створює «з повітря» шалені прибутки зацікавленим особам. І ці зацікавлені особи частиною такого прибутку охоче поділяться з відповідальними представниками влади.

Та просто за хабар дешево землю можуть отримати лише «свої» для влади інвестори-забудовники. В Україні давно функціонує окремий тіньовий бізнес на цьому процесі. Наближені до влади особи купують дешеву землю, за корупційними схемами змінюють її цільове призначення і далі вже дорогу землю продають під забудову реальним інвесторам.

Перемогти корупційну схему з такою рентабельністю можна лише в єдиний спосіб — позбавивши її цієї рентабельності.

Усе це вже давно відомо нашим західним партнерам. 2018 року було озвучено висновки від залучених Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) іноземних експертів:

> **— не встановивши компенсації різниці ціни при зміні цільового призначення землі, в України неможливо ані подолати корупцію в цій сфері, ані забезпечити нормальну розбудову міст.**

Здавалося б, далі все має бути очевидно:

> — головну причину існування корупції при зміні цільового призначення землі встановлено та офіційно визнано ВР, тож залишається лише усунути цю причину.

Ось тільки в Антикорупційній стратегії проблема визначена, але її вирішення не передбачене.

Початкова редакція стратегії передбачала встановити обов’язковість сплати до бюджету різниці вартості земельної ділянки до та після зміни її цільового призначення, а для особливо цінних земель — так узагалі у п’ятикратному розмірі цієї різниці.

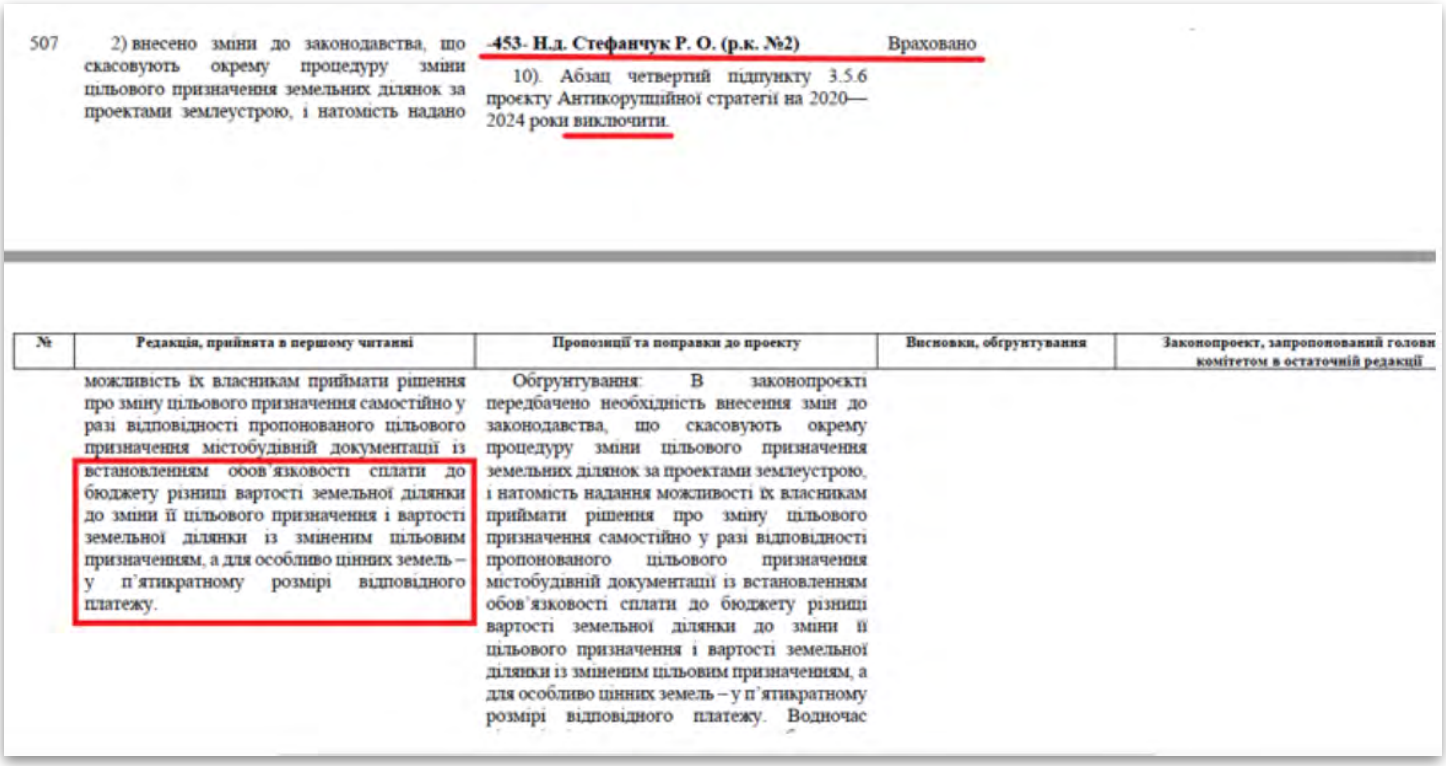

507	2) внесено зміни до законодавства, що скасовують окрему процедуру зміни цільового призначення земельних ділянок за проектами землеустрою, і натомість надано	-453- Н.д. Стефанчук Р. О. (р.к. №2) 10). Абзац четвертий підпункту 3.5.6 проєкту Антикорупційної стратегії на 2020—2024 роки виключити.	Враховано

№	Редакція, прийнята в першому читанні	Пропозиції та поправки до проекту	Висновки, обґрунтування	Законопроект, запропонований голови комітетом в остаточній редакції
	можливість їх власникам приймати рішення про зміну цільового призначення самостійно у разі відповідності пропонованого цільового призначення містобудівній документації із встановленням обов'язковості сплати до бюджету різниці вартості земельної ділянки до зміни її цільового призначення і вартості земельної ділянки із зміненим цільовим призначенням, а для особливо цінних земель – у п'ятикратному розмірі відповідного платежу.	Обґрунтування: В законопроєкті передбачено необхідність внесення змін до законодавства, що скасовують окрему процедуру зміни цільового призначення земельних ділянок за проектами землеустрою, і натомість надання можливості їх власникам приймати рішення про зміну цільового призначення самостійно у разі відповідності пропонованого цільового призначення містобудівній документації із встановленням обов'язковості сплати до бюджету різниці вартості земельної ділянки до зміни її цільового призначення і вартості земельної ділянки із зміненим цільовим призначенням, а для особливо цінних земель – у п'ятикратному розмірі відповідного платежу. Водночас		

Однак вирішення проблеми з корупцією в такому важливому питанні до другого читання Антикорупційної стратегії прибрали. Відповідну поправку (№453) подав ще 2021 року на той момент перший заступник голови, а нині голова ВР Руслан ***Стефанчук***.

Аргумент ***Стефанчука***:

> — законом №711-IX нещодавно доповнено статтю 207 Земельного кодексу новою частиною шостою, що передбачає компенсацію, але не повністю, а в розмірі 30% різниці в ціні, і не для всіх випадків, а лише при зміні цільового призначення сільгоспземель.

Так би мовити,

> — «в цьому напрямку щось було зроблено, а хорошого треба потроху, щоб і наступникам залишилося корупції для боротьби з нею…».

До речі,

> — норму в Земельному кодексі, якою свої пропозиції виправдовував Стефанчук, скасували вже через чотири місяці після прийняття Антикорупційної стратегії.

Відкотили назад власну позитивну реформу без галасу — непомітною поправкою нардепа від «Слуги народу» Олександра ***Гайду*** в законопроєкт №7636 до другого читання.

Висновок перший.

Влада у розпал війни вирішила не боротися із корупцією в окремих напрямках, наробивши дірок у фінальній редакції головного

стратегічного антикорупційного документа перед його прийняттям 2022 року.

Ще 2020-го у ВР знали і першопричину шаленої корупції при зміні цільового призначення землі, і найкращій варіант побороти цю корупцію, прибравши економічну вигоду від подібних схем.

При цьому закладений у першій редакції ***Антикорупційної стратегії*** шлях передбачав спрямування до місцевих бюджетів прибутку, який зараз завдяки корупційним схемам осідає в кишенях окремих наближених до місцевої влади ділків.

І мова про значні надходження до бюджетів — автор законопроєкту №9627 Дмитро Кисилевський стверджує, що мільярди гривень на рік сплачувалися лише у вигляді хабарів, тож загальний прибуток тіньового бізнесу від існуючих зараз корупційних схем на зміні цільового призначення має сягати до десятків мільярдів на рік.

Та, за пропозицією голови ВР Руслана ***Стефанчука***, **нардепи вирішили все залишити, як є.**

Якби Антикорупційна стратегія містила не лише причину корупції при зміні цільового призначення землі, а й від початку запропонований шлях подолання цієї корупції, Верховна Рада навіть не починала б своєї схеми із законопроєктом Кисилевського.

Бар’єр №2: Державна антикорупційна програма

Як уже зазначалося, законопроєкт передбачає спрощення процедури зміни цільового призначення землі за відсутності містобудівної документації.

А Державна антикорупційна програма містить одразу п’ять взаємопов’язаних заходів, що мають надійно перешкоджати таким змінам законодавства.

Захід у Додатку 2 (2.5.6.1.7) передбачає постійний моніторинг законопроєктів для виявлення спроб скасувати розроблення комплексних планів і визначення на підставі цього функціонального зонування територій, обмежень у використанні земель як обов’язкові передумови встановлення та зміни цільового призначення земельних ділянок.

Найменування та зміст заходу	Строки виконання		Виконавці	Фінансові ресурси		Показник (індикатор) виконання
	дата початку	дата завершення		джерела фінансування	обсяги фінансування, тис. гривень	
2.5.6.1.7. Моніторинг проектів законів, які передбачають внесення змін до Земельного кодексу України щодо скасування розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад та визначення на підставі цього функціонального зонування територій, обмежень у використанні земель як обов'язкових передумов встановлення та зміни цільового призначення земельних ділянок	березень 2023 р.	грудень 2025 р.	Мінагрополітики	державний бюджет	у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	моніторинг проводиться
2.5.6.1.8. Підготовка позиції щодо погодження із зауваженнями/непідтримання проектів законів, зазначених у підпункті 2.5.6.1.7	березень 2023 р.	грудень 2025 р.	Мінагрополітики	державний бюджет	у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	підготовлено позиції щодо погодження із зауваженнями/непідтримання проектів законів, зазначених у підпункті 2.5.6.1.7
2.5.6.1.9. Підготовка зауважень та пропозицій, позицій щодо непідтримання проектів законів, зазначених у підпункті 2.5.6.1.7	березень 2023 р.	грудень 2025 р.	Мінагрополітики	державний бюджет	у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	підготовлено зауваження та пропозиції щодо непідтримання проектів законів, зазначених у підпункті 2.5.6.1.7
2.5.6.1.10. Супроводження процедури розгляду комітетами Верховної Ради України проектів законів, зазначених у підпункті 2.5.6.1.7	березень 2023 р.	грудень 2025 р.	Мінагрополітики	державний бюджет	у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	проекти законів зазначені у підпункті 2.5.6.1.7, не прийнято
2.5.6.1.11. Підготовка пропозицій щодо доцільності застосування Президентом України права вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів, зазначених у підпункті 2.5.6.1.7	березень 2023 р.	грудень 2025 р.	Мінагрополітики	державний бюджет	у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	пропозиції щодо доцільності застосування Президентом України права вето щодо законів зазначених у підпункті 2.5.6.1.7, надано Президенту України

Наступні заходи (від 2.5.6.1.8 до 2.5.6.1.11) установлюють перелік дій, що мають вживатися у разі появи таких законопроєктів, — від подання зауважень у цілях недопущення прийняття і до звернення до президента з пропозицією застосувати право вето, якщо такий закон буде прийнято.

Виконувати ці заходи повинне Міністерство аграрної політики та продовольства. Виступаючи 13 вересня 2023 року на профільному комітеті ВР під час розгляду законопроєкту, заступниця міністра Людмила Шемелинець як офіційна представниця від Мінагрополітики зазначила: «Ми, Міністерство аграрної політики, брали участь на етапі розробки як першого законопроєкту, який був внесений і не прийнятий, не підтриманий Верховною Радою, так і цього, вже більш комплексного. Ми підтримуємо цілком законопроєкт».

Державна антикорупційна програма встановлює обов'язок міністерства робити все можливе, щоб законопроєкти зі змінами, як у №9627, ніколи не були прийняті.

Проте заступниця міністра відкрито і публічно під стенограму розповідає, що міністерство не просто підтримує законопроєкт, а ще й саме брало участь у його розробці.

Другий висновок, який напрошується, тут такий:

— з Державною антикорупційною програмою все так само, як і з іншим українським законодавством, — його суворість компенсується необов'язковістю виконання.

Може, для іноземних партнерів цей затверджений Кабміном глобальний документ на сотні сторінок і виглядає успішною антикорупційною реформою, але для українських чиновників це нікчемні папірці, які можна відкрито ігнорувати, якщо написане там заважає крутити свої схеми.

Бар’єр №3: моніторинг за виконанням Державної антикорупційної програми

Та хіба можна порушити Державну антикорупційну програму і не попастися, якщо в нас **«найкраща в світі система моніторингу за її виконанням, і за кожним заходом»** аналітики Національного агентства з питань запобігання корупції все перевіряють щоквартально?

Законопроєкт №9627 було внесено у ВР у третьому кварталі минулого року, прийнято в першому читанні в четвертому кварталі.

Вся ця історія мусила вже потрапити у результати двох моніторингів, а всі охочі мали бачити в публічній системі виключно повну та об’єктивну інформацію.

Проте,

— за даними системи моніторингу Державної антикорупційної програми, із заходами 2.5.6.1.7–2.5.6.1.11 усе нормально.

— Із виконанням першого в ланцюжку заходу 2.5.6.1.7 усе чудово. Станом на 31 січня 2024 року «прогрес виконання заходу наявний».

Офіційний, підтверджений перевіркою НАЗК, результат ось такий:

«За інформацією Мінагрополітики за результатами проведеного моніторингу не виявлено проєктів законів, які передбачають внесення змін до Земельного кодексу України щодо скасування розроблення комплексних планів

просторового розвитку території територіальних громад та визначення на підставі цього функціонального зонування територій, обмежень у використанні земель як обов'язкових передумов встановлення та зміни цільового призначення земельних ділянок».

1) — Мінагрополітики власноруч бере участь у розробці законопроєкту, що суперечить Державній антикорупційній програмі.

2) — Потім воно його відкрито і публічно підтримує замість того, аби всіма можливими способами перешкоджати прийняттю.

Однак

3) — **у НАЗК відомство повідомляє, що таких законопроєктів не виявлено.**

І НАЗК, яке мало все це контролювати та перевіряти, підтверджує виконання Державної антикорупційної програми Міністерством агрополітики.

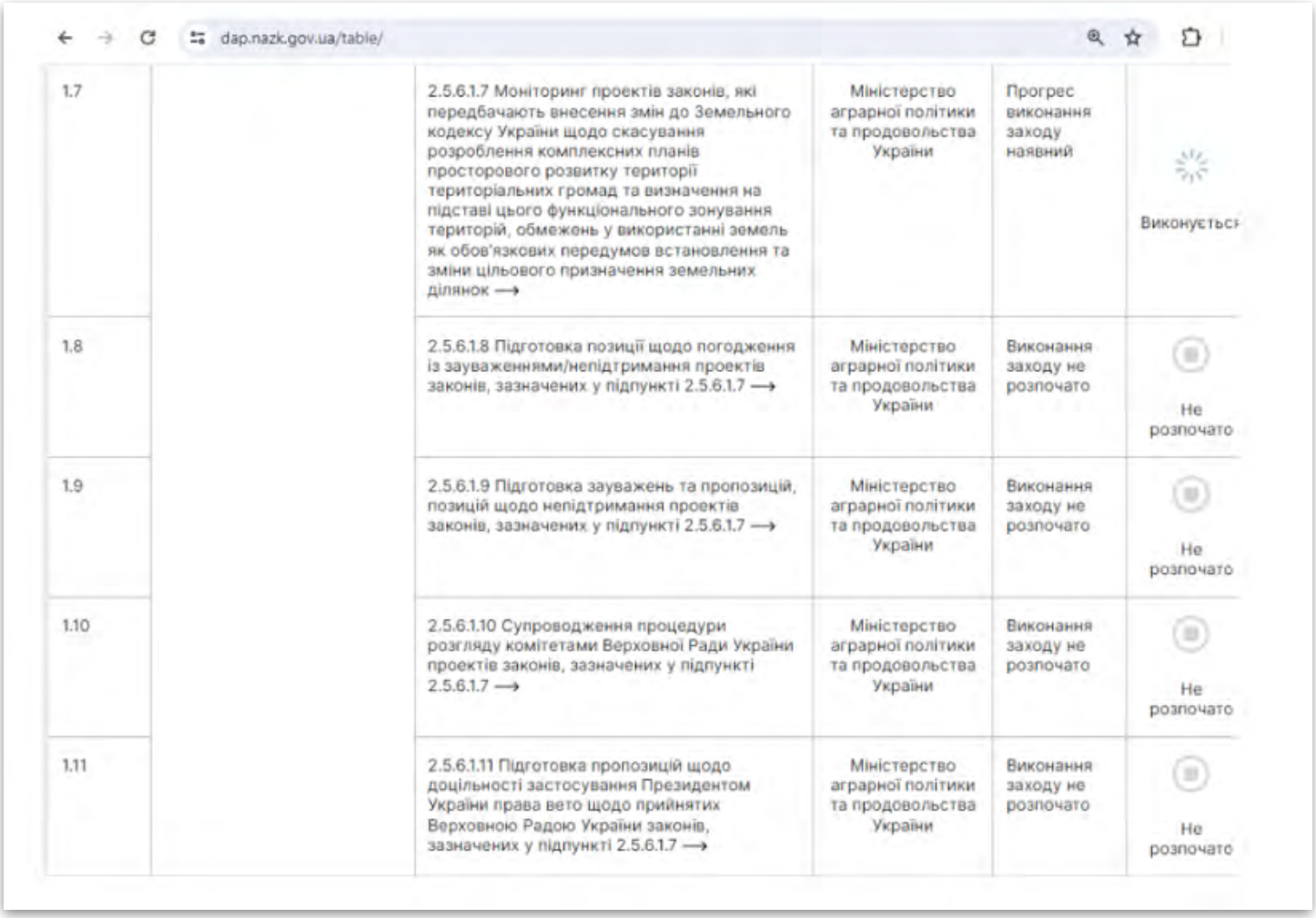

Зрозуміло, що

5) — наступні пов'язані заходи 2.5.6.1.8–2.5.6.1.11 навіть не розпочали виконувати, бо офіційно немає законопроєктів, прийняттю яких мають перешкоджати.

Третій висновок, який тут можна зробити:

— широко розрекламований моніторинг за виконанням Державної антикорупційної програми, який мав забезпечити виконання антикорупційних заходів, є фікцією.

1) — Нацагентство з питань запобігання корупції в найкращому разі вірить виконавцям на слово і нічого не перевіряє.

2) — В найгіршому випадку в НАЗК свідомо заплющують очі і замовчують порушення Державної антикорупційної програми, вносячи в систему моніторингу за її виконанням завідомо недостовірну інформацію.

Бар'єр №4: гарант Конституції

Президент України сам не розбиратиметься, що там Верховна Рада прийняла, перш ніж залишити свій автограф на законі чи рішенні про вето. На це фізично в нього немає часу.

Та **короля грає почет**.

І Володимир Зеленський особисто обрав собі це оточення у вигляді офісу президента під керівництвом Андрія Єрмака, а той своєю чергою обрав собі заступників.

— І один з них — Ростислав Шурма, який то займається «Лісами України», то звертає увагу на «Воду України», то цікавиться сільськогосподарськими землями.

Не секрет, що на Банковій є спеціальні люди, що вивчають кожен новий закон і інформацію про нього в ЗМІ, після чого готується коротенька довідка з переліком можливих негативних наслідків для репутації самого президента у разі підписання.

Ми можемо лише здогадуватися, чи був Зеленський у курсі проблем із законопроєктом №9627 і свідомо вирішив, що такі ризики для його репутації в розпал війни допустимі. Або ж підлеглі Єрмака впевнено розповіли йому, що у новому законі все чудово.

Та є факт:

— закон, що не відповідає проблемам Антикорупційної стратегії та прямо суперечить Державній антикорупційній програмі, президентом України був підписаний.

Четвертий висновок, який тут напрошується:

— для чиновників неважливо, свідомо чи несвідомо Володимир Зеленський підписав скандальний закон, розроблений із порушенням антикорупційних заходів.

Вони однаково зроблять наперед відомий висновок:

— прямо порушувати Державну антикорупційну програму можна, президент не проти.

З імперським минулим ми успішно боремось, але метод «потьомкінських сіл» вирішили залишити собі у спадок. От тільки будують їх зараз не для московських царів, а для наших західних партнерів, щоб переконати в успіхах на антикорупційному фронті.

> 1) — Можна заплющити очі, щоб не бачити корупції, а потім упевнено розповідати, що «все чисто».
>
> 2) — Так само можна впевнено розповідати про складні антикорупційні реформи, замовчуючи їхню ефективність.

Проте корупційні закони — як те шило у мішку, що вилізе у найбільш незручний момент.

І головне.

Чи слід чекати реальних успіхів, якщо найбільші антикорупційні реформи при погляді зблизька виявляються звичайними декораціями?

***

№ 2.427

Том Купер у кількох найновіших звітах повторює три речі: великий російський наступ після захоплення Авдіївки захлинувся; воїни ЗСУ нищать («приголублюють», «пригортають») великі маси окупантів і палять їхню бронетехніку – а також відвойовують окремі позиції й цілі населені пункти (як-от Побєду), утримують Роботине й Кринки; треба снарядів – закономірно критикує Захід у припиненні/сповільненні постачання. Особливого оптимізму в його звітах зараз немає, проте й паніки немає взагалі.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-28-february-2024-regenbogenparade

Переклад: Ірина Жигалюк, Дарина Постернак, Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 28 лютого 2024: віденський прайд

Вечір в хату!

Мав намір підготувати «чергове вечірнє оновлення». Натомість воно вийшло трохи довше, ніж очікувалося...

Куп'янськ-Сватове...

стежив я тут за всією істерією про масований наступ росіян на цій ділянці, який мав би дійти аж до самого Харкова... ну що ж, вчора українці відвоювали село Табаївка.

Бахмут...

здається, 98-а дивізія ВДВ та 11-а бригада ВДВ нарешті видохлися. Після трьох днів запеклих штурмів – звісно ж, лобових – у російських десантників вичерпався запал. Читай: закінчилися війська та бронетехніка. Поки вони рахують всі ті кілька десятків солдатів, які вижили, ЗСУ зачищають собі східну частину Іванівського.

Торецьк...

не знаю точно, хто там стоїть... 46-й (окремий) стрілецький батальйон чи 76-й аеромобільний батальйон ЗСУ...., але за останні кілька днів хтось відбив у росіян дві непогані позиції. Одну в Майорську, іншу на значній висоті. Загалом це не те щоб багато, але гарне нагадування: ні, росіяни не «наступають і не просуваються по всій лінії фронту».

Авдіївка-Шахтарськ...

На мою скромну думку, це тепер «головна кризова зона».

Але, для початку, мушу зізнатися, я глибоко закоханий. Закоханий у всіх тих мудреців, які скаржаться, що ЗСУ запізнилися з виходом з Авдіївки. Бо тепер стає очевидним, що це мало не лише політичні причини (див.: «Зеленський, Сирський, чи Бахмутський М'ясник, або якийсь троюрідний брат одного з них... наполягали на тому, щоб триматися до останнього патрона»), але й військові: воно виявилося чудовим плацдармом для російського наступу в західному напрямку. Так, навіть будучи повністю зруйнованим. Отже, уявіть собі таку ситуацію: якби ЗСУ не «трималися до останнього патрона», росіяни були б далеко на заході – вже кілька тижнів тому. Різниця була би лише в тому, що у розпал багнистої пори року війська ЗСУ мали би набагато менше прикриття і таку саму кількість артилерійських боєприпасів як весь цей час...

Тож, можливо, поменше читайте «Нью-Йорк Треш Таймс» та інших флагманів американської сенсаціолістики з їхніми уявленнями про те, як влаштовані війни, щоб мати побільше переваг у суперечці про те, як влаштовані війни... але хто ж його знає...

Як би там не було... головна проблема зараз у тому, що ґрунт швидко висихає.

Дивіться:

> **— зима цього року закінчилася дуже рано, багнюка підсихає. І тому росіянам трохи легше просуватися вперед.**

Ще 26 лютого, після виведення 47-мої мехбригади, росіяни закріпилися в Степовому. Звідти вони почали штурм Бердичів, «північного шарніра» нової української лінії оборони в цьому районі. Далі на південь, з Ласточкиного, вони почали штурм Орлівки і Тоненького (утримуваного 53-тьою мехбригадою). Досі ситуація була простою: одна російська штурмова група збирається в колону і її розбивають українські безпілотники. Потім збирається інша й починає новий штурм... і росіяни втрачають стільки БМП за останні 5-6-7 днів, що, схоже, воліють позбутися їх усіх – і це до кінця цього року (плюс майте на увазі: це ті самі росіяни, які підвезли одну зі своїх пускових установок ТОС-1 на відстань близько 1,5 км від передових українських позицій, а потім дивувалися, як же це ЗСУ її забавовнили...)

Тож, не можу не підвести підсумок: мені на цій ділянці поля бою не подобається багато чого:

3-тя штурмова мала спершу лише зайти до Авдіївки (і лише «двома батальйонами, не більше»), витягнути звідти 110-ту механізовану та інші війська, а тоді перейти на якусь іншу ділянку фронту. Натомість, тепер ситуація настільки складна, що на цю ділянку перевели деякі додаткові її батальйони, і не схоже, що їх виводитимуть найближчим часом (а от 110-та механізована зараз відведена в тил на заслужений відпочинок).

Підрозділам ЗСУ доводиться робити надзусилля, щоб сконцентруватися й не пропустити розгортання чергової штурмової групи росіян, вчасно завдавши удару за допомогою FPV-дронів (зважайте: на те, щоб перекинути на певну ділянку достатньо FPV-дронів теж іде певний час, вони самі по собі з-під землі не вилазять… звісно, за допомогою артилерії протидіяти таким розгортанням було б значно простіше, та коли у вас на Заході така купа дивовижних союзників, як в України…).

… і все це паралельно з тим, як командні вузли ЗСУ весь час працюють під авіаударами, артобстрілами та нальотами дронів.

Орлівка – це доволі велике село, розташоване прямо перед новою лінією оборони українців. Отже, якщо воно впаде, то в росіян для накопичення штурмових сил буде не лише прекрасний коксохімічний завод в Авдіївці, а й купа інших захисних споруд на їхньому шляху на захід.

Єдине, що я бачу «хорошого» – то це те, що від Бердичів на півночі й майже до самого Уманського на південному заході простягається вузьке озеро.

Ландшафт на західному березі цього озера – вищий, ніж на східному. А отже, українці бачитимуть все, що до них наближатиметься, а проте:

> — щойно росіяни закріпляться в Орлівці, вони знайдуть багато способів сховатися від вогню на підступах до озера – десь на найвужчій його ділянці.

Загалом:

> — не обов’язково росіянам навіть доведеться вчитися ходити по воді. Кількох понтонних мостів цілком мало би вистачити, особливо якщо брати до уваги їхню значну перевагу в артилерії…

І це мене, своєю чергою, підштовхує до розмов про нову лінію оборони ЗСУ:

> — дехто вже щосили жаліється, що її взялися зводити запізно, і робили це вкрай повільно.

Певно, ті самі «дехто» хотіли би перевірити стан усіх інженерних підрозділів ЗСУ.

В кожній бригаді є інженерний батальйон, але всі вони у поганому стані – недофінансовані, недонавчені та не мають достатньої кількості техніки.

Тож не дивно, що більшу частину військових з цих підрозділів використовують як піхоту… Крім того, і ЗСУ, і цивільні підрядники займаються цією лінією оборони от уже два місяці – тож не можна сказати, що вона геть відсутня. Проблема завжди одна й та сама: для виконання задачі не

вистачає ресурсів. Отже, тим, хто нарікає, варто було б піти, взяти лопату і самим запропонувати свою допомогу.

Як на мене, значно більше занепокоєння мали б викликати чутки, що – як і в 110-й бригаді – у деяких підрозділах (згаданих вище 21-й, 53-й та 61-й механізованих) бракує не лише обладнання, але й знань у сфері будівництва польових укріплень… тобто однією з причин відступу цих підрозділів є їхня нездатність як слід вирити окопи. І це мені нагадує історію, яку я неодноразово чув минулого літа: дивіться, склалося так, що ті бригади, які проходили навчання у тренувальних центрах славетного НАТО, добре вміють лише штурмувати, але не втримувати зайняті позиції. Кхе-кхе, перепрошую… закашлявся, мабуть, бо випалив за сьогодні 20 кемелів…

Далі на південь...

Два дні тому я забув згадати про російську «банзай-атаку» на східній стороні Красногорівки. Село розташоване на північ від контрольованої росією Мар'їнки. Між тим, 3-тя штурмова зуміла повністю... гм... «приголубити» всіх 100 з гаком росіян, які туди зайшли. У полон потрапили одиниці. (І так, так, 3-тя штурмова й там має батальйон: я ж казав, що це велика бригада).

Думаю, я вже говорив, що кілька днів тому ЗСУ відвоювали Побєду: втім, росіяни все ще утримують позиції на її східній околиці. Ще далі на південь добряче розважилася 79-та механізована… упродовж двох днів вони «напригортали» кілька російських штурмових груп, що намагалися наблизитися до Новомихайлівки. Після всіх цих «ніжностей» шлях до цього селища виглядає як «дорога до пек…» …ем …вибачте …як віденська Рінґштрассе під час щорічного прайду в червні…

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Якщо я не помиляюся (завважте: вже минуло понад 30 років відтоді як я вчив математику в школі), то на цьому кадрі з відео 79-тої мехбригади видно близько 20+ розтерзаних російських бронемашин.

Роботине...

взагалі-то, немає новин. Після катастрофічної поразки та відходу російських військ, ЗСУ наводять лад на полі бою.

Тож користуючись нагодою, хочу перепросити 128-му гірсько-піхотну бригаду за те, що не згадав про їхній внесок в успішне... «приголублення»... всіх російських атак на Роботине за останні кілька днів.

Даруйте, хлопці: Я думав, що ви північніше... і західніше... але, схоже, командир російської 42-гої мотострілецької дивізії думав так само – що, поклавши руку на серце, зіграло вам на користь.

Південна Херсонщина

Кринки...

росіяни так сильно «розгромили» тамтешній плацдарм ЗСУ, що українська морська піхота просунулася в глиб західної частини села.

На жаль.... стало відомо, що під час спроби висадки десанту бійців 73-го морського центру спеціального призначення на Тендерівській косі загинуло (щонайменше) шестеро українських солдатів, які перебували у своєму катері. Пам'ятайте: це дуже невеликий і згуртований підрозділ, люди тісно співпрацюють роками, і кожну таку втрату переживають дуже тяжко й болісно. Тобто: готуйтеся почути ряд гірких звинувачень і контрзвинувачень щодо цього інциденту.

...Інколи немає можливості закінчити «оптимістично», як би цього не хотілося...

***

№ 2.428

Як народжується Містобудівний Кодекс України

2024-03-05

Містобудівний Кодекс

Кодекс торкнеться життя кожного нашого громадянина, де б він не мешкав. Точно торкнеться.

Ми на 9 місяці його народження, але це лише третина великої об'єднавчої роботи. **Ми розпочали 1 червня 2023 року.**

Комітет вирішив створити Робочу групу, а потім ця група була сформована з представників всіх профільних спілок, асоціацій, гільдій, спільнот, які беруть участь в містобудівному процесі. **Це 189 фахівців.**

1 червня ми зібралися всі разом: фахівці, представники асоціацій місцевого самоврядування, державної влади, громадських організацій.

Вже тоді стало зрозуміло, що робота над кодексом — не спринт. Це — марафон.

Чому?

Кодекс — не просто закон, це договірний великий акт законодавства, який має стрункy і чітку концепцію. Кодекс, і це дуже важливо, відображає суспільну уяву про справедливі відносини в містобудуванні. Тобто в житті кожної людини — де і як ми будемо жити. А ми переможемо й будемо! Ці всі суспільні уяви треба виявити, проявити, обговорити і знайти оте саме спільне.

Робота над кодексом має декілька етапів:

1. Визначення ***проблематики*** в сфері

2. Дослідження міжнародного ***досвіду*** і занурення в окремі важливі теми

3. Збір пропозицій для концепції, написання тексту ***концепції*** кодексу

4. ***Обговорення*** проекту концепції, внесення відповідних змін, комітетські слухання

5. Підготовка тексту ***законопроекту***, громадське обговорення (якщо війна завершиться — парламентські слухання)

6. Проходження законопроекту через ***Верховну Раду***

Загалом робота розрахована на два роки.

Наразі ми з вами на стадії написання концепції.

Що вже зроблено?

Наша велика Робоча група поділилася на 25 підгруп, в кожній проведено перше коло обговорень. Тож вже маємо 25 аналітичних висновків про проблеми і шляхи їх вирішення для просторового планування (поки

обговорили державний рівень) — проєктування — будівництва — експлуатації об’єктів нерухомості.

А також маємо перші висновки з питань авторського права, археології, пам’яткоохоронної діяльності, фінансування і страхування, будівельного права, благоустрою, екології, енергетичної ефективності будівель, житлової політики, землеустрою тощо.

Наступним кроком буде перепрошивка — ми маємо поділитися на спільних засіданнях наробками і перевірити наші гіпотези. Це відбудеться вже в березні 2024.

До нас доєднуються незалежні експерти, фахівці з різних питань, деякі — прямо з фронту.

Процес непростий, адже він має об’єднавчу мету. Людям завжди легше шукати відмінності, ніж щось спільне.

Пошук спільного — наша головна мета і важлива технологія.

З чим згодні всі: кодекс має бути «із людським обличчям».

> Наш Кодекс ставить мешканця в центрі всього. Лише заради Людини формуються міста, селища і села.

Саме тому ми робимо це тут і зараз. Під час війни й боротьби за Україну.

***

№ 2.429

Основні теми доби 04.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російський корвет (малий патрульний корабель – МПК) Сергій Котов перетворився на підводний човен. Він охороняв підступи до мосту через Керченську протоку в районі Керчі й був вражений українськими морськими ударними дронами.

Також спалахнула нафтобаза у Білгородській області РФ від удару українським БПЛА.

Водночас Росія здійснила ще одну масовану дронову атаку Одеси. Було збито 18 з 22 безпілотників типу Shahed. Поблизу Дніпра було збито крилату ракету Х-59.

Кількість російських ракетних та артилерійських обстрілів, а також ударів керованими бомбами прифронтових та прикордонних населених пунктів зростає день від дня. Курахове, де розташована велика теплова електростанція вже у зоні дії російських FPV-дронів. Тож, ситуація на лінії фронту, хоч і трохи стабілізувалася, але її не можна назвати "спокійною". З повідомлень російських ЗМІ та телеграмканалів, це сталося завдяки перегрупуванню військ та перекиданню на передову свіжих російських резервів. Бо напруга біля Кремінної, Бахмута, Авдіївки, Донецька та Великої Новосілки не спадає аж ніяк.

2️⃣ Прем'єр-міністр Шмигаль дав розлогу пресконференцію. Головні тези:

Нарешті грошей вистачатиме, бо таки прийдуть від ЄС, Японії, МВФ, Світового банку. Він запропонував направити кошти російських активів на "відбудову" і фінансування "програм уряду" (не воєнних).

Витрати ніхто з верхівки скорочувати не планує, лише навпаки. Водночас як він анонсував, буде скорочено третину міністерств. А кардинальних змін у складі уряду геть не буде. Тобто, з потоків ніхто з зеленої команди йти бажання не має.

І тут у мене виникає серйозне запитання – спосіб, в який заплановано досягнути 5% зростання ВВП – лише завдяки закручуванню гайок та підвищення податкового тиску. Хоча олігархів це не стосується. Єдине, чим їх ПОКИ "порадували" – заборонили перерахування грошей за кордон, начебто для погашення заборгованості перед кредиторами "задля уникнення банкрутування".

3️⃣ За повідомленням литовських ЗМІ, місцевих фермерів реально вкурвлює російське зерно, але аж ніяк не українське. Польські офіційні джерела доводять, а український посол у Варшаві підтверджує, що Польща минулого року звела торговий баланс з Україною з профіцитом понад 31 мільярд злотих (майже +$7 мільярдів). Тож "протести рольників" – це спосіб видавити з Єврокомісії додаткові кошти й примусити її відмовитися від запровадження зелених технологій. Росія безумовно радіє подібним вивертам, тож, її спецслужби хитають будку на повну. Я колись вже ставив запитання про те, чим пов'язані Bayer, Monsanto і Кремль. Ось і відповідь.

4️⃣ Шмигаль оголосив, що Україна не планує подовжувати транзит російського газу після закінчення контракту у грудні 2024 року. Тобто, весь цей час українська? влада транспортувала газ, від продажу якого Росія пухла від грошей і вкладалася в вироблення зброї та зміцнення армії. Яка вбиває українців щодня. Саме тому у нас не війна (стан війни), а воєнний стан. Бо законопроєкт про оголошення стану війни "зелені" депутати поховали під час сепаратних переговорів в Білорусі та Стамбулі – у березні 2022 року. Хоча Зеленський вніс його до парламенту вранці 24 лютого як вимагає закон про оборону.

Водночас задля збереження надвисоких цін на нафту Росія оголосила про скорочення її видобутку, а її спільники з ОПЕК+ – не планують відновлювати видобуток і надалі тримають його на мінімумі.

5️⃣ Депутат від президентської партії Крейденко збрехав, що живе у надкоштовній квартирі на Печерську, яку нібито купив його батько від продажу мелітопольської черешні. До Вищого антикорупційного суду скеровано справу депутата від тієї ж партії Мариковського, криптогаманець якого поповнили на кілька мільйонів доларів якісь закордонні "благодійники", а він "чомусь" не вніс це до електронної декларації. Я вважаю, що саджати можна геть усю верхівку – було б бажання ретельно перевірити їхні статки.

@followers

Заздалегідь дякую за допомогу проєкту

🍎 на PayPal на адресу digests.ua@gmail.com

🍎 або на картку Приватбанку 5218 5722 3005 0937

🍎 чи Монобанку 5375 4114 1169 7449

🍎 "Конверт" Приватбанку https://www.privat24.ua/send/bw9k6

🍎 Revolut @vadimbk

Або купіть мені кави 🙂 (170 гривень)

https://www.buymeacoffee.com/digestsu

Дуже велике прохання – підтримати проєкт на Патреоні.

https://www.patreon.com/user?u=96111729

===

Поставте + або щось напишіть, якщо прочитали

***

№2.430-1

Коли ще 10 років Україна підписувала Асоціацію з ЄС, то мені здавалось, що навіть тупі і недалекі люди мали б зрозуміти одну очевидну річ!

2024-03-04

Вернивский

Для тих хто не розуміє!

Європа на політичному рівні дуже жорстко захищає власний аграрний ринок! Захищає в першу чергу через вразливість власних учасників свого ринку до вільної конкуренцію!

І це ви тільки в Україні можете розповідати про бізнес-ефективність, вільну ринкову конкуренцію, але європейцям чхати на це хотілось! В них своє бачення і своє відношення! Так було 10 років тому і так є зараз!

Коли ж наші після 2022 ломанулись на їх ринок з нашим зерном, думаючи що нарешті з’явився шанс зайняти свою нішу і витіснити їх виробників, то дуже швидко наших торгашів опустили на землю!

І дурнем треба бути, щоб не бачити очевидного! Ні в самій Польщі, ні в інших європейських країнах, на політичному рівні ніхто не захищає українське зерно.

І якщо ви так хочете попасти на європейський ринок, то замість того, щоб по-дурному битись головою об стіну, то в першу чергу треба було вивчити цей ринок!

Подивитись що вони імпортують не з ЄС. Ну тобто там, де нема конкуренції з внутрішнім виробником!

Скажу більше! Саме така стратегія в майбутньому нам краще дозволяла б інтегруватись в економіку ЄС. Тому що б ми доповнювали їх. Покращили самозабезпечення ЄС і незалежність від інших регіонів.

А зараз ми навпаки, конфліктуємо з ними!

Хто від цього програє - вгадайте з двух разів!

***

№2.430-2

Бачу багато хто думає, що ніяких домовленностей з європейцями в 2022 році не було і вони просто відкрили для нас свій ринок

2024-03-05

Вернивский

Тому давайте трохи нагадаю хронологію подій.

До початку повномасштабного вторгнення, основним способом логістики для українського експорту був морський транспорт. Причому якщо говорити про зернові, то з загальних 12 млрд дол експорту, в ЄС експортували менше 2 через обмеженні квоти та мито.

Після того як Росія розпочала повномасштабне вторгнення, то вони також заблокували всі наші порти.

Саме тому, одним з перших прохань нашого уряду до європейських партнерів було використання їхньої портової інфраструктури для відновлення нашого експорту. В першу чергу зерна, тому що воно накопичувалось у великих об'ємах, його не було вже де зберігати і це загрожувало його знищенню.

І саме тому для вирішення цієї проблеми європейці запропонували нам механізм під назвою «Шляхи солідарності».

Оскільки сама проблема була досить критичною, то рішення приймалось досить у невластивій для європейців хаотичності, без обговорення різноманітних нюансів.

Ну тобто, ми попросили порти і вони дали нам доступ до них. Плюс на додачу, вони також відкрили повністю свій ринок.

Тільки знову ж таки. Коли приймалось це рішення, то європейці по замовчуванню розуміли, що всю левову частину продукції ми як і раніше будемо експортувати за межі ЄС. Тому що перше та основне прохання з нашої сторони було саме таке.

Проблема виникла тоді, коли наша сторона в односторонньому напрямку без погодження з європейцями почала нарощувати експорт зерна на європейські ринки.

Логіка наших експортерів тут була наступна.

1) — Для чого нам експортувати кудись за тридевять земель, додатково витрачаючи гроші на логістику морем, якщо можна продавати продукцію в ЄС. Тим більше, що сам процес експорту ніхто не контролює.

2) — І так **наше зерно почало недоїжати до європейских портів, а зникати на внутрішньому ринку ЄС**. І проблеми б напевно ніхто не помітив, якби в місцевих фермерів не виникли проблеми зі збутом власного зерна.

Саме так і почав формуватись конфлікт, який переріс в теперішню ситуацію, і до якого приєднали зацікавлені в цьому конфлікті сторони, в тому числі проросійські, які до речі на фоні невдоволення пропагують антиукраїнські наративи.

Якщо хтось має сумнів, що мова йдеться лише про зерно, то Єврокомісія випустила прес-реліз, що саме українське зерно спровокувало викривлення на внутрішньому ринку. І вони поставили вимогу до нашого уряду виправити цю ситуацію.

І хтось тут може сказати, що можливо дійсно між ЄС та Україною не було чітко зафіксованих домовленностей. Однак, саме ця ситація показує, що з нами не працюють усні домовленності і з нами потрібно жорстко обговорювати всі умови.

Тому я бачу в цьому велику проблему, яка в майбутньому може дуже боляче вдарити по нам самим. Тому що рано чи пізно, нам поставлять жорсткі письмові умови, які обійти ми точно не зможемо.

***

№ 2.431

1. Розумію праведний гнів українців коли ті бачать як поляки розсипають «українське» зерно, але давайте розставимо точки над «і»!

2024-02-21

Вернивский

Ну для початку. Хоч це зерно вирощене в Україні, але воно не належить нам з вами. Це зерно приватна власність невеликої групи експортерів!

І я хочу нагадати, що дехто з цих експортерів **не повернули в Україну 8 млрд дол валютної виручки!** Ви розумієте що це значить? Що лише чудо у вигляді західної фінансової допомоги тримає нашу валюту і вартість ваших активів від колапсу!

Чи хвилює ця ситуація цих ділків? Та їм пофіг! Їм пофіг, що вони своїми діями наражають нашу економіку на небезпеку. Їм пофіг що буде з вашими активами. Для них головне -вивести звідси максимум грошей. А ви за них впрягаєтесь, захищаєте їх.

Йдемо далі. Вся ця ситуація на кордоні виникла в першу чергу через них! Бо коли добрі європейці після початку повномасштабної війни дозволили користуватись своїми портами, то ці самі ділки вирішили: а для чого нам кудись везти, витрачаючи гроші на логістику, якщо можна збувати продукцію

в Польщі? І таким чином вони знищувати місцевих фермерів з чого і почався конфлікт.

І наостанок скажу. Я ніколи не вважав експорт зерна нашим стратегічним інтересом. Не вважаю і зараз. І я не розумію чому в нас державні інтереси підміняються інтересами певних груп осіб…

***

2. А тепер давайте без емоцій

2024-02-21

Вернивский

Десь в кінці минулого року голова НБУ сказав, що агроекспортери не повернули в Україну 8 млрд дол валютної виручки.

Думаю, більшість з вас проігнорувала цю новину і тільки тому, що ви не знаєте залежність валютної виручки і курс нашої гривні.

Тому давайте поясню тим хто не розуміє.

Перше, що потрібно знати – в Україні плаваючий валютний курс. Це означає, що курс валюти визначається попитом і пропозицією на валюту.

Попит – це охочі купити валюту. Одним із головних покупців у нас є імпортери. Все тому, що в Україні вони продають товар за гривню, але для закупівлі імпорту їм потрібна іноземна валюта. І тому за цю гривню вони купують іноземну валюту.

Пропозиція – це охочі продати валюту. Одним із головних продавців є експортери. Вони мають виручку в іноземній валюті, але для платежів в Україні їм потрібна гривня. Тому вони на міжбанку продають валюту.

Вони сходяться разом на Міжбанку і по суті, експортери продають валюту імпортерам.

Це дві основні категорії покупців та продавців валюти, але є й інші. Це населення банки. Компанія може взяти кредит у іноземній валюті, але потім продати валюту, щоб отримати гривню. Так само щоб погасити іноземний кредит, компанії потрібно купити валюту на міжбанку. Вивести дивіденди з країни це також купівля валюти.

І ось курс долара залежить кого зараз більше. Покупців чи продавців. Якщо покупців валюти, то курс зростає. Якщо продавців, то падає. В окремих випадках НБУ своїми інтервенціями може втручатись в риботу ринку,

купувати чи продавати валюту, і таким чином врівноважувати попит та пропозицію.

Так от. Коли ж хтось не завів в країну 8 млрд дол, то саме на цю суму падає пропозиція. І імпортери, яким необхідна валюта, але вони не можуть її купити, бо експортерів нема, починають підвищувати ціну на долар і так росте курс. Однак зараз нас рятує те, що замість експортерів цю валюту продає уряд, який отримає допомогу від заходу.

І якби цієї допомоги не було, то лише цих 8 млрд могли б обвалити курс на 30-50%, а то й на 100%. Все залежало б від паніки якуб спровокував обвал. І ніхто б не подумав, що в цьому винні агроекспертери, але винних би точно знайшли…

***

3. Знаєте чому поляки не розуміють українців, а українці - поляків?

2024-02-21

Вернивский

Тому що українці до сільського господарства відносяться як до бізнесу, а поляки - як до соціальної програми підтримки села. Тому що аграрна економіка економіка України побудована на великих фермерах та агрохолдингах, яких в Україні 40 тис, а в Польщі - на малих фермерах, яких там 1,5 млн!

І конфлікт виник впершу чергу через те, що ці два різні світі, ці дві різні моделі економіки, зіткнулись між собою.

Так, з точки зору бізнес-ефективності, наша модель виявилась ефективнішою. І наші продавці зерна легко могли б знищити польских, а замість них зайняти цей перспективний ринок, чого вони напевно і прагнули.

Однак, намагаючись спонукати поляків до чесної конкурентної боротьби, в нас не враховують одного - самі поляки цього не хотять!!! Вони не хотять укрупнятись, об’єднуватись в великі холдинги, як це робимо ми.

І насправді, їм це не потрібно! Бо можливо їхня модель має сумнівну ефективність, але з точки зору макроекономіки ця модель є ефективнішою ніж наша. Бо вона дозволяє великій кількості людей у селі, там де важко знайти роботу, забезпечувати себе самостійно. Якими б вони неефективними не були. А забезпечуючи себе, вони витрачають гроші в економіку, які далі підтримують її зростання.

У нас на жаль цього не розуміють. Бо зациклюючись на бізнес-ефективності, в нас не враховують що на макрорівні, наша власна модель має величезні проблеми. Скільки один великий фермер створює робочих місць зараз? 5-10. Причому часто буває так, що тракторист відпрацює сезон, а потім фермер його відправляє на біржу праці до наступного сезону. З точки зору бізнес-ефективності, це називається cost-cutting. А от з позиції макро, всі інші жителі села сидять без роботи. А це провокує падіння занятості, доходів, сукупного попиту і податкових надходжень у бюджет.

Скажу навіть більше. Саме наша модель привела до того, що наша країна навіть не в змозі себе захистити і просить союзників. В нас навіть до війни тотально не вистачало грошей на все і ми економили на чому тільки можна, скорочуючи навіть важливі витрати. Чому? Бо наша ефективна аграрна бізнес-економіка не могла генерувати такої суми податкових надходжень!

А польска могла. В минулому році, вони замовили 250 Абрамсів, ще рік тому 500 Himars. Ми навіть близько не можемо дозволити собі такі витрати. А вони можуть. Бо навіть їхні модель соціальної аграрної економіки генерує більше податкових надходжень у бюджет ніж наша високоефективна бізнес-модель.

І після цього в нас вчать поляків бізнес-ефективності…

***

4. Чому я вважаю поточну модель аграрної економіки деструктивною для нашої держави?

2024-02-21

Вернивский

Давайте я спробую перелічити головні проблеми які створює ця модель.

У сільському господарстві працює закон спадної доходності.

Він означає, що у будь-якій діяльності є межі зростання і будь-які додаткові інвестиції понад ці межі приводять до того що вони дають все менше і менші віддачі. Простіше кажучи, ви не змусите яблуню народжувати більше яблук, навіть якщо поливатимете більше. В агросекторі такі межі має врожайність. І після досягнення цієї межі скільки не вкладай додатково, але врожайність зростати більше не буде. Можна купити більше комбайнів, більше добрив, більше поливати, але у будь-якої культури є межі врожайності. Звичайно потенціал зростання може бути. Ну умовно кажучи в 2 рази, але це і є верхня межа.

А в свою чергу межі врожайності дорівнюють межі експорту. Якщо зараз Україна експортує на 20 млрд дол агропродукції, то навіть збільшивши врожайність удвічі, а отже й експорт, то це буде 40 млрд. Для порівняння

експорт Польщі більше 323 млрд, а маленькій Словаччині – 100 млрд? Про який розвиток може бути мова?

Йдемо далі.

Рентоорієнтована поведінка.

Це також економічний термін і його можна сформулювати наступним чином. Коли економіка починає залежати тільки від ресурсів, то єдиною можливістю досягти успіху та багатства у країні це отримати контроль над цими ресурсами. Або прилаштується поряд з тими, хто цими ресурсами володіє. Таким ресурсом може бути земля, корисні копалини. У нас по суті певні люди вже захопили контроль над цими ресурсами. А після того як вони захопили контроль, заробили гроші на цьому, то вони мають фінансові ресурси щоб просувати власних кандидатів на виборах, можуть купувати посади щоб мати власних довірених осіб в органах влади. А потім завдяки своїм людям у владі, вони можуть просувати прийняття необхідних законів, отримання ліцензій, державних контрактів або лобіювати власні інтереси. Тому звідси витікає Парадокс Таллока - вартість підкупу чиновника часто набагато менша ніж вартість потенційних прибутків, які можна отримати завдяки цьому підкупу.

Третє.

До початку повномасштабної нам активно насаджували точку зору, що арго замінить промисловість.

Однак, саме через закон спадної доходності агро досягнуло своєї межі і навіть близько не моде компенсувати втрат промисловості, як в плані зайнятості, доходів бюджету і агро не здатне виробляти зброю.

Ну і останнє це борги.

Оскільки країна виробляє лише сировину, то всі промислові товари вона імпортуватиме. Враховуючи, що вартість промтоварів вища за вартість сировини, то з цієї причини вона завжди страждатиме від торгового дефіциту. Нестача іноземної валюти виллється у необхідність покриття цього дефіциту боргами. А ці борги, у свою чергу, створюватимуть постійні економічні труднощі для країни.

***

5. Мене запитують: чого я так не люблю наших аграріїв?

2024-02-27

Вернивский

Насправді, вони мені байдужі, але мене не влаштовує їх вплив на нашу економіку.

Мені не подобається, що через занепад інших секторів та примітивізацію нашої економіки, вони перетворились в головне джерело валютної виручки.

Мені не подобається, що цей сектор у нас ліплять у всі важливі державні документи, стратегії, відволікаючи увагу від більш важливіших секторів.

Мені не подобається, що окремі аграрії перетворились в олігархів і таким чином мають змогу просувати власні шкурні інтереси на державному рівні.

Мені не подобається, що надмірна увага цьому сектору привела до занепаду промисловості, науки, освіти. Бо аграрній економіці всі ці речі непотрібні. А зараз ми не можемо виробляти зброю.

Мені не подобається, що в нас всі аграрії чудово знають як робити бізнес, але жоден з них не бачить свого носу і не знає як розвивати державу. І теперішня ситуація в країні це також результат їх лобізму і впливу на державну політику.

Мені не подобається, що теперішня аграрна модель економіки консервує бідність нашої держави і як результат неспроможність себе забезпечувати від зовнішніх загроз.

***

6. В попередньому пості мене звинувачували в браку знань та відсутності системності

2024-02-27

Вернивский

Тому давайте я приведу данні аналітики, яку я готував в далекому 2019. Вибачте, що інфа застаріла на 5 років, але повірте, що ситуація кардинально не змінилась.

Товари з найбільшим потенціалом експорту у світі в 2018 році:

1.Сира нафта. Загальний обсяг світового ринку – 1,08 трлн дол.

2.Автомобілі. 782 млрд дол.

3.Нафтопродукти. 753 млрд дол.

4.Інтегральні схеми. 619 млрд дол.

5. Телекомунікаційне обладнання. 419 млрд дол.

5.Автозапчастини. 396 млрд дол.

Топ-5 експортних товарів України у 2018 році:

1. Соняшникова олія. Загальний світовий експорт цього продукту-10,6 млрд. Це невеликий ринок і він займає 310 місце списку в найбільш експортованих товарів у світі.

Експорт України – 4 млрд дол. Це 38,7% світового ринку.

2.Напівфабрикати із заліза. Загальний світовий експорт цього продукту - 32,8 млрд. Це невеликий ринок і він займає 114 місце списку в найбільш експортованих товарів у світі.

Експорт України – 4 млрд. 12% світового ринку.

3.Кукурудза. Загальний світовий експорт цього продукту - 34,4 млрд. Це невеликий ринок і він займає 107 місце списку в найбільш експортованих товарів у світі.

Експорт України – 3,5 млрд. 10% світового ринку.

4.Пшениця. Загальний світовий експорт цього продукту - 45 млрд. Це невеликий ринок і він займає 84 місце списку в найбільш експортованих товарів у світі.

Експорт України – 3,1 млрд. 7% світового ринку.

5. Залізна руда. Загальний світовий експорт цього продукту - 95 млрд. Це середній ринок і він займає 23 місце списку в найбільш торгованих товарів у світі.

Експорт України – 2,9 млрд. 3% світового ринку.

Висновок.

Топ-5 наших експортних товарів - це ринки з обмеженим потенціалом зростання, але нас немає на ринках найбільш торгованих товарів у світі.

Можемо також зайти з іншого боку. Візьмемо світовий ринок пшениці.

За ринками:

Північна Америка (США, Канада).

Виробляє – 85 млн тонн.

Споживає – 40 млн тонн.

Імпорт – 3,5 млн тонн.

Експорт – 46,5 млн тонн

ЄС

Виробляє – 150 млн тонн.

Споживає – 128 млн тонн.

Імпортує – 7,7 млн тонн.

Експортує – 30 млн тонн

Азія

Виробляє – 322 млн тонн.

Споживає – 378 млн тонн.

Імпортує – 85 млн тонн

Експортує – 15,5 млн тонн

Латинська Америка

Виробляє – 29 млн тонн

Споживає – 38 млн тонн

Імпортує – 23 млн тонн

Експорт – 14 млн тонн.

Африка.

Виробляє – 26,5 млн тонн

Споживає – 73 млн тонн

Імпортує – 48 млн тонн

Експорт – 1 млн тонн.

Звідси видно, що Північна Америка та ЄС знаходяться на самозабезпеченні і дуже мало імпортують продукції. Багато імпортує Азія, Африка та Латинська Америка.

Які прогнози?

За прогнозами Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) до 2027 р. споживання зросте до 830 млн.

Враховуючи споживання 726 млн. тонн у 2017 році, то це + 100 млн. тонн.

З цього зростання лише 25 млн. тонн буде за рахунок імпорту.

Азія +10 млн. тонн.

Африка +13 млн. тонн.

ЛА + 2 млн. тонн.

Ось ці 25 млн. тонн є перспективою для України.

Скільки це в грошах?

У 2017 році Україна експортувала 17 млн тонн. Це 3 млрд. дол.

Припустимо, ми зможемо взяти ці 25 млн. Якщо припустити, що ціни залишаться на тому ж рівні, то це лише 4,4 млрд.

Наш максимум – 7,4 млрд дол на експорті пшениці у 2027. Це за найоптимістичнішого сценарію.

До речі, ФАО дає скромніші прогнози для України і вважає, що ми збільшимо експорт всього на 2 млн тонн до 2027 року.

І хтось мені ще буде розповідати про шалені перспективи агро?

***

№ 2.432

ZN,UA

КОНСТИТУЦІЙНА ВЕСНА: ЩО ОЗНАЧАЄ ЛЕГІТИМНІСТЬ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТА?

2024-03-06

Ірина Овчар *Кандидатка політичних наук, старша наукова співробітниця ІПіЕНД ім. І.Кураса НАН України, політична аналітикиня, фахівчиня у сфері GR і законотворення*

І де шукати відповідь на питання про термін повноважень президента

Впорядкуймо кейс правового визначення та політичних дискусій щодо обсягу, строку, а головне — легітимності інституту президента після п’ятирічного періоду перебування на посаді.

Коли законодавство не містить чітких і вичерпних норм, які дають відповідь на питання, закономірно, що дискусію поглиблює громадянське суспільство. Так відбувається й зараз, коли **в публічній площині вже пів року всі, крім влади, намагаються пояснити, що буде з повноваженнями президента після п’ятого року перебування на посаді.**

Правові норми містять прогалину, тому не ставлять крапки в питанні.

А Конституційний суд України як єдиний орган, уповноважений пояснювати положення Конституції України, не може дати висновок без звернення депутатів.

Не претендуючи на позицію КСУ й не змінюючи чинних процедур у цьому питанні, однак користуючись чинними положеннями та політичним дискурсом, можна розібратися в тому, де «зашито» відповідь на ключове питання весни про терміни повноважень президента.

Фактично йдеться про легітимність одного з інститутів влади. І якщо не прив'язуватися до імен і політичного забарвлення, то правова конфігурація якраз дає змогу отримати відповідь на поставлене питання. Але почнімо все ж таки з політики і з того, чому така дискусія стала можливою.

1. Політичний аспект і чинник соціології

2023 і 2024 роки в Україні мали стати часом виборів — відповідно парламентських і президентських. Різні політичні сили починали формувати штаби й проводити підготовку до кампаній. Та й самі представники влади плутались у позиціях щодо можливості чи неможливості провести вибори під час дії правового режиму ***воєнного стану*** та в умовах фактичної війни.

Постійні заміри соціологами рейтингів тримали в напрузі можливих учасників виборчих процесів.

Водночас

> — **старт останніх міг відбутися лише за місяць після припинення (скасування) воєнного стану**.

Адже в частині 2 статті 64 Конституції України зазначено, що «в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод».

> 1) — Зокрема й обмеження виборчих прав громадян, що було передбачено в указі президента від 24 лютого 2022 року №64/2022 про введення в Україні воєнного стану.
>
> 2) — Частина 1 статті 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» прямо забороняє проведення виборів президента України, виборів до Верховної Ради України, Верховної Ради АРК і органів місцевого самоврядування під час дії воєнного стану.

Отже, рейтинги й інструменти легітимності влади стали ключовими темами, через які виникли такі дискусії. Адже рейтинги чинного президента падають. Ба більше, опитування проводили і щодо термінів обрання. Так, за останніми

замірами, 43% українців вважають, що Володимиру Зеленському варто обмежитися одним президентським терміном. Ця кількість зросла на 9% проти грудня минулого року. Водночас 69% вважають, що чинний президент має працювати на своїй посаді до кінця воєнного стану. 15% упевнені, що варто провести вибори. 10% опитаних підтримують варіант, згідно з яким у травні 2024 року Зеленський складає свої повноваження і їх виконує спікер Верховної Ради України.

Фактично в сьогоднішніх умовах соціологія лише посилює дискусію. Бо не було б опитувань і замірів рейтингів — обсяг дискусії був би значно меншим. Але поки є попит — з'являється пропозиція. І навпаки, на кожну пропозицію формують запит, причому як політичний, так і суспільний.

Щодо інструментів легітимності влади, то окрім виборів, є ще чинник довіри. Соціологія й тут показує зменшення. Довіра до президента до грудня 2023-го зменшилася на 13% — із 90 до 77%. На початок лютого 2024-го Зеленський втратив іще 13%.

Зазначу, що

> **— така ситуація є прогнозованою, бо рейтинг кожного чинного представника влади завжди знижується, якщо зростає негатив, публічна критика та не реалізовуються запити суспільства.**

Падіння рейтингу чинного президента та влади загалом спровокувала низка речей.

Це

> **1) — міжнародний контекст, зокрема сповільнення темпів допомоги від західних партнерів, 2) — ситуація на фронті й довкола мобілізації, 3) — надмірні публічні обіцянки, які не вдалося або було неможливо виконати, та 4) — кадрова політика.**

Все це тягне за собою

> — недотримання інструментів легітимації влади, таких як відкритість і прозорість, зворотний зв'язок і комунікація з громадськістю, задоволення потреб громадян, виконання обіцянок тощо.

2. Юридичний аспект і рішення КСУ 2020 року

Наслідком усього цього є пошук правових колізій та спроби використати момент. Щодо парламенту, то він і далі виконує свою роботу до обрання нового складу, й це чітка ***конституційна норма***.

Зокрема в частині 4 статті 83 зазначено:

> **«У разі закінчення строку повноважень Верховної Ради України під час дії воєнного чи надзвичайного стану її повноваження продовжуються до дня першого засідання першої сесії Верховної Ради України, обраної після скасування воєнного чи надзвичайного стану».**

А **відповідь на питання про строки повноваження президента розкидана в статтях 103, 108 Конституції України й не містить чіткого складника.**

Тому й з'являються різночитання норми.

> 1) — Стаття 103 визначає, що «президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування **строком на п'ять років**».
>
> 2) — Натомість у статті 108 зазначено, що «**президент України виконує свої повноваження до вступу на пост новообраного президента України**».

Водночас

> 3) — єдиними підставами дострокового припинення є 1-відставка, 2-неспроможність виконувати повноваження за станом здоров'я, 3-імпічмент і 4-смерть.

Конституційну прогалину перевели в політичний дискурс.

Попри те, що логіка прочитання норм та їх зв'язок свідчать, що

> **— для забезпечення безперервності влади та її передачі президент має виконувати свої повноваження весь період, навіть після п'ятирічного строку, поки не буде обрано наступного.**

Про ***безперервність влади*** свідчить і рішення КСУ від 18 лютого 2020 року №2-р/2020:

«має бути забезпечений принцип інституційної безперервності, який означає, що органи державної влади, встановлені Основним Законом України, продовжують функціонувати в інтересах Українського народу та реалізовувати свої повноваження, виконувати завдання і функції, визначені у Конституції України, незалежно від цих змін, якщо тільки цими змінами не передбачено істотну (докорінну) зміну їх конституційного статусу, у тому числі їх ліквідацію».

Нагадаю, що воно стосувалося визначення конституційності окремих положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року №1402-VIII зі змінами (далі — Закон №1402). Але навряд чи в цій частині КСУ змінив би свою позицію й міг би зазначити, що президент має припинити повноваження з травня 2024 року.

3. Чому депутати не направляють подання до КСУ

Але фактом на сьогодні є те, що звернення до КСУ з цього питання депутати не подавали.

Ба більше, ZN.UA писало, що таку ідею обговорювали в політичних колах.

Проте

> — в провладної партії є побоювання, що КСУ вкаже на необхідність проводити вибори, а рейтинги не гарантують обрання чинного президента.

Задля збереження об'єктивності треба зазначити, що відповідне конституційне подання могли підписати 45 депутатів із інших фракцій та груп. Адже саме таку мінімально можливу кількість народних депутатів, що є суб'єктами звернення до КСУ, визначено частиною 1 статті 151 Конституції України.

Але

> 1) — опоненти вочевидь не зацікавлені поставити юридичну крапку в питанні строку повноважень президента та легітимності одного з інститутів влади після травня 2024 року в умовах воєнного стану.

Оскільки

> 2) — це хороша тема для критики, що дає змогу ще зменшити рейтинги влади, посилювати негативні суспільні настрої, а отже, в перспективі звільнити нішу для альтернативних проєктів.

Побоювання провладної партії звертатися до КСУ може також свідчити про те, що останній не позбавлений політичного впливу.

І саме тому зараз активізувалися процеси щодо укомплектування суду до повного складу.

Адже сімох суддів призначали ще за каденції попередньої влади. П'ять вакансій на сьогодні вільні. З 18 суддів (стаття 148 Конституції) працюють лише 13, шість із яких розпочали свої повноваження після 2019 року.

Заповнити свої квоти має Верховна Рада України — три судді, а також з'їзд суддів України — дві вакансії. Для кворуму необхідна присутність 12 суддів, а для ухвалення рішення — 10. Зрештою, проведення конкурсу до КСУ підведе риску під кризою в роботі цього органу, яка триває з 2020 року.

Водночас не треба забувати, що конкурсні процедури проводять згідно зі зміненим законодавством, із акцентом на прозорість, участь у доборі представників від міжнародних партнерів і професійність учасників.

Тому

— дедалі менше шансів має бути на те, що влада зможе чинити політичний вплив на КСУ.

Власне, про це йдеться в частині 2 статті 147 Конституції України:

«Діяльність Конституційного суду України ґрунтується на принципах верховенства права, незалежності, колегіальності, гласності, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків».

Відштовхуючись від такого формулювання,

— депутати, насамперед провладної партії, мали б бути зацікавлені в тому, щоб зняти публічну й часом маніпулятивну, а можливо, нав'язану в межах інформаційної війни дискусію про те, що повноваження президента закінчуються в травні 2024 року.

Тому

— залишається сподіватися, що конституційне подання щодо тлумачення строків повноваження президента та безперервності влади все ж таки надійде до КСУ.

Ба більше,

— це дасть змогу говорити про забезпечення влади, управління процесами, але без натяку на *узурпацію*.

Адже **правовий режим воєнного стану може тривати ще довго, що підігріє «вкиди» про бажання президента зберігати за собою владу якомога довше.**

З урахуванням того, що він є Верховним головнокомандувачем і видає відповідні укази, які затверджує Верховна Рада України.

І найголовніше.

Конституція України хоч і гарантує безперервність діяльності інститутів влади, та все ж писалася з розумінням варіантів змінності влади. Що є одним з головних пріоритетів і дотримання демократичних норм, і чинника стримувань і противаг. Зрештою, змінність влади — це те, що докорінно відрізняє нас від сусіда-агресора. А отже, треба уникати будь-яких дій, які зможуть свідчити про те, що в Україні сформувалися підстави для обмеження змінності влади.

Які висновки можна зробити

1) Конституція України хоч і містить правові прогалини, але закріплює принцип ***інституційної безперервності влади***.

2) **Інститути влади використовують політичний вплив, а в разі невпевненості в такій можливості обходять стороною питання чи проблему.**

3) **В умовах воєнного стану посилилися вимоги суспільства до влади, зокрема щодо інструментів, які визначають *легітимність* останньої.**

4) ***Надмірні обіцянки*** **породжують високі очікування, а неспроможність їх забезпечити послаблює впливовість влади та мінімізує її контроль над процесами.**

5) **Легітимність влади — це не лише вибори, а насамперед довіра, прозорість, комунікація тощо.** Що дає змогу отримати або не отримати мандат на виборах. І про всі ці інструменти не варто забувати, особливо в країнах, де сформувалося громадянське суспільство.

***

№ 2.433

Новим головою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг обрано Валерія Тарасюка

Головою НКРЕКП обрано Валерія Тарасюка

НЕДІЛЯ, 3 БЕРЕЗНЯ 2024, 13:38 - ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА

6009 ПЕРЕГЛЯДІВ

2024-03-03

Бондаренко

Тарасюк с 2006 года был главюристом русской группы бабакова-гинера-воеводина (опг ЦСКА-Лужники, ВС Енерджи (несколько облов), сеть гостиниц Премьер палац, Днепроспецсталь, Никопольский ферросплавный и т.д.) как бы санкционированы но продолжают веселиться на своих активах при том что бабаков вице-спикер госдумы рф и спонсор захара прилепина и его зет-партии. подкрышники чемезова(рособоронпром) и сергея иванова (экс-глава ап путина).

в Украине прокупили правохранительную систему насквозь

6) приватизировали гостиницу Днепр (на паях с Максом Криппой), системно скупают недвигу в центре

7) областные энергопоставляющие компании бабаковцев получили 65 миллиардов чистого дохода в 2023 года

8) партнеры Ахметова, Коломойского, Пинчука.

9) Дружат с Корбаном и ко.

10) На паях с кем то из этих персонажей мучают Жевагу по Полтавскому ГОКу

***

№ 2.434

"Націоналізувати" НБУ для того, аби врятувати промисловість від остаточного колапсу

2024-01-03

Кущ

Станом на цей час, Нацбанк майже повністю відсторонений від вирішення завдань, які постали перед українською економікою в умовах війни.

З одного боку, НБУ ніби впорався зі своїм базовим функціоналом - інфляція загальмована, макро-фінансова стабільність досягнута, хоч і на платформі квазідержавної, а не приватної банківської системи.

Андрій Пишний отримує призи "кращого банкіра" у світових рейтингах, хоча його каденція розпочалась тоді, коли стабілізація була вже досягнута, тож цей приз - політиці НБУ як інституції.

По суті, НБУ діє у рамках мирної парадигми, зокрема у контексті своєї "незалежності".

З іншого боку, що ви чули про діяльність Ради з фінансової стабільності, яка мала б поєднувати синергію НБУ та Уряду?

Під час війни цей орган координації та консолідації майже не діє.

До чого це призводить?

Розберемо на двох кейсах.

Адже пазл протистояння складається з перемог на вісі всіх інституційних учасників війни.

Зокрема на вісі НБУ - ЦБ РФ, промисловість України - промисловість РФ і так далі.

1. Що відбувається з промисловістю України?

Відповідно до грудневого опитування українських підприємств, проведеного, до речі, Національним банком:

"Підприємства промисловості другий місяць поспіль прогнозують погіршення результатів своєї економічної діяльності, зважаючи на зменшення обсягів експортно-імпортних операцій, зростання витрат на логістику через блокування кордону, високі ціни на пальне.

Ділові очікування сектору в грудні знизились до 46.9 (у листопаді – 49.2).

Збереглися очікування щодо зростання обсягів виготовленої продукції, хоч і нижчими темпами.

Натомість респонденти прогнозують зменшення обсягів нових замовлень на продукцію, а також запасів сировини та матеріалів.

Посилилися негативні оцінки щодо обсягів нових експортних замовлень на продукцію, а також обсягів незавершеного виробництва.

Оцінки щодо залишків готової продукції погіршилися.

Підприємства прогнозують збереження темпів зростання цін на продукцію власного виробництва на тлі вищих очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали.

Очікується подальше скорочення загальної чисельності працівників".

Тобто, що відбувається?

1) Уряд не може вирішити логістичні проблеми бізнесу або застосувати відповідні компенсатори.

2) Немає програм підтримки українського експорту.

3) Відсутні системні державні замовлення (державна гарантія замовлень, особливо в зонах ризикованого ведення бізнесу).

4) Відсутні державні гарантії зайнятості населення та дотації бізнесу на створення нових та збереження старих робочих місць.

5) НБУ захопився формальним зниженням офіційного показнику споживчої інфляції, а промислова інфляція залишилась поза його увагою.

Саме це і призвело до того, що "підприємства прогнозують збереження темпів зростання цін на продукцію власного виробництва на тлі вищих очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали".

І одна з ключових проблем - це відсутність нового кредитування на достатньому рівні для запуску кредитного мультиплікатора зростання ВВП.

В той же час, діаметрально протилежні процеси відбуваються в РФ.

1) Кредитний імпульс та державне замовлення запустили процеси динамічного промислового розвитку (+3,6%).
2) Драйвер зростання - обробні підприємства (+7,5%).
3) Хімічні речовини та компоненти: + 6,4% (читай, порох).
4) Гума та пластмаси: +9,9%.
5) Автотранспортні засоби: +12,7%.
6) Вагони: +15%.
7) Прилади напівпроводникові: +18,9%.
8) Тепловози: +19,8%.
9) Трансформатори: +23%.
10) Кабелі оптоволоконні: + 28%.

11) Підшипники: +28,5%.
12) Комп'ютери, оптика та електроника: +34,7%
13) Випуск готових виробів з металу (макскування ВПК): +27,4%.
14) Випуск чавуну, сталі, алюмінію: від 3% до 6%.
15) Випуск бетону: +12,6%.
16) (дані за січень-листопад 2023-го року).

Російський центр ІЕП ім. Гайдара зафіксував, що це найбільша динаміка зростання у промисловості наряду з 2007 та 2021 роками.

Досягнуте це було, зокрема, шляхом збільшення динаміки кредитування у 2023-му році на 23%.

Другий кейс - це здатність держави самостійно фінансувати свій бюджетний дефіцит.

Зовнішні ринки капіталу для нас закриті (лише кредитування МФО та країн-партерів, але це зовсім інше).

А що на внутрішньому ринку?

Як пише НБУ:

"Загалом з початку повномасштабної війни до 31 грудня 2023 року урядом на первинних аукціонах було залучено 554 175,7 млн грн, 5 617,3 млн дол. США та 1 713,1 млн євро, а на погашення за ОВДП спрямовано 429 371,9 млн грн, 6 135,7 млн дол. США та 1 250,6 млн євро".

Рефінансування або бюджетний роловер (Roll-over) становив за гривнею 77%, за доларом - 109%, за євро - 73%.

Тобто,

1) — переважна частина залучених на внутрішньому ринку коштів пішла на виплату старих боргів, а за доларом - погашено навіть більше, ніж залучено.

Тобто

2) — Мінфін може розраховувати для покриття бюджету лише на 23% коштів у гривнях, які залучає в нові ОВДП, а за доларовими інструментами віддає навіть більше за нові випуски валютних облігацій.

І це ще статистику поліпшив 2023-й рік, коли банкам дозволили покривати до 50% від загального обсягу обов’язкових резервів за рахунок бенчмарк-ОВДП з визначеного НБУ переліку.

Але у 2023-му році банки вже сформували такі резерви і нові вкладення в бенчмарк-ОВДП можливі лише на суму погашених облігацій або під нові пасиви, а їх може і не бути у такій великій кількості як минулоріч.

2. Чому так відбулось?

Суттєва частина ліквідності на внутрішньому ринку була іммобілізована у депозитні сертифікати НБУ під 25%.

Звичайно, що

> **— в таких умовах ніхто не буде ані кредитувати економіку, ані вкладати кошти в ОВДП.**

Хоча проблему надійності банківської системи треба було вирішувати інакше - за рахунок підвищення норми обов'язкового резервування залучених банками коштів та за допомогою фіксації процентних ставок за бенчмарк-ОВДП на прийнятному для держави рівні (не більше 10%).

Адже під час війни населенню головне зберігти свої кошти у банках, а не заробити (саме тому, більше 60% грошей населення у банках - це кошти до запитання під мінімальний процент).

А бенчмарк-ОВДП - це гарантія мінімальної доходності за резервними коштами банків, а не спекулятивний заробіток.

Як наслідок всіх цих процесів - скорочення донатів у головну "банку" країни.

За даними НБУ:

"У 2023 році зі спецрахунку, відкритого Національним банком, на потреби сил оборони перераховано понад 10,3 млрд грн.

На спецрахунок, який Національний банк відкрив для підтримки сил оборони 24 лютого 2022 року, в минулому році надійшло понад 11,1 млрд грн в еквіваленті.

Загалом з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну на спецрахунок НБУ надійшло майже 34,7 млрд грн.

Кошти надходили як від громадян та підприємств України, так і від міжнародної спільноти (зокрема зі США, Великобританії, Німеччини, Швеції, Фінляндії, Польщі, Швейцарії, Норвегії, Австралії, Франції, Канади, Болгарії, Гонконгу та ще багатьох країн світу).

Зокрема з-за кордону надійшло майже 15,6 млрд грн в еквіваленті в іноземній валюті (долари США, євро, фунти стерлінгів, канадські долари, женьміньбі, єни, швейцарські франки, злоті, австралійські долари)".

Тобто,

> — у 2022 році донати в "банку" НБУ склали 23,6 млрд грн, а у 2023-му - лише 11,1 млрд грн або удвічі менше.

Простими словами,

— втрачаємо економічний потенціал та здатність до самофінансування.

Як наслідок - всі хочуть допомагати успішним, тим хто виграє, а у нас донати скорочуються, що теж закономірно.

Діалектика.

І політика НБУ тут відіграє досить вагому роль.

***

№ 2.435

Якщо не брати ідеологічну та пропагандистську складову, то психологічна готовність суспільства до оборони визначається своєрідним законом "різниці екзистенцій"

2024-12-01

Кущ

Я його визначаю наступним чином:

> **— є внутрішня екзистенція (прикордонний страх на грані життя та смерті), тобто страхи по відношенню до внутрішніх ризиків і екзистенція зовнішня, пов'язана, наприклад, з іноземною державою-агресором.**

У вільному суспільстві позитивний імпульс спротиву формується саме тому, що умовний страх перед приходом чужої держави сильніше за страх перед внутрішніми практиками, в тому числі мобілізаційними.

Тобто

> **— прихід ворога страшніше за мобілізацію.**

Так працювали механізми мобілізації, наприклад, у Британії часів Другої світової війни.

В даному контексті, **надзвичайно небезпечна, я б сказав, катастрофічна ситуація, коли частина суспільства починає свою державу боятись сильніше за прихід чужої**.

Якщо це сталося - це тотальна поразка як вутрішньої комунікації так і методів мобілізації.

Тобто, ключове завдання:

> — Зовнішня екзистенція мінус внутрішня екзистенція - результат більше нуля.

А що робити, коли виникає від'ємне значення?

Коли у формулі:

Зовнішня екзистенція мінус внутрішня екзистенція - результат менше нуля.

Тоді

> **— лише репресивний апарат примусу та "заградотряди".**

Питання лише у здатності конкретної держави в відповідних історичних умовах на тотальний і, головне, довгостроковий примус.

***

№ 2.436

Основні теми доби 06.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Росія завдала удару ракетами по Одесі під час перебування у місті прем'єр-міністра Греції ***Міцотакіса*** і президента Зеленського. Ракети вибухнули у портовій інфраструктурі. На думку низки експертів, це було зроблено показово для залякування судновласників, кораблі яких перевозять

сільскогосподарську та іншу продукцію "тимчасовим коридором" із портів "Великої Одеси" та Дунаю. Унаслідок вибухів загинули 5 людей, Зеленський та Міцотакіс та їхні супутники й охорона не постраждали.

2️⃣ У столиці Польщі Варшаві відбувся багатотисячний мітинг фермерів. Поліція не пропустила їхні трактори до міста, проте під час заходу вони палили шини і вимагали заборони на імпорт сільгосппродукції з України, Білорусі та Росії. Заступник міністра економіки, торговий представник Качка заявив, що Україна готова до запровадження обмежень у торгівлі з ЄС заради "примирення з Польщею". Литовські високопосадовці підозрюють, що Росія експортує через порти країн Балтії зерно з окупованих територій, яке вкрадено в України. Литва стала першою з країн ЄС, що заборонила імпорт сільгосппродукції з РФ та Білорусі.

3️⃣ Упродовж дня лінія фронту майже не зсунулася з місця. ЗСУ відкинули окупантів в районі Красногорівки, проте втратили кілька позицій під Орлівкою на захід від Авдіївки. Тривають жорсткі зіткнення на захід від Кремінної, у Білогорівці на березі Сіверського Донця, в околицях Бахмута, в районі Авдіївки, на захід та південь від Донецька. Українські військові спікери підтвердили втрату пускової установки HIMARS в районі Покровська – вперше за півтора року з її постачання, що вкотре доводить дієвість російських безпілотників.

4️⃣ Директор Міжнародного агентства з ядерного регулювання (МАГАТЕ) Гроссі відвідав Росію, зустрівся у Сочі з президентом Путіним та пожав йому руку. Вони обговорювали ситуацію на Запорізькій АЕС. Російська влада не полишає намірів запустити станцію, але це потребує завантаження "свіжого" ядерного палива. Глава Енергоатому Котін вважає, що окупаційна "експлуатаційна організація" не зможе цього зробити. Гроссі наголосив, що запуск АЕС у зоні активних бойових дій є вкрай небезпечним. З моменту окупації на станції сталися понад 150 небезпечних інцидентів.

5️⃣ "Державне агентство тилу" зірвало закупівлі їжі для ЗСУ. Його очільник Жумаділов звинуватив постачальників у змові. Низка експертів наголошують, що умови тендерів були прописані під великих рітейлерів, проте після того, як ДАТ відмовилося виконувати рішення суду щодо усунення дискримінаційних вимог на користь одного з постачальників

6️⃣ Міністр закордонних справ Великої Британії Кемерон запропонував надати Україні позику під гарантію заморожених російських активів з подальшою її компенсацією коштом репарацій після поразки Росії. Причому він вважає, що ці кошти може бути скеровано й на закупівлю зброї та боєприпасів.

7️⃣ Єменські повстанці – хусити, яких підтримує Іран 6 березня атакували ракетами у ще одне цивільне судно в Аденському заливі, яке незабаром затонуло. Американський есмінець відбив атаку ракет та дронів. Італійський уряд ухвалив рішення про участь в операції проти хуситів, які оголосили метою своїх дій підтримку палестинського терористичного руху ХАМАС. Ізраїльська влада не полишає планів повного зачищення від ХАМАС усього сектора Газа, попри "миротворчі зусилля" ООН та низки країн. Влада США запропонувала оголосити півторамісячне припинення вогню в обмін на повернення ізраїльских заручників, хоча ХАМАС відмовляється від цього. Агентство ООН стверджує, що в Газі почався голод, який вже забрав кілька життів мешканців сектора

***

№ 2.437

Полгода Умерова: затянувшийся спринт или буксующий марафон?

2024-03-07

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

Каких результатов добился Рустем Умеров на посту министра за полгода, где есть проблемы и какие тенденции будут формировать повестку в обозримом будущем.

Шесть месяцев назад – 6 сентября 2023 года – новым министром обороны был назначен Рустем Умеров. Сразу после голосования Верховной Рады один из моих собеседников в Генштабе сказал интересную фразу:

> — «его назначают ради одной подписи – увольнения Залужного. Министр должен направить представление Верховному».

Замену главкома и перетряску Генштаба ожидали ещё осенью.

Своеобразной репетицией стало увольнение командующего ССО Виктора Хоренко, когда Умеров дисциплинированно принял удар на себя, заявив, что направил главе государства соответствующие бумаги.

С Валерием Залужным история тянулась до февраля. Тем не менее, изначальная миссия, которую подогревали слухами, так или иначе выполнена – обновление военного руководства запущено. В связи с чем периодически возникают иные слухи - о переводе Умерова на другое направление.

Сфокусируемся на том, каких результатов добился Умеров на посту министра за полгода, где есть проблемы и какие тенденции будут формировать повестку в обозримом будущем.

1. Преемственность

Ещё в декабре прошлого 2023 года, когда было 100 дней работы Умерова в Минобороны, многие отметили бросающийся в глаза факт – тотальную преемственность на уровне политик в МОУ. Чему есть вполне прозрачное объяснение.

Экс-министр обороны Алексей ***Резников*** по своему типажу – это визионер и коммуникатор. ***Умеров*** – это менеджер.

Поэтому **Умеров, который является новичком в секторе обороны, первые месяцы фактически до буквы выполнял программу Резникова, не придумывая ничего нового. И сейчас продолжает двигаться в рамке, которую начертил ещё бывший министр.**

Это касается буквально всего – от цифровизации и закупок до работы с международными партнёрами.

1) — Резников придумал и запустил создание двух закупочных агентств – Умеров шлифует эти структуру.

2) — Резников принял решение о переходе на SAP (этот процесс начинался ещё 15 лет назад, но буксовал) и начал разворачивать эту систему сверху вниз – Умеров продолжает и периодически отчитывается о новых модулях.

3) — Резников построил работу на площадке «Рамштайна» через тематические «коалиции» (артиллерийскую, ПВО, IT-коалицию и др.) – в новостях Минобороны постоянно звучит эта тема.

Т.е., концептуально вектор полностью сохранён.

Что изменилось – это медийный фон.

1) — СМИ Томаша ***Фиалы***, которые уничтожали Резникова, сейчас абсолютно лояльны Умерову.

2) — Как и целый ряд общественных активистов – наиболее активных просто взяли на борт Минобороны.

Поэтому можно наблюдать забавные казусы.

Например,

— зам министра обороны Юрий Джигирь месяц назад опубликовал материал, в котором сообщил о росте дебиторской задолженности Минобороны, в том числе – просроченной. По словам Джигиря, только за январь 2024 года просроченные долги выросли на 2,5 млрд грн. Резникова за подобное нещадно критиковали. Но сейчас никто «не заметил», Т.к. основные критики предыдущего министра пока находятся в группе поддержки действующего.

Или ситуация с закупками питания.

Реформа этих закупок была главной целью при назначении Арсена ***Жумадилова*** руководителем закупочного агентства. Под эту цель была собрана многочисленная команда высокооплачиваемых сотрудников, был большой запас времени на подготовку – 4 месяца.

Но, как признал сам Жумадилов, **пока всё закончилось полным фиаско.**

— На объявленные в январе торги так и не пришли представители ритейла. Хотя именно под них верстались условия тендеров. Победили старые фирмы и новая «прокладка». Результаты отменили, объявили новые торги. Но все сделали вид, что так и надо.

2. Отличия

Говоря о текущей ситуации, мои собеседники в Минобороны, Генштабе и ОП разными словами описали одну и ту же суть:

— в данный момент происходит изъятие политической функции у МОУ с переносом её в ОП.

И

— окончательное превращение министерства в «отдел Офиса по вопросам обороны».

Прямая аналогия с тем, что уже проделано с МИДом.

Лично для Умерова такая ситуация может быть вполне комфортной, потому что, как сказал Владимир Зеленский, страной управляет 5-6 его менеджеров. Умеров по своему типажу охотно станет седьмым менеджером или займёт место в ближнем круге в случае выбывания кого-то из ныне действующих.

Выхолащивание министерства проявляется в самых разных деталях.

1) — Во-первых,

— за полгода в МОУ так и не назначен заместитель министра по международным вопросам. А профильный департамент лишь условно курируется на уровне замов. Международная функция перекочевала в ОП, Минобороны отрабатывает как исполнитель.

Собеседники в целом описали управленческую **ситуацию в МО как нарастающий вал проблем**.

— Новые замы работают с разной эффективностью, при этом уволен ряд руководителей структурных подразделений. Из-за постоянного давления проверяющих органов многие чиновники увольняются, переводятся или работают на грани саботажа.

Поскольку Минобороны как институция слабеет, усиливается влияние на процессы со стороны СБУ и разных армейских кланов.

2) — Во-вторых,

— наблюдается **близкая к коллапсу ситуация в сфере коммуникаций**.

В МОУ нет лидера на этом направлении. Коммуникации формально курирует тот же зам Умерова, что и международку. Даже в самом МОУ он считается наиболее слабым. Отсюда провалы.

Например

– как с законом о мобилизации, который превратился в тотальный скандал.

МОУ не управляет этим процессом и идёт в фарватере Офиса.

— На каком-то этапе это может быть комфортно, но в случае кризиса ОП просто не на кого опереться.

На этом фоне в Минобороны появился экс-заместитель Андрея Ермака Кирилл ***Тимошенко***.

— Год назад Ермак выжил его из ОП. Сейчас Тимошенко зашёл к Умерову как советник с перспективой стать заместителем министра. По моей информации, он займётся близкой ему темой строительства фортификаций и коммуникациями.

3) — В-третьих,

— из-за активности других министров, Минобороны теряет субъектность даже в своей сфере ответственности.

Тему с беспилотниками продолжает контролировать вице-премьер Михаил ***Федоров***, а основные результаты генерируют СБУ и ГУР.

Умеров осенью сделал попытку перехватить историю с дронами, но проиграл. Готовится к новому раунду.

Работа Александра ***Камышина*** в ***Минстратегпроме*** с одной стороны – приносит некоторые результаты, с другой подчёркивает, что в сфере обеспечения армии есть другой центр силы помимо МОУ.

— Камышин отчитывается о достижениях, а МОУ достаётся критика. В окружении Камышина говорят, что из-за этого Минобороны ненавидит Минстратегпром и будет радо, если данное министерство ликвидируют в ходе реформ.

4) — В-четвёртых,

— качественно изменилась роль министра обороны в *политическом балансе*. Поскольку **Умеров позиционирует и ведёт себя как менеджер Офиса по работе с военными, это влияет на конфигурацию**.

Как сообщили мне источники в Кабмине, у Умерова не сложились отношения с премьером Денисом ***Шмыгалем***.

Министр обороны фактически игнорирует заседания Кабмина, отправляя туда замов. Причины называют разные, одна из них:

— Умеров может считать Шмыгаля «уходящей натурой», поэтому не видит смысла налаживать контакты, рассматривая взаимодействие с ОП как главный и единственный приоритет.

Точно также министр обороны не балует вниманием парламент.

И во всём этом есть рациональное для наших реалий зерно:

— ни парламент, ни роль в Кабмине не спасут от гнева президента или интриг главы ОП.

5) — В-пятых,

— по команде ОП меняется формат отношений министра с Генштабом. Ещё осенью я писал, что **Минобороны перестало принимать весь негатив на себя, а начало публично переводить стрелки на Генштаб**.

Отчасти это хорошо, потому что взбодрит паркетных генералов. Но одновременно это резко снизило авторитет МО в глазах военных как вышестоящей организации.

После назначения Умеров начал сходу демонстрировать, что главком Залужный и глава ГУР Кирилл Буданов – это подчинённые министра. В частности, все обратили внимание на появление Залужного с Будановым на онлайн-встречах «Рамштайна». Практического смысла в этом не было никакого, исключительно стилистический момент.

С назначением Александра Сырского какое-то время уйдёт на выстраивание нового баланса.

По моим данным,

— экс-главком Залужный увольняется из армии по состоянию здоровья, как и его ближайший соратник – экс-НГШ Сергей Шаптала. Именно на Шапталу были замкнуты многие теневые процессы, в том числе – кадровые. В связи с чем Генштаб ожидает встряска.

Сырский полностью сосредоточен на войне и в политические игры втягиваться не хочет.

— Он лучше всех знает, что на пост главкома уже был согласован Буданов, однако в последний момент переиграли. Поэтому максимально дистанцируется от интриг и публичной борьбы.

Поскольку коммуникациями Сырского руководит экс-замминистра Анна ***Маляр***, новый главком уже несколько раз попадал в скандалы из-за неуместных публичных ходов, явно не им придуманных.

Военные, которые работали с ***Маляр***, убеждены, что будет только хуже.

Ситуация на фронте остаётся очень сложной, поэтому кризис в коммуникациях и в Минобороны, и на стороне Генштаба неизбежно перерастет в глобальную проблему.

Ведь Зеленский всё на себе не вытянет. Уже не вытягивает. О чём свидетельствует кризис в Раде.

3. Перспективы

Глобально развитие ситуации зависит от двух факторов:

1) — решений запада о выделении помощи и

2) — переформатирования всех процессов в Украине под интересы обороны. Чтоб деньги шли на инвестиции в ВПК, а не на ремонт школы в 20 км от границы с РФ.

На второй фактор повлиять можно, но **Умеров такого желания не демонстрирует**.

Хотя уже понятно, что

— существует колоссальная дыра в оборонном бюджете, даже без задач новой мобилизации. Чтоб её закрыть, нужна интенсивная работа в Кабмине и парламенте. Чего нет.

В международных вопросах, как я уже отметил, МОУ полностью отдало инициативу ОП. Поэтому не выжимает максимум.

Разницу в подходах иллюстрирует такой момент.

Общую рамку задаёт ***Зеленский***.

1) — Её контуры – это «формула мира», а на прикладном уровне – это двух- и многосторонние гарантии Украине, раз пока не идёт речь о вступлении в НАТО.

Офис и лично Зеленский на макроуровне отрабатывают.

Но

2) — дальше всё должно раскладываться на составляющие в МИД, Минобороны, Минфине и т.д.

Резников принимал пас от ***Зеленского*** и на своём уровне разворачивал эту работу.

Идея формулировалась так:

— уже всем понятно, что Украина де-факто выполняет определённую функцию в рамках коллективной безопасности Европы. И может выполнять её в будущем. Поэтому надо эту функцию описать, посмотреть, какие ресурсы нужны, и распределить между странами-партнёрами – кто и какие потребности Украины финансирует через долгосрочные программы в своих оборонных бюджетах. Чтобы в итоге получилась армия, готовая действовать в интересах Европы и НАТО. Т.е., каждая страна инвестировала не в Украину, а в свою оборону.

В мае прошлого 2023 года было озвучено, что Минобороны начало готовить «Future Force Concept» - образ украинской армии будущего.

В июне ***Зеленский*** инициировал написание «***Украинской доктрины***» (все об этом уже забыли).

Резников тогда публично расписал блок по обороне, в т.ч. – о «Future Force Concept». Этот подход был согласован с партнерами и отголоски его живы (например, как упоминание роли Украины в новой стратегии ЕС по развитию ВПК).

В сентябре 2023 г. Умеров поехал на свой первый «Рамштайн» с заготовками Резникова, и там было заявлено о создании «коалиции возможностей» - под задачу обеспечения фронта и создания украинской армии будущего.

Но потом эта тема начала разваливаться. Инициатива и целостность утрачены.

1) — Мы просим денег, потому что можем проиграть.

2) — **Но не подчёркиваем, что теряет Европа и США с т.ч. коллективной безопасности.**

В целом выглядит так, что

— Умеров делает немало правильных вещей на уровне менеджмента и даже микроменеджмента (когда замы министра ищут мешки с гнилой картошкой или собирают аптечки).

Но

— политически и как визионер он не отрабатывает.

Произошла сверхконцентрация функций в ОП.

И теперь всё будет зависеть от качества игры, которую продемонстрирует Офис.

1) — При таком объёме задач неизбежно будут срывы.

2) — Они уже есть, их число растёт.

3) — **По традиции за провалы «менеджеры» ответственности не несут.** А вот министры – ещё как.

Министр обороны наверняка это видит. Отсутствие долгосрочной программы Умерова может быть связано с тем, что он считает свою задачу выполненной и готов к ротации – с повышением в Кабмин или сразу в ОП.

На фоне анонсированных Шмыгалем реформ правительства контуры переформатирования и кадровые решения пока непрозрачны.

Известно, что зам Ермака Андрей Сибига должен уехать послом в Польшу. А Игорь Жовква является одним из главных кандидатов на пост министра иностранных дел.

Умеров проявил лояльность и дисциплину, поэтому его вполне могут забрать в ОП.

Зеленскому перед тотальным штормом нужны проверенные кадры.

На пост возможного главы Минобороны звучат разные фамилии – от бывшего НГШ Руслана Хомчака до руководителя Николаевской области Виталия Кима. Но всё это – очень гипотетически.

В третий год большой войны мы входим на фоне тотальной зависимости от внешних факторов, кадровой чехарды и без стратегии.

Политика сверхконцентрации власти при низком уровне смыслового наполнения и управленческих решений масштабирует риски.

Весной Кремль будет всеми силами навязывать мысль о нелигитимности Зеленского.

Президенту очень пригодились бы политики, которые бы подчеркнули незыблемость его статуса.

Но сейчас мы видим **тенденцию к превращению политиков в клерков**.

Из-за чего кризис будем проходить тяжелее.

***

№ 2.438

Основні теми доби 07.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Президент Зеленський призначив колишнього головнокомандувача ЗСУ Залужного послом у Великій Британії. Невідомо, чи був отриманий агреман (погодження на кандидатуру) від влади країни перед цим призначенням. На думку низки експертів це призначення виглядає спробою усунути потенційного конкурента на президентську посаду перед виборами. Про підготовку до виборів свідчить і гарячкова діяльність президентської партії "Слуга народу" у регіонах, а також призначених владою голів та членів адміністрацій.

2️⃣ Швеція офіційно стала членом НАТО після ратифікації протоколу Угорщиною та рішення уряду. Отже, Балтійське море стало унутрішнім морем НАТО, блок може перекрити його для російських військових кораблів і літаків у будь-який момент.

3️⃣ Уряд Чехії оголосив, що кошти на придбання 800 тисяч снарядів для України вже зібрано. Словацький прем'єр-міністр Фіцо заявив, що ставлення чеської влади до війни в Україні загрожує відносинам між Словакією і Чехією. Литва відправила до України чергову партію 155-мм снарядів.

Британський міністр оборони Шаппс оголосив про наміри уряду надати Україні 10 тис. бойових дронів загальною вартістю £125 млн (приблизно $160 млн). До України таки почали надходити бронетранспортери з Болгарії, попри відставку уряду.

4️⃣ Ситуація на лінії фронту частково стабілізувалася. Це може свідчити про відновлення постачання боєприпасів. Хоча російські війська і далі ведуть штурмові дії на захід від Кремінної, в околицях Бахмута, Авдіївки, на південь

і захід від Донецька, упродовж доби їм не вдалося досягти будь-яких значущих результатів. Проте вони посилили ракетні, артилерійські і бомбові атаки українських міст і сіл на півночі країни та поблизу лінії фронту. Унаслідок ударів по Сумах, Вовчанську, Чугуєву, Краматорську загинули кілька людей, понад 10 цивільних осіб – дістали поранень. Підрозділи протиповітряної оборони знищили 33 з 37 дронів-камікадзе типу "Shahed", якими Росія вночі атакувала Україну. Російське Міністерство оборони повідомило про знищення 12 українських безпілотників над Білгородською та Волгоградською областями. Також удар було завдано по Череповецькому металургійному комбінату у Вологодській області.

5️⃣ Президент Молдови Санду стверджує, що Росія намагається контролювати країну за допомогою енергоресурсів та підготовкою до державних переворотів. Кілька днів тому президент Путін прийняв у Сочі голову Гагаузії (автономного регіону у складі Молдови) Гуцул і пообіцяв їй усіляку підтримку з боку РФ.

6️⃣ В українській енергосистемі – профіцит генерації, все більше електроенергії експортується. Кілька енергоблоків АЕС знизили вироблення. Енергоатом планує завчасно вивести кілька блоків у ремонт.

7️⃣ Щорічний виступ президента США Байдена перед Конгресом не став проривним. Низка американських оглядачів назвали його передвиборчою агітацією. Головні тези – його вік не є проблемою, Україні треба допомогти якомога швидше, а на вимоги республіканців щодо закриття південного кордону він не піде. Хоча саме ця вимога є каменем спотикання для відкриття фінансування воєнної допомоги партнерам США – Україні, Ізраїлю та Тайваню.

8️⃣ Французький мільярдер Ньєль купив одного з найбільших українських провайдерів – "Датагруп-Воля". У лютому він купив у компанії Turkcell мобільного оператора Lifecell і наразі стає одним з провідних гравців на ринку постачання інтернет-послуг в Україні.

9️⃣ За повідомленням низки ЗМІ, Польща упродовж останнього року у кілька разів збільшила експорт до Білорусі, насамперед товарів подвійного призначення та автівок. Ці товари надалі реекспортуються до Росії в обхід санкцій. Польща активно закуповує російське та білоруське продовольство та низку товарів, які не є предметом санкцій.

Такі ж "схеми" викрито й у Литві, де Служба безпеки припинила постачання до РФ та Білорусі через компанії-прокладки низки "чутливих товарів".

***

№ 2.439

Том КУПЕР: ВІЙНА В УКРАЇНІ. 6 березня 2024

2024-03-07

Коротка інформація про деякі останні події…

Хоча Київ стверджує, що Повітряно-космічні сили (ПКС) Росії значно зменшили кількість ударів своїх Су-24 і Су-34, які випускають планерні бомби (з “понад 100” до “від 50 до 60” планерних бомб на день), росіяни підтримують стабільний рівень вильотів. Наприклад, щодня можна спостерігати кілька операцій, які виконують до шести низьколітаючих літаків Су-25. З огляду на нещодавнє передислокацію Су-34 з 4-го Центру бойового застосування (по суті, школи винищувальної авіації ПКС) на бази ближче до лінії фронту, можна очікувати, що росіяни вивчать причини своїх нещодавніх втрат, розроблять нову тактику, підготують додаткове нове озброєння (передусім, Х-36 “Грім”), а потім повернуться в стрій.

Дійсно, останніми днями російська операція SEAD тривала і, серед іншого, призвела до знищення більшої частини однієї з останніх українських позицій ЗРК С-300.

Минулої ночі “незвично великий” удар 42 “Шахідів” по цілях в глибині України може бути спробою змусити ЗСУ відвести частину своїх ЗРК дальнього радіусу дії від лінії фронту і таким чином покращити захист об’єктів у глибокому тилу. Українці стверджують, що 38 з них були збиті.

Після кількох місяців заяв про “знищення “HIMARS”, не надаючи жодних доказів, росіянам вдалося знищити першу українську пускову установку M142 “HIMARS”. Судячи з усього, він був уражений приблизно за 40 км за лінією фронту, а потім (квазі)балістичною ракетою “Іскандер-М”. Українські контакти підтвердили загибель екіпажу.

Дійсно, росіяни продовжили стверджувати про ще одну пускову установку M142 HIMARS (кадр з відео, про яке йдеться, додається нижче) – і що це була реактивна система залпового вогню БМ-30 “Смерч-С” калібру 300 мм:

проблема полягає в тому, що з відео незрозуміло, що саме було мішенню в цьому випадку.

У свою чергу, українці заявили про знищення щонайменше однієї реактивної системи залпового вогню БМ-27 в районі Пологів.

***

БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове.: позиційні бої.

Кремінна: бої за позиції в районі Тернів…

Бахмут: наступальні операції 98-ї дивізії ПДВ та 11-ї бригади ПДВ тепер повністю зосереджені на Іванівському. Ці два підрозділи витратили більшу частину свого наступального потенціалу, але їхнє командування все ще підживлює їх додатковими мобілізаційними батальйонами (резервістами). Росіяни займають позиції вздовж східної сторони села і намагаються просунутися в центр. Проблема: українське угруповання сил, дислоковане в цьому районі, схоже, почало отримувати артилерійські снаряди.

На південь від Бахмута і на північ від Кліщівки: прибуття артилерійських боєприпасів дуже допомогло українцям відбити велику атаку (переформованої… в XY-й раз) 4-ї мотострілецької бригади (колишньої ЛНР) і кількох інших підрозділів дві ночі тому. У свою чергу, цей російський штурм супроводжувався більш ніж 20 атаками безпілотників і численними авіаударами. Означає: залишається зоною, за якою варто стежити.

Авдіївка-Шахтарськ…

Загалом, останніми днями російський наступ на цій ділянці зайшов у глухий кут. Звісно, бої все ще тривають, росіяни атакують, але – за винятком двох районів – вони щонайменше зайняті риттям окопів. За останні 4-5 днів по Бердичі, Семенівці та Орлівці було скинуто близько 30-40 планерних бомб.

Бердичі: утримує 47-а мехбригада, яка відбила всі російські атаки.

Орлівка: після того, як 3-й штурм вибив росіян у високій петлі, 25-та повітряно-десантна взяла на себе оборону цього села. Однак, вона сильно постраждала від російських планерних бомб. Дехто каже, що росіяни тим часом утримують східну частину села, але я в це не вірю. Мені здається, що вони роблять щось набагато логічніше: намагаються просунутися вздовж двох озер на південь від Орлівки. Там вони можуть знайти хоч якесь укриття завдяки рослинності. Там вони, здається, вклинилися аж до третього такого озера, Зорянський Ставок, на південний захід від села.

Тоненьке: 53-тя мехбригада, здається, покращила свої показники за останні кілька днів, але 1-й російській мотострілецькій бригаді вдалося закріпитися в крайньому південно-східному куті цього села. Тоненьке також має вирішальне значення для оборони Орлівки: якщо воно впаде, росіянам буде набагато легше атакувати з півдня.

На південь від Тоненького росіяни намагаються просунутися і в напрямку Первомайського. Поки що без особливого успіху. Не зовсім зрозуміло, що вони насправді намагаються там зробити: з точки зору їхнього угруповання військ “Центр”, це “розпорошення сил”, а отже, суперечить їхній власній військовій доктрині.

На південь від Мар’їнки…

Побєда: 33-тя мехбат (поки що) добре тримається, але росіяни тим часом атакують не лише зі сходу, але й з півночі.

Новомихайлівка: яку захищає 79-а повітряно-десантна… Це район найзапекліших російських атак за останні кілька днів. Я не зовсім впевнений, що 155-та морська піхота закріпилася на східній стороні села та на місцевому кладовищі, як показує більшість картографів. Я впевнений, що їхні штурмові групи регулярно можуть дістатися туди. Звучить як “причіпка”, але це суттєва різниця… Росіяни весь цей час бомбардують з планерів село Костянтинівка, що на захід від Новомихайлівки.

'Death March' of another of 155th's assault groups, as seen on eastern approaches to Novomykhailivka.

Південне Запоріжжя

Роботине: Три дні тому 42-а мотострілецька дивізія зробила ще одну спробу досягти південного Роботиного, але вона закінчилася черговою поразкою, і відтоді ситуація затишшя.

джерело

переклад Антон ДАЛМОН для ПолітКома

***

№ 2.440

Основні теми доби 08.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Міністерство оборони РФ повідомило про знищення 47 українських БПЛА у небі над 5 областями, причому 41 з них начебто брали участь в атаці на авіазавод у Таганрозі, що виготовляє та ремонтує літаки далекого радіолокаційного стеження А-50, а також Іл-76.

Українські підрозділи протиповітряної оборони збили 12 з 15 ударних БПЛА на Донеччині, Полтавщині, Дніпропетровщині.

2️⃣ Ситуація на лінії фронту за добу майже не змінилася, але російські війська після перегрупування та поповнення особовим складом і технікою відновили наступальні дії у напрямках на Куп'янськ, Лиман, в околицях Бахмута, Авдіївки, на захід та південь від Донецька, а також в районі села Роботиного на Запоріжжі.

3️⃣ Президент Зеленський відвідав Туреччину, де зустрівся з президентом Ердоганом та взяв участь у наданні ім'я новому корвету, який закладено на турецькій військовій корабельні.

Ердоган запропонував провести наступний "саміт миру" у Туреччині за участі Росії, Зеленський відмовився.

Міністр закордонних справ Кулеба у Франції закликав партнерів відмовитися від стратегії "крапельної" допомоги Україні й нагадав, що нерішучість майже завжди призводить до масштабних воєн, які зачіпляють "миротворців".

Віцеспікер словацького парламенту Данко заявив, що Росія не є агресором й боронить в Україні власні інтереси.

Німецький міністр оборони Пісторіус висловився майже за всіх партнерів, що направлення військ НАТО до України не є можливим. Прем'єр-міністр Чехії Фіала уточнив, що наразі зібрано кошти на закупівлю 300 тис. снарядів з 800 тис., які доступні для купівлі.

4️⃣ Кабмін виділив на гуманітарне розмінування 2 млрд грн й цим коштом компенсуватиме 80% витрат на розмінування сільгоспугідь.

5️⃣ Віцепрезидент Єврокомісії Домбровскіс оголосив, що "рамки" переговорів про вступ України до ЄС буде оголошено наступного тижня й вони набудуть чинності після виконання Україною 4 додаткових "домашніх завдань".

Єврокомісія до кінця місяця надасть Україні €4,5 млрд макрофінансової допомоги за програмою Ukraine Facility, й ще €1,5 млрд – у квітні.

Український валютний ринок заспокоївся – НБУ за тиждень продав усього $156,8 млн, купив – $23,1 млн й це вкотре доводить, що агротрейдери не повертають валюту до України.

Голова парламентського комітету з фінансів, митної та податкової політики Гетманцев оголосив про наміри "проаналізувати" всі податкові пільги для бізнесу, хоча їх майже всі було скасовано ще восени.

6️⃣ Одіозного колишнього заступника Офісу президента Тимошенка призначено радником міністра оборони. Журналісти неодноразово звинувачували його в корупції, зокрема на програмі "великого будівництва".

***

№ 2.441

Пьотр Кульпа: Украину сливают? Суть положения Украины в треугольнике США-Россия-Китай

2023-07-15

ПЬОТР КУЛЬПА, ЮРИЙ РОМАНЕНКО, НИКОЛАЙ ФЕЛЬДМАН, "ХВИЛЯ"

В этой беседе польский эксперт Пьотр Кульпа объясняет суть геополитического положения Украины накануне саммита НАТО в Вильнюсе.

Смотрите всю беседу на канале Юрия Романенко в ***Youtube***.

***

Юрий Романенко: Друзья, всем привет, серферы, бездельники, боевые наши любимые медоеды и медианты. Уже есть и такой подвид наших зрителей. Кельты – еще одна группа. Само собой тоже, я думаю, сегодня с особым предвкушением ждут этот эфир, потому что сегодня у нас в гостях Пьотр Кульпа.

Николай Фельдман: ***Ура, ура!***

Пьотр Кульпа: Добрый день. Слава Украине!

Николай Фельдман: ***Героям слава!***

Юрий Романенко: Наш духовный отец. Наш духовный предводитель.

Николай Фельдман: ***Гуру.***

Юрий Романенко: Всех кельтов и всех медоедов. И почему мы его позвали? Да, в общем-то, мы давно хотели позвать. На прошлой неделе у нас должен был быть эфир, который сорвался по разным причинам.

Короче говоря, у Петра был хороший эфир на "Укрлайфе", и после этого эфира мне многие отписались, отзвонились и сказали: "Вот, он там так грозно вещал, что Украина чуть ли не потеряла шанс, что мы просрали наши шансы". Выводы такие делают. Не то, что вы говорили, а то, что такие выводы сделали люди. Что НАТО нам не дадут, и все выглядит очень угрожающе.

И мы решили в этом разобраться. Тем более, что в этом промежутке произошел ряд событий, прежде всего мятеж Пригожина, который, как мы думаем, очень серьезно повлияет на отношение к России и на расклад в самой России, и на участие России в больших раскладах и т.д.

Потом сегодня у нас президент выступал по случаю Дня Конституции в Верховной Раде и там много чего наговорил. Честно говоря, мы еще не успели все просмотреть, потому что буквально перед эфиром это. Я вот сижу, читаю, смотрю, что он там наговорил, то, в принципе, речь выглядит, как попытка программной подачи поднять дискуссию относительно перспектив Украины на доктринальный какой-то уровень. Пока еще непонятно, что это будет за доктрина, но президент запустил, дал такой пас по поводу того, что до Дня Независимости, очевидно, появится какое-то видение доктрины, куда же Украина двигается.

И вот мы, наверное, начнем с президента, потому что там я несколько таких цитат выбрал ключевых. Пять основных я выбрал. "Перше - філософія нашої перемоги, друге – глобальність української безпеки, третє - політика героїв, четверте - політика справедливості, п’яте - трансформації за 10 років, а саме нова зовнішня політика".

Вот начнем с главного – з Перемоги, як він її окреслює, потому что сейчас идет подготовка к саммиту в Вильнюсе, который будет в середине июля, и ключевой вопрос – что же Украина там получит, какие гарантии и получит ли она их вообще.

И вот, как президент говорит о Победе Украины:

"Коли говоримо про перемогу України в цій війні за свободу та незалежність, ми говоримо конкретно: перемога України – це звільнення від російської окупації всієї нашої території. Жодної частинки України ми не залишимо ворогу!

Перемога України – це вигнання з усієї території України всіх російських військових формувань, найманців і бойовиків.

І це повернення в Україну всіх наших людей, які були захоплені в російський полон або силою депортовані з України на російську територію.

Перемога України – це відновлення суверенітету України в межах міжнародно визнаних державних кордонів без будь-яких обмежень суверенних прав України. Україна сама обиратиме альянси для себе та своє майбутнє – очевидно, у Європейському Союзі, очевидно, у НАТО.

Ми маємо бути свідомі того, що шлях до головного – до нашої перемоги – важкий. І зараз іще поки ніхто не може сказати, коли ми пройдемо його до кінця. Але має бути національна згода щодо визначення нашої перемоги. Коли мета чітка, справедлива, то не так важливо, наскільки тернистий шлях до цієї мети. Україна пройде цей шлях до перемоги! І це вже не мрія – це реальність".

Пьотр Кульпа: Очень много моментов, которые здесь стоит прокомментировать.

Во-первых, связь суверенитета с Победой.

Давайте пока начнем это связывать, вернемся к 23 февраля 2022 года, и спросим себя, была ли Украина в этот момент суверенным государством.

Юрий Романенко: Нет.

Пьотр Кульпа: Вопросы – был ли 1) внутренний суверенитет, был ли 2) внешний суверенитет.

Короче, был ли внутренний суверенитет, могла ли Украина легально управлять своими делами, ресурсами и т.д. или все это происходило вне рамок конституционных, юридических определенных моментов на основе звонков и т.д.

На самом деле, эта война ввела в Украину управляемость легальную, потому что из-за того, что законы военного времени, **создали систему, когда Офис президента может управлять системой по закону**.

> 1) — Первый день Победы – это момент, когда это исчезает и возвращаемся к системе, в которой президент не имеет возможности заниматься восстановлением Украины, тем, о чем в Лондоне рассказывают.
>
> 2) — В первый день победы это все уже нелегально, потому что у президента нет таких полномочий, и ни у кого из его людей тоже таких полномочий нет, у премьер-министра таких полномочий нет и т.д.

Что касается **внешнего суверенитета, его тоже нет**, потому что страна, которая так устроена, не в состоянии гарантировать сплоченности и определенной линии, принятой наверху.

> 1) — Потому что каждая "касса" условно сама по себе.

2) — Это Байден напрямую сказал: что не будет понижения стандартов допуска в НАТО для Украины. Потому что страна не в состоянии гарантировать разных моментов.

Получается, что **все эти вызовы связаны именно с организацией государства**.

Это Украина, это президент говорит, но с точки зрения, как я вижу эту систему, то **все надо бы начать с легальности управления страной**.

— На самом деле, этих рычагов нет. Нет легальных рычагов управления, поэтому говорить про справедливость… Чью справедливость? Ну, чью?

Второй момент – Победа.

Здесь считаю, что формально все хорошо, возврат территорий. Полный суверенитет в том смысле, что Россия не имеет права диктовать, ограничивать Украину в том, в какие организации вступать или не вступать. Это полностью воля украинского народа.

1) — Не хватает момента возвращения международного права, что значит наказания виновных.

2) — Нет репараций. Это из того, что ты прочитал.

Николай Фельдман: ***Там достаточно большой текст.***

Юрий Романенко: Я же не все прочитал.

Пьотр Кульпа: Эти моменты необходимы.

Но надо понимать, что с точки зрения системной безопасности, чтобы эта пролитая кровь не прошли даром,

1) — нужно выдворение России из Европы, как актора в системе безопасности.

Это значит, что

2) — Россия должна быть исключена, прежде всего, системой санкций таким образом, чтобы эти санкции давили на нее так, чтобы она не была сильно в состоянии вернуться к агрессии.

Вот это то, перед чем стоит вся система в Европе. И думаю, что беспокоит больше всего соседей России, начиная с Финляндии через страны Балтии в Польшу и, конечно Украину, это зона созависимого выживания, как мы это говорили много раз.

Юрий Романенко: Вот президент на этот счет сказал достаточно интересный такой момент:

"Україна запропонувала Формулу миру – єдиний всеохопний і чесний план подолання як самої російської агресії, так і всіх її наслідків. Зміст пунктів Формули миру та загалом сама Формула відповідають нормам Статуту ООН і підтримані Генеральною Асамблеєю ООН. Більш як у 25 міжнародних документах задекларована підтримка Формули миру, зокрема в заявах і деклараціях «Великої сімки», Євросоюзу, Ради Європи

Ми об'єднуємо світову більшість заради повної реалізації *Формули миру* та готуємо *Глобальний саміт миру*, який дозволить усім націям світу проявити своє лідерство в реалізації тих чи інших пунктів Формули".

Лирика. А теперь более интересный пункт:

"Але чому виник дефіцит рішучості, який спонукає нас разом з союзниками та партнерами шукати шляхи його заповнення? Є дві причини цього.

На жаль, агресор досі присутній в організаціях, які повинні захищати від агресій. Зокрема, це ООН, де Росії досі дозволено мати вплив в тих чи інших структурах і де Росія зловживає місцем постійного члена Радбезу та правом вето, які захопила, до речі, в порушення Статуту ООН.

Друга причина – деякі держави та лідери світу досі, на жаль, озираються на Росію при ухваленні власних рішень. Це можна назвати абсурдним та ганебним самообмеженням суверенітету, бо українці довели, що Росію не варто боятись. Росія програє, коли зустрічає сміливий та впевнений спротив. Вільний світ володіє усіма збройними, санкційними, політичними, економічними, а головне - ціннісними перевагами, які дозволяють побудувати повний захист від будь-яких російських посягань та шантажу. І це вже не мрія - це реальність. Разом з партнерами ми вже почали будівництво такої системи переваг".

А от чи розпочали?

Пьотр Кульпа: Я считаю, что позиция абсолютно правильная, но вопрос в другом:

— насколько она отвечает интересам самых больших игроков.

И здесь, прежде всего, такая позиция будет поддерживаться всей Центральной Европой. Президент Франции, его выступление в Братиславе, где просто диаметрально поменялась позиция Франции. Я могу об этом рассказать, я думаю, что это важный момент.

Юрий Романенко: Макрона в смысле?

Пьотр Кульпа: Да. Это удар по Германии очень сильный.

Юрий Романенко: Давайте чуть позже, но это интересно.

Пьотр Кульпа: Да. Но стоит здесь видеть, что такая позиция может не до конца отвечать интересам США прежде всего, потому что в отношениях с Америкой слабость России является ее силой.

Короче,

— никто не заинтересован в том, чтобы Россия развалилась.

Николай Фельдман: ***То есть, есть интерес, чтобы она осталась слабой?***

Пьотр Кульпа: **Есть интерес в том, чтобы она оставалась.**

Николай Фельдман: ***Именно в слабом виде?***

Пьотр Кульпа: Каждый заинтересован в том, чтобы Россия оставалась его союзником. В том числе США.

— Я убежден в том, что США верят в то, что придет момент, когда Россия будет их союзником. Если представить себе ситуацию, в которой…

Давайте сначала пойдем по позициям отдельных стран.

Старая Европа начинала с того, что

1) — "не будем вам помогать, потому что вы через три дня и так проиграете". Это первый был подход.

2) — Второй подход был "давайте уступать территорию, надо договориться, потому что с Россией нельзя шутить, они и так победят".

И думаю, что это закончилось. Помню, был день, когда приезжали Шольц, Макрон и Драги в Киев, Евросоюз приезжал, был у нас эфир, помню. Тогда этот момент закончился.

3) —.Третий период – это была игра "Плохой Путин – хорошие русские". "Давайте будет увеличивать поставки оружия, чтобы изгнать Путина, чтобы победили хорошие русские, и чтобы снова можно было вернуться к старой системе".

А сейчас у нас наступил раскол в Старой Европе.

Есть два момента, я об этом скажу.

Во-первых,

Германия первый раз нарисовала свою стратегию безопасности, где вообще не упоминается Центральная Европа, ее вообще нет, и есть очень сильная тенденция на дружбу с Францией. Более 20 раз упоминается Франция, что она очень важная и т.д. В то же время, Макрон в Братиславе, в

Центральной Европе делает выступление и говорит так: "Вся Западная Европа делала ошибки и это были ошибки Германии. Ошибкой было отказываться от ядерной энергетики и увеличиваться зависимость от русских углеводородов. Ошибкой было пренебрегать производством оружия и оставлять это другим. Европа должна держаться на собственных ногах и оружие для европейцев должно покупаться в Европе. Короче, во Франции". Третий момент. Макрон говорит, что отходит. Помните его выступление в 2017 году, когда он вообще дверь открыл для Путина. И вообще он сказал, что НАТО болеет мозговой смертью.

Сейчас все возвращается, но главное, что Макрон считает, что Россия является страной невменяемой, что надо сорвать всякие надежды, связанные с Россией. Должна быть воссоздана граница и система должна вернуться к такой, какой она была до 1939 года. Есть Центральная Европа, которая главный союзник Франции.

Юрий Романенко: Малая Антанта?

Пьотр Кульпа: Ну, да. Такого типа.

Юрий Романенко: Я вот читаю речь Макрона в Братиславе и у меня просто вот это дежавю.

Пьотр Кульпа: Но у Франции нет ни ресурсов, ни воли, чтобы выполнить такую роль.

Казалось, что после 1919 года до 1939 года была надежда, что Франция сохраняет потенциал возможностей. Но оказалось, что Франция проиграла Первую мировую войну таким образом, что этой стране был сломан абсолютно позвоночник. Франция не была в состоянии воевать ни с кем нигде.

Юрий Романенко: Хотя формально была победительницей.

Пьотр Кульпа: Да, но просто количество погибших было таким огромным, что просто все… И никто этого не увидел. В 1939 году, когда появилась статья "Стоит ли умирать за Данциг", все согласились, что нет. Потом она проиграла практически так же быстро, как Польша. Просто отсутствие воли.

На сегодня я не считаю, что что-то поменялось.

Просто **Франция – это страна со сломанным позвоночником. Она не способна. И просто ее доверие я оцениваю очень низко, как страны, которая могла бы на что-то влиять.**

То же самое, если посмотрим на Германию.

Германия всегда выбирала, и будет выбирать варианты, ориентированные на Россию. И вот здесь противоречие. А с другой стороны Россия не будет

одобрять ситуации, в которых Украина становится неподконтрольным пространством.

И простая вещь, я бы хотел отметить.

То, что я вижу, это большой успех, что программа открытая Франции.

В этой речи Макрона видна логическая ошибка.

> Он говорит так: "Мы французы, европейцы лучше понимаем, что значит быть рядом с Россией, а американцы этого не понимают". А я отвечаю, что американцы лучше это понимают, чем французы, потому что Центральная Европа ближе к России и лучше понимает позицию США, чем Франция, которая играет. Все это в речи Макрона было бы классно, если бы он не говорит о самостоятельности Европы и т.д.

Это нереально и это в конце играет на Россию, к сожалению.

Если посмотрим на то, что происходило.

Это то, что ты вспоминал я в интервью "Укрлайфу" говорил. Смотри, идут секретные переговоры на нескольких форумах, в которых нет никого из Центральной Европы. Нет Украины, Польши нет. Politico делает анализ, в котором говорит, что там Соединенные Штаты, Великобритания, Германия, Франция. Что это значит?

Я воспринимаю это так, что речь Макрона это было, как будто, "присоединиться, чтобы не остаться в стороне", показать, что мы, несмотря на то, что желаем говорить с Путиным, на самом деле мы антипутинские покупаем себе какие-то позиции в Центральной Европе, чтобы нас там хоть как-то воспринимали.

В целом получается, что США своим главным партнером в Европе видят Германию. Так было. Это значит, что концепция Межморья и поддержка Межморья Соединенными Штатами в этом периоде. Кофе не исключает чая. Этого нет.

Смотрите, если решают без Украины, если решают без Польши, то это значит, логика такая, что нельзя дать никаких гарантий. Это будет новый "Будапешт", то есть фикция. Согласны?

Юрий Романенко: Да.

Пьотр Кульпа: Ну, нельзя. Дальше. Польша не даст никаких гарантий, которые будут идти на шаг вперед от того, что дают ей США.

Значит,

— США не собираются давать каких-либо более углубленных гарантий.

Мой подход очень консервативный.

Он говорит, что **гарантии должны быть основаны на двух принципах**.

1) — Первый принцип – это единство ценностей.

2) — Второй принцип – это единство рисков.

Можно поставить вопрос так: **есть ли у нас единство ценностей?**

Давайте посмотрим.

Если бы все держалось на единстве ценностей, то легко говорить о единстве ценностей, когда риски другие.

— С австралийцами можем иметь единые ценности, но создавать союзы будет очень сложно, ведь риски в любой ситуации будут другими.

На самом деле возвращается **вопрос, я бы сказал, кондиции украинской государственности.**

1) — В Лондоне каждое третье слово – "коррупция".

2) — Эта ситуация крайне опасна, потому что какой рациональный, какой разумный будет думать, что Запад будет больше доверять честности украинской администрации, чем украинских граждан. Это же абсурд, правда?

Есть такое восприятие.

Посмотрите, как это влияет на то, как это видят другие.

1) — Коррумпированные люди готовы подписаться под всем и везде, потому что им до лампочки, потому что это фанера.

Смотрите, как

2) — это влияет на армию, на людей, которые собственной кровью, собственной жизнью рискуют.

Юрий Романенко: Деморализующе это влияет.

Пьотр Кульпа: Да. Посмотрите, как это влияет на мечту народа, например, на воссоздание Украины.

Вор подпишет, что страна получила миллионы, согласится на то, что выгодно создавать не в Украине тому, который хочет что-то спихнуть.

Это простые вещи.

Скажу ужасную вещь.

Ленд-лиз. Система придумана для самых близких друзей - для Черчилля Рузвельтом, который хотел помочь.

В ленд-лизе что характерно? Что тот, кто им пользуется, требует то, что ему надо. **Нет никаких посредников, но есть цена**.

> **— Именно эти моменты заблокировали ленд-лиз для Украины, потому что нет цены, все будет в скрытых контрактах и есть посредники. Можно накручивать сколько угодно, можно рисовать.**

Я говорил с другом, американцем, который был аудитором войны в Ираке.

> **И говорили тоже про Афганистан, потому что меня интересовало, каким образом можно было нарисовать 2 триллиона. Два триллиона в Афганистане!**

Все можно нарисовать, все, потому что есть тайна, есть посредники и можно накручивать что угодно.

Это гранты, ничего не надо платить. Гранты лучше, чем ленд-лиз.

> — Но вопрос в том, что мы платим за это кровью, потому что если кто-то воюет минометом советским 1947 года, в Школу министров пришел солдат, который таким оружием воевал, пользуется телефоном 1942 года. Вот так заметно поступают.

И **все эти вопросы, которые идут во время войны, будут проявляться во время *восстановления*.**

На прошлой неделе в Киевской школе государственного управления был цикл лекций Ларри Даймонда, это из Стэнфорда, гуру абсолютный демократии, рисков, коррупции и т.д.

Он говорит, что все линии международной помощи очень рискованны с точки зрения создания и укрепления коррупционных систем в зависимых странах.

Просто **элиты садятся на эту иглу** и спокойно без нефти и газа можно…

Африка на этом стоит.

Юрий Романенко: И управляется таким образом.

Пьотр Кульпа: Управляется, потому что…

Смотрите, **легко управлять ворами**.

И суть здесь в том, чтобы это убрать.

> Я вижу, есть моменты положительные. На позапрошлой неделе был принят закон, я забыл его номер, но найду. Это исторический закон №5322 про прозрачность оптовых рынков энергии. Если бы такой закон был 20-30 лет назад.

Верховная Рада приняла такой закон. Регулятор там Ольга Бабий, великий человек. Что для меня ценно? Не то, что такой закон был принят, а то, что он был принят путем консенсуса.

То есть начали говорить.

Сначала ДТЭК взял всех активистов, которые сделали сотни поправок, чтобы заблокировать, но вдруг оказалось, что можно договориться. Сказали: "Люди, позже будет такой закон. Мы можем сделать его сами, разложить его на 4 года или просто взять и заблокировать. Ну, заблокируете, ну и что? Почему в других странах вы можете действовать по цивилизационным нормам, а здесь не можете?". И договорились. Это, я считаю, большой успех.

Вопрос вот, еще раз – **Победа и Суверенитет.**

Эти два момента.

Что касается ценностей, как считаете, Украина является демократической страной?

Юрий Романенко: Формально – да.

Николай Фельдман: *Отчасти*.

Юрий Романенко: А реально – нет.

Пьотр Кульпа: Я себе это представляю так.

Для меня **демократия – это система, в которой партии проигрывают выборы.**

Здесь меняется власть мирным путем, но вопрос такой:

> **— есть ли в Украине партии?**

Есть проекты.

Вопрос в том, насколько то, что власть меняется, является производной факта, что в Украине было 5, 6, 7 олигархов, которые воевали между собой, и как бы выглядела украинская демократия, если бы вместо 7 или 5 олигархов был бы один, как в Беларуси.

Чем бы она тогда отличалась от Беларуси?

Это значит, что **есть большой дефицит учреждений, институтов для того, чтобы страна могла существовать. Это вопрос доверия**.

И последний момент – это вопрос рисков.

Есть ценности, а есть риски.

Считаю, что безопасность в первый день мира – это система, в которой под формальным и неформальным "зонтом" НАТО возникает система гарантий.

Это система, в которой плечо в плечо с украинскими солдатами есть литовские, польские, немецкие, французские солдаты.

Количество – не ключевое, но на всей этой линии от Финляндии есть риски. Пойдет удар – кровь будет литься, потому что только такое разложение акцентов рисков в состоянии заставить западное общество, которому кажется, что оно далеко, думать трезво.

Этот момент считаю ключевым.

На сегодня, может быть, что-то тронется.

> 1) — Когда было сказано, что есть последние дни, чтобы что-то сделать, ничего не было сделано.
>
> 2) — Мы были исключены из игры в подготовку условий мира.

Юрий Романенко: Но появились новые вводные.

Пьотр Кульпа: Новые вводные.

Юрий Романенко: Теперь вопрос. По поводу вводных, потому что самая главная вводная, которая произошла за эти дни – это бунт Пригожина или мятеж Пригожина, как его назвали. На Foreign Affairs волна статей прошла на этот счет. "Новое смутное время в России. В Москве не 1917 год, а 1604". Владислав Зубок пишет. Это Foreign Affairs, напоминаю, самое серьезное, посвященное внешней политике издание. Не только внешней политике. Политике.

Так вот он пишет:

"Тем не менее, нет сомнений, что дело Пригожина необратимо изменило ситуацию в России. Многое остается неясным в отношении восстания и его последствий. Однако ясно, что, возвращаясь к 1917 году, Путин, его критики и противники в равной степени тянулись к неверной исторической аналогии. То, что сейчас происходит в России, меньше похоже на события 1917 года, чем на события более ранней эпохи: так называемого Смутного времени, или Смуты, который длился с 1604 по 1613 год. В этот период русская династия Рюриковичей пришла к

насильственному концу, и потребовалось десятилетие войн и гражданских потрясений, прежде чем династия Романовых укрепила монархическую власть. Тем временем Россия почти перестала существовать как суверенное образование — судьба, которая сегодня может снова постичь Россию, потому что персонифицированное автократическое правление Путина затрудняет представление об упорядоченной преемственности".

Пьотр Кульпа: Хорошо. Я простые вещи хочу сказать.

Во-первых, этот бунт показал, что каждый, у кого есть 1000 вооруженных людей в состоянии создать проблемы для целостности Российской Федерации, занять город.

> И в принципе это может произойти по всей территории и произойдет, потому что этот блок уже был принят. Во многих местах есть элиты, которые просто увидели в этом шанс, увидели, что король раздет.

Шуточный момент такой, надо подчеркнуть, что за время "специальной военной операции" Ростов-на-Дону – это самый большой город, который получилось у них взять. Правда? Это факт.

Мой чисто институциональный месседж, который хочу, чтобы вы приняли.

Смотрите, Пригожин остановился, становился в ситуации, мы все понимаем, что этот типа бунт был криком и пониманием, что без этого будет ничтожен. Что нет выхода. Его нет. Это был ход человека, загнанного в угол, в безвыходное положение.

Что происходит?

Начинается бунт и приходит момент, в котором он остановился. В таких ситуациях самый рациональный выход, что должен быть кто-то, кто был в состоянии гарантировать, что любое соглашение, которое там было сделано, будет выполнено. Согласны?

Юрий Романенко: Да. И Путину понадобился посредник.

Пьотр Кульпа: Вопрос не в том.

Вопрос в том, что доверие к Путину со стороны Пригожина и к Пригожину Путина надо устанавливать на ноль.

Просто **ноль доверия**. Потому что любые возможности доверия были использованы. Время, когда они могли говорить на уровне, уже прошло.

Юрий Романенко: Это вчера Лукашенко использовал, когда рассказывал вот эти истории.

Пьотр Кульпа: Я считаю, что эта история была рассказана для того, чтобы 1) — показать один факт, а 2) — второй скрыть.

Юрий Романенко: Согласен.

Пьотр Кульпа: Показать факт,

во-первых, **что Лукашенко уже не является "шестеркой" у Путина**. Что есть кто-то выше, в Пекине и Лукашенко имеет статус, независимый от Путина, как у президента Казахстана. Это, во-первых.

Во-вторых, **что Пригожин из-за африканских дел более-менее находится на таком же уровне, имеет свои каналы, является одним из князей, который оспаривает ярлык в Пекине**.

Вот то, что видим. Это, я бы сказал, **плохой момент**.

Юрий Романенко: Для кого?

Пьотр Кульпа: Для нас. Для Украины, для Польши, для всей Центральной Европы, потому что это значит, что Лукашенко гарантируется Пекином, а не слабым, разваливающимся Путиным.

Значит **вызовы для нас на будущее намного более масштабные**, потому что можем только представить, я в этом не верю, ведь все идет к миру.

Визит Блинкена в Пекин. Я прочитал перевод китайский и американский. Просто сложно найти еще такие две дружелюбные страны. Лучшие друзья не напишут такого оптимистического, как они понимают друг друга и т.д. И товарищ Си принял, и вообще просто. В современном мире сложно найти такой пример дружбы.

Думаю, что здесь они нашли какой-то modus vivendi и, в принципе, это видно.

Я думаю, что **этот визит был подтверждением**,

> 1) — во-первых, того, что **Китай не помог никак России. Никак**. Мог, но не помог. Сегодня перед встречей читали эту информацию, что Китай полностью поддерживает…

Юрий Романенко: Цитируем специально:

"Китайский посол при Европейском Союзе Фу Цун заявил, что не исключает поддержки Пекином стремления Украины восстановить территориальную целостность, вернувшись к границам по состоянию на 1991 год".

Это вызвало огромный резонанс в России по пабликам, они начали трактовать, что не то подумали, что на самом деле это не то, что вы думаете, но Министерство иностранных дел Китая отреагировало на это

заявление своего посла в ЕС Фу Цун. Во время пресс-конференции пресс-секретарь КНР Мао Нин отметила, что позиция Китая по Украине "является последовательной и четкой".

Дальше цитата:

"Мы считаем, что все стороны должны работать над созданием благоприятных условий для политического урегулирования кризиса путем диалога и переговоров".

Пьотр Кульпа: Ну, вот. Получается так, что для нас плохо, что режим Лукашенко будет получать поддержку из Пекина.

И, по всей вероятности, добро на это Китай получил из США.

Юрий Романенко: То есть, они так осторожненько начинают формировать…

Николай Фельдман: ***Зону влияния.***

Юрий Романенко: Нет, не зону влияния.

Пьотр Кульпа: Я считаю, что есть уже, **был уже достигнут какой-то момент условий мира.**

И то, что сегодня президент Зеленский говорит, и то, что сегодня президент Дуда здесь. Консультации, какие-то моменты.

С точки зрения Польши, с точки зрения президента Польши я скажу так – такое положение выгодное, потому что, смотрите, если Украина поступит так, как в 2014 году, когда оказалось, что на Майдане был министр иностранных дел Польши, а вдруг по "Минску" его уже нет. Понимаете, поляки, с одной стороны, сказали: "В "Минске", как хотят украинцы на это идут с французами и немцами будут сидеть вместе с русскими. Пожалуйста". С другой стороны была радость, что не надо было этого "есть", правда?

То же самое будет, если таким путем пойдет, то в Польше это примут хорошо. Поляки будут понимать, что без Польши никакие гарантии не будут реальными, будут экзотическими, потому что вся инфраструктура и т.д., дальше, не будет возможности. Такая ситуация очень сильно укрепит положение Польши, потому что любая прислуга в плане безопасности будет ставить другие страны в положение клиентов в отношении Польши, если не будет системного решения, в котором будет распределение обязательств по безопасности в отношении Центральной Европы. То, что я говорил. Все мы после мира рискуем собственной кровью и гарантируем себе системную безопасность.

Короче, **возникает союз в Центральной Европе с поддержкой США.**

Если Западная Европа, Старая Европа будет это поддерживать – хорошо, если не будет – ничего это не поменяет. Думаю, возникает еще не на завтра, но на послезавтра возникает конструкция Центрально-Северной Европы. От варягов до греков.

Юрий Романенко: С Британией?

Пьотр Кульпа: Британия, я думаю. Норвежцы не знают, что с деньгами делать.

Юрий Романенко: Я скажу. За 5 лет 7 млрд долларов будут вкладывать в Украину. Это уже те деньги, с которыми они определились, во что вкладывать.

Пьотр Кульпа: Вопрос в том, что вкладывать можно миллиарды и сделать из них еще больше.

Юрий Романенко: Конечно.

Пьотр Кульпа: Здесь вопрос не в том, а в том, в каких условиях сохранить первые для того, **чтобы деньги, которые вкладываются, работали на Украину, как суверенную, полноправную, сильную страну и укрепляли ее**.

> 1) — Дальше чтобы это не было против украинской идентичности, потому что если окажется, что для того, чтобы строить что-то, надо 2 млн турок и 5 млн людей из Пакистана и т.д.

Просто вопрос в том, что

> **2) — система должна служить украинцам, а не украинцы развитию каких-то *абсолютных царей*, потому что экономика должна служить людям, а не люди экономике.** Просто логика чистая.

Очень много моментов, которые надо учитывать.

> **3) — Без сильной субъектности, без сильной организации, верховенства права сложно будет этого достигать.**

Я считаю, что **ключевой вопрос, который стоит перед Украиной, это вопрос хочет ли Украина быть европейской страной**.

Это стратегический вопрос.

Он отвечает, он как миссия как будто, он должен нам помогать отделать то, чем мы занимаемся, от того, чем мы не занимаемся.

Например, вот вижу нарисованную карту России, разделенной на куски.

Юрий Романенко: Это карта ПостРоссии.

Пьотр Кульпа: Да, хорошо. Предположим, что завра Россия сдалась Украине. И вот, пожалуйста, из Офиса, с Банковой можно проезжать в Крым. Супер.

Юрий Романенко: Да и в Сочи, наверное.

Пьотр Кульпа: Хорошо. Вопрос возникает, хочет ли дальше Украина быть европейской страной или нет? И, на самом деле, что меняется в сознании и т.д., потому что возникает Советский союз, правильно?

Николай Фельдман: ***Я не готов ответить даже на такой вопрос. Почему вдруг возникает? Как это вообще скажется на амбициях?***

Юрий Романенко: Потому что возникает соблазн ничего не менять.

Пьотр Кульпа: Да. Это, во-первых. Ну, хорошо, возникает Московия со столицей в Киеве с территорией Советского союза. Империя возрождается. Это наше, мы победили в войне, правда?

Николай Фельдман: ***С верховным лидером Владимиром Зеленским?***

Пьотр Кульпа: Да.

Юрий Романенко: Великим. Великим верховным лидером. Попрошу.

Пьотр Кульпа: Дальше. ФСБшникам второго и третьего ранга по лампочке, какой Владимир там на потолке.

Николай Фельдман: ***Потолок все стерпит.***

Пьотр Кульпа: Вот смотрите, возвращаемся. Вопрос – хочет ли Украина быть частью Европы, потому что, если возвращаемся к тому, что ты говорил про статью Foreign Affairs про начало 17 века, был момент, когда в Москве не было армии, когда Владислав IV с армией мог занять Россию, стать царем и т.д. Он, как историки пишут, взял огромную взятку за то, чтобы он этого не делал, никуда не залезал, и спокойно вернулся, понимая последствия. Потому что вопрос, где хочешь быть и кем хочешь быть. Он просто, Вазы (династия королей -прим. Ю.Р.) были фанатами католицизма, и не представляли себе…

Юрий Романенко: Лучше быть европейским королем, чем московским царем, да?

Пьотр Кульпа: Может быть, и нет, потому что они были очень слабенькими королями. В смысле, польский король – его выбирали, он был бедный.

Юрий Романенко: Не французский. Он был «primus inter pares», первый среди равных и то временно.

Пьотр Кульпа: Да. Он был такой, я бы сказал, демократичный. Скажу вам так, польский король даже не мог себе разрешить купить земли или дворец и т.д., потому что это ограничивалось законом. Например, в Иванове есть

Летний дворец, в котором жил Собеский. Он был приобретен на подставное лицо.

Николай Фельдман: ***Первая в мире схема.***

Пьотр Кульпа: Схемы были.

Юрий Романенко: Наши люди!

Николай Фельдман: ***Вот откуда этот исток.***

Пьотр Кульпа: Там, **где появляется демократия, появляются схемы**.

Николай Фельдман: ***А мы-то думали, что коррупция из Московщины.***

Пьотр Кульпа: Это очень важный вопрос. Ключевой вопрос. Он будет нам отвечать на то, чем занимаемся и чем не занимаемся. Что нас приближает к этой цели.

Юрий Романенко: И где мы должны остановиться и поставить границу.

Пьотр Кульпа: Да, потому что, Юра, основа в чем?

В том, **чтобы играть в Европе, в цивилизованном мире, необходимо создать условия, чтобы возникла длинная воля на 30-40 лет, которая будет гарантировать, что мы предсказуемые, что мы к чему-то стремимся.**

Это характеризовало, например, страны Центральной Европы, Польшу после 1989 года.

> — Просто **независимо от того, кто правит, как правит, все соглашаются с тем, что Евроатлантическое направление, что верховенство права, что демократия и т.д.**

Здесь, кажется, что что-то поменялось, потому что направление Московия исчезло из украинской политики, потому что каждый, кто сегодня хотел бы развивать направление на Москву, будет выглядеть придурком, поддержки не получит.

Но знаешь, что они будут делать?

Они будут играть в fail state, в дикие поля. Чем хуже, тем лучше.

Если вернуться к тому же 17-му веку и посмотреть дорожку, что между Краковом, Бахчисараем и Москвой, просто после каждого похода Украина теряла кровь людей, потенциал и все возможное.

И потом вернуть что-то было невозможным.

Юрий Романенко: Жизнь растекалась на Слобожанскую Украину, на Червону Украину.

Пьотр Кульпа: Просто нельзя, когда уже есть два гетмана, сложно из них сделать одного. А когда три? Уже идет нормально…

Считаю, что ответ на ключевой вопрос и консенсус – Украина, как часть Европы.

И первый пункт – это Европейский Союз.

> — Можно считать, что вход в Европейский союз невыгоден с экономической точки зрения. Может оказаться, что по многим параметрам он не будет так выгоден, как если бы идти другим путем, но он дает одну великую вещь – институциональный опыт. Когда входишь в эту организацию, становишься частью Европы.

Я верю в то, что противоречия, которые будут в Европейском Союзе, не приведут к тому, что он будет сплачиваться, а наоборот может привести к распаду.

Первый – начать качественно играть в этой лиге. И потом неизбежно будет спрос, будут появляться возможности Центральной Европы, Межморья, все то, о чем мы говорим.

И будет заинтересованность со стороны США.

Почему?

Есть два момента.

Первый – давайте представим себе конфликт на Дальнем Востоке. Предположим, что приходит момент сумасшествия. Это маловероятно сегодня, но все же допустим начинается конвенциональная война Китай – США. Возможно. Какая это будет война? Это будет воздушно-морская война. Тем не будет каких-либо армий миллионных, которые передвигаются и т.д.

Юрий Романенко: Но у них есть союзники. Оно готовят союзников – Вьетнам, Южную Корея, Японию, Филиппины, кстати.

Пьотр Кульпа: Хорошо. Вопрос в чем? Вопрос в том, что это будут блокады, это будут точные удары и т.д. Мы можем себе представить, что условный Путин, условный режим в Москве получает поддержку из Северной Кореи в виде тыс. военных, которые передвигаются в Центральную Европу. И можно поставить вопрос – кто тогда является победителем, а кто – донором безопасности.

Вот этого типа сценарии должна Украина показывать для того, чтобы вход в НАТО не был каким-то подарком для нищего родственника, а на

самом деле здесь вопрос Украины, как часть Центральной Европы, потому что это будет угроза.

Беларусь, как долго она есть, она создает равную угрозу для всех Балтийских стран, Польши, Украины. Одна зона, одни риски и т.д. Мы все это должны видеть и независимо от всего углублять сотрудничество в безопасности, и понимать, что наша безопасность неразделима.

Поэтому, когда слышу об опции Турция, что вот мы будем с Турцией, слышу с очень высокого источника, Европа и т.д., вижу огромный риск. Закончится тем, что 10 млн изгнанных из Крыма турок приедут в Украину.

Юрий Романенко: Если сделаем Крымско-Татарскую автономию.

Пьотр Кульпа: А зачем автономия? Без автономии. Автономия будет результатом. Я считаю, что первое, что надо сделать, это снять в Крыму автономию. Какие автономии в унитарном государстве? Это бред.

Просто посмотрите на это ответственно. **Я скажу страшную вещь.**

За исключением узкой части государственности, которой является армия,

> **1) — остальная огромная часть украинской государственности очень похожа на ту картину в России после Пригожина.**

Короче говоря,

> **2) — мы говорим не про государство, а про какие-то схемы, сделки, не встречи, а сходки. Этого типа. Это для других стран вызывает недоразумение и страх, потому что сложно в такой в такой системе что-то…**

Юрий Романенко: Короче говоря, когда такая система остается, то Запад смотрит на Украину, как потенциальную новую Россию, в том случае, если она так остается – милитаризированная, со схемами и всем остальным. Просто будет маленькая Россия, просто озлобленная.

Пьотр Кульпа: Предположим, завтра закончилась война.

Давай посмотрим на это с точки зрения людей, которые были именно на фронтах. Давай посмотрим не на Украину, а на Россию. Путин будет эту войну продолжать и режим будет продолжать, потому что будет проблема, что с людьми сделать.

1) — После "бунта" Пригожина с вагнерами была проблема, что с ними сделать, они не могут их просто отпустить, потому что это опасные люди.

Юрий Романенко: Поэтому их отправляли в Африку.

Пьотр Кульпа: В Африку или убивают, или в армию просто. МЫ говорим в армию, а в этой армии снова 500 тыс. людей, которые видят беспредел, которые сталкивались со смертью и т.д.

Какой аппарат террора необходим, чтобы с ними справиться?

— Ты подумай, что Сталин делал, чтобы справиться, потому что был опыт декабристов, которые были последствием наполеоновских воен.

Это невероятный риск для России, для пост такой, а кто сказал, что не для Украины?

— Если представляем себе город украинский, в котором какая-то часть… Этого не будет, конечно, но просто этого типа вопросы могут люди ставить.

Николай Фельдман: ***Это вы говорите о том, что это риски.***

Юрий Романенко: Смотри, вопрос на логику. Кстати, полайкайте эфир. Уже 7240 человек смотрит. Это рекорд для эфира с Петром Кульпой. И это достаточно много для нашего канала.

И вопрос на логику.

Вы раньше говорили, что Путин в этой войне стачивает оппозицию, всех неугодных перпеттум-мобиле для удержания власти. Теперь получается, что он раскрутил этот маховик, создав огромное количество милитаризированных людей, количество которых будет увеличиваться, потому что все больше мужчин проходит этот опыт. Он тем самым создает вероятность, что пригожинские сценарии могут повторяться.

Пьотр Кульпа: Абсолютно. Это на 100%. Просто Пригожин показал, посмотрите…

Юрий Романенко: 4500 человек могут взять Москву.

Пьотр Кульпа: Сколько городов, сколько местности, где-то можно добивать, можно отправлять, можно прогнать из Москвы всех смотрящих, любой контроль – это можно просто убрать таким образом.

Потому что **момент распада России это будет момент, в который перестанут отправлять налоги. И что дальше? И это уже распад.**

Юрий Романенко: Из Ростова.

Пьотр Кульпа: Например. И уже все – распад.

Думаю, что здесь вопрос в том, что **это на 100% произойдет, потому что нет сил у России, чтобы этому противодействовать**.

2) — Во-вторых, Россия перестала быть для них страной, явлением, за которое будут погибать. Никто за это не будет воевать. Просто. Хотят отделаться, пусть отделяются. Это во-вторых.

3) — В-третьих, это значит, **что началось 24 февраля 2022 года, придет к быстрому концу.**

> **— Не будет потенциала ни морального, ни экономического, чтобы воевать.**

Поэтому здесь стратегия Украины не соглашаться на советы, которые помогают или не помогают, чтобы добиваться своих условий.

Мне кажется, что **сейчас энергия мира пойдет на то, чтобы помочь России не развалиться**. Быстро какой-то мир и т.д.

Юрий Романенко: СВО превращается в СМО, я сейчас сформулировал, - специальная мятежная операция.

Пьотр Кульпа: Может быть так, что, если произойдет смена власти, вдруг окажется, что появился "спасатель" хороший, вождь, который все, что плохое - на Путина.

> — Интерес мира переключается на Россию. Надо им помогать, они бедные-голодные. Какие репарации и т.д.?

И **в целом, несмотря на то, что 1) — получили обратно территории, несмотря на то, что 2) — в войне мы провозглашены победителями, на самом деле эта война проиграна.**

Если будет так, что

> 1) — Россия возвращается в мировую систему с другим уже президентом,
>
> 2) — если Беларусь остается геополитической частью этого режима,
>
> 3) — будет то, что показал момент с Пригожиным, присутствие Китая в Центральной Европе.

Тогда эта война на самом деле будет войной проигранной.

Если

> **— в Украине 1) — власть, администрация будет дальше заниматься системным воровством, тогда 2) — воссоздание будет невозможным, 3) — вера людей в возможности строить будущее – все это будет убивать смысл.**

Поэтому на сегодня ключ – это вспомнить, сегодня День Конституции, **нужен символический момент перехода в Новую Украину**.

1) — Люди, запачканные в старой системе, что могли бы сделать?

2) — В ближайшие 5 лет не выдвигать себя ни на какие должности в Новой Украине. Новых людей в новые структуры.

Последовательно в ЕС принять все законы, которые необходимы для того, чтобы убедить мир в том, что Украина хочет быть частью Европы.

Не победить, а просто быть частью Европы.

И снова – Пригожин создал очередной шанс, потому что, если бы не Пригожин, все моменты, о которых говорили месяц тому назад, уже были бы решены. В Вильнюсе совет, консультации…

Юрий Романенко: Смотри, западная элита, все-таки, получила сигнал о том, что ситуация может пойти по такому опасному, неуправляемому пути, и поэтому на Россию нужно посмотреть с другой стороны, и в этом плане Украина может выполнять функционал щита от такой опасной, неуправляемой, разваливающейся России.

Пьотр Кульпа: Это, прежде всего то, что нам создал Пригожин.

Если раньше США могли посмотреть на Центральную Европу, как на ненужную траншею, потому что держимся на Германии, как на главном партнере и не видим Центральной Европы, то сейчас, мне кажется, сумасшествием было бы с американской стороны не видеть потенциала необходимости Центральной Европы – Украины, Польши, Балтийских стран. В разных плоскостях, начиная с того, что происходит через возможности военные, гуманитарные, что угодно.

Николай Фельдман: ***Смотрите, в этой логике, что Юра говорит, то и Беларусь стала угрозой. Она же актуальна и для Польши, и для Балтии. Потому что распадающаяся Россия – это и распадающаяся Беларусь.***

Пьотр Кульпа: Я думаю так, что если бы Россия распадалась, а шанс есть, посмотрите, как быстро поменялся нарратив вокруг Беларуси – голос из Варшавы, из Киева, Полк Калиновского – вот все эти моменты. Не случайно Путин говорил о передвижении ядерного оружия в Беларусь.

Это можно по-разному смотреть, потому что мне кажется, что это тоже был момент подготовки к большой сделке со стороны России.

Это статья Караганова, в которой показывается риск передвижения.

Юрий Романенко: Уже две.

Пьотр Кульпа: Да, риск передвижения ядерного оружия на территорию Беларуси и т.д. Но бунт показал, что, на самом деле, в этой структуре поменялась роль Лукашенко. Он сегодня уже не "шестерка" у Путина.

Он имеет свой выход на Пекин так, как Пригожин. Короче, это игроки, которые сидят. В будущем я бы не исключал, что в этом треугольнике будет найдено решение будущего.

Юрий Романенко: В треугольника каком? Пригожин, Лукашенко…

Пьотр Кульпа: Я говорю Пригожин условно. Это структуры, которые за ним стоят, Лукашенко и те, которые поддерживают Путина.

Я хочу, чтобы мы вспомнили конец 90-х, как Лукашенко пытался стать президентом России, ездил по районам.

Юрий Романенко: И для этого Союзное государство запустил, очень хотелось ему (стать президентом России – прим. Ю.Р.).

Пьотр Кульпа: Если такой сценарий рассматривать, то для нас это крайне опасно.

Юрий Романенко: Условно говоря, если Ковальчуки, Кириенко, которые играли в пригожинскую партию, переформатируются, то они могут посмотреть на Лукашенко, как на возможного…

Пьотр Кульпа: А у Лукашенко есть еще легитимность.

Юрий Романенко: Да, я тоже думал о таком ходе, хотя, опять-таки, у них там все только начинается, в плане того, что пошла вот эта схватка бульдогов под ковром. Я бы хотел эту логику продолжить. Тот, кто хочет, условно говоря, какие-то куски России, понимая, что она распадается, он был бы заинтересован в том, чтобы война продолжалась, чтобы больше было этих милитаризированных людей, чтобы их вытаскивать.

Пьотр Кульпа: Я охарактеризую так – **никто не заинтересован иметь куски России, потому что это глупо, это не полезно**.

Смотри, **не найдешь системы более полезной, чем путинский режим**.

1) — Из каждых 10 долларов, которые попадают в эту страну, 9 сразу возвращается на Запад. Администрация – 1 доллар.

2) — Никто не в состоянии установить более эффективную систему грабежа территорий.

Ты контролируешь страну не тем, что ты там присутствуешь, жмешь.

Наоборот, систему ты контролируешь, если ты в состоянии условия маржи, каналы продвижения товаров.

Тогда ты контролируешь.

На самом деле, кто может быть заинтересован в распаде России – это местные элиты, народы, которых просто использовали, ставили в придурков и т.д.

Юрий Романенко: Этнические меньшинства.

Пьотр Кульпа: Да, и **там, где зрелые элиты**.

> — На 100% это произойдет в Чечне. Просто момент, пять минут сюда, пять минут туда.

То, что эта война делает

> **– это разрушает экономические связи в рамках РФ те, которые установились, потому что сегодня только оборонка работает, а все остальное – сдохло.**

Уже нет основ экономических связей, которые были, транспортные никогда не были воссозданы.

Николай Фельдман: ***То есть, они находятся в последнем рывке?***

Пьотр Кульпа: Возьмите инфраструктурную карту России.

> — Два города, в которые можно за 1,5 часа перелететь, надо 6 часов в Москву. Томск – Омск. Только через Москву. Просто очень быстро все, это искусственно дорого, это абсурдно.
>
> — Это искусственная страна. Она была искусственно построена, как колония Москвы. Мы об этом говорили – это колония Москвы.

Просто **для тех, кто не заинтересованы продолжать жить в колонии Москвы, которые в состоянии придумать собственную картину будущего, это мечта создать государство для своего народа**.

Южный Кавказ – 100%. Это само пойдет, но извне все будут делать все возможное, чтобы убеждать, что они ни в чем не заинтересованы. Ни Китай не заинтересован, ни США. Американцы так испугались…

Кстати, они знали о подготовке и Китай тоже знал, и они делали все, чтобы убедить, что они в этом не участвуют.

Юрий Романенко: Пьотр, такой вопрос. Помните, мы год назад разговаривали. Не год назад, а весной.

Николай Фельдман: ***В самом начале это было.***

Юрий Романенко: Вы тогда сказали, что "СВО" забуксовала и превратилась в полноценную войну. То лучший способ для чекистов сохранить власть – это перекинуть…

Пьотр Кульпа: Чекисты сливают армию. Это в марте 2022 года было.

Юрий Романенко: Да, в марте. Или в апреле.

Пьотр Кульпа: Да, в апреле. Я просто раньше дал интервью на Политеке и там сказал.

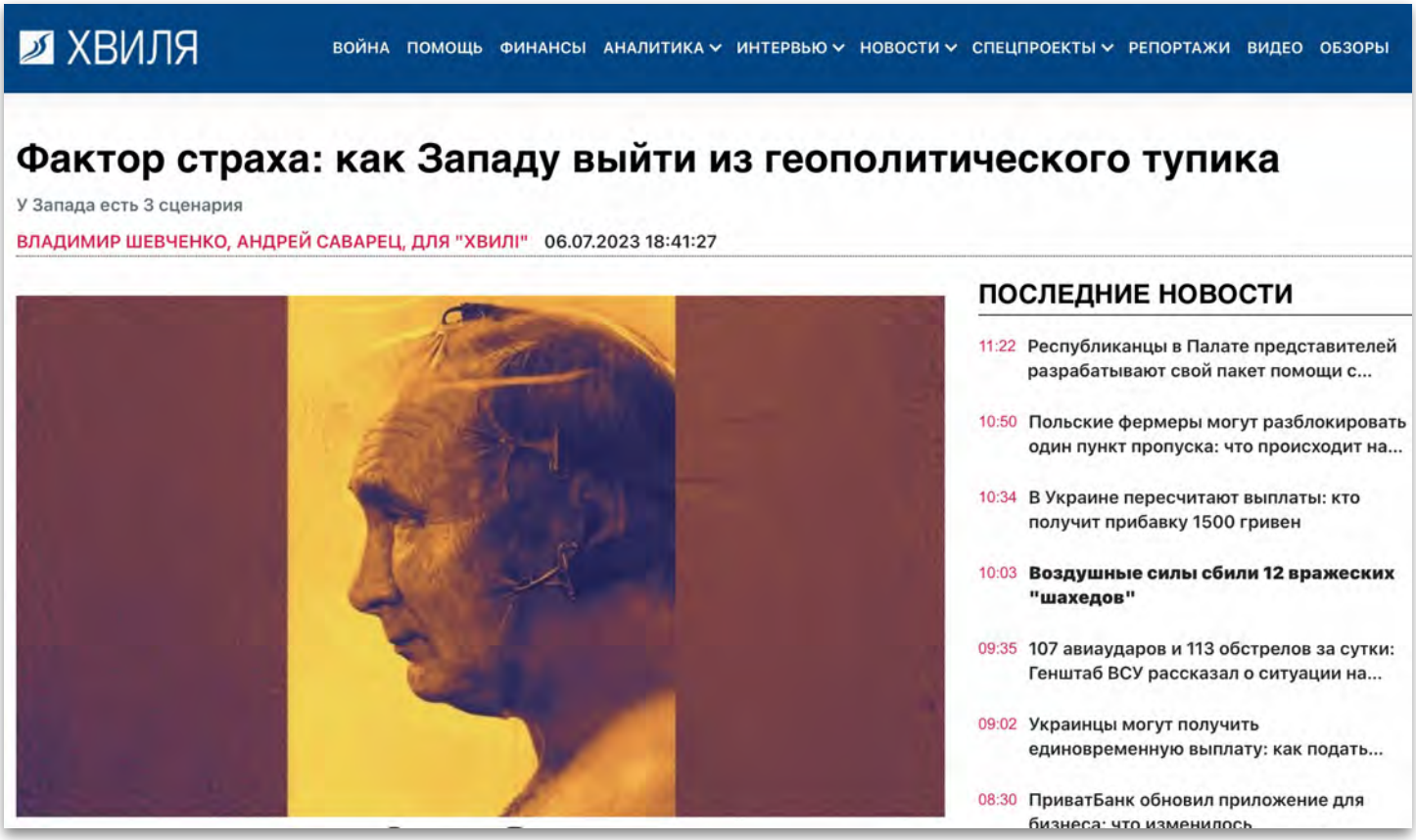

Юрий Романенко: Так вот, 1) — Саварец у нас с Шевченко у нас развили эту теорию, 2) — говорили о ФСБшной игре, этой революции типа. В этом контексте то, что происходит с Пригожиным, в эту же рамку вполне укладывается.

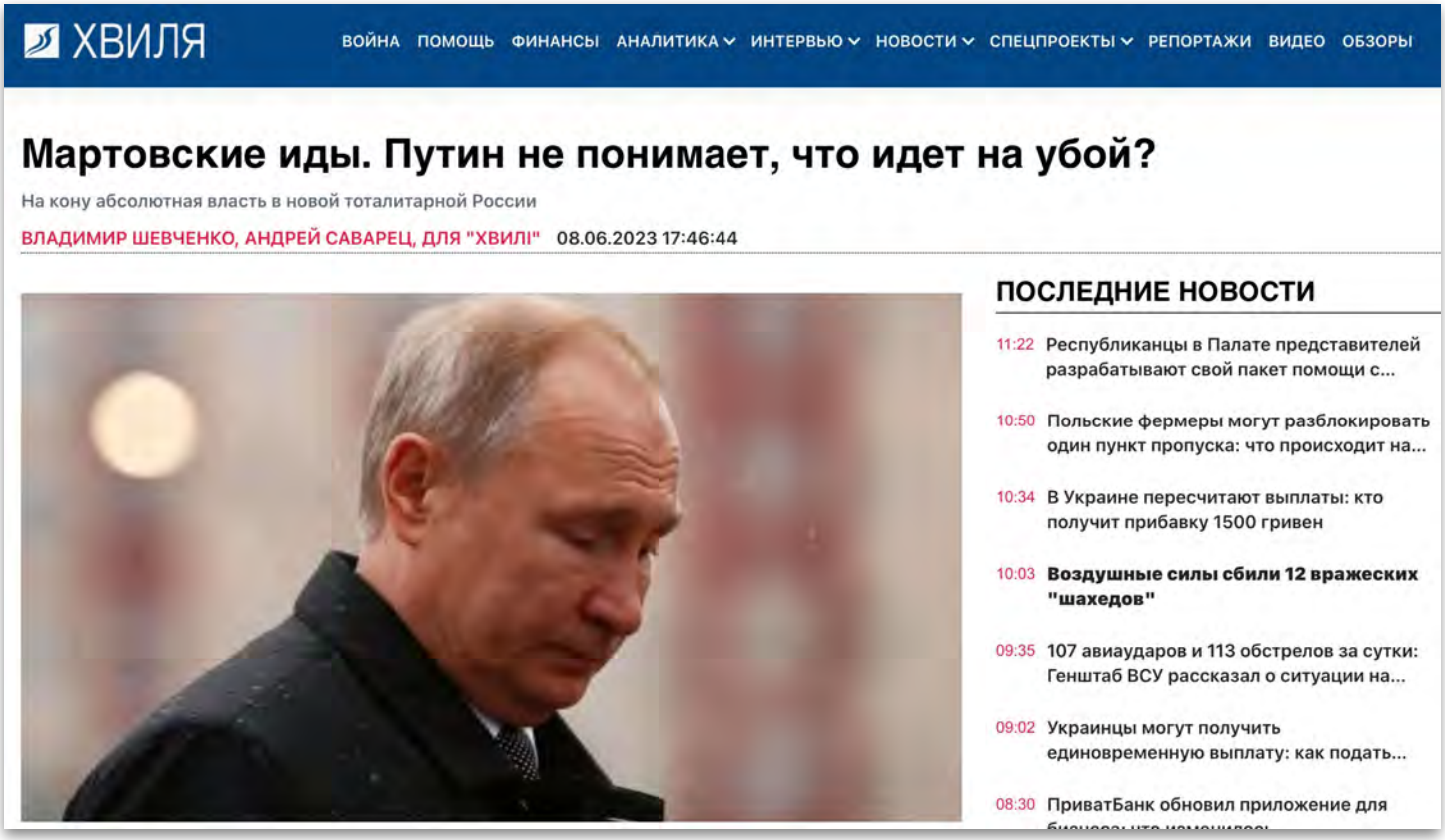

Пьотр Кульпа: Да, 100%. Это закономерность.

Просто нужно найти виновного. Начали сливать. Нашли виновного. Ну, кто может быть виновным? Начальник, вождь не может.

Николай Фельдман: ***Пригожин отыгрывает тему виновных Шойгу и Герасимова.***

Пьотр Кульпа: То, что Пригожин сказал, это меня удивило, потому что он не только о том, что военные ошибки и т.д., они вообще плохо его информировали. Короче, военные плохо информировали, как будто нет спецслужб, которые отвечают за то, чтобы правильно информировать.

Юрий Романенко: Так у них же там, как оказалось со слов Лукашенко, и телефонов нет, им нужно позвонить, и коннектов нет, им нужно…

Пьотр Кульпа: Есть закон, который гласит так, что если видите человека, у которого серьезные проблемы и супер настроения, знаете, что это значит? То он нашел козла отпущения.

Николай Фельдман: ***О логике того, что чекисты сливают армию, давайте развернем их субъектность. Как она будет проявляться эта субъектность чекистов?***

Пьотр Кульпа: Россия – страна чекистов, армия является козлами отпущения.

Когда идет любой конфликт между чекистами, всегда начинается война.

Это обычно связано с трансфертом власти.

1) — Если посмотреть, то все войны последних времен будут сильно связаны с годами, когда президента выбирают.

2) — Начиная с Афганской войны 1979 года.

Юрий Романенко: От Брежнева к Андропову перетекало.

Пьотр Кульпа: Еще и олимпиады подключаются, типа как прикрытие.

Когда русские хотят олимпиаду, будет война.

Юрий Романенко: Надо готовиться к войне.

Пьотр Кульпа: Кстати, Пекинскую тоже использовали для Грузии, правда? Кстати, тоже трансферт был неясен.

Юрий Романенко: Хочешь войны – готовь олимпиаду.

Пьотр Кульпа: Эта система структура, очевидна. То, что видим, что в формации типа Пригожин и т.д. чекисты нуждались, они нуждались в собственных вооруженных формированиях, чтобы не стать заложниками военных. На самом деле с этой точки зрения тоже видно это противоречие.

Юрий Романенко: Вопросы еще есть.

Николай Фельдман: ***Вопросов много.***

Юрий Романенко: Bardzo dziękuję Panu Piotru za analityku .Chciałbym zeby było tak jak Pan Piotr powedzial, estem za Trymoza. Myślę to jest najlepsza polityka naszych naroduw.

Пьотр Кульпа: Я соглашаюсь. Просто я, мы об этом говорили, концепции Межморья, понимаемого, как Черное, Балтийское и Адриатическое. Для меня Триморье – это Балтийское, Черное и Азовское. Считаю, что вопросы экономической выгоды должны быть второстепенными после вопросов безопасности.

Безопасность и чувство угроз заставляют Польшу, Украину и Балтийские страны плотно сотрудничать и создавать инфраструктуру "греки - варяги" с одной стороны и "Восток - Запад" с другой. И здесь экономика идет за безопасность. Это значит инфраструктура, это значит совместные проекты по вооружениям, это значит воссоздание собственных ментальных карт. Потому что те карты, мы с вами говорили, которые есть, созданы нашими врагами, чтобы держать нас в неполноценности, и наши племенные мифы построены на том, чтобы как электрическим парализатором можно было регулировать нами, как собаками Павлова. В общем, от этого надо уйти, стать цивилизацией с гордостью и радостью.

Николай Фельдман: ***Перестать быть племенами.***

Пьотр Кульпа: Оставаться племенами, но с уважение к другим племенам.

Николай Фельдман: ***Цивилизация. Надо прийти к цивилизации. Это то, что говорит Дацюк - надо прийти к цивилизации, выйти из племенного состояния.***

Пьотр Кульпа: Я не соглашусь с этой позицией.

Я говорю так.

Человечество придумало две формы интеграции, организации.

Одна – это самая первая ***community***.

> — Это семья. Это племя. Это народ. Чтобы быть членом community, человек это не решает. Приходить в community рождением и уходишь смертью. Членами community являются те, которые еще не родились. Он уже завтра родится, как, например, сын Юры. Он уже член community, но еще не родился. Видим это.

Другая форма – это ***association***, в которую вступаешь и можешь выходить.

> — Короче, членом association сын Юры станет, когда пойдет получить документы. Вот получил, зарегистрировался член таким образом. Если он в какой-то момент решит покинуть, но он не будет, ведь он сын Юры. Но если кто-то решит выйти из украинского гражданства, то он перестает быть членом association Украина.

Смотрите, есть вещь такая, что достаточно иметь американский паспорт, чтобы быть американцем. Точка. Не будет достаточно иметь украинский или польский паспорт, чтобы быть поляком или украинцем. Согласны?

Николай Фельдман: ***Не знаю. Почему?***

Пьотр Кульпа: Потому.

Николай Фельдман: ***И все?***

Юрий Романенко: Вот тебе ответ.

Пьотр Кульпа: Не хватит. Это сложно объяснить, но чтобы стать поляком или украинцем очень много есть вещей, начиная с языка, знаний, контекста и т.д.

Вопрос в чем?

В том, что более развитые системы работают, как *association*. Те, которые работают, как *community*, они более примитивными кажутся, но они в 100 раз более стойкие.

— То, что Украина является *community* и пришли орки, то она выстояла, потому что построена, как *community*.

Мы живем в коридоре, где эта стойкость, где эта сплоченность и т.д. ключевые. Такой мой взгляд.

Я считаю, что нельзя сопоставлять одного второму, потому что и одно, и другое имеет право на бытье. Но вопрос в пропорции.

Николай Фельдман: ***А как эти пропорции вычислить?***

Пьотр Кульпа: Смотрите, на самом деле очень много, потому что это вопрос нации, плохой интернационализм и т.д.

Смотрите,

— очень много советская пропаганда сделала усилий в то, чтобы найти разницу с немецким фашизмом. Типа, что они нацисты, как будто националисты. Это неправда. Это же были социалисты, такие же, как Советский Союз. Третий Рейх не был националистической системой. Он был более социалистический, такой, как СССР.

Когда в Нюрнберге пытались обвинить НСДАП, но главным защитником НСДАМ там был советский прокурор, который на любое обвинение, которое ставили американцы, когда касалось Коммунистической партии. Захват власти и т.д.

Проблема очень глубокая.

1) — Я думаю, что главное – выйти community победителем. А community – это не искать лоха, который хуже меня, потому что это будет компенсация неполноценности и ничего больше. "Вот эти лохи, мы их побили". Но выйти, как победители.

2) — В том смысле, что выйти с открытыми головами, с открытыми сердцами. Не ставить себе ограничений. Сделать место в Украине, где украинец будет получать развитие.

Трагедия в чем?

Что украинский народ талантливый. Вот возьмите 1000 самых выдающихся украинцев за всю историю. Из них 990 будет успехи свои продолжать за рубежом.

Вот в чем трагедия.

Надо это повернуть, чтобы украинец в Украине мог достигать великих вещей. Это сложно, но у Польши получилось, а исходное положение было такое же.

Николай Фельдман: ***Оставим этот вопрос за скобками. Предлагаю вернуться к началу. Мне кажется, что был очень важный пас относительно Франции, удар по Германии и выступление президента Франции относительно восточной Европы.***

Я прочитал, что Макрон прямо сказал: "Я посыпаю голову пеплом перед Восточной Европой. Мы должны были вас слушать".

Пьотр Кульпа: Он завтра тоже посыплет. Короче, мозговая смерть НАТО была преодолена шоком, который употребил Путин.

Николай Фельдман: ***Вопрос был такой у меня – не говорит ли это о том, что Франция понимает, что Восточная Европа становится субъектом, игроком, в будущем ее роль будет настолько велика, что роль Франции будет девальвирована, и Франция тяготеет уже к этому мнению.***

Пьотр Кульпа: Вопрос в чем? В том, что Франция это сделала, чтобы участвовать в игре. Не имеет это никакого влияния. Еще раз повторю: **Франция не имеет никакого потенциала, никакого влияния быть гарантом чего-нибудь**.

Юрий Романенко: Решила попаразитировать

Пьотр Кульпа: Просто сидит за столом на халяву, за который ее посадил Сталин после второй мировой. На халяву просто, в кредит. И в принципе Франция после войны платила благодарностью России за такую позицию.

Это ничего, по сути, не меняет.

То, что Франция может выиграть на возникновении сильного Межморья. Смотрите, когда была Речь Посполитая, Франция была очень сильной страной.

Юрий Романенко: И с Речью Посполитой у нее были сильные отношения.

Пьотр Кульпа: Конечно.

Франция была самой сильной страной в Европе. Деградация Франции и рост Германии и России связан с Речью Посполитой.

Смотрите, Наполеон хотел воссоздать Речь Посполитую. Это история, это подсказки, но сегодня мир по-другому работает. Очень многие процессы идут как будто какими-то тропинками

Юрий Романенко: Логика Наполеона понятна. Если бы появилась Речь Посполитая и была автономна, то таким бы образом уравновешивалась Австрия и Германия, с которыми Наполеон воевал. И Россия как бы тоже.

Пьотр Кульпа: Получается так, что на самом деле пришло к тому, что Венский конгресс 1815 года установил сильную, прочную систему безопасности в Европе, но без Центральной Европы с границей на Висле.

И никто не отрицает, что это была очень эффективная система. Прочная, стабильная система безопасности.

Но в этой истории нас нет, поэтому для нас необходимо присутствие США, как гаранта. Классическая аргументация, потому что Польша не имеет собственных источников суверенитета. В том смысле, что если бы она была сильнее и России, и Германии, тогда имеет. Но когда она слабее как Германии, так и России, ее независимость всегда держалась на внешнем гаранте.

Польша была суверенной страной в промежутке между 1918 годом и 1925 годом. В 1925 году был подписан акт в Локарно, в котором Германия признала вои западные границы, но не признала восточные. С этого момента Польша стала заложником Франции в своей безопасности и держалась на внешних гарантиях. Сегодня таким гарантом являются США. В момент, когда исчезают внешние гаранты, сразу суверенитет Польши становится слабеньким.

Юрий Романенко: Но Польша в мае 1934 года подписала договор с Рейхом (***Декларáция о неприменéнии сúлы мéжду Германúей и Пóльшей, была подписана 26 января 1934 года. Подписание Декларации о неприменении силы стало одним из первых внешнеполитических успехов немецкого правительства под руководством Гитлера*** **– прим. Ю.Р). Уже Гитлер пришел к власти, и таким образом Польша попыталась нормализировать отношения с Германией. Подписали этот договор, который потом Германия же и нарушила.**

Пьотр Кульпа: Это о ненападении, но признании.

Ошибка с гарантиями заключается в чем?

В том, что в мае в 1939 году Великобритания дала Польше границы, и Польша их приняла. Это, в принципе, поставило Польшу на первую линию удара со стороны Германии. Там аргументация такая, что если Германии угрожала война на два фронта, то в таких ситуациях всегда начинается там, где есть маневр, а не там, где укрепление, правда? Этот первый удар прошел против Польши.

Статистически было подсчитано, что эту войну проиграет. Это было видно уже в 1939 году. Несмотря на то, что тоже было подсчитано, что Гитлер в целом эту войну проиграет. Польша попадает в руки России и восстанавливается, но в систему, которая означается для нее дальнейшее рабство.

С этой точки зрения суверенитет Украины намного более прочный.

С другой стороны, желание России убить ее, подавить, как независимое государство, в 10 раз сильнее, как против Польши. Это вызов.

Николай Фельдман: ***Получается, что суверенитеты Украины и Польши способны дополнить друг друга так, чтобы стать полноценными в рамках своих территорий.***

Пьотр Кульпа: Балтийских стран также, потому что это одно геополитическое пространство созависимого выживания.

Николай Фельдман: ***С историческими корнями, традициями.***

Пьотр Кульпа: Абсолютно. Считаю важным утверждением, что если мы вместе, то мы непобедимы, а если мы отдельно, то теряем суверенитет.

Николай Фельдман: ***Еще важный вопрос остался лично у меня. Из вашего тезиса: "США верят, что РФ будет союзником когда-то". Расскажите, на чем строится вера такая?***

Юрий Романенко: Так он, в принципе, говорил. Это вопрос Китая. То есть, можно использовать Россию…

Николай Фельдман: ***Использовать – это я понимаю, но вообще, почему США верят, что это возможно?***

Юрий Романенко: Это кто-то написал. Это несерьезный вопрос.

Николай Фельдман: ***Почему?***

Пьотр Кульпа: Почему?

Юрий Романенко: Потому что мы его вначале затрагивали уже.

Пьотр Кульпа: Ну, хорошо.

Во-первых, Россия не соперничает с США. Почему? Экономически – карлик, создает спрос на безопасность, которого поставщиком является кто? США. Дальше, с точки зрения баланса Китай и т.д.

Просто все понимают, что

> — Россия, теряя свое самостоятельное место, как супердержавы, прошла во Вторую лигу, и играет так, как Советский союз времен Сталина – начал войну на стороне Гитлера, а закончил войну на стороне Рузвельта.

И Китай тоже это понимает, поэтому не делает ничего, чтобы укреплять Россию, понимая, что в конечном итоге РФ будет против Китая.

Николай Фельдман: ***Ага. Я понял. У меня вопросов нет по этому поводу.***

Юрий Романенко: У меня есть вопрос по поводу Орбана, потому что Орбан, все выглядит так, что он превратился для России в такой же инструмент, как Беларусь для Китая. Венгрия сегодня выглядит, как дырка для России, через которую она пролезает внутрь Европейского Союза. Я сегодня на "телеге" кидал рекламу, что быстро делают гражданство упрощенное в Венгрии для россиян, которые хотят по каким-то причинам туда перебраться даже без знания языка. Я уже даже не говорю про все эти заявления Орбана. Вопрос – что делать с Орбаном?

Пьотр Кульпа: Ну, хорошо.

В целом какие-то дырки нужны.

Подумайте, сколько украинцев живет в России, украинцев, которые уехали работать, получили гражданство, но любят Украину. Просто из украинских сел в начале 90-х их беда выгнала. Просто нужно бы придумать какую-то процедуру, чтобы украинцев можно было проверять. Полиграф, еще что-то. Но я знаю много таких ситуаций, когда не русские, а украинцы просто с Житомира, с сел и т.д., их семьи, жены украинки. Он там, но они не хотят, они ненавидят все там, но они считаются русскими. Россия блокирует, чтобы получили какие-то документы, а здесь требуют взяток. Вот так работает система.

Возвращаясь к Орбану. Я мог бы поиздеваться…

Николай Фельдман: ***Давайте поиздеваемся.***

Пьотр Кульпа: *Есть история, как посол Венгрии приходит к Рузвельту и говорит, что Венгрия объявляется США войну. А Рузвельт говорит: "Венгрия… А что это за государство?". "Мы - монархия". "Хорошо. Кто у вас король?". "Нет у нас короля". "Нами управляет адмирал". "А, значит у вас есть флот?". "Нет-нет, флота у нас нет". Говорит Рузвельт: "Хорошо, а какие у вас претензии к США?". "А у нас нету претензий". "Тогда к кому у вас есть претензии?". "У нас есть претензии к Румынии". "Значит, вы воюете с Румынией?". "Нет, Румыния – это наш союзник".*

Можно бы смеяться, но, на самом деле, это трагическая история.

> 1) — Смотрите, в Венгрии от этой сумасшедшей политики молодежь и каждый, кто может, бежит, понимаете?
>
> 2) — Осталась страна сумасшествия, инфляции, очень больших вызовов и повязли в сотрудничестве с РФ, они зашли слишком далеко, атомная энергетика и т.д.

Орбан, ему кажется, что он играет на три этажа выше, чем он может себе в итоге разрешить. Это те же мотивы. Каких-то империй, каких-то влияний и т.д.

Архаика просто.

В Школе министров перед войной был один из проектов – это анализ поведения венгров в Закарпатье. Я смеялся, что вот боятся, что Венгрия окружит Украину, но на самом деле даже там венгры все уехали. Из Берегово и т.д. Уехали просто, выехали все. Смотрите, есть этот вопрос. Он до сих пор как-то выигрывал в рамках ЕС. То, что сейчас есть ситуативный союз Польши с венграми, потому что есть вопрос принудительного переселения мигрантов. Короче, есть 100 тыс. мигрантов в год из Северной Африки и надо их принудительно распределить между всеми странами. И все страны обязаны или их принимать, или платить 20000 евро за одного.

> — Поддержка для мигрантов из Украины со стороны ЕС была 200 евро на человека, а если не принимаешь человека из Северной Африки, вынужден платить 20000 евро.

Там идет борьба.

Вопрос такой, что мы являемся, Польша, Венгрия, находимся под давлением миграционным со стороны украинцев. Так это воспринимается. Мы можем это не обсуждать, но вопрос принципиальный – то, что объединяет Польшу и Венгрию.

Я скажу так.

> — То, что Венгрия делает, и то, что, надеюсь, Польша не будет делать в будущем – это грязное членство, когда ты член организации, но работаешь таким образом, что разрушаешь основы существования. И по вопросу Венгрии, мне кажется, это так ЕС и НАТО.

Вдумайтесь, говорим про вход в НАТО. Вильнюс. Предположим, Украина стала членом НАТО, но вдумайтесь, любое действия со стороны НАТО в сторону Украины. Чтобы вся организация могла что-то сделать в сторону Украины, нужно согласие президента Орбана. Чувствуете себя безопасно?

Юрий Романенко: Конечно, нет.

Пьотр Кульпа: Ну, вот. Поэтому говорим про одинаковую безопасность.

Еще раз – **одинаковые *ценности* и одинаковые *риски***.

Со стороны Украины есть, что сделать по вопросу ценностей, а со стороны Запада – по вопросам рисков. И будет класс.

Юрий Романенко: Есть ли вообще перспектива, что Венгрию за такое поведение могут просто выкинуть из ЕС и НАТО?

Пьотр Кульпа: А зачем?

Юрий Романенко: Чтобы не портила воздух.

Пьотр Кульпа: Нет-нет, это так не работает. Если такой шах сделать… Система не любит пустоты. Просто появится черная дыра.

Юрий Романенко: Мы ее заполним.

Пьотр Кульпа: Я убежден, что Венгрия очень сильно с точки зрения наших интересов отличается от Австрии.

Разница в том, что **судьба режима в Будапеште определена. Там просто от экономии, от демографии.**

> — У меня есть близкий человек, который является мужем дочери моего брата. Он говорит, что из его класса в Венгрии, где было 32 человека, только 4 в Венгрии. Что дальше говорить?

Юрий Романенко: В этом контексте еще один вопрос, с которого мы, вообще-то, начинали. Что же будет все-таки в Вильнюсе в вашем понимании? Что получит и что не получит Украина?

Пьотр Кульпа: Ну, что ж.

Будет **декларация на словах поддержки**, думаю это то, почему Дуда сегодня приезжал. Потому что есть конфликт в рамках НАТО, есть страны Центральной Европы, Межморья я бы сказал, включая Адриатику, которая однозначно "за" Украину в НАТО. Это первый момент.

Второй момент – есть Германия, которая будет "против".

> — Германия вообще против укрепления восточных флангов НАТО, делая так, чтобы НАТО не укреплялось на том направлении, и на сегодня нет сигналов, чтобы это поменялось, учитывая то, что в стратегии написано, а я это анализировал.

И получается так, что **будет создана какая-то форма сотрудничества**.

В принципе, с точки зрения той, которая нужна, Украина уже является членом НАТО. В том смысле, что есть совместное планирование, поддержка тех, которые хотят. Короче, союз желающих, но о тех, которые не желают, НАТО, как организация не приняла ни одного решения.

НАТО нужно, как экономический фактор.

> — Когда Украина становится членом НАТО, это значит, что бандиты не придут и цены, домиков и всего уйдут в несколько раз вверх. Значение входа в НАТО прежде всего экономическое.

Я еще раз повторю, был на саммите НАТО в Мадриде, где Польша была приглашена. Помню встречу в гостинице Ritz. Это была встреча

парламентариев из таких стран, как Польша, Венгрия, Чехия, американские конгрессмены были.

Я помню, подошла женщина ко мне и спрашивает: "Зачем вы хотите в НАТО?". Я говорю, что бандиты приходят в красивые домики, грабят, поэтому цены нет, но когда мы войдем в НАТО, то там возникнет такая огромная стена против бандитов, сразу все это будет процветать. Она говорит: "You are my guy". Потом оказалось, что это была Барбара Микульски, польский сенатор, из Мэриленда, польского происхождения. CNN это записало, и когда я вернулся в Польшу, все говорили, что меня видели.

Но вопрос в чем?

Что **вход в НАТО – это сильнейший сигнал для инвесторов, что можешь вкладывать деньги, все безопасно. Это в экономическом плане.**

> — В реальном плане все не совсем так, потому что мы вошли в НАТО, но чувствовали себя членом не первой категории. Членство второй категории.

В том смысле, что

> — то, о чем говорили, что бы было, если бы Путин в 2014 году не занял Крым и не ударил по Украине, Украина бы осталась в состоянии "детства", наивности про лучшую Конституцию в мире и гарантий безопасности без "Будапешта" и вообще сложно было бы отличить, кто думает по-украински, а кто по-русски.

И представляем себе 2022 год, маневры с белорусами, Гродно-Брест. Как эти маневры, концентрация войск, и начинается восстание в Риге русских, которых плохие латвийцы преследуют, и туда залезают русские войска. Что тогда делает Польша? Идет на помощь балтам или держится по линии Вислы, боясь вторжения. Как на членство в НАТО смотрят балты в том, что в стратегии НАТО написано, что если русские на них нападут, захватят их территории, а потом НАТО будет отвоевывать. Это называется стратегия ***punishment***.

Юрий Романенко: Наказания.

Пьотр Кульпа: Да.

Буча показала, что это недопустимо, потому что, если зайдут даже на три недели, могут убить половину населения.

Нужна другая стратегия. Это называется ***deny***, «отказывать».

Безопасность здесь это, прежде всего, бумага, это чувства, но НАТО это зонт, который необходим, чтобы показать, что Украина – это часть Запада. Но, еще

раз, хочет ли Украина стать частью Европы, частью Запада. Этот вопрос надо ставить.

Юрий Романенко: Тут можно сказать, безусловно хочет.

Пьотр Кульпа: Что сделаешь, если Россия сдастся?

Юрий Романенко: Кто?

Пьотр Кульпа: Ты.

Юрий Романенко: Зависит от того, кем я буду в Украине в тот момент.

Николай Фельдман: ***Ай-яй-яй, как плохо.***

Юрий Романенко: На Урал не полезу, сразу говорю.

Николай Фельдман: ***Казань – брал, Астрахань – брал, Урал – нет, Урал не сегодня.***

Юрий Романенко: Кстати, полайкайте этот вопрос – хочет ли Украина быть частью Европы. Плюс – да, нет – минус. Мне интересно, каким будет соотношение плюсиков и минусов. Когда Россия сдастся, хотите, чтобы Украина была частью Запада или нет?

Идеальный для нас вариант: Россия проиграла все, с потрохами, и мы смотрим на вот эту карту, которая за Николаем сейчас…

Пьотр Кульпа: Вот это все наше.

И у нас дилемма: или 1) — мы хотим быть в Европе, или 2) — мы хотим быть царями вот на этом пространстве.

Юрий Романенко: У меня четкий ответ – я буду создавать Югороссию. Я буду, как польский король, воздержусь от соблазна.

Пьотр Кульпа: Как ты удержишься от соблазна?

Юрий Романенко: Бросить это все.

Николай Фельдман: ***Югоросский король ты тогда будешь.***

Юрий Романенко: Не, югоросским королем у нас будет Арестович.

Пьотр Кульпа: Тогда создай какой-то батальон, 1000 человек.

Николай Фельдман: ***Тут наши дорожки расходятся.***

Пьотр Кульпа: Но согласись, это не Европа. Этого типа мышление – это не Европа. Создавать Югороссию и т.д.

Юрий Романенко: Почему? Буферные территории. А Польша как использует Украину в том числе? Точно так же. В том числе, как буфер, как щит. Я могу даже поспорить, показать, как Польша разыгрывает экономическую политику сейчас, перетаскивая бизнесы на себя из Украины. Это рационально, это правильно с точки зрения Польши, но для Украины это будет большая проблема.

Пьотр Кульпа: Я считаю, что есть разница.

Не до конца у нас сходятся эти моменты.

> — В том смысле, например, что то, что является приоритетом для Украины является войти в НАТО. И, например, с точки зрения Польши это второстепенная цель. Первостепенная – это статус Беларуси. Для Украины вход в НАТО первостепенны, а второстепенный – статус Беларуси.

Есть много моментов, которые отделяют, но на 100% безопасность Украины в столкновении с Россией намного больше зависит от Польши, чем безопасность Польши от Украины.

Моменты, которые надо здесь учитывать, но я считаю, что в длинную будет играть региональный патриотизм, понимание, что лучше, чтобы это было польское, лучше, чтобы это было украинское, лучше, чтобы это было балтийское, чем испанское или французское.

Юрий Романенко: Конечно.

Пьотр Кульпа: Думаю так, что стоит брать пример на сегодня. Те проблемы, которые есть сегодня, они берутся из того, что Польша – член ЕС, а Украина – вне. То, чем говорили, например, сельское хозяйство и много чего. Огромные противоречия. Они будут выглядеть, как польско-украинские противоречия, а это не будет иметь ничего общего с польским, это будет политика Евросоюза. Это займет время. Это требует длинной воли, мышления.

Юрий Романенко: Это будут внутрисемейные разборки, но то, что касается востока, мы должны действовать точно так, как Наполеон, когда создавал Герцогство Варшавское или как там оно называлось, и массу таких примеров можно найти, когда ты должен создавать буферы с той стороны, откуда для тебя есть опасность. Это первое. Второе – создать инструмент управления на тот субъект, который для тебя является опасностью, и при этом быть настолько экономически мощным, чтобы иметь достаточно ресурсов на армию и технологии, которые тебе помогают в случае, если опасность приходит, в нашем случае с востока, чтобы ответить как нужно.

Пьотр Кульпа: Все, что ты сказал, супер, только в другой очередности.

Это важно.

Сначала сделай организацию, создай нормально государство, которое создает экономику, которое создает армию.

Только тогда ты получаешь возможности что-то делать вовне.

Юрий Романенко: Конечно.

Пьотр Кульпа: Если ты не контролируешь сам себя, то ты не в состоянии контролировать окружение.

И если ты в таком состоянии, то ты в зоне "детства".

Юрий Романенко: Я абсолютно согласен, тут спорить не о чем. Я просто говорю сразу о всей картинке, потому что мы вот такими мазками рисуем. Тогда у нас все будет хорошо. Тогда это будет коллективная игра в том числе, ведь мы будем обезопасены.

Кстати, Суровикина взяли в СИЗО, в Лефортово посадили.

Николай Фельдман: ***Да вы что!***

Юрий Романенко: Да. А Суровикин – это генерал, который поддержал Пригожина и какое-то время непродолжительное управлял операцией в Украине.

Пьотр Кульпа: Короче, в матче орки – урки 1:1.

Николай Фельдман: ***Если это так, тогда история о том, что Пригожин – это живец, на которого наловили всех, кто реально хотел пойти на Кремль, то это имеет место быть.***

Пьотр Кульпа: Нет.

Просто **один аргумент с точки зрения мировой политики, престижа России и удара, который Пригожин нанес России, этот удар намного сильнее, чем вся военная операция**.

Просто сейчас мир смотрит на Россию, как на Центральную Африку.

Юрий Романенко: Больного человека Евразии.

Пьотр Кульпа: Какие-то там силы, армии, войны. Я думаю, что акцент этого видно в том, что президент сказал. Вопрос места в Совбезе и т.д. Вот теперь очень быстро будет этот вопрос находить продолжение.

Шансы.

Первое – место в Совбезе, второе – ядерное оружие.

Юрий Романенко: ***Киевская декларация безопасности*****. Вона працює.**

Пьотр Кульпа: Если бы то, о чем тогда говорили, декларация и т.д., если бы украинское правительство занялось этим…

Сегодня, когда такая ситуация, риски на передвижение ядерного оружия в Беларусь, атомная станция и т.д. Все эти шаги усиливали бы нарратив Украины о том, что это единственное очевидное, что надо делать, и уменьшало бы риски, связанные с ядерными угрозами со стороны России, любой фракции, любого движения.

Огромная ошибка, что это не было сделано, но всегда есть время, потому что декларация есть.

Я считаю, что это вопрос более длинного времени, когда Киевская декларация будет агендой мира.

Я думаю, что **мир сильнее бы вслушивался в слова президента Украины, если бы он**

1) — *больше говорил вещей фундаментальных*, важных для всего мира, чем о том, что

2) — требовать два танка или два самолета.

Юрий Романенко: Да, надо попадать в базовые мотивации тех, к кому ты обращаешься, а не только свою тему толкать. Поэтому так оно работает.

Пьотр Кульпа: Когда-то услышал хорошую фразу:

> **— проблема мира в том, что пчелы не занимаются объяснением мухам, что мед лучше говна.**

Николай Фельдман: ***Это совпадает с заявленной нами провокационной темой по поводу того, что Украине делать.***

Юрий Романенко: Хорошая концовка.

Николай Фельдман: ***Связь с началом.***

Юрий Романенко: Меня спрашивали, почему я такой провокационный сделал заголовок и картинку. Так именно для того, чтобы вы набежали и увидели, что мы вам даем позицию пчел.

Николай Фельдман: ***Про мед.***

Пьотр Кульпа: Есть и другая пословица:

> **— говно не может быть плохим, миллионы мух не могут же ошибаться.**

Николай Фельдман: ***Отвратительно. Поэтому они живут в России.***

Юрий Романенко: Пьотр Кульпа в ударе, пишут наши зрители. Зрители, полайкайте эфир, чтобы сравнилось с количеством смотревших количество лайкающих. Потому что, все-таки, не дотянули. Но я скажу, что это был самый топовый ваш эфир у нас на канале.

Пьотр Кульпа: Я хочу сказать спасибо всем, кто отдает свое время, чтобы думать, рассуждать свободно, открыто про будущее страны, страны, которую любим. Я, как иностранец, как поляк, люблю Украину, и хочу, чтобы именно этот процесс нашел свое отражение в будущем, в решениях. На самом деле наша жизнь короткая и делать что-то, от чего польза будет нашим детям, внукам, это стоит.

В короткую играют мелкие. Достойные играют в длинную.

Будут смотреть внуки, гордо будут вспоминать Юру, как дедушку.

Николай Фельдман: ***Тут в чате "Альфа и Омега" люди говорили о том, что мы Петру верим, но интересы-то он представляет польские. А я им написал, что он представляет интересы будущего Речи Посполитой, это и наши интересы тоже.***

Пьотр Кульпа: Хорошо, тогда вопрос. Дорогие зрители, пожалуйста, покажите мне, где эти польские интересы? Чем они отличаются от украинских? Мы на одной лодке, никто не спасет своего сундука, если лодка затонет.

Юрий Романенко: Мы в лодке цивилизации, которая противостоит варварству. И если мы не будем соответствовать правилам цивилизации, то и цивилизация утонет и варварство победит. Зачем нам это?

Пьотр Кульпа: Но если варварство сдастся? Главный вопрос.

Юрий Романенко: Мы об этом говорили на протяжении всего эфира. Это соблазн, перед которым всегда нужно устоять.

Пьотр Кульпа: Просто хочу сказать, что

> — риски игры очень многих людей, которых в Киеве встречают, в то, чтобы играть в ***fail state***, в дикие поля, ни туда, ни сюда, чтобы схемы оставались, чтобы могли без отчета и т.д. Это безответственно.

Кстати, такой момент.

> — Есть Центрэнерго. Это 23% тепловой генерации в Украине. Он сильно связан с уголовной (угольной, - ред.) промышленностью. Шефом сделали человека, ФОПа. Заканчиваются резервы кадровые, ФОПов уже

берут. Все это было бы смешно, если бы не было трагически. Зима снова придет.

Юрий Романенко: Порядок наведет.

Пьотр Кульпа: И снова, потому что я это знаю от поляков, которые спрашивают: "Люди, а что там происходит?". Как серьезно относится к стране, которая так относится к таким вызовам, такие сигналы дает, причем там все в схемах, есть смотрящие. Все настроено на то, чтобы выдавливать свое, и плевать война, риски, холод, зима. Одно хорошо, я считаю, что эта зима уже будет без ракет.

Юрий Романенко: Петр, вы родили очередной мем. *Уголовная промышленность Украины*. Потому что угольная промышленность действительно уголовная промышленность. Мы теперь его всегда будем применять. Угольно-уголовная промышленность.

Пьотр Кульпа: Можно смеяться, но это, во-первых, рабочие места. Смотрите, эти люди без проблем найдут высокооплачиваемую работу в других странах. Гарантирую. В Польше. Туркмения, Узбекистан, которые нуждаются и готовы платить.

Николай Фельдман: *В шахтерах?*

Пьотр Кульпа: В шахтерах.

Юрий Романенко: В Польше, где добывают уголь?

Пьотр Кульпа: В Катовице. Но все меньше и меньше. Вопрос не в том.

Можно еще сегодня спасти треть угольной промышленности и рабочие места, переселяя людей и т.д. Ничего не делается. Все ждут, пока сдохнет, затопится и т.д. Учитывая то, как все работает, слава богу, что у нас счастья больше, чем ума.

Юрий Романенко: Аминь. Спасибо всем. Завтра мы продолжим. Начнем в 17:00 с Алексеем *Кущом*, экономистом, потом Дальницкий включится и *Амелин* должен быть, по-моему, на семь часов. Короче говоря, завтра у нас экономический четверг. Так что включайтесь в 17 часов.

Петру огромное спасибо за то, что пришел и, как всегда, очень круто разложил расклад. Не забывайте лайкать эфир. Не забывайте присоединиться к спонсорству, если вы еще не присоединились. Все есть в описании, все возможные варианты, если у вас есть желание. Если у вас нет желания, то рано или поздно оно появится, никуда от этого не денетесь. Все, пока.

***

№ 2.442

ZN,UA

«СВІЙ ДО СВОГО ПО СВОЄ». ЕСТЬ ЛИ ПЕРСПЕКТИВА У УГОЛОВНОГО ДЕЛА ТИМОШЕНКО/ГОЛИКА/РЕЗНИЧЕНКО?

2023-10-28

Татьяна Безрук

Война не меняет нечестных людей ни в центре, ни на местах, а делает их еще циничнее.

Скоро минет год с тех пор, как глава Днепропетровской областной военной администрации *Валентин Резниченко* оказался в центре коррупционного скандала, бросившего тень на ближайшее окружение главы государства. Теперь по меньшей мере в четырех офисах страны — 1) — президента, 2) — Национального антикоррупционного бюро (НАБУ), 3) — Специализированной антикоррупционной прокуратуры (САП) и 4) — полиции Днепропетровской области — знают о прибыльной связи ***Резниченко*** с фитнесс-тренером Яной ***Хлантой*** и нескольких ярких пунктах их жизни.

Речь идет об автомобиле, совместных перелетах и 1,5 млрд грн, которые Днепропетровская ОВА направила компании «Будинвест инжиниринг» (которой руководит Хланта) для ремонта дорог.

Но если фигуранта уголовного дела НАБУ ***Резниченко*** президент сразу показательно уволил с должности главы прифронтовой Днепропетровщины, то Юрий ***Голик*** — неизменный консультант офиса президента, которого связывают с ООО «Будинвест инжиниринг», уже успел вернуться на Банковую. Он, как всегда, заезжает туда на своем «Мерседесе Брабус» или «Тойоте Секвойя», он имеет свой кабинет теперь уже напротив кабинета заместителя главы офиса президента Алексея ***Кулебы*** и большое влияние на глав областных военных администраций, держа руку на горле Днепропетровской области. Которая, кстати, недавно снова отличилась миллиардными подрядами на ремонт дорог уже с новым главой ОВА Сергеем ***Лысаком***. Как-то очень уж попахивает Одессой. Нет?

Интересно и то, что в этой истории со многими известными и переменными некоторые персонажи за год расследования вообще потерялись.

А именно:

бывший куратор «Большого строительства» Кирилл ***Тимошенко***, которого и консультировал на высокой должности заместителя главы офиса президента Юрий ***Голик***.

Наши источники утверждают, что был момент, когда судьбы этих троих государственных деятелей (двое из которых даже не являются государственными служащими и не должны декларировать свои доходы) могли пересечься в одном СИЗО. Однако никого из них не задержали.

Что вообще творится в сфере противодействия коррупции накануне публикации отчета о выполнении Украиной критериев для вступления в ЕС?

Зачем в дело, которое расследовало НАБУ, вмешалась областная полиция? Почему НАБУ так медленно расследует дело? Определены ли убытки, нанесенные государству Резниченко и связанными с ним

лицами? Насколько длинным может оказаться список этого дела и насколько влиятельными могут быть его фигуранты, если НАБУ и САП удастся эффективно противостоять давлению из властных кабинетов?

Чтобы найти ответы на эти вопросы, мы направили запросы в антикоррупционные и правоохранительные органы, пообщались с источниками во властных кабинетах, а также задали вопрос представителям ряда государственных органов.

1. Короткая история о почти большой удаче

2 ноября 2022 года Главное управление национальной полиции в Днепропетровской области открыло уголовное дело против «должностных лиц Днепропетровской областной военной администрации». В уголовном производстве было две статьи — о злоупотреблении властью и служебным положением и об отмывании доходов, полученных преступным путем. Казалось бы, ничего странного, если бы не одно но. Дело, которым начала заниматься днепровская полиция, касалось главы Днепропетровской областной военной администрации Валентина ***Резниченко*** и **более полутора миллиардов бюджетных средств**. И было подследственно не Нацполиции, а НАБУ, которое к тому времени уже проводило расследование по этому факту.

Кейс заботливого обустройства дорог Днепропетровщины известен всем, кто хотя бы немного читал новости в ноябре прошлого 2022 года.

Начался он еще в 2021 году, когда издание ***«Наші гроші»*** впервые опубликовало историю о блестящем взлете ООО «Будинвест инжиниринг», ловко забиравшем у области один тендер за другим и ставшим одним из любимцев Государственного агентства автомобильных дорог (Укравтодора).

Журналисты «Наших грошей» оказались настойчивыми и упрямыми и дальше следили за деятельностью компании. И ровно через год, когда Вооруженные силы Украины уже освободили от российской армии Киевскую область и осталось немногим более месяца до новостей об освобождении оккупированной Харьковщины, издание опубликовало продолжение истории с «Будинвест инжиниринг».

Новые данные, на которые обратили внимание «Наші гроші», свидетельствовали о том, что в период с мая по июль 2022 года ООО «Будинвест инжиниринг» получило от Департамента жилищно-коммунального хозяйства (ЖКХ) и строительства Днепропетровской ОВА 1,2 млрд грн. Часть заключенных договоров не опубликованы на сайте закупок «Прозорро». О том, какие дороги ремонтировали во время военного положения в прифронтовой области, тоже нельзя узнать. После этого расследования между компанией и Госказначейством не было операций, однако в середине сентября прошлого года они возобновились.

Пока 2 ноября СМИ не опубликовали два расследования, где речь шла о тех самых людях:

> — главе Днепропетровской ОВА Валентине ***Резниченко*** и его вероятной подруге Яне ***Хланте***, которая и была владелицей компании «Будинвест инжиниринг». Историю владельцев этого ООО тоже стоит напомнить.

Компанию «Будинвест инжиниринг» основала в 2017 году Ирина ***Воробьева***. По большому совпадению, в этом же году Валентин Резниченко впервые возглавил Днепропетровскую ОГА. Советником Резниченко был его старый знакомый Юрий ***Голик***.

И если за восемь лет Валентин Резниченко остался главой Днепропетровской ОГА (с началом полномасштабного вторжения областные государственные администрации указом президента трансформировались в областные военные администрации), хотя уже и при каденции другого президента, пережив одно увольнение, судьба его помощника сложилась иначе. Юрий ***Голик*** после президентских выборов 2019 года стал консультантом (он не занимал государственных должностей и не был государственным служащим) президентской программы «Большое строительство».

До начала полномасштабного российского вторжения программа реализовывалась за бюджетный счет и охватывала реконструкцию дорог, школ и детсадов на миллиарды бюджетных средств. О чем именно заботился верховный консультант Голик, стало понятно чуть позже.

2. Игра в наперстки

Очевидно, отреагировав на расследование журналистов «Наших грошей» о выигранных ООО «Будинвест инжиниринг» тендерах на ремонт дорог в Днепропетровской области на сумму свыше 1,5 млрд грн, НАБУ и САП открыли уголовное производство. Дело имело предварительную квалификацию по статьям 364 (злоупотребление властью и служебным положением) и 209 (отмывание доходов) Уголовного кодекса Украины.

Но через какое-то время свой незаконный дубль открывает Нацпол.

> — Для чего полиция открыла дело, когда знала: если в истории фигурирует 1,5 млрд грн — это точно сфера расследования НАБУ, ведь подследственность производств последней стартует от 30 тыс. долл.? Почему дело открыли 2 ноября 2022 года, когда медиа опубликовали подтверждение того, что Валентин Резниченко и Яна Хланта тесно общаются? Куда спешили? И кто посоветовал сразу провести обыски в Днепропетровской ОВА, чтобы изъять оригиналы документов, которые потом хотели уничтожить?

ZN.UA направило информационный запрос в полицию Днепропетровской области с просьбой объяснить, почему случилось так, что она расследовала неподследственное ей дело.

И Нацпол Днепра ответил, сухо констатировав, что в январе 2023 года дело передали в НАБУ.

Однако же выигранного времени не потеряли.

Из собственных источников редакции стало известно, что полиция Днепропетровской области хотела провести почерковедческую экспертизу документов, которые Нацпол изъял в Днепропетровской ОВА и ООО «Будинвест инжиниринг». Эти документы якобы подтверждали связь главы Днепропетровской ОВА Валентина Резниченко с компанией «Будинвест инжиниринг». После экспертизы правоохранители собирались уничтожить все оригиналы документов. Однако сделать этого не удалось. Антикоррупционные органы спасли документы.

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЛІДЧЕ УПРАВЛІННЯ

проспект Слобожанський 40, м. Дніпро, 49000.
тел.(056) 756-50-99
E-mail:vdz@dp.npu.gov.ua, сайт: www.dp.npu.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 40108866

30.08.2023 № 2/36 31
На № _____ від _____

Головній редакторці видання
«Дзеркало тижня. Україна»
Юлії МОСТОВІЙ

01010, м. Київ,
вул. Князів Острозьких, 19/1

Слідчим управлінням ГУНП в межах компетенції розглянуто Ваш запит (вих. № 41 від 23.08.2023) про надання інформації щодо відкриття ГУНП в Дніпропетровській області кримінального провадження стосовно голови Дніпропетровської обласної військової адміністрації Резніченко В. за ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 209 КК України.

За результатом розгляду запиту повідомляємо, що 02.11.2022 СУ ГУНП в Дніпропетровській області, розпочато кримінальне провадження за № 12022040000000585, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 209 КК України, відносно посадових осіб Дніпропетровської обласної військової адміністрації.

13.01.2023, у відповідності до ст. 216 КПК України, кримінальне провадження № 12022040000000585 передано за підслідність до Національного антикорупційного бюро України.

Відповісти на питання 3 – 7 не представляється можливим, так як досудове розслідування у вищевказаному кримінальному провадженні здійснюється детективами НАБУ, у зв'язку із чим повідомляємо, що ГУНП в Дніпропетровській області не являється володільцем такої інформації, на підставі чого рекомендуємо Вам за отриманням відповідей на вказані питання звернутися до посадових осіб НАБУ.

Відносно питання № 8, повідомляємо, що відповідно до вимог ст. 214 КПК України, слідчий (дізнавач, прокурор) невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування.

Заступник начальника -
начальник ОМВ СУ ГУНП
в Дніпропетровській області
полковник поліції **Наталія ПРОЦИК**

Вик. Агєєв О., 0976801563

Кстати,

> — в сентябре этого 2023 года генерала полиции третьего ранга Анатолия ***Щадило***, который на тот момент возглавлял Главное управление Нацполиции в Днепропетровской области, перевели в Киев. На повышение.

3. Расследование есть, подозрений нет

Год назад бывший руководитель главного подразделения детективов НАБУ Андрей Калужинский в интервью ZN.UA в отношении производства о дорожной истории в Днепропетровской области, зарегистрированного САП, пояснил:

> — «Одно дело — доказать по стандартам условного журналистского расследования, сформулировать какие-то представления о тех или иных обстоятельствах у общества. Совсем другое — довести к тому, чтобы сначала сообщить о подозрении, а потом суд вынес соответствующий приговор».

К сожалению, после того, как директором НАБУ стал Семен Кривонос, Андрей Калужинский больше там не работает. Как и ряд профессиональных детективов, которые покинули бюро. Вряд ли сейчас можно точно сказать, как этот факт повлияет на расследование дела, которое нас интересует, но предположить, что такая стремительная текучесть кадров в ключевом антикоррупционном органе — плохой сигнал, можно уже сейчас.

А расследование, как сообщают источники, действительно проходит медленно.

За год дважды провели обыски в доме Юрия ***Голика***:

> — сначала в городке «Коник» (тогда же детективы пришли с обысками и к бывшему главе Днепропетровской ОВА Валентину ***Резниченко***).

Во время второго обыска у Голика НАБУ изъяло телефон. По информации источников в офисе президента, адвокаты Юрия Голика стараются вернуть гаджет. Также на Банковой уверены, что в производстве совсем не фигурирует Кирилл Тимошенко, который до полномасштабного вторжения был куратором «Большого строительства». Хотя его причастность к тендерам в Днепропетровской ОВА детективы тоже проверяют.

Что касается официальной позиции следствия, ZN.UA обратилось в Национальное антикоррупционное бюро с вопросом: действительно ли в производстве сейчас нет Тимошенко? И есть ли там хоть кто-нибудь, кто фигурировал в заголовках медиа об этой истории год назад? В НАБУ ответили, что пока идет расследование, говорить они ничего не могут.

Очевидно в ответе антикоррупционного бюро одно — расследование продолжается, а до подозрений еще далеко.

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ
Управління комунікацій та зовнішніх зв'язків
вул. Василя Сурикова, 3, м. Київ, 03035, тел.: 246-34-11, колл-центр: 0-800-213-200
http://www.nabu.gov.ua; e-mail: document@nabu.gov.ua, info@nabu.gov.ua

_____№_____ На №_____ від _____

Головній редакторці
видання «Дзеркало тижня.
Україна»
Юлії Мостовій

zn94@ukr.net

Шановна пані Юліє!

Національне антикорупційне бюро України (далі – Національне бюро) розглянуло Ваш запит від 27.09.2023 та повідомляє таке.

Відповідно до частини 2 статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон) публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених Законом.

За змістом статті 8 Закону таємною визначається інформація, яка містить державну, професійну, банківську, розвідувальну таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю. При цьому доступ до такої інформації регулюється цим Законом та спеціальними законами.

Згідно з ч. 1 ст. 222 КПК України відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

Враховуючи зазначене, а також з підстав, передбачених п. 2 ч. 1 ст. 22 Закону, запитувана інформація не підлягає розголошенню.

У разі незгоди з наданою відповіддю запитувач має право оскаржити її до керівника розпорядника або до суду згідно зі ст. 23 Закону.

З повагою

В.о. Начальника Відділу
по роботі зі ЗМІ **Андрій МІЩУК**

Сидоренко Т.О.
+38 (044) 364-42-99

Національне антикорупційне бюро України
вих.№ 1112-203/30516 від 03.10.2023 15:15:03

Впрочем, из собственных источников нам удалось узнать, что в производстве сейчас несколько эпизодов.

Часть из них касается ремонта дорог в Днепропетровской области. К тому же антикоррупционные органы расследуют факты незаконного обогащения и недостоверного декларирования сотрудников Днепропетровской ОВА. Также НАБУ и САП проверяют как минимум 11 фирм, которые были контрагентами компании «Будинвест инжиниринг». Речь идет о проверке движения средств компаний и то, как они между собой связаны. Часть этих фирм проверяют и на предмет того, связаны ли они с сотрудниками Днепропетровской ОВА.

4. Экспертиза и аудит, или Рука руку моет

Едва ли не самое главное, над чем работают в НАБУ (как информируют источники) — доказать нанесение убытков. И пока в бюро нет своего экспертного учреждения для проведения этих экспертиз, что значительно ускорило бы продвижение во многих уголовных производствах, антикоррупционным органам приходится выстаивать очередь, чтобы получить результат нужной им экспертизы. И если бы дело было только в очереди. Во-первых, как всегда, на результат экспертизы влияет глава Киевского научно-исследовательского института судебных экспертиз Александр Рувин. О том, как именно влияет, рассказано и написано (в частности и ZN.UA) достаточно. Во-вторых, в этом деле есть и другие обстоятельства, которые мешают даже не самому доказательству убытков, но и предшествующему этапу.

Дело в позиции Государственной аудиторской службы Украины. Тут внимательно. Для того чтобы НАБУ провело экспертизу убытков в деле, бюро должно провести аудит затрат на ремонт дорог, на которые выделял деньги департамент ЖКХ Днепропетровской ОВА. Этот аудит проводит Государственная аудиторская служба. Именно это ведомство проверяет, насколько эффективно тратятся бюджетные средства. Согласитесь, вполне нужная проверка.

И такой аудит в деле начался. Процедура аудита в делах НАБУ от Госаудитслужбы выглядит так: эксперт во время досудебного расследования совместно со следствием работает над материалами, которые он должен проанализировать. Фактически человек из аудиторской службы непосредственно ознакомлен с материалами следствия. И когда аудит в деле Днепропетровской ОВА и компании «Будинвест инжиниринг» провели, а человек из Госаудитслужбы, который его проводил, нашел убытки и должен был написать вывод, начали происходить странные вещи. Госаудитслужба не спешила предоставить следствию вывод, нужный НАБУ для дальнейшей работы и проведения экспертизы, которая должна была подытожить досудебное расследование.

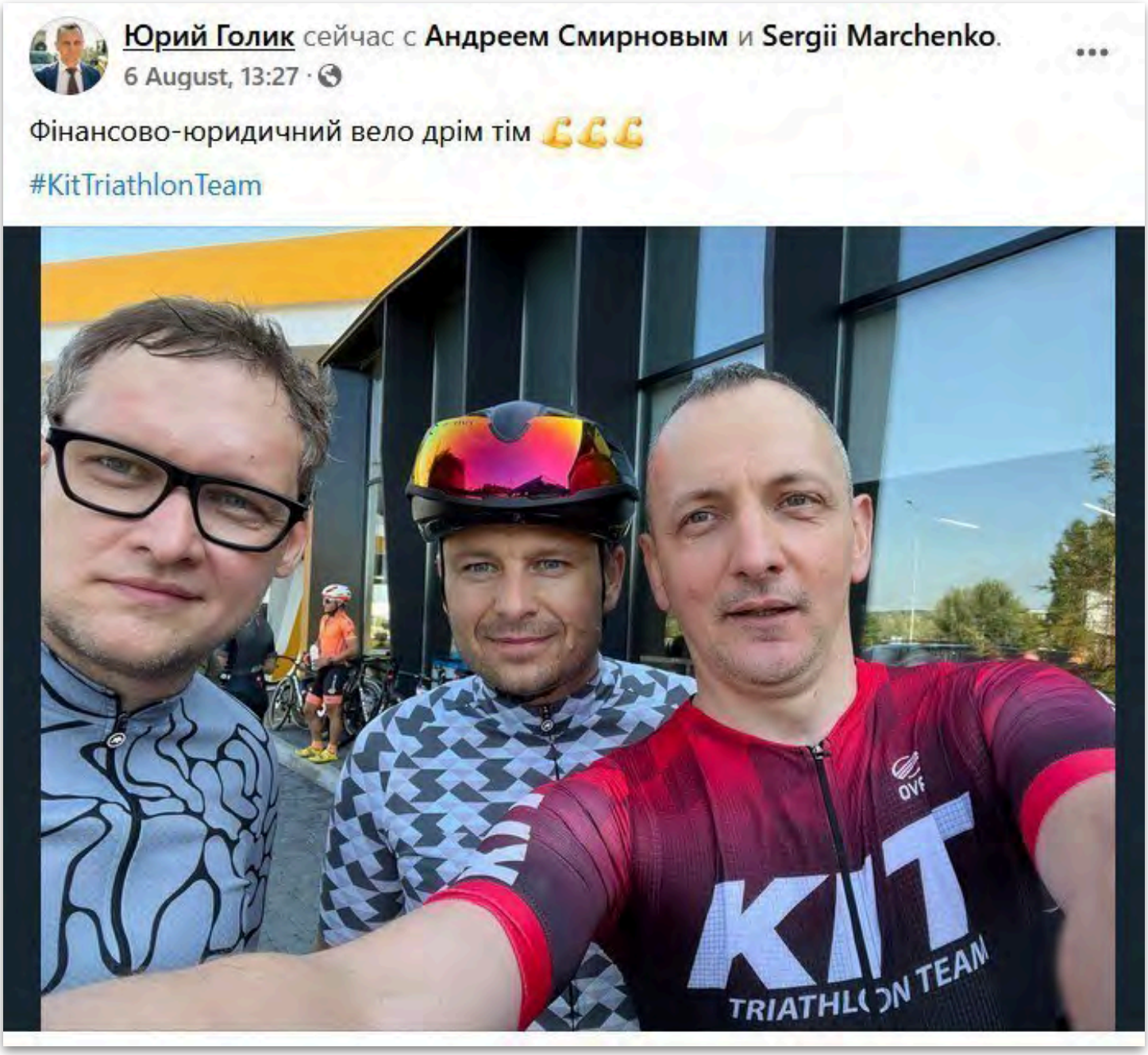

Эту информацию можно толковать и оценивать по-разному.

Но есть весомый факт, который нельзя не учитывать:

1) — юридически Государственная аудиторская служба прямо подчинена Министерству финансов Украины, руководитель которого Сергей ***Марченко*** — спортивный партнер и хороший друг Юрия ***Голика***.

То есть представьте ситуацию:

2) — правоохранители ведут производство в отношении возможных противоправных действий Голика, а аудит вместе со всеми собранными материалами досудебного расследования, необходимый для проведения дальнейших экспертиз, находится в работе в ведомстве, подчиненном его другу. Это разве не конфликт интересов? И кто здесь может взять самоотвод?

Однако фактор друга из Минфина, который, вероятнее всего, играет в этом деле роль кнопки для людей более высокопоставленных, — это еще не все.

5. Институционная фишка «ГосдорНИИ»

История Днепропетровской ОВА и компании «Будинвест инжиниринг» крутится вокруг того, проводили ли ремонт дорог, на которые департамент ЖКХ выделял средства, по завышенным ценам. Если да, то компания нанесла государству убытки. Но эти убытки, если они есть, нужно доказать. В Украине работает государственное предприятие «Государственный дорожный научно-исследовательский институт имени М.Шульгина» (ГП «ГосдорНИИ»), которое собирает информацию о ценах на строительные материалы из всех областей. То есть это одна большая база разных товаров строительного спектра. Институт, кстати, подчиняется Укравтодору.

Журналисты и эксперты, которые работают с базой данных «ГосдорНИИ», говорят о том, что поставщики разных строительных материалов могут предоставлять госпредприятию цены с определенной накруткой. Например, если есть фирма, которая продает цемент для строительства или ремонта дорог, и эта фирма дружит с кем-то из сотрудников, которые работают в ОВА и отвечают за проведение тендеров, то информация в «ГосдорНИИ» гарантированно будет искажена, то есть цена завышена. И если эту цену опубликуют в базе «ГосдорНИИ», то получится эффект «снежного кома», где фиктивно завышенная цена станет нормой и дальше другие поставщики начнут брать ее за основу. То есть коррупция начинается уже на этапе формирования цены, а не так называемых откатов. И если договориться с поставщиком того же цемента, который может быть единственным в регионе, то можно завышать цену и она будет законной.

Заместитель директора по евроинтеграции ГП «ГосдорНИИ» Станислав Гвоздиков, к которому мы тоже обратились с вопросами, уверен, что утверждения о заложенных в базах «ГосдорНИИ» завышенных ценах не отвечают действительности. По его словам, этот риск нивелирован методикой ценообразования дорожных работ, вступившей в силу 17 октября прошлого года.

«Эта методика отражает общепринятые в мире практики закупок и формирования цен, — объясняет он. — Теперь стоимость материалов отделена от затрат на доставку. Применение методики позволяет заказчику осуществлять контроль над затратами на всех этапах проекта, от планирования до окончания работ. Службы агентства восстановления в областях и отдельных случаях — облгосадминистрации при заказе проектной и сметной документации обязаны отметить среди прочего источник информации о стоимости материалов и расстоянии доставки».

И сейчас в подавляющем большинстве случаев, говорит Гвоздиков, источником информации о стоимости материалов является лишь база «ГосдорНИИ», которая формируется из многих источников информации, не только от поставщиков. Это приблизило стоимость материалов к уровню, который сложился на рынке сегодня, что в свою очередь способствует лучшему пониманию и контролю над реальной стоимостью проекта.

«Информация об отпускных ценах поступает от поставщиков сырья из карьеров, а именно в виде их коммерческих предложений, которые отдельно содержат информацию о стоимости доставки, — продолжает Станислав Гвоздиков. — Также наши аналитики из «ГосдорНИИ» берут исторические данные. Например, информацию с «Прозорро» по уже оплаченным выполненным контрактам и из тендерных предложений участников закупок. Кроме этого, у нас есть база действующих карьеров и мы самостоятельно их прозванием. Все источники информации можно просмотреть в нашей базе данных цен. Поставщик — это только один источник. Когда мы высчитываем среднюю цену, мы считаем ее минимум из 4–5 источников, для объективности», — объясняет Станислав Гвоздиков и уверяет, что коррупционный фактор в завышении цен на этапах формирования ожидаемой стоимости заказчиком, составления контракта и взаиморасчетов с подрядчиками за выполненные работы был полностью устранен в прошлом году благодаря внедрению методики.

Так ли это на самом деле? Наверное, это повод для отдельного расследования и материала. Но получается, что внедренная методика начала работать после того, как департамент ЖКХ Днепропетровской ОВА перечислил компании «Будинвест инжиниринг» 1,5 млрд грн. И не были ли цены из контрактов «Прозорро» уже завышены по этой схеме?

6. Так есть ли перспектива у дела?

Темпы расследования дела не отвечают нетерпеливым ожиданиям общества о вручении подозрений его вероятным фигурантам. Ожидания завышены, потому что история бьет промеж глаз и ослепляет простотой наглости. Конечно, никто из владельцев фамилий в громких заголовках новостей не виноват, пока суд не вынесет вердикт. Но мы старались очертить линию горизонта, на которой, возможно, дело передадут в суд.

То, **кто в этой истории окажется сильнее — закон или властная «крыша», — будет еще одним сигналом того, что реально происходит у нас в антикоррупционном блоке.**

И кого за это нужно поблагодарить.

***

№ 2.443-1

Когнітивне моделювання Шуляк, Столара та Ткаченка

2023-07-06

Розкручений український Telegram-канал "***Ukraine Now***" є проєктом ***Інституту когнітивного моделювання (ІКМ)***, який через його засновників був пов'язаний з одіозним забудовником і нардепом від проросійської "ОПЗЖ" Вадимом ***Столаром***, очільницею "Слуги народу" Оленою ***Шуляк***, міністром культури Олександром ***Ткаченком***.

За часів Петра ***Порошенка*** майбутні співзасновники ІКМ відверто працювали на Юрія ***Бойка*** та Сергія ***Льовочкіна***, а після перемоги Володимира ***Зеленського*** переключилися на обслуговування уряду Олексія ***Гончарука***.

ІКМ, за словами його представників, продовжує працювати з урядом Дениса ***Шмигаля*** та окремими міністерствами.

Про це **КВ** стало відомо зі статті "Української правди" авторства Віки Максимової (Рух "Чесно").

КВ републікує цю статтю зі своїми редакторськими правками, скороченнями та доповненнями.

1. Шуляк, Столар і Ткаченко

ІКМ в 2019 році напередодні президентських і парламентських виборів створив скандально відомий нібито психолог Спартак (насправді Олександр)

Суббота. Партнерами Субботи в ІКМ стали Віктор Березенко, Дмитро Царенко та Олексій Іванов. Зараз ІКМ перейменовано на ТОВ “Преміумголд”, яке вже належить громадянину Узбекистану Баходіржону Тешабоєву, ймовірно через те, що Узбекистан з 2017 року визначений в Україні офшорною зоною.

Спершу ІКМ працював виключно в освітньому напрямі, судячи із заявлених КВЕДів, але це змінилось, коли на початку 2020 року партія "Слуга народу" перерахувала ІКМ 5 млн гривень. Перед укладенням договору зі “слугами” ІКМ за кілька тижнів перепрофілювався і почав займатися соціологічними дослідженнями.

На запит Руху “Чесно” (чому партія після року роботи в ВР виділила 5 млн гривень нещодавно створеній структурі) очільниця “Слуги народу” Олена Шуляк нічого не відповіла.

Ексголова “Слуги народу” та перший віце-спікер ВР Олександр Корнієнко запевняє, що ця співпраця була недовгою – проведення фокус-груп та pro bono лекцій Спартака Субботи протягом січня-лютого 2020 року. “Далі співпрацю по дослідженнях зупинили. Також інститут запропонував pro bono серію онлайн лекцій, для бажаючих щодо базових основ масової комунікації", – ксапевняє Корнієнко.

Перевірити це неможливо, оскільки монобільшість третій рік поспіль блокує відновлення звітності партій про витрачання державних коштів, які вони отримують з держбюджету.

Втім, після отримання від “Слуги народу” 5 млн гривень (80% прибутку ІКМ за 2020 рік) серед співробітників ІКМ з’явилась Дар’я Шуляк – донька Олени Шуляк.

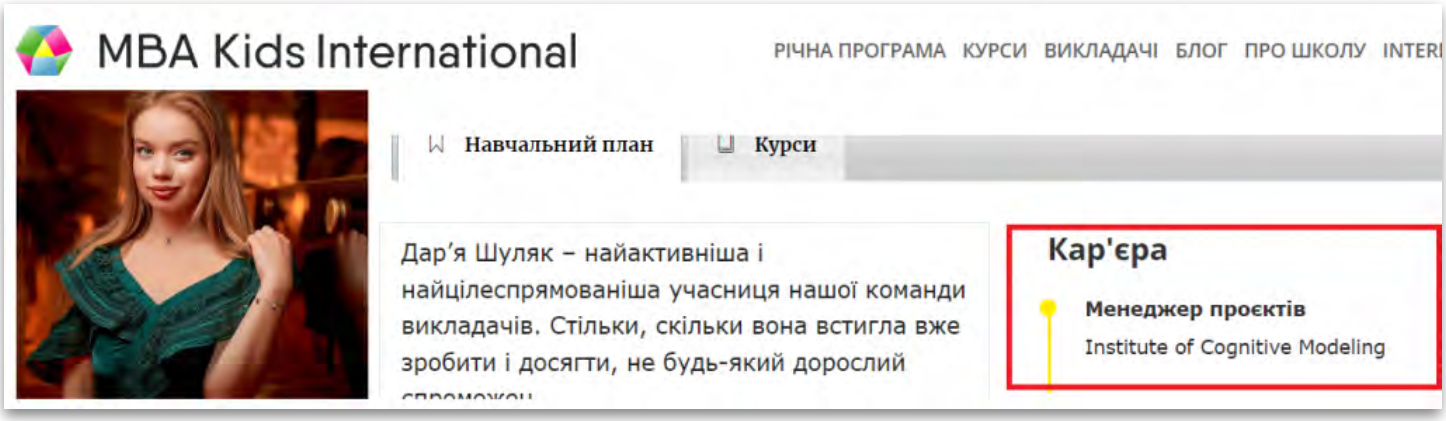

Це стало одним із перших місць роботи Дар’ї Шуляк у якості “креативного райтера” з зарплатою в розмірі 20 тис. гривень за рік, про що свідчить декларація її матері.

5	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: Інститут міжнародних відносин Київського університету ім.Т.Шевченко Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: [Не відомо]	Інше стипендія	[Член сім'ї не надав інформацію]	дочка Прізвище: Шуляк Ім'я: Дар'я По батькові (за наявності): Олександрівна
6	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: АТ КБ "Приватбанк" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 14360570	Проценти	10914	Прізвище: Шуляк Ім'я: Олена По батькові (за наявності): Олексіївна
7	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: ТОВ "Інститут когнітивного моделювання" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 42057832	Заробітна плата отримана за основним місцем роботи	20000	дочка Прізвище: Шуляк Ім'я: Дар'я По батькові (за наявності): Олександрівна
8	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: ПАТ "Страхова компанія "Арсенал Страхування" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 33908322	Страхові виплати	58650	Прізвище: Шуляк Ім'я: Олена По батькові (за наявності): Олексіївна

Поки Дар'я Шуляк працювала в ІКМ, у нього з'явився цікавий клієнт – медіахолдинг Live Network Вадима Столара, одіозного забудовника, екс" смотрящего" за Києвом і парламентарія від забороненої проросійської "ОПЗЖ". В цей самий час Столар почав передавати Медведчуку частину свого будівельно-схематозного бізнесу, про що наприкінці січня розповів журналіст Bihus.Info Максим Опанасенко в сюжеті "ОПЗЖ Пікчерс".

Детальніше: Кіно та колаборанти: що робить експартнер Єрмака в будівельному бізнесі Столара-Медведчука

Тоді ж встановився відкритий бізнес-зв'язок між Оленою Шуляк і Вадимом Столаром.

Також нагадаємо, що ще одним відомим зв'язком комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олени Шуляк з великими забудовниками є її парламентська співпраця з секретарем цього ж комітету Дмитром Ісаєнком, обраним від "ОПЗЖ" за т.зв "квотою Столара-Медведчука".

Дмитро Ісаєнко, крім політичної посади, досі посідає крісло віце-президента Конфедерації будівельників України і є фактичним власником групи будівельних компаній "Perfect Group".

Читайте: Будівельний союз "Слуги народу" та "ОПЗЖ"

Та не одними Шуляк с Столаром збагатився ІКМ. Тут працює Світлана Павелецька, яка за часів прем'єра Олексія Гончарука очолювала урядовий комунікаційний офіс. Проте співпраця Уряду та ІКМ почалась, коли ще Гончарук був прем'єром. коментарі Руху "Чесно" Павелецька сказала, що працювала в ІКМ до червня 2022 року.

Зазначимо, що Олексій Гончарук посів прем’єрське крісло з позиції очільника BRDO, де працювала й Олена Шуляк, яка вела в цій грантовій структурі будівельний напрямок. На початку її політичної кар’єри Олені Шуляк навіть врочили посаду міністра Мінрегіону.

Також з BRDO до влади прийшли, щонайменше, віце-прем’єр з відновлення України Олександр Кубраков, який підтримує містогвалтівний законопроєкт №5655, та парламентар-”слуга” Віталій Безгін, який також працює в містобудівному комітеті.

Павелецька, працюючи в ІКМ, відбілювала Вадима Столара, закликаючи не демонізувати “Вадима Михайловича”. “Наш власник [Столар] має позитивний вплив на колектив [Live Networks]. Адже він максимально відкритий. Спілкується, зустрічається, заходить на канал. Для людей завжди важливо знати, на кого вони працюють", – казала Павелецька.

КОМПАНІЇ ТА КЛІЄНТИ

ЦАРЕНКА, БЕРЕЗЕНКА ТА СУББОТИ

Засновники:

Дмитро Царенко
до квітня 2023 р.

Віктор Березенко
до квітня 2023 р.

Олексій Іванов
до березня 2020 р.

Баходіржон Тешабоєв
з квітня 2023 р.

Спартак Суббота
до червня 2020 р.

Оксана Москаленко

ТОВ «Агентство соціальний капітал»
Код ЄДРПОУ **42057832**
(3 липня 2020 р. — ТОВ «Інститут когнітивного моделювання»)

ТОВ «Інститут когнітивного моделювання»
Код ЄДРПОУ **43082338**
(3 квітня 2023 р. — ТОВ «Преміумголд»)
Institute of Cognitive Modeling

ГО «Інститут когнітивного моделювання»
Код ЄДРПОУ **43624036**

ухвала ОАСК (вересень 2020 р.)

2020 р.

Світлана Павелецька
колишня CEO ТОВ «Інститут когнітивного моделювання»

договір

тендер

Дар'я Шуляк
отримувала зарплату

Віталій Амельохін
суддя у справі

Клієнти:

Вадим Столар

Слуга народу

Кабмін

Мінкультуру

Міндовкілля

Вадим Новинський

Голос

Мінцифри

МЗС

МОЗ

Z внесений до Реєстру Зрадників

ЧЕСНО

В той же час, коли ІКМ керував Live Networks, працювати на медіахолдинг Столара прийшла дружина міністра культури Олександра Ткаченка Анна, яка очолювала діджитал-департамент.

Ще один цікавий факт: раніше Світлана Павелецька була членкинею правління "1+1 медіа" і бізнес-партнеркою нинішнього міністра культури Олександра Ткаченка по видавництву "#книголав".

Серед клієнтів ІКМ, крім одіозного забудовника Столара, був також Міжнародний фонд проросійського екснардепа та клірика УПЦ МП Вадима Новинського "Покровъ".

2. На комунікаціях уряду за бюджетні гроші

На сайті організації є інформація про співпрацю з МОЗ, Мінцифри, Міндовкілля, Мінкультом та МЗС. Але тендерні закупівлі з-поміж усіх міністерств проводив лише Мінкульт – восени 2020 року міністерство оголосило конкурс на створення комунікаційної стратегії вартістю понад 800 тис. гривень.

Жодної інформації про учасників конкурсу у відкритому доступі знайти не вдалося, як і результатів голосування, які мали б бути на сайті. На запит Руху “Чесно” у міністерстві зазначили, що у конкурсі брали участь тільки ТОВ "Інститут когнітивного моделювання" та ТОВ "МІУ Продакшн".

Нагадуємо, що колишній гендиректор "1+1" та екснардеп від "Слуги народу" Олександр Ткаченко на момент проведення тендеру вже був міністром культури.

Водночас співзасновники ІКМ і Світлана Павелецька розповідали про роботу з МОЗ та Мінцифри. Наприклад, у березні 2020 року вони створили Telegram-канал "Коронавірус_інфо", а також однойменну спільноту у Viber. На сайті МОЗ вони значаться як офіційні канали, але ІКМ не згадується. Хоча в

інтерв'ю керівники ІКМ розповідали, що саме вони працюють над розвитком "Коронавірус_інфо" та самі запропонували МОЗ цю ідею.

З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну "Коронавірус_інфо" було перейменовано на "Ukraine Now", один з найбільших новинних Telegram-каналів в українському сегменті. У відкритих джерелах зазначається, що канал ведеться у співпраці з Мінцифри та Урядом. Хоча в коментарі Руху “Чесно” в ІКМ зазначили, що зараз ця співпраця припинена.

Цікаво, що за останні 90 днів ІКМ витратив понад 15 тис. доларів на просування дописів із посиланням на канал у Facebook. Водночас дохід компанії за минулий рік склав трохи більше 30 тис. гривень. В ІКМ запевняють, що ця реклама оплачена з донорських коштів.

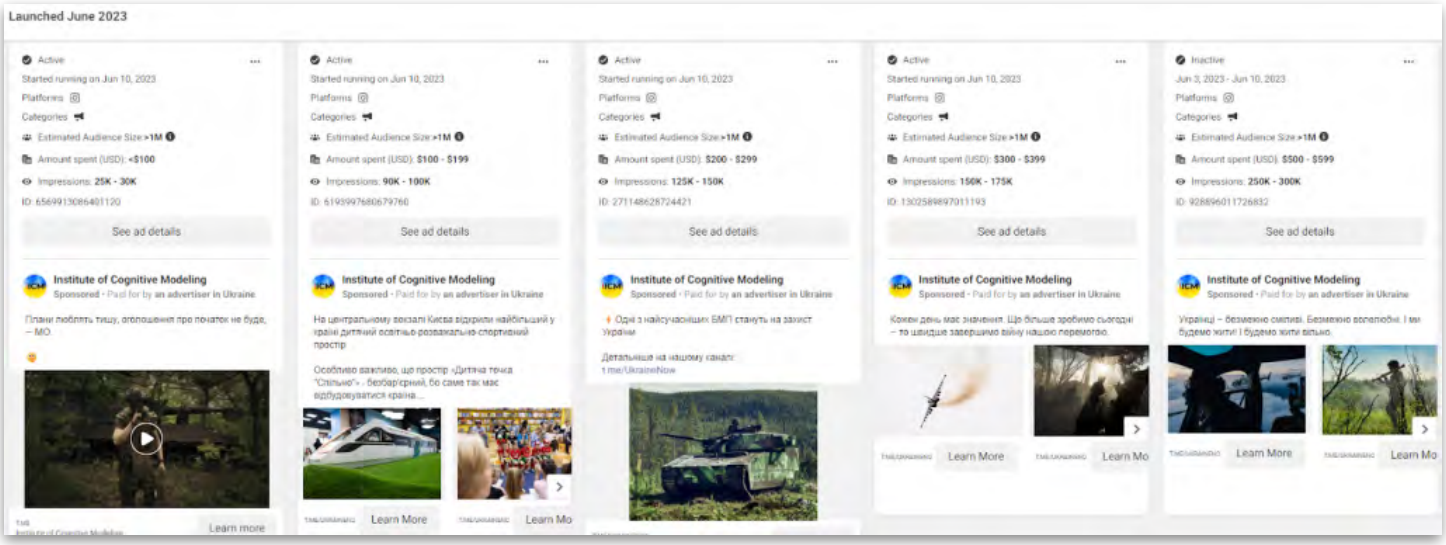

ІКМ пише, що "Ukraine Now" є "одним із найбільших верифікованих джерел достовірної інформації". Та достеменно невідомо, хто саме верифікував цей канал.

3. Зв’язки з Партією регіонів, “ОПЗЖ” і Єрмаком

Співзасновники ІКМ Віктор Березенко та Дмитро Царенко тісно пов'язані з колишніми "регіоналами" та забудовниками.

Віктор Березенко значиться помічником на громадських засадах народного депутата VI скликання від Партії регіонів Ельбруса Тедеєва. Важлива деталь – в той же час помічником нардепа-регіонала Тедеєва працював нинішній керівник Офісу Президента Андрій Єрмак. З 2011 до 2015 року Березенко керував ГО "Центр політичних рішень", деякі “політтехнологи” з якого в 2014 році працювали зі штабом "Опозиційного блоку", зокрема, зокрема з Сергієм Льовочкіним.

Одним із засновників Центру був Сергій Влащенко – головний піарник Вадима Столара та син ексгенпродюсерки медведчуковського телеканалу ZIK Наталії Влащенко. За інформацією **КВ**, Березенко та Влащенко достатньо давно не спілкуються досить тривалий час. Сергій Влащенко зараз, ймовірно,

перебуває за кордоном разом з офісом Столара. Березенко, судячи з його Facebook-сторінки, також переважно перебуває за кордоном, де займається різноманітною інформаційною та волонтерською діяльністю.

Пізніше до організації долучився Дмитро Царенко – брат відомого “регіонала” Михайла Царенка, нинішнього депутата Київради від “ОПЗЖ” за квотою Столара. А до 2012 року Дмитро Царенко був генпродюсером "Нового каналу" та є давнім знайомим міністра культури Олександра Ткаченка. Тобто зв’язок Столара з Ткаченко на прикладі ІКМ має глибоке коріння.

В 2018-2019 рр ІКМ працював на одного з лідерів “регіоналів” і “ОПЗЖ” Юрія Бойка, який тоді балотувався в Президенти. Тоді ж до кампанії Бойка долучився ще один бізнес Березенка та Царенка – Seetarget, який протягом 2018-2019 рр періодично публікував завищені на користь Бойка результати соціологічних опитувань, що потім активно поширював телеканал "Інтер" (Сергія Льовочкіна),

Тоді представник Seetarget Олексій Боровський казав, що "з вирішенням проблеми війни чітко асоціюється кандидат від "Юго-Востока" Юрій Бойко". А співробітник компанії Спартак Суббота, який пізніше став партнером, у своїй російськомовній колонці на "Українській правді" писав ось таке: "... Юрия Бойко традиционно поддерживает Восток и люди, для которых вопросы восстановления мира и социальной защиты сейчас остаются наиболее важными".

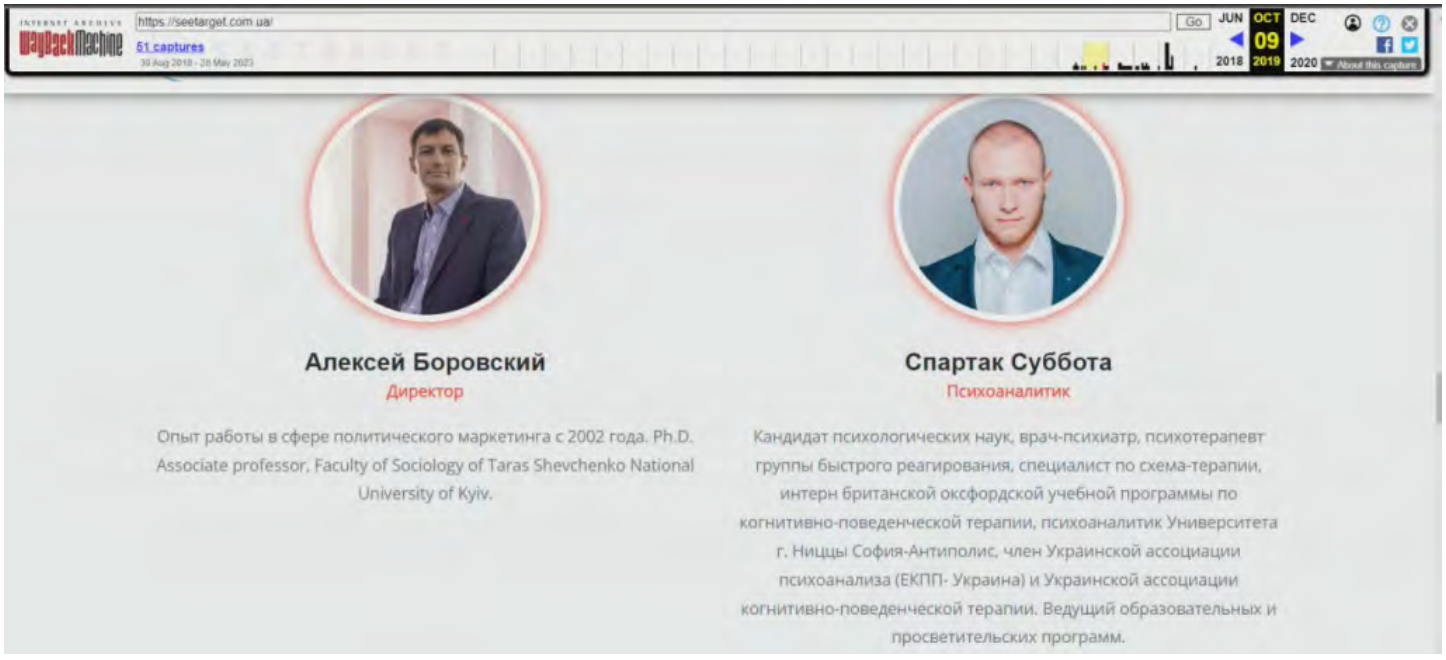

4. Два-три Інститути когнітивного моделювання

За рік до ІКМ Царенко та Березенко створили "Агентство соціальний капітал". Жодної інформації про цю компанію знайти не вдалося. Ця назва зберігалась до липня 2020 року, коли “Агентство” перейменували на ще один Інститут когнітивного моделювання.

Причина цього може ховатися в ухвалі Окружного адміністративного суду Києва (ОАСК). В ній значиться, що ІКМ оскаржував рішення про анулювання реєстрації платника єдиного податку в травні 2020 року та податкове повідомлення. Провадження і досі значиться відкритим.

Саме цей перейменований ІКМ, а не інститут, що був в ОАСК, відтоді веде діяльність, зокрема, бере участь у державних закупівлях. Судячи з даних YouControl, аж до квітня 2023 року існувало два Інститути когнітивного моделювання.

А компанію, що мала проблеми з податковою, перейменували на "Преміумголд" і продали власнику низки українських компаній Баходіржону Тешабоєву з Узбекистану (країна має "офшорний" статус).

Проте насправді Інститутів когнітивного моделювання і нині два – адже є однойменна громадська організація. Її засновником та керівником певний час був Спартак Суббота. На зміну йому прийшла колишня керівниця каналів Столара за часів його співпраці з ІКМ Катерина Кубенко, яка досі керує ГО.

ІСТОРІЯ КОМПАНІЙ

ЦАРЕНКА, БЕРЕЗЕНКА ТА СУББОТИ

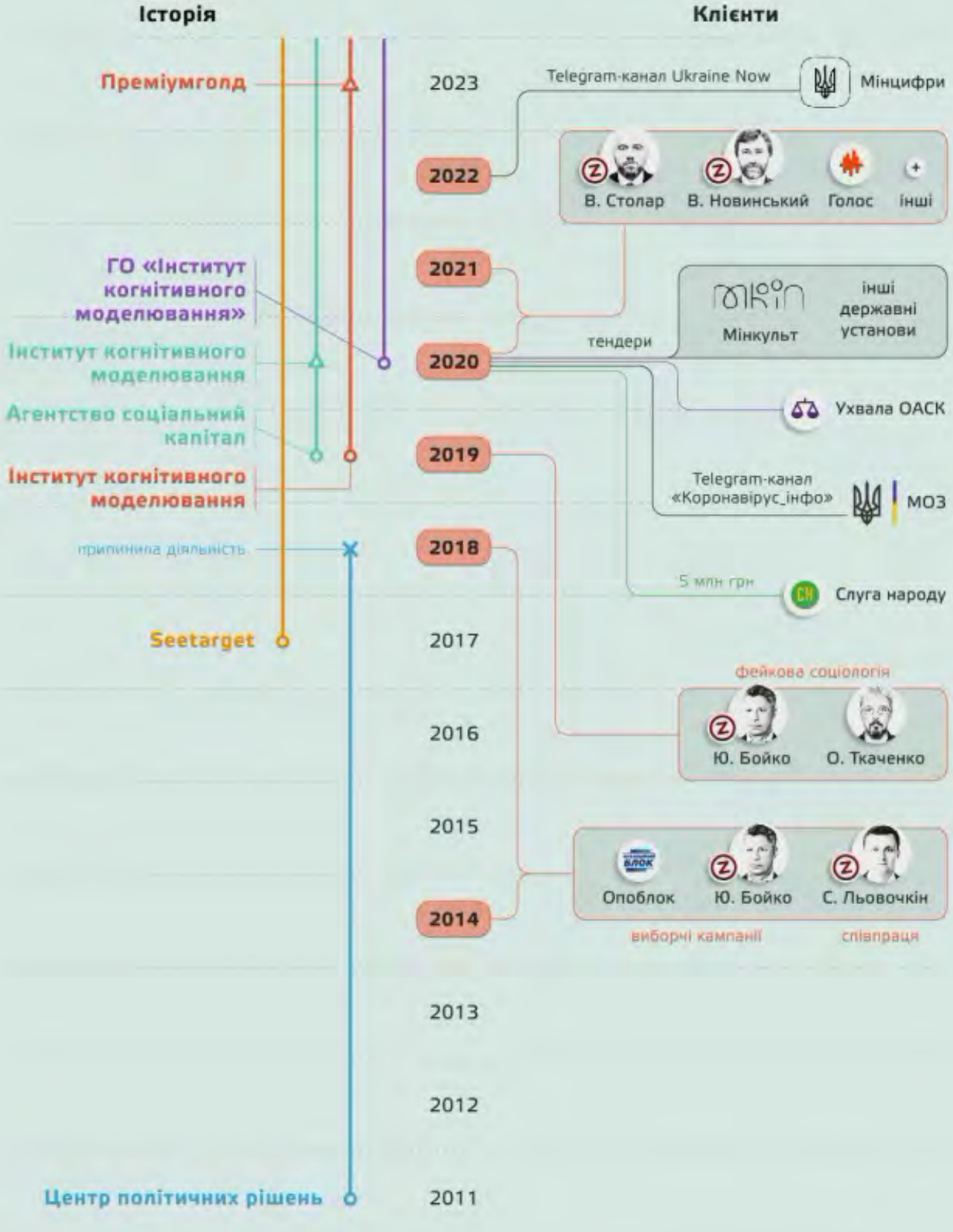

внесений до Реєстру Зрадників

ЧЕСНО

В якості резюме варто нагадати дві прості речі.

1) — Перше. Війна росії проти України триває з лютого 2014 року.

2) — Друге. Відтоді аж до 2019 року засновники ІКМ – Спартак Суббота, Дмитро Царенко, Віктор Березенко – допомагали утримуватись при владі проросійським політикам-колаборантам.

Чи є це достатньою причиною, аби з ними не співпрацювала українська влада?

Відповідь на це питання здається очевидною.

***

№ 2.443-2

Як інститут Спартака Субботи пов'язаний зі "слугами народу", Столаром і Ткаченком

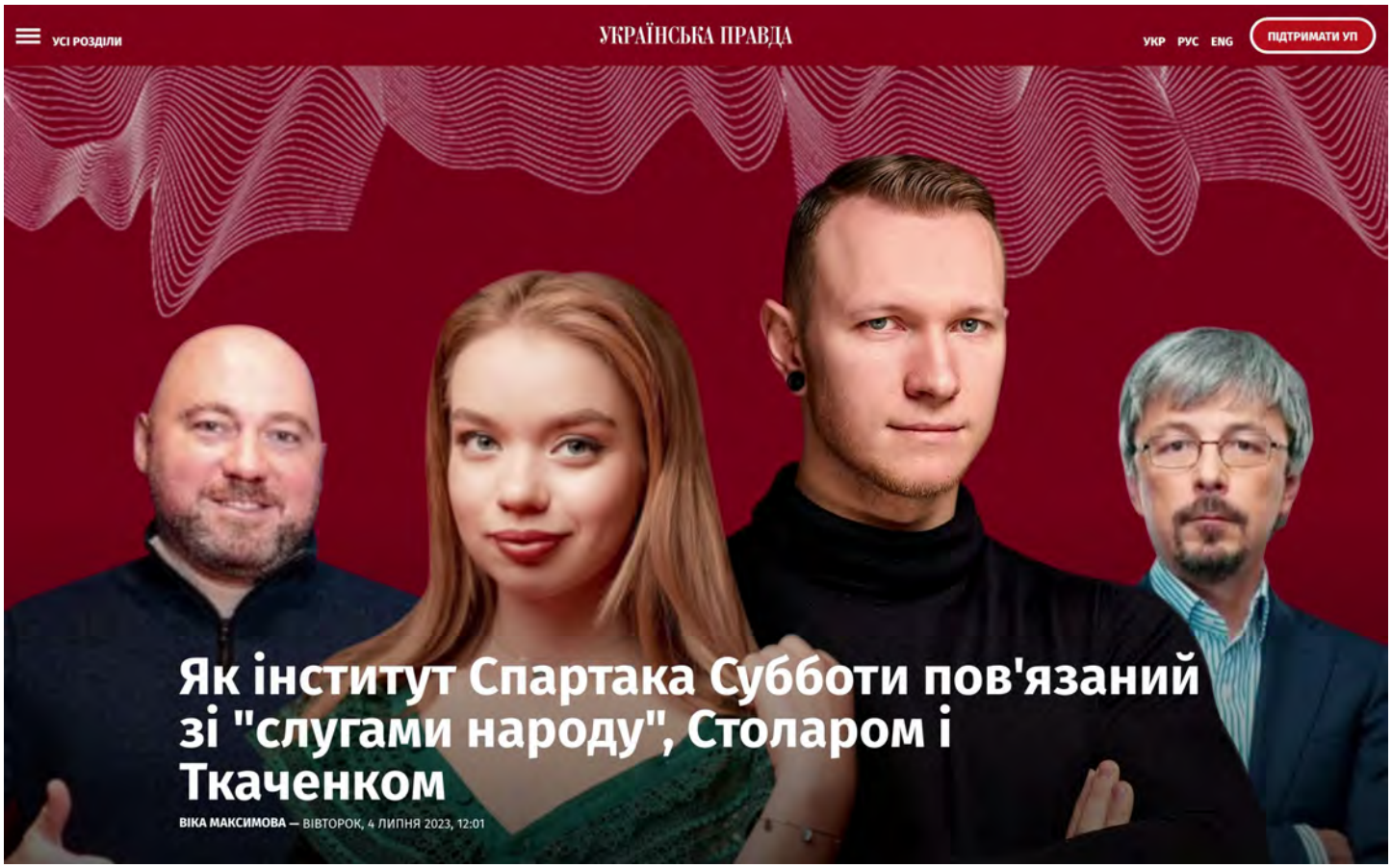

2023-07-04

ВІКА МАКСИМОВА

Один із популярних українських каналів у Telegram "Ukraine Now" – це проєкт Інституту когнітивного моделювання (ІКМ). Того самого, що фігурував у розслідуванні про Спартака Субботу. ІКМ заявляє, що канал є "верифікованим" та ведеться у співпраці з Міністерством цифрової трансформації.

Деталі цієї співпраці невідомі. Проте схоже, що цей інститут тісно пов'язаний із забороненою ОПЗЖ та колишніми "регіоналами", зокрема з депутатом-забудовником Вадимом Столаром, а також фейковою соціологією.

Окрім того, партія "Слуга народу" перерахувала мільйони на рахунки ІКМ, після чого на роботу в інститут взяли дочку нинішньої голови політсили Олени Шуляк.

Нині ІКМ на сайті заявляє, що працює з низкою міністерств та урядом. Як стала можливою така співпраця уряду з компанією, що займалася відбілюванням репутації проросійських політиків, вирішив розібратися Рух ЧЕСНО, який веде Реєстр Zрадників.

У 2019-му, в рік президентських і парламентських виборів, блогер та нібито психолог *Спартак Суббота* створив ***Інститут когнітивного моделювання***.

> — Зробив він це не один, мав іще кількох партнерів – Дмитра ***Царенка***, Віктора ***Березенка*** та Олексія ***Іванова***, про яких більш детально йдеться наприкінці цього розслідування.

Важливо зауважити, що нині ця компанія називається "Преміумголд".

КОМПАНІЇ ТА КЛІЄНТИ

ЦАРЕНКА, БЕРЕЗЕНКА ТА СУББОТИ

Засновники:

Дмитро Царенко
до квітня 2023 р.

Віктор Березенко
до квітня 2023 р.

Олексій Іванов
до березня 2020 р.

Баходіржон Тешабоєв
з квітня 2023 р.

Спартак Суббота
до червня 2020 р.

Оксана Москаленко

ТОВ «Агентство соціальний капітал»
Код ЄДРПОУ **42057832**
(3 липня 2020 р. — ТОВ «Інститут когнітивного моделювання»)

ТОВ «Інститут когнітивного моделювання»
Код ЄДРПОУ **43082338**
(3 квітня 2023 р. — ТОВ «Преміумголд»)

Institute of Cognitive Modeling

ГО «Інститут когнітивного моделювання»
Код ЄДРПОУ **43624036**

Світлана Павелецька
колишня CEO ТОВ «Інститут когнітивного моделювання»

договір

ухвала ОАСК (вересень 2020 р.)

2020 р.

Дар'я Шуляк
отримувала зарплату

Віталій Амельохін
суддя у справі

Клієнти:

Вадим Столар

Слуга народу

Кабмін

Мінкультуру

Міндовкілля

Вадим Новинський

Голос

Мінцифри

МЗС

МОЗ

внесений до Реєстру Зрадників

ЧЕСНО

Спершу цей інститут працював виключно в освітньому напрямі, судячи із заявлених КВЕДів, але все дуже швидко змінилося.

> — Сталося це тоді, коли партія "Слуга народу" перерахувала йому 5 мільйонів гривень – на початку 2020 року, за даними звіту партії.

Саме перед тим, як укласти договір на таку значну суму, новостворений інститут за кілька тижнів перепрофілювався і почав займатися соціологічними дослідженнями, за даними Clarity Project. На той час інститут працював лише пів року. Це спонукає до висновку, що вибір компанії, яка б надавала послуги "Слузі народу", базувався не на досвіді або досягненнях організації.

По суті,

> **— партія влади, яка почала отримувати кошти з державного бюджету від платників податків, після року роботи в парламенті вирішила віддати п'ять мільйонів нещодавно створеному товариству, яке не мало сталої професійної репутації у цій сфері.**

На запит Руху ЧЕСНО про деталі цієї співпраці чинна голова партії "Слуга народу" *Олена Шуляк* не відповіла.

Особливо цікаво, як послуги інституту вплинули на партійне будівництво та яка співпраця існує зараз.

З огляду на те, що **"слуги народу" вже три роки блокують відновлення партійної звітності**, ми не можемо перевірити, куди витрачаються державні кошти, які отримує партія.

Попри відсутність відповіді голови партії, Руху ЧЕСНО вдалося з'ясувати, що ***Спартак Суббота*** у квітні 2020 року проводив онлайн-курс для народних депутатів партії. Тоді головою СН був *Олександр Корнієнко*. Зазначається, що піднімалися теми агресивного середовища, вигорання та "ігор, в які грають люди".

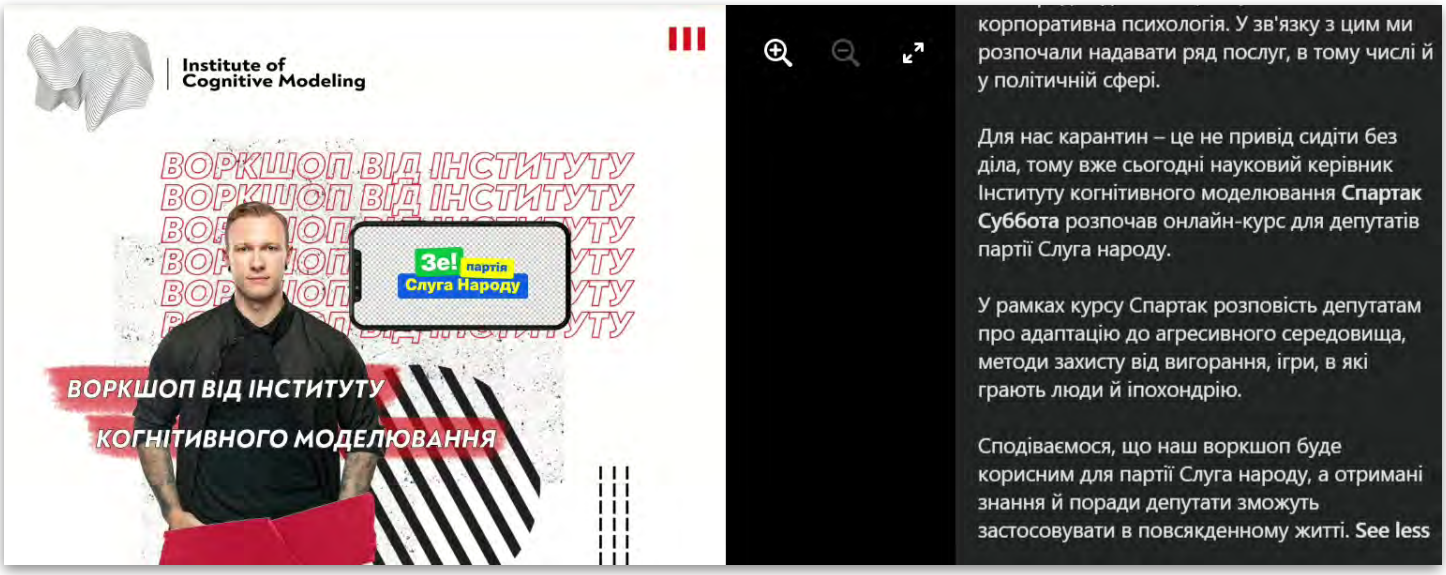

"Це була недовга співпраця. Формат співпраці був досить типовий – організація та проведення досліджень. Зокрема, це були фокус-групи, а також pro bono лекції. Інститут провів завчасно замовлені дослідження в січні-лютому 2020-го року. Далі співпрацю по дослідженнях зупинили. Також інститут запропонував pro bono серію онлайн лекцій, для бажаючих щодо базових основ масової комунікації", – коментує Олександр ***Корнієнко***.

Проте у призначенні платежів партії, вказаних у звіті, зазначено: "Сплата за соціологічні дослідження та проведення лекцій".

Тоді "Слуга народу" була для інституту Спартака ключовим клієнтом, який давав 80% річного доходу. За рік компанія отримала 6 мільйонів гривень, з них майже 5 мільйонів – від "слуг".

І після того, як інститут отримав таку немаленьку суму, серед його працівників з'являється дочка чинної голови партії Дар'я ***Шуляк***. Інститут, куди пішли кошти партії, для неї став одним із перших місць роботи.

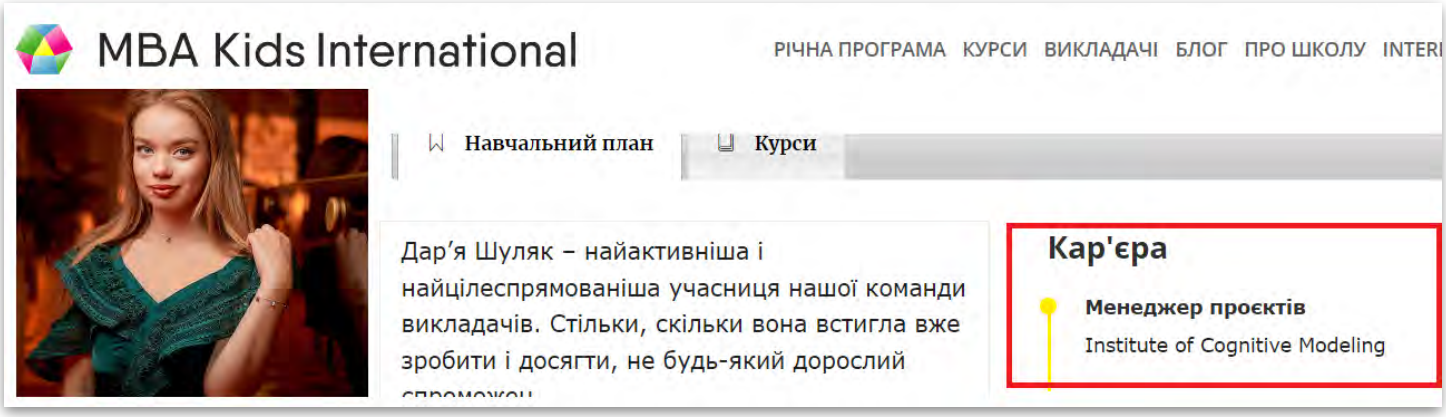

Про те, що Дар'я отримувала тут кошти, свідчить і декларація її матері Олени ***Шуляк***. Щоправда, як проєктна менеджерка вона отримала офіційно цілком незначну суму – 20 тисяч гривень за рік (2857 гривень на місяць). Це значно менше мінімальної зарплати навіть на той час.

5	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: Інститут міжнародних відносин Київського університету ім.Т.Шевченко Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: [Не відомо]	Інше стипендія	[Член сім'ї не надав інформацію]	дочка Прізвище: Шуляк Ім'я: Дар'я По батькові (за наявності): Олександрівна
6	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: АТ КБ "Приватбанк" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 14360570	Проценти	10914	Прізвище: Шуляк Ім'я: Олена По батькові (за наявності): Олексіївна
7	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: ТОВ "Інститут когнітивного моделювання" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 42057832	Заробітна плата отримана за основним місцем роботи	20000	дочка Прізвище: Шуляк Ім'я: Дар'я По батькові (за наявності): Олександрівна
8	Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Найменування: ПАТ "Страхова компанія "Арсенал Страхування" Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 33908322	Страхові виплати	58650	Прізвище: Шуляк Ім'я: Олена По батькові (за наявності): Олексіївна

Сама ж вона зазначає, що була "креативним райтером".

Поки Дар'я ***Шуляк*** працювала в цьому інституті, у нього з'явився ще один клієнт – медіахолдинг Live Network Вадима ***Столара***.

> — Чинного народного депутата, який фігурує в Реєстрі Зрадників. Спартак публічно намагався спростовувати свою співпрацю із забороненою партією ОПЗЖ, але факти, які виявили журналісти, свідчать про інше.

І зв'язки Олени ***Шуляк*** зі ***Столаром*** значно глибші.

> 1) — Давня бізнес-партнерка ***Шуляк*** Катерина ***Редько*** стає в цей момент співпраці з інститутом керівницею "Парус Холдінгу".

Крім того,

> 2) — секретарем комітету, який очолює ***Шуляк***, є Дмитро ***Ісаєнко*** – забудовник і депутат групи ***Столара***.

Це може також пояснювати, чому колишні члени ОПЗЖ дали ключові голоси під час прийняття скандальної містобудівної "реформи" 5655, проти якої виступив Європарламент.

Саме Олена ***Шуляк*** є одним із ключових авторів цього законопроєкту.

Також цей інститут вирішили кадрово підсилити колишньою працівницею Кабміну Світланою ***Павелецькою***.

> — Вона очолювала урядовий комунікаційний офіс за прем'єрства *Олексія Гончарука* – давнього партнера Олени ***Шуляк*** з часів їхньої роботи в ***BRDO***.

Окрім того, що з Гончаруком працювала ***Павелецька***, на сайті Інституту когнітивного моделювання також значиться, що компанія займалася розробкою та втіленням комунікаційної стратегії для нього на посаді прем'єр-міністра та для Кабінету міністрів України.

> — По суті, співпраця Павелецької та ІКМ почалася ще тоді, і саме ***Гончарук*** відіграв у цьому одну з центральних ролей.

До слова, ***Павелецька*** раніше була членкинею правління "1+1 медіа" і бізнес-партнеркою Олександра ***Ткаченка*** по видавництву "#книголав".

> — У коментарі Руху ЧЕСНО вона зазначила, що працювала в інституті до червня 2022 року, проте деталі роботи коментувати відмовилась через підписаний договір про нерозголошення.

Вона також відбілювала ***Столара***, працюючи в Інституті когнітивного моделювання, називала депутата, обраного від забороненої партії, "наш власник" і закликала не демонізувати "Вадима Михайловича":

> — "Наш власник має позитивний вплив на колектив (Live Networks – ред.). Адже він максимально відкритий. Спілкується, зустрічається, заходить на канал. Для людей завжди важливо знати, на кого вони працюють".

На той час Інститут когнітивного моделювання керував медіахолдингом Вадима ***Столара*** Live Networks.

> — Вони обслуговували його канали і водночас намагалися рятувати його репутацію, з моменту створення холдингу в 2020 році аж до листопада 2021 року.

Коли Інститут когнітивного моделювання керував медіахолдингом ***Столара***, там же почала працювати дружина міністра культури Олександра ***Ткаченка*** Анна.

> — Вона очолювала діджитал-департамент Live Network.

Крім того, коли стало зрозуміло, що ***Спартак*** працював із колишніми членами ОПЗЖ в Інституті когнітивного моделювання і виник скандал із підробкою свідоцтва, йому й самому знадобилася послуга "відбілювання".

> — Допомогли у цьому, як і у випадку зі ***Столаром***, люди, пов'язані з "1+1". Так ***Спартак*** з'явився на Youtube-каналі ведучої "1+1" Наталії ***Мосейчук***.
>
> — "Якщо я піду на інтерв'ю, воно не буде компліментарним, воно буде об'єктивним", – відповів ***Спартак*** на питання, чому він прийшов саме до Мосейчук.

І вже за кілька хвилин Мосейчук сказала, що він їй нагадує Шерлока Голмса, Ілона Маска, і додала: "На вас кажуть, що ви – красивий шахрай з накачаною попою".

Столар – далеко не єдиний клієнт інституту, до якого мають бути серйозні питання у спецслужб. Також інститут співпрацював із низкою благодійних організацій, зокрема із Фондом Ріната Ахметова та Міжнародним фондом Вадима Новинського на честь Покрови Пресвятої Богородиці ("Покровъ"). До деяких клієнтів мали би бути питання у спецслужб.

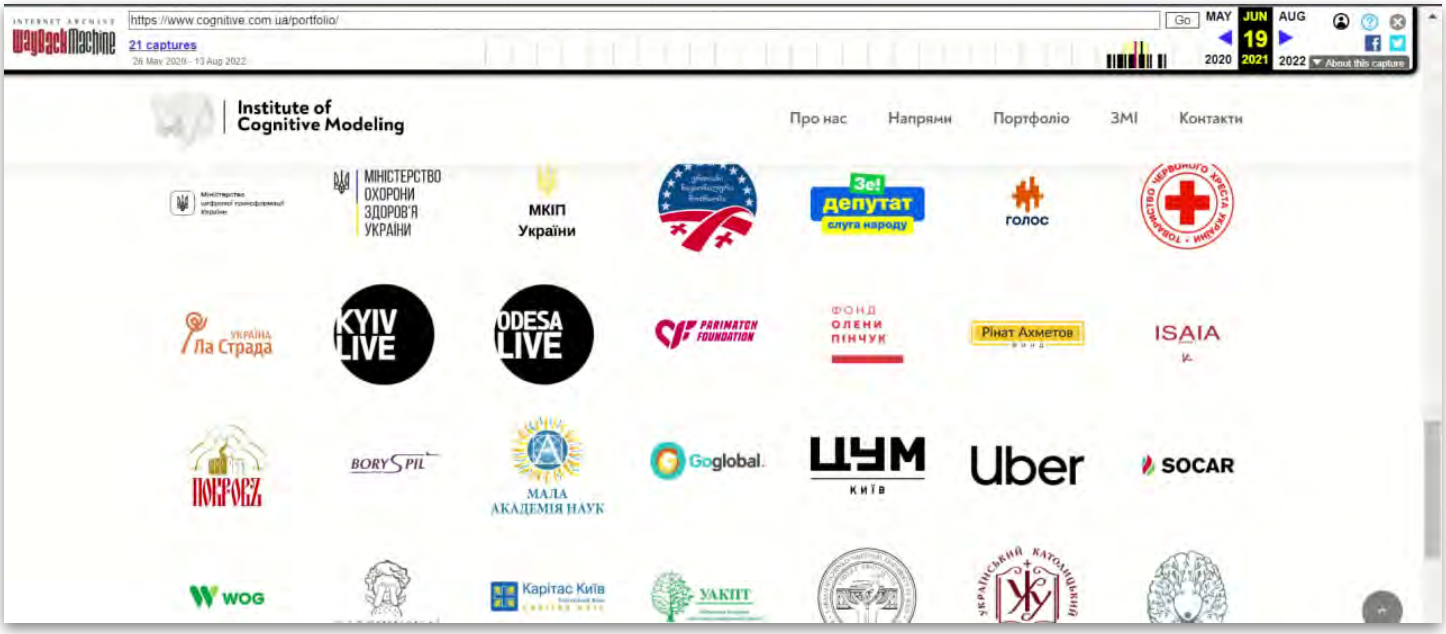

Новинський – теж фігурант Реєстру Зрадників і є кліриком УПЦ МП.

У 2021 році в розділі "портфоліо" на сайті інституту з'являється ще одна партія – "Голос". У відповідь на запит Руху ЧЕСНО в партії підтвердили співпрацю з ІКМ, проте відмовилися надати детальнішу інформацію.

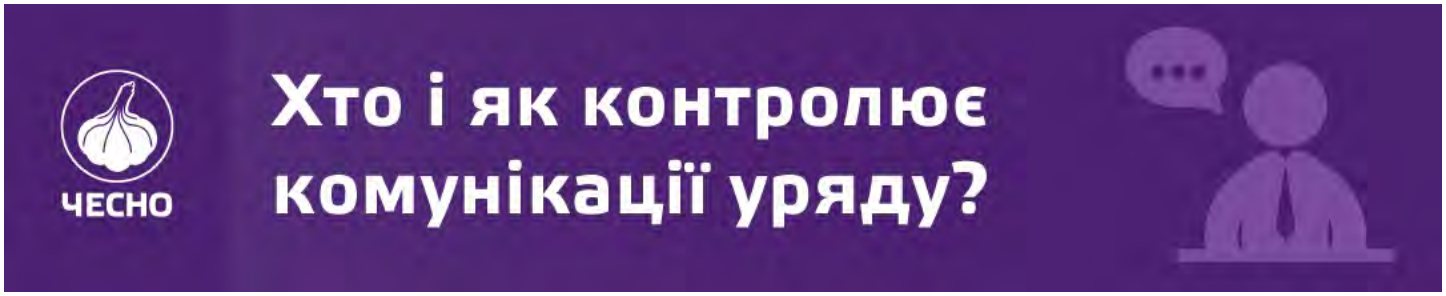

Серед клієнтів інституту є не лише фігуранти Реєстру Зрадників чи партія "Слуга народу". Кабмін теж направляє сюди наші податки. На сайті організації є інформація про співпрацю з МОЗ, Мінцифри, Міндовкілля, Мінкультом та навіть МЗС. Причому тендерні закупівлі з-поміж усіх міністерств проводив лише Мінкульт. А всі решта працюють з інститутом без тендерів.

Що стосується Мінкульту, він восени 2020 року оголосив конкурс на створення ***комунікаційної стратегії***.

> Вартість – понад 800 тисяч гривень. Жодної інформації про учасників конкурсу у відкритому доступі знайти не вдалося, як і результатів голосування, які мали б бути на сайті.

На запит Руху ЧЕСНО у міністерстві зазначили, що у конкурсі брали участь всього двоє учасників:

> — ТОВ "Інститут когнітивного моделювання" та ТОВ "МІУ Продакшн".

Нагадуємо, що колишній гендиректор "1+1" та ексдепутат від "Слуги народу" *Олександр Ткаченко* на момент проведення тендеру вже був міністром культури.

Самі ж засновники інституту, а також уже згадана тогочасна CEO Світлана ***Павелецька*** також розповідали про роботу з МОЗ та Мінцифри.

Ще у березні 2020 року вони створили Telegram-канал "Коронавірус_інфо", а також однойменну спільноту у Viber. На сайті МОЗ вони значаться як офіційні канали, проте ІКМ не згадується. Хоча в інтерв'ю керівники Інституту когнітивного моделювання розповідали, що саме вони працюють над розвитком "Коронавірус_інфо" та самі запропонували МОЗ цю ідею. Враховуючи тісні зв'язки інституту з Кабміном та монобільшістю, проблем із налаштуванням такої швидкої співпраці не виникло.

Проте вже з початком повномасштабного вторгнення "Коронавірус_інфо" перейменували на "Ukraine Now". Тепер це новинний канал, причому один із найбільших в українському сегменті. У відкритих джерелах зазначається, що канал ведеться у співпраці з Міністерством цифрової трансформації та урядом.

У коментарі Руху ЧЕСНО в ІКМ відповіли, що нині ця співпраця припинена:

"На початку повномасштабного вторгнення ІКМ здійснював технічну та інформаційну координацію каналу "Ukraine NOW" з Міністерством цифрової трансформації. Координаційна співпраця відбувалася на волонтерських засадах. Наразі ІКМ не співпрацює з Міністерством цифрової трансформації".

Цікавим є рекламний бюджет цього каналу.

> — За останні 90 днів Інститут когнітивного моделювання витратив понад 15 тисяч доларів на просування дописів із посиланням на канал у Facebook.

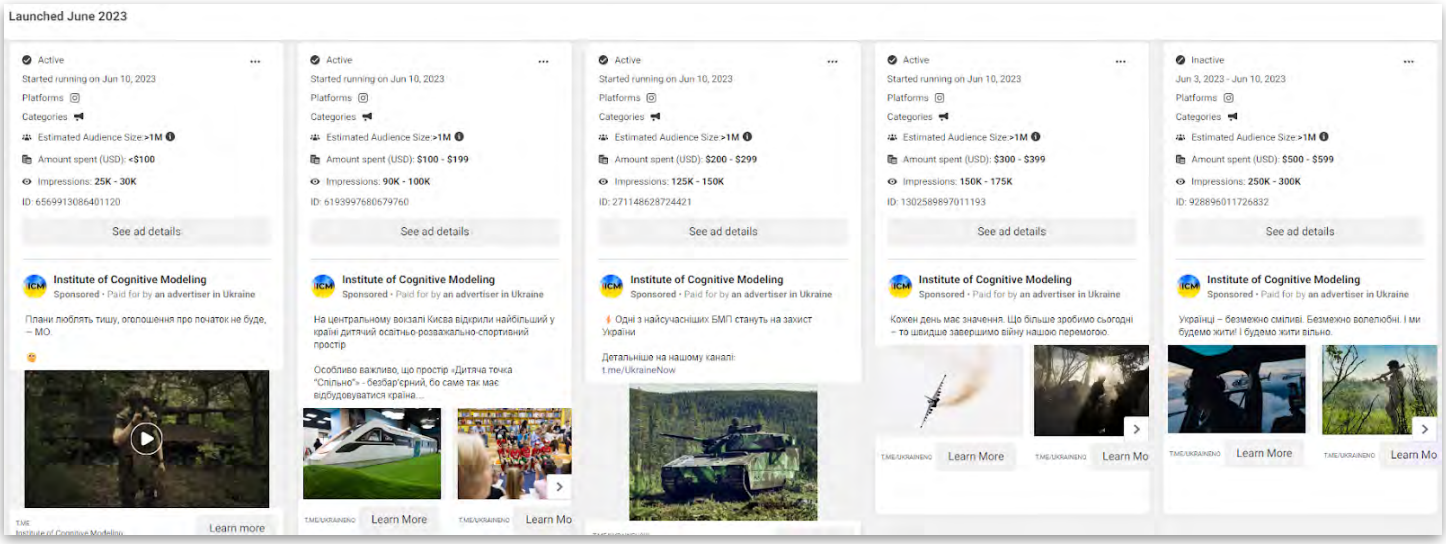

Водночас дохід компанії за минулий рік склав трохи більше 30 тисяч гривень, за даними Clarity.Project. Проте в ІКМ запевняють, що ця реклама оплачена з донорських коштів.

У контексті співпраці з Мінцифри та урядом Інститут когнітивного моделювання пише, що канал є "одним із найбільших верифікованих джерел достовірної інформації". Водночас хто саме верифікував цей канал, достеменно невідомо, адже на сайті міністерства нічого про канал "Ukraine Now" не сказано.

Тобто вже чотири роки з українськими міністерствами на невідомих умовах працює компанія, що керувала каналами Вадима Столара, а також зазначала своїми партнерами фонди Ахметова та Новинського. А нині в її руках перебуває канал з аудиторією понад 700 тисяч підписників.

Серед співзасновників Інституту когнітивного моделювання, крім Субботи, значаться Віктор ***Березенко*** та Дмитро ***Царенко***.

> — Обидва тісно пов'язані з колишніми "регіоналами" та забудовниками.

Так, ***Березенко*** Віктор Вікторович значиться помічником на громадських засадах народного депутата 6-го скликання від Партії регіонів Ельбруса ***Тедеєва***, який, зокрема, голосував за "диктаторські" закони 16 січня.

> — Ще одним помічником ***Тедеєва*** в цей час був нинішній голова Офісу президента Андрій ***Єрмак***, теж на громадських засадах.

Крім того, з 2011 до 2015 року Березенко керував ГО "Центр політичних рішень". У 2014 році ЗМІ писали, що деякі політтехнологи цієї організації працювали зі штабом "Опозиційного блоку", зокрема з колишнім регіоналом та очільником Адміністрації президента Януковича Сергієм ***Льовочкіним***.

Окрім того, одним із засновників Центру був Сергій ***Влащенко*** – людина вже згаданого Вадима ***Столара***, як зазначали ЗМІ.

Пізніше до організації долучився і Дмитро ***Царенко***.

> — Його родина володіє кількома будівельними компаніями, а брат *Михайло Царенко* нині є депутатом від колишньої ОПЗЖ в Київраді, де активно лобіює інтереси тих самих забудовників.

На додаток, ця родина також пов'язана зі Столаром.

— Михайло Царенко був заступником і керівником апарату Київської ОДА за Максима Мельничука – їх обох ЗМІ пов'язували з нардепом. До того він був депутатом Броварської райради від Партії регіонів.

А сам співзасновник Інституту когнітивного моделювання Дмитро Царенко до 2012 року був генпродюсером "Нового каналу" та є давнім знайомим міністра культури Олександра Ткаченка, за даними Бази псевдосоціологів Texty.org.

Тобто насправді історія зв'язків Інституту когнітивного моделювання зі Столаром, Ткаченком та, відповідно, "1+1" є значно довшою, ніж може здатися на перший погляд. По суті, його створили "психолог" Спартак Суббота, експомічник "регіонала" Віктор Березенко та брат "регіонала" Дмитро Царенко.

Ще одним їхнім спільним проєктом стала президентська кампанія фігуранта Реєстру Зрадників *Юрія Бойка*. У 2018 році "Українська правда" писала, що її веде саме "Центр політичних рішень". До кампанії долучився ще один бізнес Березенка та Царенка – Seetarget.

Протягом 2018 – 2019 років Seetarget періодично публікував завищені на користь Бойка результати соціологічних опитувань, які активно поширював телеканал "Інтер", співвласником якого є вже згаданий Львовочкін. Це вже друга виборча кампанія разом із ним на рахунку співзасновників інституту.

Тоді представник Seetarget казав, що "з вирішенням проблеми війни чітко асоціюється кандидат від "Юго-Востока" Юрій Бойко".

Такі наративи поширював не лише він. Адже саме з 2018 року на сайті Seetarget зазначалося, що в компанії працює Спартак Суббота – як ми вже знаємо, майбутній партнер Березенка та Царенка.

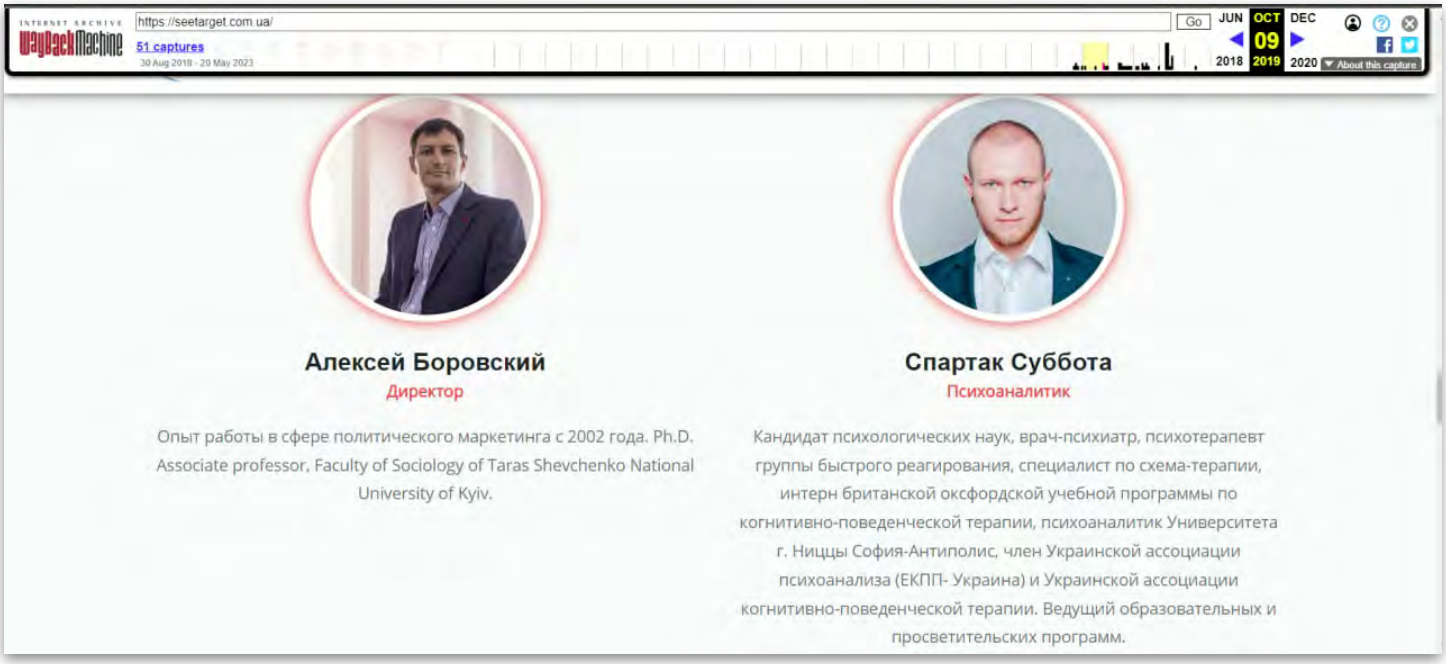

У своїй російськомовній колонці на "Українській правді" Спартак Суббота писав перед президентськими виборами:

— "Так, скажем, Юрия Бойко традиционно поддерживает Восток и люди, для которых вопросы восстановления мира и социальной защиты сейчас остаются наиболее важными".

Проте команда Seetarget у 2019 році співпрацювала не лише з Бойком. Восени 2019 року вони опублікували опитування щодо кандидатів у мери Києва. За його результатами Віталій Кличко випереджав тодішнього нардепа від "Слуги народу", а нині міністра культури Олександра Ткаченка нібито лише на 2,1% – розрив у межах похибки. За тими ж результатами, Ткаченко вигравав у другому турі.

Читати також: Віталій Кличко: Люди приходять, починають розказувати: "Віталій, давай, іди в президенти"

За рік до ІКМ Царенко та Березенко створюють "Агентство соціальний капітал". Жодної інформації про цю компанію знайти не вдалося. Ця назва зберігатиметься до липня 2020 року, коли його перейменують на ще один Інститут когнітивного моделювання.

Причина цього може ховатися в ухвалі Окружного адміністративного суду Києва. В ній значиться, що інститут оскаржував рішення про анулювання реєстрації платника єдиного податку в травні 2020 року та податкове повідомлення. Провадження і досі значиться відкритим.

Справу розглядав суддя Віталій Амельохін – той самий, що дозволив забудову Протасового Яру. Цікаво, що саме він вирішував спір між податковою та компанією, що також тісно пов'язана із забудовниками.

Водночас Руху ЧЕСНО не вдалося знайти жодне з оскаржуваних рішень – із невідомої причини їх немає у відкритому доступі. Натомість про справжні проблеми з податковою свідчить те, що менш ніж за два тижні до одного з оскаржуваних рішень агентство стало інститутом.

Саме цей перейменований ІКМ, а не інститут, що був в ОАСК, із цього часу веде всю діяльність, зокрема бере участь у державних закупівлях. Судячи з даних YouControl, аж до квітня 2023 року існувало два Інститути когнітивного моделювання.

ІСТОРІЯ КОМПАНІЙ

ЦАРЕНКА, БЕРЕЗЕНКА ТА СУББОТИ

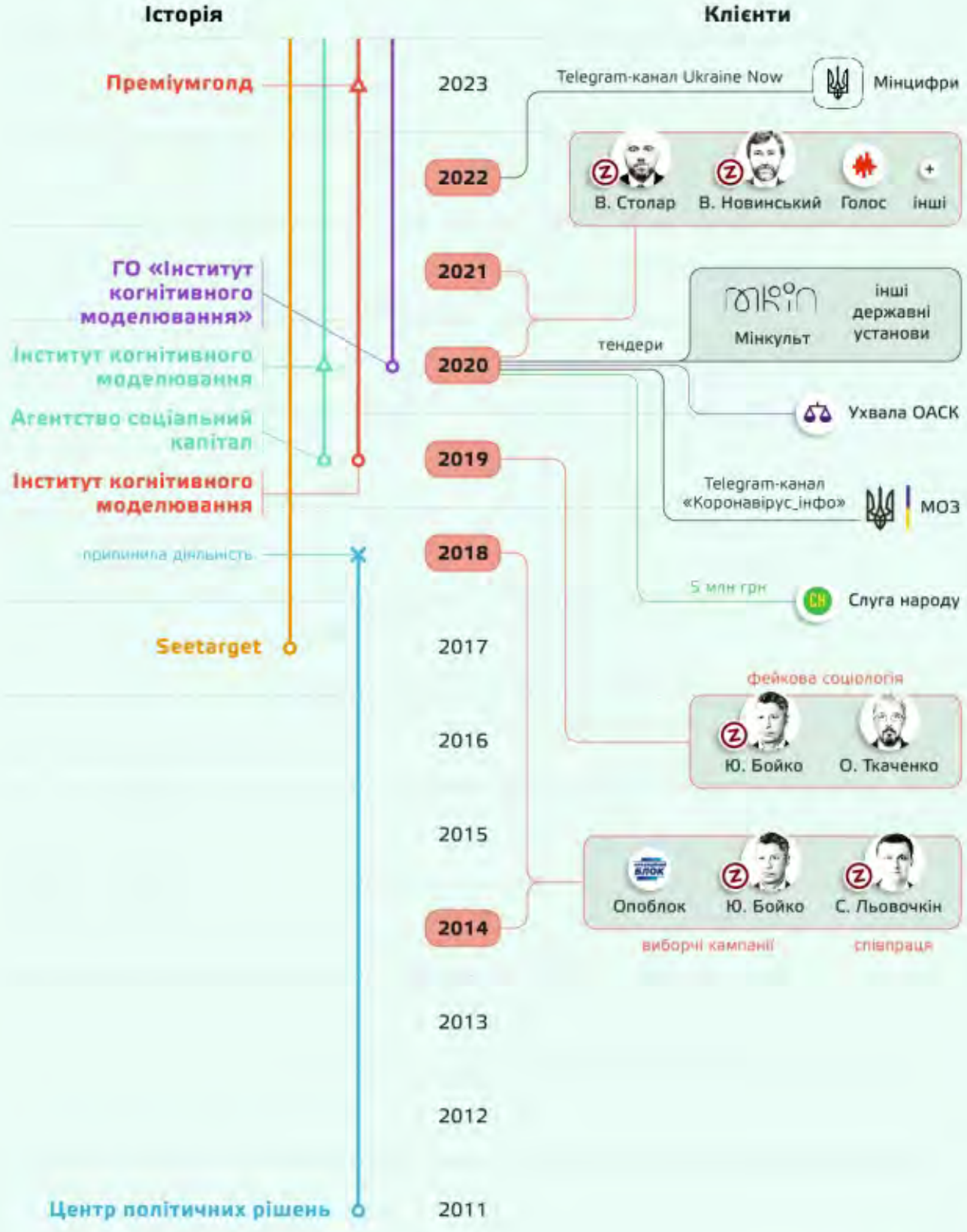

внесений до Реєстру Зрадників

ЧЕСНО

Тоді ту компанію, що мала проблеми з податковою, перейменували на "Преміумголд" і продали власнику низки українських компаній Баходіржону Тешабоєву з Узбекистану (країна має "офшорний" статус). Жодної інформації у відкритому доступі, крім володіння бізнесом, про нього немає. Серед бенефіціарів "Преміумголд" і досі значаться Царенко та Березенко.

Проте насправді Інститутів когнітивного моделювання і нині два – адже є однойменна громадська організація. Її засновником та керівником певний час був Спартак Суббота. На зміну йому прийшла колишня керівниця каналів Столара за часів його співпраці з ІКМ Катерина Кубенко. Вона і досі управляє громадською організацією.

Отже, Інститут когнітивного моделювання став тим інструментом, який одночасно працює з партією влади, міністерствами та урядом, а також відбілює репутацію фігурантів Реєстру Зрадників і співпрацює з колишніми "регіоналами".

При цьому така співпраця відбувається в умовах відсутності будь-якої прозорості. Міністерства в більшості працюють з ІКМ без тендерів, а перевірити, чи надає компанія послуги партіям після 2020 року, неможливо через відсутність звітності.

Війна триває з 2014 року, з того ж часу засновники Інституту когнітивного моделювання – Спартак Суббота, Дмитро Царенко, Віктор Березенко – допомагають приходити до влади проросійським політикам. Чи є це достатньою причиною, аби з ними не співпрацювала українська влада?

Відповідь на це питання здається очевидною.

***

№ 2.444

ZN.UA

СПАСЕТ ЛИ УКРАИНЦЕВ ЖИЛИЩНАЯ СУБСИДИЯ?

2024-03-09

Александр Сергиенко, Кандидат физико-математических наук, юрист, директор аналитико-исследовательского центра "Институт города".

Хотя Министерство энергетики категорически отрицает возможность повышения тарифов на электроэнергию и прямо называет такие сообщения «фейком, направленным на дестабилизацию настроений общества», есть факты, свидетельствующие о прямо противоположном.

Самый красноречивый контраргумент запечатлен в Законе Украины «О Государственном бюджете Украины на 2024 год»: размер средств на жилищные субсидии увеличивается на 25% — до 50 млрд грн. Возникает логическое противоречие: если пенсии и минимальные зарплаты вырастут, то очевидно, что размер субсидий должен уменьшиться, а не увеличиться. Соответственно и средств на субсидии в Госбюджете должно быть меньше…

1. Невероятное очевидное

Единственное и очевидное объяснение этого парадокса понятно всем (кроме разве что пиарщиков ОП и Минэнерго) — **рост тарифов на электроэнергию уже запланирован и просчитан в Минсоцполитики.**

Так что **принципиально решение «разморозить» «замороженные» тарифы принято**.

Народ лишь вводят в заблуждение сказками о том, что «сейчас никакой подготовки, обсуждения, расчетов потенциального повышения не делается». Здесь ключевое слово — сейчас.

Ответственные политики должны были бы вместо этого заниматься другим: объяснять народу, почему «замораживание» тарифов — это обман и самообман, который губит экономику в целом, электроэнергетику и газодобывающую отрасль в частности, и главное — лишает государственный бюджет средств на ведение войны против ненавистного агрессора.

2. Жилищная субсидия: кому могут отказать в ее назначении

По словам премьер-министра Дениса ***Шмыгаля***, потери НАЭК «Энергоатом» и НАК «Нафтогаз Украины» от «замороженных» тарифов только за 2022 год составляют больше 300 млрд грн. Очевидно, что приблизительно такая же сумма набежала и за 2023 год, хотя об этом все чиновники молчат. Также очевидно, что Госбюджет не получил никаких налогов с этих сотен миллиардов, которые государственные компании просто не заработали из-за занижения стоимости своей продукции, а эти налоги должны были бы пойти на оборону Украины.

Но есть еще одна составляющая «низких» тарифов — социальная.

Она заключается совсем не в том, что люди покупают газ и электрику дешево, а в том, что **низкий тариф установлен для всех — и бедных, и богатых**, для тех, кому тяжело, и тех, кому совершенно безразлично, какой тариф, кто без проблем заплатит цену вдесятеро выше.

Именно здесь скрывается острая социальная несправедливость, и она существует поэтому, что приносит электоральные выгоды политическим популистам, которые у нас никогда не переводились.

В Украине разработан социальный механизм, который, по идее, должен был бы нивелировать эту несправедливость и дать возможность устанавливать тарифы на жилищно-коммунальные услуги на уровне их экономической себестоимости, но эффективен ли он на сегодняшний день?

3. Сколько стоит коммуналка?

В Украине — 10,5 миллионов пенсионеров, половина из них получает пенсию меньше 4 тыс. грн. Какой процент доходов домохозяйств, в частности и пенсионеров, идет на оплату коммуналки?

Официальная статистика говорит о 14,4% ежемесячно, но эта цифра лукавая.

1) — Она валит в одну кучу сельское население, потребляющее преимущественно только газ и электрику, и жителей крупных городов, получающих полный «букет» жилищно-коммунальных услуг (ЖКУ).

Кроме того,

2) — в отопительный сезон, а это — шесть месяцев, стоимость коммуналки намного увеличивается из-за оплаты централизованного отопления. В этот период, по самым оптимальным оценкам, городская семья платит 30% своего дохода за ЖКУ.

Если учесть, что по той же лукавой статистике семья тратит на продукты 50% семейного дохода, то на все остальное — одежду, быт, культурные развлечения, отдых и прочее ей остается всего 20%.

Здесь не забываем, что если в селе весомую часть продуктов жители получают из собственного хозяйства, то в городе огород не посадишь, поэтому доля бюджета на «развитие семьи» фактически намного меньше — 5–10% в зимнее время, которое к тому же совпадает с учебным годом в школах, колледжах и вузах.

1) — Недаром официальная статистика показывает, что на образование украинские семьи тратят… 1% своих доходов.

2) — Здесь статистика опять же лукавит, потому что суммирует семьи с детьми и студентами с такими, где их просто нет.

О доле жилищно-коммунальных платежей в расходах семьи официальная статистика рассказывает хоть и корректно — с точки зрения среднего арифметического — но, по всей видимости, очень обобщенно, поскольку не учитывает кардинальных отличий между разными социальными категориями. О конкретных суммах оплаты официальная статистика не сообщает вообще ничего.

Поэтому возьмем, например, три реальные квартиры в Киеве (где не самая дорогая коммуналка в Украине) и сравним суммы платежей с размерами доходов среднестатистического пенсионера.

Первая — квартира площадью 98 кв. м в кирпичном доме 1974 года без утепления — 4880 грн, из которых отопление в декабре — 3360 грн.

Вторая — площадью 51 кв. м, современная, в доме с термоутеплением 2010 года — 2580 грн, отопление — 1450 грн.

Третья — 40 кв. м, панелька 2000 года — 2600 грн, отопление — 1000 грн.

Вопрос: какую долю своей пенсии должен потратить каждый второй пенсионер страны, получающий пенсию 4 тыс. грн? Помним, что у нас 51% пенсионеров получает меньше указанной суммы. В самой маленькой квартире, 40 кв. м, — 65%, в средней, 51 кв. м, — тоже 65%, а вот в большой, 98 кв. м, пенсионер вообще не сможет оплатить 4880 грн, потому что у него только 4 тыс. грн!

Можно предположить, что в ответ на эти примеры каждый обычный украинский министр социальной политики и любой прохожий на улице скажут: ваш пенсионер должен тратить на коммунальные услуги не более 15% своих доходов. И здесь начинается самое интересное.

4. Блеск и убогость жилищных субсидий

Эта программа началась в 1995 году благодаря финансированию разработки проекта USAID и была действительно революционной — за полтора года правительство повысило тарифы так, что уровень себестоимости, который они покрывали, вырос с 11 до 85%, причем на все услуги.

Но потом чиновники решили сэкономить на «социально уязвимых» по «брежневскому» принципу «экономика должна быть экономной».

Правила назначения субсидий становились все жестче, и в конце концов количество домохозяйств, получавших субсидию, уменьшилось с 20% (в первый год) до 1% в последующие годы.

Мы же не считаем, что украинцы в 2000-х стали богаче, не правда ли?

Наоборот, можно сказать, что

— Министерство социальной защиты превратилось в Министерство «социального нападения».

В последнее довоенное время даже прекратили публиковать официальную ежемесячную статистическую отчетность о субсидиях, показатели, известные сейчас, озвучивали только на заседаниях правительства.

Так, в феврале 2024 года субсидии получали 2,3 миллиона домохозяйств. Это так называемые зимние субсидии, которые начисляют в отопительный сезон. Летом же получателей было вдвое меньше — 1,3 миллиона (2023 год).

Как видим, оба показателя намного меньше, чем количество пенсионеров в Украине. Если половина из них получает пенсию меньше 4 тыс. грн, то это 5,25 миллиона пенсионеров, которые с большой вероятностью, особенно в городах, не в состоянии заплатить за коммуналку так, чтобы вместе с тем что-то осталось на жизнь. (Здесь мы обходим вниманием семьи, где есть те, кто работает, но тоже нуждается в государственной помощи.)

Можно возразить, что домохозяйства состоят из двух пенсионеров, которые в сумме получают 8 тыс. грн, и этого вполне достаточно для оплаты коммуналки.

Но статистика свидетельствует, что в возрасте 65–66 лет мужчин остается вдвое меньше, чем женщин, и дальше это соотношение лишь растет.

Следовательно,

> — **каждое второе домохозяйство «пенсионного возраста» имеет в своем составе… только одного человека — женщину.**

Так как же срабатывают правила предоставления субсидий, которые точнее было бы назвать *правилами «непредоставления субсидий»?*

Первая сказочка, которой пытаются усыпить себя и граждан чиновники от социалки, — это мантра о 15%.

> В начальном варианте 1995 года действительно вычислялись 15% дохода, и если их не хватало на оплату ЖКУ, то остальное доплачивало государство, что было просто и понятно, но доплачивало не за реальную квартиру, а за определенную виртуальную, то есть «нормативную».
>
> Отдел субсидий подсчитывал так называемые социальные нормативы потребления — за коммунальные услуги и по площади квартиры/дома.

5. Жилищная субсидия: как ее получить ВПЛ

Возьмем, например, нормативы по воде.

> Если в Киеве при отсутствии счетчика на человека начислят 4,5 куб. м холодной воды и 3 куб. м горячей, то в случае предоставления субсидии на того же человека начислят потребление вдвое меньше — 2 куб. м холодной и 1,6 куб. м горячей. (Мыться надо меньше!)

Так же,

> если взять отопление и плату за обслуживание жилья, то субсидию начисляют не по имеющейся площади, а по «нормативной».

А поскольку отопление занимает львиную долю в ЖК-платежах, то получается, что **государство фактически «подталкивает» человека к**

переезду из «преувеличенной» квартиры в «нормативную», меньшую по площади. Непонятно только, почему такие ограничения называют «социальными», — им больше подходит термин «нищенские».

Сейчас порядок начисления несколько сложнее, но в основе остается та же *дискриминационная система нормативов и других искусственных ограничений*, из которой и возникает такой разрыв между количеством пенсионеров (10,5 миллиона) и получателей субсидий (2,3 миллиона).

Причина его появления, вероятно, заключается в кардинально отличающейся психологии чиновника с его «государственной» пенсией (80–90% зарплаты) и остальными «негосударственными» пенсионерами. Если для первых выход на пенсию мало влияет на уровень жизни, то для «обычного» пенсионера это — фазовый переход в состояние «акционера», то есть покупателя продуктов и товаров, который все покупает по акциям, по возможности дешевле. Пеший конному не товарищ…

6. Предложения без выводов

Единственный способ повысить тарифы до экономически обоснованного размера, **выровнять экономические перекосы через перекрестное субсидирование**, выполнить требования МВФ и других доноров, пополнить военный бюджет и восстановить «тарифную» социальную справедливость — максимально либерализовать систему жилищных субсидий, единственным критерием которой должен быть размер пенсии или заработной платы.

> А если пенсионер подрабатывает на стороне или у него есть огород, то это его положительный вклад в экономику. И в победу.

Единственный драконовский критерий, который нужно оставить, чтобы отсечь жителей элитных жилищных комплексов и загородных имений от источника поддержки «негосударственных» пенсионеров, — это, скажем так, *«черта зажиточности».*

> Это не то примитивное ограничение площади квартир и домов в 120–250 кв. м (без учета их стоимости), а ***оценочная стоимость*** движимого и недвижимого имущества, которым владеют, пользуются или распоряжаются члены домохозяйства.

Определить эту черту зажиточности — это уже другой вопрос.

***

№ 2.445

Запретить мужчинам выезжать за границу на 3 года: новое крепостное право в Украине как компенсация 32 лет идиотизма власти

2023-08-06

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

Лет 15 назад я писал, что когда у наших феодалов иссякнут все инструменты удержания людей, то они попытаются ввести новое крепостное право. Похоже эта идея начала актуализироваться.

И вот Vadym Denysenko пишет, что после войны нужно на три года закрыть выезд для мужчин. Ибо иначе мы не состоимся, как нация, потому что люди разбегутся.

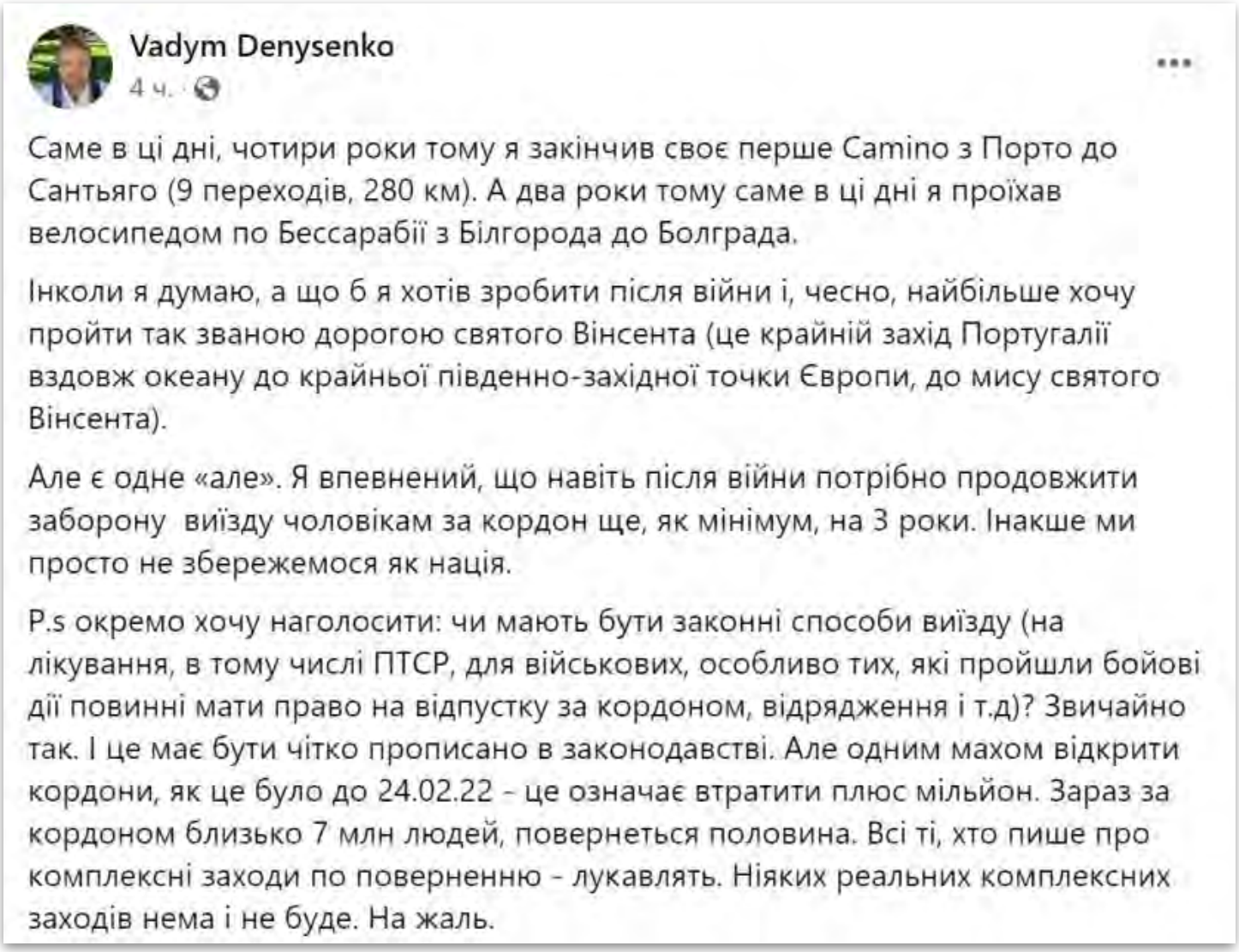

Vadym Denysenko
4 ч.

Саме в ці дні, чотири роки тому я закінчив своє перше Camino з Порто до Сантьяго (9 переходів, 280 км). А два роки тому саме в ці дні я проїхав велосипедом по Бессарабії з Білгорода до Болграда.

Інколи я думаю, а що б я хотів зробити після війни і, чесно, найбільше хочу пройти так званою дорогою святого Вінсента (це крайній захід Португалії вздовж океану до крайньої південно-західної точки Європи, до мису святого Вінсента).

Але є одне «але». Я впевнений, що навіть після війни потрібно продовжити заборону виїзду чоловікам за кордон ще, як мінімум, на 3 роки. Інакше ми просто не збережемося як нація.

P.s окремо хочу наголосити: чи мають бути законні способи виїзду (на лікування, в тому числі ПТСР, для військових, особливо тих, які пройшли бойові дії повинні мати право на відпустку за кордоном, відрядження і т.д)? Звичайно так. І це має бути чітко прописано в законодавстві. Але одним махом відкрити кордони, як це було до 24.02.22 - це означає втратити плюс мільйон. Зараз за кордоном близько 7 млн людей, повернеться половина. Всі ті, хто пише про комплексні заходи по поверненню - лукавлять. Ніяких реальних комплексних заходів нема і не буде. На жаль.

Так вот.

Мы не состоимся как нация, если мы тотальные провалы в государственном управлении будем компенсировать новым крепостным правом.

Какая на фиг самая свободная страна в мире, если мы на годы ограничим свободы?

Люди никуда не бежали бы, если бы наша власть во время войны строила ракеты, системы ПВО и танки, вместо прокладывания сотен километров плитки, высаживания итальянских сосен и прочего тупого и бесстыдного распила.

Многие мужики хотят отсюда свалить, глядя на бесстыжую и наглую показную роскошь жизни военкомов, которые стали кастой феодалов, которые грабят бизнес и население.

Какие мотивации жить в Украине, когда после уничтожения значительного кластера энергетики власть полгода засаживает клумбы, но восстановлено только 1,9% уничтоженной генерации.

Клоуны, как вы будете переживать зиму? Прикрывшись цветочками? Или вы думаете, если будет перемирие осенью, то не будет десятиградусгого мороза? А если не повезет и недельку будет минус двадцать? А если будет минус двадцать и прилеты ракет?

Почему население должно страдать из-за того, что вы не способны организовать элементарные процессы или жадны настолько, что будете потрошить Украину даже стоя на краю у гробовой доски?

Потому **запрет на выезд мужчин еще на три года приведут не к спасению и нации, а к социальному взрыву такой силы, что Колиивщина 1768 года покажется детским садом**.

И вследствие этого Украина гарантировано рухнет.

Что еще нужно будет сделать ради спасения власти обосравшихся феодалов? Надеть браслеты всем мужчинам? Ввести панщину на три дня в неделю, чтоб феодалы могли и дальше покупать дворцы по 200 млн долларов во Франции? Запретить говорить о ситуации в стране в компании больше двух человек?

Вадим, ты точно уверен, что мы ведем борьбу за спокойствие феодалов? Великая освободительная война за право жить в несвободе? Да х@й там.

Те, кто из власти это инициируют, окажутся на вилах быстрее, чем они могут себе представить.

***

№ 2.446

Про две «стратегии»

2023-12-28

Павел ***Дукач***

Два последовательных стратегических документа -

1) — новый Закон про мобилизацию и

2) — Национальная стратегия доходов

повергли общество в состояние уныния, если не сказать, усугубили депрессию.

Всех, кроме тех, кто привык мыслить в аналитических категориях. Данные нововведения чётко и последовательно укладываются в канву мышления руководителей и кормчих. Давайте проведём небольшую ретроспективу.

Когда случился "великий и ужасный" ковид, бизнес ощутил резкое падение продаж. Расходы никуда не ушли, и всё больше предпринимателей попадали в кассовый разрыв. Некоторое время удавалось держаться на складских запасах, государство помахало ручкой и помогло 4.000 (четырьмя тысячами!) гривен в лучшем случае, поскольку даже получить смогли не все. В то время самым логичным было бы некоторое время не давить бизнес, а отпустить в свободное плавание, чтобы "рыбка" оклемалась и поднакопила икры. Но товарищ Ге давил на то, что все уклонисты, и надо всех щипать и обвешать РРО. Ещё в конце 2021 года бизнес начал всё больше жаловаться на блокировки налоговых накладных и ручное решение вопросов в налоговой.

Война, казалось, проявила осознание, что спастись мы можем только объединившись. Поэтому бизнесу прямо сказали - можете платить, платите; не можете, не платите. Это была протянутая рука со стороны государства. Рука, которую хотелось пожать и с энтузиазмом действовать вопреки внешним обстоятельствам. Я напомню, что в марте 2022 года, когда налоговая не работала вообще, в бюджет поступило больше налогов, чем планировали собрать. Представляете? Когда граждане страны ощутили, что с ними разговаривают на равных, они ответили невиданной открытостью и осознанностью. Государству нужна была помощь, и миллионы людей бросились закрывать дыры, которые государство благополучно наделало за все предыдущие годы.

Война поменяла все переменные. Мы понимали, что она при всех своих ужасах даёт нам шанс исправить людоедскую и колониальную по отношению к собственным ресурсам систему. Многие, в том числе и я, говорили, что самый худший сценарий - это когда у нас и война, и всё осталось, как и прежде. Но власть нацелилась на цементирование собственных феодальных основ. Призывы одуматься ловко покрывались безудержной пропагандой, а неугодные поддавались массовой травле, в которой многие из-за собственных моральных травм принимали участие в роли полезных идиотов.

Большой звонок был, когда увеличилось количество случаев блокировки налоговых накладных.

Те же возврат НДС на топливо и повышение верхнего кэпа по электроэнергии.

Большой-большой звоночек прозвучал, когда с августа отменили военные льготы для бизнеса.

> — Ведь Президент обещал, что до конца войны бизнес не будут трогать проверками, РРО и прочими маски-шоу. Но....Калькулятор опять не смог победить эмоции большинства. Эмоции, умело и вовремя подогреваемые нажатием на болевые точки обычных граждан.

Опять возобладала риторика о том, что весь бизнес - уклонисты. Значит, всех к ногтю, всем проверки.

Я уже тогда ждал, что появится новая идиома по типу "контрреволюция", бывшая в обиходе 100 лет назад.

> — Прочитав всё это, новые наступления на конституционные права и сворачивания предпринимательских стимулов вам ещё кажутся нелогичными или внезапными? Вы не можете поверить, что чёрное называется белым? Быть такого не может?

Принятая стартегия доходов предполагает ликвидацию упрощённой системы ФОПов.

> 1) — Тот, кто вчера работал сам на себя, будет вынужден нанимать бухгалтера и/или налогового консультанта. От фиксированного налога ФОПы перейдут к уплате процента от доходов - от 3 до 17. Для всех будет введён обязательные документооборот и РРО.

Перевожу на людский

> 2) — **это не для учёта, это для штрафов. Автоматически контролирующие органы будут наделены ещё большими полномочиями и карательными инструментами.**

Посмотрите севернее на карте. Там прекрасно работает бизнес, который дружит с силовиками. Все остальные под статьёй ходят, даже если думают, что это не так.

Мы вот сейчас закладываем то же самое. Мы предполагаем делать взаимоисключающие вещи. Мы убираем стимулы и добавляем карательные меры. Мы повышаем налоги и усиливаем номенклатурно-силовой блок.

— Неужели так сложно понять, что никакого Сингапура здесь при таких условиях не будет? Если и в Польше, и в Украине можно платить 30% налогов, то выбор юрисдикции очевиден.

Тем, кто думает, что это только проблема бизнеса, я вам даже экономические законы вспоминать не буду. Нет.

Я вспомню высказывание Мартина Нимёллера:

"Когда нацисты пришли за коммунистами, я молчал, я же не коммунист.

Потом они пришли за социал-демократами, я молчал, я же не социал-демократ.

Потом они пришли за членами профсоюза, я молчал, я же не член профсоюза.

Потом они пришли за евреями, я молчал, я же не еврей.

А потом они пришли за мной, и уже не было никого, кто бы мог протестовать."

***

№ 2.447

Як нам вийти з тупика і уникнути гаплика?

2023-11-23

Гриценко

Угорщина… Словаччина… тепер Голландія… Сполучені Штати само собою… Коло країн, які набагато складніше і прискіпливіше прийматимуть рішення про надання нам допомоги, розширюється.

Від нас потрібна надпотужна дипломатія.

Але ж **вона базується на довірі, а з цим зараз найбільші проблеми**.

1) — Відсунувши МЗС на маргінес, президент доручив дипломатію ***Єрмаку***, ресурс його впливу на партнерів уже вичерпано.

На жаль,

2) — і власний ресурс ***Зеленського***, який був дійсно надпотужним ще рік тому, коли він швидко згуртував союзників навколо України, теж стрімко спливає.

3) — **Втрачається довіра, ростуть роздратування і втома партнерів.**

Про це вже говорять і пишуть відкрито в країнах, які для нас є ключовими.

Відновлення довіри партнерів зараз є визначальним для нашої долі завданням.

Для цього найперше потрібні кардинальні внутрішні зміни, не імітація — саме зміни.

Президентська команда нинішнього складу їх не зробить.

> **— Все що могла, вона вже зробила**, більших очікувань він неї немає, ні в нас самих, ні в наших партнерів.

Президент **вперто не йде на оновлення команди, він не шукає нових — ефективніших і не злодійкуватих урядовців.**

Ідею створення Уряду Народної Довіри, не зі звично комфортного йому середовища слухняних і особисто відданих — просто ефективних професіоналів, без партійних квот — **президент теж відкинув**.

А без внутрішніх змін довіри до нас уже не буде, і підтримки партнерів належної теж не буде.

Ні на війні, ні після війни.

Коло замкнулося? Тоді тупик?

І замість ефективної протидії агресору і післявоєнного оновлення країни — тоді нам усім гаплик?

Напевно треба визнати як доконаний факт:

> **— зараз ми всі стали заручниками Зеленського як людини і керманича, заручниками його переконань і вподобань, заручниками його рішень і дій, або ж відсутності необхідних країні рішень і дій.**

Як у цій критичній ситуації **переконати** ***Зеленського***, щоб він швидко змінив неефективне у своїх підходах і в своїй команді, я не знаю.

Хтось сподівається на швидкі внутрішні оновлення і зміни через вибори.

Я в те не вірю.

Вибори лише оголять наші нерви і загострять проблеми, вони можуть зруйнувати і без того вже хитку внутрішню єдність.

До того ж, вибори без можливості для мільйонів громадян обирати і бути обраними, вибори під ракетними ударами в темряві і холоді, вибори без агітації, без можливості навіть зібратися і поговорити з людьми десь на площі, їх важко взагалі виборами назвати.

І навіть якщо такі квазі-вибори провести, то будьмо реалістами:

> **— ніякого вибору на них не буде, ніхто інший не матиме шансу, знову переможе Зеленський, це ж ясно.**

Чи змінить він свої погляди і свою команду тоді, після переобрання? Не знаю, можливо так, можливо ні.

Якщо так, то нехай він краще зробить це зараз, не чекаючи переобрання і не втрачаючи безцінного часу — тоді ми зможемо вийти з тупика і зможемо уникнути гаплика, для нас усіх, включно із Зеленським.

Головне, не спізнитися, встигнути, не згаяти часу. Бо ворог потужний, від перших поразок він уже оговтався, перегрупувався і з кожним згаяним нами днем стає потужнішим.

Зеленський - хитрий, підлий та без моралі, — Степан Хмара | DROZDOV | 20.08

Відео

***

№ 2.448-1

Урбанисты сокрушаются на Саперной слободке на месте ларька (на Ак.Филатова 5) засвинячили БЦ

2023

2015

2024-02-20

Бондаренко

сокрушаются и прокуроры с судами, т.к. **нарушено всё что можно (в том числе застройщик ляпнул кусочек дороги, про красные линии и говорить смешно)**

меня же заинтересовали учредители застройщика (Інтерторг-2009):

— 50% - Вадюня ***Столар*** (экс-смотрящий Киева, дружок Черновецкого-мл и партнер ***Комарницкого*** (нынешний смотрящий, побили горшки) но столар то такое - и так нема де пробы ставить

второй учредитель

— Светлана ***Крапивина*** (1991 р.н.), её батя - уважаемый Олег ***Крапивин*** (ака бакинский) - авторитет, лидер азербайджанской общины, совладелец Дримтауна (~~крыша~~ партнер Меламуда-Корогодского) клеветали, мол на свадьбе дочери Крапивина в фаирмонте вор в законе Неделя получил по ушам

***

№ 2.448-2

Прозріння ДІАМ і “правильні” судді: як оточення Столара будує офісний центр на столичному Печерську

2023-10-05

КиївВлада, Іван ***Кулик***

Будівництво офісного центра на вул. ***Академіка Філатова, 5*** у Києві продовжує обростати скандалами. Нещодавно ДІАМ де-юре зупинила зупинила роботи через низку виявлених у ході перевірки порушень. Зокрема, інспектори з'ясували, що ділянка під даною будівлею призначена для житлової забудови і що в столичній мерії порушили порядок видачі МУО на проєктування даної споруди. Замовник цих робіт – ПП “Інтерторг-2019” – вже

ініціював оскарження рішень ДІАМ в судовому порядку. І хоча служителі Феміди попередньо “розблокували” будівництво, даний судовий спір призвів до нового скандалу. На переконання громадських активістів, підприємство подало свій позов таким чином, щоб його розглядав “потрібний” суддя і щоб було винесено завідомо неправосудне рішення. У зв'язку з цим, як вважають противники забудови, цю історію мають вивчити детективи НАБУ. Яким буде результат даного конфлікту, наразі прогнозувати складно – тим паче, що забудовники входять до орбіти впливу ексдепутатки Київради Людмили Костенко та її племінника, відомого столичного бізнесмена і політика Вадима Столара (на колажі по центру).

Так, 25 вересня 2023 року громадська організація (ГО) “Спільна варта” подала до Вищого антикорупційного суду (ВАКС) України скаргу щодо зобов'язання посадових осіб Національного антикорупційного бюро (НАБУ) відкрити кримінальне провадження за фактами порушень при зведенні вказаного об'єкта. Це було пов'язано з тим, що 15 вересня поточного року вказана ГОшка подала до НАБУ відповідну заяву про вчинення злочину, але детективи не внесли відомості стосовно нього до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР).

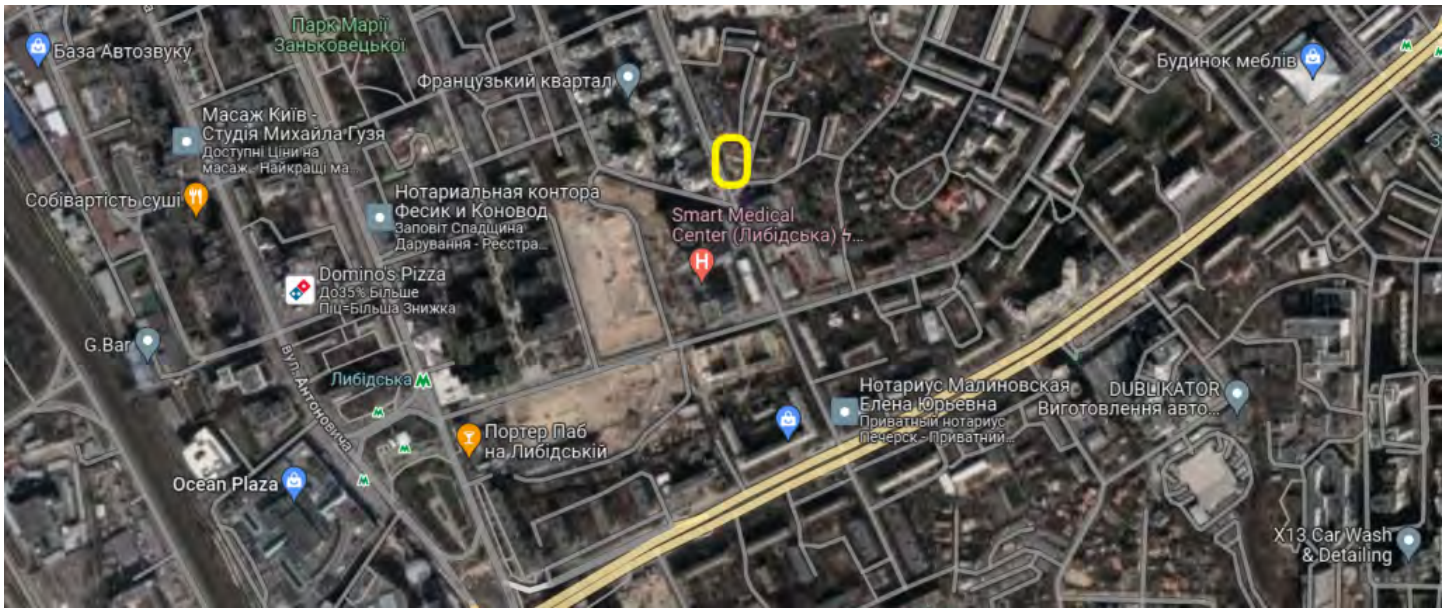

Втім, 26 вересня 2023 року ВАКС повернув скаргу ГО “Спільна варта” (про причини такого вердикту мова йтиме нижче. – КВ). Організація мала право оскаржити такий судовий вердикт протягом п'яти днів, але чи скористалася вона ним, наразі у відкритих джерелах інформація відсутня.

КВ вирішила проаналізувати, про які порушення при здійсненні цієї забудови може йти мова і у зв'язку з чим громадські активісти добиваються вивчення даної історії правоохоронцями.

1. Передісторія

30 липня 2020 року Київрада рішенням №294/9373 погодила передачу ділянки на вул. Академіка Філатова, 5 площею 0,06 га на 25 років в оренду ПП

“Інтерторг-2009” з цільовим призначенням “для експлуатації та обслуговування нежитлової будівлі для супутніх потреб житлової забудови” (кадастровий номер – 8000000000:79:061:0117). Надалі, 17 листопада 2020 року, між міськрадою і вказаним підприємством було укладено відповідний договір оренди.

Саме така “нежитлова будівля” тоді була розташована на вул. Академіка Філатова, 5

Зазначимо, у проєкті рішення, який було затверджено міськрадою, зазначалося, що офіційною підставою для здійснення цього землевідводу стало те, що з лютого 2018 року ПП “Інтерторг-2009” є власником вищезгаданої будівлі площею 53,9 кв.м. Також в документі уточнювалося, що, згідно з Генпланом Києва, за функціональним призначенням ця ділянка відноситься до території житлової багатоповерхової забудови і частково – до території вулиць та доріг. Крім того, в документі було вказано, що частина даної землі розташована в межах червоних ліній.

А вже 5 травня 2021 року Департамент містобудування та архітектури КМДА видав ПП “Інтерторг-2009” містобудівні умови та обмеження (МУО) на проєктування реконструкції нежитлової будівлі на вул. Академіка Філатова, 5 під будівлю торгівельного призначення з адміністративними приміщеннями.

В документі було вказано, що максимальна висота будівлі, яка “з'явиться” в результаті реконструкції, не повинна перевищувати 27 метрів. При цьому, в МУО не зазначалися інші вихідні дані запланованої реконструкції – наприклад, площа будівлі, кількість паркомісць тощо. Лише було сказано, що відсоток забудови земельної ділянки, а також розміщення об’єкта проєктування та проїздів потрібно визначити з урахуванням положень Державних будівельних норм (ДБН).

Також в ціх МУО було вказано, що згадана ділянка знаходиться в межах центральної планувальної зони, історичного ареалу Києва та в зоні регулювання забудови третьої категорії. У звязку з цими обставинами “містобудами” було передбачено, що проєкт архітектурних перетворень на цій території має бути погоджений в органах охорони культурної спадщини. Крім того, в МУО було зазначено, що об'єкт проектування знаходиться в санітарно-захисній зоні, через що при реконструкції повинні бути виконані вимоги Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів. Про яку саме санітарно-захисну зону йдеться, в документі також не уточнювалося.

12 листопада 2021 року, Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю (ДАБК) при КМДА видав вищезгаданому підприємству дозвіл №КВ012211109630 на реконструкцію нежитлової будівлі на вул. Академіка Філатова, 5 під будівлю торгівельного призначення з адміністративними приміщеннями. Підрядником цих робіт було зазначено ТОВ “Спецтехніка 2017”.

Дозволом було передбачено, що ПП “Інтерторг-2009” має право зводити 7-поверхову будівлю загальною площею 3,2 тис. кв.м. При цьому, один поверх має бути цокольним, але чи йшлося в даному випадку про “додатковий” поверх, в документі не зазначалося.

Варто зазначити, що перед цим ПП “Інтерторг-2009” двічі, у жовтні та листопаді 2021 року, отримувало відмови у видачі цього дозволу. Однією з причин було те, що підприємство не надало чиновникам столичної мерії результати експертизи щодо розгляду проєктної документації за проєктом. Може бути, що надалі ці недоліки були виправлені.

Цікавим є і те, що на паспорті об'єкта, який було встановлено на будмайданчику на вул. Академіка Філатова, 5 і фото якого ще в середині минулого року розповсюджували ЗМІ, зазначено, що генеральним підрядником цієї реконструкції є ТОВ “БК Спектрум”. Чи відповідає ця інформація дійсності, наразі достеменно невідомо. Але примітно, що саме цю компанію ПП “Інтерторг-2009” вказувало як підрядника при вищезгаданих невдалих спробах погодити можливість розпочати будівництво в Департаменті з питань ДАБК при КМДА.

2. Що “інкримінують” забудовникам

Невдовзі після отримання вказаного дозволу і початку будівельних робіт столична громадськість почала бити на сполох – мовляв, ця реконструкція несе в собі низку ризиків. Так, для прикладу, 28 листопада 2022 року киянин Валентин Чорний зареєстрував у Київраді петицію щодо “повернення Печерську водозабірних свердловин”, які розміщені на ділянці на вул. Академіка Філатова, 5.

Автор звернення уточнив, що ці свердловини для питної води були пробурені після аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 році з метою забезпечити резервні

джерела води у Києві на випадок техногенних аварій (ймовірно, через це ділянка знаходиться в межах червоних ліній чи санітарній зоні. – КВ). За словами Валентина Чорного, при будівництві за цією адресою вказаного комерційного об'єкту свердловини було залито бетоном, чим фактично було заблоковано доступ до них. На переконання автора петиції, їх потрібно повернути громаді – у зв'язку з тим, що мешканці Печерська повинні мати резервні джерела води на фоні ризиків зимових "блекаутів" через ракетні обстріли з боку рф. Втім, дана петиція набрала усього 925 підписів з 6 тис. необхідних, а тому так і не потрапила на розгляд міської влади.

А вже навесні 2023 року ЗМІ із посиланням на фахівців містобудівної галузі, повідомляли, що здати в експлуатацію комерційний об'єкт на вул. Академіка Філатова, 5 буде неможливо через низку порушень. Зокрема, вони зазначали, що запроєктована будівля виходить за межі червоних ліній. Крім того, у ЗМІ вказувалося на те, що проєкт будівництва складено таким чином, що протипожежні під'їзди виявились заблокованими, а визщезгадані водозабірні свердловини – знищені.

5 липня 2023 року ДІАМ за результатами позапланової перевірки прийняла рішення зупинити дію МУО від КМДА на проєктування реконструкції нежитлової будівлі на вул. Академіка Філатова, 5 під будівлю торгівельного призначення з адміністративними приміщеннями. Причин для такого вердикту в інспекції називали декілька.

Так, на офіційному сайті ДІАМ зазначалося, що в результаті реконструкції павільйон за вказаною адресою, в якому продавались квіти (саме та "нежитлова будівля" площею 53,9 кв.м. – **КВ**), перетворився на багатоповерхову споруду (офісний центр), а земельна ділянка, де велось будівництво, насправді призначена для житлової забудови. Крім того, під час перевірки інспектори з'ясували, що Департамент містобудування та архітектури КМДА порушив порядок видачі МУО та затвердив їх ще до внесення відомостей про це в Єдину державну систему у сфері будівництва (ЄДЕССБ). В інспекції уточнили, що відповідно до законодавства, "створення МУО можливо тільки в електронному вигляді з використанням ЄДЕССБ".

Надалі ПП "Інтерторг-2009" вирішило ініціювати судовий процес щодо оскарження дій ДІАМ. Так, у період з 14 липня по 16 серпня 2023 року підприємство декілька разів (як мінімум чотири) подавало до Київського окружного адмінсуду (КОАС) позовні заяви щодо визнання протиправним та скасування рішення ДІАМ про зупинення дії МУО, а також заяви про забезпечення позову (щоб рішення ДІАМ було призупинено на період розгляду справи в суді. – **КВ**). Втім, у перших трьох випадках "Інтерторг-2009" надалі саме подавало заяви щодо повернення своїх позовних заяв і заяв про забезпечення позову.

Врешті-решт, 18 серпня 2023 року КОАС задовольнив заяву ПП “Інтерторг-2009” про забезпечення позову та зупинив дію рішення ДІАМ про зупинення дії МУО від 5 травня 2021 року. Відповідну ухвалу винесла суддя Ірина Колеснікова. Одним із аргументів стало те, що зупинення дії “містобудів” може “негативно вплинути на процес будівництва та унеможливить реалізацію прав підприємства, як замовника об'єкта будівництва”. ДІАМ вже подала апеляційну скаргу на таку судову ухвалу до Шостого апеляційного адмінсуду, і вже найближчим часом вона може бути розглянута. Разом з тим, служителі Феміди ще не розпочали розгляд позову ПП “Інтерторг-2009” по суті.

Саме цей судовий спір став “відправною точкою” вищезгаданої заяви ГО “Спільна варта” до НАБУ. В громадській організації повідомили, що ПП “Інтерторг-2009” навмисно декілька разів подавало заяви про забезпечення позову і саме ж повертало їх, щоб ця судова справа опинилася на розгляді у конкретного судді. На переконання ГО “Спільна варта” такі дії посадовців підприємства були узгоджені з суддями КОАС, а головною метою цієї історії є ухвалення завідомо неправосудного рішення суду.

У відповідній ухвалі ВАКС, до якого зверталася “Спільна варта”, не уточнюється, яким чином мало усе це відбутися. Втім, алгоритм цього можливого злочину не є чимось новим. Справа в тому, що за діючою процедурою судді в українських судах для розгляду справ визначаються автоматично спеціальною електронною системою, і якщо певну особу або суб'єкт господарювання не задовольняє служитель Феміди, якого йому було обрано за цим “жеребом”, вони шукають можливість, щоб визначити його “заново” – наприклад, забравши позовну заяву і подавши її ще раз. І так може тривати до тих пір, поки система автоматизованого розподілу судових справ не визначить “правильного і потрібного суддю”.

Також, за твердженням ГО “Спільна варта”, порушення були допущені посадовцями Департаменту містобудування та архітектури КМДА, але про які саме “гріхи” йдеться, у відповідній ухвалі ВАКС інформація відсутня. У громадській організації вказали, що усі ці фігуранти вчинили злочини, передбачені трьома статтями Кримінального кодексу (() України – ч. 1 ст. 364 (зловживання владою та службовим становищем), ч. 1 ст. 368 (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) та ч. 1, 2 ст. 376-1 (незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя).

Головною причиною того, що ВАКС не став зобов'язувати НАБУ розпочинати слідство за заявою “Спільної варти”, стало те, що ця ГО не вказала конкретні факти, які б свідчили про вчинення зазначених кримінальних правопорушень. Крім того, у ВАКС вказали, що правопорушення за ст. 376-1 КК України, яке громадська організація “інкримінує” фігурантам цієї історії, не входить до

підсудності Вищого антикорсуду, а тому, мовляв, він не може розглядати такі скарги.

Зазначимо також, що на початку минулого року ПП “Інтерторг-2009” заявило про свої наміри отримати в оренду сусідню ділянку площею 0,04 га на вул. Академіка Філатова, 5-А (обліковий номер – 79:061:0117). Задля цього підприємство подало відповідне клопотання до столичної влади. Цю землю “Інтерторг-2009” планувало (чи досі планує) отримати “для будівництва, обслуговування та ремонту об'єктів інженерної, транспортної, енергетичної інфраструктури, об'єктів зв'язку та дорожнього господарства”.

Втім, на Хрещатику, 36 попередньо “забракували” таку ініціативу – у зв'язку з тим, що цей землевідвід суперечить містобудівній документації, адже вказана ділянка за функціональним призначенням належить до території житлової багатоповерхової забудови. Через це 8 лютого 2022 року Департамент земельних ресурсів КМДА і заступник голови КМДА Петро Оленич зареєстрували в Київраді проєкт рішення про відмову ПП “Інтерторг-2009” у наданні дозволу на розроблення проєкту землеустрою для подальшої відведення даної ділянки. Втім, наразі цей документ так і не було розглянуто депутатським корпусом столичної міськради, а тому, ймовірно, все ще може “перегратися”.

3. Дійові особи цієї історії

За даними аналітичної системи Youcontrol, столичне ПП “Інтерторг-2009” було зареєстроване у липні 2009 року. Його керівником є Михайло Возненко, засновниками та кінцевими бенефіціарами - мешканка міста Дрогобич Львівської області Тетяна Чигрин і киянка Людмила Костенко (на колажі ліворуч). Остання відома як депутатка Київради VII та минулого VIII скликань (обиралася від “Радикальної партії” та “Солідарності” відповідно).

Один із найгучніших скандалів за її участі мав місце 26 квітня 2020 року. Тоді у Солом'янському районі Києва поліцейські зупинили автомобіль Mercedes, який рухався з вимкненими фарами і за кермом якого була Людмила Костенко. Патрульні запідозрили, що вона може бути нетверезою і запропонували їй пройти відповідний огляд, на що вона відмовилася. При цьому, разом з Костенко в машині був тодішній заступник голови КМДА Володимир Слончак (нині – депутат діючого IX скликання Київради від “ВО “Батьківщина”, на колажі праворуч) – він вступив у сутичку з поліцейськими, і в результаті одного з правоохоронців було госпіталізовано з “попередньою” травмою.

Голова КМДА Віталій Кличко невдовзі засудив дії свого заступника і назвав їх “недостойними”. Наступного дня, 27 квітня, Слончак звільнився зі столичної мерії, формально – “за власним бажанням”. Що стосується Людмили Костенко, то вона все ж уникла адмінвідповідальності за можливе “п'яне

водіння”. Зазначимо, різні джерела повідомляють про різну “близькість” стосунків Слончака і Костенко: за даними одних ЗМІ вони є друзями, за інформацією інших – перебувають у цивільних подружніх відносинах.

При цбому, система Youcontrol відносить ПП “Інтерторг-2009” до т.зв. “групи родини Столар”, яка об'єднує близько трьох десятків компаній, зайнятих переважно у сферах будівництва, нерухомості, ЗМІ та туризму. Ключовими особами цієї групи є скандально відомий Вадим Столар (народний депутат України VI та IX скликань Верховної Ради, у поточній каденції обраний від нині забороненої проросійської партії “ОПЗЖ”) та його мати Яна Столар. При цьому, вищезгадана Людмила Костенко є нечужою для цієї сім'ї людиною – вона доводиться тіткою Вадиму Столару.

Нагадаємо, останній є одним із найвпливовіших столичних бізнесменів. За даними ЗМІ, у 2014-2019 роках він був головним "смотрящим" за Києвом, завдяки чому міг розставляти своїх людей в органах столичної влади, керувати процесами розподілу бюджетних коштів та розпорядженням міською землею тощо. При цьому, головні інтереси Столара зосереджені саме на будівельному ринку – за інформацією медіа, він раніше мав (а може, й досі має. – **КВ**) відношення до низки відомих столичних девелоперів, зокрема “ENSO” і “bUd Development”.

Читайте: Когнітивне моделювання Шуляк, Столара та Ткаченка

Столичне ТОВ “Спецтехніка 2017” (офіційно заявлений генпідрядник будівництва на вул. Академіка Філатова, 5) було зареєстроване у травні 2017 року року. Кінцевими бенефіціарами компанії вказано мешканців Києва Сергія Крисевича і Юлію Богатирьову, а керівником – Валентина Бездольного. Засновником ТОВ “Спецтехніка 2017” вказано АТ “ЗНВКІФ “Скілінг”. У свою чергу, ТОВ “БК Спектрум” (генпідрядник будівництва, зазначений на паспорті об'єкта) було зареєстроване у Києві в серпні 2019 року. Його керівником, засновником та кінцевим бенефіціаром вказано мешканця міста Кривий Ріг Дніпропетровської області Павла Стьопкіна.

Посаду директора Департаменту містобудування та архітектури КМДА з 1 листопада 2016 року обіймає Олександр Свистунов. Департамент земельних ресурсів КМДА з 29 червня 2021 року очолює Валентина Пелих (виконувала обов'язки керівника цієї структури з 2 квітня 2021 року). З 27 липня 2018 року по 1 квітня 2021 року, цим департаментом керував Петро Оленич, який з 2 квітня 2021 року обіймає посаду заступника голови КМДА з питань здійснення самоврядних повноважень та курує в Києві земельні та містобудівні питання.

Обов'язки директора Департаменту ДАБК КМДА з 13 січня 2020 року виконує заступник директора цієї структури Оксана Попович. На цій посаді чиновниця працює, поки директор даного департаменту Володимир Кузьменко перебуває у відпустці для догляду за дитиною (очолює цю структуру з 3 лютого 2017 року). Діяльність цього департаменту з 2018 року контролю заступник голови КМДА Вячеслав Непоп.

ДІАМ з 7 березня 2023 року очолює Олександр Новицький (до 9 червня керував інспекцією як “в.о.” голови).

***

№ 2.449

ZN,UA

ГОЛОВА ВИЩОГО АНТИКОРСУДУ ВІРА МИХАЙЛЕНКО: «ВАКС НЕ СТВОРЕНИЙ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ РЯТУВАТИ СПРАВИ СТОРОНИ ОБВИНУВАЧЕННЯ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ — НА ЗАКОНОДАВЦЕВІ»

02 січня, 2024

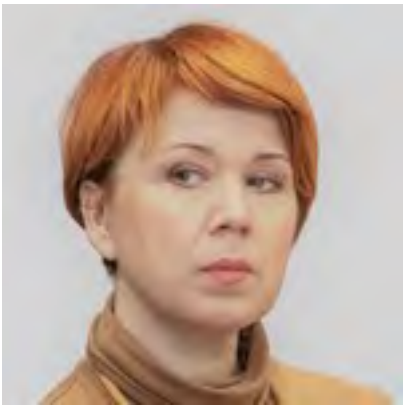

Інна Ведернікова Редактор відділу політики ZN.UA

Час табу на критику інституцій антикорупційного блоку минув.

Попри велику кількість уже розглянутих справ і винесених вироків, у тому числі суддям, головне запитання до Вищого антикорупційного суду (ВАКС): де результат по топкорупціонерах? Запит суспільства на справедливість не задоволено. Ба більше, **з допомогою «поправок Лозового» (парламент залишив їх у силі, *проголосувавши закон про посилення САП*) ВАКС активно закриває багаторічні справи.** Колись прийняті, аби врятувати від покарання сина міністра МВС Авакова, який проходив за відомою «справою рюкзаків», поправки обрушили баланс Кримінального процесуального кодексу (КПК) і антикорупційну стратегію держави.

Коломойський, Татаров, Альперін… Список щасливчиків можна продовжувати. ***За заявою голови САП Олександра Клименка*, у черзі на індульгенцію суду фігуранти 1000 (!) справ.**

І це катастрофа.

КПК виписано так, що при обчисленні термінів досудового розслідування цифри не сходяться в судів першої інстанції, апеляції та касації.

Організований хаос для тих, хто хоче уникнути відповідальності.

Це вже зрозуміли всі. На сайті президента чекає відповіді ***петиція*** з вимогою подати до Ради законопроєкт про скасування «поправок Лозового» в повному обсязі, яка за годину набрала потрібні для розгляду главою держави 25 тисяч голосів.

Хто винуватий у тому, що результати семи (!) років роботи антикорупційного блоку поставлено під загрозу?

Що прийняла Рада 8 грудня 2023, частково скасувавши «поправки Лозового», і як судді ВАКС застосовуватимуть поправки, що залишилися в законі? Що потрібно зробити для того, щоб справи топкорупціонерів не закривали з технічних причин, а справедливо розглядали?

Це — ключові запитання, на які ми шукали відповіді під час першої частини інтерв'ю з головою Вищого антикорупційного суду Вірою Михайленко. Судді ВАКС щодня приймають рішення в рамках «поправок Лозового» і першими потрапляють під удари від громадськості.

1. Про зіткнення позицій, половинчасте рішення Ради й законопроєкт №10100

— Є дві версії, які зіштовхнулися: з одного боку, САП і Центру протидії корупції (ЦПК), з іншого — низки експертів і адвокатів, які опублікували *статті* в офіційних медіа. Версія експертів і адвокатів: Центр протидії корупції (а саме ЦПК — основний стейкхолдер, який закликає скасувати «поправки Лозового») маніпулює, адже жодних «поправок Лозового» немає — після прийняття 2018 року змін до КПК вони стали нормами. А буча зчинилася через те, що прокурори САП на противагу внесеним змінам (продовжувати строки досудового розслідування з цього моменту мав слідчий суддя під час змагального процесу прокурора й захисту) порушили закон. Норма стосувалася лише нових справ, а оскільки багато нових справ під час розслідувань об'єднували зі старими, то, на думку опонентів ЦПК, прокурори, продовжуючи строки самостійно, самі створили величезну проблему. Ба більше, замовчали її.

Версія друга: прокурори (в тому числі на рівні САП) діяли правильно, ґрунтуючись на КПК, де чітко зазначено, що справі у разі об'єднання присвоюється старий номер, і тоді строки розслідування продовжують прокурори. Ба більше, у САП і ЦПК стверджують, що про різне тлумачення норми знали всі, але судді ВАКС не мали єдиної правильної відповіді, як діяти прокурорам. І часто самі (!) рекомендували прокурорам продовжувати строки розслідування. І тільки через чотири (!) роки хаотичної судової практики Верховний суд прийняв рішення на користь слідчих суддів. Давши в руки адвокатам фігурантів справ топкорупції ключі від дверей на волю.

І відкривають тепер ці двері судді ВАКС. Що скажете, Ваша честь?

— Так звані «поправки Лозового» набули чинності 16 березня 2018 року. І, на мій погляд, **це був неякісний закон**.

Зміни внесені точково до певних норм, а не системно.

У перехідних положеннях при визначенні дії нових норм використане поняття **«справа»**, яке майже не використовується в КПК України. У результаті норма про продовження строків досудового розслідування слідчим суддею поширювалася лише на нові справи, зареєстровані в реєстрі після набрання чинності змінами. Водночас була законною норма КПК про те, що коли справа виділяється або об'єднується, їй присвоюється старий номер. І датою цього

провадження вважається дата внесення до реєстру відомостей про кримінальне правопорушення.

Я зіштовхнулася з такою ситуацією, коли здійснювала повноваження слідчого судді і кілька разів відмовляла детективам у задоволенні клопотань про продовження строку досудового розслідування. Причина одна: «старе» (розпочате до внесення змін у КПК) провадження, а значить, це повноваження прокурора.

— То чому ви мовчали?

— Хто вам сказав, що ми мовчали?

Ми досліджували судову практику і наукові публікації, я писала статті на цю тему в професійних виданнях. На той момент ще не було практики Верховного суду. Було кілька рішень, але без глибинного аналізу того, що саме хотів сказати законодавець у таких перехідних положеннях. Цілісність закону, використані формулювання, питання об'єднання-виділення справ — нічого цього не було. Рішення Об’єднаної палати Верховного суду щодо продовження строків у об’єднаних кримінальних провадженнях з'явилося тільки восени 2022 року.

— Давайте максимально чітко пояснимо, що прийняла Рада 8 грудня, частково скасувавши «поправки Лозового».

— **По-перше**, законодавець виключив порядок обчислення строків досудового розслідування до повідомлення про підозру. Тобто строки тепер обчислюватимуться тільки після повідомлення про підозру. У такий спосіб ми повертаємося на початкові позиції, які були в КПК до поправок.

По-друге, виключається можливість закриття кримінального провадження слідчим суддею за заявою осіб, права й інтереси яких порушуються. У принципі це не дуже частий випадок, але таке бувало.

По-третє, якщо раніше з приводу пункту 10 частини 1 статті 284 КПК велася дискусія, то нині чітко сформульовано, що кримінальне провадження закриває суд, якщо після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, крім випадку повідомлення про здійснення тяжкого або особливо тяжкого злочину проти життя і здоров'я особи.

— Тобто норма, що дозволяє закривати справи, залишилася.

— Так, **норма залишилася**, і суд на цій підставі може закрити кримінальне провадження. І проблемні питання у «старих» кримінальних провадженнях, про які ми говоримо, на мій погляд, цим законом не вирішуються. І **я не знаю, наскільки суди зможуть з ними впоратися**.

— Що означає, ви не знаєте? Суддям ВАКС уже завтра доведеться приймати рішення.

— **По-перше**, приймають рішення щодо цих питань усі судді, а не лише судді ВАКС. Тобто проблема ширша, ніж один, нехай і спеціалізований, суд.

По-друге, ви припускаєте, що суд може не виконувати прямої норми закону? Я такого не припускаю. Закон не може поширюватися на правовідносини, які були, тому з провадженнями, зареєстрованими після 15.03.2018 року, все максимально зрозуміло: строки досудового розслідування продовжує слідчий суддя, а не прокурор.

— Наскільки обґрунтованим, на вашу думку, є існування безумовної підстави для закриття справи, якщо строк перевищений на 1-3 (!) дні? Або якщо, наприклад, у строк зарахували періоди між закриттям і скасуванням незаконного закриття? Вимога в законодавстві закривати такі справи виглядає як диверсія, з допомогою якої дуже зручно маніпулювати розрахунком термінів.

— Я б так не стверджувала.

Адже строк досудового розслідування — це не якась умовна величина, це досить конкретний проміжок часу. Цей строк обраховується не днями і не тижнями, а переважно місяцями, він чітко закріплений в законі і продовжується прокурором або слідчим суддею. Тобто в питанні строку досудового розслідування для органу досудового розслідування наявна визначеність. Безумовно, є складні кримінальні провадження, в яких існує об'єктивна потреба проводити дуже великий обсяг слідчих дій.

Однак, на мою думку, сторона обвинувачення має враховувати свої темпоральні можливості як одну із вихідних умов при стратегуванні розслідування кримінальних правопорушень. Встановлений законом або слідчим суддею строк має як дисциплінуючу функцію (по відношенню до слідчого, прокурора), так і забезпечувальну (по відношенню до осіб, права і інтереси яких обмежуються через здійснення досудового розслідування).

— Чи не перевантажують суд клопотання про продовження строків? Адже за великим рахунком судді треба вивчити справу цілком, щоб зрозуміти, чи треба продовжити строк? Може, тоді є сенс покласти на суд відповідальність і за завершення слідства та направлення справ для розгляду по суті?

— Суддя дійсно детально досліджує матеріали, в обсязі, наданому сторонами. І це стосується не лише клопотань про продовження строку досудового розслідування, а будь-якого питання, що приходить на розгляд, як під час досудового розслідування так і під час розгляду справи. Тому говорити про

перевантаження клопотаннями певного виду, мабуть, не варто. Це звичайна щоденна робота кожного слідчого судді.

Щодо повноважень суду визначати готовність справи для судового розгляду — не думаю, що це хороша ідея, бо тоді суд здійснює попередню оцінку справи, а це входить в конфлікт з положеннями статті 291 КПК України, яка забороняє надавати суду документи (крім певного переліку) до початку судового розгляду. І власне про змагальність в такому випадку говорити не доводиться — яка ж тут змагальність, якщо суд оцінює провадження на готовність до судового розгляду і лише після цього розглядає його?

— А за об'єднаними справами — знову лазівка невизначеності?

— За об'єднаними у визначений період провадженнями, як я вже сказала, висловилася Об’єднана палата Верховного суду.

Однак гадаю, що це не остання позиція Верховного суду з цього приводу.

Адже неможливо в одному рішенні спрогнозувати всі обставини, в яких строк досудового розслідування продовжувався прокурором чи не продовжувався слідчим суддею. Очевидно, що питання закриття кримінальних проваджень, яке виникло внаслідок застосування Закону №2147, вже тривалий час викликає бурхливу дискусію як в суспільстві, так і в професійному колі.

Але всім, хто бере участь в цій дискусії, важливо розуміти базову річ:

> — **законодавство — це система норм і процедур, а не окремі поправки** (хоч би чиє прізвище вони не носили).

У правовій демократичній державі закон має бути якісним.

А за наявності в ньому прогалин або неоднозначного розуміння є два шляхи

> 1) — **законодавчий**, коли законодавець сам «виправляє» положення закону, або
>
> 2) — **судовий**, коли найвищий судовий орган задає стандарти застосування законів, за якими мають діяти суди — загальні й спеціалізовані.

Але **обидва ці шляхи довгі й складні**.

При чому

> **— суд вирішує певну справу, а не вирішує патові ситуації, що виникли внаслідок неякісного закону.**

В загальному ж контексті строків досудового розслідування ми перебуваємо всередині довгої історії, що стосується не лише ВАКС, а й усієї системи кримінальної юстиції.

— Але ж у в парламенті зареєстровано *законопроєкт* № 10100 авторства Давида *Арахамії* і Анастасії *Радіної*. Хіба повернення до нього та скасування всіх «поправок Лозового» не шанс?

— Почуйте мене, будь ласка. Навіть якщо парламент одним законом скасує «поправки Лозового», ми однаково стикнемося з іншою проблемою.

У хоч би який стан перейшли питання продовження строків досудового розслідування і можливість закрити кримінальне провадження, проблема кримінальних проваджень з датою початку до 16.03.2018 не зникне.

Тому що є чинність кримінального процесуального закону в часі, динаміка законодавства, коли в триваючих правовідносинах неодноразово змінюються вже змінені норми зі спеціальними застереженнями або без таких тощо. І якщо законодавець окремо, комплексно з дотриманням правил нормопроектувальної техніки не поставиться до поширення нових норм на правовідносини, які існували «до» нового закону, проблема не зникне, а отримає нову форму. **Тому я акцентую увагу на якості закону та відповідальності законодавця при створенні однозначних і зрозумілих процедур як ключових інструментів правосуддя**.

2. Про змагальність, відповідальність прокурора та права людини

— То ви за цілковите повернення до системи обчислення строків досудового розслідування, що діяла до 15 березня 2018 року? Чи, на вашу думку, в «поправках Лозового» є норми, які зарекомендували себе позитивно і їх варто залишити? Наприклад, продовження строків після повідомлення про підозру слідчим суддею, а не прокурором. Про це теж сперечаються.

— Якщо ми говоримо про випадки, **коли особі вже повідомили про підозру**, то очевидно, що слідчий суддя, який здійснює судовий контроль під час кримінального провадження, може бути в цьому задіяний. Адже кримінальне провадження стосовно особи не може тривати вічно. Згодні? Коли ж у нас ще **немає конкретної людини з процесуальним статусом підозрюваного** і права та свободи жодної особи не обмежуються, то в таких кримінальних провадженнях можливо залишити повноваження продовжувати строки розслідування стороні обвинувачення, однак з певним остаточним строком. Адже звідки слідчий суддя може знати, скільки слідчим потрібно часу для проведення слідчих дій? Як проводитимуться слідчі дії? Скільки триватимуть заплановані обшуки? Суддя не має доступу до стратегії й тактики розслідування кримінального провадження. Це безпосередньо повноваження слідчих і прокурорів. Але, звичайно, завжди слід враховувати людський фактор і момент добросовісності.

— Якщо для реформованої САП ризики, пов'язані з добросовісністю, все ж не такі великі, то для загальнокримінальної юстиції — навпаки. Тому частина експертів заявляє, що, повернувшись до старої системи, де строки досудового розслідування продовжує прокурор, ми відкриваємо шлях для зловживань на рівні місцевих прокурорів і суддів.

— Я вважаю, що ризик є завжди. Незалежно від того, який орган розслідує, який прокурор здійснює керівництво, а суд розглядає справу. Бо все роблять люди. Можуть щось пропустити, щось не врахувати, десь неправильно порахувати. І тоді виникає бажання «врятувати» досудове розслідування. Але якщо ми беремо варіант ідеального суспільства, де прокурор діє добросовісно, слідчий діє добросовісно, то коли особі ще не повідомили про підозру, слідчий суддя в принципі може бути незадіяний в ті питання, в яких не обмежуються права людини, наприклад, продовження строків досудового розслідування.

— Тобто якщо прибираємо слідчого суддю, то прибираємо демократичний момент змагальності сторін?

— Давайте ще раз зафіксуємо: **є дві процедури продовження строків досудового розслідування. Перша** — коли строк досудового розслідування продовжується до моменту повідомлення конкретній особі про підозру. Про ці випадки ми говоримо, що там немає змагальності в принципі, бо немає сторони захисту. Тому прокурор міг би продовжувати строки самостійно. Є **друга процедура**, де вже є конкретний підозрюваний, стосовно якого здійснюється досудове розслідування. У рамках цього розслідування, навіть за відсутності заходів процесуального примусу, безсумнівно, обмежуються його права і свободи. Тут вже з'являється сторона захисту і змагальність, відповідно необхідність третьої сторони — слідчого судді.

— Але голова САП Олександр Клименко та ЦПК небезпідставно заявляють, що досудове розслідування і до й після пред'явлення підозри — відповідальність винятково прокурора. Як аргументи наводять найтоксичніші кейси, про які всі чули, — Татаров, ОАСК... Коли судді вже стосовно підозрюваних осіб прийняли «необґрунтоване рішення не продовжувати строків розслідування». І ніхто за це не відповів. Уточніть ще раз, будь ласка, свою позицію.

— Я не буду коментувати рішення суддів. У кримінальному процесі завжди є незадоволена сторона. Однак, треба розуміти мотиви, чому строки не продовжені. Я, звичайно, можу зрозуміти керівника САП. Однак його концепція правильна для ідеального світу кримінальної юстиції, де кожен слідчий і кожен прокурор діють добросовісно і без помилок. Тоді, можливо, було б правильним віддати повноваження з продовження строків на всіх етапах досудового розслідування стороні обвинувачення. Але ми не живемо в

ідеальному світі. Тим більше, мова йде не тільки про САП, а й про слідчих і прокурорів на всіх рівнях.

Якщо «підлаштовувати» закон під конкретний орган, це може відкрити шлюз для зловживань, оскільки вони будуть діяти у всій системі. В кримінальному процесі саме слідчий суддя є гарантом дотримання прав людини під час досудового розслідування. Якщо конкретній особі вже повідомили про підозру, то очевидно, має бути незалежний арбітр, який стежитиме за тим, аби досудове розслідування і відповідно обмеження прав людини, не тривало вічно. І це демократичний стандарт.

— Тобто стоїть руба питання про довіру до слідчих НАБУ та прокурорів САП із боку суддів ВАКС? Це внутрішній розкол?

— Це реальна й дуже актуальна можливість правильно скорегувати сприйняття антикорупційних органів. ВАКС не є їх караючою частиною. ВАКС — це орган правосуддя — суд. Але громадськість очікує, що окремий суд, хай навіть і створений для розгляду резонансних справ, може мати окрему позицію. Тоді навіщо нам суд? Можна створити «розстрільні» трійки й правила під них. Але ж ми не для цього створювали систему боротьби з корупцією, правда? Україна є членом Ради Європи, розпочато переговори про вступ до ЄС. Тож якщо ми говоримо про те, що суд — це квінтесенція діяльності всього досудового розслідування, то не маємо вимагати, щоб він підігравав якійсь із сторін. Тому що суд — це завжди незалежний арбітр. А говорити про «внутрішній розкол» можливо по відношенню до частин єдиної структури, якою ВАКС по відношенню до НАБУ і САП не є.

За моїм враженням, у переважній більшості детективи і прокурори САП компетентні й професійні, що, очевидно є результатом жорсткого конкурсного відбору і постійного навчання. Усе правильно. Але ми маємо йти далі, розвиваючи філософію інституцій антикорупційного сектору кримінальної юстиції.

— Що це означає?

— Якщо представники сторони обвинувачення одержують рішення суду не на свою користь, то вони не повинні безапеляційно заявляти, що суд необ’єктивний або заангажований тощо. **Суд по-іншому дивиться на матеріали справи, ніж сторони, і це треба прийняти як аксіому.** Слід робити правильні висновки з цього. І не припускатися помилок у майбутньому. Це стосується всієї тріади правосуддя, де є обвинувачення, захист і суд. Так само й судді, якщо їхні рішення скасовує вища інстанція, не повинні обурюватися або засмучуватися, а мають врахувати це на майбутнє.

3. Про добросовісність, порятунок справ і міни законодавця

— Я зрозуміла вашу стратегію на майбутнє. Гадаю, що хтось із нею погодиться, а хтось ні, продовжуючи шукати контраргументи. Так власне й розвиваються інституції та законодавство.

Однак повернемося до нагальних проблем: уже закрито справи Коломойського, Альперіна, Дубневича та інших. Прямо зараз на черзі ще 1000 справ, які можуть закрити в зв'язку з тим, що парламент 2018 року штучно створив проблему, а 2023-го її не виправив. Як урятувати справи від закриття?

— Знову ж таки, я не коментую конкретні справи.

У разі сумнівів щодо законності рішень ВАКС є загальний механізм апеляційного і касаційного оскарження. Це, до речі, єдиний правовий порядок висловлення незгоди з судовим рішенням. В нашій площині є Апеляційна палата ВАКС і Верховний суд як суди апеляційної і касаційної інстанції.

Що стосується тисячі кримінальних проваджень, про які говорить керівник САП, то зі зрозумілих причин я не знаю, яка ситуація з цими провадженнями. Але зі своєї практики я визначила, що є два види таких проваджень.

У першому випадку, коли умовний орган досудового розслідування діяв добросовісно та звертався до слідчого судді за продовженням строку розслідування. І вже слідчий суддя говорив: «хлопці, ваше провадження порушене ще до нових правил, тому продовжуйте самі».

У другому випадку, коли умовний орган досудового розслідування також добросовісно вважав, що у разі об'єднання нових справ зі старими прокурори самі мають продовжувати строк досудового розслідування. Тому що закон нові положення відніс лише до застосування у «нових» справах.

Однак є ризик, що неодноразове виділення і подальше об’єднання матеріалів проваджень здійснювалося саме для збереження строків досудового розслідування, так би мовити, щоб «обманути» діючу систему обчислення строків.

— Керівник САП заочно вам відповів. На думку Клименка, норми, що залишилися, дають можливість закривати будь-яку справу про корупцію на стадії досудового розслідування, і тепер можна розслідувати лише прості справи.

«Наприклад, одноепізодний хабар, де не потрібно нічого розраховувати, — уточнює керівник САП. — Але ми розслідуємо справи, де багато епізодів. А кожен епізод — це нове провадження, яке прокурор об'єднує з основним провадженням. Якщо ми говоримо про злочинні організації, де може бути по десять епізодів. У нас є справа на 700 епізодів, а це 700 об'єднань справ. Ви серйозно думаєте, хтось зможе там порахувати строки?».

— Іноді низка виділень і об'єднань матеріалів досудового розслідування викликає питання. Я не говорю, що це системно, і, звісно, не хочу нічого стверджувати, бо я не представник сторони обвинувачення і можу помилятися у своєму баченні. Але суддя дивиться на матеріали комплексно і об’єктивно як незалежний експерт.

У своїх ухвалах я намагаюся це відслідкувати і надати цьому оцінку, щоб прийняти зважене рішення.

Є певний алгоритм, на підставі якого я оцінюю, щоб дійти висновку, що прокурор діяв добросовісно.

— Скажіть, врятувати від закриття 1000 справ про топкорупцію, які є результатом семи (!) років роботи антикорблоку, — це добросовісне прагнення?

— За таке прагнення не можна зневажати слідчих і прокурорів. Те, що керівник САП хоче врятувати 1000 справ — це абсолютно зрозуміла позиція його як прокурора. Враховуючи, який колосальний обсяг роботи виконується в таких провадженнях, скільки людей задіяно, який ресурс на це витрачається, які очікування щодо цих справ від суспільства. Але суд не створений для того, щоб рятувати справи сторони обвинувачення. В тому числі й ВАКС. Чому ви ці запитання ставите нам? Безумовно, я як людина і професіонал розумію Олександра Клименка та його наміри. Але повторюсь, що як голова ВАКС я не хочу, щоб відповідальність за порятунок таких справ покладали на суд. Бо суд має бути незалежним. І діяти на підставі закону, який встановлює відповідні процедури. Але тут, звичайно, маленька примітка: закон має бути якісним, чітким і однозначним.

— Тобто ми зараз разом із вами подивилися в бік парламенту та зафіксували для себе і читача, як небезпечно для держави мати некомпетентного, політично або бізнес-веденого законодавця. (За розробку всіх необхідних змін до КПК відповідає правоохоронний комітет ВРУ на чолі з представником підконтрольної Банковій більшості, депутатом СН Сергієм Іонушасом.) Настав час збирати каміння.

— Я хотіла тільки сказати, що закон, яким користується і сторона обвинувачення, і суд, і сторона захисту, має бути якісним. Якщо є нечіткість або неоднозначне тлумачення норм, то закон неякісний. І тільки судова практика шляхом застосування цього неякісного закону може дати орієнтири, як у таких умовах діяти судам і представникам обвинувачення й захисту.

Оцінювати те, як законодавець ухвалює закони, — не моя функція.

Моя функція їх виконувати.

— Як не ваша функція? Я розумію, що в судової гілки влади немає права законодавчої ініціативи. Але є своя платформа й можливість публічно

комунікувати проблеми, з якими ви стикаєтеся щодня, і які б'ють безпосередньо по репутації суддів. Те, що ви написали кілька статей у спеціалізовані видання 2021 року, не вирішило проблеми.

— Є принцип поділу влади, згідно з яким ми не можемо впливати на законодавчу владу. Ми не можемо бути лобістами. Коли нам направляють певні законопроекти, що стосуються діяльності судової влади, то ми, безумовно, активно включаємося, надаємо пропозиції, зауваження, коментарі. Ми говоримо про проблеми на круглих столах, форумах.

Судова практика — це завжди час, за клацанням пальцями нічого не працює.

Не буває, що сьогодні прийняли закон, а вже завтра виявили проблему. Судова практика виявляє проблему в законодавстві поступово. Для цього процесу п'ять років — нормальний строк. Тому що є перша інстанція, є апеляція, яка переглядає рішення першої інстанції, потім касація у Верховному суді — все це час.

— Так, розміновувати завжди складніше, ніж закладати міни. Тим більше, коли їх закладають на законодавчому полі свої. Гадаю, що якщо ви не можете бути лобістами, громадським організаціям саме час почати копати глибше, щоб підходити до розв'язання проблем не точково, а комплексно.

— Ми з вами різними мовами розмовляємо.

Я розумію, що ви представник громадськості й ваше завдання знайти, хто винуватий, а я суддя.

Для мене ключове — це правильно застосувати закон в світлі обставин конкретної справи.

У складних ситуаціях цьому допомагає практика вищої інстанції, Верховного суду, який відповідає на запитання: як діяти? І **система обчислення строків досудового розслідування, насправді, не єдина проблема.**

— Як тісно ви комунікуєте з Верховним судом? Наскільки він зможе вплинути на ситуацію? Після нерезультативного голосування в парламенті голова САП закликав суддів ВАКС «продовжувати слухати справи, а не закривати їх згідно з пунктом 10 сумнівних поправок».

— У нас є комунікаційні майданчики — форуми, конференції, де ми можемо обговорювати проблеми й одержувати зворотний зв'язок від суддів Верховного суду.

Але **Верховний суд — це ж не суд першої інстанції, до нього взагалі майже не доходять питання досудового розслідування**, бо для переважної

більшості рішень, ухвалених слідчими суддями під час досудового розслідування, останньою інстанцією є апеляційний суд.

Тому Верховний суд з проблемою продовження строків не стикається доти, доки досудове розслідування не завершилося, доки справа не перейшла до суду, який здійснив судовий розгляд, ухвалив рішення, яке своєю чергою стало предметом апеляційного перегляду.

І лише після цього за наявності підстав для відкриття касаційного провадження Верховний суд в світлі доводів сторін може розглянути окреме питання досудового розслідування. Наприклад правомірність продовження строку досудового розслідування прокурором.

***

№ 2.450

ZN,UA

ГОЛОВА ВИЩОГО АНТИКОРСУДУ ВІРА МИХАЙЛЕНКО: «ВАКС НЕ СТВОРЕНИЙ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ РЯТУВАТИ СПРАВИ СТОРОНИ ОБВИНУВАЧЕННЯ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ — НА ЗАКОНОДАВЦЕВІ»

2024-01-02

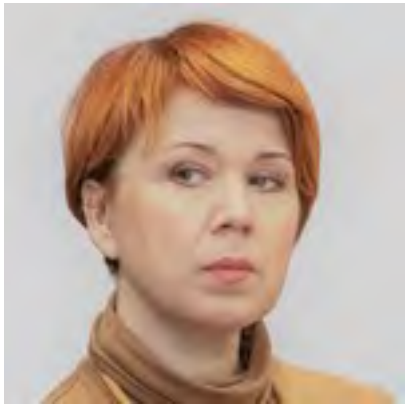

Інна Ведернікова Редактор відділу політики ZN.UA

Час табу на критику інституцій антикорупційного блоку минув.

Попри велику кількість уже розглянутих справ і винесених вироків, у тому числі суддям, головне запитання до Вищого антикорупційного суду (ВАКС): де результат по топкорупціонерах? Запит суспільства на справедливість не задоволено. Ба більше, **з допомогою «поправок Лозового» (парламент залишив їх у силі, *проголосувавши закон про посилення САП*) ВАКС активно закриває багаторічні справи.** Колись прийняті, аби врятувати від покарання сина міністра МВС Авакова, який проходив за відомою «справою рюкзаків», поправки обрушили баланс Кримінального процесуального кодексу (КПК) і антикорупційну стратегію держави.

Коломойський, Татаров, Альперін… Список щасливчиків можна продовжувати. ***За заявою голови САП Олександра Клименка*****, у черзі на індульгенцію суду фігуранти 1000 (!) справ.**

І це катастрофа.

КПК виписано так, що при обчисленні термінів досудового розслідування цифри не сходяться в судів першої інстанції, апеляції та касації.

Організований хаос для тих, хто хоче уникнути відповідальності.

Це вже зрозуміли всі. На сайті президента чекає відповіді ***петиція*** з вимогою подати до Ради законопроєкт про скасування «поправок Лозового» в повному обсязі, яка за годину набрала потрібні для розгляду главою держави 25 тисяч голосів.

Хто винуватий у тому, що результати семи (!) років роботи антикорупційного блоку поставлено під загрозу?

Що прийняла Рада 8 грудня 2023, частково скасувавши «поправки Лозового», і як судді ВАКС застосовуватимуть поправки, що залишилися в законі? Що потрібно зробити для того, щоб справи топкорупціонерів не закривали з технічних причин, а справедливо розглядали?

Це — ключові запитання, на які ми шукали відповіді під час першої частини інтерв'ю з головою Вищого антикорупційного суду Вірою Михайленко. Судді ВАКС щодня приймають рішення в рамках «поправок Лозового» і першими потрапляють під удари від громадськості.

1. Про зіткнення позицій, половинчасте рішення Ради й законопроєкт №10100

— Є дві версії, які зіштовхнулися: з одного боку, САП і Центру протидії корупції (ЦПК), з іншого — низки експертів і адвокатів, які опублікували *статті* в офіційних медіа. Версія експертів і адвокатів: Центр протидії корупції (а саме ЦПК — основний стейкхолдер, який закликає скасувати «поправки Лозового») маніпулює, адже жодних «поправок Лозового» немає — після прийняття 2018 року змін до КПК вони стали нормами. А буча зчинилася через те, що прокурори САП на противагу внесеним змінам (продовжувати строки досудового розслідування з цього моменту мав слідчий суддя під час змагального процесу прокурора й захисту) порушили закон. Норма стосувалася лише нових справ, а оскільки багато нових справ під час розслідувань об'єднували зі старими, то, на думку опонентів ЦПК, прокурори, продовжуючи строки самостійно, самі створили величезну проблему. Ба більше, замовчали її.

Версія друга: прокурори (в тому числі на рівні САП) діяли правильно, ґрунтуючись на КПК, де чітко зазначено, що справі у разі об'єднання

присвоюється старий номер, і тоді строки розслідування продовжують прокурори. Ба більше, у САП і ЦПК стверджують, що про різне тлумачення норми знали всі, але судді ВАКС не мали єдиної правильної відповіді, як діяти прокурорам. І часто самі (!) рекомендували прокурорам продовжувати строки розслідування. І тільки через чотири (!) роки хаотичної судової практики Верховний суд прийняв рішення на користь слідчих суддів. Давши в руки адвокатам фігурантів справ топкорупції ключі від дверей на волю.

І відкривають тепер ці двері судді ВАКС. Що скажете, Ваша честь?

— Так звані «поправки Лозового» набули чинності 16 березня 2018 року. І, на мій погляд, **це був неякісний закон**.

Зміни внесені точково до певних норм, а не системно.

У перехідних положеннях при визначенні дії нових норм використане поняття **«справа»**, яке майже не використовується в КПК України. У результаті норма про продовження строків досудового розслідування слідчим суддею поширювалася лише на нові справи, зареєстровані в реєстрі після набрання чинності змінами. Водночас була законною норма КПК про те, що коли справа виділяється або об'єднується, їй присвоюється старий номер. І датою цього провадження вважається дата внесення до реєстру відомостей про кримінальне правопорушення.

Я зіштовхнулася з такою ситуацією, коли здійснювала повноваження слідчого судді і кілька разів відмовляла детективам у задоволенні клопотань про продовження строку досудового розслідування. Причина одна: «старе» (розпочате до внесення змін у КПК) провадження, а значить, це повноваження прокурора.

— То чому ви мовчали?

— Хто вам сказав, що ми мовчали?

Ми досліджували судову практику і наукові публікації, я писала статті на цю тему в професійних виданнях. На той момент ще не було практики Верховного суду. Було кілька рішень, але без глибинного аналізу того, що саме хотів сказати законодавець у таких перехідних положеннях. Цілісність закону, використані формулювання, питання об'єднання-виділення справ — нічого цього не було. Рішення Об’єднаної палати Верховного суду щодо продовження строків у об’єднаних кримінальних провадженнях з'явилося тільки восени 2022 року.

— Давайте максимально чітко пояснимо, що прийняла Рада 8 грудня, частково скасувавши «поправки Лозового».

— **По-перше**, законодавець виключив порядок обчислення строків досудового розслідування до повідомлення про підозру. Тобто строки тепер обчислюватимуться тільки після повідомлення про підозру. У такий спосіб ми повертаємося на початкові позиції, які були в КПК до поправок.

По-друге, виключається можливість закриття кримінального провадження слідчим суддею за заявою осіб, права й інтереси яких порушуються. У принципі це не дуже частий випадок, але таке бувало.

По-третє, якщо раніше з приводу пункту 10 частини 1 статті 284 КПК велася дискусія, то нині чітко сформульовано, що кримінальне провадження закриває суд, якщо після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, крім випадку повідомлення про здійснення тяжкого або особливо тяжкого злочину проти життя і здоров'я особи.

— Тобто норма, що дозволяє закривати справи, залишилася.

— Так, норма залишилася, і суд на цій підставі може закрити кримінальне провадження. І проблемні питання у «старих» кримінальних провадженнях, про які ми говоримо, на мій погляд, цим законом не вирішуються. І **я не знаю, наскільки суди зможуть з ними впоратися**.

— Що означає, ви не знаєте? Суддям ВАКС уже завтра доведеться приймати рішення.

— **По-перше**, приймають рішення щодо цих питань усі судді, а не лише судді ВАКС. Тобто проблема ширша, ніж один, нехай і спеціалізований, суд.

По-друге, ви припускаєте, що суд може не виконувати прямої норми закону? Я такого не припускаю. Закон не може поширюватися на правовідносини, які були, тому з провадженнями, зареєстрованими після 15.03.2018 року, все максимально зрозуміло: строки досудового розслідування продовжує слідчий суддя, а не прокурор.

— Наскільки обґрунтованим, на вашу думку, є існування безумовної підстави для закриття справи, якщо строк перевищений на 1-3 (!) дні? Або якщо, наприклад, у строк зарахували періоди між закриттям і скасуванням незаконного закриття? Вимога в законодавстві закривати такі справи виглядає як диверсія, з допомогою якої дуже зручно маніпулювати розрахунком термінів.

— Я б так не стверджувала.

Адже строк досудового розслідування — це не якась умовна величина, це досить конкретний проміжок часу. Цей строк обраховується не днями і не тижнями, а переважно місяцями, він чітко закріплений в законі і продовжується прокурором або слідчим суддею. Тобто в питанні строку досудового розслідування для органу досудового розслідування наявна

визначеність. Безумовно, є складні кримінальні провадження, в яких існує об’єктивна потреба проводити дуже великий обсяг слідчих дій.

Однак, на мою думку, сторона обвинувачення має враховувати свої темпоральні можливості як одну із вихідних умов при стратегуванні розслідування кримінальних правопорушень. Встановлений законом або слідчим суддею строк має як дисциплінуючу функцію (по відношенню до слідчого, прокурора), так і забезпечувальну (по відношенню до осіб, права і інтереси яких обмежуються через здійснення досудового розслідування).

— Чи не перевантажують суд клопотання про продовження строків? Адже за великим рахунком судді треба вивчити справу цілком, щоб зрозуміти, чи треба продовжити строк? Може, тоді є сенс покласти на суд відповідальність і за завершення слідства та направлення справ для розгляду по суті?

— Суддя дійсно детально досліджує матеріали, в обсязі, наданому сторонами. І це стосується не лише клопотань про продовження строку досудового розслідування, а будь-якого питання, що приходить на розгляд, як під час досудового розслідування так і під час розгляду справи. Тому говорити про перевантаження клопотаннями певного виду, мабуть, не варто. Це звичайна щоденна робота кожного слідчого судді.

Щодо повноважень суду визначати готовність справи для судового розгляду — не думаю, що це хороша ідея, бо тоді суд здійснює попередню оцінку справи, а це входить в конфлікт з положеннями статті 291 КПК України, яка забороняє надавати суду документи (крім певного переліку) до початку судового розгляду. І власне про змагальність в такому випадку говорити не доводиться — яка ж тут змагальність, якщо суд оцінює провадження на готовність до судового розгляду і лише після цього розглядає його?

— А за об'єднаними справами — знову лазівка невизначеності?

— За об'єднаними у визначений період провадженнями, як я вже сказала, висловилася Об’єднана палата Верховного суду.

Однак гадаю, що це не остання позиція Верховного суду з цього приводу.

Адже неможливо в одному рішенні спрогнозувати всі обставини, в яких строк досудового розслідування продовжувався прокурором чи не продовжувався слідчим суддею. Очевидно, що питання закриття кримінальних проваджень, яке виникло внаслідок застосування Закону №2147, вже тривалий час викликає бурхливу дискусію як в суспільстві, так і в професійному колі.

Але всім, хто бере участь в цій дискусії, важливо розуміти базову річ:

> **— законодавство — це система норм і процедур, а не окремі поправки** (хоч би чиє прізвище вони не носили).

У правовій демократичній державі закон має бути якісним.

А за наявності в ньому прогалин або неоднозначного розуміння є два шляхи

1) — **законодавчий**, коли законодавець сам «виправляє» положення закону, або

2) — **судовий**, коли найвищий судовий орган задає стандарти застосування законів, за якими мають діяти суди — загальні й спеціалізовані.

Але **обидва ці шляхи довгі й складні**.

При чому

— суд вирішує певну справу, а не вирішує патові ситуації, що виникли внаслідок неякісного закону.

В загальному ж контексті строків досудового розслідування ми перебуваємо всередині довгої історії, що стосується не лише ВАКС, а й усієї системи кримінальної юстиції.

— Але ж у в парламенті зареєстровано *законопроєкт* № 10100 авторства Давида *Арахамії* і Анастасії *Радіної*. Хіба повернення до нього та скасування всіх «поправок Лозового» не шанс?

— Почуйте мене, будь ласка. Навіть якщо парламент одним законом скасує «поправки Лозового», ми однаково стикнемося з іншою проблемою.

У хоч би який стан перейшли питання продовження строків досудового розслідування і можливість закрити кримінальне провадження, проблема кримінальних проваджень з датою початку до 16.03.2018 не зникне.

Тому що є чинність кримінального процесуального закону в часі, динаміка законодавства, коли в триваючих правовідносинах неодноразово змінюються вже змінені норми зі спеціальними застереженнями або без таких тощо. І якщо законодавець окремо, комплексно з дотриманням правил нормопроектувальної техніки не поставиться до поширення нових норм на правовідносини, які існували «до» нового закону, проблема не зникне, а отримає нову форму. **Тому я акцентую увагу на якості закону та відповідальності законодавця при створенні однозначних і зрозумілих процедур як ключових інструментів правосуддя**.

2. Про змагальність, відповідальність прокурора та права людини

— То ви за цілковите повернення до системи обчислення строків досудового розслідування, що діяла до 15 березня 2018 року? Чи, на вашу думку, в «поправках Лозового» є норми, які зарекомендували себе

позитивно і їх варто залишити? Наприклад, продовження строків після повідомлення про підозру слідчим суддею, а не прокурором. Про це теж сперечаються.

— Якщо ми говоримо про випадки, **коли особі вже повідомили про підозру**, то очевидно, що слідчий суддя, який здійснює судовий контроль під час кримінального провадження, може бути в цьому задіяний. Адже кримінальне провадження стосовно особи не може тривати вічно. Згодні? Коли ж у нас ще **немає конкретної людини з процесуальним статусом підозрюваного** і права та свободи жодної особи не обмежуються, то в таких кримінальних провадженнях можливо залишити повноваження продовжувати строки розслідування стороні обвинувачення, однак з певним остаточним строком. Адже звідки слідчий суддя може знати, скільки слідчим потрібно часу для проведення слідчих дій? Як проводитимуться слідчі дії? Скільки триватимуть заплановані обшуки? Суддя не має доступу до стратегії й тактики розслідування кримінального провадження. Це безпосередньо повноваження слідчих і прокурорів. Але, звичайно, завжди слід враховувати людський фактор і момент добросовісності.

— Якщо для реформованої САП ризики, пов'язані з добросовісністю, все ж не такі великі, то для загальнокримінальної юстиції — навпаки. Тому частина експертів заявляє, що, повернувшись до старої системи, де строки досудового розслідування продовжує прокурор, ми відкриваємо шлях для зловживань на рівні місцевих прокурорів і суддів.

— Я вважаю, що ризик є завжди. Незалежно від того, який орган розслідує, який прокурор здійснює керівництво, а суд розглядає справу. Бо все роблять люди. Можуть щось пропустити, щось не врахувати, десь неправильно порахувати. І тоді виникає бажання «врятувати» досудове розслідування. Але якщо ми беремо варіант ідеального суспільства, де прокурор діє добросовісно, слідчий діє добросовісно, то коли особі ще не повідомили про підозру, слідчий суддя в принципі може бути незадіяний в ті питання, в яких не обмежуються права людини, наприклад, продовження строків досудового розслідування.

— Тобто якщо прибираємо слідчого суддю, то прибираємо демократичний момент змагальності сторін?

— Давайте ще раз зафіксуємо: **є дві процедури продовження строків досудового розслідування. Перша** — коли строк досудового розслідування продовжується до моменту повідомлення конкретній особі про підозру. Про ці випадки ми говоримо, що там немає змагальності в принципі, бо немає сторони захисту. Тому прокурор міг би продовжувати строки самостійно. Є **друга процедура**, де вже є конкретний підозрюваний, стосовно якого здійснюється досудове розслідування. У рамках цього розслідування, навіть за відсутності заходів процесуального примусу, безсумнівно, обмежуються його

права і свободи. Тут вже з'являється сторона захисту і змагальність, відповідно необхідність третьої сторони — слідчого судді.

— Але голова САП Олександр Клименко та ЦПК небезпідставно заявляють, що досудове розслідування і до й після пред'явлення підозри — відповідальність винятково прокурора. Як аргументи наводять найтоксичніші кейси, про які всі чули, — Татаров, ОАСК... Коли судді вже стосовно підозрюваних осіб прийняли «необґрунтоване рішення не продовжувати строків розслідування». І ніхто за це не відповів. Уточніть ще раз, будь ласка, свою позицію.

— Я не буду коментувати рішення суддів. У кримінальному процесі завжди є незадоволена сторона. Однак, треба розуміти мотиви, чому строки не продовжені. Я, звичайно, можу зрозуміти керівника САП. Однак його концепція правильна для ідеального світу кримінальної юстиції, де кожен слідчий і кожен прокурор діють добросовісно і без помилок. Тоді, можливо, було б правильним віддати повноваження з продовження строків на всіх етапах досудового розслідування стороні обвинувачення. Але ми не живемо в ідеальному світі. Тим більше, мова йде не тільки про САП, а й про слідчих і прокурорів на всіх рівнях.

Якщо «підлаштовувати» закон під конкретний орган, це може відкрити шлюз для зловживань, оскільки вони будуть діяти у всій системі. В кримінальному процесі саме слідчий суддя є гарантом дотримання прав людини під час досудового розслідування. Якщо конкретній особі вже повідомили про підозру, то очевидно, має бути незалежний арбітр, який стежитиме за тим, аби досудове розслідування і відповідно обмеження прав людини, не тривало вічно. І це демократичний стандарт.

— Тобто стоїть руба питання про довіру до слідчих НАБУ та прокурорів САП із боку суддів ВАКС? Це внутрішній розкол?

— Це реальна й дуже актуальна можливість правильно скорегувати сприйняття антикорупційних органів. ВАКС не є їх караючою частиною. ВАКС — це орган правосуддя — суд. Але громадськість очікує, що окремий суд, хай навіть і створений для розгляду резонансних справ, може мати окрему позицію. Тоді навіщо нам суд? Можна створити «розстрільні» трійки й правила під них. Але ж ми не для цього створювали систему боротьби з корупцією, правда? Україна є членом Ради Європи, розпочато переговори про вступ до ЄС. Тож якщо ми говоримо про те, що суд — це квінтесенція діяльності всього досудового розслідування, то не маємо вимагати, щоб він підігравав якійсь із сторін. Тому що суд — це завжди незалежний арбітр. А говорити про «внутрішній розкол» можливо по відношенню до частин єдиної структури, якою ВАКС по відношенню до НАБУ і САП не є.

За моїм враженням, у переважній більшості детективи і прокурори САП компетентні й професійні, що, очевидно є результатом жорсткого конкурсного

відбору і постійного навчання. Усе правильно. Але ми маємо йти далі, розвиваючи філософію інституцій антикорупційного сектору кримінальної юстиції.

— Що це означає?

— Якщо представники сторони обвинувачення одержують рішення суду не на свою користь, то вони не повинні безапеляційно заявляти, що суд необ'єктивний або заангажований тощо. **Суд по-іншому дивиться на матеріали справи, ніж сторони, і це треба прийняти як аксіому.** Слід робити правильні висновки з цього. І не припускатися помилок у майбутньому. Це стосується всієї тріади правосуддя, де є обвинувачення, захист і суд. Так само й судді, якщо їхні рішення скасовує вища інстанція, не повинні обурюватися або засмучуватися, а мають врахувати це на майбутнє.

3. Про добросовісність, порятунок справ і міни законодавця

— Я зрозуміла вашу стратегію на майбутнє. Гадаю, що хтось із нею погодиться, а хтось ні, продовжуючи шукати контраргументи. Так власне й розвиваються інституції та законодавство.

Однак повернемося до нагальних проблем: уже закрито справи Коломойського, Альперіна, Дубневича та інших. Прямо зараз на черзі ще 1000 справ, які можуть закрити в зв'язку з тим, що парламент 2018 року штучно створив проблему, а 2023-го її не виправив. Як урятувати справи від закриття?

— Знову ж таки, я не коментую конкретні справи.

У разі сумнівів щодо законності рішень ВАКС є загальний механізм апеляційного і касаційного оскарження. Це, до речі, єдиний правовий порядок висловлення незгоди з судовим рішенням. В нашій площині є Апеляційна палата ВАКС і Верховний суд як суди апеляційної і касаційної інстанції.

Що стосується тисячі кримінальних проваджень, про які говорить керівник САП, то зі зрозумілих причин я не знаю, яка ситуація з цими провадженнями. Але зі своєї практики я визначила, що є два види таких проваджень.

У першому випадку, коли умовний орган досудового розслідування діяв добросовісно та звертався до слідчого судді за продовженням строку розслідування. І вже слідчий суддя говорив: «хлопці, ваше провадження порушене ще до нових правил, тому продовжуйте самі».

У другому випадку, коли умовний орган досудового розслідування також добросовісно вважав, що у разі об'єднання нових справ зі старими прокурори самі мають продовжувати строк досудового розслідування. Тому що закон нові положення відніс лише до застосування у «нових» справах.

Однак є ризик, що неодноразове виділення і подальше об’єднання матеріалів проваджень здійснювалося саме для збереження строків досудового розслідування, так би мовити, щоб «обманути» діючу систему обчислення строків.

— Керівник САП заочно вам відповів. На думку Клименка, норми, що залишилися, дають можливість закривати будь-яку справу про корупцію на стадії досудового розслідування, і тепер можна розслідувати лише прості справи.

«Наприклад, одноепізодний хабар, де не потрібно нічого розраховувати, — уточнює керівник САП. — Але ми розслідуємо справи, де багато епізодів. А кожен епізод — це нове провадження, яке прокурор об'єднує з основним провадженням. Якщо ми говоримо про злочинні організації, де може бути по десять епізодів. У нас є справа на 700 епізодів, а це 700 об'єднань справ. Ви серйозно думаєте, хтось зможе там порахувати строки?».

— Іноді низка виділень і об'єднань матеріалів досудового розслідування викликає питання. Я не говорю, що це системно, і, звісно, не хочу нічого стверджувати, бо я не представник сторони обвинувачення і можу помилятися у своєму баченні. Але суддя дивиться на матеріали комплексно і об’єктивно як незалежний експерт.

У своїх ухвалах я намагаюся це відслідкувати і надати цьому оцінку, щоб прийняти зважене рішення.

Є певний алгоритм, на підставі якого я оцінюю, щоб дійти висновку, що прокурор діяв добросовісно.

— Скажіть, врятувати від закриття 1000 справ про топкорупцію, які є результатом семи (!) років роботи антикорблоку, — це добросовісне прагнення?

— За таке прагнення не можна зневажати слідчих і прокурорів. Те, що керівник САП хоче врятувати 1000 справ — це абсолютно зрозуміла позиція його як прокурора. Враховуючи, який колосальний обсяг роботи виконується в таких провадженнях, скільки людей задіяно, який ресурс на це витрачається, які очікування щодо цих справ від суспільства. Але суд не створений для того, щоб рятувати справи сторони обвинувачення. В тому числі й ВАКС. Чому ви ці запитання ставите нам? Безумовно, я як людина і професіонал розумію Олександра Клименка та його наміри. Але повторюсь, що як голова ВАКС я не хочу, щоб відповідальність за порятунок таких справ покладали на суд. Бо суд має бути незалежним. І діяти на підставі закону, який встановлює відповідні процедури. Але тут, звичайно, маленька примітка: закон має бути якісним, чітким і однозначним.

— Тобто ми зараз разом із вами подивилися в бік парламенту та зафіксували для себе і читача, як небезпечно для держави мати некомпетентного, політично або бізнес-веденого законодавця. (За розробку всіх необхідних змін до КПК відповідає правоохоронний комітет ВРУ на чолі з представником підконтрольної Банковій більшості, депутатом СН Сергієм Іонушасом.) Настав час збирати каміння.

— Я хотіла тільки сказати, що закон, яким користується і сторона обвинувачення, і суд, і сторона захисту, має бути якісним. Якщо є нечіткість або неоднозначне тлумачення норм, то закон неякісний. І тільки судова практика шляхом застосування цього неякісного закону може дати орієнтири, як у таких умовах діяти судам і представникам обвинувачення й захисту.

Оцінювати те, як законодавець ухвалює закони, — не моя функція.

Моя функція їх виконувати.

— Як не ваша функція? Я розумію, що в судової гілки влади немає права законодавчої ініціативи. Але є своя платформа й можливість публічно комунікувати проблеми, з якими ви стикаєтеся щодня, і які б'ють безпосередньо по репутації суддів. Те, що ви написали кілька статей у спеціалізовані видання 2021 року, не вирішило проблеми.

— Є принцип поділу влади, згідно з яким ми не можемо впливати на законодавчу владу. Ми не можемо бути лобістами. Коли нам направляють певні законопроекти, що стосуються діяльності судової влади, то ми, безумовно, активно включаємося, надаємо пропозиції, зауваження, коментарі. Ми говоримо про проблеми на круглих столах, форумах.

Судова практика — це завжди час, за клацанням пальцями нічого не працює.

Не буває, що сьогодні прийняли закон, а вже завтра виявили проблему. Судова практика виявляє проблему в законодавстві поступово. Для цього процесу п'ять років — нормальний строк. Тому що є перша інстанція, є апеляція, яка переглядає рішення першої інстанції, потім касація у Верховному суді — все це час.

— Так, розміновувати завжди складніше, ніж закладати міни. Тим більше, коли їх закладають на законодавчому полі свої. Гадаю, що якщо ви не можете бути лобістами, громадським організаціям саме час почати копати глибше, щоб підходити до розв'язання проблем не точково, а комплексно.

— Ми з вами різними мовами розмовляємо.

Я розумію, що ви представник громадськості й ваше завдання знайти, хто винуватий, а я суддя.

Для мене ключове — це правильно застосувати закон в світлі обставин конкретної справи.

У складних ситуаціях цьому допомагає практика вищої інстанції, Верховного суду, який відповідає на запитання: як діяти? І **система обчислення строків досудового розслідування, насправді, не єдина проблема.**

— Як тісно ви комунікуєте з Верховним судом? Наскільки він зможе вплинути на ситуацію? Після нерезультативного голосування в парламенті голова САП закликав суддів ВАКС «продовжувати слухати справи, а не закривати їх згідно з пунктом 10 сумнівних поправок».

— У нас є комунікаційні майданчики — форуми, конференції, де ми можемо обговорювати проблеми й одержувати зворотний зв'язок від суддів Верховного суду.

Але **Верховний суд — це ж не суд першої інстанції, до нього взагалі майже не доходять питання досудового розслідування**, бо для переважної більшості рішень, ухвалених слідчими суддями під час досудового розслідування, останньою інстанцією є апеляційний суд.

Тому Верховний суд з проблемою продовження строків не стикається доти, доки досудове розслідування не завершилося, доки справа не перейшла до суду, який здійснив судовий розгляд, ухвалив рішення, яке своєю чергою стало предметом апеляційного перегляду.

І лише після цього за наявності підстав для відкриття касаційного провадження Верховний суд в світлі доводів сторін може розглянути окреме питання досудового розслідування. Наприклад правомірність продовження строку досудового розслідування прокурором.

***

№ 2.451

Основні теми доби 09.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Папа Римський Франциск в інтерв'ю швейцарському телебаченню закликав Україну "знайти в собі мужність", підняти білий прапор й розпочати мирні переговори, щоби припинити "зайві смерті", можливо, за сприяння Туреччини.

Таку ж пропозицію він зробив і владі Ізраїлю, навіть попри відмову палестинського руху ХАМАС віддавати заручників, яких було захоплено ще у жовтні торік.

Після вкрай різкої реакції на це висловлювання як українських, так і більшості західних політиків, прессслужба Ватикану наголосила, що слова Папи, начебто, неправильно інтерпретували.

Прем'єр-міністр Угорщини Орбан зустрівся у США з колишнім президентом Трампом, який є лідером у наступних президентських перегонах, і звернувся до нього з проханням "якомога швидше принести мир". Трамп у виступі перед виборцями заявив, що США не захищатимуть союзників з НАТО, якщо вони не будуть витрачати належну частку бюджету на оборону.

Британський уряд запропонував канцлеру Німеччини Шольцу передати країні крилаті ракети Storm Shadow в обмін на постачання далекобійних ракет Taurus Україні. Значна кількість членів німецького парламенту підтримують такий крок.

Міністр закордонних справ Кемерон наголосив, що вважає відправлення військ до України неможливим навіть на спільні навчання, проте французький міністр Сежюрне не виключає подібного варіанту, навіть попри те, що українська влада не зверталася з подібним проханням.

2️⃣ Лінія фронту упродовж доби майже не зрушила з місця, проте російське командування знову нарощує інтенсивність атак на 7 основних ділянках фронту – в околицях Куп'янська, на захід від Кремінної, навколо Бахмута, на захід від Авдіївки, на захід і південь від Донецька, в околицях Великої Новосілки, а також в районі села Роботиного на Запоріжжі. Під час нічної повітряної атаки підрозділи ППО знищили 35 з 39 ударних дронів типу "Shahed". За повідомленнями низки російських телеграм-каналів, українська атака безпілотниками літовища та авіаремонтного заводу у Таганрозі була вдалою, проте точних її результатів досі не оприлюднено.

3️⃣ Лідер польської партії "Право і Справедливість" (PiS) Качинський оголосив підготовку до загальнонаціонального "маршу" фермерів, який має відбутися 18 травня під гаслами повної заборони на імпорт української сільгосппродукції, а також проти планів уряду Туска, який планує розблокувати кордон з Україною. Українські чиновники запевнюють, що проблему буде розв'язано – про це може свідчити одноденне розблокування пункту пропуску Краковець. Наразі очікують на перетин кордону понад 2,3 тис. вантажівок.

4️⃣ Влада зробила потужний крок для дискредитації генералів Залужного і Шаптали для знищення їхнього рейтингу. Низка ЗМІ опублікували інформацію про те, що якась воєнно-лікарська комісія визнала їх непридатними до військової служби. Чинні офіцери не можуть бути дипломатами, тож звільнення з армії мало відбутися, якщо Залужний погодився на призначення його послом до Великої Британії. Проте спосіб, в який це було зроблено, є вкрай сумнівним, і на думку низки експертів, це має забезпечити Залужному антирейтинг. Повернення на знакову посаду одіозного колишнього заступника глави Офісу президента Тимошенка, що відповідав за регіональну політику та осередки президентської партії, також може свідчити про підготовку до виборів.

***

№ 2.452

Станом на зараз росіяни майже припинили масштабні наступальні операції – їм не вдається суттєво просунутися на жодному з напрямків. Натомість, і на жаль, вони збільшують кількість обстрілів і модернізували свої планерні бомби. Том Купер підсумовує, що в сил української ППО буде багато роботи найближчим часом.

Сьогодні ж ми опублікуємо ще один його звіт, що з’явився вчора увечері.

Оригінал: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-8-march-2024

Переклад: Тетяна Саніна, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 8 березня 2024

Вітаю всіх!

Ситуація зараз... як завжди, але здебільшого не така, як завжди.

Політичні події, дотичні до цієї війни — скрізь, від москви, Києва, Варшави, Берліна, до Лондона, Парижа й аж до Вашингтона — це повний хаос і капець. Тут усе як завжди.

А от події на фронті в Україні — якраз не зовсім такі, «як завжди». Я вже кілька днів «сиджу і чекаю» нових звітів про великі наступи російської піхоти, але... тиша: немає ніяких особливих «новин». До мене доходять звіти про бої ще 4-5-6-денної давності (наприклад, 92-га штурмова бригада ЗСУ розмолола цілу російську механізовану наступальну групу, знищила 16 танків і БМП, а ще «приголубила» більше 100 орків під Кліщіївкою). Насправді після тижнів активних зіткнень і майже безперервних боїв — зараз порівняно тихо.

Звісно, десь бої відбуваються. Наприклад, росіяни далі намагаються підібратися до Бердичів, Орлівки і Тоненького на захід від Авдіївки (саме ці населені пункти на даний момент найбільше потерпають від тиску росіян) — але це й усі «великі» наземні наступи. Натомість багато новин надходить про авіабомбардування та ракетні обстріли.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Вигляд спереду російського штурмовика Су-34, озброєного планерними бомбами ФАБ-600М-62с.

Наприклад...

Суми... За минулі дні від обстрілів постраждали кілька сіл уздовж кордону. А також місто Суми: 6 березня два «шахеди» розгромили там житлові будинки.

Чугуїв, місто на схід від Харкова, сильно обстріляли балістичними ракетами С-300, було знищено багато житлових будинків.

Куп’янськ також обстріляли залпом із РСЗВ БМ-27 «Ураган». Зруйновано багато житлових будинків, двоє людей загинули. Багато інших населених пунктів із цього району також зазнали авіаударів, наприклад, Кислівка та Борова.

Далі на південь, на ділянці від Серебрянки і Кремінної до Бахмута, росіяни скидали авіабомби на Торське, Білогорівку, Серебрянку, Григорівку, Іванівське, Часів Яр, Кліщіївку, Костянтинівку, Андріївку, Дружбу, Торецьк... Позиції ЗСУ між Спірним і Роздолівкою — на південь від Сіверська — також зазнали потужних ударів із реактивних систем залпового вогню.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Удар російською планерною бомбою по позиціях ЗСУ на північ від Іванівського.

Ситуація в районі Авдіївки-Шахтарська ще гірша: Очеретине, Уманське, Тоненьке, Красногорівка, Костянтинівка, Вугледар (і не лише) стали мішенями для численних авіаційних бомб і снарядів з РСЗВ. У цьому районі також сильно постраждали населені пункти, розташовані за 10, 20 і навіть 40 кілометрів від фронту: Покровськ (7 березня його обстріляли чотирма ракетами С-300), Клебан-Бик (обстріляли чотирма УМПК), Нью-Йорк, Андріївка, Новоукраїнка. Також десь у цьому районі чотири дні тому відбулося перше підтверджене влучання в українську пускову установку M142 HIMARS.

Певною мірою «логічно», що ця територія найбільше постраждала, оскільки численні авіабази в росії – від мілерово до ростова й таганрога, приморсько-ахтарська – усі розташовні досить близько до неї, тоді як українська ППО в цьому секторі фронту найслабша з усіх. А зусилля української ППО, щоб відбити ВКС, обходяться дорого. Підтверджені втрати включають більшу частину всього комплексу ЗРК С-300 (включаючи його РЛС керування вогнем), три старі радари Р-18, щонайменше одну пускову установку NASAMS… і десятки ракет…

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Пускова установка NASAMS при транспортуванні на вантажівці. Зазвичай пускову установку знімають з транспорту перед використанням в бою.

Далі на захід українські позиції в районі Старомайорського сильно зруйновані плануючими бомбами МПК і УМПК. Як і в Роботиному, розташовоному на лінії фронту, та Малій Токмачці на північ від нього.

Правий берег Дніпра теж сильно обстрілюють ракетами та артилерією – від Біленького Першого та Нікополю до Миколаївки, Херсона (міста й передмістя) і Олександрівки, що на узбережжі.

Далі на захід, в ніч із 7 на 8 березня була ще одна атака «шахедів». Наскільки я знаю лише в районі Одеси було збито щонайменше 18, на підступах до Миколаєва – щонайменше два, а по території Кіровоградської області влучили одна керована ракета Х-59 та декілька балістичних ракет С-300.

Іншими словами: росіяни «дають українцям відчути» свою вогневу міць, тримають їх під тиском, що набирає обертів, і так виснажують. Агентурна розвідка повідомляє, що понад 20 українських військовослужбовців гинуть щодня у результаті атак, подібних до перелічених вище. Плюс понад 50 поранених. Чим би не могли похвалитись ПС ЗСУ у справі збитих російських винищувачів-бомбардувальників, та з 15 лютого російська сторона не відчуває труднощів: навпаки, українці повідомляють, що тільки вчора [07.03.2024 – ред.] було завдано ударів більш як сотнею плануючих бомб. Ймовірно, найближчими днями їх кількість збільшиться, оскільки росіяни розробили комплект УМПК для своїх бомб ФАБ-1500М-54 – калібру 1500 кг (включаючи близько 675 кг фугасів).

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Новітня версія УМПК-комплекту для бомби ФАБ-1500М-54. Примітним є «балістичний ковпачок», який покриває передню частину зброї, щоб покращити її аеродинаміку (бомби серії М-54 насправді не такі вже й «аеродинамічно ефективні»).

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Для порівняння, ось фото з російської майстерні, де старі ФАБ-1500М-54 переробляють на плануючі бомби УМПК. Чітко видно принаймні чотири такі одиниці зброї, у тому числі дві на передньому плані, одна висить під підйомником, поки її обслуговують працівники, і одна на задньому плані праворуч.

Наразі незрозуміло, які літаки використовують для застосування такого важкого озброєння. Наскільки я знаю, Су-34 може нести принаймні одну таку бомбу (на точці кріплення під осьовою лінією, в «тунелі» між мотогондолами). Однак дехто вважає, що УМПК з ФАБ-1500М-54 насправді задіюють бомбардувальники Ту-22М-3. Достовірно лише те, що з’явилися відеозаписи, на яких показано кінцевий політ принаймні однієї такої плануючої бомби.

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

Зверху і знизу: два кадри з одного відео, на яких видно приліт УМПК з БЧ ФАБ-1500М-54, а потім його вибух.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Відтак, зрозуміло, що доки українська ППО зможе охопити достатньо територій та стане належним чином захищеною й ефективною, залишається ще багато роботи.

***

№ 2.453

«При продолжении Западом нынешней политики его поражение неизбежно»

2024-03-11

Илларионов

Кто саботировал ленд-лиз Украине?

Интервью Андрея Илларионова Таави Миннику, Delfi

08.03.2024

«Западный мир в настоящее время не имеет адекватного понимания того, что происходит в Украине, России, на фронтах российско-украинской войны», – отметил Андрей ***Илларионов*** в интервью ***Delfi***.

9 мая 2022 года президент США Джо Байден подписал закон о ленд-лизе для Украины. Закон под названием «Закон о ленд-лизе в защиту демократии Украины» 2022 года был внесен в Конгресс США еще до начала широкомасштабного вторжения России в Украину в январе 2022 года. 30 апреля Палата представителей США одобрила его подавляющим большинством (417 голосов за, 10 голосов против), ранее законопроект был поддержан всеми членами Сената.

Когда закон был принят, ожидалось, что он будет работать аналогично ленд-лизу времен Второй мировой войны, когда США снабжали своих союзников, в том числе Советский Союз, оружием, техникой, продовольствием, не требуя немедленной оплати и без существенных задержек в поставках.

В отношении Украины все сложилось иначе, и когда 30 сентября 2023 года истек срок действия закона о ленд-лизе, Украина в рамках этого соглашения не получила от США ничего.

Андрей ***Илларионов***, старший научный сотрудник Центра политики безопасности в Вашингтоне, рассказал в интервью Delfi, почему была упущена историческая возможность поддержать Украину, и **кто стоит за срывом ленд-лиза – Белый дом или команда Зеленского.**

***

— Когда в мае 2022 года президент США Джо Байден подписал Закон о ленд-лизе для Украины, это вызвало большой восторг, но сегодня ясно, что Украине это ничего не дало.

Почему так случилось? Кто в этом виноват?

— Инициатором ленд-лиза для Украины был сенатор-республиканец Джон ***Корнин***. В 2022 году его проект получил поддержку обеих партий в Конгрессе – и республиканцев и демократов.

Однако **администрация Байдена с самого начала взяла курс на саботаж ленд-лиза**.

Многие люди в Украине, США и других странах надеялись, что ленд-лиз может быть активирован, а украинская диаспора в США даже организовала серию пикетов перед Белым домом с целью запуска поставок помощи.

Но **администрация Байдена стояла на своем: к ленд-лизу не прибегать.**

К сожалению, в попытках **компрометации ленд-лиза и его сторонников активное участие приняли также и украинские власти во главе с послом Украины в США Оксаной *Маркаровой* и бывшим советником ОП Украины Алексеем *Арестовичем***.

Так что осуществление ленд-лиза было сорвано, а в сентябре прошлого 2023 года сам закон о ленд-лизе утратил силу.

Украинская диаспора в США выступала за продление действия закона на следующий, 2024, год. Палата представителей, в которой республиканцы имеют большинство, поддержала это предложение.

Однако Сенат, в котором большинство составляют демократы, его отклонил.

Поскольку продление ленд-лиза торпедировали, то, очевидно, что это не могло произойти без указания со стороны администрации Байдена. **Главную вину за провал ленд-лиза и за отказ в его продлении несет Белый дом.**

— В то же время украинские политики говорили, что Украина должна была заплатить за оружие, поставленное по ленд-лизу. Готовы ли вы исключить версию о том, что ленд-лиз провалило ближнее окружение Зеленского?

— Аргумент о необходимости оплаты поставок по ленд-лизу приводился регулярно, но он неверен.

> **— Знакомство с законом о ленд-лизе и сопровождающими его документами показывает, что выплаты по ленд-лизу не предусматривались в течение 50 лет после его запуска, то есть до 2071 года, после чего оплата производилась бы только за ту технику, что осталась бы не уничтоженной и не поврежденной в войне. Кажется очевидным, что если какое-либо вооружение и останется к этому времени, то его стоимость после 2071 года будет ничтожной.**

— Почему вы считаете, что Байден не хочет помогать Украине? Всего несколько недель назад мировые СМИ приветствовали то, как он назвал Путина «сукиным сыном». Если он использует такую риторику, то было бы логично, если бы за ней последовали реальные действия.

— То, на что вы обратили внимание, — **это всего лишь политический театр**.

Байден не в первый раз называет Путина резкими словами, в этот раз он назвал Путина «сукиным сыном», до этого он называл его «хулиганом», ранее он согласился с журналистом на его вопрос, является ли Путин убийцей. Для Байдена такое поведение весьма характерно, его называют «loose cannon» (так называют человека, плохо контролирующего свою речь. – ред.). Такими резкими высказываниями Байден маскирует свое бездействие, либо же действия прямо противоположного характера.

В этом смысле показательно его сопоставление с Дональдом ***Трампом***.

У Трампа непростой характер и не лучшая репутация.

Однако в адрес зарубежных лидеров, в т.ч. и диктаторов, он никогда не делал недипломатических высказываний. Трамп использует либо нейтральные, либо даже позитивные лексические средства. Он никогда не высказывался грубым образом в адрес Путина. Противники Трампа пытаются представить такой подход Трампа в виде якобы его «восхищения» Путиным.

Однако фактические дела Трампа говорят о другом.

— В сирийском Дейр-эс-Зоре в 2018 г. было ликвидировано подразделение ЧВК Вагнер,

— за время президентства Трампа число украинских военных, погибших на линии соприкосновения на Донбассе, сократилось в 16 раз.

— Именно Трамп впервые снял оружейное эмбарго против Украины, наложенное Бараком Обамой,

— санкционировал поставку ей оружия,

— администрация Трампа приняла Крымскую декларацию (аналог декларации Уоллеса 1940 г. в отношении стран Балтии), в которой было заявлено, что США никогда не признают аннексию Крыма.

Ничего подобного не было сделано ни при Обаме, ни при Байдене.

Есть два различающихся стиля политического поведения.

Известно высказывание Теодора Рузвельта, президента США в начале XX века: «Говори мягко, но в руках держи большую дубинку». Этой линии придерживались такие президенты США, как Трумэн, Рейган,

Трамп. Другой стиль – это произнесение громких и пустых заявлений, за которыми не следуют действия, соответствующие таким заявлениям. Если же они следуют, но противоположного характера. Фирменный стиль Байдена — это произнесение громких пафосных речей, за которыми следуют сдача американских позиций и предательство союзников США.

— Когда в конце 2023 года истек срок действия закона о ленд-лизе, украинские СМИ начали писать, что это можно продлить. Видите ли вы возможность продления ленд-лиза сейчас?

— **На данный момент таких шансов нет.** Причина не в Конгрессе – Сенате или Палате представителей, не в республиканцах или демократах. Большинство из них поддерживает Украину, как и большинство граждан США. **Причина – в администрации Байдена.**

Следует отметить реакцию на приближение срока завершения действия ленд-лиза со стороны некоторых украинских деятелей. Посол Украины в США Маркарова, ранее саботировавшая ленд-лиз, внезапно стала говорить, что его следует продлить. Однако именно после того, как к этой «кампании продления» подключилась Маркарова, Сенат потребовал отмены продления закона.

— Две недели назад минуло два года с начала войны в Украине. Какой у вас прогноз на этот год?

— Если нынешняя политика Запада в отношении Украины и войны продолжится, то его поражение неизбежно. Причем не только в Украине. Пока руководство западных стран не осознает сути и масштабов происходящего, риск его поражения очень высок.

Одним из редких исключений в нынешнем Западном мире является Эстония, многие представители которой имеют гораздо более адекватное представление о том, что происходит в России и в Украине. В Эстонии также лучше понимают, что в этой ситуации нужно делать. В США таких людей мало. Америка и весь западный мир нуждаются в приобретении такого же понимания, какое есть в Эстонии.

https://forte.delfi.ee/artikkel/120275963/endine-putini-nouandja-hoiatab-laane-luuasaamine-vastasseisus-venemaaga-on-praeguse-poliitika-jatkudes-moodapaasmatu

https://aillarionov.livejournal.com/1416999.html

***

№ 2.454

Основні теми доби 10.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Фільм "20 днів у Маріуполі" отримав найвищий кінематографічний приз року – Оскар – у номінації "Повнометражний документальний фільм". Режисер Чернов на церемонії нагородження заявив, що відмовився б від премії на користь повернення українських військовополонених та заручників.

Автори фільму отримали також Шевченківську премію 2024 року в галузі журналістики за серію матеріалів про оборону Маріуполя.

2️⃣ Підрозділи ППО збили усього 15 з 25 ударних БПЛА типу "Shahed" якими Росія упродовж доби атакувала Україну. Також не вдалося збити російські балістичні ракети які влучили у житлові будинки у містах поблизу лінії фронту.

Закордонні ЗМІ повідомили, що у прифронтовій смузі ЗСУ втратили 2 пускові установки комплексу Patriot.

Прессекретарка Сил оборони Півдня Гуменюк наголосила, що оператори російських БПЛА поступово підвищують майстерність – дрони, виходячи на ціль, активно маневрують серед житлової та промислової забудови.

3️⃣ Упродовж доби основні бойові дії розгорнулися на ділянці лінії фронту на схід та південь від Донецька, де ЗСУ відбили 25 атак російських військ, а також на захід від Авдіївки, де окупанти здійснили 19 атак. Також бойові зіткнення сталися на захід від Кремінної, на північ від автошляху Лисичанськ – Бахмут, в околицях Часового Яру, а також навколо села Роботиного на Запоріжжі.

4️⃣ За інформацією видання The New York Times, у липні підготовку на винищувачах F-16 завершать 12 українських пілотів, проте, Україна на той момент отримає лише 6 літаків.

Телекомпанія CNN повідомила, що російські підприємства щомісяця виготовляють 250 тис. боєприпасів, а Україна разом із партнерами – у 3 рази менше, що дає суттєву перевагу російським військам на полі бою. Ця оцінка не враховує постачання до РФ боєприпасів з Ірану та Північної Кореї. Президент Чехії Павел планує розпочати постачання снарядів для ЗСУ, кошти на придбання яких вже зібрано, приблизно за 3 тижні. Міністр оборони Канади Блер поскаржився на затримку постачання Україні комплексу ППО NASAMS через затримку фінансування виробника у США. Угорський прем'єр-міністр Орбан після зустрічі з колишнім президентом Трампом повідомив, що той у разі обрання його наступним президентом має намір "зупинити війну", повністю припинивши постачання воєнної та фінансової допомоги Україні. Європейські країни не влаштовує варіант, коли основний союзник відмовиться від допомоги у разі нападу Росії, тож нарощують воєнні приготування. Президент Польщі Дуда закликав партнерів збільшити воєнні бюджети до 3% ВВП на рік, оскільки, на його думку, це стримає агресора від нападу на сильнішого супротивника.

5️⃣ Ситуація в Ізраїлі суттєво відверта« увагу світової спільноти від України. Прем'єр-міністр Нетаньягу планує завершити військову операцію у Газі повним розтрощенням палестинського руху ХАМАС. який відмовляється від повернення заручників. Президент Туреччини Ердоган наголошує, що і далі підтримуватиме ХАМАС, й називає Ізраїль агресором.

США, й президент Байден особисто, тиснуть на Ізраїль для проголошення перемир'я, яке на думку низки аналітиків, буде лише тимчасовим, оскільки жодна зі сторін конфлікту не досягла своїх цілей. До узбережжя Гази прямує американський корабель з гуманітарною допомогою.

Прем'єр-міністр Іспанії Санчес оголосив про намір внести на ратифікацію у парламент визнання держави Палестина.

6️⃣ В Українській енергосистемі - профіцит генерації через скорочення споживання великими підприємствами й відносно теплу погоду. Це вже призвело до зниження базової потужності енергоблоків АЕС та зменшення закупівлі електроенергії "зеленої генерації".

***

№ 2.455

Невелике повідомлення Тома Купера, яке слід читати «з кінця», бо спершу він пише про знищення українського комплексу Patriot, а вже потім переходить до

ударів по таганрогу, знищення російського «БУКу» та ліквідацію одного з російських штабів. Утім, на його думку, росіяни мають цілу програму винищення українських ППО, хоча їхні «успіхи», головним чином, лишаються непідтвердженими.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-9-march-2024-scratch

Переклад: Ірина Жигалюк, Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 9 березня 2024 р.: мінус один Patriot?

Мої вітання!

Півтори доби тому «вищестоящіє органи» в Москві опублікували відео, де, як вони спочатку стверджували, показано удар по колоні автівок, серед яких було кілька машин, пов'язаних із зенітно-ракетним комплексом С-300 (за номенклатурою ЦУКС/НАТО – «SA-10 Grumble»).

Згодом його «апгрейднули» аж до ЗРК Patriot.

Саме відео можна знайти, наприклад, тут: https://t.me/voenacher/62210

На ньому можна побачити колону з чотирьох вантажівок, схоже, однотипних, разом із кількома меншими автомобілями різного призначення:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Цілком можливо, що принаймні дві або три вантажівки в центрі везли пускові установки.

За мить уся автоколона була знищена одним влучанням. За повідомленнями росіян, цей постріл було здійснено (квазі)балістичною ракетою «іскандер»:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Тим часом з'явилося «після»відео, і ось кілька кадрів з нього:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3, 4, 5]

Я не впевнений на всі 100%, що саме там було підбито. Натомість, схоже, що це була САУ і дві чи три пускові установки ЗРК MIM-104, тобто частина батальйону Patriot.

Що мене дивує, так це те, що українська колона була обстріляна де-факто «на ходу». Таке трапляється вкрай рідко. У поєднанні з тим, що росіяни вважали

за потрібне поцілити по такій колоні ракетою «іскандер» (що, до речі, трапляється теж не часто), ситуація змушує мене думати, що це міг бути один із підрозділів 138-мої бригади ППО, виявлений російськими БПЛА під час передислокації на наступну вогневу позицію.

Звичайно, поки що все це залишається непідтвердженою інформацією. Доведеться почекати і подивитися, чи з'являться якісь додаткові подробиці - неважливо з чиєї сторони.

Проте, якщо виявиться, що це все-таки був один з елементів системи Patriot, що перебуває на озброєнні українців, то це буде чудовим прикладом «російських SEAD-операцій» [SEAD – suppression of enemy air defenses, операції з придушення ворожих систем ППО – перекл.]: хоч як би аналітики не вважали, що вони цього не роблять, та все ж ПКС проводять такі операції.

Ми просто не знаємо про результати таких операцій, бо українці ніколи ані підтверджують, ані спростовують, чи росіяни кудись били протирадарними ракетами (і це добре, бо ніхто не хоче, щоб росіяни знали, які їхні тактики та озброєння працюють добре, а які – ні). Головним чином росіяни – майже завжди – поєднують операції ПКС із операціями ГРУ (військової розвідки), артилерії та БПЛА.

Зрештою, значно простіше – і швидше – перевести якусь окрему «рухому ґрунтову ракетну установку» (РҐРУ) від «іскандера» чи БМ-30 [«смерч»] у бойовий стан, аніж інструктувати екіпажі та готувати цілу низку ударів бойовою авіацією для виконання задачі. Гадаю, на це «фанатам» руху «дайте Україні F-16» теж варто зважати.

ДОПОВНЕННЯ

No.1

Два дні тому, Повітряні сили України, схоже, завдали дуже точного удару по одному з російських передових штабів. Проте, де саме це сталося, не згадується. Натомість, вчора пізно ввечері росіяни заявили про збиття українського МіГ-29 в районі Покровська, десь на 60 км на схід [у Купера саме «на схід»] від Донецька, і відео, з якого взято наступний стоп-кадр, схоже, підтверджує цю заяву:

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

(«Для протоколу»: востаннє вишестоящі органи у москві заявляли про збиття МіГ-29 5 березня – але в районі Миколаєва… можливо, там вони використовували літаки МіГ-31 чи Су-35 із ракетами великої дальності Р-37М.)

.

No.2

Українці знищили одну російську РҐРУ Бук/SA-17.

No. 3

Згідно повідомлень у російських соцмережах, вчора вночі щось (українське) прилетіло по аеродрому «таганрог». Спершу повідомляли про пошкодження одного з літаків А-50, який там знаходиться трохи довше тижня: наразі ж, інформацію «оновили» і повідомляють про «знищення».

Якщо це так, то дійсно, згідно моїх розрахунків, ПКС наразі вже має лише від 6 до 7 літаків А-50У й А-100.

***

№ 2.456

Основні теми доби 11.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російські добровольці, які воюють у складі ЗСУ, здійснили рейди на територію РФ і захопили прикордонні населені пункти у Білгородській та Курській областях. Російські ЗМІ повідомили про вибух на нафтопереробному заводі у Нижньогородській області. Ці події відбуваються на тлі "виборів Путіна", які вже розпочалися, зокрема на "закордонних територіях" – у "Придністровській молдавській республіці" тощо.

На лінії фронту відбуваються важкі бої на 5 ділянках. Навколо Бахмута ЗСУ змогли повернути низку позицій в околицях Бахмута – у Богданівці. Водночас

на північ від Донецька – у Невельскому – кілька опорних пунктів було втрачено.

Президент Зеленський після звіту начальнику Головного управління розвідки Буданова назвав ситуацію набагато кращою за ту, що була останні кілька місяців.

Зеленський назвав "киснем для Путіна" перемир'я, яке запропонував Папа Римський Франциск. Міністерство закордонних справ викликало посла Ватикану для надання пояснень щодо висловлювань Папи. Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що Україна потребує зброї, а не "білих прапорів". Водночас кілька західних ЗМІ повідомили, що президент РФ Путін передав Зеленському через президента Туреччини Ердогана пропозиції щодо поновлення на "колись погоджених умовах" "мирних переговорів", які було зупинено у Стамбулі у квітні 2022 року після втручання колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Джонсона.

Президент США Байден заявив, що не може гарантувати подальшу допомогу Україні без схвалення Конгресу. Проте він і його адміністрація за будь-яких умов не планують запроваджувати жорсткі заходи проти незаконних мігрантів на південному кордоні Це є головною вимогою Республіканської партії. Отже, за подібних умов розблокування допомоги Україні та Ізраїлю є малоймовірним.

Американська та британська розвідки вважають, що Путін цілком задоволений наявним станом справ у війні, оскільки воєнна промисловість нарощує темпи виробництва техніки та боєприпасів, а технологічне обладнання,

2️⃣ Міністр інфраструктури Кубраков повідомив, що польські фермери начебто заблокували рух пасажирського транспорту та автобусів на 5 пунктах пропуску на кордоні з Україною. Український консул у Любліні виїхав на кордон і не побачив блокування.

3️⃣ Міністерство інфраструктури начебто надіслало документи Євроконтролю та американському регулятору з пропозицією часткового відкриття повітряного простору над Україною та відновлення роботи кількох аеропортів.

4️⃣ Грузинські високопосадовці звернулися до України з вимогою про видавання українських громадян – колишніх громадян Грузії, яких було оголошено у міжнародний розшук через Інтерпол.

***

№ 2.457

Описав у ZN.UA як люди Галущенка хакнули західні «бест-практіс» і тупо підмінили державу в наглядових радах низки обленерго з загальним річним доходом 14 млрд грн. Також розказав, що до хакнутих облів вже певний «реприватизаційний» інтерес

2024-03-13

Ніколов

Але наразі головне не те, хто і під чиїм брендом зайде на обл. Головне хто обілетить нового розпорядника потоків. Представник Шурми оперативно відкараскався, мовляв це виключно історія Галущенка «сам для себе». Але Галущенка не вигнали з роботи, і це значить, що ОП окнув цю історію.

Зеленський з Єрмаком на дух не переносять «партизанів», а у те що вони не контролюють ситуацію аж настільки, що Галущенко може на свій розсуд

влаштовувати такі операції під носом міжнародних структур та ще й влаштовувати кримінальне переслідування викривача Олександр Візір руками татарівців - я не вірю від слова взагалі.

Скоріше повірю, що всю цю історію в енергетиці зараз закриває омофор таінственного друга Зеленського на прізвище Міндіч.

Докладніше https://zn.ua/ukr/anticorruption/ministerstvo-halushchenka-zlilo-derzhavni-oblenerho-v-privatni-ruki-khto-otrimaje-miljardni-potoki.html

***

ZN.UA

МІНІСТЕРСТВО ГАЛУЩЕНКА ЗЛИЛО ДЕРЖАВНІ ОБЛЕНЕРГО В ПРИВАТНІ РУКИ — ХТО ОТРИМАЄ МІЛЬЯРДНІ ПОТОКИ?

2024-03-13

Юрій Ніколов *Журналіст і засновник проекту "Наші гроші", Україна*

У грудні 2023 року шість обленерго, де основним акціонером є держкомпанія ***«Українські розподільні мережі» (УРМ)***, змінили склад наглядових рад (НР). Більшість членів у п'яти обленерго (за винятком «Миколаївобленерго») були обрані з подачі міноритарних акціонерів.

Державний мажоритарний власник УРМ, підконтрольний міністру енергетики Герману ***Галущенку***, в усіх випадках проголосував за передачу влади міноритаріям.

Йдеться про чималий шмат пирога — 2022 року сукупний дохід шести державних обленерго становив 14 млрд грн.

1) — Більше було тільки у групи Ріната Ахметова — 22 млрд грн.

2) — Суркіси, Григоришин, Коломойський та інші заробляли набагато менше.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

Держава передала свої частки ще у п'яти обленерго "Українським розподільним мережам"

Енергетичний заступник голови офісу президента Ростислав ***Шурма*** публічно вже відхрестився від цієї оборудки ***Галущенка***. А ринок наповнився чутками про можливих бенефіціарів «реприватизації» обленерго.

Приватні міноритарії, що захопили владу у наглядових радах державних обленерго, — здебільшого працівники самих обленерго, які володіють незначною кількістю акцій на рівні 0,00001%. Це, найшвидше, ті акції, які у 90-х роках минулого століття роздавали людям під час ваучерної приватизації. Але ці **міноритарії делегували непростих кандидатів.**

Так, рядова інженерка «Тернопільобленерго» запропонувала до складу наглядової ради своєї компанії людей, які раніше представляли інших акціонерів у обленерго Миколаєва і Черкас. Корпоративний секретар «Черкасиобленерго» номінував до НР представника «Енергоатому». Клерк «Хмельницькобленерго» запропонував обрати до НР свого підприємства двох членів наглядової ради «Харківобленерго».

У чому сенс?

Тепер новообрані наглядові ради мають повне право призначати голів правлінь обленерго, які вже і розпоряджаються оперативною діяльністю природних монополістів.

> 1) — Саме від них залежить, з якими приватними структурами працюватиме обленерго за підключеннями клієнтів і
>
> 2) — кому замовлятиме ремонти ліній електропередачі на десятки та сотні мільйонів гривень (ось приклад, як державне обленерго б'є рекорди приватних обленерго).

Це найбільші грошові потоки обленерго, через які власники компаній зазвичай і виводять кошти.

> Той гравець ринку, який хоче отримати під контроль потоки того чи іншого обленерго, має правильно знайти центр прийняття рішень, у якому й одержати дозвіл на призначення бажаного голови правління.

Тобто пройти так званий процес обілечування у центральній касі.

Зараз державними обленерго управляє незрима мережа рядових працівників-міноритаріїв. Саме вони мають надавати вказівки своїм членам наглядових рад, як голосувати за призначення голів правління. Однак через їхній підпорядкований статус найманих працівників на зарплаті складається враження, що вони виконують зовнішні вказівки.

З огляду на призначений міноритаріями склад НР є підстави вважати, що центр прийняття рішень, ймовірно, знаходиться в Міністерстві енергетики під керівництвом Германа ***Галущенка***.

Чимало запропонованих міноритаріями кандидатур представляють «Енергоатом», з якого Галущенко і прийшов у міністерство.

Серед них і колишній перший заступник голови Фонду держмайна України Дмитро Парфененко, який зараз є радником керівника «Енергоатому» Петра Котіна з команди Галущенка.

Звісно, що за два місяці після обрання наглядових рад ринок наповнився чутками щодо охочих отримати те чи інше обленерго. Наразі не викликає сумнівів тільки доля «Харківобленерго». Його відносять до сфери впливу безпосередньо заступника голови офісу президента Олега ***Татарова***, тому про жодні зміни потоків не йдеться.

«Тернопільобленерго» може бути цікавим групі Суркісів, «Миколаїв-» і «Запоріжжяобленерго» — можливо оточенню Давида Арахамії. Однак наголосимо, що це лише чутки про можливий інтерес певних людей, які самі на себе можуть перебирати чужий статус.

ВАС ЗАЦІКАВИТЬ

15 мільярдів гривень боргів за електроенергію — сумнівна підтримка енергетиків

А от те, що чутками не є. **Ідеологом передачі шести державних обленерго в управління УРМ був заступник голови офісу президента Ростислав Шурма.** Однак днями його радник заявив «Форбсу», що Шурма не має стосунку до того, що робить зараз міністерство Галущенка.

Першим цей процес 2023 року помітив відомий експерт енергоринку Олександр ***Візір***.

За часів Порошенка—Кононенка він працював у Фонді держмайна та Київській міськраді. 2021 року з’явилась інформація, що президент Володимир Зеленський доручив управління державними обленерго

«Енергоатому». На той момент Олександр Візір був помічником голови «Енергоатому» та радником міністра енергетики.

Однак згодом Галущенко змінив усі процеси та звільнив восени 2022-го вже непотрібного радника. Відтак, Візір пішов на вільні хліби та з грудня 2022 року працює в ГО «Асоціація енергоефективності та енергозбереження», а з квітня по грудень 2023-го — у «Черкасиобленерго». За його словами, він займався закриттям провадження у справі про банкрутство «Черкасиобленерго» (банкрутство закрили).

Олександр Візір ударив на сполох щодо «тіньової приватизації» обленерго у грудні 2023 року, оприлюднивши у себе в Фейсбуку інформацію про призначення в наглядові ради. Та отримав за це кримінальну справу. За що? Бо влаштувався на роботу, отримав зарплату та витратив її на свій розсуд (див. скан).

Керівнику Черкаської обласної прокуратури Шевцовій К.В.
18001, м.Черкаси, бул. Шевченка, 286

Виконувач обов'язки Генерального директора АТ «Українські розподільні мережі» Артем Мартинюк

ЗАЯВА ПРО ЗЛОЧИН

Постановою Кабінету міністрів України №1338 від 29.11.2022 утворено акціонерне товариство "Українські розподільні мережі", 100 відсотків акцій якого належить державі, повноваження з управління корпоративними правами держави у статутному капіталі якого здійснює Міністерство енергетики.

До складу АТ «Українські розподільні мережі» входять державні пакети акцій товариств, які провадять діяльність у сфері розподілу електричної енергії, зокрема ПАТ «Черкасиобленерго».

Як стало відомо, 03.04.2023 наказом голови правління ПАТ «Черкасиобленерго» №234 на посаду заступника начальника центральної служби приладів обліку та метрології прийнято Візіря Олександра Сергійовича.

Однак, упродовж квітня-грудня 2023 року Візір О.С., маючи злочинний намір спрямований на привласнення коштів, діючи спільно з посадовим особами ПАТ «Черкасиобленерго», з метою приховати свою злочинну діяльність, ініціював видання головою правління наказів про запровадження дистанційної роботи.

У подальшому, всупереч своєї посадової інструкції та наказу про дистанційну роботу, Візір О.С. упродовж зазначеного періоду будь-які обв'язки не виконував, звітування про виконану роботу не проводив.

Посадові особи ПАТ «Черкасиобленерго», достовірно знаючи, що Візір О.С. не виконує покладені на нього обов'язки, шляхом внесення недостовірних даних до офіційних документів, здійснили нарахування та виплату заробітної плати у сумі 133 451,96 грн., яку останній привласнив та витратив на свій розсуд.

Беручи до уваги зазначене, ураховуючи, що у діях посадових осіб ПАТ «Черкасиобленерго» та Візір О.С. наявні ознаки складу кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 191, ч. 2 ст. 366 КК України, прошу внести відповідні відомості до ЄРДР.

Про прийняте рішення прошу повідомити у строки, визначені законодавством.

В. о. генерального директора _____Артем МАРТИНЮК

Пряма мова викривача:

«Після публікації мною посту в ФБ мені одразу почали передавати «привіти» через знайомих у галузі. Перед Новим роком мене навіть набрав керівник АТ «УРМ» Артем Мартинюк і сказав, що його заставляють в Міненерго написати щодо мене заяву в прокуратуру, і запропонував якось помиритися з міністром. Я сказав, що це в принципі неможливо, бо я з ним не сварився, а лише висвітлив об'єктивну реальність.

По факту цієї заяви 01.01.2024 було відкрите кримінальне провадження (поки що фактове), хоча на той момент я вже звільнився з ПАТ «Черкасиобленерго».

Міненерго в перших числах 2024 року почало розганяти новину про той факт, що я ухилянт, і що по факту цього проводяться перевірки та порушено кримінальну справу. Як можна побачити з тексту заяви про вчинення злочину, вона не стосується «ухилянства», а стосується ніби моєї «неналежної» роботи.

27.02.2024 мене вже викликали на допит у цій справі. Я не вірю в її перспективність, як мінімум тому, що всі необхідні робочі задачі я виконав, а отримані кошти перерахував на потреби ЗСУ і все це було зроблено до відповідної заяви АТ «УРМ». На мій погляд, основна задача цих «заходів» - залякати мене. Через мою позицію щодо необхідності зміни менеджменту АТ «Харківобленерго» через жахливі результати фінансової діяльності цього підприємства (зараз знаходиться під контролем Олега Татарова) слідчі ДБР 16.08.2022 року провели у мене в квартирі обшук (причому ухвала про обшук була видана Личаківським районним судом міста Львова, а живу і зареєстрований я у Вишгороді), вилучили комп'ютерну техніку, телефон, документи та грошові кошти. Після цього ДБР жодного разу мене не викликало і не проводило щодо мене жодних дій.

09.05.2023 року я скасував арешт, накладений на моє майно, але 15.06.2023 ДБР через Печерський районний суд міста Києва повторно наклало на моє майно арешт.

06.03.2024 року я повторно скасував арешт і звернувся в ДБР щодо повернення мого майна. В січні 2024 року я також подав заяву до Європейського суду з прав людини стосовно порушення моїх прав щодо розпорядження належним мені майном».

Отже, висновки такі.

Група Германа ***Галущенка*** у співпраці з правоохоронною вертикаллю Олега ***Татарова*** проводить чергову операцію з перерозподілу енергетичного ринку.

1) — Торік вони вже намагалися посунути державне «Укренерго» з потоків міжнародної фінансової допомоги.

2) — А зараз влаштували не дуже елегантну приватизацію державних обленерго.

За реакцією Володимира Зеленського ми зрозуміємо, чи було це «партизанською вилазкою», яких в ОП не терплять під жодним соусом, або ж узгодженою операцією.

Також ця історія вкотре доводить недієвість найкращих із кращих західних практик у наших широтах.

— Без дієвого і невідворотного покарання корумпантів усі ці перевірені роками західні рецепти тут легко трансформуються у схеми.

Важливо заначити, що 5 березня 2024 року президент підписав проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава» №5593-д, який розблокував отримання Україною 1,5 млрд євро макрофінансової допомоги від Світового банку.

Нормами цього закону якраз і є посилення корпоративного управління в держкомпаніях та розширення повноважень наглядових рад.

Не дуже корелює з тим, що насправді держава допускає наявність у держкомпаніях наглядових рад, які не відповідають жодним найкращим практикам прозорості та відповідальності.

Нижче для допитливих читачів ми публікуємо списки членів наглядових рад, обраних у підозрілий спосіб наприкінці 2023 року, та міноритаріїв, які висували цих членів до складу наглядових рад.

1. Наглядову раду «Тернопільобленерго» захопили представники Григоришина і рядової працівниці з обленерго

Державний акціонер «Українські розподільні мережі» отримав одного із семи членів НР, маючи 51% акцій. Офшор Bikontia enterprises limited з групи Григоришина при 25% акцій отримав трьох членів. І також трьох членів отримала інженер цього обленерго Галина Наумик, яка володіє 0,000001% акцій. За таке рішення проголосував мажоритарний акціонер — державне АТ «УРМ».

2. Наглядову раду «Черкасиобленерго» захопив міноритарій Горстка

Чотирьох із семи членів НР отримав власник 0,00006% акцій Василь Горстка, також відомий як корпоративний секретар «Черкасиобленерго». Ще двох членів отримала група Григоришина з 24% акцій. І лише одного можна назвати представником держави, яка загалом контролює 71% акцій обленерго.

Однак привертає до себе увагу те, що фактично всі запропоновані Горсткою члени так чи інакше пов’язані з державним сектором.

3. Наглядову раду «Харківобленерго» захопили юристи-міноритарії з 0,0000…%

З семи членів НР лише троє представляють УРМ з 65% акцій. Решта висунуті міноритаріями, що мають лише кілька акцій обленерго. Троє — від Ярослава Нечипоренка (ПІБ збігається з даними власника юркомпанії «Юридична допомога», Київ) і один — від Анни Квіцінської (адвокат із таким ПІБ представляє «Харківобленерго» в судах).

4. Наглядову раду «Запоріжжяобленерго» захопив начальник служби охорони праці

Чотири із семи крісел у НР отримав начальник служби охорони праці «Запоріжжяобленерго» Василь Федорончак із 0,001% акцій. Ще двох отримали офшори приватних акціонерів. За такий розклад проголосувало державне АТ «УРМ» із 60% акцій, яке отримало лише одного представника.

5. Наглядову раду «Хмельницькобленерго» захопив клерк самого обленерго з 0,00026% акцій

Чотирьох із семи членів НР запропонував заслужений енергетик СНД Борис Кравець із 0,00026% акцій, який працює в апараті обленерго. Ще одним членом став міноритарій Євгеній Ситниченко з 0,2355% акцій, який висунув сам себе. І з таким розкладом погодилося державне АТ «УРМ», яке на свої 70% акцій отримало лише двох представників.

6. Наглядову раду «Миколаївобленерго» отримала держава

На тлі решти обленерго вирізнилося миколаївське. Тут п’ять із семи членів представляють державне АТ «УРМ». Ще двоє — це представники міноритарного власника КУА «Реноме-2008», який раніше був пов'язаний із російськими ексакціонерами українських обленерго VSE Бабакова—Воєводіна—Гінера.

***

№ 2.458

Вашингтонское политико-военное землетрясение 12 марта 2024 г.

2024-03-13

Илларионов

Вчера в г. Вашингтоне, округ Колумбия, США, произошло небольшое политико-военное землетрясение. Тем не менее сила его оказалась достаточной, чтобы, похоже, похоронить конструкцию стратегии администрации Байдена в отношении военной помощи Украине, столь тщательно выстраивавшуюся ее сотрудниками в течение нескольких последних месяцев.

Вчера Белый дом заявил о выделении нового, 55-го, пакета военной помощи Украине по каналу PDA на сумму в 300 млн.дол. Следует заметить, что это первый первый пакет поставок по этому каналу за два с половиной месяца – с 27 декабря 2023 г. и крупнейший – начиная с 21 сентября 2023 г. В последние три месяца 2023 г. размеры пакетов PDA не превышали 250 млн.дол.: 200, 150, 125, 100, 175, 200, 250 млн.дол. соответственно. В дополнение к пакету PDA вчера Байден впервые также подписал разрешение на выдачу Украине военного кредита на 126 млн.дол.

Что произошло?

Как известно, на протяжении нескольких последних месяцев высокопоставленные сотрудники администрации в режиме нон-стоп настаивали на том, что у Белого дома больше не осталось средств и полномочий на новую военную помощь Украине, что склады армии США катастрофически опустошены, что безопасность страны и готовность американских вооруженных сил оказались под угрозой, что все проблемы может решить лишь направленный в Палату представителей Конгресса билль, реалистичная оценка военной помощи для доставки в Украину в котором не превышает 5 млрд.дол.

Сам Байден использовал и свое обращение по поводу второй годовщины широкомасштабной путинской агрессии 23 февраля и свое выступление в Конгрессе 7 марта для предъявления жестких требований избранным представителям американского народа: «Конгресс должен проголосовать билль», «Дайте мне билль».

На все предложения со стороны конгрессменов, экспертов, журналистов, общественности в адрес администрации использовать для срочной помощи Украине иные инструменты, как-то:

1) - передать по каналу PDA оружие в пределах 4.2 млрд.дол., выделенных Конгрессом, но заблокированных Белым домом;

2) - направить на закупки вооружения остающиеся у администрации 7.9 млрд.дол. по каналу USAI;

3) - включить действие канала EDA (передача излишков оружия, не используемого в вооруженных сил США и отправляемого на утилизацию);

4) - предоставить военные кредиты;

5) - продлить действие ленд-лиза;

6) - начать продажи оружия и военной техники;

ответ администрации был одним: НЕТ! НЕЛЬЗЯ!

— Воспроизводить еще раз аргументацию, почему «нельзя», – в силу ее очевидной нелепости – сейчас уже бессмысленно.

12 марта вся эта тщательно создававшаяся Белым домом и поддерживавшаяся день и ночь пропагандистскими ресурсами конструкция рухнула.

Причем рухнула настолько блистательно, что утомленные постоянной ложью высокопоставленных представителей администрации журналисты ласково поинтересовались у пресс-секретаря Пентагона генерала Райдера: «Не кажется ли вам, что в этом вопросе вы теряете доверие?»

Крушение пирамиды лжи сопровождалась серией удивительных «выбросов» и «толчков».

Еще буквально накануне вчерашней катастрофы, 11 марта, «Политико» опубликовало очередной вброс из байденовской администрации, в соответствии с которым «финансовая дыра» для пополнения военных запасов армии США якобы достигла 10 млрд.дол. (на самом деле, поставки военной помощи Украине оказались не больше объемов пополнения запасов, а меньше, причем на 6.2 млрд.дол.).

Утром 12 марта ряд солидных СМИ – «Рейтер», «Форбс», «Файненшл Таймс», «Политико» – опубликовали, казалось, обычные утечки от сотрудников Пентагона (одного, двух, четырех – в зависимости от издания), в соответствии с которыми новый пакет помощи должен был составить 400 млн.дол. и включать в себя АТАКАМСы. В течение нескольких часов изумленные читатели могли следить за последовательной корректировкой сообщений, в ходе которой сумма пакета металась как показания кардиограммы у предынфарктного больного – 400 млн., 350 млн., 200 млн., пока, наконец, не застыла на отметке 300 млн.дол., а из самого пакета помощи не исчезло упоминание АТАКАМСов.

В утренних сообщениях информационных агентств отсутствовало какое-либо упоминание источника средств для предоставляемой помощи. Затем появился источник средств, представленный в довольно экзотическом виде как некие

«фонды армии США»; как кредиты, «полученные Пентагоном за недавние приобретения»; как возвращение выплаты Пентагону по одному из кредитов. После этого в сообщениях агентств появилось упоминание канала PDA. И, наконец, на закрытом брифинге в Пентагоне была обнародована версия о якобы сбережениях, полученных в результате экономии на производившихся Пентагоном закупках. Мол, при покупке 120 тыс. 25мм снарядов их планировалось покупать по 130 дол. за штуку, а в итоге удалось приобрести за 93 дол.

Хотя сама подобная история в принципе могла иметь место, она не дает удовлетворительных объяснений поставкам военной помощи именно по этому каналу. Более того, она усугубляет и без того неприглядную картину. Во-первых, в ходе упомянутой сделки можно было сэкономить примерно 4.5 млн.дол, но никак не 300. Во-вторых, последняя партия 25мм снарядов была отправлена в Украину еще в апреле 2023 г. Следовательно, такие закупки (если они и осуществлялись) происходили до этой даты, и потому, если какая-либо экономия и могла быть получена, то никакой внезапно обнаруженной новостью она в принципе стать не могла, о ней стало бы известно не в последние несколько дней, а, как минимум, год назад. Наконец, самая главная причина заключается в том, что поставки военной помощи по PDA осуществляются не путем закупок вооружения, а путем отгрузки с военных складов материалов, оцениваемых по балансовой стоимости. Таким образом, процедура переоценки военной помощи по PDA на 6.2 млрд.дол., о которой заместитель пресс-секретаря Пентагона С.Сингх объявляла в июне прошлого года, выглядит хотя и необычной, но все же возможной. А вот получения средств в результате экономии на закупках для поставок по PDA быть просто не могло.

Список несуразностей, предложенных официальными лицами для объяснения «внезапно обнаруженных 300 млн.дол.» можно продолжать, но и сказанного достаточно.

Возможно, лишь нерядовым нервным напряжением, вызванным необходимостью столь неуклюже предлагать столь недостоверные объяснения, можно объяснить внезапную неспособность генерала Райдера ответить на трижды повторенный несложный вопрос журналистки Карлы Бабб: «Нельзя ли в рамках имеющихся у Пентагона ресурсов на 4.2 млрд.дол. поставить в Украину оружие и боеприпасы, не используемые в настоящее время в вооруженных силах США, запасы которых не предполагаются к замещению и пополнению?»

Что же произошло?

Судя по потоку несовпадающей и противоречивой информации, судорожно выплескивавшейся в течение вчерашнего дня, окончательное решение о предоставлении помощи было принято в последний момент.

Судя по последовательности брифингов в Пентагоне и Белом доме, по постоянно менявшимся величинам пакета и его наполнении, борьба шла до самого последнего момента.

Поскольку утечки информации о 400-миллионном пакете с АТАКАМСами шли с ссылками на сотрудников минобороны, можно предположить, что именно Пентагон выступал за более крупный пакет помощи с включением в него дальнобойных ракет.

Окончательная версия более скромного пакета без ракет, скорее всего, является результатом окончательного решения Салливана.

Сам же факт внезапного выделения пакета помощи Украине – в нарушение проводившейся до этого стратегии байденовской администрации – свидетельствует о каких-то важных событиях, заставивших Белый дом пойти на довольно унизительный для себя отказ от проводившейся им в течение двух с половиной месяцев политики циничного шантажа одновременно Украины и Конгресса США.

Возможно, в какой-то степени повторились события февраля-апреля 2022 года, когда вместо ожидавшегося в Вашингтоне и Москве краха украинской государственности Украина выстояла, а лидером коалиции ее сторонников стала Великобритания во главе с Борисом Джонсоном.

Тогда после двухмесячной предельно сдержанной позиции администрация Байдена энергично оттеснила британцев, подменив Лондонскую конференцию доноров на Рамштайн, сопроводив свои действия ежедневной мантрой пресс-секретаря Белого дома о том, что «лидером свободного мира является не кто-либо, а именно Байден».

Два года спустя история в основных чертах, похоже, повторяется вновь.

Двух-с-половиной-месячная блокада Украины с одновременным натиском российских войск на фронте не дали желаемых результатов.

В условиях болезненного поражения на фронте, тяжелейшего снарядного голода, массированной иезуитской пропаганды Украина смогла выстоять, стабилизировать линию фронта и даже перейти в тактические, но весьма болезненные для противника контрнаступления.

При этом даже в такой тяжелой ситуации Украину не смогли вынудить пойти на переговоры с агрессором, на что в условиях катастрофической ситуации с боеприпасами, очевидно, делалась ставка как в Вашингтоне, так и в Москве.

Следует заметить, что впервые за два года войны, через полтора месяца с начала блокады администрацией Байдена поставок военной помощи Украине,

Путин прямо заявил о проводимых им с Белым домом переговорах о прекращении военной помощи Украине:

«А что решать-то? Всё очень просто. У нас, повторяю, есть контакты по линии различных ведомств. Я Вам скажу, что мы говорим на этот счёт, и что мы доводим до руководства США: если вы действительно хотите прекратить боевые действия, вам нужно прекратить поставки вооружения – всё закончится в течение нескольких недель, вот и всё, и тогда можно договариваться о каких-то условиях, перед тем как вы это сделаете – прекратите».

Однако прекращение военной помощи со стороны США, какое требовал Путин и какое (в течение двух с половиной месяцев) осуществлял Байден, не привело к желаемой цели. Украина выстояла и не сдалась.

Другим элементом байденовской политики стал де-факто паралич в деятельности т.н. «коалиции Рамштайн», формирование и успех чешской коалиции по приобретению и поставке крупной партии боеприпасов в Украину.

Иными словами,

— начала формироваться коалиция европейских партнеров Украины по оказанию ей военной помощи фактически без участия США.

Еще одним чувствительным шагом Европы стало объявление Евросоюзом о предоставлении крупного пакета военной помощи Украине на 5 млрд.дол.

Нетрудно увидеть в резко активизирующейся военной деятельности Европы ее реакцию на прозвучавший из далекой Южной Каролины намек Трампа на то, какой может быть политика его администрации в случае его избрания президентом США.

В результате всех этих событий перед администрацией Байдена замаячил риск оказаться, как минимум, в информационных аутсайдерах тогда, когда капризная военная фортуна, возможно, совершила свой очередной поворот, а предвыборная кампания в США вышла на новый уровень.

Возможно, ответом именно на эти события и стало вчерашнее политико-военное землетрясение, приведшее администрацию Байдена к отказу (возможно, временному) от своей изоляционистской политики, скоропостижному провозглашению скромного пакета военной помощи Украине и решению о предоставлении ей небольшого военного кредита.

***

№ 2.459

Основні теми доби 12.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російський президент Путін дав інтерв'ю пропагандисту Кісільову напередодні президентських виборів 17 березня, де його перемога не викликає сумнівів, оскільки він знищив або усунув геть усіх своїх конкурентів.

Він знову погрожував Заходу застосуванням ядерної зброї, "але не в Україні й не зараз". Він заявив, що Росія "готова до переговорів", але з "гарантіями" для неї (тобто, погодженими українською делегацією на переговорах у Стамбулі у квітні 2022 р.), а також з фіксацією анексії захоплених територій і роззброєнням України. На його твердження, іноземні війська в Україні не змінять перебіг війни. Він також висловив занепокоєння активізацією російських добровольців, які, на його думку, намагаються зірвати "вибори".

Президент Зеленський заявив, що Путін може розпочати військову операцію у країнах Балтії чи Молдові щоби збільшити шанси на досягнення потрібного йому результату на переговорах. Армія Білорусі відновила широкомасштабні військові навчання за участі російських інструкторів та бойовиків ПВК "Вагнера". Розвідки США та Великої Британії вважають, що у Росії немає ресурсів на війну на два фронти.

До Держдуми РФ внесено законопроєкт про визнання незаконним передавання Криму Україні у 1954 році. Міністерство закордонних справ України назвало цей крок "панічною реакцією".

Президент Туреччини Ердоган, який активно просуває "мирні переговори", вчергове наголосив, що будь-які домовленості та "саміти миру" не матимуть результату без участі Росії.

Президент Зеленський заявив, що "у нас є план шляху до справедливого миру", проте не оголосив, у чому він полягає.

2️⃣ На лінії фронту тривають тяжкі бої в околицях Донецька та Авдіївки, а також в районі Сіверського Донця на захід від Кремінної, в районі Бахмуту, на південь від Великої Новосілки на заході Донеччини й в околицях села Роботиного на Запоріжжі. Спроби армії РФ вибити українських десантників з плацдармів на лівому березі Дніпра на Херсонщині знову були марними.

Президент Зеленський оголосив про будівництво 2 тис. км ліній ешелонованої оборони уздовж лінії фронту та північного кордону. У нарадах, які влаштовує міністр оборони Умеров з цього приводу, вже бере участь тільки-но призначений "позаштатний радник" – колишній заступник голови Офісу президента Тимошенко. Журналісти його називають створювачем схем "великого крадівництва" – програми будівництва доріг президента Зеленського, яке відбувалося перед повномасштабним вторгненням. Саме цими дорогами російські війська спромоглися швидко дістатися Херсона, Маріуполя, Харкова, Чернігова, Сум, Києва.

Російська армія посилює тиск на фронті, а також завдає дедалі більше ударів ракетами та дронами-камікадзе типу Shahed по цивільних українських об'єктах. Ракета Х-59 влучила у житловий будинок у Кривому Розі – загинули 4 людини, понад 40 людей дістали поранень. У Сумах унаслідок вибуху дронів загинули кілька людей, також загинули люди унаслідок ракетної атаки Мирнограду на Донеччині. Упродовж доби унаслідок обстрілів та бомбових ударів загинули та дістали поранень та травм десятки людей у населених пунктах уздовж лінії фронту та у прикордонній смузі на півночі України.

Президент Зеленський заявив, що Росія отримає адекватну відповідь на ці удари. Міністерство оборони РФ оголосило про знищення 58 українських БПЛА у 6 областях.

Українська армія упродовж доби завдала ударів безпілотниками по нафтопереробній інфраструктурі у 4 російських областях.Проте Росія дедалі більше експортує нафти з азовських та чорноморських портів – на суму не менш ніж $1,6 млрд на тиждень. Цю нафту надалі перевантажують на танкери інших країн, як правило, у Лаконійській затоці поблизу Греції, а також змішують її з нафтою з інших країн для приховування її походження.

Європарламент підтримав запровадження кримінальної відповідальності за сприяння ухиленню від санкцій проти РФ. Рада ЄС подовжила ще на пів року санкції проти фізичних та юридичних осіб РФ, які було запроваджено після повномасштабного вторгнення російських військ в Україну. Лідери ЄС розглядають можливість запровадження санкцій проти Ірану за постачання Росії балістичних ракет "земля-земля", які можуть бути застосовані проти України.

3️⃣ Данський уряд оголосив про надання України пакета воєнної підтримки вартістю понад $336 млн, зокрема, як участь у закупівлі артилерії. Прем'єр-міністр Чехії Фіала повідомив про домовленість про закупівлю ще 200 тис. снарядів на додачу до 300 тис., що Україна отримає вже незабаром.

Канцлер Німеччини Шольц знову заявив про неможливість постачання далекобійних ракет Taurus Україні, й наголосив, що його відповіді є "чіткими та однозначними". Опозиційна консервативна фракція Бундестагу ХДС погрожує створенням слідчої комісії щодо відмови Шольца постачати ці ракети. Український міністр закордонних справ Кулеба заявив: "Надайте нам зброю, а ми зробимо все інше".

Чиновники адміністрації президента США повідомили про надання пакета воєнної допомоги на суму приблизно $300 млн. За інформацією американських ЗМІ, до нього увійдуть ракети ATACMS. Попередній пакет допомоги Україна отримала аж у грудні 2023 року. Директор ЦРУ Бьорнс вважає, що Україна й надалі втрачатиме території без воєнної допомоги від США. Про це ж наголосив міністр закордонних справ Польщі Сікорський. У Конгресі США триває збір підписів щодо винесення на голосування білля про надання допомоги Україні та Ізраїлю поза участі спікера Джонсона. Конгресмени від Республіканської партії наголошують, що вже незабаром внесуть власний законопроєкт про допомогу союзникам, проте все впирається у небажання адміністрації Байдена йти на поступки щодо припинення неконтрольованої міграції через південний кордон США.

Байден і Трамп офіційно стали кандидатами від двох основних партій США на наступних президентських виборах, попри свій похилий вік. Низка соцопитувань демонструє, що вони мають приблизно однаковий рейтинг, але все може дуже швидко змінитися під час виборчих перегонів, яки ще не розпочалися.

Французький парламент таки погодив безпекову угоду з Україною, попри протидію ультраправих депутатів на чолі з Ле Пен. Президент Макрон приймає у Парижі лідерів країн ЄС й веде непублічні переговори щодо європейської безпеки, поза межам блоку НАТО.

4️⃣ Українські транспортні компанії зазнають тяжких збитків через блокування кордону польськими фермерами (рольниками). Досі 4 пункти пропуску повністю перекрито для руху вантажного транспорту, хоча офіційно українська агропродукція лише транзитується територією України. Водночас імпорт продовольства з РФ та Білорусі триває, без сумніву, під "дахом" польскої влади, причому обох головних політичних сил.

5️⃣ Країни Балтії вже конфіскують автівки з російськими номерами, які незаконно перебувають на їхній території. Російське МЗС оголосило про заборону в'їзду до Росії високопосадовців цих країн.

6️⃣ На Запорізький АЕС відбулася вже 17 ротація інспекторів Міжнародної агенції з атомної енергії (МАГАТЕ). Директор Агенції Гроссі заявив, що заборона доступу українського персоналу та брак контролю з боку українського регулятора начебто не впливає на безпеку цієї АЕС.

7️⃣ Оператори російських газогонів Nord Stream AG Nord Stream 2 AG вимагають від страхувальників покриття збитків через припинення його роботи після вибухів у Північному морі.

8️⃣ Голова громадської організації "Центр протидії корупції" вважає замовним відкриття проти нього кримінальних проваджень за ухиляння від військової служби і наголошує, що начебто перебуває в лавах ЗСУ з кінця лютого 2024 року. Низка журналістів оприлюднили матеріали, які підтверджують, що Шабунін не перебував в зоні бойових дій жодного дня, проте отримує зарплату як військовослужбовець.

9️⃣ Головний санлікар Кузін заявив, що COVID-19 наразі перетворився на звичайне сезонне захворювання.

***

№ 2.460

Основні теми доби 13.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Єврокомісія схвалила "переговорні рамки" (negotation framework) щодо вступу України та Молдови до Євросоюзу. До початку переговорів країни мають виконати ще кілька додаткових "домашніх завдань". "Рамки" складаються з трьох компонентів: принципів, процедури та сутності переговорів, які розпочнуться після схвалення Радою ЄС й погодження з усіма країнами-членами блоку. Президент Зеленський оголосив про намір розпочати переговори вже у першому півріччі цього 2024 року.

Водночас Росія і далі розхитує ситуацію у Молдові – у невизнаній "Придніпровській молдавській республіці" розпочався друк бюлетенів для голосування осіб, що отримали російські паспорти. Доставлення на цю територію бюлетенів суходолом неможливо – Україна та Молдова жорстко контролюють переміщення вантажів, що несуть загрозу національній безпеці.

Європарламент подовжив торгівельні пільги Україні та Молдові до 5 червня 2025 р. До української сільгосппродукції застосовано кілька обмежень. Рішення набуде чинності після обговорення та погодження Радою ЄС, яка може внести до нього корективи.

2️⃣ Посли країн ЄС схвалили збільшення Європейського фонду миру (EPF) ще на €5 млрд. Левову частку цих коштів буде скеровано на воєнну допомогу Україні.

Після переговорів з французьким президентом Макроном прем'єр-міністр Естонії Каллас відмовилася давати членам парламенту обіцянку, що війська країни не братимуть участь у воєнних діях в Україні.

3️⃣ За оцінкою більшості експертів, Росія зберігає стратегічну ініціативу на полі бою в Україні та веде наступ у 7 напрямках. Упродовж доби ЗСУ були

вимушені відступити на захід від Кремінної – у Тернах, в околицях Авдіївки та Донецька – у Первомайському та в Орловці, а також у Новомихайлівці.

Ефективність української ППО щодо знищення російських ударних безпілотників падає – їхні оператори швидко навчаються й оперативно шукають "дірки" в обороні. Упродовж доби було збито лише 22 з 36 БПЛА типу "Shahed". На Сумщині та Харківщині безпілотниками та ракетами "земля-земля" були частково зруйновані телевізійні вежі, що забезпечували ефірне мовлення у цих регіонах.

Росія масовано застосовує керовані авіабомби, а також обстрілює населені пункти уздовж кордону, на лінії фронту та у ближньому тилу ЗСУ далекобійною артилерією та ракетами оперативно-тактичних комплексів. У знищенні української техніки допомагає панування у повітрі – кількість російських розвідувальних та ударних дронів, що беруть участь у бойових діях, зростає щодня.

Напередодні "виборів Путіна" російські добровольці й далі утримують три ділянки у прикордонній смузі на території РФ, спроби російських військ та Росгвардії їх вибити поки успіху не мають.

4️⃣ Після жорсткої критики спільноти Міністерство цифрової трансформації нарешті вирішило відкрити код додатка "Дія" для тестування іноземними партнерами, які мають бажання взяти участь в імплементації технології у своїх країнах.

5️⃣ Міністерство освіти та науки планує з 1 вересня 2025 р. не надавати субвенції сільським школам, де навчаються менш ніж 45 учнів, а з 1 вересня 2026 р. – де навчаються менш ніж 60 учнів. На думку низки експертів, цей крок матиме наслідком закриття таких шкіл і зменшення населення у сільскогосподарських регіонах, яке і без того скоротилося завдяки пануванню агрохолдингів та мобілізації.

***

№ 2.461

Основні теми доби 14.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Україна відзначила День добровольця. З добровольців, хто став на захист батьківщини на початку російської агресії у 2014 році та після повномасштабного вторгнення, багато людей загинули та дістали тяжких поранень. Водночас армія відчуває нагальну потребу в особовому складі та мотивації військовослужбовців, яка виникла внаслідок великих втрат через неякісне командування та "радянську" систему вишколу, а також розтрощування злагоджених підрозділів на поодинокі частини, провалення рекрутування на службу на контракт й невиплати належних компенсацій сім'ям загиблих, а також бійцям, що дістали поранень та були виведені "поза штат".

Міністерство оборони оголосило про "новий алгоритм" добору до війська "через рекрутинг та онлайн-платформи".

2️⃣ Ситуація на фронті залишається вкрай тяжкою для ЗСУ – російське командування посилює тиск на трьох основних напрямках – на Лиман, на захід від Авдіївки та на південь та захід від Донецька. За інформацією сервісу DeepState LiveMap, російські війська мали частковий успіх у с. Шевченко неподалік Вугледару. У напрямку на Покровськ за добу сталися понад 50 бойових зіткнень. Головнокомандувач ЗСУ Сирський відвідав цю ділянку фронту, щоби ознайомитися з ситуацією на місці після чого оголосив про намір провести ротацію підрозділів, які вже вкрай виснажені після багатьох місяців боїв. За повідомленнями розвідки та низки експертів, російське командування вже залучило до бойових дій оперативно-тактичні й навіть стратегічні резерви, щоб розвити успіх попередніх місяців.

На трьох прикордонних ділянках на території РФ російські добровольчі підрозділи проводять локальну військову операцію. Влада регіону

прикривається цивільним населенням й часто-густо забороняє евакуацію, попри оголошені добровольцями гуманітарні коридори. На відміну від Білгородської області, Курську область РФ прикривають здебільшого підрозділи Росгвардії, хоча вони й укомплектовані за штатом звичайних мотострілецьких.

3️⃣ Командування Повітряних сил повідомило, що підрозділи ППО збили всі 27 ударних БПЛА типу "Shahed", якими Росія вночі атакувала цивільні об'єкти в Україні. Крилату ракету Х-59 та 7 ракет комплексу ППО С-300 збити не вдалося.

Український дрон-камікадзе завдав удару по ще одному нафтопереробному заводу в Калузькій області РФ.

4️⃣ Французький президент Макрон заявив про необхідність для країн Європи протистояти російській агресії й готуватися до війни, якщо вони прагнуть миру. На його думку, для сталого миру Україна має повернути контроль над усією територією, над Кримом тощо. Незабаром відбудеться зустріч у форматі "Веймарського трикутника" між Макроном, канцлером Німеччини Шольцем та прем'єр-міністром Польщі Туском для обговорення питань безпеки, зокрема, воєнної допомоги Україні.

Переважна більшість депутатів німецького Бундестагу вчергове.провалили голосування законопроєкту щодо надання Україні далекобійних ракет Taurus. Канцлер Шольц заявив, що для нього постачання Taurus є "червоною стрічкою", яку він не перейде. Президент Зеленський зателефонував до Шольца й повідомив йому нагальні потреби ЗСУ для оборони й наголосив на необхідності постачання Taurus.

Швеція надасть €30 млн на закупівлю снарядів, яку організовує Чехія. За інформацією кількох європейських ЗМІ, на зустрічі у Парижі чеський прем'єр-міністр Фіала відмовився оприлюднювати інформацію щодо країн, де їх буде придбано, а також деталей проплат у присутності проросійського словацького прем'єр-міністра Фіцо, але згодом повідомив деталі у зустрічах з іншими лідерами віч-на-віч.

Болгарія вже відправила Україні всі 100 БТР, вони потребують ремонту та відновлення, бо зберігалися на складах ще з 90-х років минулого сторіччя.

Лідер республіканської більшості, спікер Конгресу США Джонсон заявив про підготовку до винесення на голосування власного законопроєкту про допомогу Україні, який передбачає надання кредитної підтримки або постачання за механізмом ленд-лізу без змішування його з іншими чутливими питаннями, насамперед про припинення неконтрольованої міграції через південний кордон. Проте адміністрація президента Байдена категорично наполягає на ухваленні "комплексного" законопроєкту, вже прийнятого

Сенатом, де Демократична партія має більшість. Представники адміністрації заперечують можливість підпису республіканського білля про допомогу Україні.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що кожен день затримки має тяжкі наслідки для України. Єврокомісар із закордонних справ Боррель у Вашингтоні вчергове наголосив, що Україна не може очікувати на підтримку місяцями. Представник Пентагону Сингх повідомила. що пакет допомоги Україні на $300 млн, про який було оголошено день тому, є "нерегулярним" та містить ПЗРК Stinger та ракети для комплексів ППО.

5️⃣ Заступник секретаря Ради безпеки РФ Медвєдєв оприлюднив "російський мирний план", який передбачає повне знищення України як суверенної держави й визнання світом всіх "набутих" Росією територій.

6️⃣ НБУ вперше за кілька місяців знизив облікову ставку на 0,5 % – до 14,5 %. Одномоментно було знижено ставки за тримісячними депозитними сертифікатами, які дали змогу українським банкам, насамперед державним, стати найприбутковішими підприємствами української економіки після повномасштабного вторгнення. Глава Нацбанку Пишний очікує на отримання допомоги від партнерів у квітні-травні у сумі понад $10 млрд.

7️⃣ Українські високопосадовці наголошують, що Україна не визнаватиме "виборів Путіна", які відбуваються цього тижня. Західні лідери заявляють, що не визнаватимуть їхніх результатів на окупованих територіях України, хоча й наголошують, що вони є формальністю після усунення Путіним всіх потенціальних конкурентів. За повідомленнями з РФ та окупованих територій, там відбувається "попереднє та виїзне голосування" результати якого можна передбачити заздалегідь. МЗС України назвав ці "вибори" "консервацією путінського режиму".

8️⃣ Міністерство інфраструктури оголосило про намір запустити контейнерні перевезення до портів "Великої Одеси", а також відновити паромне сполучення.

9️⃣ Єменські повстанці – хусити знову атакували у Червоному морі цивільне судно. Вони наполягають на визнанні Палестини Ізраїлем без будь-яких попередніх умов. Американський флот повідомив про знищення низки безпілотників та протикорабельних ракет хуситів. Західні ЗМІ повідомили, що палестинський терористичний рух Хезболла, який тероризує північ Ізраїля, отримує іранську зброю через Сирію, яка транзитом проходить європейські порти, насамперед іспанські. Також журналісти повідомили про переговори між США та хуситами щодо звільнення ізраїльських заручників за посередництва Оману.

Інші теми, що мають значення, але які не було включено до дайджесту:

• В українських ПСГ перед закінченням опалювального сезону залишилося 8,1 млрд м³ газу.

• Запорізьку АЕС нарешті вдалося під'єднати до другої, резервної лінії живлення 330 кВ, яку було пошкоджено внаслідок російського обстрілу ще 20 лютого.

• Литовський Сейм звернувся до урядів країн ЄС з пропозицією про запровадження повного ембарго на сільгосппродукцію з Росії та Білорусі. Білорусь запровадила санкції проти литовських високопосадовців після закриття литовським урядом двох важливих пропускних пунктів на кордоні між країнами.

• **Після публікації розслідування Bihus.info про шалені статки родини директора Київського метрополітену Брагінського, мер Києва Кличко відсторонив його від посади.**

***

№ 2.462

Основні теми доби 15.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російська армія завдала потужного удару по Одесі балістичними ракетами ОТРК "Іскандер-М", причому друга ракета вибухнула у тому ж місті. Загинули 20 людей, рятівники тощо, понад 70 – дістали травм та поранень. Серед загиблих – командир полку з бригади НГУ "Лють". Попри те, що СБУ арештовує учасників російських диверсійно-розвідувальних мереж, вони

активно розшукують об'єкти для ударів. Експерти та військове командування повідомляють, що російські виробники ударних дронів та ракет постійно їх удосконалюють для пробиття української протиповітряної оборони.

2️⃣ Російські війська і далі нарощують тиск на трьох основних напрямках наступу – на Лиман, в околицях Авдіївки та Донецька. За інформацією DeepState LiveMap ЗСУ втратили на північ від Донецька кілька позицій в селах Орлівка та в околицях Тоненького. Також вкрай тяжка ситуація на ділянках Красногорівка – Мар'їнка та Новомихайлівка – Вуглегірськ, де українські підрозділи щодня відбивають кілька десятків атак.

3️⃣ Українські ударні дрони вибухнули ще на 2 нафтопереробних підприємствах у Самарській області РФ. Метою цих ударів є завдання суттєвої шкоди постачанню палива насамперед для російських військ. За повідомленнями російських ЗМІ, у низці регіонів вже виникли певні проблеми з пальним на заправках.

4️⃣ **Лідери країн"Веймарського трикутника" – Макрон, Шольц і Туск заявили, що воєнна та фінансова підтримка України зростатиме і далі, оскільки йдеться про безпеку Європи.**

Водночас Шольц і німецький Бундестаг знову відмовили Україні у постачанні далекобійних ракет після закритого брифінгу у парламенті, де представник Міністерства оборони запевнив, що ці ракети не можна наводити на цілі без кодів, якими володіє лише Бундесвер. Попри це, Німеччина кілька років тому передала ці ракети збройним силам Іспанії та Південної Кореї. Експерти наголошують, що Німеччина взмозі відновити запаси за 2 роки у разі передавання Україні всіх наявних на складах ракет.

Координатор з питань нацбезпеки при президентові США Кірбі заявив, що адміністрація Байдена не проти направлення військ партнерів до України. Сам Байден назвав російського президента Путіна "бандитом". Участь військ НАТО у бойових діях в Україні не виключила міністр закордонних справ Фінляндії Валтонен. Водночас глава МЗС Італії Таяні вважає, що подібний крок збільшить риск початку третьої світової війни.

Португальский уряд погодив внесок у сумі €100 млн на закупівлю боєприпасів для України.

5️⃣ Кабмін затвердив місце розташування Національного меморіального цвинтаря у селищі Гатному на південно-західній околиці Києва.

6️⃣ Державний оператор тилу відібрав без конкурсу 5 компаній для постачання харчових продуктів для ЗСУ у 13 регіонах після того, як попередні тендери не відбулися через "змову" постачальників.

7️⃣ У Росії вже розпочалися "вибори Путіна", де повсюдно застосовуються вкиди бюлетенів, "виїзне голосування" в автівках та автобусах та "електронні вибори". Головне управління розвідки повідомило, що у низці регіонів їхніми зусиллями голосування вдалося зірвати.

Українські хакери зламали одного з розробників російських державних інформаційних систем – "Смарт-консалтинг"– та знищила бази даних та резервні копії таких систем у 30 регіонах РФ.

Компанія Microsoft повідомила російських споживачів про закриття для них можливості користування хмарними сервісами вже з кінця березня.

8️⃣ Угорський уряд звернувся до урядів інших країн ЄС з "інформацією" про утиснення українською владою угорської меншини Закарпаття.

У виступі на мітингу у Будапешті прем'єр-міністр Орбан закликав своїх прихильників у всіх країнах Євросоюзу "окупувати Брюсель" на виборах до Європарламенту, які відбудуться 6-9 червня 2024 року.

Напередодні виборів Єврокомісія у відповідь на протести фермерів чи не в усіх країнах ЄС вирішила відмовитися від низки "зелених" вимог – насамперед, від вимоги відведення частки землі під пару.

9️⃣ Низка західних ЗМІ повідомила, що між єменськими повстанцями – хуситами та низкою палестинських організацій – ХАМАС, Хезболла та Народним фронтом визволення Палестини – відбулася таємна зустріч для координації дій проти Ізраїлю. Американська адміністрація і далі тисне на прем'єр-міністра Нетаньягу, щоби він погодився на запропоновані Байденом умови перемир'я з ХАМАС, проте ізраїльский лідер наголошує, що військову операцію в Газі буде завершено повним розгромом палестинських сил. Ізраїль, як і Україна, досі не отримав допомоги від США через суперечки у Палаті представників Конгресу між республіканцями та демократами.

Те що не включено в дайджест, але має значення.

• **Вищий антикорупційний суд відпустив під особисте зобов'язання колишнього заступника міністра оборони Лієва, якому було пред‘явлено звинувачення в розкраданні 1,5 млрд грн на закупівлях снарядів.**

• **Директор Київського метрополітену Брагінський написав заяву на звільнення після розслідування журналістів Бігус.інфо.**

***

№ 2.463

Емоційний допис Тома Купера зводиться до двох тез:

(1) **росіяни не можуть активно просуватися – резерви вичерпані, наступ захлинувся;**

(2) **українцям треба бомбардувати дронами не далекі нафопереробні заводи, а близькі до фронту авіабази рф.**

А ще в матеріалі є зображення різних типів українських далекобійних дронів та карта росії з територіями, куди вони тепер дістають.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-13-march-2024-me-and?

Переклад: Ірина Жигалюк, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 13 березня 2024 року: мої вічні питання

Доброго дня!

За всіма ознаками – очевидно: Збройні сили України (ЗСУ) буквально зупинили черговий «велиииииикий» російський зимовий наступ, завдавши росіянам значних втрат. Настільки значних, що росіяни більше не можуть перекидати на поле бою таку ж кількість військ і техніки, яку вони продовжували тягнути на фронт із жовтня [2023 року]. Звичайно, вони все ще атакують «тут і там», але вже не так запекло, як останні п'ять місяців.

[Далі Купер добрий десяток абзаців розводиться про некомпетентність світових політиків і їхню короткозорість у небажанні дати українцям більше зброї; наводить історичні приклади такої некомпетентності й лається. Не перекладаємо для економії часу – ред.]

Натомість... що ж змушує мене хвилюватися на тлі всього цього... насправді, мене дуже дивує той факт, що я спостерігаю чіткі ознаки подібної поведінки – див.: стратегічні прорахунки, засновані на відсутності далекоглядності та планування – і в самому Києві.

Так, у місті, яке також відоме як столиця України.

Звідти... як і з містечка під назвою Хартум (дехто каже, що це столиця Судану, на «неспокійному африканському континенті», за якісь там 5 000 км від Києва... але хтозна....), надходять лише все нові й нові звістки про розгортання української СБУ та «боротьбу з російськими вагнерівськими найманцями».

Мабуть тому, що, знаєте, Україна, українська військова розвідка і служба безпеки (СБУ) та український спецназ не мають більш нагальних справ, окрім як воювати з росіянами в Судані.

Впевнений: я упускаю тут щось важливе. Має ж бути якийсь зв'язок на кшталт: «Київ впаде, якщо Вагнер і РФС візьмуть під контроль весь Омдурман»...

...а що таке Омдурман?

Ааа, неважливо. Це лише другорядний сюжет цієї історії.

...А важливо те, що – й це, звичайно, має бути чистою, стовідсотковою випадковістю – саме українська СБУ причетна до того, про що я, власне, маю намір поговорити в цьому матеріалі.

Про що це я?

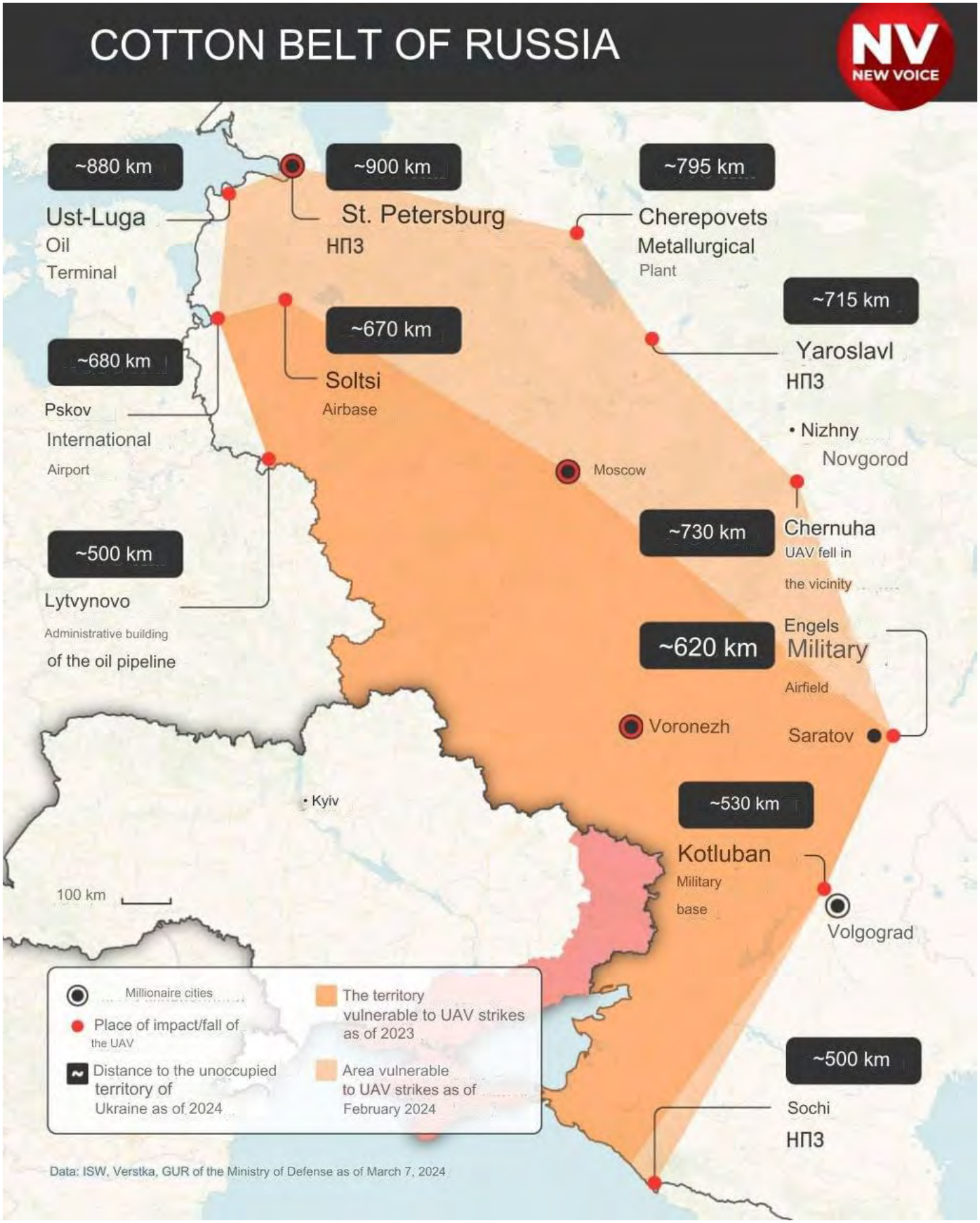

Про «кампанію стратегічних бомбардувань російської системи ПОЛ» (англійською POL = petrol, oil & lubricans, або «ПММ» українською), яку проводить СБУ. На військовому жаргоні «ПММ» означає «пально-мастильні матеріали». Див: нафтопереробні заводи, склади тощо.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Діаграма «основних» великих БПЛА українського виробництва, що використовуються для нанесення дальніх ударів по території рф, підготовлена Х. І. Саттоном, власником соціальної мережі Covert Shores.

Наразі немає підстав сумніватися, що СБУ оперує широким спектром БПЛА: кілька типів мають дальність польоту щонайменше 1000 км і регулярно використовуються для завдання ударів по об'єктах ПММ та інших цілях в глибині російської території. Без сумніву, результати таких операцій широко висвітлюються, і багато – дійсно багато – людей в соцмережах не просто захоплюються, а шаленіють від щастя, побачивши чергове відео «якоїсь точки в росії, що палає у вогні». І, без жодного сумніву, окрім численних нафтопереробних заводів на заході росії, серед цілей безпілотників СБУ, є й такі важливі військові об'єкти, як авіабаза в таганрозі: за повідомленнями російських соцмереж, минулого тижня в одному з ангарів цієї бази українцям вдалося знищити ще один літак А-50 воздушно-космических сил (ВКС) росії.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Темнішим помаранчевим кольором позначена територія, доступна для ударів українських дронів упродовж 2023 року; світлішим – у лютому 2024 року.

Більше того, є повідомлення, що за перші два місяці цього року, завдяки ударній кампанії СБУ проти російської ПММ-системи, експорт пального з росії скоротився на 18-20%.

Звучить чудово, чи не так?

Воістину.

Однак, як ботанік, «біла ворона при виконанні службових обов’язків» (якщо не «адвокат диявола»), в той самий час, коли ВКС бомбардують ЗСУ вздовж лінії фронту понад 100 касетними бомбами на день, спричиняючи в середньому по 20 200-х і по 50-х 300-х- кожного божого дня – мені доводиться використовувати силу волі, але я все одно не можу не ставити під сумнів цінність цієї кампанії СБУ.

Чому?

Дозвольте навести один приклад: пам’ятаєте війну США та союзників проти Іраку 1991 року? Ту саму, яка велася для звільнення Кувейту?

А тепер уявіть собі, що збройні сили США та союзників п’ять тижнів бомбардують іракські нафтобази, а не війська. А потім дивуватися, чому це іракці досі чинять запеклий опір...

> (...або уявіть, що ви зламали праву ногу, а лікар лікує біль на лівій руці або ампутує її, але не звертає уваги на зламану кістку правої ноги...)

Замість припуститися такої стратегічної помилки, 1991 року США та союзники ретельно бомбардували іракські збройні сили. Я зараз буду спрощувати, але: якщо йти за «теорією п'яти кіл» невідомого професійного стратега ВПС США.... якогось полковника Вордена...., США спочатку завдали удару по іракських командних вузлах, потім по засобах ППО (зокрема авіабазах), а потім почали атакувати підрозділи іракської армії в польових умовах. У результаті інтегрована система протиповітряної оборони Іраку вийшла з ладу вже після першого тижня війни. Звичайно, іракські системи ППО ще «працювали», але загалом США і союзники отримали змогу переміщатися по всьому Іраку (і Кувейту) й завдавати ударів по будь-якій цілі. Після п'яти тижнів масованих бомбардувань іракським сухопутним військам прийшов кінець: ослаблені втратами, приголомшені, засліплені й розчаровані, вони не бачили сенсу далі чинити опір.

А, ви народилися після 1991 року, і цей приклад не годиться...?

> **Що ж, так поводяться не лише керівники на Заході, а й командування в Києві. Можливо, ці люди просто надто зайняті тим, що постять круті селфі в соцмережах: це зараз, під час війни, набагато важливіше...**

Але спробую говорити серйозно.

Без сумніву, Україна не має коштів, щоб провести таку кампанію, як США та союзники 1991 року. На мою думку, Україна навіть не має на це часу.

> Вона не може провести масовану кампанію зі знищення російських командних пунктів, потім знищити російську систему ППО, а потім переключитися на російські сухопутні війська. Та в неї немає навіть достатньої кількості БПЛА дальнього радіусу дії. Принаймні, поки що.

Однак очевидно, що в Україні є засоби для завдання ударів по російських авіабазах. Проте ЗСУ по них не б'ють.

Замість цього ми і далі можемо бачити супутникові фотографії основних російських авіабаз навколо України, на яких гарненькими довгими рядами стоять Су-24, Су-30, Су-34 і Су-35. І в деякі з них завантажують УМПК, якими бомбардуватимуть солдатів ЗСУ.

> А потім ВКС РФ завдають по ЗСУ 111 ударів УМПК на день (як 11 березня). **Та чому це має хвилювати СБУ...?**

Це ж не на нього націлені російські УМПК. І, знаєте, **заробляти «бали» в соцмережах під час війни набагато важливіше…**

Підсумок:

— ні для кого не новина, що особи, які ухвалюють політичні та військові рішення в США, «американські стратеги» безнадійно некомпетентні.

Це мало б для всіх стати очевидно за минулі 20, 30, 40, 50 років... після всіх «блискучих» прикладів в Афганістані, Іраку, Сирії, і це я назвав лише кілька країн.

1) — Не новина й те, що німецькі політичні й військові керівники успішно мавпують США, а отже, теж абсолютно некомпетентні.

2) — Те ж саме можна сказати і про таких, як ***Сунак*** і ***Макрон***, і далеко не тільки:

— обидва є продуктами тієї ж самої шахрайської бізнес-моделі, яка вже багато десятиліть домінує в західних економіках, а отже, і в політиці.

Але чи мають українські начальники теж іти цим сумнівним шляхом? Невже їх хтось змушує – може, під дулом пістолета....?

***

№ 2.464

Основні теми доби 16.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російські війська і далі ведуть наступ на ділянці фронту на захід від Авдіївки та в околицях Донецька. За інформацією сервісу DeepState Live Map, підрозділи ЗСУ втратили кілька позицій у селах Бердичі та Орлівка.

У мережі інтернет розповсюджено лист міністра оборони РФ Шойгу, який передбачає мобілізацію 300 тис. "нових громадян" на окупованих територіях вже до червня. Для виявлення "мобілізаційного резерву" окупанти застосовують участь чоловіків у "виборах" президента РФ.

Українські підрозділи ППО збили 14 із 16 ударних безпілотників типу "Shahed" під час російської нічної атаки, 2 БПЛА вибухнули в околицях ОДЕСИ.

Українські безпілотники атакували ще один нафтопереробний завод на Кубані, а минулої ночі було атаковано ще й Полоцький завод у Саратовській області. Міністерство оборони РФ повідомило про знищення 35 українських БПЛА у небі 6 областей та поблизу Москви.

Західні ЗМІ оприлюднили інформацію про критичну нестачу ракет для українських систем ППО, що вже незабаром може викликати великі втрати. Прем'єр-міністр Польщі Туск учергове закликав спікера Палати представників Конгресу США Джонсона негайно поставити на голосування та ухвалити білль про воєнну допомогу Україні після російської ракетної атаки Одеси, яка забрала життя 21 людини.

2️⃣ Незабаром президент Франції Макрон відвідає Україну з візитом, "який має бути результативним". З його слів, Франція не має обмежень щодо реагування на дії РФ й надалі допомагатиме Україні, де вирішується доля демократії для всієї ліберальної демократії. Він також наголосив, що Україна мусить мати план воєнних постачань для адекватного реагування на виклики з боку Росії, яка вже перевела економіку на воєнні рейки.

3️⃣ Нацбанк впродовж тижня знову збільшив продаж валюти – до $263,0 млн. Купівля знову впала майже до нуля. Це свідчить про небажання влади припинити виведення валюти за кордон агротрейдерами, які, крім того, що залишають виторг за кордоном, ще й отримують компенсацію ПДВ. Водночас для поповнення бюджету влада посилює фінансовий тиск на легальний бізнес, обґрунтовуючи це нестачею податкових надходжень.

***

№ 2.465-1

Тайваньчик

2024-03-17

Илларионов

Мое внимание привлекли к ***статье «Русский Тайвань»***.

Знакомство с ней вынуждает прокомментировать некоторые из ее тезисов и сделать одно предложение.

<думаю, что после 17 марта все споры на тему «участия – неучастия» закончатся>

Не закончатся.

Выбор тем или иным лицом способа поведения в ходе электоральных спецопераций, проводимых режимом, зависит не от рациональной оценки последствий собственных действий и извлечения из этого логических выводов, а от мотивации спонсоров и масштабов поражения эффектом религиозной убежденности (ЭРУ), вероятность преодоления которого, как показывает регулярное общение с розово-единорожной «оппозицией», невысока.

<Но есть *аксиома мировой истории*: режимы, подобные путинскому, падают или существенно видоизменяются только в результате смерти диктатора, крупных военных поражений или геополитических катастроф.>

1. Такой «аксиомы мировой истории» нет. В мировой истории вообще не бывает аксиом.

2. Что такое «режим, подобный путинскому»? По какому критерию?

3. Жестко авторитарные и тоталитарные режимы не «падают». Они «свергаются».

4. Жестко авторитарные и тоталитарные режимы не «падают» и не уходят «в результате смерти диктатора» – см., например, судьбы соответствующих авторитарных и тоталитарных режимов после:

- смерти Ф.Кастро на Кубе;
- смертей деда и отца нынешнего Кима в Северной Корее;
- смерти Х.Асада в Сирии;
- смерти Хомейни в Иране;
- смерти Мао в Китае;
- смерти Сталина в СССР и т.д.

Все эти режимы никуда не «упали».

4. Жестко авторитарные и тоталитарные режимы не «падают» и не уходят «в результате военных поражений» – см., например, судьбы:

- коммунистического режима в России после поражения в советско-польской войне;

- коммунистического режима в СССР после поражения в советско-финской и советско-афганской войнах;

- китайского коммунистического режима после серии поражений в японо-китайской войне;

- вьетнамского коммунистического режима после серии поражений в войне против Республики Вьетнам;

- иранского режима аятолл после серии поражений в ирано-иракской войне;

- сирийского режима Асада после серии поражений в гражданской войне и в войне против ИГИЛа.

5. На самом деле жестко авторитарные и тоталитарные режимы свергаются в результате других, не указанных в статье, событий:

- переворотов;

- восстаний;

- революций;

- полного военного разгрома на поле боя в ходе:

- либо гражданской войны,

- либо иностранной интервенции,

- либо сочетания гражданской войны и иностранной интервенции.

6. Наука не знает термина ***«геополитическая катастрофа»***. Это словосочетание придумано в недрах КГБ.

В публичное пространство его вбросил Е.Гайдар в книге 1994 г. «Государство и эволюция».

В 2005 г. его повторил В.Путин.

В 2024 г. популяризаторов пропагандистского продукта КГБ стало трое.

<Вспомним и 1989 год: фактическое признание поражения в Афганистане как часть глобального поражения в холодной войне. И вскоре – крах Советского Союза.>

Роспуск СССР произошел не из-за войны в Афганистане.

Вывод советских войск из Афганистана завершился 15 февраля 1989 г.

СССР прекратил свое существование 25 декабря 1991 г., то есть почти три года спустя.

Роспуск СССР произошел по одной-единственной причине – из-за отказа Горбачева применять массово и неограниченно силу против своих оппонентов, противников, освободительных движений в национальных республиках.

Достаточно сравнить поведение Горбачева (и ГКЧП) в 1991 г. – гибель 15 человек у Вильнюсской телебашни в январе 1991 г. и 3 человек в Москве в ночь на 21 августа 1991 г., после чего применение силы со стороны власти было остановлено, и Ельцина-Путина буквально через несколько лет – от сотен убитых в результате взрывов домов, в Норд-Осте, Беслане, до десятков и сотен тысяч убитых в ходе обеих российско-чеченских войн, российско-грузинской, российско-украинской войн.

<Думаю, сегодня многие молодые граждане России даже не ведают, что СССР воевал против Гитлера в коалиции с Великобританией и США, не знают, какую огромную роль в победе сыграл американский ленд-лиз.>

1) — Даже если все молодые и немолодые граждане будут это знать, как это может повлиять на имеющуюся среди них поддержку нынешнего режима?

2) — Даже если все все молодые и немолодые граждане будут знать, что СССР два года воевал в коалиции вместе с Гитлером, как это может повлиять на имеющуюся среди них поддержку путинского режима?

<Аргумент, что взятие Севастополя необязательно приведет к падению путинского режима, по-моему, несостоятелен. Да, быть может, режим сразу и не падет, но без украинского флага над Севастополем не будет вообще ничего!>

Не исключено, что последовательность реальных событий окажется прямо противоположной. Возможно, что украинский флаг над Севастополем поднимется как раз после появления бело-сине-белого флага над Кремлем.

<Но если население сочтет, что всё складывается плохо, если в сознании людей укоренится мысль, что власть не способна выиграть войну, последствия для диктатора могут быть совсем иными (см. 1917 год).>

1. Сравнение некорректно – в течение бОльшей части 1917 г. в России не было жестко авторитарного (тоталитарного) режима, а во власти не было диктатора. Диктатор во власти появился лишь в конце того 2017 года.

2. Отречение Николая II в 1917 г. произошло вовсе не потому, что об этом думало (или не думало) население.

3. Население нынешней России знает, что путинская власть оказалась неспособной победить в войне против чеченцев, и что та стала данником Чечни. Привело ли это знание населения к каким-либо значимым последствиям для диктатора?

<Исходя из всего сказанного, задача российской оппозиции – найти свое место в глобальной антипутинской коалиции. Которая формируется, увы, с трудом – этой важной теме посвящена недавняя статья Владислава Иноземцева.>

1) — Глобальной антипутинской коалиции в настоящее время не существует.

2) — И пока она не формируется.

Именно этому и посвящена недавняя статья В.Иноземцева.

<Иноземцев прав: «Глобальная антипутинская коалиция появится только тогда, когда будет открыто заявлено, что ее целью является смена режима в России и искоренение власти чекистской силовой бюрократии...»>

1) — Иноземцев действительно прав – он использует сослагательное наклонение: «коалиция появится тогда, когда».

2) — То есть в изъявительном наклонении и настоящем времени такой коалиции нет.

Через два предложения после упомянутого выше призыва к оппозиции найти свое место в глобальной коалиции автор обсуждаемого текста признает, что указанной коалиции, в которой собственно и предлагается найти место, просто нет.

<Сегодня Киеву помогают полдюжины международных коалиций, начиная с Контактной группы по обороне Украины («Рамштайн»).>

> 1) — **Рамштайн придуман администрацией Байдена, чтобы убить Лондонскую конференцию доноров**, созванную Борисом Джонсоном.
>
> 2) — С тех пор **Рамштайн эффективно блокирует и торпедирует необходимую помощь Украине**. Все значимые решения – от танков и самолетов до дальнобойных ракет и «чешских» снарядов – приняты без Рамштайна, за пределами Рамштайна, вопреки Рамштайну.

<Здесь возникает вопрос: а вся ли российская оппозиция готова участвовать в этой глобальной антипутинской коалиции? Полноценное участие в ней означает не только гуманитарную, но и военную помощь Украине. Ибо сегодня именно украинская армия решает главную общую задачу.>

1. Ни вся российская оппозиция, ни даже ее самая скромная часть не готова участвовать в том, чего нет – в несуществующей глобальной коалиции.

2. Полноценное участие в антипутинской коалиции означает не просто оказание помощи (это вспомогательное участие), а непосредственное военное участие в военных действиях против путинского режима.

3. Судя по неоднократным высказываниям автора, включая и в данном тексте, сам он не готов к такому полноценному участию в антипутинской коалиции.

4. ВСУ решают не главную общую задачу. ВСУ решают свою задачу – задачу освобождения Украины. Задачу освобождения России ВСУ не решают и решать не будут.

5. Главную задачу по избавлению России от путинского режима будут решать вооруженные силы Свободной России. Если они делать этого не будут, то и никто другой за них этого делать не будет.

<украинцы, да и западное общественное мнение весьма скептически относятся к идее *«хороших русских»*. Признаться, и мы сами внесли в такое отношение свою лепту.>

Трудно спорить.

<Еще в мае 2022 года мы с Михаилом Ходорковским основали Российский комитет действия (РКД), желая создать гражданам России,

отвергнувшим путинский режим, юридические условия для нормальной жизни на Западе.>

И как? Какие успехи?

<Ныне люди с российскими паспортами ущемляются в правах, и одной визой здесь не обойтись: немало сложностей с получением различных документов, открытием банковских счетов...>

1) — Пользуясь случаем, поинтересуемся: что за почти два года действий удалось сделать комитету действия?

2) — С визами российских граждан? С их банковскими счетами? Кредитными карточками? Паспортами?

<Так родилась идея построить виртуальный «русский Тайвань». Это никоим образом не правительство в изгнании – прав представлять 140 миллионов человек нет ни у кого! Чтобы преодолеть устойчивое неприятие россиян западным и особенно украинским обществом, необходимо создать объединение граждан России, готовых окончательно порвать с путинским режимом. Для этого требуется документальное оформление, и первым шагом на этом пути была Берлинская декларация, которая в более развернутом виде зафиксировала мою пятисекундную скороговорку – война преступная, режим нелегитимный, Крым украинский. Подписание такого документа четко фиксирует разрыв с путинской Россией.>

1. Если «русский Тайвань» – это не правительство в изгнании, то что это?

2. То есть цель предлагаемого проекта – не освобождение России, не ликвидация путинского режима, и даже не борьба с ним, а всего лишь «преодоление устойчивого неприятия россиян западным и особенно украинским обществом».

3. Так именно для этой цели и предлагается создать объединение граждан России?

4. **<необходимо создать объединение граждан России, готовых окончательно порвать с путинским режимом.>**

А тем, кто уже порвал с ним, причем давно, следует отказать?

5. К созданию Берлинской декларации автор рассматриваемого текста никакого отношения не имеет. Он не причастен ни к ее идее, ни к ее подготовке, написанию, обсуждению, ни к ее принятию. На конференции в Берлине 29-30 апреля его вообще не было. Саму Берлинскую декларацию он подписал лишь через сутки после ее принятия и публикации.

6. Как один из двух основных соавторов Берлинской декларации информирую, что ее содержание никакого отношения ни к «пятисекундной скороговорке», ни к ее «фиксации» не имеет.

7. Берлинская декларация не имела и не имеет никакого отношения к проекту «русский Тайвань».

8. Берлинская декларация была создана, принята и подписана вовсе не для «преодоления устойчивого неприятия россиян западным и особенно украинским обществом».

9. «Разрыв с путинской Россией» у большинства участников российской оппозиции произошел не из-за Берлинской декларации, не благодаря ей, не в связи с ней, задолго до нее.

<Следующим шагом *должна стать положительная реакция западных стран* на идею формирования «русского Тайваня» – появление нового документа, не безликого нансеновского паспорта, о котором сейчас любят вспоминать, а конкретного документа, фиксирующего, что этот человек является частью западного общества.>

1. Западные страны кому-то что-то «должны»? Почему?

2. Откуда появляется «новый документ»? Кто его выпускает? На каких основаниях? Такого рода «документы» выпускают только правительства.

1) — Но «русский Тайвань» – это же не правительство?

2) — Если же это правительство, то откуда оно берется, если «прав представлять 140 миллионов человек нет ни у кого!»

3. Что такое «западное общество»?

4. Что означает «человек является частью западного общества»?

5. Т.н. «безликий нансеновский паспорт» давал реальные юридические права сотням тысяч эмигрантов и беженцев. А «новый документ» – что это за сферический конь в вакууме?

<По сути, это признание другой, свободной России, в какой-то мере аналог свободной Франции де Голля.>

1. «Свободная Франция» (France libre) – это правительство Франции в изгнании.

2. «Свободная Франция» – это правительство Франции в изгнании, признанное правительством Великобритании, а затем и правительствами других стран-союзников.

3. «Свободная Франция» на июнь 1940 г. – это эвакуированные из Франции в Британию и вступившие в Армию Свободной Франции 7 тыс. солдат и офицеров французских вооруженных сил, 3.5 тыс. моряков французского ВМФ, а также десятки пилотов французских ВВС.

4. «Свободная Франция» – это вооруженные силы свободной Франции под командованием генералов де Голля, Жиро, Дарлана.

5. «Свободная Франция» – это контроль Армией Свободной Франции практически всей Французской Западной Африки.

6. «Свободная Франция» – это «Сражающаяся Франция» (France combattante), это ее боевые действия в Сенегале и Габоне, Чаде и Сомали, Ливии и Тунисе, Сирии и Ливане, Мадагаскаре и Египте, Марокко и Алжире, это ее военное участие в освобождении Италии и Франции.

7. «Свободная Франция» – это Движение Сопротивления на территории оккупированной Франции.

> «Свободная Франция» – это не посиделки дважды в год в европейском уюте.

<Это позволило бы людям 1) — обустроиться в свободном мире и 2) — создать социально-политическую *общность*, возможно, даже в два-три миллиона человек.>

1. Задачу обустройства в принимающих странах миллионов эмигрантов из России решают сами эмигранты, а также правительства принимающих их стран.

2. К этому процессу обустройства никто из российской оппозиции не был причастен, не причастен сейчас и не будет причастен в будущем.

3. Что такое «социально-политическая общность в два-три миллиона людей»?

4. Из двух целей, провозглашенных автором, какая является главной?

> 1) — Стать посредником для обустройства российских эмигрантов на Западе? Но в этом деле он является лишним.
>
> 2) — Или же примкнуть к движению «Свободная Россия», нацеленному на освобождение Отечества? Но от этого он отказывается сам.

<Такая четко очерченная группа, противостоящая путинской пропаганде, помогла бы создать позитивный фон во многих западных странах.>

То есть

— целью движения «Свободная Россия» является «создание позитивного фона во многих западных странах»?

<Однако до выдачи документов «хорошим русским» еще далеко. Этот процесс идет тяжело...>

Вот это новость! А как же обещанный «конкретный документ, фиксирующий членство в западном обществе»? Тем более, что «безликий нансеновский паспорт» уже похоронен.

<Путин воюет с НАТО, а вот НАТО делает вид, что с Путиным не воюет. И эта асимметрия заставляет страны НАТО вести сдержанную политику во многих вопросах. Хотя ясно, что необходимы серьезные шаги по ограничению легитимности российского государства – в частности, непризнание легитимности Путина как президента. Давно пора ущемить путинскую Россию в ее международных правах: идет война, а на войне, чтобы победить, надо воевать по-настоящему.>

Это кому адресовано? Странам НАТО? Эти свежие идеи о том, что странам НАТО «надо воевать по-настоящему», что надо «ограничить легитимность российского государства», «не признавать легитимность Путина как президента», «странам НАТО» доводятся через читателей сайта Каспаров.ру?

<Между тем именно «русский Тайвань» мог бы стать важной частью коалиции.>

1. Какой коалиции? Той, какой нет?

2. Если «Русский Тайвань» – это не правительство в изгнании, то что это? И что тогда может стать частью несуществующей коалиции?

3. Если «Русский Тайвань» – это новый документ, которого еще нет, а процесс по его выпуску «идет тяжело», то что это?

4. Если «Русский Тайвань» – это документ, то как этот документ – новый или старый – в принципе может стать частью, допустим, будущей коалиции?

5. Если «Русский Тайвань» – это виртуальный проект, то как виртуальный Тайвань может присоединится к несуществующей коалиции?

6. Если случится это соединение виртуального с несуществующим, то что после этого случится с Путиным? Путин с его реальной армией, реальными спецслужбами, реальным ВПК, реальными доходами от экспорта в 400-600 млрд.дол. ежегодно и ВВП в 2.3 трлн. долларов испугается и сбежит от виртуального Тайваня и несуществующей коалиции?

<В свободном мире... ...можно нанести серьезный ущерб путинской военной машине, *оттянув из нее единственный незаменимый компонент – мозги*! Число специалистов в России, способных эффективно работать

на войну, вести необходимую научно-исследовательскую и инженерную работу, рисовать чертежи или делать ракеты и дроны, крайне ограниченно. Ничуть не оправдывая этих «спецов», я считаю, что надо дать им шанс перейти на сторону свободного мира.>

1. По оттягиванию из России «мозгов» трудно конкурировать с Путиным.

2. Своим обустройством на Западе российские «мозги» занимались, занимаются и будут заниматься самостоятельно, без чьих-либо посреднических услуг.

3. Сколько-нибудь сносные российские «мозги», случайно ознакомившиеся с проектом «русского Тайваня», постараются держаться от него и всего, с ним связанного, на максимальном удалении.

<Влившись в «русский Тайвань», многие из них нашли бы себе работу по профессии и делали свои чертежи уже не для того, чтобы убивать украинцев, а для того, чтобы защищать их и весь свободный мир от путинской агрессии.>

1. Куда «спецам» «вливаться»? В виртуальный проект с невыпускаемыми «новыми документами» в несуществующей коалиции?

2. Работу по профессии спецы с мозгами ищут где угодно, за исключением виртуальных проектов с отсутствующими документами в рамках несуществующих коалиций.

<Мало кто может пойти добровольцем в эти батальоны, но многие могут внести ценный вклад в победу.>

1) — То есть воевать в батальонах – это, по автору, не очень ценный вклад в победу.

2) — А «ценный вклад» – это строить воздушные замки, виртуальные тайвани, несуществующие коалиции.

<Мне кажется, что создание зарубежной свободной России позволит нам успокоить западных горе-геополитиков, боящихся распада России в случае украинской победы и коллапса путинского режима.>

То есть все-таки главная цель проекта – это «нам успокоить западных горе-геополитиков».

<Политические плюсы создания «русского Тайваня» очевидны.>

1) — Что означает впервые появившиеся выражение «политические плюсы»? Кому эти «плюсы»?

2) — В чем заключается «очевидность» неизвестных плюсов виртуального проекта с отсутствующими документами в несуществующей коалиции?

<Но успех этой акции упирается в две проблемы. Первая, повторю, – 1) — *медлительность западной бюрократии*, очевидная инерция общественного мнения в Украине и на Западе по отношению к россиянам в целом. Вторая – 2) — у *российской оппозиции пока нет общего понимания*, что это единственный способ участия в политической жизни.>

1. Иными словами, с проектом все в порядке, но есть две проблемы.

2. Первая вызвана тем, что западная бюрократия не может понять, о чем именно идет речь? То есть она понимает, что это не правительство в изгнании, это не нансеновский паспорт, это не военное участие.

Но она не понимает, а что это? Посиделки дважды в год в европейском уюте?

3. Вторая проблема заключается в том, что российская оппозиция не спешит объединиться в «социально-политическую общность в два-три миллиона человек», поскольку тоже не понимает, что это такое?

4. Появляется новый тезис – надо, чтобы у российской оппозиции возникло «общее понимание, что это единственный способ участия в политической жизни».

То есть виртуальный Тайвань – это единственный способ участия в политической жизни???

И других способов не существует???

И для этого нужно общее понимание. А если его нет и не будет?

В общем, автор может эмигрировать из тоталитаризма, но тоталитаризм – из автора...

<Всё остальное – во многом лишь имитация активности>

> То есть все, чем в течение лет и десятилетий занимались и продолжают заниматься десятки и сотни тысяч противников путинского режима – это «лишь имитация активности».

<Впрочем, понятно, что какие-то куклы политического театра еще будут действовать и будет идти обычный фиктивный процесс, отвлекающий активных граждан от участия в реальной борьбе с режимом.>

То есть:

1) - все остальные участники российской оппозиции, включая бойцов российских легионов, проводящих прямо сейчас операции по освобождению Отечества, – это какие-то куклы политического театра;

2) - все они занимаются обычным фиктивным процессом;

3) - который отвлекает активных граждан от участия в «реальной борьбе с режимом»;

4) - которым теперь оказывается только создание виртуального проекта с отсутствующими документами в несуществующей коалиции.

<Сегодня, когда убийство Навального подвело черту... ...самое время объединиться вокруг идеи виртуального «русского Тайваня», а может, и не только виртуального: как знать, вдруг где-то найдется небольшая территория для поднятия бело-сине-белого флага...>

1. Идея понятна как «слеза комсомолки» – это призыв объединиться вокруг как идеи, так и автора «идеи виртуального русского Тайваня».

2. Однако есть две проблемы.

1) — Во-первых, в свете территориальных притязаний, регулярно исходящих от имперской России и имперских русских – как путинских, так и якобы антипутинских, призыв о создании «русского Тайваня», тем более с прямым намеком на небольшую территорию для поднятия бело-сине-белого флага, рискует быть воспринятым в мире, мягко говоря, двусмысленно. Поэтому правильным было бы самим названием проекта сразу отмежеваться от весьма вероятных обвинений.

2) — Во-вторых, поскольку предлагается создать (по крайней мере, пока) не реальный Тайвань, а его виртуальную, уменьшенную и как бы не совсем серьезную, виртуальную, копию, то хорошо бы в ее названии сразу же подчеркнуть именно такое отличие данного проекта от реального Тайваня.

3. Учитывая указанные соображения, данный проект заслуживает более точного и политически более корректного названия: «Тайваньчик».

https://aillarionov.livejournal.com/1418098.html

***

№ 2.465-2

Русский Тайвань

2024-03-17

ГАРРИ КАСПАРОВ, KASPAROV.RU

Без украинского флага над Севастополем не будет вообще ничего.

В своей предыдущей *статье «Три волны российской оппозиции»* я кратко изложил двадцатилетнюю историю антипутинских протестов, отметив, что ныне **все эти течения оказались за рубежом**. Туда же переместились и многие наши споры, незавершенные в России.

Разумеется, не исключено, что российскую эмиграцию ждет судьба белой эмиграции столетней давности, но все-таки хочется сохранить толику исторического оптимизма и попытаться понять, как мы в этих условиях можем противостоять путинскому фашизму.

Хотя я всегда был последовательным сторонником бойкота «выборов» и думаю, что после 17 марта все споры на тему «участия – неучастия» закончатся, тем не менее, я понимаю людей, которые хотят хоть как-то влиять на общественно-политические процессы и не видят для себя иного способа.

Но есть аксиома мировой истории: режимы, подобные путинскому, падают или существенно видоизменяются только в результате смерти диктатора, крупных военных поражений или геополитических катастроф.

Так, поражение Российской империи в Крымской войне середины XIX века (сейчас уже можно говорить – в «первой Крымской войне»), по сути, вынудило царский режим пойти на отмену крепостного права и серьезные политические реформы: стало очевидно, что Россия просто не в состоянии конкурировать с развивающимися свободными странами, с передовой Европой.

Затем была катастрофа в Русско-японской войне (1904-1905), которая привела к революционному взрыву, погашенному кардинальной конституционной реформой. За этим последовал тупик Первой мировой войны, когда неспособность государства в глазах людей решить военные и социальные проблемы привела в 1917-м к слому режима... Вспомним и 1989 год: фактическое признание поражения в Афганистане как часть глобального поражения в холодной войне. И вскоре – крах Советского Союза.

Зато военные победы, наоборот, независимо от заплаченной цены, всегда укрепляли диктатуру. Вот и путинский режим, имеющий, естественно, сталинские корни, до сих пор паразитирует на великой победе во Второй мировой войне, и чем дальше в глубину истории уходит само это событие, тем больше оно мифологизируется. Думаю, сегодня многие молодые граждане России даже не ведают, что СССР воевал против Гитлера в коалиции с Великобританией и США, не знают, какую огромную роль в победе сыграл американский ленд-лиз.

После краткого исторического экскурса попробуем понять, что происходит сегодня.

Для меня очевидно (полагаю, в душе с этим согласны все), что кардинальные перемены в России возможны только в случае военной победы Украины, причем победы разгромной.

Ждать изменений в массовом сознании россиян, зараженных многовековым имперским вирусом, без украинского флага над Севастополем не приходится.

Аргумент, что взятие Севастополя необязательно приведет к падению путинского режима, по-моему, несостоятелен. Да, быть может, режим сразу и не падет, но без украинского флага над Севастополем не будет вообще ничего!

Эта лукавая постановка вопроса напоминает порочную позицию нынешней американской администрации: мы не можем помочь Украине победить разгромно, потому что не знаем, что тогда случится с Россией. Но ведь главная проблема для всего мира не в том, что случится с Россией в случае поражения в Украине и падения режима, а в том, что случится, если режим победит и сохранится. Ответ на этот вопрос достаточно очевиден: война будет продолжаться и расползаться. И, кстати, европейцы это уже поняли.

На мой взгляд, действия серьезной российской оппозиции, желающей изменить страну, должны исходить именно из этих реалий: только безоговорочная победа Украины дает шанс на то, что в России может что-то сдвинуться. Ибо диктатор, пока он, по мнению населения, успешно ведет войну, неуязвим. Но если население сочтет, что всё складывается плохо, если в сознании людей укоренится мысль, что власть не способна выиграть войну, последствия для диктатора могут быть совсем иными (см. 1917 год).

Исходя из всего сказанного, задача российской оппозиции – найти свое место в глобальной антипутинской коалиции. Которая формируется, увы, с трудом – этой важной теме посвящена недавняя статья **Владислава Иноземцева**.

Сегодня Киеву помогают полдюжины международных коалиций, начиная с Контактной группы по обороне Украины («Рамштайн»). Но в них не просматривается ничего антипутинского! Иноземцев прав: «Глобальная антипутинская коалиция появится только тогда, когда будет открыто заявлено,

что ее целью является смена режима в России и искоренение власти чекистской силовой бюрократии... Превращение проукраинской коалиции в антипутинскую является важнейшим условием победы Запада в продолжающейся войне».

Здесь возникает вопрос: а вся ли российская оппозиция готова участвовать в этой глобальной антипутинской коалиции? Полноценное участие в ней означает не только гуманитарную, но и военную помощь Украине. Ибо сегодня именно украинская армия решает главную общую задачу.

Понимаю, что у кого-то из коллег пацифистские убеждения, а кто-то не хочет тратить политический капитал, подумывая об участии в желанных выборах в «Прекрасной России Будущего». Но этого чудесного превращения страны уж точно не случится, пока Украина не победит! Поэтому надо найти наиболее продуктивную форму нашего участия в процессе помощи.

Другая проблема в том, что украинцы, да и западное общественное мнение весьма скептически относятся к идее «хороших русских». Признаться, и мы сами внесли в такое отношение свою лепту. Но затяжная война заставляет нас думать о помощи не только украинцам, но и беженцам из России. Еще в мае 2022 года мы с **Михаилом Ходорковским** основали Российский комитет действия (РКД), желая создать гражданам России, отвергнувшим путинский режим, юридические условия для нормальной жизни на Западе. Ныне люди с российскими паспортами ущемляются в правах, и одной визой здесь не обойтись: немало сложностей с получением различных документов, открытием банковских счетов…

Так родилась идея построить виртуальный «русский Тайвань». Это никоим образом не правительство в изгнании – прав представлять 140 миллионов человек нет ни у кого! Чтобы преодолеть устойчивое неприятие россиян западным и особенно украинским обществом, необходимо создать объединение граждан России, готовых окончательно порвать с путинским режимом. Для этого требуется документальное оформление, и первым шагом на этом пути была Берлинская декларация, которая в более развернутом виде зафиксировала мою пятисекундную скороговорку – война преступная, режим нелегитимный, Крым украинский.

Подписание такого документа четко фиксирует разрыв с путинской Россией.

Следующим шагом должна стать положительная реакция западных стран на идею формирования «русского Тайваня» – появление нового документа, не безликого нансеновского паспорта, о котором сейчас любят вспоминать, а конкретного документа, фиксирующего, что этот человек является частью западного общества. По сути, это признание другой, свободной России, в какой-то мере аналог свободной Франции де Голля. Это позволило бы людям обустроиться в свободном мире и создать социально-политическую общность, возможно, даже в два-три миллиона человек. Такая четко очерченная группа,

противостоящая путинской пропаганде, помогла бы создать позитивный фон во многих западных странах.

Однако до выдачи документов «хорошим русским» еще далеко. Этот процесс идет тяжело, поскольку Европа и Америка пока не готовы признать, что находятся в состоянии войны с Россией. Путин воюет с НАТО, а вот НАТО делает вид, что с Путиным не воюет. И эта асимметрия заставляет страны НАТО вести сдержанную политику во многих вопросах. Хотя ясно, что необходимы серьезные шаги по ограничению легитимности российского государства – в частности, непризнание легитимности Путина как президента. Давно пора ущемить путинскую Россию в ее международных правах: идет война, а на войне, чтобы победить, надо воевать по-настоящему.

Между тем именно «русский Тайвань» мог бы стать важной частью коалиции. Мы пишем, что путинский режим научился обходить санкции с помощью подставных фирм и третьих стран, получающих свою выгоду. В свободном мире, где нет торговых ограничений (войны-то формально нет!), остановить этот процесс затруднительно, однако можно нанести серьезный ущерб путинской военной машине, оттянув из нее единственный незаменимый компонент – мозги!

Число специалистов в России, способных эффективно работать на войну, вести необходимую научно-исследовательскую и инженерную работу, рисовать чертежи или делать ракеты и дроны, крайне ограниченно. Ничуть не оправдывая этих «спецов», я считаю, что надо дать им шанс перейти на сторону свободного мира.

Влившись в «русский Тайвань», многие из них нашли бы себе работу по профессии и делали свои чертежи уже не для того, чтобы убивать украинцев, а для того, чтобы защищать их и весь свободный мир от путинской агрессии. Реализация этого проекта нанесла бы огромный ущерб путинской военной машине! Это, кстати, ответ тем оголтелым критикам идеи «хороших русских», которые утверждают: «Только в украинских батальонах русские смогут искупить свою вину». Мало кто может пойти добровольцем в эти батальоны, но многие могут внести ценный вклад в победу.

Война, а тем более современная война, выигрывается не только на поле боя. Необходима финансовая, экономическая, техническая, компьютерная поддержка.

Мы видим огромный объем самых разных функций, в которых путинский режим достаточно уязвим. Помимо ученых, инженеров и компьютерщиков есть еще российские финансисты, которые сейчас по долгу службы находят удачные способы обхода санкций, а на досуге мечтают перебраться в свободный мир и работать не боясь, что тебе дышат в спину чекисты.

Мне кажется, что создание зарубежной свободной России позволит нам успокоить западных горе-геополитиков, боящихся распада России в случае украинской победы и коллапса путинского режима. Как известно, крах любой диктатуры приводит к необходимости смены бюрократии, управленческого аппарата. И как раз здесь, на Западе, можно сформировать тот самый кадровый резерв, который минимизировал бы негативные последствия распада прежней власти.

Политические плюсы создания «русского Тайваня» очевидны. Но успех этой акции упирается в две проблемы. Первая, повторю, – медлительность западной бюрократии, очевидная инерция общественного мнения в Украине и на Западе по отношению к россиянам в целом. Вторая – у российской оппозиции пока нет общего понимания, что это единственный способ участия в политической жизни. Всё остальное – во многом лишь имитация активности, и после 17 марта наступит полная ясность. Впрочем, понятно, что какие-то куклы политического театра еще будут действовать и будет идти обычный фиктивный процесс, отвлекающий активных граждан от участия в реальной борьбе с режимом.

Сегодня, когда убийство Навального подвело черту под вопросом о том, что можно сделать в России, а критическая масса противников Путина оказалась на Западе, самое время объединиться вокруг идеи виртуального «русского Тайваня», а может, и не только виртуального: как знать, вдруг где-то найдется небольшая территория для поднятия бело-сине-белого флага…

Гарри Каспаров, kasparov.ru

***

№ 2.465-3

Нужен еще и огонь

2024-03-08

ГАРРИ КАСПАРОВ

Три волны российской оппозиции.

Писать новейшую историю России, конечно, еще рано. Но можно и нужно делать какие-то выводы и обобщения: с момента распада СССР прошло уже более 30 лет. К тому же многие события этих лет так или иначе связаны с предыдущей историей России, особенно советской.

Давно уже стало общим местом говорить о том, что путинский режим имеет ельцинские корни. Спорить можно лишь о глубине этих корней. В целом же очевидно, что основы нынешнего тоталитаризма закладывались именно тогда, в 90-е.

Но такое определение страдает неполнотой: можно подумать, что трансформация власти была неизбежна и предопределена заранее всем ходом российской истории. На самом деле укрепление путинской диктатуры шло вовсе не по накатанной дорожке, и на разных этапах отдельные слои российского общества этому сопротивлялись – точнее, имели другую повестку дня, которая, к сожалению, не реализовалась. Что это были за этапы?

Вспомним, что происходило в стране после начала Второй чеченской войны и взрывов домов – событий, которые привели Путина к власти. Я бы отметил три основные попытки переломить ход истории. Сейчас, после убийства **Алексея Навального**, это вдвойне актуально, поскольку многие говорят, что с уходом Навального закончилась эпоха. Понятно: то, за что боролся Алексей, на данном этапе завершилось. Однако Навальный появился не на пустом месте.

1)

Первая попытка что-то изменить была в начале нулевых, когда власть Путина еще не абсолютизировалась и была скомбинированной: премьером являлся

Касьянов, главой администрации – Волошин, имела мощные рычаги влияния «ельцинская семья». Влиятельны были и олигархи, ряд которых представлял собой ориентированную на Запад альтернативу, гораздо более современную и демократичную. Эта прозападная оппозиция Путину и его подельникам действовала не извне, а из недр режима.

Но олигархи проиграли сражение.

Наиболее памятные эпизоды: разгром НТВ и ТВ-6, изгнание из страны Гусинского и Березовского, а в финале – разгром ЮКОСа, посадка на долгие годы Ходорковского и упразднение его «Открытой России». Битва с ЮКОСом отличалась особой ожесточенностью. Это была борьба за вектор дальнейшего развития: либо открытая западная модель, либо закрытая российская, с весомой коррупционной составляющей и засильем спецслужб. На плаву остались только те из олигархов, кто готов был перейти в подчиненное положение, стать заложником государства. Так завершился первый этап противостояния Путину.

Накануне своего второго срока Путин уволил Касьянова, а до этого – и Волошина, сосредоточив бразды правления в своих руках. Год спустя я основал общественное движение «Объединенный гражданский фронт», у которого вскоре появилось более 50-ти региональных отделений. В 2006-м мы создали внеидеологическую оппозиционную коалицию «Другая Россия» и начали проводить «Марши несогласных» под лозунгами «Россия без Путина!», «Долой власть чекистов!», «Нет полицейскому государству!» и т.д. Кроме того, занялись подготовкой «Программы национального согласия».

Ту нашу идеологически пеструю коалицию, наверное, правильнее всего назвать разночинско-демократической. В нее вошли и правозащитники, и политики новой волны, и старожилы, оставшиеся на обочине политической жизни, и многочисленная молодежь, не желавшая принимать путинские правила игры. Они сплотились вокруг простого, понятного лозунга: «Честные выборы». У этого широкого движения был шанс остановить сползание государства к диктатуре. Не стихали протестные акции и у либерального фланга. Власти нервничали: они еще не готовы были к тотальному подавлению протестов. Беспредел силовиков только набирал обороты. Когда в конце 2005 года мы пришли согласовывать демонстрацию, милицейские генералы говорили с нами еще очень уважительно, а спустя семь лет нас уже били на улице сержанты.

В конце 2008 года мы с **Борисом Немцовым** основали демократическое движение «Солидарность» с такими целями: освобождение политзаключенных, мирные уличные акции протеста, информационно-просветительская деятельность, избирательные кампании. Нашим политическим принципом был «отказ от сотрудничества с властью», а программными тезисами – отставка Путина, расследование деятельности его

дружков-коррупционеров, принятие закона о люстрации, народовластие, европейские стандарты жизни и т.д.

Пиком антипутинских выступлений, организованных «Солидарностью», стал 2011 год. Недовольство людей копилось уже с сентября, когда объявили о грядущей «обратной рокировке» Медведева с Путиным, а триггером для протестов послужила откровенная фальсификация декабрьских выборов в Госдуму. Московский средний класс отвергал и нечестные выборы, и перспективу возвращения Путина в Кремль. Мы сумели четко отреагировать на недовольство людей и подхватить вспыхнувший общественный протест, что было закономерным итогом нашей многолетней работы.

Тогда же возникла коалиция и с Навальным – с его риторикой и энергетикой движение получило дополнительный импульс. В том декабре у нас был определенный шанс, но мы его упустили. На этом история второго этапа, по сути, закончилась. В 2012-м еще работал Координационный совет оппозиции, но идея объединения различных политических сил себя исчерпала, и власть уже понимала, как с нами бороться. Кстати, внутри Координационного совета решающую деструктивную роль сыграла «либеральная тусовка» во главе с **Ксенией Собчак**.

Одна из причин неудачи этого многообещавшего движения лежит на поверхности: оно не смогло выйти за пределы политизированной части общества и охватить миллионные массы людей. Важно и то, что на всех этапах дело губил оппортунизм так называемых системных либералов и **Григория Явлинского** с его партией «Яблоко» – в решающие минуты, когда политическая ситуация качалась, эти светочи российского либерализма (имя им – легион) всегда приходили на помощь Путину. В итоге до 24 февраля 2022 года немалая часть российской интеллигенции была на стороне Путина как «меньшего из зол»...

3)

Затем начался третий этап – это Алексей ***Навальный***, его Фонд борьбы с коррупцией и громкие расследования, его команда и сторонники. Это уже другие люди – молодой креативный класс, порой довольно смутно представляющий себе, что было в СССР и даже в 90-е годы. Класс, требующий определенных гражданских свобод и ориентированный на Запад. Навальный стал символом этой новой попытки. Она была менее жесткой с точки зрения конфронтационности и напрямую режиму Путина не угрожала. Противостояние было сравнительно локальным: навальнисты участвовали в местных и региональных выборах, а также активно агитировали избирателей за «Умное голосование», чтобы снизить результаты партии власти «Единая Россия».

Тем не менее это была альтернатива, просуществовавшая несколько лет. Но затем власть решила, что даже это никому не нужно. Тут надо сказать, что и

попытка как-то облагородить российскую политическую жизнь сопровождалась очередным предательством российских либералов: они снова сочли, что гораздо спокойнее жить при диктаторе, чем делать ставку на «не пойми кого».

Вот так, после трех безуспешных попыток, мы и оказались там, где находимся сейчас. И, между прочим, центры оппозиции за рубежом отражают эти три периода. Почему же самые разные по своей сути объединения и разные люди не смогли остановить движение Путина к фашизму?

Конечно, в этом есть большая вина российских системных либералов и либеральной интеллигенции. Конечно, идея сопротивления не овладела массами. Конечно, большую роль сыграла неудачная международная конъюнктура, которая укрепляла позиции Путина и не давала никаких надежд на то, что Запад будет оказывать давление и препятствовать опасному крену России. Запад попросту игнорировал очевидные тренды – при Обаме и Меркель капитулянтский процесс принял необратимый характер.

Но есть и еще одна причина, ныне ставшая очевидной. Это, наверное, общий знаменатель наших неудач, поскольку и у олигархической фронды во главе с Ходорковским, и у политической окрошки, которую собирали мы с Немцовым, и у движения Навального при всех различиях было нечто общее: ни одна из этих попыток не предусматривала роспуск империи!

Даже в моей, самой радикальной, версии преобразований отсутствовал ярко выраженный антиимперский элемент. Сегодня пришло понимание: любая попытка изменить ситуацию в России, не предусматривающая ликвидацию имперского алгоритма власти, обречена.

Единственный шанс вывести Россию из исторического тупика я вижу в том, чтобы после смены власти расширить программу реформ и полностью искоренить многовековой имперский механизм управления.

Итак, за минувшие почти четверть века было три волны российской оппозиции. Слегка перемешиваясь и подталкивая друг друга, волны накатывали на кремлевскую крепость – и все безуспешно. Как выяснилось, одной воды мало – нужен еще и огонь.

Гарри Каспаров, «Фейсбук»

***

№ 2.466

Вашингтонское политико-военное землетрясение

12 марта 2024

2024-03-13

Илларионов

Вчера в г. Вашингтоне, округ Колумбия, США, произошло небольшое политико-военное землетрясение. Тем не менее сила его оказалась достаточной, чтобы, похоже, похоронить конструкцию стратегии администрации Байдена в отношении военной помощи Украине, столь тщательно выстраивавшуюся ее сотрудниками в течение нескольких последних месяцев.

Вчера Белый дом заявил о выделении нового, 55-го, пакета военной помощи Украине по каналу PDA на сумму в 300 млн.дол. Следует заметить, что это первый первый пакет поставок по этому каналу за два с половиной месяца – с 27 декабря 2023 г. и крупнейший – начиная с 21 сентября 2023 г. В последние три месяца 2023 г. размеры пакетов PDA не превышали 250 млн.дол.: 200, 150, 125, 100, 175, 200, 250 млн.дол. соответственно. В дополнение к пакету PDA вчера Байден впервые также подписал разрешение на выдачу Украине военного кредита на 126 млн.дол.

Что произошло?

Как известно, на протяжении нескольких последних месяцев высокопоставленные сотрудники администрации в режиме нон-стоп настаивали на том, что у Белого дома больше не осталось средств и полномочий на новую военную помощь Украине, что склады армии США катастрофически опустошены, что безопасность страны и готовность американских вооруженных сил оказались под угрозой, что все проблемы может решить лишь направленный в Палату представителей Конгресса билль, реалистичная оценка военной помощи для доставки в Украину в котором не превышает 5 млрд.дол.

Сам Байден использовал и свое обращение по поводу второй годовщины широкомасштабной путинской агрессии 23 февраля и свое выступление в Конгрессе 7 марта для предъявления жестких требований избранным представителям американского народа: «Конгресс должен проголосовать билль», «Дайте мне билль».

На все предложения со стороны конгрессменов, экспертов, журналистов, общественности в адрес администрации использовать для срочной помощи Украине иные инструменты, как-то:

1) - передать по каналу PDA оружие в пределах 4.2 млрд.дол., выделенных Конгрессом, но заблокированных Белым домом;

2) - направить на закупки вооружения остающиеся у администрации 7.9 млрд.дол. по каналу USAI;

3) - включить действие канала EDA (передача излишков оружия, не используемого в вооруженных сил США и отправляемого на утилизацию);

4) - предоставить военные кредиты;

5) - продлить действие ленд-лиза;

6) - начать продажи оружия и военной техники;

ответ администрации был одним: НЕТ! НЕЛЬЗЯ!

— Воспроизводить еще раз аргументацию, почему «нельзя», – в силу ее очевидной нелепости – сейчас уже бессмысленно.

12 марта вся эта тщательно создававшаяся Белым домом и поддерживавшаяся день и ночь пропагандистскими ресурсами конструкция рухнула.

Причем рухнула настолько блистательно, что утомленные постоянной ложью высокопоставленных представителей администрации журналисты ласково поинтересовались у пресс-секретаря Пентагона генерала Райдера: «Не кажется ли вам, что в этом вопросе вы теряете доверие?»

Крушение пирамиды лжи сопровождалась серией удивительных «выбросов» и «толчков».

Еще буквально накануне вчерашней катастрофы, 11 марта, «Политико» опубликовало очередной вброс из байденовской администрации, в соответствии с которым «финансовая дыра» для пополнения военных запасов армии США якобы достигла 10 млрд.дол. (на самом деле, поставки военной помощи Украине оказались не больше объемов пополнения запасов, а меньше, причем на 6.2 млрд.дол.).

Утром 12 марта ряд солидных СМИ – «Рейтер», «Форбс», «Файненшл Таймс», «Политико» – опубликовали, казалось, обычные утечки от сотрудников Пентагона (одного, двух, четырех – в зависимости от издания), в соответствии с которыми новый пакет помощи должен был составить 400 млн.дол. и включать в себя АТАКАМСы. В течение нескольких часов изумленные читатели могли следить за последовательной корректировкой сообщений, в ходе которой сумма пакета металась как показания кардиограммы у предынфарктного больного – 400 млн., 350 млн., 200 млн., пока, наконец, не застыла на отметке 300 млн.дол., а из самого пакета помощи не исчезло упоминание АТАКАМСов.

В утренних сообщениях информационных агентств отсутствовало какое-либо упоминание источника средств для предоставляемой помощи. Затем появился источник средств, представленный в довольно экзотическом виде как некие «фонды армии США»; как кредиты, «полученные Пентагоном за недавние приобретения»; как возвращение выплаты Пентагону по одному из кредитов. После этого в сообщениях агентств появилось упоминание канала PDA. И, наконец, на закрытом брифинге в Пентагоне была обнародована версия о якобы сбережениях, полученных в результате экономии на производившихся Пентагоном закупках. Мол, при покупке 120 тыс. 25мм снарядов их планировалось покупать по 130 дол. за штуку, а в итоге удалось приобрести за 93 дол.

Хотя сама подобная история в принципе могла иметь место, она не дает удовлетворительных объяснений поставкам военной помощи именно по этому каналу. Более того, она усугубляет и без того неприглядную картину. Во-первых, в ходе упомянутой сделки можно было сэкономить примерно 4.5 млн.дол, но никак не 300. Во-вторых, последняя партия 25мм снарядов была отправлена в Украину еще в апреле 2023 г. Следовательно, такие закупки (если они и осуществлялись) происходили до этой даты, и потому, если какая-либо экономия и могла быть получена, то никакой внезапно обнаруженной новостью она в принципе стать не могла, о ней стало бы известно не в последние несколько дней, а, как минимум, год назад. Наконец, самая главная причина заключается в том, что поставки военной помощи по PDA осуществляются не путем закупок вооружения, а путем отгрузки с военных складов материалов, оцениваемых по балансовой стоимости. Таким образом, процедура переоценки военной помощи по PDA на 6.2 млрд.дол., о которой заместитель пресс-секретаря Пентагона С.Сингх объявляла в июне прошлого года, выглядит хотя и необычной, но все же возможной. А вот получения средств в результате экономии на закупках для поставок по PDA быть просто не могло.

Список несуразностей, предложенных официальными лицами для объяснения «внезапно обнаруженных 300 млн.дол.» можно продолжать, но и сказанного достаточно.

Возможно, лишь нерядовым нервным напряжением, вызванным необходимостью столь неуклюже предлагать столь недостоверные объяснения, можно объяснить внезапную неспособность генерала Райдера ответить на трижды повторенный несложный вопрос журналистки Карлы Бабб: «Нельзя ли в рамках имеющихся у Пентагона ресурсов на 4.2 млрд.дол. поставить в Украину оружие и боеприпасы, не используемые в настоящее время в вооруженных силах США, запасы которых не предполагаются к замещению и пополнению?»

Что же произошло?

Судя по потоку несовпадающей и противоречивой информации, судорожно выплескивавшейся в течение вчерашнего дня, окончательное решение о предоставлении помощи было принято в последний момент.

Судя по последовательности брифингов в Пентагоне и Белом доме, по постоянно менявшимся величинам пакета и его наполнении, борьба шла до самого последнего момента.

Поскольку утечки информации о 400-миллионном пакете с АТАКАМСами шли с ссылками на сотрудников минобороны, можно предположить, что именно Пентагон выступал за более крупный пакет помощи с включением в него дальнобойных ракет.

Окончательная версия более скромного пакета без ракет, скорее всего, является результатом окончательного решения Салливана.

Сам же факт внезапного выделения пакета помощи Украине – в нарушение проводившейся до этого стратегии байденовской администрации – свидетельствует о каких-то важных событиях, заставивших Белый дом пойти на довольно унизительный для себя отказ от проводившейся им в течение двух с половиной месяцев политики циничного шантажа одновременно Украины и Конгресса США.

Возможно, в какой-то степени повторились события февраля-апреля 2022 года, когда вместо ожидавшегося в Вашингтоне и Москве краха украинской государственности Украина выстояла, а лидером коалиции ее сторонников стала Великобритания во главе с Борисом Джонсоном.

Тогда после двухмесячной предельно сдержанной позиции администрация Байдена энергично оттеснила британцев, подменив Лондонскую конференцию доноров на Рамштайн, сопроводив свои действия ежедневной мантрой пресс-секретаря Белого дома о том, что «лидером свободного мира является не кто-либо, а именно Байден».

Два года спустя история в основных чертах, похоже, повторяется вновь.

Двух-с-половиной-месячная блокада Украины с одновременным натиском российских войск на фронте не дали желаемых результатов.

В условиях болезненного поражения на фронте, тяжелейшего снарядного голода, массированной иезуитской пропаганды Украина смогла выстоять, стабилизировать линию фронта и даже перейти в тактические, но весьма болезненные для противника контрнаступления.

При этом даже в такой тяжелой ситуации Украину не смогли вынудить пойти на переговоры с агрессором, на что в условиях катастрофической ситуации с боеприпасами, очевидно, делалась ставка как в Вашингтоне, так и в Москве.

Следует заметить, что впервые за два года войны, через полтора месяца с начала блокады администрацией Байдена поставок военной помощи Украине,

Путин прямо заявил о проводимых им с Белым домом переговорах о прекращении военной помощи Украине:

«А что решать-то? Всё очень просто. У нас, повторяю, есть контакты по линии различных ведомств. Я Вам скажу, что мы говорим на этот счёт, и что мы доводим до руководства США: если вы действительно хотите прекратить боевые действия, вам нужно прекратить поставки вооружения – всё закончится в течение нескольких недель, вот и всё, и тогда можно договариваться о каких-то условиях, перед тем как вы это сделаете – прекратите».

Однако прекращение военной помощи со стороны США, какое требовал Путин и какое (в течение двух с половиной месяцев) осуществлял Байден, не привело к желаемой цели. Украина выстояла и не сдалась.

Другим элементом байденовской политики стал де-факто паралич в деятельности т.н. «коалиции Рамштайн», формирование и успех чешской коалиции по приобретению и поставке крупной партии боеприпасов в Украину.

Иными словами,

> — начала формироваться коалиция европейских партнеров Украины по оказанию ей военной помощи фактически без участия США.

Еще одним чувствительным шагом Европы стало объявление Евросоюзом о предоставлении крупного пакета военной помощи Украине на 5 млрд.дол.

Нетрудно увидеть в резко активизирующейся военной деятельности Европы ее реакцию на прозвучавший из далекой Южной Каролины намек Трампа на то, какой может быть политика его администрации в случае его избрания президентом США.

В результате всех этих событий перед администрацией Байдена замаячил риск оказаться, как минимум, в информационных аутсайдерах тогда, когда капризная военная фортуна, возможно, совершила свой очередной поворот, а предвыборная кампания в США вышла на новый уровень.

Возможно, ответом именно на эти события и стало вчерашнее политико-военное землетрясение, приведшее администрацию Байдена к отказу (возможно, временному) от своей изоляционистской политики, скоропостижному провозглашению скромного пакета военной помощи Украине и решению о предоставлении ей небольшого военного кредита.

***

№ 2.467

Основні теми доби 17.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ У РФ відбулися "вибори Путіна", який заздалегідь прибрав усіх можливих конкурентів насамперед опозиціонера Навального. За умов тотального фальшування, вкидання бюлетенів, "каруселей" та примусу до "голосування" на окупованих територіях, Путіну "намалювали" понад 87% голосів, за явки 77%. ЦВК РФ оголосила про 1,2% пошкоджених бюлетенів попри повідомлення про повсюдне їхнє псування виборцями.

"Акція" опозиції "південь проти Путіна", в якій взяли участь кілька десятків тисяч виборців, мала лише зворотний ефект і допомогла владі "намалювати явку".

Лідери більшості країн Заходу назвали "вибори" "недемократичними" але попередили, що не визнаватимуть лише "голосування" на окупованих територіях.

З перемогою Путіна привітали лідери Білорусі, Азербайджану, Куби, Ірану, Сирії, Північної Кореї та Папа Римський Франциск.

Путін після закінчення "голосування" з'явився у своєму "виборчому штабі", де заявив про смерть Навального, що "це погано, але ув'язнені часто-густо вмирають, у США тощо".

Він знову погрожував НАТО ядерною зброєю й пообіцяв створити в Україні "санітарну зону" у якій будуть знищуватися засоби враження натівського

зразка. Він також оголосив, що тих, хто псував бюлетені, буде притягнуто до кримінальної відповідальності, а добровольців з РДК та Легіону "Свобода Росії", що ведуть бойові дії у прикордонній зоні з Україною – знищено як зрадників.

Під час "виборів" у невизнаній "Придністровській молдавській республіці" дроном було пошкоджено російський військовий вертоліт. Молдавська влада запевнює, що він вже кілька років був у неробочому стані.

2️⃣ Російська армія володіє стратегічною ініціативою на полі бою в Україні. За повідомленням DeepState Live Map, підрозділи ЗСУ були вимушені залишити кілька позицій у селі Орлівка на захід від Авдіївки, та відійти з основної лінії російської оборони у селі Вербовому на Запоріжжі. Тривають жорсткі бойові зіткнення в околицях Бахмута, на південь, захід та північ від Донецька, а також на південь від Великої Новосілки. Зусилля російських військ з ліквідації плацдармів на лівому березі Дніпра на Херсонщині знову були марними.

3️⃣ Росія знову завдала ударів ракетами ОТРК "Іскандер-М" по Миколаєву. Вночі підрозділи ППО збили 17 з 22 безпілотників-камікадзе типу "Shahed", якими Росія атакувала інфраструктурні об'єкти у 6 областях України. Не вдалося збити 5 ракет "земля-земля" комплексів ППО С-300, та 2 крилаті ракети "повітря-земля" Х-59.

4️⃣ Міністр енергетики Галущенко оголосив, що контракт з Газпромом на прокачування газу до Європи не буде подовжено після грудня 2024, коли він втратить чинність. З його слів, українська газотранспортна система здатна працювати без російського газу.

6️⃣ Польські фермери (рольники) заблокували 2 автомагістралі на кордоні з Німеччиною і далі блокують кордон з Україною. Вони вимагають скасування геть усіх "зелених" норм, що запроваджено Єврокомісією, та заборони імпорту до ЄС усієї агропродукції, що не вироблено в країнах блоку.

На польско-українському кодоні через блокування очікують перетину 1.1 тис.вантажівок. Акції фермерів відбуваються під час посівної кампанії, коли кожен день має значення для врожаю.

7️⃣ У низки країн ЄС не вистачає коштів, щоби досягти нормативу НАТО у 2% витрат на оборону. Насамперед це стосується Іспанії, Італії та Бельгії, які мають величезний державний борг. Уряд Німеччини планує довести витрати до 2% у 2024 році.

***

№ 2.468

Да здравствует император? Здравствует, но со своими нюансами.

2024-03-18

Тышкевіч

Выборы в России прошли так как и планировалось в Кремле. Рейтинг Путина позволял не манипулировать голосами. Это если бы выбирали президента.

А тут речь шла о легитимации царя.

Поэтому критичными были явка и процент голосов за Путина, который не мог быть меньше чем на любых предыдущих выборах. При этом цифры воспринимались не как результат электорального процесса, а как мерило лояльности местной власти (как губернатора, так и местных элит) новому-старому губернатору. Поэтому даже в проблемных регионах и явка и голоса «за» зашкаливали. Особенно показательно выглядит картина по регионам, где

по объективным причинам явку «нагнать» было сложно. Там за Путина якобы проголосовали все кто может ходить или вообще двигаться.

> Например, та же Бурятия, имея меньший процент явки (что логично, учитывая сложную ситуацию с протестами) даёт близкие к рекордным показатели. Как, впрочем и Брянская, Белгородская и Курская области.

Второе отличие формата «выборы царя» - отношение к конкурентам.

Рядом с императором не может быть фигуры, которую подданные могут воспринять как потенциальную альтернативу. Значит все конкуренты довольствуются малым процентом. Причём процентом, который находится ниже «проходного барьера» для партий на думских выборах. Тоже логично — политическая жизнь возможна исключительно по соизволению царя. И он определяет кто будет иметь больше «голосов» в парламенте. Исключение — монархисты (сегодня Единая Россия), которые своего кандидата не выставляли.

У остальных Путин будет забирать даже часть их электоральной и идеологической базы:

1. Коммунистам

отведена роль «свистка на чайнике» для стариков. С постепенным вымиранием электоральной базы будет вымирать и их позиция в российской политике. А выход на более молодых, основанный на мифе про СССР как «великую страну» заказан — эта идеологема уже используется Путиным.

2. ЛДПР

Возможно, самая печальная участь в среднесрочной перспективе. Эта партия последние 20 лет всегда выходила с более радикальными, более националистическим чем у Кремля лозунгами. И имела своего избирателя.

Но в 2023-24 годах, Путин решил приручить «проблемную» для него электоральную группу условных «российских имперцев-радикалов».

Вначале не оставил там ярких фигур (Стрелкова можно пока не учитывать), а потом сам царь начал заигрывать с «ветеранами», «добровольцами», «защитниками России». Заигрывать, даже пугая часть своего окружения. Например, тезисом о «новой элите» страны. Соответственно, ЛДПР как проект исчерпал себя. Не может быть более радикальных патриотов, чем сам «царь батюшка».

3. Условные либералы

Сразу оговорюсь, не стоит их воспринимать как идейно родственным либералам европейского пошиба. «Тут иное» - это люди, которые не отрицают

имперских идеологем, но выступают лишь за более либеральные механизмы их реализации. Группа постоянна и стабильна — их количество колеблется в районе 20%. Но, поскольку Царь играет на другом поле (имперцы), эта группа не должна иметь единого центра сборки. Значит её будут дробить. С одной стороны большой (как для этих выборов) процент отдали Даванкову. И он может стать одним из лидеров «парламентских» либеральных проектов. С другой, не списали в утиль Нечаева. То есть даже у «думских либералов» будет конкуренция между собой. Часть (но не сразу, а когда надо будет запускать уличные акции якобы протеста) отдадут Надеждину. Он засветился, но при этом продемонстрировал абсолютную управляемость. Останется группа, которая ориентируется на лидеров в эмиграции. Она не опасна исходя из динамики грызни между российскими эмигрантами. Проще говоря, условные 5% «кухонных демократов, слушающих «вражеские голоса» даже нужны. Выпуск пара и показательные посадки кого-то из этой группы с чётко определённой периодичностью.

4. Есть изменения и в отношении с группами элит

Об этом мы с Vadym ***Denysenko*** говорим последние месяцы. (Кстати, сейчас по выборам он написал текст раньше меня :-)). Власть Путина до 2023 года была властью «арбитра» между группами влияния. То есть посредника в разрешении споров, фигуры, которая, пусть и была выше, но старалась находить в конфликтных ситуациях компромиссное решение. При этом Путин не давал усилится одной из групп, чтобы не было искушения заменить его.

Формат царя несколько иной.

Башни Кремля могут обращаться к Путину. Но уже не информируя о проблеме, а «прося защиты». Царь может миловать и казнить. И Царь может менять своё мнение.

1) — То есть концепция **«арбитр»-гарант договорённостей** уходит в прошлое.

2) — Вместо неё **«благосклонность царя — гарант твоих позиций»**.

Функции арбитража останутся, но появляется опция решения по принципу желания одной персоны.

На первый взгляд, ситуация для Путина прекрасна.

И «патриоты России» будут утверждать, что ситуация прекрасна и для РФ (точнее Российской Империи в её новой ре инкарнации).

Но есть **несколько особенностей и вызовов, которые сегодня не разрушают эту страну, но, в комплексе закладывают мину замедленного действия под её основы**.

Среди ключевых:

5. Выстраивание пирамидальной системы с уменьшением уровня делегирования полномочий

Путин-арбитр может разделять сферы ответственности. Путин-царь должен замыкать всё на себе.

Причём система будет меняться «снизу» - чиновникам желательно получать одобрение своих действий на самом верху. То есть количество обращений начнёт увеличиваться. В том числе даже по абсолютно ничтожным поводам. В условиях разрастания кризиса престарелый монарх может просто не успевать принимать решения. Это не разрушает страну, но создаёт проблемы в её развитии даже в мирное время.

Кроме того, **страх перед царём — хороший мотиватор лояльности лишь до тех пор, пока не появляется возможность «слить царя»**.

6. Кадры и противоречия внутри системы

Путин выстраивает царство. Где, кроме царя есть «бояре».

То есть **происходит капсулирование системы на самом его верху** (умное слово не моё — честно украл у Вадима).

> 1) — А это означает, что в перспективе 4-5 лет останавливаются социальные лифты.
>
> 2) — И тут имеем «мину под системой» -- активность «технократов» (группы Грефа-Кириенко) по подготовке новых элит. Пока подающий надежды управленец молод, он может расти, выстраивать свою карьеру. Но до определённого уровня.

Архаичная закапсулированная система предполагает реализацию старого анекдота времён СССР «у генерала тоже есть дети». Далее капсулируется уровень до которого успела «дорасти» молодая поросль. **И социальная лестница для новой генерации управленцев становится на несколько ступеней короче.**

Как результат, получаем «медленно закипающий чайник» закопанный в основании пирамиды власти.

7. Кадры и разум

Ещё один побочный эффект персонализации системы.

> 1) — Социальные лифты иногда будут закидывать на верх отдельных управленцев.

2) — Но **выбор между «умным, но самостоятельным» и «идиотом, но лояльным» всегда будет в пользу второго**.

Так

постепенно уничтожается система реализации принятых решений.

Кстати,

— **первые ласточки процесса уже описаны в начале этого текста.**

1) — С точки зрения работы с населением в проблемных регионах можно было «сыграть в альтернативу» либо в «демонстрацию проблем» - показать несколько меньшие, чем в среднем по РФ результаты. На такое (лишь частично) осмелились лишь в Новосибирской и Свердловской областях.

2) — В остальных регионах сработали по алгоритму «все пришли — все за Путина». И местные жители (те же участники протеста) должны в это поверить.

Но выборы — мелочь — недоверие к результатам (если такое будет) нивелируется работой МВД и ФСБ.

Ключевой вопрос в поведении управленцев, которые будут стараться понравиться царю и бояться самостоятельных решений.

1) — В спокойное время это не создаёт больших проблем.

2) — В кризисные периоды, такое «ожидание указаний» лишь усугубляет ситуацию.

Кстати, пример такой деградации системы есть — это окружение Лукашенко.

8. Технологическая отсталость России

Ситуация тут лишь ухудшается. Даже «разворот на восток» привёл к привязке российской экономики к китайской (пока лишь частично), но не решил проблемы «технологического голода». «Товарищи из КНР» охотно покупают сырьё и продают свою продукцию. Но передавать сложные технологические товары для российской промышленности не спешат.

Для выхода из ситуации России необходимы грамотные управленческие решения и работа сразу с несколькими направлениями (те же США, ЕС, КНР, Япония).

Но, смотри выше,

1) — быстрые решения ***при царе не всегда будут***,

2) — а способности окружения постепенно ***деградируют***.

Поэтому пик развития путинской системы, вероятнее всего придётся на ближайшие год-два (формирование «монархии»).

Дальше пойдёт постепенное затухание. Как системы управления, так и страны.

Речь идёт о годах и, возможно паре десятилетий. Скорость будет зависеть от отношений с соседями (в том числе завершения войны в Украине) и от того насколько эти соседи (в том числе, или в первую очередь, Украина) смогут стать успешными и динамично развиваться.

***

Что будет после выборов Путина? Логика создания нео-царизма

Відео

Завершились выборы президента России. Предсказуемо, победу отдали Путину. Но озвученные результаты заставляют задаться вопросом

1) — "а сколько на самом деле человек проголосовало за Путина?".

Ещё один, не менее важный вопрос -

2) — "что дальше будет с Россией" Да и с соседями.

В качестве попытки ответа я расширил тезисы своего утреннего текста, добавив отношения со странами бывшего СССР, остановившись на вопросах войны. В частности сколько Россия может воевать, когда и почему возможны переговоры. Завершил небольшим блоком о факторах, которые могут привести к быстрому краху выстраиваемого политического режима в РФ.

00:00 Начало.

01:10 Выборы царя или президента — ключевые отличия. Позиция элит — гарантировать явку и написать высокий процент. И почему Путин должен дать медали организаторам акции «Полдень против Путина»

04:25 Выборы царя — не может быть альтернативы. Почему оппонентам приписан малый процент. Перспективы КПРФ и ЛДПР на фоне выбора Путиным второй электоральной опоры.

08:40 Российские либералы. Задача создать точки раскола и раздробить электоральную группу. Будет «парламентская» конкуренция вокруг Нечаева и Даванкова. Улицу могут отдать подконтрольному Надеждину. Часть останется под влиянием эмигрантских центров и части позволят быть «несогласными на кухнях»

11:52 Отношения с группами элит. Тут изменения кардинальны. Вместо арбитра появляется царь Вместо компромиссов между «Башнями Кремля» появляется «воля монарха». И, на место информирования приходят «челобитные»

13:33 Второй аспект — капсуляция элит. Есть Путин, и есть бояре. Пару слов о преемниках Путина и о том, как реализуется анекдот про «детей генералов».

15:37 Три фактора, которые ведут к деградации системы: остановка социальных лифтов, пирамидальная система, завязанная на реакцию одного человека, появляется «обойдённая в желаниях» «башня Кремля» (группа Грефа-Кириенко), происходит выбор лояльных вместо умного и, наконец.

19:17 Технологическая отсталость РФ. Почему без «победы» в Украине и фиксации своего геополитического статуса Россия не будет развиваться. Фактор торговли с Китаем как повторения обмена бусиков на золото. Выход из западни — либо высокий геополитический статус либо крайне разумные и элиты страны.

21:33 Царь в Кремле. Что меняется для зависимых государств. Для Лукашенко ситуация плоха — у царя может быть лишь вассал, который должен низко поклониться. Для Пашиняна — вызовы и попытка закрутить гайки. Для Центральной Азии — игра на дестабилизацию отдельных стран. Для

Африканских партнёров России — много, очень много российских денег. И лирическое отступление по Армении: русские умудрились взбесить французов и вместо «европейского адвоката» получили принципиального политика.

25:40 Путину крайне важен вопрос мирных соглашений с Украиной. НО исключительно в формате политических уступок Кремля. РФ может воевать в 2024 и даже в 2025. Но на 20025 есть риски — перевооружение Украины и фактор технологий, которые «бьют» количество.

28:25 В формате нео-царизма Россия может существовать долго. Постепенно деградируя, но незаметно для населения. Однако, процесс деградации может идти очень быстро. И это зависит не только от результатов войны, но и от развития Украины и … например Казахстана после войны.

***

№ 2.469

Триумф розовых единорогов

2024-03-18

Илларионов

Главный результат специальной электоральной операции 15-17 марта – это не то, что Путин провозглашен ее победителем. В этом ничего нового нет. Это режим делал неоднократно в прошлом. Это он делает и сейчас. Это он сделал бы в любом случае, независимо ни от чего.

Главный результат специальной электоральной операции – это и не то, какие именно цифры якобы поданных за Путина голосов и якобы состоявшейся явки уже объявил или еще объявит ЦИК. Они полностью

сфальсифицированы – так же, как были сфальсифицированы итоги и других специальных электоральных операций.

Главный результат специальной электоральной операции 15-17 марта – это забившие мировой эфир картинки очередей к избирательным участкам в т.н. «полдень» – как в России, так и за рубежом.

Картинки, какие невозможно интерпретировать иначе – как в Кремле, так и со стороны самых его жестких оппонентов, – кроме как **демонстрации верноподданнической лояльности режиму со стороны миллионных ослепленных и оглушенных толп**.

Такие картинки, такую зримую, демонстративную, публичную присягу этих миллионов режиму убийц и террористов сам этот режим в принципе ни организовать, ни осуществить не мог.

Для него это смогла подготовить, организовать, сагитировать, провести только «розово-единорожная оппозиция».

Не столь уж важно, по какой именно причине ее агитаторы и каналы как по команде, день и ночь, призывали граждан приходить на «полдень», «на участок», постоять «рядом с участком», что-нибудь «вычеркнуть в бюллетене» или что-нибудь «в нем написать». Важно то, что именно этим они агитировали за легитимизацию режима. И в этом они действительно преуспели.

Не надо только думать, что они якобы ничего не понимали, не знали или не догадывались о том, что произойдет в случае их успеха.

Всё они знали. Все они были предупреждены. Всё это было обсуждено.

И не раз – сотни, тысячи раз.

Съезд народных депутатов, Комитет-2024, другие оппозиционные организации, сотни активистов, беспрестанно атакуемые, оскорбляемые, затыкаемые на монопольно контролируемых «оппозиционных» эфирах, без устали предупреждали о том, что неизбежно произойдет.

И что таки и произошло.

Сегодняшний триумф Путина – это заслуга не столько путинского режима, сколько прежде всего «розово-единорожной оппозиции». **Убившей последний шанс на постепенное снижение легитимации режима путем начала кампании общенационального бойкота.**

Именно к этому призывала ответственная часть российской оппозиции:

«...организация и проведение путинским режимом электорального мероприятия, агитация за него, а также активное участие в нем являются преступлениями.

Голосование на псевдовыборах является по сути соучастием в этом преступлении.

Съезд народных депутатов предлагает российским демократическим силам и оппозиционно настроенным соотечественникам не участвовать в легитимации преступного режима».

Когда в предстоящие дни, месяцы, годы оставшиеся на этом свете будут пополнять списки новых преступлений режима, заполнять мартирологи будущих убитых и замученных – граждан России и других стран – важно поименно помнить не только опричников режима, но и всех тех, кто под вывесками «полдников» и прочих спецопераций, вливал сладкий яд в уши и души своих соотечественников, внося тем самым свою немалую лепту в их завтрашнее уничтожение.

https://aillarionov.livejournal.com/1418393.html

***

№ 2.470-1

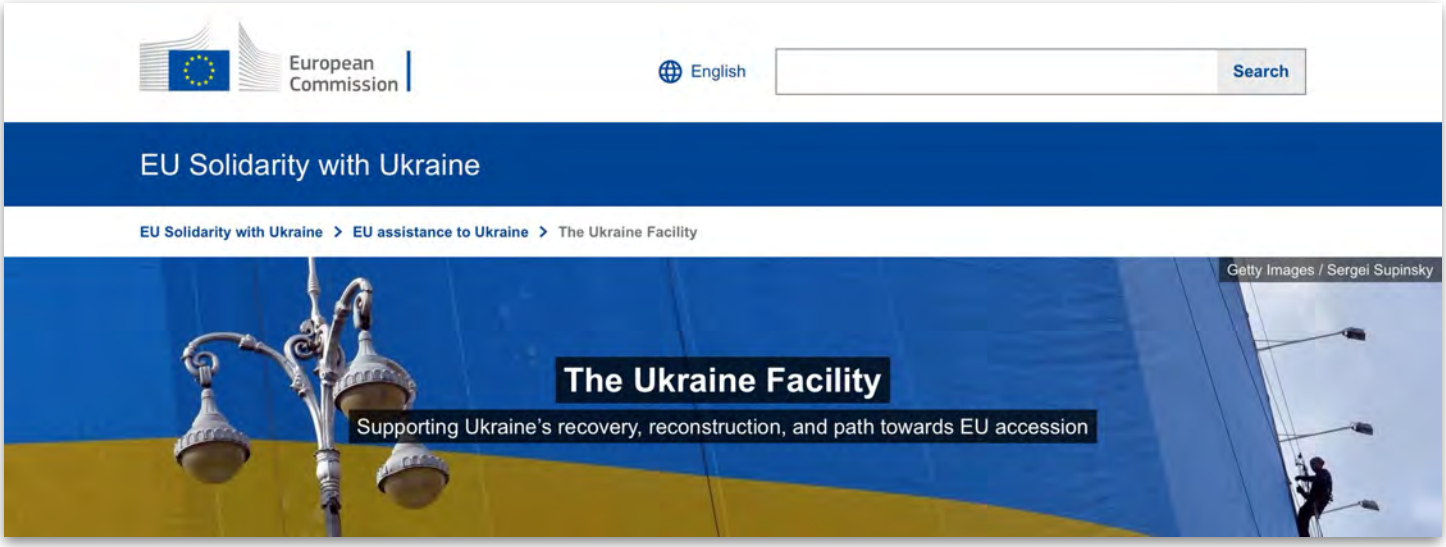

2024-03-18

What is the Ukraine Facility?

To help Ukraine in its recovery, reconstruction and modernisation efforts, the EU will launch a new support mechanism for the years 2024 to 2027. The Ukraine Facility is a dedicated instrument which will allow the EU to provide Ukraine with **up to €50 billion** in stable and predictable financial support during this period.

The Facility underlines the EU's commitment to supporting Ukraine in the face of Russia's ongoing war of aggression and on its path towards EU membership.

«Europe will be at Ukraine's side for every single day of the war, and for every single day thereafter. Europe is true to its word. We will continue to deliver much-needed funding and predictability for our brave partner and aspiring member.»

Ursula von der Leyen, President of the European Commission

Aims of the Facility

1) — Support Ukraine's recovery, reconstruction and modernisation

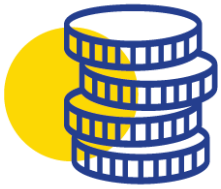

2) — Support Ukraine's financing needs to allow the government to deliver uninterrupted public services

3) — Mobilise investments in Ukraine's private sector for fast economic recovery and reconstruction

4) — Support Ukraine to make the reforms needed on its path to EU accession

5) — Support the broader Ukrainian society by helping to address the social consequences of the war

How does the Facility work?

The Facility is organised around three pillars:

Pillar 1: Direct financial support to Ukraine

The government of Ukraine will prepare a plan that sets out its vision for the recovery, reconstruction and modernisation of the country, as well as the reforms it intends to take as part of the EU accession process.

If the conditions set out in this plan are deemed to be fulfilled, the EU will provide financial support of over €38 billion to Ukraine during the period 2024 to 2027 through a combination of loans (up to €33 billion) and grants.

Pillar 2: A specific investment framework for Ukraine

The Facility will establish a specific framework to scale up investment for Ukraine's recovery and reconstruction, worth €7 billion.

To achieve this, the framework will enable investors to take advantage of EU budget guarantees and a blend of grants and loans from public and private institutions which will make investing in Ukraine more attractive.

Pillar 3: Accession assistance

The Facility will introduce new assistance measures to help Ukraine align with EU laws and carry out the reforms necessary on its EU accession path. Technical assistance will be provided to authorities at national, regional, and local level, as well as to civil society organisations.

How will the support be financed?

To finance the loans to Ukraine, the European Union will raise up to €33 billion on the financial market until end of 2027 by issuing EU bonds under the unified funding strategy.

Grants will be financed through the EU annual budget under a new special instrument called the **Ukraine Reserve**. This instrument will be mobilised every year as part of the annual budget procedure to take into account the progress Ukraine makes in implementing reforms and using investments.

What are the conditions of the support?

To obtain the support, Ukraine must implement its recovery and reform plan and also uphold

1) ***democratic mechanisms***, **including a multi-party parliamentary system**
2) **the *rule of law***
3) ***human rights***, including the rights of persons belonging to minorities

Once the Commission can verify that the conditions have been fulfilled, payments to Ukraine will occur on a fixed schedule every quarter. While elements of the Facility are being put in place, the EU can provide immediate support to Ukraine of up to €1.5 billion per month for a limited period.

The European Commission and Ukraine will need to protect the EU's financial interests by countering fraud, corruption and conflicts of interest. A dedicated Audit Board will assist the Commission by regularly reporting on the funds that are spent to achieve the Facility's aims.

In addition, the European Council may hold a debate every year on the implementation of the Facility, based on a Commission report. If necessary, in two years' time the European Council will invite the Commission to make a proposal for a review of the Facility in the context of the next long-term EU budget. A regular Ukraine Facility Dialogue with the European Parliament will also take place at least every four months.

***

№ 2.470-2

PRESS RELEASE6 лютого 2024 р.Strasbourg

Європейська комісія вітає політичну згоду щодо Механізму підтримки України (Ukraine Facility) на суму до 50 мільярдів євро

Європейська комісія вітає політичну згоду, досягнену сьогодні між Європейським парламентом і Радою ЄС, щодо регламенту заснування Механізму підтримки України (Ukraine Facility), запропонованого Комісією в червні 2023 року.

Урсула **фон дер Ляєн**, Голова Європейської комісії, зазначила: *«Європа буде поряд з Україною щодня — під час війни і після неї. Політична згода щодо Механізму підтримки України на суму 50 мільярдів євро є значним кроком уперед. Європа вірна своєму слову. Ми і надалі надаватимемо нашому мужньому партнеру та кандидату на членство вкрай необхідне фінансування та передбачуваність. Ми маємо намір здійснити першу виплату в березні.»*

Новий Механізм підтримки України надаватиме стабільне та стійке фінансування для підтримки відновлення, відбудови та модернізації України, включно з ключовими реформами, необхідними для її шляху до членства в ЄС.

Загальна сума Механізму становить 50 мільярдів євро на період 2024—2027 рр. Ця сума формується з 17 мільярдів євро у формі грантів та 33 мільярдів євро у формі кредитів.

Механізм підтримки України складається з трьох компонентів:

1) **Безпосередня підтримка державного бюджету** на основі плану, який Україна має розробити, для відновлення, відбудови та модернізації країни разом із низкою пов'язаних з ними реформ та інвестицій.

2) **Інвестиційна структура** для залучення державних і приватних інвестицій для відновлення та відбудови України, що складається з гарантій та змішаного фінансування (поєднання кредитів та грантів ЄС).

3) **Технічна допомога** та **інші заходи з підтримки** реформ, а також **гранти** на покриття відсотків за кредитами Урядові України.

Він матиме надійну структуру для **аудиту та контролю**, що забезпечуватиме захист фінансових інтересів ЄС й одночасно підтримуватиме подальше вдосконалення системи внутрішнього контролю України як складової запланованих реформ.

Сьогоднішня політична згода відкриває шлях так званому «винятковому перехідному фінансуванню» через залучення Механізму. Це означає негайну підтримку на суму до 1,5 мільярда євро на місяць протягом обмеженого періоду, доки впроваджуються інші елементи Механізму, такі як «План відновлення України» (Ukraine Plan) чи заснування аудиторської ради. Здійснення перших виплат через Механізм може відбутися невдовзі після набуття ним чинності й очікується вже у березні. Ця важлива підтримка

забезпечить Україні можливість і надалі зосереджувати зусилля на перемозі у війні, а також фінансуватиме функціонування держави — виплати зарплат і пенсій та надання основних державних послуг.

Щоб фінансувати кредитну підтримку, до кінця 2027 року Європейський Союз залучить на фінансовому ринку 33 мільярди євро шляхом випуску облігацій ЄС через єдину стратегію фінансування. Це фінансування забезпечується з резерву бюджету ЄС. Протягом цього періоду необхідні суми будуть розміщені у межах програми випуску боргових зобов'язань ЄС.

Безповоротна підтримка фінансуватиметься з річного бюджету ЄС за новим спеціальним інструментом «Український резерв» понад і вище максимальної межі видатків багаторічних фінансових рамок (MFF). Цей інструмент залучатиметься до дії щороку в контексті річної бюджетної процедури з метою найкращого врахування прогресу, досягнутого в реалізації допомоги та реформ ЄС, і можливих нових потреб, залежно від розвитку ситуації на місці.

Наступні кроки

Політична згода, досягнена услід за згодою позачергового засідання Європейської Ради 1 лютого щодо Механізму підтримки України, підлягає тепер офіційному затвердженню Європейським парламентом і Радою ЄС. Регламент Механізму підтримки України набуде чинності наступного дня після його публікації в Офіційному журналі ЄС.

Для довідки

Європейський Союз продемонстрував безпрецедентну єдність у засудженні дій Росії та наданні підтримки Україні. На даний час ЄС, його держави-члени та європейські фінансові інституції спільно надали Україні та її народові широку підтримку на суму понад 88 мільярдів євро. Це включає підтримку державам-членам ЄС, які від початку війни надали тимчасовий захист приблизно 4 мільйонам українських біженців. Сукупно, це відображає непохитну рішучість Союзу допомагати Україні доти, доки необхідно.

***

№ 2.470-3

Questions and Answers – A new Ukraine Facility

Why is the Commission proposing to set up a new Ukraine Facility?

Russia's war of aggression has devastating consequences for Ukraine – for its people, its economy, and its infrastructure. While fighting an existential war, Ukraine has also engaged in its EU accession path. Given the scale and complexity of the challenges both for the reconstruction and the reforms underpinning the enlargement process, Ukraine needs the EU's sustained support in addressing these challenges.

To this end, **the Commission proposes to create a new instrument, the Ukraine Facility (the 'Facility')**, to provide predictable financial support for Ukraine over the 2024-2027 period. The Facility should cater both for short-term State and recovery needs and medium-term reconstruction and modernisation of Ukraine. The Facility is designed as a flexible instrument adapted to the unprecedented challenges of supporting a country at war and ensuring predictability, transparency, and accountability of the funds.

What are the key elements of the Ukraine Facility?

The Facility will be organised around three pillars:

- **Pillar I – financial support in the form of grants and loans to the State:** this will ensure stable and predictable funding, supporting the sustainability of Ukraine's finances while providing a solid framework for the protection of the EU budget. For the support to be disbursed, the Government of Ukraine will need to prepare a 'Ukraine Plan', in close consultation with the Commission, detailing its vision for the recovery, reconstruction and modernisation of the country and the reforms it intends to undertake as part of its EU accession process. The Plan, which will be endorsed by the EU, will include structural

reforms and investments aimed at lifting the growth potential of the Ukrainian economy. It will place significant emphasis on public administration reform, good governance, the rule of law, and sound financial management, including a strong focus on anti-corruption and anti-fraud, but also other reforms as well as investments that would underpin the accession process and the modernisation of the economy. Funds under the first Pillar of the Facility will be provided based on the implementation of the Ukraine Plan, which will be underpinned by a set of conditions and a timeline for disbursements. Payments will occur according to a fixed quarterly schedule, following verification by the Commission of the satisfactory fulfilment of the relevant conditions.

- **Pillar II – a specific *Ukraine Investment Framework*** designed to attract and mobilise public and private investments in Ukraine's recovery and reconstruction by providing guarantees and blended finance (a mix of loans and EU grants) in support of the implementation of the Ukraine Plan, with the possibility of scaling up this support when conditions allow for it.

- **Pillar III – technical assistance and other supporting measures**, including mobilisation of expertise on reforms, support to municipalities, civil society, and other forms of bilateral support normally available for pre-accession countries under the Instrument for Pre-Accession (IPA), also supporting the objectives of the Ukraine Plan. Interest rate subsidies for the loans support will also be covered.

What is the total budget of the Facility? Does it consist of grants or loans? How is it mobilised?

The **overall amount of the Facility is proposed to be up to €50 billion** for the period from **2024 to 2027 for all types of support**.

This amount will be provided through a combination of both grants and loans as well as provisioning for budgetary guarantees, to be decided by the Member States and the European Parliament in the context of the adoption of the annual EU budget.

A new special instrument, the Ukraine Reserve, proposed in the context of the Multiannual Financial Framework (MFF) mid-term review, aiming to provide at least €2.5 billion as an annual indicative amount will cater for the grant part as well as provisioning for guarantees. The loans will be guaranteed by the ‘headroom', similar to the financing under the MFA+. The headroom is the difference between the own resources ceiling (i.e. the maximum amount of resources that Member States can be asked to contribute in a given year) and the funds that the Commission actually needs to cover the expenses foreseen by the budget.

This amount matches the EU's commitment to provide a significant share of the macro-financial and recovery support and will allow the EU to play a leading role

in the reconstruction efforts. Other donors, such as third countries, International Financial institutions and international organizations, are encouraged to contribute and to support the implementation of Ukraine Plan, which could serve as an anchor for further support to Ukraine's recovery, reconstruction and modernisation. This coordination should build on the work of the G7 Multi-agency Donor Coordination Platform.

What is the scope of today's proposal?

The Facility will replace existing bilateral support provided to Ukraine (MFA+, NDICI bilateral allocation). It is nevertheless important to ensure that Ukraine can continue to benefit from regional, thematic, and other forms of support under the NDICI, including cross-border cooperation programmes. Programmes already adopted under NDICI will also continue to run as planned, but after the entry into force of the Facility, no new bilateral assistance would be provided under NDICI.

The scope of the Facility will not cover humanitarian aid, defence or support to EU Member States providing protection for Ukrainian refugees fleeing the war, which will continue to be funded via other existing instruments.

Why a single instrument?

The proposed Facility is aimed at equipping the EU with a legal instrument that would allow to ensure a consistent and transparent approach through a unified instrument. This would allow to provide a coherent and integrated policy response to the situation of Ukraine, considering the need for a flexible instrument, at the same time able to tie the recovery, reconstruction and modernisation efforts to Ukraine's EU accession path.

The Facility will also allow the EU to match its political ambition with its financial leverage, by providing a clear mid-term perspective, based on a flexible, yet predictable, funding spanning the 2024-2027 period. Such predictability is important for Ukraine, as well as for our partners and other donors.

The Ukraine Plan to be proposed by Ukraine and approved by the EU will provide a reference policy document to address the prioritisation of accession-related reforms and include investments compliant with EU policies. Reconstruction cannot be limited to rebuilding what was destroyed as it was before the war. The reconstruction offers an opportunity to support Ukraine in investing in its transition towards a green, digital and inclusive economy.

How does the Facility differ from existing instruments such as MFA+?

The Facility will replace existing support provided to Ukraine from the Macro-Financial Assistance Plus (MFA+) programme. The Ukraine Plan to be developed under the first Pillar of the Facility will include conditions linked to essential requirements that were also part of the MFA+ framework, such as macro-financial stability, budget oversight, and public financial management. However, the novelty

lies in the Ukraine Plan, which will link the disbursement of funds to the delivery of sectoral and structural reforms and investments, thereby providing a coherent, mid-term vision of the expected recovery, reconstruction and modernisation measures, closely tied to the perspective of the EU accession path. Similar to the MFA+, the loan component of the support will be guaranteed by the EU budget headroom.

What makes the Facility a "flexible" instrument?

Given the uncertainties linked to Russia's war of aggression, the Facility is designed to enable the Union to support Ukraine's evolving needs through a diversified toolbox that balances flexibility and programmability. This includes financing of the Ukrainian State, support to short-term recovery and reconstruction, support to public and private investments through blending and guarantees, as well as technical assistance and capacity building. The financial architecture of the Facility, including the new Ukraine Reserve, is designed to cater for the needed flexibility.

Given the uncertainties, the Regulation will allow Ukraine to make a reasoned request to the Commission to amend or replace the Ukraine Plan. This would happen in particular where pre-established conditions appear to be no longer achievable, either partially or totally, by Ukraine because of objective circumstances.

In addition, the proposal caters for the possibility of exceptional financing under duly justified exceptional circumstances, in case of a significant deterioration of the war that makes it impossible for Ukraine to fulfil the conditions under the Facility.

Can reconstruction really start in Ukraine when the fighting is still ongoing?

Investment in Ukraine's recovery and reconstruction cannot wait until the end of the war. Active combat has remained largely contained to the south and east of the country, where the greatest extent of damages has also been sustained. However, the broader economic and social impact of the war is extensive, affecting all of Ukraine. Supporting the recovery of the Ukrainian economy requires concerted efforts to help ensure that economic activity is sustained, and basic infrastructure is repaired and maintained. This in turn will ensure that conditions are in place for the economy to recover, generating revenues for the State budget, and thereby progressively lowering the volume of the international assistance needed. Supporting Ukraine's reconstruction now also means maintaining or creating employment opportunities for Ukrainians, including the internally displaced and creating conditions for refugees to return to Ukraine.

The EU has already provided significant financial support to help Ukraine meet its short-term budgetary needs, and for Ukraine's fast recovery, through highly concessional loans channelled respectively through the Emergency Macro-Financial Assistance (€1.2 billion in 2022), the Exceptional Macro-Financial Assistance (€6 billion in 2022), and the Macro-Financial Assistance Plus (MFA+)

programme (€18 billion in 2023) and a €1billion package for fast recovery that combines funds under the Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe (NDICI) and loans from the European Investment Bank and the European Bank for Reconstruction and Development backed by the EU budget.

How will the funds be provided?

Funds under Pillar I will be provided via grants and loans, based on the implementation of the Ukraine Plan, which will be underpinned by a set of conditions and a timeline for disbursement. Funds will be disbursed based on the fulfilment of these conditions. The Plan will include conditions linked to 1) essential requirements (macro-financial stability, budget oversight, public financial management, etc.); and 2) sectoral and structural reforms and investments. The conditions will be broken down into intermediate steps with a timeline for completion.

Payments will occur according to a fixed quarterly schedule, based on payment requests submitted by Ukraine and following verification by the Commission of the satisfactory fulfilment of the relevant conditions.

Under Pillar II and III, grants that will be available will be provided on a project basis.

How will the EU monitor the use of the funds and what obligations will Ukraine have to respect on its side?

The proposal is equipped with a strong system of audit and controls set out in a multilayer mechanism. First, the reform of the audit and control systems of the Ukrainian State will be needed as part of the reforms under the Plan; second, the Commission will be able to carry out checks of the implementation of projects carried out in relation with the Plan at any moment of the project cycle; third, an independent Audit Board will report to the Commission on possible mismanagement of funds under the whole Facility.

The Commission will conclude a framework agreement with Ukraine for the implementation of the Facility, with legally binding arrangements for the management, control, supervision, monitoring, evaluation, reporting and audit of funds under the Facility, as well as measures to prevent, investigate and correct irregularities, fraud, corruption and conflicts of interest. The framework agreement will be complemented by financing agreements and loan agreements, under which Ukraine will be required to ensure the collection of, and access to, adequate data on persons and entities receiving funding for the implementation of measures of the Ukraine Plan.

The Commission will continuously monitor the implementation of the Facility. Specifically, Ukraine should establish a monitoring system and Ukraine will be

expected to report to the Commission annually on its implementation of the part of the Ukraine Plan covered by the Facility. This will include reporting on Ukraine's internal control system and on any amounts unduly paid or misused, and eventually recovered by the EU. Proportionate reporting requirements will be required of recipients of Union funding implemented under the second and third pillars of the Facility.

Ukraine will be obliged to publish the data on persons and entities receiving amounts of funding exceeding the equivalent of €500,000 for the implementation of reforms and investments specified in the Ukraine Plan.

Control mechanisms related to the Ukraine Investment Framework and to technical assistance will be based on the systems, rules and procedures of the International Finance Institutions and implementing partners involved in the implementation.

The Commission will provide the European Parliament and the Council an annual assessment of the implementation of funds provided under the Facility. The Commission will also carry out an ex-post evaluation of the Regulation.

Is the Facility open to other donors or third parties?

Given the scale of the destruction from the Russian war of aggression, it is clear that supporting Ukraine's recovery, reconstruction and modernisation will require an international collective effort.

The Facility is open to other donors (e.g. Member States, partner countries, international organisations) and should facilitate cooperation and synergies with like-minded partners.

Work is also ongoing on the possible use of Russian assets for Ukraine's recovery and reconstruction.

Ukraine should present a comprehensive plan setting out its vision for a coherent and comprehensive response to the reconstruction needs identified so far. The medium-term perspective provided by this Ukraine Plan through a single instrument, and the emphasis on channelling investments and reforms toward the transition to a low-carbon, digital and inclusive economy, can help mobilise like-minded donors for multiannual contributions to support Ukraine.

What is the relation between the Facility and the G7 Multi-agency Donor Platform?

Donor coordination will be essential to ensure that available resources are spent in the most effective and targeted way to match the needs of Ukraine and its people. The G7 Multi-agency Donor Coordination Platform for Ukraine, launched in January 2023, is particularly relevant in that context, to foster exchanges and coordination across donors. The Plan to be developed by the Government of

Ukraine could also serve to guide other donors' assistance programming to Ukraine, should they choose to do so.

When do you expect the Facility to be operational?

The European Parliament and the Council are invited to consider the proposal as a matter of urgency, to render it operational as of beginning of 2024

Preparations by Ukraine of the Ukraine Plan, and discussions between the Commission and Ukraine, will begin in parallel to ensure that the Plan can meet the requirements of the Regulation and be swiftly approved after its entry into force.

What is the estimate of Ukraine's needs?

In March 2023, the World Bank together with the Ukrainian Government, the European Commission and the United Nations presented the updated assessment of damages covering a full year of the unprovoked Russian aggression against Ukraine. According to this assessment, the estimated overall reconstruction needs of Ukraine over the next 10 years amounts to €384 billion (USD 411 billion), and to €142 billion (USD 152 billion) for the period 2023-2027. For 2023 alone, the immediate fast recovery needs stood at €13 billion (USD 14 billion) for priorities identified by the Government of Ukraine. These priorities include restoration and repair of energy and other critical and social infrastructure, housing, humanitarian demining, and support to the private sector.

In addition, on 30 March 2023, the International Monetary Fund estimated the State financing gap up to 2027 reached €75.1 billion, and agreed with Ukraine a 14.4 billion four-year programme to support economic stability and recovery, while enhancing governance and strengthening institutions to promote long-term growth in the context of post-war reconstruction and Ukraine's path of accession to the European Union.

How has the European Union been supporting Ukraine so far?

The European Union, together with its Member States, has demonstrated unprecedented unity in condemning Russia's actions and in providing support to Ukraine. Wide-ranging support to Ukraine and its people has been made available, amounting to over €70 billion as of May 2023. This includes €38 billion in economic assistance, €1.7 billion in humanitarian aid, and €15 billion in military support, including through the European Peace Facility. The EU Solidarity Lanes established in May 2022 have also provided €31 billion in export revenue to Ukraine until March 2023. EU Member States have also provided temporary protection for around 4 million people fleeing the country since the start of the war. This reflects the steadfast resolve of the Union to help Ukraine for as long as it takes.

How Russian assets will be used for Ukraine's reconstruction?

Work is ongoing on the possible use of frozen assets to support Ukraine's recovery and reconstruction.

***

Вопросы и ответы - Новый украинский объект

Почему Комиссия предлагает создать новый механизм для Украины?

Агрессивная война России имеет разрушительные последствия для Украины - для ее народа, ее экономики и инфраструктуры. Ведя экзистенциальную войну, Украина также вступила в ЕС. Учитывая масштабы и сложность проблем как для реконструкции, так и для реформ, лежащих в основе процесса расширения, Украина нуждается в постоянной поддержке ЕС в решении этих проблем.

С этой целью Комиссия предлагает создать новый инструмент, Украинский фонд («Средство»), чтобы обеспечить предсказуемую финансовую поддержку Украине в период 2024-2027 годов. Фонд должен удовлетворять как краткосрочные потребности государства и восстановления, так и среднесрочную реконструкцию и модернизацию Украины. Фонд разработан как гибкий инструмент, адаптированный к беспрецедентным проблемам поддержки страны, нахожденной в войне, и обеспечения предсказуемости, прозрачности и подотчетности средств.

Каковы ключевые элементы Украинского фонда?

Объект будет организован вокруг трех столпов:

Первый столб - ***финансовая поддержка*** в виде грантов и займов государству: это обеспечит стабильное и предсказуемое финансирование, поддерживая устойчивость финансов Украины, обеспечивая при этом прочную основу для защиты бюджета ЕС. Для выделения поддержки правительству Украины необходимо будет подготовить «План Украины» в тесной консультации с Комиссией, подробно описывая свое видение восстановления, реконструкции и модернизации страны и реформ, которые оно намерено провести в рамках процесса вступления в ЕС. План, который будет одобрен ЕС, будет включать структурные реформы и инвестиции, направленные на повышение потенциала роста украинской экономики. Он будет уделять значительное внимание реформе государственного управления, благому управлению, верховенству права и разумному финансовому управлению, включая упор на борьбу с коррупцией и мошенничеством, а также на другие реформы, а также инвестиции, которые будут крепить процесс присоединения и модернизацию экономики. Средства по первому столпу Фонда будут предоставляться на основе реализации Плана Украины, который будет основываться на комплексе условий и графике выплат. Платежи будут осуществляться в соответствии с

фиксированным квартальным графиком после проверки Комиссией удовлетворительного выполнения соответствующих условий.

Второй столп - конкретная ***инвестиционная структура*** Украины, предназначенная для привлечения и мобилизации государственных и частных инвестиций в восстановление и реконструкцию Украины путем предоставления гарантий и смешанного финансирования (смесь кредитов и грантов ЕС) в поддержку реализации Плана Украины, с возможностью расширения этой поддержки, когда это позволяют условия.

Третий столб - ***техническая помощь*** и другие вспомогательные меры, включая мобилизацию экспертных **знаний по реформам**, поддержку муниципалитетов, гражданскому обществу и другие формы двусторонней поддержки, обычно доступные для стран до присоединения в рамках Инструмента до присоединения (МПА), а также поддержку целей Плана по Украине. Субсидии по процентным ставкам для поддержки кредитов также будут покрыты.

Каков общий бюджет объекта? Это состоит из грантов или займов? Как это мобилизуется?

Общая сумма Фонда, как предполагается, составит до 50 миллиардов евро в период с 2024 по 2027 год для всех видов поддержки.

Эта сумма будет предоставляться путем сочетания как грантов, так и займов, а также предоставления бюджетных гарантий, которые будут определяться государствами-членами и Европейским парламентом в контексте принятия годового бюджета ЕС.

Новый специальный инструмент, Украинский резерв, предложенный в контексте среднесрочного обзора многолетних финансовых рамок (МФФ), направленный на предоставление не менее 2,5 миллиардов евро в качестве ежегодной ориентировочной суммы, будет покрывать часть гранта, а также выделение гарантий. Кредиты будут гарантированы за сделку, аналогично финансированию в рамках MFA+. Задательство - это разница между потолком собственных ресурсов (т.е. максимальным объемом ресурсов, который государства-члены могут быть предложены внести в данный год) и средствами, которые фактически необходимы Комиссии для покрытия расходов, предусмотренных бюджетом.

Эта сумма соответствует обязательству ЕС по предоставлению значительной доли макрофинансовой и восстановительной поддержки и позволит ЕС играть ведущую роль в усилиях по восстановлению. Другим донорам, таким как третьи страны, международные финансовые учреждения и международные организации, предлагается внести свой вклад и поддержать реализацию Плана для Украины, который может послужить якорем для дальнейшей поддержки восстановления, реконструкции и модернизации Украины. Эта

координация должна основываться на работе Межучрежденческой координационной платформы доноров G7.

Каков объем сегодняшнего предложения?

Фонд заменит существующую двустороннюю поддержку, предоставляемую Украине (MFA+, двустороннее распределение NDICI). Тем не менее, важно обеспечить, чтобы Украина могла продолжать получать выгоду от региональной, тематической и других форм поддержки в рамках NDICI, включая программы трансграничного сотрудничества. Программы, уже принятые в рамках NDICI, также будут продолжать работать, как и планировалось, но после вступления в силу Фонда в рамках NDICI не будет предоставляться никакой новой двусторонней помощи.

Сфера действия Фонда не будет охватывать гуманитарную помощь, оборону или поддержку государствам-членам ЕС, обеспечивающим защиту для украинских беженцев, спасающихся от войны, которая будет по-прежнему финансироваться за счет других существующих инструментов.

Почему один инструмент?

Предлагаемый механизм направлен на оснащение ЕС правовым инструментом, который позволит обеспечить последовательный и прозрачный подход с помощью единого инструмента. Это позволило бы обеспечить последовательный и комплексный политический ответ на ситуацию в Украине, учитывая необходимость гибкого инструмента, в то же время способного связать усилия по восстановлению, реконструкции и модернизации с путем вступления Украины в ЕС.

Фонд также позволит ЕС сопоставить свои политические амбиции со своими финансовыми рычагами, предоставив четкую среднесрочную перспективу, основанную на гибком, но предсказуемом финансировании в период 2024-2027 годов. Такая предсказуемость важна для Украины, а также для наших партнеров и других доноров.

План Украины, который **будет предложен Украиной и одобрен ЕС**, предоставит справочный политический документ для решения приоритетности реформ, связанных с вступлением, и будет включать инвестиции в соответствии с политикой ЕС. Реконструкция не может ограничиваться восстановлением того, что было разрушено, как это было до войны. Реконструкция дает возможность поддержать Украину в инвестировании в переход к зеленой, цифровой и инклюзивной экономике.

Чем Фонд отличается от существующих инструментов, таких как MFA+?

Фонд заменит существующую поддержку, предоставляемую Украине из программы Macro-Financial Assistance Plus (MFA+). План Украины, который будет разработан в рамках первого столпа Фонда, будет включать в себя

условия, связанные с основными требованиями, которые также были частью рамок MFA+, такие как макрофинансовая стабильность, надзор за бюджетом и управление государственными финансами. Однако новинка заключается в плане Украины, который увяжет выделение средств с проведением отраслевых и структурных реформ и инвестиций, тем самым обеспечивая согласованное, среднесрочное видение ожидаемых мер по восстановлению, реконструкции и модернизации, тесно связанных с перспективой пути вступления в ЕС. Как и в MFA+, кредитный компонент поддержки будет гарантирован бюджетом ЕС.

Что делает Объект "гибким" инструментом?

Учитывая неопределенность, связанную с агрессивной войной России, Механизм предназначен для того, чтобы позволить Союзу поддерживать меняющиеся потребности Украины с помощью диверсифицированного инструментария, который уравновешивает гибкость и программируемость.

Это включает в себя 1) — финансирование украинского государства, 2) — поддержку краткосрочного восстановления и реконструкции, 3) — поддержку государственных и частных инвестиций посредством смешивания и гарантий, а также 4) — техническую помощь и 5) — наращивание потенциала. Финансовая архитектура Объекта, включая новый Украинский резерв, разработана для обеспечения необходимой гибкости.

Учитывая неопределенность, Регламент позволит Украине сделать мотивированный запрос в Комиссию о внесении изменений или замены Плана для Украины. Это произойдет, в частности, в тех случаях, когда заранее установленные условия, как представляется, больше не достижемы, частично или полностью, Украиной из-за объективных обстоятельств.

Кроме того, предложение удовлетворяет возможность исключительного финансирования в должным образом обоснованных исключительных обстоятельствах в случае значительного ухудшения войны, которое делает невозможным для Украины выполнение условий Фонда.

Действительно ли в Украине может начаться реконструкция, когда боевые действия еще продолжаются?

Инвестиции в восстановление и восстановление Украины не могут ждать до конца войны. Активные бои оставались в основном на юге и востоке страны, где также был нанесен наибольший ущерб. Тем не менее, более широкое экономическое и социальное воздействие войны обширно, затрагивая всю Украину. Поддержка восстановления украинской экономики требует согласованных усилий, чтобы обеспечить устойчивую экономическую деятельность, а также восстановление и поддержание базовой инфраструктуры. Это, в свою очередь, обеспечит создание условий для восстановления экономики, генерируя доходы для государственного бюджета

и тем самым постепенно снижая объем необходимой международной помощи. Поддержка реконструкции Украины теперь также означает сохранение или создание возможностей трудоустройства для украинцев, включая внутренне перемещенных лиц, и создание условий для возвращения беженцев в Украину.

ЕС уже оказал значительную финансовую поддержку, чтобы помочь Украине удовлетворить ее краткосрочные бюджетные потребности, а также для быстрого восстановления Украины с помощью высоколицезионных кредитов, направляемых соответственно через Чрезвычайную макрофинансовую помощь (1,2 миллиарда евро в 2022 году), Исключительную макрофинансовую помощь (6 миллиардов евро в 2022 году) и программу «Макрофинансовая помощь плюс» (MFA+) (18 млрд. евро в 2023 году) и пакет в размере 1 миллиард евро для быстрого восстановления, который сочетает в себе средства в рамках Инструмента соседства, развития и международного сотрудничества - Глобальная Европа (NDICI) и кредиты Европейского инвестиционного банка и Европейского банка реконструкции и развития, поддерживаемые бюджетом ЕС.

Как будут предоставлены средства?

Средства по первому столбу будут предоставляться через гранты и займы на основе реализации Плана Украины, который будет основываться на наборе условий и сроках выплаты. Средства будут выплачены в зависимости от выполнения этих условий. План будет включать условия, связанные с 1) основными требованиями (макрофинансовая стабильность, бюджетный надзор, управление государственными финансами и т. д.); и 2) секторальными и структурными реформами и инвестициями. Условия будут разбиты на промежуточные этапы с графиком завершения.

Платежи будут производиться в соответствии с фиксированным ежеквартальным графиком, на основе запросов на оплату, представленных Украиной, и после проверки Комиссией удовлетворительного выполнения соответствующих условий.

В соответствии со II и III столпами гранты, которые будут доступны, будут предоставляться на проектной основе.

Как ЕС будет следить за использованием средств и какие обязательства должна соблюдать Украина на своей стороне?

Предложение оснащено надежной системой аудита и контроля, изложенной в многоуровневом механизме.

1) — Во-первых, ***реформа систем аудита и контроля Украинского государства*** будет необходима в рамках реформ в рамках Плана;

2) — во-вторых, Комиссия ***сможет проводить проверки*** реализации проектов, осуществляемых в связи с Планом в любой момент проектного цикла;

3) — в-третьих, ***независимая аудиторская комиссия*** будет отчитываться перед Комиссией о возможном бесхозяйственном управлении средствами в рамках всего Фонда.

Комиссия заключит с Украиной рамочное соглашение об осуществлении Механизма с юридически обязательными механизмами управления, контроля, надзора, мониторинга, оценки, отчетности и аудита средств в рамках Фонда, а также мер по предотвращению, расследованию и исправлению нарушений, мошенничества, коррупции и конфликтов интересов.

Рамочное соглашение будет дополнено соглашениями о финансировании и кредитными соглашениями, в соответствии с которыми Украина должна будет обеспечить сбор и доступ к адекватным данным о физических и юридических лицах, получающих финансирование для реализации мер Плана по Украине.

Комиссия будет постоянно следить за реализацией Фонда.

В частности, Украина должна создать систему мониторинга, и ожидается, что Украина будет ежегодно отчитываться перед Комиссией о выполнении ею части Плана Украины, охватываемой Фондом. Это будет включать в себя отчетность о системе внутреннего контроля Украины и о любых суммах, которые были неоправданно выплачены или неправильно илиспользованы, и в конечном итоге возвращены ЕС. Соразмерные требования к отчетности будут требоваться от получателей финансирования Союза, осуществляемого в рамках второго и третьего столпов Фонда.

Украина будет обязана публиковать данные о физических и юридических лицах, получающих суммы финансирования, превышающие эквивалент 500 000 евро для осуществления реформ и инвестиций, указанных в Плане Украины.

Механизмы контроля, связанные с Рамочной программой инвестиций Украины и технической помощью, будут основываться на системах, правилах и процедурах международных финансовых учреждений и партнеров-исполнителей, участвующих в реализации.

Комиссия предоставит Европейскому парламенту и Совету ежегодную оценку реализации средств, предоставленных в рамках Фонда. Комиссия также проведет оценку Регламента ex-post.

Открыт ли объект для других доноров или третьих лиц?

Учитывая масштабы разрушений в результате российской агрессивной войны, ясно, что поддержка восстановления, реконструкции и модернизации Украины потребует международных коллективных усилий.

Объект открыт для других доноров (например, Государства-члены, страны-партнеры, международные организации) и должны способствовать сотрудничеству и синергии с партнерами-единомышленниками.

Также ведется работа по возможному использованию российских активов для восстановления и восстановления Украины.

Украина должна представить всеобъемлющий план, излагающий свое видение последовательного и всеобъемлющего реагирования на выявленные на данный момент потребности в реконструкции.

Среднесрочная перспектива, предоставляемая этим Планом по Украине с помощью единого инструмента, и акцент на направлении инвестиций и реформ на переход к низкоуглеродной, цифровой и инклюзивной экономике, могут помочь мобилизовать единомышленников-доноров для многолетних взносов в поддержку Украины.

Какова связь между Фондом и мультиагентской донорской платформой G7?

Координация доноров будет иметь важное значение для обеспечения того, чтобы имеющиеся ресурсы расходовались наиболее эффективным и целенаправленным образом в соответствии с потребностями Украины и ее народа. Многоучрежденческая платформа координации доноров G7 для Украины, запущенная в январе 2023 года, особенно актуальна в этом контексте для содействия обмену и координации между донорами. План, который будет разработан правительством Украины, также может служить для руководства программами помощи других доноров для Украины, если они решат это сделать.

Когда вы ожидаете, что объект будет работать?

Европейскому парламенту и Совету предлагается рассмотреть предложение в срочном порядке, чтобы оно начало 2024 года.

Подготовка Украиной к Плану для Украины и обсуждения между Комиссией и Украиной начнутся параллельно, чтобы гарантировать, что План может соответствовать требованиям Регламента и быть быстро утвержден после его вступления в силу.

Какова оценка потребностей Украины?

В марте 2023 года Всемирный банк совместно с правительством Украины, Европейской комиссией и Организацией Объединенных Наций представил

обновленную оценку ущерба, охватывающую полный год неспровоцированной российской агрессии против Украины.

Согласно этой оценке,

> **— оценочные общие потребности Украины в реконструкции в течение следующих 10 лет составляют 384 млрд евро (411 млрд долларов США) и 142 млрд евро (152 млрд долларов США) на период 2023-2027 годов.**
>
> — Только в **2023** году потребности в срочном быстром восстановлении составили **13 миллиардов евро (14 миллиардов долларов США)** для приоритетов, определенных правительством Украины.

Эти приоритеты включают в себя 1) — восстановление и ремонт энергетики и другой критически важной и социальной инфраструктуры, 2) — жилье, 3) — гуманитарное разминирование и 4) — поддержку частного сектора.

Кроме того,

30 марта 2023 года Международный валютный фонд оценил разрыв в государственном финансировании до 2027 года, достигнув 75,1 млрд евро, и согласовал с Украиной 14,4 млрд четырехлетнюю программу поддержки экономической стабильности и восстановления при одновременном укреплении управления и укреплении институтов для содействия долгосрочному росту в контексте послевоенной реконструкции и пути присоединения Украины к Европейскому союзу.

Как Европейский Союз поддерживает Украину до сих пор?

Европейский союз вместе со своими государствами-членами продемонстрировал **беспрецедентное единство**, **осуждая действия России** и оказывая поддержку Украине.

По состоянию на май 2023 года была предоставлена широкомасштабная поддержка Украины и ее народа в размере более 70 миллиардов евро. Это включает в себя 38 миллиардов евро в виде экономической помощи, 1,7 миллиарда евро в виде гуманитарной помощи и 15 миллиардов евро в виде военной поддержки, в том числе через Европейский фонд мира. До марта 2023 года в Украине доходы от экспорта составили 31 млрд евро, созданные в мае 2022 года.

Государства-члены ЕС также предоставили временную защиту около 4 миллионов человек, покидающих страну с начала войны.

Это отражает непоколебимую решимость Союза помогать Украине столько, сколько потребуется.

Как российские активы будут использованы для реконструкции Украины?

Продолжается работа по возможному использованию замороженных активов для поддержки восстановления и восстановления Украины.

***

№ 2.470-4

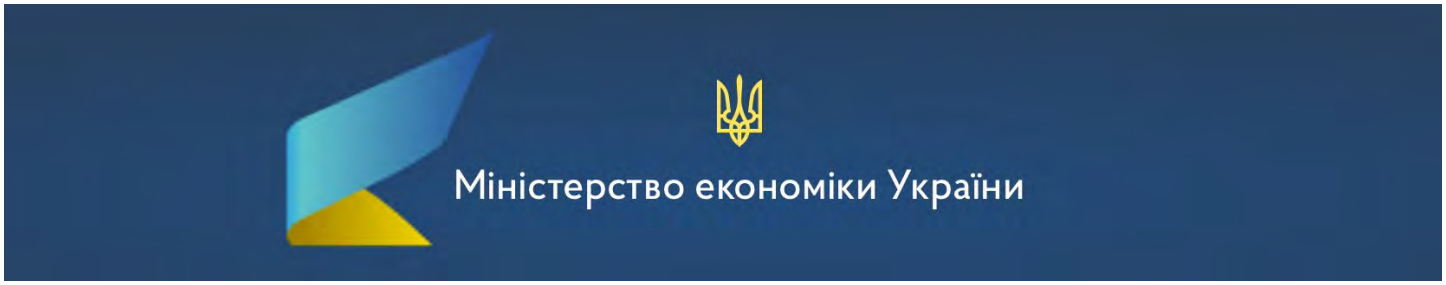

УРЯД ЗАТВЕРДИВ ПЛАН ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ UKRAINE FACILITY

18.03.2024 | 12:17 | Відділ зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації

У понеділок, 18 березня, Кабінет Міністрів України затвердив ***План для Ukraine Facility***, який стане основою для реалізації програми фінансової підтримки України від Європейського Союзу протягом 2024-2027 років.

Після затвердження Кабінетом Міністрів України текст Плану для Ukraine Facility буде спрямовано на оцінку Європейській комісії та затвердження комітетом країн-членів ЄС, після чого програма Ukraine Facility остаточно набере чинності.

План для Ukraine Facility ***передбачає здійснення структурних реформ*** в державному секторі, проведення низки економічних реформ, спрямованих на розвиток бізнес-клімату та підприємництва, а також кроки для розвитку пріоритетних секторів, що можуть забезпечити швидке економічне зростання. Реалізація Плану сприятиме європейській інтеграції України та подальшому стійкому розвитку економіки.

> «Затвердження Урядом Плану для Ukraine Facility – критично важливий крок для остаточного запуску програми. Принципи, які ми заклали у цей документ разом з партнерами, стануть фундаментом для реалізації цілої низки реформ та сприятимуть динамічному розвитку.

Зауважу, що

> **План для Ukraine Facility – це не всеосяжна державна стратегія розвитку**, але виконання закладених в ньому індикаторів допоможе

суттєво посилити стійкість національної економіки», - зазначила Перший віцепрем'єр-міністр України – Міністр економіки України Юлія *Свириденко*.

Загалом План для Ukraine Facility включає

— *понад 150 індикаторів за 69 напрямками реформ*, виконання яких заплановане на період до 2027 року.

План розроблявся в повній синхронізації з ключовими міжнародними партнерами України. З огляду на це, передбачені Планом індикатори частково відповідають вже наявним міжнародним зобов'язанням України в рамках інших угод.

— План для Ukraine Facility також передбачає **16 інвестиційних індикаторів**, що входять до загального переліку змін.

— Для їх виконання необхідно продовжити та посилити програми щодо розвитку інфраструктури, розмінування, відновлюваної енергетики, підтримку малого та середнього підприємництва тощо.

Фінансування у межах програми Ukraine Facility напряму залежить від виконання індикаторів, передбачених Планом для Ukraine Facility.

— Протягом 2024 року планується реалізація понад 36 індикаторів за напрямками удосконалення 1) — управління державними фінансами, 2) — боротьби з корупцією, 3) — управління державною власністю, 4) — розвитку людського капіталу, 5) — покращення бізнес-середовища та 6) — розвитку пріоритетних галузей.

Передбачається, що останній платіж в рамках виконання умов програми надійде у 2028 році за підсумками виконання індикаторів за IV квартал 2027 року.

На період до остаточного запуску програми Ukraine Facility передбачений механізм *перехідного фінансування* обсягом у 6 млрд євро.

У рамках угод про ***перехідне фінансування*** **Україна реалізує 5 індикаторів** у сферах 1) — управління державними фінансами, 2) — боротьби з корупцією, 3) — розвитку бізнес-середовища та 4) — **функціонування ринку землі**.

Три з них вже були впроваджені, ще два кроки, необхідні для отримання перехідного фінансування, перебувають на етапі розробки.

Планується, що перший платіж в рамках угод про перехідне фінансування обсягом 4,5 млрд євро надійде у березні 2024 року. Решту з цієї суми — 1,5 млрд євро — Україна зможе отримати у квітні 2024 року після оцінки Європейською комісією виконаних індикаторів.

Нагадаємо, у лютому 2024 року Європейський парламент затвердив регламент програми Ukraine Facility. Відповідно до затвердженого регламенту, програма підтримки України від ЄС обсягом 50 млрд євро діятиме з 2024 до 2027 року та **передбачатиме три складові:**

1) Перша складова — пряма підтримка ***державного бюджету*** — 38,27 млрд євро, з яких 33 млрд євро у формі кредитів та 5,27 млрд євро у формі грантів;

2) Друга складова — спеціальний інвестиційний інструмент для покриття ризиків у ***пріоритетних секторах*** — 6,97 млрд євро;

3) Третя складова — технічна підтримка у ***здійсненні реформ***, а також ***покриття відсотків за кредитами***, включно з отриманими раніше — 4,76 млрд євро.

Підготовка Плану для Ukraine Facility відбулася під керівництвом Першого віцепрем'єр-міністра України – Міністра економіки України Юлії ***Свириденко*** та команди Міністерства економіки України у співпраці з іншими міністерствами та профільними органами державної влади, а також у постійних консультаціях з представниками Європейської комісії.

До створення Плану також були активно залучені представники бізнесу, громадських організацій, парламенту, а також представники регіонів. ***Київська школа економіки*** здійснювала аналітичну та організаційну підтримку при розробці документа за підтримки ***UK International Development*** від уряду Великої Британії.

Загалом у Плані було частково або повністю враховано 133 пропозиції від представників бізнесу та 84 від громадських організацій.

Зауважимо, **План для реалізації Ukraine Facility є лише частиною з планів та заходів Уряду щодо розвитку та відновлення України**.

Основний фокус Плану здійснюється на розвитку секторів та галузей, що можуть дати найбільший позитивний ефект для зростання національної економіки.

***

№ 2.471

Состояние человеческого развития по версии ООН

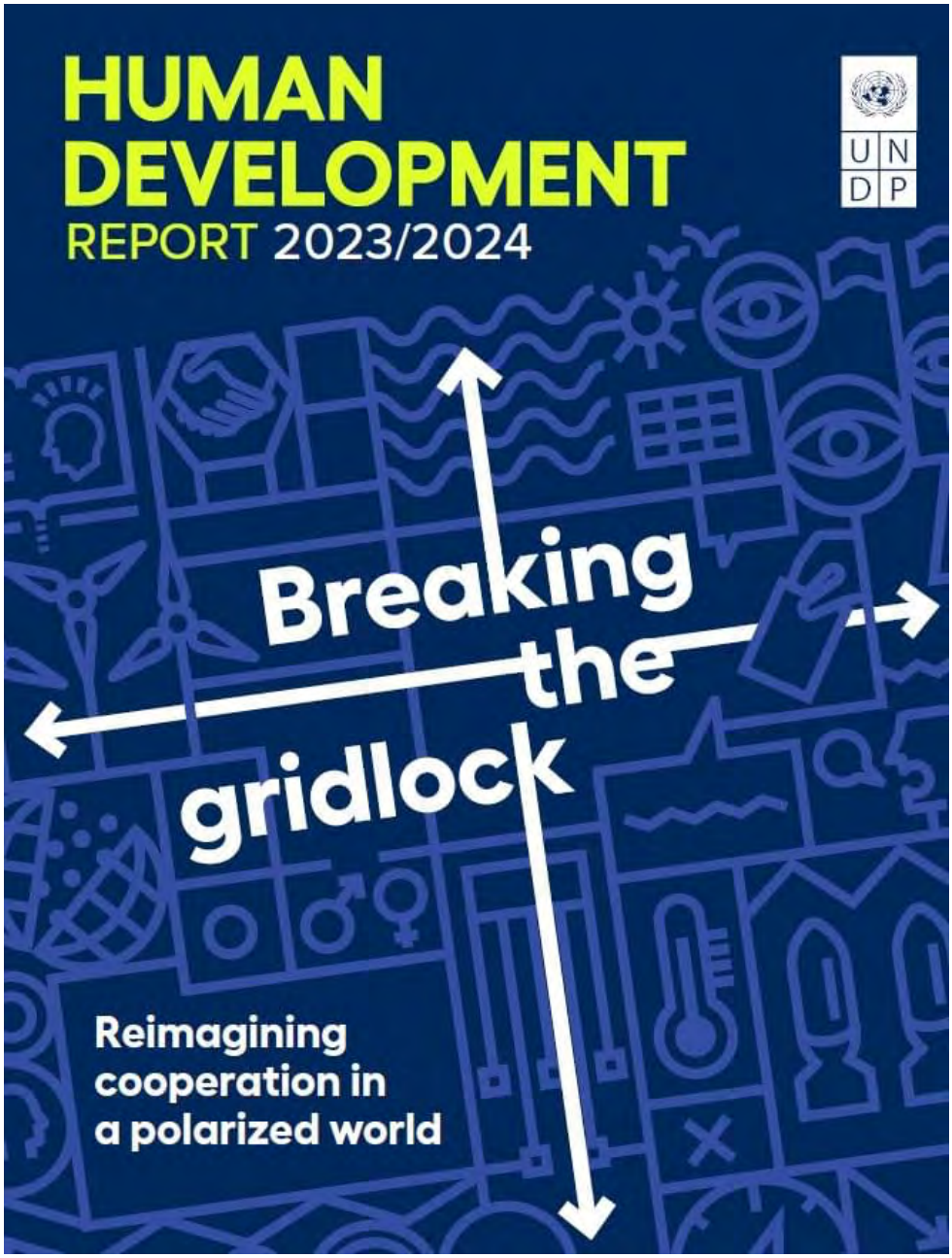

2024-03-14

Романчук

Факты, фейки, абсурды и несуразности от центра глобального социализма

ООН уверенно держит пальму первенства среди международных организаций по продвижению идей социализма, огосударствления и реализации принципа «забрать и поделить». Очередной Доклад о человеческом развитии за 2023–2024 гг. «Выход из тупика: переосмысление сотрудничества в поляризованном мире» тому подтверждение. Авторы задают себе и нам вопрос: «Почему мы так застряли? И как нам выбраться из тупика, не прибегая к банальному насилию?»

Динамика валового национального дохода на душу населения отдельных стран мира, 1991, 2022гг.

Страна	Валовой национальный доход per capita, в $ 2017 по ппс		2022г. к 1991г., %
	1991	2022	
Украина	15250	11416	-25,1%
Швейцария	56137	69433	23,4%
Дания	38299	62019	61,9%
Швеция	32540	56996	75,2%
Германия	38707	55340	43,0%
Ирландия	25044	87468	349,3%
Сингапур	39534	88761	224,5%
Австралия	28760	49257	71,3%
Н. Зеландия	24770	43665	76,3%
Ю. Корея	13866	46026	331,9%
США	40307	65565	62,7%
Япония	34135	43644	27,9%
Израиль	22835	43588	90,9%
Франция	33988	47379	39,4%
Италия	36571	44284	21,1%
Эстония	15415	37152	241,0%
Чехия	21102	39945	89,3%
Греция	25409	31382	23,5%
Польша	10046	35151	349,9%
Литва	16840	38131	226,4%
Хорватия	15084 (1995)	34324	227,6%
Чили	9877	24431	247,4%
Словакия	13367 (1995)	32171	240,7%
Турция	12748	32834	257,6%
Венгрия	15416	34196	221,8%
Аргентина	14791	22048	49,1%
Румыния	10806	31641	292,8%
Россия	20289	26992	33,0%
Грузия	4957 (2000)	15952	321,8%
Казахстан	12345	22587	83,0%
Беларусь	5785 (1995)	18425	318,5%
Болгария	13790	25921	88,0%
Китай	1534	18025	1175,0%
Мексика	15115	19138	26,6%
Молдова	11580	12964	12,0%
Бразилия	10101	14616	44,7%
Узбекистан	2594 (2000)	8056	310,6%
Кыргызстан	4679	4782	2,2%
Индия	1774	6951	391,8%
Мир	9624	17254	79,3%

Источник: Human Development Reports Data Base. March 2024 https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/AFG

1. Что вытворяет ООН. Культура отмены в действии

ООН и весь социалистический интернационал, включая его авторитарные и тоталитарные формы в своём глазу бревно не замечают. Они продолжают утверждать, что всё делают правильно. Борьбу изменениям климата объявили. Удавку нулевой эмиссии на промышленность и сельское хозяйство к 2050

году утвердили. В борьбе с COVID-ом весь мир на уши поставили. Цели устойчивого развития на долгосрочную перспективу определили. Центральные банки и правительства на безудержную денежно-кредитную политику благословили. Концепцию глобальных общественных благ внедрили. Повышение налогов на богатых и ТНК согласовали. Инструменты культуры отмены (cancel culture) легализовали, т. е. сторонников свободного рынка, частной собственности и малого государства из дискуссии исключили. Лозунгом «равенство и справедливость» принцип свободы заклеили. Демократию, как набор инструментов борьбы против индивидуального успеха и ответственности, зарядили и в ход пустили. Ни одного агрессора злым словом не обидели, тем более не остановили. Предотвращение войн и кровавых конфликтов словесной мишурой заменили. Ни одного тирана от власти не отстранили. Даже кровавого нацистского агрессора, который в нарушение базовых международных норм и «красных линий» напал на независимую, демократическую страну из Совета Безопасности не выгнали. Формальными санкциями, постановлениями и резолюциями пожурили. На торговлю санкционными товарами глаз прикрыли. Продовольственный схематоз освятили. Торговый протекционизм одобрили. Борьбу с офшорами затеяли.

Всё это повестка дня ООН и его структурных подразделений и организаций. И вот в очередной Докладе мы читаем констатацию удручающего состояния дел. Волна антиконституционных переворотов на фоне растущей, обретающей глобальные масштабы волны популизма, бесконечная череда нарушений прав человека и бесцеремонные убийства людей в их собственных домах и общественных местах. Мир находится на грани социально-экологического коллапса, подобно карточному домику. Реализация целей Повестки дня в области устойчивого развития на период до 2030 года и Парижского соглашения больше всего походит на серию нерешительных шагов по зыбучим пескам. Проблемы, связанные с неравенством распределения власти и влияния, зачастую не поддаются простому объяснению.

На фоне этой почти катастрофической картинки мы читаем самоуверенное заявление ООН: «Мы знаем, какие направления развития обеспечивают лучшие возможности для сохранения мира, всеобщего процветания и устойчивого развития, лучшие способы преодоления накладывающихся друг на друга факторов неопределенности и взаимосвязанных «сюрпризов» планетарного масштаба».

Это ООН знает? Так пусть покажет результаты своей деятельности хотя бы в сфере своего мандата. Он чётко определён в уставе:

1) **- избавить грядущие поколения от бедствий войны,**

2) **- вновь утвердить веру в основные права человека,**

3) **- создать условия для соблюдения справедливости и права,**

4) **- содействовать социальному прогрессу и улучшению условий жизни при большей свободе.**

По всем пунктам провал.

Международная бюрократия призывает верить очередным красивым лозунгам и мемам? Или тем профессорам, которые входят в Консультативный совет доклада о человеческом развитии. Сопредседатель Дж. Стиглиц, профессор Колумбийского университета, один из самых ярых идеологов Государства всеобщего интервенционизма. В этом Совете представлены Парижская школа экономики, Корнеллский университет, Университет Дьюк, Кембриджский университет, профессора из ЮАР, Бразилии, Австралии и Индии. ООН выступает на биоразнообразие, гендерные квоты, мультикультурализм и инклюзивность почти каждой активной социальной группы, которые отстаивает свои коллективные права. Только вот почему-то квоты, представительства хотя бы одного человека, который имел бы другой взгляд на мир, придерживался бы других взглядов в этой группе нет. Учёных-сторонников экономической свободы, частной собственности, малого государства и открытой конкуренции вы в структурах ООН, тем более в советах, которые следят за содержанием докладов этой организации, вы не найдёте. Их вычеркнули, обнулили, объявили персонами нон-грата в mainstream университетах и международных организациях.

ООН констатирует «взрывной рост популизма». «Это происходит параллельно, а во многих случаях и во взаимосвязи с использованием порочных форм поляризации, таких как отсеивание и ужесточение узких идентичностей, своего рода принуждение или несвобода…» Так ведь сама ООН является одной из mainstream организаций по удушению полноценной научной дискуссии. Какую тему ни возьми - COVID, борьба с бедностью, экономический рост, климатические циклы, энергетика, медицина или пенсии – к дискуссии допускаются только те, кто присвоил себе право говорить «почти о консенсусе».

2. Индекс человеческого развития (ИЧР): «грубый критерий»

Сами авторы Индекса человеческого развития (ИЧР) признают его очевидные сладости и логические дефекты. Они называют его «важным, хотя и грубым критерием человеческого развития». Продолжительность жизни при рождении, формальное количество лет в системе образования, валовый национальный доход на душу населения, гендерное неравенство, эмиссия парниковых газов, давление на планету, распределение дохода – вот те факторы, по которым ООН определяет человеческое развитие. Они категорически против учитывать исследования экономической свободы и прав собственности. Они упорно не видят взаимосвязи между размером Государства (госрасходы, госсобственность, регуляторная нагрузка,

транзакционные издержки) и человеческим развитием. Они констатируют, что мир стал богаче, бедности стало меньше, технологии стали лучше, но связывают это не с предпринимательством и свободой, а с деятельностью VIP-распорядителей и потребителей чужого. ООН не учитывает на состояние политической, личной и экономической свободы, ни верховенство права, ни защиту собственности, ни качество госуправления.

Методология Индекса человеческого развития слепа к широко распространённым практикам авторитарных и тоталитарных стран подстраиваться под нужны параметры для PR-а, для ведения информационных, идеологических войн. Белорусская диктатура давно применяет гендерные квоты при формировании т. н. законодательного органа, обслуживающего А. Лукашенко. При этом человеческое развитие для более полумиллионов граждан страны в самой Беларуси оказалось невозможным из-за жутких репрессий. Однако Беларусь в ИЧР-2024 оказалась в группе стран «с очень высоким человеческим развитием» на 69-м месте в валовым национальным доходом на душу населения в $18425 и продолжительностью жизни при рождении 73,2 лет.

Нацистская Россия заняла 56-е место. У неё ВНД per capita $26992, продолжительность жизни 70,1 лет. То, что в этой стране убивают оппонентов, изгоняют оппозицию и зомбируют против всего цивилизованного мира, для методологов ООН, мягко говоря, нейтрально. Авторитарный Казахстан занял 67-е место. Его ВНД per capita $22587, продолжительность жизни 69,5 лет. Китай немного не дотянул до группы стран с «очень высоким человеческим развитием». Он занял 75-е место с ВНД per capita $18025 и продолжительностью жизни 78,6 лет. Отдельные авторитарные, тоталитарные режимы ресурсно богатых стран заняли очень высокие места в ИРЧ-2024. Объединённые арабские эмираты – на 17-м месте. Они опередили даже США, Японию и Францию. Бахрейн занял 34-е место, Катар 40-е, Турция -45-е, Кувейт 49-е, Оман 59-е. Каждый инструмент замера и оценки человеческого развития без фактора «свобода» и «верховенство права» дефективен. К сожалению, более чем за 30 лет это проста мысль не пришла в головы авторов Доклада и чиновников ООН, как его заказчиков.

3. Что предлагает ООН в сфере человеческого развития

Вот какие рекомендации и советы даёт ООН для того, чтобы выбраться человечеству их тупика.

Первый совет – **«мы должны направить усилия на строительство отражающей реалии XXI века архитектуры глобальных общественных благ».**

Понять суть этой рекомендации очень трудно. «Архитектура глобальных общественных благ» - это что за «животное? Социалистический

интернационал готов к тому, чтобы весь мир засунуть в свою повестку дня. ООН вот так определяет понятие «глобальное общественное благо»: «Короче говоря, это что угодно (объект, действие или бездействие, идея), которым, если оно будет предоставлено, то им может наслаждаться каждый во всем мире. Смягчение последствий изменения климата является глобальным общественным благом. То же самое относится и к творчеству поэта XIII века Руми. Как и свобода морей. Особой подкатегорией глобальных общественных благ являются планетарные общественные блага, которые соответствуют планетарной взаимозависимости и реагируют на побочные эффекты между странами. Ими невозможно управлять или смягчать на границах. Другим примером может быть цифровая общественная инфраструктура и так называемые цифровые общественные блага, связанные с цифровой революцией».

Более лженаучного, методологически никчемного, фактически ничтожного определения сложно придумать.

Представьте себя в роли преподавателя университета. «Глобальным общественным благом может быть, что угодно». Интерпретация вот этого «что угодно» понятное дело, находится в руках VIP-распорядителей и потребителей чужого национального и международного уровня. Чиновники ООН спят и видят себя главными жрецами в интерпретации этого «религиозного» явления. «Фактически, глобальные общественные блага — это не «товары» или конкретные вещи сами по себе, а скорее выбор того, как мы, люди, можем ими пользоваться вместе. Их также можно рассматривать как образ мышления – стремление – и они могут мобилизовать сотрудничество во многих формах», - уточняет ООН. В общем, международная бюрократия всё, что угодно может превратить в страшилку/пугалку, чтобы только получить деньги, ресурсы и инструменты регулирования. За ними идёт огромная дискреция, которая, как мы знаем, легко транслируется в материальные и нематериальные блага для регуляторов, контролёров и субъектов-шлагбаумов/вахтёров.

ООН берётся за ревизию святая святых – понятия свободы.

«Доклад о человеческом развитии на 2023/2024 год начинает формировать то, что можно было бы назвать освободительным видением развития. Она освещает идею Сена [экономист development economics Амартия Сен] о развитии как свободе в отношении великого вызова нашего времени: людей и планеты в едином кризисе. Этот подход к развитию ставит в центр расширение власти на стыке человеческого развития, прав человека и устойчивого развития. Целью такой власти является расширение свобод во многих формах, включая свободу от тирании единых исключительных идентичностей, от убеждений о нулевой сумме и от чрезмерно упрощенных моделей поведения, которые низводят людей до расчётливых нарциссов».

Сначала ООН хочет нам всем внушить, что мы застряли в глубочайшем кризисе, причём люди и планета Земля. Потом навязать себя, как ту власть/агента по принятию решений (agency), которое на стыке всего и всех определять правила жизнь, экономической деятельности и взаимодействия во всём мире. В общем, перед нами почти нескрываемое желание создать глобального Левиафана, который почему-то в исполнении чиновников ООН должен быть добрым, мудрым, честным, справедливым и непременно беспристрастным великаном.

Ответ на вопрос, откуда брать деньги, от ООН вполне предсказуем. «Глобальная архитектура общественных благ должна быть нацелена на трансферты из богатых стран в более бедные, способствующие достижению целей, которые принесут общую пользу. У каждой страны должен быть шанс высказать свое мнение, а также возможность внести свой вклад».

Т. е.

> — богатые будут делать вклад деньгами, технологиями и ресурсами, а бедные – тем, что не будут травить планету Земля своими выбросами, выхлопами и прочими токсичными субстанциями.

«Например, когда некоторая часть инвестиций в более бедную страну приносит глобальные выгоды, соответствующее финансирование (или передача технологий), как правило, должно носить льготный характер, чтобы обеспечить соразмерный вклад между той частью мира, которая получает выгоду, и той, которая за это платит».

Третий год нацистская Россия ведёт геноцидную войну против Украины. ООН за всё это время бессильно, апатично и аморально взирает, как та же Россия распространяет свою ложь через Совет Безопасности.

Вместо статуса агрессора и мирового изгоя ООН пытается сохранить России статус партнёра.

Более полугода Израиль ведёт войну против террористов Хамаса и всех тех, кто поддерживает его оружием и ресурсами.

> **ООН, ЕС и даже США годами поддерживали де-факто Хамас, вливая десятки миллиардов долларов в этот субъект.**

Уроки своих грубейших ошибок они сих пор не извлекли.

Трудно найти регион в мире, где бы не полыхало от напряжения, от конфликтов и растущего недоверия всех ко всем.

В условиях обнуления международного права, резкого роста протекционизма и взаимных обвинений ООН полностью потеряла свою адекватность и роль.

Она **превратилась в рассадник идей глобального Левиафанства, перерождённого, переупакованного марксизма.**

Чем быстрее ООН прекратит существование, тем быстрее основные силы свободы в мире возьмутся за создание новой архитектуры безопасности и сотрудничества за спасение западной цивилизации.

***

№ 2.472

Росія нападе на Казахстан або країни Балтії, незалежно від того, хто очолить США – Кочетков

2024-03-13

Надія Майна

Хто такий Олександр Кочетков

Олександр Кочетков – аналітик, політтехнолог, іміджмейкер. ***У минулому*** *інженер-конструктор КБ "Південне" і заступник керівника пресслужби президента України.*

Якщо США за нового президента дозволять Україні програти війну Росії, світ втратить стабільність і почне рватися по швах, вважає Олександр Кочетков.

РФ продовжуватиме агресію та почне нову війну, і це абсолютно не залежить від результату виборів у США, вважає Кочетков / Главред

Чинний президент США, демократ Джозеф Байден і колишній американський лідер, республіканець Дональд Трамп перемогли на праймеріз від своїх партій у Супервівторок. Відтак, саме вони змагатимуться за перемогу на президентських виборах у США, які відбудуться 5 листопада цього року. А від того, хто стане наступним президентом США, багато в чому залежить підтримка Штатами України та розвиток подій у російсько-українській війні.

Політичний аналітик, політтехнолог та іміджмейкер Олександр Кочетков в інтерв'ю Главреду розповів, що чекає на Україну в разі перемоги Трампа чи Байдена, чи будуть США більше допомагати українському народові протистояти російській агресії, чим Трамп може неприємно здивувати Путіна, яку роль відводить Вашингтон Україні після війни, в якому випадку американські війська можуть опинитися в нашій країні, а також чому програш України у війні з Росією дестабілізує світ і запустить катастрофічні для Європи процеси.

***

— Розпочати хочу з запитання, яке не стосується основної теми нашої розмови, але ваша оцінка тенденції цікава. Як відомо, Джозефу Байдену 81 рік, Дональду Трампу – 77. Чому республіканці та демократи обрали кандидатами в президенти від своїх партій таких літніх людей, а не віддали перевагу молодим? За принципом, старий кінь борозни не зіпсує?

— Серед кандидатів у президенти США були й інші літні кандидати, наприклад, конкурентка Байдена від демократів – Маріанна Вільямсон, якій за 70 років. І для республіканців, і для демократів це є величезною проблемою, оскільки американська молодь не хоче голосувати за вікових кандидатів, молоді це страшенно не подобається. Відтак, у Штатах є проблемою – як залучити молодих людей до виборчих дільниць. У демократів є певний козир – популярна співачка Тейлор Свіфт: от вона може залучити молодь. Це своєрідний резерв демократів.

Чому так склалося? Просто немає достатньо яскравих молодих політиків. Наприклад, є 55-річний політик і бізнесмен Дін Філліпс, але якось він не сприймається і не цікавий виборцям. Йому не вистачає рішучості чи якихось планів, здатних зацікавити американське суспільство.

Тож попереду вкрай принципова битва за Білий дім двох людей, які там уже працювали і від яких чекати якихось новацій дуже важко. Літня людина

зазвичай діє так, як їй зручно та звично. Вона не хоче і не може змінюватися, і в цьому полягає проблема.

— За вашою оцінкою, у поєдинку Трамп vs Байден, якщо саме вони змагатимуться за президентське крісло, хто з них має більше шансів на перемогу і чому?

— Рівні шанси.

На сьогодні Трамп обходить Байдена всього на 5%. Але кампанія не почалася, і ще не використані всі можливості кандидатів. Там ще буде і компромат, і взаємні звинувачення, і скандали. А ще з літніми кандидатами по дорозі може щось статися, необов'язково зі здоров'ям. Вони можуть щось утнути, самі цього не передбачаючи, що серйозно вплине на рівень їхньої підтримки: вони можуть впасти чи щось забути, чи щось таке з ними відбудеться, що серйозним чином вплине на думку виборців.

Тому 5%, на які Трамп випереджає Байдена, ні про що.

До речі, як кандидат Трамп дуже специфічний. Він взагалі є унікальним явищем. У Сполучених Штатах ще не було такого, щоб президент, який балотувався на другий термін, програв, причому зі скандалом, бо довго не хотів визнавати свій програш і зараз досі продовжує розповідати, що перемогу в нього вкрали, що насправді він Байдена тоді переміг, знову міг повернутися в якості кандидата на головну посаду. Зазвичай, у США так: все, на пенсію, і забули. А тут Трамп повернувся, і його передвиборча кампанія дуже контроверсійна.

Крім того, довкола нього безліч скандалів: з приводу сексуальних домагань, бізнесу, шахрайства тощо. Втім, людина, замішана в таку кількість скандалів, щодо якої ведеться стільки судових розслідувань, продовжує бути головним кандидатом у президенти.

Для США це не є звичайним і типовим. І від цих виборів можна очікувати будь-чого.

— Що для України буде означати перемога Байдена, що – Трампа? Як в одному та іншому випадку вибудовуватимуться відносини Києва та Вашингтона, і як Штати будуть підтримувати Україну у війні з Росією?

— Проблема в тому, що ми серйозно говоримо про те, хто – Трамп або Байден – буде для нас більш вигідним. Потрібно, щоб було так, як на початку масштабного вторгнення Росії, коли Україна мала стовідсоткову двопартійну підтримку, і Києву було байдуже, хто очолює Штати – демократ чи республіканець, і як там змінюються якісь чиновники.

Що робитиме в разі перемоги Трамп? Він чітко сформулював, що хоче закінчити війну як бізнесмен: викласти певні умови Путіну, певні умови

Зеленському, а далі, використовуючи свій вплив, передусім економічний, досягнути домовленостей. Як бізнесмен, Трамп вважає, що немає нічого поганого в тому, що велика корпорація, тобто Росія, поглине маленьку корпорацію – Україну. Для нього це нормальний бізнесовий процес, і можна домовитися про більш-менш прийнятні умови цього поглинання. От що відбувається, з точки зору Трампа. Цей бізнесовий підхід може зіграти з нами недобрий жарт.

Сподіваюся, що Трамп занадто оптимістичний щодо можливості домовитися з Путіним, і Путін цей оптимізм зруйнує, бо він хоче все – всю Україну, а не якусь її частину. А далі цілком може бути так, що у Трампа з Путіним не складеться, і Трамп образиться (він дуже образлива людина). І він почне мститися Путіну. Зрештою, все може повернутися таким чином, що за Трампа підтримка України Штатами буде навіть збільшена. За нього є варіант, що Київ будуть дотискати до переговорів на капітулянтських умовах, а є варіант, що ображений на Путіна Трамп збільшить підтримку.

Дивіться інтерв'ю з Олександром Кочетковим про те, чого чекати Україні від США після президентських виборів та обрання Трампа або Байдена:

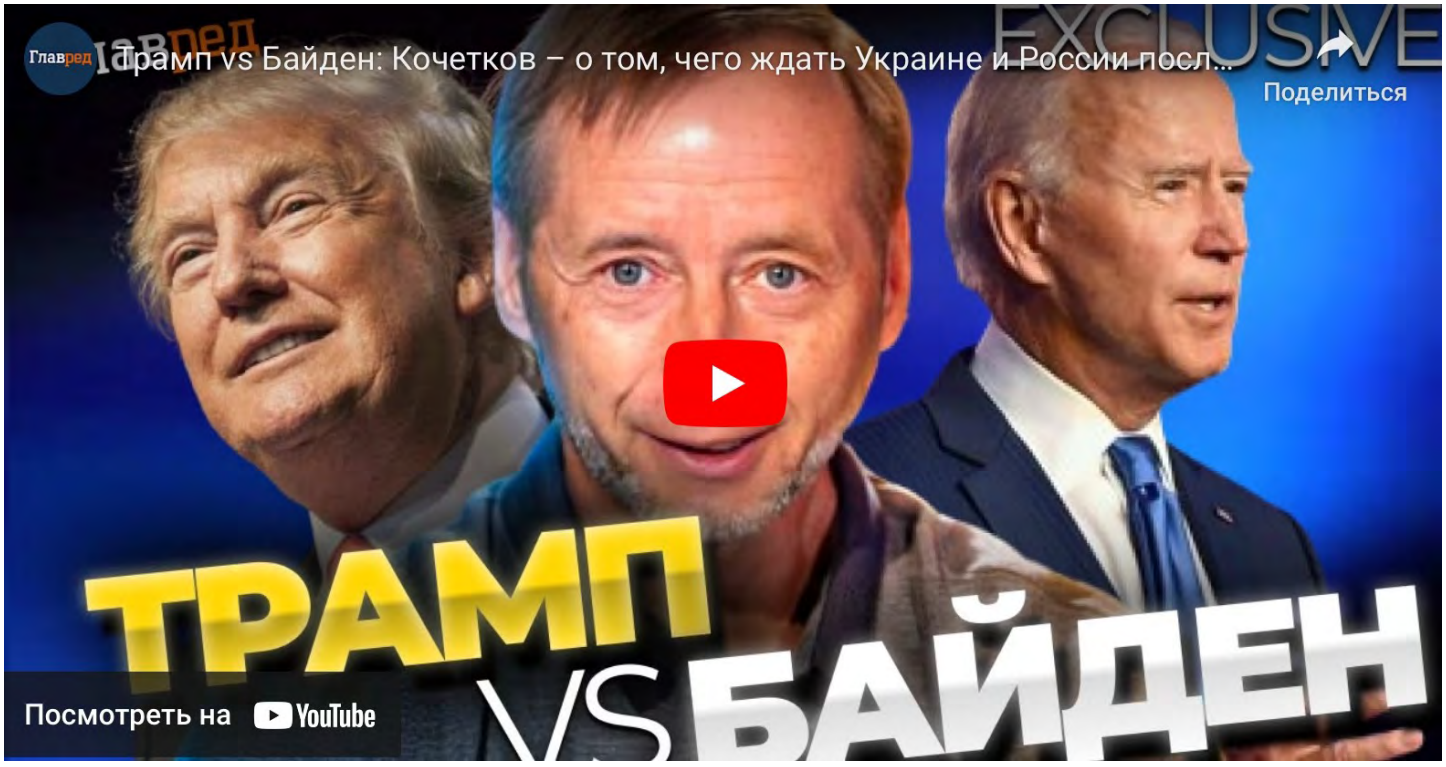

Відео

Щодо Байдена все зрозуміло: він буде намагатися продовжувати те, що він робив досі – досягнути не-поразки України. Адже США зараз працюють не на перемогу, а на не-поразку нашої країни. Штати не хочуть дати Росії перемогти, але так само вони не дають перемогти й Україні. У американців надмірна поступовість і стриманість щодо надання тих видів зброї, з якими ми можемо перемогти.

Однак за Байдена військова промисловість, зокрема американська, почала набирати обертів. Тож постачання зброї Україні буде таким, що не дозволить нам програти, втратити лівобережжя тощо.

Отже, перспективи складні, але оптимістичні. Ми повинні будувати наше життя і нашу політику таким чином, щоб якомога менше залежати від того, що буде відбуватися за океаном. На жаль, поки що цього немає. Зараз щось на зразок ступору: ми просто чекаємо, хто переможе в США, а далі спробуємо вибудувати з переможцем відносини. Це не стратегічний підхід.

— Незалежно від того, хто стане наступним президентом – Трамп чи Байден, у чому полягає інтерес Сполучених Штатів щодо України і цієї війни? В якому результаті цієї війни зацікавлені Штати?

— Так чи інакше Вашингтон хоче бути співучасником перемоги. А перемога може бути різною: або перемогою України, тобто перемогою демократів, які поставили на місце недоімперію, або перемогою у досягненні миру. Тобто якщо американці доб'ються перемовин, як це було за часів Клінтона та Арабо-ізраїльського конфлікту, коли сторони всадовили за стіл переговорів, до чогось приблизно домовилися, і це була перемога, але перемога так званого "миру".

По-перше, США хочуть, щоб усе це закінчилося, щоб Україна повернулася до своїх кордонів, нехай і не до всіх, бо з Кримом і Донбасом буде величезна проблема.

По-друге, США хочуть переформатувати систему безпеки світу. Хоча світова система безпеки і так уже почала змінюватися, бо старий порядок впав, не витримавши того, що відбувається, тобто агресії з боку Росії. Американці хочуть змінити відносини всередині НАТО та стосунки з європейськими членами Альянсу, щоб, із фінансової точки зору, це були більш рівні стосунки. Адже в США і Трамп, і Байден, і республіканці, і демократи вважають, що Штати несуть занадто велике навантаження щодо безпеки своїх союзників, а тому прагнуть цю систему спростити.

Отже, США хочуть закрити питання України і зосередитися на проблемах Близького Сходу та Тайваню. І це бажання "закрити проблему" може бути і корисним, і шкідливим для України. Все залежить від того, яким чином ми будемо поводитися: якщо Україна буде демонструвати спроможність перемагати на полі бою, її будуть підтримувати; якщо ми не будемо демонструвати такої спроможності, якщо будуть анонси і не дуже успішний наступ, тоді американська перемога буде полягати в досягненні миру за наш рахунок.

— Тобто зараз у Києва та Вашингтона бачення перемоги або принаймні не-поразки України не співпадають?

— Вони різні. Для США є два варіанти перемоги, а для України тільки один – звільнення всіх окупованих територій. А от який варіант виявиться більш перспективним, залежить від нас самих.

— Яку роль відводять США Україні за підсумками цієї війни?

— В першу чергу, США хочуть бачить нас надійним союзником, тому що їм у першу чергу ми будемо дуже зобов'язаними, Європі – у другу. Штати хочуть бачити Україну союзником, схожим на Ізраїль. Адже США так підтримують Ізраїль, тому що він є ефективним провідником певних ідей Вашингтона, і Штати можуть у будь-який момент звернутися до Ізраїлю з проханням – офіційним або не дуже офіційним, або навіть військовим, і той дуже ефективно все зробить. І кудись полетять ізраїльські літаки, і ракети, і можуть бути інші дії з боку Ізраїлю, до яких самі США вдатися не можуть. Натомість Ізраїль отримує фінансову, військову та іншу підтримку з боку Сполучених Штатів.

Саме такої позиції США очікували б від України після війни, тобто що вона стане не тільки на словах, але й на ділі дуже надійним союзником Сполучених Штатів і провідником їхніх інтересів у Європі. Адже Польща, яка досі виконувала таку роль, буде поступатися Україні-переможниці, зокрема, у воєнному сенсі. Польща завжди буде обмежена, зокрема, членством у НАТО, а Україна в цьому сенсі буде вільною.

Другий момент. США хотіли би бачити Україну частиною безпекового поясу навколо Росії разом із країнами Балтії, Польщею, Румунією, Молдовою тощо. Тобто вони хочуть створити безпековий пояс на чолі з Україною з урахуванням її військових можливостей.

Третій момент – економічна співпраця. Україна після війни буде досить стрімко розвиватися (з дна підніматися легше, ніж рухатися вгору, якщо ти вже на горі). Передусім корпорації США сподіваються взяти участь у відбудові України, а також взаємодіяти у військовій сфері.

Хочу уточнити щодо безпекового пояса. Якщо справді Росія зможе поглинути Україну, тобто якщо реалізується підхід Трампа, яким тоді "безпековим поясом" буде Україна? Як ця роль буде виконуватися?

Якщо Росія зможе поглинути Україну, то замість безпекового поясу буде пояс загроз для Європи. Якщо уявити такий негативний розвиток подій, Україна стане найбільш активною бойовою частиною російської агресивної недоімперії. Адже Москва вимагатиме участі українців у військових формуваннях Росії, якраз спрямованих проти Європи. Тут для них біда, бо Україна і Росія накопичили фантастичний бойовий досвід, мають озброєння, розуміння, як воювати, та вміють воювати. Якщо, не дай Боже, Україна опиниться під орудою Росії, це буде жах і для країн Балтії, і для Польщі, і для інших європейських країн. Це буде просто катастрофа.

Що може бути з НАТО в разі перемоги або Трампа, або Байдена? Чи можемо ми говорити про те, що напад Росії на одну з країн НАТО буде більш імовірним у разі перемоги одного з кандидатів? Чи у Росії тут свої плани, які не залежать від того, хто буде наступним президентом США?

Так, це абсолютно не залежить від того, хто буде наступним президентом США. Росія дуже схожа на велосипед: як велосипед не падає, допоки їде, так і Росія існує, допоки вона займається агресією, бо це дозволяє їй пригасити внутрішні проблеми та протиріччя. Адже в РФ безліч людей, які не задоволені тим, що відбувається в країні – не тільки війною, але й відсутністю будь-якої перспективи, мракобіссям, спрямованим у минуле, зокрема, й підходом, який передбачає, що жінки повинні народжувати дітей і жодних інших функцій не виконувати, тобто фактично росіян повертають у середньовіччя. Протестувати росіяни бояться, хоча похорон Навального продемонстрував, що незадоволених багато.

> *Тому Росія буде продовжувати агресію. Агресія може вихлюпнутися на Казахстан, бо Північний Казахстан Росії можна "захищати", його російськомовне населення, як і жителів Донбасу. Також Росія може разом із Білоруссю вихлюпнути агресію на країни Балтії задля пробивання коридору до Калінінградської області. Щось обов'язково буде відбуватися, незалежно від того, хто переможе в США. Навіть якщо Путін і Трамп домовляться на певний час, далі щось обов'язково відбудеться, тому що це внутрішня потреба Росії.*

Москва загнала свою економіку, систему управління, суспільство в рамки, які передбачають, що вони можуть тільки вбивати, що Росія є "фортецею в оточенні". Тому російська агресія не залежатиме від того, хто буде обраний у Штатах.

Але від того, хто буде обраний у США, буде залежати реакція світу, самих Штатів та Європи на агресію Росії, яка так чи інакше буде продовжуватися.

— Якщо Сполучені Штати дозволять Україні програти в цій війні. Давайте тут конкретизуємо, що будемо розглядати програшом продовження окупації Росією Криму та Донбасу, тобто так, як було до 2022 року…

— На сьогоднішній день це вже не дуже й поразка. Збереження державності України – це вже певна перемога. Не та перемога, якої ми бажаємо, але певна перемога.

— Добре, якщо Сполучені Штати дозволять реалізуватися такому сценарію, як це може змінити їхню роль і їхній вплив у світі? Чи не буде це сприйматися Росією і Китаєм як свідчення слабкості Сполучених Штатів?

— Безумовно, буде. США самі на себе поклали роль світового жандарма, супер-країни, яка слідкує за демократією в усьому світі і втручається всюди. Зараз Путін говорить, що не визнає цих правил світового порядку – мовляв, якщо можна Сполученим Штатам, то можна і Росії. Але Росія робить це абсолютно показово жорстоко та криваво.

Безумовно, такий розвиток подій в Україні буде свідчити про слабкість Сполучених Штатів. І це обов'язково потягне за собою зміни у загальних світових розкладах, зокрема, економічних.

> *Частина істеблішменту США чітко розуміє, що програвати в російсько-українському протистоянні не можна в жодному разі, бо Росія виступає в ролі провокатора. РФ спробувала провокувати Штати, але відповіді майже не було, і Росія залишилася такою, як вона є, навіть стало більше поваги до неї. А далі у світі за прикладом Росії почнуть діяти й інші. Так буде в Латинській Америці, на Близькому Сході, на Далекому Сході, в Індії, Китаї, Пакистані, Тайвані – все почне рватися по швах. І тоді світ втратить стабільність.*

Частина американського істеблішменту це добре розуміє. Але немає впевненості, що це добре розуміють ті, хто претендує на те, щоб очолити США.

До речі, те, що робить Китай, не руйнує світ. Він діє економічно, дипломатично тощо, не порушуючи правил. Росія натомість демонстративно порушує правила. Якщо США не поставлять Росію на місце, це загрожує нестабільністю всьому світові.

— Макрон заявляв, що не можна виключати відправку в Україну західних військ. Зрозуміло, не під парасолькою НАТО чи ЄС, а на двосторонній основі. Втім, США, Німеччина та маса інших західних країн виключили таку можливість. Скажіть, а що може змусити США змінити тут свою позицію і почати розглядати варіант відправки військ в Україну? Чи це взагалі нереалістичний сценарій?

— Європа поступово починає розуміти масштаби і наслідки російського вторгнення в Україну. Там починають усвідомлювати, що вони наступні. Демонстрація по російському телебаченню мостів у Німеччині, які Росія може атакувати, – це не тільки жарти та блеф. Це цілком можливо.

Тому в Європі розуміють, що не можна дати програти Україні. Якщо, не дай Боже, це станеться (зараз підстав стверджувати це немає), якщо Росія зможе наступати достатньо стрімко, то треба її зупиняти. І тут натівські сили, але не від НАТО, а від певних країн, якраз і будуть потрібні. Ті маневри, які вони зараз проводять із новими членами НАТО, зокрема, мають на меті перевірити логістику та можливості перекидання великих підрозділів збройних сил

окремих країн Європи достатньо швидко. Це перевіряється на випадок того, що, якщо знадобиться, ці сили опинитися в Україні достатньо швидко.

До речі, наша активність, яка відбувається на Чорному морі (ми пам'ятаємо, що від самого початку допомогу у створенні безпілотних катерів та доопрацювання їх до шаленої ефективності надавала Британія), є розчисткою певного простору, куди потенційно зможуть зайти кораблі не НАТО, але Великобританії та інших країн, щоб допомогти Україні встояти, якщо ситуація розвиватиметься критичним чином.

Так от, якщо відбудеться захід військ НАТО в Україну, і це буде мати успіх, США просто не зможуть лишатися осторонь. Адже якщо американські партнери, але менші за потужністю, діють більш рішуче, Штати будуть змушені теж за ними зайти в Україну, щоб не втратити позицію лідера серед країн НАТО. Тож усе залежить від того, що буде відбуватися в Україні. Втім, краще, щоб таких екстремальних варіантів усе-таки не було, і ми самі вирішували проблему.

— Наскільки, з вашої точки зору, НАТО готовий до війни з Росією, зокрема, чи готові США, чи в змозі вони зараз воювати з Росією?

— Дистанційно – США абсолютно готові. За допомогою України Штати перевірили всі свої засоби ураження, системи залпового вогню, авіацію, розвідку, супутники, все, що потрібно для дистанційного удару, ракети – все це працює і є дуже надійним. США надають нам одиничні екземпляри, але раптом що вони можуть випустити декілька тисяч ракет майже одночасно по території Росії. І практично всі ці ракети влучать у цілі, бо протиракетна і протиповітряна оборона Росії не така, щоб стримати масований удар ракетним озброєнням. Американська авіація, звісно, буде втрачатися в такому зіткненні, але вона точно буде переважати російську. Вже зрозуміло, що на морі Росія не зможе нічого протиставити країнам НАТО, бо вона нічого не може зробити з Україною, яка навіть не має свого флоту, але успішно знищує російський флот.

А от у контактному бою, на позиціях перевагу буде мати Росія. У ближньому бою з безпілотниками, бронетехнікою, новою тактикою все буде інакше: все це натівці спостерігають, але практичного досвіду застосування не мають. Тут Росія буде, безумовно, переважати, бо ЗСУ – це найкращий вчитель. Ми таки навчили росіян битися по-справжньому.

— Якою США хочуть бачити Росію за підсумками цієї війни? І чи влаштовує нас варіант їхнього бачення?

— Єдиного бачення майбутньої Росії немає. Є дві точки зору.

Одна точка зору, радикальна, полягає в тому, що з Російською Федерацією потрібно зробити те саме, що зробили з Радянським Союзом, тобто має

відбутися її контрольований розпад із контролем за нерозповсюдженням ядерної зброї.

Друга точка зору – протилежна: нехай там у Росії залишається якийсь авторитарний режим, бо вона не може без нього. Там завжди були царі, генеральні секретарі, і росіяни не можуть без Сталіна чи Путіна. Тому нехай у Росії буде щось схоже на Путіна, але з яким можна домовлятися, бо такий буде тримати країну у підкоренні, і ядерна та інша зброя масового знищення не розповзеться.

Єдиної позиції щодо Росії ні в світі, ні в США немає.

Звісно, нас би більше влаштував варіант, який би передбачав розпад Росії на кілька країн, необов'язково демократичних, бо тоді вони будуть змушені з'ясовувати між собою економічні, територіальні та інші стосунки, і в них не буде часу нападати на Україну.

А от варіант, який передбачає збереження в Росії авторитарного режиму, є гарантією того, що через 10-20 років усе обов'язково повториться. Авторитарний режим у Росії – це гарантія агресії проти України.

Існування України заперечує існування Росії, тому російський авторитарний режим обов'язково буде намагатися знищити нашу країну. Як зараз, так і в майбутньому.

— Складається враження, що ані Трамп, ані Байден не є прихильниками варіанту контрольованого розпаду Росії.

— На жаль, це справді так. Для Байдена це надто складно, йому потрібен простий, зрозумілий і гарантований сценарій. А Трампу імпонує особисто Путін: вони однаково порушують правила і займаються самореалізацією. Між Трампом і Путіним є певна співзвучність. Тому Трамп не хоче руйнувати Росію – він хоче, щоб у нього був партнер на зразок Путіна, з яким можна домовлятися і співпрацювати щодо зміни світового порядку.

— Відтак, ми можемо зробити висновок, що США за будь-якого президента з зараз можливих не будуть допомагати Україні настільки, щоб вона здобула переконливу перемогу…

— Немає підстав очікувати, що у США зміниться позиція щодо допомоги Україні гомеопатичними дозами, аби пацієнт не вмер, але й не одужав.

Тому, по-перше, нам потрібно максимально працювати самим.

А, по-друге, потихеньку починає прокидатися Європа.

***

№ 2.473

Основні теми доби 18.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Напередодні чергової зустрічі Координаційної групи у форматі ***"Рамштайн"*** міністр оборони США Остін запевнив, що адміністрація Байдена і далі підтримуватиме Україну.

Президент Чехії Павел впевнений, що Євросоюз має змогу забезпечити потреби у боєприпасах як України, так і власні.

Уряд Бельгії оголосив про наміри надати Україні 300 броньованих всюдиходів Lynx LMV та 3 мінних тральники на загальну суму €412 млн з частковим покриттям витрат урядом Нідерландів.

ЄС остаточно затвердив додаткове наповнення Європейського фонду миру (EPF) у розмірі €5 млрд. Єврокомісар Боррель наполягає, що всю цю суму буде скеровано Україні, а для підтримки оборонної промисловості країн ЄС буде надано окреме фінансування.

Міністр закордонних справ Польщі Сікорський вважає, що кошти від користування замороженими російськими активами треба спрямувати на закупівлю зброї та боєприпасів для України, а не на відновлення.

2️⃣ Напруження на фронті дедалі зростає. Російські війська ведуть активні наступальні дії в околицях Авдіївки та Донецька, в районі Великої Новосілки, а також на Запоріжжі. ЗСУ знову були вимушені відступити в районі села

Орловка на захід від Авдіївки та навколо села Роботиного на південь від Оріхова.

Російські війська посилили обстріли та бомбові удари по прикордонних населених пунктах на північному кордоні України, які поступово перетворюються на "сіру зону". Влада почала евакуювати з них населення через численні щоденні жертви.

Росія все частіше застосовує північнокорейські ракети та боєприпаси. 14 березня армія РФ застосувала для ударів по Україні не менш ніж 6 ракет Hwansong-11, які за параметрами подібні балістичним ракетам "Іскандер-М". За інформацією ЗМІ Південної Кореї, КНДР відправила до РФ понад 7 тис. контейнерів зі снарядами, мінами, ракетами. та військовою технікою.

3️⃣ НБУ і далі девальвує гривню. За 10 останніх днів вона здешевшала на понад 0,7 грн до долара, офіційний курс сягнув 38,97. В обмінниках долар продають за 39,20-39,40 грн, євро - 42,65–42,95 грн.

4️⃣ Заступник міністра фінансів ***Єрмолаєв*** на зустрічі з сенатором – республіканцем Гремом **оголосив про намір уряду скоротити до 20 тис. вакантних посад й у такий спосіб скоротити державні витрати.**

Грем повідомив про двопартійну підтримку Конгресом США **надання Україні безвідсоткових кредитів, а не грантів на тлі гіршання економічної ситуації в американській економіці**.

5️⃣ Російського президента Путіна з перемогою на виборах привітав президент Туреччини Ердоган. Він висловив бажання бути посередником на мирних переговорах з Україною. Путіна також привітав прем'єр-міністр Індії Моді. Західні лідери відмовилися від привітання й наголосили на невизнанні "виборів" на окупованих територіях.

Російське суспільство здебільшого підтримало свого президента, акції його противників були нечисленні, тож Путін отримав карт-бланш на подовження війни. Наступним його кроком може бути оголошення "великої мобілізації", якщо російські війська в Україні не зможуть досягти поставлених ним цілей.

ЄС запровадив санкції проти 30 фізичних осіб та 2 організацій РФ, які брали участь у катуванні та знищенні російського опозиціонера Навального.

***

№ 2.474

Підсумки тижня 11.03-17.03.2024 в Україні та навколо України

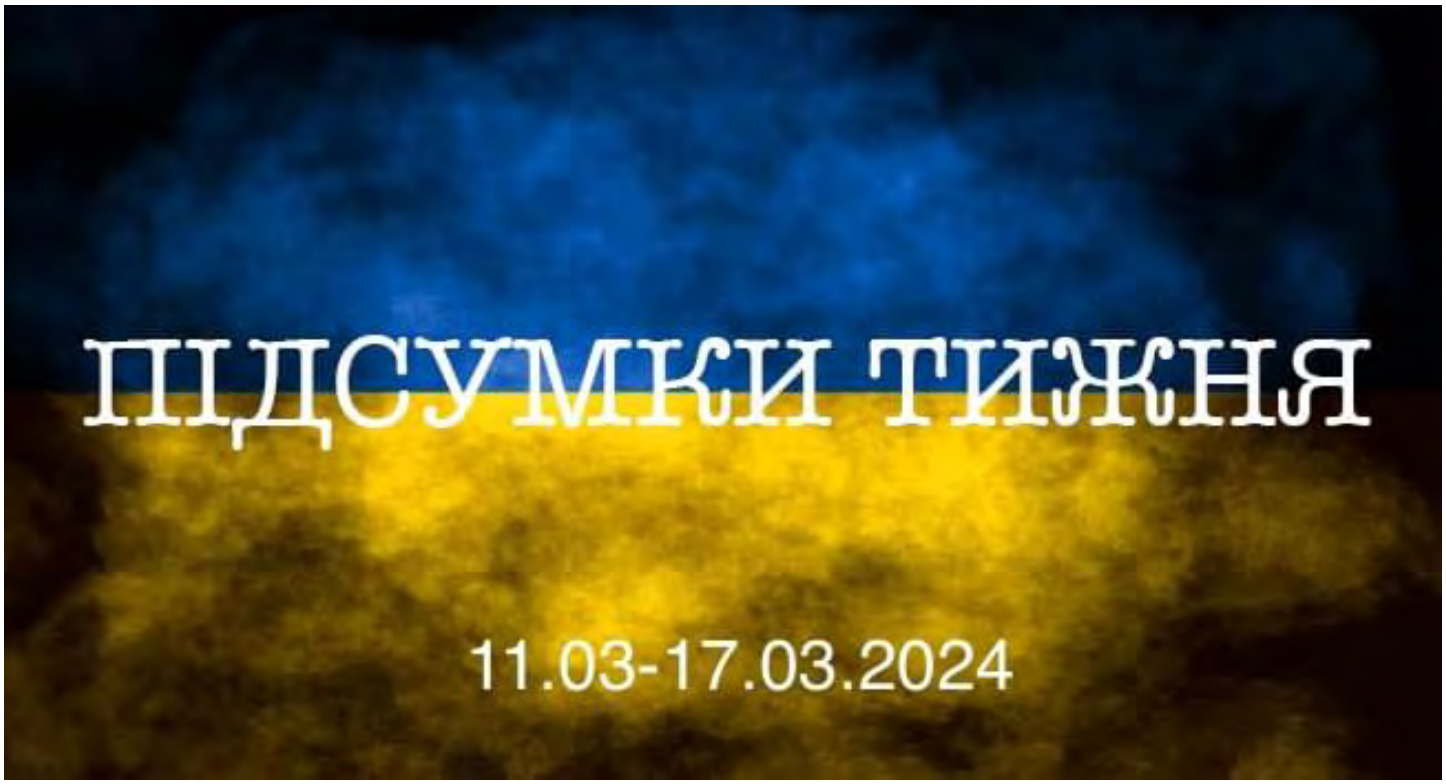

🔥 Росія опанувала стратегічну ініціативу на фронті на тлі млявого постачання озброєнь та боєприпасів західними партнерами. Упродовж тижня ЗСУ були вимушені відступити на 5 ділянках фронту – на плацдармі на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної, в районі Авдіївки – на південний схід від Донецька, в районі автошляху Новотроїцьке – Велика Новосілка, а також в околицях с. Роботиного на Запоріжжі.

🔥 Розвідка на незалежні експерти повідомили, що російське командування вже залучило до бойових дій оперативно-тактичні резерви, проте тримає напоготові стратегічні резерви, щоби в разі прориву лінії української оборони на одній чи кількох ділянках ввести їх у бій й розвинути наступ.

Проте задачу, яку поставив окупаційним військам Путін – повністю захопити Донецьку та Луганську області, а також ліквідувати "виступи", які було звільнено ЗСУ, – виконано не було.

🔥 Мобілізація в Україні пробуксовує, все частіше ЗМІ публікують факти "примусового захоплення" чоловіків співробітниками територіальних центрів комплектації. Депутати Верховної Ради досі не ухвалили закон, що її регулює. Міністерство оборони запропонувало новий "алгоритм" добору до ЗСУ через рекрутинг та "онлайн-платформи".

У Росії більшість військовослужбовців, що беруть участь у бойових діях, набрано саме за допомогою рекрутингу з підписанням контракту. Щомісяця російська армія поповнюється на 30 тис. нових бійців і навіть більше, що дає змогу командуванню вести наступ без огляду на нестачу особового складу.

Українська влада нарешті заговорила про ротацію і демобілізацію частки військовослужбовців.

🔥 Добровольці з "Російського добровольчого корпусу та Легіону "Свободна Росія" спромоглися вдертися на територію Курської та Білгородської області РФ та закріпилися у кількох населених пунктах поблизу кордону з Україною. Путін пообіцяв знищити всіх "зрадників", які воюють на боці України. Російські війська завдають ударів по населених пунктах Чернігівської, Сумської та Харківської областей поблизу кордону.

🔥 Вочевидь, **запаси ракет ППО у ЗСУ майже вичерпано, тож протягом тижня не було збито жодної крилатої чи балістичної ракети**.

Російська армія завдала потужних ракетних ударів по Одесі та Миколаєву, а також по Мирнограду і Харкову, щоночі атакує кількома десятками ударних безпілотників типу "Shahed". В Одесі загинули понад 20 людей. Оператори російських безпілотників швидко навчаються – дрони швидко змінюють напрямок руху та маневрують між будівлями. Також Росія випробує їхні різні модифікації щоби підвищити ефективність ударів.

У відповідь СБУ та розвідка завдали майже 20 ударів по російських нафтопереробних підприємствах, що вже спричинило певні проблеми з постачанням пального для населення, проте поки не зачепило постачання для техніки на фронті.

🔥 ЦВК РФ на "виборах ***Путіна***, що відбулися в Росії, намалювала йому 87% підтримки за явки 77%, і це дає йому карт-бланш на подальші бойові дії в Україні. Нечисленні акції опозиції та громадянської непокори мали зворотний ефект – вони дали змогу властям "намалювати" рекордну явку. Путіна привітали лідери країн-сателітів, Індії та Туреччини, а також Папа Римський Франциск. Західні країни вважають "вибори" недемократичними, й не визнають їхні результати на окупованих територіях України, Грузії, Молдови.

Напередодні виборів і одразу після "голосування" Путін дав інтерв'ю, в яких погрожував Заходу ядерними ударами у разі участі військ НАТО у війні в Україні. Заступник секретаря Ради безпеки РФ Медвєдєв оприлюднив "мирний план" російського керівництва, який передбачає повне знищення України як держави, а також вимогу до міжнародної спільноти визнати анексовані території

🔥 Упродовж тижня бурхливу діяльність розвив французький президент ***Макрон***. Він укотре наголосив, що проблема російської агресії напряму стосується Європи, а програш України у війні неминуче спричинить вторгнення російських військ до країн НАТО.

Водночас **президент Зеленський і його оточення заздалегідь відмовилися від допомоги військами**. На думку більшості експертів, Росія наразі не здатна вести війну на 2 фронти, тож ядерні погрози Путіна мають метою запобігти відкриттю "другого фронту". Економіку країни вже переведено на воєнні рейки, на відміну від країн НАТО і керівництва ЄС, які лише зараз почали доходити до необхідності радикального нарощування виробництва озброєнь. Єврокомісія погодила виділення з бюджету ЄС додаткових €5 млрд у Європейський фонд миру (EPF). За твердженням єврокомісара Борреля, левову частку цих коштів буде скеровано на закупівлю зброї та боєприпасів для України.

Адміністрація США нарешті ухвалила рішення про надання пакета воєнної допомоги вартістю $100 млн, до якого включено переносні системи Stinger та ракети ППО.

Уряд Чехії повідомив про закупівлю додаткових партій снарядів для України, до фінансування закупівлі долучилися кілька країн Європи. На форумі у Парижі, який скликав президент Макрон, чеський прем'єр-міністр Фіала відмовився оприлюднювати інформацію про постачання та закупівлі снарядів, оскільки у заході брав участь проросійський словацький прем'єр-міністр Фіцо.

Після зустрічі в США з кандидатом в президенти, колишнім президентом Трампом прем'єр-міністр Угорщини Орбан оголосив, що "майбутній американський президент" не дасть жодного цента Україні, й це, начебто, дасть змогу "завершити війну" та розпочати "мирні переговори". На мітингу у Будапешті Орбан заявив, що вже час "окупувати Брюсель" під час виборів до Європарламенту, які відбудуться у перших числах червня.

🔥 Єврокомісія нарешті погодила "переговорні рамки" для Молдови та України, які прагнуть набути членства в ЄС. Президент Зеленський оголосив, що уряд України планує розпочати переговори наприкінці першого півріччя.

🔥 Нацбанк несподівано для експертів знизив облікову ставку на 0,5 % – до 14,5%, одномоментно знижено й доходність тримісячних депозитних сертифікатів НБУ. "Схема" з депозитними сертифікатами дала можливість банкам стати найприбутковішими підприємствами української економіки, попри повномасштабну війну.

🔥 Українські високопосадовці знову заговорили про відкриття аеропортів та авіасполучення, попри хронічну нестачу засобів ППО. Вже начебто подано відповідні документи до Євроконтролю та американського регулятора.

🔥 Польські фермери й надалі розхитують ситуацію в країні. Вони перекрили 2 автостради до Німеччини та низку автодоріг по всій країні й вимагають

заборони імпорту до ЄС агропродукції, виробленої поза межами блока, а також скасування "зелених" вимог Єврокомісії. Напередодні виборів до Європарламенту подібні акції влаштовують фермери й інших країн ЄС. На українсько-польському кордоні фермери заблокували рух вантажівок через 5 пунктів пропуску, перед якими скупчилося понад 1,1 тис. фур.

Попри рішення Європарламенту про збереження безмитного продажу української продукції Єврокомісія досі не ухвалила цього рішення, й планує обмежити та "врегулювати" експорт сільгосппродукції з України.

***

№ 2.475

"Плоская" ли в Украине ставка НДС и на кого работает "общак" данного налога

2024-03-19

Кущ

На самом деле в Украине нет плоской ставки НДС.

В 2024 году действуют следующие ставки:

Общая ставка НДС – 20%.

Ставка НДС для некоторых сельскохозяйственных товаров – 14%.

Ставка НДС для медицинских изделий, лекарственных средств, экскурсионных услуг для посетителей музеев, показа оригинальных произведений и услуг временного размещения/проживания - 7%.

Экспортная ставка НДС - 0%.

Начнем с последней.

В Украине модель начисления НДС стимулирует максимальный вывоз сырья из страны.

При сезонной рентабельности по агро экспорту в 50%, государство еще и возмещает 20% "входящего" НДС.

До войны государство из "обшака" НДС выделяло на возмещение НДС 150 млрд грн.

80% шло на возмещение НДС экспортерам, большая часть от этих 80% - экспортерам аграрного сырья.

Примерно 5 млрд євро год на стимулирование экспортера сырья из страны.

В десятке крупнейших получателей возмещения: зернотрейдеры, металлурги, экспортеры железной руды.

И ни одного предприятия машиностроения или других более сложных отраслей экономики с высоким уровнем добавочной стоимости.

> **Из переработки возмещение получали в больших объемах лишь производители подсолнечного масла.**

Как работает возмещение НДС при агро экспорте.

Большую часть зерна трейдеры покупают за нал или у аграриев на едином налоге.

Входящего НДС там нет.

> 1) — Но его можно сформировать - купить зерно у компаний, у которых физически его нет, но зато есть налоговый кредит по НДС.
>
> 2) — То есть купить документы на товар и налоговый кредит.

Как правило покупают у компаний-импортеров.

Это называется "скрутка" или товарный пересорт.

Часто такое зерно покупали у госкомпанмй или бюджетных организаций, у которых либо есть НДС, либо не жалко его заплатить, сформировать налоговый кредит и передать "по скрутке" экспортерам.

А если у тебя в бизнес-модели есть сеть супермаркетов с импортными товарами и свой агробизнес с экспортом сырья - то это вообще бинго:

> **— платить государству налоги ты никогда не будешь.**

Напротив, государство заплатит тебе.

У меня часто спрашивают:

как можно не платить возмещение НДС при экспорте сырья, ведь это деньги бизнеса.

Отвечу:

> 1) — речь не идет о неуплате НДС.
>
> 2) — Речь идет о постепенном повышении ставки НДС при экспорте с 0% до 20%.

Это можно сделать в течение пяти лет, для адаптации бизнеса к новым правилам.

Кстати,

> **— в Китае есть многоступенчатая ставка НДС при экспорте и она зависит от уровня добавочной стоимости: чем он выше, тем ниже ставка налога.**
>
> **На экспорт дефицитного сырья - максимальная ставка.**

У нас максимальная ставка на экспорт должна быть по литию, графиту, урану, титану, германию.

Она должна быть даже выше, чем базовая.

А базовая ставка НДС - на экспорт зерна, железной руды, сои, рапса, семян подсолнечника, шкур, древесины, янтаря.

Теперь перейдем к следующей лазейке.

Льготная ставка на внутренню продажу аграрного сырья в 14% - это, можно сказать, **осиновый кол в сердце переработки**.

Покажу на примере:

> — Производитель сырья продает зерно украинской компании - переработчику, например, зерно.
>
> — Ставка НДС - 14%.

То есть переработчик получит входящий НДС (налоговый кредит) в размере 14%.

Переработав зерно в муку, компания продаст ее на внутреннем рынке, но уже со ставкой НДС в размере 20% (налоговые обязательства).

Итого, минус 6% из оборотных средств на операции по переработке сырья.

Еще есть вопросы,

> **— почему у нас не взлетает переботка при таком объеме внутреннего сырья в стране?**

Кстати,

в успешных странах льготные ставки НДС применяются исключительно для социальных товаров и услуг, например, на хлеб, масло, молоко, яйца, овощи, фрукты, мясо.

Льготная ставка может быть 0-5-7-9-10%.

В Украине нужно незамедлительно вводить нулевую ставку на коммунальные услуги, воду, тепло, электроэнергию и природный газ для населения.

Кстати, льготная ставка НДС на услуги размещения (отели) в размере 7% достаточно спорна, а вот на лекарства - оправдана, равно как и на книги.

Пока же

— у нас все налоговые стимулы направлены на достижения профита несколькими сырьевыми ФПГ, работающими на экспорт сырья.

А сам общак НДС наполняется той самой условной бабушкой, покупающей батон в супермаркете и платящей в цене 30 грн - 5 грн НДС.

То есть конечными потребителями.

С миру по нитке - лендлорду рубашка-бриони.

***

№ 2.476

Федеральный бюджет Америки на 2025 год. Левиафан разбушевался

Доходы и расходы федерального правительства США, % ВВП 1974-2034гг.

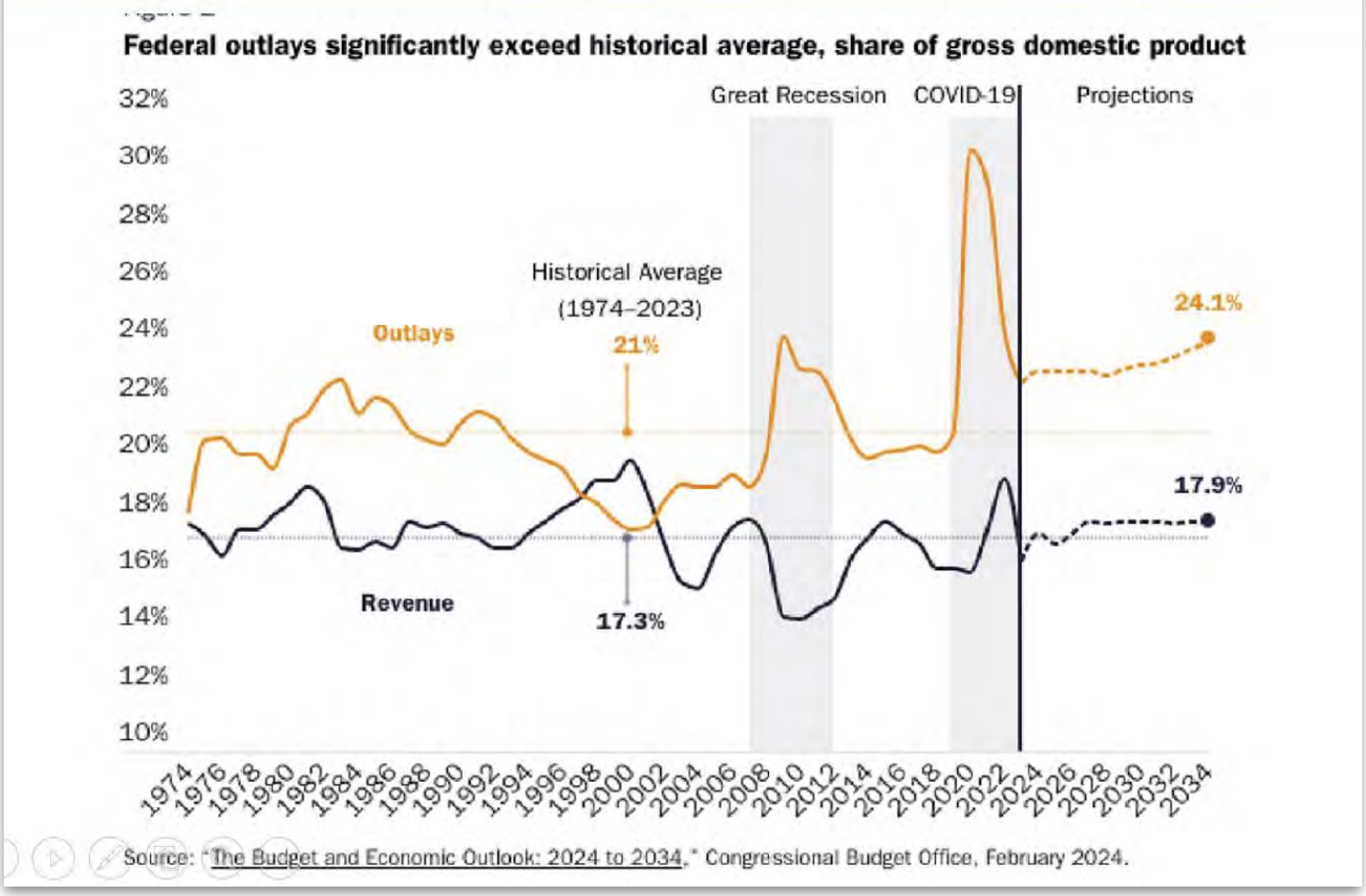

2024-03-18

Романчук

Администрация Байдена стремительно разрушает капитализм в США. Темпы роста Левиафана в американской экономике поражают воображение. Под нож идут фундаменты западной цивилизации: частная собственность, открытая конкуренция, персональная ответственность, механизм «прибыль – убытки», отделение политической и экономической власти. На наших глазах сформировался мощный синдикат «Большое государство – Большой бизнес из категории «слишком-большой/важный-чтобы-обанкротиться». Ещё никогда в истории центральное американское правительство не было таким большим.

В проекте закона о федеральном бюджете на 2025г. финансовый год расходы запланированы в объёме $7,3 трлн. Бюджет будет дефицитным. Государственный долг за 10 лет увеличится на $17,7 трлн., до $45,1 трлн. В 2034г. К 2054г. он прогнозируется на уровне 172% ВВП. В 2023г. финансовом году расходы федерального бюджета составили $6,7 трлн. Дефицит бюджета составил $2 трлн.

Самые большие статьи расходов – это трансферты ($3,19 трлн.), помощь штатам ($1,15 трлн.), процентные платежи по долгу ($0,95 трлн.), госзакупки ($0,84 трлн.), компенсация работникам ($0,56 трлн.). Доля трансфертов и помощи штатам увеличилась с 46% всех федеральных расходов в 1970г. до 76% в 2023г. Процентные платежи по обслуживанию долга вырастут с $870 млрд. в 2024г. до $1,6 трлн. или на 87%.

Динамика долга федерального правительства США, % ВВП

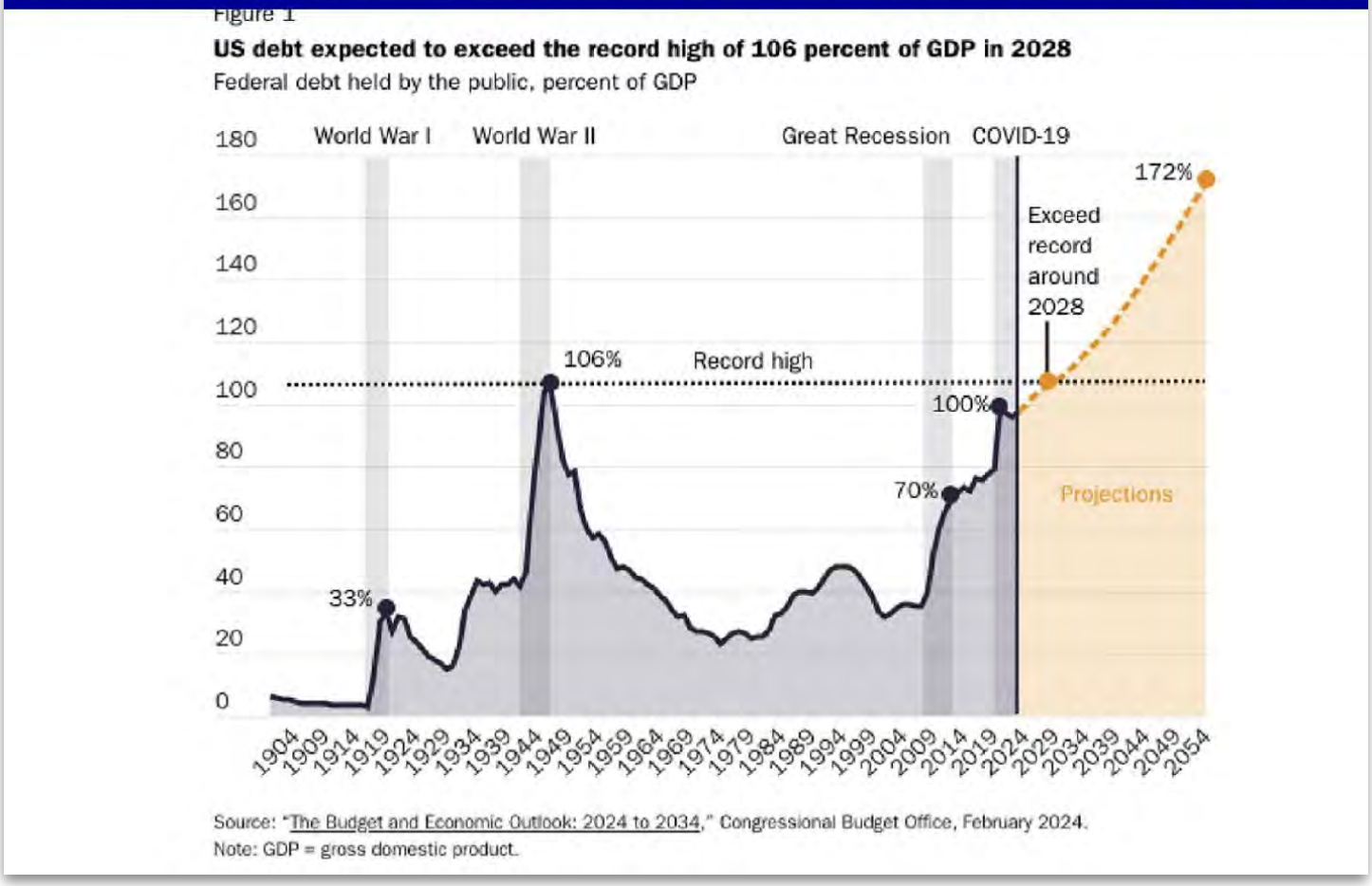

Последний раз федеральный бюджет США был сбалансирован в 2001г. С тех пор доходы увеличивались ежегодно на 3,9% при среднегодовой инфляции 2,5%. При этом среднегодовые темпы роста расходов составили 5,5%. В последующие 10 лет расходы федерального бюджета составят в среднем 24,4% в год, доходы – 19,7% ВВП. В 2034г. расходы планируются на уровне 24,2% ВВП, доходы – 20,3% ВВП. Среднегодовой показатель за период последних 50 лет – это федеральные расходы 21% ВВП, доходы – 17,3% ВВП. Такая бюджетная политика основана на прогнозе среднегодового роста ВВП в 2,1% при процентной ставке по гособлигациям в 3,8%.

Военные расходы в федеральном бюджете запланированы в объёме $850 млрд., на $34 млрд. больше, чем в 2023г.

С учётом расходов на ядерное оружие общий бюджет на оборону запланирован в объёме $895 млрд. В 2023г. США потратили на оборону более

чем в два раза больше, чем все остальные страны НАТО вместе взятые ($397,7 млрд.). Для сравнения оппоненты и враги США имели военные расходы в объёме $301,6 млрд., из которых Китай - $219,5 млрд., Россия - $74,8 млрд. Военные расходы США составили 40% всех военных расходов в мире.

При таком объёме расходов ТОЛЬКО федерального бюджета споры о том, сколько получает Украина выглядят даже аморально, особенно с учётом того, что нацистская Россия является одной из самых главных угроз для Америки и западной цивилизации в целом.

Выделение на вооружение Украины только 10% военных расходов стран НАТО (~$100 млрд. в год) позволило бы нанести поражение агрессору и создать реальные предпосылки для разрушения Империи зла.

В долгосрочной перспективе создания новой архитектуры мира стран Свободы такого рода инвестиции сегодня являются крайне выгодными. Осталось донести эту простую мысль до руководства США и стран НАТО. Судя по поведению нынешней Администрации Америки, руководителей Германии, Франции, Италии, Испании они пока не готовы к реализации такого сценария. Ждём перемен в руководстве США. Есть надежда, что только тогда США встрепенётся и вспомнит про своё реальное лидерство в защите ценностей Запада.

***

№ 2.477

О новом логистическом коридоре Север-Юг

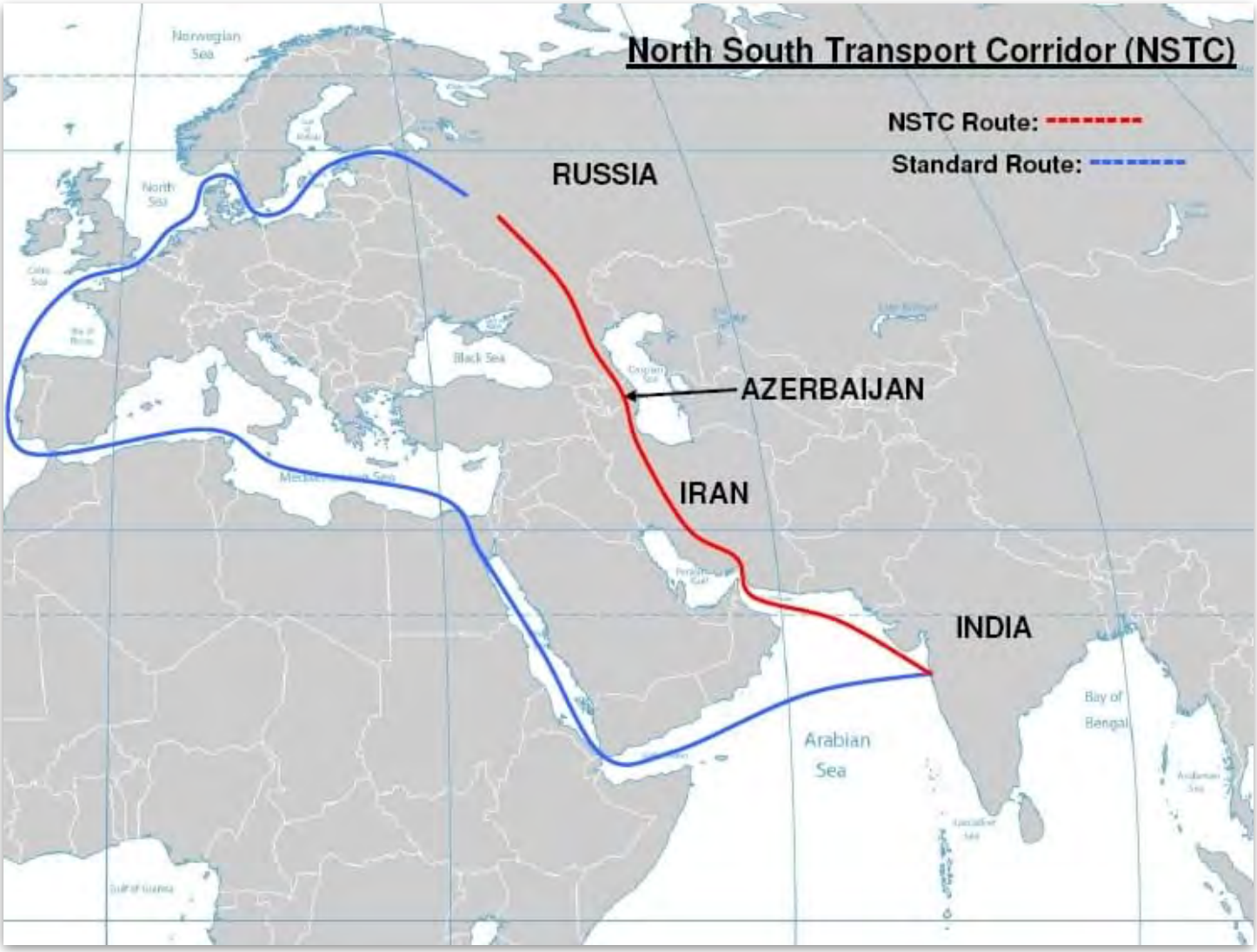

2024-03-18

Кущ

Станет ли он для РФ и Индии альтернативой Суэцкому каналу.

Сразу отмечу, что я **об этом проекте и о том, что его появление нужно анализировать в контексте рисков для Украины, писал достаточно давно.**

Я вообще стараюсь тщательно анализировать новые логистические маршруты, так как именно они определяют и экономику и геополитику.

Итак, о чем идет речь.

Проект «Север — Юг» (NS) — международный транспортный коридор (МТК) между Россией, Индией, Ираном и соседними странами (включает 11 стран).

Он в несколько раз сокращает время транспортировки грузов по сравнению с маршрутом через Суэцкий канал.

Еще в прошлом 2023тгоду было подписано соглашение РФ и Ирана о строительстве железнодорожного участка Решт — Астара (города в Иране).

Задача проекта - соединить уже существующую сеть железных дорог Ирана, Азербайджана и РФ (Москва - Астрахань - Махачкала) в единую транспортную систему.

> — Проблема заключалась в том, что в Азербайджане и Иране ширина колеи отличаются: российская колея 1435 мм и иранская - 1520 мм.

Для создания единой системы железнодорожного сообщения необходимо постороить участок длиною в 165 км. Принято решение прокладывать его с двумя типами колеи.

В рамках этого маршрута, грузы из РФ пойдут в Азербайджан, далее - в Иран и из иранских портов - морем в Мумбаи (Индия).

Строительство железной дороги Астара-Решт начнется в 2024-м году и завершится в 2028-м. Смета - более 2 млрд дол: Иран строит, финансирует Азербайджан и РФ.

Так, Азербайджан предоставил Ирану льготный кредит на 500 млн дол, а Россия планирует выделить 1,5 млрд дол.

Сам проект я детально анализировал в прошлом году, а на днях, большая аналитическая статья о нем вышла в NYT (автор - Иван Нечипуренко - который проехал по всему маршруту).

В статье приводятся данные торгового оборота между РФ и странами Глобального Юга, которые войдут в данный проект:

"..... с 2021 года .... торговля России с Китаем выросла примерно на 63 процента, до более чем 240 миллиардов долларов в 2023 году.

Торговля с Индией также растет, достигнув 65 миллиардов долларов, что более чем в четыре раза больше, чем в 2021 году.

Торговля России с обеими странами в 2023 году превзошла ее довоенную торговлю с Европейским Союзом, которая в 2021 году составляла 282 миллиарда долларов".

Автор статьи приводит **слова Путина о том, что**

> **"... новый маршрут сократит время доставки грузов в Мумбаи из Санкт-Петербурга всего до 10 дней по сравнению с 30-45 днями как сейчас.**

Российские официальные лица называют это «прорывным революционным проектом», который составит конкуренцию Суэцкому каналу...".

Но главное заключено даже не в этом

> — в статье говорится о том, что **этот маршрут будет полностью неуязвим к воздействию западных санкций на торговлю с РФ.**

В этом, можно убедиться, посмотрев на карту:

> — сейчас российские товары в Индию идут через Балтийское море, пролив Ла-Манш мимо Британии и Франции, далее через Гибралтар в Средиземное море, потом в Суэцкий канал, оттуда в Красное море и, наконец - в Индийский океан.

Большая часть пути проходит мимо стран НАТО, особенно уязвимый участок при выходе из Балтийского моря.

Речь о факторе "Датских проливов" между Скандинавским и Ютландским полуостровами, соединяющих Балтийское море с Северным (проливы Малый Бельт, Большой Бельт, Эресунн, Каттегат и Скагеррак).

Датские проливы являются основным морским путём, соединяющим порты Балтийского моря с портами мирового океана.

Заблокировать там российские танкеры с нефтью достаточно просто.

У маршрута Север-Юг, кроме прямого выхода в Индийский океан есть еще один "подпроект" - это реанимирование железной дороги Баку - Ереван, разобранную в 1990-м году.

Она соединит РФ с Турцией, минуя Грузию, которая сейчас не пропускает российские подсанкционные товары.

По сути, речь идет о том самом Зангезурском коридоре, о котором я также писал и который сечас заставляют открыть Армению (соединение Азербайджана с эксклавом в виде Нахичевани и Турцией).

В этом контексте, становится абсолютно понятна вялая помощь Армении со стороны РФ в ее войне с Азербайджаном и "разворот" Армении на Запад (обсуждение вероятности вступления в ЕС, НАТО, приостановление членства Армении в ОДКБ и т.д.).

Уже не Армения, а Азербайджан становится стратегическим союзником России в Закавказье (исходя из логистических целей).

С другой стороны, полная зависимость от Баку также не устраивает Москву - поэтому в рамках маршрута Север-Юг пудет реализовываться также и восточно-каспийский маршрут: через Казахстан и Туркменистан.

Ключевым логистическим хабом в этой "каспийской" транспортно-логистической модели становится Иран, а Индия превращается в одного из крупнейших торговых партнеров РФ.

По сути, может быть сформирована новая геополитическая ось - Москва - Тегеран - Дели.

РФ как сухопутная империя нацелена на контроль сухопутных маршрутов, в то время как Британия и США (как морские империи) - нацелены на контроль проливов.

Поэтому РФ строит железные дороги в Китай и Иран, а США и Британия - усиливают флот.

Своеобразная борьба талассатов (таллас - море) и теллуриатов (теллур - земля).

Среди последствий данного проекта можно назвать:

1. Существенную трансформацию геополитической ниши Армении и системы отношений в Закавказье в целом (с усилением Турции и Азербайджана).

2. Вхождение Ирана в глобальные логистические цепочки.

3. Более тесный экономический союз Индии и РФ.

4. "Ненужность для РФ и Ирана Суэцкого канала, который может быть полностью заблокирован вследствие действий таких иранских "прокси" как хуситы в Йемене.

Может ли Запад остановить этот проект. Да, может.

Например,

1) —.проект "Путь специй" из Индии в ЕС, торговые льготы для индийский товаров на европейском рынке и западные инвестиции - в обмен на отказ участия в проекте "Север-Юг".

2) — Блокировка навигации из иранский портов. Разгром хуситов.

3) — "Влияние" на Азербайджан в обмен на открытие Зангезурского коридора (а тут уже влияние на Армению).

Но для того, чтобы реализовать все упомянутое, Западу нужно "впрячься" по полной в эту тему. Это должна быть системная, долгосрочная, структурированная и весьма многогранная политика.

Такой мастер-класс был по силам Киссинджеру, Рейгану, даже Бушам (младшему и старшему).

Честно говоря,

— пока не вижу в ЕС и США адекватной оценки этих рисков и политиков, которые могли бы остановить это очевидное геополитическое цунами.

Но если его не остановить - последствия будут колоссальными.

***

№ 2.478

Основні теми доби 19.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На американській авіабазі "Рамштайн" у Німеччині відбулася чергова зустріч Координаційної групи воєнної допомоги Україні. Від українського уряду в ній взяв участь міністр оборони Умеров.

Голова Пентагону Остін, який весь час веде засідання, заявив, що Захід і далі підтримуватиме Україну. Він наголосив, що зустрічі триватимуть і далі – "стільки, скільки потрібно", Україна отримуватиме "належну допомогу" хоча не зміг відповісти на запитання, коли відновляться воєнні постачання від США поза межами "екстренного пакета" у $300 млн.

Умеров повідомив, що на зустрічі були ухвалені постачання снарядів усіх основних калібрів, артилерії, засобів та ракет протиповітряної оборони, а також надання Україні винищувачів F-16.

Перед самітом кілька країн оголосили про наміри надати пакети допомоги, а також профінансувати закупівлю снарядів, зокрема, Німеччина, Бельгія, Фінляндія, Канада.

Влада США таки намагається протягнути через Палату представників Конгресу білль про "допомогу Україні", який містить кілька статей, що республіканська більшість не підтримає за жодних умов. Спікер Джонсон проголосив, що незабаром на розгляд буде внесено республіканський законопроєкт про надання допомоги Україні через кредитні лінії чи ленд-ліз.

Адміністрація США заперечує можливість допомоги у вигляді кредиту, а закон про ленд-ліз, який вже було прийнято двопартійною більшістю у травні 2022 року – просто проігнорувала.

2️⃣ Лінія фронту упродовж доби майже не змінилася, проте на 5 ділянках тривають жорстокі бойові зіткнення. Російське командування посилює тиск, застосовуючи тактику "м'ясних штурмів", причому для Путіна має значення лише захоплення території, а проблем з поповненням особового складу штурмові підрозділи не відчувають. У разі потреби Путін може у будь-який момент оголосити "велику мобілізацію", оскільки його перемогу на "виборах" ніхто не ставить під сумнів. Економіку РФ переведено на військові рейки, налагоджено виробництво техніки, ракет, снарядів, а також відкрито кілька потужних виробництв для виготовлення розвідувальних та ударних безпілотників. Українська влада водночас пропонує населенню збирати дрони "на кухні", купуючи комплекти власним коштом, замість запуску серійних виробництв.

Російська армія не припиняє ні на день повітряні атаки, артилерійські та ракетні обстріли населених пунктів прикордонних областей півночі України – Чернігівщини, Сумщини й Харківщини, поступово перетворюючи їх на безлюдну зону. Влада Сумщини вже евакуювала населення понад 20 населених пунктів на кордоні з РФ.

Також російські війська посилили атаки міст та сіл на лінії фронту та у ближньому тилу, вочевидь не маючи проблем з постачанням снарядів, ударних дронів та ракет.

3️⃣ Єврокомісія та Рада ЄС погодили подовження скасування торгових обмежень для України ще на рік – до 5 червня 2025 р. Водночас триває обговорення заходів щодо регулювання імпорту української сільгосппродукції, яка продається в ЄС за неконкурентною ціною, що б'є по фермерах, що є вкрай чутливим для низки країн напередодні виборів до Європарламенту.

***

№ 2.479

Том КУПЕР: ВІЙНА В УКРАЇНІ, 20 БЕРЕЗНЯ 2024 РОКУ: КУДИ ПРУТЬ МОСКОВИТИ?

2024-03-20

Останні кілька тижнів я був зайнятий завершенням роботи над своєю наступною книгою. Випадково (майте на увазі, що проекти такого роду завжди плануються на два-три роки вперед), книга, про яку йдеться, є другим томом проекту про морську війну між Іраном та Іраком у далеких 1980-х роках. Працюючи над нею, я не міг позбутися численних вражень дежавю: саме тому цей, а можливо, і деякі інші мої аналізи, що з'являться згодом, можуть здатися "забарвленими" в цьому сенсі. Однак для мене це дійсно так: чим більше я вивчаю як війну, що триває в Україні, так і війну між Іраном та Іраком (що, між іншим, завдяки співпраці з Сірусом Ебрагімі, ветераном цього конфлікту і дуже кваліфікованим дослідником, можна робити за допомогою офіційної документації), тим більше паралелей я знаходжу. Але про це трохи пізніше, коли я перейду "до конкретних деталей".

Далі… і не соромтеся називати мене дивним, якщо хочете (насправді: без проблем), але я такий: коли всі зосереджують свою увагу на одному питанні, я дивлюся в усі інші можливі напрямки. Таким чином, хоча багато хто схвильований повідомленнями про додаткові удари українських БПЛА по російському нафтогазовому сектору, я звернуся до цього питання пізніше. Те ж саме стосується і повідомлень про операції (поки що) трьох різних груп російських "опозиційних сил", підконтрольних Україні, вздовж кордонів з Росією.

Натомість я почну з аналізу того, що росіяни, схоже, планують на цей рік, і кількох останніх новин з полів боїв в Україні.

1. ОПЕРАТИВНИЙ РІВЕНЬ

Протягом останніх двох тижнів ЗС РФ провели реорганізацію двох своїх основних угруповань сил оперативного рівня в Україні. По суті, зона відповідальності групи “Захід” була розширена на територію, яка раніше контролювалася групою “Центр”. Більше того, група “Захід” тепер відповідає за протидію операціям підконтрольної Україні збройної російської опозиції і на території Російської Федерації (див.: Бєлгородська область).

У свою чергу, угруповання “Центр”, схоже, зараз повністю зосередилося на тому, що поступово перетворюється на “головну російську мету на 2024 рік”. Для вашої орієнтації, ось хороша карта основних російських дислокацій, підготовлена Пасі Паройнен (Pasi Paroinen):

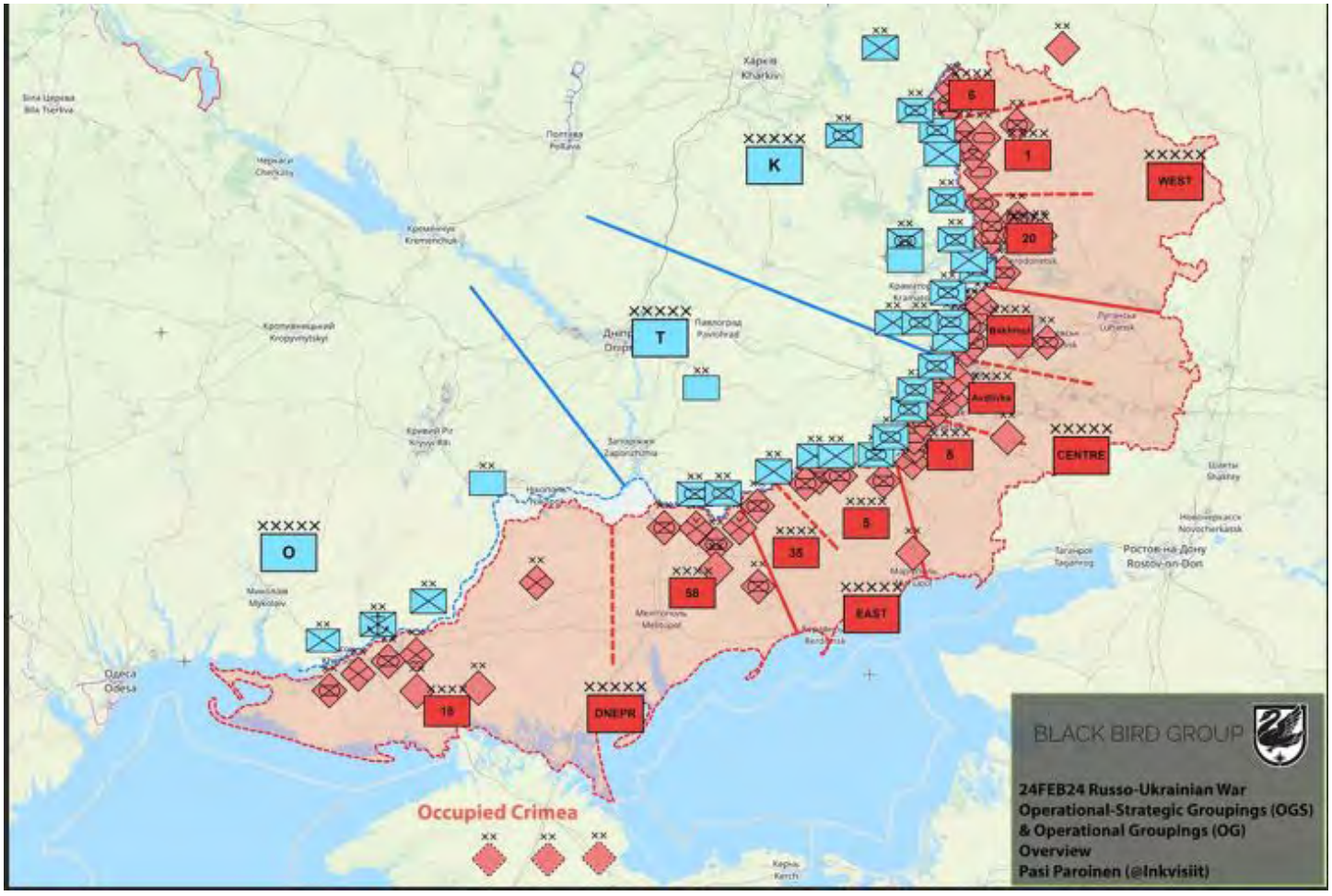

А тепер… ну… про що я говорю?

Щоб зрозуміти це, зверніть увагу на наступний парадокс: в той час як Путін одержимий запереченням права України на існування, він також одержимий “кордонами”. А також внутрішньоукраїнськими кордонами: кордонами між різними областями (у множині від українського “область” або “регіон”, залежно від того, що вам більше подобається). Нинішня ситуація в цьому плані виглядає приблизно так:

Означає: щоб виконати свій (поки що) “Стратегічний план N” (оскільки маса стратегічних планів від А до М провалилися за останні два роки), і в цілому, він очікує, що ВС РФ (Збройні сили Російської Федерації) “повинні” убезпечити всю Луганську, всю Донецьку, всю Запорізьку і всю Херсонську області.

Наразі вони контролюють понад 98% Луганської області, “але лише” близько 70% Донецької, Запорізької та Херсонської областей.

Таким чином, питання полягає в тому, що “звільняти” далі?

Розглядаючи це “далі”, будь ласка, майте на увазі, що офіцери російського Генштабу (по суті, люди, які планують усі основні операції ЗС РФ) працюють дуже системно. Незалежно від того, яким чином цей план потім виконується, тобто реалізується (чи ні), завжди існує дуже детальний план того, що вони мають намір зробити: вони, дійсно, “не ходять в туалет без плану”.

І ось, на цей рік вони, здається, розрахували щось на кшталт цього:

1) – Вони хотіли б знову захопити Куп’янськ, але не можуть.

2) – Перш за все: Куп’янськ вже знаходиться за межами Луганська, а отже, не є пріоритетним.

3) – Вони хотіли б захопити Лиман (або “Красний Лиман”, як вони його називають)… якщо не з інших причин, то тому, що хотіли б зняти з себе ганьбу за поразку на цій ділянці ще у вересні-жовтні 2022 року….. Але вони не можуть цього зробити, не забезпечивши спочатку безпеку Куп’янська, а це не є пріоритетом.

4) – Росіяни хотіли б захопити Слов’янськ і Краматорськ, але єдиний шлях до цих двох міст – з півночі, через Куп’янськ і Лиман. Однак, як показав їхній досвід останніх 1,5 років, це не працює. Плюс, і ще раз: Куп’янськ і Лиман не є пріоритетними.

(…. саме тому я ніколи не “вірив” усім “занепокоєнням” про якийсь “бііііг” російський зимовий наступ на Куп’янському напрямку з метою продовження аж до Харкова…)

5) – На півдні, до завершення будівництва залізничної лінії, яка має з’єднати Донецьк з Маріуполем, а потім з південним Запоріжжям (таким чином зміцнивши “сухопутний міст на південь України), поки що немає підстав для наступу.

Іншими словами, наразі ці “північний” і “південний” варіанти не підлягають обговоренню.

Крім того, слід пам’ятати, що незалежно від того, які сили – які підрозділи, техніка і війська – є в їхньому розпорядженні, або на якому рівні вони планують і проводять відповідні операції, вічним ідеалом битви для будь-якого порядного офіцера VSRF GenStab є “Kesselschlacht” (“Казан”) у прусському стилі. Дивіться: кліщова атака, спрямована на те, щоб охопити територію, яка цікавить. В ідеалі, вони б зробили це у формі масованих механізованих атак за підтримки всієї артилерії, яку вони можуть отримати, і відносно швидко. Але в цій війні це не працює, і тому вони застосовують ту ж саму стратегію іншими засобами: у вигляді постійних “дрібних” атак своїх штурмових груп, в яких переважає піхота, що захоплюють поле за полем, село за селом…

Виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновок, що на цей рік росіяни обрали “центральне рішення”: просування в напрямку Костянтинівки та Покровська з метою охоплення шахтарського району Торецька.

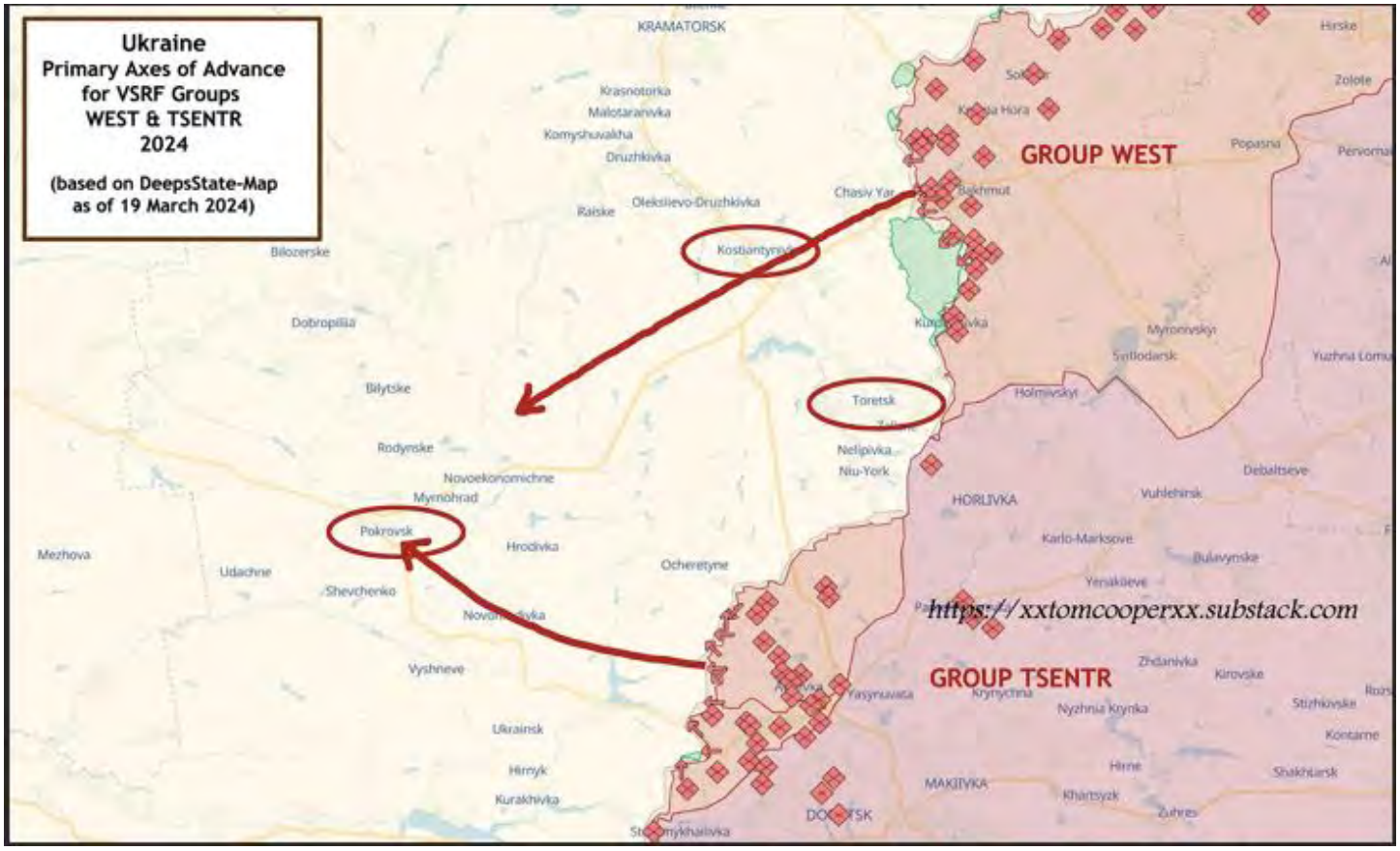

І саме тому останнім часом вони так сильно наступають на двох основних напрямках:

1) – Бахмут, або “Північна вісь”, угруповання “Захід”: атаки в напрямку Часів Яру (див. Богданівка та Іванівське)

2) – Авдіївка-Шахтарськ, або “Центральна вісь”, група “Центр”: наступ на захід від Авдіївки в напрямку нової лінії оборони ЗСУ.

Іншими словами, загальна мета GenStab на 2024 рік виглядає приблизно так

1) “Завершення” “звільнення” Луганської, Донецької та північної частини Запорізької областей, з акцентом на

2) “звільнення” Донецька.

…. і саме там ЗС РФ наступають вже з жовтня минулого року і дотепер. Останні “новини з поля бою” теж відповідні.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп’янськ-Сватове...

останні кілька днів було “тихо”.

Крем’янка…

кілька російських обстрілів у напрямку Торського, “нічого особливого”.

Бахмут…

росіяни наполегливо просуваються до Іванівського, можливо, досягли певних успіхів у напрямку до центру села.

Авдіївка-Шахтарськ…

росіяни знову просуваються вперед. Передусім завдяки касетним бомбам МПК/УМПК, які знищують одну українську позицію за іншою, вони закріпилися в Орлівці та Тоненькому. Іншими словами: після того, як більше місяця вигравали час – щоб побудувати нову лінію оборони за ними – два дні тому війська ЗСУ відійшли з цих двох сіл на свою нову лінію оборони.

Новопавлівка...

“лише” позиційні бої за Красногорівку, Георгіївку, Новомихайлівку та Побєду.

Роботине...

була ще одна серія російських обстрілів, минулого тижня, але відтоді тут теж тихо.

На цьому все, джерело переклад – ПолітКом

***

№ 2.480

Андрій Єрмак і Джейк Салліван обговорили в Києві продовження підтримки України з боку США та підготовку до Глобального саміту миру

2024-03-20

Керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак і радник Президента США з питань національної безпеки Джейк Салліван під час зустрічі в Києві обговорили ***продовження підтримки*** нашої країни з боку Сполучених Штатів у боротьбі з повномасштабною російською ***агресією*** та підготовку до ***першого Глобального саміту миру***.

Як зазначив Андрій Єрмак, під час переговорів ішлося про ситуацію на фронті та поточні потреби України.

> «Я сьогодні вкотре **почув від пана *Саллівана* про абсолютно безсумнівну підтримку з боку США, про двопартійну підтримку**. Ми точно знаємо, що адміністрація Президента Байдена, уся команда й безпосередньо Джейк роблять усе можливе для ухвалення такого необхідного нам пакета допомоги», – сказав він на брифінгу після зустрічі з Джейком ***Салліваном***.

Водночас керівник Офісу Глави держави зауважив, що

> **США, які є стратегічним партнером України**, навіть в умовах затримки затвердження в Конгресі пакета військової допомоги нашій країні знайшли можливість надати новий пакет оборонної підтримки обсягом $300 мільйонів.

Під час ***переговорів*** Андрій ***Єрмак*** і Джейк ***Салліван*** також обговорили підготовку до ***Вашингтонського саміту НАТО*** та **інавгураційного *Глобального саміту миру***.

> «Особисто Джейк із самого початку підтримує нашу ідею. Він здійснює дуже багато ***адвокації*** з іншими країнами, зокрема Глобального Півдня», – зазначив керівник Офісу Президента.

На його переконання, необхідно й далі активно наближати проведення ***Глобального саміту миру***, оскільки кількість країн, які його підтримують, зростає. Це означає, що сьогодні Україна об'єднує світ, і не можна дати Росії його роз'єднати.

> «Я дякую нашим американським партнерам за те, що вони нам допомагають у цьому й нас чують», – сказав Андрій ***Єрмак***.

Відповідаючи на запитання журналістів, керівник Офісу Президента також наголосив, що сьогодні **в української та американської сторін план один – перемогти в цій війні** та зробити все, що для цього необхідно.

> «**Ми завжди говоримо абсолютно *конкретні речі* – за дорученням наших президентів.** І дуже багато речей саме в наших розмовах, у наших консультаціях допомагають потім ухвалювати відповідні рішення. Робитимемо це й надалі, і сьогодні було дуже важливо зробити таку звірку годинників», – розповів він.

***

Зі свого боку Джейк ***Салліван*** наголосив, що **через два роки після** початку ***нападу*** **РФ на суверенітет і територіальну цілісність** України наша держава стоїть, насамперед завдяки хоробрості та відданості українського народу.

> «І я сьогодні хочу сказати вам, що ми віримо у вас. **Ми віримо в те, що ви переможете**. Що ви **побудуєте світліше майбутнє для України, *міцнішу демократію***, стійку країну, яка буде здатна відбити майбутні агресії. Ми будемо вашим партнером в усіх цих вимірах. Також ви маєте вірити у Сполучені Штати. Ми були пліч-о-пліч із вами від початку **цієї війни**. Ми надали ***величезну*** підтримку. **І продовжуємо робити це щодня в ті способи, у які ми можемо**», – сказав він.

На його думку, Україна має вийти з війни суверенною, цілісною й такою, що зможе вистояти проти подальшої агресії, із ***сильними демократичними інституціями, з економікою, яка зростає***.

> «Не лише традиційні індустрії, але й хай-тек. Тому що **ви впроваджуєте *інновації* навіть під час вторгнення**», – додав радник Президента США.

Джейк ***Салліван*** наголосив, що

> **лідер Сполучених Штатів щодня бореться за ухвалення Палатою представників Конгресу пакета, що передбачає допомогу обсягом 60 мільярдів доларів, за що вже проголосував Сенат**.

> «І ми впевнені, що зможемо це отримати й передати Україні», – акцентував він.

Радник Президента США наголосив, що необхідно надати військову підтримку та озброєння, щоб хоробрі українські солдати могли ефективно захищати свою країну на полі бою. **Є також** розвідувальна, економічна співпраця, дипломатія, **робота над демократичними та економічними реформами**.

> «Це цілісний підхід, який скеровує наш Президент і який є ключовим пріоритетом для США, щоб Україна не просто перемогла, а була успішною в довгостроковій перспективі, змогла вистояти. І це не лише те, на що просто заслуговує Україна, це також у національних інтересах безпеки Сполучених Штатів», – заявив Джейк ***Салліван***.

***

№ 2.481

Основні теми доби 20.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Після атаки військового літовища в Енгельсі (Саратовська обл. РФ) Росія завдала 2 потужних ракетних удари по Харкову та Києву. У Харкові вибухнула ракета Х-35, 5 людей загинули, 9 – дістали поранень та травм. Вночі на 21 березня Київ було атаковано 29 крилатими та 2 балістичними ракетами. Усі вони були знищені підрозділами ППО, уламки впали на житлові будинки, 10 людей поранено та травмовано. Кількість ракет, якими було завдано ударів, досить велика, але цього разу Росія не залучила до атаки дрони-камікадзе типу "Shahed".

Упродовж доби під авіаційні, артилерійські та ракетні удари потрапили понад 160 населених пунктів на півночі України, на лінії фронту та у ближньому тилу ЗСУ, атаки дедалі посилюються, все більше міст зазнають руйнувань. Це доводить, що російське керівництво має намір захопити територій та знищення України як країни, причому населення розглядається лише як "ресурс" для подальшої війни.

На лінії фронту – майже без змін, проте інтенсивність бойових дій не вщухає на всіх 6 напрямках, які російське командування вважає можливими для подальшого наступу. Стратегічні резерви розміщено з огляду на швидке їхнє перекидання на потрібну ділянку. За добу ЗСУ втратили кілька позицій у Георгіївці на захід від Мар'їнки.

2️⃣ Київ відвідав радник президента США з національної безпеки Салліван для переговорів з главою Офісу президента Єрмаком. Журналісти звернули увагу, що він, окреслюючи "перемогу" України у війні не наголосив на поверненні окупованих територій й геть нічого не сказав про постачання далекобійних ракет ATACMS.

Міністр закордонних справ Польщі Сікорський заявив, що гальмування постачання воєнної допомоги підриває довіру партнерів до США. Спікер Палати представників Конгресу Джонсон повідомив, що законопроєкт про допомогу Україні начебто вже підготовлено й буде розглянуто одразу після затвердження держбюджету. Він наголосив, що Росія не має виграти цю війну, оскільки це є загрозою для демократії.

Папа Римський Франциск учергове наголосив на необхідності "припинення війни" як в Україні, так і в Ізраїлі.

3️⃣ У Брюселі відбулося засідання Ради асоціації Україна–ЄС, на якому обговорювалася співпраця в економіці, енергетиці, оборонній галузі, військовий вишкіл українських вояків, інтеграція до ЄС, санкції проти Росії. Однією з головних тем було розблокування українського експорту агропродукції та нарощування потужності "шляхів солідарності".

4️⃣ **Єврокомісія надала Україні перший транш макрофінансової допомоги у розмірі €4,5 млрд за програмою "Ukraine Facility", фінансування якої заплановано в сумі €50 млрд.**

В обмін на надання допомоги (здебільшого кредитів, а також грантів) **Україна зобов'язалася втілити низку реформ**.

Віцепрем'єр-міністр ***Стефанішина*** повідомила, що

> **— Єврокомісії передано план з 69 реформ, які Україна має імплементувати упродовж кількох років, насамперед в галузі державного управління, контролю витрачання бюджет, а також у боротьбі з корупцією.**

Міністерство фінансів повідомило, що гроші ЄС буде витрачено на фінансування гуманітарних та соціальних програм.

5️⃣ Польські фермери впродовж дня перекривали рух усього транспорту, пасажирського тощо, через пункт пропуску на кордоні з Україною "Шегіні-Медика". Міністр інфраструктури Кубраков звернувся до міністра внутрішніх справ Польщі Камінського із закликом про розблокування кордону. Польский міністр сільского господарства Секерський оголосив про укладання угоди з фермерами про заборону імпорту й навіть транзиту української сільгосппродукції через країну.

6️⃣ **Кабмін вирішив видалити реєстр міжнародних спонсорів війни**, який запровадила Нацагенція з питань запобігання корупції (НАЗК) "за браком нормативної бази".

7️⃣ Удари українських БПЛА по російських нафтопереробних заводах мали наслідком скорочення постачання пального для населення РФ, але не для війська. Залишки непереробленої нафти було перенаправлено на експорт, який зростає дуже швидко – насамперед з відвантаженням з портів Азовського та Чорного морів.

***

№ 2.482

Biden’s blocking military aid to Ukraine plays into Putin’s hands

Biden Doesn’t Need Congress To Get ‘Urgent’ Aid To Ukraine, So Why Is He Blaming Republicans?

Andrei ***Illarionov*** and Morgan ***Wirthlin***

The Federalist

March 20, 2024

Biden already has the authority to send roughly the same amount of aid he is demanding from Congress in the ’emergency’ supplemental bill.

President Biden’s latest State of the Union priorities had not so much to do with the state of our troubled union, but more with his reluctance to aid another country.

Over the last few months, the White House waged an intense pressure campaign on House Republicans to approve the “Emergency National Security Supplemental

Appropriations Act, 2024" in order, the president and his surrogates say, to "save Ukraine."

Senior Biden officials have pushed the bill for months. In February, after Ukrainian forces had to withdraw from the heavily fortified city of Avdiivka, Biden directly blamed Congress. Last week, in a meeting at the White House with Polish President Andrzej Duda, Biden said Congress must pass the bill "before it is literally too late." CIA Director Bill Burns told Congress that without the supplemental bill, Ukraine losses would be "significant," which would be a "massive and historic mistake for the United States."

So what does the bill really say? How much is designated for Ukraine? And how much might realistically be shipped to Ukraine in 2024?

What's in the Bill?

Proponents claim the bill will provide embattled Ukraine with $60 billion worth of military aid. Apparently, few have bothered to read the document.

The supplemental bill provides funds through three main channels: the Ukraine Security Assistance Initiative (USAI), Foreign Military Financing (FMF), and the Presidential Drawdown Authority (PDA).

The bill provides $13.8 billion for USAI until Sept. 30, 2025, or over the next two fiscal years, 2024 and 2025. FMF is allocated $1.6 billion for Ukraine and other countries affected by the war, as well as related costs, until Sept. 30, 2025, again over the next two fiscal years.

The PDA limit is set at $7.8 billion for supplies globally, not only for Ukraine, but for Israel, Taiwan, and any country the president designates, until Sept. 30, 2024. How do these programs work, and what do they really mean for Ukraine?

Funding Our Defense Industry

USAI and FMF funds are used to place orders with American companies to produce military items for Ukraine, which is a long process. According to a Congressional Budget Office (CBO) report, the USAI and FMF funds in the current bill will be spent in annual increments over the next 10 years, from 2024 to 2033. Thus, only a portion of those funds might be spent in 2024, while the rest of them will be disbursed over the next decade, and only then will military items be produced and delivered to Ukraine.

With previous appropriations, the administration has shown a limited sense of urgency. It failed to spend the bipartisan congressionally appropriated funds in time, according to the schedule set by law. In 2022 and 2023, the Biden administration dedicated only a portion of the funds to place production orders. Of the $18.9 billion of USAI funding in fiscal years 2022 and 2023, production orders had been

placed for only $12.3 billion, as of Jan. 15, 2024. More than a third of the funds, $6.6 billion, have yet to be used in the 18 months since congressional authorization.

After military orders are placed, it takes some time to manufacture and deliver the weapons to Ukraine. Out of $23.2 billion in USAI and FMF funds for fiscal years 2022 and 2023, only $1.6 billion, which is 7 percent, has actually been delivered to Ukraine.

This shocking number means that 93 percent of what Congress already appropriated as of Jan. 15, 2024, never made it to the Ukrainian battlefield. That being the case, the USAI and FMF funding in the current "$60 billion" bill is unlikely to provide any delivery of military aid to Ukraine in 2024.

Presidential Drawdown Authority

The PDA allows the president to send weapons from U.S. stockpiles up to a funding cap established by Congress. Historically, weapons can be provided to recipients through sales, but the PDA gives the president the ability, on his own, to provide excess equipment to partner countries. After Russia's invasion of Ukraine in 2022, Congress raised the PDA limit from $100 million to $11 billion in response to Kyiv's need for immediate help. In FY2023, a bipartisan Congress raised the limit to $14.5 billion to help Ukraine.

The Biden-backed "emergency" supplemental bill lowers the PDA ceiling to $7.8 billion for the rest of FY 2024, but that is for all countries in need, not only Ukraine. Further aggravation in the Middle East and the Taiwan Strait could cause the president to devote PDA resources away from Ukraine and toward those military theaters.

If catastrophic developments do not occur in other global hot spots, and the Russia-Ukraine war continues in the current trajectory, then one can assume that out of the $7.8 billion PDA ceiling, Ukraine can optimistically count on $5-6 billion worth. If so, that would be two to three times less than the PDA ceilings in FY2022 ($11 billion) and FY 2023 ($14.5 billion), when Ukraine was the main or sole intended recipient.

The most important factor, and perhaps the most predictable, is the Biden administration's systematic undersupply of military aid to Ukraine. Neither the administration itself nor its allies have convincingly explained why this is so. Instead, the president has inexplicably blamed Republicans for not passing more aid.

In 2022, out of the $11 billion authorized by Congress through the PDA channel, the Biden administration only delivered $9 billion, leaving $2 billion on the table that was never sent to Ukraine. In 2023, out of $14.5 billion, the administration chose not to use $4.2 billion. Over two years, the shortfalls in military aid via PDA are equivalent, on average, to about a fifth of the amounts Congress authorized.

Assuming the Biden administration continues this trend, and taking the optimistic estimate of $5-6 billion PDA earmarked for Ukraine in 2024, the White House will have only $4-4.8 billion in urgently needed, as it claims, actual military aid delivered to Ukraine for this fiscal year.

This amount — between $4 billion and $5 billion — in 2024 is, of course, far from the oft-cited $60 billion. In the meantime, the Biden administration can still send $4.2 billion of supplies from the 2023 authorization with no further action from Congress.

For two and half months between Dec. 27, 2023, and March 12, 2024, the White House did not deliver any military aid to Ukraine. Yet even today, it still has the authority to send roughly the same amount of aid it is demanding from Congress in the “emergency” supplemental bill.

Had the administration sent weapons and ammunition back in January, the armed forces of Ukraine might not have been forced to abandon their exemplary fortified positions in Avdiivka and suffer otherwise heavy and avoidable losses.

Opposing the supplemental bill doesn’t “play into Putin’s hands,” as Biden irresponsibly claims, but blocking military aid to Ukraine already authorized by Congress, what Biden was doing for more than two and half months, does.

Andrei Illarionov is a Senior Analyst for Russian and European Affairs at the Center for Security Policy. Morgan Wirthlin is the Chief of Staff at the Center for Security Policy.

https://thefederalist.com/2024/03/20/biden-doesnt-need-congress-to-get-urgent-aid-to-ukraine-so-why-is-he-blaming-republicans/

https://centerforsecuritypolicy.org/biden-doesnt-need-congress-to-get-urgent-aid-to-ukraine-so-why-is-he-blaming-republicans/

https://aillarionov.livejournal.com/1419284.html

***

Блокировка Байденом военной помощи Украине играет на руку Путину

Байдену не нужен Конгресс, чтобы получить "срожную" помощь Украине, так почему же он обвиняет республиканцев?

Андрей ***Илларионов*** и Морган ***Виртлин***

Андрей Илларионов является старшим аналитиком по российским и европейским вопросам в Центре политики безопасности. Морган Виртлин является начальником штаба Центра политики безопасности.

[Федералист]

20 марта 2024 года

Байден уже имеет право направить примерно ту же сумму помощи, которую он требует от Конгресса в дополнительном законопроекте о "чрезвычайной ситуации".

Последние приоритеты президента Байдена о состоянии Союза были не столько связаны с состоянием нашего проблемного союза, сколько с его нежеланием помогать другой стране.

В течение последних нескольких месяцев Белый дом провел кампанию интенсивного давления на республиканцев Палаты представителей, чтобы они одобрили «Закон о дополнительных ассигнованиях в чрезвычайной национальной безопасности 2024 года», чтобы, по словам президента и его суррогатных граждан, «спасти Украину».

Высокопоставленные чиновники Байдена продвигали законопроект в течение нескольких месяцев. В феврале, после того, как украинским войскам пришлось уйти из сильно укрепленного города Авдеевка, Байден прямо обвинил Конгресс. На прошлой неделе, на встрече в Белом доме с президентом Польши Анджеем Дудой, Байден сказал, что Конгресс должен принять законопроект "пока не стало буквально слишком поздно". Директор ЦРУ Билл Бернс сказал Конгрессу, что без дополнительного законопроекта потери Украины были бы "значительными", что было бы "массовой и исторической ошибкой для Соединенных Штатов".

Так что же на самом деле говорится в законопроекте? Сколько выделено для Украины? И сколько реально может быть отправлено в Украину в 2024 году?

1. Что в законопроекте?

Сторонники утверждают, что законопроект предоставит Украине военную помощь на сумму 60 миллиардов долларов. По-видимому, мало кто потрудился прочитать документ.

Дополнительный законопроект предусматривает финансирование по трем основным каналам:

1) — Инициатива по содействию Украине в обеспечении безопасности (USAI),

2) — Иностранное военное финансирование (FMF) и

3) — Президентский орган (PDA).

Законопроект предусматривает 13,8 миллиарда долларов США для USAI до 30 сентября 2025 года или в течение следующих двух финансовых лет, 2024 и

2025 годов. МВФ выделяется 1,6 миллиарда долларов США для Украины и других стран, пострадавших от войны, а также связанных с этим расходов до 30 сентября 2025 года, снова в течение следующих двух финансовых лет.

Лимит КПК установлен в размере 7,8 млрд. долл. США для поставок по всему миру, не только для Украины, но и для Израиля, Тайваня и любой страны, назначенной президентом, до 30 сентября 2024 года. Как работают эти программы и что они на самом деле означают для Украины?

2. Финансирование нашей оборонной промышленности

Средства USAI и FMF используются для размещения заказов у американских компаний на производство военных предметов для Украины, что является длительным процессом. Согласно отчету Бюджетного управления Конгресса (CBO), средства USAI и FMF в текущем законопроекте будут расходоваться ежегодно в течение следующих 10 лет, с 2024 по 2033 год. Таким образом, только часть этих средств может быть потрачена в 2024 году, в то время как остальные будут выплачены в течение следующего десятилетия, и только тогда военные предметы будут произведены и доставлены в Украину.

С предыдущими ассигнованиями администрация продемонстрировала ограниченное чувство срочности. Он не смог вовремя потратить двухпартийные средства, выделенные Конгрессом, в соответствии с графиком, установленным законом. В 2022 и 2023 годах администрация Байдена выделила только часть средств на размещение производственных заказов. Из 18,9 млрд. долл. США финансирования USAI в 2022 и 2023 финансовых годах заказы на производство были размещены всего на 12,3 миллиарда долларов США по состоянию на 15 января 2024 года. Более трети средств, 6,6 миллиарда долларов, еще предстоит использовать в течение 18 месяцев с момента получения разрешения Конгресса.

После размещения военных заказов требуется некоторое время для производства и доставки оружия в Украину. Из 23,2 миллиарда долларов США в фондах USAI и FMF **на 2022 и 2023 финансовые годы в Украину фактически были доставлены только 1,6 миллиарда долларов, что составляет 7%**.

Это шокирующее число означает, что 93% того, что Конгресс уже присвоил по состоянию на 15 января 2024 года, так и не вышли на украинское поле боя. В этом случае финансирование USAI и FMF в текущем законопроекте «60 миллиардов долларов» вряд ли обеспечит какую-либо доставку военной помощи Украине в 2024 году.

3. Президентский орган по выдвижению

КПК позволяет президенту отправлять оружие из запасов США в соответствии с лимитом финансирования, установленным Конгрессом. Исторически сложилось так, что оружие может быть предоставлено получателям через продажи, но КПК дает президенту возможность самостоятельно предоставлять избыточное оборудование странам-партнерам.

После вторжения России в Украину в 2022 году Конгресс повысил лимит КПК с 100 миллионов до 11 миллиардов долларов в ответ на потребность Киева в немедленной помощи. В 2023 году двухпартийный Конгресс повысил лимит до 14,5 миллиардов долларов, чтобы помочь Украине.

Поддержанный Байденом дополнительный законопроект о "чрезвычайных ситуациях" снижает потолок КПК до 7,8 миллиардов долларов на оставшуюся часть 2024 года, но это для всех нуждающихся стран, а не только для Украины. Дальнейшее обострение на Ближнем Востоке и в Тайваньском проливе может привести к тому, что президент посвятит ресурсы КПК за пределами Украины и на эти военные театры.

Если катастрофические события не происходят в других глобальных горячих точках, а война между Россией и Украиной продолжается по текущей траектории, то можно предположить, что из потолка КПК в 7,8 миллиарда долларов Украина может с оптимизмом рассчитывать на сумму 5-6 миллиардов долларов.

Если это так, то

> **— это будет в два-три раза меньше, чем предельные потолки PDA в 2022 году (11 миллиардов долларов) и 2023 году (14,5 миллиарда долларов), когда Украина была основным или единственным предполагаемым получателем.**

Самым важным и, возможно, самым предсказуемым фактором является систематическое недоставка военной помощи Украины администрацией Байдена. Ни сама администрация, ни ее союзники не убедительно объяснили, почему это так. Вместо этого президент необъяснимо обвинил республиканцев в том, что они не передают больше помощи.

1) — В **2022** году из 11 миллиардов долларов, санкционированных Конгрессом через канал КПК, администрация Байдена предоставила только 9 миллиардов долларов, оставив на столе 2 миллиарда долларов, которые так и не были отправлены в Украину.

2) — В **2023** году из 14,5 миллиардов долларов администрация решила не использовать 4,2 миллиарда долларов.

В течение двух лет дефицит военной помощи через КПК в среднем эквивалентен примерно пятой части сумм, санкционированных Конгрессом.

Предполагая, что администрация Байдена продолжит эту тенденцию, и принимая оптимистичную оценку в 5-6 миллиардов долларов КПК, выделенную для Украины в 2024 году, Белый дом будет иметь только 4-4,8 миллиарда срочно необходимых, как утверждает, фактическая военная помощь, предоставленная Украине в этом финансовом году.

Эта сумма - от 4 до 5 миллиардов долларов - в 2024 году, конечно, далека от 60 миллиардов долларов. Тем временем администрация Байдена все еще может отправить 4,2 миллиарда долларов США из разрешения на 2023 год без дальнейших действий со стороны Конгресса.

В течение двух с половиной месяцев с 27 декабря 2023 года по 12 марта 2024 года Белый дом не доставлял Украине никакой военной помощи. Тем не менее, даже сегодня он все еще имеет право направлять примерно тот же объем помощи, который он требует от Конгресса в "чрезвычайном" дополнительном законопроекте.

> — Если бы администрация отправила оружие и боеприпасы еще в январе, вооруженные силы Украины, возможно, не были бы вынуждены отказаться от своих образцовых укрепленных позиций в Авдеевке и понести в противном случае большие и неизбежные потери.

1) — Противостояние дополнительного законопроекта не «играет на руку Путину», как безответственно утверждает Байден,

но

2) **— блокирование военной помощи Украине, уже санкционированной Конгрессом, что Байден делал более двух с половиной месяцев, делает.**

***

№ 2.483

Завершили перший за останні 2,5 роки моніторинг діяльності податкової служби, що включає 9 показників ефективності (KPI) за період 2021-2023 років

20 бер, 2024 09:00

Моніторинг ефективності Державної податкової служби та Державної митної служби (2023)

Аналітичними центрами було проведено моніторинг ДПС та ДМС за вимірюваними показниками, у динаміці по роках.

Моніторинг ефективності роботи Державної митної служби включає такі показники: виконання прогнозних показників надходження митних платежів; обсяги імпорту, зокрема оподатковуваного та неоподатковуваного; Суми умовно нарахованих митних платежів; Податкове навантаження за співставними товарами; середня митна вартість, $/кг; податкове навантаження, грн./$; податкове навантаження, грн./кг; ефективність роботи митниці під час контролю правильності визначення митної вартості, класифікації товарів та країни походження; дані щодо проведення документальних перевірок дотримання юридичними особами законодавства України з питань державної митної справи; протидія порушенням митних правил, зокрема співвідношення: Порушено справ про ПМП / Передано справ до суду / Винесено постанов про накладення адміністративного стягнення / Застосовано конфіскацію / Накладено штрафів судом / Стягнуто штрафів, накладених судом / Прийнято судом рішень про припинення справ / Стягнуто до державного бюджету.

Моніторинг ефективності роботи Державної податкової служби включає:

- оцінка задоволеності рівнем обслуговування та якості надання послуг/сервісів податковою службою;
- результати боротьби/оцінювання рівня корупції та доброчесності в органах ДПС;
- задоволеність платників податків функціоналом та наповненням вебпорталу ДПС;
- відпрацювання підприємств реального сектору економіки, які скористалися схемним податковим кредитом для мінімізації чи ухилення від оподаткування, зокрема сплати податку на додану вартість;
- щодо стану бюджетного відшкодування податку на додану вартість;
- стан/динаміка блокування податкових накладних/розрахунків коригування;
- стан роботи контролюючого органу з податковим боргом платників податків;
- стан переплат бізнесу до бюджетів (державного та місцевих);
- результати роботи з скаргами платників податків (стан оскарження платниками податків рішень контролюючих органів).

Моніторинг ефективності Державної податкової служби, СМКОР та Державної митної служби - Monitoring-DPS-DMS-2023-final.pdf

http://iset-ua.org/ua/doslidzhennya/item/210-monitorynh-dps-dms-cmkor-2023

2024-03-22

Черкашин Слава

Перше враження - їм вдалося! Але, на жаль, це не про перемоги та успіхі (теж є), а про фіксацію того, що руйнація відомства майже завершена. ДПС все більше схожа на те, що раніше створили з митницею, де єдиний адекватний

вихід з системної кризи - повне перезавантаження інституції (хоча яскравий сучасний досвід обертання/мутації податкової міліції у БЕБ залишає величезний простір для сумнівів скептиків).

Далі ТОП - 10 думок про ДПС під час війни:

№1: вперше за багато років не зроблено публічного річного звіту роботи (за 2023)

№2: останнього повноцінного керівника ДПС було звільнено у травні 2021 року (майже 3 роки безсилля Уряду)

№3: навіть у щорічному опитуванні бізнесу, яке ДПС проводить сам для себе отримуючи оцінку 5,31 з 6 можливих, кожний третій платник податків не довіряє податківцям (доречи не буде зайвим делегувати проведення опитувань більш нейтральної структурі, наприклад Раді бізнес-омбудсмена)

№4: корупція в ДПС є хронічним питанням (кожний п'ятий оцінює рівень корупції в ДПС як найвищий та високий) з чітко окресленими зонами враження (податкові перевірки, блокування накладних та відшкодування ПДВ, підакцизні товари), боротьба з нею залишається невпевненою

№5: цифрові сервіси ДПС, їх динамічний розвиток - найбільш потужна рушійна сила у відомстві, що все ще дозволяє триматися на плаву (в ідеалі побудова повністю цифрової податкової системи, що здатна підтримувати платників податків у всьому світі, надаючи можливість дотримання 100% вимог/процедур законодавства у безконтактному адаптивному віддаленому режимі)

№6: ПДВ, як головний наповнювач бюджету, як и раніше потребує подальшої модернізації системи адміністрування, як у бік припинення схем уникнення від оподаткування (проблема схемного податкового кредиту остаточно не вирішена), так й у бік збільшення її дружності та комфортності для платників податків (капітальний ремонт СМКОР, який, до діла, все ще чекаємо з огляду на Указ Президента №21/2024)

№7: кожна сьома гривня, заявлена бізнесом до відшкодування, залишається предметом відмови з боку ДПС

№8: інститут реструктуризації податкового боргу, який в умовах криз є однією з найбільш поширених у світі формою підтримки бізнесу, у 2022-2023 рр. майже зупинено

№9: повернення до практик виконання поточних бюджетних завдань за рахунок «примусових» для бізнесу переплат (у минулому році сягнули 133,6 млрд грн, з яких 38,7 млрд грн переплати з ПДВ)

№10: бізнес поступово наздогнав (та навіть обігнав у кількісті) податківців за успішністю ведення справ у судах - у 2023 році 55% перемог проти 45% поразок.

Наостанок.

Все що зроблено останнім часом

- 1) — Меморандум з МВФ, 2) — Національна стратегія доходів до 2030 року, 3) — нова «політика мобілізації доходів»

- **відновлює надагресивну політику збору податків та стимулює подальшу побудову надскладного, роздутого, нестабільного та недружнього до бізнесу податкового законодавства**.

Протягом найближчих років українців чекає найбільше за всі роки незалежності зростання тягаря податків,

а тому

сподіватися що ДПС стане краще майже немає підстав.

***

№ 2.484

Один из "проклятых вопросов"

2024-03-21

Кущ

Почему в Украине не запускается переработка аграрного сырья?

Когда об этом пишешь, то сразу многие возражают - а что мы можем производить и кто это будет покупать.

На самом деле, я уже собрал целую информационную коллекцию проектов по переработке аграрного сырья, которые запускаются в РФ.

Писал и по гороху, и по сое, зерну, рапсу.

Теперь вопрос,

> **— почему в РФ начинают перерабатывать кукурузу на пребиотики, а у нас не могут?**

Компания «Ньюбио» в Волгоградской области реализует проекты по глубокой переработке кукурузы, в том числе, по производству пребиотиков.

Речь о растворимом кукурузном волокне и изомальтоолигосахариде.

Ценность данной продукции в том, что она, обладая низкими калорийностью и гликемическим индексом, способствуют усвоению кальция, липидному обмену, контролю аппетита и улучшению иммунитета человека.

Завод «Ньюбио» может перерабатывать до 50% выращиваемой в области кукурузы и давать продукцию с высоким уровнем добавочной стоимости и глубиной переработки/степенью очистки.

Инжиниринг предоставила Дания, оборудование собирали из нескольких стран.

Областная власть построила инфраструктуру, в том числе, автодорогу, электроподстанцию, два общежития на 106 квартир.

Обьем производства - 155-160 тыс. тонн продукции в год.

В перечень товаров, кроме пребиотиков, входят:

> — мальтодекстрин, патока, кукурузный крахмал, сухой глютен и кукурузный зародыш — сырье для производителей детского и спортивного питания, фармпрепаратов, кормов для животных.

Продукция продается в 40 стран (на экспорт идет 60%).

Особенно велик спрос на сахарозаменители в странах Азиатско-Тихоокеанского региона.

И не надо вести кукурузу в Польшу.

Почему Дания не может помочь Украине с технологиями?

Почему мы не осваиваем более сложные рынки?

Ведь рецепт успеха достаточно прост:

1) - экспортные пошлины на сырье;
2) - отмена возмещения НДС при экспорте сырья;
3) - гарантии инвестиций бизнеса (30% от сметы проекта);
4) - льготный кредит на оставшиеся 70% с низкой процентной ставкой;
5) - компенсация государством 25-50% капитальных затрат;
6) - компенсация государством затрат на инжиниринг и маркетинг;
7) - помощь посольств с выходом на внешние рынки;
8) - подключение коммуникаций (газ, электроэнергия) за счет местной власти и операторов;
9) - подвод государством транспортной инфраструктуры (железная, автодорога).

И тогда проекты по переработке начнут запускаться.

Россия это делает в условиях санкций, почему мы не можем?

Тем более, что **наш сырьевой экспорт активно блокируют и с портами может возникнуть проблема и надолго**.

***

№ 2.485

Пік могутності Путіна пройдено. Тепер питання тільки в темпах падіння

2024-03-18

Денисенко

Вибори 17.03 - це вершина могутності Путіна. Далі система розпочне процес саморуйнації. Питання тільки в тому, як довго цей процес триватиме (більш детально про все це буде представлено на початку квітня в новому дослідженні, а зараз просто кілька коротких тез).

1. Відтепер головна ідея Путіна, а відтак і Росії - це не Україна, не рядок в історії і навіть не переписування історії. **Головна ідея Путіна - правити якомога довше в статусі імператора і померти своєю смертю в своєму кріслі.** Саме цій ідеї тепер підпорядковується все. Перемоги над Америкою, Росія, як третій полюс - це все тепер другорядні, підпорядковані речі. І тепер, коли ми будемо аналізувати все, що робиться в Кремлі - ми маємо розглядати саме через зміну цієї парадигми.

2. **Система управління, побудована, як корпорація, що тримається на конкуренції різних веж Кремля починає трансформуватися прискореними темпами.** Фактично, без перехідного періоду система входить в період «нерандроповшини». І тут маємо вже не вежі Кремлі, а політсиндикат приблизно 15-20 обраних людей, які стають становим хребтом режиму (більшість із них силовики).

Але

> **— на відміну від політбюро не існує колективних рішень чи, тим більше, колективних засідань.**

Кожен має свій фрагмент влади і повноважень.

Корпоративна логіка управління змінюється на індивідуальну, з усіма відповідними наслідками.

Між іншим, частина членів синдикату входить в нову систему на правах безгрішності, з. Впевненістю, що у них є індульгенція на будь-які помилки. Хоча, звичайно, через деякий проміжок часу, як свого часу показово садили Ходорковського, точно так можуть посадити і когось із членів синдикату. Але

зачистки все одно не будуть масовими, а тому кожен із них житиме в парадигмі: я майже недоторканний.

3. **Нова ідеологія Росії, виходячи з неоімператорського статусу Путіна - це «путін».** А головний слоган Росії - «говорю Путин подразумеваю Россию, говорю Россия - подразумеваю Путин». Звичайно, по Росії не будуть ставити пам'ятники і в школах не будуть вішати портрети в кожному класі. Але в ЗМі, фільмах і т.д. рівень присутності Путіна різко зросте. Він буде практично всюди крім монументального мистецтва (хоча в якійсь Чечні, цілком реально, що пам'ятник поставлять.

А тепер про те, чому я вважаю, що пік пройдено

1. Система закапсулювалася і новий синдикат, з точки управління процесами, - це повернення в ручне управління, яке передбачає набагато більшу кількість управлінській помилок ніж система «веж Кремля».

Власне, вона (нова система) триматиметься виключно на домінанті страху і наклепів.

2. Путін, звичайно, залишає за собою арбітражну функцію, як основу легітимності всієї системи. Але він не буде вникати в деталі, дискусії будуть іти виключно в межах сварок і створення ситуативних союзів між членами синдикату. Для Путіна завжди результатом було і є, перш за все налагодження процесу. Але невиконання завдань, поставлених перед запуском процесів не стане (вже не стало) причиною для запуску нових соціальних ліфтів для входження в синдикат.

3. Катастрофічна технологічна відсталість Росії. Без диверсифікації зовнішньої політики ця відсталість за 3-5 років стане вагомою проблемою не лише для економіки, але й для можливості приймати управлінські рішення.

4. Табу навіть на думку про пошук наступника. Наступник неможливий в нинішній конфігурації, а тому, горизонт планування еліт - смерть Путіна.

***

№ 2.486

Основні теми доби 21.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ У ніч на 22 березня Росія скоїла наймасштабнішу з моменту повномасштабного вторгнення повітряну атаку на українську енергетичну інфраструктуру майже 90 ракетами, зокрема, 7 гіперзвуковими "Кинджалами", а також 63 БПЛА – камікадзе. Вранці 21 Київ зазнав потужної ракетної атаки, упродовж дня також було завдано ударів по Миколаєву, Херсону, Харкову.

Двома ракетами зруйновано будівлю ДніпроГЕС у Запоріжжі, ракета влучила у тролейбус, який прямував дамбою через Дніпро.

Виведено з ладу основну лінію живлення Запорізької АЕС 750 кВ, системи безпеки станції підтримує лише резервна лінія 330 кВ.

Зруйновано та пошкоджено кілька важливих енергооб'єктів по всій території України, у низці регіонів застосовано постачання електрики за графіками, Харків майже знеструмлено.

Добитися блекауту як узимку 2022-23 рр Росії не вдалося, але атака довела, що запаси ракет ППО у ЗСУ майже вичерпано, бо було збито лише 37 ракет та 55 дронів-камікадзе.

2️⃣ Усією лінією фронту точаться жорстокі бої, російська армія володіє стратегічною ініціативою на тлі майже вичерпаних запасів боєприпасів у ЗСУ. За повідомленням сервісу DeepState Live Map, українські війська знову були вимушені відступити в районі Авдіївки між селами Тоненьке та Орлівка. Водночас головнокомандувач ЗСУ Сирський стверджує, що підрозділам вдалося "стабілізувати ситуацію" на цій ділянці фронту.

Для швидкого перекидання резервів Росія швидко будує залізничну колію з Ростовської області до Запорізької, щоби "замкнути залізничне коло" й

забезпечити постачання боєприпасів, техніки та пального суходолом, а не через Крим, оскільки міст через Керченську протоку є "шийкою пляшки". Представник Головного управління розвідки Юсов назвав цю колію "значущою ціллю".

3 Рада директорів МВФ схвалила меморандум про перегляд програми розширеного фінансування (EFF) для України. Міністерство фінансів оголосило, що вже незабаром буде отримано транш у розмірі приблизно $880 млн. Для подальшого фінансування Україна має виконати "домашнє завдання" – ухвалити закон про "перезавантаження" Бюро економічної безпеки та навести лад у наданні податкових пільг.

4 Голова Воєнного комітету НАТО адмірал Бауер на Київському безпековому форумі заявив, що Україна має пришвидшити мобілізацію, бо підрозділам на фронті не вистачає особового складу. Верховна Рада досі не ухвалила цей закон, який було внесено урядом, в у комітетах триває його обговорення. На думку низки експертів, він є недосконалим і не дасть змоги кардинально змінити ситуацію з поповненням особового складу. Прем'єр-міністр Шмигаль вважає потребу ЗСУ у 500 тис. додаткових військовослужбовцях "завищеною"

Парламент 21 березня ухвалив закон про пільги військовослужбовцям, а також про їхні відпустки та свободу висловлювань у соцмережах.

5 З 21 березня Спеціалізована антикорупційна прокуратура є повністю незалежної від Офісу генпрокурора згідно з законом, який ухвалила Верховна Рада у грудні 2023 р під тиском західних партнерів.

Понад 60% респондентів опитування, яке провела Національна агенція з питань протидії корупції, впевнені, що у 2023 році рівень корупції в країні суттєво зріс.

6 Саміт лідерів ЄС доручив Єврокомісії підготувати пакет санкцій проти Білорусі, Північної Кореї та Ірану за підтримку військової агресії Росії проти України. Проти цієї пропозиції висловився лише голова угорського уряду Орбан. Він був єдиним з європейських лідерів, хто привітав з перемогою на "виборах" президента Путіна й висловив надію на подальше співробітництво.

10 найбільших китайських банків припинили приймання платежів з Росії під загрозою вторинних санкцій США. Також от приймання російських карток відмовилися майже всі вірменські банки, крім філії російського банку "ВТБ".

7 Лідери ЄС закликали Єврокомісію якнайшвидше затвердити "переговорні рамки" вступу України до ЄС. Голова Ради ЄС Мішель вважає, що переговори розпочнуться упродовж пів року.

8 Лідери ЄС погодили "план робіт" створення механізму використання на користь України доходів від заморожених російських активів. Президент Єврокомісії фон дер Ляєн прогнозує, що Україна отримає перший транш з цих коштів у розмірі €1 млрд вже 1 липня. Низка європейських лідерів наполягають на скеруванні левової частки цих коштів на закупівлю зброї та боєприпасів для України. Такі витрати заперечують лідери Словакії, Угорщини та "нейтральної" Австрії.

Адміністрація США запропонувала партнерам з "Великої сімки" (G7) випустити облігації для фінансування допомоги Україні на суму не менш ніж $50 млрд під заставу заморожених російських державних активів. Низка великих банків чинять спротив цій пропозиції, оскільки вона може спричинити зменшення їхніх доходів та судові процеси з російською владою.

9 Польські фермери зняли блокаду ще одного пункту пропуску на кордоні з Україною – "Устілуг–Зосін" після того, як польська влада задовольнила більшість їхніх вимог, насамперед заборону імпорту сільгосппродукції з України. Три пункти пропуску досі заблоковано для вантажівок.

Фон дер Ляєн повідомила про обговорення можливості суттєвого підвищення мита на російське та білоруське зерно, ріпак та олію. Країни Балтії, Польща та Чехія вимагають повної заборони на імпорт усієї агропродукції з Росії та Білорусі.

***

№ 2.487

З приводу "заборон бити по НПЗ" з боку Вашингтона

Андрій Єрмак і Джейк Салліван обговорили в Києві продовження підтримки України з боку США та підготовку до Глобального саміту миру

20 березня 2024 року - 22:06

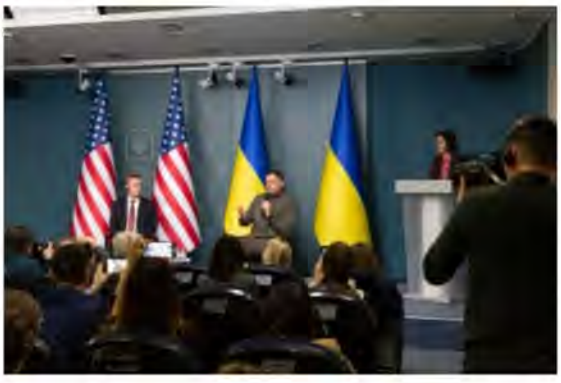

Керівник Офісу Президента України наголосив, що сьогодні в української та американської сторін план один – перемогти в цій війні та зробити все, що для цього необхідно.

2024-03-22

Загородній

Дуже гарна ознака того, що Україна на правильному шляху.

Русофіли в оточенні Байдена (скоріш за все Селіван-Боьрнс) намагаються врятувати Росію все ще сподіваючись, що Росія може стати союзником у боротьбі проти Китаю. Що нас категорично не влаштовує.

В статті ***Файнешнл Таймз*** більше йдеться про порти Новоросійська. Значить треба добивати. Зірветься наступ росіян та підкосить їх бюджет надовго.

Якщо зростуть ціни на бензин в США, то це проблеми США, а не наші. У них є стратегічний резерв, Венесуела, свої виробники, які спокійно можуть закрити дефіцит.

Якщо Байден програє вибори через високі ціни, ну значить так воно повинно бути. Якщо Байден не може організувати потрібне для нас голосування у Конгресі та вставляє палиці у колеса нашій перемозі та не може приборкати руфосілів у своєму оточенні, то значить Україні такий президент США не підходить.

У Трампа таких проблем не буде. Він швидко наростить видобуток власної нафти, таким чином добиваючи базу под російською економікою.

Взагалі, це мені нагадує історії з Ізраїлем.

> — Напередоні Шестиденної війни у 67 році США теж попереджали Ізраіль, що не треба цього робити. А потрібно спокійно чекати на атаку. Ізраіль не послухався. Роздовбав армії ворогів, потопив при цьому корабель США. Загинули 40-50 американців. Після чого американці почали продавати зброю Ізраілю. Бо ***світ любить "мисливців", а не жертв***.

Інша історія була у 1982 році, коли Ізраіль роздовбав ядерний реактор в Іраку. Вереск стояв до небес, бо Ізраіль використав американські F-16. Франція теж була у люті, бо реактор був французький. Нічого пережили.

> **Тоді прем'єр Ізраілю Менахім *Бегін* філософьски сказав, що "краще протести без реактора, ніж реактор без протестів".**

Після того, як Ірак почав бомбардувати Ізраіль під час "Бурі у пустелі", в Ізраїлі в чергове переконалися, що менше слухати треба різних порад. По ракети могли бути вже з ядерними зарядами.

***

№ 2.488

Знову пишу, що мене дивує, чому українське суспільство дивується заявам Держдепу США, і знову про те, що історія циклічна

2024-03-22

Голубчиков Денис

11 жовтня 1973 року, на шостий день Війни Судного дня, держсекретар і радник президента США з національної безпеки Генрі ***Кіссінджер***

> — переконував Голду ***Меїр*** (прем'єр-міністра Ізраїлю) зупинити війну, та припинити удари по Сирії та Іраку, оскільки продовження конфлікту призведе до значного зростання світових цін на нафту.

Пізніше, 18 жовтня 1973 року, у стенограмі телефонного розмови з радянським послом зафіксовано цитату ***Кіссінджера***:

> **— "Мій найстрашніший кошмар - це перемога будь-якої зі сторін", тобто як арабів, так і Ізраїлю.**

Або **інший приклад.**

Промова президента США Джорджа Буша-старшого, виголошена 1 серпня 1991 року в Києві, за 23 дні до оголошення незалежності України від Радянського Союзу, у якій Буш попереджав українців від "самогубного націоналізму".

Промова була підготовлена директором відділу з питань СРСР і Східної Європи Ради національної безпеки США Кондолізою Райс, пізніше держсекретарем США при президенті Джорджі Буші-молодшому.

У цій промові Буш повідомив, що

> **— оновлений договір між республіками СРСР "дає надію, що республіки швидше об'єднають велику автономію з великим добровільним взаємодією - політичним, соціальним, культурним, економічним, ніж будуть переслідувати безнадійний курс ізоляції".**

Він також попереджав від такої незалежності, при якій віддалений деспот зміниться на локального:

> **— американці не будуть підтримувати тих, хто шукає незалежності, щоб замінити віддалену тиранию на локальний деспотизм.**

Тобто

> **— у 1991 році розвал СРСР вважався адміністрацію США неприйнятним сценарієм, який несе загрозу геополітичної некерованості та макроекономічної нестабільності.**

Нічого не нагадує?

А завершити допис все ж таки хотілося б цитатою Голди ***Меїр:***

"Ми не могли дозволити собі розкіш песимізму, тому ми розробляли зовсім інші розрахунки, грунтуючись на тому, що у всіх нас була така сильна воля до життя, яку навіть не можна було зрозуміти поза межами Ізраїлю. Якщо ми не хотіли, щоб нас зіткнули в морі, нам залишалося лише перемогти. І тому ми перемогли!"

***

№ 2.489

Систематизирую примеры переработки аграрного сырья, которые сейчас можно наблюдать в РФ и Бразилии, и которые реально реализовать в Украине

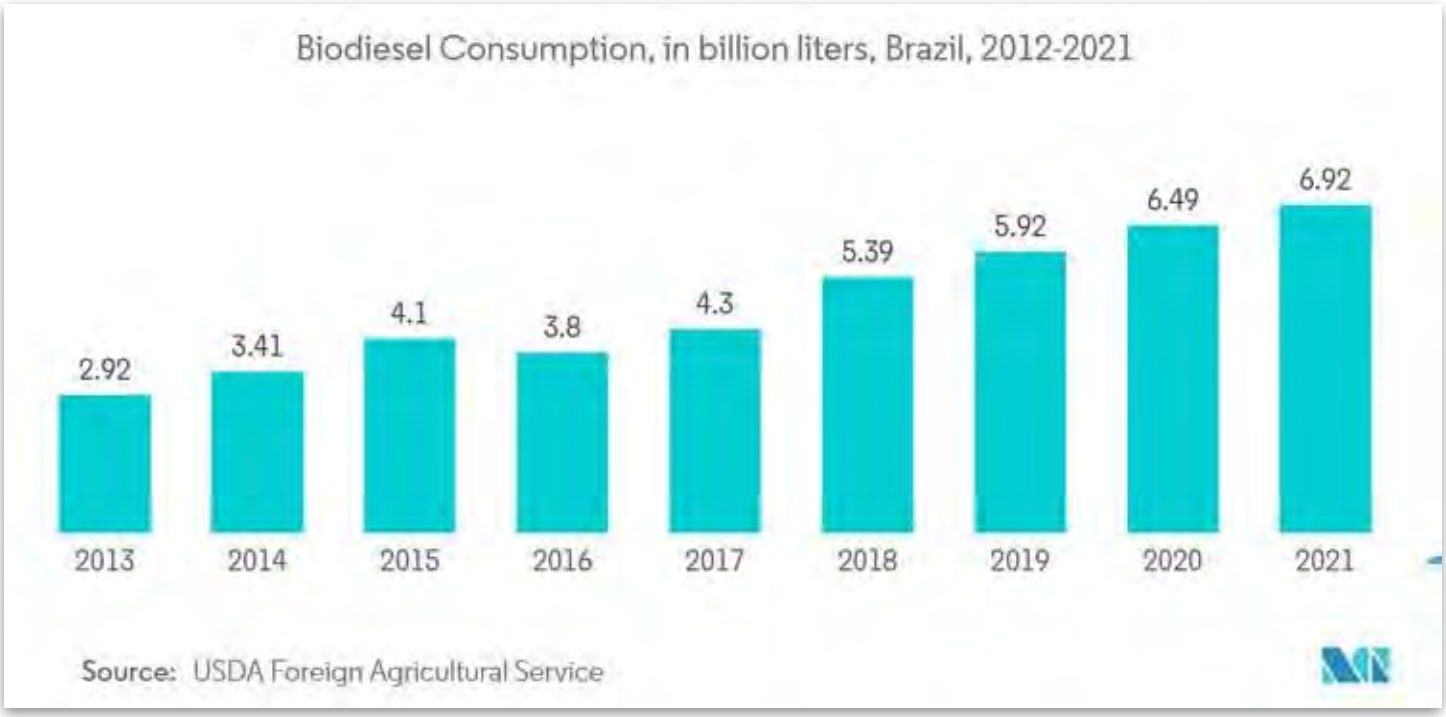

2024-03-22

Кущ

В данном случае, это исключительно технологический анализ, так как РФ также испытывает проблемы, характерные для сырьевой экономики, а в последние время аграрный российский сектор испытал существенный рост.

Почему можно изучать российский опыт в части переработки аграрного сырья?

И РФ, и Украине испытали механические проблемы экспорта сырья. Россия – по причине санкций, Украина – вследствие оккупации и блокирования портов, проблем с логистикой и на границе.

Пример №1. Горох

Растительные протеины могут производится из сои, пшеницы, гороха.

В первом случае, недостаток в генной модификации, во втором - глютен.

Горох идеален как источник протеина для веганов.

И Украина могла стать центром глобального веганного производства.

Но пока эту стратегию реализуют не у нас, а в .... РФ.

Проект с параметрами переработки 70 тыс. тонн гороха в год стоимостью 6,7 млрд рублей.

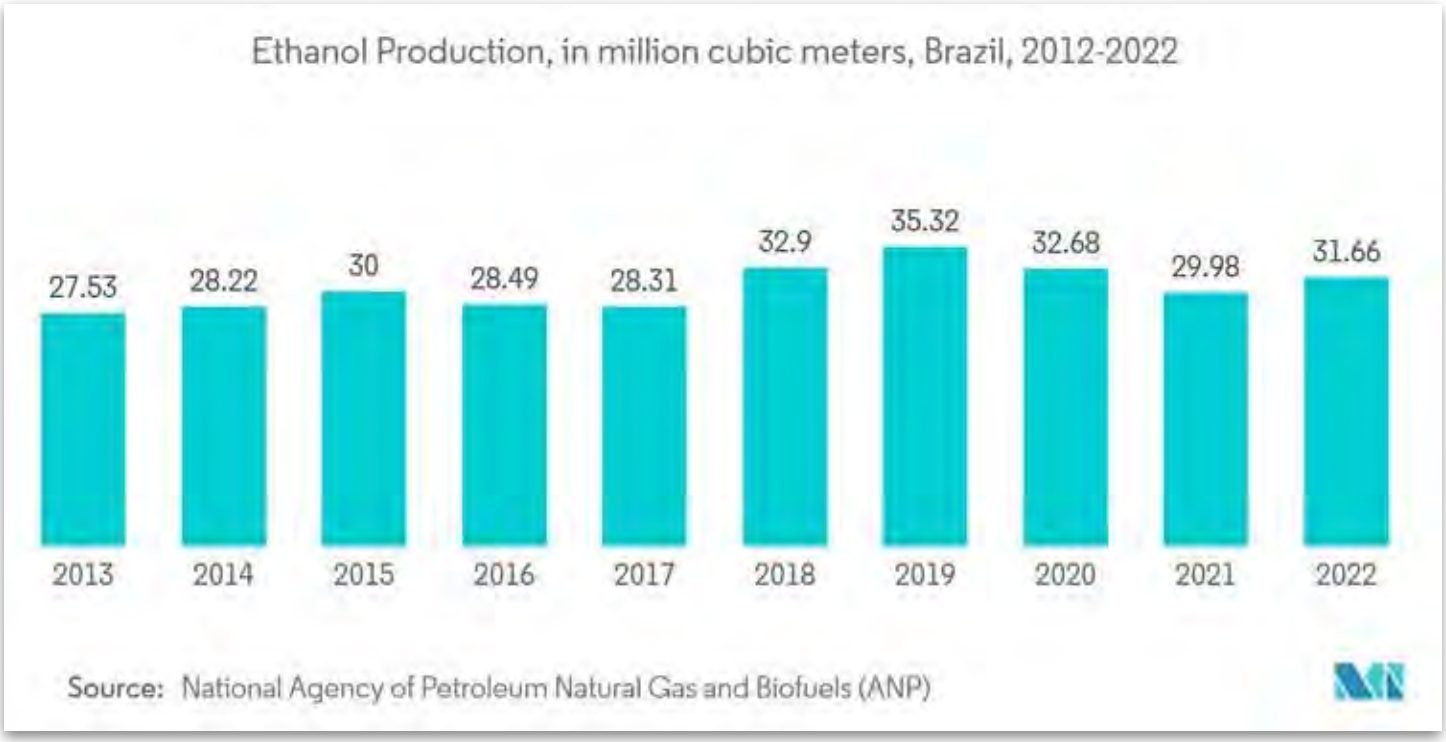

При этом инвестор вложил 20% собственных средств.

Но 80% предоставил банк под 4,5% годовых.

Кроме того, 400 млн рублей на прокладку коммуникаций выделил регион.

В итоге, вместо гороха получается высококонцентрированный белок с чистотой 85%, конкурент соевому и пшеничному изолятам с показателем чистоты 90-95%.

Кроме белка, проект производит гороховый крахмал и гороховую клетчатку, то есть продукты, применяемые в пищевой и целлюлозно-бумажной промышленности.

А также производство аминокислот, пшеничного глютена, пищевого спирта, углекислоты и барды.

И выращивание гороха обогащает землю азотом и не нужны российские азотные удобрения в системе севосмен.

Пример №2. Кукуруза. Пребиотики

Компания «Ньюбио» в Волгоградской области реализует проекты по глубокой переработке кукурузы, в том числе, по производству пребиотиков.

Речь о растворимом кукурузном волокне и изомальтоолигосахариде.

Ценность данной продукции в том, что она, обладая низкими калорийностью и гликемическим индексом, способствуют усвоению кальция, липидному обмену, контролю аппетита и улучшению иммунитета человека.

Завод «Ньюбио» может перерабатывать до 50% выращиваемой в области кукурузы и давать продукцию с высоким уровнем добавочной стоимости и глубиной переработки/степенью очистки.

Инжиниринг предоставила Дания, оборудование собирали из нескольких стран.

Областная власть построила инфраструктуру, в том числе, автодорогу, электроподстанцию, два общежития на 106 квартир.

Обьем производства - 155-160 тыс. тонн продукции в год.

В перечень товаров, кроме пребиотиков, входят:

> мальтодекстрин, патока, кукурузный крахмал, сухой глютен и кукурузный зародыш — сырье для производителей детского и спортивного питания, фармпрепаратов, кормов для животных.

Продукция продается в 40 стран (на экспорт идет 60%).

Особенно велик спрос на сахарозаменители в странах Азиатско-Тихоокеанского региона.

Пример №3. Соя

Компания «Эфко» открыла в Белгородской области новый завод по выпуску функциональных белков и пищевых волокон.

Речь идет о соевых изолятах и концентратах, растительной клетчатке — основе для диетического и спортивного питания, а также сырье для пищевой промышленности.

В проект инвестировано 3,5 млрд рублей, стартовая мощность завода — 5 тыс. тонн продукции в год (2 тыс. тонн изолята, 2 тыс. тонн концентрата и 1 тыс. тонн клетчатки).

Растительное мясо и молоко - этопродукты, при производстве которых используются соевый изолят (90% белка) и концентрат (70% белка).

Пример №4. Сахарозаменители

Упомянутая компания «Эфко», начинает строительство в Дубае завода сладкого белка браззеина — натурального заменителя сахара, извлекаемого из тропических фруктов.

Компания инвестирует в него 500 млн долларов.

Саудовская Аравия полностью импортирует сахар и при этом входит в число лидирующих в мире по заболеваемости диабетом.

В этом плане, Украина могла бы стать лидером по производству фруктозы, заменителя сахара - промышленно ее производят из кукурузного крахмала либо из свекловичного сахара.

То есть фруктоза для Украины - это одно из направлений глубокой переработки кукурузы, наряду с биотопливом.

Кстати, в наших магазинах вы можете купить фруктозу, произведенную в .... Турции.

Пример №5. Биотопливо

В РФ таких примеров нет, так как у них есть нефть. Но зато биотопливо может стать одним из крупнейших проектов в Украине.

Здесь можно проанализировать пример Бразилии – мирового лидера по производству биотоплива (Украина могла бы в этом контексте стать восточно-европейской Бразилией).

Объем рынка биотоплива Бразилии оценивается в 47-48 миллиона кубических метров в 2024 году и достигнет более 55 миллиона кубических метров к 2029 году (среднегодовой темп роста - 3,5% за пять ближайших лет).

Этанол возобновляемое биотопливо, так как производится из биомассы.

Сырье для производства: дрожжи для ферментации крахмала и сахара в сахарном тростнике, кукурузе и сахарной свекле.

Бразилия использует тростник, Украина может использовать кукурузу.

Крупнейшим производитель и потребитель биоэтанола – США. Бразилия – на втором месте. Украина может быть третьей.

Согласно статистике Глобальной сети сельскохозяйственной информации общее потребление этанола в мире оценивается в 107 млрд литров в 2023 году с ростом до более чем до 137 млрд литров к 2028 году при среднегодовом темпе роста 5,15% в течение пятилетнего периода (2023-2028 годы).

> Кстати, Бразилия диверсифицирует источники сырья, используя не только тростник, но и кукурузу.

Бразилия собирается более 90-115 миллиона тонн кукурузы, в Украине до войны данный показатель составлял 40 млн тонн, сейчас – 30 млн тонн.

В марте 2022 года ICM и Agribrasil подписали соглашение о строительстве нового завода по производству этанола из зерна сухим способом в Мату-

Гросу, с мощностью помола около 1700 метрических тонн кукурузы в день и производством более 260 миллионов литров безводного этанола в год.

Кроме этанола завод будет производить более 9 000 метрических тонн кукурузного дистиллятного масла и более 185 000 метрических тонн стандартного дистиллированного сухого зерна с растворимыми веществами (DDGS).

Что такое DDGS?

Процитирую один из сайтов:

«Зерно дистилляторов — это побочные продукты переработки зерна, которые образуются в процессе дистилляции в спиртовой промышленности.

Эти зерна поступают из двух основных источников. Первоначально традиционными поставщиками были пивоваренные заводы.

Однако в последнее время все большее распространение получают заводы по производству биотоплива — этанола.

Зерна для дистилляторов в основном производятся из ячменя, пшеницы или кукурузы.

Они богаты энергией, белком и минералами, поэтому часто используются в качестве питательной добавки в кормах для животных.

Для производства дистилляторов, зерна злаков измельчают и смешивают с водой.

Добавляются ферменты, и смесь нагревается, превращая крахмал зерна в сахар. Затем добавляются дрожжи, и смесь бродит в течение нескольких дней.

Сахар превращается в спирт и углекислый газ.

После брожения этанол перегоняют.

Из побочных продуктов получают дистилляционное зерно.

Зерно для дистилляции может иметь различный состав в зависимости от того, каким способом было обработано зерно перед брожением — сухим или мокрым.

При дистилляции этанола удаляется большая часть крахмала, что значительно увеличивает концентрацию других компонентов в зерне дистилляторов — белок, клетчатка, жир, фосфор и сера могут быть даже в три раза больше в DDGS по сравнению с исходным зерном».

Интересная информация по распределению совокупной сахарозы в собранном урожае в Бразилии:

общее содержание сахарозы (общего редуцирующего сахара, TRS) перенаправлено на производство сахара и этанола в пропорции 45 и 55% соответственно.

Кроме того, Бразилия входит в число крупнейших производителей биодизеля в мире.

Биодизельное топливо, также известное как метиловый эфир жирных кислот (FAME), производится из животных и растительных масел и жиров.

По данным Национального агентства нефти, природного газа и биотоплива (ANP) примерно 15% производимого биодизельного топлива производится из животного жира и около 79% из соевого масла.

В Бразилии 57 авторизованных заводов по производству биодизельного топлива, 60% из которых находятся в Центрально-Западном регионе на базе посевов сои.

Бразилия стремится стать менее зависимой от импорта нефти, акцентируя внимание на производстве водного этанола, биодизеля (PNPB).

Отмечу, что Бразилия диверсифицирует свой энергетический баланс, не смотря на то, что рядом есть страны, добывающие большие объемы нефти, например, Венесуэла.

Украина также обладает уникальными возможностями для запуска проектов по производству биоэтанола и биодизеля.

С учетом запасов лития, Украина могла бы стать и площадкой для машиностроения и производства транспортных средств с альтернативными источниками топлива: биотопливо и электромобилей.

Все это прекрасно ложится в канву Зеленого переходу и инвестиций с «зеленым маркером».

Кроме того, Украина реально может стать биотехнологическим кластером на стыке аграрного производства, переработки, биоэнергетики, медицины, фармацевтики, пищевой промышленности, сельскохозяйственного машиностроения.

Основные направления – это западные рынки. Здесь востребованы: растительный белок, биотопливо, полуфабрикаты для спортивного питания, фармацевтики и кормов для животных.

Кроме того – Азиатские рынки. Здесь востребованы: сахарозаменители, ингредиенты для детского питания.

Это все рынки с капитализацией в сотни миллиардов долларов.

На данный момент, **основные лоббисты, которые препятствуют этому**:

1. Зернотрейдеры, которым выгодно экспортировать сырье и получать возмещение НДС от государства.

2. Топливные трейдеры, импортирующие бензин в страну и лоббирующие высокие акцизы на биотопливо (льготный акциз на биотопливо начисляется лишь при удельном весе биосоставляющей в 30% и выше).

3. Производители сахара и больших кондитерских компаний – производство сахарозаменителей им не к чему.

Зато все это нужно стране.

К сожалению, до полномасштабной войны,

— на базе нашего аграрного сырья были построены крупнейшие перерабатывающие заводы, только не у нас, а в Китае (биотопливо из украинской кукурузы), масла в Турции (из украинской сои), биодизеля в Беларуси (на базе украинского рапса).

И все они были рентабельными, несмотря на значительное транспортное плечо и затраты по логистике сырья.

Хороший урок для нас.

***

№ 2.490

Главный экономический урок экономического развития Украины 1991 - 2022гг.

Динамика валового национального дохода на душу населения отдельных стран мира, 1991, 2022гг.

Страна	ВНД per capita в $ 2017 по ппс		2022г. к 1991г., %	ВНД per capita Украины к стране, в %	
	1991	2022		1991	2022
Украина	**15250**	**11416**	**-25,1%**	**100%**	**100%**
Кыргызстан	4679	4782	2,2%	325,9%	238,7%
Индия	1774	6951	391,8%	859,6%	164,2%
Узбекистан	2594 (2000)	8056	310,6%	587,9%	141,7%
Молдова	11580	12964	12,0%	131,7%	88,1%
Бразилия	10101	14616	44,7%	151,0%	78,1%
Грузия	4957 (2000)	15952	321,8%	307,6%	71,6%
Мир	**9624**	**17254**	**79,3%**	**158,5%**	**66,2%**
Китай	1534	18025	1175,0%	994,1%	63,3%
Беларусь	5785 (1995)	18425	318,5%	307,6%	62,0%
Мексика	15115	19138	26,6%	100,9%	59,7%
Аргентина	14791	22048	49,1%	103,1%	51,8%
Казахстан	12345	22587	83,0%	123,5%	50,5%
Чили	9877	24431	247,4%	154,4%	46,7%
Болгария	13790	25921	88,0%	110,6%	44,0%
Россия	20289	26992	33,0%	75,2%	42,3%
Греция	25409	31382	23,5%	60,0%	36,4%
Румыния	10806	31641	292,8%	141,1%	36,1%
Словакия	13367 (1995)	32171	240,7%	114,1%	35,5%
Турция	12748	32834	257,6%	119,6%	34,8%
Венгрия	15416	34196	221,8%	98,9%	33,4%
Хорватия	15084 (1995)	34324	227,6%	101,1%	33,3%
Польша	10046	35151	349,9%	151,8%	32,5%
Эстония	15415	37152	241,0%	98,9%	30,7%
Литва	16840	38131	226,4%	90,6%	29,9%
Чехия	21102	39945	89,3%	72,3%	28,6%
Израиль	22835	43588	90,9%	66,8%	26,2%
Япония	34135	43644	27,9%	44,7%	26,2%
Н. Зеландия	24770	43665	76,3%	61,6%	26,1%
Италия	36571	44284	21,1%	41,7%	25,8%
Ю. Корея	13866	46026	331,9%	110,0%	24,8%
Франция	33988	47379	39,4%	44,9%	24,1%
Австралия	28760	49257	71,3%	53,0%	23,2%
Германия	38707	55340	43,0%	39,4%	20,6%
Швеция	32540	56996	75,2%	46,9%	20,0%
Дания	38299	62019	61,9%	39,8%	18,4%
США	40307	65565	62,7%	37,8%	17,4%
Швейцария	56137	69433	23,4%	27,2%	16,4%
Ирландия	25044	87468	349,3%	60,9%	13,1%
Сингапур	39534	88761	224,5%	38,6%	12,9%

Источник: Human Development Reports Data Base. March 2024 https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/AFG

2024-03-15

Романчук

31 год назад Украина была богаче Польши на 51,8%, Ю. Кореи – на 10%.

Экономический успех страны можно измерить по-разному.

Учёные придумали десятки самых разных инструментов оценки. Все они неидеальны, потому что «страна» - это концепция, очень большое обобщение, которое скрывает неизбежное усреднение. В каждой стране есть богатые и бедные, успешные и лузеры. Одни за одно поколение проходят путь из грязи в князи. Другие поколениями прозябают в зоне бедности.

Есть доля правды в словах тех, кто говорит, что не в деньгах счастье.

Учёные показали, что, действительно, после достижения годового дохода в ~$70 тысяч, у человека меняются приоритеты, и то не у каждого. Есть доля правды у тех, кто обращает внимание на безопасность, экологию, образование и счастье. Есть смысл оценить и распределение богатства в стране. Если 1% VIP-распорядителей и потребителей чужого владеют половиной национального богатства и консервируют Олигархат, то усреднение дохода, активов и богатства явно не будет информативным.

Тем не менее, материальное благополучие, особенно для людей в странах с низким доходом, критически важно. Его можно оценивать через валовый внутренний продукт (ВВП) на душу населения, валовый национальный доход per capita, уровень зарплаты, доходов среднего домашнего хозяйства или объём их активов/богатства.

Для корректного международного сравнения, для оценки внутренней динамики важно выбрать единицу измерения. ООН собрал базу данных по всем странам мира за период с начала 1990-ых. Материальное состояние оценивает через валовый национальный доход на душу населения по паритету покупательной способности (ВНД по ппс) в постоянных $-долларах 2017-го года. Значение для всех лет пересчитаны в этих единицах. Это позволяет оценить материальный прогресс за последние 32 года каждой страны на фоне соседей, конкурентов и стран-маяков. Речь не только о узком понятии «доход», но также об оценке модели и стратегии развития в целом.

Если после ознакомления с этими данными у вас останутся симпатии к социализму, Государству, как собственнику, управляющему и направляющему экономический рост и развитие, то не то, что наука, даже простой здравый смысл и логика не для вас.

Человек, который в свете фактов более чем 30-летнего развития мировой экономики, продолжает верить в мистику лозунгов социализма, в трэш лженаучного марксизма, в речёвки пропаганды Левиафана является зомби. Если вы такого встретили, будьте уверены, что он – плоскоземельщик. Он – опасный субъект, которому нельзя давать право определять будущее развитие страны, потому что он застрял в эпохе, когда предки таких субъектов считали гром шумом божественной колесницы или же почитали лошадей – и поэтому занесли деревянного коня в неприступную Трою.

1. Итак, Украина в период 1991-2022

1) – это социалистическая экономика с гигантским государственным сектором (~65% ВВП госрасходы во время войны, ~45% ВВП в довоенный период, госсобственность - ~60% всех ресурсов и активов, регуляторная нагрузка - ~15% ВВП)),

2) — острым дефицитом экономической свободы,

3) — хрупкими институтами защиты прав частной собственности,

4) — вседозволенностью и безнаказанностью синдиката VIP-распорядители чужого – Олигархи».

Украинская модель – это модель с некачественными институтами государственного управления, всеохватывающим номенклатурно-силовым Схематозом и широким распространением дискриминационных практик практически во всех секторах экономики.

Украинская модель – это консервация постсоветской, олигархический структуры капитала, огосударствление системы управления рисками, действие механизма ответственности за экономические решения/ошибки с номенклатурно-силовой избирательностью.

Украинскую модель Олигархат/Схематоз строили все властные VIP-полисимейкеры за этот период. Кто-то активнее и с бóльшим уклоном в коррупцию, кто-то с меньшим. Каждый последующий президент/премьер-министр/Верховная Рада занималась fine tuning модели. Никто не ставил цель, не предлагал и не принимал документы по созданию институтов настоящего свободного рынка и капитализма. В результате этого более чем 30-летнего номенклатурно-силового, олигархического консенсуса, научной импотенции в сфере экономической науки, установления олигархического контроля над органами центральной и региональной власти Украина установила своеобразный антирекорд в мире (беднейшие страны Африки, Азии оставим за скобками). По расчётам ООН из свежего Доклада о человеческом развитии в 2023/24 годах в 1991г. валовый национальный доход (ВНД) на душу населения по ппс в Украине был $15250, а в 2022г. - $11416. За 31 год независимости он сократился на 25,1%. Это абсолютный антирекорд в Европе. Для сравнения за этот период ВНД per capita Молдовы увеличился на 12%, Грузии – на 322%, Беларуси – почти на 320%, России – на 33%, Казахстан – на 83%.

Провал украинской экономики становится особенно рельефным на фоне стран Центральной и Восточной Европы.

> **— В 2022г. по сравнению с 1991г. ВНД per capita Болгарии стал на 88% больше, Румынии – на 293%, Венгрии – на 222%, Хорватии – на 228%, Польши – 350%, Чехии – 89,3%, Эстонии – 241%.**

Это значит, что

> **— бедность, экономическая деградация, низкая конкурентоспособность Украины – это не институциональная, географическая судьба, а исключительно выбор полиси и дисижнмейкеров Украины этого исторического периода.**

ВНД per capita мира за это время увеличился на 79,3%. Если в 1991г. ВНД per capita Украины превышал среднемировой на 58,5%, то в 2022г. он уже ниже среднемирового почти на 34%. Это приговор. Обжалованию, тем более оправданию и воспроизведению в дальнейшем не подлежит.

2. Сравним стартовые условия Украины с целым рядом стран и состояние по итогам 2022

1) ВНД per capita Украины в 1991г. было больше грузинского более чем в три раза. По итогам 2022г. Украина уже отставала от Грузии на 28,4%.

2) В 1991г. Украина была богаче Казахстана на 23,5%, а в 2022г. она стала беднее его на 49,5%.

3) В 1991г. Украина была богаче Болгарии на 10,6%, а в 2022г. она отставала от Болгарии на 56%.

4) В 1991г. Украина была богаче Румынии на 41,1%, а в 2022г. она отставала от Румынии на 64%.

5) В 1991г. Украина была богаче Словакии на 14,1%, а в 2022г. она отставала от Словакии на 64,5%.

6) В 1991г. Украина была богаче Польши на 51,8%, а в 2022г. она отставала от Польши на 67,5%.

7) В 1991г. Украина была богаче Турции почти на 20%, а в 2022г. отставала от неё более чем на 65%.

А вот ещё одно чудо наоборот. Сегодня даже сложно себе представить, что

— в 1991г. ВНД на душу население Украины был выше, чем в Южной Корее на 10%, а

— в 2022г. мы отставали от Ю. Кореи 75,2%.

На закуску сравним ВНД per capita Украины и Китая.

— В 1991г. Украина была почти в 10 раз богаче (по данному показателю).

— В 2022г. Украина не дотягивала до китайского показателя 36,7%.

Трудно найти в мире страну, которая бы период 1991-2022гг. имело худший результат, чем Украина, если брать такой индикатор оценки материального благополучия, как ВНД на душу населения.

Более 30 лет Украина была не страной с чёткой стратегией развития, видением создания мощной, конкурентоспособной экономике, а

территорией великой жратвы VIP-распорядителей и потребителей чужого.

Во время войны ситуация не только не улучшилась, но ещё больше усугубилась.

Все «попытки» нынешнего Правительства свести экономические, институциональные, правовые реформы в стране к косметическим изменениям ничего принципиального ничего не изменит.

Последствия для экономики и обороноспособности, как и для человеческого капитала страны будут плачевными.

***

№ 2.491

Допис виглядає вступом до ґрунтовного порівняння війни в Україні з ірако-іранською війною 80-х років: принаймні Том Купер обіцяє в майбутньому це зробити, бо бачить численні подібності. Можливо, його знання дадуть змогу спрогнозувати розвиток подій.

Поки що він робить припущення, які цілі росіяни мають на 2024 рік і коротко проговорює події на всіх напрямках (порівняно «тихо»)

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-20-march-2024-think-russian

Переклад: Ірина Жигалюк, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 20 березня 2024 р.: російськими очима

Мої вітання!

Останні кілька тижнів я був зайнятий завершенням своєї наступної книги. Так сталося (майте на увазі, що проєкти такого роду завжди плануються на два-три роки наперед), що видання, про яке йдеться, є другим томом видання про морську війну між Іраном та Іраком у 1980-х роках. Працюючи над ним, я не міг позбутися численних дежавю: саме тому цей, а можливо, й деякі інші майбутні аналізи, можуть мати «відповідний відтінок». Однак для мене це дійсно так: щобільше я вивчаю як війну, в Україні, так і війну між Іраном та Іраком (що, між іншим, завдяки співпраці з Сірусом Ебрагімі, ветераном цього конфлікту і дуже кваліфікованим дослідником, можна робити за допомогою офіційної документації), тим більше паралелей я знаходжу. Але про це трохи пізніше, коли я перейду «до конкретних деталей».

Що далі... можете називати мене дивакувим, якщо хочете (справді: без образ), але я з категорії «доки всі зосереджують свою увагу на одному аспекті, я вдивляюся в усі інші можливі напрямки». Таким чином, хоча багато хто й схвильований повідомленнями про додаткові удари українських БПЛА по російському нафтогазовому сектору, я звернуся до цього питання пізніше. Те ж саме стосується й звісток про операції (поки що) трьох різних підконтрольних Україні російських «опозиційних сил» вздовж кордонів з росією.

Натомість почну з аналізу того, що росіяни, схоже, планують на цей рік, а також з деяких останніх новин з полів боїв у самій України.

1. ОПЕРАТИВНИЙ РІВЕНЬ

Впродовж останніх двох тижнів ВСрф провели реорганізацію двох своїх основних угрупувань сил оперативного рівня. По суті, зона відповідальності групи «Захід» була розширена на територію, яку раніше контролювала група «Центр». Більше того, група «Захід» тепер відповідає за протидію операціям підконтрольної Україні збройної російської опозиції і на території російської федерації (див.: бєлгородська область).

Зі свого боку, угрупування «Центр», як видається, зараз повністю сфокусувалося на тому, що поступово перетворюється на «головну російську мету 2024 року». Для кращої орієнтації у просторі, ось хороша карта основних російських дислокацій, підготовлена Пасі Паройнен (Pasi Paroinen):

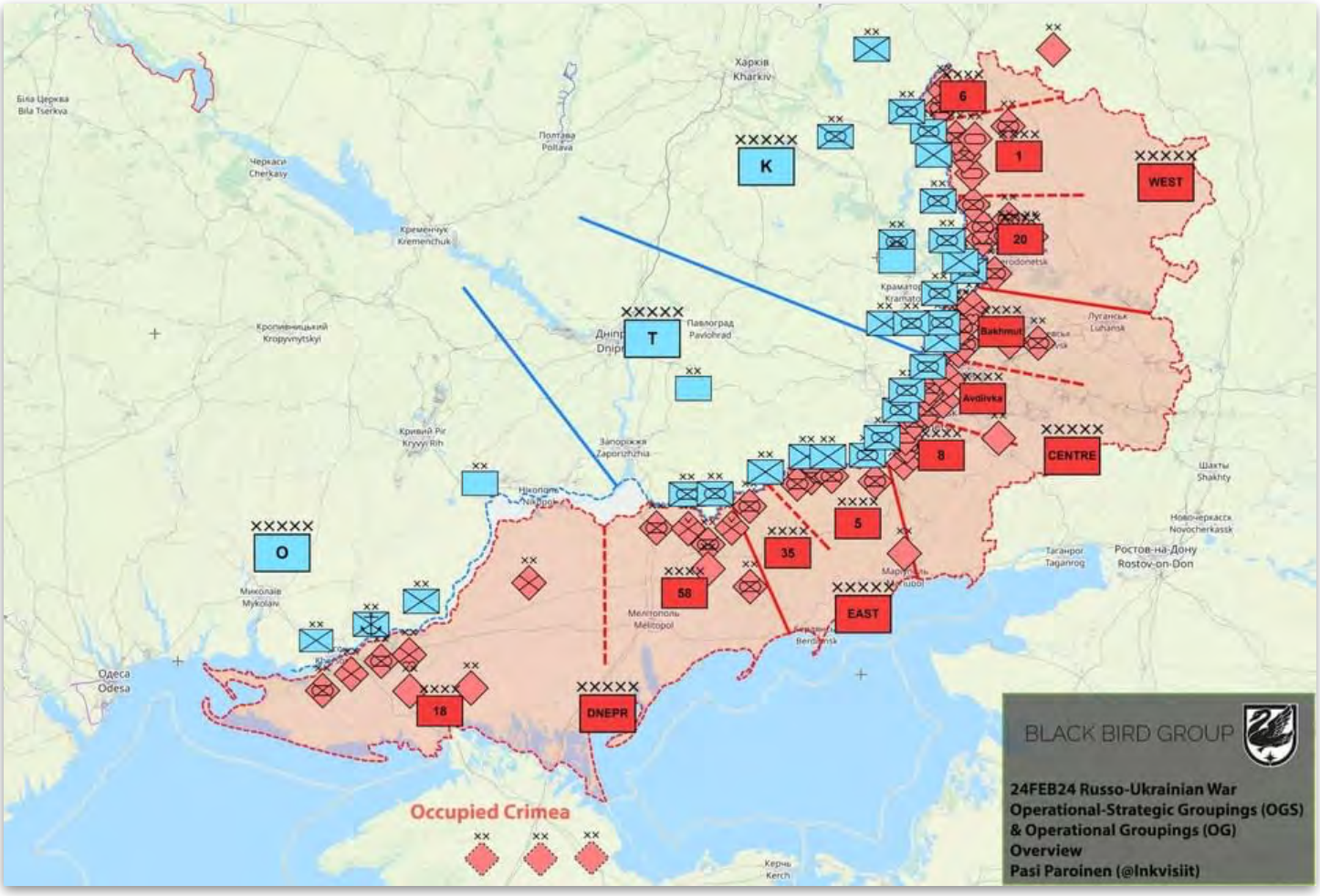

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Про що це я взагалі?

Щоб зрозуміти, зверніть увагу на наступний парадокс: поруч того, що путін одержимий запереченням права України на існування, він також одержимий «кордонами». В тому числі внутрішньоукраїнськими: між різними областями (у множині від українського «область» або «регіон», залежно від того, що вам більше подобається). Нинішня ситуація в цьому плані виглядає приблизно так:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Іншими словами: щоб виконати свій (поки що) «Стратегічний план N» (оскільки купа стратегічних планів від А до М вже провалилися за останні два роки), він, врешті, очікує, що ВСрф «повинні» захопити всю Луганську, всю Донецьку, всю Запорізьку і всю Херсонську області.

Наразі вони контролюють понад 98% Луганської області, але «лише» близько 70% Донецької, Запорізької та Херсонської областей.

Отже, питання полягає в тому, що ж «звільняти» далі?

Намагаючись визначити це «далі», будь ласка, зважайте, що офіцери російського гєнштабу (по суті, люди, які планують всі основні операції ВСрф)

працюють дуже системно. Незалежно від того, яким чином цей задум потім реалізується, тобто виконується (чи ні), завжди існує дуже детальний план того, що вони мають намір зробити: чесно слово, вони «без плану і в туалет не ходять».

І ось на цей 2024 рік вони, здається, розрахували собі щось на кшталт такого:

1) - хотіли би знову захопити Куп'янськ, але не можуть (утім, Куп'янськ вже за межами Луганської області, а тому не є пріоритетним);

2) - хотіли би зайняти Лиман (або «Красний Лиман», як вони його називають)... якщо не з інших причин, то тому, що воліли б відмитися від ганьби за поразку на цій ділянці ще у вересні-жовтні 2022 року… Але не спроможні на це, не забезпечивши спочатку безпеку Куп'янська, тому це теж не є пріоритетом;

3) - прагнули б окупувати Слов'янськ і Краматорськ, але єдиний шлях до цих двох міст – з півночі, через Куп'янськ і Лиман (а ще, як показав їхній досвід останніх 1,5 років, це не спрацює; а ще Куп'янськ і Лиман не є пріоритетними);

(.... саме тому я ніколи не «вірив» усім «занепокоєнням» про якийсь «велиииииикий» російський зимовий наступ на Куп'янському напрямку з метою його продовження аж до самого Харкова...)

4) - на півдні, до завершення будівництва залізничної лінії, яка має з'єднати Донецьк з Маріуполем, а потім з південним Запоріжжям (таким чином зміцнивши «сухопутний міст» через південь України), поки що теж немає підстав для наступу.

Іншими словами,

— зараз про варіанти «наступу з півночі» й «наступу з півдня» навіть не йдеться.

Крім того, не забуваймо, що вічним ідеалом для всіх офіцерів гєнштабу ВСрф – хай би які сили (підрозділи, техніка і війська) були в їхньому розпорядженні, або на якому рівні вони б не планували і проводили відповідні операції – так от, ідеалом для них є пруський «Kesselschlacht» («котел»). Тобто атака у формі кліщів, метою якої є охопити певну територію. В ідеалі, росіяни воліли б організовувати цей «котел» за допомогою масованих механізованих атак, відносно швидких і за підтримки всієї своєї артилерії. Але в цій війні їм таке не вдається, тому для реалізації тієї ж стратегії доводиться діяти іншими засобами: організовувати постійні «дрібні» атаки силами штурмових груп, в яких переважає піхота, і захоплювати поле за полем, село за селом...

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що на цей рік росіяни обрали стратегію «серединного рішення»: просуватися в напрямку Костянтинівки та Покровська, щоб охопити шахтарський район Торецька.

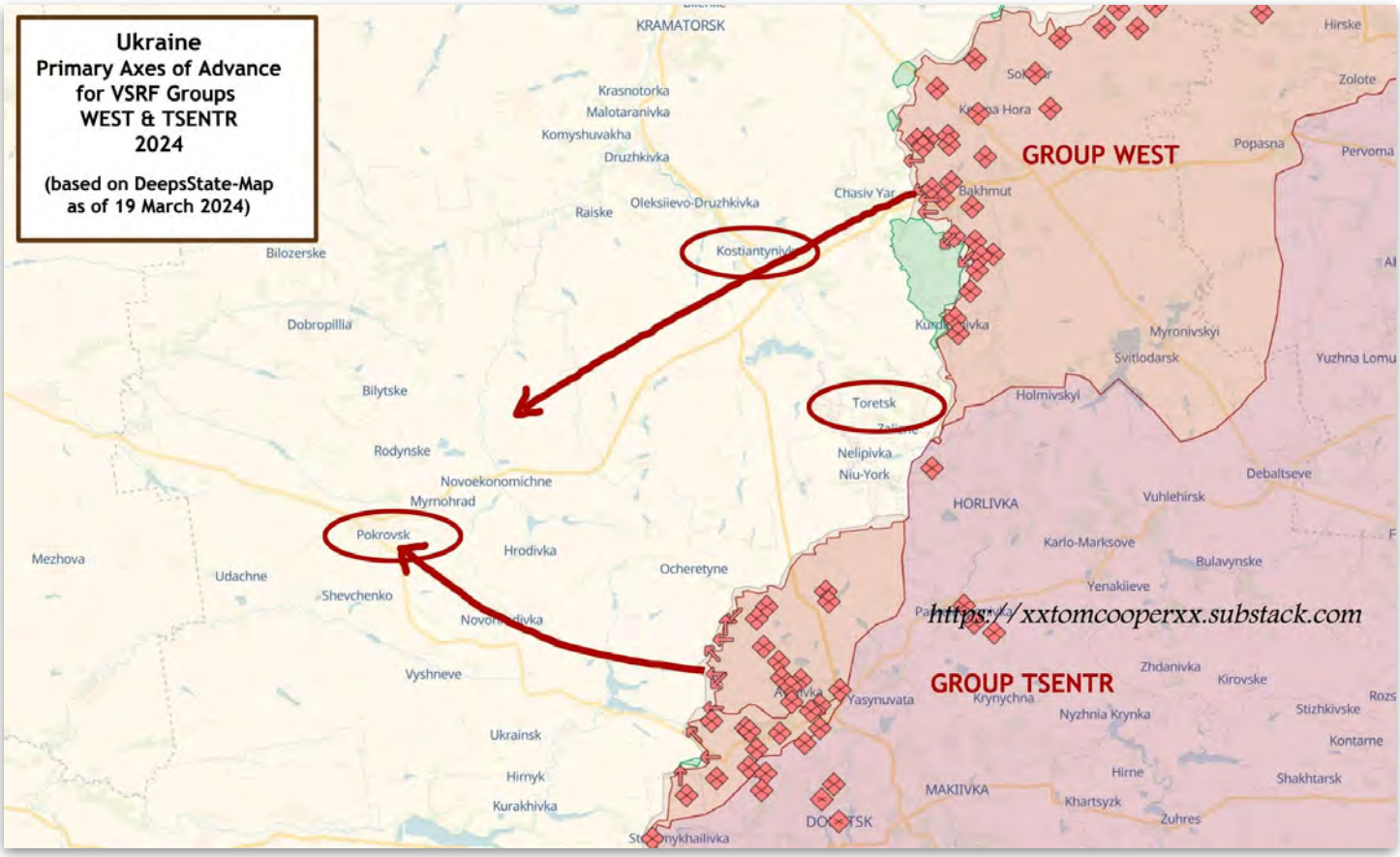

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

І саме тому останнім часом вони так активно наступають на двох основних напрямках:

1) - від Бахмута, або вздовж «північної осі» силами угруповання «захід»: атаки в напрямку Часового Яру (див. Богданівка та Іванівське);

2) !- від Авдіївки-Шахтарська, або вздовж «центральної осі» силами групи «центр»: наступ на захід від Авдіївки в напрямку нової лінії оборони ЗСУ.

Іншими словами, загальна мета гєнштабу рф на 2024 рік виглядає приблизно так:

1) — завершити «звільнення» Луганської, Донецької та північної частини Запорізької областей, з акцентом на

2) — «звільнення» Донеччини.

…тож саме там ВСрф наступають від жовтня минулого року і дотепер. Останні «новини з поля бою» теж відповідні.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове...

минулі кілька днів було «тихо».

Кремінна...

кілька російських обстрілів у напрямку Торського: «нічого особливого».

Бахмут...

росіяни наполегливо просуваються до Іванівського, можливо, досягли певних успіхів у просуванні до центру села.

Авдіївка-Шахтарськ...

росіяни знову просуваються вперед. Передусім завдяки планерним бомбам МПК/УМПК, які знищують одна за одною українські позиції, солдати ВСрф закріпилися в Орлівці й Тоненькому. ЗСУ, отже, виграли десь місяць часу, щоб побудувати нову лінію оборони, і два дні тому відійшли з цих двох сіл на нові оборонні рубежі.

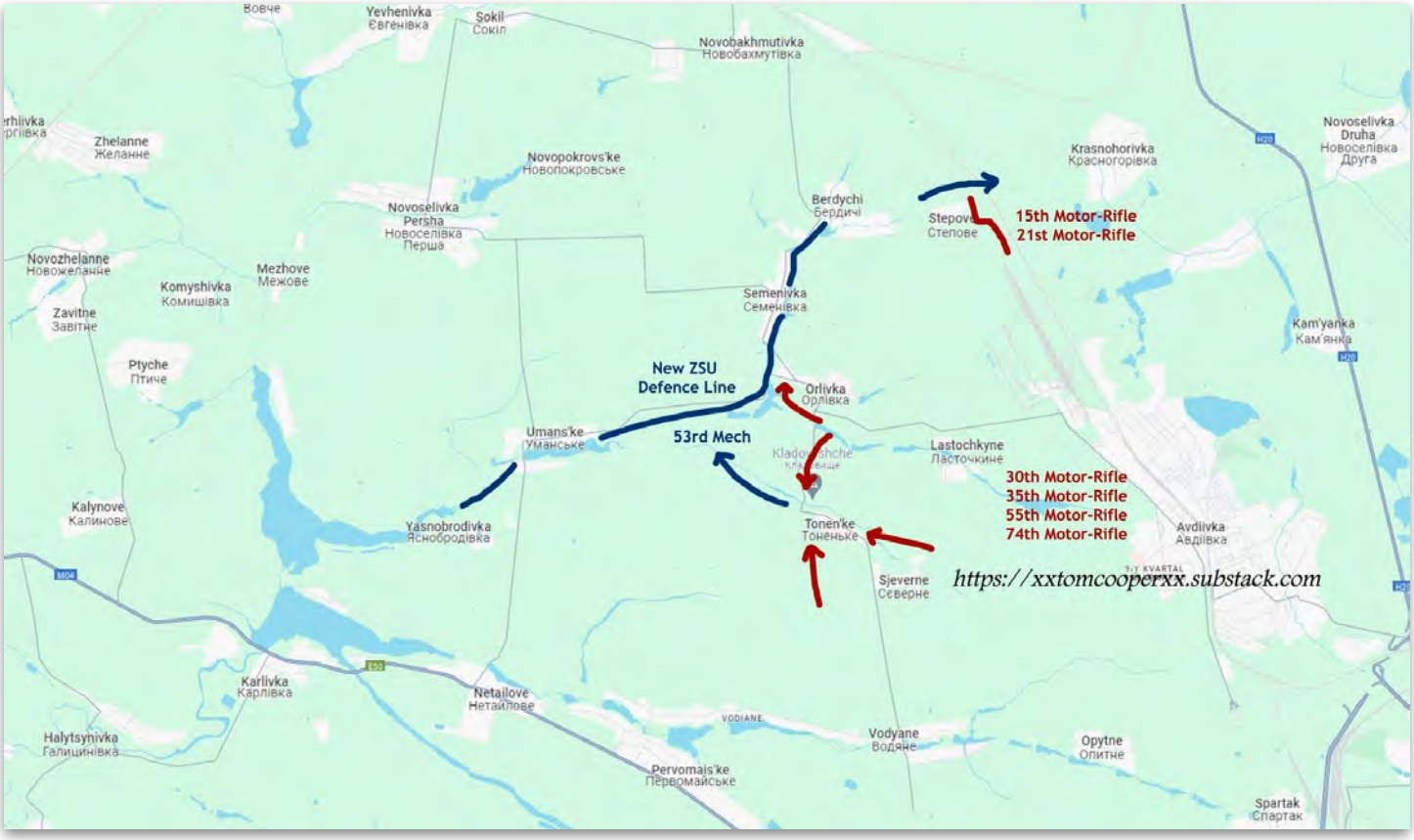

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Новопавлівка...

«всього лише» позиційні бої за Красногорівку, Георгіївку, Новомихайлівку та Побєду.

Роботине...

минулого тижня була ще одна серія російських обстрілів, але відтоді в цьому районі теж тихо.

На цьому поки все.

***

№ 2.492

Основні теми доби 22.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російським військам за добу вдалося просунутися принаймні на двох ділянках фронту: на захід від Кремінної – в Тернах та Ямполівці, а також в районі Авдіївки – у Бердичах та Тоненькому. Попри вкрай тяжку для ЗСУ ситуацію, головнокомандувач Сирський та президент Зеленський розповідають про "стабілізацію". Армія РФ день від дня посилює обстріли та ракетно-бомбові удари по прикордонних територіях областей на півночі України – Чернігівської, Сумської та Харківської. Щодня кілька ракетних атак зазнає й Харків. Населені пункти на лінії фронту та у ближньому тилу ЗСУ перебувають під обстрілами – щодня Генеральний штаб повідомляє про понад 150 ударів.

У ніч на 23 березня підрозділи ППО збили 31 з 34 дронів-камікадзе типу "Shahed", однак без руйнувань та смертей цивільних осіб не обійшлося.

Ранкова атака 22 березня на енергетичні об'єкти України не спричинила "блекауту", проте, багато об'єктів, а також цивільних будівель зазнали руйнувань та пошкоджень. Загинули 5 людей, приблизно 30 – дістали поранень та травм. Низку областей було частково знеструмлено, проте

впродовж доби енергетикам вдалося відновити енергопостачання, навіть було частково запущено обладнання ДніпроГЕС у Запоріжжі.

Пошкоджену основну лінію електроживлення Запорізької АЕС 770 кВ вдалося відремонтувати, але вранці 23 березня її знову було перебито унаслідок російського обстрілу Нікопольського району на правому березі Дніпра.

Президент Зеленський скликав засідання Ставки, яке було присвячено енергетиці та відновленню енергопостачання.

2️⃣ Українські дрони вибухнули ще на одному нафтопереробному заводі у Самарській області РФ – Новокубишевському. Чиновники офісу президента стверджують, що адміністрація Байдена не чинила на них тиск для відмови від атак російських НПЗ. Віцепрем'єр-міністр Стефанішина наполягає, що ці заводи, з огляду на доктрину НАТО, є законними воєнними цілями.

Кабмін ухвалив постанову про створення "Центру авіації СБУ".

3️⃣ У розважальному центрі "Крокус Сіті Холл" було скоєно теракт на концерті рок-групи "Пікнік", 4 осіб розстріляли глядачів. Загинули 92 особи, понад 100 - дістали поранень. Злочинцям вдалося втекти з місця скоєння теракту. Високопосадовці РФ одразу ж звинуватили у злочині Україну. Представники США оголосили, що попереджали про теракт ще минулого тижня, й одразу назвали його виконавців – бойовиків ІДІЛ. Низка експертів вважають, що цей інцидент створено як "казус беллі" – причину для оголошення "великої мобілізації. Про це свідчить чи не миттєве надсилання повісток мешканцям Москви та області через особистий кабінет на порталі держпослуг РФ. Центр було застраховано, тож його власник – мільярдер Агаларов, який перебували на межі банкротства, жодним чином не зазнав збитків – навпаки, отримає гроші без продажу будівлі.

4️⃣ Згідно з результатами соцопитувань поляків, праворадикальна партія "Конфедерація", яка організує протести фермерів, вже посідає третє місце у рейтингах популярності. Фермери (рольники) досі три блокують три пункти пропуску на кордоні з Україною, хоча українська агропродукція взагалі не імпортується в країну.

Протести фермерів у Франції також набирають обертів. Президент Макрон оголосив, що підтримує обмеження на імпорт українського збіжжя.

5️⃣ Уряд Великої Британії оголосив про надання ще одного пакета воєнної допомоги Україні. До нього включено безпілотники та системи ППО. Уряд Литви передає ЗСУ засоби боротьби з дронами.

5️⃣ Кабмін ініціював підвищення акцизів на моторне пальне до рівня країн ЄС

7️⃣ Палата представників Конгресу США все-таки ухвалила білль про фінансування держбюджету в розмірі $1,2 трлн, що дало змогу запобігти "шатдауну" – припиненню фінансування державних витрат. Білль миттєво був схвалений і верхньою палатою Конгресу – Сенатом.

Спікер-республіканець Джонсон пообіцяв винести на голосування законопроєкт про допомогу Україні вже незабаром, оскільки питання фінансування держави вже не стоїть на порядку денному.

***

№ 2.493

Очередная аналитика НБУ подтвердила один из моих системных прогнозов, сформулированных в начале войны.

2024-03-08

Кущ

Война уничтожила довоенную модель украинской экономики, обострила внутренние противоречия и подсветила общую неэффективность.

Мой прогноз в 2022 году был следующий

> **- стоит ожидать коллапсирование трех основных "китов", на которых по мнению участников Всемирного экономического форума в Давосе должна была опираться Украина:**
>
> **1) — Аграрно-сырьевая модель.**
> **2) — ИТ-сектор.**
> **3) — Переводы трудовых мигрантов.**

1.

Для аграрно-сырьевой модели нужна надежная логистика и транспортные коридоры, желательно морские порты.

Даже в довоенном формате растущему сырьевому экспорту в Украине "не хватало" портов и железной дороги.

А сейчас ситуация только ухудшилась: азовские порты оккупированы, николаевские и херсонские - заблокированы, одесские и дунайские находятся под риском воздушных ударов.

Потенциал железной дороги с одной стороны сократился, с другой занят военной логистикой.

2.

ИТ любит тишину и комфорт, а также свободу передвижения. Ни первого, ни второго, ни третьего у нас уже нет.

3.

Трудовые трансферты мигрантов тоже будут сокращаться.

***

"Три кита" оказались "бумажными" и сгорели в огне войны.

О чем написали в НБУ? Количество айтишников в Украине в 2023-м году сократилось на 12% до 82 тыс человек.

О нашем сырьевом экспорте в ЕС вы уже все и так знаете.

По переводам трудовых мигрантов: они в прошлом году сократились до 11-12 млрд дол по сравнению с 15 млрд дол в 2021-м. С учетом инфляции доллара, реальное падение превысит номинальное.

В ближайшее время стоит ожидать сокращение переводов трудовых мигрантов ниже отметки в 10 млрд дол.

Как ни странно, но

> **— подобный *Коллапс*, достойный отдельной главы, посвященной Украине, в одноименной книге Джареда *Даймонда*, является для нас шансом построить что-то действительно стоящее, чем можно гордиться в современном мире.**

Согласитесь, нам больше нравилось говорить "я из Украины, страны, которая создала Мрию и космические ракеты", чем "я из Украины, которая является мировым лидером по производству кукурузы".

Понятно, что

> 1) — ни Мрию, ни ракеты, мы скорее всего, производить не будем.

Но

> 2) — это не значит, что нужно упорно цепляться за модель экономики, плоской как модель мира византийского географа Козьмы Индикоплова.

Модель "трех сырьевых китов" (аграрного, цифрового, человеческого) была глубоко порочной.

> 1) — Чтобы экспортировать цифровое сырье необходимо быть Индией (а Украина по уровню развития Ит-сектора находится в пятом десятке стран между Марокко и Тунисом).

2) — Чтобы опираться на экспорт природного сырья, нужно экспортировать нефть как Саудовская Аравия.

3) — А чтобы зарабатывать на трудовых мигрантах, нужно иметь рождаемость как в Мексике.

Но Украина не Мексика. Мы находимся в глубочайшем демографическом кризисе. Если в Мексике коэффициент фертильности 1,9, то у нас 0,7 или в 2,7 раза меньше.

Украина не Индия и у нас не будет 4,5 млн айтишников (их у нас всего лишь 82 тысячи, то есть в 53 раза меньше!!!).

И мы не Саудовская Аравия с совокупным экспортом под 450 млрд (на аграрном сырье мы даже при очень смелом прогнозе сможем зарабатывать не более 50 млрд дол в год).

В общем, изменись или умри.

Выживание нации зависит не только от результатов войны, но и от способности построить здесь более сложную экономику добавочной стоимости и технологий.

Потому что даже при относительно приемлимом результате завершения войны, через 10-15 лет при такой экономической динамике здесь останутся одни дети и пенсионеры и тогда страна станет легкой добычей для очередной агрессии.

Это, так сказать, армянский сценарий, а нам нужен азербайджанский. Только в отличие от Азербайджана, у нас нет нефти.

Значит **придется создавать более сложный национальный продукт. Другого выхода нет.**

***

№ 2.494

Четыре графика демонстрирующие эффект Кантильона

2024-03-18

label Джонатан Ньюман

Мюррей ***Ротбард*** назвал Ричарда ***Кантильона*** “отцом современной экономики”. Хотя этот титул часто присваивают Адаму ***Смиту***,

> **— Ротбард считает, что все хорошее у Смита было впервые открыто Кантильоном или другими экономистами до Смита и что практически все оригинальные идеи Смита были “значительным ухудшением экономической мысли”.**

Одно из величайших открытий ***Кантильона*** связано с неравномерным эффектом денежной экспансии.

Новые деньги поступают в экономику в определенный момент — первый тратящий их покупатель приобретает товар на рынке, а продавцы могут теперь использовать эти деньги, чтобы увеличить свой спрос на товары, и так далее. Деньги расходятся от своего источника, принося реальную пользу тем, кто находится ближе всего к нему. По мере того как новые деньги тратятся, цены растут, а значит,

> **— те, чьи доходы увеличиваются позже в этой цепочке расходов, оказываются “проигравшими” в этом процессе.**

В нашем современном мире с фиатными деньгами и центральным банком правительство, банки и привилегированные финансовые институты — это те, кто находится близко к центру появления новых денег.

1) — Те, кто имеет фиксированный доход, и те, у кого нет активов, чтобы продать их тем, кто находится на более ранних ступенях покупательской цепочки, находятся на окраинах.

2) — Печатание денег создает победителей и проигравших, а постоянное печатание денег создает больших победителей и больших проигравших.

Идея эффекта Кантильона достаточно интуитивна, но проявляется ли она в экономических данных?

Начнем с графика, который не демонстрирует эффект Кантильона в действии. Левые любят сваливать вину за экономическое неравенство на снижение налогов для богатых, но, как показывает график ниже, не похоже, что верхние ставки налогов имеют большое отношение к неравенству богатства. Если бы они были правы, мы бы ожидали, что значительное повышение налоговых ставок с 1990 по 1993 год будет связано с падением доли верхнего 1 процента в чистом капитале, а не с наблюдаемым ростом. А когда с 2001 по 2003 год верхние налоговые ставки снизились, неравенство в богатстве немного уменьшилось. После этого в течение десяти лет верхняя налоговая ставка оставалась неизменной, а неравенство богатства то увеличивалось, то уменьшалось. Если присмотреться, то здесь, скорее наблюдается почти положительная корреляция, а не отрицательная, как хотели бы заставить нас поверить левые.

Figure 1: Do "tax cuts for the rich" exacerbate inequality?

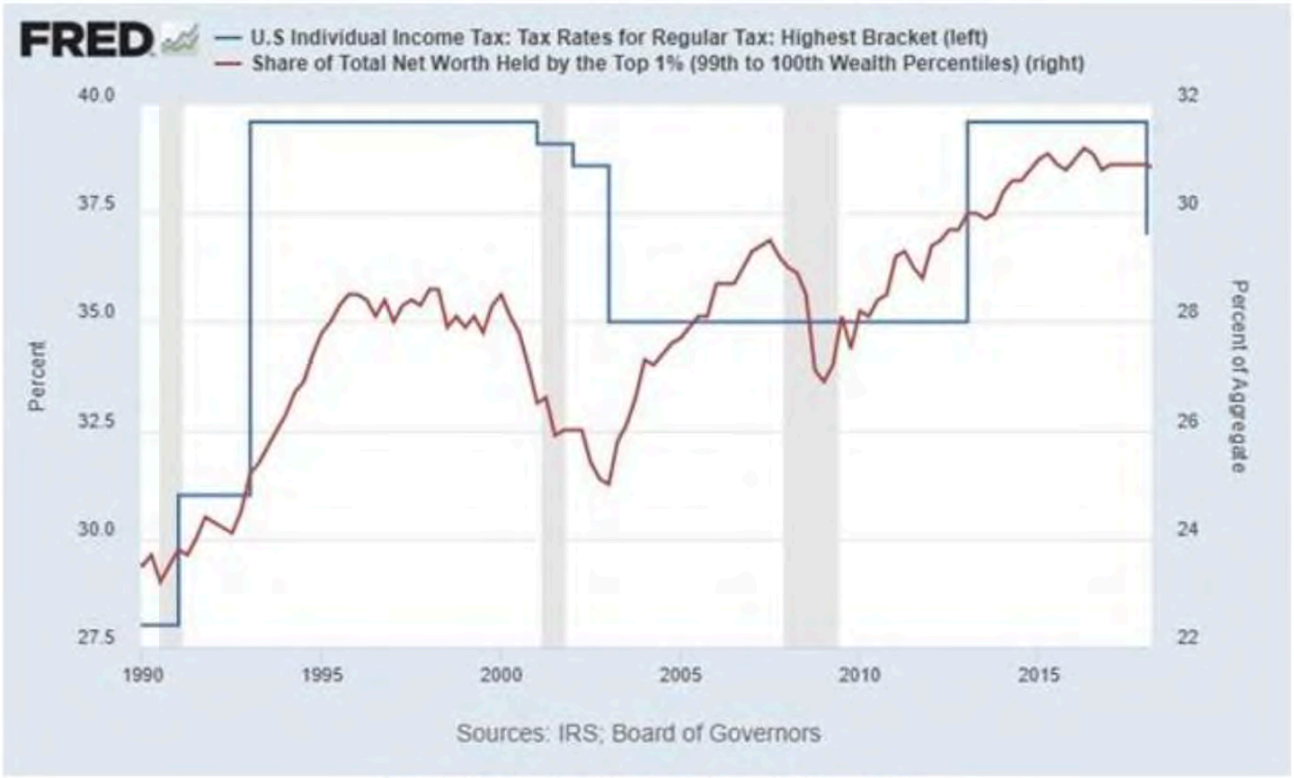

https://fred.stlouisfed.org/graph/?g=1elCt

Тесная корреляция существует между показателями денежной экспансии и экономического неравенства

Первый график показывает денежный агрегат, M2, в сравнении с чистым состоянием верхних 0,1 %. Наиболее яркой особенностью этого графика является структурный разрыв в 2020 году. Как будто Джером Пауэлл вставил денежный шланг прямо в карманы самых богатых из богатых.

Figure 2: More money printing, more inequality

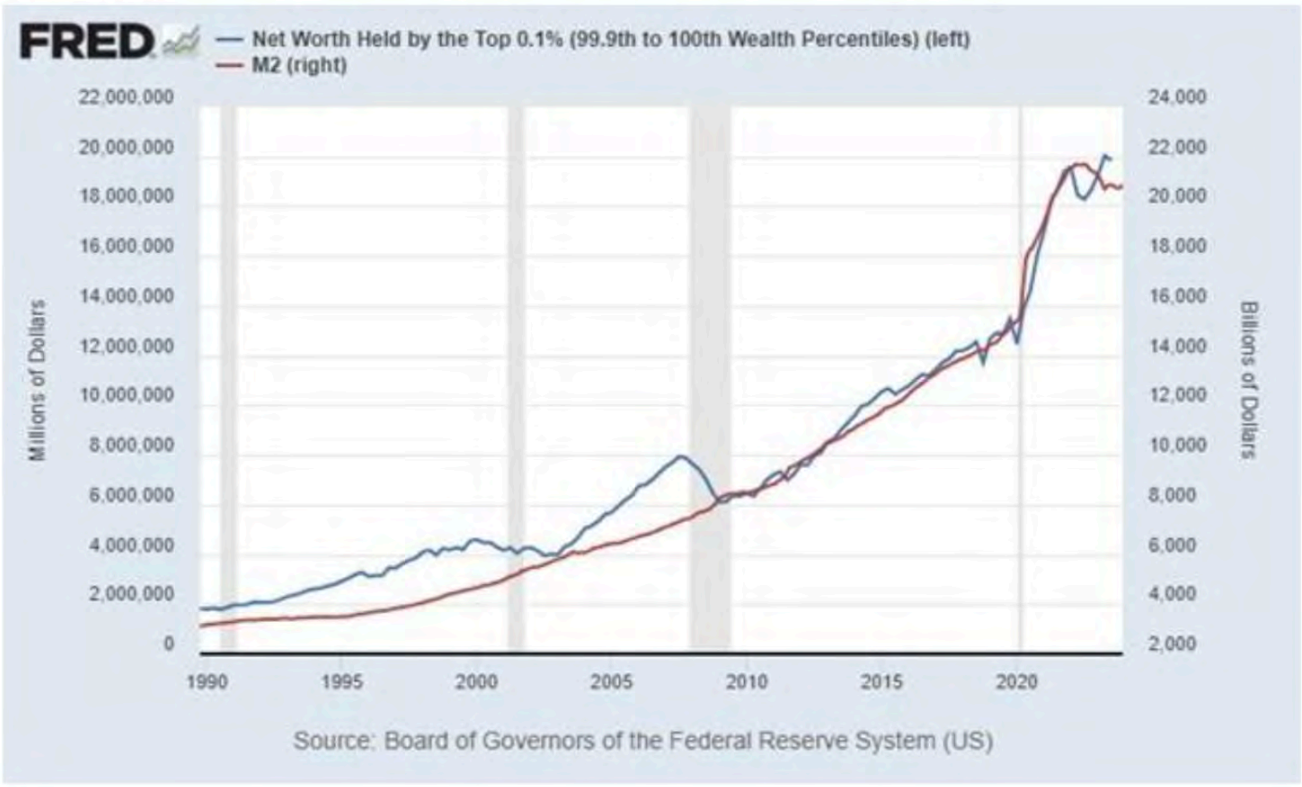

Следующий рисунок показывает связь между низкими процентными ставками и коэффициентом Джини

Когда ФРС хочет стимулировать экономику, она делает это, ориентируясь на снижение ставки по федеральным фондам. Коэффициент Джини — это общепринятая мера неравенства доходов. Он равен нулю, если все имеют одинаковый доход, и равен единице, если один человек получает весь доход, а все остальные — ничего. Поскольку более высокие показатели Джини означают большее неравенство, я перевернул данные по ставке федеральных фондов, чтобы было легче понять, приводит ли снижение процентных ставок к большему неравенству доходов.

Figure 3: Low interest rates let the Gini out of the bottle

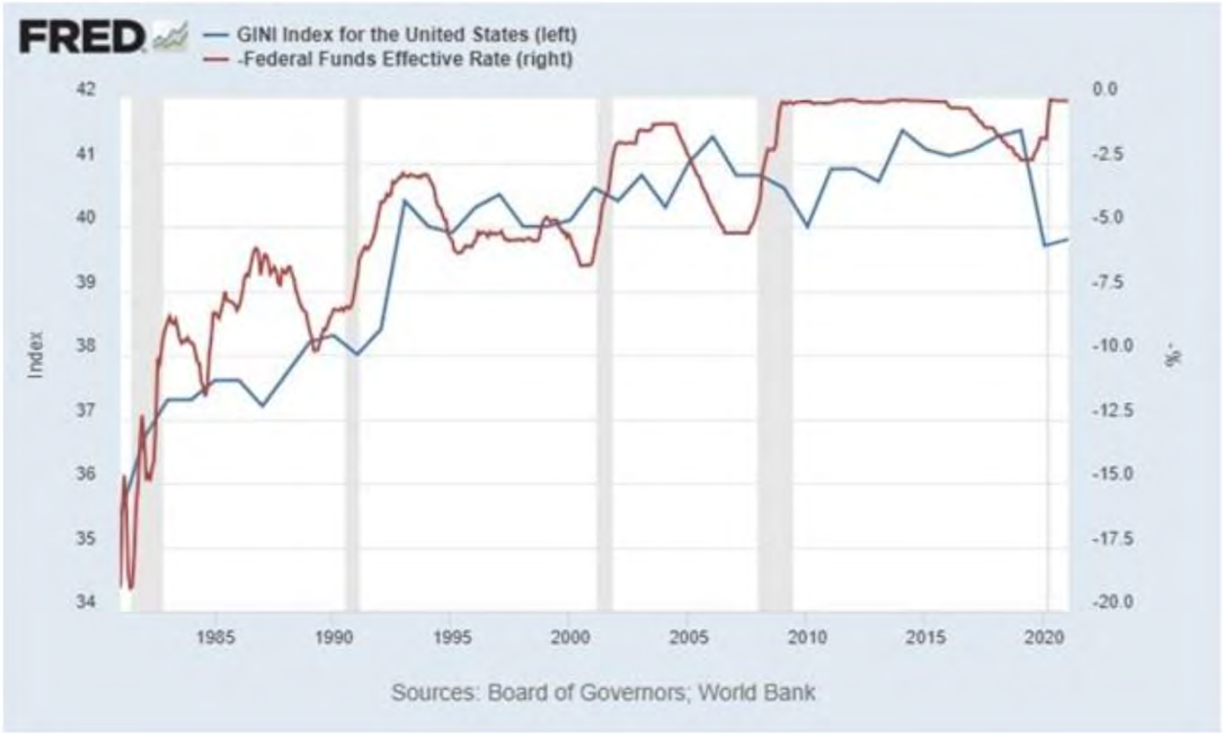

На третьем графике представлены данные о банковском кредите и общем чистом капитале 1 процента населения

Важно помнить, что денежная экспансия исходит не только от Федеральной резервной системы. Банки могут расширять кредитование с помощью частичного резервирования. Конечно, ФРС способствует этому и усугубляет ситуацию, но в любом случае банковский кредит — это еще один способ увидеть эффект Кантильона в действии.

Figure 4: Credit expansion and wealth inequality

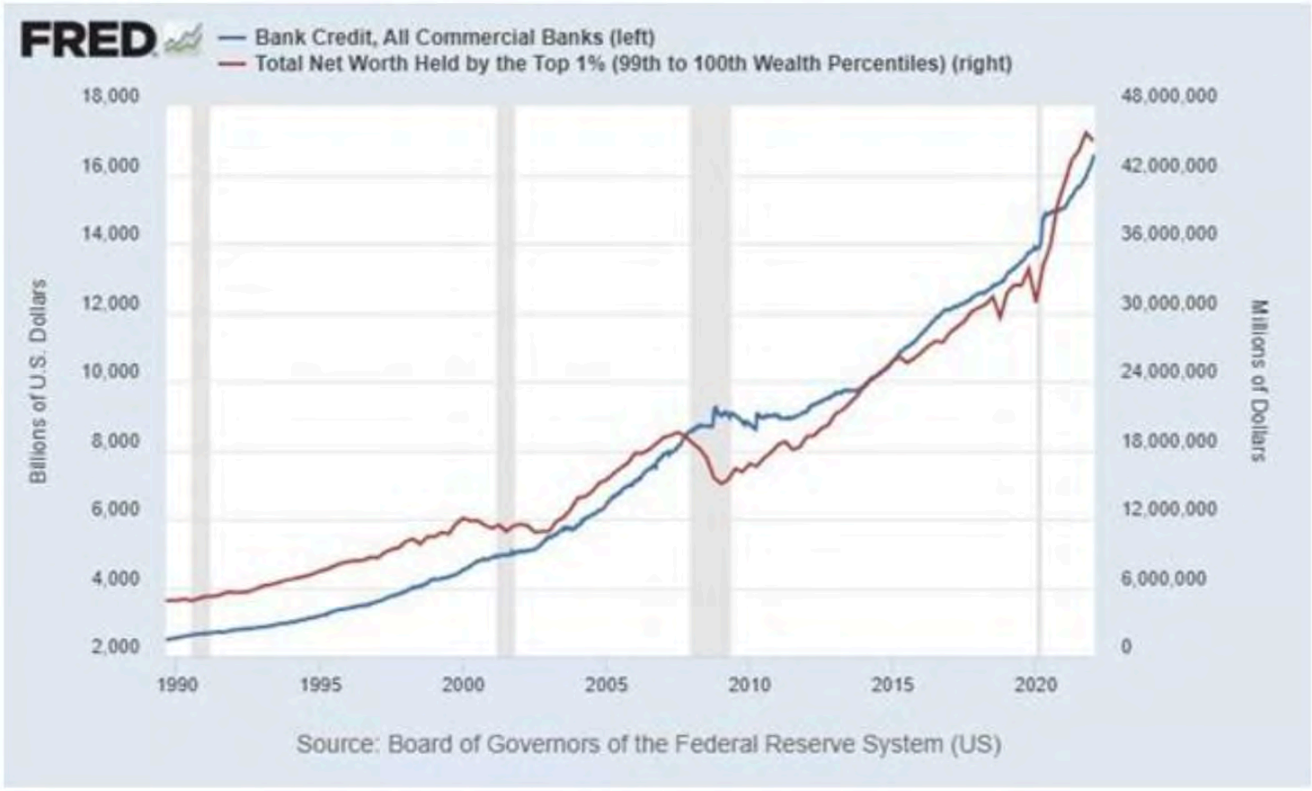

Этот последний показатель предоставлен Лином Олденом, автором книги "Сломанные деньги". Он включает в себя индекс Standard and Poor's 500 и довольно сложный показатель общего объема вливаний ликвидности со стороны ФРС и Казначейства США

Эффект ***Кантильона*** проявляется в том, что в фондовый рынок обычно вкладываются богатые люди. В 2022 году 93 % акций фондового рынка принадлежало 10 % самых богатых.

Те, кто живет от зарплаты до зарплаты, не могут позволить себе играть в казино ФРС на фондовом рынке.

Figure 5: Government money drives the stock market

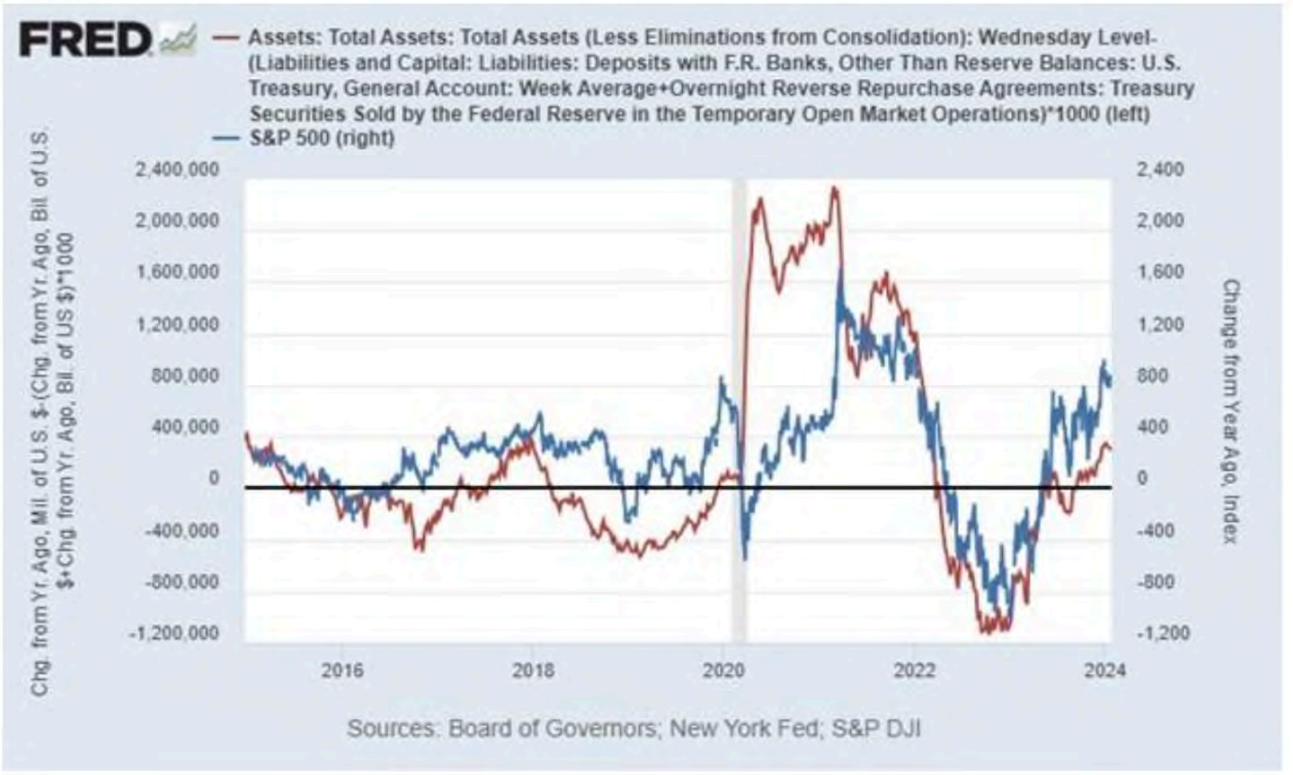

На этом последнем графике есть яркий "период исключения" с середины 2020 года до начала 2021 года

Именно тогда монетарная и фискальная политика, как Базз ***Лайтер***, устремилась в бесконечность и дальше в панике, а фондовый рынок остался позади. В целом, однако, вы можете видеть, что **больше нет такого понятия, как фундаментальные показатели фондового рынка, а есть только американские горки с вливанием ликвидности.**

Заключение

Логика эффекта Кантильона неопровержима. Разумеется, печатание денег приводит к появлению победителей и проигравших. Если бы этого не происходило, у правительства и обычных фальшивомонетчиков не было бы стимула запускать печатные станки.

Данные подтверждают мысль Кантильона, высказанную им в 1730-х годах. Показатели печатания денег и расширения банковского кредитования сильно коррелируют с различными показателями экономического неравенства. **Хотя в любой здоровой экономике есть некоторое неравенство, несомненно, что передача государству полномочий по управлению денежной массой его усугубила.**

Оригинал статьи

***

№ 2.495

Политические идеологии - продукт жречества, их задача - сохранение системы (понятно, что эту "задачу" не ставят им в ЦК, просто выживают те, кто ей соответствует).

2023

Золоторов

Традиционно *правые "консервативные" идеологии* объясняют, что

> **1) — «все у нас хорошо, ничего менять не надо», разве что отдельные недостатки на местах. То есть, это идеология про-элитарная, победившие коммунисты из "левых" становятся "правыми".**

Задача традиционно *"левых" идеологий* -

> **2) — "освобождение", а точнее, подсовывание ложного освобождения вместо реального** (см. 1-й интернационал).
>
> — Сначала левым нужно было срочно освободиться 1) от аристократов, потом 2) от буржуинов, теперь 3) от белых гетеросексуальных мужчин…
>
> ***Это идеология контр-элитарная.***

Взаимодействие этих двух групп идеологий позволяет *левиафанычу* быть "над схваткой" и оставаться как бы вообще *«ни при чем»*.

Кстати, при таком описании со стороны ***риторики*** хорошо видны проблемы современных идеологий.

Например,

> 1) — проблема современной *"левой" идеологии* в том, что она претендует на **«освобождение под руководством нынешней элиты»**. Элиту менять не нужно, нет-нет! Проведем социалистическую революцию под руководством царя-батюшки.

Проблемой *классического либерализма* была (и остается) его *консервативность*.

> 2) — **«Все у нас хорошо, чудесный рынок сам собой работает, ничего менять не надо, только государство нужно сделать маленьким»** (а как же освобождение?)

***Либертарианство* заходит не с *консервативной*, а с *освобожденческой* стороны, оно**

> **1) — является *воинственно-контрэлитарным* и предлагает реальную цель в виде *левиафаныча*.**

Однако, с точки зрения ***политических идеологий***, у него есть проблема в виде

2) — конесервативной аппеляции к тому, что "рынок хорошо работает" и левые только мешают ("оставьте нас в покое" означает, что ничего менять не надо).

Поэтому

1) — для одних либертарианцы это **«страшные *рэволюционэры*», которые хотят все порушить**,

2) — для других - **не менее страшные *консерваторы*, которые не хотят допустить "освобождения"**.

Проблема о которой я говорю, не *содержательная*, а *риторическая*.

Эти *риторические* проблемы возникают оттого, что либертарианство по инерции пытается говорить языком *политических идеологий*.

"*Либертарианство*" должно быть переформулировано как *анти-политическое учение*.

Это *учение* о том, что

— мы должны уйти из этого кровавого цирка и выключить за собой свет.

***

№ 2.496-1

Лише *запрошення* України до НАТО дасть Європі та світу реальні шанси повернутися до справжньої безпеки – Андрій Єрмак

2024-02-24

Керівник Офісу Президента України Андрій ***Єрмак*** переконаний, що

> **— лише *запрошення України до членства в НАТО*, яке наша країна прагне отримати на 75-му *саміті Альянсу у Вашингтоні влітку 2024 року*, дасть Європі та світу реальні шанси відновити безпеку, яка сьогодні під загрозою через агресивну політику Росії.**

Про це він заявив під час спеціальної зустрічі ***Ялтинської європейської стратегії*** (YES) у Києві, **присвяченої другій *річниці* початку *повномасштабного вторгнення* РФ в Україну**.

У заході також узяли участь:

> — колишній Прем'єр-міністр Великої Британії Борис ***Джонсон***, **мислителі**, політики, експерти та громадські активісти. Модерував зустріч голова наглядової ради YES, Президент Польщі у 1995–2005 роках Александр ***Квасневський***.

Під час спілкування з учасниками Андрій ***Єрмак*** зазначив, що Україна вдячна всім **націям**, які об'єдналися навколо її підтримки після початку ***повномасштабного вторгнення*** Росії.

«Наша боротьба й ця підтримка показали, що більшість людей у світі на боці добра. Ми бачимо, що ця підтримка залишається на дуже високому рівні, і її важливо зберегти», – сказав він.

Однією з головних тем обговорення була **перспектива отримання Україною запрошення розпочати переговори щодо членства в НАТО** на саміті у Вашингтоні влітку поточного 2024 року.

Андрій ***Єрмак*** наголосив, що

> **— лише запрошення для України буде справді сильним рішенням ювілейного саміту Альянсу.**

Керівник Офісу Глави держави нагадав, що

> — для просування цього питання була, зокрема, створена ***Міжнародна робоча група з безпекових питань та євроатлантичної інтеграції України***, співголовами якої є Андрій ***Єрмак*** та ексгенеральний секретар НАТО Андерс Фог ***Расмуссен***.

Очільник Офісу Глави держави зауважив:

> — для українців аргументи, що вступ України до НАТО може призвести до ще більшої ескалації, мають дивний вигляд, оскільки наша країна вже два роки живе в умовах жахливої повномасштабної війни.

«**Ненадання Україні запрошення** на ***Вашингтонському саміті***, ми вважаємо, справді може дати поштовх новій ескалації – на Близькому Сході, в інших регіонах нашої планети. Тільки запрошення та справжні конкретні кроки до повноцінного членства України дадуть реальні шанси світу, Європі повернутися до безпеки», – наголосив він.

Зі свого боку Борис ***Джонсон***, який увійшов до складу зазначеної робочої групи, також висловив переконання, що

> **— на саміті НАТО влітку цього року Україна має отримати запрошення розпочати переговори щодо членства в Альянсі.**

«І потрібно перестати використовувати аргумент про ескалацію. Шлях запобігти ескалації – це дати набагато більше для захисту України», – зазначив ***колишній Прем'єр-міністр*** Великої Британії.

***

№ 2.496-2

Североатлантический договор

Вашингтон, Федеральный округ Колумбия, 4 апреля 1949 г.

…

Статья 5

Договаривающиеся стороны соглашаются с тем, что ***вооруженное нападение на одну или нескольких из них в Европе или Северной Америке будет рассматриваться как нападение на них в целом*** и, следовательно, соглашаются с тем, что в случае если подобное вооруженное нападение будет иметь место, каждая из них, в порядке осуществления права на индивидуальную или коллективную самооборону, признаваемого Статьей 51-ой Устава Организации Объединенных Наций, окажет помощь Договаривающейся стороне, подвергшейся или Договаривающимся сторонам, подвергшимся подобному нападению, путем немедленного осуществления такого индивидуального или совместного действия, которое сочтет необходимым, ***включая применение вооруженной силы*** с целью восстановления и последующего сохранения безопасности Североатлантического региона.

О любом подобном вооруженном нападении и всех принятых в результате него мерах немедленно сообщается Совету безопасности. Подобные меры будут прекращены, когда Совет безопасности примет меры, необходимые для восстановления и сохранения международного мира и безопасности.

Статья 6 [1]

В целях Статьи 5-й считается, что вооруженное нападение на одну или несколько Договаривающихся сторон включает в себя вооруженное нападение:

- ***на территорию*** любой из Договаривающихся сторон в Европе или Северной Америке, алжирские департаменты Франции [2], территорию Турции или острова, расположенные в Североатлантической зоне севернее Тропика Рака и находящиеся под юрисдикцией какой-либо из Договаривающихся сторон;

- ***на вооруженные силы, суда или летательные аппараты*** какой-либо из Договаривающихся сторон, если эти вооруженные силы, суда или летательные аппараты находились на этих территориях, или над ними, или в другом районе Европы, или над ним, если на них или в нем на момент вступления в силу настоящего Договора размещались оккупационные силы какой-либо из Договаривающихся сторон, или в Средиземном море, или над ним, или в Североатлантической зоне севернее Тропика Рака, или над ней.

Статья 11

Настоящий Договор подлежит ратификации, а его положения претворению в жизнь, Договаривающимися сторонами согласно их соответствующим конституционным процедурам.

…

***

№ 2.496-3

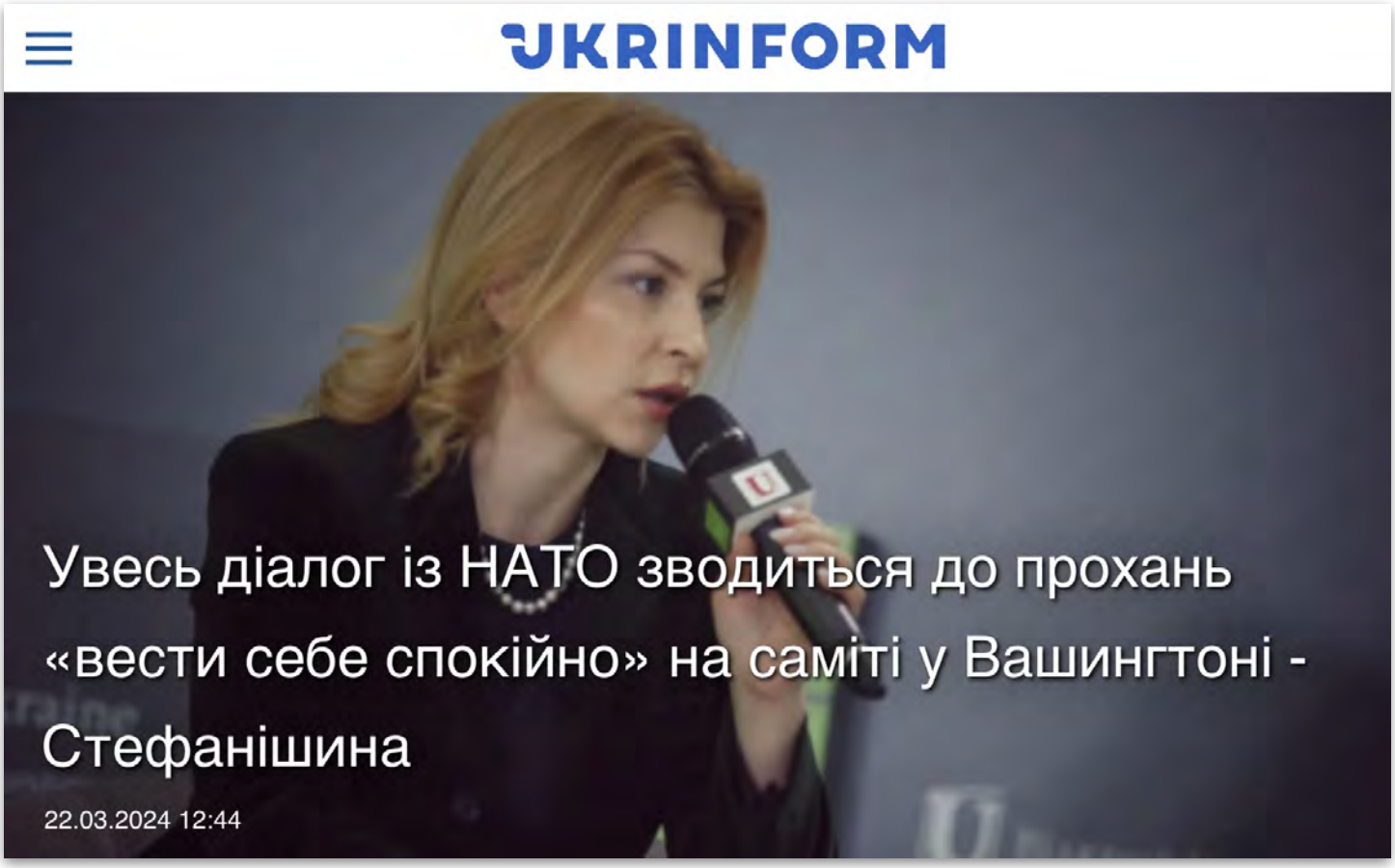

Сполучені Штати не дають розвиватися діалогу про запрошення України до НАТО і весь діалог із союзниками та штаб-квартирою Альянсу зводиться до прохань «вести себе спокійно».

Про це заявила ***віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції*** України Ольга ***Стефанішина*** на XVI Київському безпековому форумі, повідомляє кореспондент Укрінформу.

«Ми поки що не знайшли тієї людини серед усіх країн-союзників і штаб-квартири, з якою ми могли б про це говорити по-справжньому. Тобто зараз весь діалог із союзниками з штаб-квартири зводить до: «Будь ласка, ведіть себе спокійно на Вашингтонському саміті, тому що ми не знаємо, який буде твіт Трампа після зустрічі лідерів». Це якщо дуже коротко», – сказала вона.

Стефанішина зауважила, що

> — Україна не говорить про ***членство*** в НАТО, а про ***запрошення***, як **юридично зобов'язуючий формат**, який гарантуватиме членство в Альянсі.

Водночас, на її думку,

> — союзники не думають, що НАТО має механізми, які дозволять захистити Україну або політично її підтримати,

тоді як

> — запрошення є юридичною гарантією, що за спиною союзників, за спиною України не буде ніяких перемовин.
>
> «Я думаю, що **самі союзники не вірять** зараз у НАТО», – наголосила урядовиця.

Стефанішина також пояснила, що **Україна та члени Альянсу мають різне сприйняття** самітів лідерів:

> «Це ***нетворкінг***, умовно кажучи, тому нас закликають «не псувати атмосферу», тому це рішення може бути ухвалено в будь-який момент, нам не потрібно чекати зібрання лідерів, але, звичайно, у нас сьогодні немає ***візаві***, з яким можна вести навіть цей діалог».

Ключовимми противниками запрошення України до НАТО віцепрем'єрка називає Сполучені Штати та Німеччину і зараз США не дають можливості діалогу навіть розвиватися.

На уточнююче запитання, **як розвивається діалог з Америкою *Стефанішина*** відповіла:

> **«Ніяк. Вони теж готуються до Вашингтонського саміту і ми готуємося, але якось разом не виходить».**

Як повідомлялося, наступний ***саміт Організації Північноатлантичного договору*** відбудеться у липні 2024 року у Вашингтоні.

Президент Володимир ***Зеленський*** у виступі перед дипломатами 22 грудня 2023 заявив, що

> **— ефективна підготовка до Вашингтонського саміту - це одна з ключових цілей 2024 року.**

***

№ 2.497

Є позитив, але є й *суперпроблеми*. Що насправді означають *безпекові угоди* для України

2024-02-20

Юлія ***Мисо***

Україна вже підписала двосторонні безпекові зобов'язання з Великою Британією, Німеччиною та Францією. Тривають перемовини з Канадою, Японією, США та Польщею. Експерти давно стверджують, що ці документи ніяк не заміняють гарантії безпеки, які Україна може отримати лише зі вступом в НАТО. То яке насправді значення мають ці безпекові угоди та наскільки дієвими є для України, пояснюємо далі

Про що у тексті:

1) Рекордна підтримка у 2024, зброя та покарання за воєнні злочини РФ. Про що угода України та Німеччини

2) Зміцнення військового потенціалу й оборонки та відповідальність РФ. Що в угоді України та Франції

3) "Це як напівповна або напівпорожня склянка". Що означають безпекові угоди для України

Після саміту НАТО у липні 2023 року країни-члени Альянсу зобов'язалися розробити та прийняти двосторонні договори, які почали називати гарантіями безпеки для України. Часто ці зобов'язання порівнювали з тими, що має Ізраїль від США. 12 січня 2024 року Україна уклала першу угоду з Великою

Британією. Далі, 16 лютого, були Німеччина та Франція. Ще низка держав ведуть перемовини щодо підписання подібних документів. Після оприлюднення самих документів стало зрозуміло, що вони аж ніяк не є гарантіями безпеки для країни, яка другий рік живе в повномасштабній війні проти РФ. Але, попри відсутність фундаментальних речей, у цих угодах вбачають також і позитив.

Рекордна підтримка у 2024-му, зброя та покарання за воєнні злочини РФ. Про що угода України та Німеччини

Отож, 16 лютого у Берліні Україна підписала двосторонню угоду про співпрацю у сфері безпеки з Німеччиною. Ці домовленості стали другими, після укладеного 12 січня аналогічного договору з Великою Британією.

Як йдеться у документі, Берлін має намір надавати непохитну підтримку Києву стільки, скільки буде потрібно для того, щоб допомогти Україні захистити себе, відновити територіальну цілісність у межах її міжнародно визнаних кордонів, забезпечити її вільне та демократичне майбутнє, а також дозволити Україні продовжувати надавати послуги своєму народові, підтримувати українську економіку та стримувати майбутню російську агресію.

Водночас Україна зобов'язується продовжувати реалізацію амбітної програми реформ, а Німеччина віддана підтримці зусиль України на шляху реформ. Це є ключовим у контексті її європейських прагнень та прагнень до НАТО.

Далі коротко розказуємо про головні аспекти двосторонньої співпраці України та Німеччини.

1. Безпекова та військова допомога

Отож, Німеччина з початку повномасштабного вторгнення РФ є одним з найбільших постачальників військової допомоги Україні, підкреслюється в документі, та має намір надавати довгострокову військову підтримку українській армії задля повного відновлення та повернення територій України до кордонів 1991 року. Також підтримуватиме оснащення і тренування ЗСУ, щоб підсилити їхні спроможності у стримуванні та захисті від майбутніх нападів і тиску, продовжить сприяти спільним закупівлям та іншим формам співпраці у сфері озброєнь разом з європейськими та міжнародними партнерами.

Берлін поділяє мету створення сучасних, оперативно сумісних і стійких Сил оборони України. Обидві країни поділяють думку про необхідність уникнення незаконного перенаправлення військової продукції, яка надаватиметься Україні.

"Учасники працюватимуть разом над забезпеченням стійких сил, здатних захищати Україну зараз і стримувати агресію в майбутньому, шляхом продовження надання допомоги у сфері безпеки та сучасного військового обладнання в сухопутній, повітряній, морській, космічній та кіберсфері, надаючи пріоритет протиповітряній обороні, артилерії, бронетехніці, включаючи боєприпаси, та іншим ключовим спроможностям, а також сприяючи підвищенню рівня оперативної сумісності з євроатлантичними партнерами", – сказано в угоді.

Німці прагнуть забезпечити індивідуальне та колективне навчання для українських військових. Також, на вимогу, навчання і тренування для інструкторів правоохоронних органів, таких як Національна гвардія України та Державна прикордонна служба України. Також Німеччина продовжить надавати матеріальну підтримку партнерським відомствам у правоохоронній сфері.

Разом з тим, Німеччина вивчатиме шляхи заохочення та сприяння залученню своєї оборонної промисловості до розвитку оборонно-промислової бази України, у тому числі шляхом здійснення німецьких промислових інвестицій та створення відповідних стимулів для інвестування.

Обидві країни посилюватимуть співробітництво у сфері розвідки, зокрема, але не обмежуючись, шляхом обміну розвідувальною інформацією та співробітництва, у тому числі у сфері контррозвідки.

Зазначимо, що у 2022-2023 роках Німеччина надала Україні військову допомогу на загальну суму 6,7 млрд євро. У 2024 році планується рекордний рівень підтримки у розмірі 7,1 млрд євро. Додається, що з 2022 року було надано додаткові дозволи на ухвалення зобов'язань на наступні роки на суму в кілька мільярдів євро.

2. Невійськова допомога та покарання воєнних злочинців РФ

Невійськовий блок співпраці включає не лише поглиблення економічного співробітництва та фінансово-технічну підтримку, а й підтримку стійкості енергетичної та іншої критичної інфраструктури, посилення співпраці у сферах інформаційної безпеки та боротьби з організованою злочинністю.

Як обіцяється у документі домовленостей, Німеччина продовжуватиме підтримувати Україну на її шляху від швидкого до довгострокового відновлення. "Учасники підтверджують, що Російська Федерація має бути притягнута до відповідальності за збитки, завдані на території України. Російські суверенні активи повинні залишатися замороженими доти, доки Російська Федерація не заплатить за шкоду, яку вона завдала Україні", – наголошується в угоді.

Крім того, Україна і Німеччина визнають необхідність створення міжнародного компенсаційного механізму для надання компенсації за збитки, втрати або шкоди, спричинені російською агресією. Обидві країни підкреслюють тверду відданість притягненню до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших звірствах, скоєних у зв'язку з агресивною війною Росії проти України.

Німеччина також продовжуватиме підтримувати Україну на її шляху до членства в ЄС та надавати практичні вказівки.

Гарантії безпеки та дії у разі нового нападу Росії на Україну

У випадку майбутнього збройного нападу Росії на Україну на вимогу будь-якого з учасників угоди країни проведуть консультації упродовж 24 годин для визначення відповідних подальших кроків.

Тож Німеччина підтверджує, що за таких обставин надасть Україні за необхідності швидку та сталу допомогу у сфері безпеки, сучасну військову техніку в усіх необхідних сферах, а також економічну допомогу, шукатиме згоди в ЄС щодо накладення на Росію економічних та інших витрат.

Як і угода з Великою Британією, німецько-українські домовленості розраховані на 10 років. Документ набирає чинності з моменту його підписання. Учасники можуть спільно прийняти рішення про продовження строку цієї угоди, або будь-яка з країн-підписантів може у будь-який час припинити дію договору, попередивши про це іншу сторону.

Разом з тим, відповідно до спільної декларації лідерів G7 від липня 2023 року, двостороння угода про співпрацю у сфері безпеки між державами не перешкоджає шляху України до майбутнього членства в НАТО.

3. Зміцнення військового потенціалу й оборонки та відповідальність РФ. Що в угоді України та Франції

Того ж 16 лютого, після підписання угоди про співпрацю у сфері безпеки України та Німеччини, відбулося підписання Зеленським та Макроном аналогічного документа у Франції.

Чи не основний меседж угоди – Франція має намір допомогти Україні створити армію, що здатна повністю відновити територіальну цілісність країни у кордонах 1991 року. Наголошується, що безпека України є невід'ємною частиною євроатлантичної та світової безпеки. Тому Київ та Париж координуватимуть та посилюватимуть спільні зусилля для підтримки вступу України до Північноатлантичного Альянсу.

Основою довгострокових безпекових зобов'язань, що Франція бере на себе, є три пункти:

1) – надання всебічної допомоги Україні для захисту та відновлення її територіальної цілісності в її міжнародно визнаних кордонах, а також економічного відновлення та відбудови;

2) – запобігання, активне стримування та заходи, які мають бути вжиті стосовно будь-якої нової агресії з боку Росії;

3) – підтримка інтеграції України до європейських та євроатлантичних інституцій, зокрема шляхом підтримки вступу України до ЄС та оперативної сумісності з НАТО.

Відтак, у сфері безпеки Франція сприятиме зміцненню військового потенціалу, стійкості та економічної стабільності України з метою стримування будь-якої майбутньої агресії.

Французи допоможуть у напрямку стратегічної комунікації та боротьбі з іноземним втручанням та маніпулюванням інформацією, протидії пропаганді РФ у світі, що агресорка активно використовує у своїй війні проти України.

Допоможе Франція також посилити кіберзахист, щоб Україна могла виявляти, стримувати та перешкоджати будь-якій кіберагресії, кібершпигунству, зокрема посиливши кіберстійкість та захист критичної інфраструктури від кібератак.

Разом з тим, Париж сприятиме розвитку спроможностей захисту критичної інфраструктури України, у тому числі військовими засобами, надаючи пріоритет, але не обмежуючись сучасними засобами протиповітряної оборони.

Країни продовжуватимуть та прагнуть поглиблювати свою співпрацю у сфері розвідки та контррозвідки, також вживатимуть заходи у боротьбі з небезпечною організованою злочинністю.

Військова допомога та дії у разі нового нападу РФ на Україну

В угоді, зокрема, наголошується, що будь-яке нове вторгнення Росії серйозно підірвало б євроатлантичну безпеку, включно з безпекою Франції. У разі майбутнього збройного нападу на Україну, Париж та Київ упродовж 24 годин проведуть консультації для подальшої протидії або стримування агресії.

Франція надасть швидку та тривалу допомогу у сфері безпеки, сучасну військову техніку та економічну допомогу. Також накладатиме на Росію витрати, зокрема економічні, й консультуватиметься з Україною щодо її потреб у здійсненні її права на самооборону (ст. 51 Статуту ООН).

Стосовно співпраці у військовій галузі та оборонці, Україна та Франція працюватимуть над забезпеченням здатності української армії повністю відновити територіальну цілісність України до кордонів 1991 року, а також підвищенням здатності України відбивати майбутні напади.

"Учасники працюватимуть разом над створенням стійких сил, здатних захищати Україну сьогодні й стримувати російську агресію в майбутньому, шляхом послідовного надання допомоги у сфері безпеки та сучасного військового обладнання в сухопутній, повітряній, морській, космічній та кіберсферах, надаючи пріоритет, але не обмежуючись, протиповітряній обороні, артилерії, далекобійним засобам ураження, бронетехніці, спроможностям Повітряних сил та іншим критично важливим спроможностям", – цитується у документі.

Франція допомагатиме зміцнювати українське військо та сприятиме посиленню сумісності з НАТО. Це включає розвиток сучасного українського оборонного сектору та шлях до майбутнього вступу в Альянс.

Згідно з угодою, французи допомагатимуть Україні розвивати всебічний військовий потенціал у різних сферах, які не є вичерпними.

З-поміж низки аспектів, перше, про що йдеться – військова техніка, у тому числі шляхом промислового співробітництва, насамперед у сферах артилерії та протиповітряної оборони, а також у сферах бронетехніки, морської безпеки, військово-медичного забезпечення, інформаційних технологій та розмінування.
Друге – це навчальна підготовка українських сил безпеки та оборони як на національному рівні, так і у європейських рамках, включаючи програму підготовки інструкторів, спеціалізовану підготовку в таких сферах, як артилерія, протиповітряна оборона, бронетехніка, повітряні сили й морська безпека, нові технології та розмінування.

Ще один пункт – структурна підтримка реформування оборонного сектора.

Разом з тим, Париж сприятиме розвитку оборонно-промислової бази України, зокрема шляхом залучення французьких інвестицій, локалізації виробництва на території України та спільного виробництва для виготовлення пріоритетних видів озброєння та боєприпасів. Обидві країни сприятимуть створенню спільних підприємств, зокрема з обслуговування й ремонту озброєння та військової техніки.

Держави обмінюватимуться інформацією про оборонні дослідження та розробки один одного задля реалізації спільних проєктів та програм, що спрямовані на розробку нових озброєнь та техніки.

Резюмуючи, зазначимо, що Франція підтримуватиме зусилля України щодо інтеграції її оборонної промисловості в систему безпеки та оборони НАТО та ЄС.
Варто додати, що у 2022-2023 роках Париж надав військову допомогу Києву на загальну суму 3,8 млрд євро. Цьогоріч країна-союзник планує виділити ще близько 3 млрд євро додаткової допомоги.

"Учасники прагнуть, щоб військовий потенціал України був на такому рівні, який гарантуватиме у разі зовнішньої військової агресії проти Франції здатність України надати ефективну військову допомогу. Умови, формат та обсяг такої допомоги визначатимуться Учасниками.

Французький учасник продовжуватиме надавати підтримку Україні впродовж десяти років дії цієї Угоди", – йдеться у двосторонніх домовленостях.

4. Підтримка у цивільній сфері та відповідальність РФ

Франція надалі надаватиме гуманітарну допомогу українцям, також разом з партнерами сприятиме економічному відновленню, відбудові та модернізації України. Париж повністю підтримує вступ України до Євросоюзу та початок переговорів на цьому шляху, також прагне продовжити підтримку Києва у реалізації амбітної програми реформ.

Крім того, як сказано в угоді, Росія має заплатити за довгострокову відбудову України. Згідно з французькою правовою системою, суверенні російські активи, що перебувають під юрисдикцією Франції, залишаються замороженими, допоки РФ не заплатить за збитки, яких вона завдала Україні. Париж у співпраці з партнерами продовжить вивчати всі правові шляхи, за допомогою яких російські активи могли б бути використані для підтримки України.

Франція залишатиметься рішуче налаштованою застосовувати у європейському контексті суворі санкції проти секторів російської економіки, а

також проти тих, хто на території РФ та за її межами підтримує війну або отримує вигоду від неї, або хто допомагає обійти санкції в третіх країнах.

"Учасники підтверджують, що не повинно бути безкарності за воєнні злочини та інші звірства і що Російська Федерація повинна нести юридичну відповідальність за них, включаючи відшкодування будь-якої шкоди, завданої такими діяннями, що також допоможе стримати майбутні напади та підтримати стійкість України", – наголошується в угоді.

Тут зазначається, що Франція та Україна прагнутимуть притягнути до відповідальності осіб, відповідальних за воєнні злочини та інші міжнародні злочини, скоєні в Україні або проти неї в контексті агресивної війни Росії.

Нагадаємо, що двостороння угода у сфері безпеки між Україною та Францією є чинною упродовж 10 років з дати підписання. У разі набуття членства Україною в НАТО до закінчення строку угоди, країни-підписанти ухвалять рішення щодо подальшого статусу домовленостей.

"Це як напівповна або напівпорожня склянка". Що означають безпекові угоди для України

Якщо ми говоримо про значення та начинку безпекових договорів, слід зазначити, що під час підписання Будапештського меморандуму у 1994 році йшлося про безстрокові запевнення, англійською security assurances, а в українському варіанті документа було написано гарантії безпеки. Це абсолютно неприпустима річ, тоді було зроблено помилку, трактує у коментарі Еспресо аналітик Центру досліджень "Детектор медіа" Єгор Брайлян.

Зараз же підписуються двосторонні угоди про безпеку у співпраці, тобто інші держави зобов'язуються надалі підтримувати Україну та надавати безпекову допомогу. Вони середньострокові, на 10 років, з огляду на те, що діятимуть до вступу України в НАТО. Натомість гарантії безпеки Україна може отримати, лише ставши членом Альянсу, додає експерт.

"Ці угоди я розглядаю як проміжний етап. Після 24 лютого 2022-го Україна розпочала співпрацю з різними країнами НАТО – ці країни надають нам озброєння, вони тренують наших військових, так само триває обмін розвідувальними даними, тобто ці угоди – це як додатковий імпульс до спільних оборонних проєктів тощо. Адже щонайменше до 2014 року Україна лише продавала зброю по світу, а потім почала думати, що треба вступати в НАТО.

Це не угоди про гарантії безпеки, це абсолютно неправильне трактування.

Це угоди про безпекові зобов'язання, тобто інші країни кажуть: от ми будемо вам надавати далі військову допомогу, будемо далі тренувати ваших військових, будемо допомагати вам з підтримкою розвитку критичної інфраструктури, тобто країни зобов'язуються це робити. По суті я б не назвав,

що це односторонні зобов'язання, тому що все одно ми таким чином виходимо на двосторонню співпрацю", – пояснює Єгор Брайлян.

Оборонні комплекси НАТО насправді виявилися не готовими до такого масштабу воєнних дій, і зараз Україна опинилася в ситуації, коли повинна розбудовувати власну військову економіку за підтримки партнерів. Безсумнівно, не йдеться про високотехнологічну зброю, а все ж виготовляти, наприклад артилерійські боєприпаси, дрони, навіть медичне обладнання Україна може.

Ще один важливий аспект угод – розуміти, у яких сферах Україна хоче співпрацювати з кожною країною, що є пріоритетним. Але не слід забувати, що в кожної з держав НАТО різні цифри витрат на оборону, відсоток від державного ВВП. При тому, наприклад ВВП США та ВВП Естонії – це не співмірні цифри. Аналітик зазначає, що кожна з держав так само має свої інтереси, і нам варто їх враховувати. Донедавна Україна не мала подібних договорів з іншими країнами, а тепер ми говоримо про співпрацю, й очікується, що до кінця цього року буде підписано угоди зі ще низкою держав, щонайменше з G7.

"Ці безпекові угоди, які зараз підписує Україна, стосуються всього, що стосується безпеки та оборони, крім прямої участі цих держав у війні. Ніхто з держав не спрямує своїх військ до України, і ніхто не буде оголошувати війну Росії. Але все, окрім цього, буде.

Це дуже важливий крок, і я думаю, що якби ми мали подібні угоди у 2021 році, а можливо ще у 2014 році, ці країни нам допомагали б. Не всі надавали б нам танки чи літаки, але якби мали подібні угоди, то я думаю, що це сприяло би ситуації", – вважає Єгор Брайлян.

До речі, раніше ми пояснювали, чим особливі домовленості про співпрацю у сфері безпеки України та Великої Британії. Більше можете прочитати тут.

5. Все ж сказати однозначно, що безпекові угоди, вже підписані й ті, що будуть укладені, мають позитивне або негативне значення – неможливо.

Залежно від погляду, ***«це напівпуста або напівповна склянка»***, коментує Еспресо ексміністр закордонних справ України, дипломат Павло ***Клімкін***.

Оскільки

1) — є кілька важливих позитивних моментів,

але

2) — є низка моментів, чому ці угоди не є відповіддю на виклики, які стоять перед Україною.

"По-перше, це ***найбільш комплексні безпекові домовленості***, які є у нас з часу Незалежності. Те, що повномасштабне вторгнення призвело до їх можливості – само собою дійсно нова реальність, це справді якісний крок.

По-друге, угоди хоча й не гарантують продовження допомоги, але ***створюють рамку*** для того, щоб допомога продовжувалася. Ми б хотіли вірити в наших партнерів, (а) проте бачимо, що відбувається у Штатах, розуміємо, що може змінитися політична реальність у країнах Європи. Ці угоди забезпечують певну проєкцію допомоги нам у майбутньому.

Третій важливий момент – це у нас створюється ***мережа таких угод***, жива взаємодоповнювальна реальність, оскільки наші партнери мають координуватися та балансувати ці документи", – пояснює дипломат.

Водночас Павло ***Клімкін*** наводить три суперпроблемні та фундаментальні аспекти в безпекових угодах.

Перший важливий нюанс – **йдеться про безпекові зобов'язання, але не безпекові гарантії**.

У нинішніх умовах, коли діє російський режим, Україні все одно потрібно працювати над ***безпековими гарантіями***. Так, під час війни партнери не нададуть їх, але українцям не треба полишати дискусію, при тому вона має бути не емоційною, а раціональною та структурованою, чому ці гарантії для нас так само потрібні Заходу. Модель безпеки для України – це модель безпеки для Заходу.

Ще один момент – **ці домовленості не ратифікуються парламентами тих держав, що підписують**.

А це означає, зауважує дипломат, що ***вони є політичними домовленостями***, все в них прописане вимагає подальших політичних рішень. Можливо, ці рішення будуть прийматися теперішніми лідерами, можливо, іншими парламентами.

Третій нюанс, за словами ***Клімкіна***, це те, що на відміну від ***ізраїльської моделі***, у нас **не прописана концепція так званої якісної військової переваги**.

Тобто

1) — Америка допомагає Ізраїлю тримати якісну ***військову перевагу***, і допомагає йому так, щоб ця перевага далі дотримувалася, а

2) — **в наших угодах немає концепції бодай достатнього втримування, достатньої нашої військової якості, для того, щоб ми могли разом з нашими партнерами визначити, що нам потрібно і коли нам дають.**

"Фактично цієї *концепції* немає і нам можуть давати відповідно до *політичних рішень* те, що вони можуть давати, і коли вони можуть, а не відповідно до певного погодженого спільного стратегічного рівня, щоб зробити нас 1) — або частиною *концепції стратегічного стримування* Росії, 2) — або дати нам достатній рівень для *стратегічного стримування*", – додає дипломат.

На сьогодні маємо три підписані договори, також ведуться перемовини з низкою країн – Канадою, США, Японією та Польщею. Позитивно, що мережа цих домовленостей охоплюватиме значну частину Заходу, не лише країни G7.

Водночас країни, угоди, їх виконання – це все питання на майбутнє.

"Насправді це важлива позитивна історія, вона нам допомагає, але не дає відповіді на фундаментальні виклики нашої безпеки.

Якщо в нас питають,

1) — чи створює для нас це ***кращу реальність***? Так, однозначно, і це важливо.

2) — Чи створює це для нас ***безпечну реальність***? Однозначно ні",

– резюмує ексміністр закордонних справ, диплома Павло ***Клімкін***.

***

№ 2.498

Основні теми доби 23.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Росія у ніч на 24 березня вкотре потужно атакувала Україну крилатими ракетами та дронами-камікадзе.

Підрозділи ППО збили 18 із 29 крилатих ракет та 25 з 28 БПЛА типу "Shahed".

Знову було атаковано енергетичні об'єкти – ЛЕП, підстанції котельні на заході та у центрі України, а також портову інфраструктуру Одещини. Одна з ракет 39 сек перебувала у повітряному просторі Польщі перед тим, як розвернутися й атакувати Львівщину. Польща підняла у повітря літаки F-16, проте ракету не збила й навіть не намагалася.

У Харкові на промисловому підприємстві вибухнула балістична ракета.

У відповідь Україна завдала ударів по Криму.

> — Крилаті ракети влучили у будівлі вузла зв'язку Чорноморського флоту РФ, дрон вибухнув на нафтобазі у Гвардійському на околицях Сімферополя.

2️⃣ Попри заспокоювання населення президентом Зеленським та головнокомандувачем ЗСУ Сирським, ситуація на лінії фронту дедалі гіршає. Українські підрозділи втратили позиції у Тернах та Ямполівці на плацдармі на річці Чорний Жеребець на захід від Кремінної, в районі Авдіївки – у Бердичах, Орлівці й навколо Тоненького. Також загострюється ситуація навколо Донецька – у Невельському, Красногорівці й на околицях Новомихайлівки, а також на захід від Мар'їнки – у Георгіївці. Жорсткої бойові зіткнення тривають на захід та південь від Бахмута, а також навколо села Роботиного на Запоріжжі.

Російська армія знову здійснила обстріли, завдала ракетно-бомбових ударів з літаків та вертольотів по понад 150 населених пунктах на півночі України – у Чернігівській, Сумській, Харківській областях, а також на лінії фронту – на Харківщині, Луганщині, Донеччині, Запоріжжі, Дніпропетровщині, Херсонщині.

Після затвердження бюджету й запобігання шатдауну спікер нижньої палати Конгресу США Джонсон розпустив конгресменів на канікули, не поставивши на обговорення білль про допомогу Україні – за погодженням обох партій. Головною проблемою фронту і тилу наразі є критична нестача боєприпасів та техніки, виробництво якої в Україні вкрай незначне, а західні партнери постачають її "краплями".

3️⃣ Російський президент Путін та високопосадовці одноголосно звинувачують Україну у теракті в підмосковному розважальному центрі "Крокус Сіті Холл". ФСБ затримала 4 "виконавців" – громадян Таджикистану, які начебто скоїли терористичну атаку за замовленням з України. Влада США наголошує, що виконавцем теракту є ІДІЛ, причому організація взяла на себе відповідальність.

Сам теракт вигідний лише російській владі, бо дає їй підставу для мобілізації населення проти України, а також відвертає увагу світової спільноти від тотальних фальсифікацій на "виборах Путіна".

***

№ 2.499

The Economist

Меню | Мій економіст

Culture | Inequality

Хибна теза про знищення багатих

Аргументи на користь обмеження доходів і багатства прості, захоплюючі та неправильні

2024-03-24

Ніколов

Одна з функцій медіа – передавати кожному наступному поколінню дані про минуле. Старі люди вмирають, молоді навчаються читати газети. А там раз на рік пишуть звідки пішло свято Пасхи і рецепт запікання. Щоб християнство не залишилось без «пасивних» прихожан (ну тих що хоча б раз на рік святять щось, але при цьому й щось там морально-етичне підхоплюють). Далі текст, який на мою думку, медійники теж мають друкувати раз на рік, щоб солнєчні ліваки остаточно не розвалили світ під лозунгом «взять і пєрєдєліть». Щоб залишились ті, хто може зробить, те що ліваки хочуть переділити.

Не подумайте, що я кончений антилівак чи ультраправий. Ні.

Я за баланс.

Якщо ліваки не будуть урівноважувать правих, то, грубо кажучи, ми отримаємо світ Путєна, Трампа, Сі. У ньому взагалі небезпечно. І про цей світ я пишу постійно.

А зараз – трохи класичних аргументів проти ***лівого інфантилізму*** (ці аргументи не поверхневі. Насолоджуватись ними не вийде. Так само як і гіркими пілюлями).

***

Автопереклад https://www.economist.com/culture/2024/03/22/the-fallacious-case-for-abolishing-the-rich

Помилковий аргумент на користь скасування багатих

Аргументи на користь обмеження доходів і багатства прості, захоплюючі та хибні

***Лімітаризм: Справа проти надмірного багатства**. Автор: Інгрід Робінс. Астра Хаус; 336 сторінок; $28. Аллен Лейн; 25 фунтів стерлінгів*

***Досить: Чому настав час знищити надбагатих.** Автор: Люк Гілдьярд. Плутон Прес; 160 сторінок; $19.95 і £14.99*

Дві нові книги доводять, що потрібно покінчити з багатіями. Не в сенсі Пол Пота, який вбиває їх усіх, бо автори - голландський професор етики та директор лівого британського аналітичного центру - бездоганно хороші люди. Скоріше, вони виступають за політику, яка б унеможливила наявність «забагато» грошей.

Скільки є занадто багато? Інгрід ***Робінс*** з Утрехтського університету в Нідерландах, авторка книги «Лімітаризм», вважає, що

> — **держава повинна перешкодити будь-кому накопичувати більше 10 мільйонів доларів** (або фунтів, або євро; це приблизна цифра). На додаток до цієї жорсткої «політичної межі», на її думку, має існувати набагато нижча «етична межа». У країнах, де держава платить за охорону здоров'я і пенсії, ніхто не повинен накопичувати більше 1 мільйона доларів заощаджень, і суспільство повинно зневажати тих, хто це робить.

Люк ***Хілдьярд***, який керує Центром високих зарплат у Лондоні і чия книга називається «Досить», не говорить про «абсолютну межу», але пропонує щось близьке до неї.

> — **Він вважає, що ніхто не повинен заробляти більше, ніж нинішній поріг входження до 1% платників податків.** (У Великій Британії у

2021-22 роках це було понад 180 000 фунтів стерлінгів на рік; в Америці - близько 330 000 доларів у 2021 році). Перерозподіл додаткового доходу чи багатства понад цю межу або запровадження політики, яка б унеможливила накопичення такого багатства, «не має жодних реальних недоліків», - стверджує він.

Автори пропонують багато причин для ненависті до навантажених автомобілів. Вони шкодять навколишньому середовищу своїми приватними літаками і періодичними відпустками в космосі. Вони посилюють дефіцит житла, володіючи кількома будинками. Деякі з них купують політичний вплив. Дехто здобув своє багатство корупційним шляхом. Прагматик міг би вирішити ці проблеми безпосередньо, оподатковуючи викиди вуглецю, дозволяючи будувати більше житла, посилюючи закони про фінансування виборчих кампаній та боротьбу з корупцією. Але для пані Робінс і пана Хілдьярда все залежить від скорочення багатих до мінімуму.

Вони обґрунтовано доводять, що гранична вигода від додаткових $1,000 є більшою для бідних, ніж для багатих. Голодна сім'я може купувати їжу місяцями, тоді як банкір може витратити їх на одну вечерю, не враховуючи вина. Автори йдуть далі, звинувачуючи зростаючу нерівність у багатьох негараздах. Вони стверджують, що радикально більш рівне суспільство було б менш стресовим (ніяких щурячих перегонів!) і більш згуртованим (менше заздрощів!). Гроші, накопичені багатими, можна було б використати для підтримки бідних і поліпшення державних послуг.

Пан Хілдьярд висловлює ці міркування більш лаконічно і з проблисками дотепності. Його жарт про те, скільки банкнот знадобилося б, щоб покрити кожен поверх у Британії - 1,7 трлн фунтів стерлінгів ($2,1 трлн) п'ятірками - викликав у рецензента посмішку, так само як і його роздуми про відносні ціни на безглузду розкіш. Годинний виступ на вашому дні народження Джеймса Кордена, британського коміка, який полюбляє співати караоке в автомобілях, коштує приблизно стільки ж, скільки півкілограма кокаїну.

Однак, коли справа доходить до практичних аспектів, обидві книги втрачають свою привабливість. Як саме можна скасувати багатих? Пан Хілдьярд виступає за максимальну заробітну плату та високий податок на багатство, серед інших заходів. Професор Робінс каже, що для цього знадобиться ціла низка політик, і її дратують ті, хто намагається спростити її ідею, описуючи її як граничну ставку податку на рівні 100%. Але якщо вона серйозно каже, що $10 млн має бути «якомога жорсткішою межею», то це означає щось дуже близьке до граничної податкової ставки в 100%.

Така політика спровокувала б ухиляння від сплати податків в епічних масштабах. Розумні радники напружуватимуть кожен синапс, щоб допомогти багатіям приховати свої статки або вивести їх у більш дружні юрисдикції. Якби, всупереч усьому, уряду вдалося запобігти таким хитрощам, багато

багатіїв емігрували б. А якби всі уряди прийняли подібну політику заборони багатства, а правозастосування було б жорстким, як того бажають автори, наслідки були б ще гіршими.

Уявіть собі світ, де будь-який прибуток понад 180 000 фунтів стерлінгів на рік, або 10 мільйонів доларів за все життя, був би конфіскований. Високопродуктивні люди - такі як хірурги та інженери, не кажучи вже про майстрів слова, таких як Джоан Роулінг, - не мали б жодного фінансового стимулу продовжувати працювати після того, як ця межа буде пройдена. Можливо, дехто продовжить працювати з альтруїзму чи з любові до своєї справи. Але багато хто піддався б спокусі відступити, розслабитися і позбавити світ своїх виняткових навичок, драйву та уяви.

Подумайте також про стимули, які така система створить для підприємців. У вас є ідея кращої мишоловки. За старої системи ви могли б закласти свій будинок, щоб отримати гроші на будівництво фабрики з виробництва мишоловок, сподіваючись заробити на цьому статок. За нової системи ви повинні взяти на себе ті самі ризики (наприклад, втратити будинок) за невелику частку винагороди.

Потенційно великі ідеї залишаться маленькими. Навіть якщо ваша мишоловка настільки хороша, що світ може з повною підставою очікувати, що вона проб'ється до ваших дверей, було б нераціонально позичати гроші на розширення виробництва. Фінансові ризики, пов'язані зі спробою побудувати глобальний бізнес, лягають на вас. Винагорода дістається комусь іншому. На таке парі може піти хіба що божевільний.

Або політик, який грає чужими грошима. Дійсно, більшість підприємств, які потребують значних капіталовкладень - від заводів з виробництва мікросхем до офшорних вітрових електростанцій - ймовірно, повинні належати державі або підтримуватися нею. Оскільки впродовж останнього століття державна промисловість відзначалася кумівством, млявістю та неефективністю, це мало б змусити авторів замислитися.

Як і багато лівих, вони замовчують величезне падіння рівня бідності у світі за останні кілька десятиліть і зосереджуються на нерівності всередині країн, яка, на їхню думку, невблаганно зростає через несправедливість капіталізму.

Але чи так це?

У березні Максим Пінковський, економіст Федерального резервного банку Нью-Йорка, та його співавтори опублікували нові оцінки, які свідчать про те, що глобальна нерівність різко скоротилася між 1980 і 2019 роками, а нерівність всередині країн майже не змінилася з 1990-х років. (Хоча пізніше бум цін на активи збільшив нерівність багатства).

Можливо, все ще існують обґрунтовані підстави для більшого перерозподілу, принаймні в деяких місцях. Але в дослідженні 27 багатих країн у 2017 році Якоб Лундберг з Уппсальського університету в Швеції виявив, що п'ять з них (Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія та Швеція) вже опинилися по той бік кривої Лаффера.

Це означає, що

1) — їхні найвищі податкові ставки були настільки високими - наприклад, у Швеції вони сягали близько 70%, - що

2) — уряди цих країн змогли б зібрати більше грошей, якби знизили їх.

Ідея про те, що уряди можуть отримати набагато більше грошей від вищих, ніж у Швеції, податкових ставок, є оманливою.

Жан-Батіст ***Кольбер***, міністр фінансів Людовика XIV, сказав, що

«мистецтво оподаткування полягає в тому, щоб обскубти гусака так, щоб отримати найбільшу кількість пір'я з найменшим можливим шипінням».

Він не додав:

«Якщо тільки це не великий гусак, в такому випадку задушіть його».

***

The fallacious case for abolishing the rich

Arguments for caps on income and wealth are simple, rousing and wrong

Mar 22nd 2024

wo new books argue for doing away with the rich. Not in the Pol Pot sense of murdering them all, for the writers—a Dutch professor of ethics and the director of a left-wing British think-tank—are impeccably nice. Rather, they favour policies that would make it impossible to have “too much” money.

How much is too much? Ingrid Robeyns of Utrecht University in the Netherlands, the author of “Limitarianism”, thinks the state should prevent anyone from accumulating more than $10m (or pounds, or euros; it is a rough figure). In addition to this hard “political limit”, she thinks there should be a much lower “ethical limit”. In countries where the state pays for health care and pensions, no one should amass more than $1m in savings, and society should scorn anyone who does.

Luke Hildyard, who runs the High Pay Centre in London and whose book is called “Enough”, stops short of an “absolute cap” but suggests something close to it. No one should earn more than the current threshold for entering the top 1% of taxpayers, he believes. (In Britain that was over £180,000 a year in 2021-22; in America it was about $330,000 in 2021). Redistributing additional income or wealth beyond this point, or enacting policies so that such riches never accrue in the first place, “has no real downsides”, he claims.

The authors offer many reasons for loathing the loaded. They are bad for the environment, with their private jets and occasional holidays in space. They aggravate housing shortages by owning multiple homes. Some of them buy political influence. Some acquired their wealth corruptly. A pragmatist might tackle these problems directly, by taxing carbon emissions, allowing more homes to be built,

tightening campaign-finance laws or cracking down on corruption. But for Ms Robeyns and Mr Hildyard, everything depends on cutting the rich down to size.

They make the reasonable point that the marginal benefit of an extra $1,000 is greater for the poor than the rich. A hungry family could buy food for months; a banker might blow it on a single dinner, not including wine. The authors go further, though, blaming rising inequality for a host of ills. A radically more equal society would be less stressed, they argue (no rat race!) and more cohesive (less envy!). The money hoarded by the rich could be used to uplift the poor and improve public services.

Mr Hildyard makes these points more concisely—and with flashes of wit. His riff about how many banknotes it would take to cover every floor in Britain—£1.7trn ($2.1trn) in fivers—made this reviewer smile, as did his musing on the relative prices of pointless luxuries. A one-hour guest appearance at your birthday party from James Corden, a British comedian who likes to sing karaoke in cars, is about as costly as a half-kilo of cocaine, apparently.

When it comes to practicalities, however, both books lose their grip. How, exactly, can one abolish the rich? Mr Hildyard favours a maximum wage and a hefty wealth tax, among other measures. Professor Robeyns says it will require a patchwork of policies and is irritated by those who try to oversimplify her idea by describing it as a marginal tax rate of 100%. But if she is serious when she says that $10m should be “as hard a limit as possible”, that implies something very close to a marginal tax rate of 100%.

Such a policy would provoke tax-avoidance on an epic scale. Brainy advisers would strain every synapse to help rich folk hide their wealth or shift it to friendlier jurisdictions. If, against the odds, a government managed to thwart such tricks, many rich folk would emigrate. And if governments all adopted similar wealth-banning policies and enforcement was tight, as the authors desire, the effects would be even worse.

Imagine a world where any gain above £180,000 a year, or $10m over a lifetime, was forfeit. Highly productive people—such as surgeons and engineers, never mind word wizards like J.K. Rowling—would have no financial incentive to keep working after that point was passed. Perhaps some would carry on toiling out of altruism or for the love of the job. But many would be tempted to kick back, relax and deprive the world of their exceptional skills, drive and imagination.

Consider, too, the incentives such a system would create for entrepreneurs. You have an idea for a better mousetrap. Under the old system, you might mortgage your house to raise cash to build a mousetrap factory, in the hope of making a fortune. Under the new system, you must shoulder the same risks (such as losing your home), for a small fraction of the rewards.

Potentially big ideas would stay small. Even if your mousetrap is so good that the world might reasonably be expected to beat a path to your door, it would be irrational to borrow money to expand production. The financial risks of trying to build a global business fall on you. The rewards go to someone else. Only a mug would take such a bet.

Or a politician, betting with other people's money. Indeed, most ventures that required hefty capital upfront—from chip factories to offshore wind farms—would probably have to be owned or backed by the state. Since the record of state-run industries over the past century has been one of cronyism, sluggishness and inefficiency, this ought to have given the authors pause.

Like many on the left, they gloss over the huge fall in global poverty over the past few decades and focus on inequality within countries, which they are sure is rising inexorably thanks to the unfairness of capitalism. But is it? In March Maxim Pinkovskiy, an economist at the Federal Reserve Bank of New York, and his co-authors published new estimates suggesting that global inequality fell dramatically between 1980 and 2019 and that inequality within countries had barely budged since the 1990s. (Though an asset-price boom later increased wealth inequality.)

There may still be a reasonable case for more redistribution, at least in some places. But in a study of 27 rich countries in 2017, Jacob Lundberg of Uppsala University in Sweden found that five (Austria, Belgium, Denmark, Finland and Sweden) were already on the wrong side of the Laffer curve. That is, their top tax rates were so high—adding up to around 70% in Sweden, for example—that their governments would raise more money if they cut them.

The idea that governments might find a lot more cash from tax rates higher than Sweden's is delusional. Jean-Baptiste Colbert, Louis XIV's finance minister, said that "the art of taxation consists in so plucking the goose as to procure the largest quantity of feathers with the least possible amount of hissing." He did not add: "unless it's a big goose, in which case strangle it."

***

№ 2.500-1

Публічний звіт про роботу зроблену з моменту повномасштабного вторгнення.

28 сентябрь 2023 г.

Ганна Маляр

До того була абсолютна інша ситуація, інші задачі. Дивлюсь на ті документи до вторгнення – наче з якогось іншого життя.

Нижче,

— **лише те, що можна говорити публічно. Наразі є два обмеження – 1) державна таємниця та 2) безпека операцій.**

Війна триває, тому інформація навіть про завершену інформаційну роботу чи кампанію може розкривати технологію, яку ми використовуємо. Тож, про роботу на інфо полі ворога можу сказати лише одним словом – працюємо.

Під час роботи в Міноборони в моєму підпорядкуванні було три підрозділи:

1) **Директорат *інформаційної політики***
2) **Управління *преси***
3) **Департамент *гуманітарного забезпеченнят***

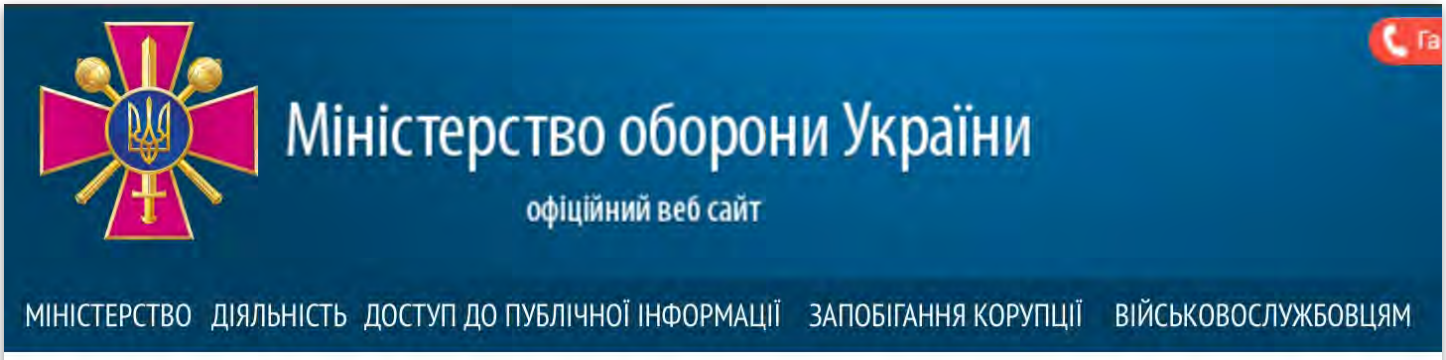

Директорат інформаційної політики у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міністерства оборони України

Директорат призначений для координації суб'єктів стратегічних комунікацій, функціонування та розвитку ефективної системи стратегічних комунікацій у системі Міноборони, як складової загальнодержавної системи стратегічних комунікацій, забезпечення її стійкості та адаптивності до реагування на виклики та загрози. Директорат бере участі в формуванні, координації та моніторингу реалізації завдань державної інформаційної політики у сфері оборони, інформаційних заходах, спрямованих на підвищення обороноздатності держави та протидію інформаційним операціям з підриву державного суверенітету, територіальної цілісності України.

Директорат підпорядковується Міністру оборони України. Діяльність структурного підрозділу спрямовує і координує заступник Міністра оборони згідно з розподілом обов'язків.

Основні функції та завдання Директорату визначені положенням, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 31 серпня 2020 року № 309.

У своїй діяльності Директорат керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами з питань інформаційної політики у сфері оборони, наказами Міноборони, директивами Міноборони та Головнокомандувача Збройних Сил України

Основні завдання:

- формування політик стратегічних комунікацій в системі Міноборони відповідно до принципів і стандартів НАТО, забезпечення інтеграції стратегічних комунікацій у планування, підготовку та повсякденну діяльність структурних підрозділів системи Міноборони;
- розбудова спроможностей суб'єктів системи стратегічних комунікацій в системі Міноборони, визначення шляхів її становлення як складової загальнодержавної системи стратегічних комунікацій;
- аналіз інформаційного простору, виявлення реальних та потенційних інформаційних загроз в частині, що стосується діяльності системи Міноборони.

1. Проведена реформа медійних підрозділів Міноборони

1) — Змінено структуру, керівника та особовий склад ***Директорату інформаційної політики*** у сфері оборони та стратегічних комунікацій Міноборони. Директорат був реформований з урахуванням викликів воєнного стану, були змінені деякі задачі під воєнний час. Зібрано професійний колектив.

2) — Створено ***робочу групу*** з фахівців у галузі медіа, реклами, виробництва відеоконтенту, які **на волонтерських засадах допомагали** робити сучасні якісні інформаційні кампанії.

3) — Створено ***Military Media Center*** – медійний майданчик Сил оборони. Зібрана сильна команда. Там щодня киплять інформаційні події - проводяться брифінги, круглі столи, зустрічі, включення в ефіри тощо. Буквально сьогодні там пройшли три брифінги Нацгвардії, ДСНС та Центру досліджень трофейного та перспективного озброєння та військової техніки ГШ ЗСУ. Функціонує Телеграм канал центру для представників преси. За підтримки Світового Конгресу Українців щотижня в Military Media Center для преси проводяться заходи за участі провідних експертів з актуальної військової тематики. Також, щотижня ми проводили брифінги за моєї участі для української та західної преси (англійською) щодо ситуації на фронті.

4) — ***Радіо Армія ФМ***. Були залучені ззовні фахівці для оновлення формату, програмної сітки, музичного наповнення, оновлено склад ведучих. Під час війни багато фахівців-інформаційників працюють з нами як волонтери. За що кожному щиро дякую.

5) — ***Інформ агенція Армія Інформ***. У зв'язку з прийняттям нового Закону «Про медіа» підлягає переєстрації в онлайнмедіа. Зараз триває підготовка до цього процесу та скорочення штату. Інформагенція налічувала 144 переважно військових працівника. Це під час повномасштабної війни нераціонально. У нас чимало незакритих вакансій прес-служб у бойових бригадах, в ОСУВ, ОК, ОТУ. Тому був проведений аналіз роботи агенції та прийняте рішення оптимізувати штат. Наразі залучені фахівці для удосконалення роботи Армія Інформ у нових умовах.

6) — ***Телеканал Армія ТВ.*** Так, ми створили телеканал, отримали ліцензію. І зараз він в процесі запуску. Колектив зібрано з мобілізованих телевізійників та на базі військового телебачення. Військове телебачення не руйнували, бо задача колективу працювати зараз разом, а потім «підхопити» телеканал після перемоги та демобілізації.

2. Розроблені ***документи*** та комунікаційні ***стратегії***

1) — Розроблено ***Комунікаційна стратегія Міноборони на 2023-2025*** **(секретна або відсутня…)**

2) — **В рамках впровадження стандартів НАТО розпочато імплементацію Угоди зі стандартизації (STANAG) щодо *підготовки фахівців зі стратегічних комунікацій* у Силах оборони України Наразі розроблено *проект* та триває опрацювання компетенцій.**

3) — Розроблено та впроваджено у Міноборони та ЗСУ ***«Порядок реагування на кризові ситуації»***. Документ визначає процедуру реалізації в Міністерстві

оборони та Збройних силах України кризових комунікацій, розподіляє обов'язки між комунікаційними підрозділами у повсякденних комунікаціях та в процесі реагування на кризи.

4) — На 2023 розроблено ***комунікаційну стратегію*** «Рік відплати» спрямовану на **забезпечення виконання мобілізаційного завдання, поставленого у 2021**.

Ціль ***комунікаційної стратегії***:

— збільшити кількість мотивованих громадян, які прийдуть у ТЦКтаСП за власної ініціативи або у відповідь на повістку, щоб оновити дані або мобілізуватися.

— У рамках стратегії Директорат інфо політики МОУ розробив в тому числі і ***меседжбокс*** для використання всією вертикаллю комунікаційних підрозділів Міністерства оборони та Збройних сил України протягом 2023 року.

5) — Для медіа Міноборони розробило ***порадник*** спрямований допомогти налагодитиспівпрацю зі ***Збройними силами*** України. Збірка містить витяги з правових актів, контакти командування Сил оборони та практичні рекомендації щодо висвітлення російської агресії проти України. Порадник має на меті допомогти редакціям організувати роботу в районах бойових дій, комунікувати з військовими і дотримуватися норм безпеки. Він також вбереже від болючих помилок щодо дотримання законодавства і публікації інформації, якою може скористатися ворог.

(Дод. ЮТ:

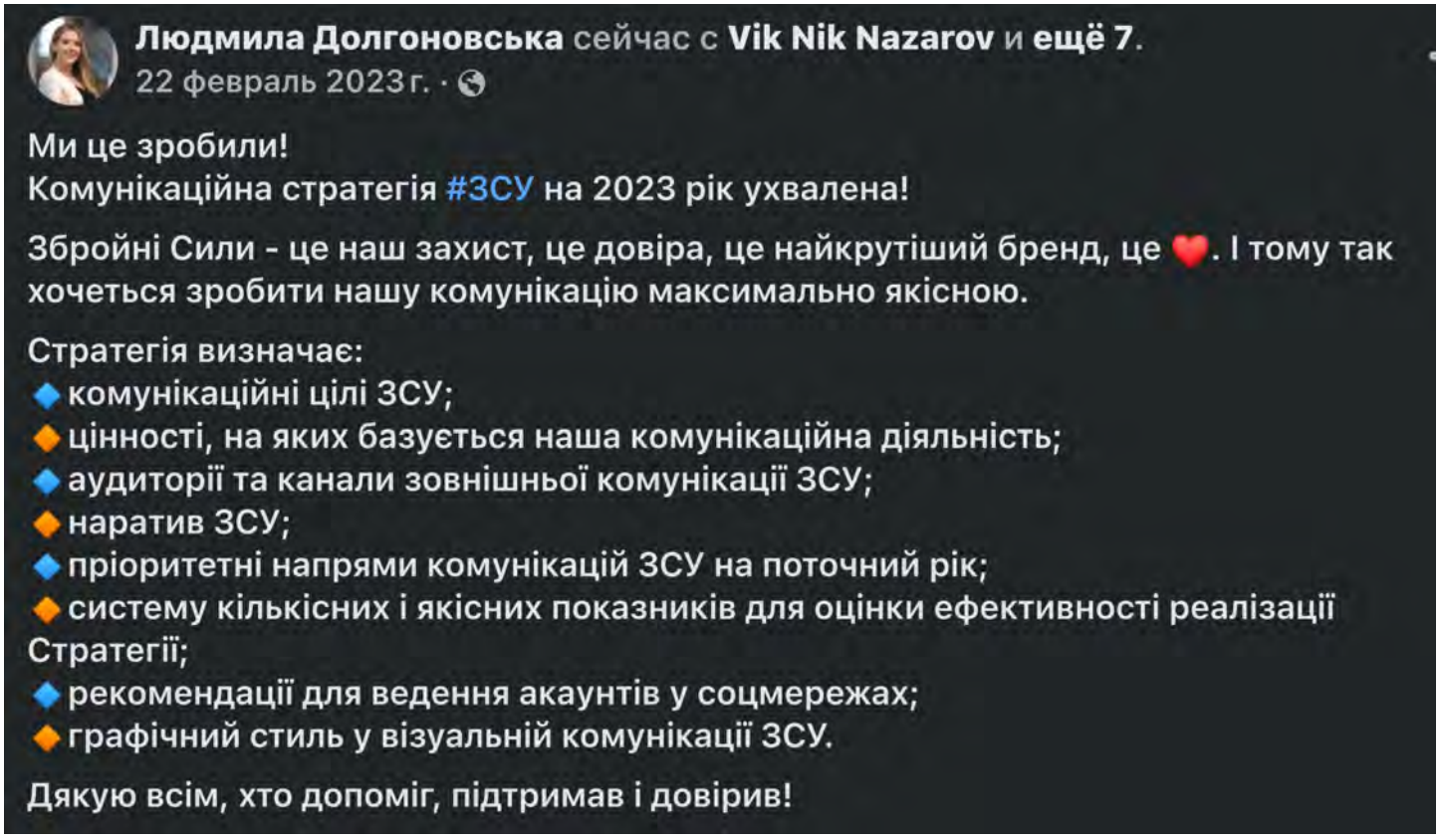

3. Координація інформування про війну

1. За рішенням Ставки Верховного Головнокомандувача ЗСУ Міноборони ***координувало*** комунікації сил оборони щодо теми війни, забезпечуючи єдину ***інформаційну політику.***

2. Міноборони у ***постійній комунікації*** з підрозділами ЗСУ для впровадження ***інформаційної політики*** та рекомендацій, а також для забезпечення спільного підходу до комунікацій.

3. У перші дні повномасштабного вторгнення Міноборони організувало та координувало ***інформаційні штаби*** при всіх обласних військових адміністраціях. Була задача синхронізувати та уніфікувати публічну інформацію про військові події.

Для місцевої влади Міноборони розробило тоді ***порадник*** - як комунікувати інформацію військового характеру. Були організовані прямі комунікації медійних підрозділів місцевої влади та військових. Протягом цього часу місцеві адміністрації були на прямому зв'язку зі мною з питань комунікації військової інформації. І ви самі бачите наскільки коректно зараз комунікують представники місцевої влади щодо військових подій. Так, бувають помилки, це неминуче, але в цілому, порядок є.

4. На початку широкомасштабного вторгнення Міноборони створило ***пул з 10 військових речників ЗСУ*** для телевізійних включень і коментарів. Ви їх щодня бачите на екранах. Серед них вже є справжні зірки. Зараз група розширена прес-офіцерами бригад з тих напрямків де ведуться активні бойові дії.

5. Створена ***система оперативної координації*** Міноборони та воюючих підрозділів ЗСУ для швидкого прийняття рішень про оприлюднення інформації з фронту.

6. Створено ***алгоритм*** спільного з ЗСУ щоденного напрацювання ***наративів***, які виконують військову задачу.

7. Мною здійснювалась щоденна ***координація*** інформаційної роботи з ГУР, всіма ОСУВ, підрозділами безпеки операцій та Стратком ЗСУ.

Була відпрацьована система створення спільно з підрозділом безпеки операцій ГШ ЗСУ комунікативних рамок з питань оборони держави для речників ЗСУ та представників Сил безпеки та оборони, рекомендацій до комунікації окремих тем, що стосуються відсічі збройної агресії росії проти України. Інформаційні підрозділи Міноборони та ЗСУ зараз працюють як єдина сильна команда.

4. Інформаційні кампанії Міноборони

1) — Інформаційна кампанія «Родинам захисників» триває і зараз. Для допомоги родинам захисників Директорат інфо політики МОУ розробив чіткі покрокові інструкції та поради щодо зв'язку й спілкування з близькими у війську.

Порадник – це друкований лифлет, який можна отримати у ТЦКта СП, ЦНАПах, а також завантажити електронну версію за QR-кодом. Медійну підтримку кампанії забезпечили 5 анімованих інфографік з порадами, що транслюються на телемарафоні «Єдині новини».

2) — Інформаційний проект Міноборони та UkraineNOW ***про командувачів*** ЗСУ. Формат: короткі відео-візитівки (укр, англ.), поширювали у 3-х соцмережах. Середнє охоплення кожної публікації склало близько 100 тисяч переглядів. Також відпрацьовані спільні проекти Міноборони з РБК-Україна, LB-UA, LIGA. net, Forbes (UA) – серіями матеріалів про українських героїв та ключових військових діячів цієї війни. На медіа ресурсах Міноборони постійно розміщуються матеріали про наше командування, комбригів, бійців.

3) — ***Інформаційна кампанія*** **«Мужність перемагає страх. Оновлюй дані в ТЦК»** - зараз триває.

Новаторська для Міноборони за масштабом і креативом загальнонаціональна інформаційна кампанія.

Несподівано відверта і щира.

Зараз ви можете бачити цю кампанію ***(How much?)***:

— на MEGOGO, у мережах кінотеатрів, стрімінгових сервісах Multiplex, в потягах Укрзалізниці, Київському метрополітені, комунальному транспорті, на зовнішній рекламі – білборди, сітілайти, digital, Телемарафон, starlight media, регіональні телеканали, YouTube, банери на дружніх ресурсах, радіостанції.

Бюджет Міноборони НЕ витрачався.

Прогнозоване **охоплення 59 млн контактів**.

4) — Інформаційна кампанія «Важко але варто». Кампанія була покликана ***дати суспільству поштовх*** на тлі емоційної втоми, вигоряння і хронічного стресу.

Кампанія складалась з окремих рекламних кампаній, спрямованих на різні цільові аудиторії:

— молодь, людей старшого віку, вимушених переселенців.

Кампанія тривала з жовтеня 2022 — січень 2023.

— 3-ри відеоролики, аудіоролики. 11 меседжів для зовнішньої реклами. Музичний гурт Спів Братів написав пісню під цю кампанію з назвою «Важко, але варто». 35 млн – загальне охоплення трьох етапів кампанії

5) — У Києві проведено дві інформаційні кампанії з принтами на сітілайтах

•мотиваційні постери – промо мобілізації;

•інформаційні постери – підвищення обізнаності щодо родів та видів військ ЗСУ.

6) — Для комунікаційної підтримки мобілізації **розпочато** роботу над ***рекрутинговим сайтом*** «БУДЬ ЗСУ» . Робота над сайтом триває в цей час.

7) — Міністерство оборони України для комунікації з військовослужбовцями придбало у розробників за кошти партнерів ***мобільний додаток*** «Джура» Підтримують додаток інформаційні підрозділи МОУ. Станом на 2023 рік додаток застарів і не враховує нових реалій війни, тож Директорат інфо політики МОУ керує ***оновленням*** додатка. Зараз як раз відбувається процес оновлення.

8) — 2023 року система ***Територіальних центрів комплектування ЗСУ*** стикнулась з жорсткою ***репутаційною кризою***. Комунікаційна проблема завдавала реальної шкоди процесу мобілізації, а значить обороні України.

Медійні підрозділи Міноборони провели з ТЦКтаСП (військомати) роботу щодо мінімізації негативу та коректної комунікації.

Робота здійснювалась у два етапи протягом весни-літа 2023 і містила такі складові:

(1) аналіз комунікаційної діяльності усіх ОТЦКтаСП та розробка ***рекомендацій***;
(2) ***тренінги*** щодо комунікацій процесу мобілізації;
(3) розробка та надання комунікаційних ***рамок*** щодо чутливих соціальних тем;
(4) запровадження ***алгоритму коментування*** діяльності ТЦКтаСП представниками у системі керівник -прес офіцер – речник;
(5) онлайн-***тренінги*** щодо принципів роботи із соцмережами для комунікаційників ТЦКтаСП;
(6) розробка та надання ***рекомендації*** щодо наповнення сторінок у соцмережах ТЦКтаСП;
(7) Оперативна ***координація*** із прес офіцерами ОТЦК щодо повсякденних та кризових комунікацій.

Ви не побачили серед зробленого **регулювання діяльності ЗМІ в зоні бойових дій**. Так і є. Міноборони не має такого функціоналу і не займається цим. Акредитацію ЗМІ видає ЗСУ після перевірки СБУ. Допуск та супровід в

зону бойових дій здійснюють прес-служби ОСУВ. Вони керуються Наказом Главкома, а Главком керується безпекою операції та інтересами ЗСУ, які, власне, збігаються з нашим спільним інтересом – перемога.

***

Звіт про зроблену з моменту повномасштабного вторгнення роботу **Департаментом гуманітарного забезпечення**, який також знаходився у моєму підпорядкуванні:

У цьому департаменті мною також **були проведені структурні зміни**.

У нас не було окремого **підрозділу для розробки політики та координації роботи щодо психологічної підтримки військовослужбовців**. Зараз створено сектор, який займається цими питаннями. Нижче напишу про результати.

І, внаслідок низки реформ в Міноборони **ліквідували Управління, яке займалось політикою у сфері медичного забезпечення**. Таким чином, в законі повноваження залишились, а всі сили і засоби для їх виконання були віддані в ЗСУ у Медичні сили. До повномасштабного вторгнення в такому виді система працювала, а от коли почалось вторгнення у 2022 стало очевидно, що Міноборони для виконання своїх завдань не вистачає ліквідованих потужностей. Тому ми подали свої пропозиції до РНБО і на сьогодні маємо вже прийняте рішення про створення такого Управління.

Тепер детальніше про результати роботи

II. Департамент гуманітарного забезпечення

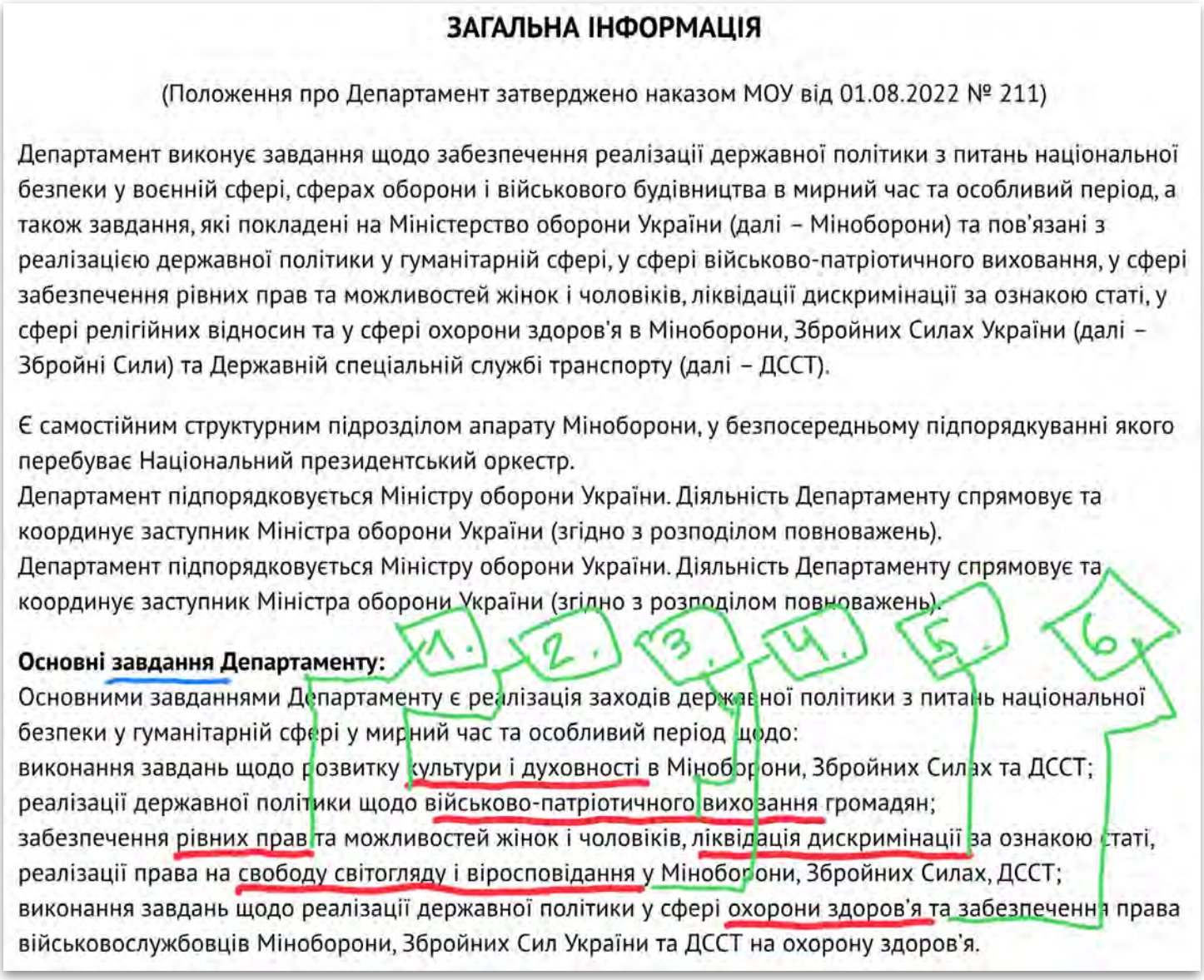

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

(Положення про Департамент затверджено наказом МОУ від 01.08.2022 № 211)

Департамент виконує завдання щодо забезпечення реалізації державної політики з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва в мирний час та особливий період, а також завдання, які покладені на Міністерство оборони України (далі – Міноборони) та пов'язані з реалізацією державної політики у гуманітарній сфері, у сфері військово-патріотичного виховання, у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі, у сфері релігійних відносин та у сфері охорони здоров'я в Міноборони, Збройних Силах України (далі – Збройні Сили) та Державній спеціальній службі транспорту (далі – ДССТ).

Є самостійним структурним підрозділом апарату Міноборони, у безпосередньому підпорядкуванні якого перебуває Національний президентський оркестр.
Департамент підпорядковується Міністру оборони України. Діяльність Департаменту спрямовує та координує заступник Міністра оборони України (згідно з розподілом повноважень).
Департамент підпорядковується Міністру оборони України. Діяльність Департаменту спрямовує та координує заступник Міністра оборони України (згідно з розподілом повноважень).

Основні завдання Департаменту:
Основними завданнями Департаменту є реалізація заходів державної політики з питань національної безпеки у гуманітарній сфері у мирний час та особливий період щодо:
виконання завдань щодо розвитку культури і духовності в Міноборони, Збройних Силах та ДССТ;
реалізації державної політики щодо військово-патріотичного виховання громадян;
забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідація дискримінації за ознакою статі, реалізації права на свободу світогляду і віросповідання у Міноборони, Збройних Силах, ДССТ;
виконання завдань щодо реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я та забезпечення права військовослужбовців Міноборони, Збройних Сил України та ДССТ на охорону здоров'я.

Цей департамент **у 2023 році вже встиг опрацювати**

— 37 проектів законів, 8 Указів Президента, 53 акти КМУ, 23 накази ЦОВВ, 12 наказів Міноборони.

— Крім того, цей Департамент супроводжував мою роботу у близько 20 міжвідомчих робочих групах КМУ та 6 координаційних штабах, утворених Кабінетом Міністрів України у період дії воєнного стану в яких напрацьовуються Постанови КМУ та координується спільна з іншими міністерствами і відомствами робота. Це щотижневі наради і **безперервне виконання доручень КМУ**.

Ось перелік одних лише штабів, в роботі яких ми постійно беремо участь:

1) — ***Робоча групи*** з питань реінтеграції та постізоляційного супроводу ***Координаційного штабу*** КМУ з питань поводження з військовополоненими;

2) — Координаційний штаб з питань проведення обов'язкової евакуації населення в умовах воєнного стану (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2022 р. № 854);

3) — Координаційний штаб з питань забезпечення виїзду громадян України з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України, зокрема Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, через територію інших країн на територію України, допомоги у поверненні в Україну (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2022 р. № 1187);

4) — Координаційний штаб з питань деокупованих територій (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2022 р. № 1021);

5) — Координаційний штаб з питань захисту прав осіб, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 червня 2022 р. № 708)

6) — Координаційний штаб КМУ з питань захисту прав дітей в умовах воєнного стану (відповідно до постанови КМУ від 17.03.2022 р. № 302 зі змінами);

Для прикладу нашої діяльності у штабах, скажімо Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, ми розробили для всіх сил безпеки і оборони орієнтовний ***Алгоритм проведення відновлювальних*** (постізоляційних, реінтеграційних) ***заходів***, заходів з адаптації, підтримки (супроводу) осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Його вже підготовлено для затвердження зацікавленими керівниками центральних органів виконавчої влади;

Також Департамент гуманітарного забезпечення разом з ЗСУ забезпечував виконання цього ***Алгоритму щодо військовослужбовців повернутих з полону***. На першому етапі у ЗСУ був створений підрозділ з відновлення особового складу, бо треба було діяти без зволікань.

Зараз ми працюємо над наступним етапом створення ***Центру повернення та відновлення особового складу*** при Міноборони, який повинен буде закривати повний цикл заходів щодо осіб повернутих з полону і супроводжувати протягом 10 років, як того вимагають міжнародні стандарти.

5. Психологічна підтримка

за напрямком психологічної підтримки військовослужбовців:

1. Ми ***організовуємо декомпресію*** бійців, які знаходяться на передньому краї, організовуємо зустрічі з родинами. Так, нажаль нам не вдається охопити всіх, хто потребує цієї підтримки, але ми постійно нарощували наші спроможності за допомогою партнерів та Мін.соц.політики. В цьому процесі є нюанси – заходи безпеки. Ми не можемо збирати в одному місці великі групи військових. Тому це точкова кропітка робота з малими групами.

2. Нами розроблено ***проект міжвідомчого наказу*** “Про впровадження пілотного проекту програми соціальної підтримки та психологічної допомоги військовослужбовців та членів їхніх сімей” (№ 26521/з від 19.09.2023).

3. Зараз ми активно **працюємо над проектом** Міноборони та Генштабу - створенням цілісної багаторівневої ***Системи психологічного відновлення військовослужбовців та членів їх сімей*** “PSYCHOLOGICAL RECOVERY OF PERSONNEL” (PRP),

яка передбачає розвиток власної інфраструктури

– створення 6 ***Центрів відновлення ментального здоров’я*** (один з яких заходів реінтеграції звільнених з умов примусової ізоляції), із рівномірним розгалуженням по території України та для потреб всіх Сил оборони України. Робимо ми

це **у рамках реалізації ініціативи першої леді України Олени Зеленської щодо створення Всеукраїнської програми ментального здоров’я**.

4. Разом з ЗСУ ми **заповнили майже всі вакансій психологів** у бригадах та організували перепідготовку цивільних психологів для роботи з військовими.

5. За координації віце-прем’єр-міністра Ірини ***Верещук***, під час проведення нею робочої групи в КМУ, був напрацьований і зараз ми його реалізовуємо – ***запозичення досвіду патронатної служби Азова щодо супроводу поранених до ЗСУ***.

6. Найважливіше!

Для підтримання особового складу у бойовій готовності до успішного виконання завдань за призначенням **практично завершено** роботу над **реформою системи морально-психологічного забезпечення** (МПЗ).

— Департамент брав участь у розробці ***Дорожньої карти*** по реформуванню системи морально-психологічного забезпечення ЗСУ, тривалість експерименту передбачена до 01.03.2024.

Ми невпинно наближаємось до стандартів НАТО і Департамент **зараз доопрацьовує фінальні пропозиції реформи** що надійшли від ЗСУ.

Реформа передбачає

— ліквідацію вертикалі заступників командирів (командувачів) з МПЗ з передаванням функцій командирам, психологам та підрозділам стратегічних комунікацій.

7. Міноборони регулярно проводить детальний аналіз наявних ресурсів, можливостей психологів ЗСУ та встановлює проблемні питання над якими потім спільно із ЗСУ працює.

8. Департаментом гуманітарного забезпечення надано пропозиції до КМУ у пакет проектних пропозицій для НАТО щодо ***посилення спроможностей України у розбудові системи сервісів допомоги захисникам та захисницям*** (концепція) REHABILITATION & REINTEGRATION, а також неурядовій організації Великобританії, 14.09.2023 – до Посла Держави Ізраїль в Україні (обладнання для Центрів відновлення ментального здоров'я та навчальні курси для психологів).

9. Департамент опрацював ***Дорожню карту*** із впровадження у підрозділах ЗСУ позаштатних психологів за принципом "рівний-рівному", для надання психологічної допомоги на І рівні протягом перших 72 год після впливу психотравмуючих чинників. Станом на зараз триває реалізація заходів за розпорядженням Головнокомандувача.

Далі вам буде здаватись, що багато нудного офіційного тексту, але то все нормативна робота Департаменту без якої психологічна підтримка та відновлення в ЗСУ «не поїде».

6. Психічне здоров'я

Тож, на виконання резолюцій Прем'єр-Міністра України за результатами засідання Міжвідомчої координаційної ради з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, нами опрацьовано:

1) - **вимоги** до ***Центрів відновлення ментального здоров'я***. До 02.10.2023 узагальнюються пропозиції від ЦОВВ та органів місцевого самоврядування;

2) - типове ***Положення Центрів ментального здоров'я***, розрахунок потреб коштів на забезпечення їх функціонування;

3) - типові програми відновлення військовослужбовців та членів їх сімей (у рамках пілотного проекту із Мінсоцполітики).

4) - пропозиції до Координаційного центру з психічного здоров'я при КМУ щодо оновлення "Пріоритетних багатосекторальних заходів з психічного здоров'я та підтримки в Україні під час та після війни: оперативна дорожня карта" щодо посилення позицій:

5) - Взаємодії із психологічними службами закладів освіти з питань отримання психологічної інформації на призовників (на етапі їх соціалізації до трудової діяльності);

6) - Розробки ***програмного продукту для військових психологів***;

7) - ***Впровадження*** професійної психологічної підтримки військових психологів (супервізії та інтервізії у межах гарнізонів);

8) - ***Координації дій психологів*** складових сектору безпеки та оборони під час спільного виконання завдань служби (у межах ОТУ, гарнізонів);

9) - Проведення ***спільних заходів*** із відновлення військовослужбовців та членів їх сімей (перезавантаження, декомпресії, реінтеграції), а також навчальних проектів.

Крім того,

— ***Департамент забезпечує проведення щорічних творчо-мистецьких конкурсів на військову тематику***.

Зокрема,

— Конкурс на премію імені Богдана Хмельницького за краще висвітлення військової тематики у творах літератури та мистецтва (щорічно присуджується грошова премія у п’яти творчих номінаціях) та

— Конкурс на краще знання української мови імені Петра Яцика серед курсантів та слухачів військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та ліцеїстів військових ліцеїв;

Також Департамент організував виступи Національного президентського оркестру Міноборони за кордоном (Німеччина, Польща, Данія, США) та проведення ним гастрольних турів містами України (Одеса, Івано-Франківськ, Львів, Дніпро, Обухів, Канів, Черкаси, Сміла) та проведення концертів у місцях відновлення боєздатності.

За цей рік проведено чисельні благодійні акції на підтримку бойового духу військовослужбовців у військових частинах та лікувальних закладах.

7. Ґендерні питання

Нагадаю, що Ціль партнерства НАТО G0013 “Гендерні перспективи” виконується в рамках партнерства Україна – НАТО.

Департамент забезпечує її виконання в МОУ та в ЗСУ.

Ціль спрямована на **посилення гендерного чиннику** в діяльності Збройних Сил України, а також в роботі національних контингентів та персоналу в операціях і місіях під проводом НАТО;

За напрямком реалізації гендерної політики в Міноборони створено ***інституційний механізм впровадження політики рівних прав та можливостей*** жінок і чоловіків у Збройних Силах України, запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі.

Також, ми розробили відомчий ***План заходів*** з реалізації в Міністерстві оборони України ***Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 "Жінки, мир, безпека"*** на період до 2025 року;

В МОУ та ЗСУ створено ***мережу радників з гендерних питань***.

— Загальна чисельність – 80 осіб, у тому числі 74 – на громадських засадах, 6 – на штатних посадах.

Департаментом розроблено проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання реагування, запобігання та протидії проявам дискримінації та сексуальних домагань серед військовослужбовців" (реєстраційний № 5485 від 13.05.2021). Здійснюється його супровід у Верховній Раді України.

З метою максимального використання потенціалу військовослужбовців обох статей в інтересах обороноздатності України внесено *зміни* до нормативно-правових актів, *якими забезпечено*:

1) — закріплення принципу проходження жінками військової служби на рівних засадах із чоловіками, рівний обсяг відповідальності під час проходження військової служби;

2) — доступ військовослужбовцям-жінкам до всіх військово-облікових спеціальностей і посад, у тому числі і "бойових", та військових звань;

3) — доступ до військової освіти всіх рівнів;

4) — включення гендерної складової до нормативно-правових актів та інших, що розробляються в Міноборони, у тому числі стратегічних і плануючих;

5) — врахування гендерних аспектів у системі підготовки військових кадрів та підвищення кваліфікації особового складу Збройних Сил України;

6) — впроваджено гендерний аспект у механізм проведення інспекційних заходів, планових (позапланових) перевірок питань з організації роботи у військах (силах) питання щодо забезпечення

7) — рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання дискримінації, сексуальним домаганням чи іншим актам насильства за ознакою статі;

8) — впроваджено уніфіковані підходи та індикатори планування, якими передбачена наскрізна інтеграція гендерного компонента в освітній процес, розбудова гендерно чутливої адміністративної складової та порядок оцінки його проведення;

9) — організовано системну роботу щодо розвитку потенціалу радників з гендерних питань та підвищення рівня компетентності особового складу;

10) — удосконалено систему обліку статистичних даних з розбивкою за статтю та забезпечено збір наявних даних по індикаторах, за якими здійснюється збір даних для моніторингу гендерної рівності;

11) — організовано та проведено гендерний аудит апарату Міноборони з метою оцінювання стану забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, виявлення існуючих проблем, виявлення проявів гендерної нерівності та шляхів їх усунення, а також підвищення обізнаності працівників щодо застосування комплексного гендерного підходу в їхній діяльності. За результатами якого підготовлено звіт, який розміщено на офіційному сайті Міноборони;

12) — створено мобільну групу з питань вивчення ситуації та збору даних про факти насильства за ознакою статі та сексуального насильства.

8. За напрямком забезпечення співробітництва між Міноборони та релігійними організаціями для задоволення духовно-релігійних потреб військовослужбовців:

1) — запущено ***Службу військового капеланства*** відповідно до Закону України "Про Службу військового капеланства". В нас є певні проблеми з комплектуванням капеланів. Я сподіваюсь, що у такі важкі часи для країни релігійні організації все ж таки подадуть для ЗСУ своїх представників відповідно до квот.

2) — внесені зміни до ***Положення про проходження громадянами України військової служби*** у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України від 10.12.2008 № 1153/2008;

3) — Департаментом розроблено та затверджено Міністром оборони України Положення про ***Міжконфесійну раду*** з питань військового капеланства при Міністерстві оборони України;

4) — здійснено розподіл та затверджено Міністерством оборони ***квот конфесійного представництва*** військових капеланів у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту;

5) — організовано спеціальну ***підготовку військових капеланів*** на базі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

6) — утворено та забезпечено діяльність ***Міжконфесійної ради з питань військового капеланства*** при Міністерстві оборони України, до якої входять уповноважені від 9 релігійних організацій.

9. За напрямом охорони здоров'я

— Опрацьовано та вже прийнято постанову КМУ від 23 серпня 2023 р. № 901 “Про затвердження ***Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців між закладами охорони здоров’я*** державної та комунальної власності, державними установами Національної академії медичних наук, в яких військовослужбовці перебували (перебувають) на лікуванні, військовими частинами і територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки”.

— Розроблено та видано наказ Міністерства оборони України від 28.07.2023 року № 438 “Про затвердження ***Порядку відбору біологічного матеріалу у військовослужбовців*** та його зберігання”, який зареєстровано у Міністерстві юстиції України 10 серпня 2023 року за № 1373/40429.

— Опрацьовано завдання, визначені протоколами нарад під головуванням Прем’єр-міністра України “Щодо оптимізації процесів ***військово-лікарської експертизи*** та реформування системи медико-соціальної експертизи”. **Це мається на увазі реформа ВЛК.**

— Організовано та проведено спільно з представниками Мінсоцполітики, керівництвом Громадської організації “Громадський рух “Жіноча сила України” ***заходи з психологічної підтримки військовослужбовців та членів їх сімей***.

10. Вшанування пам’яті

А ще наш Департамент гуманітарного забезпечення займається **розробкою нормативної бази щодо вшанування пам’яті загиблих героїв та меморіальною роботою**.

Зокрема, нами розроблено:

1) — проект Наказу Міністерства оборони України “Питання ***вшанування пам’яті*** захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та під час проведення міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки”

2) — **проект** постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження положення про ***Комісію з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин***”;

Взято участь у розробці:

— ***Книги пам’яті військовослужбовців*** Збройних Сил України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та під час проведення міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки (ми щороку її оновлювали до 24.02.2022);

— Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України” щодо ***військового поховального ритуалу***”;

— Закону України “Про внесення змін до Закону України “***Про поховання та похоронну справу***”.

***

До повномасштабного вторгнення саме наш Департамент забезпечував у Залі пам’яті **проведення щоденного ритуалу вшанування пам’яті захисників** України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та під час проведення міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки («Зала пам’яті» на території Міноборони, до 24.02.2022);

І важливе питання над яким зараз працює Департамент разом з Мінсоцполітики, але воно до жодної групи питань не ввійшло – це питання **спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги** через внесення змін до законодавства та участь у засіданнях профільних комітетів.

***

№ 2.500-2

Комунікаційна стратегія

Комунікаційна стратегія — одна з методик роботи рекламних агентств для вирішення бізнес-завдань замовника.

1. Історія

У 1965 році Стенлі Політ [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.] прийшов до розуміння того, що використання маркетингової аналітики, підготовленої сторонніми фахівцями неефективно бо вони не можуть враховувати специфіку процесів виробництв творчих рішень і закупа рекламного інвентарю — пропоновані ними висновки, були просто незастосовні в діяльності рекламного агентства. Для того, що б аналітика могла приводити до рекламних рішень, а не просто бути мертвим вантажем даних, фахівець з аналізу результатів досліджень, повинен знаходитись в штаті агентства. Відкривши в 1968 році, власне агентство BMP (нині Adam & Eve DDB) Політ [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.] реалізував свою ідею нової рекламної спеціальності. Досвід Політа описаний в книзі Pollitt on Planning. У тому ж 1968 році, подібна посаду з'являється і в агентстві JWT (саме це агентство стало прообразом еталонної структури «Стерлінг Купер» з серіалу «Божевільні»). Досвід, Стівена Кінга (творця стратегічного планування у JWT), описаний в книзі: A Master Class in Brand Planning.

В Австралії ідея професії комунікаційного стратега народилася на стороні клієнта. Девід Брент, старший науковий співробітник концерну Unilever, перейшовши працювати в агентство побачив ту ж саму проблему, що й Політ [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.] — дослідження споживачів, ефективно використовуються при розробках продуктів, просто не можуть бути застосовані в розробці рекламних кампаній в тому ж форматі — для планування комунікацій, необхідно як мінімум перероблення матеріалів і доведення висновків до застосовних в рекламних процесах рішень. З 1966 року, комунікаційне планування з'явилося і в Австралії. Історія появи докладніше описана в книзі: How to Plan Advertising. [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.]

2. Загальні відомості

Традиційно діяльність рекламних агентств ділиться на три напрямки:

1) ***клієнтський сервіс*** - управління реалізованими проектами відповідно до завдань і очікуваннями клієнта, а також юридичними зобов'язаннями перед ним,

2) ***закуп рекламного інвентарю*** - придбання часу, місця, контактів, дій у тих чи інших власників комунікаційних майданчиків,

3) ***розробка змістовної частини*** - спектр творчої та проектної діяльності, пов'язаний зі створенням текстових, графічних, звукових, відео, матеріальних, інтерактивних рекламно-інформаційного матеріалів, а також проведенням подій.

При цьому в діяльності традиційних агентств не враховувалися інтереси, думки та поведінку кінцевого споживача рекламної продукції — розміщення та контент відповідали лише вимогам замовника, тобто агентство виконувало

роль виконавця плану маркетингових комунікацій. Але бо для більшості клієнтів розробка плану зовнішніх маркетингових комунікацій не є основною діяльністю, і до того ж вимагає витрат на розробку методик,[1]:проведення досліджень і фахівців — у 80-і роки 20-го століття, багато агентств США вирішили пропонувати та дану послугу, зібравши необхідну інфраструктуру у своїх компаніях.

У 90-і роки, комунікаційне планування стало однією з основних напрямків діяльності рекламних агентств.[1]:

Завдання комунікаційного планування

> — підготовка, як **генерального плану** маркетингових комунікацій, так і **окремих проектів** відповідно до завдань клієнта і повсякденною реальністю кінцевого споживача. Фахівців з комунікаційного планування часто називають «лівою стороною творчого мозку».

Функцією ***комунікаційного планера*** є підготовка для творчого колективу, концептуальних основ отриманих на основі аналізу повсякденності споживачів, а не властивих індустрії тенденцій (як наприклад це нерідко відбувається в дизайні, де візуальне втілення найчастіше залежить від найбільш популярного в даний період тренду — логотип компанії відразу говорить фахівцеві про рік його розробки).

Концептуальними засадами може є споживча правда про цілі, мотиви та бар'єри використання об'єкта реклами й розуміння нереалізованих замовників комунікаційних потреб аудиторії, реалізація яких в рекламі може посилити продукт, надавши йому додаткові властивості та атрибути сприйняття.

Саме на ***концептуальній платформі***, підготовленої ***комунікаційним планером***, народжуються ідеї дозволяють домогтися видатних результатів.

> — ***Комунікаційні планери*** (іноді ще їх називають комунікаційні стратегії, стратегічні планери, креативні стратеги), використовують у своїй діяльності кількісні і якісні ***дослідження***, а також прийняті маркетингової індустрії ***методи моделювання*** поведінки та уявлень споживачів.

Результати досліджень стратегів

> 1) — резюмуються і передаються творчому підрозділу та відділу закупівлі медіаінвентарю у вигляді ***креативного брифу*** (комунікаційного брифу), а
>
> 2) — клієнту у вигляді ***презентації концептуальної платформи*** (або як складова частина презентації концепції рекламної кампанії).

Комунікаційні планери не тільки займаються

1) — аналізом наявних ***маркетингових даних*** (чинні дослідження клієнта, відкриті дослідження індустрії, публічні звіти акціонерних товариств і громадських організацій, дані надані компаніями, що спеціалізуються на маркетингових дослідженнях), проведенням ***досліджень*** (опитування, інтерв'ю, спостереження, фокус групи, стратегічні семінари, моніторинг публікацій в соціальних мережах та ЗМІ, аналіз даних інтернет-статистики), але і разом з ***клієнтськими менеджерами***

2) — несуть відповідальність за весь процес реалізації проекту — від моменту перепродажу послуг агентства, до оцінки та захисту результатів кампанії. Таким чином комунікаційний стратег є частиною клієнтського сервісу, представляючи в ньому інтереси кінцевого споживача реклами. [2][3][4].

3. Комунікаційний та стратегічний планер

«***Комунікаційний стратег*** [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.] — це член команди агентства, який вміє переробляти інтуїтивний досвід і результати досліджень споживача в ***рекламні завдання і рішення***». — Стенлі Політ [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.].

"***Стратегічні планери*** переводять ***маркетингову стратегію*** в ***план рекламної комунікації***. Вони представляють споживачів, не соромлячись відстоювати їх точку зору і надихати команду агентства правдою їх повсякденному житті ". — Фортіні ***Кемпбелл***.

Планувальники дізнаються, що рухає споживачами, надихаючи творчу команду на вирішення життєвих ситуацій конкретних людей, а не формування безпідставних закликів до дії та сліпого роздратування аудиторії недоречними образами.

Реклама може бути створена і без комунікаційної стратегії, але тоді реклама не матиме опори на повсякденність людини, що дозволяє будь-яких ідей органічно вбудовуватися в єдиний сюжет життя споживача.

Планувальники забезпечують коридор рішень, враховуючи не тільки реальність споживачів, але і потреби замовника реклами.

Саме визначення ***концептуальної платформи***, дозволяє гарантувати, що повідомлення будуть спрямовані саме на розв'язання проблем, а не тільки творчих амбіцій рекламників.[5][6]

За Фортіні-Кемпбелл, існує п'ять основних напрямків роботи бренд-стратега:

1. Визначення завдання комунікації

2. Підготовка творчого брифу, для утримання рішення

3. Коригування творчих рішень, за коштом критики з боку споживача

4. Захист проекту перед клієнтом агентства

5. Оцінка результатів кампанії

Кандидат на посаду стратега повинен розбиратися в маркетингових дослідженнях і рекламні можливості, але при цьому вміти ефективно взаємодіяти з командою агентства і представниками клієнта. Він повинен відчувати пристрасть, і до аналітики, і до творчості, і до бізнес-результатів.[5]

Стратег — посередник між бізнесом і творчістю. У зв'язку з клієнтським сервісом він з'ясовує завдання бізнесу, а у зв'язку з творчими фахівцями він відкриває шлях їх вирішення, через створення смислів, необхідних споживачеві.

4. Процес планування

Безпосередня структура роботи варіюється від агентства до агентства і від одного стратега до іншого. Типовий процес починається з вивчення вставних даних та чинних досліджень. Потім комунікаційний планер проводить додаткові дослідження дозволяють відкрити нові аспекти споживання. Після готується концептуальна платформа (творчий бриф, технічне завдання) для творчого відділу. Активно беручи участь в розробці ідеї, стратег проводить його захист, а після невпинно стежить за результатами її втілення і пропонує коригування початкового плану.

Необхідність впровадження в процес розробки реклами «адвоката споживача» приймається як агентствами так і замовниками.

***Стенлі Політ*, виділяє наступні три елементи процесу *планування комунікації*:**[6]

1) Зосередженість на кінцевому ефекті реклами — зміни споживчої поведінки. Без цього елемента рекламні проекти йдуть або в максимізацію прибутку для агентства, або в реалізацію творчих амбіцій.

2) Відсутність у стратегічного планера прямого впливу на творчий процес. Стратег вільний у своїх пошуках, але творчий відділ він може лише переконати або надихнути, але не вказувати. Творчому директору стратег такий же внутрішній замовник, як і фахівець клієнтського сервісу.

3) Зміна загальної структури роботи агентства. Привнесення кінцевого споживача в процес розробки рекламних рішень, вимагає не тільки

впровадження нової посади в клієнтський сервіс, але більш серйозної зміни роботи агентства — від продажу, до реалізації проекту.

5. Ключові переваги

Комунікаційна стратегія дозволяє враховувати більш широкий контекст застосування реклами, дозволяючи інакше планувати її розробку та оцінку.

Реклама вже давно стала неодмінною частиною сучасної культури та економіки, а **поява планування дозволило домогтися наступних змін в рекламному ринку:**

1) Комунікаційна стратегія дозволяє враховувати у виробництві реклами інтереси всіх трьох сторін — клієнта агентства, споживача реклами, медіа-середовища.

2) Комунікаційна стратегія привела до нових відкриттів в розумінні процесу прийняття рішення про покупку і функціонуванні реклам.

3) Комунікаційна стратегія, допомогла розвитку самого ринку реклами — рекламу легше продати, якщо розумієш як вона працює.

4) Стимулювало зростання якості творчих рішень.

***

Посилання

1) Account Planning program at the prestigious [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.] Miami Ad School
2) Pick of the Litter Account Planning Awards — Includes a library of winning account planning case studies
3) The Account Planning Group UK (APG) [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.]
4) The Anatomy of Account Planning — A paper looking at the craft, its history, practice and future [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.]
5) The Origin of the Agency Planning Role in [Архівовано 25 Березня 2022 у Wayback Machine.] Australia
6) BMP DDB
7) BMP at the Ad Age Encyclopedia [Архівовано 16 Травня 2019 у Wayback Machine.]
8) BMP at The History of Advertising Trust Archived February 5, 2013, at the Wayback Machine
9) Account Planning is the key to winning the new-business pitch. (Pitching is a «team sport» that requires all of the departments of an agency to work together.)
10) Продукти компанії «A/P/M/I Маркетинг» [Архівовано 11 Березня 2019 у Wayback Machine.].
11) Рекламна кампанія
12) Account planning is new name for research, qualitative or otherwise. (Research is only one of the tools that account planners use to discover insightful information.)

Примітки

1. Приклад методик Kantar Group.

2. American Psychological Asso (APA): media. (n.d.). Online Etymology Dictionary. Retrieved February 24, 2008, from Dictionary.com website: http://dictionary.reference.com/browse/media [Архівовано 7 Березня 2016 у Wayback Machine.]
3. Chicago Manual Style (CMS): media. Dictionary.com. Online Etymology Dictionary. Douglas Harper, Historian. http://dictionary.reference.com/browse/media [Архівовано 7 Березня 2016 у Wayback Machine.] (accessed: February 24, 2008)
4. Modern Language Association (MLA): «media.» Online Etymology Dictionary. Douglas Harper, Historian. 24 Feb. 2008. Dictionary.com http://dictionary.reference.com/browse/media [Архівовано 7 Березня 2016 у Wayback Machine.].
5. APG Group, 2001
6. Steel, 1998

***

№ 2.500-3

Що таке комунікаційна стратегія та як її побудувати?

Одним із найважливіших факторів успіху для будь-якого бізнесу є ефективна та своєчасна *комунікація* з клієнтами. Компанії та бренди повинні вміти привертати увагу своєї цільової аудиторії, переконувати купити їхній товар чи послугу та вибудовувати з нею взаємовигідні довгострокові відносини.

Зміст

1. Комунікаційна стратегія — що це і навіщо вона потрібна?
2. Із чого складається комунікаційна стратегія?
3. Види комунікаційних моделей
4. Етапи розробки комунікаційної стратегії
5. Поширені помилки під час підготовки КС
Висновок

***

Успішна взаємодія з ЦА вимагає заздалегідь підготовленого плану, який називається комунікаційною чи комунікативною стратегією. У нашій новій статті ми розповімо про визначення комунікаційної стратегії, її цілі та завдання, кому і навіщо вона потрібна. Також ми розповімо про те, які елементи вона включає і які види стратегій існують, а ще про етапи їх розробки та напрямки комунікацій. Нарешті, ви дізнаєтеся про поширені помилки цього процесу і як їх уникнути.

1. Комунікаційна стратегія – що це і навіщо вона потрібна?

Комунікаційна стратегія — це комплекс заходів, спрямованих на формування попиту та просування бренду через спілкування та взаємодію з цільовою аудиторією. Ефективність маркетингової політики компанії залежить від її системності, домогтися якої дозволяють заходи комплексного стратегічного планування.

Це означає, що для результативного маркетингу брендам недостатньо лише запускати розрізнені рекламні кампанії і готувати окремі акції в онлайні або офлайні. Натомість дуже важливо задіяти комплексний підхід до взаємодії з клієнтами, результатом якого стане підготовка комунікативної стратегії.

Що стосується цілей та завдань даного заходу, то серед них можна виділити такі:

1) Підвищити впізнаваність бренду та інформувати цільову аудиторію про його продукти.

2) Сформувати лояльне ставлення до бренду та нейтралізувати негатив.

3) Допомогти потенційним клієнтам вирішити їхні проблеми, надавши оптимальне рішення у вигляді товарів чи послуг бренду.

4) Скоригувати образ бренду, зробивши його більш зрозумілим та привабливим для різних груп ЦА.

Крім цього, кожен із напрямів стратегії містить конкретні комунікаційні завдання, про які ми розповімо далі за текстом.

2. Із чого складається комунікаційна стратегія?

Як правило, сучасна стратегія комунікацій включає три основні напрями:

1) маркетинговий, 2) креативний (творчий) і 3) медійний.

Далі ми докладно опишемо кожен з них.

1) Маркетинговий блок

Опрацювання маркетингового напрямку є першим етапом створення комунікаційної стратегії бренду. Він починається з вивчення цільової аудиторії (шляхом проведення опитувань, інтерв'ю, анкетувань тощо) та закінчується розробкою УТП. За результатами першого етапу представники бренду вивчають свою цільову аудиторію, дізнаються про її вподобання та формують список переваг продукту.

Маркетинговий блок комунікаційної стратегії включає такий перелік завдань:

1) Подання аудиторії конкретних переваг бренду та його продукту.
2) Розробка унікальної торгової пропозиції (УТП).
3) Відсторонення від конкурентів — виявлення способів виділитися на їх тлі і привернути увагу ЦА.
4) Заходи стимулювання лояльності клієнтів до бренду.

Таким чином, маркетинговий напрямок допомагає сформувати образ бренду, підвищити його впізнаваність серед цільової аудиторії, показати ключові переваги та відмінності від конкурентів, а також зробити клієнтів більш лояльними.

2) Креативний блок

Творчий напрямок дозволяє опрацювати образ бренду у всіх деталях та закласти основу для ефективної комунікації між компанією та її потенційними/діючими клієнтами. Головною метою креативного блоку є створення оригінальної ідеї, яка була б зрозуміла цільовій аудиторії та викликала б у неї довіру.

Щодо основних завдань даного етапу, то вони такі:

1) Створення елементів візуального образу бренду, зокрема фірмового стилю, брендбука, дизайну сайту/мобільного додатку тощо.
2) Опрацювання раціональних та емоційних компонентів бренду.
3) Підготовка комунікаційних меседжів для різних сегментів цільової аудиторії, а також всіх каналів і етапів просування, що використовуються.

Креативний блок закриває завдання візуалізації образу бренду, створеного в ході попереднього етапу. Також він відповідає за розробку контенту повідомлень для всіх актуальних сегментів ЦА та різних каналів/етапів комунікаційної кампанії – це весь комплекс заходів зі спілкування та взаємодії між брендом та його клієнтами.

3) Медійний блок

Після підготовки концепцій з маркетингового та творчого напрямків необхідно продумати комунікаційні стратегії для медійного блоку.

Під час цього етапу маркетологи підбирають найперспективніші канали просування:

1) — контекстну рекламу, кампанії у соціальних мережах, SEO тощо.

Також медійний напрямок відповідає за вибір найефективніших засобів комунікації між компанією та її клієнтами:

2) — email/SMS-розсилки, месенджери, онлайн-чати, пуш-повідомлення тощо.

Таким чином, виконання завдань медійного блоку дозволяє донести до аудиторії меседжі переваги продукту через вибрані канали. Крім того, з їх допомогою маркетологи можуть сформувати імідж бренду, а також отримати та обробити зворотний зв'язок.

3. Види комунікаційних моделей

Якщо коротко, то ***комунікаційна модель*** (КМ) є практичним інструментом реалізації ***комунікаційної стратегії*** (КС).

Вона відображає процеси передачі та/або обміну інформацією між усіма учасниками процесу комунікації: у нашому випадку між брендом та його аудиторією.

Серед найпоширеніших у наші дні комунікативних моделей виділяють такі:

1) AIDA. Напевно, найвідоміша модель, що широко використовується в маркетингу та рекламі. Вона надає покроковий сценарій для залучення клієнта та стимулювання його до покупки продукту, що складається з 4-х етапів: A (attention, увага), I (interest, інтерес), D (desire, бажання), A (action, дія). Модель AIDA стала основою класичної воронки продажів. Існує і розширена версія цієї КМ, яка називається AIDCA з додатковим етапом (confidence, довіра).

2) ACCA. Ще одна комунікаційна модель, розроблена на основі AIDA. Вона має майже аналогічну послідовність дій, але з трохи зміненими етапами: A (attention, увага), C (comprehension, розуміння), C (conviction, переконання), A (action, дію).

3) AIMDA. Інша вдосконалена AIDA-модель має таку структуру: A (attention, увага), I (interest, інтерес), M (motive, мотив), D (desire, бажання), A (activity, активність).

4) 4A. Даний формат моделі комунікацій складається з 4-х етапів, кожен з яких позначає передбачувану реакцію клієнта на відправлені йому меседжі: A (awareness, обізнаність), A (attitude, ставлення), A (action, дія), A (again action, повторна дія).

5) 4P. Відповідно до наступної КМ, ефективна комунікація між брендом та його цільовою аудиторією повинна включати 4 елементи: P (picture, візуальний образ), P (promise, обіцянка), P (prove, підтвердження), P (push, поштовх/стимул).

6) DIBABA. Також варто відзначити і докладнішу комунікаційну модель, що містить цілих шість компонентів. Втім, вона теж побудована на базі все тієї ж КМ AIDA, але має розширену структуру етапів: D (desire, бажання), I (identification, ідентифікація потреб), B (bamp, стимулювання до ухвалення рішення про покупку), A (reAction, відстеження реакції), B (buy, заклик до купівлі), A (atmosphere, створення сприятливої для купівлі атмосфери).

4. Етапи розробки комунікаційної стратегії

Вирізняють кілька основних етапів розробки КС:

> **1) аналіз, 2) позиціонування, 3) вибір каналів взаємодії та 4) медіапланування.**

Давайте докладніше розглянемо кожен із них.

1) Аналіз

Попередній збір та обробка даних аналітики є одним із ключових етапів, без якого не обходиться жоден приклад комунікаційної стратегії. Грамотна оцінка позицій компанії та її продукту на ринку, поряд з іншими критеріями (сильні та слабкі сторони, конкурентне середовище), дозволяє підібрати найефективніші інструменти комунікації та канали взаємодії з аудиторією.

Для підготовки комплексної аналітики будуть корисні такі заходи, як:

1) Аналіз позицій компанії на ринку, виконаний з урахуванням даних із кількох джерел. Сюди відносяться як внутрішні документи (звіти про продаж тощо), так і аналітика зі сторонніх незалежних джерел (наприклад, результати зовнішнього аудиту).

2) Інтерв'ю з керівництвом та особами, що приймають рішення, з метою отримання інформації про досягнення та перспективи компанії, її поточне становище тощо. Зіставлення отриманих відомостей із даними внутрішньої та зовнішньої аналітики.

3) SWOT-аналіз для виявлення сильних та слабких сторін компанії та її продукту порівняно з конкурентами, а також визначення зовнішніх можливостей та загроз.

4) PESTEL-аналіз — більш докладна та розгорнута оцінка факторів зовнішнього середовища, описаних у SWOT-аналізі. Усі подані тут фактори розподіляються на 6 категорій: політичні, економічні, соціально-культурні, технологічні, екологічні, законодавчі.

5) Аналіз медіа-присутності, в якому фіксуються всі згадки бренду та його продуктів у соціальних медіа, ЗМІ та інших медіа-джерелах за певний період часу (наприклад, за рік). При цьому потрібно врахувати такі критерії, як кількість публікацій, рівень майданчиків, охоплення, тональність тощо.

Результатом обробки всіх даних є так звана “аналітична записка”. У ній описується загальна картина стану справ компанії на підставі виконаних досліджень, а також прописуються цілі комунікаційної стратегії бренду. Про поширені цілі КС ми розповіли у першому розділі цієї статті.

2) Позиціювання

Наступним ключовим етапом є розробка позиціонування бренду — образу компанії в очах її цільової аудиторії. Правильно проведене позиціонування стане основою комунікативної стратегії, допоможе ефективно залучити нових клієнтів та відсторонитися від конкурентів.

Для досягнення бажаного результату на цьому етапі необхідно виконати такі завдання:

1) Створити портрет ідеального покупця, визначивши його демографічні та соціальні характеристики, географічне розташування, рід діяльності, захоплення, цінності, проблеми, біль, мотивацію (емоційна чи раціональна) та інші важливі чинники.

2) Сегментувати клієнтську базу, розподіливши всіх клієнтів на певні категорії: наприклад, за статтю, віком, місцем проживання, рівнем доходу і т.д. Для більш швидкої та зручної сегментації можна використовувати критерії з ідеального портрета покупця.

3) Вибрати відповідні канали взаємодії з аудиторією та підготувати меседжі для ЦА, орієнтуючись на обрану комунікаційну модель чи моделі (AIDA, ACCA, 4A тощо). Якщо бренд має кілька цільових аудиторій, то для кожної з них потрібно продумати окремі КМ і меседжі. Наприклад, для чоловічої аудиторії будувати їх з урахуванням раціонального підходу, а жіночої — з урахуванням емоційного. У всіх випадках важливо, щоб ці повідомлення були зрозумілі, добре запам'ятовувалися та викликали відгук.

4) Побудувати карту шляху покупця (Customer Journey Map) для кожного сегмента цільової аудиторії. У цьому документі необхідно візуалізувати всі етапи взаємодії клієнта з брендом та його продуктом: від знайомства до покупок.

5) Побудувати матрицю PESO, детально розписавши і згрупувавши всі канали просування за такими категоріями: Paid (платні), Earned (зароблені), Shared (соціальні), Owned (власні). Як і у випадку з CJM, PESO потрібно будувати для кожного сегменту ЦА.

6) Розробити контент-політику. Ще один важливий елемент позиціонування передбачає вибір параметрів комунікаційних повідомлень. До них відносяться допустимі формати, частота відправлення меседжів, Tone of Voice (голос бренду) тощо.

Після виконання всіх комунікаційних завдань на цьому етапі фахівці переходять до складання підсумкового документа під назвою концепція позиціонування. Усі подальші заходи щодо підготовки та впровадження комунікаційної стратегії бренду мають проводитися відповідно до прийнятої концепції.

3) Вибір каналів взаємодії та медіапланування

Заключний етап підготовки КС стосується безпосередньо практичних інструментів та технічних деталей, до яких належить:

1) Підбір оптимальних каналів взаємодії з клієнтами, які б забезпечили максимальне охоплення аудиторії у поєднанні з високою швидкістю доставки меседжів та прийнятним обсягом витрат на проведення кампаній.

2) Розробка календарного медіаплану, де потрібно прописати інформацію про всі заплановані та виконані медіа-активності, вказавши основні дані щодо кожної з них: формат, ЦА, майданчик, цілі, результати тощо.

3) Розробка контент-плану, де публікується докладний перелік текстів, зображень, відео та інших матеріалів, які будуть використовуватись у комунікативних повідомленнях.

4) Розробка системи оцінки ефективності, що дозволяє оперативно збирати зворотний зв'язок, відстежувати та контролювати результати реалізації комунікаційної стратегії, а також грамотно її коригувати за потреби.

5) Розрахунок бюджету, який може проводитися за однією або декількома популярними методиками: фіксований бюджет, розрахунок бюджету за цілями, за залишком або відсотком від збуту.

5. Поширені помилки під час підготовки КС

1) Неякісний або обмежений аналіз даних (наприклад, через неправильно підібрані інструменти аналітики або неповний збір інформації. Результатом цієї помилки може стати неправильний вибір каналів та методів впровадження комунікаційної стратегії.

2) Відсутність точного опису поставлених цілей та запланованих термінів їх виконання. Через цю помилку у бренду можуть виникнути труднощі з оцінкою ефективності комунікаційної стратегії.

3) Відсутність чіткого медіаплану, через що буде складно вибудовувати стабільні комунікації з аудиторією у довгостроковій перспективі, а також своєчасно коригувати позиціонування за змін на ринку.

4) Неправильно визначена цільова аудиторія — це досить поширена і серйозна помилка, через яку комунікаційні меседжі, що відправляються брендом, не знаходять відгук у клієнтів і, відповідно, не приносять результатів.

5) Неправильно підібрані канали просування — ця помилка є логічним продовженням попередньої, через неї компанії часто зливають свої рекламні бюджети марно.

Висновок

Комунікаційна стратегія – це комплекс заходів, покликаний упорядкувати всі формати та етапи взаємодії брендів із їхніми клієнтами. З її допомогою компанії можуть підвищити впізнаваність, зміцнити лояльність та ефективніше просувати свої продукти серед цільової аудиторії.

КС складається з трьох ***основних блоків***:

— маркетингового, креативного та медійного, кожен із них включає певний набір завдань.

Розробка комунікативної стратегії виконується у ***кілька етапів***, спочатку йде аналіз, потім позиціонування, а фінальним етапом є вибір каналів взаємодії та медіапланування.

Неправильний аналіз даних, відсутність конкретних цілей, термінів та медіаплану, а також неправильно визначені канали просування та ЦА є тими основними помилками, які можуть значно знизити ефективність комунікаційної стратегії.

***

№ 2.501-1

Ілларіон Павлюк про «Армію ТБ»: У нас недостатня кількість груп, які працюють у зоні бойових дій

2024-03-18

Наталія Данькова

Керівник управління преси та інформації Міноборони, очільник «Армії ТБ» — про реформу каналу, проблему з кадрами та складні теми для комунікації.

Центральна телерадіостудія Міністерства оборони запустила «Армію ТБ» у 2023 році. На початку 2024 року канал перейшов у державний мультиплекс МХ-7 на підставі тимчасового дозволу. Спершу канал отримав ліцензію на мовлення, але був змушений від неї відмовитись, оскільки закон «Про медіа» дозволяє медіа Міноборони працювати лише «на підставі дозволу на тимчасове мовлення». Очолив канал медіаменеджер і військовий Ілларіон Павлюк, який зараз керує ***управлінням преси та інформації Міноборони.***

Під час засідання Нацради, на якому «Армія ТБ» отримала ліцензію, Ілларіон Павлюк розповідав, що

> **— новий канал має «розвіяти туман війни». Контент вироблятимуть медійники, які служать у ЗСУ. Формат каналу він схарактеризував як «discovery military».**

«Детектор медіа» поспілкувався з Ілларіоном Павлюком про запуск і плани «Армії ТБ», про комунікацію мобілізації з суспільством і реорганізацію роботи військового телебачення.

***

— Ілларіоне, коли почалася повномасштабна війна, ви пішли на фронт. У яких військах ви були та що спонукало вас повернутись у професію?

— Я не повернувся у професію та досі є військовим. Нещодавно було рівно два роки відтоді, як я пішов із дому в Івано-Франківську та поїхав у Київ. Бо тоді здавалося, що ми всі будемо брати участь у вуличних боях за столицю. Однак цього не сталося.

Моя мотивація була простою: потрібно було всім у будь-який спосіб долучатися до захисту країни.

Зараз такого загального розуміння бракує.

А натомість є ілюзія, що все зроблять міфічні «котики ЗСУ».

Ми як комунікаційники Міноборони намагаємося пояснювати громадянам, які ще не у війську, те, що кожен із нас — це ЗСУ.

Однак **не всі ще зрозуміли це і доєдналися до нас**.

Два роки тому для мене це не було питанням. Я їхав захищати Київ. По приїзді доєднався до спільноти людей ДФТГ (добровольче формування територіальної громади. — «ДМ»). Разом із побратимами, з якими у 2015 році ми служили в одному батальйоні, ми шукали себе в розвідувальних задачах під час наступу на Київ. Тому що ми розвідники за своєю підготовкою та своїм бойовим досвідом.

— Далі ви також служили в розвідці?

— Так. Я мобілізувався в один із підрозділів Головного управління розвідки. Це безпосередньо прифронтова розвідка. Коли мене доєднали до підрозділу — за кілька днів ми їхали на Харківщину. Так смішно згадувати ті наші прагнення скоріше стати на службу. Бо ночами, патрулюючи Київ, ми відчували, що не на своєму місці, й найдужче боялися, що не встигнемо повоювати й москаля переможуть без нас.

— Як у вашому житті з'явилась «Армія ТБ»? Як ви до неї долучилися?

— Наприкінці 2022 року мій підрозділ поїхав на відновлення, я опинився в Києві та служив у штабі. Тоді я прийшов у Міністерство оборони **прочитати семінар щодо комунікацій**. Заступниця міністра оборони Ганна ***Маляр*** запропонувала мені взятися за **реорганізацію «Військового телебачення»**. Центральна студія Міністерства оборони існувала, але вона **потребувала інших показників**, динаміки роботи, продукту.

— Про канал «Армія ТБ» співробітники військового телебачення мріяли ще з 2014 року, однак не було на це волі. До того ж є питання появи ще

одного державного каналу, що суперечить тенденціям роздержавлення. Як цю ідею вдалося пролобіювати?

— Міністерство оборони звернулося до мене з проханням очолити цей проєкт. Я не займався лобіюванням цієї ідеї.

— Чи ви вагалися, перш ніж узятися за цей проєкт?

— Вагався. Тому що **на фронті мій вплив дуже зрозумілий**. Він не дуже великий, але дуже зрозумілий. При цьому я усвідомлював, що можу мати більший вплив, ніж я маю як стрілець чи заступник командира. Але також я знав, що робота над запуском «Армії ТБ» буде складнішою. Хоч тоді не уявляв, наскільки. Звісно, тут немає мін і можна сказати з великою ймовірністю, що ти доживеш до завтра. Бо коли на фронті ти збираєшся на бойовий вихід, то не знаєш, чи передзвониш дружині зранку. Але на фронті є бойова задача — і ми її виконуємо.

А **у сфері управління все дуже складно**.Тому я вагався.

Коли ми лише **підходили до питання**, як запускати канал, стало зрозуміло, що потрібно створити окремий ***підрозділ***.

> ***Ідея*** була в тому, щоб **зібрати професіоналів із медійним досвідом, які є у Збройних силах**. Бо вони переважно виконують не медійні задачі.

— Вас не бентежило, що це державний канал? Державний канал — досить складна історія, де є тісна взаємодія з владою. Як ви бачите його роботу — лише під час війни чи ні? Я питаю, тому що важливо, чи можете ви давати на цьому каналі критику, розслідування про корупцію?

— Ви формулюєте питання, бо думаєте, що я працюю на каналі в реальності цивільного життя. Мовляв, чому ти, Ілларіоне, не пішов на цивільний канал працювати топменеджером?

Але я військови й мені запропонували зайнятися стратегічними комунікаціями конкретно в напрямку, який цілеспрямовано працюватиме на те, щоб посилити нас у боротьбі з ворогом.

Я вважаю, що

> нам бракує результативних зусиль, щоб протистояти йому в цій боротьбі та тримати потрібний рівень розуміння війни у суспільстві.

Я виходжу з цього. І нам це потрібно саме під час війни.

— Саме канал потрібен для внутрішньої аудиторії, щоб протистояти пропаганді?

— Звичайно.

Наше завдання — зробити більше контенту про військо з театру бойових дій. І не лише звідти.

Нам потрібно більше **контенту, який знімав би завісу з невідомого**.

Бо

> основні страхи людей, яких закликають мобілізуватися, формуються саме на страху невідомого.
>
> Вони не знають, що і як відбуватиметься.
>
> Вони думають, що мобілізація — це окоп у найгарячішому місці бойових дій.

Але у війську багато різних посад і позицій. Так само безпосередньо в бойових бригадах триває життя. І ми хочемо його показати, щоб люди зрозуміли, що таке служба у війську.

— Чому саме канал, адже можна було робити окремі програми для різних каналів і для Суспільного? Хочу зрозуміти потребу окремого державного каналу.

— А що вас бентежить?

— Наявність ще одного державного каналу у країні, яка провела реформу роздержавлення. Адже будь-який державний канал дає можливість владі за потреби використовувати цей канал для внутрішніх потреб. І я запитую про ваше бачення.

— Ви думаєте, що Суспільне було готове віддати канал?

— Ви б могли робити проєкти для різних каналів (зокрема й для Суспільного)…

— Це рішення не мого рівня.

Я мислю таким чином:

> **нам потрібно створити майданчик для власного виробництва у великій кількості того контенту, який роблять у бойових бригадах, щоб він показувався не лише у телеграм-каналах і на ютубі.**
>
> **Також нам потрібен майданчик для багатьох наших партнерів. І нам потрібно це все поєднати на одній платформі, яка стане популярною для глядачів.**

— Які завдання поставили перед вами та які ви ставите перед собою?

— Я тільки що відповів. Там було рівно про це.

— Але мене цікавлять конкретні речі.

— Я відповів на це запитання, можу знову повторити про **необхідність зняти завісу невідомого**.

— Я питаю трошки про інше. У вас може бути завдання розширити покриття, виробити таку-то кількість програм тощо.

— Ми зараз виробляємо дві години власного контенту.

Решта — партнерський.

Незабаром ми запускаємо ще один проєкт, хронометражем одна година. **У нас є плани створювати шість годин власного контенту.**

Але **для цього нам потрібно залучити ще більше людей**. Ми знайшли ще не всіх спеціалістів. У нас недостатня кількість груп, які працюють у зоні бойових дій. Нам потрібні групи, щоб забезпечити ротації, бо військові не можуть постійно працювати тільки на передньому краї. Це збільшує ризики.

Тому **моя задача — збільшувати кількість власного продукту шляхом збільшення кількості груп військових репортерів**.

Але про точну кількість годин власного виробництва на рік я не думаю, що коректно говорити. Ми військове медіа і не маємо розкривати свої плани.

— У Нацраді ви представили багато проєктів. Однак зараз вам вдалося запустити не всі. Чи змінилось у вас бачення та чи плануєте ви їх надалі запускати?

— Ми й надалі віримо в цей формат і плануємо запускати всі згадані проєкти.

Можливо, якісь із них втратять актуальність і трансформуються у щось інше. Але ми хочемо розвивати напрямок, який ми ***жартома називаємо*** ***Discovery Military***.

Хочемо **більше розповідати про те, як виглядає служба у війську**.

Тому єдине, що за великим рахунком потрібно, — це люди. Їх потрібно шукати й шукати. Ми дуже довго запускались, і для тих, хто готовий був до нас долучитись у травні, у вересні ця пропозиція вже стала неактуальною.

— Ви згадали про партнерські проєкти. Хто з продакшенів виробляє для вас контент?

— Не для нас. Ми співпрацюємо з виробниками, щоб показувати їхній контент.

— З ким?

— Я не готовий усіх перераховувати.

— Ви згадували про команду. Щодо цього питання є критика про те, як відбулася ця реорганізація. Це і «Військове телебачення», і «Армія ФМ», «Армія інформ» тощо. Розкажіть, як пройшла ця реорганізація та що сталося?

— «Армія інформ» та «Армія ФМ» не мають стосунку до «Армії ТБ».

— Це зрозуміло. Але реформа стосувалась усіх?

— Це різні процеси. **У нас не було однієї реформи. Відбувалися різні процеси.**

У Центральну телерадіостудію ми прийшли й з усіма познайомилися. Далі ми почали проводити професійні тренінги для репортерів, які там працювали, намагалися змінювати задачі, оцінювати матеріали, давати рекомендації. Після цього ми запропонували всім охочим військовослужбовцям доєднатися до нас. Для цього потрібно пройти співбесіду на відповідну посаду.

— По суті була проведена реорганізація, ви всіх звільнили й набирали нову команду? Чи все було якось інакше?

— Звідки ви взяли, що всі були звільнені? Ви знаєте, що зі Збройних сил не можна звільнити? Звідки у вас це взялося?

— Поясніть, будь ласка. Бо ви розказали, що проводили співбесіди.

— Ви кажете «звільнені», але зі Збройних сил не можна звільнити. Ми всім запропонували доєднатися до нової команди. Дехто погодився, дехто не схотів. І вже ті, які не погодилися, шукали для себе нове місце для переведення, декому пропонували такі місця.

— Розкажіть, яка частина людей у вас працювала, яка погодилася лишитись, а яка пішла.

— Погодились і підійшли на репортерські посади меншість. Якщо ми можемо розголошувати інформацію про кількість співробітників, то можемо підготувати довідку.

Про яку критику ви говорите?

— Вона була щодо реорганізації, у соцмережах, і її переповідали колишні співробітники.

— Що писали?

— Критику викликало інтерв'ю, тобто скорше не інтерв'ю, а виступ на заході Veteran Hub Шарлотти *Хмельницької*, яка займалася кадрами,

стосовно професійного рівня команди, бо не вся команда була готова переформатовуватись і з ними довелося попрощатися.

— Шарлотта не могла говорити про «Армію ТБ», вона могла говорити про «Армію інформ».

— Вона говорила, що команда оновилася майже повністю й у медіа прийшли професіонали. Ці речі викликали критику. І я хотіла спитати, чи поділяєте ви цю думку?

— Яку?

— Дослівно: *«Команда оновилася майже повністю, і в медіа прийшли професіонали»*. Чи поділяєте ви думку про те, що люди з попередньої команди були недостатньо професійними, щоб залишитися в оновленому форматі «Армії ТБ»?

— Дуже важка та невдячна справа — давати оцінку команді. Бо **команду неможливо узагальнено оцінити**. Всі люди дуже різні.

У попередній команді були люди, яких я дуже хотів забрати, але вони не погодилися, бо мали кращі пропозиції, були ті, кого я не хотів, і вони не погодилися лишитись. І були ті, які одразу сказали, що не хочуть співпраці, бо їм не подобаються наші підходи.

> Також **були** ті, хто хотів залишитись, але, на нашу думку, **не відповідав посаді**.
>
> **Не було жодної людини, яка б не мала можливості** доєднатися до нової команди.

Співбесіду проводили зі всіма. До співробітників були чіткі вимоги кількісних показників. Наприклад, нам потрібно запустити виїзну студію, зробити таку-то кількість контенту, вийти на такі-то цифри. Кожен прийняв своє рішення.

— Ви сказали, що серед колишньої команди були люди, щодо яких ви б хотіли, щоб вони залишилися. Я дивилася проєкти команди, і, наприклад, «Рекрут.ua», на мою думку, — хороший проєкт. Тому я і запитую, чому ці люди не залишилися. Відповідно, критика стосується того, що якщо прийшли професіонали, то, значить, попередні не були такими.

— Ви не зачитали цитату про те, що всі попередні були непрофесіоналами.

— Ще раз зачитую: *«Кадрові військові медіахолдингу опиралися реформуванню та навчанню. І в результаті команда оновилась майже повністю, і в медіа прийшли професіонали»*. Саме ці слова викликають критику.

— Але ви ці слова вже протрактували й хочете, щоб я коментував ваше трактування. Я не буду цього робити.

— Є стара команда, яка думає, що їх ганять. Я лише хочу зрозуміти вашу думку щодо старої команди. Це все.

— Це різні люди. Ви хочете по прізвищах? Не штовхайте мене на узагальнення. Повторюю, що не хочу давати оцінку команді. Це неможливо.

Так, до нас прийшли професіонали. Бо на цьому побудований підхід пошуку людей у команду. Саме це і сказала Шарлотта.

Чи були кадрові військові, які опиралися змінам? Так, на жаль.

Чи були ті, хто не опирався? Також були.

Ми готові були працювати з усіма без винятку. Є таке поняття як «штатна посадова категорія». У кожної посади є категорія звання, яке відповідає цій посаді. Офіцер із нижчим званням може займати певну посаду, але офіцера з вищим званням не можна перевести на посаду, яка має нижчу категорію. Якщо в мене є керівник відділу зі званням підполковник, то я не можу йому запропонувати посаду кореспондента, де штатна посадова категорія — капітан. Може бути таке, що у відділу, який я реформую, посад не вистачить на всіх військових із високим званням? Так, може. Тому ми проводимо співбесіди й розказуємо, що саме ми можемо запропонувати.

Я спеціально **складав новий штатний розпис** так, щоб ті люди, які будуть їздити безпосередньо на лінію зіткнення, мені підійшли по конфігурації.

Ми читали тренінги, щоби всіх навчити спільних підходів і щоб усі могли працювати.

Але склалося з усіма по-різному.

Комусь було некомфортно вчитися нового, хтось був незадоволений самою пропозицією, хтось отримав кращу посаду деінде. Для когось було проблемою те, що я при званні молодший сержант (це моє звання на той момент) розповідав офіцерам, як робити медіапроєкти. Але, хочу підкреслити, не всі офіцери сказали, що їм не підходить те, що я сержант.

Важливо зрозуміти, що ми всіх не мазали однією чорною фарбою. І я, і Шарлотта говоримо про певні випадки. До того ж Шарлотта багато хорошого говорила про попередню команду, але це не потрапило в матеріал, який ви згадували. Я дуже хотів, щоб деякі люди з попередньої команди залишилися з нами.

— Але чому цього не сталося?

— У всіх різні причини. Наприклад, хтось хотів робити у війську те, у що вірить. Однак йому не підходили постійні ротації на сході. Це важко. Інший колега пішов від нас і долучився до підрозділу своєї мрії та робить класні речі.

Люди роблять свій вибір.

А над усім цим є задача запустити канал, де постійно репортери працюватимуть на лінії зіткнення і студія буде у прифронтовому місті. І ми маємо виконати цю задачу на належному рівні. **Ми хочемо бачити динаміку та цифри.**

— Яка у вас динаміка, які цифри?

— Зараз у нас зросла кількість підписників ютуб-каналу.

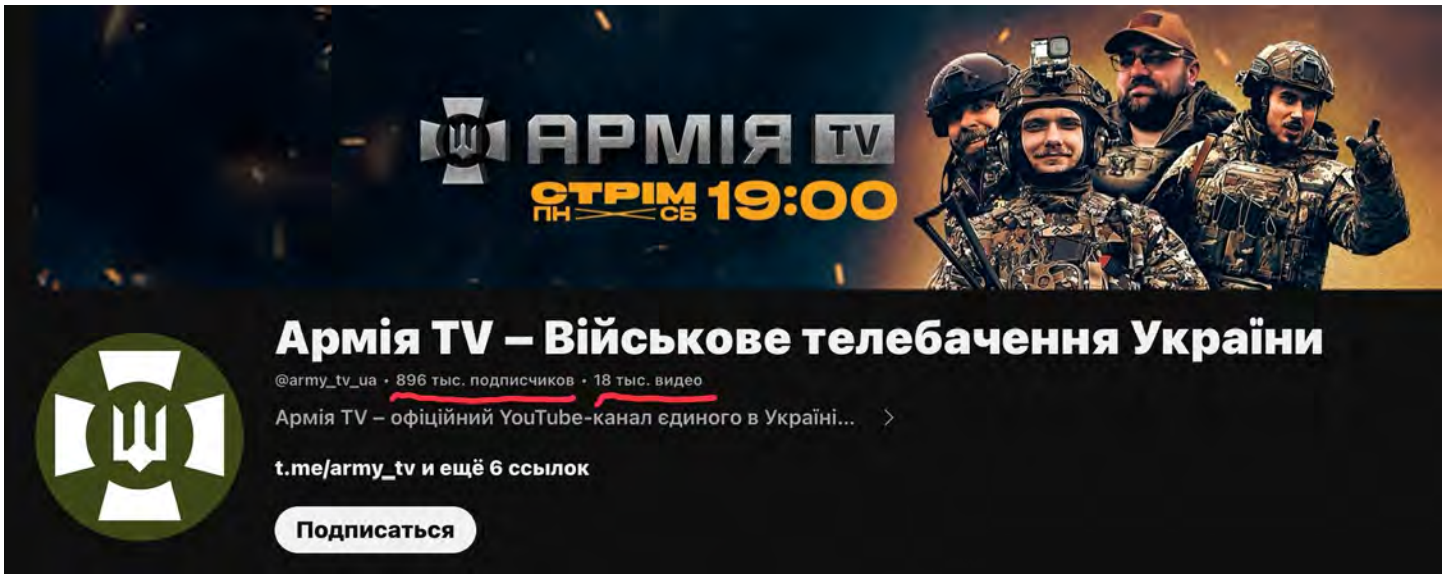

Якщо порівняти три місяці нашого мовлення з аналогічним періодом рік тому, то **зараз у нас 60 тисяч підписників, а тоді було — вісім тисяч (мається на увазі приріст підписників за три місяці**. — «ДМ»).

— У вас і до цього була велика кількість підписників — 800 тисяч.

— Але чи оцінювали кількість переглядів? Поцікавтеся, наскільки більше стали набирати переглядів відео.

— Ілларіоне, розкажіть про Шарлотту. Чому ви запросили саме її?

— Вона надзвичайно професійна людина, яка займалася трансформацією «Армії інформ». Штат видання перевищував у півтора раза кількість людей, яка працює в усьому холдингу «Української правди». Загальні показники охоплень були на рівні хороших нішевих порталів (наприклад, «Український мілітарний портал»). Але там у редакції працює в кілька десятків менше людей, ніж в «Армії інформ». Такий штат не відповідає задачам, цитованість не відповідає вимогам тощо. Тому на вимогу заступниці міністра ми проводили оцінку ефективності та писали рекомендації. І теж там дуже різні люди, їх не можна фарбувати однією фарбою. Дехто залишився з нами, і я вважаю їх крутими спеціалістами.

— Який у вас штат?

— Я не можу розголошувати, ви ж говорите про офіційні установи.

— Раніше називали.

— От розкажіть мені.

— Мені розказували, що із 40 людей залишилося п’ять.

— Про кого ви говорите?

— Про тих, хто робив телевізійні проєкти.

— Це не так.

— Які посади у вас займають військові, а які — цивільні?

— На «Армія ТБ» у нас переважно працюють військові.

Зараз у війську ми можемо знайти унікальних спеціалістів, яких у цивільний час Міністерство оборони не могло собі дозволити.

— Хто робить «Армію ТБ»? Які ключові напрямки у вашій команді, які менеджери їх контролюють?

— Євген Самойленко дуже досвідчений медіаменеджер. Ми його мобілізували. Зараз він проходить навчання. Він — один із наших ключових спеціалістів. Ви вже згадували ***Шарлотту Хмельницьку***. Вона бойова офіцерка, командувала взводом безпілотних комплексів.

Але її менеджерські якості важливіші, тому ми вмовили її піти до нас.

Підрозділ «Армії ТБ» очолив досвідчений кадровий офіцер ЗСУ, він не публічний, тому не називатиму його прізвище. Він дуже професійний, енергійний і сучасний для того, щоб керувати військовою установою. А це складніше, ніж керувати цивільним медіа.

— Кого ви ще шукаєте?

— Нам потрібні військові репортери. У першу чергу цікавлять професіонали, які вже служать у ЗСУ і, в ідеалі, мають бойовий досвід. Це наш ключовий фокус. Таких людей нам потрібно більше.

— Коли ви звертаєтеся до військових медійників, чи погоджуються вони йти на «Армію ТБ»?

— Неохоче, бо їм потрібно залишити бойовий підрозділ. Потрібно вмовляти й пояснювати, що вплив тут буде більшим. Це я назвав одну з тенденцій. Але є й інші люди, які вважають роботу в медіа більш зрозумілою для себе задачею.

Окрім військових кореспондентів, нам потрібні спеціалісти у диджитал. Наприклад, райтери.

— Це також мають бути військові чи будь-хто?

— Будь-хто у нас працювати не може. Це військовий підрозділ. До нас можна мобілізуватися. Але я всім колегам, які до мене звертаються, кажу, що ти мобілізуєшся не до мене, а у ЗСУ. Зараз ти працюєш у цьому підрозділі, але далі може бути все, що завгодно. Це такий військовий квиток до перемоги. Тому бери на себе повну відповідальність. Людину можуть перевести, підрозділ можуть переформатувати тощо. До того ж робота на «Армія ТБ» більшою мірою пов'язана з роботою в зоні бойових дій. До мене зверталося кілька людей, які хотіли і в армії рахуватись, і далі просто робити свою роботу.

— Скільки у вас студій, звідки ви мовите?

— Не можу цього розказати. У Києві у нас є студія. Але основна студія — на сході, за 15 кілометрів до лінії зіткнення.

— Хотіла запитати про цифри. Щоби зрозуміти, у скільки обходиться робота каналу. У відповіді на запит ішлося, що на роботу каналу передбачено трохи менш ніж 30 мільйонів, решта йде на зарплати. Чи вистачає цих коштів на побудову каналу?

— Варто розуміти, що зарплати — це зарплати військовослужбовцям. Держава їм сплачує зарплатню, але ми використовуємо це більш ефективно, відповідно до їхньої спеціальності. У нас є певна техніка. Я не можу сказати вам, чи достатньо нам фінансування. Але забезпечувати мовлення каналу ми можемо.

— Чи мають журналісти «Армії ТБ» статус учасника бойових дій і відповідні пільги?

— А чим вони відрізняються від інших військовослужбовців? Ви сприймаєте нас як цивільних журналістів, які знімають для Міністерства оборони. Але ми військовослужбовці й на нас розповсюджуються всі правила, обмеження, пільги, грошове забезпечення тощо, які діють у Збройних силах. Статус учасника бойових дій залежить від того, чи брала людина участь у бойових діях.

— Як ви бачите свою аудиторію? Це насамперед військові чи ширше коло глядачів?

— Якщо говорити по-чесному, то наші військовослужбовці, які беруть участь у бойових діях, постійно не сидять перед телевізором. **Для нас важливо, що нас дивляться військові.**

Але **наш ефір — це діалог із тими, хто потенційно може доєднатися до ЗСУ**. Тому я б казав, що наш ключ до успіху — саме ця аудиторія.

— Як ви плануєте комунікувати тему мобілізації, щоб вона була сприйнята тими, хто ще не доєднався до ЗСУ?

— Усі комунікації та операційні процеси мають бути спрямовані на те, щоб майбутній військовослужбовець чітко розумів свій шлях:

> що з ним буде після мобілізації, скільки часу його навчатимуть, на якому рівні він вийде з навчального центру, куди його розподілять, наскільки ефективно використають його навички тощо.

Військовослужбовець має розуміти, які в нього права, які обов'язки, як його держава захищає, як він може відстоювати свої права у війську.

Коли людина має замало інформації, з'являється страх.

Людина думає, що якщо ніколи не була стрільцем, то як служитиме у війську? І тоді з'являється міф про народжених і ненароджених для війни. Насправді для того, щоб людина була готова до бойових дій, її потрібно навчити.

— Здається, ви працювали над розробкою системи рекрутингових центрів замість військкоматів?

— Ні.

Я був *дотичний* до цього процесу лише як *комунікаційник* у контексті *побудови наративів*.

А безпосередньо реформою я не займався.

— Щодо наративів. Які зараз теми найскладніше комунікувати? Це мобілізація чи не тільки? Тому що відбувається багато подій, наприклад, зміна військового керівництва.

— Наш виклик у тому, що про наші найбільші успіхи ми не можемо повідомляти, бо це секрет.

Хороші новини зараз під грифом «таємно».

У діалозі з суспільством найскладніше те, що багато хто ставить питання «коли скінчиться війна?». Людям здається, що вона скінчиться сама по собі.

Це важко.

Звичайні демократичні механізми захисту прав і свобод громадян намагаються запитати, чи не порушують права та свободи громадянина, якому раптом дадуть повістку.

Тоді як **реальність така, що потрібно захистити суспільство й нагадати людям, що їхній обов'язок — захищати свою країну**.

Це для мене великий виклик.

Бо

> **чим більше ми фокусуємося на питаннях ухилення від служби у війську, тим стає гірше.**

А зараз потрібно доєднуватися до ЗСУ. Потрібно щось робити, щоб закінчити цю війну нашою перемогою.

***

№ 2.501-2

Ілларіон Павлюк офіційно обійняв посаду в Міністерстві оборони — очолив управління преси та інформації

2023-10-19

Він подякував новому міністру оборони за те, що той повірив у нього і його команду.

Письменник, продюсер, журналіст, офіцер ЗСУ Ілларіон Павлюк офіційно очолив Управління преси та інформації Міністерства оборони України. Він замінить на цій посаді Костянтина Журу.

Про це Павлюк повідомив у четвер, 19 жовтня.

«Приймаю нову посаду ***начальника управління преси та інформації Міністерства оборони***. Нові задачі, новий амбітний напрямок, величезна відповідальність. Дякую Міністру оборони за те, що повірив в мене й мою команду! Разом — до перемоги!» — написав він у фейсбуку.

Павлюк також розповів, що досі служив у Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України.

«Неймовірно гордий правом носити сову на шевроні, яке мав ці півтора року. Можу щиро сказати, що служити в ГУР МОУ мені пощастило. Не випало, не трапилось, а саме пощастило. Командири були справжніми лідерами та бойовими побратимами. Ціную це. Все будувалося навколо доцільності, результату та здорового глузду. Вдячний за це. Мої товариші по розвідгрупі були надійними відчайдухами з головою на плечах. Живий завдяки цьому. Дякую тим, хто забезпечував, оформлював, доставляв, висвітлював, всім тим, хто щодня працює на результат, вперто роблячи свою роботу. Вдячний за довіру, за підтримку, за людське ставлення. На війні ніколи не солодко. Але в ГУР МОУ було добре. Воєнна розвідка України — чіткий, швидкий та гнучкий механізм. Ефективний. Честь!» — додав він

Відомо, що Павлюк ще кілька місяців тому зайнявся реформуванням Військового телебачення України. У березні цього 2023 року Національна рада з питань телебачення та радіомовлення видала на 10 років супутникову ліцензію під логотипом «Армія ТБ» Центральній телерадіостудії Міністерства оборони України. Під час засідання Нацради канал представляв продюсер, медіаменеджер та журналіст Ілларіон Павлюк. Він розказав, що ідею воєнного каналу він презентував у Міністерстві оборони.

***

Як повідомлялось раніше, 18 вересня Кабінет Міністрів звільнив майже всіх заступників міністра оборони, включно із Ганною ***Маляр***, **яка на посаді заступника міністра відповідала у відомстві за інформаційний складник його діяльності. У її підпорядкуванні було три підрозділи: 1) — директорат інформаційної політики, 2) -— управління преси і 3) — департамент гуманітарного забезпечення.**

За словами ***Маляр***, під її керівництвом відбулась реформа медійних підрозділів Міноборони з урахуванням викликів воєнного стану.

***

Ілларіон Павлюк до березня 2021 був співвласником продакшн-компанії Ivory Films, що займається виробництвом різноманітного телевізійного контенту, та продюсером програми «Говорить Україна» на телеканалі «Україна».

У 2018 році написав книжку «Білий попіл» у стилі нуар. До того тривалий час працював на телеканалі «Інтер», зокрема директором студії документальних

фільмів «07 продакшн». 2010 року був продюсером департаменту документально-художніх проєктів на телеканалі «1+1», у 2011-му входив до складу журі 63-ї американської телепремії «Еммі».

Починав професійну діяльність як журналіст, кілька років працював спецкором на Близькому Сході. У 2015-му році воював на сході України у складі добровольчого батальйону.

***

№ 2.501-3

Співвласник Ivory Films Ілларіон Павлюк написав книжку

2018-03-02

Співвласник продакшн-компанії Ivory Films та продюсер програми «Говорить Україна» написав книжку «Білий попіл» у стилі нуар. Наразі видання готується до друку

Про це повідомляється на сайті «Видавництво Старого лева».

«"Білий попіл" – це надзвичайно цікавий, атмосферний та водночас динамічний трилер у стилі нуар. У ньому повно загадок, що їх до останнього кортить розкрити. І, згідно з законами жанру, найменша деталь свого часу неодмінно отримує блискавичне пояснення. Але особливість роману в тому, що кожна таємниця врешті-решт матиме не одне, а відразу два трактування – логічне і містичне.

Тому, залежно від світосприйняття читача, роман стає чи то детективним трилером, чи то містичним. А втім, саме про це і хочеться поміркувати наприкінці книжки...», – йдеться в описі книжки на сайті видавництва.

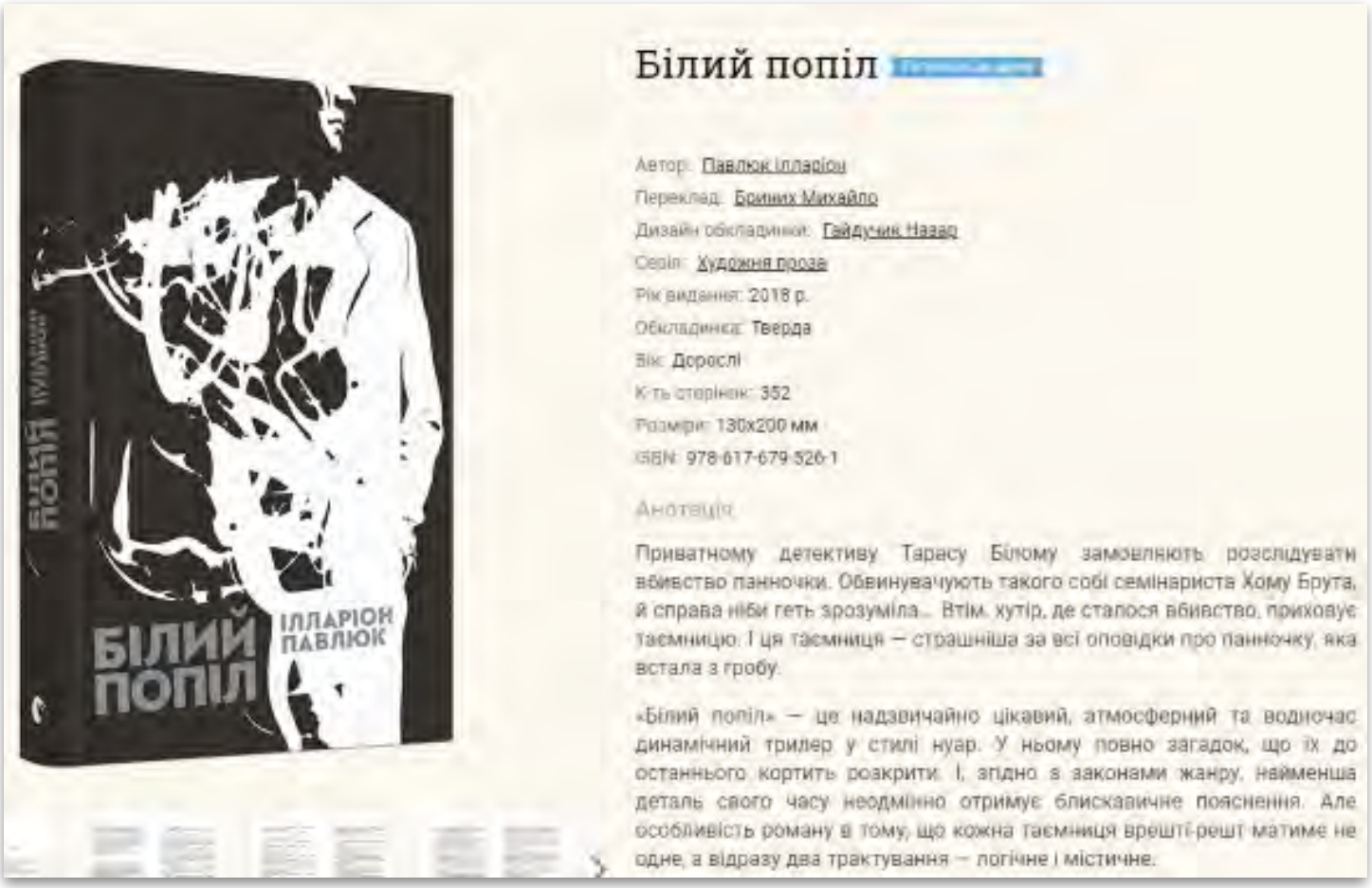

«Детектор медіа» звернувся до пана Павлюка по коментар.

Нагадаємо, Ілларіон Павлюк є співвласником продакшн-компанії Ivory Films та продюсером програми «Говорить Україна» на телеканалі «Україна» . Тривалий час працював на телеканалі «Інтер», зокрема директором студії документальних фільмів «07 продакшн». 2010 року був продюсером департаменту документально-художніх проектів на телеканалі «1+1», у 2011-му входив до складу журі 63-ї американської телепремії «Еммі».

***

№ 2.501-4

Ілларіон Павлюк: «Телевиробники не мають відповідати російській пропаганді»

2016-02-23

Олена Коркодим

Співвласник продакшн-компанії Ivory Films — про нову еру телевиробництва в Україні, вибір тем і героїв ток-шоу нашого часу

Ілларіон ***Павлюк*** — відома постать на українському телебаченні. Тривалий час працював на телеканалі «Інтер», зокрема директором студії документальних фільмів «07 продакшн». 2010 року був продюсером департаменту документально-художніх проектів на телеканалі «1+1», у 2011-му входив до складу журі 63-ї американської телепремії «Еммі», а в червні минулого року повідомив, що впродовж трьох місяців тренувався в добровільному підрозділі особливого призначення й вирушає в зону конфлікту на сході України. Був бійцем батальйону міліції «Гарпун». Повернувшись після його розформування, активно виступав із публікаціями на військову тематику.

Минулого 2022 року Ілларіон Павлюк разом із Володимиром Рибасем та Олегом Рогожею заснували продакшн ***Ivory Films***. У цю компанію вони вклали власні кошти. Раніше всі троє були засновниками The Show Time Production, що виробляв проекти для телеканалу «Україна»: ток-шоу «Говорить Україна» (2012), публіцистичну стрічку «ДНК-портрет нації» (2012) тощо.

Ivory Films, каже Ілларіон Павлюк, орієнтований уже не на потреби одного каналу, однак «Україна» лишається найбільшим замовником компанії. Для неї виробляються ток-шоу «Говорить Україна» й проект «Глядач як свідок». У планах продакшну — співпраця ще з двома загальнонаціональними

телеканалами, для яких Ivory Films пропонує зняти документальний фільм про події на сході України та ігрові телесеріали.

Команда продакшну налічує близько 100 співробітників. Серед них чимало колишніх тележурналістів, як-от Роман Недзельський, Ольга Чепель, Євген Федченко.

***

1. «Щодо жанрової специфіки ми себе нічим не обмежували»

– Ілларіоне, чому виникла потреба заснувати продакшн Ivory Films?

– Бо так цікавіше. Коли ви працюєте десь у компанії, так чи інакше виконуєте чиїсь завдання. Ви більше обмежені у власній ініціативі.

– Що визначає специфіку саме вашого продакшну?

– Якість. Ми дуже уважно ставимося до якості нашого продукту.

В нас особливий підхід до менеджменту в колективі. Через це, на нашу думку, нам вдається залучати найкращих і завдяки цьому ми можемо вдало конкурувати.

Щодо жанрової специфіки ми себе нічим не обмежували.

– Що для вас пріоритетніше — орієнтуватися на замовлення телеканалів чи пропонувати їм готовий продукт?

– Пропонувати готовий продукт цікавіше, це наша мета. Робота під замовлення завжди має більше обмежень.

Втім, в обох цих напрямках різниця лише в ризиках, які більші при власному виробництві й свободі творчості. Бо коли ви приносите продукт на канал, вам кажуть: «Але оскільки в нас така аудиторія, ось тут зробіть так. А який кастинг? А хто режисер? А давайте подумаємо — нам не дуже подобається цей актор». Тобто його все одно слід адаптувати.

– З якими фінансовими показниками ви закінчили 2015 рік і які проекти виявилися найбільш затребуваними?

– В нас усе добре. Про проекти я не хотів би говорити. Це трохи неправильно і є частиною комерційної таємниці.

2. «Мистецтво телебачення точно в тому, щоби вміти цікаво розповідати»

– Попередні документальні фільми, створені за вашої участі як автора, сценариста чи продюсера, були орієнтовані на найширшу аудиторію. Виходячи з чого ви тепер визначаєте теми?

– З досвіду, власних інтересів. Це ж робиться не заради прибутку. Це іміджева складова, яка дозволяє заявити свою позицію глядачеві і не втрачати кваліфікації.

– Чи перегукуються ці теми з тим, що хвилює авторів документального кіно, які працюють поза телебаченням?

– Які теми нині актуальні? Їх безліч, мільйон. І я би не розглядав сьогоденність як тему для документального кіно. Є маса речей, що хвилюють суспільство. Інколи до нас звертаються замовники — наприклад, телеканал «Україна» звернувся з проханням зробити фільм до річниці Чорнобиля. Ми його закінчуємо.

Фільм «Код нації» придумали, обговорюючи, що таке нація взагалі, чому відрізняється ментальність одних від інших. Запропонували телеканалу — їм сподобалося.

Що до «Звичайних зомбі», то ми роки чотири ходили з ідеєю використати здобуток найвідоміших у світі соціальних експериментів, щоби дізнатися щось про себе, про українців. І довкола подій, що відбуваються поряд, виникла ця ідея.

Насамперед потрібно розповісти, що тобі цікаво. Друге питання — як і чому ти збираєшся про це розказати. І вже потім, коли є ідея, ти починаєш думати, чи цікаво це конкретному каналу. Так виникає концепція, яку ми пропонуємо. Тобто немає вузького шаблону, це не той спосіб, у який ми працюємо.

– Чи є у вас у роботі документальний телефільм про війну на сході України?

– Є така тема в розробці.

– Чи було бажання, коли повернулися з війни, робити фільми або програми на цю тему?

– В мене було бажання якомога більше розповідати, що я був на війні. Не для того, щоби показати себе. А для того, щоб люди бачили, що на цю війну варто йти не тільки тим, хто розуміє, що їм нічого втрачати. З самого початку це був мій задум, і тому я писав про це у Фейсбуку й ходив на всі інтерв'ю, на які запрошували.

В мене не було бажання знімати про війну. Бо що б ти не робив, ти маєш робити щось потрібне і в хорошій якості. Тому ми спокійно чекали й нагоди, й

ідей. Сподіваємося, якщо втілимо документальний фільм на цю тему, він і стане результатом мого досвіду.

– Тепер навіть невеликі телеканали взялися фільмувати події на сході. Чи аналізували ви цей спектр стрічок? Які теми телеканалам до снаги охопити в першу чергу?

– Чого бракує на телеекранах — так це звичайних історій із війни. Які не мають стратегічного значення. Які не розтлумачують, хто винен у конкретному провалі чи хто герой у конкретній перемозі. Просто історій із війни — тих історій, які хлопці там розказують одне одному і які переповідають, коли повертаються.

На сході я чув багато речей, які важливі для всіх. Однак ці історії не потрапляють ані до новин, ані кудись іще. Власне, на ґрунті таких історій цього року ми хочемо створити свій документальний фільм.

– Хто саме виступить режисером?

– Ми залучили до розробки концепції дуже класного телережисера з хорошим досвідом документального виробництва. Також над ним працюватиме дуже цікавий досвідчений журналіст із величезним досвідом документального виробництва.

– Зйомки будете вести на сході України?

– По-всякому. Звісно, що й на місці подій теж.

– Виходячи з чого ви розробляєте концепцію цього фільму? Наскільки важливим тут для є рейтинг?

– Давайте замінимо слово «рейтинг» на «багато людей». Чи хочете ви зробити фільм, який буде важливий, пізнавальний, але його подивляться мало людей?

Чи хочете ви зробити фільм, який жоден глядач не додивиться до кінця і середній час перегляду якого становитиме вісім хвилин у годинному фільмі?

Я абсолютно не розумію протиставлення сенсу й рейтингу. Це абсурд.

Рейтинг — це механізм. Ви не можете спілкуватися з глядачем мовою, яка його не цікавить. Якщо ви зробили суперзбалансований фільм, який нудно дивитися, то для кого ви його зробили?

Рейтингів ігнорувати не можна. Мистецтво телебачення — в тому, щоби вміти цікаво розповідати. Зокрема, і про важливі речі: глядач — не ідіот. І думка, що крутий рейтинговий продукт — це дупа в прайм-таймі, є абсолютно помилковою й хибною. Таким чином можна завоювати кілька хвилин уваги, але втратити довіру глядача.

Я категоричний противник протиставлення боротьби за увагу глядача й того розумного, доброго, вічного, що ви хочете йому сказати.

– Чимало телефільмів критикують за те, що вони нагадують телесюжети й подають «голови» замість історій…

– Коли глядач помічає такі речі, це свідчить, що фільм йому був нецікавий. Це не значить, що не можна використовувати багато уривків інтерв'ю. Це не значить, що фільм не має бути насичений інформацією.

– Якою має бути відповідь російській пропаганді з боку виробників українського телепродукту?

– **А ми маємо відповідати російській пропаганді?**

Вони бомбують власних громадян. Хай продовжують це робити. Їхні громадяни, хто хоче, мають можливість читати український інтернет. **А хто не хоче, дивляться «Первый канал». На це ми не маємо впливати.**

Інша справа, що

завжди добре, коли влада говорить із власними громадянами.

Українській владі не завадило б частіше пояснювати свої вчинки й бути відкритішою в спілкуванні з власними громадянами.

Я не вважаю, що нам потрібно запозичувати в росіян пропагандистський досвід, бо це імперський диктаторський досвід позбавлення власних громадян розуму.

3. «Експерименти щодо серіалів можливі, якщо цей продукт можна реалізувати»

– Українські продакшни розпочинають новий етап у серіальному виробництві. Виробники проходять через певні труднощі — мовляв, почали не з початку, не було часу на підготовку, немає достатньої кількості акторів. Як ви плануєте вирішувати такі питання?

– Золотого ключика в мене теж немає. Але важливо шукати власні рішення.

Не обов'язково проводити кастинги тільки в Україні й Росії — за кордоном теж є люди, які спілкуються українською. Крім того, мій знайомий режисер вміє знаходити нікому не відомих акторів у регіональних театрах і чудово з ними працювати. Залучати непрофесійних акторів можна, хоча й не на головну роль.

– Тепер, коли українські продакшни вже не мають працювати на замовлення Росії і їм дали повну свободу, раптом почалися нарікання — мовляв, важко знімати українською, наші актори так не звикли.

– Іван Кравчишин знайшов героїв свого фільму «Політ золотої мушки» не на місяці. Було б бажання. Що-що, а акторська гра в цьому фільмі є чудовою.

А взагалі, найбільший чинник у виборі того, якою мовою зніматиметься серіал, — глядач.

– «Польоту золотої мушки» дісталося від кінокритиків, але глядачі сприймають його з захватом. Зокрема й російськомовні. Чи готові ви до таких радикальних експериментів і за яких умов?

– Так, якщо я зможу цей продукт реалізувати.

– А є канали, готові експериментувати?

– Попередньо в нас є намір із одним каналом створити україномовний серіал, тобто повністю україномовний і український концептуально. Але це вже подальші плани. Зробимо, звісно.

Не треба в цій справі квапитися й не треба нікого ні до чого примушувати. Головне — щоб було цікаво глядачу. Якщо в продукту українською високі рейтинги, будуть замовляти лише його.

– Скільки часу може знадобитися українським телепродакшнам на формування цієї індустрії?

– Я не думаю, що з цим треба буде чекати десять років, усе станеться набагато швидше.

Досвід в українських виробників є, прекрасні режисери є. Часто немає бюджетів. Це питання стабілізації економіки України загалом і телевізійного ринку зокрема.

4. «Для участі в ток-шоу ми обираємо тих, хто вміє говорити»

– Які висновки ви зробили з кількарічного виробництва ток-шоу «Говорить Україна»?

– Ми зрозуміли, що «Говорить Україна» — драма. І це дозволяє нам обирати історії, найбільш цікаві нашим глядачам. Ми навчилися глибше розкривати персонажів, героїв програми. З’явилася довіра — дуже багато людей звертаються до нас самі. Це значно полегшує процес і збільшує вибір тем.

«Говорить Україна» — дуже жива програма, де все залежить від того, що за історію ми розповідаємо і хто ці люди в студії, які вони, як із ними говорити, чи будуть вони щирими, з якою метою вони прийшли на телебачення.

Ми завжди вміли слухати людей, які до нас приходять. І, мабуть, цим і сильний проект і сам Олексій (ведучий ток-шоу «Говорить Україна» Олексій Суханов. — ДМ).

– «Глядач як свідок» — формат, за яким участь у розслідуванні беруть самі глядачі. Чи є залучені вами експерти справжніми фахівцями? Запитую про це, бо в програмі часом не вказуються їхні прізвища. До того ж, глядачі критично оцінюють фаховий рівень їхніх коментарів.

– Ну, по-перше, не може бути, що прізвище не вказано. Хіба що є якась технічна проблема з титром, який загубився. Питання щодо фаховості й шоу некоректне. Бо ви не можете привести на ток-шоу дуже фахового експерта, який є глухонімим.

– Ну є ж на телеканалі СТБ приклад психолога з сумнівним дипломом?

– Не хочу обговорювати телеканал СТБ.

Звісно, наші експерти фахові. Звісно, ми обираємо тих, хто вміє говорити. Звісно, коли людина спрощує якісь складні терміни, щоби бути зрозумілою, її легко звинуватити, що вона сказала щось неакадемічне.

Але до експертів ми в своїй програмі ставимося дуже уважно. Адже з невирішеною проблемою до нас звертаються живі люди. Ми розуміємо, що наша програма може мати вплив на людські долі. Й тому не можемо собі дозволити запросити когось, кому ми не довіряємо, але хто красиво говорить.

– Які були результати розслідувань, проведених журналістами програми?

– У нас в обох проектах — і в «Глядачі як свідку», і в «Говорить Україна» — чого тільки не було. І знаходили зниклу людину, й розкривали злочин — висновки журналістів підтверджувалися слідством. Це постійно відбувається.

Сила наших журналістів у тому, що вони не є фаховими слідчими. І вони не працюють у певних рамках, а здатні свіжим поглядом оцінити попередні висновки слідства, що часто є недбалими. А працюють вони в тому ж напрямку, що й експерти — ставлять запитання, звертають увагу на потрібних людей — з тією різницею, що не є байдужими до своєї справи.

– Чи просто знайти героя для програми «Глядач як свідок»?

– Це важка праця.

– Як ви їх переконуєте?

– А переконати, як не дивно, дуже легко, бо з перших програм глядачі стали довіряти нам. Ми відповідально ставимося до долі людини, яка до нас прийшла, й не займаємося підтасовками.

Набагато важче зуміти розповісти історію так, щоби нею перейнялися глядачі. Але в цьому вже і є мистецтво ток-шоу.

– Якою є мета, заради якої ви займаєтеся своєю роботою?

– **Робити світ кращим. Це мета, в принципі, всього мого життя**.

***

№ 2.501-5

Нацрада видала ліцензію каналу Міноборони. Ілларіон Павлюк хоче зробити з нього Discovery Military

2023-03-23

Наталія Данькова

Канал буде доступний на супутнику та у кабельних мережах.

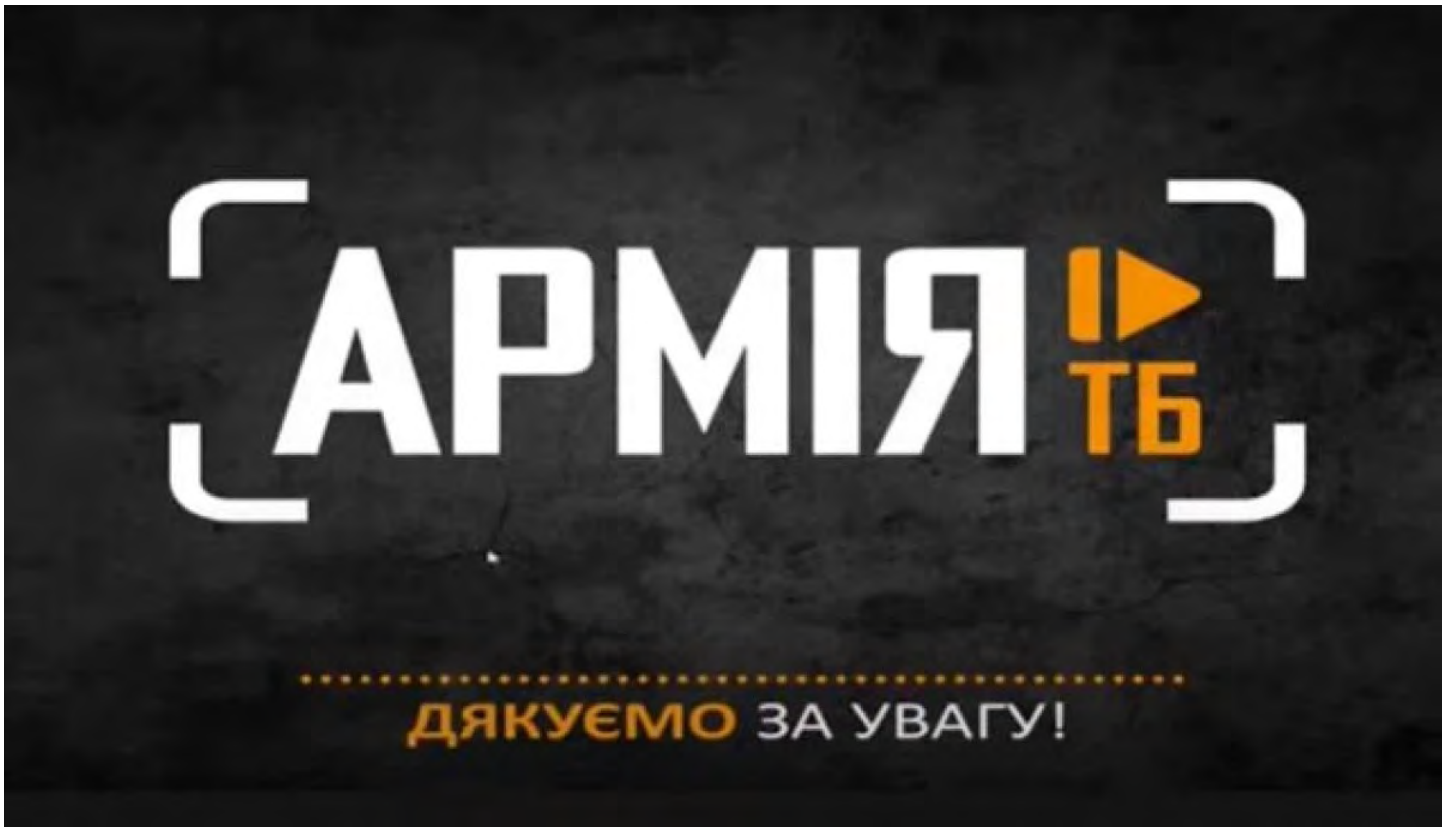

Національна рада з питань телебачення та радіомовлення видала на 10 років супутникову ліцензію під логотипом «Армія ТБ» Центральній телерадіостудії Міністерства оборони України. Таке рішення регулятор прийняв 23 березня.

Під час засідання Нацради канал представляв продюсер, медіаменеджер та журналіст Ілларіон Павлюк. Він розказав, що ідею воєнного каналу він презентував у Міністерстві оборони.

«Зараз ми спостерігаємо, як суспільство дистанціюється від війни. Часто виникає питання, коли закінчиться війна. Таким чином ми сприймаємо війну

як суб’єкт, який сам по собі колись закінчиться чи ні. Це небезпечно, бо ніби від мене як громадянина це не залежить. У суспільстві є або ейфорія ("котики-ЗСУ" все зроблять), або апатія ("війна триватиме роками"), а також страх мобілізації. Нам треба згуртуватися та закінчити війну», — сказав Ілларіон.

За його словами, новий канал має «розвіяти туман війни». Контент вироблятимуть медійники, які служать у ЗСУ: «Ми, медійники і військовослужбовці, дуже добре розуміємо, що таке безпека. Наша задача — поєднати безпеку та ефективне інформування».

Ядро каналу, як він розказав, — військовослужбовці. «Це канал для них і про них. Вони мають розуміти, що їх підтримують, їх проблеми чують, їх перемоги бачать. Але при цьому весь контент має бути зрозумілий для цивільних».

Команда новоствореного мовника, за його словами, мріє про загальну аудиторію 18+.

«Військовослужбовці та дотичні до служби у війську — суттєва аудиторія, яка не зменшиться завтра. Нас точно дивитимуться ті, хто потенційно може прийти до лав Збройних сил. Потенційна аудиторія ширша, бо ми говоритимемо про важливі речі для всіх», — каже Ілларіон.

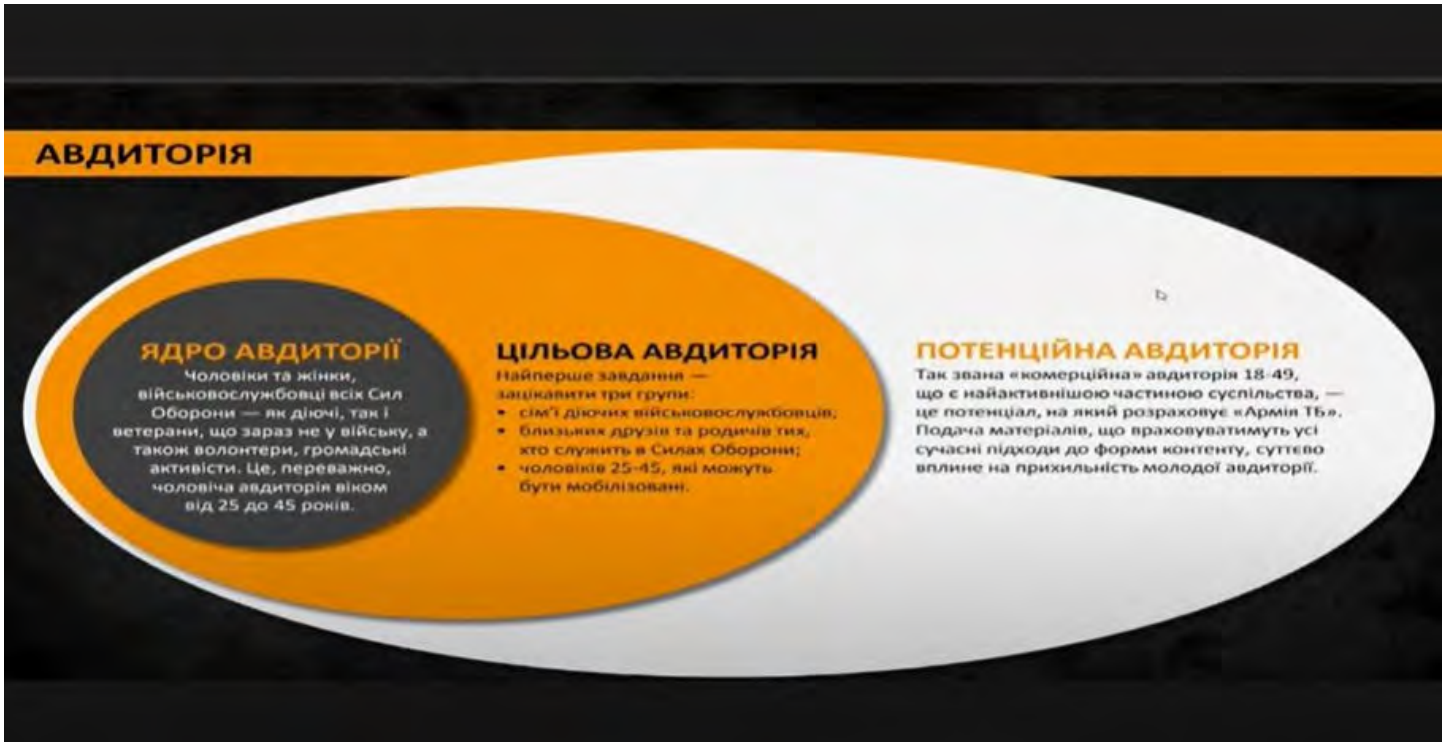

Він переконаний, що його команда може дати «більше за інших матеріалів з фронту»: «У нас є фахові репортери з досвідом зйомки бойових дій під обстрілами. Таких репортерів 40 людей». Також він додав, що «якщо у війську є режисер, який працює водієм, то він більше користі принесе, працюючи режисером». Колектив каналу на 90% скрадатиметься з військових. Сам Ілларіон є головним продюсером. Також у команді: головний редактор Євген Самойленко, бренд-менеджер Остап Малашняк, головний режисер Володимир Рибась, продюсер інформаційних програм і спеціальних проєктів Роман Вінтонів і керівниця напрямку тренінгів Інна Руденко.

Формат каналу він схарактеризував як Discovery Military. Вже розроблено 12 концепцій майбутніх проєктів.

«Ми хочемо робити сучасний формат новин зі включеннями з зони бойових дій простих військовослужбовців. Аналітика та легка щоденна подача новин.

Ми розвіюватимемо міфи, пов’язані з війною, ми говоритимемо, як живуть деокуповані міста, жартуватимемо з військовими так, як жартують вони, ми будемо розвіювати російську пропаганду. Ми хочемо говорити про ті події, які вже стали історією», — розказав Ілларіон Павлюк.

Заступник голови Нацради Олег Черниш розказав, що багато провайдерів цікавились цим каналом і хотіли взяти канал «Армія ТБ» у свої мережі: «Тобто цей канал буде доступний не лише на супутнику, а й у кабелі».

Власником каналу є Міністерство оборони. Олег Черниш назвав кінцевим бенефіціаром та контролером директора Центральної телерадіостудії Міністерства оборони України Віктора Грома.

Після цього члени Нацради проголосували за видачу ліцензії каналу «Армія ТБ». канал мовитиме 24 години на добу. Ліцензія видана на 10 років.

Нагадаємо, виконавча директорка Національної асоціації медіа Катерина М’ясникова в коментарі «Детектору медіа» сказала, що після набуття чинності нового закону «Про медіа» Міністерство оборони впродовж шести місяців повинне буде або здати ліцензію, або вийти зі складу засновників каналу. Такої ж думки й заступник директора Центру демократії та верховенства права, член робочої групи, яка працювала над законом «Про медіа», Ігор Розкладай: «Якщо вони отримають ліцензію, то за пів року виникне проблема зі структурою власності. За новим законом, вони можуть отримати хіба тимчасові дозволи». А такі дозволи надаються тільки на ефірне наземне мовлення, а не на супутник.

***

№ 2.502

Анализ «Плана для Ukraine Facility 2024-2027»

2024-03-24

Романчук

Друзья! Это квинтэссенция мировоззрения украинских и европейских чиновников. Они так думают. Они такому обучены. Они иначе не могут,

не умеют и аргументы слушать не хотят. Они – в привычной колее. От этого страна в застое и в стойле

Рекомендую всем, кто хочет понять экономическую политику нынешнего украинского Правительства, а также экономические подходы Евросоюза. Нам точно это надо?

Госплан для Украины от коалиции «Правительство – бюрократия Брюсселя»

План

В конце марта 2024г. Кабинет Министров Украины представил ***План для Ukraine Facility***. Формально это документ, который описывает, что украинское правительство будет делать с €50 млрд. финансовой помощи от Европейского Союза на 2024-2027гг. По сути дела, перед нами единый взгляд украинских и европейских полисимейкеров на экономическую политику военного времени и первого этапа после победы, если она состоится до 2028-го года.

Важно понять, как изменилась, изменилась ли вообще позиция украинской власти по экономическому развитию по сравнению с тем, что было представлено

1) — в Плане Лугано (июнь 2022),

2) — в стратегии Национального банка Украины «Фінансова фортеця України» (май 2023) и

2) — Национальной стратегии доходов до 2030 года (декабрь 2023г.).

Спойлер

– **ничего принципиально нового, конструктивного нет**.

Украинские власти упорно не хотят учиться ни на своих, ни на чужих ошибках, а европейские чиновники привыкли принимать красиво оформленные документы с часто встречающимися словами-ключами, как «инклюзивный», «зелёный, «устойчивый» или «правовой».

ЗМІСТ

АКРОНІМИ ТА АБРЕВІАТУРИ 3
СЕКЦІЯ 1 6
РОЗДІЛ 1. ПЛАН УКРАЇНИ 6
РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ ПЛАНУ 15
РОЗДІЛ 3. АРХІТЕКТУРА ІНВЕСТИЦІЙ ТА ВІДНОВЛЕННЯ 32
СЕКЦІЯ 2 45
РОЗДІЛ 1. РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ 45
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ 56
РОЗДІЛ 3. СУДОВА СИСТЕМА 72
РОЗДІЛ 4. БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ 90
РОЗДІЛ 5. ФІНАНСОВІ РИНКИ 104
РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ АКТИВАМИ 119
РОЗДІЛ 7. ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ 135
РОЗДІЛ 8. БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ 175
РОЗДІЛ 9. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА 209
РОЗДІЛ 10. ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР 221
РОЗДІЛ 11. ТРАНСПОРТ 257
РОЗДІЛ 12. АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ СЕКТОР 280
РОЗДІЛ 13. УПРАВЛІННЯ КРИТИЧНО ВАЖЛИВИМИ МАТЕРІАЛАМИ 303
РОЗДІЛ 14. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ 314
РОЗДІЛ 15. ЗЕЛЕНИЙ ПЕРЕХІД ТА ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ 334
СЕКЦІЯ 3 361
РОЗДІЛ 1. МОНІТОРИНГ І КОНТРОЛЬ У ПЛАНІ УКРАЇНИ 361
РОЗДІЛ 2. КОНСУЛЬТАЦІЇ 372

Линк

Складывается впечатление, что перед нами не полноценный взгляд ответственного Правительства на будущее своей страны, а типичная, дежурная заявка на очередной грант, только не для общественной

организации, а для страны. **Только совсем не грант, а в большей степени дорогой кредит.**

1. Расклад по €50 млрд. от Евросоюза

Перед нами совестный интеллектуальный продукт близких к власти украинских и европейских экспертов и полисимейкеров. Они так видят проблематику Украины сейчас. На основе своих теоретических и практических знаний. Проанализируем это важный документ, чтобы спрогнозировать, что будет с украинской экономикой в случае его реализации.

Складові програми Ukraine Facility

Ukraine Facility - програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу протягом 2024-2027 років.
€50 млрд буде спрямовано на фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій, а також технічну підтримку в реалізації програми.

Складова I План підтримки України € 38,27 млрд	Складова II Інвестиційний фонд €6,97 млрд	Складова III Технічна та адмін підтримка €4,76 млрд
Підтримка бюджету через позики (33 млрд євро) та гранти (5,27 млрд євро) Підтримка у вирішенні **нагальних фінансових потреб держави** для збереження макрофінансової стабільності Підтримка реформ, необхідних для вступу в ЄС та для відновлення економіки Підтримка надаватиметься **щоквартально за виконання індикаторів** Плану для Ukraine Facility Фінансування **не може використовуватися для покриття витрат на оборону** **20% грантових коштів** (1,05 млрд євро) мають бути направлені на **потреби регіонів**	**Механізм зниження ризиків, доступний для інвесторів,** залучення інвестицій у пріоритетні сектори Фінансування отримають українські компанії через ЄБРР, ЄІБ та інші міжнародні фінансові інституції Підтримка доступна для українських приватних та державних компаній	**Технічна допомога Уряду** (синхронізація законодавства з ЄС, структурні реформи) **Розбудова спроможності органів влади** на національному, регіональному та місцевому рівнях **Підтримка громадянського суспільства** **Покриття субсидій на відшкодування** відсоткових ставок за кредитами, в тому числі тими, що були отримані раніше

Презентация

План для Ukraine Facility предусматривает выделение €50 млрд.

Вот как разбивается эта сумма

Первая составляющая - поддержка бюджета через кредиты (€33 млрд.). Это 2/3 всего пакета помощи.

Второй элемент - поддержка бюджета через гранты (€5,27 млрд.). Это на четыре года. Чтобы понять ценность данного объёма помощи поставим её в контекст общих госрасходов. Эта сумма - ~5 - 5,5% совокупных госрасходов Украины в 2023г. Если же взять расходы бюджета страны на четыре года, то получается, что данная статься – это менее 1,5% бюджетных расходов за этот период. Эти деньги запланированы на финансирование текущих расходов правительства для «сохранения макроэкономической стабильности, поддержку реформ, необходимых для вступления в ЕС и восстановления экономики».

В Плане, очевидно, по требованию ЕС сказано, что данное «финансирование не может быть использовано для покрытия затрат на оборону». Зато «20% грантовых ресурсов (€1,05 млрд.) должны быть потрачены на потребности регионов. Опять же это мелочи по сравнению с потребностями регионов.

Вторая составляющая – инвестиционный фонд в объёме €6,97 млрд.

Они запланированы на финансирование механизма снижения рисков» инвестиций в «приоритетные сектора». Эти деньги получат украинские компании через ЕБРР, Европейский инвестиционный банк (ЕИБ), другие финансовые институты. Эти деньги будут доступны как частным, так и державным компаниям. Можно предположить, что эти деньги составят компенсационный, страховой фонд для тех, кто решится инвестировать в Украину. Риски будут управляться не через рыночные, а через государственные механизмы.

Третья составляющая – техническая и административная поддержка в объёме €4,76 млрд.

Эти ресурсы предполагается выделить на синхронизацию законодательств Украины и ЕС, на проведение структурных реформ, в том числе на увеличение потенциала органов власти на национальном, региональном и местном уровнях. Под эту статьи финансирования попадают также структуры гражданского общества, а также деньги на субсидии на компенсацию процентных ставок по кредитам, в том числе по ранее выданным.

Опять же этими деньгами будут управлять VIP-распорядители чужого, чтобы направить их тем, кто поддерживает их деятельность.

В целом **Программа Ukraine Facility предполагает проведение 69 реформ**.

> **Их планируют отслеживать по 135 индикаторам, среди которых 16 - инвестиционные.**

Динамики страны

> **1) — в рейтингах экономической свободы, 2) — верховенства права, 3) — защиты прав собственности или 4) — качество госуправления нет.**

Как и нет таких базовых KPI, как

> 4) — доля украинской экономики в мировой, 5) — доля украинского экспорта или 6) — объём привлечённых прямых иностранных инвестиций в мире.

2. Очередная реинкарнация государственной номенклатурной экономики

Авторы ***План для Ukraine Facility*** начинают описание ситуации в стране с прямых последствий войны.

Внутри страны ~3,7 млн. внутренних мигрантов. ~6,3 млн. украинцев (~16% населения) находятся за границей. Для ~14,6 млн. человек требуется помощь в сфере безопасности и здравоохранения. Уничтожение и повреждение инфраструктуры и недвижимости огромны. По оценке Всемирного банка только прямой ущерб на конец 2023г. составил €138,2 млрд. потребности в восстановлении страны - €440,5 млрд. В 2023г. 75% населения заявило о сокращении доходов по сравнению с довоенным периодом. Авторы Плана справедливо указывают на разбалансированность государственных финансов, сильную долговую нагрузку, инфраструктурные дизрупции и риски безопасности.

Казалось бы,

> **— такое очень серьёзное, драматическое, а в отдельных секторах катастрофическое состояние предполагает принятие экстраординарных мер, которые соответствуют положению украинской экономике.**

Однако даже духа немецкого реформатора ***Эрхарда***, автора грузинского экономического чуда ***Бендукидзе***, эстонского чуда ***Лаара***, тем более сингапурского ***Ли Кван Ю*** в Плане нет.

План для Ukraine Facility

> 1) – это не про свободно рыночные реформы, не про экономические реформы, не про раскрепощение предпринимательства и создание максимально благоприятных условия для инвестиционной, производственной активности миллионов обычных украинцев и их партнёров за рубежом.

Это документ от украинских чиновников брюссельским коллегам,

> 2) — чтобы те в рамках своих программ и планов выделили Украине символическую поддержку в рамках номенклатурно-коммерческих программ, львиная доля которых финансируется не через гранты и безвозмездную помощь, а ***через кредиты***.

Судя по тому, что

> 3) — операторами будут ***ЕБРР*** и ***Европейский инвестиционный банк***, **доступных кредитов для украинских предпринимателей точно не будет**.

Если МВФ выдаёт кредиты под 8-8,5% годовых в валюте, то европейские структуры, скорее всего, зарядят 9 -10%.

При этом они ничем не рискуют, потому что

4) — в самой программе Ukraine Facility предусмотрены деньги на покрытие убытков, если что-то случится.

План является «одним из инструментов для восстановления, реконструкции и модернизации Украины, который может параллельно ускорить путь Украины к членству в Европейском Союзе».

При помощи этого инструмента украинское Правительство (все органы власти) планируют приблизить страну «к Единому рынку за счет большего соответствия европейским ценностям и согласованию с правилами, стандартами, политиками и практиками ЕС (acquis) и последующей интеграции со странами ЕС». 45% реформ Плана нацелены на выполнение рекомендаций ЕС и МВФ. Ключевые принципы – это «восстанавливать «лучше, чем было», финансовая устойчивость, инклюзивность, прозрачность и подотчетность».

План основывается на стратегии четырёх положений:

1) «Стимулирование наивысших темпов роста тех секторов, которые наиболее способствуют экономическому росту;

2) включение наиболее актуальных сквозных сфер во весь План, представляющих общественные ценности и факторы стимулирования экономического развития и роста производительности;

3) укрепление основополагающих секторов, которые являются важными поддерживающими элементами более широкое экономическое и общественное развитие;

4) обеспечение основных ценностей и надлежащего управления, что будет способствовать реализации Плана и защиты финансовых интересов Европейского Союза».

В этих четырёх положениях выражена идеология всего Плана.

Под чьи ответы на следующие вопросы будут приняты финансовые решения?

1) ***Какие сектора*** будут давать наивысшие темпы экономического роста? В Плане они перечислены, но обоснования, расчётом, понятное дело, нет.

2) ***Какие сферы*** экономики/сектора являются наиболее актуальными и сквозными? Тут применён типичный подход «командных высот» в экономике, который применялся для бедных стран с середины XX века.

3) Какие коммерческие организации в них будут поддерживаться? Все? Только государственные? Только большие? Только украинско-иностранные? Кто это будет решать?

4) По каким критериям будет определена общественная ценность этих секторов?

5) Через какие механизмы финансирование этих самых приоритетов будет передаваться на рост производительности?

6) Какие сектора являются основополагающими?

7) Как распределение кредитов и грантов будет способствовать укреплению основных ценностей? Какие ценности имеются в виду? Мир, демократия, свобода, уравниловка, инклюзивность и устойчивое, «зелёное» развитие?

8) Какое управление, по каким критериям, по каким процедурам будет признано надлежащим?

9) Совпадают ли финансовые интересы ЕС с стратегией развития Украины? А если нет, то кто и как это будет определять, выступать арбитром?

10) Кто несёт ответственность в случае провалов больших и малых планов? Как заплатит за эти провалы? Если ЕС подписывается под таким Планом, значит ли это, что он простит долги Украине?

11) По какой цене Украине будет получать кредиты от ЕС, которые составляют 2/3 всей суммы? Сколько денег реально будет потрачено в Украине, а сколько останется в ЕС?

До войны структура украинской экономики представляла собой сочетание части постсоветского периода, перемешанные с элементами олигархических ресурсов и активов.

Т. е.

— это был такой **огосударствленный Франкенштейн, который категорически нельзя считать рыночной структурой экономики**.

Реализация Плана основано на решениях украинских и европейских VIP-распорядителей чужого.

В результате **мы получим не рыночную структуру экономики, а номенклатурно-схематозную**.

— Только выгодополучатели будут другими, но совсем не факт, что они будут работать качественнее, что получится, как гласит один из принципов Плана, ***build back better***.

Встроенный дефект Плана – это его фундаментальная ориентация на Государство, как источник ресурсов, собственник и управляющий потоками (распорядителей и потребитель чужого в одном).

В таком подходе встроен **конфликт интересов**.

Он является главным фактором деградации украинской экономики последние 32 года.

Европейская бюрократия в Брюсселе, Берлине или Париже действует лучше, чем в Киеве, но в она неким чудом не превратится в благодетельного рыночного агента, который за четыре года установит в Украине правовые, экономические институты настоящей рыночной экономики.

Суть и природа распорядителя чужого, будь он испанцем, итальянцем или греком, очень близка к сути украинского Чиновника.

План для Ukraine Facility - это огромный соблазн для VIP-распорядителей и потребителей чужого. Это высокие риски для Украины получать перезагрузку модели Олигархат/Схематоз. Build back better будет касаться тех, чьи ответы будут положены в основу реализации представленного Плана.

3. Консервация хронического отставания

Авторы Плана надеются на то, что его реализация в условиях «завершения боевых действий» и «постоянной поддержки со стороны других доноров» украинская экономика в следующем десятилетии «будет демонстрировать высокие темпы экономического роста».

Вот какие:

«По оптимистическому сценарию реальный ВВП уровня 2021 года вернется к 2028 году, а к 2033 году, благодаря структурному влиянию реформ и вкладу инвестиций, экономика может вырасти на 40% по сравнению с 2021 годом. Благодаря многогранным эффектам Плана Украина сможет достичь темпов роста, на уровне с наблюдавшимися в странах Восточной Европы на этапе подготовки к вступлению в Европейский Союз в начале 2000-х годов, и приблизиться к уровню жизни и доходам населения Европейского Союза менее чем за одно поколение».

Разберёмся с цифрами.

ВВП Украины в 2021г. был ~$200 млрд. В 2022г. из-за войны он сократился до $160,5 млрд. По оценке МВФ ВВП в 2023г. составит ~$171 млрд. За

2022-2023гг. украинское правительство получило внешней помощи на сумму ~$71 млрд. в том числе в 2023г. - $43,5 млрд., а ВВП в $-долларовом выражении вырос только на ~$10 млрд.

Получается, что при поддержке ЕС и других партнёров ВВП Украины на предстоящие четыре года должен увеличится только на $30 млрд.

В базовом сценарии Плана авторы спрогнозировали среднегодовой рост экономики в 2024-2033гг. на уровне 4% ВВП.

С таким темпами в 2033г. ВВП Украины будет ~$280 млрд. или (возьмём оптимистично население 38 млн. человек). Это ~$7300 на душу населения.

Это меньше, чем данный показатель тоталитарной Беларуси в 2023г. У Польши в 2023г. ВВП per capita ожидается на уровне $22400, у Румынии - $18400, Чехии - $30500.

При таком подходе Украина просто обречена на статус хронически бедной, зависимой от щедрости внешних партнёров страны.

Авторы Плана ставят задачу вернуть миллионы украинцев на Родину, создать для них благоприятные условия.

Однако **содержание Плана не обнадёживает, а разочаровывает.**

> -— Убеждать миллионы соотечественников возвращаться в режим существующей налоговой системы, денежно-кредитной ***олигополии***, регуляторных безумств и неформальных практик правоприменения – это гиблое дело.

Рассчитывать на то, что неким магическим образом украинские чиновники под воздействием буквы и духа Плана для Ukraine Facility 2024-2027 вдруг станут регуляторными ангелами, беспристрастными государственными мужами, честными слугами народа и справедливым и судьями – это как верить в плоскую Землю, рептилоидов и гуманизм и социальную ориентацию марксизма и лукашизма.

Вот какими видят сектора, которые «способствуют экономическому росту», авторы Плана:

> **«Пять секторов, которые имеют наибольший потенциал для ускорения экономического роста – это 1) — энергетика, 2) — сельское хозяйство, 3) — транспорт, 4) — критическое сырье (учитывая важность развития перерабатывающей промышленности) и 5) — IT».**

Перед нами типичный кейнсианский подход к экономической политике в рамках модели Государства всеобщего интервенционизма.

Это не ставка на модель предпринимательского роста и развития на фундаменте частной открытой экономики. Это чисто номенклатурный взгляд на развитие.

Ни одна развивающаяся страна в мире, которая приняла такой подход в рамках модели welfare state не стала успешной.

Это при том, что они начинали свой путь из бедности с размера Государства в экономике на уровне не более 20% ВВП (совокупные госрасходы).

Украина же сегодня — это, по сути дела, государственная экономика с вкраплениями частного сектора.

Такой подход позволяет обеспечить финансирование номенклатурных фаворитам. Да, они прекрасно заработают, но ведь нам нужно развитие всей страны, а не проекты для 1-3% населения.

Вот как прогнозирует динамику госрасходов МВФ в докладе марта 2024г.

> В 2023г. ВВП в гривнах оценивается на ₴6495 млрд, а совокупные госрасходы - ₴4865 млрд. (74,9% ВВП). В 2024г. прогноз по ВВП - ₴7238 млрд., госрасходы - ₴4732 млрд. - 65,4% ВВП, в 2025г. ВВП - ₴7946 млрд., госрасходы - ₴4925 млрд. – 62% ВВП, в 2033г. ВВП прогнозируется на уровне ₴15757 млрд., а госрасходы - ₴6880 млрд. -43,7% ВВП.

Иными словами,

> **— авторы Плана задумали вернуться довоенный размер Государства в экономике через десять лет.**

Всю эту декаду Украина будет, по сути дела, социалистической экономикой с доминированием Государства, как собственника, финансиста, менеджера и регулятора.

Нигде в Плане не указана динамика ВВП страны по годам в период 2024 – 2033гг. ни в гривнах, ни в $-долларах.

> — Эти данные есть в оценке МВФ, который, надо полагать, является центром выработки макроэкономической политики для Украины.

Отметим вот такой нюанс.

> 1) — Если ВВП Украины к 2033г. вырастет на 40% по сравнению с 2021г. он составит в долларах $280 млрд.).
>
> 2) — МВФ даёт оценку в 2033г. в гривнах ₴15757 млрд.

3) — Получается, что курс гривны в 2033г. должен быть ₴56,3/$1.

Кто поверит в то, что за десять лет гривна девальвируется к $-доллару только на 40-45%? Это в состоянии огромного долга, дефицита торгового баланса, огромного дефицита бюджета и пипеточных частных инвестиций.

То ли авторы Плана надеются на девальвацию самого $-доллара, то ли просто не утруждают себя цифрами и расчётами.

4. Диагноз: что такое План для Ukraine Facility 2024-2027

План для Ukraine Facility 2024-2027 – это не план реформ украинской экономики. Это бюрократическая записка длинной в 380 страниц.

Её главная задача – понравиться бюрократам и политикам Европейского Союза, чтобы они выделили небольшие деньги и благосклонно отнеслись к процессу вступления Украины в Европейский Союз.

Данный документ не предполагает:

1) - существенного улучшения доступа украинского бизнеса и домашних хозяйств к капиталу. Монетарная политика останется прежней, так как Нацбанк Украины нравится МВФ и ЕС. То, что он душит финансовый рынок, искажает структуру капитала и блокирует экономический рост, ни брюссельских бюрократов, ни МВФ-овских технократов, ни украинское Правительство, как видно по содержанию Плана, не беспокоит.

2) - Государство было и останется основным экономическим субъектом в стране. Богатыми и успешными будут не те, кто честно и ответственно служит Потребителю (свободный рынок), а Чиновнику (Левиафанство, государственный интервенционизм). По сути дела, принцип build back better относится к выгодополучателям модели Олигархат/Схематоз.

3) - Налоговая нагрузка, как и структура налоговой системы останется без изменений. Даже проблесков надежды на изменения в этой сфере в Плане нет.

4) - Регуляторная нагрузка, а, следовательно, число чиновников, контролёров, инспекторов самого разного толка точно не уменьшится, а, скорее всего, увеличится. Дискреция Чиновника и Правоохранителя при регулировании экономической деятельности модифицируется, преобразуется, но бизнесу от этого легче и дешевле точно не станет.

5) - Таможня брала и продолжит брать добро бизнеса. Никакого улучшения режима международной торговли не предвидится.

6) - Пожелание президента В. Зеленского - экономика Украины в 2033г. – один триллион долларов – не будет выполнено даже на треть. Украина не станет страной с лучшим инвестиционным и деловым климатом ни в Европе, ни тем

более в мире. Украина с такими темпами экономического роста и через десять лет останется самой бедной страной Европы.

7) - Предложенная модель экономического развития проигрывает по своим основным компонентам нашим конкурентам. Поэтому в свете существующих порядков в регуляторной, правовой и социальной политике реализация Плана **грозит окончательной потерей/оттоком более 5 миллионов украинцев**. В основном, это люди трудоспособного возраста, дети и предприниматели.

8) - Украина на ближайшее десятилетие, по сути дела, лишается полноценной субъектности в экономической политике. Без постоянной, очень большой поддержки иностранных партнёров на финансирование государственных расходов и обслуживания долгов она обречена на дефолт. По сути дела, План – это соглашение на внешнее управление экономикой и во многом внешней политикой страны.

***

№ 2.503

ZN,UA

КОЛОМОЙСЬКИЙ — НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЯК НІКОЛИ, НАВІТЬ ЯКЩО ВАМ ЗДАЄТЬСЯ ІНАКШЕ

2024-03-22

Юлія Самаєва Редакторка відділу економіки ZN.UA

Коломойський знов усіх перегра̀Є. Інтрига лише у тому, чи він це робить у змові з президентом або ж на зло йому?

Знаю-знаю, він замкнений у СІЗО СБУ. В одиночній камері, без мобільного, таємниця спілкування з адвокатом не гарантується, застава — два з половиною мільярди гривень, на поруки видатним медійникам не віддають, на медичні обстеження не пускають.

І ресторанне харчування, і безперешкодний доступ до телефону адвоката, і цікаві відвідувачі «в'язня совісті» лишаються за кадром, у кадрі лише знедоленість.

Саме ця картинка й потрібна Коломойському, який виходить на ендшпіль у Штатах.

На відміну від Лондона, де Приватбанк намагається стягнути з ексвласників завдані збитки, у США Ігорю ***Коломойському*** та його партнеру Геннадію ***Боголюбову*** шиють кримінал (історія давно нами описана). Насправді **розвиток саме американської сюжетної лінії цієї епопеї може стати найдраматичнішим для наших героїв**. Те, що наразі цей сюжет активно не розвивається, не означає, що про нього забули головні фігуранти.

Крім іншого, американські справи чекають завершення судових процесів в Україні й фіналізації трьох ключових аспектів у цій історії.

> Мова про конституційність націоналізації, її оскарження колишніми власниками та «позикові» процеси. З першими двома вже розібралися: конституційність доведено, останнє провадження про «скасування націоналізації» — в касації, без проведення судових засідань, без азарту. На диво, добігає кінця і «позикова» історія.

Нагадаємо її суть.

Підконтрольні Коломойському та Боголюбову підприємства на чолі з Нікопольським заводом феросплавів (НЗФ) подали численні однотипні позови

з вимогою визнати виконаними їхні кредитні зобов’язання перед Приватбанком. Буквально просили довідки про погашення кредитів.

Рис. 2.

PNC Plaza

ZN.UA

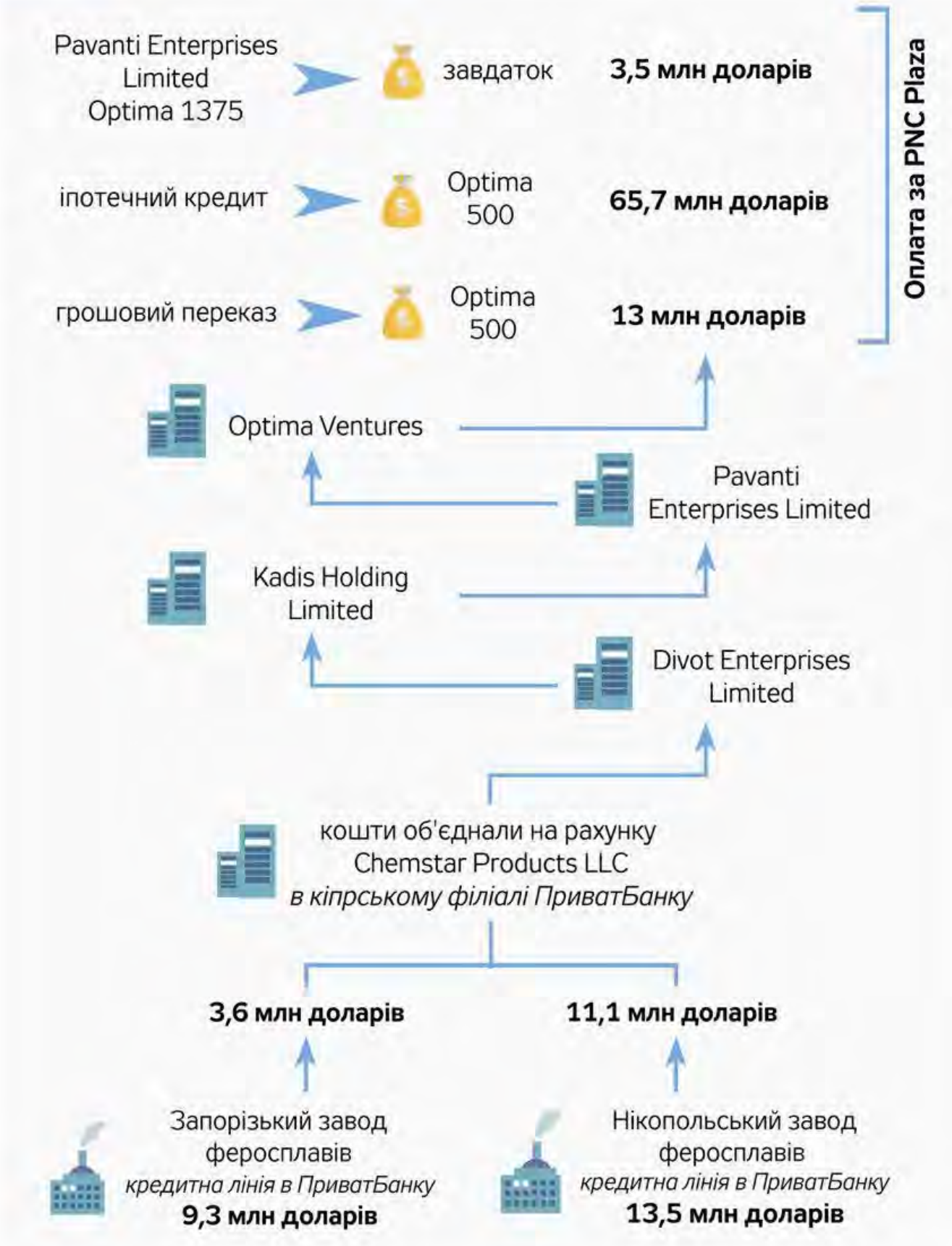

На рисунку наведено спрощений приклад того, як було організовано шахрайську схему в Приватбанку для купівлі лише одного з об'єктів нерухомості у Штатах.

> Один епізод із багатьох, адже схема існувала роками — підприємства отримували кредитні лінії, виймали з банку гроші, розщеплювали суми: щось відмивалося, щось перерозподілялося серед інших компаній групи «Приват», щось поверталось у банк.

Власне, схема так довго проіснувала завдяки тому, що попередні кредити періодично гасилися за рахунок нових позик.

Тому

> — позови НЗФ і решти подрібнили на конкретні кредитні договори, за якими найпростіше отримати рішення про те, що НЗФ справді повернув гроші банку. По суті, суду надали частинки величезного пазла, вони абсолютно неінформативні та не дають змоги оцінити всю схему шахрайства цілком.

Зате **у Високому суді Лондона, за інформацією наших джерел, здається, змогли розгледіти не маленькі шматочки, а всю схему**.

Рішення вже пишеться — до кінця весни ми точно його побачимо.

> Ой як буде неприємно, якщо воно різко контрастуватиме із «довідками» від українських суддів. Що гірше, ці «довідки» уже стали підмогою для Коломойського в його битві з правосуддям США.

Справа №910/12559/20 — фінішна пряма «позикових» історій.

У понеділок, 25 березня, слухатиметься вже апеляція банку на рішення, точніше, на «довідку», видану суддею столичного Господарського Вітою Бондарчук Нікопольському феросплавному про виконання зазначених у позові зобов'язань перед банком.

Із цікавого:

> — позивач не приховував своїх мотивів, відверто вказавши, що приводом для звернення стала оприлюднена в медіа інформація про позов банку у штаті Делавер.

Суддю це не збентежило.

> — Дякуючи саме нашій судовій системі, подібними рішеннями, мов фіговими листками, колишні власники Приватбанку принаймні спробують прикрити окремі епізоди однієї із наймасштабніших фінансових схем у світі.

Ці ж рішення можуть допомогти їм у іншому двобої з Мін’юстом США — в арбітражі про захист інвестицій.

На початку 2021-го юристи Ігоря Коломойського та Геннадія Боголюбова звернулися до Міжнародного центру врегулювання спорів (ICSID) щодо експропріації Сполученими Штатами їхніх інвестицій в американську комерційну нерухомість.

> — «Відомі магнати» (це вони себе так називають, не ми) мають намір довести, що Штати порушили положення Договору між США та Україною про взаємний захист інвестицій, конфіскувавши їхні американські активи.

До кінця 2022-го справа була ні жива, ні мертва — сторони погоджували арбітрів. Потім намагалися з’ясувати, чи взагалі цій справі місце в ICSID. Нарешті нещодавно з’явилося оновлення — всі три заперечення, наведені Мін’юстом США як відповідачем, були відхилені арбітрами, а значить, справа слухатиметься по суті (документ).

Це потенційно дає Коломойському з Боголюбовим додатковий інструмент захисту від американського правосуддя. **Той факт, що знедолений «магнат» замкнений в українському казематі, йому лише на користь.**

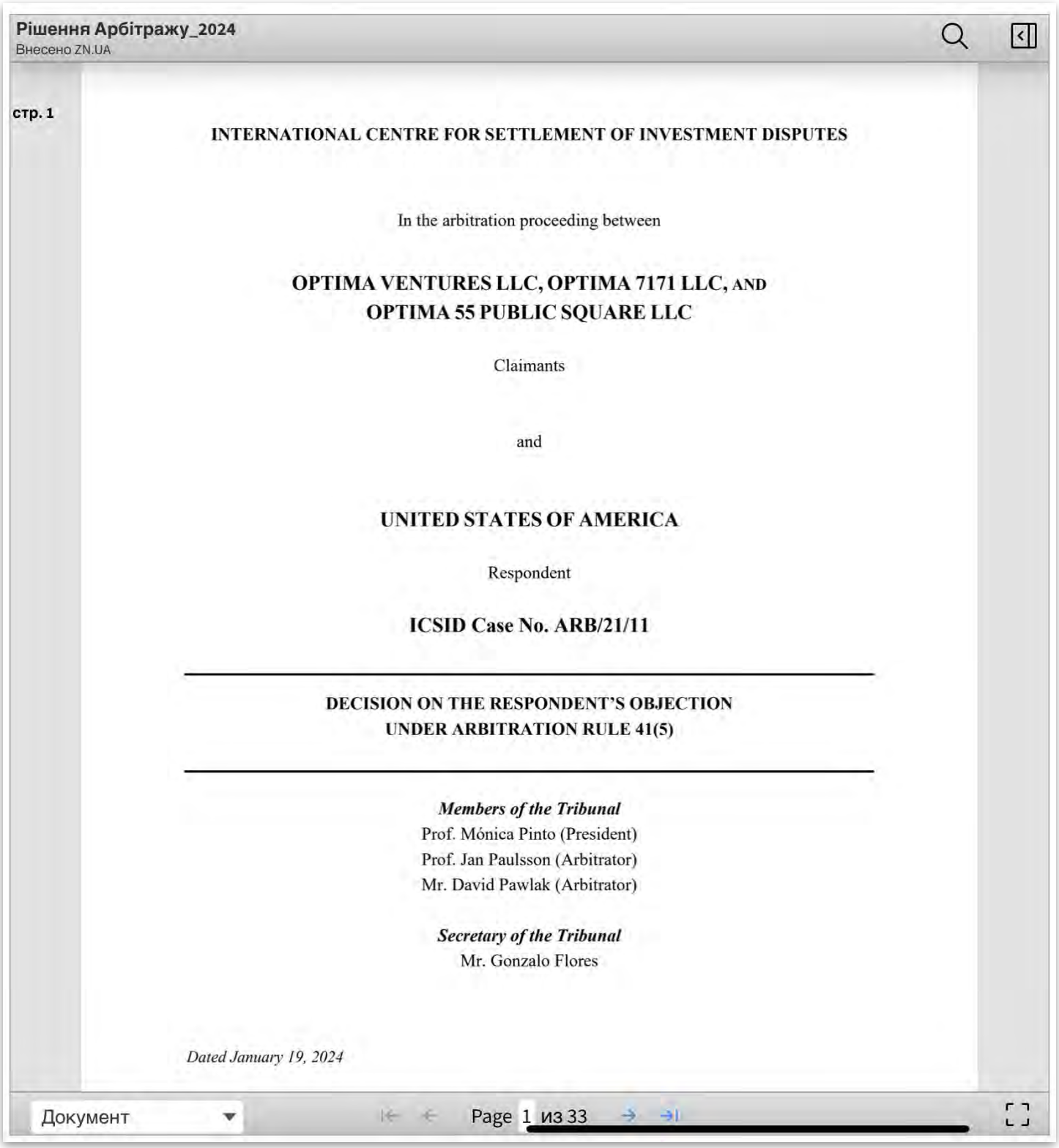

(Док)

Уявіть, що ви про Коломойського вперше чуєте, і подивіться на картинку очима арбітрів з ICSID.

Позбавлений українського громадянства підданий Ізраїлю стверджує про експропріацію його інвестицій Мін'юстом США і перевищення ним юрисдикції повноважень, бо ймовірні «злочинні дії та збитки» відбулися на території України і ще ніким не доведені. На руках у нього судові довідки про повернені банку кредити. Його захищає Авихай Мандельблит — колишній головний воєнний прокурор Ізраїлю та багаторічний юридичний радник ізраїльського уряду. Адвокат публічно (і завбачливо англійською) ділиться

розчаруванням від побаченого в Україні. Його підзахисний пів року перебуває під вартою за підозрою, але без обвинувачення «у зв'язку з відсутністю на даний час достатньої доказової бази».

Знаний юрист наголошує: тримання під вартою без обвинувачення є порушенням фундаментальних прав підзахисного.

*Що гірше — **навіть натяку на обвинувачення дійсно нема**.*

Наразі існують дві підозри від БЕБ, СБУ та Офісу генпрокурора і ще одна від НАБУ.

— Перша — де всі, крім Коломойського та голови столичної філії банку у 2013 році, не встановлені слідством особи та ще й неправильно визначено потерпілу сторону.

— І третя — де ясності не більше, але більша сума і вже присутнє злочинне угруповання «із співробітників банку», знову ж таки утаємничених. Там поки дійдуть до звинувачень, Коломойський встигне звернутися та виграти справу в Європейському суді з прав людини (він уже натякав).

Друга підозра від НАБУ виглядала більш переконливо:

— основні підозрювані встановлені, юрособи теж, є записи розмов підозрюваних про схему, є фінзвітність на підтвердження, навіть арешти на активи фігурантів наклали.

Але

— потім усе якось швидко зійшло нанівець — досудове розслідування призупинили, арешти познімали, і, окрім твердження керівника САП Олександра Клименка про «високі шанси завершити розслідування», від неї не залишилося нічого.

У сухому залишку увесь, удаваний чи щирий, гнів президента, включно із позбавленням Коломойського українського громадянства та запроторенням саме до СІЗО СБУ за її ж підозрами, — Коломойському на користь.

Тепер він іноземний інвестор, якого позбавили активів та утримують без обвинувачень за *дивними підозрами*.

— Жодна з яких, до речі, і натяком не підтверджує існування тих схем, які описані Мін'юстом США.

Натомість є рішення українських судів, якими за певного завзяття ці схеми можна заперечити.

Готове політичне переслідування із присмаком порушення прав інвестора.

> — Та ще й поплічник ***Боголюбов***, який мав би бути якщо не співучасником, то ключовим свідком, — **узагалі поза усіма процесами**. Він на правах кращої половини постійного представника України у міжнародних організаціях відбуває до Відня. Може, вже й дипломатичний паспорт має.

Якщо Коломойський із Боголюбовим доведуть арбітражу, що все, що відбувається в Україні, — це типовий для наших широт тиск на інвесторів, арбітраж може вирішити, що й зазіхання Мін'юсту США на їхню власність невиправдані.

А з таким козирем на руках вони значно впевненіше почуватимуться й у інших штатівських справах. Там кожна дрібниця на вагу золота, а це цілий зливок.

Коли ми роками писали, що будь-яке рішення, прийняте в Україні, — важливе, в тому числі й для інших юрисдикцій, це не було поетичним перебільшенням.

Поки результати не вражають, і навіть коли вам здається, що Коломойський — все, це точно не так.

***

№ 2.504

Основні теми доби 24.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Росія завдала ударів 9 дронами-камікадзе по енергооб'єктах 3 південних

областей України. 8 БПЛА було збито. Залишки дронів вибухнули, тож об'єкти зазнали певних пошкоджень. Більшість районів Одеси було знеструмлено. У Чорному морі поблизу Одеси впала російська протирадіолокаційна ракета Х-31П.

Компанія ДТЕК повідомила про втрату майже 50% генерувальних потужностей, на відновлення роботи яких можуть знадобитися "місяці". Укренерго прогнозує часткове відновлення енергопостачання у Харкові впродовж тижня, роботу метрополітену вдалося відновити.

Президент Зеленський повідомив, що минулого тижня Росія застосувала для Ударів по енергосистемі України приблизно 190 крилатих та балістичних ракет, майже 140 БПЛА та 700 керованих авіабомб (КАБ).

Російські ЗМІ повідомили про запуск у серію виробництва надважких бомб КАБ-3000, які оснащено вибухівкою вагою майже 1,5 т. За твердженням міністра оборони Шойгу, завод у Нижньогородській області працює у 3 зміни й за останні місяці у кілька разів збільшив виробництво "звичайних" керованих бомб КАБ-500 та КАБ-1500, які довели свою ефективність на лінії фронту.

Представник командування армії Польщі Горишевський стверджує, що російську ракету над територією країни не було збито, оскільки її уламки могли завдати шкоди місцевому населенню.

2️⃣ Ситуація на лінії фронту гіршає день від дня. У неділю українські війська залишили кілька вулиць у ключовому пункті оборони на південь від Донецька – у Новомихайлівці. Армія РФ посилює тиск в околицях Бахмута, щоби вийти до Часового Яру, звідки вже може напряму загрожувати Костянтинівці та Краматорську. Тяжкі бої тривають біля річки Чорний Жеребець на захід від Кремінної, в районі Великої Новосілки, а також навколо с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

3️⃣ За повідомленням командування Повітряних сил, під час атаки Севастополя, крім вузла спецзв'язку Чорноморського флоту було також пошкоджено 2 великі десантні кораблі – "Ямал" та "Азов", причому "Ямал" зазнав суттєвих пошкоджень.

Також українські безпілотники атакували Новочеркаську ГРЕС у Ростовській обл. РФ та вивели з ладу 2 енергоблоки.

4️⃣ Польські фермери зняли блокаду пункту пропуску на кордоні з Калінінградською обл. РФ, водночас блокада 2 пунктів на українському кордоні триває.

***

№ 2.505

У цьому звіті Том Купер підсумовує свої погляди на теракт в росії (це точно не «український слід»), робить детальний огляд ударів рф по українській енергосистемі (на жаль, значні руйнування) та аналізує виправи проукраїнських російських батальйонів довкола бєлгорода (там досить мало військ рф і успіхи можна розвинути). Тим часом, ми вже маємо наступний звіт, який буде сьогодні ж – за кілька годин після цього.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-24-march-2024?utm_source=profile&utm_medium=reader2

Переклад: Ірина Жигалюк, Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

.

Том Купер

Війна в Україні 22 березня 2024 року

Всім доброго вечора!

Інколи… що ж, є дні, коли мені, як мінімум, не подобається готувати звіти/оновлення. Просто, давайте поговоримо.

Хоча я щонайменше певен, що в усіх цих подіях немає «українського сліду», проте так само не сумніваюся, що пуддінг збирається його там знайти…

Сьогодні увечері [22.03] відбувся напад озброєних осіб на ТРЦ «Крокус» у москві – незадовго там мав розпочатися концерт. Згідно низки офіційних та неофіційних даних близько 14-15 (дехто каже «до 40») осіб було розстріляно й

ще 140 поранено [станом на зараз називають, відповідно, 137 та 140 осіб – перкл.]; тим часом близько 10 нападників було арештовано, кількох, ймовірно, вдалося втекти…

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Автоматники розстрілюють людей у фойє ТРЦ «Крокус»

Офіційний Київ уже заперечив свою причетність до цієї події; а «низка (російських) джерел» повідомляють, що за атакою стоїть ІДІЛ [станом на зараз повідомляють, що ІДІЛ взяла на себе відповідальність за напад , але також і що заперечила свою причетність – перекл.]. Дехто з відставних полковників ФСБ нарікає, що США та Великобританія знали про атаку наперед; тим часом, хусити висловили постраждалим співчуття… і хоча я приєднуюся до армії тих, які припускають, що це ще одна підставна операція ФСБ, така «терористична атака» дасть пуддінгу «автоматичну можливість» робити все, що він хоче… (включно з мобілізацією молодих москвичів).

.

ВІЙНА В ПОВІТРІ

Німецькі джерела стверджують, що «вершники Буданова» («частина 1: у повітрі» – тобто БПЛА далекої дії від ГУР) розбомбили від 10% до 40% російських нафтопереробних потужностей. Якщо узагальнити всі доступні звіти за останні три місяці, то вражені були 12 із 30 переробних заводів, плюс 2-3 нафтових термінали, через яких іде експорт.

Проте, якщо глянути з іншого боку… то буквально через день, коли один із українських експертів розказав про слабку ефективність російських дронів «ланцет» (мовляв, із загальної кількості в 200-250 одиниць, продукованих кожного місяця, до 80% збивають ще доки вони досягнуть цілі), росіяни продемонстрували відео, на якому їхні БПЛА вражають канонерський катер класу «Стєнька» українських ВМФ у Одесі, а також тренувальний літак Л-39 в аеропорту Миколаєва.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Український Л-39 (або дуже добре виконана його модель) у прицілі російського «ланцета»…

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Український канонерський катер «Стєнька / Рівне» Р-127 (чи У-127?) у прицілі російського «ланцета»…

Вранці 21 березня росіяни завдали комбінованого удару балістичними та крилатими ракетами по об'єктах ГУР та СБУ в Києві, а також по тому, що вони назвали «філією СБУ» в Харкові. Одинадцять бомбардувальників Ту-95 з аеродрому «олєнья» запустили в загальному підсумку 29 крилатих ракет Х-101/555, а коли вони підлетіли до Києва (спершу обігнувши місто, щоб вдарити з заходу), додатково були запущені одна північнокорейська КН-23 і один «кінжал». Українці заявили, що збили всі ракети, проте багато руйнувань завдали їхні уламки (включно з боєголовками, звісно).

Вранці 22 березня росіяни завдали ще більшого удару. Згідно даних офіційного Києва, а також, якщо вірити неофіційним російським джерелам, повна статистика виглядала якось так:

- 13 бомбардувальників ТУ-95 (вони стартували з бази «олєнья» десь о 1.12 й випустили ракети о 3.30 в районі волгограда);

- 4 бомбардувальники Ту-22М-3 (злетіли з моздоку о 4.18);

- 10 МІГів-31К (росіяни стверджують, що сім з них випустили сім «кінжалів»).

Цього разу вони цілили в українську енергосистему, плюс (як стверджують «вишестоящі органи» в москві) в «залізничні вузли, склади зброї, авіабази та іноземних найманців». Удар спричинив зникнення електроенергії в принаймні 15 українських містах.

Як заявляє офіційний Київ:

- із 63 шахедів збили 55 (8 прорвалися);

- з 12 «іскандерів-М» збити не вдалося жодного;

- з 40 запущених ракет Х-101/555 було збито 35 (прорвалися 5);

- з 5 запущених Х-22 прорвалися всі 5;

- з 5 запущених «кінжалів» прорвалися всі 5;

- обидві Х-59м було збито;

- з 22 запущених С-300/400 також не було збито жодної (18 з них завдали ударів у Харківській області).

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Х-59 над Сумською областю

Найбільше постраждали Харків (після ударів ракетами С-300/400, місто залишилося без електрики), Дніпро (по ньому били і «кінджали», і Х-22, і С-300/400, і Х-101/555) та Запоріжжя (удар Х-22 та С-300/400). Найбільшим «здобутком» цієї атаки було попадання крилатої ракети Х-555 по Дніпрельстану: 1 машинний зал повністю знищено, 2 – дуже пошкоджено.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Ракета Х-555 на підльоті до Дніпровської ГЕС. Ця таки влучила.

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

.

ВЕРШНИКИ БУДАНОВА (Частина 2: «на землі»)

Бєлгород... (так, саме той, що в росії)... Від 12 березня три групи солдатів-росіян, підконтрольних ГУР/СБУ, здійснили загалом щонайменше шість рейдів. Дехто каже, що, на відміну від їхньої першої операції, яка, наскільки пам’ятаю, відбулася минулого року в травні, цього разу їм вдалося утримати досить значну територію: як я вже згадував два дні тому, ймовірно, вони контролюють район від попівки до лозової рудки.

Наскільки можна судити, в боях були залучені три угруповання росіян, які воюють на боці України:

- Легіон «Свобода росії» (ЛСР)

- Російський добровольчий корпус (РДК)

- Батальйон «Сибір».

На зараз відомо таке:

- 12 березня російська влада наказала масово евакуювати всі села від дунайки і сподарюшиного на заході, грайворона, горьковського і аж до нехотеївки і нової таволжанки на сході. ЛСР увійшли до тьоткіного і підірвали тамтешній склад боєприпасів.

- Того ж дня росіяни, підконтрольні ГУР/СБУ, здійснили рейд і «звільнили» лозову рудку. Це село стоїть безпосередньо на кордоні, на схід від горьковського. На сході вони атакували нову таволжанку. Відтоді ситуація там незрозуміла.

- 13 березня росіяни, підконтрольні ГУР/СБУ, атакували в напрямку попівки, підірвали міст і втратили БМП-3. Атакували також нехотеївку, але, схоже, втратили щонайменше один танк, підірвавшись на міні. Очевидно, ця атака була невдалою, і солдатам довелося повернутися в Україну. Схоже, щось подібне сталося і в районі солнцевки, приблизно за 10 кілометрів на схід.

- 14 березня підконтрольні ГУР/СБУ росіяни розпочали, як видається, головний рейд: атакували і «звільнили» козинку, могли дійти до глотова і наблизитися до грайворона з двох боків. Там бої тривали ще як мінімум 2-3 дні. Втім, що там останнім часом відбувалося, не знаю.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Боєць РДК у зруйнованому будинку в Козинці.

- 16 березня підконтрольні ГУР/СБУ росіяни атакували горьківський і заявили, що «звільнили» селище, натомість вишестоящі органи в москві проголосили, що збили український вертоліт «Чорний яструб», наданий США... який потім виявився українським Мі-24.

- Весь цей час ГУР/СБУ обстрілюють різні об’єкти в Бєлгороді.

Цікаво, що цього разу росіяни, підконтрольні ГУР/СБУ, принаймні намагалися утримати деякі об’єкти, а не просто здійснити на них рейд.

ВСрф мають близько 17 500 військовослужбовців у Бєлгородській області, і це дуже мало. Не дивно, що на провокації вони реагують великою кількістю повітряних ударів і всією наявною артилерією. Контрнаступ очолює 2-га бригада спецназу, посилена підрозділами росгвардії.

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

Удар чотирма УМПК по позиціях російських бійців на схід від Козинки, ймовірно, 16 березня.

Проте, судячи з цього відео (https://twitter.com/giK1893/status/1770476241746894964)... ну, якби це була 2-га бригада спецназу... гм....

Я думаю, що не в останню чергу через нестачу військ для належного прикриття всього кордону пудінг/шойгу оголосили чергову мобілізацію. Звичайно, одразу знайшлися розумники, які розповідають, що цих мобіків використають для нового наступу на Харків, але: по-перше, для мобілізації хоча б 100 000 знадобиться 3-4 місяці, а ще їх треба екіпірувати, організувати й навчити. По-друге, навіть 100 000 — це занадто мало для штурму Харкова (хай як неприємно виглядає така велика цифра).

.

БИТВА ЗА ДОНБАС

Як згадувалося вчора, з понеділка (18 березня) російський наступ на сході України повернувся до статусу «на повну котушку».

Білогорівка... У понеділок росіяни розпочали масову «моторизовану» атаку, використовуючи «квадроцикли DesertCross китайського виробництва»... десятки разів їх вражали безпілотниками українських 81-шої аеромобільної та 110-тої моторизованої бригад, але вони продовжували наступати ще два дні: наскільки мені відомо, без особливого успіху.

Бахмут... тобто: Богданівка та Іванівське... У вівторок ВСрф вдалося захопити пагорб на північ від Богданівкий установити домінування як над цим селом, так і над Іванівським.

Кліщіївка... 92-га штурмова також добряче притиснула росіян, знову повністю зірвавши їхній наступ на північ від Кліщівки. Однак на південь від села росіяни перетнули залізницю і закріпилися на деякій відстані.

Бердичі... росіяни продовжували штурмувати село останні чотири дні. А от за останні два я бачив стільки опублікованих 47-мою мехбригадою відео з підбитими російськими БМП-3, МТ-ЛБ та іншою технікою, що це не можна назвати інакше як «різаниною». Тим не менш, росіяни знаходяться глибоко в селі (а 47-ма втратила ще один M2/M3 «Бредлі»).

Орлівка... як зазанчалося раніше, була – офіційно – захоплена ВСрф.

Тоненьке... росіяни намагаються розповсюдити наступ з цього села далі на північний захід. Втім, схоже, 53-й мехбат добре підтримується FPV-дронами, тому російська піхота залишає по собі слід з 200-х...

[ЗОБРАЖЕННЯ 9]

.

ПІВДЕННЕ ЗАПОРІЖЖЯ

Роботине... Останні чотири дні росіяни знову «атакували як ті навіжені» як у Роботиному, так і на північний захід від Вербового. Вони запевняють, що дісталися центру Роботиного (хоча, очевидно, підтверджують це відеозаписами від жовтня 2023 року), тоді як українці визнають, що на північний захід від Вербового III батальйон «Булава» Президентської гвардійської бригади після трьох днів «навіжених» штурмів був змушений відступити на 200-300 метрів – і це не зважаючи на кількість забавовнених ними росіян та їхньої техніки.

.

.... загалом: це просто ще один довгий день довгого тижня... або: черговий день довгої війни...

***

№ 2.506

Підсумки тижня 18.03-24.03.2024 в Україні та навколо України

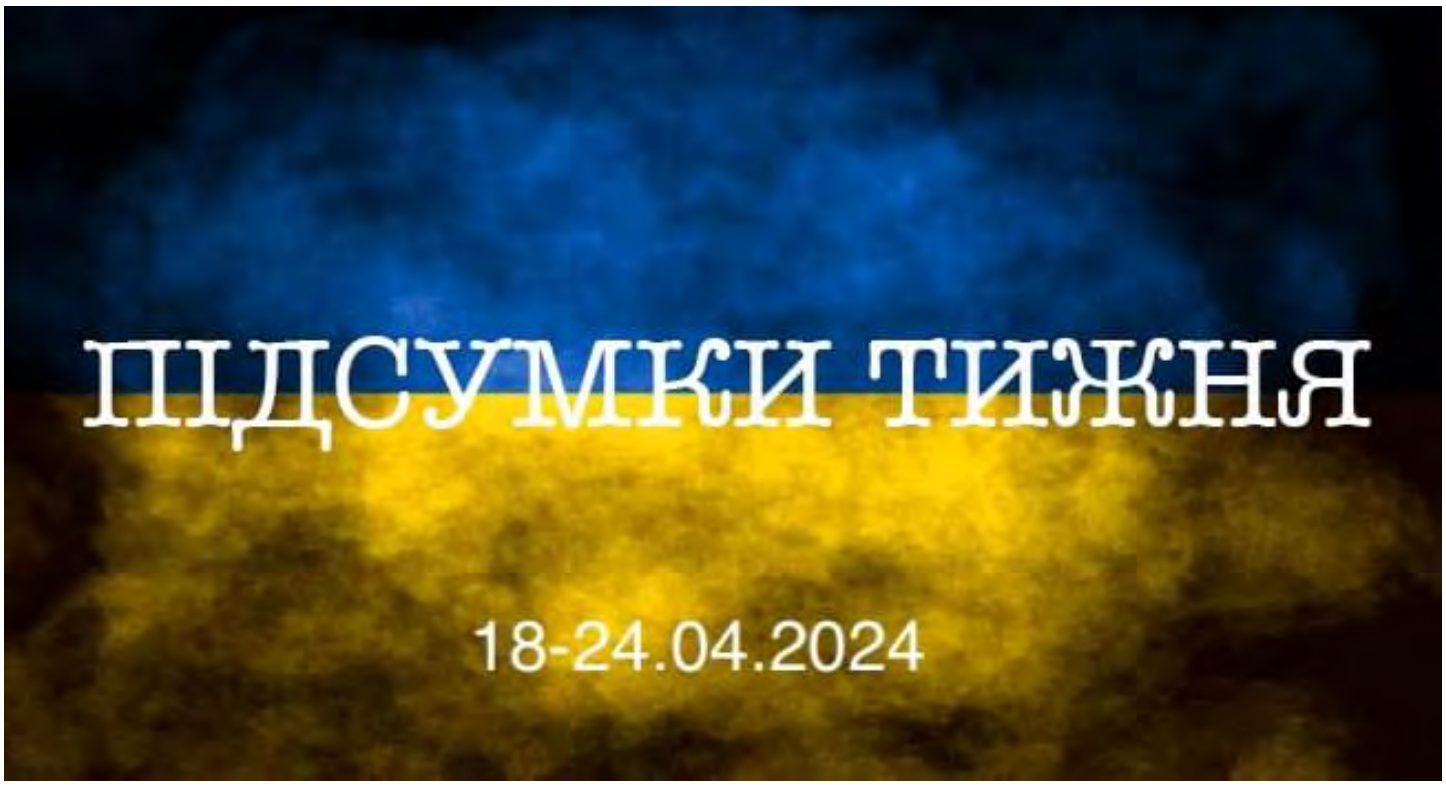

🔥 Росія завдала кілька потужних повітряних ударів по українських енергетичних об'єктах майже на всій території країни, а також по воєнних цілях, зокрема, по об'єкту Нафтогазу Стриї. Кілька ракет влучило у дамбу через Дніпро у Запоріжжі, обидві станції ДніпроГЕС виведено з ладу. Майже повністю знеструмлено Харків, Великі проблеми з енерго- та теплопостачанням виникли у кількох обласних центрах та у Кривому Розі. Компанія ДТЕК повідомила про втрату майже 50% генерувальних потужностей. За інформацією президента Зеленського, упродовж тижня Росія атакувала Україну приблизно 190 крилатими та балістичними ракетами, 140 дронами-камікадзе та майже 700 керованими авіабомбами, виробництво яких Росія поставила на потік.

Одна з ракет залетіла на територію Польщі, але винищувачі, які перебували у повітрі, її не збили, "бо це могло завдати шкоду населенню".

🔥 Ситуація на лінії фронту гіршає для українських військ день від дня. Підрозділи ЗСУ були вимушені відступити в районі Кремінної – у Ямполівці

та Тернах, в околицях Бахмуту, на захід від Авдіївки – у Бердичах та Орлівці, навколо Донецька – у Невельському, Красногорівці, Новомихайлівці, а також навколо села Роботиного на Запоріжжі. Російська армія володіє стратегічною ініціативою. Для перекидання особового складу, техніки, пального, боєприпасів використовується тільки-но збудована залізнична колія з Ростовської області, яка має забезпечити постачання військ без транзиту через Керченську протоку та Крим. Російське командування не зупиняє навіть те, що залізницю може бути зруйновано ракетами, оскільки має надію якнайшвидше відсунути українські війська на північ.

Українські ракети завдали удар по Севастополю. Знищено центр спецзв'язку Чорноморського флоту РФ, суттєвих пошкоджень зазнали великі десантні кораблі "Ямал" та "Азов".

🔥 Західні партнери постачають техніку та боєприпаси "краплями", обсяги неспівставні з реальними витратами ЗСУ навіть для тримання оборони.

На американській військовій базі "Рамштайн" у Німеччині відбулося чергове – вже 20 – засідання Контактної групи воєнної допомоги України, на якому традиційно головував міністр оборони США Остін. Від України у зустрічі взяв участь міністр оборони Умеров. Зустріч знову не була проривом у постачаннях. Партнери пообіцяли Україні надати боєприпаси, дрони, засоби ППО, а також ракети для літаків F-16, які буде передано не раніше, ніж влітку. Остін не зміг відповісти, коли Конгрес США ухвалить рішення про фінансування допомоги Україні.

Палата представників Конгресу ухвалила тимчасовий бюджет США й за погодженням обох партій розійшлася на канікули. Біль про допомогу Україні буде винесено після католицького Великодня, коли конгресмени повернуться до роботи. За повідомленнями американських ЗМІ республіканці наполягають на постачаннях за кредитною схемою, або через ленд-ліз. Вони не планують затверджувати законопроєкт, який погодив Сенат, оскільки він містить пункти, за які вони не голосуватимуть за будь-яких умов.

Київ відвідав радник президента США з нацбезпеки Салліван, який зустрівся з главою Офісу президента Єрмаком. На пресконференції Салліван не назвав звільнення всієї території умовою перемоги України у війні, а також не дав відповіді на запитання про постачання далекобійних ракет ATACMS.

🔥 Українські ударні дрони впродовж тижня здійснили атаки нафтопереробних заводів у 5 областях Росії. За попередніми оцінками, виведено з ладу до 10% потужностей. Проте це не спричинило зменшення постачання пального російській армії, лише створило певний дефіцит на роздрібному ринку. Об'єми нафти, які не було перероблено, російські компанії перенаправили на експорт. Попри певні негаразди з транспортуванням і відмову низки індійських споживачів, експорт сирої нафти з РФ стабільно

зростає насамперед через порти Чорного моря. Головним покупцем нафти залишається Китай, який за цих умов отримав додаткові знижки.

🔥 Рада директорів МВФ погодила виділення Україні 3 траншу кредиту розширеного фінансування (EFF) у розмірі приблизно $880 млн.

Єврокомісія перерахувала уряду перший транш макрофінансової допомоги у розмірі €4,5 млрд за програмою Ukraine Facility, яка має загальне фінансування. €50 млрд.

Для подальших траншів Україна має виконати кілька "домашніх завдань", насамперед ухвалити закон про "перезавантаження" Бюро економічної безпеки, а також навести лад у наданні податкових преференцій та пільг.

Водночас Нацбанк повільно, але невпинно девальвує гривню – з початку березня вона здешевшала щодо долара майже на 80 коп.

🔥 У Брюселі відбувся саміт ради асоціації Україна - ЄС, на якому обговорювалася співпраця в економіці, енергетиці, оборонній галузі, вишкіл українських військовослужбовців, інтеграція до ЄС, санкції проти Росії. Однією з головних тем було розблокування українського експорту агропродукції та нарощування потужності "шляхів солідарності".

Попри ухвалене Європарламентом рішення про подовження торгівельних преференцій для України ще на рік, Єврокомісія під тиском європейських фермерів гальмує їхнє затвердження й розглядає можливість часткового обмеження імпорту української сільгосппродукції. Водночас рішення щодо заборони імпорту з Білорусі та РФ так і не прийнято. Польські фермери (рольники) досі блокують 2 пункти пропуску на кордоні з Україною, водночас зняли блокаду на кордоні з Калінінградською областю РФ. Польщу у запровадженні обмежень на український імпорт підтримав і президент Франції Макрон. У Польщі третє місце за популярністю наразі посідає праворадикальна партія "Конфедерація", яка організовувала протести фермерів.

🔥 Міністерство цифрової трансформації оприлюднило код додатка "Дія". Спроби спеціалістів розібратися у коді та відтворити додаток успіху не мали, оскільки архів не містить документацію та технічне завдання, але за попередніми оцінками, чиновники опублікували якийсь "проміжний варіант". Експерти нагадали, що до розроблення додатка була залучена компанія EPAM, а також її підрозділи з Білорусі та РФ, а "систему платежів" контролює дочірня структура російської букмекерської контори Pin-Up, яку не заборонено в Україні.

🔥 Уряд закрив реєстр міжнародних спонсорів війни, який започаткувала Нацагенція з питань запобігання корупції "за браком нормативної бази". За повідомленнями західних ЗМІ, це було зроблено під тиском Франції та Китаю.

🔥 У підмосковному розважальному центрі "Крокус Сіті Холл" було скоєно теракт, жертвами якого стали понад 170 людей. Російська влада на чолі з президентом Путіним звинуватила в ньому Україну. ФСБ затримала 4 "виконавців" – громадян Таджикистану, "які планували втекти до України". Влада США повідомила заздалегідь, що виконавцем теракту є ІДІЛ, причому організація взяла на себе відповідальність. Експерти наголошують, що вигоду від теракту отримала насамперед російська влада. Під цим приводом пропагандисти збуджують населення на війну проти України, а одним з наслідків є відвертання уваги світової спільноти від тотальних фальсифікацій на "президентських виборах", а також від потужних ракетних атак України.

***

№ 2.507

Схоже, Том Купер почав визнавати плідність ударів по нафтопереробних заводах, проте, на його думку, це має, перш за все, економічний, а не військовий сенс. Утім, він дуже скептично ставиться до можливостей західної підтримки боротьби українців і натякає, що значно більше надій слід покладати на успіхи власного виробництва. На фронті росіяни не мають значних успіхів, натомість продовжують втрачати живу силу та техніку. ЗСУ утримують позиції, а окремі частини навіть ротують для перепочинку й відновлення.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-24-march-2024-c4b?utm_source=profile&utm_medium=reader2

Переклад: Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 24 березня 2024 року

Всім привіт!

За звичним ранковим горнятком капучіно під цигарку я сьогодні гортав українські соцмережі – мені завжди видається цікавим (і не менш іронічним) те, що в українців ще лишається час, терпіння та емоційні сили на те, щоб піклуватися про «Захід». Та ну, пані та панове, не хвилюйтеся, ми тут на Заході дамо собі раду. Бачте, тут всі радше стурбовані своїми боргами – або

тим, де вони цьогоріч проведуть літню відпустку, а не вашими українськими долями.

І якщо хтось із вас все ще сподівається на «додатковий пакет допомоги від США» – а я про це чую там-сям у соцмережах… то вже вибачте, сумніваюся, що до грудня цього року ви можете розраховувати на щось більш-менш серйозне. І це ще якщо «пощастить». Тож, якщо європейці (тобто, європейські керманичі) надалі поводитимуться так, ніби вони малі діти, що вперше взялися побігати, то так: проблеми у вас чималі. Принаймні стосовно поставок артилерійських снарядів.

Якщо десь і можна очікувати суттєвих покращень – то це в українському секторі ІТ. Однак, про це поговоримо за іншої нагоди. І ще я не буду більше обговорювати ту терористичну атаку на Крокус сіті хол у москві, хоч скільки там буде жертв: пори те, що цей напад – цілковито огидний (як і будь-які інші зумисні атаки на цивільних будь-де), мені видається не менш огидним те, що від цього теракту тхне замовною операцією, і якщо це так, то це вже не вперше пудінгові фсб-шники вбивають сотні ні в чому не винних [отут ми б посперечалися – перекл.] російських цивільних заради власних інтересів.

Нарешті: вибачте, але я не так щоб сильно знаюся на «тероризмі» (окрім як на його «мотивації») – значно краще на «справах військових»: і от про декілька таких справ я хочу сьогодні розповісти.

Для початку, отут є гарний Х-тред про українські атаки на нафтопереробні заводи та їхні наслідки (дотепер) – від Мортена Бйорна (якому я можу лише сильно подякувати, адже поза сумнівом на цю працю в нього пішло чимало часу – тому, власне, у треді є дуже корисні дані).

Відповідно:

- загальна кількість НПЗ, які вдалося виявити на росії: 37 (див. табличку нижче);

- далі – перелік ударів (а також нещасних випадків за 4 останніх роки до війни – щоб було від чого відштовхуватися, адже видається, ніби на російських НПЗ значні пожежі стаються десь раз на 200 днів);

- українські атаки на нафтопереробні заводи здійснюються хвилями, поетапно: кожен етап триває 2 тижні, далі до початку наступного 2-тижневого етапу минає десь 20 днів (проте, останнім часом оперативна фаза між двома етапами складає лише 6–7 днів).

Nr.	Name of facility	Town	Region	Coordinates	Owner/ Operator	Refinery complexity	Capacity in tons/ year	Capacity in barrels	Part of capacity
1	[redacted]	Achinsk	Krasnoyarsk Krai	56.444340, 90.540731	Rosneft	3.6	7.5	174,419	2.53%
2	[redacted]	Angarsk	Irkutsk Oblast	52.559233, 103.921725	Rosneft	9.2	10.2	237,209	3.45%
3	Afipsky Oil Refinery	Krasnodar	Krasnodar	44.884034, 38.826315	SAFMAR	7.3	6	138,900	2.02%
4	Belgorod Refinery	Belgorod	Belgorod	50.794291, 36.449180	Local?	NA	0.5	11,600	0.17%
5	Cherginov Refinery	Novaya Balahonka	Kemerovo Oblast	55.612627, 86.145775	ZAO Chernigovski NPZ	NA	0.3	5,814	0.08%
6	Ilsky Oil Refinery	Ilsky	Krasnodar	44.857918, 38.606385	KNGK	1	5.7	131,500	1.91%
7	[redacted]	Khabarovsk	Khabarovsk Krai	48.502170, 135.061527	Neftepererabotka	9.9	4.5	104,651	1.52%
8	Kirishi Refinery	Kirishi	Leningrad	59.482459, 32.084721	Surgutneftegas	7.6	14.9	348,000	5.03%
9	[redacted]	Komsomolsk-on-Amur	Khabarovsk Krai	50.621623, 137.066025	Rosneft	9.2	8	186,047	2.70%
10	Krasnodar Refinery	Krasnodar	Krasnodar Krai	44.998244, 38.986553	Russneft	NA	3.1	72,000	1.05%
11	Kuibyshev Refinery	Samara	Samara Oblast	53.100049, 50.067411	Rosneft	7.3	6.1	140,600	2.04%
12	Moscow Refinery I	Moscow	Moscow	55.648174, 37.808124	Gazprom Neft	7.7	12.7	295,000	4.28%
13	Nizhnekamsk Refinery I	Nizhnekamsk	Tartarstan	55.569421, 51.915472	Taneco	11.2	7.2	167,500	2.43%
14	Nizhnekamsk Refinery II	Nizhnekamsk	Tartarstan	55.596501, 51.949274	Taneco	9	7.2	167,500	2.43%
15	NORSI-oil	Kstovo	Nizhny Novgorod	56.112113, 44.139389	Lukoil	7.3	17	393,000	5.71%
16	Ust-Luga Refinery	Ust-Luga	Leningrad Oblast	59.651930, 28.391870	Novatek	1.5	7	162,000	2.35%
17	Marisky Oil Refinery	NA	Mari-El	56.981947, 47.725869		NA	4.5	104,651	1.52%
18	Novo-Ufa Refinery (Novoil)	Ufa	Bashkortostan	54.881086, 56.085525	Bashneft owned by Roshneft	9.2	5.3	122,500	1.78%
19	Novokuibyshevsk Refinery	Novokuybyshevsk	Samara Oblast	53.104403, 49.918027	Rosneft	8.5	8.3	191,200	2.78%
20	Novoshakhtinsk Refinery	Novoshakhtinsk	Rostov	47.835699, 39.851820	NZNP	1.2	7.5	172,600	2.51%
21	Omsk Refinery	Omsk	Omsk Oblast	55.058413, 73.245339	Gazprom Neft	8.8	20	463,000	6.72%
22	Orsk Refinery	Orsk	Orenburg Oblast	51.252179, 58.513478	SAFMAR	9.5	7.2	166,000	2.41%
23	Perm Refinery	Perm	Perm Krai	57.921760, 56.140286	Lukoil	9.4	13.1	303,300	4.41%
24	Pervy Zavod Kaluga	Kaluga	Kaluga	54.711303, 35.982773		NA	1.2	27,700	0.40%
25	Ryazan Refinery	Ryazan	Ryazan	54.575744, 39.743624	Rosneft	8.5	17.1	395,000	5.74%
26	Gazprom neftekhim Salavat (earlier Salavatnefteorgsintez Refinery)	Salavat	Bashkortostan	53.404387, 55.901139	Gazprom Neft	7.9	8.6	200,000	2.90%
27	Saratov Refinery	Saratov	Saratov	51.458131, 45.936964	Rosneft	4.3	7	162,054	2.35%
28	Slavyansk Topping Refinery	Slavyansk-na-Kubani	Krasnodar	45.219823, 38.133538	Slavyansk ECO	1	4	92,600	1.34%
29	Syzran Refinery	Syzran	Saratov	53.0852279, 48.3939194	Rosneft	7.9	8.5	196,500	2.85%
30	Tyumen Oil Refinery (earlier Antipinsky Oil Refinery)	Tyumen	Tyumen Oblast	57.101210, 65.753906	Rusinvest	9.2	7.5	173,600	2.52%
31	Tuapse Refinery	Tuapse	Krasnodar	44.101898, 39.095278	Rosneft	9.2	10.4	240,000	3.49%
32	Ufa Refinery	Ufa	Bashkortostan		Bashneft owned by Roshneft		5.6	129,000	1.87%
33	Ufaneftekhim Refinery	Ufa	Bashkortostan		Bashneft owned by Roshneft	9.2	6.9	160,000	2.32%
34	Ukhta Refinery	Ukhta	Komi republic	63.564414, 53.727962	Lukoil	3.7	4	92,000	1.34%
35	Yaisky Refinery		Kemorovo		NefteChemService	1.7	3	69,767	1.01%
36	Volgograd Refinery	Volgograd	Volgograd Oblast	48.490302, 44.613768	Lukoil	8.9	14.8	342,500	4.97%
37	Yaroslavl Refinery (Slavneft-YANOS)	Yaroslavl	Yaroslavl Oblast	57.555434, 39.805061	Slavneft owned 50/50 by Rosneft and Gazprom	8.6	15	347,200	5.04%
	Total						297.2	6,884,912	100%

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Number	Date	Facility	Fire	Fire count	Reference 1
0	23/02/2018	Start baseline		0	
1	17/11/2018	Moscow Refinery	Yes	1	Fire Breaks Out at Moscow's Oil Refinery (process-worldwide.com)
2	13/01/2019	Ufa Oil Refinery	Yes	2	Fire breaks out at oil refinery in Russia's Ufa - Emergencies - TASS
3	04/12/2019	Omsk Refinery	Yes	3	Fire Reported at Omsk Refinery (inspectioneering.com)
4	09/01/2020	Ukhta Refinery	Yes	4	Liveuamap on X: "@BISMARK_TV Explosions of reservoirs with fuel at Ukhta refinery https://t.co/6KWwKJYBuH https://t.co/bH9PMTMCJ2 via @BISMARK_TV #Russia" / X (twitter.com)
5	25/01/2021	Ufaneftekhim Refinery	Yes	5	Storage Tank Fire Reported at Russian Refinery - Emergency Operations - Industrial Fire World
6	13/04/2021	Omsk Refinery	Yes	6	Russia: Fire breaks out at oil refinery in Omsk April 13 | Crisis24 (garda.com)
7	04/01/2022	(earlier Antipinsky Oil Refinery)	Yes	7	Fire reported at oil refinery in Russia's Tyumen Region - emergencies ministry - Emergencies - TASS
8	22/06/2022	Novoshakhtinsk Refinery	Yes	8	Michael MacKay on X: "Ukrainian defenders struck an oil refinery in Novoshakhtinsk, Rostov region, Russian Federation. https://t.co/USujLQ3e4" / X (twitter.com)
0	24/11/2022	Start war	no	8	
1	27/11/2022	Petrochemical Company	Yes	9	NOELREPORTS 🇪🇺🇺🇦 on X: "In the morning, someone smoked at an oil refinery in Russian Angarsk - now it burns beautifully. https://t.co/A43GmTV4vy" / X (twitter.com)
2	15/12/2022	Petrochemical Company	Yes	10	FACTBOX: Details about the blaze at Siberia's biggest oil refinery that left two dead - Business & Economy - TASS
3	07/02/2023	NORSI-oil	Yes	11	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "Oil refinery which belongs to Lukoil on fire in Kstovo, Russia https://t.co/1rzMZfVXPh" / X (twitter.com)
4	28/02/2023	Tuapse Refinery	Yes	12	Liveuamap on X: "Overnight: Explosions at Tuapse refinery after suspected strike by 2 drones https://t.co/PkiHMqU0Kh https://t.co/DlCOnCcJgl" / X (twitter.com)
5	04/05/2023	Novoshakhtinsk Refinery	No	12	
6	04/05/2023	Ilsky Oil Refinery	Yes	13	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "During the night, there was reportedly a drone attack on oil storage facilities in Iliski, Russia. https://t.co/MWyvGI2QgZ" / X (twitter.com)
7	05/05/2023	Ilsky Oil Refinery	Yes	14	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "This morning, Iliski oil refinery in the Krasnodar Territory was again attacked by a drone. https://t.co/93vP4scUdb" / X (twitter.com)
8	31/05/2023	Afipsky Oil Refinery	Yes	15	attack took place around 4-3 am, after which a strong fire started at the site. One of the fuel oil distillation units caught fire. https://t.co/EueQJRGUK2" / X (twitter.com)
9	13/06/2023	Krasnodar Refinery	Yes	16	NEXTA on X: "An oil refinery on fire in #Krasnodar Firefighters have already contained the fire. The causes of the emergency have not yet been reported. https://t.co/Cb8FXoATjg" / X (twitter.com)
10	12/07/2023	Petrochemical Company	Yes	17	Fire extinguished at Angarsk oil refinery in Siberia, local governor says | Reuters
11	28/07/2023	Kuibyshev Refinery	Yes	18	Explosion hits Russian oil refinery in Samara, nobody hurt, lawmaker says | Reuters
12	29/10/2023	Afipsky Oil Refinery	Yes	19	SBU. The Afipsky oil refinery, which supplied fuel to Russian troops, was attacked by two SBU drones. Expensive equipment was reportedly damaged. https://t.co/CJ0Ku6cztt" / X (twitter.com)
13	21/01/2024	Ust-Luga Refinery	yes	20	happened. The plant now "temporarily" stopped operations after last night's attack by unidentified flying objects. https://t.co/zHsSCCUbEt" / X (twitter.com)
14	24/01/2024	Tuapse Refinery	yes	21	OSINTtechnical on X: "Tuapse, Krasnodar Krai, the Russian Rosneft oil refinery is currently burning. https://t.co/zXAs9awYQ0" / X (twitter.com)
15	29/01/2024	Yaroslavl Refinery	no	21	Russia thwarts drone attack on oil refinery in Yaroslavl - governor | Reuters
16	31/01/2024	NORSI-oil	no	21	https://t.me/mash_nimash/5511
17	03/02/2024	Volgograd Refinery	Yes	22	https://ngs.ru/text/incidents/2024/02/04/73193450/
18	09/02/2024	Ilsky Oil Refinery	Yes	23	https://t.me/astrapress/47684
19	09/02/2024	Afipsky Oil Refinery	no	23	https://t.me/astrapress/47702
20	13/02/2024	Moscow Refinery	no	23	https://t.me/Tsaplienko/48251
21	09/03/2024	Afipsky Oil Refinery	No	23	No damage
22	09/03/2024	Belgorod Refinery	No	23	https://t.me/shot_shot/63306
23	12/03/2024	NORSI-oil	Yes	24	https://t.me/astrapress/50775
24	13/03/2024	Novoshakhtinsk Refinery	Yes	25	causing damage to Rosneft's largest refinery in Ryazan. The drone strikes also halted operations at the Novoshakhtinsk refinery in the Rostov region. Following the previous day's attack on... https://t.co/XzszHY4rAq" / X
25	13/03/2024	Ryazan Refinery	Yes	26	https://t.me/astrapress/50879
26	13/03/2024	Kirishi Refinery	No	26	No damage
27	15/03/2024	Pervy Zavod Kaluga	Yes	27	https://t.me/ShrikeNews/13014
28	16/03/2024	Belgorod Refinery	Yes	28	https://t.me/astrapress/51029
29	16/03/2024	Syzran Refinery	Yes	29	https://t.me/TyskNIP/10254
30	16/03/2024	Kuibyshev Refinery	No	29	https://t.me/DniproOfficial/2912
31	17/03/2024	Slavyansk Topping Refinery	Yes	30	https://t.me/shot_shot/63570
32	17/03/2024	Yaroslavl Refinery	No	30	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "The wreckage of a downed drone, which, according to Russians, tried to attack an oil refinery in Yaroslavl this night. 700km from Ukraine border. https://t.co/rEnBDmNjWp" / X (twitter.com)
33	23/03/2024	Kuibyshev Refinery	Yes	31	Kuybyshevsky oil refinery in Samara region of Russia, 900km from the frontline, is on fire as a result of drone strikes. Russian media claim that "columns are on fire". Kuibyshev Oil Refinery is one... https://t.co/eEf7AJagc5" /

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Тим часом, дехто почав заявляти, що ця кампанія насправді має на меті підрив російських потужностей з виготовлення вибухівки, а не палива. Типу, українці намагаються завадити російському виробництву побічних продуктів – азоту, аміаку та метанолу, які також виробляють на російських НПЗ, і таким чином перерізати можливість виробництва ключових складових артилерійських снарядів та ракетних двигунів.

Однак…

Ну… аміак здебільшого виробляють із природного газу (шляхом парової конверсії метану з азоту та водню за допомогою процесу Габера–Боша), а не з сирої нафти. Водень виробляють з природного газу. Метанол – це гідрозенізований моноокис вуглецю, його отримують за допомогою природного газу та коксового вугілля… і метан у своїй переважній більшості добувають безпосередньо з-під землі. В кращому випадку у виробництві артилерійських снарядів застосовується лише мінімальна доля відповідних вторинних продуктів нафтопереробки. Тож, вибачте, але: ніт, удари Буданова по російських НПЗ не пов’язані з виробництвом боєприпасів. Вони мають насамперед економічні наслідки і не впливають на російське виробництво снарядів.

Також, виявилося, що публікація у Financial Times про «американське прохання до українців припинити бомбардування російських НПЗ» базувалася на фейковій інформації. У Вашингтоні ніхто ні про що таке не просив, і офіційний Київ категорично спростував існування таких запитів.

1. ПОВІТРЯНА ВІЙНА

Після кількаденної перерви кампанія Буданова з атак на російські нафтопереробні заводи з використанням БПЛА продовжилася двома новими ударами: по нафтопереробному заводу в новокуйбешивську (самарська область) та нафтосховищу в Гвардійському неподалік Сімферополя на території окупованого Криму. Наразі, повідомляють десь про 20 вибухів в районі одного лише Гвардійського.

З того, що дасть, мабуть, швидший результат: вчора ввечері ПС ЗСУ завдали удару по Севастополю, з використанням ракет Storm Shadow/SCALP-EG (або ракети «Нептун» повітряного базування). Цілили в центр зв’язку російського чорноморського флоту, розташований на вулиці Миколи Музики. Центр зазнав щонайменше двох – а може й трьох – послідовних ударів:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Інші ракети прилетіли по чомусь ще, неподалік (одну з них, однак, росіянам вдалося збити).

У інших звітах повідомляли про низку вибухів неподалік Джанкоя (значного дорожного та залізничного вузла в південно-східному Крику, де також зосереджено багато російських систем ППО), і ще про три вибухи на авіабазі Бельбек (ОНОВЛЕННЯ: наразі вже відомо про знищення одного та пошкодження ще двох літаків Су-27 під час цієї атаки; також «прилетіло» по тутешньому центру зв'язку – кількість загиблих і поранених тут сягає близько 60 осіб). З огляду на те, що ракети Storm Shadow, SCALP-EG та «Нептун» запускають за наказом Збройних сил ЗСУ (а саме повітряних сил), а не українських розвідувальних служб, то «може бути й таке», що «там» хтось краще знається на воєнних діях…

Російська «кампанія помсти» також продовжилася. Сьогодні вранці ПС ЗСУ заявили про збиття:

- 18 крилатих ракет Х-101/555

- 25 шахедів.

Поки не бачив повідомлень щодо того, скільки російських ракет таки влучили в ціль.

бєлґород (росія)

Рейди російських бойовиків під керівництвом України [ліпше називатимемо їх «повстанцями» – перекл.] на території бєлґородської області [так-званої] російської федерації, схоже, закінчилися. Ну, тобто, не схоже, що вони справді намагалися утримати якісь території – повстанці завдали ударів десь у 6–7 місцях, змусили росіян перекинути сюди окремі підрозділи з території України – і потім відступили. Разом з тим, українці продовжують бити по цілях у бєлґороді за допомогою БПЛА, ба навіть більше: ПКС продовжує бомбити по різних позиціях ЗСУ вздовж кордону (наприклад, по Середині-Буді, Ворожбі, Зємлянці, Ptykhonov [тут ми не розібралися, про який саме н.п. йдеться – перекл.], Beloghivka [тут, певно, йдеться чи-то про Біликівку, чи-то про Білоусівку – перекл.]). По якомусь об'єкту в Слобідському районі Харкова також завдали удару з використанням керованої ракети повітряного базування Х-35, а також – по невідомому об'єкту в Основ'янському районі Харкова прилетіли три шахеди.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Загалом, поки росіяни продовжують перекидати додаткові сили з району Сватового–Кремінної до бєлґородської області, а також у район Бахмута й Авдіївки, українці, схоже, впорядковують свою систему управління і навіть відводять деякі підрозділи з лінії фронту для відновлення боєздатності.

Кремінна…

усе, що росіяни захопили під час своїх напружених атак на Терни впродовж останнього плюс-мінус тижня, було ними втрачено внаслідок контратаки (як повідомляють) української бронетехніки (за підтримки FPV-дронів), два дні тому. Так буває, коли в російського військового округу «захід» бракує сил для оборони бєлґородської області… Разом з тим росіяни надалі йдуть у купу «міні-атак» на цій ділянці, тож ЗСУ тримає позиції.

Сіверськ…

ПКС продовжували обстрілювати дорогу між Сіверськом та Білогорівкою (на Сіверському Дінці) з використанням УМПК. Її ж часто обстрілює і російська артилерія. Однак, атаки на позиції 81-тої аеромобільної в Білогорівці, схоже, захлинулися.

Бахмут…

ПКС продовжували закидати Часів Яр УМПК, а ВСрф та ВДВ не покидали спроб штурмувати в бік центру Іванівського. Окрім побитої 98-мої дивізії ВДВ та 11-тої бригади ВДВ, в них наразі є на цій ділянці ціла 150-та МСД, а також 7-ма бригада «вєтєрани».

На ділянці південніше (тобто, неподалік Торецька) – «очікувано тихо») – бо таким є намір – і так аж до південного виступу «російської кампанії 2024 року» – наступу російського військового округу «центр» у районі Авдіївки.

Авдіївка–Шахтарськ…

росіяни надалі штурмують Бердичі, хоч до яких великих втрат призводять ті штурми. З Орлівки вони також наступають на північ, намагаючись зайти у південний фланг 47-мій механізованій неподалік Семенівки. Орлівку, як уже згадувалося, вони контролюють. Цікавою, проте, видається відсутність ознак їхніх спроб перетнути річку Дурну і низку пов’язаних нею озер (в бік нової оборонної лінії ЗСУ). Схоже, перш ніж форсувати цю річку, вони хочуть спершу дозахопити території південніше. Отже, з Тоненького вони продовжують тиснути в напрямку річки Дурної та села Уманського (далі на захід). Імовірним підтвердженням цих штурмів та намірів є доповіді про постійне бомбардування та штурми Первомайського, далі на південь. Схоже, ЗСУ це «влаштовує»: вони можуть далі «затягувати» битву і таким чином вигравати час на подальше посилення цієї нової оборонної лінії. На цій ділянці ПКС продовжують бомбардувати Уманське та Семенівку з використанням УМПК.

Мар’їнка…

росіяни продовжували наступ на Георгівку та Новомиколаївку, але, схоже, не спромоглися захопити бодай якісь нові території.

3. ПІВДЕНЬ ЗАПОРІЖЖЯ

Роботине…

> гмм, росіян (42-гу МСД, швидко відновлену та поповнену кількома полками мобіків) вчергове зачистили та відтіснили від села (чи пак його залишків).

Як уже повідомлялося, 247-мому полку ВДВ (7-мої дивізії ВДВ) вдалося відтиснути Президенську бригаду десь на 200–300 метрів (з їхніх позицій на північному заході Вербового), внаслідок чого російський полк зазнав таких втрат, що його наступ повністю видихся.

… і це – все, про що я маю вам повідомити сьогодні. Невдовзі повернуся і скажу щось іще.

***

№ 2.508

Як ви відноситесь до громадських аферистів?

Прокуратура України
КИЇВСЬКА МІСЬКА ПРОКУРАТУРА
вул. Предславинська, 45/9, м. Київ, 03150, факс: (044) 524-82-90
e-mail: office@kyiv.gp.gov.ua, web: www.kyiv.gp.gov.ua
код ЄДРПОУ 02910019

_____ № 09/2_____ На № 08/279/09/236-516вих від 20.12.2023

Депутату Київської міської ради
Ксенії СЕМЕНОВІЙ
semenova.kseniia@kmr.gov.ua

Шановна Ксеніє Ігорівно!

Київською міською прокуратурою в межах компетенції розглянуто Ваше звернення щодо можливого самовільного проведення будівельних робіт на будинку Семена Замкова, 1899 року, за адресою: м. Київ, вул. Франка, 26, що віднесений до цінної історичної-фонової забудови, а також з інших питань.

Повідомляю, що відділом дізнання Шевченківського УП ГУНП у м. Києві 26.12.2023 за Вашим зверненням розпочато кримінальне провадження № 12023105100002567 за фактом самовільного, всупереч установленому законом порядку, проведення невстановленими особами будівельних робіт на будинку Семена Замкова, 1899 року, за адресою: м. Київ, вул. Франка, 26, що віднесений до цінної історичної-фонової забудови, за ознаками кримінального проступку, передбаченого ст. 356 КК України.

Процесуальне керівництво здійснюється Шевченківською окружною прокуратурою м. Києва.

Додаток: копія витягу з ЄРДР на 1 арк.

З повагою

Виконувач обов'язків керівника **Марія ВДОВИЧЕНКО**

Київська міська прокуратура
29.12.2023 №09/2-14427ВИХ-23

2024-01-07

Могильний

Якщо хтось не зрозумів, то я маю на увазі громадських "активістів", що інструментом своєї громадської діяльності обрали брехню і маніпуляції.

На днях наштовхнувся на абсурду по своїй суті історію із наїздами Дмитра ***Перова*** з його апологетами на Svitlana Vovk та антиплагіатну ініціативу #Дисергейт.

Причина наїзду:

— ректора Могилянки ***Квіта*** виключили із претендентів в номінації "Скандал 2023" у контексті відзнаки "Академічна негідність року", куди він за заявкою Перова потрапив внаслідок реставрації Братських келій.

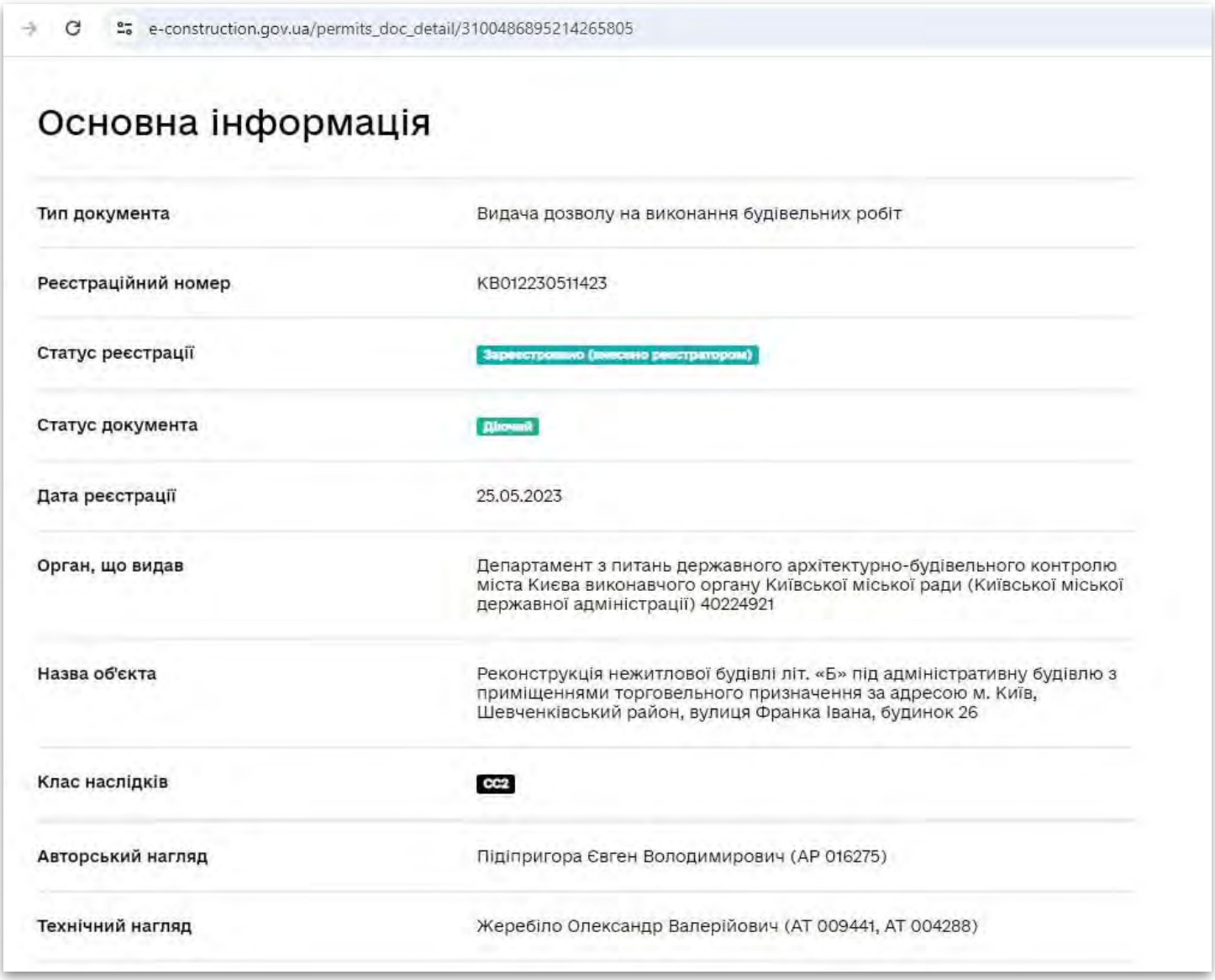
e-construction.gov.ua/permits_doc_detail/3100486895214265805

Основна інформація

Тип документа	Видача дозволу на виконання будівельних робіт
Реєстраційний номер	КВ012230511423
Статус реєстрації	Зареєстровано (внесено реєстратором)
Статус документа	Діючий
Дата реєстрації	25.05.2023
Орган, що видав	Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) 40224921
Назва об'єкта	Реконструкція нежитлової будівлі літ. «Б» під адміністративну будівлю з приміщеннями торговельного призначення за адресою м. Київ, Шевченківський район, вулиця Франка Івана, будинок 26
Клас наслідків	СС2
Авторський нагляд	Підіпригора Євген Володимирович (АР 016275)
Технічний нагляд	Жеребіло Олександр Валерійович (АТ 009441, АТ 004288)

Аргументи Перова і Ко зводилися до того, що Квіт має бути в цій номінації, а факт порушення їм законодавства підтверджується відкриттям прокуратурою кримінальних проваджень за зверненням Перова і Ко.

Взагалі, за такі аргументи в цивілізованому суспільстві у дипломованого "з відзнакою" юриста Перова мали би зі скандалом відібрати диплом про правову освіту, але то таке ;)

Краще я продемонструю, чого варті відкриті завдяки "громадському активісту" Перову кримінальні провадження.

Сьогодні Перов відзвітував:

"За зверненням Ксенія Семенова відкрито кримінальне провадження за фактом самовільної надбудови Будинку Івана Замкова, 1899 р., що на вул. Франка, 26".

Хто не в курсі. Перов є офіційним помічником депутатки Київради від партії Слуга Народу Ксенії ***Семенової*** і заяви в поліцію про "вчинення злочинів" зазвичай робить, як її помічник при виконанні доручень депутатки.

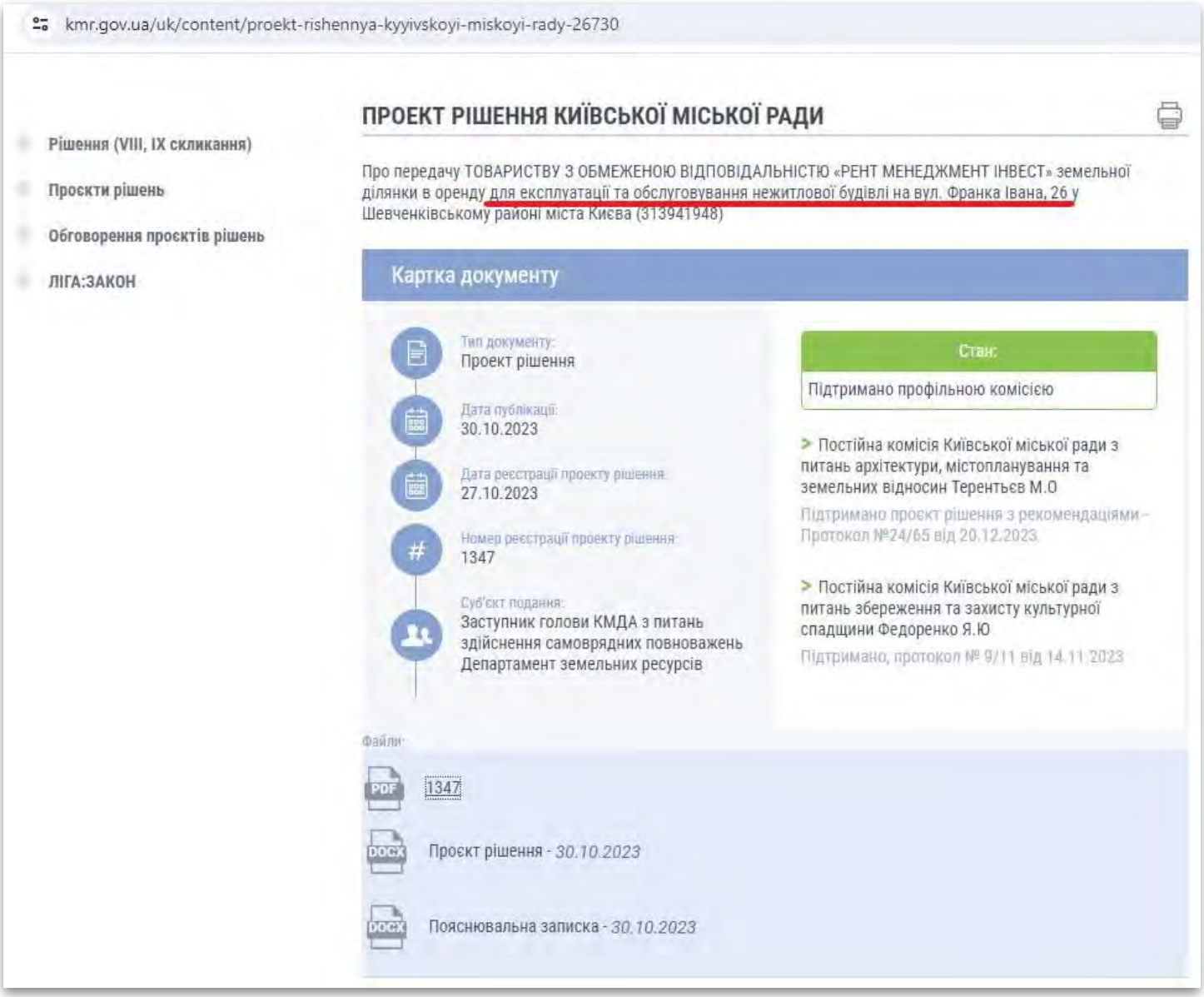

В плані відкриття провадження прокуратурою - один в один, як в історії з Могилянкою, що, за логікою Перова, є доказом порушення законодавства при будівництві.

Зверніть увагу, що Семенова написала прокуратурі і чому відкрили справу: самовільне проведення будівельних робіт і справа відкрита по ст. 356 ККУ (самоправство).

Ось тільки потрібно максимум 5 хвилин (це якщо ви вперше чуєте про це будівництво і треба спочатку накопати його замовника), щоб зайти в ЄДЕССБ і знайти виданий 25.05.2023 Департаментом ДАБК КМДА дозвіл на це будівництво: https://e-construction.gov.ua/permits_doc_detail/3100486895214265805

Код земельної ділянки: 88:199:0003

Справа 313941948

Площа: 0.0697 га

Адрес земельноїділянки: вул. Франка Івана, 26

Заявник: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «РЕНТ МЕНЕДЖМЕНТ ІНВЕСТ»

Вид та термін користування: оренда

Цільове призначення: 03.07, для будівництва та обслуговування будівель торгівлі

Матеріали аерофотозйомки 2019 р.
виготовлено за даними АІС ОУЗР

Вибачте, то доказом чого може бути ця відкрита кримінальна справа, якщо в ДЕРЖАВНОМУ реєстрі є докази, що самочинного будівництва там немає?

Юрист та "борець з незаконною забудовою" Перов вже не перший місяць буянить на цьому будівництві і гарантовано має знати про наявність дозволу.

Але він публічно бреше громадськості про самочинне будівництво та ще і підставляє свою довірливу шефіню-депутатку Семенову, переконуючи її зробити брехливе звернення про вчинення злочину.

Але давайте не будемо зупинятися лише на епізоді з кримінальною справою, а порахуємо іншу брехню та маніпуляції Перова в його коротенькому дописі всього на 5 речень.

1) "Земельна комісія Київська міська рада на чолі з Михайло Терентьєв передала ділянку з будинком під будівництво ТРЦ".

В цьому реченні одна маніпуляція та одна брехня.

Маніпуляція.

Додаток 5
до наказу МКТ України
від 16.06.2007 р. № 662/0/16-07

Перелік об'єктів культурної спадщини м. Києва, що не підлягають занесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України у зв'язку з невідповідністю критеріям, визначеним постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1760 "Про затвердження порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України"

№ п.п.	Назва об'єкту	Датування	Адреса	Вид об'єкта	№ та дата рішення про взяття під охорону
1.	Будинок житловий	кін. XIX ст.	Артема, 22	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ Комітету охорони і реставрації пам'яток історії та культури та історичного середовища від 16.05.1994 р. № 10
2.	Флігель нежитловий	кін. XIX ст.	Артема, 24	Не визначався	На державний облік не взято
3.	Флігель	кін. XIX ст.	Борисоглібська, 15-Б	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ Комітету охорони і реставрації пам'яток історії та культури та історичного середовища від 16.05.1994 р. № 10
4.	Флігель	1891, 1954, 1990-ті рр.	Дмитрівська, 33-35-Б-В	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища від 30.12. 1996 р. № 14
5.	Флігель	1904, 1990-ті рр.	Дмирівська, 33-35-Г	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища від 30.12. 1996 р. № 14
6.	Будинок житловий, в якому мешкав Крутень Є.М., військовий льотчик, один із засновників тактики повітряного бою	кін. XIX – поч. XX ст.	Московська, 27	Не визначався	На державний облік не взято
7.	Флігель	1878 р.	Терещенківська, 17 Б	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ по управлінню охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища від 26.10.2001 р. № 143
8.	Будинок, у якому в 1907 р. проживав Шмідт О.Ю., математик, геофізик, полярник, академік АН СРСР	1907 р.	Франка І., 26-Б	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ Комітету охорони і реставрації пам'яток історії та культури та історичного середовища від 16.05.1994 р. № 10

Земельна комісія апріорі НЕ передає земельні ділянки - вони лише попередньо розглядають проекти рішень перед направленням на розгляд Київради. Юрист Перов це достеменно знає, але свідомо маніпулює для підсилення ефекту.

Брехня.

Ні під яке будівництво ТРЦ ділянку навіть не планується передавати - ділянку передають "для експлуатації та обслуговування нежитлової будівлі на вул. Франка Івана, 26".

https://kmr.gov.ua/uk/content/proekt-rishennya-kyyivskoyi-miskoyi-rady-26730

З точки зору чинного законодавства - Київрада ЗОБОВ'ЯЗАНА передати ділянку в оренду власнику будівлі.

На чому побудована брехня юриста Перова?

На коді цільового призначення земельної ділянки - 03.07, що ОФІЦІЙНО за КЛАСИФІКАТОРОМ називається "для будівництва та обслуговування будівель торгівлі".

Це вимоги законодавства - в рішенні зобов'язані вказувати код цільового призначення ділянки. Перов бере назву цільового призначення ділянки і починає брехати, що ділянку передають під будівництво ТРЦ, хоча ділянку з таким призначенням передають "для експлуатації та обслуговування нежитлової будівлі".

2) "Щоб врятувати будівлю від знищення громада створила петицію на захист 125-річного будинку та повернення йому статусу пам'ятки історії".

Брехня про повернення статусу пам'ятки історії.

Не можна повернути те, чого ніколи не було. А у цієї будівлі ніколи не було статусу пам'ятки. Деталі в наступному пункті.

3) "Останній - зняв забудовник 😕" Це про статус пам'ятки історії.

Брехня подвійна: і статусу не було, і забудовник тут ні до чого.

Що було з цією будівлею?

У 1994 році вони отримала статус "щойно виявлений об'єкт культурної спадщини" по категорії "історія", як будинок, в якому кілька місяців в 1907 році начебто проживав у 16-тирічному віці такий радянський діяч, як Отто Шмідт.

Ото дійсно історична спадщина по такому критерію, чи не так? ;)

До речі, в Києві навіть вулицю Отто Шмідта (на якій він реально жив) перейменовують по закону із боротьбою з радянським минулим, а тут Перов обурюється, що будинок, відомий проживанням Шмідта в ньому ще підлітком кілька місяців, не вважають пам'яткою історії.

Найсмішніше інше.

За архівними даними виявилося, що сім'я Шмідта там взагалі не мешкала, тому Мінкультури ще у 2007 році (!) визнала цей об'єкт таким, що не підлягає занесенню в Державний реєстр пам'яток України.

Тобто, і пам'яткою не був, і питання про його відповідність критеріям розглядалося в роки, коли там ніякого забудовника і близько не було - тоді це був звичайний житловий будинок з комунальними квартирами, а викуповували його з комунальної власності вже у 2022 році.

Хтось дійсно вважає, що для громадських активістів допустимо так брехати і маніпулювати, як це робить Перов?

P.S.

Щоб уникнути дурних закидів, що він бреше задля великої мети спасіння історичної будівлі, відразу зазначаю: щоб врятувати історичну будівлю, треба писати ПРАВДУ про порушення забудовника.

А брешуть про ситуацію у випадках, коли хочуть подоїти забудовника, створюючи йому проблеми.

***

№ 2.509

Диверсія проти Могилянки. Хто обрав шлях Дмитра Табачника?

2024-03-25

Георгій Могильний

Києво-Могилянська академія в особі ректора Квіта заявляє про політичний тиск з боку лідерки «Слуг народу» Шуляк та віцепрем'єра Кубракова

1. Що відбувається з реставрацією Братських келій і хто ж насправді порушив закон

Через руйнування пам'ятки національного значення келій Братського монастиря Києво-Могилянської академії ***прокуратура*** відкрила кримінальне провадження.

Про це раніше повідомляв помічник депутатки Київради Ксенії Семенової від партії «Слуга народу» Дмитро Перов.

Прокуратура України

КИЇВСЬКА МІСЬКА ПРОКУРАТУРА

вул. Предславинська, 45/9, м. Київ, 03150, факс: (044) 524-82-90
e-mail: office@kyiv.gp.gov.ua, web: www.kyiv.gp.gov.ua
код ЄДРПОУ 02910019

_____№09/2-_____ на № 08/279/09/211-184вих від 05.12.2023

Депутату Київської міської ради
Євгенії КУЛЕБІ
Kuleba.yevheniia@gmail.com

Шановна Євгеніє Анатоліївно!

Київською міською прокуратурою розглянуто Ваше звернення щодо можливого руйнування об'єкта культурної спадщини, а також з інших питань.

Повідомляю, що 12.12.2023 Подільською окружною прокуратурою м. Києва відомості щодо можливого незаконного проведення будівельних робіт на пам'ятці історії та архітектури національного значення – Келії Братського монастиря по вул. Сковороди, 2, корп. 10 у м. Києві внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 42023102070000348 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 298 КК України.

Проведення досудового розслідування у вказаному кримінальному провадженні відповідно до ч. 7 ст. 214 КПК України доручено слідчому відділу Подільського УП ГУНП у м. Києві.

Досудове слідство триває.

З повагою

Виконувач обов'язків керівника **Марія ВДОВИЧЕНКО**

Київська міська прокуратура
15.12.2023 №09/2-13759ВИХ-23
09/2-708-23

Перов звернувся до нардепа **Олени Шуляк** (голова партії «Слуга народу»),

яка у свою чергу звернулася до Мінрегіону та Державної інспекції архітектури та містобудування (далі – Держінспекція), аби ті перевірили, що ж відбувається.

Зі свого боку Києво-Могилянська академія заявляє про політичний тиск і наголошує, що фіксує рейдерські наміри стосовно землі поблизу келій. Очільник вишу Сергій Квіт також зазначає, що голова партії влади участю у цій історії намагається відбілитися після просування скандальної містобудівної реформи, яка не передбачала належного захисту культурної спадщини.

Громадська ініціатива «Голка» вивчила документи і з'ясувала, хто і як порушує закон.

2. «Реставрація» з подвійним дном

Ось фото Дмитра Перова зроблене восени 2023 року.

З нього й постає питання: чи дійсно Могилянка проводить **реконструкцію (а не реставрацію)**, порушуючи проєкт, бо реконструкція дозволяє значно серйозніші зміни.

Термін «реставрація» має відмінне значення в містобудівному та пам'яткоохоронному законодавствах. Між собою плутанину термінів узгоджують державно-будівельні норми, встановлюючи що

вид будівництва «реставрація» це шість (!) видів робіт:

> **1) консервація, 2) реставрація, 3) реабілітація, 4) музеєфікація, 5) ремонт та 6) пристосування.**

І плутаниною у термінах користуються ті, хто хоче показати суспільству, що те, що робить Могилянка, – це нібито не реставрація.

Стіни келій, які є на фото, – це все, що було до початку реставрації неаварійним і збереглося до сьогодні від оригінальної 200-річної пам'ятки, тобто лише їх і можна було врятувати.

> — Решта елементів, про які пишуть у ЗМІ, – це ті, якими пам'ятку спаплюжили в радянські часи.

Демонтовані зараз вікна, дах, внутрішні перегородки, частина перекриття між поверхами та крокв були радянськими, а не автентичними.

Інша частина дерев’яного перекриття ще у 2012 році була визнана аварійною і їх заміна передбачалась погодженим Мінкультури реставраційним завданням.

Держінспекція архітектури та містобудування (далі – Держінспекція) видала торік Могилянці дозвіл на «реставрацію з пристосуванням». Ось експертний звіт, який це підтверджує.

Зазначений в додатку до експертизи перелік робіт, передбачених під час реставрації з пристосуванням Братських келій

Пристосування передбачає **створення умов для сучасного використання об'єкта культурної спадщини** без зміни притаманних йому властивостей, які є предметом охорони об'єкта культурної спадщини, в тому числі реставрація елементів, які становлять історико-культурну цінність.

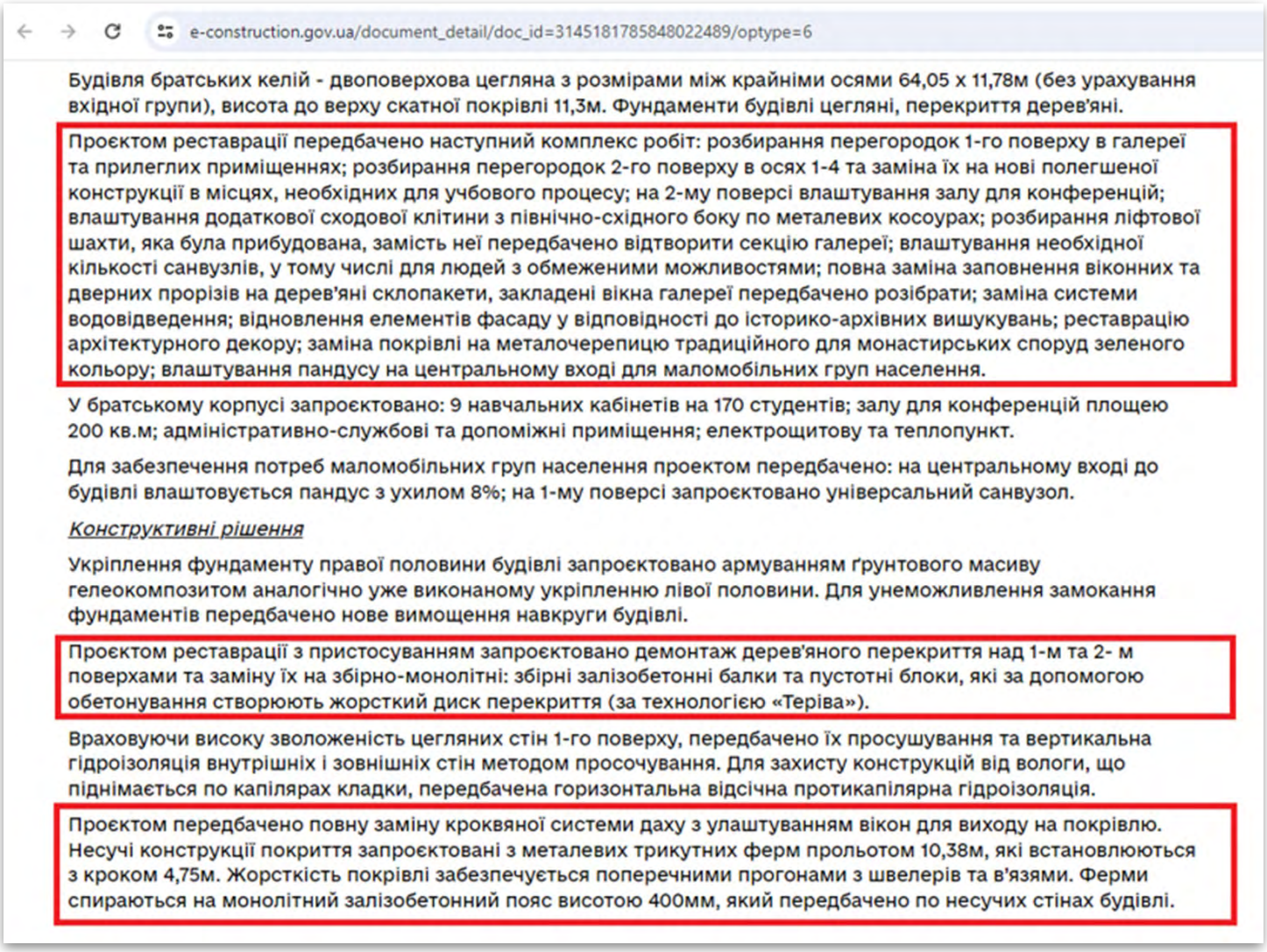
e-construction.gov.ua/document_detail/doc_id=3145181785848022489/optype=6

Будівля братських келій - двоповерхова цегляна з розмірами між крайніми осями 64,05 х 11,78м (без урахування вхідної групи), висота до верху скатної покрівлі 11,3м. Фундаменти будівлі цегляні, перекриття дерев'яні.

Проєктом реставрації передбачено наступний комплекс робіт: розбирання перегородок 1-го поверху в галереї та прилеглих приміщеннях; розбирання перегородок 2-го поверху в осях 1-4 та заміна їх на нові полегшеної конструкції в місцях, необхідних для учбового процесу; на 2-му поверсі влаштування залу для конференцій; влаштування додаткової сходової клітини з північно-східного боку по металевих косоурах; розбирання ліфтової шахти, яка була прибудована, замість неї передбачено відтворити секцію галереї; влаштування необхідної кількості санвузлів, у тому числі для людей з обмеженими можливостями; повна заміна заповнення віконних та дверних прорізів на дерев'яні склопакети, закладені вікна галереї передбачено розібрати; заміна системи водовідведення; відновлення елементів фасаду у відповідності до історико-архівних вишукувань; реставрацію архітектурного декору; заміна покрівлі на металочерепицю традиційного для монастирських споруд зеленого кольору; влаштування пандусу на центральному вході для маломобільних груп населення.

У братському корпусі запроєктовано: 9 навчальних кабінетів на 170 студентів; залу для конференцій площею 200 кв.м; адміністративно-службові та допоміжні приміщення; електрощитову та теплопункт.

Для забезпечення потреб маломобільних груп населення проектом передбачено: на центральному вході до будівлі влаштовується пандус з ухилом 8%; на 1-му поверсі запроєктовано універсальний санвузол.

Конструктивні рішення

Укріплення фундаменту правої половини будівлі запроєктовано армуванням ґрунтового масиву гелеокомпозитом аналогічно уже виконаному укріпленню лівої половини. Для унеможливлення замокання фундаментів передбачено нове вимощення навкруги будівлі.

Проєктом реставрації з пристосуванням запроєктовано демонтаж дерев'яного перекриття над 1-м та 2- м поверхами та заміну їх на збірно-монолітні: збірні залізобетонні балки та пустотні блоки, які за допомогою обетонування створюють жорсткий диск перекриття (за технологією «Теріва»).

Враховуючи високу зволоженість цегляних стін 1-го поверху, передбачено їх просушування та вертикальна гідроізоляція внутрішніх і зовнішніх стін методом просочування. Для захисту конструкцій від вологи, що піднімається по капілярах кладки, передбачена горизонтальна відсічна протикапілярна гідроізоляція.

Проєктом передбачено повну заміну кроквяної системи даху з улаштуванням вікон для виходу на покрівлю. Несучі конструкції покриття запроєктовані з металевих трикутних ферм прольотом 10,38м, які встановлюються з кроком 4,75м. Жорсткість покрівлі забезпечується поперечними прогонами з швелерів та в'язями. Ферми спираються на монолітний залізобетонний пояс висотою 400мм, який передбачено по несучих стінах будівлі.

Пристосування не передбачає повне відновлення втрачених елементів, щоб будівля до останнього цвяха мала такий же вигляд, як це було в давнину.

> — При ***пристосуванні*** відбувається реставрація вцілілих цінних елементів, а неавтентичні чи аварійні елементи можна замінювати таким чином, щоб будівля могла далі безпечно і зручно використовуватися.

Тому

— звинувачення Могилянки у незаконності використання сталевих балок і бетону для заміни аварійного дерев'яного перекриття та крокв – маніпуляція.

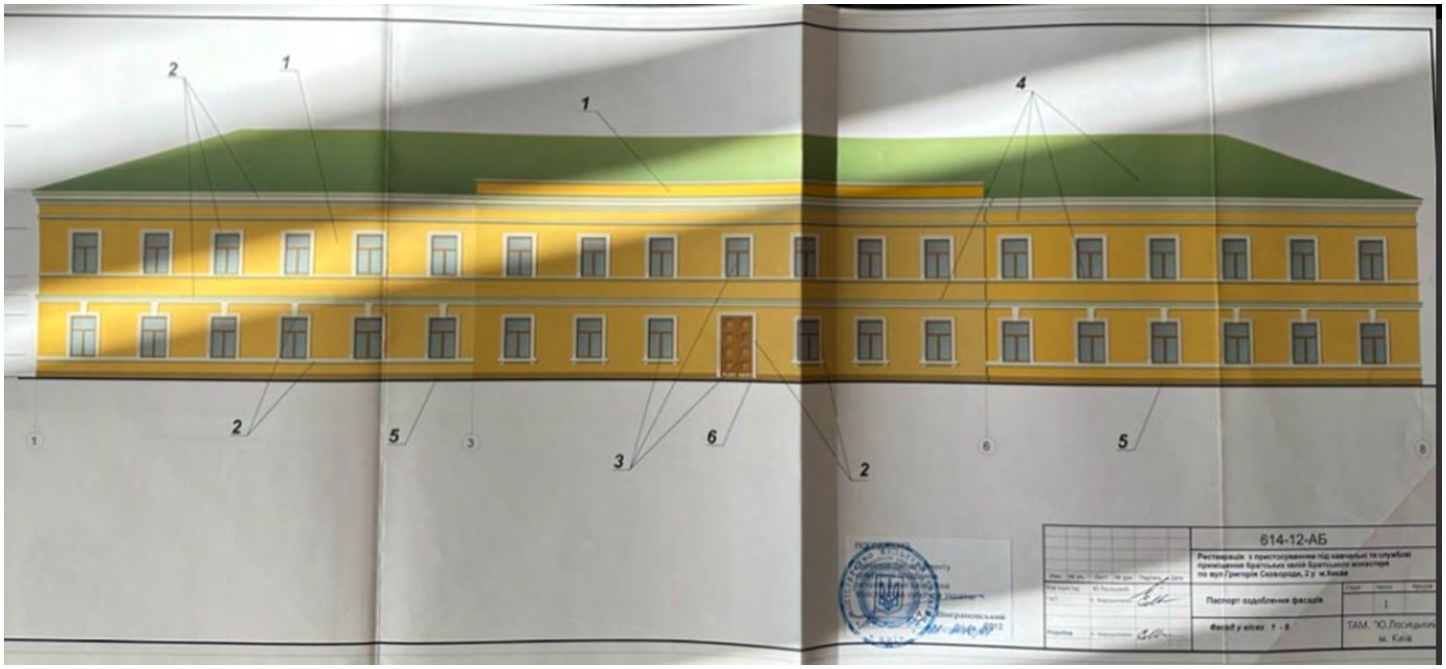

Венеціанська хартія, прийнята ООН ще 1964 року, передбачає, що нові елементи мають гармонійно вписуватися у загальну форму пам'ятки і відрізнятися від автентичних фрагментів, щоб запобігти фальсифікації пам'ятки як документа історії та твору мистецтва.

Реставрація

9. Реставрація розглядається як унікальний захід охорони пам'ятки. Метою реставрації є збереження й виявлення естетичної та історичної значущості пам'ятки, що базується на обачливому ставленні до історичної субстанції як автентичного документа. Реставрація завершується тоді, коли починається гіпотеза; що ж до гіпотетичних відтворень, то всякі доповнення, визнані необхідними з естетичних чи технічних міркувань, мають відрізнятися в архітектурній формі пам'ятки і нести ознаки нашого часу. Археологічні та історичні дослідження нерухомої пам'ятки мають завжди передувати реставрації та супроводжувати реставраційні роботи.

10. У тих випадках, коли застосування традиційної техніки виявиться непридатним, зміцнення нерухомої історичної пам'ятки може бути здійснене за допомогою сучасної техніки консервації та будівництва, ефективність якої доведена науковими даними й гарантована практичним досвідом.

11. Необхідно зберігати нашарування різних епох, привнесених в архітектурну форму історичної пам'ятки, оскільки єдність стилю не є метою реставрації. Якщо будівля поєднує в собі нашарування різних епох, розкриття ранішого шару є виправданим лише в надзвичайних випадках і може проводитися за умови, що вилучені елементи не становлять інтересу, а виявлений при цьому фрагмент являє собою значне історичне, археологічне або естетичне явище і стан наступного забезпечення його схоронності не викликає сумніву. Оцінка цих елементів і рішення про видалення їх не можуть визначатися міркуваннями лише автора реставрації.

12. Елементи, яким належить замінити відсутні частини, мають гармонійно вписуватись у загальну форму пам'ятки, але водночас і відрізнятися від автентичних фрагментів, щоб запобігти фальсифікації пам'ятки як документа історії та твору мистецтва.

13. Доповнення допустимі лише в разі, якщо за їх виконання залишаються незайманими всі варті уваги частини споруди, її традиційне оточення, композиційна рівновага та зв'язок із навколишнім середовищем.

А у тих випадках, коли застосування традиційної техніки виявиться непридатним, дозволяє зміцнення нерухомої історичної пам'ятки за допомогою сучасної техніки консервації та будівництва, ефективність якої доведена науковими даними й гарантована практичним досвідом.

Тобто громадськість у цій інформаційній війні проти Могилянки стала жертвою підміни понять з терміном «реставрація».

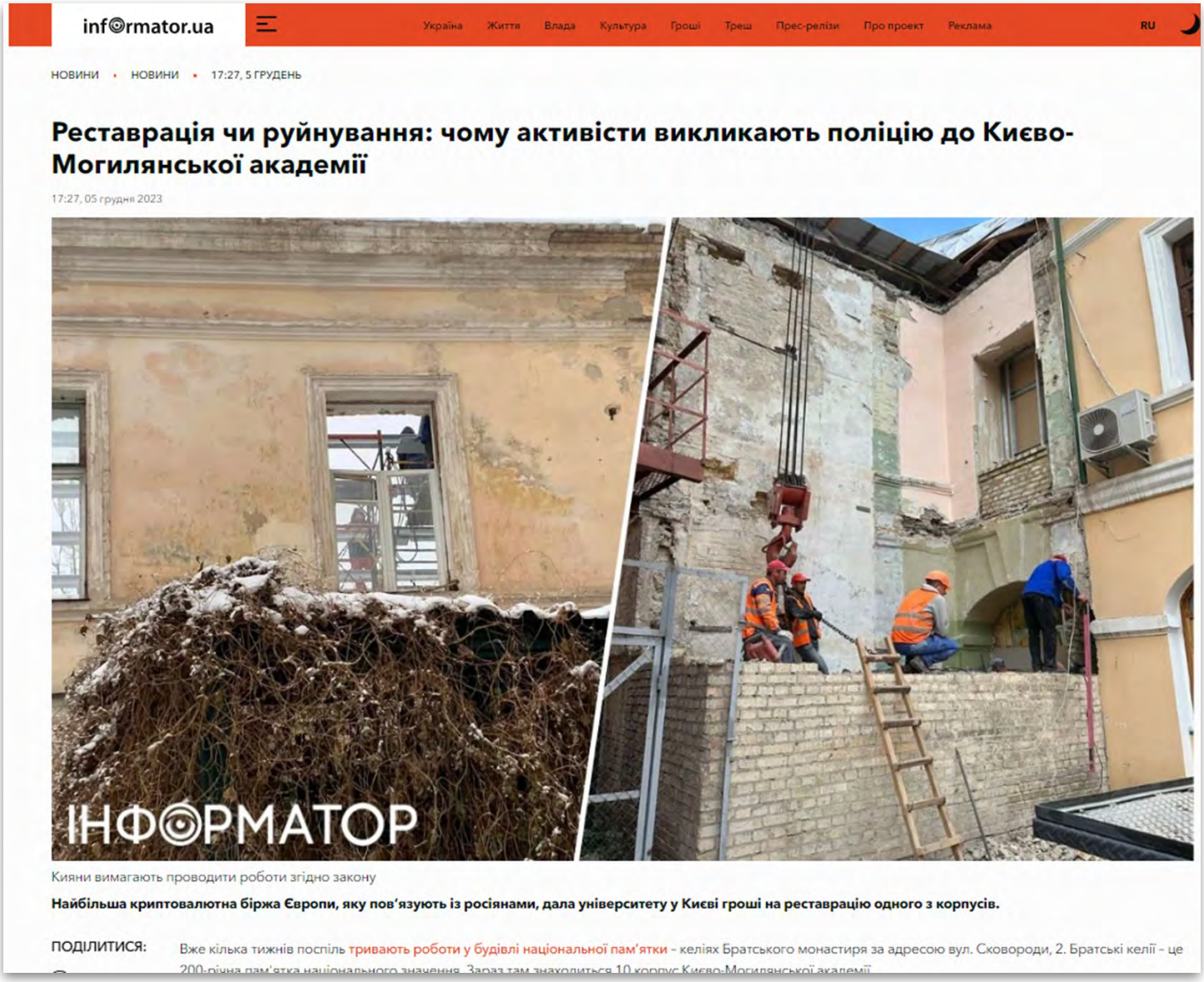

Хедлайнером інформаційної кампанії проти Могилянки є помічник депутатки Київради «Слуги народу» ***Перов***. Він магістр права. Торік Віталій Кличко обіцяв призначити його на посаду першого заступника директора Департаменту охорони культурної спадщини КМДА.

Людина з такою профільною підготовкою має володіти професійною термінологією. Але при цьому протягом чотирьох місяців доводить: те, що відбувається у келіях – не реставрація, а реконструкція.

«Якщо у нас є дерев'яні сходи, вони мають лишитися дерев'яними. Якщо в будівлі кам'яні підмурки – вони мають бути кам'яними. Це знаходить свою деталізацію в державних будівельних нормах ДБН В.3.2-1-2004, де встановлюються такі головні принципи реставрації пам'ятки: найменше втручання та зміни, забезпечення максимального збереження автентичності пам'ятки», – пояснює свою позицію Перов.

Тут варто додати, що державна будівельна норма, на яку посилається Перов втратила свою дію. І ось тому доказ. Наказ про скасування норми, на яку посилається Перов, Мінрегіон видав… вісім років тому.

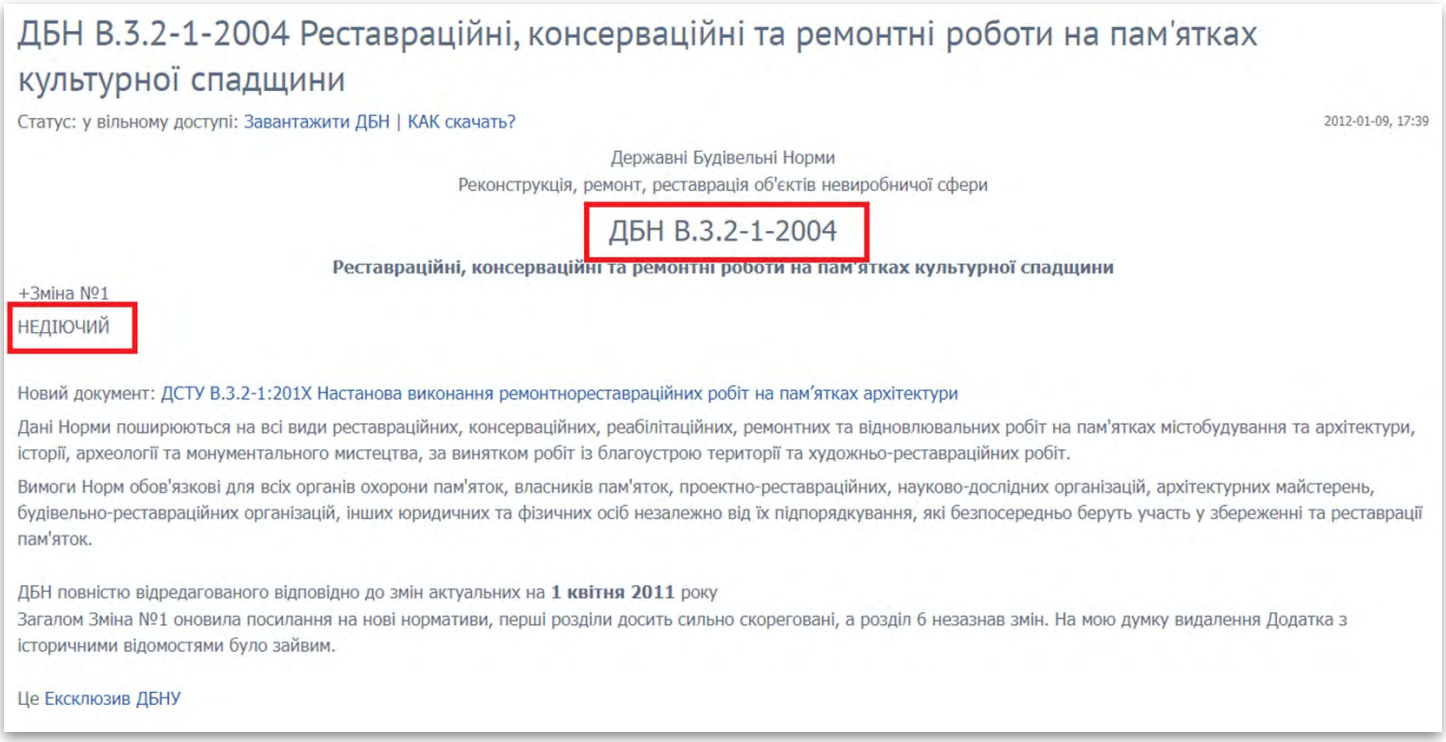

ДБН В.3.2-1-2004 Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини

Статус: у вільному доступі: Завантажити ДБН | КАК скачать? 2012-01-09, 17:39

Державні Будівельні Норми

Реконструкція, ремонт, реставрація об'єктів невиробничої сфери

ДБН В.3.2-1-2004

Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини

+Зміна №1

НЕДІЮЧИЙ

Новий документ: ДСТУ В.3.2-1:201Х Настанова виконання ремонтнореставраційних робіт на пам'ятках архітектури

Дані Норми поширюються на всі види реставраційних, консерваційних, реабілітаційних, ремонтних та відновлювальних робіт на пам'ятках містобудування та архітектури, історії, археології та монументального мистецтва, за винятком робіт із благоустрою території та художньо-реставраційних робіт.

Вимоги Норм обов'язкові для всіх органів охорони пам'яток, власників пам'яток, проектно-реставраційних, науково-дослідних організацій, архітектурних майстерень, будівельно-реставраційних організацій, інших юридичних та фізичних осіб незалежно від їх підпорядкування, які безпосередньо беруть участь у збереженні та реставрації пам'яток.

ДБН повністю відредагованого відповідно до змін актуальних на **1 квітня 2011** року

Загалом Зміна №1 оновила посилання на нові нормативи, перші розділи досить сильно скореговані, а розділ 6 незазнав змін. На мою думку видалення Додатка з історичними відомостями було зайвим.

Це Ексклюзив ДБНУ

3. Легалізація «анонімки». Про що свідчать документи?

На початку березня ***Мінінфраструктури*** заявило про позапланову перевірку, яку, начебто, призначили «*за зверненням громадських активістів*».

Вже на наступний день, 5 березня, Могилянка заявила про її незаконність. Далі ***Мінінфраструктури*** публічно звинуватило Могилянку у незаконній відмові надати необхідні документи, а також відмові допуску інспекторів до здійснення перевірки.

А кілька днів тому Міністерство звинуватило Академію у порушеннях законодавства при проведенні перевірки.

На відміну від Мінінфраструктури та Держінспекції, Могилянка публічно виклала документи, на яких базується її позиція. Що вони доводять?

Всередині грудня, до народної депутатки Шуляк, надійшло звернення Перова. Він підписався як голова ГО «Спадщина».

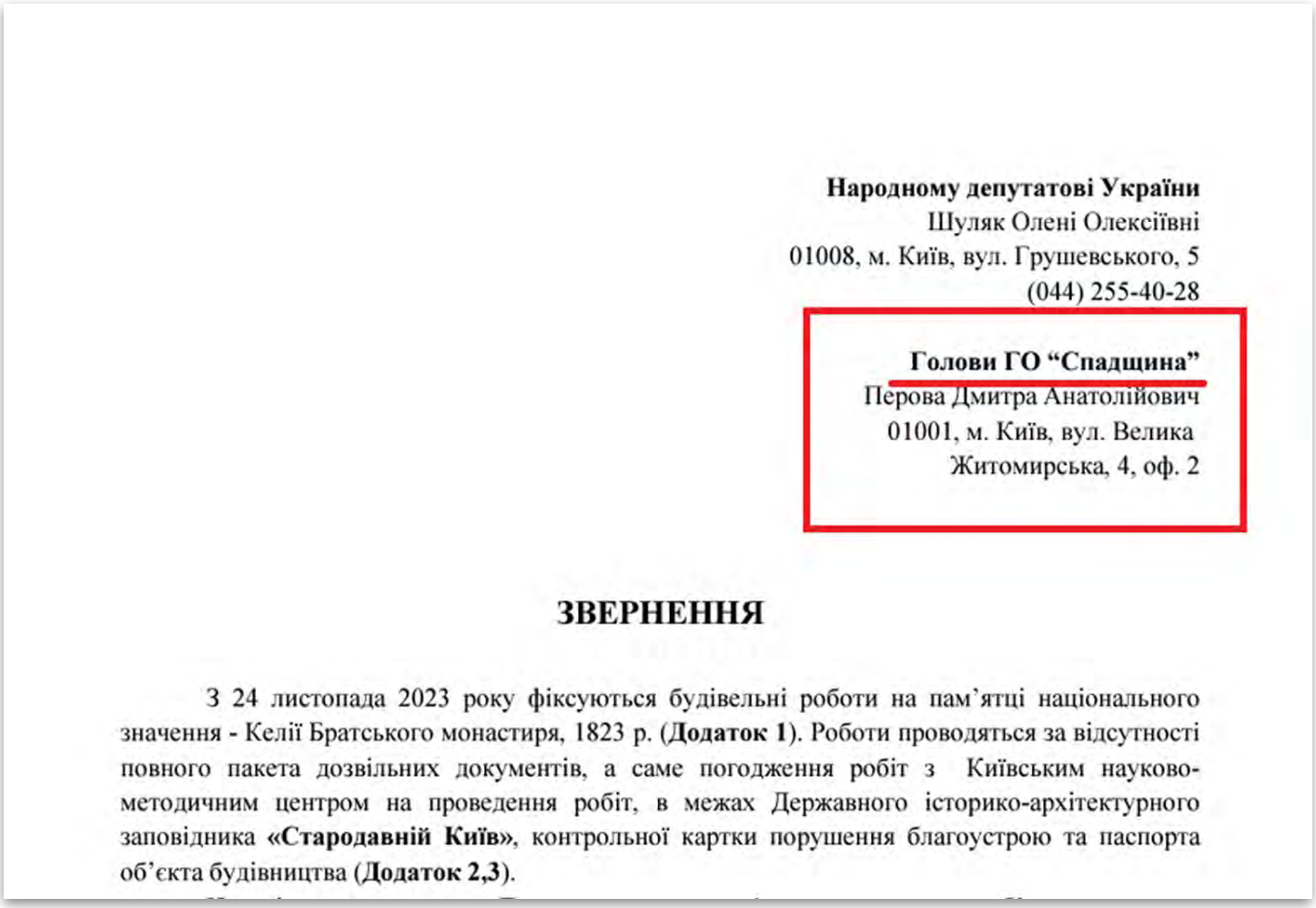

Народному депутатові України
Шуляк Олені Олексіївні
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5
(044) 255-40-28

Голови ГО "Спадщина"
Перова Дмитра Анатолійович
01001, м. Київ, вул. Велика Житомирська, 4, оф. 2

ЗВЕРНЕННЯ

З 24 листопада 2023 року фіксуються будівельні роботи на пам'ятці національного значення - Келії Братського монастиря, 1823 р. (**Додаток 1**). Роботи проводяться за відсутності повного пакета дозвільних документів, а саме погодження робіт з Київським науково-методичним центром на проведення робіт, в межах Державного історико-архітектурного заповідника **«Стародавній Київ»**, контрольної картки порушення благоустрою та паспорта об'єкта будівництва (**Додаток 2,3**).

Уривок звернення Перова, який назвався головою ГО «Спадщина». Документ без дати і номеру

У своєму зверненні він просить нардепа направити звернення з метою проведення перевірки. Але насправді ГО «Спадщина» зареєстрована на Полтавщині, її очолює… Ірина Троцько.

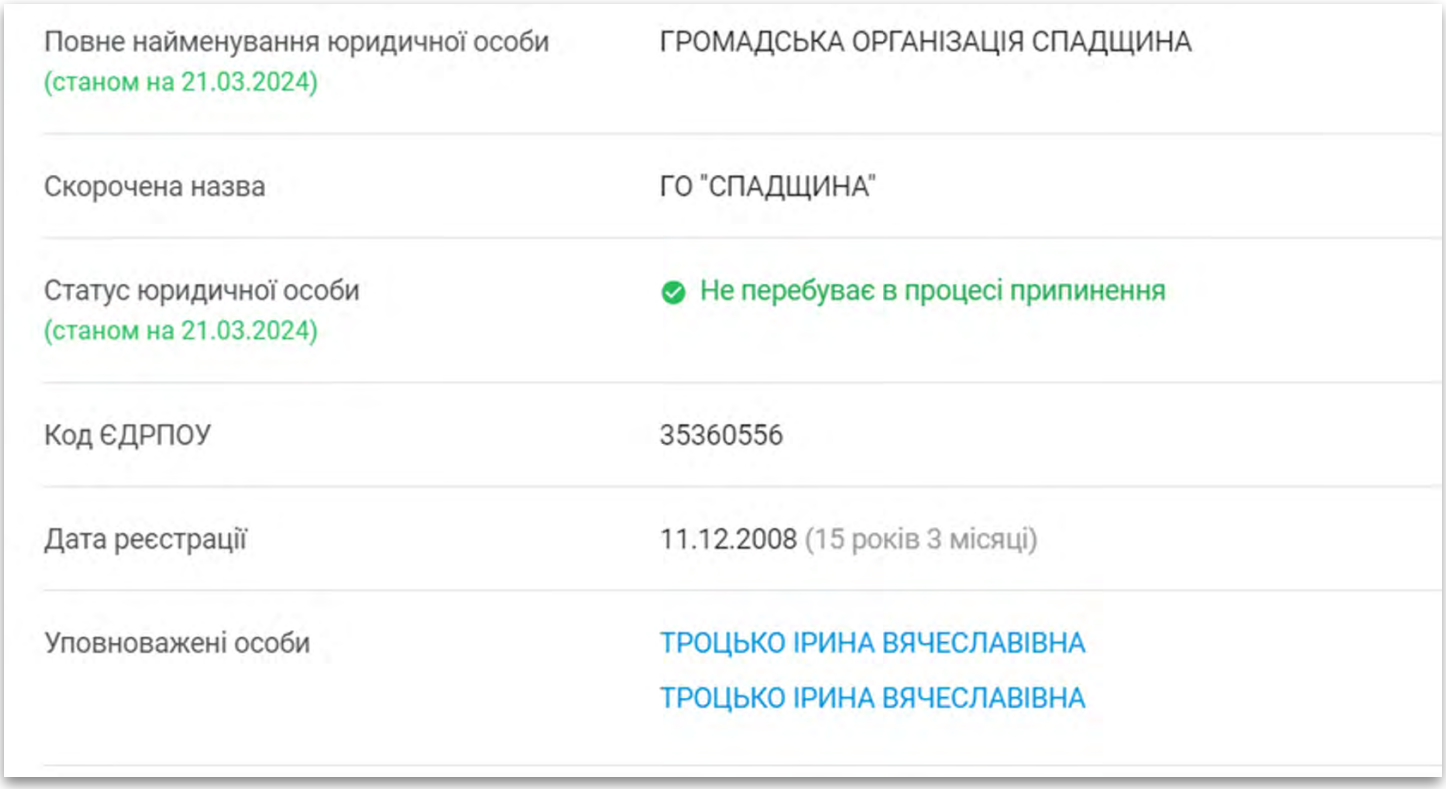

Скрин з реєстру Youcontrol: ГО «Спадщина» очолює Ірина Троцько

Перов не має до цієї організації жодного відношення. А «Спадщина Київ», яку нині очолює Перов, зареєстрували більше ніж через місяць після того, як він написав звернення на Шуляк.

Громадська ініціатива «Голка» звернулася до Перова, аби з'ясувати, чому він підписався як голова ГО «Спадщина», хоча не має відношення до цієї організації. На це питання він відповів так: «Ми з друзями створили ініціативу «Спадщина», спрямовану на прикладну роботу зі збереження та захисту історичної забудови. Питання з юридичною формалізацією гостро не стояли, тож ми не вчиняли якихось реєстраційних процедур, що, однак не є порушенням Закону. Згідно ст. 11 Конвенції з прав людини всім гарантується право вільних зібрань та свобода об'єднання. Що згідно з практикою ЄСПЛ не може бути обмежена реєстраційною або іншою формальною процедурою. Для мене головне те, що ми робимо, а не якісь формальні умови-вимоги. На жаль, саме ім'я «Спадщина» було зайняте, тож ми додали «Київ». Але ми не реєстрували «схоже (*за назвою – прим. авт.*) громадське об'єднання». Ми вирішили формалізувати об'єднання, бо це умова більшості грантодавців».

Це дуже значимий факт, адже за законом «Про регулювання містобудівної діяльності» (ст. 41) перевірки призначають за зверненням фізособи чи юрособи, а звернення Перова де-факто «анонімка».

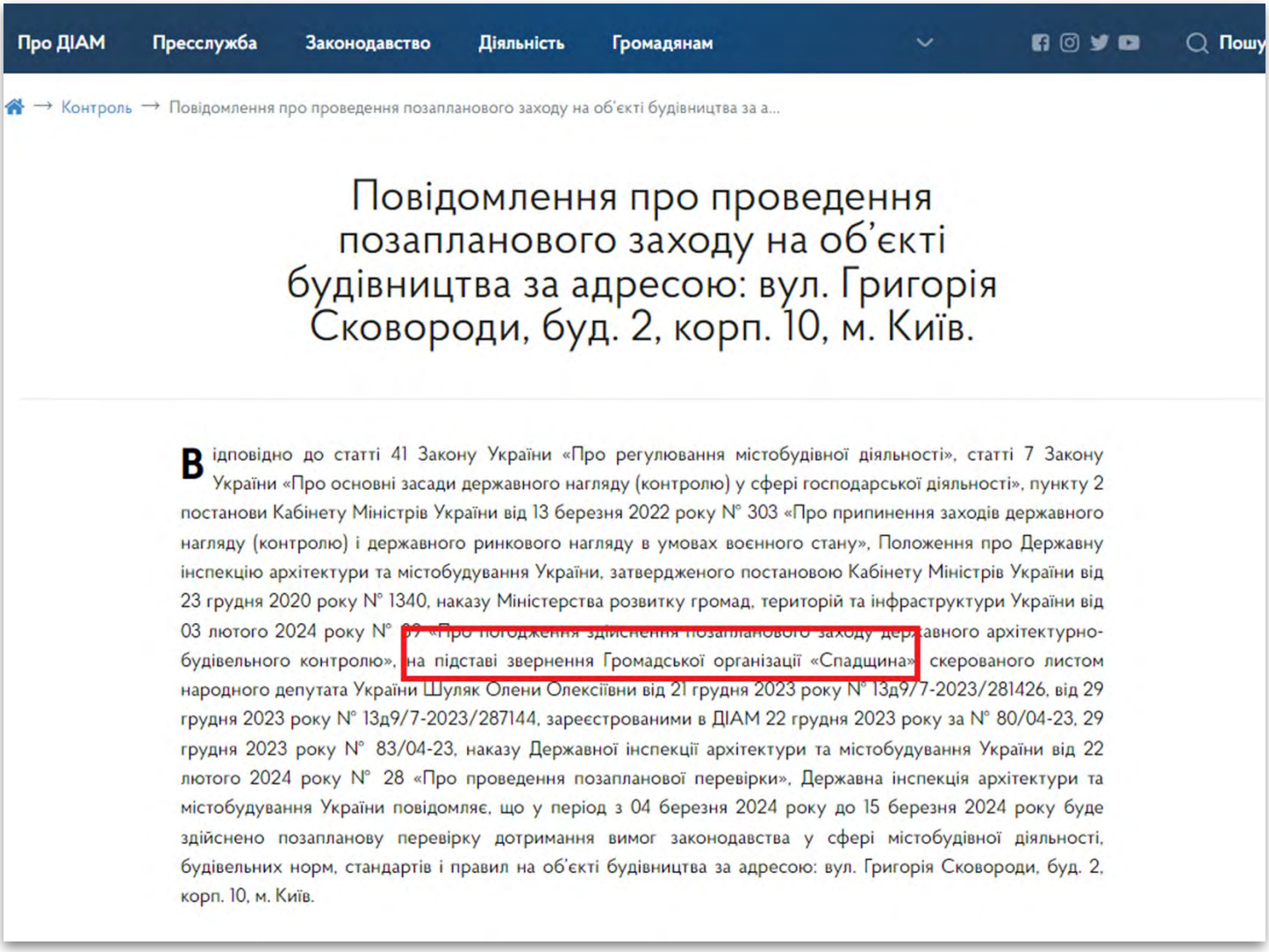

Скрин з сайту Держінспекції, що вони проводять перевірку за зверненням юрособи ГО «Спадщина», яка щодо цього питання не зверталася

Депутатка Шуляк направляє в Мінінфраструктури та Держінспекцію депутатське звернення 21 грудня з проханням провести перевірки з посиланням на «Спадщину». Примітно, що саме в цей день у Могилянці відбувся захід, на якому до розгляду проєкту реставрації келій залучили експертів. На заході була також і народна депутатка Анна ***Бондар*** («Слуга народу»), яка очолює робочу групу, що напрацьовує ***містобудівний кодекс*** – альтернативу провалений містобудівній «реформі» Шуляк (5655).

Заступниця голови Архітектурної палати Національної спілки Архітекторів Анна ***Кирій***, яка була на цьому заході, наголошує:

> «Дивно, що звернення пані Шуляк з'явилося саме, коли був цей захід. Там всім відкрито показали документи, і з ними все гаразд. Чомусь нема такого ентузіазму Держінспекції та Міністерства з перевірками справді скандальних забудов. А для Могилянки влаштували ціле шоу з дронами і дискредитаційною кампанією у ЗМІ. Хоча можна було просто перевірити документи. Могилянка все виклала в публічний доступ. Цікаво спостерігати, хто з можновладців завжди воював з Могилянкою, чиє студентство було в авангарді всіх Майданів. За Януковича це був міністр освіти, «регіонал» Дмитро Табачник, далі плагіатор Шкарлет. Схоже,

тепер хтось вирішив поповнити ці лави. Воювати з 400-літньою Могилянкою – це як стріляти собі в ногу. Віцепрем'єр та голова партії влади у ситуації з келіями діють ще й в дуже непрофесійний спосіб. Що ж, Могилянка завжди перемагала. Так буде і зараз. А от де тепер шкарлети з табачниками?»

Очільник Києво-Могилянської академії Сергій ***Квіт*** зауважує, що всі, хто бачили документи, розуміють, що у вишу тут все гаразд:

«Тоді постає питання: а в чому ж причини такої нетипової уваги з боку влади. На нашу думку, ті, хто лобіював скандальну містобудівну «реформу» 5655, яка не передбачала належного захисту культурної спадщини, вирішили в інформаційному полі відбілитися і показати суспільству, що вони таки за цю спадщину нібито горою. І тут дуже важливо зафіксувати ще одну деталь: коли голова партії влади написала свій запит. Торік 21 грудня. Саме в цей день у Києво-Могилянській Академії ми відкрито надали документи. І з-поміж експертів були й ті, хто працює над альтернативою 5655 – Містобудівним кодексом. За тиждень до цього в уряді Мінрегіон не зміг протягнути постанову-клон містобудівної «реформи», яку розкритикував Європарламент, Єврокомісія і нещодавно Chatham House. Але відбілюватися політикам за рахунок репутації Могилянки ніхто не дасть.»

Після цього заходу Шуляк направляє ще одне звернення до ***Держінспекції*** і знову з посиланням на ***Перова*** як очільника громадської організації.

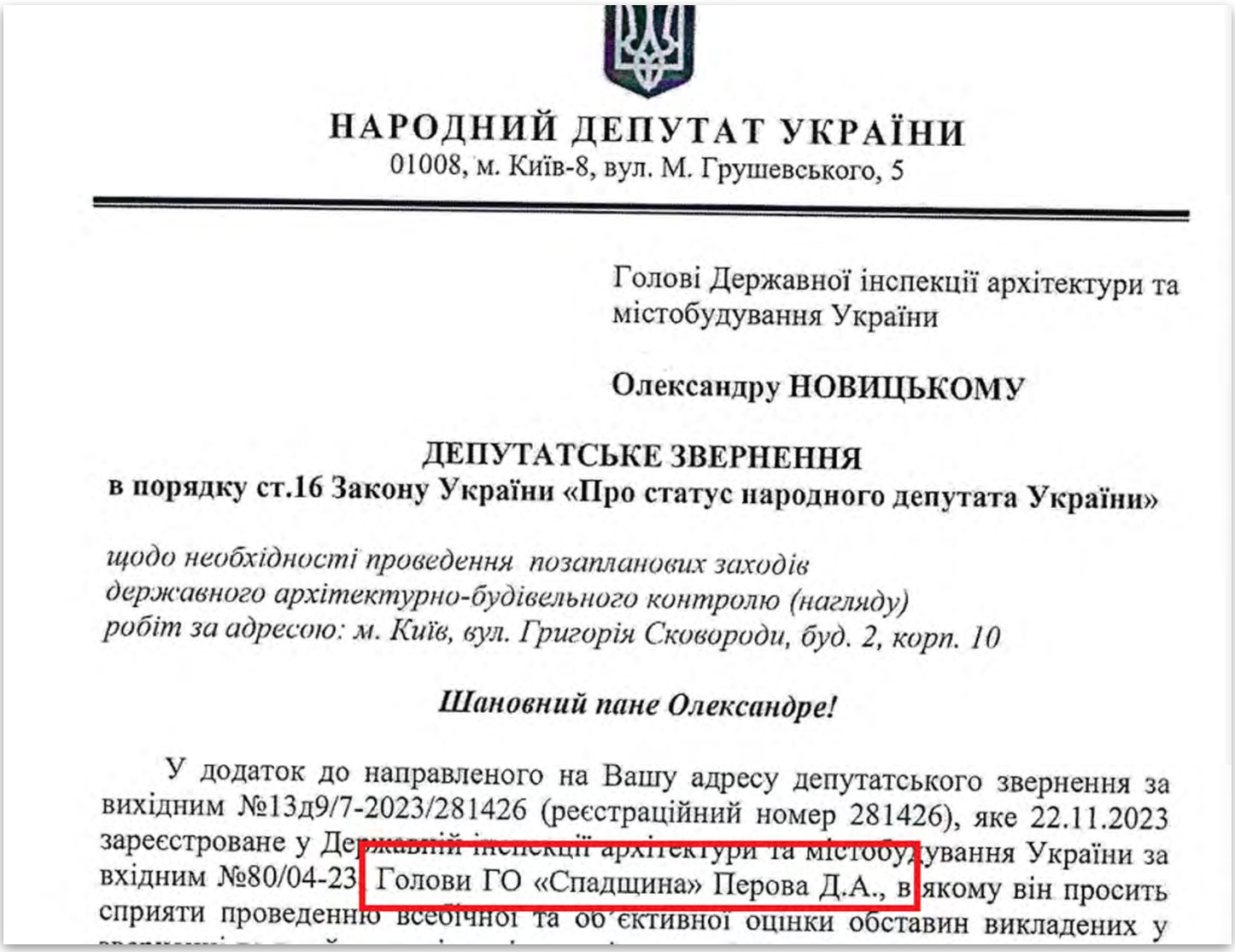

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Голові Державної інспекції архітектури та містобудування України

Олександру НОВИЦЬКОМУ

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ
в порядку ст.16 Закону України «Про статус народного депутата України»

щодо необхідності проведення позапланових заходів державного архітектурно-будівельного контролю (нагляду) робіт за адресою: м. Київ, вул. Григорія Сковороди, буд. 2, корп. 10

Шановний пане Олександре!

У додаток до направленого на Вашу адресу депутатського звернення за вихідним №13д9/7-2023/281426 (реєстраційний номер 281426), яке 22.11.2023 зареєстроване у Державній інспекції архітектури та містобудування України за вхідним №80/04-23 Голови ГО «Спадщина» Перова Д.А., в якому він просить сприяти проведенню всебічної та об'єктивної оцінки обставин викладених у

Скрин звернення нардепки Шуляк, де вона називає Перова головою ГО «Спадщина»

Депутатське звернення має окремий статус і не може бути розцінене як звернення фізособи чи юрособи і тому не може бути підставою для перевірки.

Для призначення позапланової перевірки, звернення має розглянути спеціальна комісія в Держінспекції. І розгляд має відбуватися обов'язково в присутності заявника. У разі повторної неявки заявника, його звернення мають залишити без розгляду (п. 7-1, постанова Кабміну № 553).

Перов двічі не з'явився на засідання комісії, тому його звернення офіційно було залишено без розгляду. До речі, навіть у разі явки Перова на засідання, його заявку не змогли би розглянути, бо він не уповноважений представляти ГО «Спадщина».

Витяг з протоколу №2
засідання комісії щодо розгляду звернень у сфері містобудівної діяльності Державної інспекції архітектури та містобудування України

Дата проведення засідання:
16 січня 2024 р.
Місце проведення засідання:
ДІАМ, 5 поверх, каб. 515
бульвар Лесі Українки, 26 Б, м. Київ

Початок засідання: о 09 год 00 хв
Закінчення засідання: о 12 год 00 хв

Голова Комісії	Нікітчина І.В.
Заступник Голови Комісії	Рябчинський А.М.
Член Комісії	Сударенко Д.В.
Член Комісії	Кузнецов С.О.
Член Комісії	Віннік О.Ю.
Секретар Комісії	Скиба С.А.

Розгляд питання:

По пункту 17 порядку денного:

Звернення ГО "Спадщина", голова - Дмитро Перов вх.№ 80/04-23, 83/04-23 від 22.12.2023, 29.12.2023, щодо реставрації з пристосуванням під навчальні та службові приміщення братських келій Братського монастиря на вул. Григорія Сковороди, 2 у Подільському районі м. Києва. (Коригування). **Вдруге.**

Присутні на комісії:

Заявник – не з'явився вдруге

Замовник - представник Національного університету «Києво-Могилянська Академія» адвокат Липовий Ігор Володимирович (документ, що посвідчує особу: паспорт громадянина України), довіреність 01/10 від 05.01.2024. Калінін Андрій Володимирович (документ, що посвідчує особу: паспорт громадянина України), довіреність від 5.01.2024.

ВИРІШИЛИ:

Керуючись пунктом 7^1 Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 23.05.2011 №553, (далі – Порядок) у разі неявки заявника розгляд заяви переноситься на іншу дату, про що замовник і заявник повідомляються у спосіб, визначений абзацом шостим пункту 7^1 Порядку. У разі повторної неявки заява залишається без розгляду.

В зв'язку з неявками заявника на засідання Комісії 09.01.2024 та 16.01.2024, Комісія щодо розгляду звернень у сфері містобудівної діяльності Державної інспекції архітектури та містобудування України, **залишила звернення** ГО "Спадщина", голова- Дмитро Перов **без розгляду.**

Секретар Комісії Скиба С.А.

Витяг з протоколу про залишення без розгляду звернення Дмитра Перова у зв'язку з його неявками

На цьому історія мала би завершитися, адже Держінспекція, за законом, не мала права призначити перевірку.

Але замість надсилання Перову відповіді про те, що його звернення залишиться без розгляду, Держінспекція 25 січня направляє звернення в Мінінфраструктури з проханням погодити позапланову перевірку на підставі звернення… Перова.

Мінінфраструктури, відповідно до іншої постанови Кабміну (від 13.03.2022 № 303), якраз і має контролювати, щоб бодай під час воєнного стану не було необґрунтованих перевірок і зайвого тиску на замовників будівництва. Але замість виконання своїх обов'язків, віцепрем'єр і очільник Мінрегіону Олександр Кубраков видає наказ з погодженням проведення завідомо незаконної позапланової перевірки. Слід додати, що Мінінфраструктури тут додатково порушує свій власний порядок надання таких погоджень і не оприлюднює наказ на своєму сайті.

Ну а далі голова Держінспекції Олександр Новицький видає наказ вже про призначення самої перевірки, посилаючись на звернення ГО «Спадщина», яке переслала Шуляк, та наказ Мінінфраструктури про погодження проведення перевірки.

Дізнавшись про це, Могилянка наприкінці лютого направляє звернення Кубракову з обґрунтованим описом порушень законодавства і проханням відмінити незаконне погодження. Таке ж звернення направили 1 березня і Новицькому.

Оскільки всіх поінформували завчасно, то Могилянка скористалася своїм правом не допустити інспекторів для здійснення незаконної перевірки. Але замість виправлення порушень, перевірку починають, наперед знаючи результат. При цьому, її супроводжують активною інформаційною компанією.

Якби звинувачення були правдивими, то були би виявлені порушення при видачі дозволу. Але законність видачі дозволу не перевіряють.

Якщо перевірка будівництва, це державний архбудконтроль, то перевірка законності дій чиновників при видачі дозволу – це державний архбуднагляд. Здійснює цей нагляд Держінспекція.

Для призначення такої перевірки існує окремий порядок, затверджений Кабміном. Мова йде про перевірку законності дій чиновників, тому вимоги для її призначення суттєво простіші, ніж для перевірок законності дій суб'єктів господарювання.

Якщо Держінспекція бажає зупинити незаконне будівництво, вона має можливість повністю законно призначити перевірку в порядку державного архітектурно-будівельний нагляду навіть за відсутності звернень з проханням таку перевірку здійснити.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 13 березня 2022 р. № 303
Київ

Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану

Уряд своєю постановою припинив на час дії воєнного стану проведення планових та позапланових заходів контролю та нагляду. Але вже згаданий порядок додатково передбачає здійснення ще документальних та камеральних перевірок, а не лише планових та позапланових.

Видання наказу на проведення камеральної або документальної перевірки не потребується, вони проводяться шляхом перевірки документів, які вже є в розпорядженні Держінспекції. А у разі виявлення ознак порушення вимог законодавства, складається довідка, на підставі якої протягом п’яти робочих днів з дня її складення керівником Держінспекції приймається рішення про проведення позапланової перевірки.

При цьому, Олена Шуляк у своєму зверненні до віцепрем’єра Кубракова та голови Держінспекції Новицького навіть окремо просила здійснити перевірку законності рішення про видачу дозволу.

ПРОШУ:

1) Віцепрем'єр-міністра з відновлення України — Міністру розвитку громад, територій та інфраструктури України:

Ввидати наказ про погодження здійснення позапланових заходів державного архітектурно-будівельного контролю (нагляду) щодо:
- проведення перевірки відповідності робіт, що ведуться на об'єкті за адресою: м. Київ, вул. Григорія Сковороди, буд. 2, корп. 10, що у Подільському районі м. Києва, виданому дозволу, проектній документації, погодженням, наданим уповноваженим органом у сфері охорони культурної спадщини, а також вимогам чинного законодавства;
- проведення перевірки законності рішення про видачу Дозволу на виконання будівельних робіт від 03.08.2023 №ІУ013230802318;

2) Голову Державної інспекції архітектури та містобудування України:
- здійснити перевірку відповідності робіт, що ведуться на об'єкті за адресою: м. Київ, вул. Григорія Сковороди, буд. 2, корп. 10, що у Подільському районі м. Києва, виданому дозволу, проектній документації, погодженням, наданим уповноваженим органом у сфері охорони культурної спадщини, а також вимогам чинного законодавства;
- залучити до проведення перевірки, відповідно до ч.3 ст.41 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності», представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, експертних та громадських організацій (за погодженням з їх керівниками), фахівців галузевих науково-дослідних та науково-технічних організацій;
- здійснити перевірки законності рішення про видачу Дозволу на виконання будівельних робіт від 03.08.2023 №ІУ013230802318.

З повагою
народний депутат України **Олена ШУЛЯК**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Шуляк Олена Олексіївна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F0183100604 6B400
Дійсний до: 09.03.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
13д9/7-2023/281426 від 21.12.2023
1416842

Після звернення голови профільного комітету Верховної Ради та голови провладної партії Шуляк, перевірку законності видачі дозволу мали можливість провести ще в січні.

Але жодної інформації про результати такої перевірки немає. Тому маємо два варіанти.

Перший.

> — Перевірку провели, але ніяких порушень не виявили – дозвіл видали законно і роботи, що проводить Києво-Могилянська академія на Братських келіях, є реставрацією, що відбувається у відповідності до виданого дозволу. Бо якби порушення виявили, в Єдиній державній електронній системі в сфері будівництва статус дозволу змінився би на **«Зупинений»**, а не залишався досі **«Діючий»**.

А це означає, що Мінінфраструктури та Держінспекція у курсі законності реставрації. Тоді постає питання, навіщо формувати інформаційне поле, яке дискредитує Могилянку?

Другий.

> — Перевірку законності видачі дозволу не проводили.

Тоді Мінінфраструктури і Держінспекція взагалі не цікавить законність чи незаконність робіт на Братських келіях.

Сергій ***Квіт*** розповідає, чому його насторожують ці всі «збіги»:

> «Поява самоназваного очільника незареєстрованої ГО «Спадщина» співпала з провалом спроби визнати нечинними безстрокові орендно-охоронні договори Києво-Могилянської Академії, у т.ч, на Братські келії. У лютому ми випадково дізнаємося, що земля довкола келій та низки інших історичних будівель Могилянки була захоплена іншою організацією. Усі згадані дії не можна назвати інакше, ніж системними і рейдерськими. Тут же можна згадати спроби забрати в Могилянки Будинок настоятеля і Братські келії у 2008 році, щоб відкрити там розважальні заклади. Могилянка виграла суди. Можливо, на різних етапах залучаються якісь державні службовці, політики чи особи, які називають себе активістами. Одна з цілей цього ***рейдерського процесу*** – завдати репутаційну шкоду Києво-Могилянській Академії через висування низки безпідставних абсурдних звинувачень».

Топ-чиновниками і політиками у цьому випадку порушується не лише законодавство України, але і наші міжнародні зобов’язання.

Стаття 11

Приділяючи належну увагу архітектурному та історичному характеру спадщини, кожна Сторона зобов'язується сприяти:

– використанню об'єктів архітектурної спадщини, що охороняються, із врахуванням потреб сучасного життя;

– пристосуванню, коли це можливо, старовинних будівель для нового використання.

Україна в 2006 році ратифікувала прийняту Радою Європи у 1985 році Конвенцію про охорону архітектурної спадщини Європи. Статтею 11 цієї Конвенції встановлено, що приділяючи належну увагу архітектурному та історичному характеру спадщини, кожна Сторона зобов'язується сприяти:

1) використанню об'єктів архітектурної спадщини, що охороняються, із врахуванням потреб сучасного життя;

2) **пристосуванню, коли це можливо, старовинних будівель для нового використання.**

Україна перед Радою Європи зобов’язалася сприяти пристосуванню пам’яток на кшталт того, яке здійснює на Братських келіях Києво-Могилянська академія.

***

№ 2.510

«Комп’ютер хабаря не бере»? Що підсовує уряд під виглядом цифровізації у будівельній галузі

2023-12-19

Ірина Федорів, Георгій Могильний

Ключовими лобістами містобудівної реформи у владі є віцепрем'єри Михайло Федоров та Олександр Кубраков, а також лідерка «Слуги народу» Олена Шуляк

1. Скандальна містобудівна реформа: не в двері, так у вікно

Уряд днями може розглянути проєкт постанови, який клонує непідписану президентом містобудівну реформу. Цей документ оприлюднено 13 грудня і автором значиться тезка особи, яка наближена до нардепа з ексОПЗЖ Дмитра Ісаєнка.

Проєкт постанови з'явився офіційно після гучного скандалу, коли ЗМІ стало відомо, що його можуть розглянути з голосу напередодні засідання Єроради в Брюсселі. Там зрештою був погоджений початок перемовин щодо вступу України до ЄС. Голосування за згадану постанову могло б дати опонентам євроінтеграції України додаткові аргументи і негативно вплинути на ситуацію у вирішальний момент.

Містобудівна реформа – це законопроєкт голови партії «Слуга народу» Олени Шуляк (5655), який рік як підтримала Верховна Рада і щодо якого свої

зауваження критикували наші міжнародні партнери, зокрема Європарламент та Єврокомісія.

Віцепрем'єри Олександр Кубраков та Михайло Федоров, який на додачу є міністром з цифрової трансформації, постійно наголошували західним партнерам на тому, що завдяки цифровізації та автоматизації, яка закладена у проєкті 5655, нібито вдасться побороти корупцію.

З огляду на те, що уряд може піти у відверте порушення закону і, по суті, ввести в дію скандальні норми через вже згаданий проєкт урядової постанови, варто з'ясувати, яку насправді «цифровізацію» та «автоматизацію» передбачили автори «реформи».

2. Цифровізація VS спроба вбити інструменти демократії?

Коли рік тому проєкт готували до другого читання, то у Zoom на засідання профільного комітету, який нині очолює Олена Шуляк, громадськість не допустили і її пропозиції не врахували. Стенограм цих секретних засідань досі не оприлюднили. Так проповідники «цифровізації» не збираються її використовувати для того, аби громадяни мали доступ до інформації та впливу на формування політик щодо відбудови.

Щоправда, одну із двох стенограм отримала від джерел партія «Народовладдя». І стало зрозуміло, що парламентарям пропонували підтримати, по суті, кота в мішку, через що обурилися навіть «слуги народу».

«Як мені голосувати?.. Як ви можете прокоментувати те, що о 19-й годині ви надіслали тільки ці таблиці, а сьогодні у нас понеділок, 16:00, і коли нам треба було це зробити – дві тисячі сторінок? Тобто я не знаю, я не володію скорочтєнієм, як кажуть», – заявив під час обговорення Олександр Качура («Слуга народу»).

Але ініціативу у парламенті підтримали, вирішальними стали голоси ОПЗЖ.

У той же день громадяни зібрали достатньо голосів під петицією до президента, аби ветувати 5655. На той час це була рекордно швидкий збір. Але лобісти скандального проєкту були налаштовані рішуче: вони не лише створили унікальний сайт pro5655.gov.ua на урядовому домені, а й провели серію імплементаційних зустрічей з громадським сектором. Тільки от на цих зустрічах прихильники 5655 сиділи у залі з Кубрковим, а громадськість була як «контакьний зоопарк» у Zoom. Цифровізація в дії.

І в уряді Кубарков разом із своєю заступницею Наталією Козловською – не єдині, хто підтримував цю реформу. Окрім них активно виступав за законопроєкт міністр цифрової трансформації Михайло Федоров. І при цьому він згадував проєкт TAPAS USAID, який теж підтримав публічно діджиталізацію у 5655.

Більше того, для того, щоб переконати західних партнерів, залучили навіть спікера Верховної Ради Руслана Стефанчука.

«Ми запускаємо нові сервіси, які знищуватимуть корупцію. Крім того, голова Верховної Ради та профільні міністерства звернулися до Європарламенту. Мета – разом обговорити проєкт 5655 та визначити дорожню карту змін, які зроблять сферу будівництва прозорішою», – написав Федоров.

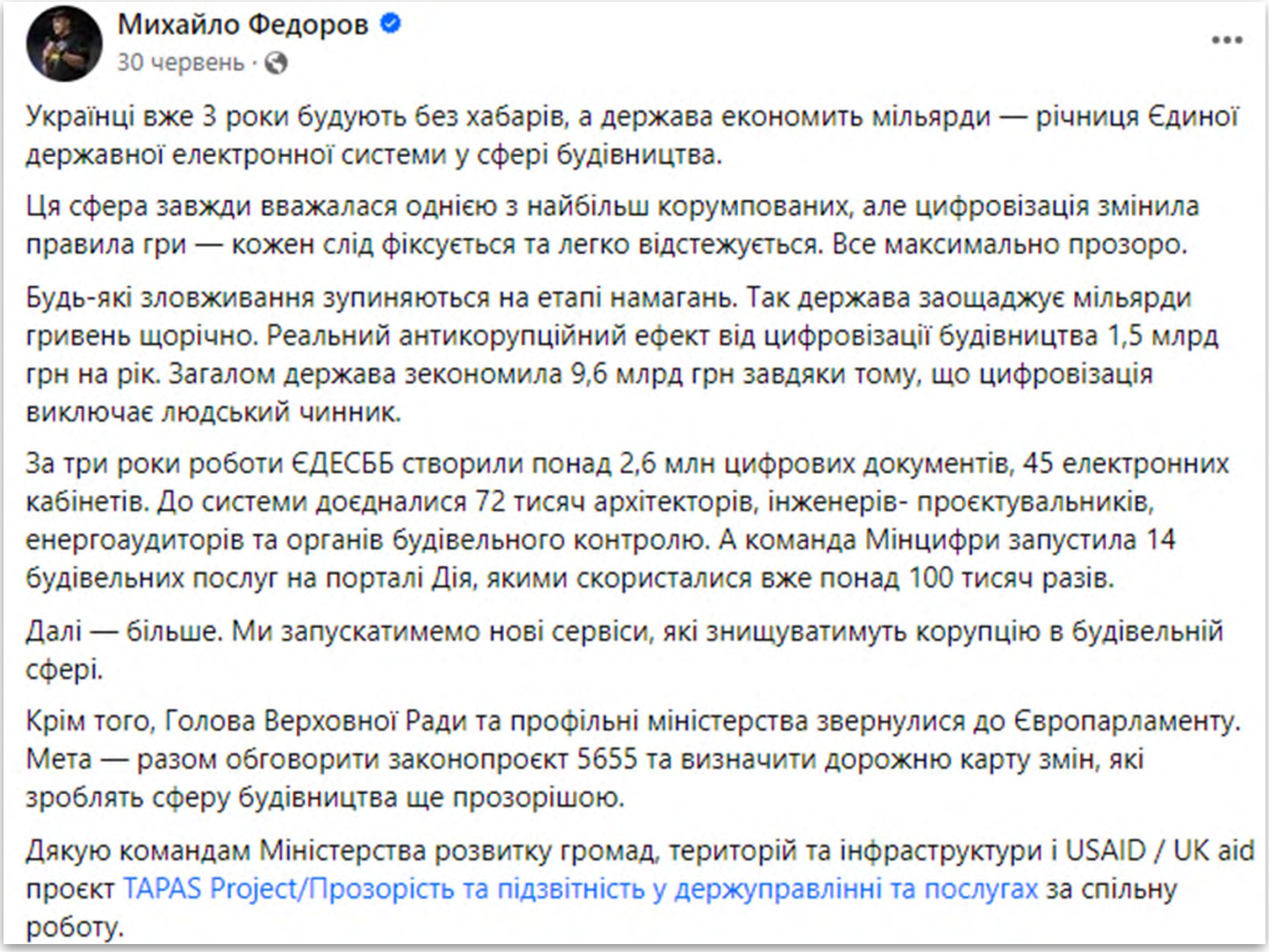

Михайло Федоров
30 червень ·

Українці вже 3 роки будують без хабарів, а держава економить мільярди — річниця Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

Ця сфера завжди вважалася однією з найбільш корумпованих, але цифровізація змінила правила гри — кожен слід фіксується та легко відстежується. Все максимально прозоро.

Будь-які зловживання зупиняються на етапі намагань. Так держава заощаджує мільярди гривень щорічно. Реальний антикорупційний ефект від цифровізації будівництва 1,5 млрд грн на рік. Загалом держава зекономила 9,6 млрд грн завдяки тому, що цифровізація виключає людський чинник.

За три роки роботи ЄДЕСББ створили понад 2,6 млн цифрових документів, 45 електронних кабінетів. До системи доєдналися 72 тисяч архітекторів, інженерів- проєктувальників, енергоаудиторів та органів будівельного контролю. А команда Мінцифри запустила 14 будівельних послуг на порталі Дія, якими скористалися вже понад 100 тисяч разів.

Далі — більше. Ми запускатимемо нові сервіси, які знищуватимуть корупцію в будівельній сфері.

Крім того, Голова Верховної Ради та профільні міністерства звернулися до Європарламенту. Мета — разом обговорити законопроєкт 5655 та визначити дорожню карту змін, які зроблять сферу будівництва ще прозорішою.

Дякую командам Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури і USAID / UK aid проєкт TAPAS Project/Прозорість та підзвітність у держуправлінні та послугах за спільну роботу.

Дійсно, як і писав Федоров, TAPAS на офіційній сторінці повідомляв, що підтримує діджиталізацію у цьому законопроєкті.

На питання щодо законопроєкту 5655 у TAPAS поки не відповіли. Лише уточнили, навіщо нам потрібні імена експертів, які готували публічну позицію організації та чи можна ознайомитися із текстом до того, як він буде опублікований, що суперечить стандартам журналістики. Якщо коментар надійде – позиція організації обов'язково буде оприлюднена.

Позитивні відгуки TAPAS про 5655 і Кубраков, і Шуляк активно використовували для формування медіаполя: мовляв міжнародні партнери дають зелене світло цій реформі.

Сам Кубраков зазначив: «Ми працювали над цим разом з USAID/UKaid проєктом Прозорість та підзвітність у державному управлінні TAPAS».

Зрештою після листа Стефанчука і урядових комунікацій, відбулася зустріч міжнародними партнерами. Коли ж громадський сектор намагався потрапили на зустріч із європейськими колегами, аби пояснити ризики 5655, то на одному з таких заходів через кілька хвилин представників громадських організацій і навіть народну депутатку Ганну Бондар «Слуга народу» просто відключили із Zoom. Так використовують цифровізацію для блокування опонентів.

Зате проблем із доступом до цієї зустрічі у Zoom не було у міністра з питань цифровізації Федорова, який наголосив, що підтримує 5655.

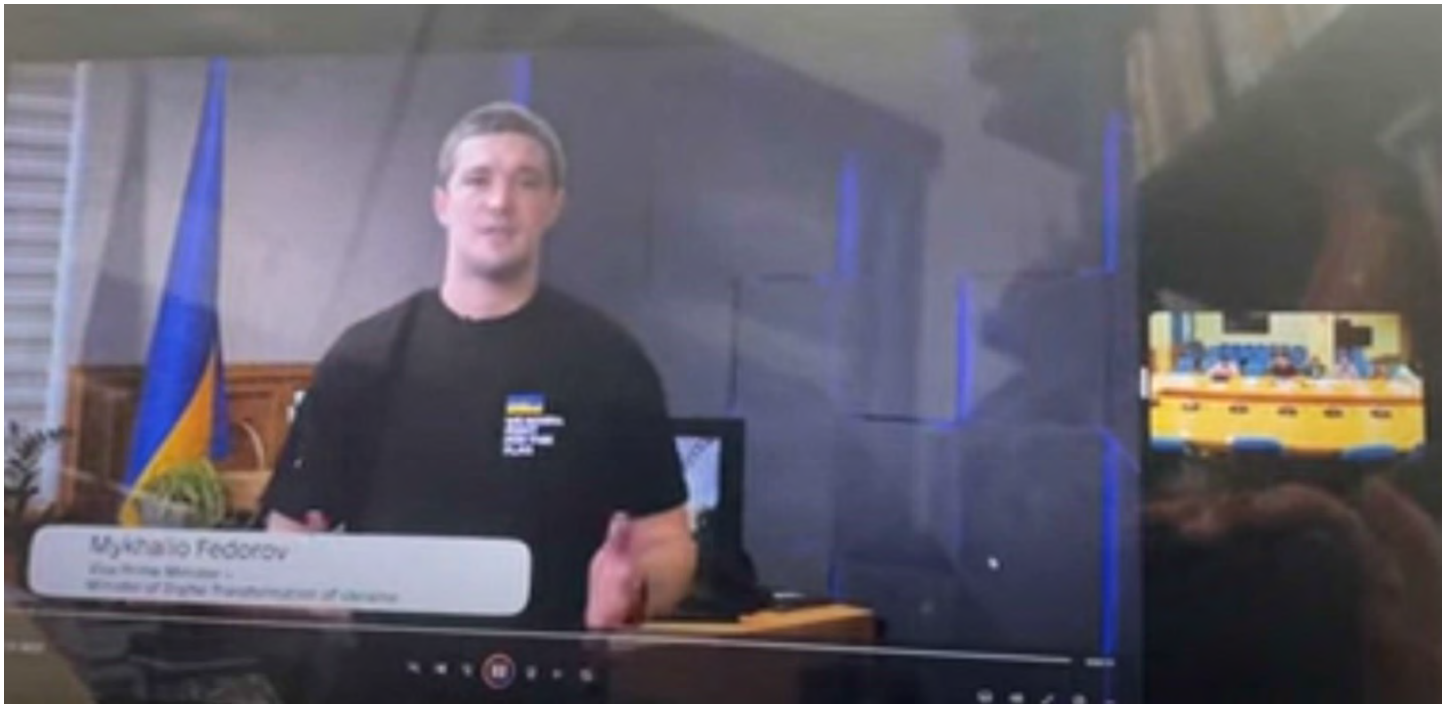

Окрім цифровізації і діджиталізації лобісти реформи неодноразово нахвалювали і автоматизацію, мовляв, незаконного будівництва не буде.

«Знаєте, комп'ютер хабарів не бере», – наголошувала Шуляк.

Але чи дійсно те, про що розповідає головна авторка та урядовці, є у законопроєкті? За цей рік вдалося проаналізувати ці дві тисячі сторінок законопроєкту і зрозуміти, які міни заклали під «цифровізацією» та «діджиталізацією» ті, хто подавали це, як один з ключових здобутків.

3. Комп’ютер замість корупціонерів?

Коли ми говоримо про будівництво, то **основою основ для корупції є містобудівні умови та обмеження. Їх видають органи місцевого самоврядування в ручному режимі** і чиновники на місцях спокійно пишуть туди все, чого душа забудовника бажає.

УКРІНФОРМ
Мультимедійна платформа іномовлення України

Віцепрем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров підтримав законопроєкт 5655 про реформу містобудування, який дасть змогу прибрати чиновників від прийняття рішення внаслідок автоматизації та перевірки в інших реєстрах.

Звісно, що цю проблему треба вирішувати, бо корупція на місцях завдає таку ж шкоду, як і корупція на центральному рівні. Олена Шуляк наголошувала не раз, що відбудеться автоматизація та боротьба з корупцією в місцевих органах влади. Але насправді проголосований у другому читанні законопроєкт і далі передбачає видачу таких документів в ручному режимі на місцях (*ст. 29, тут і далі статті – Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»*).

В Україні три роки тому запустили систему, яка вже повністю цифровізувала та зробила публічним весь процес надання дозволів у будівництві. Ця система називається Єдина державна електронна система в сфері будівництва.

В ініціативі Шуляк №5655 дуже багато разів вжито слово «автоматизація» чи його спільнокореневі замінники. Але насправді про автоматизацію тут не йдеться. І тому гасло «**комп'ютер хабарів не бере**», – це не про прості перевірки комп'ютером, а про прийняття ним рішень. То що далі відбувається з даними автоматичної перевірки?

До прикладу, ось теза, яку вписали у законопроєкт: «***автоматично*** *програмними засобами електронної системи формується протокол*

автоматичної** перевірки*». Тут двічі зустрічається слово «автоматично», але у вже згадану електронну систему треба внести: документи на землю, сертифікат архітектора та ін. Скільки б не було закладено в проєкт будівництва порушень система їх всі автоматично має виявити, але **заблокує подачу такого проєкту тільки в єдиному випадку – коли порушена висотність будівлі. Всі інші порушення будуть зафіксовані, але жодної реакції не буде.

Які це можуть бути порушення? Це може бути порушення пам'яткоохоронних вимог, які загрожують культурній спадщині, або порушення містобудівної документації, яку має відображати інтереси громади. Якщо це невелике будівництво (*СС1 — офіційний клас відповідальності для невеликих будівництв*) і комп'ютер виявив перелічені вище порушення, то **архітектор, який вносить цю документацію, може власноруч поставити галочку, що порушень немає і комп'ютер помилився.**

Що стосується великих об'єктів (*СС2, СС3 – класи відповідпальності для великих будівництв*), то проєкт далі йде на перевірку до експертів, яких наймає сам забудовник. І ця експертиза може бути приватною. Як буде відбуватися ця експертиза визначають норми статті, які пропонує містобудівна реформа (ст. 31-3). Тут слів «автоматизація» ще більше: «***автоматично** програмними засобами електронної системи формується протокол **автоматичної** перевірки, що включає відомості, які зазначені у протоколі **автоматичної** перевірки проектної документації на будівництво*».

Якщо під час автоматичної перевірки були виявлені порушення, то реєстрація експертизи в системі блокується лише у двох випадках: коли відсутній пакет документів з відповідними погодженнями або **якщо передбачений демонтаж пам'ятки чи щойно виявленого об'єкта культурної спадщини**. Але не факт, що у цій електронній системі будуть відомості про всі об'єкти культурної спадщини. Принаймні, зараз їх там всіх нема, а пройшов вже рік з моменту, як Верховна Рада підтримала у другому читанні 5655.

Для всіх інших порушень експерт, якого найняв забудовник для великих об'єктів, робить те ж саме, що архітектор для малих – ставить позначку, що всіма зауваженнями можна знехтувати. І ніхто не перевіряє написане.

Ну а далі замовник будівництва подає заявку на державну реєстрацію права на виконання будівельних робіт, вказуючи номери проєкту та експертизи, які раніше вже «**автоматично перевірили**» (ст. ст. 35 та 36 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності»).

Як легко здогадатися, заявка **автоматично** обробляється шляхом **автоматичного** аналізу для прийняття **автоматичного** рішення про що **автоматично** формується протокол **автоматичної** перевірки.

Але підстави **автоматичної відмови** ті самі – **аби пам'ятку не зносили та був наявний повний пакет необхідних документів.**

Ось така куртуазна автоматизація в 5655 – «славнозвісний» комп'ютер **автоматично** перевіряє кипу параметрів будівництва, **автоматично** виявляє різноманітні порушення, а потім **автоматично** реєструє право на будівництво з **автоматично** виявленими порушеннями, бо **будь-який архітектор чи експерт має право в ручному режимі поставити галочку, що комп'ютер помиляється і порушень немає.**

Не менш цікава «автоматизація» передбачена і при прийнятті об'єктів в експлуатацію. Під час введення в експлуатацію будівель дуже важливо, щоб були дотримані всі норми. Аби не вийшло так, як із будинками під час землетрусу у Туреччині, де держава зняла з себе функцію контролю і провела серію будівельних амністій.

Наслідки землетрусу в Туреччині

В Україні лобісти містобудівної «реформи» дають право забудовнику найняти приватний контроль. Тобто держава у нас теж погоджується віддати у приватні руки питання безпеки під час будівництва.

Якщо зараз забудовник, який порушив проєкт, не зможе ввести в експлуатацію будинок, поки новий проект не пройде експертизу, то 5655 пропонує проходити експертизу, тільки коли порушена висотність. І навіть тоді

авторський нагляд може поставити галочку, що й так порушувати проєкт можна. (ст. 371)

Зрозуміло, що ніяка «автоматизація» не перевірить якість побудованого.

Термін «автоматизація» підмінили і у самому фіналі. Тоді, коли забудовник має отримати держреєстрацію про те, що об'єкт прийнятий в експлуатацію. І тут насправді нічого не змінюється. До цього інспектор підписував теж все у електронній системі.

Хтось заперечить, що завдяки 5655 все одно з'являється автоматизація і нехай замало, але частину порушень буде блокувати автоматично.

Проте, це не так. **Автоматичні перевірки і блокування документів з порушеннями вже передбачені чинним законодавством з літа 2021 року**, але вони деталізовані не на рівні Закону, а Порядком ведення електронної системи, що затверджений постановою Кабміну № 681, зокрема п. 28-36. І перелік порушень, які дозволяють автоматично блокувати порушення забудовників значно ширший, ніж це передбачає 5655.

Тобто, містобудівна реформа авторства депутатки Шуляк, **у порівнянні з чинним законодавством**, передбачає **зменшення** кількості порушень, при автоматичному виявленні яких відбувається автоматичне блокування реєстрації прав. А це означає **збільшення ролі ручних перевірок** і зростання впливу людського фактора. Це якась від'ємна «автоматизація».

І тому є питання у першу чергу до профільного віцепрем'єра Федорова та TAPAS, які мали забезпечити автоматизацію цих процесів і переконували рік суспільство, що вони впоралися з цією задачею. До Федорова є питання не лише в частині «автоматизації» чи «цифровізації», а й тому, чому він особисто лобіював законопроєкт, який, як вже нам вказали і наші міжнародні партнери, неприйнятний через корупційні ризики.

Мінкульт пропонував створити робочу групу, коли розглядали 5655, але цього не сталося. В.о. міністра культури Ростислав Карандєєв наголошує, що і урядова постанова розроблялася без залучення фахового середовища пам'яткоохоронців та профільного міністерства: «Саме тому проєкт містить невідповідності чинному пам'яткоохоронному законодавству та норм, які несуть ризики для збереження української культурної спадщини. Мінкульт виступає за мінімізацію суб'єктивного людського фактора при прийнятті управлінських рішень. Проте «автоматизація» процесів у сфері культурної спадщини не повинна позбавляти об'єкти культурної спадщини їх особливої історії. Проєкт постанови оприлюднено для публічного обговорення, тобто зараз фахівці і громадськість мають можливість подати свої пропозиції. Після завершення громадського обговорення проєкт постанови надійде до Мінкульту для погодження. Ми невідкладно надамо свій фаховий висновок, адже вже зараз маємо конкретні пропозиції та зауваження».

А якщо уряд піде на те, щоб провести через постанову норми непідписаного президентом законопроєкту, то це буде порушенням закону, про це говорить народна депутатка Ганна Бондар («Слуга народу»): «Не можна знижувати роль місцевого самоврядування і громадськості. Видається, що Міністерство інфраструктури грає в наперстки: чи закриє Єврокомісія на урядову постанову очі? Законодавчі вади також серйозні. Тут є порушення як мінімум трьох пунктів статті 92 Конституції, де йдеться про те, що такі норми мають бути визначені законом, а не урядовою постановою. Також цей документ суперечить «Порядку проведення експериментального проекту щодо підвищення ефективності організації процесів планування діяльності Кабінету Міністрів України», на який посилається закон, що встановив можливість реалізації експериментальних порядків».

Саме тому найближчі засідання уряду треба моніторити і стежити за тим, чи винесе прем'єр Денис Шмигаль проєкт постанови.

***

№ 2.511

ZN,UA

ВЕЛИКІ ПЛАНИ НА ВЕЛИКУ ВІДБУДОВУ: ХТО ВПИСАВСЯ ЗА ПРАВИЛА ГРИ «ДЛЯ СВОЇХ»?

Голова Державної регуляторної служби Олексій Кучер та Віце-прем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олекандр Кубраков

2024-01-17

Георгій Могильний

експерт з питань містобудування

Ірина Федорів

журналістка, громадська діячка

13 січня 2024 сплив термін для зауважень до скандального урядового «експерименту» — клону *законопроєкту №5655* про містобудівну реформу. Місяць тому Мінрегіон оприлюднив документ «Про реалізацію експериментальних проєктів у сфері містобудівної діяльності». Це правила, за якими хочуть, щоб відбувалася відбудова. Йдеться про величезні ресурси та чийсь неприхований інтерес.

Резонанс у ЗМІ був колосальний. ZN.UA зірвало спробу винести питання, яке має корупційні ризики, з голосу. Так вдалося виграти час для аналізу. Дива не сталося: виграють від цієї ініціативи забудовники, а програють громадяни та місцеве самоврядування. Це те саме, що було з містобудівною «реформою» Олени Шуляк («Слуга народу»), яку критикували і Європарламент, і Єврокомісія.

Аби оминути Володимира ***Зеленського***, який заявив, що не підписує законопроєкту № 5655, бо такою є його особиста воля, лобісти вирішили йти через уряд.

Але й тут треба мати союзників, чий підпис має значення.

Нам вдалося з'ясувати, яку роль у цій історії відіграє Державна регуляторна служба. Вона по суті грає в піддавки, як і НАЗК, і порушує закон.

1. Ідеальна схема: на кону 20–25% ВВП країни

Правила гри розробляють на два роки, й вони охоплюють усе: від отримання містобудівних умов та обмежень і до введення об'єкту в експлуатацію, а також здійснення державних архбудконтролю та нагляду. **Міжнародні партнери мають розуміти: ці правила діятимуть в умовах війни для відбудови.**

Із основних ризиків урядового проєкту можна виділити корупційні чинники та загальний вплив змін на економіку. Про корупцію під час видачі дозвільних документів і розкрадання публічних коштів на будівництві не говорив хіба що

лінивий. На жаль, ці види корупції зазвичай не розглядають у взаємозв'язку, хоча в аспекті відбудови це стає ключовим.

Різноманітні махінації під час публічних закупівель через «Прозорро» **є вторинними** у випадку будівництва.

Щоб мати змогу безкарно розкрадати бюджет, спершу треба домовитися з проєктувальниками про закладання цього в проєкті та кошторисі, потім — із експертною організацією, щоб порушень «не помітили». Лише потім виходять на «Прозорро» із завищеною ціною. І схеми після торгів також будуються на містобудівному законодавстві — це й «непередбачувані» додаткові роботи, закуплені вже без торгів у того самого підрядника, й коригування ціни на основі нової експертизи проєкту.

Навіть маючи ідеальне законодавство про публічні закупівлі, можна безпечно розкрадати бюджет завдяки діркам у містобудівному законодавстві. Може, саме тому Шуляк і не квапилася робити комплексний містобудівний кодекс, натомість змарнувала два роки на містобудівну «реформу»?

Тобто якби було якісне законодавство, то жодні дірки та схеми під час публічних закупівель не допомогли б непомітно вкрасти виділені кошти.

Якщо **«керманичі відбудови» отримають контроль над проєктувальниками й експертами, вони зможуть побудувати ідеальну схему розкрадання грошей на відбудову**. Можливо, в цьому і полягає план?

Так от, постанова-клон саме це й робить — передає контроль над проєктантами та експертами ***Мінінфраструктури***, яке очолює віцепрем'єр з відновлення Олександр ***Кубраков***.

Коли кажуть про вплив будівництва на економіку, здебільшого пригадують його внесок у ВВП на рівні 2–3 %. Цифра не вражає.

Але дивитися треба не на внесок, а на ***частку ВВП***, фінальним споживачем якої є будівництво.

Валовий внутрішній продукт виробничим методом та валова додана вартість у фактичних цінах

(млн.грн)

	Код КВЕД	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Випуск товарів і послуг у ринкових цінах		**5420433**	**6721741**	**8037021**	**8927367**	**9291883**	**12176378**
Будівництво	F	240327	326496	428010	570979	641899	802468
Випуск товарів і послуг в основних цінах		**5058294**	**6257420**	**7494615**	**8371797**	**8696582**	**11410255**
Валовий внутрішній продукт		**2385367**	**2981227**	**3560302**	**3977198**	**4222026**	**5450849**
Будівництво	F	47457	64431	81259	107430	119441	150312
Валова додана вартість в основних цінах		**2023228**	**2516906**	**3017896**	**3421628**	**3626725**	**4684726**
Внесок у ВВП		1,99%	2,16%	2,28%	2,70%	2,83%	2,76%
Випуск у відсотках ВВП		10,08%	10,95%	12,02%	14,36%	15,20%	14,72%
Різниці між випуском та внеском у ВВП		8,09%	8,79%	9,74%	11,66%	12,37%	11,96%

Інформація Держстату. Вартість зведених будівель та споруд і внесок будівництва у ВВП

2021 року вартість зведених будівель та споруд становила понад 800 млрд грн (майже 15% ВВП України), а внесок будівництва у ВВП — лише 150 млрд, або 2,8% ВВП.

Тобто

> **— на будівництво того року було витрачено 15% ВВП.**

Враховуючи руйнування, на відбудову витрачатимуть істотно більше, ніж до вторгнення.

Тож залежно від строків відновлення,

> **— йдеться про суми, еквівалентні 20–25% ВВП, значна частка з яких, найімовірніше, буде грошима допомоги від наших міжнародних партнерів. І саме над цією шаленою часткою ВВП і планується зараз проведення «експерименту».**

Експериментувати з питанням такої вартості, коли будь-яка помилка буде відчутною для економіки на макрорівні, не варто. Треба здійснити розрахунки для кількох сценаріїв розвитку подій.

2. Хто контролює запуск «експерименту»?

Так уже в нас заведено, що той, хто тоне, той сам себе й рятує.

Тому контролювати все краще громадськості. Але є нюанс: **аби громадськість контролювала, потрібен доступ до всієї необхідної інформації.**

Звісно, в нас передбачені й профільні державні органи для контролю.

> **1) — Питання корупційних ризиків має контролювати Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК).**

2) — Але тут є проблема.

2021 року НАЗК було проти «реформи» 5655, яку нині скопіювали в урядовий проєкт.

За рік позиція вже протилежна:

— **відмовилися** проводити експертизу переписаного на 80% до другого читання законопроєкту, водночас голова НАЗК

Олександр ***Новіков*** заявляв:

— ризиків нема, й узагалі реформа… антикорупційна (!).

Таке собі «не читав, але підтримую», хоча депутати при голосуванні №5655 проігнорували більшість зауважень НАЗК.

У частині впливу на економіку ключовим органом контролю є ***Державна регуляторна служба***.

Саме вона перевіряє дотримання ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» під час підготовки регуляторних актів і блокує їх ухвалення, якщо є порушення.

Зазначені функції водночас відіграють ключову роль і для можливості здійснення громадського контролю — саме встановлені законом процедури розгляду регуляторних актів гарантують прозорість і врахування громадської думки, що забезпечується, зокрема, завчасним оприлюдненням необхідної інформації.

Тож як так вийшло, що про наміри Кабміну ухвалити постанову-клон стало відомо зненацька й лише швидка реакція медіа змогла тимчасово затримати весь процес, якщо в нас є спеціальний орган влади, який мав унеможливити таку ситуацію?

Спочатку розберімося, що таке *регуляторний акт* і які вимоги до його розроблення та ухвалення передбачено законодавством.

Регуляторний акт

— «прийнятий уповноваженим регуляторним органом ***нормативно-правовий акт***, який або окремі положення якого спрямовані на правове **регулювання *господарських* відносин**, а також ***адміністративних* відносин** між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання» (ст. 1 — тут і далі йдеться про ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»).

Народна депутатка Юлія ***Клименко*** («Голос»), яка раніше працювала заступницею міністра економічного розвитку, стверджує:

> «Закон №5655, як і його клон-постанова, є регуляторними ***актами*** й мають проходити ***оцінку регуляторного впливу***.
>
> Вони мають суттєвий вплив і на бізнес, і на українців, тому повинні бути серйозно обраховані та обговорені з громадськістю, щоб кожен бізнес і громадянин розумів, скільки це йому коштуватиме. Так роблять у всьому цивілізованому світі, й ми повинні це поважати й наслідувати, а не перетворюватися на Північну Корею та РФ».

А для підготовки та розгляду проєктів регуляторних актів установлено низку жорстких вимог.

1) Регуляторні органи затверджують плани діяльності з підготовки ними проєктів таких актів (ст. 7) і мають вносити до них зміни, якщо потрібно розробити проєкт, не передбачений планом.

2) Обов'язково проводиться аналіз регуляторного впливу і є вимоги щодо змісту аналізу (ст. 8).

3) Кожен проєкт регуляторного акта оприлюднюється разом із відповідним аналізом регуляторного впливу для одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань (ст. 10). Строк, протягом якого приймають зауваження та пропозиції, не може бути меншим, ніж один місяць із дня оприлюднення проєкту акта та відповідного аналізу впливу.

4) Регуляторний акт не може бути ухвалений уповноваженим на це органом виконавчої влади, якщо немає аналізу регуляторного впливу або не дотримано вимог щодо оприлюднення та погодження (ст. 25).

3. Як розвивалися події з постановою-клоном?

12 грудня 2023 ZN.UA повідомило про наміри Кабміну ухвалити цю постанову. Наступного дня Мінінфраструктури оприлюднило проєкт постанови для обговорення, про що Кубраков повідомив у Фейсбуці.

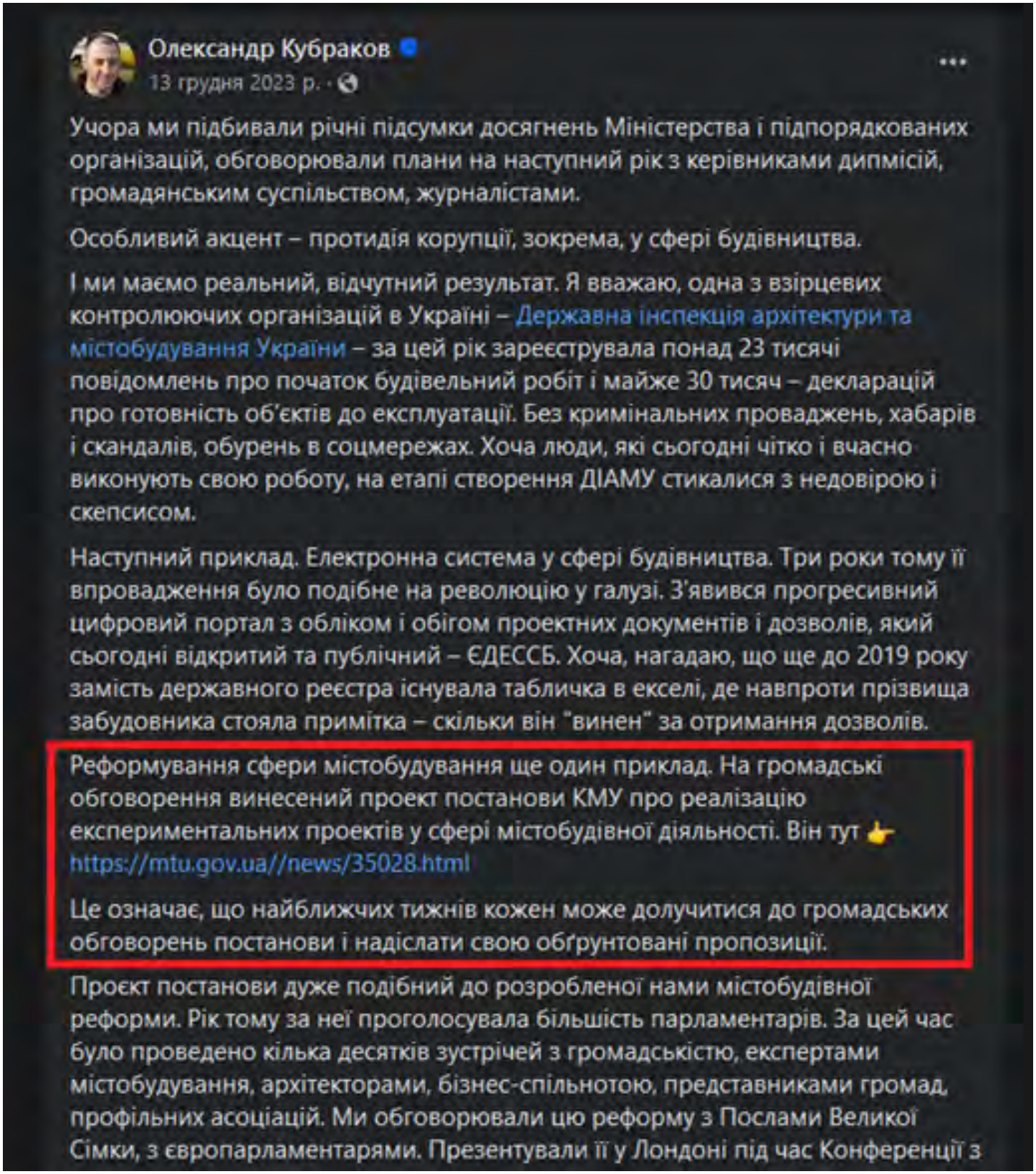

Олександр Кубраков
13 грудня 2023 р. ·

Учора ми підбивали річні підсумки досягнень Міністерства і підпорядкованих організацій, обговорювали плани на наступний рік з керівниками дипмісій, громадянським суспільством, журналістами.

Особливий акцент – протидія корупції, зокрема, у сфері будівництва.

І ми маємо реальний, відчутний результат. Я вважаю, одна з взірцевих контролюючих організацій в Україні – Державна інспекція архітектури та містобудування України – за цей рік зареєструвала понад 23 тисячі повідомлень про початок будівельний робіт і майже 30 тисяч – декларацій про готовність об'єктів до експлуатації. Без кримінальних проваджень, хабарів і скандалів, обурень в соцмережах. Хоча люди, які сьогодні чітко і вчасно виконують свою роботу, на етапі створення ДІАМУ стикалися з недовірою і скепсисом.

Наступний приклад. Електронна система у сфері будівництва. Три роки тому її впровадження було подібне на революцію у галузі. З'явився прогресивний цифровий портал з обліком і обігом проектних документів і дозволів, який сьогодні відкритий та публічний – ЄДЕССБ. Хоча, нагадаю, що ще до 2019 року замість державного реєстра існувала табличка в екселі, де навпроти прізвища забудовника стояла примітка – скільки він "винен" за отримання дозволів.

Реформування сфери містобудування ще один приклад. На громадські обговорення винесений проект постанови КМУ про реалізацію експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності. Він тут 👉 https://mtu.gov.ua//news/35028.html

Це означає, що найближчих тижнів кожен може долучитися до громадських обговорень постанови і надіслати свою обґрунтовані пропозиції.

Проєкт постанови дуже подібний до розробленої нами містобудівної реформи. Рік тому за неї проголосувала більшість парламентарів. За цей час було проведено кілька десятків зустрічей з громадськістю, експертами містобудування, архітекторами, бізнес-спільнотою, представниками громад, профільних асоціацій. Ми обговорювали цю реформу з Послами Великої Сімки, з європарламентарями. Презентували її у Лондоні під час Конференції з

Водночас:

1) у Плані підготовки проєктів регуляторних актів Мінінфраструктури цієї постанови немає;

2) аналізу регуляторного впливу **не оприлюднено**;

3) строк подання пропозицій — до 29 грудня, тобто 15 днів, хоча закон установлює мінімум місяць.

Ба більше, на сайті Мінінфраструктури вказали неіснуючу адресу електронної пошти для направлення пропозицій і зауважень. І саме через те, що ми це виявили, вдалося подовжити строк для подання зауважень іще на два тижні.

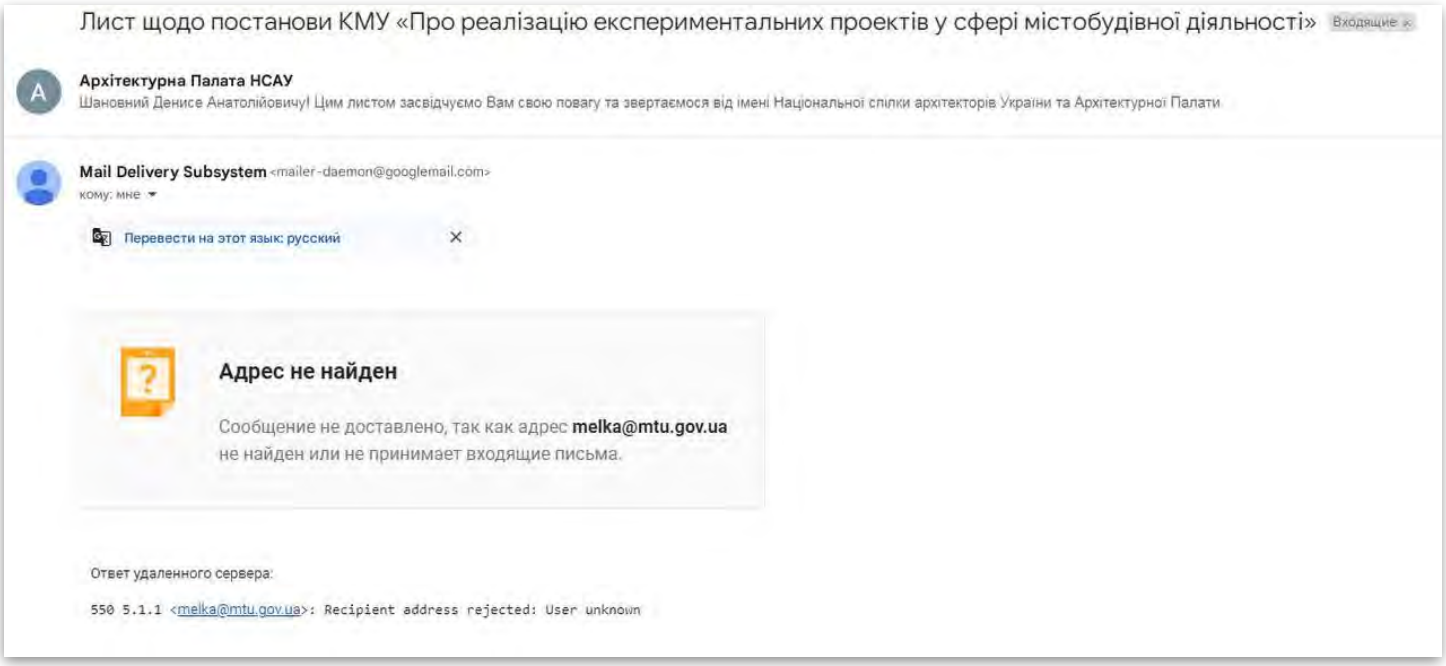

Як з'ясувалося, ***Мінінфраструктури*** не виконувало вимог ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», тому що… **за два тижні після порушень** отримало листа з дозволом на це за підписом голови Державної регуляторної служби Олексія Кучера (екснардеп «Слуги народу»).

Народна депутатка Ганна ***Бондар*** («Слуга народу») звернулася до ***Мінрегіону***, аби з'ясувати, **чи проводився аналіз регуляторного впливу проєкту постанови**:

> «Мені відповіли, що він **навіть не готувався і не вносився до відповідного плану**. Це при тому, що проєкт оприлюднили для консультацій 13 грудня. Цього дня Мінрегіон лише звернувся до Державної регуляторної служби по роз'яснення, чи треба тут виконувати закон! А лист від Державної регуляторної служби датований 28 грудня. І в цьому листі керівник служби Олексій ***Кучер*** дозволив закон не виконувати.
>
> Написав: **«Проєкт постанови не містить норм регуляторного характеру».**

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ
ТА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
пр-т Берестейський, 14, м. Київ, 01135,
тел.: (044) 351-40-96, (044) 351-40-35, (044) 351-40-01,
E-mail: miu@mtu.gov.ua, сайт: www.mtu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37472062

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Верховна Рада України
Народному депутатові України
Ганні БОНДАР

Шановна пані Ганно!

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України розглянуло Ваші депутатські звернення від 08.01.2024 №№ 421д9/15-2024/4140, 421д9/15-2024/4179 щодо дотримання вимог статті 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» під час розроблення проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності» (далі - проєкт постанови) та в межах компетенції повідомляє.

Державна регуляторна служба України листом від 28.12.2023 № 5195/20-23 (копія додається) повідомила Мінінфраструктури, що з урахуванням вимог статті 1 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» проєкт постанови не містить норм регуляторного характеру, а його прийняття не потребує реалізації процедур, передбачених цим Законом.

З огляду на це, аналіз регуляторного впливу до проєкту постанови не готувався і сам проект постанови не вносився до Плану підготовки проєктів регуляторних актів Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури на 2024 рік, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13 грудня 2023 р. № 1133.

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

З повагою

Віце-прем'єр-міністр
з відновлення України –
Міністр розвитку громад,
територій та інфраструктури України Олександр КУБРАКОВ

Сергій Плащенко 351-46-50,
Ірина Корнієнко, 351-46-48

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України

456/30/14-24 від 11.01.2024

Кучер також надав пропозиції, зокрема щодо **порушення наших зобов'язань перед ЮНЕСКО**.

> Якщо зараз забудовник судиться, щоб отримати дозвіл на заборонені роботи поблизу «Софії Київської», то після ухвалення цієї скандальної постанови в Мінкульту не буде вибору — доведеться порушувати міжнародні зобов'язання й надавати дозволи, інакше забудовники отримають його за мовчазною згодою.

І це все відбувається тоді, коли Україна вперше стала віцеголовою комітету ЮНЕСКО.

Ще більше запитань викликає відповідь із роз'ясненнями Державної регуляторної служби. ***Кучер*** надав два пояснення, чому проєкт постанови «не містить ознак проєкту регуляторного акту».

> 1) — «Передбачена добровільна участь суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері містобудування та виявили бажання у прийнятті в запропонованих проєктом постанови експериментах».

Але про жодну «добровільну участь» не йдеться — учасниками експерименту **в примусовому порядку стають усі суб'єкти господарювання, що здійснюють містобудівну діяльність**.

> 2) — «Визначається граничний строк його реалізації — два роки».

Проте профільний закон передбачає, що **регуляторні акти можуть мати обмежений строк дії**, та містить окремі норми для врахування таких випадків.

В аналізі регуляторного впливу передбачено обґрунтування запропонованого строку чинності регуляторного акту (ст. 8), у ст. 10 установлюють особливості відстеження результативності регуляторного акту, якщо його строк дії було подовжено або він установлювався меншим, ніж рік.

Тобто

> **— у відповіді на запит *Кучер* надав явно неправдиву інформацію.**

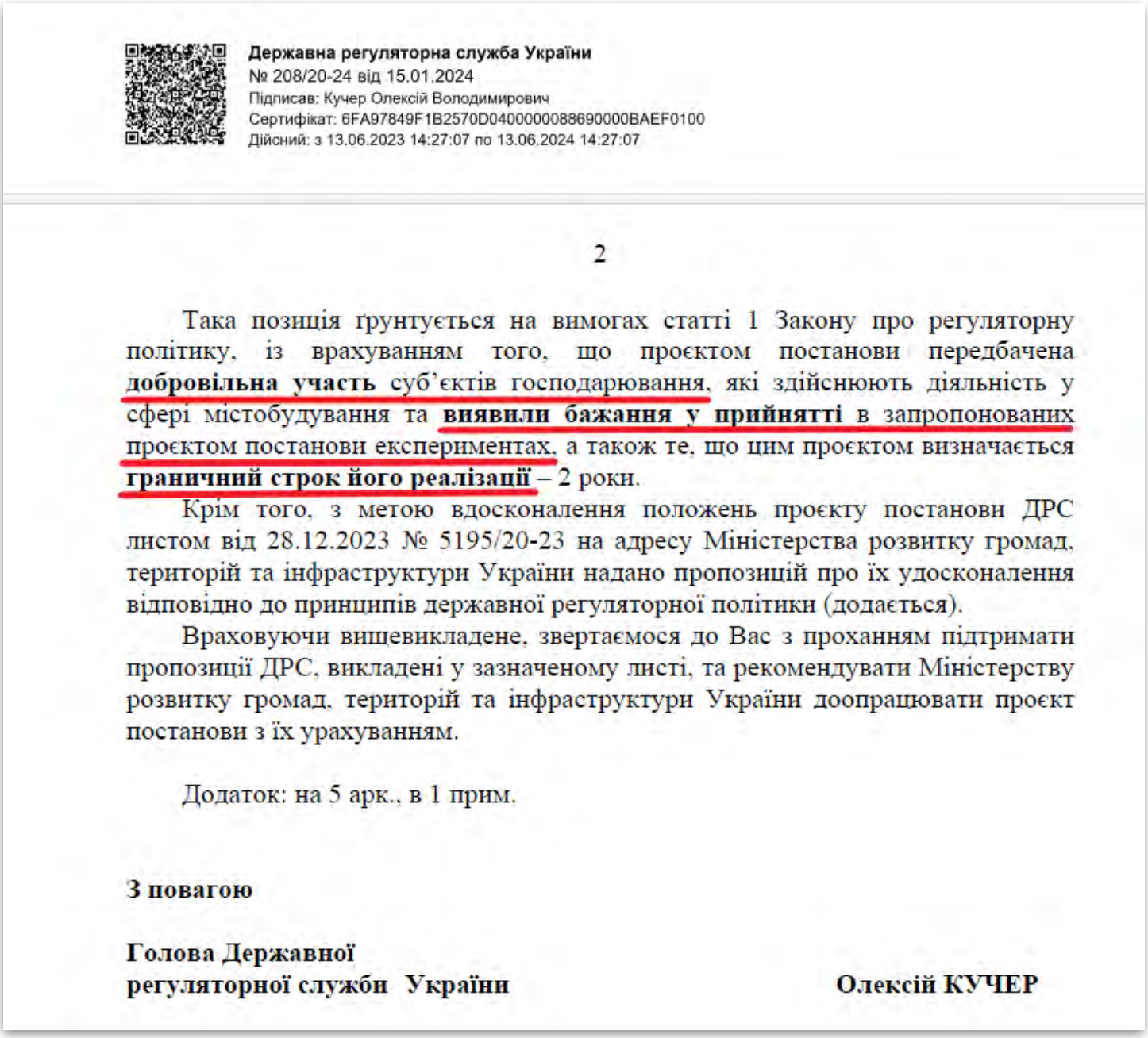

Державна регуляторна служба України
№ 208/20-24 від 15.01.2024
Підписав: Кучер Олексій Володимирович
Сертифікат: 6FA97849F1B2570D0400000088690000BAEF0100
Дійсний: з 13.06.2023 14:27:07 по 13.06.2024 14:27:07

2

Така позиція ґрунтується на вимогах статті 1 Закону про регуляторну політику, із врахуванням того, що проєктом постанови передбачена **добровільна участь** суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері містобудування та **виявили бажання у прийнятті** в запропонованих проєктом постанови експериментах, а також те, що цим проєктом визначається **граничний строк його реалізації** – 2 роки.

Крім того, з метою вдосконалення положень проєкту постанови ДРС листом від 28.12.2023 № 5195/20-23 на адресу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України надано пропозицій про їх удосконалення відповідно до принципів державної регуляторної політики (додається).

Враховуючи вищевикладене, звертаємося до Вас з проханням підтримати пропозиції ДРС, викладені у зазначеному листі, та рекомендувати Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України доопрацювати проєкт постанови з їх урахуванням.

Додаток: на 5 арк., в 1 прим.

З повагою

Голова Державної регуляторної служби України **Олексій КУЧЕР**

Відповідь Державної регуляторної служби на звернення нардепа Ганни Бондар

Історія з регуляторною службою така ж, як із НАЗК і № 5655.

— Тоді НАЗК отримало переписаний до другого читання проєкт, виявило низку нових корупційних ризиків, але

— не призначило обов'язкової антикорупційної експертизи, а просто направило листа з переліком нашвидкуруч виявлених проблем.

Нині

вже ***Державна регуляторна служба***,

— щоб не заважати протягуванню постанови-клону, надала висновок, що регуляторний акт не є регуляторним і його можна ухвалювати без дотримання жорстких процедур щодо аналізу впливу.

Найцікавіше те, що формально виконати вимоги закону не становить жодної проблеми.

Тож у чому може бути проблема?

Єдине пояснення, чому віцепрем'єр Кубраков обрав корупціогенний шлях і порушення закону, — це панічний страх перед необхідністю оприлюднити аналіз регуляторного впливу містобудівної «реформи».

Цей документ спростував би міфи лобістів про цілі та наслідки «реформи» краще, ніж це зроблять десятки аналітичних статей їхніх опонентів.

***

№ 2.512

Основні теми доби 25.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російські війська знову атакували ракетами Київ, Одесу, та 2 міста на Донеччині. У центрі Києва гіперзвукова ракета "Циркон" влучила в будівлю Академії декоративно-прикладного мистецтва, ще одна розвалилася після збиття. В Одесі ракети влучили в об'єкт рекреації. Підрозділи ППО вночі збили всі 9 російських дронів-камікадзе. Президент Зеленський та міністр закордонних справ Кулеба наголошують на необхідності негайного посилення української протиповітряної оборони.

Генштаб Польщі назвав порушення російською ракетою повітряного простору країни "навмисною дією". Міністр закордонних справ Сікорський провів консультації з цього приводу з генеральним секретарем НАТО Столтенбергом.

Заступник міністра Шейно "не виключив" можливості збиття російських ракет.

Українська ракета "Нептун" пошкодила на ремонтному заводі у Севастополі ще один десантний корабель – "Костянтин Ольшанський", який Росія захопила під час окупації Криму. Також пошкоджено патрульний корабель "Іван Хурс".

2️⃣ На Донбасі тривають запеклі бої на захід від Кремінної – поблизу водосховища на р. Чорний Жеребець, а також в околицях Донецька – у Новомихайлівці. Упродовж дня лінія фронту майже не зрушила з місця, проте це аж ніяк не свідчить про "тишу" – зіткнення відбуваються. також північніше автошляху Лисичанськ-Бахмут, в районі Часового Яру, на захід від Авдіївки, південніше Великої Новосілки, а також навколо села Роботиного.

Російські пропагандисти повідомили, що президент Путін не відмовився від планів захоплення Харкова.

3️⃣ Російській владі не вдалося "притягнути за вуха" версію про причетність України до теракту у підмосковному "Крокус Сіті Холл", проте президент Путін знову наголосив на "можливому зв'язку" диверсантів з українськими спецслужбами. Низка експертів вже висловилися з цього приводу й констатували, що підготовка та здійснення теракту були зроблені професійно. Поліція та спецслужби з'явилися на місці скоєння злочину лише за годину чи навіть більше, а за пів року до теракту у будівлі ФСБ РФ влаштувала навчання з протидії "українським терористам, які захопили заручників". Отже, "ісламісти" навряд чи могли організувати подібну акцію, ба більше, цивільні громадяни Таджикистану, яких вже "призначено" виконавцями.

4️⃣ НБУ минулого тижня збільшив продаж валюти майже у 2 рази – до $680,9 млн, водночас купив менш ніж $0,5 млн. Чиновники Нацбанку констатують, що **експортери вчасно не повернули в країни понад $7 млрд** валютного виторгу, проте не вважають ці дії навмисними.

5️⃣ Ізраїль не збирається припиняти військову операцію у секторі Газа, попри відверті погрози з боку адміністрації президента США Байдена. Його опонент на прийдешніх виборах, колишній президент Трамп також наполягає на "закінченні війни", проте він зазначив, що операцію треба довести до кінця. Палестинський терористичний рух ХАМАС відмовляється відпускати заручників, яких було захоплено під час атаки на територію Ізраїлю у жовтні 2023 р. Після резолюції Ради безпеки ООН щодо "припинення вогню" у Газі, прем'єр-міністр Нетаньягу відкликав урядову делегацію, яка прямувала на переговори до США.

6️⃣ НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура після розслідування журналістів "Радіо Свобода" **відкрили кримінальне провадження** за фактами незаконного збагачення проти голови Антимонопольного комітету ***Кириленка***, який у 2020-2023 очолював Донецьку обласну адміністрацію і був "улюбленцем Зеленського".

7️⃣ Міністерство фінансів США запровадило санкції проти російських криптовалютних та сервісних компаній, які допомагають фінансувати агресію проти України.

Нафтосервісна компанія SLB – одна з "великої трійки"- не вийшла з ринку Росії, навпаки, розширила там свою діяльність, захопивши частки ринку, які раніше контролювали її конкуренти.

Ситуація в нафтовій галузі Росії не райдужна, видобуток падає через виснаження родовищ. Через відмову індійських споживачів від російської нафти й перемикання на закупівлю американської, уряд РФ вимагає, щоби 6 найбільших виробників скоротили видобуток, і це може бути "операцією прикриття" виснаження запасів.

***

№ 2.513

«Возможно, мы одно из последних поколений Homo sapiens» — Юваль Ной Харари

2024-03-14

На Всемирном экономическом форуме в Давосе израильский ученый Юваль Ной Харари рассказал о том, кто будет управлять жизнью на Земле в будущем, и как изменится человек в условиях постоянных технологических революций.

Харари – историк-медиевист, автор бестселлеров «Sapiens: Краткая история человечества» и «Homo Deus: Краткая история завтрашнего дня»,«21 урок для XXI века»

Итак, что же ожидает нас в недалеком будущем, по мнению историка Харари.

1. Вкладывайте в собственную приспосабливаемость

На протяжении истории понимание работы неоднократно менялось. В течение довольно большого периода (можно сказать, большей части своей истории) люди вообще не работали – они выживали. То есть сама идея работы: я встаю и к 8:00 еду на работу, где нахожусь до 17:00, – это современное понятие. Наши предки, охотники и собиратели, в течение сотен тысяч лет обходились без работы.

Тревожность из-за потери работы – также сравнительно новый феномен. В ходе промышленных революций последних веков человек постоянно испытывал страх, что машины возьмут верх, а сам он станет ненужным.

Впрочем, на этот раз, думаю, это может оказаться правдой. Как в случае с мальчиком, который кричал «Волки!» В конце концов, волки пришли.

Сейчас люди сталкиваются с более страшным понятием, чем эксплуатация, – со своей ненужностью. Когда тебя эксплуатируют, ты, по меньшей мере, знаешь, что ты важен, что больше некому работать. Отсюда и первая проблема с ростом тревожности.

Полагаю, новые профессии все же появятся. Вопрос в том, смогут ли люди себя «переизобрести», чтобы занять эти вакансии. И переизобретать себя придется каждые 10 лет, так как мы переживаем не одну технологическую революцию, а их целый каскад. Переизобретать себя в 20 лет – одно дело, но меняться дальше – в 30, 40, 50 лет – очень тяжело, это также сильно повышает нашу тревожность.

Люди вообще делают многое, что не считается работой. Например, растят детей. И большая часть работы, которую выполняют люди последние несколько веков, просто не в их природе. Мы не можем назвать что-то «естественной» работой для человека.

Мы слишком много внимания уделяем роботизации, когда говорим о будущем рынка занятости. Столько же внимания мы должны уделять биотехнологиям. Множество новых профессий будет связано с пониманием человеческих эмоций. Даже беспилотные машины должны будут понимать, как себя ведут пешеходы. И уж тем более это актуально, если машины заменят банкиров или соцработников.

Если взглянуть на вещи чуть иначе, становится ясно: нужно защищать не профессии, а людей. Можно отбросить некоторую часть профессий за ненадобностью – они не стоят того, чтобы их сохранять. Кто хочет всю жизнь быть кассиром? Мы должны думать о людях, а не о профессиях. В данном случае у нас кризис не занятости, а кризис смысла работы.

Как историк замечу, что по сравнению со Средневековьем люди сейчас живут просто в раю, но почему-то так себя не чувствуют. Мы умеем усердно трудиться, быть эффективными, но не умеем расслабляться. Если решить проблему с кризисом смысла работы, разрешим и проблему с досугом.

Лучший совет, который я мог бы дать, – **вкладывайтесь в собственную приспосабливаемость**.

Все ваши инвестиции – обучение тому или иному навыку, например программированию – это лотерея.

Вы не знаете точно, пригодится ли вам то или иное умение, но во времена хаоса вам точно понадобится эмоциональная устойчивость, способность пережить все эти перемены.

Впрочем, это очень сложно. Не знаю ни одного университета, где бы этому учили.

2. Кто владеет информацией – владеет миром

Возможно, мы одно из последних поколений Homo sapiens.

Через век или два Землю будут населять организмы, которые будут так же сильно отличаться от нас, как мы – от неандертальцев или шимпанзе. Ведь **в следующих поколениях мы научимся модифицировать наше тело и разум, и это станет главным продуктом экономики XXI века.**

Как именно будут выглядеть будущие хозяева планеты? Это будут решать те, кто владеет информацией. В руках тех, кто будет ее контролировать, будет контроль за жизнью на планете. Информация – самый важный актив в мире. Не земля, как в древности, не промышленное оборудование, как в последние пару веков. Что же произойдет, если слишком большое количество информации будет сконцентрировано в руках маленькой кучки избранных? Человечество разделится. Но не на классы, а на различные виды.

Информация так важна, потому что мы достигли точки, когда можем «взламывать» не только компьютеры, но и человеческий организм. Для этого нужны две вещи: большая вычислительная мощность и огромный объем данных, в частности, биометрических. До сегодняшнего дня ни у кого не было этих ингредиентов для «взлома» человечества. Даже КГБ или испанская инквизиция, имеющие возможность наблюдать за людьми круглосуточно, не могли этого.

Сейчас ситуация меняется благодаря двум идущим одновременно революциям: развитие компьютерной науки (расцвет машинного обучения, искусственный интеллект) и развитие биологии, в частности нейробиологии. Это дает нам необходимое понимание, как работает человеческий мозг. Можно суммировать полтора века биологических исследований тремя словами: организмы есть алгоритмы. И мы сейчас учимся тому, как расшифровать эти алгоритмы.

Возможно, самое важное изобретение для обеих революций – биометрический сенсор, который переводит биохимические процессы в нашем теле и мозге в электронные сигналы, которые может анализировать компьютер. Расшифровав эти алгоритмы, можно создать существ, которые будут лучше людей. Но как эти существа впоследствии будут применять эти технологии, честно говоря, не имею понятия.

Сейчас этот процесс ведется на трех фронтах.

1) — Первый – ***биоинженерия***, ученые выращивают новые органы, обновляют старые, вмешиваются в организм на генетическом уровне и так

далее. Но это и самый консервативный фронт, так как он использует традиционные «кирпичи», из которых сложен организм, каким мы его знаем последние несколько миллиардов лет.

2) — Второй подход более радикальный – ***комбинация органического и неорганического*** (бионическая рука, компьютерный интерфейс в мозге, вторая иммунная система, созданная из миллионов нанороботов, и так далее). Но даже в этом случае ваш мозг остается органическим, несмотря на то, что подключен к различного рода устройствам, интернету.

3) — Третий – и наиболее радикальный – ***создание полностью неорганических форм жизни***. Можно ли это сделать, пока открытый вопрос.

Остается нераскрытой тайна сознания – мы до сих пор понятия не имеем, что это такое и как оно появляется у человека.

Общий консенсус – сознание находится в мозге, и если «взломать» его и понять, как работают эти миллиарды нейронов, создающие опыт и эмоции, то не будет барьеров, чтобы воссоздать их на другом «материале». Возможно, с неорганическими формами жизни у нас так ничего и не получится, но все больше серьезных ученых убеждаются в том, что рано или поздно это произойдет.

Люди вообще не знают себя по-настоящему. Поэтому алгоритмы – реальный шанс узнать себя лучше.

Приведу пример из личной жизни: в 21 год я осознал свою гомосексуальность, до этого я ее отрицал. Я не исключение – многие люди живут, отрицая этот факт, они просто не знают о себе нечто очень важное. Представьте себе ситуацию, когда через 10–20 лет алгоритм сможет говорить тинейджеру о его ориентации. Алгоритм отслеживает движения ваших глаз, давление, активность мозга и сообщает вам, кто вы. Даже если скрывать свою ориентацию от друзей и коллег, эти данные могут получить Amazon, Google, Facebook. Алгоритмы, следящие за вами, сообщат, к примеру, Coca-Cola, что если компания захочет продать вам свой напиток, не стоит показывать рекламу с обнаженными девушками. Вы этого даже не заметите, но корпорации прекрасно знают, что эта информация стоит миллиарды.

Как регулировать владение информацией?

В отличие от земли и промышленного оборудования информация везде и вместе с тем нигде, ее можно копировать, она распространяется с невероятной скоростью и так далее.

Кому же принадлежит информация обо мне? В настоящее время большей частью данных владеют корпорации, и людей это беспокоит. Но если уполномочить правительства национализировать информацию, это приведет к цифровой диктатуре.

3. Большинство людей вообще не осознают, что на кону

Когда у нас будут алгоритмы, способные понимать меня лучше, чем я сам, они смогут предсказывать мои желания, манипулировать моими эмоциями и даже принимать за меня решения.

Если мы не проявим осторожность, придет эпоха цифровой диктатуры.

В XX веке демократия пришла на смену диктатуре, так как она была лучше в обработке данных и принятии решений.

> **1) — Демократия распределяет информацию и наделяет институции и людей правом принимать решения.**
>
> **2) — Диктатура же сосредотачивает всю информацию и принятие решений в одних руках.**

Первая модель работала более эффективно, поэтому, к примеру, американская экономика превзошла советскую.

Однако

в XXI веке биотехнологическая революция может качнуть маятник в обратную сторону:

> **3) — централизованное распределение информации может стать более эффективным. Если демократия не приспособится к новым условиям, новые люди будут жить при цифровой диктатуре.**

Возьмем, к примеру, Северную Корею:

> — *люди там будут носить, скажем, специальные биометрические браслеты. Когда человек войдет в комнату и увидит портрет очередного великого вождя, браслет считает его эмоции, давление и передаст данные в соответствующие органы – так будет выглядеть цифровая диктатура.*

Контроль информации позволит *мировым элитам* сделать нечто еще более радикальное, чем цифровая диктатура.

«Взламывая» организмы, элиты получат возможность перестроить будущее жизни. И это будет величайшая революция в истории не просто человечества, а всего живого на Земле.

В течение 4 млрд лет правила существования жизни на планете не менялись, все живое подчинялось законам *естественного отбора* и *органической биохимии*.

Но сейчас

— наука заменяет эволюцию с помощью естественного отбора эволюцией с помощью *разумного замысла*.

Замысла не божьего, а человеческого. Если не урегулировать этот вопрос, крошечная группа людей, элита, получит к ней доступ и будет определять будущее жизни на Земле.

Многие политики как музыканты:

— они играют на человеческих эмоциях и биохимической системе.

Политик произносит речь, и вся страна охвачена страхом. Политик публикует твит, и – взрыв гнева.

Не думаю, что стоит давать этим «музыкантам» самые совершенные инструменты и уж тем более доверять жизнь во Вселенной.

Помимо всего прочего, у них даже нет своего видения будущего.

— Вместо этого они кормят публику ностальгическими фантазиями о прошлом. Как историк могу рассказать вам о прошлом. Прежде всего, там было не так уж классно – побывать там вам бы не захотелось. К тому же прошлое не вернется. Поэтому

— ***ностальгические фантазии*** **– не решение.**

Кому же должна принадлежать информация?

Честно, не знаю. Дискуссия об этом только началась. Нельзя ждать немедленного ответа на этот важный вопрос.

К обсуждению должны подключиться ученые, философы, юристы и даже поэты. Особенно поэты! Ведь **от ответа на него зависит будущее не только человечества, но и самой жизни на планете.**

Но прогресс пока незначительный. Большинство людей вообще не осознают, что происходит и что на кону.

Многие правительства (за исключением властей Китая – там точно все понимают) также отмахиваются: у нас есть более срочные дела.

И это очень опасно.

Как историк я стараюсь донести до максимально большого количества людей, что происходит в мире, чтобы как можно больше человек приняли участие в обсуждении нашего всеобщего будущего.

***

№ 2.514

Дмитрий Быков. Перечитывая «Пикник на обочине» Стругацких: из зла нельзя сделать ничего, кроме зла

© Дмитрий Быков, из стенограммы лекции "Стругацкие. «Пикник на обочине» — вся правда об СССР"

Братья Стругацкие, начиная с «Пикника», стали осмысливать Советский проект, писать его историю. «Пикник» - это хроника того, чем был Советский проект примерно начиная с 1917 года. Это хроника его перерождения и безнадежности.

Эта мысль становится достаточно очевидной, если мы прочтем вот такой фрагмент:

«– Никак я вас, хармонтцев, не могу понять. Жизнь в городе тяжелая. Власть принадлежит военным организациям. Снабжение неважное. Под боком – Зона, живете как на вулкане. В любой момент может либо эпидемия какая-нибудь разразиться, либо что-нибудь похуже… Я понимаю – старики. Им трудно сняться с насиженного места.

Но вот вы…

Сколько вам лет? Года двадцать два, двадцать три, не больше… Ну что вам в этом городе? Это же дыра, провинция…

И тут я ему выдал.

– Господин Алоиз Макно! – говорю. – Все правильно. Городишко наш – дыра. Всегда дырой был, и сейчас дыра. Только сейчас, – говорю, – это дыра в будущее. Через эту дыру мы такое в ваш паршивый мир накачаем, что все переменится. Жизнь будет другая, правильная, у каждого будет все, что надо. Вот такая у нас здесь дыра…»

***

То есть,

> — Советский проект — это и есть Зона. И в этой Зоне — всегда тяжелое «прошлое» и нет достойного «настоящего», только вечно откладываемое «светлое будущее».

И обратите внимание на один момент, чрезвычайно интересный — *культ мертвых и воскрешение мертвых*.

Наиболее наглядно у Стругацких это сделано в образе вернувшегося отца Рэдрика Шухарта.

Вот этот воскресший папаша - это, вероятно, самая страшная, самая циничная метафора у Стругацких. Потому что ведь воскрешением прошлого непрерывно занималась вся советская идеология и вся советская культура.

Рэдрик не отдает отца для исследований, не сдает его на аннигиляцию. Ему этот фантом, сделанный для него Зоной, необычайно дорог. Он не может никак понять, что этот отец регенерирует, собственно, при любых обстоятельствах, что у него другая кровь, другая плоть. Что он вообще-то урод, созданный Зоной. Монстр. Мутант. Этого он понимать абсолютно не хочет. Он его любит, как любит и свою дочь Мартышку. Всегда сажает за стол, и только когда дедушка принимает участие в общем веселье, опрокидывая свою единственную рюмку, вот тут, в этой загробной среде, в страшном доме Шухарта, воцаряется абсолютный уже восторг...

Дело в том, что **советский строй действительно привел к появлению мутантов.**

Появлялись люди, у которых…

> **1) — Ну потому что они росли без религии, без чести, без совести, без какого-либо понимания верха и низа.**
>
> **2) — Появлялось предельно циничное поколение.**

И я очень хорошо понимаю вот всех этих старых старых революционеров, которые с ужасом смотрели на поколение 60-х годов.

Я понимаю людей, которые в ужасе смотрели на последующие все более и более циничные поколения, а к самому циничному последнему принадлежал я, потому что большинство моих сверстников при звуках рассказа о пионерах-героях уже начинали просто откровенно хохотать.

Или перерабатывать эти рассказы с таким цинизмом, что садистские частушки действительно казались еще сравнительно невинными произведениями.

Ну понимаете, когда «Мальчик нейтронную бомбу нашел, с нею он к школе своей подошел, долго смеялся потом педсовет, школа стоит, а учащихся нет.» Что это такое? Это мутация. Это мутанты.

Очень хорошо про советскую идею, кстати, говорил *Корчак*. Он говорил:

> **— Коммунистическая идея очень чиста, она как чистая дождевая вода.**
>
> **Проблема только в том, что соприкоснувшись с землей, она сильно пачкается.**

И все мы помним, что такое в романе пустышки, потому что раз такое прочитав — не забудешь. Это два диска, которые находятся на расстоянии примерно 0,6 метра друг от друга. Между ними можно просунуть руку, голову, все, что угодно. Ну воду пролить. Ничего не будет. Это так называемые магнитные ловушки, непонятно как они действуют. Но ни растащить эти два диска, ни сплющить их никак невозможно. И вот это как раз замечательная метафора советской души. Души удивительно крепкой, удивительно устойчивой... Но внутри совершенно пустой...

Мне кажется, что как раз **эта неразрывная, несжимаемая пустота - очень точный портрет советской души**.

Кроме того, там существует «ведьмин студень».

> — А вот это уже, мне кажется, метафора самая прямая. Ведь вечно всю жизнь говорили о том, что у советского человека нет скелета. Что ему скажут, то он и сделает. Он не способен сопротивляться. Ведьмин студень — это такая вещь, которая проницает любую материю, но самое главное, что она с человеком делает очень интересно. У человека все остается как у нормального, у живого, но только кости исчезают из плоти. И вот это самое делал советский ведьмин студень.

К тому времени у обоих братьев Стругацких уже был достаточно большой опыт вызовов в известную контору. И они прекрасно понимали, что бывает с человеком, у которого в этой конторе происходит допрос. Все кости из него пропадают. Он после этого становится гибким, бескостным...

И самое главное.

Все были уверены, что Зона, конечно, страшное место, но в ней есть Золотой Шар, исполняющий желания.

На самом же деле, как мы знаем, Золотой Шар для того и существует, чтобы похищать людей, а вовсе не для того, чтобы исполнять их желания.

И смею вас уверить, что бОльшая часть советских людей была слепо уверена, что там, в Советском Союзе, да, хотя там очень страшно, да, там отвратительно, но там есть какой-то Золотой Шар, какое-то будущее. Там люди строят то, чего еще никогда не было.

Однако вся штука в том, что **Золотой Шар либо не исполняет желаний, либо исполняет не те желания, потому что настоящие-то наши желания очень редко сводятся к тому, чтобы счастья для всех даром, и никто не уйдет обиженным**.

Зона — это ***великое обещание***.

Но к сожалению,

> — **из зла нельзя сделать ничего, кроме зла**.

И когда Сталкер уничтожает Артура, мы прекрасно понимаем, что этим он разрушает собственную мечту.

> — **Никакого исполнения желаний не случится. Все уйдут обиженными. Никаких других вариантов у этого будущего нет.**

И самое ужасное — что среди нас до сих пор есть люди, уверенные, что в Советской Зоне где-то есть тот самый Золотой Шар. А ведь даже я с ужасом понимаю, что Зона обманывает и меня тоже. Потому что путь к Золотому Шару лежит только через мясорубку. А путь через мясорубку никогда не ведет к исполнению желаний. Он ведет к необратимой деградации. Чем все и закончилось...

Ясно, что в Зоне ни одно следующее поколение не будет нормальным. На то она и Зона. И братья Стругацкие прекрасно знали смысл слова Зона. Поэтому они назвали ее не Ореал, не Район, не Круг, а именно Зона. Они знали, что они имели в виду. В Зоне не может вырасти здоровое и свободное поколение...

***

№ 2.515

Основні теми доби 26.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Президент Зеленський звільнив Данилова з посади секретаря Ради безпеки та оборони й призначив на цю посаду керівника Служби зовнішньої розвідки Литвиненка.

Журналісти звернули увагу, що **Литвиненко закінчив академію ФСБ у Москві у 1994 році**. Зеленський заявив, що Данилов "залишається у команді" і буде працювати "на іншому напрямі". Низка ЗМІ припускають, що Данилова було звільнено під тиском Китаю після "неполіткоректних" інтерв'ю, а також через невдоволення чиновників Офісу президента й особисто Зеленського його діяльністю, медійною тощо. Новим начальником Служби зовнішньої розвідки Зеленський призначив заступника начальника Головного управління розвідки Іваненка.

2️⃣ Ситуація на лінії фронту залишається стабільно тяжкою для ЗСУ й вже незабаром може погіршати через висихання грунту, що дасть змогу посилити атаки з залученням танків та бронетехніки. Зараз армія РФ повсюдно застосовує квадроцикли та автівки – баггі для перекидання особового складу, боєприпасів та евакуації з поля бою. Жорсткі бойові зіткнення точаться у напрямках на Лиман, Сіверськ, Часів яр, в околицях Донецька, Великої Новосілки та у с. Роботиному на Запоріжжі.

Підрозділи ППО збили вночі 10 із 13 БПЛА-камікадзе типу "Shahed", якими Росія намагалася вивести з ладу об'єкти інфраструктури.

Після російського удару по об'єктах енергетики Укренерго імпортує з ЄС рекордні з початку року обсяги електроенергії – потужністю 0,65-1,54 МВт.

3️⃣ Нацбанк швидко девальвує гривню, долар в банках вже коштує 39,5 грн. Подібний крок вигідний насамперед великим експортерам, які принципово не повертають валютний виторг в Україну. Тільки за офіційними розрахунками чиновників НБУ, вони не отримали на рахунки в Україні понад $7 млрд.

4️⃣ Президент Білорусі Лукашенко на зустрічі з командувачем Північно-Західного військового округу армії РБ

знову погрожував Литві та Польщі пробиття "Сувальського коридору" до Калінінградської області РФ.

5️⃣ Єврокомісія виділила €130 млн німецькому концерну Rheinmetall для розгортання виробництва боєприпасів, насамперед для України. У Варшаві розпочала роботу "коаліція" для постачання бронетехніки ЗСУ, яку очолили Велика Британія та Польща. Уряд Франції оголосив про намір надати Україні 78 новітніх самохідних гаубиць CAESAR й забезпечити постачання снарядів, яких катастрофічно не вистачає українському війську.

Представник Держдепартаменту США Міллер ще раз наголосив, що адміністрація Байдена не підтримує ударів по території Росії.

6️⃣ В Угорщині спалахнув корупційний скандал з підкупом прокурорів членами уряду Орбана. Опозиція вимагає його відставки разом з усіма міністрами, але це виглядає малоймовірним, оскільки Орбан контролює парламент через депутатів своєї партії "FIDES", які мають більшість і ухвалюють потрібні йому рішення. Міністр закордонних справ Сійярто в інтерв'ю російському агентству "ТАСС" вчергове повторив пропагандистські наративи про можливість початку Третьої світової війни у разі появи військ НАТО в Україні.

***

№ 2.516

Основні теми доби 27.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту залишається для ЗСУ стабільно тяжкою. Російські війська ведуть потужний наступ на захід та південь від Донецька – у Новомихайлівці та Георгіївці. Тривають численні бойові зіткнення на захід від Кремінної на обох берегах р. Сіверський Донець, навколо Бахмута та на захід від Авдіївки, на південь від Великої Новосілки та в районі с. Роботиного на Запоріжжі.

Під час нічної російської повітряної атаки підрозділи протиповітряної оборони збили 26 з 28 дронів-камікадзе типу "Shahed" та протирадіолокаційну ракету Х-31П. 2 крилатих ракети Х-59, а також ракету комплексу С-300 збити не вдалося. Упродовж доби 3 російських БПЛА вибухнули у Запоріжжі, у Миколаєві вибухнула балістична ракета "Іскандер-М".

Російська авіація атакувала Харків потужною керованою авіабомбою УМПБ Д-30СН з дальністю ураження 90 км. Унаслідок удару загинув чоловік, поранено ще 19 людей, серед них - 4 малюків.

Президент Зеленський відвідав Сумську область. На зустрічі з керівництвом регіону обговорив питання оборони, "відновлення, підвищення привабливості бізнесу та створення нових робочих місць". Російська артилерія та авіація щодня завдає по населених пунктах області потужні удари, влада евакуює населення прикордонних територій.

2️⃣ Міста України здебільшого завершують опалювальний сезон наприкінці місяця, зокрема Київ починає вимикати опалення 28 березня. Мер Одеси Труханов оголосив, що сезон буде закінчено 8 квітня.

3️⃣ Канцлер Німеччини Шольц заперечує постачання Україні далекобійних ракет Taurus, оскільки це, на його твердження, може спричинити війну між

НАТО та Росією. Проте уряд країни надішле 10 тис. снарядів вже найближчими днями.

Понад 190 нобелівських лауреатів закликали світових лідерів не визнавати Путіна законно обраним президентом, підтримати російську опозицію та надати Україні всю необхідну допомогу для захисту демократії та відбиття агресії.

4️⃣ Рада директорів Світового банку погодила виділення Україні кредиту в розмірі $1,5 млрд на підтримку "політики розвитку".

Банк розвитку Ради Європи надає українському уряду кредит на суму €100 млн на виплати за пошкоджене майно.

5️⃣ Посли ЄС домовилися про подовження торговельних преференцій для України, обмеживши імпорт низки сільськогосподарських товарів рівнем довоєнного 2021 року. Це має заспокоїти європейських фермерів, зокрема, польских, які влаштовують потужні акції протесту у більшості країн Європи. Рішення має бути затверджено Європарламентом та Радою ЄС.

6️⃣ Швейцарія незабаром приєднається до санкційної програми "Великої сімки" та Австралії щодо Росії. Низка банків вже відмовляє в обслуговуванні російським громадянам, зокрема тим, хто має посвідки на проживання в ЄС, але рішення уряду може викликати набагато жорсткіші обмеження.

Платіжна система Samsung Pay припиняє обслуговування карток російської платіжної системи "Мир".

У низки російських клієнтів банків ОАЕ, Туреччини, Індії й навіть Китаю все частіше виникають проблеми з платежами через можливі вторинні санкції США.

7️⃣ Комітет Верховної Ради з питань нацбезпеки, оборони та розвідки швидко розглядає поправки законопроєкту про мобілізацію, щоби винести його на розгляд у 2 читанні. Більшість "контраверсійних" поправок відхилено, проте про якість документа говорити ще зарано.

8️⃣ 1 квітня електронне декларування ввезення гуманітарної допомоги буде обов'язковим. Термін його запровадження було перенесено після вкрай негативної реакції волонтерів. Ті, хто ввозять гуманітарні грузи для війська та населення, мусять зареєструватися у спеціальному реєстрі благодійників. Йдеться лише про організації та благодійні фонди, проте левову частку допомоги ввозили громадяни особисто, за листами від військових частин.

***

№ 2.517

Том КУПЕР. ВІЙНА В УКРАЇНІ, 26 БЕРЕЗНЯ 2024 РОКУ

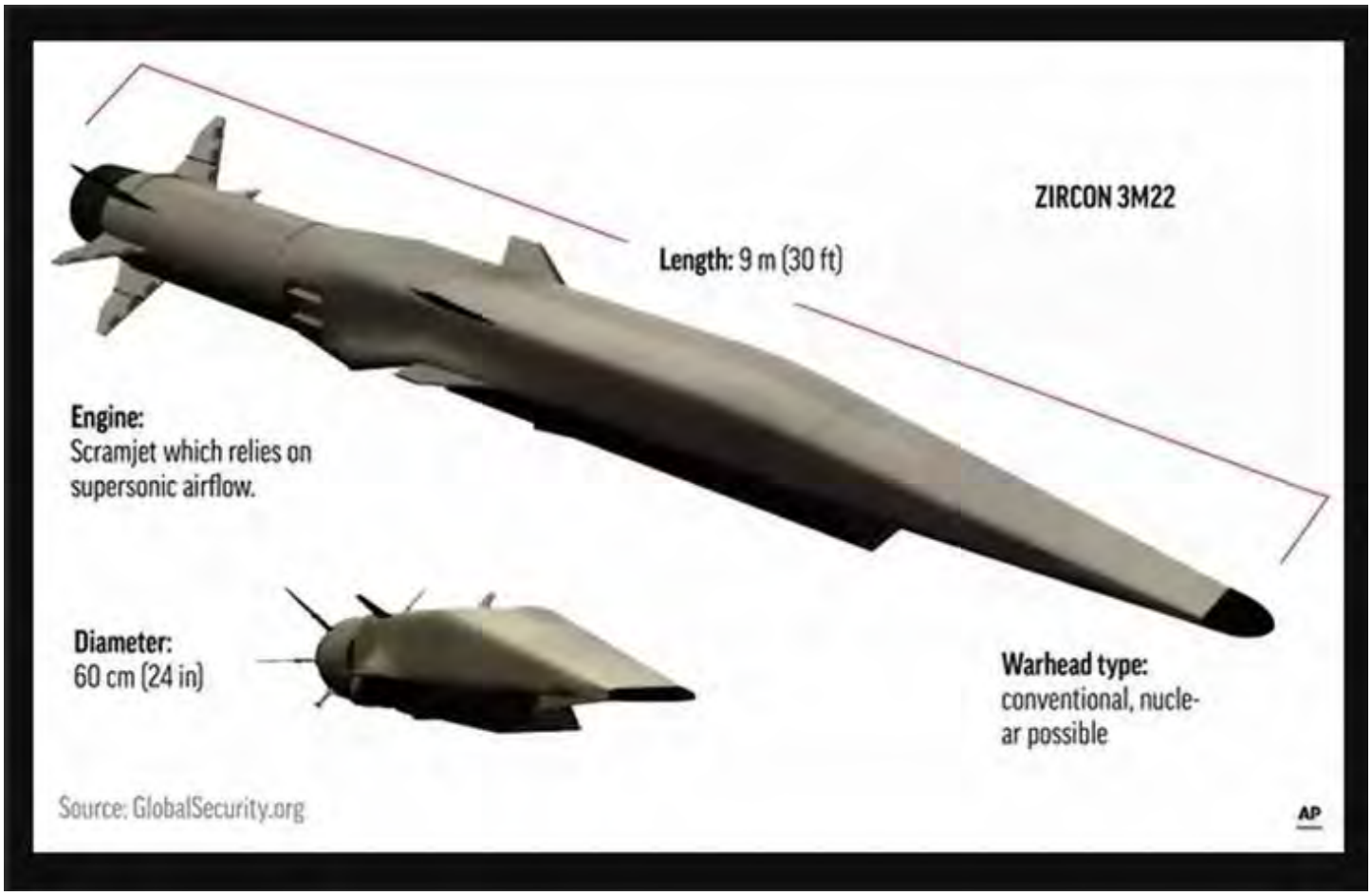

2024-03-28

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

Рано вранці вчора (понеділок, 25 березня 2023 року) українці заявили, що збили 8 з 9 випущених росіянами “Шахідів”. До цього часу все було “майже як завжди”.

Потім, близько 10.30 ранку, росіяни випустили кілька гіперзвукових ракет 3M22 “Циркон” по Україні. Очевидно:

1) – 2 по Києву
2) – 1 по Полтаві
3) – 1 по Кременчуку
4) – 4 в районі Одеси

Що “такого особливого” в Zirkon?

Перш за все, його швидкість: за різними даними, вона становить від 7 до 9 Махів (тобто від 8 575 км/год або 6 090 миль/год до 11 000 км/год або 6 851 миль/год).

Крім того, принаймні, дві ракети, випущені по Києву, схоже, були націлені на головну штаб-квартиру СБУ, яка святкувала щось на кшталт свого дня народження.

Зараз, судячи з реакції української сторони, дві ракети, що були націлені на Київ, були збиті.

Але ця атака насправді викликала шок: вона сталася так швидко, що не було часу бити на сполох. Тобто ракети прилетіли, було два вибухи, і тільки після цього була оголошена тривога. І це в Києві – найбільш захищеному об'єкті нерухомості в усій Україні. Я не хочу думати, що сталося в інших місцях, які були об'єктами обстрілів.

Звичайно, українці повідомляють, що всі пошкодження були спричинені уламками, і, мабуть, були "лише" поранення… в Києві. Але що сталося з іншими Цірконами….? Ніхто не скаже.

Насправді: Я б сказав, що киянам пощастило: до моменту удару по місту ГПУ встигла з'ясувати, що росіяни розгортають "щось нове" – адже ракети, про які йдеться, вже вразили свої цілі в Одеській, Кременчуцькій та Полтавській областях…

Наступним сюрпризом став напрямок, з якого було здійснено цей обстріл; або, принаймні, розгортання цієї зброї з окупованого Криму. Настільки, що дехто почав гадати, чи не були це ("добре відомі") ракети "Онікс", які неодноразово використовувалися протягом останніх двох років?

Що ж, усі сумніви розвіялися лише після того, як Київський науково-дослідний інститут судових експертиз підтвердив, що це були “Циркони”.

Як це часто буває, “проблема” полягає в догматичному мисленні.

Мовляв, “Циркон встановлюється лише на великих бойових кораблях (див.: крейсерах класу “Кіров”, таких як “Петро Великий”) і підводних човнах (класу “Ясень”) російського флоту” – і не як ракета наземного базування. Більше того, її дальність польоту оцінювалася приблизно в 300 км.

Суть в тому, що росіяни, очевидно, розробили засоби для її розгортання з суші. Це може здатися “неможливим”, принаймні, “важким”, тому що це “росіяни”, і нічого подібного ніколи не повідомлялося “Кістоун копс” в Москві, але, будь ласка, майте на увазі, що “Циркон” розроблявся майже 20 років, і – що ще важливіше – росіяни мали два роки на те, щоб знайти рішення для його розгортання з суші.

Крім того, дальність дії “Циркону” залежить від швидкості і висоти польоту: 300 км дійсні, якщо зброя запрограмована на політ на малих висотах і з максимальною швидкістю. Якщо ж запрограмована на політ високо і трохи повільніше, дальність може бути збільшена до 740 км. Дійсно, якщо заправити її тим (очевидно, дуже небезпечним) паливом, яке було розроблене спеціально для “Циркону”, цю дальність можна збільшити до 1 000 км. Це означає: так, якщо запустити ракету з окупованого Криму, вона може долетіти до Києва.

Іншими словами: ніколи не кажи “ніколи” і завжди пам’ятай, що – за винятком “Заходу” – “оборонний сектор” (і політики, плюс ЗМІ) ніколи не спить. Зброя такого роду може бути – і часто буває – пристосована до потреб. Особливо, якщо її виробники мають на це достатньо часу.

(Ненавиджу “проводити паралелі з Другою світовою війною”, але так, зараз ми дійсно маємо ситуацію, якби, скажімо, союзники зупинилися на Рейні і Одері в 1944 році, а потім чекали, поки гітлерівські “вундерваффени” будуть розроблені і розгорнуті, тобто… в 1947 році або пізніше…)

Принаймні, це було “це”: сьогодні росіяни повернулися до своєї “рутини”. Рано вранці українці заявили, що збили ще 12 з 12 “Шахідів”, а станом на середину дня повідомлень про розгортання додаткових “Цирконів” не надходило.

До речі, те, що з “Циркону” “не можна стріляти з землі”, нагадує мені нещодавні повідомлення про те, що “Росія почала виробництво 1500- і 3000-кілограмових бомб”.

Це неправда.

Як добре пояснює їхнє позначення (і як вже неодноразово підкреслювалося після того, як частина такої зброї була задіяна для бомбардування Маріуполя в березні 2022 року), виробництво ФАБ-1500М-54 і ФАБ-3000М-54 було розпочато ще в 1954 році.

Тобто росіяни “просто” відновили їх виробництво, і це “новина” лише для тих, хто полінувався прочитати чи написати повне позначення такої зброї (або занадто нетямущий, але знає його…).

A FAB-1500M-54 as seen at the Sverdlov Works, in Nizhny Novogorod, about a week ago...

До речі, вони тим часом запустили виробництво “балістичних ковпаків” та комплектів УМПК – принаймні, для FAB-1500M-54, як видно з цього фото:

UMPK-kit (see 'wings') atop of a FAB-1500M-54, and 'ballistic cap' on its nose. The latter is necessary to improve its aerodynamic performance - whether while still carried under something like Su-34, or once released. Namely: like the entire 'family' of M-54 bombs, FAB-1500M-54s have an 'almost flat' front, and thus are creating lots of drag.

…що спонукало декого припустити, що через свої габарити така зброя може бути розгорнута “лише” на бомбардувальниках Ту-22М-3.

Ну, ні.

Тобто:

так, вона може бути розгорнута з Ту-22М-3, але й з інших літаків теж. Зокрема, з Су-34. Літак має дві станції озброєння під центропланом, кожна з яких розрахована на 1500 кг і “підключена” до випуску керованих бомб КАБ-1500. Дійсно, Су-34 досить потужний, щоб нести три боєголовки калібром 1500 кг одночасно. Су-24М повинен бути в змозі підняти щонайменше дві, якщо не чотири одночасно.

Should there be any doubts: diameter of FAB-1500m-54 is approximately the same like that of the three drop tanks installed on this Su-34.

Таким чином, обмежувальним фактором може стати лише розмір FAB-3000M-54. Це ми ще побачимо…

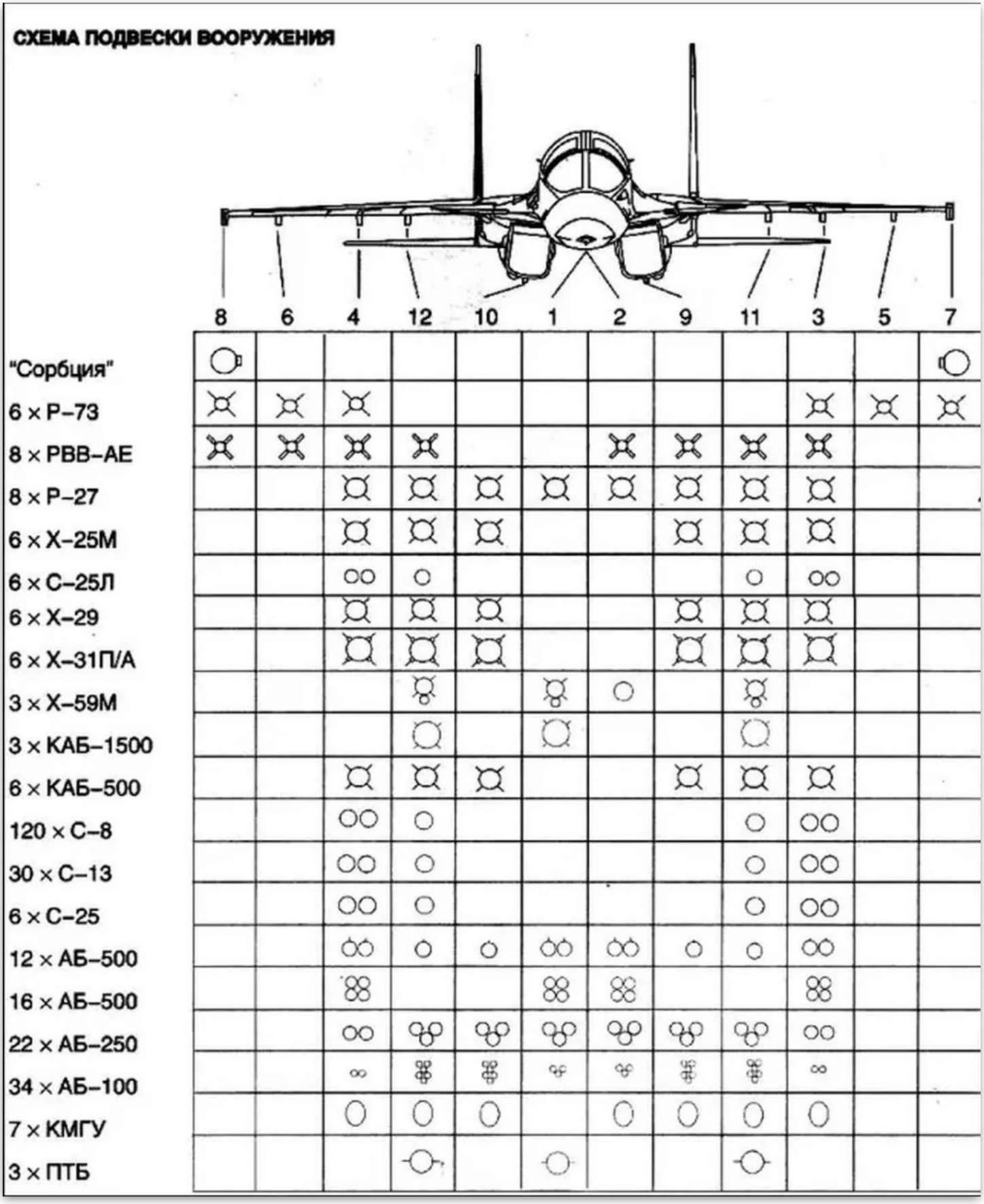

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Якщо коротко…

— не можу позбутися враження, що занадто багато людей в Україні продовжують відмовлятися сприймати реальність (тобто, що це стосується не тільки маси людей на Заході).

І ось, наприклад:

Бахмут…

після того, як минулого тижня росіяни зайняли “той важливий пагорб”, що домінує над Богданівкою та Іванівським, і при цьому постійно підтримувалися ударами УМПК ЗС РФ, за останні два дні росіяни, схоже, зайняли принаймні “більшу частину”, якщо не все останнє, тобто Іванівське.

Не дивно, що тим часом вони почали просуватися і до східного Часів Яру.

Так, ЗСУ розробили відносно непогану систему оборони цього міста, але думати, що росіянам знадобляться “місяці”, щоб дістатися туди… вибачте, не можу не назвати це “видаванням бажаного за дійсне”.

А як?

Ну, як завжди:

> — так, ЗСУ розбили і 98-у дивізію ПДВ, і 11-у бригаду ПДВ, “але”: росіяни потім перекинули на місце події ще більше полків резервістів, і продовжили наступ…

Авдіївка-Шахтарськ….

Аналогічно:

> — так, 47-а мехбригада дійсно к… тьху… обнімається з росіянами “десятками” по всьому Бердичу, але вони продовжують надсилати все нові штурмові групи, і таким чином убезпечили більшу частину цього місця теж.

Так само, як вони продовжують наступати на захід від Тоненького, незважаючи на те, яких втрат їм завдає 53-тя мехбригада.

Це про “найважливіші” два сектори:

> — будьте певні, **на інших ділянках фронту ситуація не надто відрізняється**:
>
> — Це тому, що хоча українці дійсно закидають росіян безпілотниками, останні кілька тижнів вони просто не замінюють “тоннаж” вибухівки, яку вони могли б скинути на ворога за допомогою артилерії – і все це за умови, що у них буде достатньо артилерійських снарядів.

…. і це все ще не так.

Дійсно: навряд чи це зміниться до “червня або близько того”….

джерело

Переклад – ПолітКом

***

№ 2.518

Том КУПЕР ПРО “ДИКІ ШЕРШНІ” ТА УКРАЇНСЬКЕ ВОЛОНТЕРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО ДРОНІВ

2024-03-28

Історія Дональда Хілла про приватну ініціативу, яка дала поштовх масштабним зусиллям з виробництва дронів.

Волонтерська організація в Україні “Дикі Шершні” починала з виробництва 30 дронів на місяць у квартирі, а зараз виготовляє 1500 дронів на місяць на невеликому підприємстві, де працює 30 осіб. Деякі з них – волонтери без досвіду, а інші – кваліфіковані інженери. Деякі з добровольців хотіли навчитися збирати дрони на випадок, якщо їх призвуть до армії. У більшості з них члени сім’ї перебувають на фронті.

Two models of drone controllers.

Компоненти замовляються, а потім збираються вручну. Деталі, які неможливо замовити, створюються на 3D-принтерах. Рік тому Україна не могла задовольнити раптове зростання попиту на полімери, необхідні для 3D-принтерів, але зараз вітчизняне виробництво може задовольнити цей попит. Рік тому майже всі компоненти, які використовувала ця компанія, були китайського виробництва. Зараз близько 70% виробляється в Україні. Батареї стандартні, їх можна купити будь-де. Камери, відеопередавачі та деякі антени купуються в інших місцях. Материнські плати, контролери та корпуси літаків виробляються в Україні. Негайний зворотній зв’язок з фронту прискорив дослідження та розробку.

The 3D printer is working on a custom build. This part will hold the two antennas for the drone.

Більшість українських безпілотників виробляються невеликими компаніями або волонтерськими організаціями в цивільному секторі.

Це збільшує швидкість, з якою відбуваються технологічні зміни. Російське виробництво контролюється урядом, і вони будують багато дронів, але технологічні зміни відбуваються повільно, навіть коли вони зрештою копіюють українські розробки.

“Дикі Шершні” працювали над 20 різними моделями безпілотників, які могли б працювати в умовах низької видимості, використовуючи тепловізійну, інфрачервону оптику та оптику низької освітленості. На основі відгуків з фронту вони зупинилися на одній моделі, яка є ефективною, використовує інфрачервоне випромінювання і набагато дешевша за теплову оптику. Росія проводить майже всі свої логістичні операції вночі.

Щоб вібрації не заважали роботі гіроскопа, повітряні рами потрібно збирати з особливою обережністю. Вони створюють власні друковані плати, щоб не залежати від зовнішніх джерел. На кожному етапі складання електронних компонентів їх перевіряють на наявність короткого замикання, яке може бути смертельно небезпечним на передовій, якщо до них прикріпити вибухівку. В одній з партій російських безпілотників через несправну проводку загинули двоє операторів, і все замовлення було відправлено назад виробнику.

Після того, як дрон повністю зібраний, програмне забезпечення “схем хобі-дронів” має бути модифіковане таким чином, щоб важкі боєприпаси не

перевозилися на високих швидкостях, які швидко розряджають батарею. Існує також різниця між односторонніми дронами-камікадзе і бомбардувальниками, які вилітають з однією вагою, а потім скидають один або кілька корисних вантажів і повертаються назад з іншою вагою. Електроніка має бути налаштована таким чином, щоб можна було зберігати контроль при різних вагах.

Організації пощастило, що вона має доступ до відкритого поля, яке не заважає підрозділам протиповітряної оборони, і використовує його для випробування нових моделей дронів. Корисне навантаження боєприпасів часто перевищує проектні характеристики на два кілограми, тому вони прикріплюють невибуховий вантаж до дрона і запускають його, щоб побачити, як він працює. Після кожного польоту вони зчитують дані з “чорного ящика”, який записує характеристики, і вносять корективи.

Кваліфікований оператор також може визначити проблеми на основі реакції дрона. Джерелом вібрацій можуть бути двигуни або гармонійні вібрації від повітряної рами. Щоб зменшити інтенсивність вібрацій, можна змінити повітряну раму або швидкість двигунів. Більш плавні характеристики польоту полегшують роботу операторам. Зазвичай потрібно 2-3 польоти, щоб дрон досяг оптимальних характеристик.

Preparing to test the drone in the field.

10-дюймовий дрон може нести 3,5 кг на відстані 7-10 км або 2,5 кг на відстані 10-15 км. Вібрації змусять двигуни постійно вносити невеликі корективи, які розряджатимуть батарею і зменшуватимуть дальність польоту. Відсутність вібрацій означає стабільне та більш ефективне використання енергії. Додавання фільтрів для зменшення вібрацій знижує маневреність дрона.

До 2014 року використання дронів в Україні було цивільним хобі, і багато людей у цій спільноті знали один одного. Після першого російського вторгнення вони використовували свої навички, щоб допомогти українській армії якнайкраще. Між ними досі існує високий рівень комунікації, і ця компанія поділиться знаннями з усіма, хто потребує допомоги.

Безпілотник Mavic має програмне забезпечення для допомоги оператору. Коли оператор перестає ним керувати, він зависає. FPV-безпілотник розбився б. FPV-безпілотники мають більшу нестабільність, але в руках кваліфікованого оператора це забезпечує їм більшу маневреність. Той факт, що FPV-безпілотники падають на землю, коли оператор відпускає стик, дуже корисний при переслідуванні рухомої цілі. Mavic не використовуються як дрони-камікадзе.

На великих відстанях 10% російських безпілотників досягають своїх цілей, тоді як 20-30% українських досягають своїх цілей. На коротких відстанях відсоток успіху для обох сторін зростає. Безпілотники використовують дві частоти для роботи: сигнал контролера і відеосигнал. Якщо заглушити одну з них, оператор не зможе літати. Якщо ви заглушите одну з них, оператор не зможе бачити. Щоб змінити будь-яку з частот, потрібно мати різні антени і оновлювати програмне забезпечення, що складно в польових умовах.

Ця компанія отримує зворотній зв'язок від підрозділів і надає дрони, здатні працювати на частотах, які не були заглушені. (У Кринках український підрозділ (можливо, мадярський) змінює програмне забезпечення та антени близько до лінії фронту). Росія не продемонструвала такого рівня гнучкості. На дешевших безпілотниках не використовується стрибкоподібна зміна частоти, але вони планують це зробити в майбутньому.

Штучний інтелект для наведення на ціль зараз не працює, але люди за межами цієї організації працюють над ним повний робочий день, і розробник вважає, що він буде функціональним протягом цього року.

Якщо у підрозділу достатньо дронів-камікадзе, то це все, що він використовує. Коли не вистачає односторонніх дронів, вони використовують бомбардувальники. Односторонні дрони можуть досягати дальності 15 км, в той час як бомбардувальники обмежені 7-8 км. Односторонні дрони є більш точними, оскільки вони можуть просто влетіти в ціль. Бомбардувальники повинні знаходитися над ціллю і бути стабільними, а кут нахилу камери потрібно змінювати за допомогою сервомотора. Бомбардувальником досить складно влучити в нерухому ціль і майже неможливо влучити в рухому ціль. Нарешті, коли безпілотник-бомбардувальник повертається до оператора, його можна відстежити, і тоді команда безпілотника стає вразливою для вогню з батареї.

Ця компанія не створює конкретні дрони для конкретних боєприпасів, вона просто створює дрони, які можуть нести певну вагу, створює засоби для

скидання боєприпасів з бомбардувальників і створює зв'язок, щоб оператор міг підривати дрони-камікадзе. Боєприпаси контактної детонації небезпечні, оскільки якщо ви впустите дрон під час роботи з ним, оператор може загинути.

Дистанційна детонація також дозволяє здійснювати повітряні вибухи, що особливо ефективно проти особового складу. Між оператором, який надсилає сигнал, і безпілотником, який його отримує, є затримка, тому оператор повинен це враховувати. Як захід безпеки, можливість детонації може бути ввімкнена через материнську плату після того, як дрон перебуває в польоті.

Це волонтерська організація, яка не отримує грошей від держави. Перевага в тому, що вони пересуваються набагато швидше. Натомість, у випадку з безпілотниками, вони не отримують грошей від держави.

Для тих, хто бажає допомогти, їхні контактні дані на різних платформах тут…

джерело

переклад – ПолітКом

***

№ 2.519-1

Помните мой прогноз касательно демографии в Украине?

2024-03-29

Кущ

В течение 2023 года я написал ряд статей на тему демографии.

Одна из них вошла в топ-20 бизнес статей на NV.

Мой прогноз по демографии после войны - 25 млн человек.

10 млн пенсионеров, 5 млн детей, до 3 млн людей на социалке, 7 млн - активная часть.

То есть на одного работающего - более двух человек, требующих поддержки.

Коэффициент фертильности - 0,7. Один из самых низких в мире.

И знаете, мой прогноз подтверждается.

Минсоцполитики со ссылкой на данные Института демографии предоставило прогноз численности населения Украины в размере 25,2 млн к 2051 году.

Правда они дают промежуточную странную цифру: 28,9 млн человек к 2041 году.

Очень самокритично, учитывая, что Минсоц запускает ***демографическую стратегию 2040*** и начинает публичные консультации.

Выходит **вся эта стратегия накроется медным тазом, раз население сократится с почти 29 млн до 25 млн в периоде десяти лет** (2040-2051).

Думаю тут либо ошибка, либо амортизация экзистенциального ужаса исчезновения нации в будущем.

Я в своих прогнозах вижу точку в 25 млн намного раньше 2050 года.

Кстати,

> **— средняя продолжительность жизни в Украине для мужчин в 2023 - 57,3 года (было 66,4).**
>
> **— У женщин - 70,9 (было 76,2).**

То есть, мужчина в Украине потерял в среднем более 9 лет жизни, а женщина - более 5 лет.

У мужчин почти ноль шансов на пенсию.

Ну и что делать?

Рекомендации тоже есть в моих статьях, вот только вряд ли их у нас будут реализовывать.

Прогноз Минсоца о падении в периоде с 2041 года четко об этом говорит.

Как я уже писал,

> **— демографический хвост войны с нами до конца 21 века, то есть, навсегда**.

Шанс появится лишь тогда, когда политические элиты осознают, что демографический кризис - угроза для существования нации как таковой.

Сама статья в NV в комментариях к посту.

***

№ 2.519-2

Демографічна прірва — національна катастрофа для українців: Що нас може врятувати?

12 листопада 2023

Олексій ***Кущ,*** Економіст, фінансовий аналітик

Ще напередодні війни, Україна перебувала у глибокій *демографічній ямі*. Але зараз цей процес стрімко перейшов у формат *національної катастрофи*. І це не риторичний прийом із посилення емоційного впливу на читача. Це, на жаль, реальність.

В 1991 році, населення України складало 51 млн 944 тис осіб. З того часу, цей показник почав стрімко скорочуватись. Вихід на нові демографічні негативні екстремуми відбувся на тлі пандемії коронавірусу напередодні повномасштабної війни. У 2020 році населення скоротилось на 314 тисяч, але вплив пандемії мав певний часовий лаг — у 2021 році демографічний мінус збільшився до 421 тис осіб. Тобто безпосередньо фактор пандемії коштував Україні втрати приблизно 235 тисяч осіб за два роки.

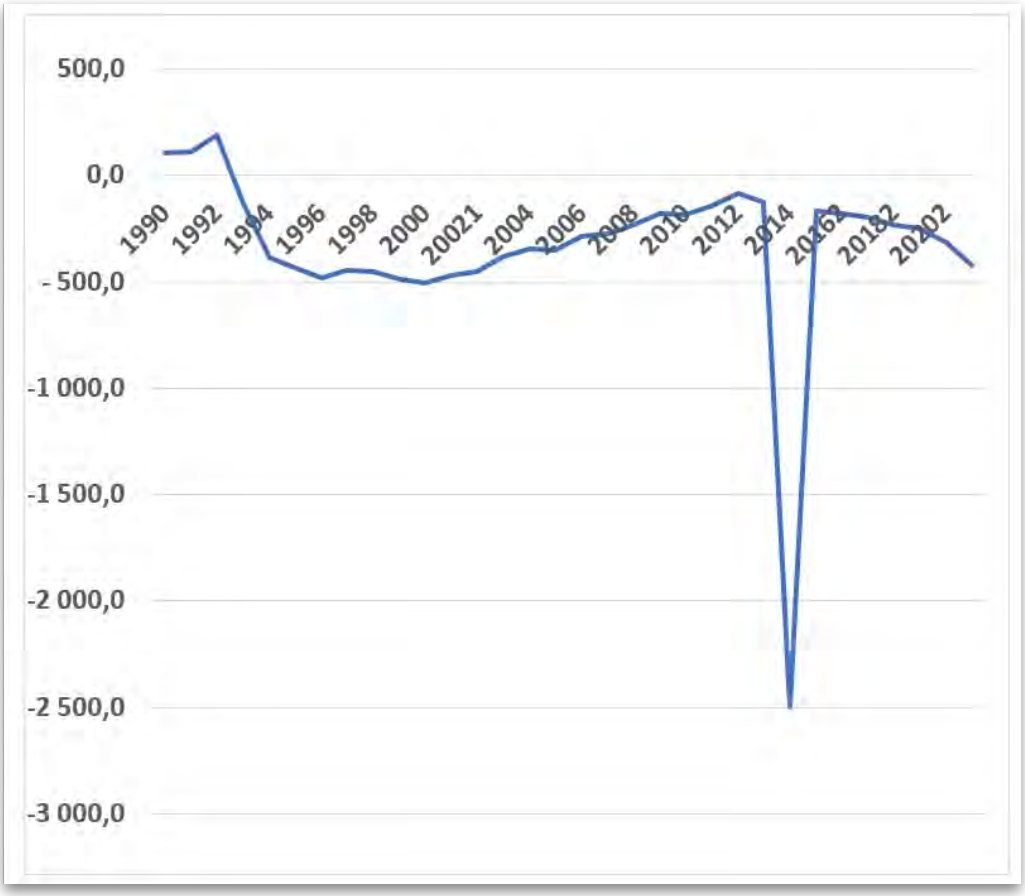

Зменшення чисельності населення України, тис осіб / Інфографіка: надано автором

— 2015 — фактор окупації.

Ще два роки повномасштабної війни призвели до колосальних людських втрати як серед мирного населення, так і серед військових. Оцінити ці втрати ми зможемо лише після війни.

Але вже зараз є можливість назвати цифри ще одного фактору скорочення населення:

— міграція та окупація РФ частини українських територій.

За даними ООН, кількість українських біженців за кордоном склала 6,3 млн осіб, більша частина з яких знайшла прихисток в ЄС. З них у серпні повернулось за даними прикордонної служби лише 100 тис осіб (сальдовий показник руху населення через кордон). Крім того, під час так званих «виборів» на окупованих територіях, РФ назвала цифру українців, які отримали російські паспорти — 3,5 млн осіб. Мова про окуповані частини Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей. Ми приблизно знаємо, що до повномасштабної війни демографічний потенціал так званих «ДНР та ЛНР» оцінювався у приблизно 3 млн осіб.

Тобто враховуючи тих, хто не отримав російський паспорт, а також дітей у віці до 16 років, на територіях «третьої хвилі окупації» (після Криму та частини Донецької і Луганської областей у 2014–2015 роках) може проживати до 1,5 млн осіб.

Таким чином,

— втрати населення за показником «міграція + окупація» склали до 8 млн осіб.

То скільки ж зараз залишилось українців в своїй країні?

***

№ 2.520

Основні теми доби 28.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Росія у ніч на 29 березня завдала ще одного потужного повітряного удару по українській інфраструктурі 99 ракетами та ударними дронами. Упродовж двох діб армія РФ проводила інтенсивну аеророзвідку потенційних об'єктів для удару. Підрозділи ППО збили 58 з 60 БПЛА типу "Shahed", 17 з 21 крилатих ракет Х-101/555, 5 із 9 ракет Х-59, всі 4 крилаті ракети "Іскандер-К". На жаль, 2 балістичні ракети "Іскандер-М" та 3 гіперзвукові "Кинджали" збити не вдалося. Урядовці Молдови спростували повідомлення про порушення російською ракетою повітряного простору країни.

За інформацією прем'єр-міністра Шмигаля, пошкоджень зазнали об'єкти енергетики у 6 областях на заході та в центрі країни. Компанія ДТЕК повідомила про пошкодження внаслідок удару енергоблоків 3 теплових та гідроелектростанцій.

Українські високопосадовці ініціювали термінове скликання засідання Ради Україна-НАТО через російські атаки енергетичної інфраструктури.

2️⃣ Російська армія і далі веде потужний наступ на південь та захід від Донецька. За даними сервісу DeepState, ЗСУ втратили кілька кварталів с. Новомихайлівка. Тривають запеклі бої на захід від Кремінної на плацдармі на р. Чорний Жеребець та по обох берегах р. Сіверський Донець, між Бахмутом та Часовим Яром, на захід від Авдіївки, на південь від Великої Новосілки та навколо с. Роботиного на Запоріжжі. Також відбито російську атаку на позиції ЗСУ у Кринках на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Держдепартамент США закликав українську владу не приховати реальний стан на фронті.

Місія МАГАТЕ на Запорізькій АЕС повідомила про обстріли, які здійснюють російські війська з території станції. Окупанти не допускають інспекторів МАГАТЕ до приміщень енергоблоків, де розміщено техніку та боєприпаси.

3️⃣ Уряд Чехії повідомив, що йому вдалося домовитися про закупівлю 1 млн снарядів – на 200 тис. більше, ніж було анонсовано, причому їхнє постачання ЗСУ розпочнеться вже незабаром.

Німеччина надає черговий пакет воєнної допомоги – дрони, гранатомети, снаряди, а також машини для розмінування. Канцлер Шольц повідомив, що не спілкувався з російським президентом Путіним з початку широкомасштабного вторгнення. Водночас він вперто заперечує можливість постачання Україні далекобійних крилатих ракет Taurus.

Міністр оборони Швеції Йонссон повідомив, що з Україною тривають переговори про постачання винищувачів JAS-39 Gripen, які має на озброєнні армія країни.

Президент Зеленський зателефонував спікерові Конгресу США Джонсону, після чого заявив, що без американської воєнної допомоги Україна перемогти не може. Зеленський також анонсував, що Росія готовиться до масштабного наступу вже наприкінці весни чи влітку, а Україна не має ресурсів для його відбиття.

Польський міністр оборони Косиняк-Камиш повідомив про схвалення Конгресом США продажу Польщі великої партії ракет "повітря-повітря" та "повітря-земля".

4️⃣ У Варшаві відбулася зустріч між урядами Польщі й України для розв'язання ситуації на кордоні та розблокування українського агроекспорту. Польські чиновники та ЗМІ наполягають, що транзит українського зерна через країну не є справжнім, і збіжжя залишається у країні.

Рішення, що задовольнило б обидві сторони, дістатися не вдалося, але український міністр агрополітики Сольский стверджує, що вдалося "удвічі

ближче" наблизитися до розблокування кордону. Польські фермери досі блокують 3 пункти пропуску на кордоні з Україною, хоча КПП Чуприн–Долгобичув буде розблоковано на час великодніх свят – до 2 квітня.

Польські ЗМІ повідомили, що прем'єр-міністр Туск зміг умовити президента Франції Макрона, щоби той зайняв жорстку позицію щодо українського агроекспорту.

5️⃣ Стрімке падіння курсу гривні трохи сповільнилося, але долар в обмінних пунктах продається за 39,50 грн ≠ 15 коп., а офіційний курс вже давно перевищив 39 грн. Інфляція з'їдає доходи громадян, і це впливає на волонтерську допомогу фронту, оскільки все потрібне купується за валюту.

Водночас НБУ повідомив про подальше зростання об'єму проданих ним 3-місячних депозитних сертифікатів – до 206,3 млрд грн. Дохід від цих сертифікатів дає змогу наближеним до влади банкам отримувати космічні доходи, а галузь є найприбутковішою в економіці з моменту повномасштабного вторгнення.

Держстат рапортував про зростання у 2023 р реального ВВП на 5,3 % проти 2022 р.

Імпорт сільгосптехніки у 2023 році зменшився на 10-50%. Це падіння закупівель може бути наслідком відмови агрохолдингів від повернення в Україну валютного виторгу, оскільки щотижня НБУ купує на міжбанківській біржі, у середньому, менш ніж $1 млн.

6️⃣ Після ударів українських дронів по російських нафтопереробних заводах роздрібна ціна на бензин у РФ піднялася на 7,5% за тиждень, а постачання дизпального морем скоротилося на 15%. Водночас відвантаження сирої нафти на експорт не скоротилося, а навпаки – зросло. Частку пального Росія вимушена закуповувати у свого стратегічного партнера – Білорусі.

7️⃣ Прем'єр-міністр Бельгії де Кроо повідомив про викриття з допомогою Чехії кількох євродепутатів, які за російські гроші поширювали російську пропаганду. Подібні заяви зробили високопосадовці ще кількох країн.

Депутат Держдуми РФ Могильов підтвердив, що власник месенджера Telegram Дуров активно співпрацює з російською владою у блокуванні терористичних каналів. Російські високопосадовці й далі наполягають, що терористи, що влаштували теракт в підмосковному "Крокус Сіті Хол", мають зв'язки з Україною. Водночас більшість експертів і представники розвідок наголошують, що найімовірнішою версією є влаштування теракту російськими спецслужбами.

8️⃣ "Всесвітній російський народний собор" на якому головував патріарх РПЦ Кирило, ухвалив постанову, в який війну проти України названо "священною". У заході взяли участь керівники православних церков Російського патріархату з країн ЄС та США, зокрема, очільник Литовської церкви Іннокентій.

9️⃣ Невелика центральноафриканська країна Габон стала найбільшим постачальником до РФ запчастин для західних авіалайнерів й відвантажила російським компаніям обладнання та турбіни на загальну суму майже $1,5 млрд.

Оглядачі агентства Reutors оцінили втрати західних компаній від виходу з російського ринку в понад $107 млрд.

Росія заблокувала у Раді Безпеки ООН резолюцію щодо інспекції санкцій проти Північної Кореї, оскільки купує в неї боєприпаси та військову техніку, й постачає їй пальне та технології.

***

№ 2.521

Умова перемоги над Росією – єдність та сила України

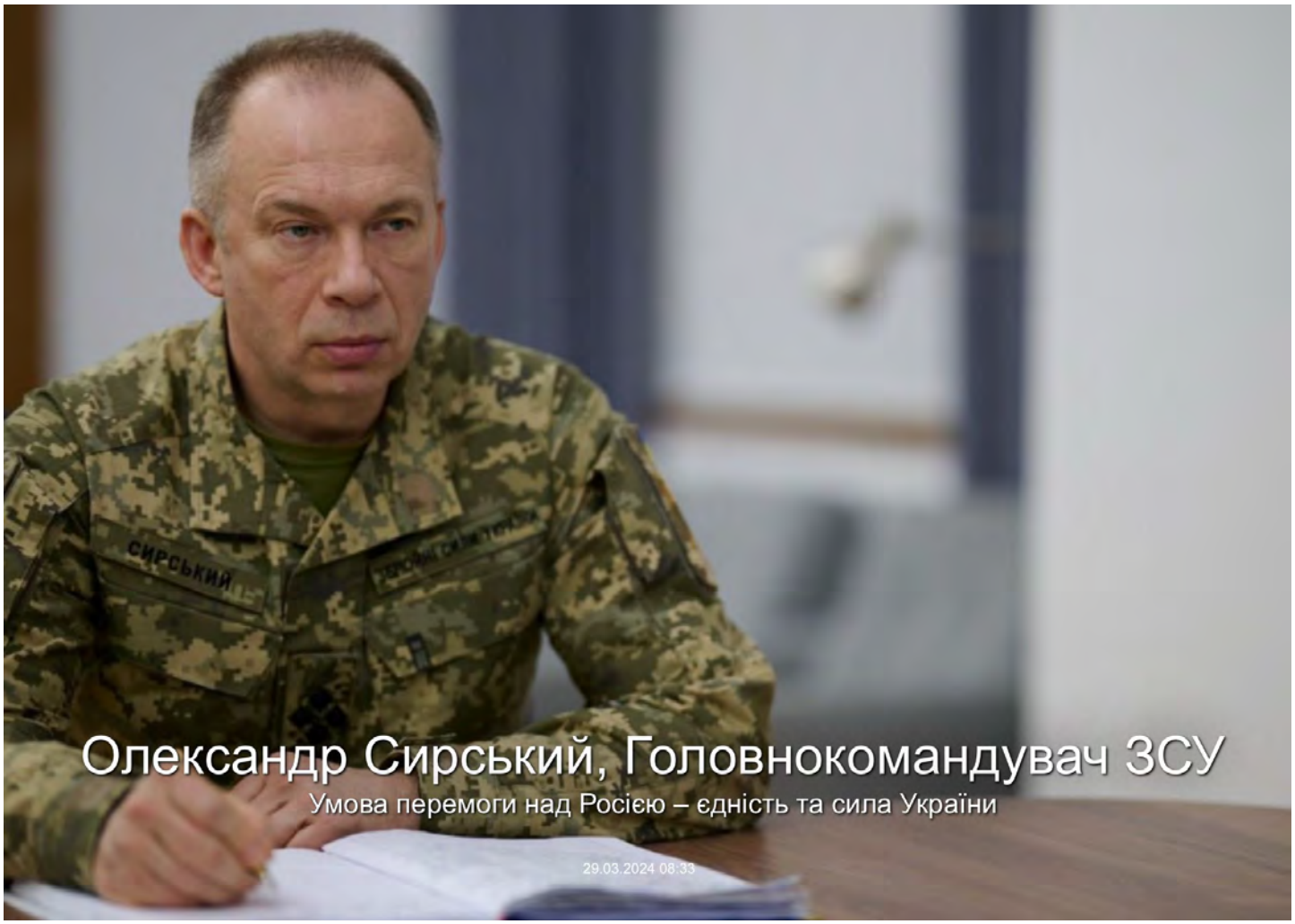

2024-03-29

Дмитро ***Шкурко***

Згідно з Указом Президента України **Олександра Сирського** було призначено на посаду Головнокомандувача Збройних сил у лютому поточного 2024 року. Це призначення, як і подальші зміни у військовому керівництві, відхід українських військ від Авдіївки, тривалий наступ російських загарбників та оголошення про перехід України до стратегічної оборони стали об'єктами прискіпливої уваги, і не лише в Україні. **Серед західних союзників і партнерів почали лунати тривожні думки, що Україна втрачає позиції та спроможності для продовження боротьби з ворогом.** Наскільки обґрунтованими є такі оцінювання, яка реальна ситуація на полі бою, і що означає нова стратегія українських військ, Укрінформу розповів сам **Головнокомандувач Збройних сил України генерал-полковник Сирський**.

***

- Олександре Станіславовичу, з фронту далі надходять тривожні новини. Ворог продовжує тиснути на українські позиції, намагається наступати на Куп'янському напрямку та на Лиман, створює загрози для Ямполя та Сіверська. Важкою залишається ситуація на Авдіївському напрямку. Ми знаємо, що кожен крок дається ворогу великою кров'ю, але… Що відбувається? Чи є у Збройних сил ресурси та можливості, щоб зупинити таке просування ворога?

- Ситуація на фронті дійсно складна. Але на фронті вона й не буває іншою. Безумовно, кожний день вимагає від наших солдатів та офіцерів максимального напруження сил. Але **ми не тільки стоїмо в обороні, а ще й щодня на різних напрямках самі просуваємось вперед. Останнім часом кількість повернутих нами позицій перевищує кількість втрачених**. Ворогу не вдалося суттєво просунутися на стратегічних напрямках, його територіальні здобутки, якщо вони і є, то мають тактичне значення. Цю ситуацію ми контролюємо.

Варто визнати, що поточна **обстановка на певних напрямках є напруженою**. Російські окупанти далі нарощують зусилля та мають чисельну перевагу в особовому складі. Вони традиційно не зважають на втрати і продовжують застосовувати тактику масованих штурмів. На певних напрямках щодоби підрозділи Сил оборони України відбивають по кілька десятків атак.

Досвід минулих місяців і тижнів свідчить, що ворог значно наростив активність авіації, застосовує КАБи – керовані авіабомби, які руйнують наші позиції. Крім цього, ворог веде щільний артилерійський та мінометний вогонь. Ще кілька днів тому перевага ворога щодо випущених боєприпасів становила співвідношення близько 6:1.

Але ми навчились воювати не кількістю боєприпасів, а майстерністю застосування тієї зброї, яка є. Крім того, ми максимально використовуємо перевагу в засобах безпілотної авіації. Хоча ворог намагається нас наздогнати у цьому ефективному виді зброї.

Противник продовжує наступальні дії на широкому фронті, намагається будь-якою ціною вийти на кордони Донецької та Луганської областей, потіснити нас на лівому березі Дніпра у Запорізькій області.

На певних ділянках фронту нам вдалося вирівняти ситуацію щодо артилерії, і це відразу позначилося на обстановці в цілому. Наші артилеристи використовують високоточні боєприпаси для ураження скупчень противника навіть за десятки кілометрів від лінії фронту. Ворог щодобово не лише має значні втрати у живій силі та техніці, зокрема артилерійські системи, – він ніколи й ніде не може почуватися у безпеці, також на тимчасово окупованих територіях України. Це важливий психологічний чинник. Їм не буде спокою на нашій землі. Ніколи. І кожен окупант повинен це усвідомлювати.

Зрозуміло, що це статистика, але важливо знати: лише за лютий–березень цього року (на 26 березня) ворог втратив понад 570 танків, близько 1430 бойових броньованих машин, майже 1680 артилерійських систем та 64 системи ППО. Водночас Сили оборони України утримують під контролем головні висоти та райони оборони. Наша мета – не допустити втрати своєї території, максимально виснажити противника, завдати йому найбільш можливих втрат, сформувати і підготувати резерви для проведення наступальних дій.

Дуже суттєвим є і те, що активність ворога у повітрі також вдалося знизити, зрозуміло, завдяки майстерності наших підрозділів протиповітряної оборони. Лише протягом 10 днів у лютому вони збили 13 літаків противника, зокрема відразу два стратегічно важливі літаки спостереження та управління А50.

Тож з майстерністю особового складу в нас усе гаразд. Сподіваємося отримати від партнерів більшу кількість засобів ППО і головне – ракет до них, особливо з урахуванням того, що ворог перейшов до тактики масованих повітряних ударів як по українських військах, так і по цивільній інфраструктурі, по мирних містах України. Ми зобов'язані їх захистити.

Ми змінюємо тактику дій і на морі. Атаки безекіпажних дронів на кораблі противника такі ефективні, що це дає змогу говорити про зміни у стратегії бойових дій на морі загалом. Ми цілеспрямовано нищимо російський Чорноморський флот. І робитимемо це далі. Останні ураження декількох кораблів у Севастополі – це якраз ще одне підтвердження цього.

- Ваше призначення відбулося після гучної і, будемо відвертими, не зовсім зрозумілої відставки з цієї посади генерала Валерія *Залужного*. З чим

пов'язані такі зміни, як і переформатування, практично, усього військового керівництва? Як такі пертурбації були сприйняті у військах?

- У військових є один обов'язок – ми не обговорюємо наказів, ми їх виконуємо. Тож **якщо у Президента країни, Верховного Головнокомандувача, були причини для такої заміни, особливо під час активної фази війни, – це означає, що ці причини – вагомі**.

Ми з Валерієм Федоровичем працювали пліч-о-пліч у найважчі часи від початку російського повномасштабного вторгнення, та навіть раніше. Працювали як одна команда. Бажаю йому успіхів на новій і дуже відповідальній посаді.

Можу сказати, що всі наші знання і весь досвід, який набутий вже під час повномасштабної війни у боях з переважальними силами противника, будуть спрямовані на підвищення ефективності наших дій та максимального ураження ударних угруповань противника.

На цій основі ми відпрацьовуємо алгоритми роботи органів військового управління, на всіх рівнях. Йдеться про детальне, ретельне планування дій об'єднань, з'єднань і частин, зрозуміло, з урахуванням потреб фронту. Власне, від чіткої роботи цієї вертикалі, яка охоплює планування та забезпечення бойових дій, від своєчасного постачання новітньої зброї та боєприпасів від наших західних партнерів залежить не лише успіх кожної з військових операцій, але й життя людей. Про це варто пам'ятати командирам усіх рівнів, та й нашим союзникам на Заході ми постійно про це нагадуємо.

Наші штаби повинні знати всі, без винятку, потреби фронту і володіти ситуацією на кожній його ділянці. У цьому на першому плані є кваліфікація офіцерів, що належать до органів військового управління.

Можу підтвердити, що склад Генерального штабу та інших органів військового управління буде оновлений завдяки бойовим офіцерам з великим практичним досвідом бойових дій, який вони набували на полях вже цієї війни.

- Які зміни відбудуться на полі бою після вашого призначення?

- Ситуація на полі бою залежить не лише від Головнокомандувача, як ви розумієте. Сучасна війна вимагає рішучості та ініціативи на місцях, саме там, де точаться бойові дії. Успіх бойових операцій залежить від офіцера, сержанта, солдата, які перебувають в окопах та на опорних пунктах, – саме вони на своїх плечах несуть це величезне бойове навантаження.

Ми можемо визначати стратегію і проводити координацію дій, оперативно відповідати на зміни обстановки та на потреби фронту. Водночас в основі філософії застосування військ – принаймні це моя позиція – має бути покладена головна формула. Найцінніше, що мають наші Збройні сили, – це

люди. Наше завдання – берегти їхні життя та водночас завдавати максимальних втрат ворогові.

Реалізація цього принципу вимагає дотримання балансу між виконанням бойових завдань та відновленням військових частин і підрозділів. Люди в нас – герої, але їхні сили – не безмежні, вони також потребують відновлення й відпочинку.

Тому на сьогодні вже запущений процес ротації військових частин на лінії фронту, що дає нам змогу повноцінно відновити боєздатність не лише техніки, а насамперед забезпечити відпочинок та відновлення наших військовослужбовців.

Для забезпечення цього процесу нам потрібні люди. Саме тому хотів би, щоб кожен чоловік призовного віку в Україні усвідомлював: від його волі та дій залежить, щоб Україна вистояла.

Щоб ви розуміли, – цей процес не обмежується тільки діяльністю ТЦК. Це цілий комплекс питань, який містить навчання людей, їх належне екіпірування та забезпечення. Такі зусилля охоплюють також заходи із соціального захисту військовослужбовців та членів їхніх родин. Треба потурбуватися про те, як складається життя військовослужбовця після звільнення або демобілізації. Зрозуміло, лише зусиллями Збройних сил виконати всі ці завдання неможливо. Ми бачимо, що держава не стоїть осторонь і вже тепер створює механізми для розв'язання всіх цих питань.

Українці далі йдуть захищати свою країну, зокрема, повертаючись з-за кордону. Ми маємо багато добровольців, і це – не перебільшення. Я не стверджую, що проблем немає, але наголошую, що ми робимо все для того, щоб їх розв'язати.

- Раніше казали, що для підтримання боєздатності та забезпечення ротації підрозділів та частин Збройних сил на фронті необхідно мобілізувати ще *500 тисяч людей*. Наскільки реальним є таке число тепер?

- **Після перегляду наших внутрішніх ресурсів та уточнення бойового складу Збройних сил ця цифра була суттєво зменшена**. Ми очікуємо, що у нас буде достатньо людей, здатних захищати Батьківщину. Йдеться не лише про мобілізованих, але й про **добровольців**.

Треба зважати на те, що люди – не роботи. Вони виснажуються фізично й психологічно, особливо в умовах бойових дій. Наприклад, ті люди, які прийшли до ТЦК у лютому 2022 року, потребують відпочинку та лікування. Достатньо згадати, що бойова 110-та бригада була задіяна на Авдіївському напрямкові від початку повномасштабного вторгнення. Їм треба відновитися і відпочити, і це – об'єктивна необхідність. І таких частин чимало.

Наразі ми переглядаємо чисельність певних частин, які не беруть участі у бойових діях, на підставі аудиту їхньої діяльності. Це дало нам змогу вивільнити тисячі військовослужбовців і спрямувати їх до бойових частин.

Але й при цьому необхідно утримуватися від крайнощів. У всіх арміях світу є особовий склад, який не бере участі у бойових діях, але забезпечує бойові підрозділи. Це не менш важлива частина роботи. Та війна, яку ми вимушені вести проти російських загарбників, – це війна на виснаження, війна логістики. Тож значення ефективності тилових підрозділів не можна недооцінювати. Йдеться про систему забезпечення військ продовольством і боєприпасами, про ремонтні підрозділи, про медичні заклади та про багато іншого. Ці люди роблять свій внесок у ефективність бойових дій.

Хочу, зокрема, наголосити: ті громадяни, які приходять до війська після мобілізації, не потрапляють відразу на фронт. За дуже спеціальними винятками, наприклад, коли у людини вже є бойовий досвід, переважна більшість цих осіб прибувають до навчальних військових частин та центрів. Кількість людей, які проходять таке навчання, на лютий поточного року становила 84% від загальної кількості мобілізованих. Лише після такого навчання їх можуть спрямовувати на доукомплектування військових частин для відновлення їхньої боєздатності.

- Коли українські війська виходили з Авдіївки, російська пропаганда кричала ледь не про тисячі *полонених українців*. Що там відбувалося насправді?

- Ми відвели свої сили з Авдіївки, тому що ворог мав суттєву перевагу в силах і засобах штурмових підрозділів. Через постійні бомбардування керованими авіабомбами цілісність нашої оборони була порушена, що дало можливість противнику поступово просуватись вперед. Також негативну роль відіграла недостатня кількість боєприпасів для нашої артилерії. Це не дало змоги в таких умовах вести ефективну контрбатарейну боротьбу. Тож, щоб уникнути оточення та зберегти життя людей, **я ухвалив рішення вийти з Авдіївки**.

На жаль, у ході цих боїв 25 українських військовослужбовців потрапили у російський полон. Це – війна… Російські пропагандисти намагаються використати різні відео з полоненими українськими воїнами для дискредитації Сил оборони України, психологічного тиску та поширення паніки серед українців.

Хочу сказати цим солдатам, якщо вони мене почують, їхнім родинам: ми нікого не забули і робимо все, щоб визволити цих військовослужбовців із ворожого полону. До цих зусиль повною мірою залучені як керівництво нашої держави, так і Головне управління розвідки Міністерства оборони та командування Збройних сил.

Варто також пам’ятати, що наступ на Авдіївку обернувся для ворога значними втратами, і про це навряд чи будуть розповідати в «російському» телевізорі. Лише у період з 10 жовтня 2023 року до 17 лютого 2024 року на Авдіївському напрямкові російські загарбники втратили: 47186 осіб особового складу, 364 танки, 748 бойових броньованих машин, 248 артилерійських систем, 5 літаків. Сили оборони України від початку Авдіївської оборонної операції на цьому напрямкові взяли в полон 95 російських окупантів.

- Від початку *повномасштабної війни*, яка триває вже понад два роки, ви очолювали оборону Києва, керували військами під час звільнення території Харківської області. За оцінюваннями низки західних ЗМІ, над Харковом знову нависає загроза російського наступу. Наскільки реальна вона, на ваш погляд?

- Ми не можемо ігнорувати будь-яку інформацію про підготовку ворога до наступальних дій, тому вживаємо всіх заходів для адекватного реагування на таку ймовірність. На сьогодні проводимо великий комплекс робіт із фортифікаційного обладнання територій і позицій, встановлюємо комплексну систему загороджень, проводимо планування застосування наших військ у разі таких дій.

Ми вже маємо досвід бойових дій у Харківській області, нам вдалося «прорахувати» противника та звільнити значну частину Харківщини. Саме тоді відбувся масштабний обвал російського фронту. Якщо росіяни рушать туди знову, Харків стане для них фатальним містом.

Але, звісно, кожна військова операція по-своєму унікальна, і просто скористатися її умовною калькою у наступній ситуації на фронті не вдасться за жодних умов. Сучасна війна – це математична задача із сотнями змінних, у якій кожен складник може мати вирішальне значення.

- Не можу не запитати, де поділися лінії фортифікації, на які наші війська мали б відійти з Авдіївки?

- Почну з головного. Нам вдалося зупинити противника неподалік Авдіївки, використовуючи позиції, які обладнували під час бою.

Основна лінія фортифікаційних споруд обладнана і розміщена значно далі, у глибині нашої оборони.

Наразі триває підготовка потужних ліній оборони на майже всіх загрозливих напрямках. Для керівництва держави і Збройних сил, для місцевих адміністрацій тощо зведення фортифікаційних ліній і споруд тепер є одним із пріоритетів.

Підготовлені укріплення зберігають життя наших воїнів. Будівництво розгалуженої системи інженерно-фортифікаційних споруд – це не лише завдання інженерних підрозділів Сил підтримки Збройних сил України та

військових частин. До цього процесу також залучені обласні військові адміністрації та підрозділи Державної спеціальної служби транспорту. **Ця робота постійно триває**.

- Наскільки суттєвою є допомога для Збройних сил від наших західних союзників і партнерів?

- Ми дуже вдячні нашим західним союзникам, країнам НАТО, Євросоюзу та іншим партнерам за підтримку. **Без такої підтримки, без постачання зброї, боєприпасів, засобів ППО, важкої техніки нам було б набагато важче** воювати з підступним і потужним ворогом.

Ми були б ще більш вдячні, якщо б ця допомога надходила швидше і в достатній кількості.

Варто визнати:

> ми не змогли досягнути більшого успіху під час Харківського наступу, тому що нам не вистачило ресурсів.

Відсутність ресурсів та необхідної кількості боєприпасів дала можливість росіянам глибоко закопатися в землю на Півдні України, у Запорізькій області, і штурм цих позицій, без ефективної підтримки з повітря, вартував нам людських втрат і техніки.

Останній випадок – Авдіївка.

> **Ми б, безперечно, зберегли ці позиції за наявності достатньої кількості** насамперед засобів ППО та артилерійських снарядів.

Це – не претензія, а констатація факту. Я вірю, що наші союзники вже усвідомили, з ким мають справу в Росії, і дуже хотіли б бачити наш успіх у боротьбі з ворогом. Нам не вистачає зброї, все інше ми спроможні зробити самі. Ми вдячні нашим партнерам за кожен снаряд, за кожну тонну пального. Але для ефективного планування операцій нам потрібна передбачуваність такого постачання.

Тепер Сили оборони виконують завдання на всій величезній лінії фронту, фактично за нестачі озброєння та боєприпасів. У цих умовах перехід до стратегічної оборони є логічним рішенням.

Але настільки ж логічним є і зворотне:

> якщо Захід, як заявляє, поставить Україні все, що потребують її Збройні сили, це дасть змогу відкинути ворога, скільки б людей не мобілізовувала Росія, і нарешті завершити цю війну військовою перемогою над противником.

Але й ми не сидимо склавши руки, а **нарощуємо спроможності вітчизняного ОПК**.

> Якщо до його розвитку будуть залучені європейці в обсягах, які обіцяють, я думаю, ми розв'яжемо з часом проблему «снарядного голоду».

Наразі **за кількістю новацій та власних розробок зброї, військової техніки і головне – за їхнім практичним використанням на полі бою Україна перебуває в абсолютних лідерах**.

У цьому контексті можна згадати про переозброєння артилерійських підрозділів вітчизняною гарматою 155-мм «Богдана» з одночасним доукомплектуванням її автоматичною системою наведення вогню.

> Невдовзі, можна очікувати, вже в Україні вироблятимуть певні зразки західних гаубиць та вітчизняні нарізні міномети.

Це стосується і розроблень сучасного ракетного озброєння та систем контрбатарейної боротьби.

Про виробництво дронів суспільство вже доволі добре знає.

Тож усі ці заходи можуть забезпечити оперативну перевагу над ворогом на фронті найближчим часом.

Також добрим прикладом є відновлення та капітальний ремонт гаубиць американського виробництва М777. Ми налагодили виробництво деяких таких деталей в Україні. Зокрема, під час відновлення кожної одиниці цієї гаубиці застосовують 40% деталей, запасних частин, виготовлених для потреб Збройних сил України на вітчизняних підприємствах. Плече постачання, обслуговування, ремонту та відновлення скоротилося в багато разів, і фронт відчуває ці якісні зміни.

- Що для Главкома Сирського сьогодні головне?

- Як я вже казав, тепер головне для нас – **зберегти людей**. «Залізо» можна відновити, а людей, що загинули, уже не повернеш.

Є ще один пріоритет – **це єдність суспільства, відсутність політичного розбрату**.

Ми маємо пам'ятати про трагічні сторінки нашої історії. Я впевнений:

> Росія ніколи не зможе перемогти нас на полі бою, поки українці зберігають єдність та силу духу.

Якщо марнувати енергію та сили на порожні політичні суперечки одне з одним, – це шлях навіть не до поразки, а до загибелі.

Хочу, щоб це розумів кожен українець: Росія відмовляє всім нам у праві на життя. Саме тому поразка і загибель є тотожними.

Тепер **знову настав час, щоб країна перетворилася на міцний, єдиний кулак.**

Головне завдання України – зберегти єдність, це – основний складник нашої перемоги.

***

№ 2.522

Прочитав у знайомого у стрічці питання: якою може бути формула припинення війни?

2024-03-30

Гайдай

Припинення не буде.

Ця війна іде з 1991 року.

> **1) — Спочатку інформаційна і світоглядна яку більшість з нас не помічало.**
>
> **2) — Потім з 2014 року окупаційна і гібридна, під час якої ми не вірили що росіян модно перемогти.**

3) — А з 2022 року повномасштабна, під час якою нарешті треба зрозуміти - або вони нас, або ми їх.

Ворог не збиратися її закінчувати поки повністю нас не знищить. На «припинення» він погодитися тількі за умов нашої капітуляції або для накопичення сил і засобів щоб підготувати подальшє вторгнення на наші землі до повної ліквідації української незалежності.

Цю війну нам можно тільки або програти, або перемогти в ній.

А яка формула перемоги? Ось чотири основні її складові.

1. Тотальні зміни з соціально-політичному устрої країни

Скорочення державного арарату до оптимального мінімуму. Залишити чотири департаменти державного управління (оборони, управління національними економічними активами, захисту прав і свобод, і міжнародних відносин) де працюють тисячі менеджерів замість мільйонного корумпованого класу держуправлінців. Постійно зростаючий, корупційний і недієздатний апарат управління країною потрібно негайно ліквідувати.

2. Кардинальна реформа армії

Замість небоездатного особистого складу передпенсіонерів радянської школи (від полковників до генералів), де на одного бійця на передовій п’ять військових бюрократів в тилу, нам потрібна сучасна, технологічно оснащення брездатна армія з мільйонами дронів і ракет, мінометів і снарядів українського виробництва, з мережецентричними принципами управління. З денстанційними засобами знищення ворога на передовій передовій де солдати захищені капітальними фортифікаційними спорудами до десятків кілометрів від лінії оборони і з можливістью знищення інфоаструктури ворога на сотні і тисячі кілометрів у ворожому тилу.

З командирами які мислять нестандартно і розуміють що треба щоб перемогти у сучасній війні. Командири повинні проходити постійні тести на їх інтелектуальну і фізичну спроможність до служби і адекватності зайняття посад. В армії карьера офіцерів повинна визначатися успіхами у знищенні ворога і в бойовій роботі, їх бойовим досвідом, а не кількістью років тилового перебування в армії і формальними дипломами «академій».

3. Економіка на принципах підприемницких свобод, конкуренції і відсутності монополій.

На невтручанні держапарату в підприемницку діяльність. Нам зараз потрібна мобілізована економіка, яка завалена держамовленнями від департаменту оборони на виготовлення зброї для ЗСУ і оснащення для армії. Економіка завдяки якій в країні будуються заводи по виробництву дронів, патронів, ракет, бронетехніки і артилерійських систем. Економіка з логічними і легкими

в адмініструванні (краще транзакційними - такими які платяться автоматично в банківській системі) податками. Податками які наповнюють держбюджет в якому 90% коштів ідуть на оборону, а 10 % на критичні потреби забезпечення життя в тилу поки ми цю війну не виграємо. Час жити за принципом - все для фронту, все для перемоги.

З Нацбанком який безвідсотково кредитує виробників зброї.

4. Передача місцевим громадам повноважень по визначенню своєї податкової політики і самостійному збору місцевих податків з фіксованим відсидко відшкодування у центральний бюджет.

Місцеве самоврядування з повноваженнями обирати своє керівництво, правоохоронців, суддів, прокурорів і інші інституції влади незалежні один від одного. Громад з можливістю створювати свої підрозділи тероборони і ППО. Які стануть резервом для ЗСУ.

***

1) — **І звичайно українські громадяни повинні отримати право володіння будь якою зброєю і правом озброенного самозахисту.**

2) — Мільйони звільнених чиновників і депутатів з колишнього держуправління підлягають мобілізації в армію, або мобілізуються на роботи по забезпечення оборонних заходів для країни. Ідуть працювати в приватний економічний сектор.

— Їм, на відміну від інших громадян повинно бути заборонено до кінця війни віїзжати за кордон як і тим кого залишать в держапараті.

Все це призведе до різкого підвищення боездатності країни і розгрому армії окупантів, неможливості окупувати таку країну, звільненю територій і поразки країни агресора. А значить і закінченню війни.

Інший шлях я не бачу.

При виході ЗСУ на кордони 1991 року, Україна збудує на цих кордонах капітальні лінії фортифікацій і оборони країни. Повітряний простір треба буде перекрити сучасними системами ППО.

Так, шлях цей непростий, потребуючий часу і повної мобілізації влади, економіки і суспільства.

Але інші варіанти

— надії на НАТО, на втручання у війну союзників, різні варіанти угод про «мир» - рожеві ілюзії так і не по-дорослявших українців.

***

№ 2.523

За своєю ініціативою Чеська Республіка визначила близько 800 000 артилерійських снарядів, які можна було б негайно придбати за межами ЄС, і запропонувала придбати, відправити та доставити їх в Україну, якщо вона зможе залучити необхідне фінансування. 27 лютого - 1 875 євро за штуку

Прага вимагає до 1,5 мільярда доларів за цю схему, повідомили Financial Times офіційні особи. Останніми днями чехи звернулися до офіційних осіб Брюсселя, щоб дізнатися, чи можна внести до 300 мільйонів євро невитрачених коштів ЄС, призначених для закупівлі артилерії для України, але отримали відмову. на підставі попередніх заперечень Франції.

2024-03-30

Ніколов

Перший скрін – повідомлення ***«Financial Times»*** від 27 лютого, що снаряди по чеському контракту в середньому заплановані по 1,5 мільярди євро/ 0,8 млн снарядів **= 1 875 євро/штука**

https://www.ft.com/content/83b8a80d-ab22-47fc-bbbb-6b1fd9df68ba

Under its initiative, the Czech Republic has identified about 800,000 artillery shells that could be purchased immediately from outside the EU, and has offered to acquire, ship and deliver them to Ukraine if it can raise the necessary funding.

Prague is seeking up to $1.5bn for the scheme, officials have told the Financial Times, In recent days the Czechs approached Brussels officials to see if up to €300mn of unspent EU funds earmarked for artillery purchases for Ukraine could be contributed, but were rebuffed on the grounds of France's previous objections.

Другий скрін – повідомлення естонського міністра оборони від 29 березня, що снаряди по чеському контракту коштуватимуть вже 3 мільярди євро/ 1 млн снарядів **= 3 000 євро/штука**

https://rus.err.ee/1609297833/pevkur-o-zakupke-snarjadov-dlja-ukrainy-deneg-po-prezhnemu-ne-hvataet

Наголошу – це повністю НЕукраїнська тема.

Ні Зеленський, ні Міноборони України не мають до цього відношення.

Це **європейці самі вирішили купити. І визначення ціни снарядів – це суто їхня прерогатива.**

1) — Я не знаю як ми можемо самі купити ті снаряди, якщо їх законтрактувала Чехія.

2) — Я не знаю скільки відсотків матиме з цього Чехія з дуже проукраїнським військовим президентом на чолі.

3) — Я не знаю взагалі які то снаряди - скільки там з заводів, скільки зі старих складів.

https://rus.err.ee/1609297833/pevkur-o-zakupke-snarjadov-dlja-ukrainy-deneg-po-prezhnemu-ne-

По инициативе Чехии хотят закупить боеприпасы для Украины за пределами Евросоюза, и, по последним данным, снарядов будет доступно почти в два раза больше, чем первоначально планировалось, то есть всего 1,5 миллиона, передает "Актуальная камера" (ETV).

По словам министра обороны Ханно Певкура, в мире есть места, где можно купить снаряды, но вопрос в том, есть ли на это деньги.

"Если мы говорим о миллионе снарядов, то это около трех миллиардов евро. Есть разные калибры, меньшие немного дешевле. Было бы здорово, если бы все удалось сделать. На данный момент можно сказать, что денег не хватает больше, чем снарядов", – сказал Певкур.

29 березня - 3 000 євро за снаряд

По словам министра обороны, недостающие суммы пытаются найти прежде всего в странах Северной и Центральной Европы. Францию, которая заявила, что готова внести больший вклад, следует еще обсудить отдельно.

Єдине що я знаю - це основні правила арифметики)))

***

№ 2.524

Основні теми доби 29.03.2024 в Україні та навколо України

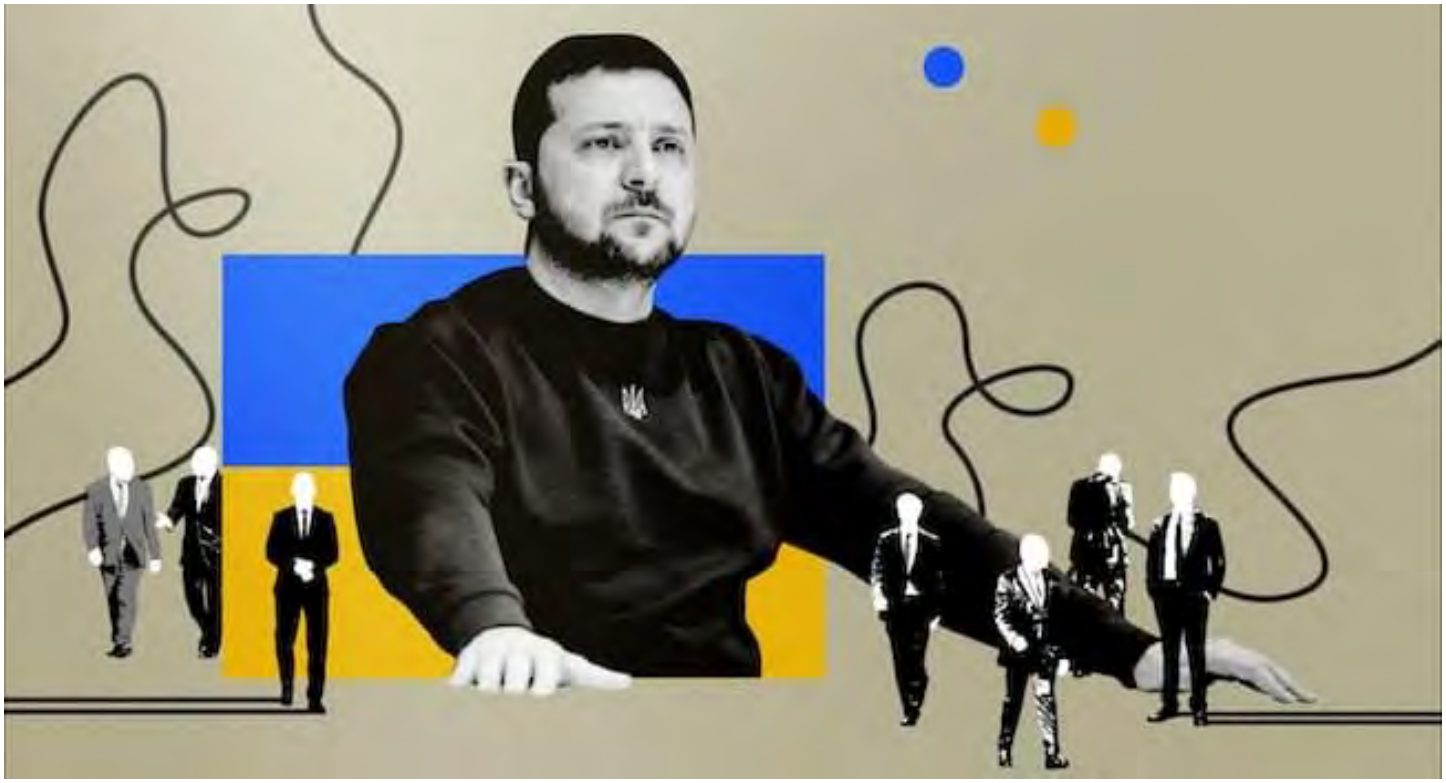

1️⃣ Президент Зеленський призначив колишнього секретаря РНБО ***Данилова*** послом до ***Молдови***. Заради "розчищення місця" було звільнено посла ***Шевченка***, хоча Міністерство закордонних справ має низку вільних посад послів – насамперед у країнах Африки.

Також Зеленський звільнив 2 заступників глави Офісу президента – ***Смирнова*** та ***Дніпрова***, й призначив на ці посади заступницю міністра юстиції ***Мудрик*** та чиновницю Офісу ***Ковалевську***.

Зранку 30 березня він звільнив свого першого помічника – друга дитинства ***Шефіра***, а також 3 радників офісу президента – ***Радуцького***, ***Трофімова*** та ***Устенка*** та 2 позаштатних радників – ***Пушкарьову*** та ***Вербицьку***.

Зеленський змінив склад своєї Ставки, виключивши ***Данилова*** та додавши тільки-но призначеного голову Служби зовнішньої розвідки ***Іващенка***.

Єдиною константою в оточенні Зеленського залишається голова його Офісу *Єрмак*, який фактично перетворився на дублікат президента з майже такими самими повноваженнями, хоча не є чиновником і носієм владних повноважень.

2️⃣ Упродовж ночі підрозділи протиповітряної оборони збили 9 із 12 російських БПЛА-камікадзе типу "Shahed", якими армія РФ атакувала об'єкти енергетичної інфраструктури. 4 ракети "земля-земля" С-300 у Донецькій обл. збити не вдалося. Уламками ракет, збитих удень над Одесою, поранено чоловіка та двох дітей.

Президент Зеленський повідомив, що у ніч на 28 березня низку ракет було направлено на Канівську та Дніпровську ГЕС, які зазнали часткових пошкоджень.

Майже повністю зруйновано Змієвську ТЕС на Харківщині.

У кількох регіонах, зокрема на Полтавщині, Харківщині та Одещині запроваджено графіки постачання електроенергії.

Після експертизи ракети Х-101, яку було збито під час атаки 22 березня, було з'ясовано, що Росія її модифікувала для підвищення ураження, на ній було встановлено ще одну бойову частину, загальна вага вибухівки становить 0,8 т.

3️⃣ За інформацією Генштабу, ситуація на лінії фронту знову суттєво загострилася. Російська армія веде наступ на трьох основних напрямках – на захід від Кремінної на Лиман – у Тернах та Ямполівці, в районі траси Донецьк – Дніпро, а також на південь від Донецька – у Новомихайлівці. Загалом за добу сталися 72 бойових зіткнення, окупантам вдалося посунути ЗСУ на північ від Донецька – у Первомайському.

Президент Зеленський в інтерв'ю The Washington Post заявив, що влада США затримує допомогу вже пів року, й триматися без неї вже неможливо. Він наголосив, що далекобійні ракети ATACMS у разі отримання, ЗСУ застосовуватимуть лише по цілях у Криму насамперед літовищах, а не для ударів по Росії. Очільник Об'єднаного комітету штабів армії США генерал Браун вважає, що передавання ATACMS не викличе подальшої ескалації, особливо з огляду на останні російські повітряні атаки по інфраструктурі України.

Видання The Wall Street Journal з'ясувало, що російські підприємства військово-промислового комплексу отримують з країн Заходу, Тайваню та Китаю нітроцелюлозу – основний компонент дефіцитного пороху – через турецьку компанію-"прокладку" "Noy"

4️⃣ Нацбанк за тиждень продав на міжбанківському ринку майже стільки валюти, скільки тиждень тому – $654 млн, купив – трохи менше ніж $2 млн.

В останній тиждень березня уряд отримав "грошовий дощ" від міжнародних партнерів. Загалом вони надали майже $8,9 млрд. МВФ виділив 3 транш кредиту розширеного фінансування у розмірі приблизно $880 млн, Світовий банк надав кредит "на розвиток" $1,4 млрд, $4,5 млрд – макрофінансова допомога (кредит) від ЄС, $1,5 млрд – кредит уряду Канади, $0,23 – допомога уряду Японії. Японія та Велика Британія надали уряду України фінансові гарантії на суму $1,5 млрд, я яких реально отримано $1.4 млрд, а інші скеровано на обслуговування кредиту.

Посол США в Україні Брінк та міністр фінансів Марченко підписали угоду про відтермінування погашення українського держборгу до кінця березня 2027 р.

Після кількох місяців жорсткої економії грошей вистачає на фінансування соціальних потреб, а також на фінансування місцевих органів влади.

5️⃣ Президент Зеленський оприлюднив декларацію про офіційні доходи родини. У 2023 році подружжя отримало понад 12 млн грн, з яких понад 7 млн грн – дохід від військових облігацій.

6️⃣ З 1 квітня вартість оформлення закордонного паспорта зросте на 102 грн.

7️⃣ Видання The Wall Street Journnal повідомило, що Держдепартамент США розблокував американську допомогу Ізраїлю, яку було ухвалено Конгресом наприкінці минулого десятиліття, але потім заморожено. Ізраїль отримає 20 новітніх винищувачів F-35A, ремонтні комплекти для них, бомби, ракети, снаряди, інше військове спорядження. Міжнародний суд ООН за позовом Південно-Африканської республіки зобов'язав Ізраїль розблокувати

доставлення гуманітарної допомоги до сектору Гази. Уряд Ізраїлю спростував повідомлення агенції ООН в Палестині про голод серед населення й назвав його свідомою маніпуляцією палестинського терористичного угруповання ХАМАС.

***

№ 2.525

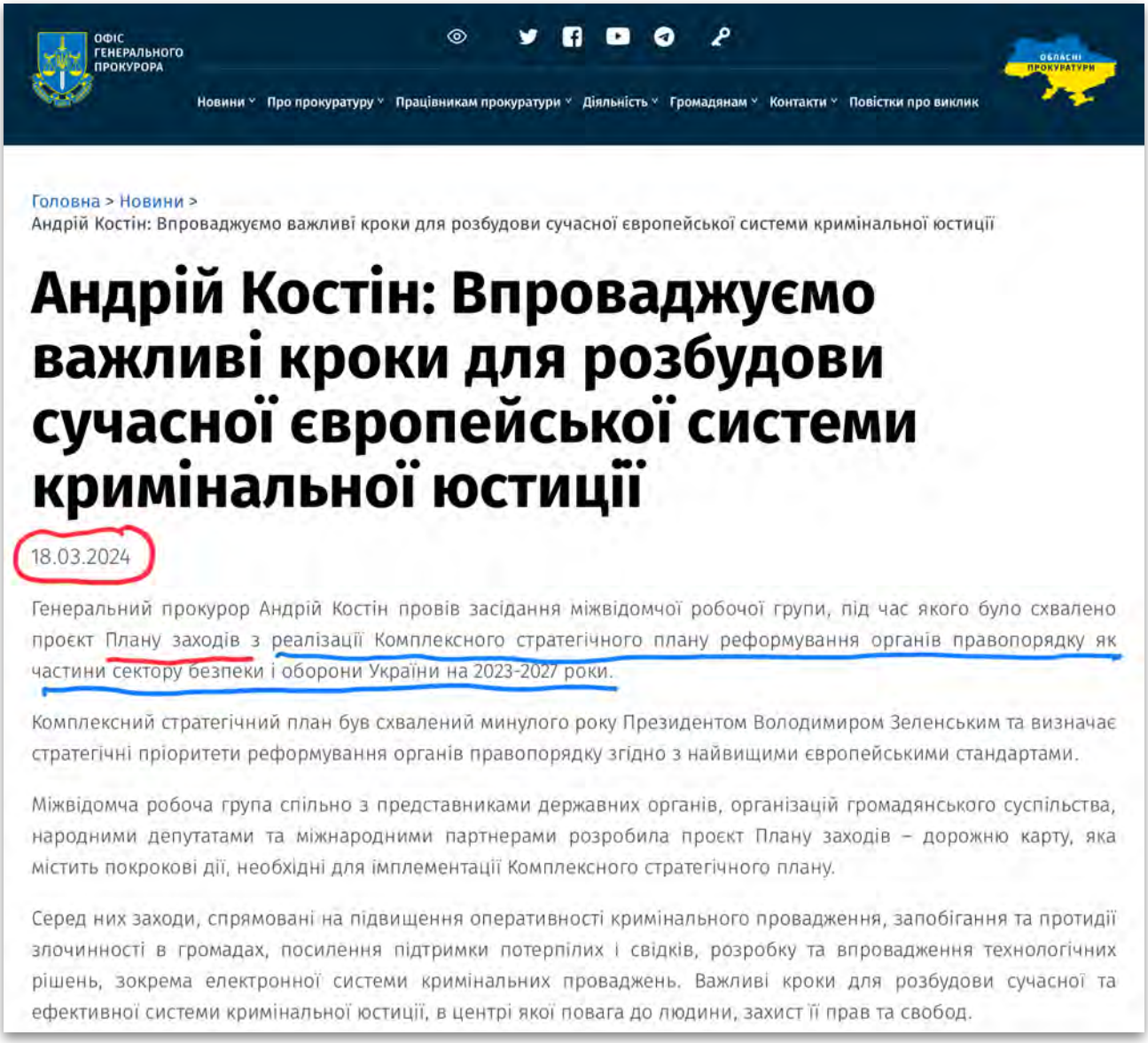
ОФІС ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА
Новини
Про прокуратуру
Працівникам прокуратури
Діяльність
Громадянам
Контакти
Повістки про виклик
ОБЛАСНІ ПРОКУРАТУРИ
Головна > Новини >
Андрій Костін: Впроваджуємо важливі кроки для розбудови сучасної європейської системи кримінальної юстиції
Андрій Костін: Впроваджуємо важливі кроки для розбудови сучасної європейської системи кримінальної юстиції
18.03.2024
Генеральний прокурор Андрій Костін провів засідання міжвідомчої робочої групи, під час якого було схвалено проєкт Плану заходів з реалізації Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки.
Комплексний стратегічний план був схвалений минулого року Президентом Володимиром Зеленським та визначає стратегічні пріоритети реформування органів правопорядку згідно з найвищими європейськими стандартами.
Міжвідомча робоча група спільно з представниками державних органів, організацій громадянського суспільства, народними депутатами та міжнародними партнерами розробила проєкт Плану заходів – дорожню карту, яка містить покрокові дії, необхідні для імплементації Комплексного стратегічного плану.
Серед них заходи, спрямовані на підвищення оперативності кримінального провадження, запобігання та протидії злочинності в громадах, посилення підтримки потерпілих і свідків, розробку та впровадження технологічних рішень, зокрема електронної системи кримінальних проваджень. Важливі кроки для розбудови сучасної та ефективної системи кримінальної юстиції, в центрі якої повага до людини, захист її прав та свобод.
Рис 1

Указ

Президента України

Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки

1. Схвалити Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки (додається).

2. Кабінету Міністрів України розробити разом з відповідними державними органами та затвердити план заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схваленого цим Указом.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України **В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

м. Київ
11 травня 2023 року
№ 273/2023

Рис 2

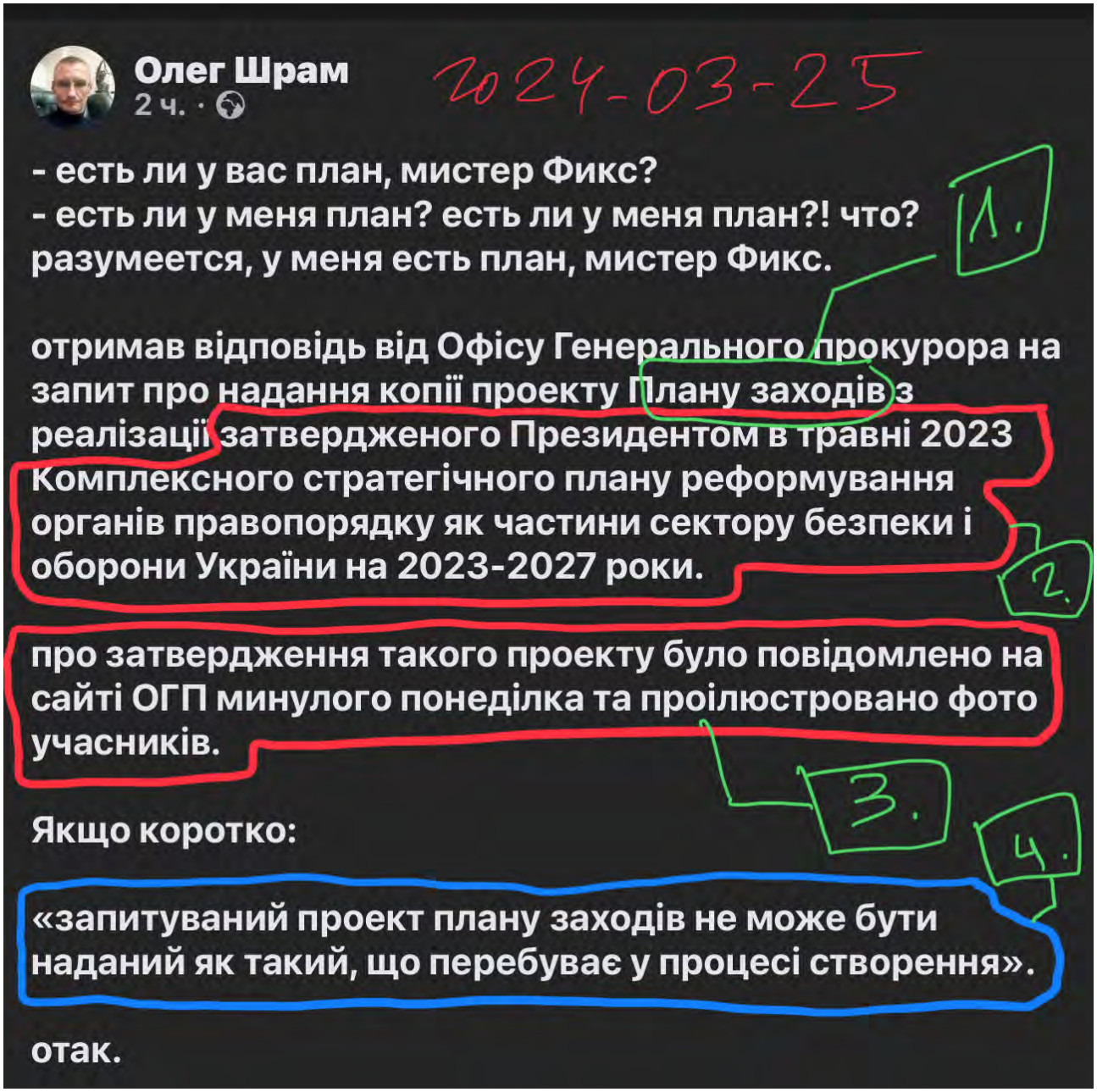
Олег Шрам
2 ч. ·
2024-03-25
- есть ли у вас план, мистер Фикс?
- есть ли у меня план? есть ли у меня план?! что? разумеется, у меня есть план, мистер Фикс.
1.
отримав відповідь від Офісу Генерального прокурора на запит про надання копії проекту Плану заходів з реалізації затвердженого Президентом в травні 2023 Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки.
2.
про затвердження такого проекту було повідомлено на сайті ОГП минулого понеділка та проілюстровано фото учасників.
3.
Якщо коротко:
4.
«запитуваний проект плану заходів не може бути наданий як такий, що перебуває у процесі створення».
отак.
Рис 3

Прокуратура України
ОФІС ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА
вул. Різницька, 13/15, м. Київ, 01011 факс: (044) 280-26-03
e-mail: office@gp.gov.ua, web: www.gp.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00034051

25.03.2024 №27/3-694вих-24 На № _____ від _____

Олегу Шраму
Shramm.oleg@gmail.com

На Ваш запит щодо надання копії проєкту плану заходів з реалізації Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки роз'яснюємо, що відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Отже, визначальним для публічної інформації є те, щоб вона була заздалегідь готовим, зафіксованим продуктом, отриманим або створеним суб'єктом владних повноважень у процесі виконання своїх обов'язків.

Ураховуючи викладене інформуємо, що Указом від 11.05.2023 № 273/2023 Президент України схвалив Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (далі – Комплексний стратегічний план), а також доручив Кабінету Міністрів України розробити разом з відповідними державними органами та затвердити план заходів, спрямованих на його виконання.

Комплексний стратегічний план ухвалений на виконання рекомендацій Європейської Комісії щодо статусу України на членство в Європейському Союзі (ЄС), зокрема щодо забезпечення відповідності законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи з фінансових заходів (FATF); ухвалення комплексного стратегічного плану реформування всього правоохоронного сектору як частини середовища безпеки України.

Над розробленням проєкту Комплексного стратегічного плану на базі Офісу Генерального прокурора працювала міжвідомча робоча група, створена наказом Генерального прокурора від 11.11.2022 № 248, до складу якої увійшли керівники органів правопорядку, представники Офісу Генерального прокурора, Офісу

Офіс Генерального прокурора
25.03.2024 №27/3-694ВИХ-24

Рис 4

Президента України, Кабінету Міністрів України, а також Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, Посольства США в Україні, Міжнародної організації права розвитку (IDLO), Офісу Ради Європи в Україні, Проєкту Європейського Союзу «Право-Justice» (далі – міжвідомча робоча група).

Дорученням Прем'єр-міністра України від 22.05.2023 № 14706/1/1-23 до вищевказаного Указу міністрам, іншим керівникам центральних органів виконавчої влади, зокрема й Офісу Генерального прокурора, запропоновано відповідно до компетенції забезпечити виконання положень Указу, необхідних для реалізації Комплексного стратегічного плану.

Пунктом 1.1 Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для забезпечення реалізації Указу Президента України від 11 травня 2023 року № 273, доданого до доручення Прем'єр-міністра України від 22 травня 2023 року № 14706/1/1-23, завдання щодо внесення на розгляд Уряду проєкту відповідного акта Кабінету Міністрів України покладено на Міністерство внутрішніх справ України.

З метою забезпечення конструктивної співпраці державних органів у тісній взаємодії з європейськими та іншими міжнародними партнерами України в спільній роботі з вжиття заходів, покликаних інтегрувати українську систему органів правопорядку та прокуратуру до європейського простору свободи, безпеки та справедливості, Урядом та Міністерством внутрішніх справ України запропоновано залучити міжвідомчу робочу групу до роботи над проєктом плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану (далі – проєкт плану заходів).

На виконання наказу Генерального прокурора від 12.07.2023 № 189 міжвідомчою робочою групою в оновленому складі підготовлено проєкт плану заходів відповідно до розробленої та узгодженої структури за всіма стратегічними пріоритетами реформування, визначеними Комплексним стратегічним планом.

15.03.2024 відбулось засідання міжвідомчої робочої групи з обговорення результатів її роботи. За результатами прийнято рішення про схвалення у цілому проєкту плану заходів та передання його до Міністерства внутрішніх справ України для його подальшого надсилання до Кабінету Міністрів України, зокрема й для виконання вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, щодо погодження проєкту акта із заінтересованими міністерствами, центральними органами виконавчої влади та іншими державними органами, проведення правової експертизи Мін'юсту та експертизи Секретаріату Кабінету Міністрів.

Ураховуючи вищевикладене, запитуваний проєкт плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки не може бути наданий як такий, що перебуває у процесі створення.

Рис 5

У разі незгоди з відповіддю Ви вправі її оскаржити відповідно до статті 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації» до керівництва Офісу Генерального прокурора або до суду.

Начальник відділу розгляду
запитів на публічну інформацію **Наталя ТЄЛІЧКО**

Рис 6

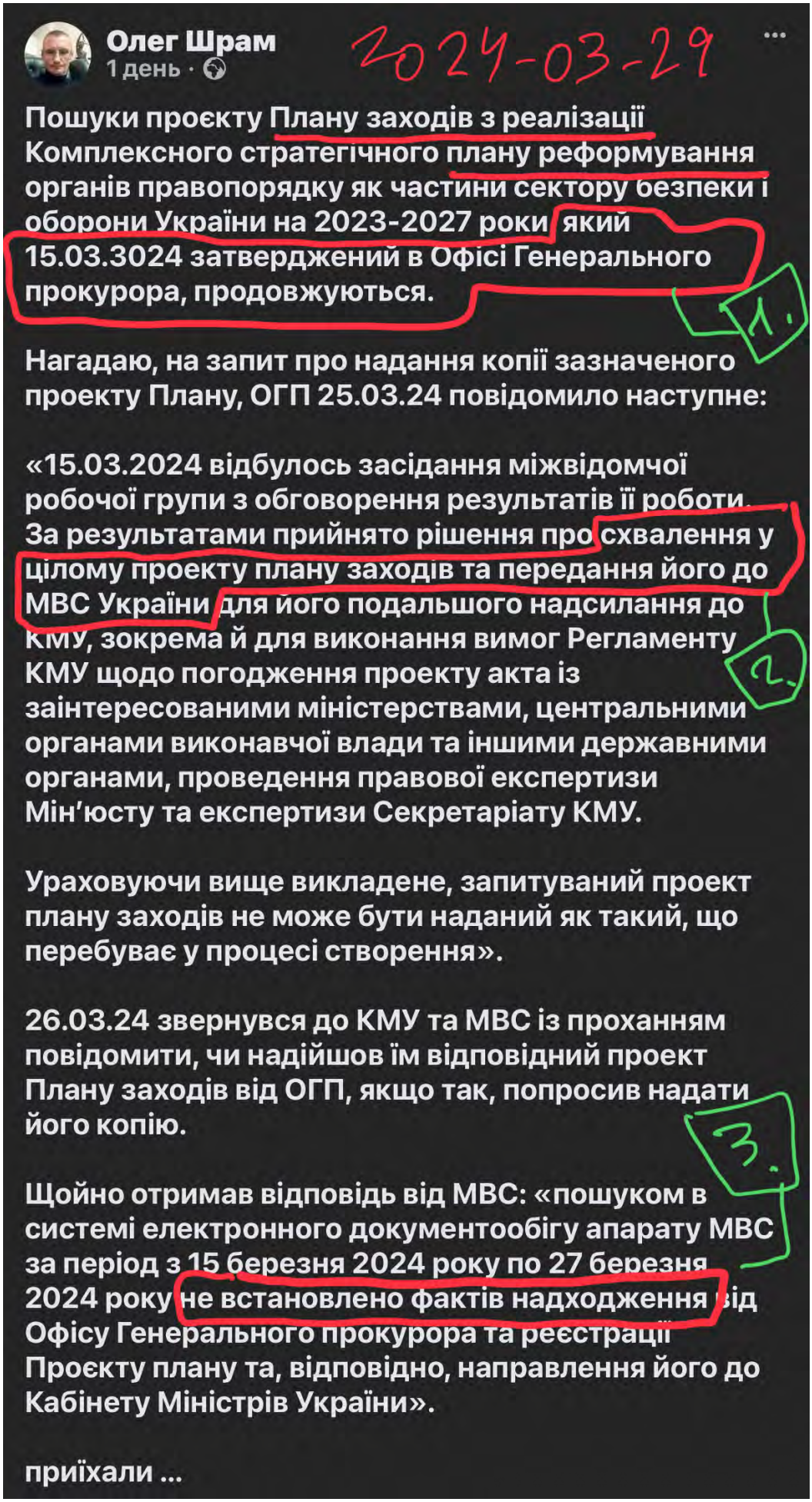
Олег Шрам
1 день ·
2024-03-29
Пошуки проєкту Плану заходів з реалізації Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, який 15.03.3024 затверджений в Офісі Генерального прокурора, продовжуються.
1.
Нагадаю, на запит про надання копії зазначеного проекту Плану, ОГП 25.03.24 повідомило наступне:
«15.03.2024 відбулось засідання міжвідомчої робочої групи з обговорення результатів її роботи. За результатами прийнято рішення про схвалення у цілому проекту плану заходів та передання його до МВС України для його подальшого надсилання до КМУ, зокрема й для виконання вимог Регламенту КМУ щодо погодження проекту акта із заінтересованими міністерствами, центральними органами виконавчої влади та іншими державними органами, проведення правової експертизи Мін'юсту та експертизи Секретаріату КМУ.
2.
Ураховуючи вище викладене, запитуваний проект плану заходів не може бути наданий як такий, що перебуває у процесі створення».
26.03.24 звернувся до КМУ та МВС із проханням повідомити, чи надійшов їм відповідний проект Плану заходів від ОГП, якщо так, попросив надати його копію.
3.
Щойно отримав відповідь від МВС: «пошуком в системі електронного документообігу апарату МВС за період з 15 березня 2024 року по 27 березня 2024 року не встановлено фактів надходження від Офісу Генерального прокурора та реєстрації Проєкту плану та, відповідно, направлення його до Кабінету Міністрів України».
приїхали ...

Рис 7

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ВЗАЄМОДІЇ З НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01601
тел.: (044) 256-03-33, факс: (044) 253-64-04
сайт: www.mvs.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 00032684

Олегу ШРАМУ
вул. Соборна БОС, 233-160 м. Рівне, 33020
E-mail: shramm.oleg@gmail.com

Про надання інформації

Шановний пане Олеже!

Департамент взаємодії з Національною поліцією України МВС спільно з Національною поліцією за дорученням керівництва Міністерства внутрішніх справ України в межах компетенції розглянув Ваш запит на інформацію від 26 березня 2024 року до Міністерства внутрішніх справ України (вх. МВС від 26 березня 2024 року № 41131) щодо отримання Міністерством внутрішніх справ України від Офісу Генерального прокурора затвердженого 15 березня 2024 року проєкту Плану заходів з реалізації Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки (далі – Проєкт плану), а також надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 27 березня 2024 року за № 7444/0/2-24 Ваш запит на інформацію від 26 березня 2024 року до Кабінету Міністрів України (вх. МВС від 27 березня 2024 року № 41831) щодо отримання Проєкту плану Кабінетом Міністрів України від Міністерства внутрішніх справ України, а також надання його копії.

За результатами розгляду та за інформацією Департаменту документообігу та контролю МВС повідомляємо, що пошуком в системі електронного документообігу апарату МВС за період з 15 березня 2024 року по 27 березня 2024 року не встановлено фактів надходження від Офісу Генерального прокурора та реєстрації Проєкту плану та, відповідно, направлення його до Кабінету Міністрів України.

З повагою
заступник директора **Олександр НАУМЕНКО**

МВС УКРАЇНИ № 416/38-2024 від 28.03.2024 (1426902)
Підписав: Науменко Олександр Васильович
Сертифікат: 368DC35ECECB2DC104000000C90E000015FE0300
Дійсний: з 16.02.2023 08:26:11 по 16.02.2025 08:26:11

Рис 8

***

№ 2.526

Хороший вопрос задали мне под постом о Китае

2024-02-13

Кущ

Является ли Поднебесная социальным государством?

Социальная политика Китая базируется на интересной модели:

1) Страна - это ее народ, а народ - это страна.
2) Средний класс Китая - 400 млн. человек.
3) Среднегодовой темп роста ВВП - более 5%.
4) Ежегодно создается 12,7 млн новых рабочих мест. Это почти целая Украина по численности работающих.
5) Самая крупная в мире система социального обеспечения.

Платят ли пенсии в Китае?

— По состоянию на 2022-й год базовым пенсионным страхованием в КНР охвачено более миллиарда человек, базовым медицинским – более 95% населения.

То, что в Китае нет пенсий и дети содержат родителей - это уже миф, который у нас любят рассказывать некоторые политики, агитируюзие за десоциализацию.

По прогнозу The Lancet, **ожидаемая продолжительность жизни в КНР к 2035 году достигнет 81,3 года.**

Справедливость в образовании:

— дешевые студенческие кредиты на общую сумму более 400 миллиардов юаней для более чем 20 миллионов студентов из бедных семей.

Побеждена нищета:

— за чертой абсолютной бедности ранее находилось 100 млн человек.

Нынешняя цель - победа *относительной бедности*.

Соотношение доходов городских и сельских жителей: 2,5:1.

Доступ простого населения к судебной системе.

Общий принцип социальной политики

1) — Дети получают хорошее воспитание, 2) — студенты – образование, 3) — трудящиеся – достойную заработную плату, 4) — больные – медицинскую помощь, 5) — пожилые – уход, 6) — слабые – поддержку, и 7) — у всех есть дом.

Понятно, что есть и проблемы.

Но **в Китае** ***социальная политика определена на уровне 1) — принципов, 2) — инструментов и 3) — целей*****.**

У нас пока нет ни первого, ни второго, ни третьего.

***

№ 2.527

Основні теми доби 30.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Україна знову перейшла на "літній час", оскільки депутати так і не ухвалили про скасування переведення годинників двічі на рік. "Літній час" співпадає з реальним часом на приблизно половині території країни.

2️⃣ Вночі 31 березня Росія знову завдала повітряного удару по об'єктах енергетичної інфраструктури. Крилатою ракетою знову уражено об'єкт Нафтогазу під Львовом, на Одещині. безпілотник після збиття впав та пошкодив енергетичне обладнання. Ударів було завдано також по Харкову, Донецькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській областях.

Підрозділи ППО збили 9 БПЛА типу "Shahed" з 11, 9 ракет Х-101/555 з 14 та 1 ракету Х-59. Балістичну ракету "Іскандер-М", а також 1 ракету Х-59 збити не вдалося.

У 3 областях України застосовано аварійні вимкнення електропостачання, в Одеській – знеструмлено понад 10 тис. абонентів. Триває розбирання завалів на Бурштинській та Ладижинській ТЕС.

Після запуску ракет Польща підняла у повітря авіацію.

3️⃣ На сході та півдні тривають жорстокі зіткнення – за добу їхня кількість збільшилася до 82. Армія РФ помітно активізувалася під Бахмутом та веде потужний наступ в районі Авдіївки, на південь та Схід від Донецька. І хоча упродовж 30 березня лінія фронту не рушила з місця, це аж ніяк не свідчить про "перепочинок".

4️⃣ На Хмельниччині кілька жінок напали на співробітників територіального центру комплектації та пошкодили їхню автівку.

5️⃣ Президент **Зеленський анонсував наступні кадрові перестановки, насамперед в уряді.**

За рішенням Конституційного суду від 2014 року термін його каденції спливає після 5 років, причому без можливих альтернатив. Тож остаточний можливий день його президентства – 20 травня, бо він склав присягу 21 травня 2019 р.

6️⃣ Міністр фінансів Німеччини Лінднер та канцлер Шольц наголошують, що "заспокоєння" та "втома від війни в Україні" буде помилкою з огляду на власну безпеку.

Прем'єр-міністр Польщі Туск заявив, що в Європі вже наступив передвоєнний час.

***

№ 2.528

Пам’ятаєте я колись розповідав, що в Україні відсутня культура фінансування інновацій?

2024-03-30

Вернівський

В якості доказу приведу вам статистику до війни.

До початку повномасштабної, загальний обсяг витрат в Україні на дослідження і розробки складав десь в середньому 500 млн дол в рік.

З цих 500 млн,

1) — лише 18 млн дол здійснювали компанії сектору промисловості.

Ще менше

2) — 1,5 млн дол це сектор сільського господарства.

І,

3) — левову частину витрат здійснювали компанії, які зареєстровані як науково-дослідницькі організації, КБ Луч, КБ Південне, Івченко-прогрес і так далі.

Тобто,

— переважна більшість з яких це підприємства з радянских часів. І якби не вони, то в цьому напрямі була б повна катастрофа.

Для порівняння,

— американські промислові компанії витрачають мільярди дол на цей напрям. Лише один Локхід Мартін, наприклад, в середньому 1 млрд в рік тратить на дослідження та розробки!

Якщо говорити про долю підприємств, які здійснювали науково-технічні розробки, то їх було лише 15% від загальної кількості.

І якщо говорити про **кількість фахівців, які займались дослідженнями та розробками**, то

— станом на 2022 їх у нас залишилось 52 тис!!! Хоча ще в 2010 їх було 182 тис!!!

І ось ці 52.000 фахівців працювали в наступних секторах:

1) лише 200 фахівців в С/Г
2) 2.100 фахівців в промисловості
3) І 39.000 в науково-дослідних організаціях
4) І ще 10.000 в освіті.

На жаль, немає статистики розбивки цих по вікових категоріях, але підозрюю, що ситуація там ще сумніша….

Все це офіційні джерела статистики.

А тепер скажіть мені. Невже хтось думає, що

— після такої деградації в нас магічним чином появиться якась нова зброя і чи нова промислова продукція?

***

№ 2.529

Основні теми доби 31.03.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні від 1 квітня повідомив про бої на 6 напрямках. За інформацією сервісу DeepState Live Map, російська армія просунулась до околиць Часового Яру. Запеклі бої точаться на північ від автошляху Лисичанськ-Бахмут, на захід від Авдіївки та на околицях Донецька.

2️⃣ Міністр оборони Франції Лекорню оголосив про передачу ще одного пакета допомоги Україні, до якого увійдуть "сотні" застарілих, але ще в робочому стані, бронемашин VAB та ракети для комплексів ППО SAMP/T. Він також повідомив про розробку керованих авіабомб з подальшим передаванням ЗСУ вже цього літа.

3️⃣ Президент РФ Путін підписав указ про весняний призов 150 тис. військовозобов'язаних осіб. Велика кількість новобранців після нетривалої підготовки підписує контракт та їде на фронт в Україну.

4️⃣ Російська влада вимагає від України заарештувати "терористів", зокрема, голову СБУ Малюка, яких вони назвали "організаторами теракту" у" Крокус Сіті Холл".

5️⃣ Партія турецького президента Ердогана програла місцеві вибори у всіх великих містах країни, насамперед – у Стамбулі, Анкарі та Ізмірі. Це стало результатом провальної економічної політики та "закручування гайок" опозиції.

6️⃣ Християни-католики відсвяткували Великдень. Папа Римський Франциск у великодньому зверненні до парафіян знову закликав до "миру" та обміну всіма полоненими між Росією та Україною.

7️⃣ Чеська контррозвідка за допомогою СБУ викрила російську мережу впливу, яку очолює кум президента Путіна Медведчук. Мережа поширювала російську пропаганду через сайт "Голос Європи" та підкупала депутатів Європарламенту.

***

№ 2.530-1

Чому переміг Зеленський: шість рівнів перемоги

2019-08-20

Валерій ***Пекар***, топ-автор

Після президентських виборів з'явилося чимало пояснень, запропонованих як прихильниками переможців, так і прихильниками переможених. Всі ці пояснення, попри різноманітність і несумісність, мають спільну ваду: спрощення. Не розуміючи реальної складності соціальних процесів, ми не зможемо передбачити їхній подальший розвиток.

Парламентські вибори розглядаються у цій статті як «третій тур президентських» — адже очевидно, що на них «по інерції» переміг бренд Зеленського, а внесок окремих кандидатів — списочників та мажоритарників — приблизно дорівнював нулю, про що не забув їм нагадати президентський політиттехнолог у Трускавці. Тому більше уваги буде присвячено першій, важливішій перемозі Зеленського, без якої не було би парламентського тріумфу.

Вибори 2019 року, незважаючи на звичайний рівень явки на президентських і нижчий звичайного на парламентських, відзначалися надзвичайною політичною мобілізацією. Нині, коли всі оговталися і видохнули, настав час проаналізувати, що сталося.

> Один із провідних західних дипломатів, що працює в Україні, обговорюючи це явище на конференції, використав влучну метафору угорського торту «Добош» (шестишаровий листковий торт).

Існує кілька рівнів пояснень, і, на жаль, часто аналітика задовольняється поверховими, не намагаючись піти далі, в глибину.

Спробуємо зануритися і позначити всі рівні. Щоб утримати статтю в рамках невеликого розміру, доведеться кожній тезі присвячувати лише одне-два речення, а можна було би розгортати у цілу статтю.

1. Комунікаційний рівень

Найбільш поверхове і найпростіше пояснення полягає в тому, що Зеленський якісно провів кампанію, а його супротивники неякісно. Як завжди, тут перемішані фактори важливі і неважливі. Наприклад, поширений міф, що на результат Зеленського сильно вплинуло використання соціальних мереж. Нескладно побачити, що насправді переміг телевізор: Зеленський мав протягом останніх років стільки ефіру, скільки не могли і мріяти жодні українські політики. Він став своїм, рідним і водночас позитивним для мільйонів українських сімей, які ніколи не користувалися соцмережами. Не забуваймо, що 70% громадян отримує новини з телебачення, а телебачення належить олігархам. Так само, як у 2014 році склався олігархічний консенсус щодо підтримки Порошенка, так само у 2018 році склався консенсус його повалити. Схоже, це одна з передостанніх перемог телебачення: його авдиторія вимирає, а решта ділять свою увагу між щоразу більшою кількістю телеканалів.

Важливим фактором став також підкреслено простий стиль комунікації Зеленського на противагу традиційній пишномовності Порошенка та інших політиків, звертання від «бешкетного підлітка» до «внутрішнього підлітка» виборця на противагу традиційному патерналістському підходу — від «мудрого сильного батька (чи матері)» до «внутрішньої дитини» (в моделі Еріка Берна, я про це писав ще навесні). Відверто кажучи, вся кампанія Порошенка будувалася на підходах 20-річної давнини.

Окремо підкреслю ставку на позитив у кампанії Зеленського, тим часом як супротивники реагували на його дії зазвичай негативно, а від негативу виборці вже страшенно втомилися.

Але комунікаційні прориви і провали, вочевидь, вплинули лише на масштаби розриву, а не на сам факт перемоги.

2. Політтехнологічний рівень

Цей рівень так само добре описаний. Команда Порошенка зосередилася на консервативному патріотичному електораті, кількість якого була дуже сильно переоцінена. Армія, мова, віра — з такими гаслами виграти вибори було абсолютно неможливо, бо це порядок денний меншості. Більшість (точніше, інші меншості, які разом склали ситуативну «більшість») живе іншими порядками денними, часто локальними, а не загальнонаціональним.

Щоб об'єднати ці меншості, була вдало використана «дзеркальна технологія» розпливчастих заяв та туманних обіцянок, уникнення конкретики, інтерв'ю та дебатів, внаслідок чого кожен прихильник Зеленського дивився «у дзеркало» і бачив там власні уподобання — ліві чи праві, реформаторські чи патерналістські, проєвропейські чи проросійські (журналісти також використовували метафору «книжка-розмальовка»).

«Політика постмодерну» — так назвали дослідники явище перемоги нових яскравих медійних персонажів над традиційними партійними структурами. Втім, у нас і політичних партій практично немає, замість них одноразові проекти. Таким же одноразовим проектом є і «Слуга Народу», де перемогу забезпечив президентський бренд. Результат «партії Шарія» треба зарахувати до цієї ж категорії.

Однак чи можна виграти вибори одними лише технологіями? Не можна, кажуть фахівці і відкривають глибший рівень.

3. Протестний рівень

Нескладно побачити, що голосування у другому турі було протестним — переважна більшість проголосувала не за Зеленського, а проти Порошенка. Такий протест пояснюють провалом реформ і корупцією оточення колишнього президента. Обидва пояснення мають зерно правди, але в цілому не витримують критики.

Не будемо класифікувати реформи на успіхи та провали і підраховувати, чого більше, — це виходить за рамки статті. Достатньо зазначити, що до початку реформ їх підтримувало 15-20%, і така ж підтримка була через 5 років, коли одні реформи були успішно завершені, інші жахливо провалені, треті загальмовані, а четверті лише почалися. Це розвінчує як міф про те, що провал реформ розчарував громадян, так і зворотній міф про «підтримку курсу реформ». Успіхи та провали не змінили рівень підтримки.

Так само не можна все списувати на корупцію. Знов-таки, не будемо тут обговорювати, наскільки змінився її рівень за 5 років. Достатньо буде зазначити, що значна частина тих, хто в другому турі голосував проти Порошенка, в першому турі віддали свій голос за політиків, принаймні не менше (а часто значно більше) корумпованих.

Однак мусимо визнати, що бажання пришвидшити реформи і подолати корупцію були вирішальними для певної частини громадян. Фіксуємо цей рівень і переходимо до наступного.

4. Анти-істеблішментський рівень («нові обличчя»)

Значна частина громадян була готова голосувати за будь-які нові обличчя, аби не за старих політиків. Соціологи побачили це явище задовго до виборів: навіть найпопулярніші старі політики у 2018 році мали підтримку на рівні 10% та величезні антирейтинги, і це був сигнал, що вікно можливостей відкрилося. А з особливою силою вимога "нових облич" проявилася на парламентських виборах по мажоритарних округах, де громадяни віддали голоси нікому не відомим нашвидкуруч призначеним людям, які з легкістю перемогли як старих місцевих "баронів" (що вже, здавалося, приросли до парламентських крісел), так і відомих позитивних кандидатів. (Так само

вимога "нових облич" привела до парламенту партію "Голос", результат якої в умовах цейтноту вважався би вражаючим, якщо не порівнювати його з результатом "Слуги Народу".)

Цей тренд не є унікальним для України, ми бачимо подібні вимоги "нових облич" і голосування за них у багатьох розвинених країнах. Люди вважають (і часто справедливо вважають), що старі політичні еліти відірвалися від них і живуть своїм відокремленим життям. "They don"t really care about us," — співав Майкл Джексон, і слідом за ним десятки мільйонів людей в усьому світі. Однак у кожній країні жага змін проявляється по-своєму, виходячи з місцевих умов, тож некоректно порівнювати Зеленського з Трампом чи новими європейськими правими.

Вимоги справедливості та подолання бідності, що є ключовими для значної частини електорату, водночас є найскладнішими і найдовшими для розв'язання. Навіть найсміливіша судова реформа не могла би дати результати за 5 років. Навіть найстрімкіша економічна лібералізація за такий час не могла суттєво збільшити продуктивність праці настільки, щоб суттєво змінився рівень оплати праці. А про швидкі невеликі перемоги, що могли би створити кредит довіри, ніхто з політичної верхівки 2014-2018 й не думав.

Українська особливість полягала в тому, що "старі обличчя" нещодавно відкрили свої майнові декларації, і до прагнення "нових облич" додалася нестримна ненависть — значною мірою обґрунтована, але водночас сліпа до джерел походження майна (чиновників-хабарників та колишніх бізнесменів люмпени-шарикови зараховують в одну категорію "бариги").

Цьому сприяла, будемо відверті, і медійна кампанія, що оголошувала Україну однією з найбільш корумпованих країн світу. Не виправдовуючи наших корупціонерів та особливо "любих друзів" президента Порошенка, зазначу лише, що мій особистий чималий досвід спілкування з міжнародним бізнесом, особливо тим, що веде справи в Індії, Африці, Латинській Америці та Південно-Східній Азії, повністю спростовує тезу надзвичайної української корумпованості, а реформи 2015-2018 суттєво знизили рівень корупції, у тому числі автоматичне відшкодування ПДВ, ProZorro, дерегуляція, старт медичної реформи тощо.

І тут не можна не згадати ще один рівень, якого у нас намагаються не помічати.

5. Російський слід

На сьогоднішній день втручання російських спецслужб у вибори та референдуми є встановленим фактом у США та кількох країнах Євросоюзу. Тим часом українське суспільство не готове визнати цей факт, вдаючи, що Україна для Росії — далека і нецікава країна, що не становить жодного інтересу.

Російські спецслужби і медіа (в принципі, це одне й те ж саме) систематично проводили інформаційні спецоперації проти українського керівництва, сподіваючись, що наступне буде більш поступливим щодо війни, Донбасу, Криму, Газпрому тощо. Питання, чи президент Зеленський справдить їхні сподівання, виходить за межі цієї статті. Однак російські дії, безумовно, справили вплив на підсумки виборів принаймні не менший (а думаю, що значно більший), ніж вплив на вибори та референдуми в тих країнах, де це стало об'єктом розслідувань спецслужб. Ірраціональність ненависті до Порошенка значної частини виборців (які навіть пояснити нічого не можуть) чітко вказує на результат маніпуляції.

Російський вплив — це важливий фактор, тим більше в поєднанні з кількома попередніми. Але він не пояснює одну важливу річ. Нам треба зрозуміти, чому всі ті, хто у першому турі голосував за інших кандидатів, набагато більш схожих на Порошенка, ніж на Зеленського, у другому проголосували за Зеленського, а не за Порошенка. Виборці, які у першому турі голосували за старі обличчя зі слабкими кампаніями та корупційними шлейфами, очевидно, не підпадають під категорії протестного електорату, чий протест викликаний корупцією чи ненавистю до "старих облич".

6. Ціннісний рівень

Аналіз був би неповний, якби ми не торкнулися найглибшого рівня. Не можна скидати з рахунку того факту, що зміни, які відбулися в країні після Революції Гідності, є вкрай неприйнятними для значної кількості громадян. І йдеться не лише про тих, хто мріяв про союз з Росією та навіть відновлення СРСР (хоча й таких є чимало).

1) — По-перше, проблема війни

Війна є найголовнішою частиною українського порядку денного навіть для тих, хто всіма силами намагається її не бачити і про неї не думати. Для значної частини виборців Зеленський асоціюється із швидким завершенням війни (схоже, він і сам спочатку думав, що заміна президента-«яструба" призведе до швидкого замирення). Люди хочуть стабільності та миру, і навряд чи можна їх у цьому звинувачувати. Заради цього громадяни проголосували у 1991 за незалежну Україну, бо Радянський Союз перестав асоціюватися зі стабільністю (я добре пам'ятаю ті події). Заради цього громадяни дали Порошенкові перемогу в першому турі у 2014 році. Заради цього у 2019 віддали перемогу Зеленському, бо Порошенко перестав асоціюватися із швидким завершенням війни.

2) — По-друге, є величезна кількість людей, на інтереси яких зміни в країні безпосередньо наступили

Контрабандисти, які втратили відчуття стабільності. Медичні працівники, усталене життя яких зрушив початок медичної реформи. Дрібні чиновники,

що втратили відчуття захищеності. Таких категорій чимало, і вони включають мільйони людей. Будь-які зміни загрожують створити ефект віддачі, що добре видно на прикладі Грузії.

3) — По-третє, це тарифи

Для значної частини суспільства саме це стало точкою неповернення у ставленні до політичної верхівки 2014-2018 років, а

> **— від Зеленського вони очікують відновлення низьких тарифів (за даними соціологів, це очікування з рейтингом 39% знаходиться на першому місці серед інших).**

4) — Четверте: реформи, хай навіть повільні й половинчасті, вивели пересічного українця із зони комфорту.

Сторіччями травмоване українське суспільство сприймало будь-яку владу як окупаційну, і кожна бабуся вчила онуків: не висовуйтеся. Соціалістичний принцип цьому сприяв, а тепер стало все інакше: на субсидію треба подавати заяву, контракт з лікарем треба укладати, і так далі. Це неприйнятно для мільйонів, хоча чимало з них цього навіть не усвідомлюють. Вони звикли бути невидимками і хочуть такими залишатися. Не забуваймо, що цінності виживання є актуальнішими за цінності самовираження і розвитку для 80% українців. (Цей аспект залишився поза розглядом більшості дослідників, тому я хочу окремо подякувати за нього компанії pro.mova.)

5) — Нарешті, п'яте: хоча на цих виборах питання ідентичності начебто відійшло на другий план (вперше у незалежній Україні кандидат отримав більшість у всіх регіонах), воно насправді нікуди не поділося.

Нам здається, що вибір між Україною і Малоросією — це новий вибір, нав'язаний російською пропагандою. Насправді цей вибір є ровесником поняття "Україна" (див. наприклад, книгу "Брама Європи" гарвардського історика Сергія Плохія). Володимир Зеленський уособлював малоросійський варіант, і він є не маргінальним (як комусь хотілося би вірити), а надзвичайно привабливим для величезної кількості українських громадян — але водночас публічних дискусій на цю тему забракло, це вважається майже табу серед інтелектуалів.

Отже, величезна кількість людей прийшла на вибори з відчуттям обра́зи і бажанням помсти, хоча викликані ці почуття були різними причинами. Людьми керують біль, страх і мрія, і ці фактори треба враховувати політикам.

Вищезгаданий угорський торт "Добош" у класичному виконанні має шість коржів. Мені вдалося втриматися у межах шести розділів, хоча кожен з них, як ви бачите, складається з кількох окремих шарів. Але є граничний розмір матеріалу, що можна прочитати за один раз.

Уроки перемоги Зеленського та поразки його супротивників важливі як для політиків (у тому числі самого Зеленського), так і для громадянського суспільства.

Але це тема наступної статті.

***

№ 2.530-2

12 уроків перемоги Зеленського

2019-08-22

Валерій Пекар, топ-автор

У попередній статті були проаналізовані **шість рівнів причин перемоги** Володимира Зеленського на президентських і парламентських виборах.

Ця перемога, а також поразка політичних супротивників містить у собі низку уроків як для політиків (у тому числі для самого Зеленського), так і для громадянського суспільства. (Попередню статтю бажано прочитати, бо в цьому короткому тексті я наводжу лише висновки без пояснень, адже вони містилися там.)

Сьогодні президент Зеленський та його оточення перебувають в ейфорії. Але після періоду ейфорії, ентузіазму, натхнення приходить період здивування та розчарування, а потім жалості до самого себе (детально описано у давній статті Владислава Рашкована).

Треба бути до цього готовим.

Тим більше, що **на наших очах новий президент повторює всі помилки попереднього**.

З політичної кампанії 2019 року можна винести велику кількість уроків, тож обмежуся дванадцятьма найбільш очевидними.

1. **Поки телебачення належить олігархам, будь-яка політична перемога є продуктом олігархічного консенсусу**. У 2014 році олігархи домовилися підтримати Порошенка, у 2018 році — повалити його. Так само вони можуть домовитися і повалити Зеленського, якщо їхні інтереси будуть недостатньо враховані. Висновок: конче потрібне потужне суспільне телебачення, і це в інтересах не лише суспільства, а й всіх політиків, які хочуть позбавитися тотальної залежності від олігархів.

2. Не буду приділяти багато уваги очевидному уроку, що **старі пишномовні патерналістські підходи в комунікації вже не спрацьовують**, та очевидній тезі, що політикам потрібна особиста впізнаваність.

3. Суспільство складається не з більшості та меншості, а з купи **різноманітних меншин**, причому загальнонаціональний порядок денний є актуальним далеко не для всіх. Фокус «ми за все хороше і проти всього поганого» спрацьовує лише у найбільш популярного політика, а решті треба відбирати, навчати і вирощувати власного виборця.

4. На виборах в Україні завжди перемагає опозиція (другий термін Кучми є виключенням настільки характерним, що воно підтверджує правило). Одна з глибинних причин цього полягає в тому, що **українці ненавидять будь-яку владу**. Якщо нову владу люблять, то недовго, до того моменту, поки не стає очевидним, що вона нездатна виконати всі нездійсненні та суперечливі забаганки виборців.

5. **Протистояти популізму** можуть лише добре розбудовані ідеологічні партії разом із систематичною громадянською просвітою. Інакше кожні 5 років буде новий шквал нездійсненних обіцянок.

6. Будь-які реформи завжди викликатимуть незадоволення: для когось буде замало і занадто повільно, натомість для когось буде забагато і занадто швидко, а для когось це наступатиме на конкретні особисті інтереси (і це не лише олігархи, а мільйони звичайних людей).

Потрібна ефективна комунікація реформ, у тому числі особливо важливо комунікувати тим, хто від цих реформ втратить, та прихильникам простих рішень складних проблем.

7. **Кадри вирішують все, і не можна допускати «кадрового дефолту».** Друзів та друзів друзів не вистачить для керівництва великою країною. Доведеться брати сторонніх людей — а тут є два варіанти: або тих, на кого мається компромат, контролюючи їх страхом та ризикуючи, що вони зрадять (а вони зрадять); або незалежних чесних професіоналів, яким треба довіряти.

8. **Журналісти потрібні владі навіть в умовах підконтрольних телеканалів та вміння працювати у соціальних мережах.** Адже вони ставлять запитання, а без запитань виходить монолог — чим закінчується монологічна комунікація, ми бачили. Автори монологів думають, що вони успішні, адже слухачі не заперечують, бо не мають можливості. Але потім слухачі монологів знайдуть спосіб завдати удар у відповідь.

9. **Потрібна системна протидія російському втручанню в інформаційний простір**.

Ніхто з українських політиків (окрім Медведчука) не може бути певним, що Кремль буде до нього лояльним достатньо довго. Вчора Кремль грав проти Порошенка, сьогодні буде грати проти Зеленського.

10. **Війна, гроші і справедливість — три кити українського порядку денного.** Люди повірять тому, хто зможе з цим щось швидко зробити. На жаль, ні з війною, ні з бідністю, ні зі справедливістю швидко зробити нічого не можна. Значить, потрібні маленькі перемоги, що стануть символами змін.

11. **Проблему війни не можна замовчувати**, хоча це і бажано для переважної частини громадян. Але її не можна і використовувати для залякування, як це робилося раніше. Проблему війни треба обговорювати із суспільством відкрито, чесно і глибоко.

12. Те саме стосується проблеми ідентичності. **Просте приниження проекту «Малоросія» (в його історичному розвитку, а не у російській карикатурній обгортці) викликає лише зворотній ефект.** Цей проект треба якісно проговорити у суспільстві, щоб вибір проекту «Україна» був свідомим.

Можна написати ще багато інших висновків, але давайте дамо собі раду хоча би з цими.

***

№ 2.531

Основні теми доби 01.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Президент Зеленський повідомив про проведення "максимально конкретної наради" з виробництва, впровадження та закупівлі безпілотників. Російські телеграм-канали повідомили про знищення кількох українських БПЛА та ракет над Бєлгородом. Здійснено атаку дронами військових підприємств у Татарстані. У Єкатеринбурзі на "Уралмаші", який виробляє військову продукцію, виникла потужна пожежа, пролунали вибухи.

Попри високу ціну, яку Росія платить за постачання критично важливих компонентів, це не є стримуючим фактором, оскільки прибутків від продажу сировини вистачає з надлишком.

2️⃣ Російська армія знову атакувала об'єкти енергетики ударними дронами та ракетами. Прессекретарка Сил оборони півдня Гуменюк повідомила про активізацію використання російських розвідувальних дронів. Над Чорним морем збито коштовний ударно-розвідувальний безпілотник "Форпост". Підрозділи ППО збили 9 із 10 БПЛА типу "Shahed", один із них таки вибухнув на об'єкті енергетики на Кіровоградщині. Над Кривим Рогом збито крилату ракету Х-59, вона впала у житловому секторі. За інформацією компанії ДПЕК, 80% її енергооб'єктів зруйновано або серйозно пошкоджено. Посольство США повідомило про передавання понад 100 потужних генераторів для підтримки української енергосистеми. Обмеження споживання електроенергії запроваджено лише на Харківщині. За оцінкою мера обласного центру Терехова, для відновлення міста потрібно не менше €10 млрд. Російські політики та пропагандисти закликають керівництво країни стерти з лиця землі Харків та інші великі міста України, Київ тощо.

За різними оцінками, Росія накопичила понад 250 крилатих ракет "Калібр" морського базування, тому ймовірність завдання потужного удару ними є вкрай імовірною.

3️⃣ Лінія фронту за добу практично не зрушила з місця. Тривають запеклі бої на плацдармі на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної. Російські війська помітно активізувалися на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська, на захід та південь від Бахмута. У районі Авдіївки тривають запеклі бої. Видання Forbes повідомило про відбиття 30 березня потужної танкової атаки на околицях с. Тоненького. Російське командування нарощує зусилля для прориву української оборони на південь від Донецька – у Новомихайлівці та на захід від Мар'їнки, але атаки поки що успіху не мають. Також сталося кілька боєвих зіткнень на південь від Великої Новосілки, на околицях с. Роботиного на Запоріжжі, а також на плацдармі лівому березі Дніпра на Херсонщині. Через покращення погодних умов помітно активізувалася російська авіація, яка активно застосовує керовані авіабомби як на лінії фронту, так і в північних областях – Чернігівській, Сумській та Харківській. За повідомленнями ЗМІ РФ, Міністр оборони Шойгу анонсував створення Дніпровської флотилії.

4️⃣ Пилова буря з пустелі Сахара накрила Європу, у Польщі виник ураган. Різке погіршення якості повітря зафіксовано і в Україні.

5️⃣ Уряд затвердив можливість дистанційного укладання шлюбу через додаток "Дія".

6️⃣ **З 1 квітня мінімальна зарплата зростає з 7,1 тис. до 8,0 тис. грн на міс.**

7️⃣ Комітети Конгресу США розглядають можливість постачання Ізраїлю ще понад 50 винищувачів F-15 та ракет, на додачу до вже затвердженого постачання F-35 та авіабомб.

Спікер Палати представників Конгресу США Джонсон повідомив про розробку законопроєкту про підтримку України кредитним коштом, арешт суверенних російських активів та передавання їх Україні на підставі закону REPO.

***

№ 2.532

Підсумки тижня 25-31.0.2024 подій в Україні та навколо України

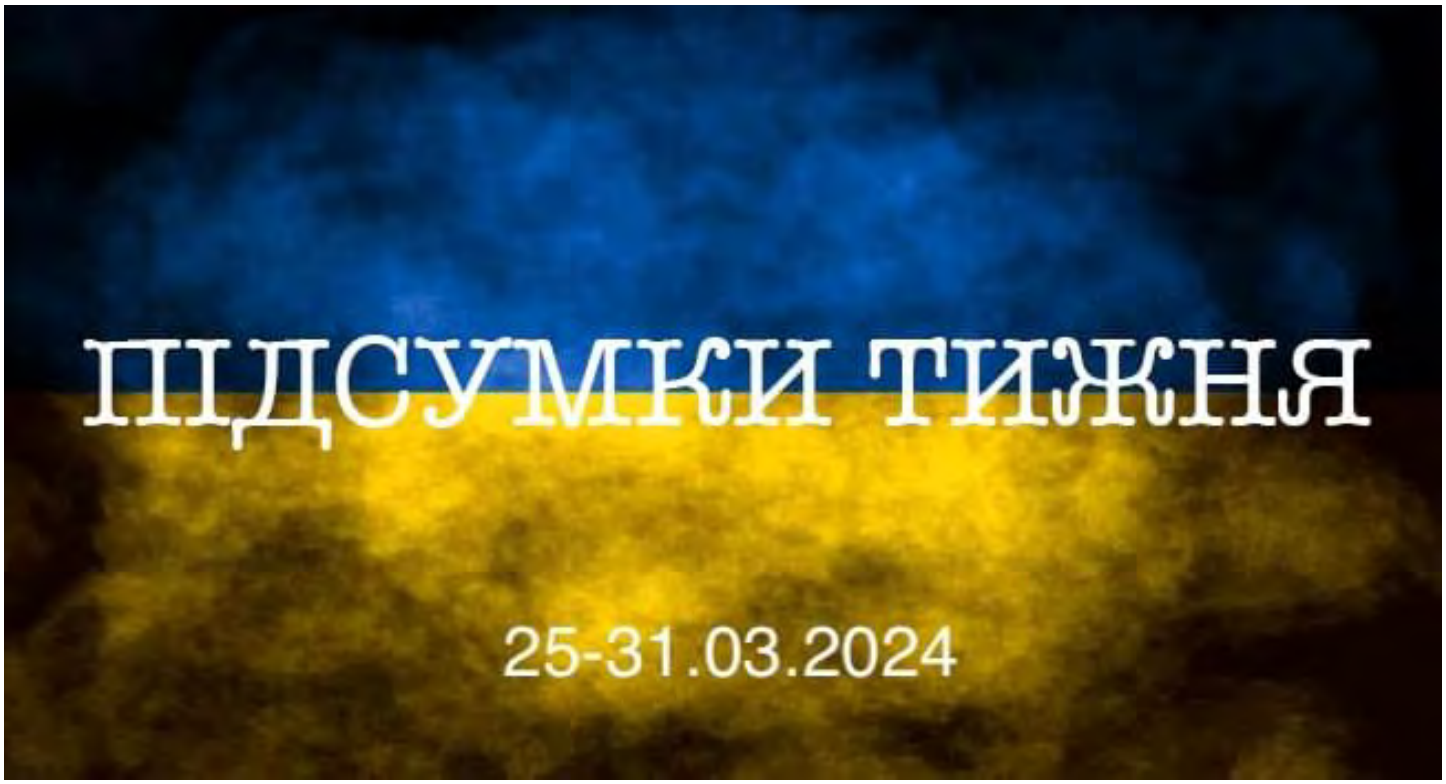

🔥 Протягом тижня Росія завдала кількох потужних ударів по українській енергетичній та цивільній інфраструктурі, а також по об'єктах Нафтогазу. Декілька ракет влучили в ще 2 великі гідроелектростанції – Канівську та Дніпровську. Компанія ДТЕК повідомила про руйнування або пошкодження до 80 % генерувальних потужностей. Через нестачу засобів ППО та ракет до них, ефективність відбиття російських атак є недостатньою. Хоча кілька гіперзвукових ракет збити вдалося, але балістичні ракети нічим збивати. Водночас флот РФ тримає у запасі понад 250 крилатих ракет "Калібр", а в Криму розміщено батареї комплексів "Бастіон" для запуску ракет "Онікс" та "Циркон", збивати які вкрай складно Росія нарощує виробництво ударних дронів, упродовж місяця вона застосувала понад 600 БПЛА типу ‘Shahed’.

Франція оголосила про готовність передати ЗСУ ракети ППО для комплексів SAMP/T, які довели ефективність.

🔥 Ситуація на лінії фронту вкрай складна, проте президент Зеленський та його оточення намагаються заспокоїти населення, розповідаючи про “стабілізацію”. Протягом тижня підрозділи ЗСУ були змушені відійти в Новомихайлівці на південь від Донецька, на захід від Авдіївки – в Орлівці та Первомайському, відступили до околиць Часового Яру та втратили кілька позицій у районі плацдарму на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної. З покращенням погоди активізувалася російська авіація, яка завдає ударів потужними керованими авіабомбами по позиціях українських військ та населених пунктах на лінії фронту, у ближньому тилу ЗСУ та в прикордонних із Росією північних областях. За тиждень від ракетно-бомбових ударів загинули, дістали поранення та травми кілька десятків людей.

Російський президент Путін підписав указ про призов на строкову службу 150 тис. новобранців. Загалом, армія РФ не має проблем із поповненням особовим складом, оскільки потреби здебільшого закриваються рекрутингом.

Адміністрація США закликає українську владу не приховувати реальну картину.

На фронті з'явилися боєприпаси, проте загалом ситуація з постачанням озброєнь вкрай важка. Насамперед це стосується воєнної допомоги США. Речник палати представників Конгресу Джонсон оголосив, що винесе на голосування власний законопроєкт у квітні. Водночас американська адміністрація дозволила постачання Ізраїлю новітніх винищувачів F-35, потужних бомб та інших озброєнь, а Конгрес затвердив продаж Польщі великої кількості ракет "повітря-повітря" та "повітря-земля".

Канцлер Німеччини Шольц вперто відмовляється постачати Україні далекобійні ракети Taurus, проте інші види озброєнь уряд надає Україні за графіком.

Чехія знайшла для ЗСУ ще 200 тис. снарядів, на додачу до вже законтрактованих 800 тис.

🔥 Після ударів українських дронів по російських нафтопереробних заводах вартість палива для населення зросла, проте це не зачепило постачання армії. Російський нафтовий експорт не лише не падає, а навіть зростає, оскільки на ринок викинуто додаткові непереробленні обсяги.

Санкційна політика Заходу доводить свою неефективність, оскільки Росія навчилася обходити обмеження щоб закупати критично важливі для виробництва зброї електронні компоненти, постачання озброєнь із Північної Кореї зростає. Кошти на купівлю Росія одержує від продажу сировини, насамперед нафти. Компанії російського ВПК сплачують постачання за допомогу фірм-”прокладок” із різних країн, зокрема криптовалютой. попри виснаження свердловин, зберегти видобуток на наявному рівні їй активно допомагає нафтосервісна компанія SLB Inc. (колишня Schlumberger), яка перетягла на себе він усі контракти західних конкурентів, які пішли з російського ринку. Адміністрація Байдена "не помічає" цих дій, які дають Росії змогу нарощувати виробництво озброєнь.

🔥 Президент Зеленський розвинув бурхливу активність з “оновлення” свого оточення. Він звільнив секретаря РНБО Данилова та відправляє його послом до Молдови. На його місце він призначив начальника Служби зовнішньої розвідки Литвиненка, який 1994 р. закінчив Академію ФСБ. Головою СЗР став заступник начальника Головного управління розвідки Іващенко. Посади втратили перший помічник Зеленського, друг його дитинства Шефір та 2 заступники глави Офісу президента. 3 радники Зеленського та 2 позаштатні

радники Офісу президента тимчасово “увільнені”. Зеленський пообіцяв, що наступні перестановки він проведе в уряді. За рішенням Конституційного суду від 2014 р термін повноважень президента спливає після 5 років каденції, незалежно від виборів. Тож останній день президентства Зеленського – це 20 травня, оскільки він склав присягу 21 травня 2019 р.

🔥 В останній тиждень березня Україну "залила грошова злива" від міжнародних партнерів. Загалом вони перерахували майже $8,9 млрд. МВФ виділив транш за програмою EFF на суму $880 млн, Світовий банк надав уряду кредит на розвиток $1,4 млрд, надійшли € 4,5 млрд макрофінансової допомоги (кредит) від Єврокомісії, $1,5 млрд – кредит уряду Канади, $0,23 – допомога уряду Японії Японія та Великобританія надали уряду України фінансові гарантії на суму $1,5 млрд.

Посол США Брінк підписала угоду з міністром фінансів Марченко про відтермінування погашення українського держборгу до кінця березня 2027 р.

Нацбанк упродовж тижня швидко девальвував гривню. Долар уже продається за 39,50 грн, а офіційний курс уже перевалив за 39 грн. Це скорочує реальні доходи громадян, зокрема: військовослужбовців, оскільки їхні зарплати не індексуються відповідно до інфляції.

***

№ 2.533

Основні теми доби 03.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту точаться важкі бої. Українські війська зазнають гострої потреби у боєприпасах, тоді як російська армія витрачає їх майже без обмежень. За даними сервісу DeepState Live Map, підрозділи ЗСУ були змушені відійти із с. Бердичі на захід від Авдіївки. Також сталися зіткнення в районі плацдарму на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної, між Бахмутом і Часовим Яром, на околицях Донецька, на південь та захід від Великої Новосілки, навколо с. Роботиного на Запоріжжі.

Президент Зеленський повідомив, що російське керівництво планує оголосити у червні "велику мобілізацію", під час якої до лав армії мають бути залучені 300 тис. військовослужбовців. На окупованої території Луганської та Донецької областей мобілізація вже розпочалася. Водночас Зеленський повторив заяву головнокомандувача ЗСУ Сирського, що потреби у призові 500 тис. осіб до українського війська поки немає.

Оглядачі агентства Bloomberg вважають, що російський президент Путін веде з Україною війну на виснаження.

Підрозділи ППО вночі під час відбиття повітряної атаки збили 11 із 20 дронів-камікадзе типу "Shahed". У Харкові загинули 4 людини, з них 3 – рятувальники. 19 осіб дістали поранень та травм. У сел. Мерефа вибухнула ракета Х-59МК, постраждала місцева мешканка.

2️⃣ Міністр закордонних справ Німеччини Бербок скептично поставилася до пропозиції генерального секретаря НАТО Столтенберга щодо створення фонду військової підтримки України з наповненням його країнами Альянсу протягом 5 років. Президент Естонії Каріс заявив, що Захід не повинен обмежувати допомогу Україні під загрозою ескалації, оскільки Росію давно не стримує. Прем'єр-міністр Латвії Сіліня переконана, що Росія має програти війну.

Російська влада планує до літа відновити нафтопереробні заводи, які було пошкоджено атаками українських дронів. Глава Татарстану Мініханов попередив підприємства регіону, що прикрити їх засобами ППО наразі немає можливості. Президент Фінляндії Стубб вважає удари по російських НПЗ законним засобом ведення війни, оскільки Росія визнає лише мову сили. Він повідомив, що Україні буде передано ще один пакет воєнної допомоги – боєприпаси та засоби ППО.

Чеський уряд повідомив, що коштів на закупівлю законтрактованих для України снарядів поки не вистачає.

Прессекретарка Білого Дому Жан-П'єр закликала республіканську більшість нижньої палати Конгресу ухвалити закон про допомогу союзникам. Він містить статті, які республіканські конгресмени категорично відкидають, причому як близькі до колишнього президента Трампа, так і незалежні.

Водночас Білий Дім всіляко підкреслює, що президент Байден не підписуватиме законопроєкт, який запропонував спікер Джонсон.

Радник президента США з нацбезпеки Кірбі наполягає, що адміністрація Байдена виступає проти посилення ролі НАТО у підтримці України. Держсекретар Блінкен наголосив, що адміністрація не планує відправляти війська США до України.

Вперше з моменту російського вторгнення міністр оборони Франції Лекорню зателефонував російському міністру Шойгу, після чого пропагандистські ЗМІ повідомили про нібито готовність Франції до переговорів "про врегулювання в Україні".

3️⃣ За даними Мінфіну, дефіцит держбюджету у березні склав 103 млрд грн, а загалом за I квартал – 193 млрд грн. Доходи бюджету за квартал склали 641 млрд грн (+21% проти I кварталу 2023 р), видатки – 839 млрд грн (+12%).

4️⃣ У Гаазі запрацював міжнародний реєстр збитків про російську агресію. Міністр цифрової трансформації Федоров оголосив, що заяву про компенсацію збитків можна подати через програму для смартфонів "Дія", й цією можливістю вже скористалися кілька сотень осіб.

5️⃣ За інформацією західних ЗМІ, Китай, Саудівська Аравія та Індонезія виступають проти арешту російських суверенних активів, які були заморожені західними країнами. Їх підтримують й низка країн ЄС. Водночас США та Велика Британія активно готуються до таких арештів із подальшим скеруванням коштів на підтримку України.

6️⃣ Польські фермери блокують 3 КПП на кордоні з Україною, у черзі на перетин кордону стоять приблизно 1,4 тис. вантажівок.

7️⃣ Укренерго заперечує можливість підвищення тарифів на електроенергію, водночас нещодавно призначений голова Нацкомісії з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг Тарасюк заявив, що після 1 травня можливе скасування спецзобов'язань (ПСО) з постачання. За його слів, поки різницю в тарифах сплачують Енергоатом та Укргідроенерго. Ситуація в енергетиці вкрай складна. Уряд Литви оголосив про передавання Україні обладнання ТЕС для екстрених ремонтів.

***

№ 2.534-1

Традиційний матеріал Тома Купера, що підсумовує питання-відповіді, які стосуються повітряної війни – ефективності різних типів ракет та літаків. Перекладаємо тільки ті питання, що мають стосунок до війни в Україні.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-31-march-2024-q-and-a

Переклад: Ірина Жигалюк, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

ТОМ КУПЕР

ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ, 30 БЕРЕЗНЯ 2024

2.) Чи є докази того, що Росія використовує ракети Р-37М? [за кодифікацією НАТО AA-13 «Arrow» / «Стріла»; дальність понад 300 км. – ред.]

Так, є. Кілька днів тому я навіть бачив відео, як МіГ-31 випустив одну з них по українському літаку (і, судячи з усього, збив його). Іншим прикладом було відео збитого українського МіГ-29 (після того, як він відстрілявся над лінією фронту ракетами JDAM або HAMMER) на початку цього місяця.

3.) На вашу думку, скільки батарей Patriot потрібно Україні, щоб зменшити активність ВКС уздовж лінії фронту (саме фронту, а не для захисту міст)?

У таких випадках я завжди починаю з міст, бо якщо їх не захистити, то, швидше за все, марно захищати і лінію фронту – і навпаки. Відповідно, якби це було «в ідеальному світі», то:

- в Україні близько 22 великих міст: для кожного з них знадобиться по одній батареї MIM-104;

- на передовій потрібно ще з 10-12 батарей.

Проте цього буде недостатньо, оскільки MIM-104 добре підходить для певних завдань, тоді як для інших – не дуже. Таким чином, ще кращим рішенням було б поєднання 50-60 батарей MIM-104, IRIS-T, NASAM та подібного озброєння.

4.) Чи буде комбінація ракет Gripen-Meteor більш корисною, ніж F-16 + ракети AIM-120?

За умови, що ракета «Метеор» виявиться настільки ж ефективною в бою, наскільки вона показала себе під час випробувань (а майте на увазі: багато з того, що вона показала під час випробувань, ніколи не публікувалося), відповідь: так, без сумніву.

Залишається сподіватися, що Стокгольм і Київ завершать свої перемовини «якнайшвидше» і передадуть ці ракети Україні також якнайшвидше.

5.) Чи варто застосовувати F-16 в бойових діях зразу, щойно вони опиняться в Україні, чи, навпаки, притримати їх, поки загальна кількість наявних літаків, пілотів і наземного персоналу не стане більшою?

Дуже гарне питання! Наскільки мені відомо, в цьому питанні існує щось на кшталт «двох шкіл». Філософія однієї з них полягає в тому, щоб завдати удару якомога швидше і тим, що є в наявності. Інша радить «притримати» будь-яку нову систему озброєнь до тих пір, поки вона не стане доступною у кількості, яку можна вважати «значущою» (тобто щоб могла завдати серйозної шкоди противнику).

Саме в цьому випадку вважаю, що для України має значення... або матиме значення мотивація її уряду, тобто те, як Зеленський «веде цю війну». Він «потребує піару» і «наказує» відповідно до цієї потреби, і тому, думаю, варто очікувати, що він скомандує ввести F-16 в бій, як тільки «принаймні два» будуть в наявності. Як для зміцнення морального духу всередині країни, так і для залучення ще більшої підтримки з боку Заходу. Ми вже бачили, як він діяв подібним чином кілька разів:

- розгортання протикорабельних ракет для потоплення крейсера з керованою ракетною зброєю «Москва»;

- розгортання морських безпілотників для нанесення ударів по одиночних військових кораблях Чорноморського флоту Росії;

- розгортання БПЛА для нанесення ударів по нафтопереробних заводах в Росії.

У кожному з цих кейсів не було ніякого «вичікування»: нові озброєння були застосовані, як тільки вони стали доступними. Результати, без сумніву, були «блискучими». Але поміркуйте ось над чим:

- чому б не дочекатися, коли буде доступна більша кількість протикорабельних ракет, а потім одночасно вразити (і потопити) кілька російських військових кораблів, а не «лише» один крейсер з керованими ракетами? Подумайте про піар-ефект за таких обставин...

- чому б не почекати на більшу кількість морських безпілотників, щоб спробувати зробити те ж саме (тобто вразити кілька російських військових кораблів одночасно)?

- чому б не накопичити достатньо БПЛА з радіусом дії 1000 км, щоб масово розгорнути їх проти російських нафтопереробних заводів - а вже потім «вдарити по 10 заводам одночасно», а не по одному?

З військової точки зору, в кожному випадку тактика «очікування значущих кількостей» була би набагато доречнішою. Ефект несподіванки і, як наслідок, шок з російського боку був би набагато вищим. Та й відремонтувати «10 НПЗ одночасно» важче, ніж відновлювати їх по одному, впродовж місяців.... Крім того, у росіян не було б цих місяців (а, між тим, і років) на адаптацію до нової загрози.

6.) (Крім F-16), розглядаються також шведські JAS.39. Як один ескадрон міг би вплинути хоча б на один сектор фронту?

Загалом, те, що я казав про F-16, справедливо і для JAS.39. Поки в Україні не буде 20-30 таких літаків, зміниться мало що. Конкретно цей читач спробував спростити запитання: що зміниться, якщо українські ВПС матимуть достатньо літаків JAS.39, щоб, наприклад, прикрити «лише» одну ділянку фронту?

Щоб відповісти на це запитання, пропоную кілька «уточнень». Наприклад, скільки буде винищувачів. Зазвичай:

а) військово-повітряні сили організовані в ескадрильї по 12, 16 або 20 літаків;

б) за цим принципом вони закуповують літаки (тобто партіями по 12, 16 або 20); і

в) в затяжних війнах, як-от у війні в Україні, приблизно третина наявних літаків може постійно перебувати в бойовій готовності або здійснювати бойові вильоти; третина тим часом використовується для тренувань, а третина проходить технічне обслуговування (або щось таке).

Відповідно, якщо матимемо, скажімо, 12 літаків (незалежно від типу), то за звичайних умов можна очікувати, що в стані бойової готовності перебуватиме 4 (або, якщо літаків буде 16, то 5-6; якщо 20, то 9-10).

Відповідно, можна очікувати, що з ескадрильї 12 літаків два будуть виконувати повітряні атаки, а два — наземні.

Що це змінило б? Якби вони були озброєні «Метеорами» (як JAS.39) — а це теоретично можливо — два літаки класу «повітря-повітря» можна було б підняти на перехоплення будь-якого російського повітряного удару, щоб спробувати завадити російським Су-34 обстрілювати українців бомбами УМПК (що, з урахуванням дальності польоту ракет «Метеор» класу «повітря-повітря», можна буде зробити з більшої дальності, ніж у випадку з AIM-120C-7). А літаки, озброєні ракетами класу «повітря-земля», могли б потім вражати обрані цілі за допомогою ракет, наприклад, JDAM.

Звісно, у надзвичайних ситуаціях підрозділ змушений буде залучити до операцій додаткові літаки. Рідко буває так, що всі літаки повністю придатні до виконання завдань: зазвичай цей показник коливається між 80 і 90%. Отже, у підрозділі з 12 літаків варто очікувати, що в будь-який момент 9-11 бортів будуть повністю готові виконувати завдання.

7.) США мають передати Україні літаки ближньої авіаційної підтримки A-10A Thunderbolt II: вони були б кращими за....

Так, у літаків A-10 Thunderbolt II є багато фанів у соцмережах — зокрема тому, що на ці борти встановлюють великі й потужні гармати калібру 30 мм.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

(Вгорі) A-10A веде вогонь із своєї (великої) шестиствольної гармати GAU-8 калібру 30мм. (Внизу) Гармата GAU-8 поруч автівки «Фольксваґен Жук» — просто, щоб ви порівняли розміри…

Але... у повітряній війні, де домінують засоби протиповітряної оборони (як в Україні), A-10 не зможуть проявити себе краще, ніж уже наявні Су-25. Навіть навпаки. Вирішальне значення для ефективності штурмовиків у цій війні мають здатність до виживання і точність. Здатність до виживання насамперед забезпечується швидкістю («швидкість — це життя»). В A-10 може й краща броня, ніж у Су-25, можливо, він більш маневрений, але й набагато повільніший. А це означає, що опинившись у зоні бойових дій, A-10 дає противнику більше часу на виявлення себе і на застосування контрзаходів (тобто більше часу на ведення бою і націлювання на літак різних видів зброї).

Наступне: застосування цієї «сексі» 30-мм гармати... до речі, Су-25 також оснащений такою... Так от, для застосування цієї гармати потрібно, щоб A-10 летів прямо і рівно. Ні навести гармату, ні влучити в ціль не можливо, якщо не летіти прямо і рівно. Але політ по прямій і рівній траєкторії значно полегшує роботу ворожих навідників ППО.

Іншими словами: за нинішніх обставин в Україні A-10 був би (навіть) менш корисним, ніж Су-25, які в українців уже є. Що ж до бойових літаків, то потреби насправді дві:

- перехоплювач, здатний розганятися до понад 1000 км/год (або швидше) на висоті менше 100 м і оснащений ЗРК з ефективною дальністю дії понад 200 км; і

- винищувач-бомбардувальник, здатний перевозити щонайменше 1000 кг (а краще 3000 кг) боєприпасів на висоті менше 100 м і з ефективною дальністю польоту щонайменше 600 км.

Перепрошую, але A-10 не відповідає жодному з цих критеріїв..

.***

№ 2.534-2

Ukraine War, 31 March 2024: Q & A

MAR 31, 2024

Ukraine War, 31 March 2024

Hello everybody!

On something like ‘popular demand‘ here another ‘questions & answer’ session…

***

1.) I find it hard to believe that for the past 40 years, the USSR/Russia has had the ability to snipe US planes from long-range, with the US air force being unable to retaliate, and the Pentagon was somehow chill about it and didn’t bother developing a countermeasure.

This is complex to answer, because of numerous relevant factors…

In German, we tend to say something like that ‘fish stinks starting from its head’. It’s similar in the US armed forces. In the USA, this story is starting in the White House, Capitol, and the Pentagon…but, for the reasons of simplicity, I’ll start with the Pentagon.

Just like specific US politicians think it’s better for the defence of the USA if certain weapons systems are manufactured in ‘their’ federal states, while better weapons systems manufactured in other federal states ‘must’ be cancelled…. In the US armed forces there is a lots of… ‘predilection to think in terms of dogmas’. See, ‘troops’ (whether soldiers in the army, marines, or pilots in air force or navy or marine corps, or sailors on warships) are ‘trained to think a specific way and that’s

it’. Everybody is supposed to follow prescribed checklists, and think and fight in the same way. Of course, there are more than enough officers clever enough to think ‘outside the box’, but such ‘activities’ are frequently discouraged, if not outright curbed (at least until the officers in question prove to be right, which, usually, happens much too late, and ends with the end of careers of the officers in question). As a result – and generally – the influence of officers in question remains very limited.

(…somewhat ironically, my experience is that most of such officers can be found exactly in the one branch of the US armed forces usually ‘damned’ by Hollywood-movies as ‘dumb religious fanatics’; see, the US Marine Corps…)

Several of resulting ‘dogmas’ became something like ‘famous’ over the time. For example, the Hughes AIM-54 Phoenix long-range air-to-air missile is always said to have been ‘designed and developed to kill Russian bombers (only)’ and thus until this very day the mass of people think it couldn’t do anything else. This went so far that the same way of thinking was projected upon the only aircraft ever equipped with the AIM-54: Grumman F-14 Tomcat. See, ‘good to kill Russian bombers only’…

F-14A Tomcat (‘that sexy jet’ from the ‘Top Gun’ movie… the original one, from 1986)… as seen while releasing an AIM-54 Phoenix missile (sometimes back in the 1980s)

(….to digress a bit now… ‘Unsurprisingly’, one of related dogmas was that ‘Iranians can’t operate their F-14s and thus used them as mini-AWACS only’ [you’re going to hear this until this very day, especially from veteran US Navy F-14-crews]. Now, I happen to be the weirdo that came to the undogmatic idea of ‘researching Iranian F-14-operations during the war with Iraq in different fashion’ [see: with help of unofficial channels] – and, between others – some 25 years ago managed to point out that all such dogmas are wrong, because Iranian F-14s were regularly scoring kills against ‘manoeuvrable Iraqi fighter jets’. Don’t worry: it only earned me the reputation of being ‘controversial’… because, you know, somebody there who has done 0 research about this topic, but has a social media account of 2010-2020s, knows so much better what it was to research about this topic before there was the internet… at least it was [regularly] funny to meet veteran US Navy F-14-crews and then hear questions like, ‘oh… did they, actually?’)

During the Iran-Iraq War, Iranian F-14-crews have claimed around 160 kills - except for one, all of these against Iraqi tactical fighters (i.e. 'small, manoeuvreable jets'): just one against a Tu-22 supersonic bomber. About 60 of these claims can be considered as 'confirmed' (in terms that at least names of Iraqi pilots shot down by AIM-54s are known).

Less-well-known, yet related dogmas within the US Navy were such like, 'F-14s have to stick with aircraft they are tasked with protecting, not to mess around with suddenly appearing enemy interceptors, no matter what's going on'… has cost the US Navy a few near-certain kills over Iraq, in 1991… (and few F-14-pilots their careers, too).

This way of thinking is then *projected upon the opponent*. See: 'yes, the Russians had MiG-31s and their R-33s (100km effective range) already back in the early 1980s, but these were meant to (read: *can*) *kill bombers and cruise missiles* over Siberia, only'.

MiG-31 armed with (old) R-33 long-range air-to-air missiles

So, if the US Navy was as *dogmatic* about a weapons system (F-14 jet + AWG-9 radar + AIM-54 missile) for which it *has spent literal billions*, and which was some 40 years ahead of its time (at the time it entered service, back in the early 1970s)…. Then… well, why should then the US Air Force – the US Navy's *fiercest rival* (if not its biggest enemy!) – come to the idea that the F-14 (and its AIM-54s) might be a better idea than its own, 'golden' F-15?

….or that the Soviets/Russians might deploy their MiG-31s to go killing USAF's F-15s over the Central Europe?

Aw, come on…! 'Everybody knew' that this would neeeeeeeeeeeeeeeever happen.

Correspondingly, the USAF took another decade to develop the AIM-120 and meanwhile flatly refused to buy F-14s even when facing such a challenge like defending the continental USA, back in the 1970s.

(…I'm now going to 'slaughter a few sacred cows', but let me add that it's not that much different in Europe. Take the British as example: they were so super-clever, they've spent all of the 1970s and 1980s spending for research and development of their Tornado F.Mk.2/F.Mk.3 interceptor, which, once finally brought to something like 'what we originally wanted to have'-standard, in the 1990s, still ended being inferior to the F-14 from the 1970s…)

At most (though predictably), the USAF 'solved' this problem by developing ultra-expensive (and late) F-22 'stealth interceptor' – which was then armed in similar fashion like F-15 was, around the time it entered service (back in the late 1970s): with much too short-ranged air-to-air missiles (AAMs): see AIM-7Fs and AIM-9Ls…

At the time it entered service, back in the late 1970s, F-15A was still armed with obsolete AIM-7F Sparrow (medium range) air-to-air missiles, painted white on this example…

Then came the 1990s, and the Cold War was over, and everybody was disarming (yes, so also the USA), and then the West spent two decades with squandering trillions for fighting 'police actions' all over the world. Meanwhile, Dick Chenney killed the F-14 project, leaving the US Navy without option but to replace its F-14s with (much too short-ranged, too slow, and too small for the task) F/A-18 Hornets. While the US Air Force and its 'F-15s, *ah-so-very-much victorious* against Iraq in 1991 and Serbia in 1999' was so *super-über-drüber-turbo*, that… well, why waste yet more money for F-22s, when F-15 is so good and there is no threat in sight, eh…?

Besides, Boeing, Lockheed-Martin, the Pentagon etc. all *knew better* (especially about how to squander more of taxpayer's money) and then rolled out the JSF-contest, resulting in the F-35… which is stealthy, yes, but much too slow for the task of an interceptor, which is why then the USAF 'still' has to keep its F-22s in service, although these are meanwhile obsolete and incompatible with the rest of the force….

….and so it went on. Also when the Russians then came up with the R-37M and then began installing it on their Su-35S', too, back in around 2020… well, that was 'nice to see… anyway, back to watching that football match on TV'.

A still from a video showing a Su-35 of the VKS releasing an R-37M, from back in 2019

Actually, it was only the fact the Chinese began working on weapons like PL-11, and then (and especially) the PL-15 that prompted at least some in the Pentagon to think differently, and consider ordering a development of an ‘extended range AIM-120’: the AIM-120D. This has an advertised max range of 160km, has entered service in 2019, but was so far sold only to few ‘special’ NATO-members (AFAIK, Australia, Canada, Norway, and UK): i.e. largely, it is something like ‘remains reserved for US forces only’. And is still (woefully) too short ranged in comparison to the R-37M.

A J-20 stealth fighter of the Chinese air force, with its central weapons bay open - to reveal four PL-15 training rounds. The weapon is approximately a third larger than the AIM-120

Don’t worry, though: AMRAAM-ER and AIM-260 and whatever else are ‘undergoing development’, of course… as if this would mean any is already in service, and especially so in Ukraine of these days…?!?

2.) Is there any proof that Russia is using R-37Ms?

Yes, there is. Few days ago, saw even a video of a MiG-31 firing one at an Ukrainian jet (and, apparently, killing it, too). Another example was the video of an Ukrainian MiG-29 shot down (after releasing its JDAMs or HAMMERs over the frontline) earlier this month.

3.) In your opinion, how many Patriot batteries does Ukraine need to reduce VKS activity along the frontlines (only front, not to protect cities)?

In such cases, I’m always starting with cities because if one can’t protect them, it’s likely to become futile to protect the frontline – and the other way around. Correspondingly, and ‘in a perfect world’:

- There are some 22 major urban areas in Ukraine: each would require one MIM-104 battery;

- The frontline would require another 10-12.

That said, this would not be enough, because MIM-104 is good for certain tasks, and less so for others. Thus, an even better solution would be a mix of some 50-60 batteries of MIM-104s, IRIS-T, NASAMs and similar weapons.

4.) Would a Gripen-Meteor combination be more helpful than F-16-AIM-120?

Provided the Meteor air-to-air missile proves as effective in combat as it proved during testing (and mind: the mass of what it has proven to be able to do, during testing, was never published), yes, no doubt about that.

We do have to hope that Stockholm and Kyiv might conclude their related negotiations, 'asap', and get the things to Ukraine, pronto.

5.) Is it better to start deploying F-16s in combat as soon as they are in Ukraine or keep them back until the total number of available aircraft, pilots, and ground personnel is higher?

Very good question! AFAIK, there are something like 'two schools of thought' about this issue. One is to strike as soon as possible with whatever is available. The other is to keep any new weapons system back until this is available in such numbers that it 'matters' (i.e. can cause serious damage to the enemy).

This is where I think that what matters…or is going to matter in Ukraine – is the nature of its government, i.e. the way Zelensky is 'fighting this war' (which is what I've described in the recent feature 'Showmasters & Adventurers'). He 'needs PR-points' and is 'commanding' correspondingly, and thus I think we have to expect him to order the PSU's F-16s into combat as soon as 'at least two' are available. Both to bolster the morale at home, and to attract yet more support from the West. We've seen him acting in similar fashion already several times, see:

- deployment of anti-ship missiles to sink the guided missile cruiser *Moskva*;

- deployment of naval drones to target single warships of the Russian Black Sea Fleet;

- deployment of UAVs to strike oil refineries in Russia.

In each of these cases there was no 'hold back': new weapons were deployed as soon as available. The results were 'flashy', no doubt. But, consider this:

- why not waiting until a higher number of anti-ship missiles was available, and then simultaneously strike (and sink) several Russian warships, instead of 'just' one guided missile cruiser? Think about PR-effects in such case…

- Why not waiting until a larger number of naval drones was available to try doing the same (i.e. hit several Russian warships at once)?

- Why not waiting until there are enough UAVs with a range of 1000km to deploy them, *en masse*, against the Russian oil refineries – and then 'hit 10 refineries at once', instead of one by one?

Military-wise, in each case, the 'waiting until there are numbers' would have been much more opportune. The moment of surprise and the resulting shock on the Russian side would have been much higher. And it's harder to repair '10 refineries at once', than do so one by one, over months….Moreover, the Russians would not have been given months (and, meanwhile: years) to adapt to the new threat.

6.) (Except for F-16), the Swedish-made JAS.39 is also an option. How would one squadron influence the situation on at least one sector of the frontline?

Generally, what's valid for F-16s is valid for JAS.39s. See: as long as there are not some 20-30 of them around in Ukraine, not much is going to change. In this case, the reader tried to make things easier by asking what would change if Ukrainian air force would have enough JAS.39s to, for example, cover 'just' one sector of the frontline.

Answering this requires additional 'definitions'. For example: the number of jets available. General rule is that

a) Air forces are usually organised into squadrons of 12, 16, or 20 aircraft;

b) This is also how they are procuring aircraft (i.e. in batches of 12, 16 or 20); and,

c) in protracted wars like this one, and simultaneously, something like one third of available aircraft can be constantly kept on alert or fly combat sorties; one third is meanwhile used for training, and one third undergoing maintenance (or similar activities).

Correspondingly, and for example, out of 12 jets (no matter what type), on average one has to expect to have 4 on hand (or, in the case of 16, some 5-6; and, in the case of 20, some 9-10).

Now, for this example and in the case of a squadron of 12 aircraft: one could expect two of these to be tasked with air-to-air and two with ground attacks.

What would they change? If armed with Meteors (like JAS.39s are) – and in theory – two air-to-air armed examples could be scrambled to intercept any of incoming Russian air strikes. I.e. they would be deployed to try preventing Russian Su-34s from releasing their UMPKs (which, tanks to the range of Meteor air-to-air missiles, should be possible to do from longer ranges than with AIM-120C-7s). The two armed for air-to-ground could then strike selected targets with weapons like JDAM.

Of course, in the case of emergency or similar, the unit in question would be required to add additional aircraft to the operations. It is rare that all of these would be fully mission capable: usual rates are somewhere at between 80 and 90%. Thus, a unit of 12 aircraft should be expected to have 9-11 aircraft fully mission capable at any point in time.

7.) USA should deliver (Republic) A-10A Thunderbolt II close-air-support jets to Ukraine: they would be better than….

Yes, lots of people are fascinated by the A-10 Thunderbolt II – for example because of its big and powerful gun calibre 30mm. And this opinion seems to be highly popular in the social media, too. However….

An A-10A firing its (big) GAU-8, six-barrel gun calibre 30mm (top), and the GAU-8 positioned next to a Volkswagen Käfer/Bettle, just for comparison in size…

In an air war as dominated by air defence weapons as this one, A-10s wouldn't perform better than available Su-25s. On the contrary. Crucial for effectiveness of attack aircraft in this war are survivability and precision. Survivability is primarily provided though speed (see: 'speed is life'). A-10 might have better armour than Su-25, and be more manoeuvrable, but it's also much slower. Being slower means that, once inside the combat zone, the A-10 offers the opponent more time to detect it, and more time to deploy countermeasures (i.e. more time to fight and target it by different weapons).

As next, deploying that 'sexy' 30mm gun… well, not only that Su-25 also has a 30mm gun, but: deploying that gun requires the A-10 to fly straight and level. One can't aim guns, nor hit anything, if not flying straight and level. Flying straight and level is making the job of enemy air defence gunners a lot easier, though.

With other words: under the current circumstances in Ukraine, the A-10 would be (even) less useful than already available Su-25s. What Ukraine needs in terms of combat aircraft are two things:

- An interceptor capable of accelerating to more than 1,000km/h (or faster) while underway at altitudes below 100m, and equipped with an AAM with an _effective_ range of more than 200km; and

- A fighter-bomber capable of hauling at least 1,000kg (better 3000kg) of ordnance while underway at altitudes below 100m, and having an effective range of at least 600km.

Sorry, but A-10 is nothing of that.

8.) Once Ukrainians get their F-16s, do you think they might start doing similar and using glide bombs to hit the Russians?

They are already doing that. See: deployment of JDAMs and (more recently) French-made HAMMERs from their MiG-29s.

Problem is that there are too few of both: MiG-29s modified to deploy JDAMs and/or HAMMERs, and JDAMs and HAMMERs.

Indeed, gauging by the proven short-sightedness of Western politicians and military strategists (see: failure to deliver '400+ main battle tanks in 2023', and then 'failure to provide not only artillery ammunition, but also ammunition for 100+ tanks they have delivered, plus spares and maintenance'), that's going to remain that way even once Ukraine does get F-16s.

The way things are right now – and considering such like Macro are more preoccupied with boasting around with 'increasing' the shell production to '3,000 a month' (wow! Must be these are really made by Cartier!), we can give the PSU some six months before jets end being grounded for the lack of spares, maintenance, and ammunition…

MiG-29 of PSU, as seen armed with two (French-made) HAMMER guided air-to-ground missiles, earlier this month

9.) Why don't the USA/NATO/West organise something like 'Flying Tigers' squadron of veteran F-16-pilots, equip these with F-16s and send them to Ukraine?

Because people like Jake Sullivan (National Security Advisor to US Pres Biden), think it would be too aggressive vis-à-vis Pudding and his Russia to do what Pudding and his Russia are doing all the time already: see, hiring foreign mercenaries to go fighting in Ukraine.

10.) Why don't the Russians shoot down some of Ukrainian Su-24s attacking Crimea with their long-range air-to-air missiles?

Oh, they did (shot down a few of Ukrainian Su-24s involved in such operations). It just happens that

a) Ukrainians are not particularly keen to 'brag' about such losses;

b) the Keystone Cops in Moscow are too incompetent in their PR-warfare in this regards and thus never clearly pointing out such kills, nor providing clear evidence for them;

c) the Western media is ignoring all the related Russian reporting, and

d) meanwhile such occasions are extremely rare because the PSU has refined its tactics, plus it is using UAVs and other kind of decoys to confuse and distract the Russian air defences.

Finally: mind the Ukrainian 'great A-50-hunt' of the last December and this January: the primary purpose of the same was exactly to enable Su-24 to approach closely enough (and from desired directions, too) to launch their Storm Shadows or SCALP-EGs, without the Russian interceptors being capable of intercepting them before they can do so.

11.) Why don't the Russians attack Dnipro bridges?

No idea. Actually, I'm expecting them to do so since the morning of 23 February 2022. The reason is – at least to me – 'more than logical': knocking out Dnipro Bridges would make the job of keeping ZSU units deployed east of the Dnipro River massively more problematic. After all, one should never forget that the mass of supplies for these is transported by the Ukrainian railway system. So, knock out the bridges and the railways are out of use – which in turn would mean: the mass of ZSU troops east of Dnipro has a major supply problem.

But, they have not done that (yet). So, if I'm to guess, I think that early on, while they still had a lots of missiles on hand, the Russians didn't care about this issue because there were other, 'more important/more urgent' targets. Meanwhile, the most likely reason is a mix of

a) lack of suitable weapons (i.e. the decreased number of available ballistic- and cruise missiles), and

b) lack of precision of available weapons.

Sure, the recent strike on the Dnipro HPP appears to be saying something else: that they have enough weapons with enough precision for such an attack. And, indeed, they've oversaturated local air defences by striking each of two blocks of that HPP by several different weapons (i.e. they didn't target each with just one ballistic- or cruise missile, but each was targeted by several ballistic- and several cruise missiles: we've only got to see one of cruise missiles on a video). Point is: hitting a big concrete building is a significantly different affair than hitting a bridge, just like knocking out a power plant is (at least 'slightly') easier than knocking out a bridge. Should there be any doubts, remember all the Ukrainian efforts to knock out the Antonovsky Bridge over the Dnipro, back in September-October 2022.

Conclusion is on hand that the Keystone Cops in Moscow consider it more useful (for their purposes) to strike power plants in Ukraine, rather than bridges on the Dnipro.

12.) Have I missed your comments on UMPB or are they coming in the future?

Think that yes, you did. At least I recall to have commented about them several times. The last time about a week ago (see: Few Thoughts on the Russian Reconnaissance-Strike Chain). Before that, back in December (see: FABs, KABs, or MPK/UMPKs, Part 2) and then earlier, too… (plus, see the 'It's the Range, Stupid-series of features: the UMPKs are the essence of the issue on hand).

So… hope, I didn't miss too much… i.e. I'm sure I did miss some more questions: sorry for that. Hope, I can catch with your other questions at some other opportunity.

***

№ 2.535

АРМА отримало вирок аудиторів

2024-01-16

АНДРІЙ ПОТЬОМКІН, ДЛЯ "ХВИЛІ"

20 грудня 2023 р. Аудиторська компанія «Кроу Україна» завершила управлінський аудит АРМА за 2022 р. Як кажуть, картина маслом.

20 грудня 2023 р. Аудиторська компанія ***«Кроу Україна»*** ***завершила управлінський аудит Агентства з розшуку та менеджменту активів*** (АРМА) за 2022 р., який став **першим за сім років «холодним душем» для чиновників, оголивши численні вади та проблеми сфер розшуку та менеджменту арештованих активів в Україні, яким у відповідних аудитах за попередні роки чомусь не приділялось належної уваги.**

Повнота і достовірність аудитів за 2017-2021 рр. мають стати предметом ретельного вивчення Аудиторської палати України, а наразі зосередимось на фактах виявлених перевіркою діяльності Агентства за 2022 р.

1. Правова основа

АРМА щороку проходить зовнішній аудит діяльності, який проводиться виключно міжнародною або національною аудиторською компанією, яка є визнаною та має високу ділову репутацію (абз. 8 ч. 1 ст. 12 Спеціального закону). Кабінет Міністрів у Постанові від 24.10.2018 № 874 конкретизував, що мова йде про аудит фінансової звітності та операційний (управлінський) аудит діяльності.

Названі аудити покликано в першу чергу виявляти проблеми, що існують в роботі Агентства, забезпечувати контроль за його діяльністю та зміцнювати довіру суспільства до нього. Але про який контроль та довіру можна говорити, якщо такі аудити фактично стають ширмою для прикриття невиконання чиновниками своїх службових обов'язків і їх невідповідності займаним посадам та виконуваній роботі.

2. Аналіз статистики

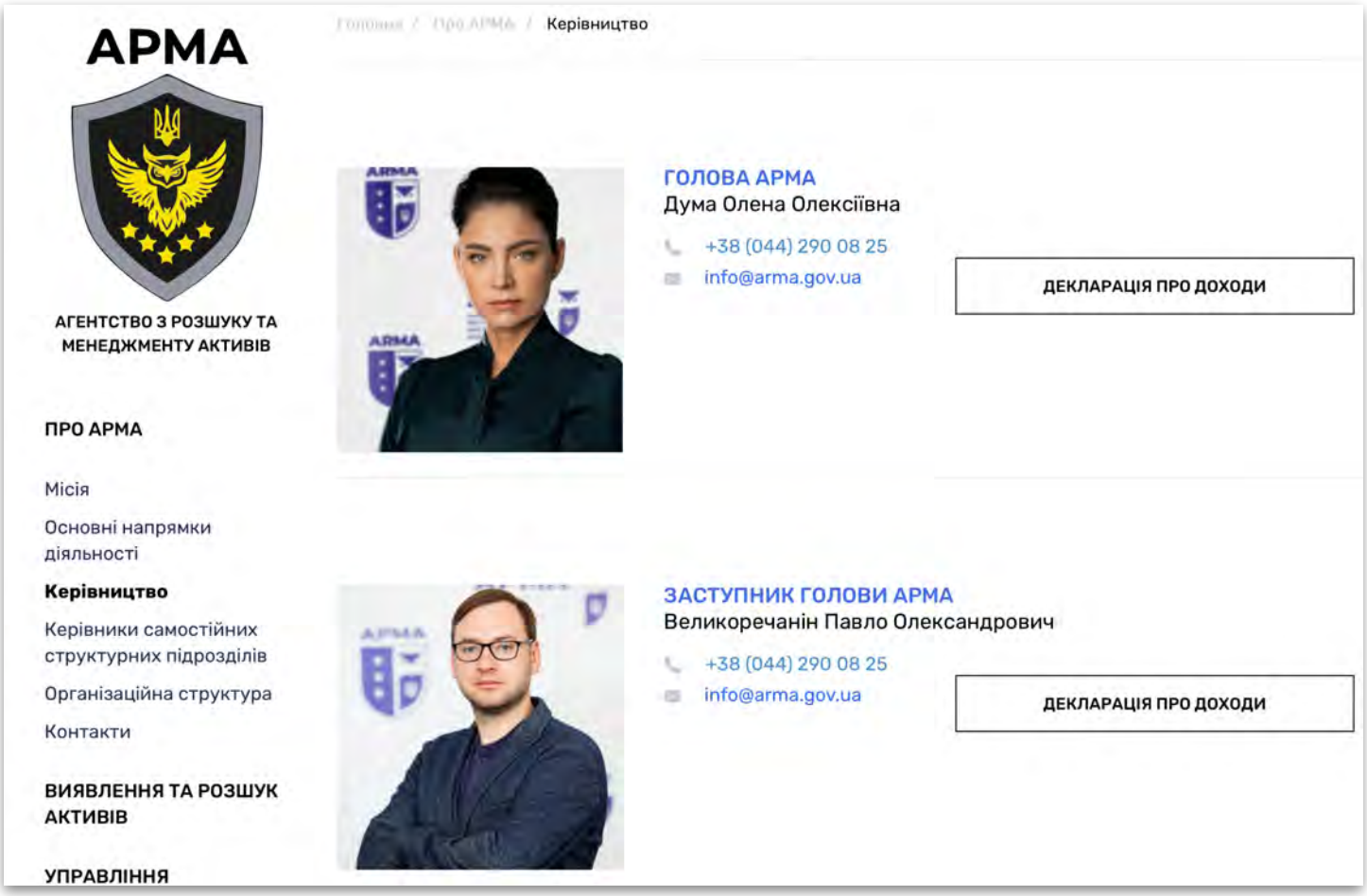

Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону АРМА проводить аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації про виявлення, розшук та управління активами.

Аудитори побачили відсутність контролю за достовірністю інформації, безсистемне накопичення статистичних даних, ручну обробку відомостей, неможливість зіставлення статистичних показників, через неоднакову повноту збору інформації щодо активів.

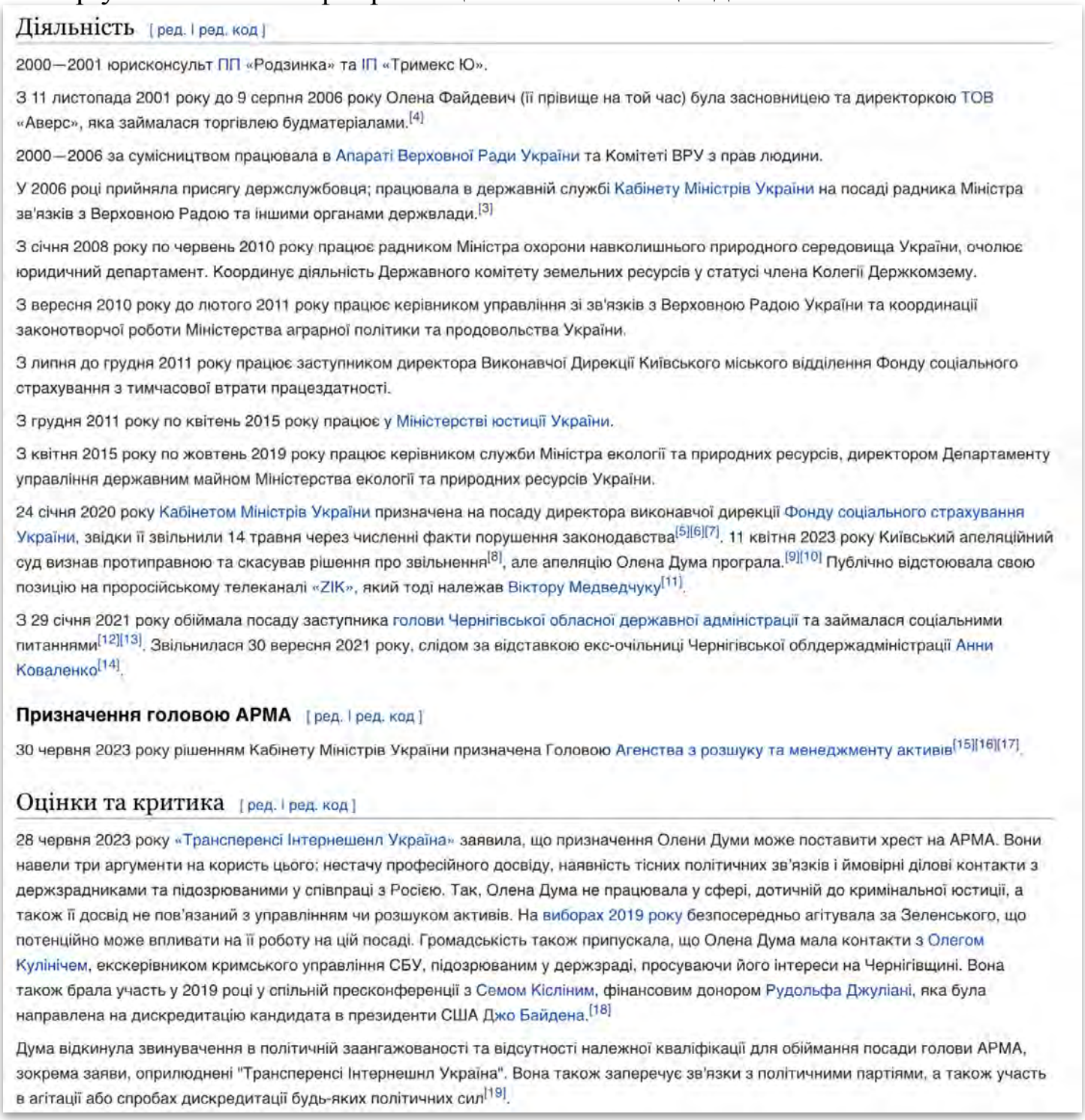

Діяльність [ред. | ред. код]

2000—2001 юрисконсульт ПП «Родзинка» та ІП «Тримекс Ю».

З 11 листопада 2001 року до 9 серпня 2006 року Олена Файдевич (її прівище на той час) була засновницею та директоркою ТОВ «Аверс», яка займалася торгівлею будматеріалами.[4]

2000—2006 за сумісництвом працювала в Апараті Верховної Ради України та Комітеті ВРУ з прав людини.

У 2006 році прийняла присягу держслужбовця; працювала в державній службі Кабінету Міністрів України на посаді радника Міністра зв'язків з Верховною Радою та іншими органами держвлади.[3]

З січня 2008 року по червень 2010 року працює радником Міністра охорони навколишнього природного середовища України, очолює юридичний департамент. Координує діяльність Державного комітету земельних ресурсів у статусі члена Колегії Держкомзему.

З вересня 2010 року до лютого 2011 року працює керівником управління зі зв'язків з Верховною Радою України та координації законотворчої роботи Міністерства аграрної політики та продовольства України.

З липня до грудня 2011 року працює заступником директора Виконавчої Дирекції Київського міського відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

З грудня 2011 року по квітень 2015 року працює у Міністерстві юстиції України.

З квітня 2015 року по жовтень 2019 року працює керівником служби Міністра екології та природних ресурсів, директором Департаменту управління державним майном Міністерства екології та природних ресурсів України.

24 січня 2020 року Кабінетом Міністрів України призначена на посаду директора виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України, звідки її звільнили 14 травня через численні факти порушення законодавства[5][6][7]. 11 квітня 2023 року Київський апеляційний суд визнав протиправною та скасував рішення про звільнення[8], але апеляцію Олена Дума програла.[9][10] Публічно відстоювала свою позицію на проросійському телеканалі «ZIK», який тоді належав Віктору Медведчуку[11].

З 29 січня 2021 року обіймала посаду заступника голови Чернігівської обласної державної адміністрації та займалася соціальними питаннями[12][13]. Звільнилася 30 вересня 2021 року, слідом за відставкою екс-очільниці Чернігівської облдержадміністрації Анни Коваленко[14].

Призначення головою АРМА [ред. | ред. код]

30 червня 2023 року рішенням Кабінету Міністрів України призначена Головою Агенства з розшуку та менеджменту активів[15][16][17].

Оцінки та критика [ред. | ред. код]

28 червня 2023 року «Трансперенсі Інтернешенл Україна» заявила, що призначення Олени Думи може поставити хрест на АРМА. Вони навели три аргументи на користь цього: нестачу професійного досвіду, наявність тісних політичних зв'язків і ймовірні ділові контакти з держзрадниками та підозрюваними у співпраці з Росією. Так, Олена Дума не працювала у сфері, дотичній до кримінальної юстиції, а також її досвід не пов'язаний з управлінням чи розшуком активів. На виборах 2019 року безпосередньо агітувала за Зеленського, що потенційно може впливати на її роботу на цій посаді. Громадськість також припускала, що Олена Дума мала контакти з Олегом Кулінічем, екскерівником кримського управління СБУ, підозрюваним у держзраді, просуваючи його інтереси на Чернігівщині. Вона також брала участь у 2019 році у спільній пресконференції з Семом Кісліним, фінансовим донором Рудольфа Джуліані, яка була направлена на дискредитацію кандидата в президенти США Джо Байдена.[18]

Дума відкинула звинувачення в політичній заангажованості та відсутності належної кваліфікації для обіймання посади голови АРМА, зокрема заяви, оприлюднені "Трансперенсі Інтернешнл Україна". Вона також заперечує зв'язки з політичними партіями, а також участь в агітації або спробах дискредитації будь-яких політичних сил[19].

По суті підтвердилось те, що **в квітні 2023** р. з'ясувала очолювана нардепом **Ярославом *Железняком*** Тимчасова слідча комісія Верховної Ради щодо роботи БЕБ, а саме, що **чиновники Агентства вигадують статистику і оприлюднюють недостовірні відомості про активи, що дозволяє приховувати факти службової недбалості та перешкоджати здійсненню парламентського і громадського контролю за діяльністю АРМА.**

3. Державна політика

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону Агентство готує пропозиції щодо формування та реалізації державної політики у сфері виявлення, розшуку та управління активами, розробляє проекти нормативно-правових актів з цих питань.

Аудитори встановили, що ця державна функція не виконується повністю. АРМА не внесло в установленому порядку жоднен законопроєкт, акт Президента України чи Кабінету Міністрів України. Починаючи з 2018 р. зміни до Спеціального закону пропонували виключно народні депутати, переважно, як реакцію на викриття чергової корупції в Агентстві.

Понад сім років АРМА:

1) працює без чіткого нормативного регулювання здійснення управління корпоративними правами, у зв'язку з чим, в нього немає жодного успішного прикладу такого управління. На цій проблемі наголошено і у пп. 1 п. 4.3.3 Антикорупційної стратегії на 2021 — 2025 рр;

2) бере участь в свавіллі правоохоронців, які штучно обґрунтовують, що активи є речовими доказами, з метою їх передачі в управління Агентству за ст. 100 КПК України. Оскільки законодавством не передбачено порядку такої передачі стосовно активів, які арештовано з метою забезпечення спеціальної конфіскації, конфіскації майна, як виду покарання, відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення;

3) не заповнює прогалини в законодавстві, що дозволяють йому ухилятися від здійснення реалізації активів через торги Prozorro.Sale та відбору управителів активів за допомогою системи закупівель Prozorro;

4) працює без затвердженого порядку відрядження до нього працівників інших державних органів, установ, організацій, як це передбачено ст. 8 Спеціального закону. Гранична чисельність працівників АРМА, яка наразі становить 266 осіб (за Постановою Кабміну від 29.12.2023 № 1410), не повинна була перевищувати 100 осіб. До Агентства мали відряджатися працівники, зокрема, з НАЗК, НАБУ, САП, Держфінмоніторингу, що істотно б зменшувало корупційні ризики та давалоб змогу забезпечувати високий рівень взаємодії між усіма суб'єктами відносин, пов'язаних із розшуком, арештом та менеджментом кримінальних активів (у такий спосіб функціонують аналогічні органи Франції, Румунії, Бельгії, Нідерландів).

Цей список буде продовжено далі за текстом.

4. Розшук активів

За п. 3 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону АРМА виявляє, розшукує та проводить оцінку активів за зверненням слідчого, детектива, прокурора, суду (слідчого судді).

Аудитори наголосили на необхідності перегляду обсягу та змісту функціоналу центрального апарату і територіальних управлінь Агентства за цим напрямком діяльності, оскільки зараз він призводить до дублювання роботи, неефективного розподілу навантаження та невиправданої централізації, фактично монополії центрального апарату, який приймає всі без винятку рішення, навіть найдрібніші та незначні, що в принципі позбавляє сенсу існування територіальних управлінь.

Збирання, зберігання та передача інформації здійснюються в ручному режимі, без використання систем та/або програм автоматизованої обробки, що створює значні корупційні ризики та можливості для приховування фактів вчинення злочинів, їх обставин та наслідків.

Не виконується функція з проведення оцінки активів за зверненнями органів досудового розслідування, прокуратури та суду, яка дозволяє встановлювати вартість активів за безпосередньої участі останніх, на етапі до їх передачі в управління АРМА. Така оцінка дозволяє закріплювати нижню межу вартості активів в рішенні суду, що несе в собі значно менші корупційні ризики в порівнянні з оцінкою активів самостійно Агентством, відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону, коли їх вже передано йому в управління.

5. Менеджмент активів

Пункт 4 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону передбачає, що АРМА проводить оцінку, веде облік та управляє активами.

Аудитори з'ясували, що відбір управителів активів здійснюється непрозоро в ручному режимі, без автоматизації процесів, без використання системи закупівель Prozorro та без належно затверджених кваліфікаційних критеріїв і конкурсних процедур. Управителі визначаються в умовах високого рівня корупційних ризиків, оскільки конкурсні відбори передбачають відвідування ними офісу Агентства та безпосереднє спілкування з чиновниками останнього, до голошення переможця конурсу.

Схожі застереження аудиторами висловлено і стосовно відборів оцінювачів, в яких, зокрема, належно не визначається мета проведення оцінки активів та не встановлюються чіткі критерії щодо відбору суб'єктів оціночної діяльності.

Ведення обліку активів імітується в ручному режимі у вигляді таблиці Microsoft Office Excel, без відображення інформації у регістрах бухгалтерського обліку, як наслідок ніхто в Україні не володіє актуальною інформацією про арештовані активи, завдяки чому чиновники можуть вигадувати статистичні показники, приховувати відомості про активи та свою

службову недбалість, а також перешкоджати здійсненню парламентського і громадського контролю за діяльністю АРМА.

Весь цей хаос, на думку ревізорів, у 2017-2022 рр. **спричинив недоотримання Держбюджетом доходів у розмірі десятків мільярдів гривень.**

6. Фінансові показники

Видатки Держскарбниці на утримання Агентства в 2017-2022 рр. склали 1 млрд 229 млн грн. Натомість, надходження Держбюджету від менеджменту арештованих активів, за цей же період, становли 110 млн грн.

Зокрема,

> **1) — загальні доходи АРМА від менеджменту арештованих активів лише в 2020-2022 рр. склали близько 2 млрд грн, з яких лише 90 млн грн або менше 5% було перераховано до Держскарбниці.**
>
> **2) — Понад 95% доходів (1 млрд 910 млн грн) Агентство спрямувало на компенсацію витрати управителів в розмірі 1 млрд 668 млн грн та стплату винагороди управителям в розмірі понад 200 млн грн.**

Ревізія встановила, що **АРМА заробляє для держави в 11 разів менше, ніж витрачає на своє утримання, та не забезпечує управляючи активами рівномірне співвідношення між доходною і видатковою частинами**. Чиновники можливо погоджують невиправдані витрати, які зменшують надходження Держбюджету, а управителі заробляють на активах в рази більше, ніж держава, особливо з огляду на імовірне вимивання доходів невиправданими витратами.

Управління менше ніж 2% активів, від загальної кількості записів, які містяться в Реєстрі арештованих активів, дозволило Агентству згенерувати за три роки близько 2 млрд грн доходів.

У зв’язку з чим,

припинення службової недбалості та налагодження менеджменту 100% активів, які перебувають в управлінні АРМА, за грубим підрахунком, може дозволити щороку генерувати доходи в розмірі близько 33 млдр грн.

7. Операційні показники

Станом на 31.12.2022 до Реєстру арештованих активів було внесено 51 648 записів про передачу активів в управління Агентству, з яких 130 внесено в 2017 р., 921 у 2018 р., 1 527 в 2019 р., 2 647 у 2020 р., 14 356 в 2021 р., 32 606 у 2022 р.

Поряд із цим, відповідно до щорічних звітів АРМА про свою діяльність, у 2017 — 2022 рр. воно уклало 96 договорів управління активами: 2 в 2017 р., 19 у 2018 р., 32 в 2019 р., 17 у 2020 р., 16 в 2021 р., 10 у 2022 р.

Аудитори побачили, що чиновники багато років не організовують здійснення передбачених Спеціальним законом заходів з управління активами, у зв'язку з чим, десятки тисяч арештованих активів, вартістю понад 100 млрд грн, незважаючи на судові заборони залишаються в користуванні їх власників (які продовжують отримувати за їх рахунок доходи), яких звинувачують в корупції, державній зраді та інших злочинах.

8. Реєстр активів

Згідно з п. 5 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону, Агентство формує та веде Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні.

Аудитори з'ясували, що

> **1) — програмне забезпечення Реєстру було запущено в дослідну експлуатацію ще в 2019 р., проте чиновники під вигаданими приводами не вводили його в промислову експлуатацію, таким чином**
>
> **2) — приховуючи від суспільства інформацію про те, що відбувається з арештованими активами, які і ким здійснюються заходи з управління, що, за якою ціною і кому продаються на електронних торгах тощо.**

Крім цього, відсутні численні спільні міжвідомчі накази щодо порядку взаємодії АРМА з правоохоронними та іншими органами державної влади щодо ведення Реєстру.

9. Службова недбалість

Станом на 31.12.2022 в Реєстрі арештованих активів містилось

> 1) — **46 770 записів про передачу в управління Агентству активів, арешт яких не було скасовано, з яких 618 про житлові будинки і квартири, 1 883 про офісну, торговельну, готельну і складську нерухомість, 1 223 про автомобільний транспорт, 22 про повітряні судна, 21 248 про залізничні транспортні засоби, 31 про морські та річкові судна, 598 про трактори та сільськогосподарську техніку, 5 388 про частки у статутному капіталі підприємств тощо.**

Аудитори

2) — **не побачили навіть натяку на те, що чиновники хоча б намагались організувати здійснення заходів, пов'язаних з проведенням оцінки та управлінням згаданої гори активів**.

3) — **Абсолютна більшість з них роками залишалась безхазяйною або в користуванні власників, яких звинувачують в корупції, державній зраді та інших злочинах.**

10. Міжнародне співробітництво

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону АРМА здійснює співробітництво з органами іноземних держав, до компетенції яких належать питання щодо виявлення, розшуку та управління активами, іншими компетентними органами іноземних держав, відповідними міжнародними організаціями.

Аудитори встановили, що

1) — Агентство в 2017-2018 рр. авторизувалося та стало партнером CARIN, Interpol, StAR, Europol, Платформи офісів з повернення активів держав-членів ЄС та ще п'яти міжвідомчих мереж з повернення активів.

Сказане є лише верхівкою айсберга ***міжнародної спільноти із повернення активів.***

Далі,

2) — **з 2020 р., роботу щодо укладання міжвідомчих, міжнародних угод з компетентними органами іноземних держав, фактично було поставлено на паузу.**

Також

3) — **не розширювався перелік проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, а десятки щорічних міжнародних відряджень та підтримка донорів, не призвели до імплементації хоч якогось зарубіжного досвіду.**

Глибокий занепад названої державної функції привів до того, що АРМА, попри всі очевидні переваги соїх повноважень, на початку повномасштабного вторгнення виявилось неспроможним ні на що на міжнародній арені.

У зв'язку з чим, ініціативу в переслідуванні осіб та компаній, які причетні до війни, успішно перехопило НАЗК, яке заслужено вважається еталоном вдалої міжнародної співпраці.

11. Повернення активів

За п. 7 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону Агентство бере участь у забезпеченні представництва прав та інтересів України у закордонних юрисдикційних органах у справах, пов'язаних з поверненням в Україну активів, одержаних від корупційних та інших кримінальних правопорушень.

Аудитори встановили, що **ця державна функція не виконується повністю, а чиновники навіть не планують заходи, направлені на створення умов для її виконання.**

Зокрема,

— досі не внесено зміни до Указу Президента України від 25.06.2002 № 581, який регулює представництво інтересів України в іноземних юрисдикціях. В ньому не те, що не розмежовано повноваження АРМА та Міністерства юстиції в частині згаданого представництва, а взагалі немає жодної згадки про Агентство.

У зв'язку з цим,

— **за сім років роботи АРМА, немає жодного прикладу повернення в Україну виведених злочинним шляхом активів**.

Агентство мало стати основою і рушійною силою повернення в Україну активів, одержаних злочинним шляхом колишніми високопосадовцями, а натомість перетворилося на головне гальмо цього процесу.

12. Методична допомога

Згідно з п. 8 ч. 1 ст. 9 Спеціального закону АРМА надає роз'яснення, методичну та консультаційну допомогу слідчим, детективам, прокурорам та суддям з питань, пов'язаних з виявленням, розшуком, проведенням оцінки та управлінням активами.

Аудитори дійшли висновку, що **ця державна функція теж виконується неналежним чином.**

Єдині методичні рекомендації Агентства, затверджені його наказом від 29.11.2018 № 343, не відповідають реаліям сьогодення, змісту діючого законодавства та не узгоджуються з судовою практикою.

13. Контроль ефективності

Здійснення щомісячного контролю за ефективністю управління активами є обов'язком АРМА за ст. 22 Спеціального закону.

У 2022 році здійснено 215 заходів контролю щодо 761 активу, що складає 1,6% від загальної кількості записів Реєстру арештованих активів (46 770) про

активи передані в управління Агентству, арешт яких не було скасовано. В 2021 році здійснено 248 заходів контролю, у 2020 році 264 таких заходи, а в 2019 році 438.

За висновками ревізорів **безконтрольність є найбільш поширеним корупційним ризиком, а службова недбалість явищем в діяльності АРМА**.

14. Вітер змін

В 2023 р. надходження до Держбюджету від менеджменту арештованих активів склали 87,5 млн грн. Крім цього, наприкінці року було анонсовано надходження понад 250 млн грн від управління 26 облгазами та 1 млрд грн від менеджменту Укрнафтобуріння. 25.08.2023 АРМА надало публічний доступ до Реєстру арештованих активів.

Звісно, сказаного дуже мало для того, щоб говорити про суттєві зміни в діяльності Агентства. Проте, це перші кроки у правильному напрямку, які стали приємним ковтком свіжого повітря в сфері менеджменту арештованих активів. Однак, про суттєві зміни можна буде говорити лише тоді, коли АРМА припиніть бездіяльність стосовно десятків тисяч активів і почне їх продавати на торгах Prozorro.Sale та відбирати їм управителів за допомогою системи закупівель Prozorro.

15. Військові рейки

За даними Реєстру арештованих активів, у перший військовий 2022 р. в управління Агентству було передано 32 606 арештованих активів, переважна більшість з яких належить власникам з росії. Після широкомасштабного вторгнення всі, як ніколи досі, почали гуртуватися навколо Прапора України, а принцип справедливості став нормою прямої дії в роботі органів державної влади.

Сказаного очікували і від АРМА, а саме, що тисячі російських активів будуть використовуватися для потреб ЗСУ, волонтерів та переселенців (вантажівки, ескаватори, крани, автобуси, легкові автівки, мотоцикли, житлова нерухомість, санаторії, готелі, офіси, склади, гаражі тощо). Натомість, аудитори встановили, що чиновники не вжили навіть найменших зусиль для цього.

Посадовці Агентства залишили у користуванні російських власників десятки тисяч активів, загальною вартістю понад 100 млрд грн. Окупанти завдяки бездіяльності АРМА продовжили отримувати за рахунок цих активів багатомільярдні доходи, які спрямовуються на фінансування війни проти України.

***

№ 2.536

Основні теми доби 04.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Після наради з головнокомандувачем ЗСУ Сирським Зеленський оголосив про стабілізацію ситуації на Донбасі. Водночас з лінії фронту надходять повідомлення про те, що російський наступ триває, а бойові зіткнення відновилися на ділянках, які нещодавно вважалися "спокійними".

Українським військам вдалося відбити с. Невельське на північ від Донецька, тоді як за інформацією сервісу DeepState Live Map, ЗСУ втратили позиції у Старомайорському на південь від Великої Новосілки, у Новомихайлівці на південь від Донецька та на околицях Часового Яру. Російські війська перегрупувалися й відновили наступальні дії у напрямку на Куп'янськ, Сіверськ та на околицях Авдіївки. Не припиняються запеклі бойові зіткнення на захід від Кремінної – в Ямполівці, а також на околицях с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармі в районі Кринок на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Внаслідок російського обстрілу знову пошкоджено резервну лінію живлення Запорізької АЕС 330 кВ, життєзабезпечення станції підтримується лише однією ЛЕП 750 кВ.

Після російських повітряних атак та обстрілів у 6 областях запроваджено графіки постачання електроенергії.

2️⃣ Українські підрозділи ППО в ніч на 5 квітня збили усі 13 російських ударних БПЛА типу "Shahed". Упродовж доби армія РФ завдала ударів по українських населених пунктах 6 балістичними ракетами "земля-земля" С-300 та "Іскандер-М", які збити не вдалося.

На території Молдови поблизу кордону з Україною знайдено уламки російського дрона-камікадзе.

За інформацією Міністерства оборони РФ, російським підрозділам ППО вдалося збити понад 40 українських безпілотників. За повідомленнями місцевих телеграм-каналів, дрони вибухнули в районі військових летовищ у Морозівську (Ростовська обл.), Єйську (Краснодарський край) та в Енгельсі (Саратовська обл.). Про результати ударів поки інформації немає.

3️⃣ На другий день засідання Ради Україна-НАТО генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що Альянс має надати необхідну допомогу ЗСУ прямо зараз постачанням ракет, снарядів та систем ППО, а також створити довготривалий механізм її воєнної підтримки.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус назвав "гідною" пропозицію Столтенберга щодо створення фонду підтримки України з фінансуванням у розмірі €100 млрд протягом 5 років.

Держсекретар США Блінкен запропонував партнерам натиснути на Конгрес для прискорення ухвалення законопроєкту про допомогу Україні. З його слів, Україна неодмінно стане членом НАТО, а підтримка союзників, нібито, "тверда як скеля". Він наголосив, що НАТО прагне "створити міст" для її майбутнього членства.

Міністр оборони Великобританії Шаппс заявив, що світ вступає у передвоєнний період, тож союзники з НАТО мають збільшити витрати на оборону.

Міністр закордонних справ Литви Ландсбергіс заявив, що говорити про єдність з Україною у відбитті російської агресії без надання їй належної військової допомоги є вкрай цинічним.

Міністр Кулеба після розмови з Пісторіусом заявив, що Німеччина шукатиме комплекси Patriot для постачання в Україну. Президент Зеленський оголосив, що системи ППО вкрай необхідні для прикриття двох північних областей, що межують з Росією – Сумщини та Харківщини.

Уряд Латвії оголосив про передачу Україні дронів вартістю €1 млн і виділив €10 млн на закупівлю снарядів. Чехія виділяє "десятки мільйонів" євро на програму закупівлі боєприпасів України.

Міністр закордонних справ Китаю Ван заявив, що у разі "політичного врегулювання" "кризи в Україні" нібито не може бути переможців та переможених.

4️⃣ Російський президент Путін наполягає на непричетності ісламських екстремістів до теракту у підмосковному "Крокус Сіті Холлі".

5️⃣ Від обслуговування карток російської платіжної системи "Мір", за банками Вірменії та Киргизстану, відмовляються й казахстанські банки.

Фінляндія відмовилася 14 квітня від відкриття кордонів із Росією "до ухвалення відповідного рішення".

6️⃣ Соратник президента Зеленського Шефір виїхав до Німеччини, де заявив про прихильність до "великої російської культури". Журналісти наголошують, що підстав для пропуску Шефіра через кордон не було.

Журналісти проєкту "Слідство.info" виявили ознаки незаконного збагачення у начальника департаменту кібербезпеки СБУ Вітюка. На ім'я його дружини за заниженою ціною куплено та обставлено розкішну квартиру в центрі Києва, яку експерти оцінили у $1,5 млн. Дружина Вітюка є підприємцем, причому розпочала діяльність у момент обіймання ним керівної посади.

За заступника голови СБУ, колишнього радника Офісу президента Шила внесено заставу у розмірі 30 млн грн. Йому висунуто звинувачення у незаконному збагаченні на закупівлях Укрзалізниці. Низка експертів звернула увагу, що до справи не залучено міністра стратегічних галузей промисловості Камишина, який на той момент обіймав посаду голови правління держкомпанії.

Результати кількох опитувань громадської думки свідчать про різке падіння у березні рейтингів Зеленського. Він суттєво втратив популярність після звільнення головнокомандувача ЗСУ Залужного.

Парламентський комітет з податкової, митної політики та фінансів погодив для винесення на голосування законопроєкти про преференції для "відповідального бізнесу", а також про ліквідацію комісії з регулювання азартних ігор та передавання її функцій Міністерству цифрової трансформації. На думку низки експертів, обидва документи є способом перенаправлення фінансових потоків на користь конкретних високопосадовців, зокрема голови комітету Гетманцева, який "кермує" Податковою службою в ручному режимі.

Суддю Тандира, який збив на смерть бійця Нацгвардії на блокпосту на в'їзді до Києва під час комендантської години, досі не засуджено, а справа навіть не передана для розгляду у судовому засіданні. Суд вкотре подовжив його утримання під вартою.

***

№ 2.537

Огляд...

поточна інформація

2024-04-05

Машовець

1. Очевидно, протягом найближчого часу, противник відновить активні наступальні дії на Куп'янському напрямку, хоча на окремих ділянках він вже їх відновив. Зокрема, по напрямку Джерельне - Андріївка, підрозділи 423-го мотострілецького полку (мсп) 4-ї танкової дивізії (тд) противника пробують просунутись у бік м.Борова - поки безуспішно...

Але, очевидно, у смузі військ (сил) угрупування "Запад", які націлені на Куп'янськ, командування противника готується до нарощування зусиль. Зокрема, у смугу наступу його 138-ї окремої мотострілецької бригада (омсбр), зі складу 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) перегруповуються підрозділи 272-го мсп 47-ї танкової дивізії (тд) зі складу 1-ї танкової армії (ТА), його підрозділи вже фіксуються у районі Тавільжанка та Лиман Перший.

Раніше, противник замінив ряд підрозділів 18-ї мотострілецької дивізії (мсд) 11-го армійського корпусу (АК) також підрозділами 47-ї тд, в районі Першотравневе.

У той же район, противник підтягує додаткову артилерію - після доукомплектування та поповнення, 744-й самохідний артилерійський полк 47-ї тд також переміщує більшу частину своїх підрозділів у цей район. Зокрема, як мінімум один гаубичний самоходно-артилерійський дивізіон на 152-мм САУ 2С19 "Мста-С" прибув у цей район, раніше сюди ж був переміщений й реактивний артилерійський дивізіон (реадн) цього полку...

Загалом, командування противника, очевидно, повністю переміщує частини та підрозділи 47-ї тд з Лиманського на Куп'янський напрямок. На даний час, підрозділи дивізії зосереджуються по рубежу Верхня Дуванка - Полтава (це селище у Луганській обл.)

Ймовірно, найближчим часом, на нас очікує чергове серія атак противника в районі с.Синківка, а також вздовж дороги Куп'янськ - Сватове.

2. На Лиманському напрямку, в свою чергу, противник також взяв певну паузу для перегрупування та нарощування зусиль. Й хоча, атакуючі\штурмові дії підрозділів 488-го мотострілецького полку 144-ї мсд противника, східніше с.Терни продовжуються, однак, як на мене, командування противника на цьому напрямку, для продовження своїх спроб взяти Терни та Ямполівку, потребуватиме якихось додаткових сил, а головне - "нових" рішень...

Прагнення витіснити наші війська з плацдарма на р.Чорний Жеребець, в разі продовження впертих лобових атак, явно коштуватиме противнику по

втратам, цілком співставну "ціну" із його більшими за обсягом атаками на інших напрямках.

Але Терни та Ямполівка, це не Авдіївки чи Часів Яр. Чи варто платити цю "ціну", притому, що все це лише частково наблизить противника до проміжної мети (вихід до м.Лиман)... питання ріторичне.

Більше того, ми вже бачимо, що ці вперті атаки ВЖЕ суттєво затягують для противника час, необхідний йому для організації та підготовки більш масштабних наступальних дій у бік Слов'янсько - Краматорської агломерації...

Противник, у цьому відношенні, банально не встигає зайняти необхідні (зручні для нього) району зосередження та розгортання військ, ДО ПОЧАТКУ ЛІТА. По суті, 20-а та 25-а загальновійськові армії противника, зараз, "зривають графік" підготовки цієї операції...

3. Зважаючи на усе вище сказане, як на мене, цілком зрозумілі прагнення противника, на даний момент, "впритул зайнятись" Сіверським виступом ЗСУ, ліквідація якого, у відношенні гіпотетичної Краматорсько-Слов'янської операції, являє собою "необхідну ПОПЕРЕДНЮ умову" її проведення...

На даний момент, він прагне витіснити наші війська з нього, діючи зі сходу та південного сходу. У поєднанні із його спробами вийти на рубіжний бар'єр по каналу Сіверський Донець - Донбас, в районі м.Часів Яр все це, безумовно, складається у цілісну картину... підотовки до операції у бік міст Слов'янська та Краматорська.

На практиці це виглядає наступним чином...

Противник, задіючи головні сили свого 2-го армійського корпусу (АК), посиленого 106-ю повітряно-десантною дивізією (пдд), намагається вийти на рубіж Сіверськ - Званівка, зокрема:

1) - по напрямку Білогорівка (верхн.) - Григорівка підрозділи 7-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) противника активно пробують витіснити наші передові підрозділи з селища Білогорівка, частково мають успіх східніше та південно-східніше села...

2) - 123-а омсбр противника, підтримана підрозділами десантників з 106-ї пдд намагається прорватися на с.Виїмка, вздовж залізниці у бік м.Сіверськ, а також пробитися через с.Спірне. Мають певне просування лише по напрямку на Виїмку.

3) - Ще раніше, підрозділи 6-ї омсбр противника атакували наші передові підрозділи по напрямку Золотарівка - Верхнекам'янське, занявши частину території північніше дороги, яка веде з Золотарівки у Верхнекам'янське...

Тобто, очевидно, що командування УВ "Юг" противника (мається на увазі тієї його частини, яка оперує на Сіверському та Краматорському напрмках), на даному етапі "озабочено" вирішенням двох основних завдань, які за своїми сенсом та логікою повністю вкладаються в те, про що я писав нещодавно - підготовкою до "большого наступления" влітку (ну або восени) нинішнього року у бік Краматорська та Слов'янська...

1) - ліквідацією Сіверського виступу

2) - створенням умов для охоплення Слов'янсько -Краматорської агломерції з південного сходу (вихід до Часів Яру та Костянтинівки).

Саме, виходячи з цієї логіки й варто розглядати наступні дії противника у смузі від р.Сіверський Донець й південніше, до Торецького напрямку...

Ці "изгиби" ЛБЗ, противник явно буде, протягом найближчого часу, виправляти на свою користь. Принаймні, пробувати це робити...

Завтра розглянемо ситуацію в районі Бахмуту (по дирекції на "часік") й спробуємо зрозуміти, який сенс у тих впертих атаках.

***

№ 2.538-1

Кущ Олексій: Чому "представник України в МВФ" Владислав Рашкован проти списання боргів України під час війни?

2024-04-06

Кущ

Україна за новою програмою співробітництва з МВФ має отримати 15,5 млрд дол, з них 14,9 млрд буде повернуто фонду у рахунок погашення старих боргів (це кошти короткої програми 2020 року на 5 років - підтриммка під час пандемії; та EFF 2015 року на 10 років).

1. Наша людина у Вашингтоні?

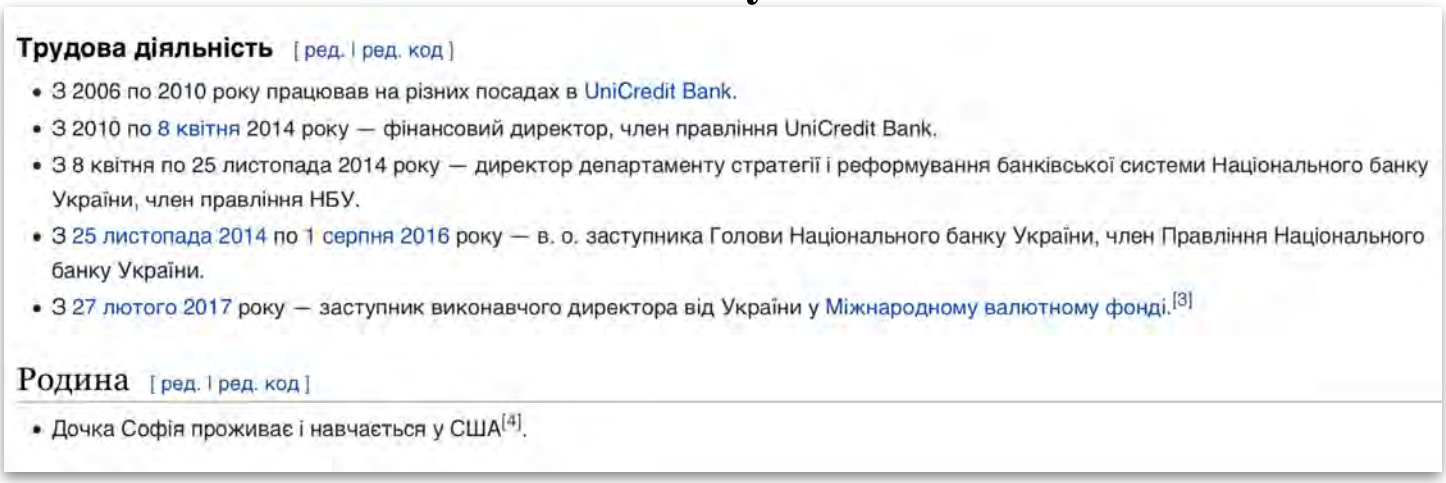

Трудова діяльність [ред. | ред. код]

- З 2006 по 2010 року працював на різних посадах в UniCredit Bank.
- З 2010 по 8 квітня 2014 року — фінансовий директор, член правління UniCredit Bank.
- З 8 квітня по 25 листопада 2014 року — директор департаменту стратегії і реформування банківської системи Національного банку України, член правління НБУ.
- З 25 листопада 2014 по 1 серпня 2016 року — в. о. заступника Голови Національного банку України, член Правління Національного банку України.
- З 27 лютого 2017 року — заступник виконавчого директора від України у Міжнародному валютному фонді.[3]

Родина [ред. | ред. код]

- Дочка Софія проживає і навчається у США[4].

Владислав *Рашкован*, який зараз працює заступником виконавчого директора "від України" в МВФ, написав нещодавно блог, суть якого досить проста - Україна має погашати борги перед МВФ.

Зазвичай він вважає тезу про погашення боргу доведеною апріорі як аксіома, але тут вирішив трошки пожурити журналістів українського видання Форбс, які написали досить невинну статтю про кредити МВФ, надані Україні. Мовляв не розумієте важливість історичного моменту та фактор фінансової стабільності за рахунок кредитів фонду.

Його критицизм формально був викликаний невинним запитанням журналіста у згаданій статті:

> — чому Україна під час війни має віддати МВФ майже стільки ж, скільки отримає у найближчій час.

Але це формальний привід, бо насправді невдоволення Рашкована було пов'язано з іншим:

> — в Україні поступово прозріває суспільство.

Навіть найбільш твердолобі в питанні боргів експерти почали задавати просте питання:

> **— чи справедливо, що Україна, яка понесла такі важкі втрати під час війни має віддавати довоєнні борги, незважаючи на геополітичний форс-мажор.**

Яскравий приклад - Форбс, видання, яке перебуває в епіцентрі нашого офіційного мейнстриму, яке теж почало формулювати незручні для кредиторів тези.

В своїй аргументації Рашкован застосовує найгіршу зброю - напівправду.

Як то кажуть:

> — краще тобі бути або гарячим, або холодним, але не бути теплим.

Брехню легко виявити, правду важко говорити, а напівправда - найбільш зручний для маніпуляцій метод.

Причому, одразу, за пірамідою Грема Рашкован опиняється на найнижчому шаблі.

Нагадаю,

піраміда Грема - це сходинки рівня дискусії.

1) — На найнижчому - головне образити опонента, мовляв "очкарик", "лисий", "вшивий інтелігент", тощо.

2) — На другій сходинці - залучення авторитетів, мовляв "отой експерт сказав, що це правильно".

3) — На третій - пошук помилок у опонента і

4) — на четвертій - спростування тез опонента.

Рашкован одразу всіх прихильників списання боргу для України записує до російських пропагандистів, соціалістів та наймитів олігархів, які зараз сидять у в'язницях.

1) — Це більш ніж дивне твердження, адже соціаліст Чаушеску віддавав боргу Румунії до "останнього румуна", правда це для нього погано закінчилось.

2) — Російським пропагандистам, навпаки, чим більше державний борг України - тим краще.

Тут, застосовуючи тезу Рашкована, можна написати, що це якраз ті, хто виступає за погашення боргів діють в спільному інформаційному полі російських пропагандистів.

Теза з олігархами не досить зрозуміла, мабуть Рашкован мав на увазі Коломойського.

Але те, що Коломойський чи "його журналісти" кажуть, що 2х2 = 4, ще не означає, що це буде 5.

До речі, теза про соціаліста навряд чи сподобається Крісталіні Георгієвій, голові МВФ, яка у 70-ті роки закінчила у Софії "Інститут Карла Маркса" і залишилась там доцентом, вивчаючи політекономію. І яка у своїх виступах постійно наголошує на тому, що треба послаблювати боргове навантаження для розвиткових країн, які постраждали від пандемічної кризи.

Наприклад, у контексті саміту G20 у Делі, ***Георгієва*** написала:

"Країнам, які прямують до реструктуризації заборгованості в рамках Загальних правил, потрібна більша визначеність у відношенні процесів і стандартів, а також більш короткі та передбачені терміни. І нам необхідно покращити процеси для країн, не охоплених Загальними правилами. Для того, щоб підтримати ці покращення, МВФ, Світовий банк і голова Групи 20-ти в Індії працюють із позичальниками, державними та приватними кредиторами над оперативним забезпеченням глобального круглого столу з питань суверенного боргу, за яким ми зможемо обговорити поточні недоліки та отримати успіхи у їх подоланні".

Ще раніше Георгієва казала про "досягнення консенсусу щодо реструктуризації суверенного боргу" для країн, що розвиваються, в контексті заборгованості як перед приватними (лондонський клуб кредиторів), так і перед державними (паризький клуб) кредиторами. Тобто списання/ реструктуризація боргу (Україна може претендувати на перше і друге) - є саме тією темою, яку досить часто артикулює у своїх виступах директор-розпорядник МВФ.

1)

Це перша напівправда Рашкована, коли він каже про прихильників списання боргів.

2)

Друга напівправда

- це унікальні умови для України під час війни з боку МВФ, "заслуги" у цьому особисто *Рашкована*, коли йому довелось "переробити чотири затверджені політики фонду".

МВФ дійсно не кредитує країни, які знаходяться у «стані війни».

Але

— Україна і не оголошувала війну, так само як війну їй не оголошувала РФ.

В Украні діє ***воєнний стан***, але він так само діях у 2018-му році (тільки у декількох областях) і це не завадило співробітництву України з МВФ.

Це питання детально вивчалось, адже тодішній президент Порошенко планував спочатку ввести його на території всієї країни.

Але напівправда навіть не в цьому.

Вона полягає у хибному трактуванні подій в Україні. Ніби це повстанська війна Тимору проти Індонезії чи Ерітреї проти Ефіопії, коли фактор військових дій може завадити програмі кредитування з боку МВФ.

А правда у тому, що це одна з найбільш масштабних війн і ключові світові гравці інвестують кошти у неї: РФ - в агресію, ЄС та США - у підтримку України, але також і у ослаблення Росії (політичне, військове, економічне).

І це не тези російської пропаганди, а слова сенаторів США та представників адміністрації президента Байдена.

І це означає, що **для кредитування України США "переконали б" клерків МВФ переписати будь-які облікові політики та методички.**

Це геополітичні кредити, які надані Україні внаслідок того, що вона опинилась в епіцентрі геополітичного протистояння, від результатів якого залежить майбутня безпекова конфігурація світу.

3)

Третя напівправда у тезі Рашкована, що МВФ списував борги лише трьом країнам:

— Судану, Сомалі та Ліберії.

Читаємо офіційні повідомлення МВФ:

"Виконавча рада МВФ затвердила негайне полегшення тягаря заборгованості 25 країн 13 квітня 2020 р. Вашингтон, округ Колумбія - Директор-розпорядник Міжнародного Валютного Фонду (МВФ) пані Крісталіна Георгієва зробила таку заяву: «Я рада повідомити, що сьогодні наша Виконавча рада затвердила негайне полегшення тягаря заборгованості для 25 країн-членів МВФ в рамках переглянутого механізму МВФ — Трастового фонду для обмеження та подолання наслідків катастроф (ККРТ) — як частина заходів у відповідь Фонду для сприяння у подоланні наслідків пандемії COVID-19.

Це рішення надає гранти нашим найбіднішим і найуразливішим державам-членам для покриття їхніх боргових зобов'язань перед МВФ на початковому етапі протягом наступних шести місяців і допоможе їм спрямувати більше своїх обмежених фінансових ресурсів на надання життєво важливої невідкладної медичної та іншої допомоги. В даний час ККРТ може надати близько 500 млн. доларів США для полегшення обслуговування боргу на основі грантів, включаючи недавнє зобов'язання Сполученого Королівства на суму 185 млн. доларів США, а також 100 млн. доларів США, надані Японією у вигляді ресурсів, негайно доступних для використання. Інші країни, зокрема Китай та Нідерланди, також оголошують про значні внески.

Я закликаю інших донорів надати нам допомогу у поповненні ресурсів Трастового фонду та в подальшому підвищенні нашої здатності надавати додаткове полегшення тягаря заборгованості протягом двох років нашим найбіднішим державам-членам».

Полегшення тягаря заборгованості сьогодні надається наступним країнам:

— Афганістан, Бенін, Буркіна-Фасо, Гаїті, Гамбія, Гвінея, Гвінея-Бісау, Коморські Острови, Ємен, Демократична Республіка Конго, Ліберія, Мадагаскар, Малаві, Малі, Мозамбік, Сан-Томе і Прінсіпі, Соломонові острови, Сьєрра-Леоне, Таджикистан, Того, Центральноафриканська Республіка і Чад".

Як бачимо,

— існують механізми списання боргів за програмами МВФ і вони стосувались не трьох, а 25 країн, які постраждали під час пандемії.

Звичайно, **мова не про класичне списання** (саме у цьому полягає суть напівправди).

А про механізм, коли МВФ оголошує про створення трастового фонду, який формується за рахунок багатих країн.

Потім ці кошти у вигляді грантів надаються бідним країнам боржникам, а ті, у свою чергу, погашають кредити перед МВФ.

Чому Рашкован не пропонує створити такий трастовий фонд для України?

Україна за новою програмою співробітництва з МВФ має отримати 15,5 млрд дол, з них 14,9 млрд буде повернуто фонду у рахунок погашення старих боргів (це кошти короткої програми 2020 року на 5 років - підтримка під час пандемії; та EFF 2015 року на 10 років).

Тобто,

— можна було створити трастовий фонд для України на 15 млрд дол і за рахунок внесків членів МВФ погасити цей борг. Цю програму можна було хоча б ініціювати.

Тоді

— нові кредити МВФ пішли б на стабілізацію ситуації в Україні, а не на рефінансування старих боргів.

Причому,

— Україна залучає нові борги від фонду під 7%, а погашає старі під 2%, тобто заміщує старі дешеві борги перед МВФ новими більш дорогими.

Але повернемось до теми списання боргів.

Україна повністю відповідає критеріям МВФ для подачі заявки на списання боргу. Знову цитуємо методологічні рекомендації МВФ: "Затверджена у вересні 1996 року Ініціатива HIPC є всеосяжним, комплексним і координованим підходом, який був розроблений спільними зусиллями МВФ і Світового банку з метою вирішення проблем у сфері зовнішнього боргу у бідних країнах із високим рівнем заборгованості. Після досягнення країною відповідності зазначеному набору критеріїв Виконавча рада МВФ і Рада директорів Світового банку приймають офіційне рішення про право цієї країни на полегшення тягаря заборгованості, і міжнародна спільнота бере на себе зобов'язання скоротити її борг до рівня, який вважається стійким. Даний етап у рамках Ініціативи HIPC називається моментом прийняття рішення. Після того як країна досягла моменту прийняття рішення, вона може негайно почати отримувати проміжну допомогу у вигляді послаблення тягаря платежів з обслуговування боргу, за якими настає термін.

Наступною стадією є момент завершення, в який очікується надання всього обсягу полегшення тягаря заборгованості. У рамках Паризького клубу процедури колективного переоформлення офіційного двостороннього боргу розроблялися з 1950-х років, коли Аргентина звернулася до своїх кредиторів на двосторонньому рівні. У період з 1956 по 2011 рік було укладено 426 угод з 89 різними країнами, а сума боргу, що пройшов через оформлення на базі угод Паризького клубу, склала 563 млрд доларів. Постійний секретаріат Клубу організований при Казначействі Франції, а його головою є посадова особа Казначейства високого рангу. У 1980-ті роки поступово зростало розуміння того, що деякі бідні країни з високим рівнем заборгованості стикаються з проблемами платоспроможності, а також із проблемами ліквідності. З часом Паризький клуб надавав дедалі більше пільгові умови переоформлення боргу країнам із низькими доходами. Ступінь скорочення обов'язків за комерційними вимогами поступово підвищувалася: - торонтські умови (1988 рік - скорочення боргу на 33,33 відсотка); - Лондонські умови (1991 рік - скорочення боргу на 50 відсотків); - неапольські умови (1995 рік – скорочення боргу на 50–67 відсотків); - ліонські умови (1996 рік - скорочення боргу на 80%; - кельнські умови (1999 рік - скорочення на 90 і більше відсотків, коли це необхідно у рамках Ініціативи HIPC). У жовтні 2003 року кредитори Паризького клубу прийняли «Евіанський підхід» з метою більшої адаптації підходів до потреб дебіторів, що не охоплюються HIPC».

Чи може Україна претендувати на включення до програми списання боргу методологією HIPC?

Тобто

— претендувати на приведення її боргу до безпечного і стабільного рівня?

Державний борг найближчим часом може досягти 100% ВВП.

Для розрахунку нам потрібна чиста вартість (ЧПС).

З огляду на те, що значна частина наших боргів коротко- та середньострокова, показник ЧПС кардинально не відрізнятиметься від номінального значення. Показник експорту у нас буде на рівні 50 млрд. дол., а дохідна частина бюджету (без міжнародної фіндопомоги – на рівні 40 млрд. дол.). Порогове значення ЧПС до експорту становитиме понад 200% (а треба 150%). Порогове значення ЧПС до бюджетних доходів лише на рівні 250%.

Тобто Україна повністю відповідає критерію списання боргу за процедурою HIPC. Її треба просто ініціювати.

Хоча Україна може претендувати і на спрощену процедуру списання боргу, як це було зроблено для Судану, коли прощення боргу цієї країни відбулось також і в пропорційному співвідношенні до розміру квоти України в МВФ у сумі 4,2 млн СПЗ (близько $6 млн).

Тобто Україна витратила на це 6 млн дол своїх коштів.

Спеціальний режим прощення боргу для України аргументується тими величезними людськими, територіальними, економічними втратами, які наша країна понесла під час війни і які цілком підпадають під дію геополітичного форс-мажору.

Більше того, це допомога країні, яка добровільно позбавилась третього у світі арсеналу ядерної зброї і відносно якої не були виконані міжнародні гарантії безпеки, зафіксовані у Будапештському меморандумі. Безпрецедентна геополітична ситуація потребує безпрецедентного фінансового рішення.

4)

Четверта напівправда Рашкована.

— Процентна ставка за кредитами МВФ висока, але і невисока водночас.

МВФ кредитує Україну майже під 7% річних, хоча ще декілька років тому, це було під 2%. Рашкован аргументує це високими базовими ставками у світі і обіцяє, що вони будуть зменшені, адже і базові ставки у подальшому зменшаться.

З одного боку виглядає дійсно ніби і так:

— ставка ФРС по долару 5,25-5,5%, ставка ЄЦБ по євро 4,5, значення ставок європейського міжбанку EURIBOR плюс/мінус 4% в залежності від строку.

Але

— МВФ - це не комерційна структура, у нього інші програмні завдання, тому апеляція до ринкових ставок є облудливою.

Більше того,

— МВФ кредитує в СПЗ - умовно "своїй валюті", спеціальних правах запозичення.

Давайте міняти їх для України у японські єни, там ставка центрального банку зараз 0,1% - то і кошти МВФ будуть для нас під 1-,1,5% номіновані у єнах.

Хіба не зрозуміло, що давати країні у борг під такий високий процент, яка знаходиться у глибокій економічній кризі, яка *втратила 8 млн осіб у вигляді біженців* та залишених людей на окупованих територіях - це просто шлях до її банкрутства?

Крім того,

— перспектива зниження світових ставок виглядає поки що досить туманно, тому фраза "беріть під 7%, потім знизимо", виглядає як пуста обіцянка без чітких гарантій.

5)

П'ята напівправда Рашкована.

МВФ як кредитор "першої лінії" може просто списати кошти з коррахунку НБУ необхідні кошти в рахунок погашення боргу.

Насправді,

1) — ті кошти, які надає МВФ боржникам - не є класичним кредитом.

Саме тому,

2) — країни не підписують із фондом класичні кредитні угоди, а укладають меморандуми.

За своєю природою, ці кошти - це депозит МВФ в НБУ. Центральний банк у своїх активах "резервує" аналогічну суму в національній валюті "на ім'я фонду".

По суті – це взаємне розміщення депозитів між центральним банком країни-учасниці та МВФ, стосовно України – між Нацбанком та МВФ.

Ось як цей механізм описує сам МВФ:

"Кредити МВФ, що надаються за рахунком загальних ресурсів, фінансуються здебільшого за рахунок капіталу, що вноситься за передплатою державами-членами; кожній країні призначається квота, що є її фінансовим зобов'язанням. Держава-член вносить частину своєї квоти у спеціальних правах запозичення (СДР) або валюті іншої держави-члена, прийнятної для МВФ, а частину, що залишилася, — у своїй власній валюті.

Кредит МВФ надається позичальнику або використовується позичальником шляхом купівлі ним валютних активів у МВФ за свою власну валюту. Погашення кредиту здійснюється шляхом викупу позичальником своєї валюти у МВФ за іноземну валюту".

Тобто суть зрозуміла - це обмін депозитами.

Зважаючи на це,

1) — обов'язок України щодо "викупу у МВФ" своєї валюти-гривні може бути пролонгований, як це постійно відбувається із Аргентино, яка лонгує погашення своїх зобов'язань перед МВФ.

Більше того,

2) — МВФ може залишити гривню в еквіваленті українського боргу перед фондом собі, використавши її в проектах післявоєнного відновлення України (ці кошти може використати шляхом викупу будь-який учасник фонду, який захоче прийняти участь у такому відновленні).

6)

І нарешті фінальна напівправда Рашкована.

Він каже, що

— Україна має валютні резерви у 40 млрд дол, тож може платити.

Досить дивне твердження для людини, яка до приходу в НБУ та МВФ працювала у комерційному банку.

Бо

— "гола цифра" резервів без її співвідношення із внутрішніми дефіцитами та дисбалансами - це ні про що.

У вас можуть бути резерви на 10 млрд, а проблем на 5 млрд чи резерви на 40 млрд, а проблем на 100 млрд. І яка ситуація краща? Рашкован чудово знає статистику МВФ, який

1) — прогнозує торгівельний дефіцит України у 2024-му році на рівні 40 млрд дол.

Він знає, що

2) — державний зовнішній та гарантований борг України складає 100 млрд дол.

Що

3) — дефіцит державного бюджету за 2023-й рік сягнув 1,33 трлн грн.

І що

4) — Україна продовжує вести виснажливу війну.

В цих умовах,

5) — 40 млрд дол резервів - це покриття лише 40% зовнішнього боргу та річного бюджетного дефіциту (чи річного від'ємного торгівельного сальдо).

Якщо взяти розширені принципи достатності резервів в Україні з урахуванням потенційних шоків (принцип Реді, Грінспена, модель Жана і Рансьера), то резерви НБУ не можна вважати достатніми та тим більше, надлишковими.

Підсумовуючи, хочу сказати, що

— кожен самостійно може поставити або знак оклику, або знак запитання наприкінці речення "Наша людина у Вашингтоні".

Чи захищає така людина інтереси України чи більше печеться за інтереси організації, яка забезпечує йому достатній рівень життя в США, платить зарплату, дає можливість навчати дитину подалі від українських проблем і ризиків?

На всі ці питання у мене немає відповіді, бо я її не шукав.

Бо мені не цікаво опускатись до особистостей і з'ясовувати позірність чи реальність тих чи інших тверджень.

Я детально аналізую програми фонду для України, вони не гірші, і не кращі ніж для інших країн.

Під час пандемії та розподілення 650 млрд СДР ми отримали суму, яка відповідала нашому рівню участі у програмах МВФ.

Не більше і не менше.

Кредитування України під час війни - це дійсно унікальний кейс, але і загальна ситуація була унікальною, такого не було в Європі з часів Другої світової війни, коли по її завершенню і виник МВФ.

Я припускаю, що якщо МВФ прийме рішення списати борг Україні, то Рашкован буде так само переконувати всіх, що це правильне рішення і він його пролобійував.

А може і ні, і він тоді як принципова людина, не згодна із рішенням керівництва, піде у відставку. Все покаже час.

Але в питаннях списання боргу я раджу читати таких вчених як Кеннет ***Рогофф*** (багаторічний консультант міжнародних фінансових організацій) та Кармен ***Рейнхард*** (найбільш цитована у світі жінка-економіст).

У своїх статтях вони пишуть про

> **— неминучість часткового списання боргу для бідних країн, які опинились у борговій кризі внаслідок форс-мажорних обставин: пандемії. природні лиха, війни.**

До речі, приблизно такої ж думки зараз притримується і директорка-розпорядниця МВФ Крісталіна ***Георгієва***.

Наскільки я розумію, проблема цього списання полягає у тому, що приклад України можуть наслідувати країни Африки, Азії, Океанії та Латинської Америки, які беруть кредити у МВФ.

Саме для цього і треба розробити спеціальний протокол списання боргів, для країн, які втратили під час війни суттєву частку свого людського, економічного та територіального потенціалу.

І розпочати з України.

***

№ 2.538-2

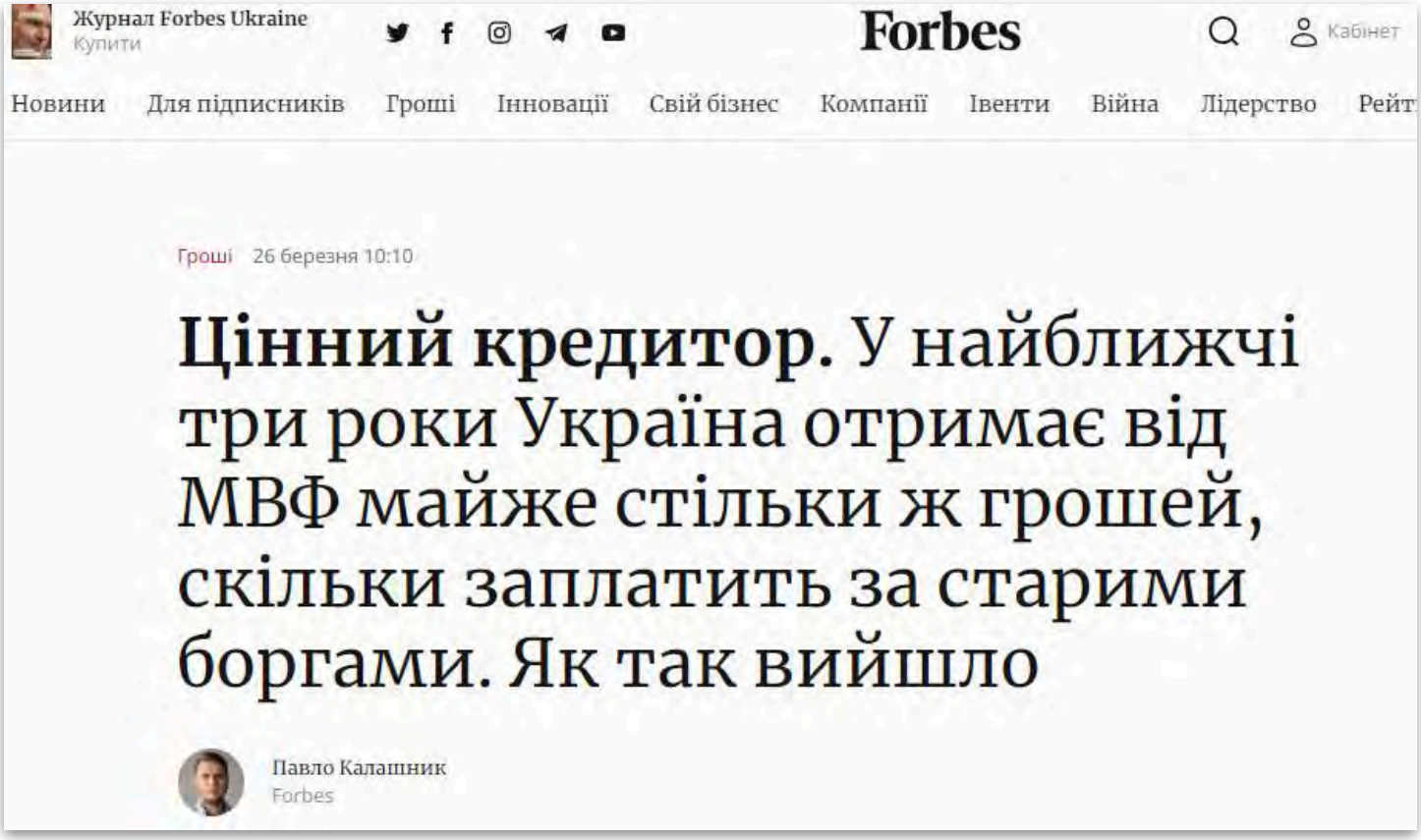

Vladyslav Rashkovan

27 март в 20:12

читаю колонку в Форбс щодо програми МВФ (в першому коментарі). і начебто непогана стаття. навіть надає правильні тези та відповіді. але, на жаль, журналіст задає невірні питання. не можу уявити чому.

в чому справа?

Питання 1:

> **— як так сталося, що уряд повинен платити за старими боргами перед Фондом практично стільки ж, скільки отримує за новими?**

не розумію, в чому цінність такого питання, крім в просуванні політиканства або соціалізму.

МВФ надавав допомогу Україні в минулі роки, і в 2004, і в 2008, і в 2014, і в 2022. при всіх кризах. деякі з них мали зовнішні фактори, деякі - внутрішні. Ці кредити мають свою плату та строк. приходить строк їх оплати, треба платити. в чому саме питання?

Oleksiy Blinov в своєму аналізі показував, що програми 2008 (SBA), 2010 (SBA), 2014 (SBA), 2018 років вже погашені. А програми 2015 року (EFF) та 2020 (SBA) ще погашаються. Чому SBA погашаються раніше? тому що вони мають строк погашення 5 років. а EFF - 10 років. Це базові знання, і журналіст міг про це написати.

Кредитні програми України з МВФ за останні 20 років

	Доступні ресурси, USD млрд.	Отримано коштів, USD млрд.	Кількість отриманих траншів	Вибірка коштів	Повернуто вибраних коштів
2008 SBA	16,4	10,6	3	65%	100%
2010 SBA	15,2	3,4	2	23%	100%
2014 SBA	17,0	4,6	2	27%	100%
2015 EFF	17,0	8,5	4	50%	74% (до 2027)
2018 SBA	3,9	1,4	1	36%	100%
2020 SBA	5,0	2,8	2	56%	28% (до 2026)
2022 RFI*	2,7	2,7	2	100%	0% (2025-2027)
2023 EFF (поточна)	15,5	5,4	4	34%	0% (2027-2034)

**екстренне фінансування* *Станом на 22.03.2024 р.* *Джерела: Міжнародний валютний фонд, Олексій Блінов*

щодо бюджетного планування,

Уряд повинен передбачити в бюджеті погашення по минулих кредитах в незалежності від того, є у країни нова програма чи ні.

І так, я розумію, що іноді може здаватися, що гроші брали минулі уряди, а погашати треба теперішньому. розумію, що може виглядати несправедливим. але Україна - демократична країна, в якій Уряди змінюються з часом - борги бере не уряд в кінці кінців, а країна, суверен.

але при чому тут взагалі старі кредити, якщо зараз у Україні зовсім нова програма, яка викликана зовнішніми чинниками?

Такої програми могло би і не бути зовсім, якщо б ми не вмовили Фонд змінити 4 політики протягом 2022-2023, щоб зробити таку допомогу можливою.

Але програма є, і це зовсім інші гроші. навіщо їх порівнювати з тим, що нам треба заплатити? що дає відповідь на це питання? і що було би, якщо б погашати треба було більше, ніж ми отримуємо (такі ситуації були в минулому, і точно будуть в майбутньому)?

і тут виходить друге питання на поверхню.

Питання 2:

> **1) — чи може Україна розраховувати на реструктуризацію боргу перед МВФ**

відповідь

2) - ні.

на це питання відповідали десятки разів публічно, в статтях, в минулі роки. відповідали на питання, яке підіймали не тільки політики в минулому, але й російська пропаганда або через журналістів деякі олігархи, які зараз знаходяться у СІЗО.

справа в тому, що Фонд має статус preferred creditor і має право прямого списання грошей з рахунків Центробанку, якщо країна не платить по боргах.

і так, в історії МВФ були три кейси реструктуризації боргів:

— Ліберія (2008), Сомалі (2020), Судан (2022). в них грошей не було. чи ми дійсно хотіли би навіть теоретично бути в переліку таких країн?

у України зараз близько 40 млрд дол резервів. чому Україна могла би подумати реструктурувати борги перед МВФ?

в умовах, коли дійсно МВФ є замковим каменем для підтримки України в розмірі 120+ млрд доларів на ці 4 роки. 80 з яких ми вже отримали.

Питання 3

— про вартість ресурсів – має сенс.

І так, дійсно, зараз ціна ресурсів від МВФ досить висока, тому що ключові центробанки світу, на вартість грошей яких орієнтується МВФ, збільшили свої ставки через глобальне зростання інфляції.

Декілька років тому вартість ресурсів була близько 2%.

Журналіст, якщо хотів би, міг порахувати середню вартість ресурсів (гранти від США, кредити від ЄС та Японії), які надаються Україні по низьким ставкам, як частина фінансових запевнень від країн-донорів в рамках програми МВФ.

Але

— журналіст все ж таки не захотів піти в дискусію трошки далі.

Журналіст міг би також подумати, що зараз більшість центробанків зменшують ставки, тому вартість ресурсів МВФ теж буде знижуватися.

Також можна було би спитати, а як можна ще вплинути на вартість ресурсів.

І можна було би подивитися на глобальну дискусію щодо surcharges, яку Україна також підтримує, щоб зменшити один з компонентів ціни ресурсів.

***

Boris Davidenko, такі питання журналістів не допомагають фінансовій грамотності, та, на жаль, іноді шкодять макрофінансовій стабільності. вибач за критику - знову ж таки відповіді Oleksandr Paraschiy, Mykhaylo Demkiv, Ярослав Железняк були вірні та зробили колонку цікавою, але питання все ж таки могли бути більш змістовними та корисними.

***

№ 2.538-3

Рашкован Владислав Леонідович: досьє на соратника скандальної Валерії Гонтарєвої

22 липня, 14:04

Владислав Леонідович Рашкован – один з претендентів на посаду прем'єр-міністра України.

Зміст

- **1 Біографія**
- **2 Освіта**
- **3 Сім'я**

- **4 Кар’єра**
- **5 Програма уряду**
- **6 Компромат**
- **7 Цитати і заяви**
- **8 Посилання**

Біографія

Народився 23 травня 1978 року в Одесі.

Освіта

У 2000 році – закінчення Одеського державного економічного університету. У тому ж році продовжив навчання в аспірантурі, де **займався питаннями підвищення ефективності банківських злиттів.**

У 2001-2003 роках проходив стажування в аспірантурі Генуезької університету, пізніше – в Інституті світової економіки Угорської академії наук.

Сім’я

Дружина – Троцька Вікторія Володимирівна. Сім’я виховує двох дітей – дочку Софію і сина Олександра.

Кар’єра

1) З 2001 по 2005 рік викладав у Одеському економічному університеті банківський аналіз і банківську стратегію.

2) У 2006 році Владислав Рашкован був залучений до виконання проекту по злиттю банків УніКредит і ХФБ, займав посаду керівника локального проектного офісу по злиттю. Після об’єднання цих двох банків керував в «УніКредіт» управлінням стратегічних проектів і розвитку бізнесу, а також **займався проектом по перетворенням в Укрсоцбанку.**

3) У 2010 році зайняв посаду фінансового директора УніКредит Банку в Україні, також увійшов до правління цієї фінансової установи.

4) У 2011 році очолив банківський комітет Американської торгової палати в Україні, вочел до ради директорів Київської школи економіки (KSE).

5) У 2013 році знову був керівником проекту по злиттю Банку УніКредит з Укрсоцбанком і очолив центр забезпечення та організації діяльності новоствореного в результаті злиття банку.

6) У 2014 році увійшов до правління Національного банку України, очолив департамент стратегії і реформування банківської системи. **Займався розробкою та впровадженням стратегії реформи банківської системи до 2020 року, а також реформуванням діяльності Нацбанку як регулятора фінансової системи.**

7) У листопаді 2014 року виконував обов'язки заступника голови НБУ, пізніше зайняв посаду заступника глави Нацбанку, пропрацював на цій посаді до 2016 року, пішов, плануючи зайнятися інвестиційним бізнесом. Але обставини повернулись іншим чином. В кінці 2016 року Нацбанк достроково змінив представника України при МВФ в зв'язку з досягненням пенсійного віку Олександра Петрика. Цю посаду було запропоновано зайняти Владиславу Рашковану, з лютого 2017 року він зайняв пост заступника виконавчого директора Міжнародного валютного фонду від України строком на 4 роки.

Програма уряду

На думку Владислава Рашкована, Україна зараз має черговий шанс для економічного ривка, і як раз в наш час є кілька причин для того, щоб цей шанс був максимально використаний. Як вважає представник України в МВФ, зараз в країні немає економічної кризи, зростає ВВП, а також реальні доходи населення, зменшується зовнішній борг країни. **Зараз гроші Україні готові давати не тільки звичні кредитори – ЄБРР і МВФ, а й інвестори.**

Новий президент має велику підтримку народу, у нього після парламентських виборів з'явиться більше важелів впливу, в тому числі пропрезидентська коаліція в Раді, його опозиціонери не зможуть реально перешкодити. Це унікальна для нинішнього президента сприятлива ситуація, який до цих пір ні в одного президента не було. Володимир Зеленський має максимум можливостей поставити своїх людей на ключові посади в уряді.

При формуванні уряду президент повинен поставити нема на лояльних людей, а на професіоналів.

Однією з пріоритетних завдань нового уряду, а точніше, навіть головним завданням, як вважає Владислав Рашкован, стане демографічна проблема – **в країні не вистачає робочих рук і в цілому трудових ресурсів.** А тому необхідно повернути в Україну трудових мігрантів шляхом створення нових робочих місць і підвищення заробітної плати. В іншому випадку, до 2035 року працювати в країні буде нікому.

Другим завданням нового уряду стане роздержавлення всього, що можна. **Держава повинна максимально залишити бізнес у спокої.** Тільки в приватному секторі є резерви для підвищення продуктивності праці.

Третє завдання – створення внутрішнього попиту на свої ж товари. Орієнтація на імпорт в довгостроковій перспективі – тупиковий шлях.

Важливим напрямком діяльності нового уряду стане **усунення монополій всередині країни** в будь-якій сфері діяльності, боротьба з перевагою олігархічних кланів в економіці.

Наступним буде завдання – залучення транснаціональних корпорацій для створення виробництва всередині країни. Це залучення України в світовий виробничий цикл, що зацікавить іноземних політичних партнерів піклуватися про безпеку України.

Компромат

Владислав Рашкован брав участь в так званій "банківській чистці" в 2015 році, яку зробила голова Нацбанку Валерія Гонтарєва. **"У 2014-2015 рр. Неплатоспроможними були визнані більш 90 українських банків. Так невже вакантну посаду можуть довірити людині, який працював під керівництвом екс-голови, що зламав всю нашу банківську систему? Крім цього, Владислав Рашкован буквально знищив кадровий склад Нацбанку. А потім вирішив заробити на юридичному обслуговуванні «ПриватБанку»**

Виконавчих справ в Приватбанку було на 330 млн. гривень. **"Згідно з даними відкритого джерела, ці виконання особисто забрав в столицю міністр юстиції Павло Петренко. Це було зроблено для того, щоб разом з юристом Владислава Рашкована можна було спільно контролювати ці виконання. У річній звітності «Привату» вказується інформація про наявність позовів до фінустанови на суму в 9 млрд. грн."**

Цитати і заяви

При формуванні уряду президент повинен поставити не на лояльних людей, а на професіоналів.

Посилання

Сторінка Владислава Рашкована в Фейсбуці.

***

№ 2.539

Економічні підсумки 2023 року. Усе краще, ніж ми очікували!

2023-12-27

Данило Гетманцев

Народний депутат, голова Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики, доктор юридичних наук, професор

Економічна активність пожвавилась, утім прірва з 2021 роком залишається разючою

1. Впадати у крайнощі, шукаючи повсюдну зраду, не варто

Вже за кілька днів 2023 рік стане історією. Він вписаний кров'ю українців у хронологію новітніх **визвольних змагань** нашої держави. Разом з вами я також хочу згадати цей рік, дати оцінку подіями, що визначали його хід.

Ми другий рік живемо в умовах **повномасштабної війни**. Стійко тримаємо фронт протяжністю понад 1,2 тис. км. (для розуміння – приблизно така відстань між Києвом та Берліном), а усього маємо прикривати майже 3,8 тис. км суходолу з Росією. За рік завдали серйозних збитків ворогові, суттєво послаблюючи його військовий потенціал і спроможності на 2024 рік (зокрема, у році, що минає, ЗСУ знищено майже 250 тис. загарбників, понад 2,8 тис. танків, 4,8 тис. бойових броньованих машин, понад 6,2 тис. артилерійських систем, близько 400 засобів ППО, більше сотні літаків та гелікоптерів, понад 4,6 тис. БПЛА, більше 1 тис. одиниць спеціальної техніки, 960 крилатих ракет тощо).

Однак і нам війна дається нелегко. Зростає суспільна напруга. Посилюється втома. Збільшується потреба у мобілізації, ротації захисників, що воюють другий рік. Величезні кошти, які могли піти на розвиток, маємо спрямовувати на безпеку і оборону. Щоденні удари знищують житло, виробничий сектор та інфраструктуру по усій території країни. Ми стали найбільш замінованою державою в історії людства, і кожен день площі небезпечних територій зростають. Але головне: втрачаємо найцінніших – мужніх захисників і захисниць, які віддали життя за свободу і незалежність України. Вічна пам'ять Героям!

*Водночас, ми **зміцнюймо нашу обороноздатність**. Значно посилили ППО наших міст і об'єктів цивільної інфраструктури. 2023 рік увійде в історію як рік початку повномасштабного переведення ЗСУ на сучасну військову техніку держав НАТО. При цьому строкатість озброєння та військової техніки, що передається Україні, робить ЗСУ найунікальнішою армією світу за лінійкою зброї, що використовується (у цьому є як недоліки, так і переваги, але усі аспекти освітити у підсумковому матеріалі неможливо). Важлива подія року з точки зору зміцнення обороноздатності – проведення у вересні у Києві Першого міжнародного форуму оборонних індустрій, у якому взяли участь 252 компанії сектору ОПК з більш ніж 30 держав світу. Ключова домовленість – створення Альянсу оборонних індустрій, відкритого для приєднання, для спільного виробництва «арсеналу вільного світу».*

*Гортаючи календар з основними **невійськовими віхами** за цей рік, я хотів би почати з останньої найбільш знакової і символічної події.*

***Євроінтеграція.** Маємо підтверджене політичне рішення Європейської ради про відкриття перемовин про вступ України і Молдови до ЄС. Подача і акцептування заявки про вступ, отримання статусу кандидата і виконання всіх передпереговорних вимог, відкриття перемовин – на ці обов'язкові євроінтеграційні етапи пішло менше двох років. Це дуже висока швидкість, з*

якою рухались не так багато країн – нових членів, а у більшості з них цей шлях зайняв 3-5 років (наприклад у Польщі – 4,3 роки, Румунії – 4,5 роки). І все це не у «звичайному житті», а надскладних умовах повномасштабної війни.

Я хочу наголосити, що це не подарунок з боку ЄС, який із «заплющеними очима» пішов на поступки через війну. Це неможливо і несумісне з внутрішніми процедурами ухвалення рішень в ЄС. Стійка політична підтримка, принаймні 26 із 27 країн-членів ЄС і керівних органів ЄС, обумовлюється діями і виконанням взятих зобов'язань. Зроблена величезна робота президентом, українськими дипломатами, урядом, Верховною Радою, громадянським суспільством. Не слід принижувати цю віху: це заслужений здобуток всіх українців та українок, і це головне досягнення, що свідчить про продовження реформ попри війну. Це навіть не про зовнішні зобов'язання і рамки, це про зобов'язання перед нами самими – будувати державу на основі європейських цінностей та інститутів.

Попри повномасштабну війну, ми продовжуємо тримати **макрофінансову стабільність**. Це база для повноцінного відновлення не тільки після війни, але вже зараз, коли вона ще триває.

Ми заходили у цей рік з інфляцією у 26%, а виходимо з нього з показником зростання споживчих цін на рівні 5%. Обмінний курс гривні увесь рік залишався стабільним, що можливо не так гарно для бюджету, але важливо для цінової стабільності та збереження привабливості активів у національній валюті. Відв'язка від фіксованого курсу і перехід до керованої гнучкості пройшли успішно. Міжнародні резерви у 2023 році сягнули історичного максимуму ($38,8 млрд на 1 грудня) і є зараз достатніми для підтримки стабільності гривні. Банківська система у 2023 році додатково зміцнилась завдяки рекордним прибуткам (123 млрд грн за 10 місяців), обумовлених специфікою монетарної політики і надлишковою ліквідністю під час війни. Частка непрацюючих кредитів (NPL) у банках стабілізувалась і навіть трохи знизилась, норматив адекватності регулятивного капіталу банків сягнув історично рекордного значення (на 1 грудня майже 25% при мінімумі 10%).

Напружено, але при цьому ритмічно і прогнозовано, пройшли **бюджетний рік**. Мінфін із підтримкою партнерів забезпечив безперервне і неемісійне бюджетне фінансування всіх основних статей. Із підключенням НБУ суттєво пожвавлено ринок внутрішніх запозичень.

2. Коротко зупинюсь на основних віхах бюджету-2023, підсумки виконання якого ми підведемо згодом

Військовий бюджет. Видатки на оборону сягають трохи більше 50% видатків державного бюджету, а разом з безпекою – більше 60%. Протягом року планові видатки на ці цілі зросли майже удвічі до 1,95 трлн. грн. (для

порівняння: це більше ніж всі видатки навіть не державного, а зведеного бюджету у 2021 році), або **до 30% прогнозованого ВВП.**

Нагадаю: все, що ми збираємо у вигляді внутрішніх доходів, йде на посилення оборони і безпеки. **Дякую за це всім сумлінним платникам податків!**

Підтримка війська – це і є та основна причина, чому ми були змушені майже повністю повернутись до практик довоєнного оподаткування і адміністрування (включно зі скасуванням 2% єдиного податку, поверненням повних податків на паливо, податкових перевірок тощо), а також вишукувати додаткові джерела доходів (на кшталт оподаткування надприбутків банків). Крім цього, детінізація – це безсумнівний пріоритет євроінтеграції, яка без реалізації принципу верховенства права (рівні прозорі правила для бізнесу) в фінансових відносинах є неможливою. Це також наша головна мотивація боротися з тінню, закриваючи схеми із несплатою податків.

Найкращий кейс – **гральний бізнес**, який за 11 місяців сплатив до бюджету 9,6 млрд грн (у 13 разів більше, ніж за весь 2022 рік та у 48 разів більше, ніж за 2021 рік). Є безперечні успіхи у протидії нелегальному ринку алкоголю. Так, за 11 місяців 2023 року план надходжень перевиконаний на 83% або на 4,6 млрд грн. Є перемоги і з протидією тіні на ринку палива, де податкове навантаження з ПДВ **на літр пального з 0,27 грн на літр на початку року збільшене до 1,16 грн на літр у жовтні!**

Є перші, але вже відчутні позитиви у протидії нелегальному ринку чорного зерна. Експорт зернових без доказів походження зерна не відбувається вже третій місяць, а валютна виручка у листопаді зросла на $500 млн. Але найпотужнішим ударом по тіні є безперечно повномасштабне введення реєстраторів розрахункових операцій (РРО) із відновленням штрафів за невстановлення РРО з 1 жовтня 2023 року. Внаслідок цього щоденна кількість чеків збільшена на 20%, а вже в листопаді план з ПДВ перевиконаний на 1,2 млрд. І це тільки початок.

У цьому контексті окремо хочу відзначити внесок у виконання бюджету **Податковою службою**. План доходів за 11 місяців перевиконано на 2,3% (+15,6 млрд грн). Ми повернулись до ритмічного відшкодування ПДВ. Активно займались діджиталізацією податкових сервісів, у 2023 році уперше запустивши мобільний застосунок «моя податкова», новий контакт-центр та попереднє заповнення декларацій за громадян. Робота над е-аудитом та е-акцизом триває. Без перебільшення за цей рік у напрямку діджиталізації зроблено більше, ніж за попередні 10 років. Також ефективною є антикорупційна робота. Протягом 2023 року звільнено 30 високопосадовців ДПС. Для визначення корупціонерів активно впроваджується поліграф, а принцип відповідальності керівника за дії підлеглих продовжує невідворотно діяти.

Митниця могла спрацювати краще (за 11 місяців недобір від плану майже 5% або 18,3 млрд. грн.), утім об'єктивно це – насамперед наслідок транспортної блокади. Є непоганий заділ на майбутнє. Під кінець 2023 року запрацювала спільна аналітична група митниці і податкової, яка вже показує хороші результати, перекриваючи кисень контрабандистам і податковим мінімізаторам.

Соціальна сфера залишалась другим пріоритетом у бюджеті після безпеки і оборони. Було повністю проіндексовано пенсії для 10,5 млн. пенсіонерів (майже на 20%). На 1 жовтня 2023 року середній розмір пенсійної виплати сягнув 5350 грн (+15,7% порівняно з 1 січня). На середину грудня держава спрямувала на пенсії та різноманітні соціальні виплати 473 млрд грн, або 18% від усіх видатків державного бюджету. Водночас, через обмеженість бюджетних ресурсів і стелі дефіциту індексація мінімальної зарплати і прожиткового мінімуму була заморожена.

Більшу частину видатків на виплату зарплат вчителям, медикам, трансферту Пенсійному фонду взяли на себе партнери. Було забезпечено стабільне функціонування сфери охорони здоров'я, а також освіти, де у більшості закладів вдалось відновити навчання у форматі офлайн. На жаль, маємо констатувати, що онлайн-формат, який був широко застосований під час карантину 2020-2022 років, та з початку повномасштабної війни у багатьох регіонах держави, мав наслідком падіння якості знань.

Підтримка громад. На середину грудня місцеві бюджети отримали 178 млрд. грн. трансфертів з державного бюджету (базова дотація, освітня субвенція, допомога громадянам, які постраждали від агресії тощо). Регіони регулярно отримували необхідну допомогу на ремонт і реконструкцію шкіл, медичних закладів, об'єктів критичної інфраструктури, які зазнавали руйнувань чи пошкоджень від ворожих атак.

Гуманітарне розмінування. Через обмежену кількість фахівців і техніки у 2023 році основний акцент робився на обстеженні найбільш цінних сільськогосподарських земель – і ми вийшли на непоганий результат. Станом на середину грудня обстежено 269 тис. га з 470 тис. га запланованих у першу чергу, повернуто в експлуатацію – 205 тис. га. Попри зиму і сніговий покрив, вдається щодня обстежувати від 3 до 5 тис. га, і це внесок не тільки у безпеку, але й резерв для аграріїв для весняної посівної кампанії.

Важливою запорукою макрофінансової стабільності стало успішне виконання **програми МВФ**, під яку підв'язаний увесь пакет середньострокової фінансової підтримки України у сумі $122 млрд, та ритмічне виділення фінансування у вигляді грантів і пільгових позик з цього пакету партнерами у 2023 році (очікувано близько $41 млрд). **Україна безмежно вдячна за лідерство ЄС, США, Канаді, Японії, Великобританії та всім країнам, що надають військову, бюджетну, гуманітарну підтримку!**

Економічна активність пожвавилась, утім прірва з 2021 роком залишається разючою. За підсумками 2023 року очікується, що реальний ВВП зросте на 5-6%. За підсумками дев'яти місяців більшість базових галузей, включно із промисловістю (+2,4%), будівництвом (+20,9%), роздрібною торгівлею (+11,6%), пасажирськими перевезеннями (+23,2%), відновили зростання (рік до року). Маємо помітно кращий врожай, ніж очікувалось на початку року. Вже встановлено рекорд з врожайності зернових (54,7 ц/га – на 1,1 ц/га більше, ніж у попередньому рекордному 2021 році). Якщо на початку весни через зменшення посівних площ майже на 1 млн га врожай зернових прогнозувався на рівні 63,5 млн т (-13% відносно 2022 року), то після низки переглядів у сторону збільшення розраховуємо отримати загалом 81,3 млн т.

Утім ілюзій немає. Повномасштабна війна продовжує справляти негативний вплив у всіх сегментах створення доданої вартості. Економічне зростання спирається, насамперед, на низьку базу («яму») минулого року. За підсумками дев'яти місяців 2023 року економічна активність, вимірювана реальним ВВП, відновилась до рівня трохи більшого за 75% від аналогічного періоду 2021 року, у тому числі будівництво – 42% (найбільше просідання у житловому будівництві), промисловість – 67% (найбільші втрати у виробництві нафтопродуктів і коксу, металургії), роздрібна торгівля – 89%.

Напруженою залишається ситуація **на ринку праці**. Попри пожвавлення зайнятості й історично низький рівень зареєстрованого безробіття (97,3 тис. осіб у жовтні 2023 року), реальний його рівень (за методикою МОП), за оцінками НБУ, у 2023 році має становити 19%. Це майже удвічі більше, ніж до війни. Через структурні зміни в економіці, внутрішню і зовнішню міграцію українців, темпи розв'язання цієї проблеми залишаються низькими. Реальні зарплати відновлюються, але за підсумками 2023-го не перекриють втрат у трудових доходах через війну. Урядовий прогноз передбачає зростання середньої зарплати у 2023 році до 18,5 тис. грн, у реальному вимірі – на 10%. Прогноз НБУ набагато скромніший – 4% реального зростання (після падіння на 11% минулого року).

Економічні результати року, що минає, можна оцінювати по-різному, але головне, як із усім іншим, не впадати в крайнощі, шукаючи повсюдну зраду. Або ж перебувати на іншому полюсі альтернативної реальності – у світі «економічних фентезі» і пошуку простих рішень (від ультра-ліберальних до ультра-дирижистських щодо ролі держави). Бо розповідати про зменшення рівня перерозподілу ВВП через бюджет до 20-25% (стільки же зараз йде на сектор безпеки і оборони) або переведення сервісної (сектор послуг займав 60% у структурі валової доданої вартості до війни, без ЖКГ) і деіндустріалізованої за 30 років економіки на жорсткі воєнні рейки як це було у Другу світову, можуть лише популісти і, м'яко кажучи, «фантазери».

Повномасштабна війна з Росією продовжується. Вона триває на нашій території. У нас нема повністю безпечного тилу, куди б не долетіла ракета або шахед. Збитки для економіки лише за перші 12 місяців війни (лютий 2022 – лютий 2023), за оцінками Світового банку, сягнули $411 млрд. Більше 6 млн громадян виїхало з країни. Близько 4 млн громадян, за останніми оцінками, вважаються внутрішньо переміщеними особами, більшість з них втратила роботу. Це втрати у фізичному і людському капіталі – виробничій базі ВВП.

Поповнення цих втрат і повномасштабне економічне відновлення можливі лише із припиненням активних бойових дій на нашій території та настанням стійкого миру. Це, звісно, не применшує, а навпаки посилює важливість зусиль під час війни, що працюватимуть на майбутнє економічне відновлення і наближатимуть його.

У цьому розумінні **підсумую: на мою думку, основні здобутки 2023 року:**

1. **Із допомогою партнерів ми посилили захист критичної інфраструктури.** Негативні економічні прогнози через обстріли ТЕК, вихід РФ із зернової угоди та ін. не справдились. Ми закінчимо рік краще, ніж очікувалось і нами, і міжнародними партнерами.
2. **Ми тримаємо макрофінансову стабільність**, що є базою для відновлення.
3. **Ми зберігаємо дуже високий темп євроінтеграції**, що є головним двигуном усіх важливих реформ в країні.

У наступному матеріалі на «Главкомі» автор поділиться очікуваннями від української економіки на наступний рік.

***

Економіка України. Чого очікувати у 2024 році

Данило Гетманцев 29 грудня, 2023

Україні з союзниками доведеться докласти зусиль для нарощування військового виробництва

Треба набратись загальнонаціонального терпіння. Триває битва за екзистенційний вибір

Наступний рік буде складним у воєнному плані. Ми будемо обмежені в діях через вичерпання запасів озброєння та військової техніки у наших партнерів, надто повільними темпами відновлення їхньої оборонної промисловості і невеликими можливостями з нарощування власного військового виробництва. Тому треба набратись «загальнонаціонального терпіння», максимально утриматись від суспільного тиску на вище військово-політичне керівництво держави у частині вимог «швидких масштабних перемог і наступів» (як це було наприкінці 2022 року) і дати йому можливість вибудувати та застосовувати таку стратегію і тактику, які принесуть найбільший успіх у майбутньому. Наша мета – не тільки визволення наших територій та максимальне послаблення потенціалу ворога (який залишається сильним), але й збереження життя захисників і захисниць України, цивільного населення, зменшення масштабів руйнувань, уникнення перетворення наших територій на «мертві землі».

Маємо пам’ятати, що, попри шалені втрати 2022-2023 роки в особовому складі та техніці, у війську та на зберіганні ворога ще перебувають 57% від

початкової кількості танків, 63% бойових броньованих машин, 77% літаків, 66% гелікоптерів (без нового виробництва). І хоч частина з цього матиме обмежені можливості для застосування – це все ще дуже багато, щоб вести тривалу позиційну війну. **Нам з союзниками доведеться докласти чимало зусиль для швидкої реанімації та нарощування військового виробництва.** Враховуючи підписані у 2022-2023 роках контракти, розраховуємо на появу ширшої лінійки техніки спільного виробництва вже у 2024 році.

Це буде складний рік у геополітичному плані. Збільшення ваги євроскептиків, вибори у США, відлуння чого ми вже відчули під кінець поточного року. У цьому плані надважливе завдання для нашої дипломатії – не дати «зійти з радарів» тривалій війні Росії проти України, посилювати фокус на необхідності розширення «військового» та невійськових (фінансового, гуманітарного, енергетичного) «Рамштайнів», активізувати роботу з державами «Глобального Півдня» та тими, що досі не дав тверезу оцінку і не визначився – на чиєму він боці. Маємо підтримати таку динаміку контактів, яку демонструють, приміром, консультації щодо Формули миру.

Якщо під час першого раунду у Копенгагені йшлося про представників 13 держав ЄС, то зустріч у Києві 1 грудня зібрала вже представників 86 держав та міжнародних організацій. Необхідні додаткові зусилля для розширення коаліції «військового Рамштайну», адже потенціал задіяних у ньому нині країн поступово вичерпується. Маємо додати напору у впровадженні нових та розширенні санкцій проти Росії, адже швидкість закінчення війни залежить не тільки від нашої спроможності нищити ворога на полі бою, але й від його можливості продовжувати вести цю війну. Закликаю наших партнерів відмовитись від своїх побоювань, що поставки нових видів зброї (насамперед, для «контролю над небом») та запровадження розширених санкцій можуть «спровокувати Росію на ескалацію». Не применшуючи військовий потенціал і підступність ворога, все ж нагадаю, що країна, яка декларувала повну гегемонію на Чорним морем, нині змушена ховати залишки свого флоту від українських морських дронів та ракет...

Головний ризик для макрофінансової стабільності – повнота і ритмічність зовнішнього фінансування. *Ситуація є складною і відрізнятиметься від цього року. Утім, з 1 січня 2024 року бюджетне фінансування не зупиниться. Є запас до двох місяців, протягом яких розраховуємо на законодавче оформлення політичних рішень про виділення більшої частин з необхідного $37,3 млрд зовнішнього фінансування. При цьому актуальність питання залишатиметься увесь рік і додатково загостриться під його кінець (у разі продовження війни на 2025 рік). У цьому контексті вкрай важливо просунутись на шляху до практичного розв'язання питання конфіскації заморожених російських активів, що не тільки дасть нам додатковий ресурс, але й послабить фінансове навантаження на наших міжнародних партнерів.*

Попри всі ризики очікуємо, що макрофінансову стабільність буде збережено. Бюджетна емісія розглядається як опція останньої надії. Головний внутрішній резерв, окрім вже прийнятих рішень, – детінізація, боротьба з корупцією.

У грудні 2023 року ми прийняли пакет законів, якими суттєво посилили нашу «антикорупційну рамку», підтримали бюджетним ресурсом її стабільне функціонування. Очікуємо, що у 2024 році «рамка» віддячить бюджету та державі додатковими надходженнями у результаті боротьби з корупцією. Адже на одній тільки митниці «губиться» щороку близько 100 млрд. грн.

Залишаються значні обсяги ринків контрафактної підакцизної продукції. Частка одного тільки нелегального ринку тютюнових виробів оцінюється у 2023 році як 21,8%, а втрати бюджету від цього – 23,5 млрд грн. Є ще значний ринок спирту та алкогольної продукції. Щодо них мають бути застосовані як суто правоохоронні механізми, так і жорсткий контроль за обігом відповідної продукції, а щодо останнього – ще й завершення приватизації державних активів у спиртовій промисловості. Розраховуємо наступного року на повний перезапуск Бюро економічної безпеки (структурний маяк у програмі МВФ), підтримку нашого законопроекту щодо прозорого конкурсу із відбором керівництва Митниці.

Важливими кроками для збереження макрофінансової стабільності будуть також: продовження реструктуризації зовнішнього боргу, підтримка стійкості банківської системи (повне повернення до ринкового банківського нагляду і його посилення, початок врегулювання NPL (*частка непрацюючих кредитів*), початок впровадження планів докапіталізації за результатами діагностики банків) **та інші кроки, визначені програмою з МВФ. Окремо хочу звернути увагу на Національну стратегію доходів, яку буде представлено найближчим часом, і яка визначатиме напрями реформування податкової системи у середньостроковій перспективі.**

У бюджеті безумовним пріоритетом залишається безпека і оборона, на які, як і цього року, буде спрямовано не менше половини видатків. Невійськові капітальні видатки через зарахування дорожнього фонду у загальний фонд бюджету, перенаправлення військового ПДФО з місцевих до державного бюджету вже обмежені. **Оборонне замовлення буде збільшене, що разом із посиленням співпраці з іноземними виробниками озброєння та військової техніки дасть стимули для розвитку ВПК і суміжних галузей.** Розуміючи величезну роль у сучасній війні БПЛА, у державному бюджеті на їх виготовлення і закупівлю передбачено 43 млрд грн – це 16,8% від загального обсягу витрат на озброєння, військову техніку і боєприпаси (255 млрд грн). Для порівняння – видатки тільки на БПЛА перевищать у 2024 році майже на 20% усі військові закупівлі, що здійснювались у рік до початку повномасштабного вторгнення. Окрім дронів, у пріоритеті ракетне озброєння

і боєприпаси (на ці дві позиції буде спрямовано 175 млрд грн), масштабування виробництва заходів радіоелектронної боротьби, бронетехніки.

Соціальна сфера залишається другим головним пріоритетом. Ми відновили індексацію прожиткового мінімуму. У 2024 році у два етапи зросте мінімальна заробітна плата до 8 тис. грн. Очікуємо за підсумками 2024 року на реальне збільшення середньої заробітної плати на 8,5%. Навесні плануємо вчергове осучаснити пенсії. **Ілюзій, що все гаразд і цього цілком достатньо, тут не повинно бути, ми робимо те, що зараз нам по силах.**

Зберігаємо стимули для розвитку малого та середнього бізнесу, розширюватимемо його кредитування через програму «5-7-9%», у тому числі із залученням міжнародних партнерів. Плануємо і далі вдосконалювати умови цієї програми, щоб зорієнтувати її на підтримку насамперед переробних підприємств з високою часткою доданої вартості.

Розраховуємо пожвавити житлове будівництво, яке просіло за 9 місяців 2023 року на 4,3%, за рахунок активізації державних програм єОселя та єВідновлення. Продовжуватимемо активно підтримувати аграріїв, які на сьогодні забезпечують Україні 2/3 експортних надходжень. Для залучення інвесторів, підтримки експортерів плануємо суттєво розширити програми страхування військових ризиків. **Якщо вдасться задіяти всі внутрішні і зовнішні стимули, можна розраховувати, що сповільнення зростання у 2024 році буде менш помітним.**

Додатковий потенціал росту – покращення бізнес-клімату

У 2023 році урядова робоча група працювала над найбільш масштабною за часи Незалежності дерегуляційною реформою. З існуючих 1025 інструментів державного регулювання – 235 (або 23%) пропонується скасувати, 537 – спростити та переважно цифровізувати. Проте, станом на середину грудня скасована лише сотня інструментів. Розраховуємо, що у 2024 році ця робота буде завершена якомога раніше. У планах на прийдешній рік – така сама масштабна реформа системи державного нагляду і контролю, з переведенням її на єдині стандарти європейського зразка.

Потужний драйвер відновлення – проєкти відбудови

Необхідна інституційна рамка є. Потрібно оновити представлений у Лугано План відновлення України, якому у липні 2024 року виповниться два роки, та перейти до його практичної реалізації через конкретні проєкти, пам’ятаючи про фундаментальний принцип «відбудовувати краще ніж було». «Розумні рішення» у всіх сферах, діджиталізація, «зелені технології», ресурсо- та енергоефективність, безпека – мають бути в основі кожного кейсу відновлення. Розраховуємо на ухвалення такої програми, хоча й більш компактної, у рамках Ukraine Facility з ЄС. Пріоритети відновлення також зрозумілі – об’єкти, що створюють значну кількість робочих місць, житло,

освітні та медичні заклади, транспортна та безпекова інфраструктура. Для активізації повернення українців з-за кордону – це програма-мінімум, адже люди повинні мати де жити, де працювати і заробляти на життя, де вчити дітей і лікуватись.

Маємо приділити суттєву увагу посиленню кіберзахисту

Ворог не має особливого успіху на фронті, не може повторити блекаути в енергетиці, тому він пробуватиме знайти такі цілі, де ми ще залишаємось вразливими (як атака на національного мобільного оператора «Київстар»), а потенційний масштаб збитків може бути значним.

Гуманітарне розмінування. Одне з провідних завдань на 2024 рік. Адже засміченість територій вибухонебезпечними предметами стримує і процеси відновлення господарської діяльності, і реалізацію проєктів відбудови. Маємо активізувати роботу відразу на п'яти напрямках: 1) нарощування кількості фахівців з розмінування; 2) збільшення кількості залученої техніки (у тому числі масштабування запущеного виробництва в Україні); 3) нарощування залучення міжнародної допомоги, зокрема з боку держав, що мають відповідний досвід, підтримують Україну, але з власних політичних міркувань не готові брати участь у військовій допомозі; 4) запуск прозорого ринку гуманітарного розмінування, де держава частково компенсуватиме вартість робіт для їх замовників; 5) зростання через ці вищезазначені фактори темпів очищення території України від вибухонебезпечних предметів.

Завершу очікування на 2024 рік, по суті, з того, з чого почав оцінки року, що минає, – з євроінтеграції. Дуже прошу, не вірте різноманітним «інформаційним циганам», що у кращому випадку ловлять хайп, а у гіршому – свідомо чи не свідомо розповсюджують російську пропаганду, намагаючись применшити значення відкриття перемовин як таких, що це «не має продуктового значення» (як вони кажуть), а саме членство як дуже і дуже далеку, майже нездійснену перспективу. Це не так. Вони це казали і два роки тому перед кожним новим етапом вступу. Україна зараз задає темп євроінтеграції, наше приєднання є викликом, що без перебільшення ініціюватиме структурні зміни і реформування самого ЄС. Це очевидно, і це визнають на рівні поличного керівництва у самому ЄС. На це є політична воля. Звісно, ми не знаємо, який буде політичний ландшафт у ЄС у середньостроковій перспективі, протягом якої триватимуть переговори, але ми зробимо максимум, який залежить від нас.

Робота над переговорною рамкою, що охоплює різноманітні аспекти майбутніх перемовин про членство України в ЄС, вже почалась. Паралельно з розробкою рамки відбуватиметься повний скринінг нашої законодавчої бази на предмет відповідності до законодавства (acquis) ЄС, що згруповано у шість кластерів і 33 глави. Це власне і є структурою майбутніх переговорів. У березні-квітні 2024 року очікуємо на затвердження

переговорної рамки, фактичний старт переговорів про вступ до ЄС і відкриття перших глав. Але не повинні чекати, поки ЄС надасть нам «домашні завдання», адже у рамках селф-скринінгу ми вже маємо розуміння, де і що слід імплементувати.

Рамки реформ на 2024-й відомі – це переговори про вступ до ЄС за главами, які будуть відкриті, програма у межах Ukraine Facility та програма EFF з МВФ. Найбільш важливими залишатимуться впровадження інституційних змін на посилення верховенства права, розбудову ефективної судової системи, зміцнення демократичних прав і свобод (з урахуванням військового стану), демонополізацію економіки, послаблення впливу на неї потужних фінансово-промислових груп і кланів, у тому числі через врегулювання питання лобізму, і боротьба з корупцією. Маємо все більше відповідати правилам ЄС – клубу багатих країн, до якого нас запрошують. Тому збільшення рамок, як і посилення зв'язку реформ із зовнішнім фінансуванням («реформи в обмін на гроші») – це нормально, і відповідає нашим довгостроковим інтересам. Всі нові члени ЄС, які до цього були кандидатами на вступ, через це проходили.

Готуючись зустріти прийдешній новий рік, я згадую початок війни, те відчуття національної єдності та патріотизму, якого зараз інколи бракує у суспільстві. Як сказав президент, це дійсно наша найбільш потужна зброя, яка зруйнувала бліц-криг і якої так боїться Путін. Чергування ейфорії і втоми під час війни – це нормально. Важливо не дати цим емоційним гойдалкам повністю захопити суспільний порядок денний.

Варто остаточно позбутись зайвих ілюзій, у пастці яких ми опинились рік тому:

1) «ворог ось-ось посиплеться, війна миттєво закінчиться, купуємо квитки від «Укрзалізниці» і рушаймо на каву до Ялти»;

2) «економіка відродиться як Фенікс, партнери заллють нас мільярдами грантів та дешевих кредитів»;

3) «мільйони біженців нарешті повернуться додому» тощо.

Але й і не впадати в тотальну зневіру, «фільтруючи» активно поширювану нашим ворогом зраду на кшалт:

1) «Україна програє війну»;

2) «внутрішньополітичні протистояння та конфлікти загострюються, і воно має ось-ось виплеснутись назовні»;

3) «Захід смертельно втомився від України і треба негайно йти на переговори з росією з неодмінною здачею територій» (секта адептів «корейського сценарію»).

Бо ці **самовпевненість і зневіра – це два боки однієї медалі, які заважають реальній оцінці подій.** Є багато факторів, які свідчать, що війна може тривати роками. Ми знаємо, що військовий потенціал Росії є більшим, а сам країна-окупант нікуди не зникне. Але хіба це новина для нас?

Попри виклики, які існують і про які я говорю завжди чесно і без прикрас, ми вже другий рік стримуємо колишню «другу армію світу», працюємо над відновленням економіки та забезпеченням стабільної роботи усіх сфер суспільного життя.

Маємо чітке розуміння – що, де, коли і як робити у 2024 році.

Битва за екзистенційний вибір – бути вільними, гідними і в родині об'єднаної Європи – продовжується. І в цій битві кожен має, насамперед, внутрішньо для себе визначитись, на якому місці він є більш корисним.

Тож тримаємось, віримо у себе та ЗСУ і продовжуємо послідовно рухатись до Перемоги.

Слава Україні!

Про підсумки економічні підсумки 2023 року від Данила Гетманцева читайте тут: Усе краще, ніж ми очікували!

***

№ 2.540

Основні теми доби 05.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ **Ситуація на лінії фронту гіршає**, попри заспокійливі заяви ***президента***

Зеленського та головнокомандувача ЗСУ ***Сирського***. Про це свідчать гарячкові дії задля "пропихування" через Верховну Раду законів про мобілізацію.

Зокрема,

> — Зеленський миттєво підписав закон про зниження призовного віку до 25 років.

За інформацією з лінії фронту, кількість та інтенсивність бойових зіткнень зростає з кожним днем. Минулої доби українські підрозділи були змушені відступити в районі траси Донецьк – Дніпро в Уманському. У с. Старомайорське на південь від Великої Новосілки, ЗСУ вдалося відбити втрачені у четвер позиції. Тривають спроби російських військ увірватися до Часового Яру, захопити Новомихайлівку й ліквідувати плацдарми на лівому березі Дніпра на Херсонщині – на цих ділянках за добу сталися десятки бойових зіткнень.

Зеленський відвідав Чернігівщину, де пообіцяв, що уряд виділить 1,2 млрд грн на підтримку підприємництва та мінне очищення.

> Ці кошти бюджетом 2024 р не передбачено, ба більше, Зеленський перебрав на себе функції Кабміну.

2️⃣ Українські підрозділи ППО під час російської повітряної атаки збили вночі 28 із 32 ударних БПЛА типу "Shahed", а також усі 3 крилаті ракети Х-101/555 та "Калібр". 3 ракети С-300, якими було обстріляно Харків, збити не вдалося. Після запуску ракет із російських стратегічних бомбардувальників Польща знову підняла винищувачі у повітря.

Унаслідок 2 ракетних атак Запоріжжя загинуло 3 людей, 13 – поранено.

Після російських повітряних атак відключення електропостачання застосовано у 6 областях. Президент Зеленський скликав засідання РНБО, для обговорення безпекової ситуації в енергетиці.

Порт Чорноморськ у районі Одеси відновив контейнерні перевезення. Росія намагається зірвати роботу "морського коридору", для чого по Одесі та області щодня завдає ударів з повітря.

3️⃣ За інформацією НБУ, міжнародні резерви України в березні зросли на 18% і склали $43,8 млрд.

4️⃣ Видання The New York Times повідомило, що адміністрація президента США Байдена та канцлер Німеччини Шольц виступають однозначно проти запрошення України до НАТО на саміті у Вашингтоні влітку через можливе втягування Альянсу у війну. За інформацією низки ЗМІ, між Шольцем та президентом Макроном виник конфлікт, причому французький лідер

пригрозив, що "сміливі країни" можу самі ухвалити рішення про надання військової допомоги Україні без огляду на позицію Німеччини. Уряд Норвегії не відкидає відправлення своїх військ до України. Держсекретар Блінкен однозначно відмовився від такого варіанта.

НАТО вислала зі своєї штаб-квартири весь російський персонал за шпигунську діяльність.

5️⃣ Польські фермери (рольники) частково розблокували пункт пропуску на кордоні з Україною Гребенне – Рава-Руська. Чиновники Нацбанку оцінюють втрати українських експортерів від блокади у $400 млн, й це лише у лютому 2024 р.

6️⃣ Держсекретар США Блінкен висловив стурбованість нарощуванням співпраці між Китаєм та Росією та попередив китайські фірми про можливі санкції. Останніми місяцями через санкційну політику Заходу також скоротилася й торгівля Росії з одним з основних партнерів – Туреччиною. Однак вона і далі є одним з основних покупців російського зерна, вкраденого з окупованих територій тощо, а також нафти та нафтопродуктів.

Уряд РФ підвищує податки на видобуток золота після санкційних обмежень, запроваджених Заходом проти цієї галузі.

Японія розширила список санкцій й включила до нього понад 160 товарів, що мають стратегічне значення для РФ, зокрема, моторні оливи та продукцію електроніки.

В останні тижні березня російські порти збільшили на 40% відвантаження дизпалива на експорт. Основні покупці пального – Туреччина, Бразилія та Сенегал. В Азові Ростовської обл. вибухнув нафтопровід, яким сировина перекачувалася до пункту завантаження танкерів.

7️⃣ **Суд подовжив до 19 квітня утримання під вартою співробітника Головного управління розвідки *Червінського*, якому висунуто звинувачення в недбалості, що спричинила смерть військовослужбовців під час російської атаки аеродрому Канатово.**

За інформацією ініціативи "ЧЕСНО", підозри у скоєнні кримінальних злочинів пред'явлено понад 50 депутатам Верховної Ради.

Колишнього депутата ***Онищенка*** засуджено заочно на 15 років позбавлення волі з конфіскацією майна за крадіжку газу "Укргазвидобування". Онищенко переховується від правосуддя на території ЄС й стверджує, що його переслідують за політичними мотивами.

Президент Зеленський запровадив санкції проти 7 фізичних та 86 юридичних осіб, проти кількох громадян України тощо.

***

№ 2.541

Антикорры таки приделали Тёму Шило за какие-то электропробойки на Зализниці

Владимир Бондаренко
2 сентябрь 2022 г.

Юрій Ніколов информирует, что экономическую контрразведку СБУ возглавил молодой кадр Артём Шило. Раньше на этой линии сидел Семочко – ресурсная штука, стало быть

Ранее Артём Шило руководил информбезпекой – работал по АйТишникам (кодописцы, хакеры, игорка и т.п., жЫрные гуси в общем). Злые языки даже клеветали мол создавал гикам проблемы, а потом решал их. В общем, доил бидолашных по классике. Но то конечно ложь. Долго ли коротко, но Шила попросили из исбушки на выход, видимо, по навету конкурентов-завистников и пошел он на Банковую советником, якобы к Татарову. А теперь вот вернулся на Службу

Но так как Шило советовал Татарову вне штатного расписания пришлось ему открыть юрфирму «Приккер», которую он зарегистрировал в офисе адвоката по имени Тарасюк Сергій Миколайович (скрин в комментариях)

по странному стечению обстоятельств этот же Тарасюк представляет интересы Рустама Гильфанова (гражданин рф, АйТи-холдинг Лакилабс) и фирмы Gordon Solution Ltd в их судах против СБУ, Радбеза и Президента, которые якобы несправедливо внесли их в санкционные списки (дела №№ 640/18309/21 и 9901/961/18)

То есть можно предположить, что Шило вносит их в список, Тарасюк защищает, при этом Шило случайно регистрирует свою юрконтору в офисе Тарасюка

кстати и с Гильфанова и с фирмы Gordon Solution Ltd сняли санкции

в общем создание бизнесу проблемы с последующим её решением

2024-04-06

Бондаренко

Шило до недавнего времени сидел на экономической линии в исбухе), но после нелепицы с Бигусами ему указали на выход

Тёма лишь исполнитель мероприятий по обезжириванию предпринимателей, за которыми маячит его покровитель Татаров. Все эти маски-шоу на т.н. «колл-центрах» айтишников, спортлотошников и просто аферистов

я не раз писал про сабжа.

Он не просто вымогала по организации банальных "обезьянок" для коммерцов, когда им создают проблему, с последующим её решением за банальный хабарь.

Он действительно

> **— «молодой самородок», который шарит не только в контрабасе-скрутках-ямах и прочем бизнесе пещерного века, но и в современных крипто-жижитализациях и прочих киберафёрах**

думаю мы его ещё увидим, любому властителю нужна машинка для печатания денег

а вот Татарову видимо скоро гайки, уж больно надоел он нашим партнерам со своими мсрскими ужимками

напомню,

> **— Татаров – шнурок портнова, который был замом Лёвочкина по судейкам при яныке. татаров тогда был их говорящей головой в мвд. К слову, доход и недвигу тестю Татарова обеспечил Владя Каськив - обложка Лёвочкина в афере с олимпийской Боржавой**

ссылки в первом комментарии

***

1

https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/pfbid02H84W2Y8EH7gWL6ShyHNdjsCvRVyG3h5CrJsK9XKmz9pHGYszDc5oWS4WhFzsBgBgl

2022-09-02

Юрій Ніколов информирует, что экономическую контрразведку СБУ возглавил молодой кадр Артём Шило. Раньше на этой линии сидел Семочко – ресурсная штука, стало быть

Ранее Артём Шило руководил информбезпекой

> – работал по АйТишникам (кодописцы, хакеры, игорка и т.п., жЫрные гуси в общем). Злые языки даже клеветали мол создавал гикам проблемы, а потом решал их. В общем, доил бидолашных по классике.

> Но то конечно ложь. Долго ли коротко, но Шила попросили из исбушки на выход, видимо, по навету конкурентов-завистников и пошел он на Банковую советником, якобы к Татарову. А теперь вот вернулся на Службу

Но так как Шило советовал Татарову вне штатного расписания пришлось ему открыть юрфирму «Приккер», которую он зарегистрировал в офисе адвоката по имени Тарасюк Сергій Миколайович (скрин в комментариях)

по странному стечению обстоятельств этот же Тарасюк представляет интересы Рустама Гильфанова (гражданин рф, АйТи-холдинг Лакилабс) и фирмы Gordon Solution Ltd в их судах против СБУ, Радбеза и Президента, которые якобы несправедливо внесли их в санкционные списки (дела №№ 640/18309/21 и 9901/961/18)

То есть можно предположить, что Шило вносит их в список, Тарасюк защищает, при этом Шило случайно регистрирует свою юрконтору в офисе Тарасюка

кстати и с Гильфанова и с фирмы Gordon Solution Ltd сняли санкции

в общем создание бизнесу проблемы с последующим её решением

https://www.facebook.com/yuurii.nikolov/posts/pfbid0REsGChKukfjGDJf6cee69FzeAAo5JTR3HEeJ3i6GfdY5xuHjSsNipTs4DG9q4RpLl

2024-04-02

Бодрий ранок, хунта! НАБУ і САП затримали одного з найважливіших чекістів у вертикалі Татарова, за моїми даними йдеться про Артема Шила. Того самого Шила, який курував Укрзалізницю, на якій детективи і знайшли цю історію корупції прямо під час вторгнення. Це той самий Шило, якого за рішенням Зеленського нещодавно відсторонили від високої посади і після цього почали тиск на ігорку, яку теж курував Шило.

Я щиро сподіваюсь, що він нарешті заговорить і здасть вертикаль татарівського іга по доїнню бізнесу під час війни. Це було б справді тектонічно. Я не шучу. Це справді дуже крутий поворот історії.

https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/pfbid034KyeQBoUaQ5zECBNuAbfTnPHH9AmjK1Vv9atW3WPVQpvqwyLAj5oJBhzJYfs5vt1l

2022-09-07

нюанс по 1XBet

процесс лицензирования для украинского 1XBet-франчайзи фирмы «Твоя беттінгова компанія» сопровождал адвокат Тарасюк Сергій Миколайович https://informnapalm.org/ua/1xbet-rosiiskyi-bukmeker/

на днях я писал, что именно в офисе этого Тарасюка находится юрфирма «Приккер», которой владеет Артём Шило, которого на днях назначили главой

экономической контрразведки СБУ, а до этого он был советником ОП (Татарова), а до этого возглавлял информбезпеку в СБУ (работал по IT-компаниям)

в связи с этим уже не кажется таким уж странным, что официальный владелец ТОВ "Твоя беттінгова компанія" - Цибін Сергій Петрович (1963 г.р. из Днепра), кроме прочего учредил фирму "МЕ-ЕСТЕЙТ" которой руководил Лазебніков Юрій Леонідович https://opendatabot.ua/c/42395844

Лазебніков и его партнер Крот Олег Олександрович владеют игорно-айтишным холдингом ТЕСНІІА (Течія), который пожертвовал около $60 млн на оборону Украины и гуманитарку. В 2020 холдинг ТЕСНІІА подписал меморандум с Минцифры (Федоров) о развитии IT, киберспорта и STEM-образования, а также – строительства дата-центров

4

https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/pfbid08C5WrWKLTPQNWeeC6peqFw125RQK2fRAH5HWYwHfLYB1WUhENtD3FSihgxt6mbZrl

2023-07-23

Артём Шило - красавчик

вчера ночью Указом санкционировали брокера Exante, который является основным держателем облигаций по которым Альфабанк должен несчастным инвесторам $400 млн (см.ссылку в первом комментарии). После национализации по факту это стало долгом государства. Но санкции РНБОУ не дадут спекулянтам тащить из бюджета деньги рабочих и крестьян

Некоторые подумали на глухого, но я почему то грешу на Тёму. Сначала париматч приделал в пользу иксов, теперь этих нахлобучил. Умеет татаров кадры подбирать...

5

https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/pfbid02xTF1V6fjuMfYcRJcK46eT3dCNoT5orVJBp612AirpinGTvc4TYqugeVU9Dr63apil

2024-01-17

Татаров и литерные мероприятия по бигусам

1) вброс сюжета был на тюбик-канале «Народна правда» (собственник торговой марки – мелкий пеарщик-медиакиллер БАБІНЧУК ДМИТРО ІГОРОВИЧ)

этот БАБІНЧУК учредил ТОВ "ПРОФІТ-КОНТРОЛЬ" вместе с ДАРІЙЧУК НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА и КОЗАЧОК ЛЮБОВ ЛЕОНІДІВНА

эти ДАРІЙЧУК и КОЗАЧОК также учредили ТОВ "СПРЕД-ПРОДАКШН" вместе с БЕСЕДІНА НАТАЛІЯ ВАДИМІВНА

эта БЕСЕДІНА руководила ТОВ "ГАСКЕТ", которое учредил оффшор РОКБАРІ ІНТЕРТРЕЙД ЛТД

этот оффшор также учредил ТОВ «Фінансова компанія «Еверест», через которую выводились квартиры на фирму «Сілтек», которая связана с официальным застройщиком «Інтеринвестсервис» Вадима Новинского (афера с застройкой земли государственного «Укртелекома»)

Татаров - многолетний представитель Новинского в судах

2) подсветку сюжета по бигусам сделал нардеп Николай Тищенко (ака жопошник)

кум Ермака – Тищенко пал так низко что стал шоховичем погон во время масок-шоу на т.н. «колл-центрах» айтишников, спортлотошников и просто аферистов. Злые языки клевещут что за наездами на коммерсов торчат уши Артема Шило (сидит на экономической линии в исбухе)

Тёма лишь исполнитель мероприятий по обезжириванию предпринимателей, за которыми маячит его покровитель Татаров

Кстати эти маски-шоу подсвечивает всё тот же БАБІНЧУК (см.пункт 1)

к слову, бигусы периодически бодрят Татарова (и его резко разбогатевшего тестя-маршруточника), они же делали расследования по Новинскому

вот сабжы и осерчали, дали команду оперным работникам, те вербанули на наркокомпре этого водилу-дилера димасика шанчука, он и визуализировал и писал разговоры. стал так сказать штыком погон в банде Денис Бигус и Максим Опанасенко).

а никто и не обещал, что будет легко заниматься антикоррупцией

напомню, Татаров – шнурок портнова, который был замом Лёвочкина по судейкам при яныке. татаров тогда был их говорящей головой в мвд. К слову, доход и недвигу тестю Татарова обеспечил Владя Каськив - обложка Лёвочкина в афере с олимпийской Боржавой (см.ссылку в первом комментарии)

https://www.facebook.com/vladimir.bondarenko.754918/posts/pfbid03TxjT3a863gXL32DvXbEnXG7KCcSgyV7LnMa81PioBAVbumB5FvyL7hTBkThVzsgl

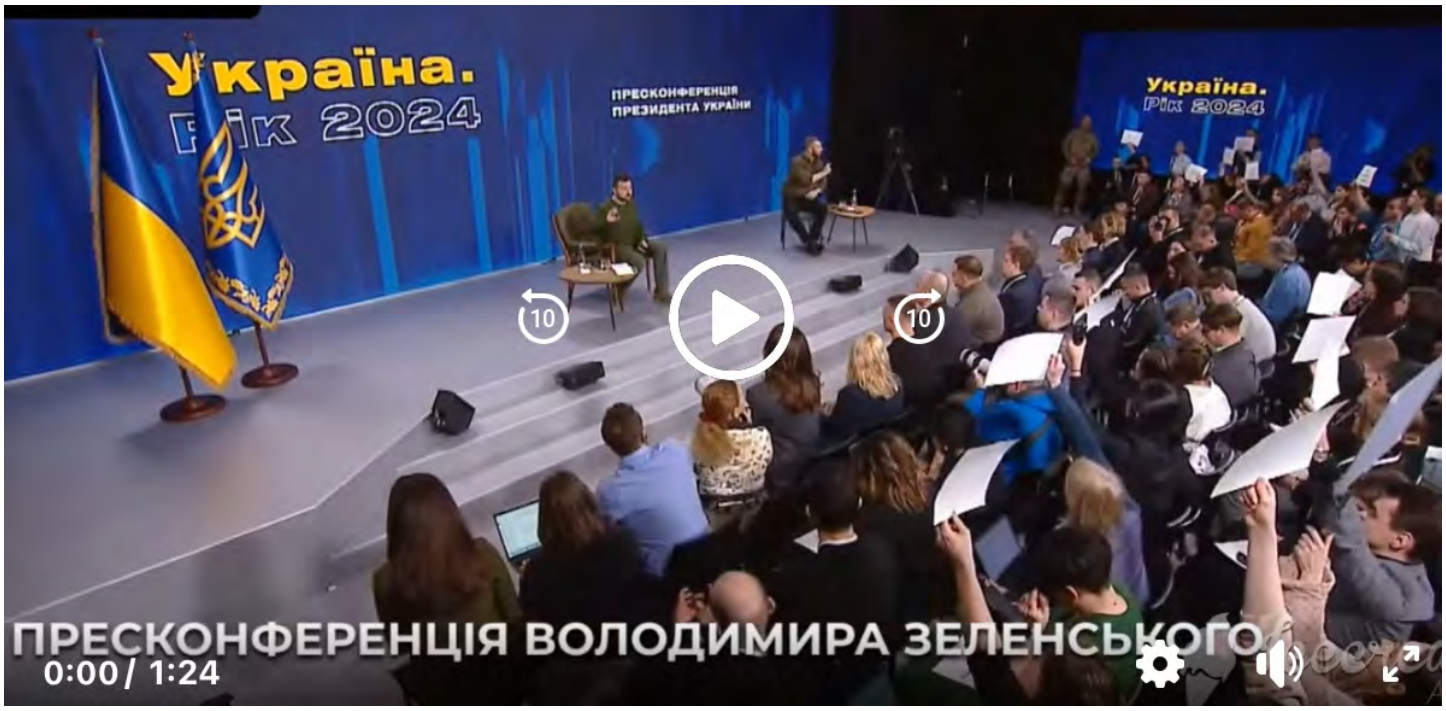

2024-02-26

Зеленському "все одно, хто замовник" прослуховування та стеження за командою Бігус.інфо

> — 30 співробітників СБУ у військовий час підглядають за журналістами, які розслідують зловживання Єрмака, Татарова та інших високопосадовців
>
> — без наказу?! без замовника?!

чому Верховна Рада не опитує Малюка та Артема Шило?!

де захист свободи слова?!

***

№ 2.542

Огляд...

2024-04-07

Машовець

Як я вже писав, командування противника продовжує докладати значних зусиль для досягнення, так званих "проміжних" цілей, у рамках підготовки оперативної наступальної операції на Краматорському напрямку.

Зокрема, воно намагається створити умови для обходу та охоплення Краматорська з південно-східного напрямку, тобто - вийти у район Костянтинівки...

Однак, очевидно, що досягнення цієї мети, як мінімум, пов'язано із необхідністю вирішення інших двох найближчих завдань - взяти Часів Яр, та відсунути наші війська південніше м.Бахмут (тобто відтіснити з рубежу Кліщіївка - Андріївка)...

Очевидно, командування угрупування військ (УВ) противника "Юг" саме на цих питаннях, на даний момент, концентрує свої основні зусилля. Я маю на увазі тієї частини цього угрупування, яке оперує північніше Торецького напрямку...

На даний момент тут діють частини та підрозділи 2-го та 3-го армійських корпусів (АК), а також декілька зведених частин й підрозділів російського, так званого "Добровольческого корпуса" (ДК)... посилених угрупуванням повітряно-десантних військ (пдв) та окремими підрозділами 8-ї загальновійськової армії (ЗВА), частина військ якої зараз оперує на Кураховському напрямку (1-й АК, 20-а мсд та частина 150-ї мсд)...

Щоб було зрозуміло, наскільки важливого значення надає командування противника виконанню цих завдань наведу деякі цифри для порівняння...

Лише на Краматорському напрямку (без врахування Сіверського, де також діють війська УВ "Юг") на даний момент противником зосереджено:

1) - до 15-и формувань розміром "бригада" (окремих мотострілецьких, десантно-штурмових, зведених бригадних тактичних груп військових баз)

2) - до 14-и полків (мотострілецьких, парашютно-десантних, танкових й навіть окремого полку морської піхоти)

3) - й приблизно до 12-13 формувань розміром "батальйон" - в основному типу добровольчих формувань БАРС зі складу ДК

В резерві першої черги на Краматорському напрямку у противника перебуває ще 2 мотострілецьких полку (мсп)...

Співставна концентрація військ противника, на даний момент, спостерігається лише на Покровському напрямку (УВ "Центр"), де діє до 10-и бригад, не менше 23-х різноманітних полків й майже 14 окремих батальйонів...

Ситуація на Краматорському напрямку продовжує залишатися досить складною. Противник, не зважаючи на втрати, продовжує інтенсивні атакуючі та штурмові дії по наступним напрямкам та ділянкам...

Чергова спроба активізації противника у бік м.Часів Яр розпочалась ще 4-го квітня й триває до нинішнього моменту.

1) - В районі Богданівка пара батальйонів 7-ї добровольчої розвідувально-штурмової бригади (дршбр) зі складу ДК, підтримані окремими підрозділами 331-го парашутно-десантного полку(пдп) 98-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) намагаються повністю оволодіти цим населеним пунктом та пробитися у напрямку на с.Калинівка

2) - Південніше, між Богданівкою та Іванівським дієї найбільш "агресивна" та активна частина угрупування противника - 11-окрема десантно-штурмова бригада (одшбр). Її підрозділи, при підтримці 217-го та 299-го пдп 98-ї пдд, а також 102-го мотострілецького полку (мсп) зі складу 150-ї мотострілецької дивізії (мсд) 8-ї ЗВА штурмують позиції наших передових підрозділів у с.Іванівське та по обох (південному та північному) його флангах. Саме вони просунулись вздовж дороги 00506 у бік східної околиці м.Часів Яр між Богданівкою та Іванівським...

3) - В свою чергу, в районі Кліщіївки та Андріївки оперують головні сили всього 3-го армійського корпусу (АК) - полки його 6-ї мотострілецької дивізії (мсд), 72-а окрема мотострілецька бригада (омсбр), а також окремі підрозділи 88-ї омсбр зі складу 2-го АК... Вони намагаються шляхом обходу Кліщіївки з півночі, з одночасним тиском з фронту (східніше села та східніше Андріївки) відтіснити наші передові підрозділи ЗА канал Сіверський Донець - Донбас...

Найбільш "значних" успіхів противник, протягом кількох крайніх діб, спромігся досягнути лише в районі с.Іванівське. Однак, не в самому селі, де українські війська продовжують утримувати позиції, а північніше та південніше нього.

Противник активно намагається пробитися у східну частину м.Часів Яр, яка розташована східніше каналу Сіверський Донець - Донбас, діючи, як через лісовий масив між "часіком" та Іванівським, так й вздовж дороги 00506...

Поки, темпи просування противника не дозволяють казати про те, що його командування таки досягне сформульованих мною вище "проміжних" цілей ДО кінця весни - початку літа. Й таким чином, зможе приступити до безпосередньої підготовки та організації "большого летнего наступления" у бік Слов'янська та Краматорська з півдня та південно-сходу...

Однак, судячи з всього, воно докладає для цього значних зусиль.

По-суті, противник зосередив на Краматорському та Сіверському напрямках більшу частину всього УВ "Юг" - два армійських корпуси (2-й та 3-й), угрупування пдв (2 повітряно-десантні дивізії - 98-а та 106-а) а також головні сили ДК.

Але, район оборони ЗСУ у м.Часів Яр (звісно, із прилеглими районами) у відношенні зручності для наступаючих, є явно "не подарунок" - достатньо укріплений, розташований на панівних висотах. Інше питання - чи вистачить у СОУ сил й засобів його утримувати...?

Й потім, навіть "взяття" м.Часів Яр (яке явно буде коштувати противнику "отнюдь недешево"), це - лише півсправи. Для того, аби організувати ефективні наступальні дії на Дружківку та Краматорськ з південного сходу, противнику потрібно буде, так чи інакше, прорватися у Костянтинівку (яка значно більша ніж Часів Яр) й захопити її... що виглядає у порівнянні із нинішнім повзучим наступом на Часів Яр, взагалі, "сверхзадачей" для російських військ. Принаймні, на даний момент...

Згадавши, що над цими всіма "побажаннями" противника у бік Часів Яру та Костянтинівки продовжують нависати з півночі та півдня Сіверський виступ та укріплений район оборони ЗСУ в районі м.Торецьк, стає зрозуміло, що УВ "Юг", для виконання всіх цих забаганок, буде потрібно значно БІЛЬШЕ військ...

Як на мене,

> **— з тим набором сил й засобів, якими противник, на даний момент, оперує у складі УВ "Юг" та "Центр" поступово наближається момент, коли його командування буде ВИМУШЕНЕ обирати щось одне - або "готуватися" до наступу у бік Краматорська та Слов'янська, або вирішувати проблему Кураховсько - Вугледарського виступу...**

ОДНОЧАСНЕ ведення наступу на двох рознесених оперативно-тактичних напрямках (Краматорському та Покровському), чим далі - тим буде складнішим, для противника...

Перші ознаки наближення цього моменту... вже з'явились...

***

№ 2.543

Останнє інтерв'ю Михайла Подоляка Наталії Мосейчук є цінними емпіричним матеріалом, оскільки воно - рідкий

інсайт щодо розуміння змісту внутрішньої політики в центрі її сьогоднішнього формування, в Офісі Президента

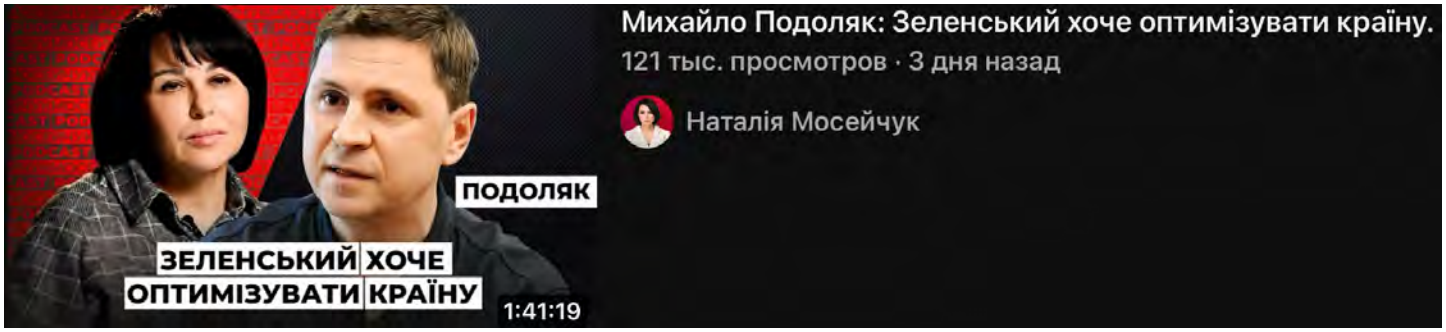

Відео

2024-04-08

Наталія ***Кононенко***

Це - дійсно дуже цікаво і важливо, тому я дозволю собі трішки структурувати.

1. В ***Офісі*** є розуміння, що діючий зараз (під час війни) **політичний режим в Україні не є демократією** у повному обсязі.

— "Повторний приход" демократії (термін Михайла) - можливий лише після завершення війни. "Війна - це про обмеження" (це теж Михайло).

2. Головні завдання внутрішньої політики сьогодні, в умовах обмеженої демократії:

2.1. розбудова інститутів "з нуля" (бо діючи інститути не відповідають "масштабам глобальних викликів");

2.2. оновлення еліти;

3. **Питання легітимності президента (юридично) з травня 2024 не існує.**

4. ***Зеленський*** добре ***розуміє*** специфіку моменту і ***ініціює*** "все, що потрібно робити".

5. ***Зеленський*** - **дуже якісний CEO, який підготував "програму"**,

— **Єрмак - головний операційний директор у CEO**.

— Якщо міжнародних партнерів не влаштовує операційний директор, вони можуть сказати про це CEO (Президенту).

6. Подальші ***ротації у владі*** будуть, оскільки

— Президент хоче отримати **"оптимальну структуру прийняття рішень, оптимальну їх аналітичність"**.

7. **"Круглого столу" в парламенті не буде, оскільки цей формат себе історично не виправдав.**

— Представники різних фракцій в парламенті спілкуються між собою. У разі питань - вони знову ж таки можуть сказати про це Президенту.

Крім того,

— є функціональне розуміння, чим має займатися парламент під час війни, які закони і з якою швидкістю потрібно ухвалювати.

8. **Кожна інституція** (не лише Президент) **має взяти на себе відповідальність** (і уряд, і парламент) - на прикладі кейсу про ухвалення закону про мобілізацію.

9. Ми **тільки сьогодні отримали суб'єктність, завдяки Президенту Зеленському**.

10. "Треба жити без ілюзій".

***

Отже, будь-яка ясність - краще її відсутності, бо без ілюзій дійсно краще, терапевтичніше. Хочеться сказати багато, обмежуся мізером.

1) - Реально вдячна за п.1, бо він правдивий. Це - абсолютно точно, політична системи під час війни має працювати за правилами, що відрізняються від норм мирного часу.

Абсолютно ясно, що п.1. детермінує доповнення п. 2.1 про формування під час війни таких інституцій, які уможливлять відновлення демократії після війни. Бо, наразі, **м'яко кажучи, тривожно**.

2) - Гарний, без жартів, п. 8 про необхідність **відповідальності всіх політичних інституцій**.

Єдине "але": відповідальність - це **навичка, яка має постійно тренуватися, прокачуватися**.

— Нема сенсу вимагати демонстрації відповідальності від органів влади (уряду, парламенту, судів), які останній раз, за великим рахунком, брали на себе політичну (!) відповідальність не згадаю коли. тому відповідальність інституцій (так само, як і підзвітність, інклюзивність, професійність, ефективність) потрібно виховувати.

— Базовим інструментом такого виховання є дотримання *принципу "розподілу влади"* (якщо ми перебуваємо в демократичному наративі).

3) - Я знаю про існування щонайменше двох українських форсайтів. Цікаво, чи моделюють колеги, **який рівень демократичної деградації (авторитарного проникнення) можуть дозволити собі інституції під час війни, щоб зберегти здатність повернутися до демократичного формату по її завершенню**. Вважаю таке питання важливою темою великої публічної наукової дискусії.

***

№ 2.544

Ukraine War, 24 March 2024

SARCASTOSAURUS

MAR 24, 2024

Hello everybody!

While having my usual cup of cappuccino and a smoke, early this morning, caught myself reading some of the Ukrainian social media: always find it fascinating (and ironic, too) that Ukrainians seem still to have the time, the patience, and the presence of mind to care about ‘the West’. Well, ladies and gentlemen: don’t worry, we’re going to be fine, here in the West. You see: people here are rather concerned

about their debts, or where to spend their summer vacation this year, than about you in Ukraine.

And for those still hoping for an ‘additional aid package from the USA’: from what I’m getting to hear from different ‘corners’ there… sorry, I doubt anything serious should be expected before December this year. And that in ‘best case’. So, if the Europeans (read: European administrators) continue behaving like little kids trying to run for the first time, yes: you’re in deep trouble. At least in regards of supply of artillery ammunition.

Where one can hope for significant improvements is the Ukrainian IT-sector. But, more about this at some other occasion. I’m also not going into any further discussion about this terror attack on the Crocus City Hall in Moscow, regardless how many victims it caused: as much as disgusting (like any other intentional attacks on civilians, no matter where), from my point of view, that one reeks of a false-flag operation, and it wouldn’t be the first time that the Pudding-FSB massacred hundreds of innocent Russian civilians for their own interests.

Finally: sorry, I’m not that much into ‘terrorism’ (except for its ‘motivation’) as into ‘military affairs’. And there are a few I would like to discuss some more, today.

***

For the start, here a good X-thread on Ukrainian refinery strikes and their results (so far) – by Morten Bjorn (to whom one can only express special thanks, for this surely took a while to prepare, while it’s resulting in some very useful data).

Correspondingly:
- total number of refineries identified in Russia: 37 (see table below)
- then there's a list of strikes (plus accidents for four years before the war, so to create a baseline; because it seems there's one fire in a major Russian refinery something like every 200 days)
- Ukrainian attacks on refineries are coming in waves/phases, each lasting two weeks, followed by about 20 days before another two weeks (though, lately, there was only a 6-7 days operational pause between two phases).

Nr.	Name of facility	Town	Region	Coordinates	Owner/ Operator	Refinery complexity	Capacity in tons/ year	Capacity in barrels	Part of capacity
1	[redacted]	Achinsk	Krasnoyarsk Krai	56.444340, 90.540731	Rosneft	3.6	7.5	174,419	2.53%
2	[redacted]	Angarsk	Irkutsk Oblast	52.559233, 103.921725	Rosneft	9.2	10.2	237,209	3.45%
3	Afipsky Oil Refinery	Krasnodar	Krasnodar	44.884034, 38.826315	SAFMAR	7.3	6	138,900	2.02%
4	Belgorod Refinery	Belgorod	Belgorod	50.794291, 36.449180	Local?	NA	0.5	11,600	0.17%
5	Cherginov Refinery	Novaya Balahonka	Kemerovo Oblast	55.612627, 86.145775	ZAO Chernigovski NPZ	NA	0.3	5,814	0.08%
6	Ilsky Oil Refinery	Ilsky	Krasnodar	44.857918, 38.606385	KNGK	1	5.7	131,500	1.91%
7	[redacted]	Khabarovsk	Khabarovsk Krai	48.502170, 135.051527	Neftepererabotka	9.9	4.5	104,651	1.52%
8	Kirishi Refinery	Kirishi	Leningrad	59.482459, 32.064721	Surgutneftegas	7.6	14.9	346,000	5.03%
9	[redacted]	Komsomolsk-on-Amur	Khabarovsk Krai	50.621623, 137.066025	Rosneft	9.2	8	186,047	2.70%
10	Krasnodar Refinery	Krasnodar	Krasnodar Krai	44.998244, 38.965553	Russneft	NA	3.1	72,000	1.05%
11	Kuibyshev Refinery	Samara	Samara Oblast	53.100049, 50.087411	Rosneft	7.3	6.1	140,600	2.04%
12	Moscow Refinery I	Moscow	Moscow	55.648174, 37.808124	Gazprom Neft	7.7	12.7	295,000	4.28%
13	Nizhnekamsk Refinery I	Nizhnekamsk	Tartarstan	55.569421, 51.915472	Taneco	11.2	7.2	167,500	2.43%
14	Nizhnekamsk Refinery II	Nizhnekamsk	Tartarstan	55.599501, 51.949374	Taneco	9	7.2	167,500	2.43%
15	NORSI-oil	Kstovo	Nizhny Novgorod	56.112118, 44.128389	Lukoil	7.3	17	393,000	5.71%
16	Ust-Luga Refinery	Ust-Luga	Leningrad Oblast	59.651930, 28.391870	Novatek	1.5	7	162,000	2.35%
17	Marisky Oil Refinery	NA	Mari-El	56.981947, 47.725869		NA	4.5	104,651	1.52%
18	Novo-Ufa Refinery (Novoil)	Ufa	Bashkortostan	54.881086, 56.085525	Bashneft owned by Roshneft	9.2	5.3	122,500	1.78%
19	Novokuibyshevsk Refinery	Novokuybyshevsk	Samara Oblast	53.104403, 49.918027	Rosneft	6.5	8.3	191,200	2.78%
20	Novoshakhtinsk Refinery	Novoshakhtinsk	Rostov	47.835699, 39.851620	NZNP	1.2	7.5	172,600	2.51%
21	Omsk Refinery	Omsk	Omsk Oblast	55.058418, 73.245339	Gazprom Neft	8.8	20	463,000	6.72%
22	Orsk Refinery	Orsk	Orenburg Oblast	51.252179, 58.513478	SAFMAR	7.2	7.2	166,000	2.41%
23	Perm Refinery	Perm	Perm Krai	57.921760, 56.140286	Lukoil	9.4	13.1	303,300	4.41%
24	Pervy Zavod Kaluga	Kaluga	Kaluga	54.711303, 35.982773		NA	1.2	27,700	0.40%
25	Ryazan Refinery	Ryazan	Ryazan	54.575744, 39.743624	Rosneft	5.5	17.1	395,000	5.74%
26	Gazprom neftekhim Salavat (earlier Salavatnefteorgsintez Refinery)	Salavat	Bashkortostan	53.404387, 55.901139	Gazprom Neft	7.9	8.6	200,000	2.90%
27	Saratov Refinery	Saratov	Saratov	51.458131, 45.936984	Rosneft	4.3	7	162,054	2.35%
28	Slavyansk Topping Refinery	Slavyansk-na-Kubani	Krasnodar	45.219623, 38.133538	Slavyansk ECO	1	4	92,600	1.34%
29	Syzran Refinery	Syzran	Saratov	53.0852279, 48.3939194	Rosneft	7.3	8.5	196,500	2.85%
30	Tyumen Oil Refinery (earlier Antipinsky Oil Refinery)	Tyumen	Tyumen Oblast	57.101210, 65.753908	Rusinvest	9.2	7.5	173,600	2.52%
31	Tuapse Refinery	Tuapse	Krasnodar	44.101898, 39.095278	Rosneft	3.2	10.4	240,000	3.49%
32	Ufa Refinery	Ufa	Bashkortostan		Bashneft owned by Roshneft		5.6	129,000	1.87%
33	Ufaneftekhim Refinery	Ufa	Bashkortostan		Bashneft owned by Roshneft	9.2	6.9	160,000	2.32%
34	Ukhta Refinery	Ukhta	Komi republic	63.564414, 53.727962	Lukoil	3.7	4	92,000	1.34%
35	Yaisky Refinery		Kemorovo		NefteChemService	1.7	3	69,767	1.01%
36	Volgograd Refinery	Volgograd	Volgograd Oblast	48.490302, 44.613768	Lukoil	6.9	14.8	342,500	4.97%
37	Yaroslavl Refinery (Slavneft-YANOS)	Yaroslavl	Yaroslavl Oblast	57.555434, 39.805061	Slavneft owned 50/50 by Rosneft and Gazprom	8.6	15	347,200	5.04%
	Total						297.2	6,884,912	100%

Meanwhile, some began claiming that this campaign does not really target fuels, but the Russian production of explosives. Sort of: Ukrainians are seeking to cut down the production of by-product nitrogen, ammonia, and methanol in the Russian refineries, so to cut off the production of crucial ingredients for explosives used in production of artillery shells and rocket motors.

However...
Well… Ammonia is mostly made using natural gas (Steam Methane Reforming from nitrogen and hydrogen by Haber-Bosch process), not from crude oil. Hydrogen is made from natural gas. Methanol is hydrogenated carbon monoxide, processed from natural gas and coked coal. ...and most of methane is coming straight from the ground. At most, the share of relevant refinery co-products used for ammunition production is minimal. Thus, sorry but: nope, Budanov's UAV-strikes on the Russian refineries stand in no relation to the Russian ammunition production. They foremost have economic effects, no effects upon the Russian ammunition production.

In similar fashion, it turned out that the 'US request Ukraine to stop bombing Russian refineries' as published in the *Financial Times* - was based on fake information. Nobody in Washington requested anything of that kind, and official Kyiv strongly denied there was anything like such a request.

Number	Date	Facility	Fire	Fire count	Reference 1
0	23/02/2018	Start baseline		0	
1	17/11/2018	Moscow Refinery	Yes	1	Fire Breaks Out at Moscow's Oil Refinery (process-worldwide.com)
2	13/01/2019	Ufa Oil Refinery	Yes	2	Fire breaks out at oil refinery in Russia's Ufa - Emergencies - TASS
3	04/12/2019	Omsk Refinery	Yes	3	Fire Reported at Omsk Refinery (inspectioneering.com)
4	09/01/2020	Ukhta Refinery	Yes	4	Liveuamap on X: "@BISMARK_TV Explosions of reservoirs with fuel at Ukhta refinery https://t.co/6kWwKJYBuH https://t.co/bH9PMTMCJ2 via @BISMARK_TV #Russia" / X (twitter.com)
5	25/01/2021	Ufaneftekhim Refinery	Yes	5	Storage Tank Fire Reported at Russian Refinery - Emergency Operations - Industrial Fire World
6	13/04/2021	Omsk Refinery	Yes	6	Russia: Fire breaks out at oil refinery in Omsk April 13 | Crisis24 (garda.com)
7	04/01/2022	(earlier Antipinsky Oil Refinery)	Yes	7	Fire reported at oil refinery in Russia's Tyumen Region - emergencies ministry - Emergencies - TASS
8	22/06/2022	Novoshakhtinsk Refinery	Yes	8	Michael MacKay on X: "Ukrainian defenders struck an oil refinery in Novoshakhtinsk, Rostov region, Russian Federation. https://t.co/USujLQ3e4" / X (twitter.com)
0	24/11/2022	Start war	no	8	
1	27/11/2022	Petrochemical Company	Yes	9	NOELREPORTS 🇪🇺🇺🇦 on X: "In the morning, someone smoked at an oil refinery in Russian Angarsk - now it burns beautifully. https://t.co/A43GmTV4vy" / X (twitter.com)
2	15/12/2022	Petrochemical Company	Yes	10	FACTBOX: Details about the blaze at Siberia's biggest oil refinery that left two dead - Business & Economy - TASS
3	07/02/2023	NORSI-oil	Yes	11	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "Oil refinery which belongs to Lukoil on fire in Kstovo, Russia https://t.co/1rzMZtVXPh" / X (twitter.com)
4	28/02/2023	Tuapse Refinery	Yes	12	Liveuamap on X: "Overnight: Explosions at Tuapse refinery after suspected strike by 2 drones https://t.co/PkiHMqU0Kh https://t.co/DlCOnCcJgl" / X (twitter.com)
5	04/05/2023	Novoshakhtinsk Refinery	No	12	
6	04/05/2023	Ilisky Oil Refinery	Yes	13	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "During the night, there was reportedly a drone attack on oil storage facilities in Iliski, Russia. https://t.co/MWyvGI2QgZ" / X (twitter.com)
7	05/05/2023	Ilisky Oil Refinery	Yes	14	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "This morning, Iliski oil refinery in the Krasnodar Territory was again attacked by a drone. https://t.co/93vP4scUdb" / X (twitter.com)
8	31/05/2023	Afipsky Oil Refinery	Yes	15	attack took place around 4-3 am, after which a strong fire started at the site. One of the fuel oil distillation units caught fire. https://t.co/EueQJRGUK2" / X (twitter.com)
9	13/06/2023	Krasnodar Refinery	Yes	16	NEXTA on X: "An oil refinery on fire in #Krasnodar Firefighters have already contained the fire. The causes of the emergency have not yet been reported. https://t.co/Cb8FXoATjg" / X (twitter.com)
10	12/07/2023	Petrochemical Company	Yes	17	Fire extinguished at Angarsk oil refinery in Siberia, local governor says | Reuters
11	28/07/2023	Kuibyshev Refinery	Yes	18	Explosion hits Russian oil refinery in Samara, nobody hurt, lawmaker says | Reuters
12	29/10/2023	Afipsky Oil Refinery	Yes	19	SBU. The Afipsky oil refinery, which supplied fuel to Russian troops, was attacked by two SBU drones. Expensive equipment was reportedly damaged. https://t.co/CJ0Ku6cztt" / X (twitter.com)
13	21/01/2024	Ust-Luga Refinery	yes	20	happened. The plant now "temporarily" stopped operations after last night's attack by unidentified flying objects. https://t.co/zHsSCCUbEt" / X (twitter.com)
14	24/01/2024	Tuapse Refinery	yes	21	OSINTtechnical on X: "Tuapse, Krasnodar Krai, the Russian Rosneft oil refinery is currently burning. https://t.co/zXAs9awYQ0" / X (twitter.com)
15	29/01/2024	Yaroslavl Refinery	no	21	Russia thwarts drone attack on oil refinery in Yaroslavl - governor | Reuters
16	31/01/2024	NORSI-oil	no	21	https://t.me/mash_nimash/5511
17	03/02/2024	Volgograd Refinery	Yes	22	https://ngs.ru/text/incidents/2024/02/04/73193450/
18	09/02/2024	Ilisky Oil Refinery	Yes	23	https://t.me/astrapress/47684
19	09/02/2024	Afipsky Oil Refinery	no	23	https://t.me/astrapress/47702
20	13/02/2024	Moscow Refinery	no	23	https://t.me/Tsaplienko/48251
21	09/03/2024	Afipsky Oil Refinery	No	23	No damage
22	09/03/2024	Belgorod Refinery	No	23	https://t.me/shot_shot/63306
23	12/03/2024	NORSI-oil	Yes	24	https://t.me/astrapress/50775
24	13/03/2024	Novoshakhtinsk Refinery	Yes	25	causing damage to Rosneft's largest refinery in Ryazan. The drone strikes also halted operations at the Novoshakhtinsk refinery in the Rostov region. Following the previous day's attack on.... https://t.co/XzszHY4rAq" / X
25	13/03/2024	Ryazan Refinery	Yes	26	https://t.me/astrapress/50879
26	13/03/2024	Kirishi Refinery	No	26	No damage
27	15/03/2024	Pervy Zavod Kaluga	Yes	27	https://t.me/ShrikeNews/13014
28	16/03/2024	Belgorod Refinery	Yes	28	https://t.me/astrapress/51029
29	16/03/2024	Syzran Refinery	Yes	29	https://t.me/TyskNIP/10254
30	16/03/2024	Kuibyshev Refinery	No	29	https://t.me/DniproOfficial/2912
31	17/03/2024	Slavyansk Topping Refinery	Yes	30	https://t.me/shot_shot/63570
32	17/03/2024	Yaroslavl Refinery	No	30	Special Kherson Cat 🐱🇺🇦 on X: "The wreckage of a downed drone, which, according to Russians, tried to attack an oil refinery in Yaroslavl this night. 700km from Ukraine border. https://t.co/rEnBDmNjWp" / X (twitter.com)
33	23/03/2024	Kuibyshev Refinery	Yes	31	Kuybyshevsky oil refinery in Samara region of Russia, 900km from the frontline, is on fire as a result of drone strikes. Russian media claim that "columns are on fire". Kuibyshev Oil Refinery is one... https://t.co/eEt7AJagc5" /

***

AIR WAR

After a break of few days, Budanov's campaign of UAV-strikes on oil refineries in Russia was re-launched with two attacks: a refinery in Novokuybyshevsk (Samara Oblast), and an oil storage depot in Gvardeyskoye, outside Simferopol, on the occupied Crimea. Up to 20 detonations from that area alone have been reported, meanwhile.

Probably more useful for immediate purpose: yesterday evening the PSU flew a Storm Shadow/SCALP-EG (or even an air-launched Neptune-) strike on Sevastopol. Target was a communication centre of the Russian Black Sea Fleet in the Nikolay Musyki Street. The compound was hit at least two, possibly three times, in quick succession:

Pic

Additional missiles have targeted something else, nearby (one of them was shot down, though):

Pic

Other reports cited a series of detonations in the Dzhankoi area (major road- and railroad crossing n north-eastern Crimea, but also a major concentration of Russian SAM-sites), and then three detonations at Balbek AB (UPDATE: meanwhile, it became known that 1 Su-27 was destroyed, and 2 Su-27s damaged in this attack; also hit were the local communications centre, where up to 60 have been killed or wounded). Given Storm Shadows, SCALP-EGs, and Neptunes are operated by the Ukrainian armed forces (i.e. the air and air defence force), and not the Ukrainian intelligence services, 'it could be' that 'somebody there' understands a bit more about *warfare* in general…

The Russian 'revenge campaign' went on, too. This morning, the PSU claimed to have shot down:

- 18 Kh-101/555 cruise missiles
- 25 Shaheds

Haven't seen reports on how many of Russian missiles got through - yet.

***

Belgorod (Russia)

The raids by Ukrainian-controlled Russian combatants into the Belgorod Oblast in Russia seem to be over. I.e. after all, they seem not to have really tried to hold any ground: they've hit some 6-7 places, caused the Russians to re-deploy some of units from Ukraine to this oblast, and then withdrew. That said, Ukrainians continue striking targets in Belgorod (city) with UAVs, and – and even more so – the VKS continues bombing different ZSU positions along the border (for example: Seredyna-Buda, Vorozhba, Zemlyanki, Ptykhonov, Beloghivka etc.). Something in

the Slobid District of Kharki was also hit by a Kh-35, air-launched guided missile, while an unknown object in the Osnovyansky District received a direct hit by up to three Shahids.

***

BATTLE OF DONBAS

Generally, while the Russians continue moving yet additional forces from the Svatove-Kremina area to Belgorod, and to the Bakhmut and Avdiivka area, Ukrainians seem to be in the process of streamlining their command and control structure, even withdrawing some of units out of the line to restore their combat capabilities.

Kremina… whatever the Russians might have secured in their arduous grinding towards Terny, the last week or so, was lost to a counterattack of (reportedly) Ukrainian armour (supported by FPVs), two days ago. That happens when the Group West has too few troops to defend Belgorod… That said, the Russians continue running lots of 'mini-attacks' in this area, and thus the ZSU remains on guard.

Siversk… The VKS has continued targeting the road from Siversk to Bilohorivka (the one on Siversky Donets) with UMPKs. The same is also frequently shelled by the Russian artillery. Attacks on positions of the 81st Airborne in Bilohorivka seem to have petered out, though.

Bakhmut… The VKS continued pounding Chasiv Yar with UMPKs, while the VSRF and VDV continued trying to push into central Ivanivske. Except for the battered 98th VDV Division and 11th VDV Brigade, they meanwhile have the entire 150th MRD there, plus the 7th Veterans Brigade.

The area further south (see: Toretsk sector) is 'unsurprisingly quiet' – because that's the actual aim – and the same remains valid at least all the way down to the southern prong of the 'Russian effort for 2024': the one run by the Group Tsentr in the Avdiivka area.

Avdiivka-Shakhtarsk… the Russians continue assaulting Berdychi, regardless what losses are they suffering there. From Orlivka, they're also attacking in northern direction, into the southern flank of the 47th Mech in the Semenivka area. Orlivka, as mentioned, is under their control: curiously, haven't found any indications for them attempting to cross the Durna River and the chain of related lakes (towards the new defence line of the ZSU), though. Probably, they want to complete the conquest further south before doing that. Thus, they continue pushing from Tonenke in direction of the Durna River and the village of Umanske, further west. A possible confirmation for this are reports about continuous Russian bombardment and assaults into Pervomaiske, further south. Think, the ZSU is finding this 'OK': it can continue its 'delaying' battle, thus buying time to improve that new defence

line. Behind this sector of the frontline, VKS continues to pound Umanske and Semenivka with UMPKs.

Marinka… the Russians have continued to push on Heorhivka and Novomykhailivka, but seem not to have managed any new gains.

SOUTHERN ZAPORIZHZHYA

Robotyne… well, the Russians (42nd MRD, quickly re-built by few regiments of *mobiks*) have been cleared and pushed outside the village (or what was left of the same), once again.

As reported earlier, the 247th VDV Regiment (7th VDV Division) did manage to push back the Presidential Brigade by some 200-300 metres (from its positions north-west of Verbove), but suffered such losses that it run out of steam, too.

….and that's about that in regards of what I have to report about 'updates' for this… erm… 'morning'. I'll get back shortly with an analysis of something else.

***

№ 2.545

Основні теми доби 06.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту залишається дуже складною. Російські війська ведуть наступ великими силами на 7 напрямках, всупереч великим втратам. За даними сервісу DeepState Live Map, їм вдалося захопити частину с. Бердичі на захід від Авдіївки, а також просунутися біля с. Вербового на Запоріжжі.

Головнокомандувач ЗСУ Сирський стверджує, що на 2 ділянках українські підрозділи начебто мали успіхи.

Президент Зеленський в інтерв'ю, яке було показано в ефірі телемарафону "Єдині новини" заявив, що повторний наступ російських військ на Харків та Київ є малоймовірним, а фортифікаційні споруди вже "готові на 98%".

Росія двічі завдала ударів по портовій інфраструктурі Одеси балістичними ракетами з Криму. Загинула людина, ще кількох – поранено. Кількість жертв нічного удару по Харкову сягнула 7. Під час нічної повітряної атаки підрозділи ППО збили усі 17 російських БПЛА-камікадзе типу "Shahed". 2 ракети збити не вдалося.

Агентство Bloomberg повідомило, що китайська влада передала Росії супутникові знімки України високої якості, що дає російським військам змогу завдавати точних ударів по інфраструктурних та військових об'єктах.

Зі слів президента Зеленського, для прикриття повітряного простору Україні потрібні 25 систем ППО "Patriot" – насамперед це стосується Харкова, а українські підприємства "вже розробляють" засоби протидії керованим авіабомбам (КАБ).

2️⃣ Президент Зеленський стверджує, що владі вдалося побудувати альтернативні маршрути експорту в обхід польського кордону, який заблоковано фермерами (рольниками).

Зеленський заявив, що не може кликати іноземні війська до України, оскільки "Росія підніме у цьому випадку хайп". За його оцінкою, без допомоги США ЗСУ вкрай складно, а боєприпасів вистачає лише на оборону, причому українська влада готова прийняти американську допомогу навіть як кредит.

Зеленський сподівається зібрати на "саміт миру" у Швейцарії представників 80–100 країн "для визначення кроків задля закінчення війни".

Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що Україна сама має визначити, на які компроміси готова піти задля досягнення миру.

3️⃣ НБУ за тиждень продав $483,6 млн, купив $29,6 млн. З початку року продав $6,39 млрд, купив – $0,1 млрд (1,5%). Ці дані доводять, що експортери не повертають валютний виторг в Україну.

4️⃣ "Медіарух" вимагає відкриття кримінального провадження за фактом переслідування журналіста видання "Слідство.info" співробітниками територіального центру комплектації та СБУ за розслідування незаконного збагачення директора департаменту кібербезпеки СБУ ***Вітюка***.

З'ясувалося, що співробітники ТЦК намагалися вручити повістку журналістові не у своєму районі після того, як отримали вказівки від працівника

СБУ. Головнокомандувач ЗСУ Сирський доручив провести перевірку цього ТЦК.

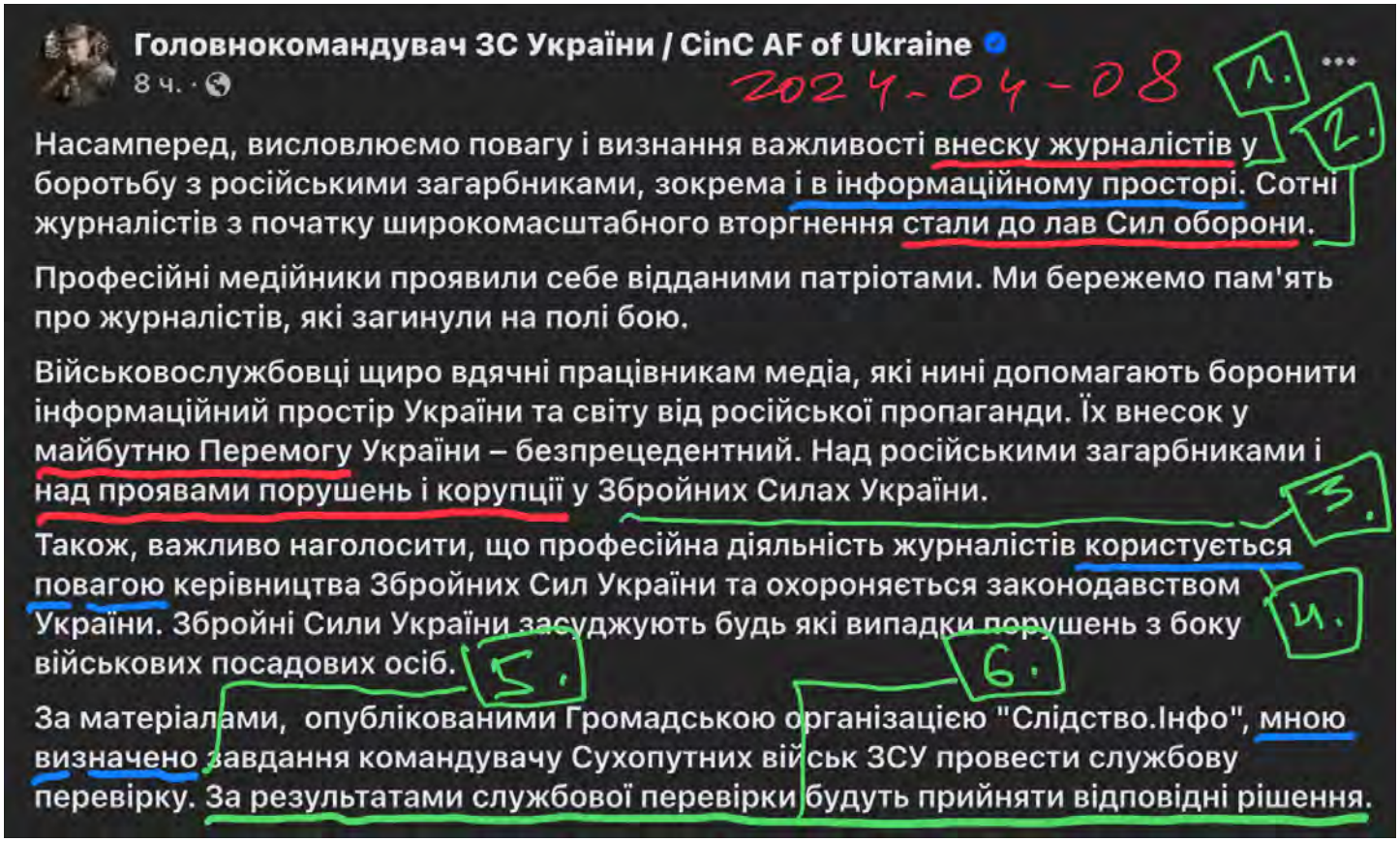

Низка ЗМІ наголошують, що

> — **влада все частіше використовує силові структури для переслідування журналістів, які викривають факти масштабної корупції. Ба більше, участь у переслідуваннях співробітників ТЦК підриває програму мобілізації й демотивує громадян, перетворюючи захід на примусовий**.

Президент Зеленський в інтерв'ю оголосив, що законопроєкт про мобілізацію буде винесено на голосування й ухвалено вже наступного тижня, хоча комітет досі не підготував його остаточний варіант. Він також повідомив, що Росія може мобілізувати навіть понад 300 тис. осіб, як оголошував раніше.

5️⃣ На президентських виборах у Словаччині переміг представник однієї із партій владної коаліції проросійський політик Пеллегріні.

І хоча посада президента в країні номінальна, це дасть можливість прем'єр-міністру Фіцо зосередити всю владу в одних руках, як це сталося в Угорщині.

В Угорщині відбулися акції протесту проти корупції в уряді та владній партії FIDES, у яких взяли участь кілька десятків тисяч осіб.

***

№ 2.546

Баканов, Наумов, Шило, Вітюк – інтенсивність зашкварів серед топів СБУ шалено прискорюється

Відео

2024-04-05

Корсун

Не встиг охріниватор громадськості охолонути після затримання правої руки Татарова в СБУ Артема *Шила*, як накриває наступна хвиля: тепер вже вийшло розслідування Слідство.Інфо про цілого бригадного генерала СБУ Іллю *Вітюка*.

За формальним статусом Вітюк значно вище Шила – цілий начальник кібер-Департаменту, третій рівень в ієрархії Служби.

А ще це сильний «удар під колінку» Мишку Федорову, адже Вітюк – це вагомий член їхнього угруповання. Язик Вітюка весь вкритий мозолями від публічного зализування дупки свого капо.

От чому мене ніхто не слухає?

Я казав, що призначення *Щиголя* на посаду Голови Держспецзв'язку – це погана ідея?

Казав: https://cutt.ly/sw8OfBWp

***

Константин Корсун

8 июль 2020 г.

Корупціонери керують країною. Тепер офіційно. Щонайменше – кібербезпекою. Здобули.

Сьогодні Кабмін прийняв “судьбоносне” рішення: звільнив Голову Держспецзв’язку Валентина Петрова і призначив Юрія Щиголя https://tinyurl.com/ybrnfpvs

Спочатку скажу за Петрова. Бо обіцяв декому.

Не можу назвати пана Валентина прям експертом з кібербезпеки, сорі.

Але дещо на ній все ж розуміється, наскільки це можливо зробити, якщо усе життя працювати у державних структурах.

А ось людина сама по собі розумна та адекватна.

Закінчив КІМО та Києво-Могилянську академію, навчався у Німеччині, США та Великій Британії, працював у аналітичному відділі ДКІБ СБУ, в РНБО, три роки працював секретарем національного координаційного центру кібербезпеки при РНБО. У жовтні 2019 був призначений Головою ДССЗЗІ. Кандидат політичних наук.

Тобто з головою у дядьки все дуже ок. Після призначення на посаду почав був вичищати корупційні барикади у Держспецзв’язку, руйнувати схеми, виганяти покидьків, рішал та корупціонерів. Вищали так – аж гай шумів.

А ще почав працювати над новим законом про кібербезпеку. Проект Закону, чесно кажучи, слабенький, і я його розкритикував на шмаття https://tinyurl.com/yb4ch299 , але там є одне раціональне зерно: вивести усі кібер-завдання (у тому числі CERT-UA) з числа задач ДССЗЗІ. Це я підтримую. Хоча із запропонованим сценарієм передачі всього кібер до КМУ – категорично не згоден. Але сьогодні не про то, я про то вже багато разів писав.

Коротко кажучи, я не у всьому згоден був з паном Валентином стосовно стратегій та візій розвитку кібербезпеки в країні, але завжди його поважав. Нормальна адекватна людина. З якою не соромно поздоровкатися та навіть десь якось попрацювати.

Звільнений пан Петров з посади Голови ДССЗЗІ був під приводом типово-дурним і абсолютно «лівим»: нібито він, Валентин Петров, не зберіг державні бази даних. Яких в країні понад 340 штук, за безпеку яких відповідають купа різних відомств, в яких працюють або криворуки, або відверті корупціонери, які самі продають ті бази направо і наліво, і вже років так з 20, коли пан Голова ще не був ніяким паном Головою, а просто студентом Валіком.

Тобто до Петрова чисто доколупалися «а чого без шапки». Мабуть, комусь захотілося поставити на його місце свою людинку для виконання специфічних завданнячок.

І хто ж обійняв цю посаду замість Петрова?

Такий собі Юрій Щиголь. Фігура настільки одіозна, що аж мурахи по шкірі.

Восени 2015 року був затриманий на гарячому при отриманні хабара. https://tinyurl.com/y7ja8ey5

Прізвище там не вказано, але якщо покопирсатися у документах та судових рішеннях, а особливо в архіві Управління внутрішньої безпеки СБУ – все знайдеться і підтвердиться. Взяли його під білі рученьки разом з його тодішнім начальником Вадимом ***Довженцем***.

В УВБ СБУ розслідуванням займався Олександр ***Кривошея***, а колишній начальник УВБ Олександр Саппа також може багато цікавого розказати за ту справу. Поцікавтеся, хто має можливість. Там ще фігурують підлеглі Щиголя Андрій Потоцький та Євген Кузьменко.

Та справа закінчилася тим, що заявника примусили забрати заяву і провадження прикрили. Хоча теперішній Голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України півроку таки провів на нарах під слідством.

Але ця дрібна прикрість на завадила пану Юрію у подальшій стрімкій кар'єрі.

З Дніпропетровська його перевели до Києва, де він отримував посаду за посадою: заступник начальника відділу, начальник відділу, заступник начальника Управління, начальник Управління. І не тільки тому, що займався «рішаловом», мутними питаннями, кришуванням та наїздами на бізнес.

Найголовніше у кар'єрному зрості – мати надійний дах, вагомого протеже. А він у пана Юрія завжди був.

Серйозна людина. Могутня. Заступник Голови СБУ Володимир ***Горбенко***, про якого на сайті СБУ написано дуже цікаво:

«404 Сторінку не знайдено

Швидше за все, сторінки не існує. Або ви помилились, коли вводили адресу в рядок браузеру. Повторіть ввод ще раз або перейдіть на головну.»

Ідеальна кар'єра чекіста, ящитайю.

До речі, пан ***Горбенко*** якраз курує профільний кібер-департамент СБУ, відомий під назвою ДКІБ. Його стараннями звільнили колишнього керівника

ДКІБ з 20-річним досвідом і призначили «К»-шніка з нульовим досвідом. «К»-шніки – це те саме, що мусора-БЕПівці, тільки цінник у них вище.

У якому стані зараз знаходиться ДКІБ, я писав нещодавно тут: https://tinyurl.com/yazxmrmt

Що ще відомо про нового Голову ДССЗЗІ?

Пересувається на білому Range Rover, звісно, не внесеному в декларацію.

Звісно, у кібербезпеці або хоча б у ТЗІ-КЗІ, або хоча б у чомусь – не розуміється ані на йоту. Це така кадрова політика чинного політичного режиму, хто ще не зрозумів.

Пофіг, що недалекий, шахрай, пройдисвіт, корупціонер, рішала, мутний тіпок; головне – відданий, а ще краще – на добрячому гачку. Щоб без зайвих запитань виконував будь-яку команду «шефа», а особливо напередодні місцевих виборів, під час яких чинною владою будуть задіяні нові схеми під вивіскою «сучасні цифрові рішення для голосування».

Щоб слухняний хлопчик без питань підписував будь-які ліві папери на різні Дії, виступав на захист всього, чого накажуть, легітимізував криворукі поробки жижиталізаторів, переконував зевиборців самим собі вдягати кібер-кайданки.

А ще зі слухняним Головою Держспецзв'язку зручно пиляти гроші «на кібербезпеку»: бюджет, гранти, технічну допомогу. Тут якраз на підході 38 мільйонів доларів від USAID Уряду США.

До речі, недоброзичливці подейкують, що саме пан Юрій ***Щиголь*** та очолюваний ним підрозділ ДКІБ СБУ свого доклав зусиль до розвалу кримінального провадження ДБР стосовно багатомільярдних розкрадань у Державному центрі кіберзахисту Держспецзв'язку https://tinyurl.com/u4kfhm2

А тепер його самого призначають керувати тим самим відомством, яке (нібито) відповідальне за кібербезпеку країни. Тобто фактичної відповідальності там немає зовсім, зате грошей – просто море-окіян, ще на сто рендж-роверів вистачить, і собі, і дітям, і онукам. І босам, звісно.

Як це все назвати, куди ми котимося, у яку саме прірву і чим (та коли) усе це закінчиться – напишіть вже самі, у мене вже немає на це сили і літературних слів. Офігіватор зламався, проіржавів і розсипався. А для непарламентських обертів є кращі за мене фахівці.

Скажу лише те, що вкрай рідко пишу публічно: це капець, шановне товариство. Такого лютого зашквару не було за жодного президента, кабміну, прем'єра, юлітимошенко. Принаймні, на моїй пам'яті.

***

Після 3 років його царювання, НАБУ офіційно висунуло цьому типу підозру у розкраданні: https://cutt.ly/ewUNHxds

***

Константин Корсун

20 ноябрь 2023 г.

Нарешті НАБУ повідомило підозру Голові Держспецзв'язку Ю. ***Щиголю***. Розслідування триває вже більше року, у травні були обшуки https://cutt.ly/v5UNCmN і тільки зараз злочинну організацію розкрито. Алілуйя. Я чекав на цю подію все літо і майже всю осінь, але хай нехай вже. Руїнами рехстагу задоволений.

А що все завершиться саме так - я намагався докричатися ще у 2020 році, одразу після призначення цього персонажа на посаду. Тому що його вже затримували за вимагання хабаря у 2015 році: https://cutt.ly/gwUH4YFY

Тоді теж обличчя не публікували і дехто мені дорікав «так це ж не він!» Вибачатися будемо? Ні? Ну ладно, я і не очікував.

Але тут питання є набагато важливіше: а на що розраховував цифровий віце-прем'єр, коли призначав настільки одіозну фігуру на ключову міністерську посаду? Що корупціонер раптом перестане бути корупціонером? Варіант «він же не знав» - я з обуренням відкидаю. Знав, прекрасно все знав, не міг не знати. Тому що не потрібна була фаховість чи недайбох професіоналізм – потрібна була лише слухняність. Щоб без будь-яких питань підписував будь-що, навіть відверті фальсифікації. Наприклад, атестат відповідності на Дію, який відмовився підписувати попередній Голова Держспецзв'язку - за що і був звільнений.

І до речі, по тій же справі НАБУ проходить особистий цифровий комісар Федорова, заступник Щиголя «з питань цифрової трансформації» Віктор Жора. Який продав ідеали за посаду. Для якого ця посада відпочатку була суто комерційною. Який неодноразово намагався зганьбити моє ім'я за небезпідставну критику. Якого я колись називав однодумцем.

Але це вже моє особисто, повернемося до питань державних.

Так от, 62 вже вкрадених задокументованих НАБУ мільйони гривень – це не верхівка айсбергу, ні. Це цяточка на кінчику верхівки айсбергу. Лише один епізод з безлічі. Якби НАБУ поцікавилося моєю думкою, я б першим ділом пошукав ще 62 (або значно більше) мільйони доларів (так, не гривень) десь у районі «Армії дронів». Адже саме для цього проєкту Держспецзв'язку масово закупляє комплектуючі. Без тендерів, непрозоро, повністю безконтрольно. Ось де буде справжнє Ельдорадо.

А НАБУ це вам не ДБР, де можна «порішати». Як це зробив, до речі, ще один колишній функціонер з Держспецзв'язку, стосовно якого було порушено кримінальне провадження № 62019100000000894: https://cutt.ly/gwUJqDIS

Яке наразі успішно похерено, а фігурант зараз працює вгадайте де? Пабам, в Міністерстві оборони України, займається тією ж кібербезпекою та очікує на чергову високу посаду. І щось мені підказує, що знов все закінчиться черговою підозрою.

Ну от як так? Щойно влягся пил від попереднього корупційного скандалу – можна починати новий, з тими ж дійовими особами? Чому «новийліца» призначають на посади виключно корупціонерів? Чому немає конкурсів, ніколи мова не йде про професіоналізм, а важливо лише щоб призначенець був «на гачку»?

Чи піде на угоду зі слідством підслідний Щиголь? Цілком можливо, НАБУ це широко практикує. Але треба здати «хазяїна». Ким буде особа «хазяїна»? Спробуйте здогадатися. На «Фе» починається, на «ров» закінчується.

Кабмін швиденько звільнив зашкварених посадовців, є ще питання стосовно військового звання пана Щиголя – бригадний генерал. На початку широкомасштабного вторгнення фігурант мужньо кинувся боронити Івано-Франківськіий фронт, а після повернення до Києва наприкінці березня отримав генерала. Військове генеральське звання. Я загалом не розумію чому в Держспецзв'язку досі надають військові звання, але у даному випадку виникає слушне питання - чи не слід переглянути рішення Президента? Не знаю, можуть і залишити.

Принагідно нагадаю, що останні два роки група депутатів ВРУ агресивно просуває законопроект 8087, згідно якого Держспецзв'язку мусить отримати просто колосальні повноваження у сфері національної кібербезпеки, у тому числі у військовій сфері. Законопроект просто просякнутий корупційними ризиками, порушує усі можливі демократичні принципи, прямо шкодить інтересам ЗСУ, але для кібербезпеки країни це знов нічого не покращить. Лише погіршить, причому кратно. На потужні протести експертного середовища та громадськості законотворці традиційно плюють і продовжують тягнути те лайно в сесійну залу. І сьогоднішній наш герой є ключовою фігурою у цьому мафіозному схематозі.

На прощання хочу спитати підлеглих Щилогя та Жори – як воно, працювати під керівництвом зашкварених корупціонерів, нормально? «Сектор безпеки і оборони», еге ж? «Це просто робота», так? Хоча ви точно все це знали про цього удода, коли йшли до нього. Ні, не соромно? Ну ок.

P.S.: поки дописував цей текст, підірвалася бомба від колишнього заступника міністра оборони з питань цифрової трансформації Віталія Дейнеги, де він так рубонув правду-матку, що у мене аж мурахи по шкірі. Це саме те, про шо

я волав останні років десять, але мало хто мені вірив: «ну ти занадто радикальний», «нє, ну не може це бути правдою».

Ось вона, гола правда, нарешті виплила: https://cutt.ly/mwUJtuhY

***

Vitaliy Deynega

Подтвержденный аккаунт

20 ноябрь 2023 г.

Кілька слів про корупцію на дронах та «захищені» комп’ютери за мільони для армії. Трохи особистих оціночних суджень

Сьогодні керівник Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України (справа на фото) та дехто з його підлеглих отримали підозри у справі про розкрадання коштів. Справу обшуки по якій пройшли півроку тому. Якби її було розкрито швидше – то армію було б в значно більшій мірі цифровізовано, в росіян була б менша перевага в дронах, ми би отримували значно більше міжнародної ІТ допомоги для армії, а я, скоріш за все, зберіг би посаду. Але добре що хоч так.

Тепер спробую пояснити про що я.

Я розумію що більшості з вас назви різних ЦОВВ та ДП «Держ спец коруп монтаж» мало про що скажуть, але в політичному житті держави все сильно інакше. Держспецзв’язку (скорочено ДССЗЗІ) – це корупція (на мою думку). Ця структура була створена саме для цього ще задовго до Майдану. Вона не несе особливої відповідальності, але може пхати палки в колеса і не давати цифровізуватися. Така собі кібернетична сан епідем станція. Це одна з небагатьох структур, яку з тих часів практично не було реформовано. Більше того, з початком повномаштабної війни вони встигли сильно збільшити свій вплив і повноваження, фактично підім’явши під себе всю тему кіберзахисту (військового і цивільного) а також дрони і фактично стали "гаманцем і

руками" Мінцифри в дуже багатьох питаннях. Так-так, вам не здалося. Десятки мільярдів гривень з держбюджету на «Армію дронів» цьогоріч і наступного року а також 13 мільярдів з військового податку, який забрали з місцевих бюджетів теж пішли чи скоро підуть сюди. Що закупалось і ціни є інформацією з обмеженим доступом. Але, за моїми даними, там є що розслідувати. І обсяги там значно більші.

Крім цього Держспецзв'язку, її накази та норми які б мали підвищувати захищеність інформації в державних органах призводять до космічного здорожчання, технічної убогості рішень і корупції, корупції та ще раз корупції. Найбільший вплив їхні регулювання мають на системи, які обробляють інформацію з обмеженим доступом. Фактично через це армію неможливо цифровізувати, бо поміряти випромінення в підвалі в Бахмуті чи Авдіївці, купити туди засоби шифрування українського виробництва (і за всі гроші), поставити туди комп'ютери в залізному «захищеному від випромінення» корпусі (теж за сотні тисяч а іноді й мільони гривень), встановити на них Windows 7 або 10 (бо Windows 11 Держспецзв'язку не сертифікувало), і отримати на це все сертифікат відповідності в одній з фірм, яку вам дружньо підкажуть в Держспецзв'язку – це дуже грубий опис проблеми, наслідком якої є суто паперовий секретний та ДСК документообіг в держорганах та, що важливіше, в ЗСУ. Це основна причина чому «цифра» у військах практично повністю волонтерська і повністю нелегальна. Бо легально і без корупційних моментів (тут погугліть про систему "Дзвін") це чомусь не дуже виходить

Я бачив що таке ДССЗЗІ до Майдану. Я можу сказати що через десять років практично нічого не змінилось. Ця структура, на мій погляд, як була про папери, так і лишилась. На одних паперах їх кібер-дідусі підписуються що у вас система захищена, інші папери йдуть в сумках чи крипті в зворотньому напрямку.

На сьогодні ДССЗЗІ стала спрутом, який заповнив усі шпарини з вакуумом влади які тільки зміг. Далі ще кілька моїх дуже суб'єктивних і вкрай оціночних суджень: У ДССЗЗІ є своє лоббі в парламенті і, зокрема але не тільки, депутат Alex Fediienko в комітеті Нацбезпеки, який тягнув вигідні їм закони, навіть коли проти були Міноборони та ЗСУ. У них є лоббі в уряді у вигляді багатьох заступників МінЦифри. У них доволі міцний ситуативний союз с СБУ. У них є лоббі в Офісі Президента у вигляді Mykhailo Fedorov. І, якби не ІТ коаліція в Рамштайні, у них би була монополія на міжнародну допомогу у сфері ІТ та кібер.

Але це лише верхівка айсбергу. Важливо розуміти, що голова цієї служби (на мою думку

– це лише «фунт», якого легко замінять на іншого. Думаю що ви і не знали про його існування до того як прочитали цей пост. І це погана новина. Але є і

хороша – є підстави думати що це не остання підозра. Також є відчуття що через певний час підозри чекають і на декого з інших на цьому фото. Але цього прийдеться почекати.

Але це каральна частина. Вона дає відчуття справедливості, але проблему не вирішує. А щоб такого не було в майбутньому потрібні речі про які я казав з першого дня на посаді:

1. Повна незалежність Міноборони в сфері кіберзахисту від ДССЗЗІ. І передача ІТ сектору Міноборони права визначати вимоги до кіберзахисту систем ЗСУ.

2. Передача дронів в профільні міністерства (МінСтратегПром та МінОборони)

3. Повний перезапуск ДССЗЗІ, а не лише зміна кількох людей, вину яких змогли довести.

4. Створення системи антикорупційного громадського нагляду за ДССЗЗІ

5. Зняття раз і назавжди з другого читання закону 8087, з яким я боровся з першого до останнього дня на посаді та який писали під керівництвом людей, яким сьогодні вручили підозри.

6. Глибокий і прискіпливий аудит закупівель по «Армії дронів»

Але саме за цю позицію я свою посаду і втратив.

За моїми суб'єктивними судженнями та неперевіреною інформацією

Але я радий що хочаб цю справу зам'яти не змогли. Далі буде...

***

Я казав, що призначення «К»-шніка (ГУ «К» був найбільш корумпованим підрозділом СБУ) на посаду керівника кібер-Департаменту СБУ – це погана ідея? Казав.

Ось, вийшло про нього розслідування: https://cutt.ly/Fw8OkWwH

Тепер свіжепризначеного генерала можуть тихенько випхнути на мороз, а його героїчними подвигами займеться НАЗК, НАБУ та САП. І поїхати послом у якусь Танзанію – не допоможе. Шиєш іншим справи – будь готовий, що і проти тебе буде справа.

Якщо вже мої прогнози так чітко справджуються, зроблю ще один:

— дуже-дуже поганою ідеєю було призначення дрібного запорізького онлайн-шахрая на посаду віце-прем'єра. Не знаю як саме

закінчиться його карколомна кар’єра, але це буде шалений фейерверк, ось побачите.

Адже логіка начебто максимально очевидна: призначаєш керівником корупціонера – отримаєш корупцію у відомстві. Призначаєш інфантіла міністром – буде тобі «перша у світі Дія», російський месенджер у держструктурах, «замінити чиновника програмою» і «40 мільярдів на дрони». І люди все це бачать, навіть фанати починають прозрівати.

Невже моя логіка така вже складна? Ходить як качка, крякає як качка, літає як качка, виглядає як качка = качка. Нє?

От чому все так у моїй країні? Чому ніхто не хоче навчатися навіть на власних помилках? Чому з маніакальною впертістю керівники країни продовжують (закреслено: стріляти собі в ногу) призначати все нових і новий корупціонерів?

Може, в консерваторії треба шось підправити? Може, в порядку експерименту спробувати брати на керівні посади в СБУ зі якимось іншими принципам, ніж некомпетентність+корумпованість?

Наприклад, спробувати переключитися на професіоналізм та доброчесність? Як це «не чули»?

***

№ 2.547-1

Дія: падає при 1500 запитів на секунду. Ще раз, словами: тисяча п’ятсот запитів

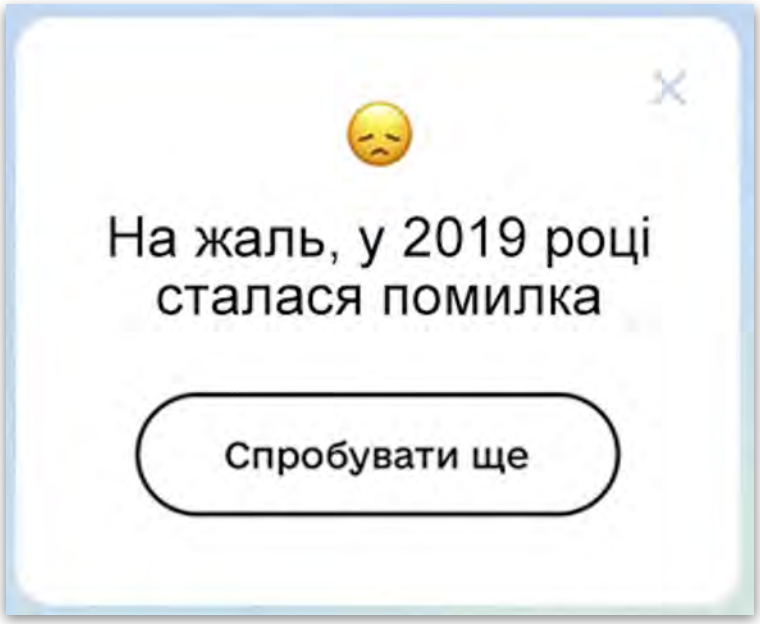

2024-02-04

Корсун

Монобанк: стоїть собі та посміюється при 580 мільйонів (!) запитів на секунду. Майже в чотири тисячі разів більше навантаження, на секундочку. Це про що взагалі? Паперовий будиночок буквально.

Всі ж пам’ятають скільки раз я суворо критикував Дію? У січні 2022 ми з колегами навіть список основних її гріхів склали: https://cutt.ly/eOMXHKq

Той список добрі люди англійською переклали: https://cutt.ly/OGltMmo

Так от, моя критика стосувалася переважно ігнорування питань безпеки, неповаги до захисту персональних даних та хибної загальної концепції та ідеології цього одіозного державного додатку. Претензії до функціональності стояли десь в кінці списку.

І ось вчора лягла й функціональність. І далеко не вперше, між іншим.

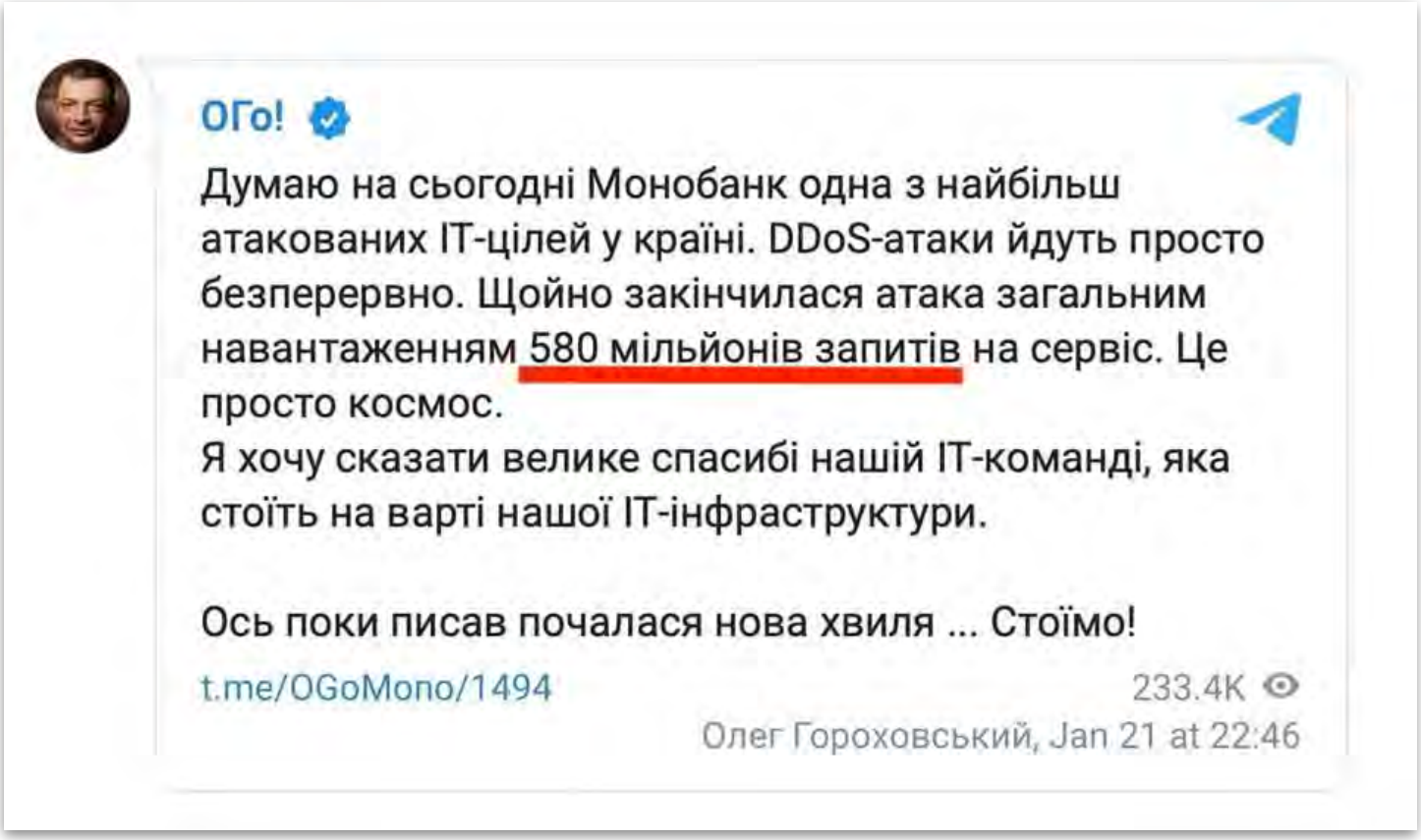

Але тепер вона лягла у той критичний момент, коли ні за що не повинна була лягати: «додаток для голосування» не справився з голосуванням. Адже ні для кого вже не секрет, що таємне стратегічне призначення Дії – для «виборів у смартфоні» із заздалегідь визначеним організаторами результатів.

До вчорашнього дня суспільний договір полягав приблизно у тому, що піпл не особливо париться стосовно викриків всяких там експертів, мовляв, «у Дії є проблеми з безпекою». Зате зручно! Можна водійське вдома забути, класно ж. Про штраф тебе одразу повідомлять, до суду викличуть, кредит тобі оформлять – краса ж?

Але після такого приголомшливого фіаско – навряд чи репутація держдодатку колись відновиться. Розробники чомусь досі вірять, що, загнавши кілька десятків мільйонів користувачів в Дію, вони примусять їй довіряти.

Дослідження 2023 року свідчить, що 67% респондентів вважають Дію «засобом централізованого стеження за населенням» : https://cutt.ly/VwGkiUSW

У мене на телефоні немає ані Дію, ані Телеграму. А також додатків типу «яка ти рослина» чи «яким ти будеш через 30 років». Бо я ж експерт, бляха, з кібербезпеки. Тому мені важко зрозуміти нахіба люди тягнуть собі у смартофни подібне Г.

Але якщо вже тягнете - ставитися до цього всього слід виключно як до розваги: ну прикольно, погрався та й видалив.

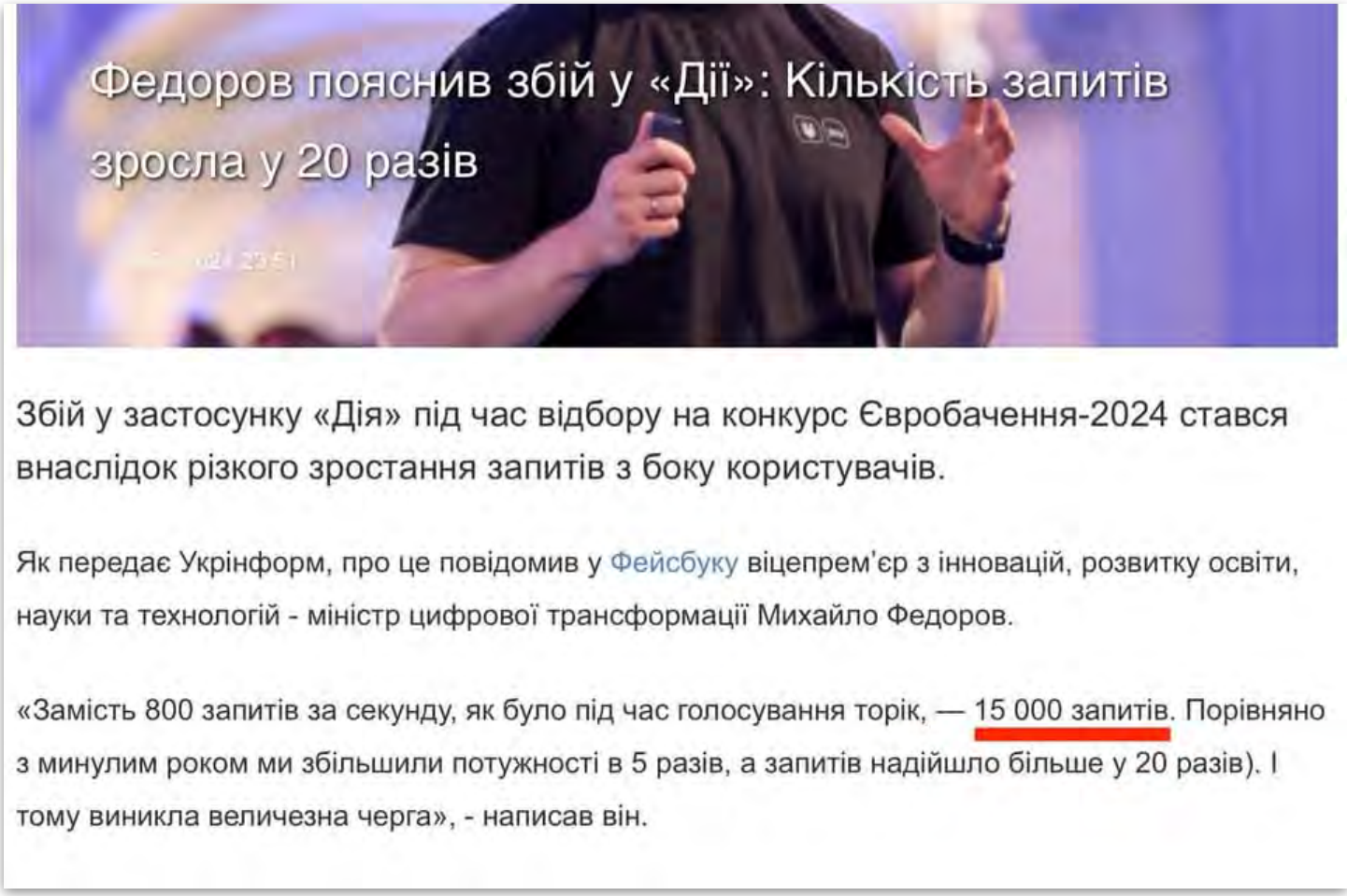

Всерйоз розгядати рукожопську поробку як спосіб для голосування за вище керівництво державою, як електронний кабінет призовника чи як електронне посвідчення особи - не можна категорично.

І трохи зловтішних висновків.

Провал голосування через Дію на фіналі нацвідбору Євробачення показово візуалізував ризики № 10 та № 19.

У кого не було Дії – не могли проголосувати, це реалізація ризику № 11.

Завдяки повній непрозорості роботи додатку (ризики №№12, 13, 15, 16, 17, 18, 19) – неможливо перевірити результати голосування, можна лише сліпо вірити організаторам.

Відсутність альтернативи – це ризик № 15. І це просто дніще, добавлю від себе окремо.

> Примусове загоняння фанатів Євробачення в Дію. Неспортивно, не по-джентльменськи, фу. І цей підлий прийомчик вже не вперше застосовується: схожим чином набивали користувацьку базу при отриманні «ковідних сертифікатів», «8 тисяч компенсації для ФОПів» та «ковідної тисячі». Брудна гра.

До речі, маю стійку підозру, що більшу частину статистики «користувачів Дією» становлять люди, які змушені були її встановити, один раз скористалися і одразу, матюкнувшись, знесли.

Тому що українці – це все-ж таки про свободу та незалежність. Коли до чогось примушують – це автоматично викликає підозру, невдоволення, спротив.

Так, багато хто користується Дією. Так, є деякі корисні функції.

Але репутація – то досить специфічна штука. Достатньо один раз лажонути - і тебе будуть оцінювати саме по тому одному разу. А Дія лупить репутаційно у штангу приблизно у 70 відсотках випадків.

Точніше – у 67%.

P.S.

Картинку взяв у Богдана Процишина. І взагалі, судячи з океану мемів на дану тему, більшість користувачів Дії ставляться до неї, м'яко кажучи, скептично. Ржуть, але продовжують користуватися. Але це вже тема для дещо іншого дослідження.

***

№ 2.547-2

«22 гріхи Дії». Прем'єра

Константин Корсун

4 февраль 2022 г.

Нарешті ми з колегами раді презентувати майже повне зібрання усіх головних недоліків додатку Дія: https://cutt.ly/2OR77bF

Мова йде саме про додаток, не про веб-портал. Але не слід забувати, що і додаток Дія, і портал Дія є частинами однієї системи.

У різні часи різні люди в запитували різних фахівців у коментах до різних дописів: «так а шо не так з Дією?». Ми намагалися пояснити, інколи успішно.

Але з огляду на стрімко зростаючу актуальність цієї проблематики, ми вирішили зібрати всі питання-відповіді докупи в одному місці. Зробити такий собі путівник по проблемам Дії, щось на кшталт довідника або глосарія.

Як фахівці та експерти з великим досвідом у різних галузях IT та кібербезпеки ми можемо розказати значно більше, ніж у цьому документі. Але навіть досить лаконічна версія вийшла доволі об'ємною, тому задля спрощення сприйняття ми винесли у заголовок лише короткі тези, а хто зацікавиться поясненнями – можна почитати, натиснувши «Детальніше».

Ось вони, ці 22 короткі тези:

https://cutt.ly/2OR77bF

1. Суттєві дефекти архітектури додатку Дія.

2. Обробка та зберігання персональних даних у додатку Дія.

3. Можливість перехоплення та накопичення персональних даних під час перевірки е-документів у додатку Дія.

4. Можливі шахрайства з використанням Дії.

5. Можливість слідкувати за користувачами через додаток Дія.

6. Ризики дистанційного несанкціонованого проникнення до смартфону (“зламу”) зі встановленим додатком Дія.

7. Неможливість самостійно заблокувати свій акаунт в Дії (опція Opt-Out)

8. Ризики фальсифікації «виборів у смартфоні» з використанням додатку Дія.

9. Ризики «повістки через Дію».

10. Ризики відсутності доступу до Інтернет додатку Дія.

11. Не всі громадяни мають можливість користуватися додатком Дія.

12. Надмірна централізація системи та агрегація повноважень.

13. Відсутність правил користування додатком та механізму контролю за дотриманням цих правил.

14. Ігнорування чинного законодавчого регулювання зі створення програмних продуктів.

15. Створення штучної монополії додатку Дія.

16. Відсутність у публічному доступі документації на додаток Дія.

17. Відсутність публічного доступу до вихідного коду додатку Дія.

18. Відсутність інформації про зовнішні незалежні аудити безпеки додатку Дія.

19. Сумнівність об’єктивності проведення державної експертизи додатку Дія.

20. Незадовільний рівень комунікації розробників додатку Дія з користувачами та IT-фахівцями.

21. Можливість необмеженого клонування документів у додатку Дія.

22. Непрозорість порядку використовувати додаток Дія іншими організаціями.

Нумерація проблем не відповідає ступеню їх критичності, а лише ступеню впливу на звичайне життя пересічного громадянина. Але корінь усіх проблем – це все ж таки п.1, як на мою особисту думку.

На складання даного документу витратили свій час відомі у професійних колах експерти:

Андрій Баранович, aka Sean Brian Townsend

Андрій Перцюх aka Andrii Pertsiukh

Артем Карпинський aka Tim Karpinsky

Кір Важницький aka Kir Vaznitcky

Олександр Мацько aka Олександр Мацько

Роман Хіміч aka Roman Khimich

Ну і куди ж без мене: Костянтин Корсун aka Kostiantyn Korsun

Копіюйте, завантажуйте, друкуйте, поширюйте посилання: https://cutt.ly/2OR77bF

А також обговорюйте, у тому числі з нами.

Ми відкриті до професійних запитань та конструктивної критики. І не тільки у коментарях під цим дописом чи дописами колег, але також на різних онлайн/офлайн-подіях.

І ще одну таємницю розкрию: насправді документ готувало більше експертів, ніж підписалося під ним. Зі зрозумілих причин: побоювання розправи над «незгодними» з боку влади, чому є багато прикладів.

Очевидно, що і дана публікація спричинить мега-істерику з боку ідеологів Дії і поки неясно до яких наслідків це призведе для авторів.

Але і мовчати про це ми вже не можемо.

Тому що проблеми Дії набувають загрозливого масштабу, а зауваження фахівців ігноруються.

Наслідки тривалого безвідповідального та непрофесійного ставлення влади до цифровізації та захисту персональних даних вже наочно продемонстровано кремлівськими хакерами у січні цього року. Все більше людей стають жертвами шахрайств з онлайн-кредитами. Влада безпорадна, некомпетентна і постійно приховує правду.

Тому настав час вирішувати проблему, а не просто її обговорювати. І відкрите озвучення проблем – це перший, але важливий крок. Але про це – пізніше.

Сьогодні ж – просто фотографія існуючих недоліків додатку Дія.

Enjoy.

***

№ 2.547-3

Винесу окремо питання «маніпулювання цифрами» у моєму попередньому дописі стосовно причин падіння Дії під час голосування за переможця національного відбору на Євробачення

2024-02-04

Корсун

Дивіться: про 15 тисяч запитів на секунду сказав сам Федоров, і це рознесли усі медіа, сказати «єто другойє», «ви невірно зрозуміли» - вже не вийде. Тобто це факт. «Довіряйте виключно офіційний джерелам», авжеж? Я спочатку недогледів один нулик, але добрі люди мені на це вказали, я виправив, написав апдейт, відповів у коментарях. Хоча 1500 чи 15000 – це не принципово для такого масштабу проєкту.

Про «580 млн. запитів» повідомив співзасновник Монобанку Олег Гороховський. Щоправда, не уточнив – за який період, чи точно «в секунду». І ось тут ноунейм-експерти з калькуляторами накинулися на мене зі звинуваченнями «так це ж за день/годину/за два дні», «ти маніпулятор». Звідки вони це взяли – хтозна. Я ж, як людина звикла до стандартних метрик у кібербезі, автоматично розумію дані в уніфікованому форматі: запити на секунду, Гігабіти на секунду. Співвласник популярного банку у якості джерела

інформації – це ж достатньо «офіційні джерела», так? Йому ж можна довіряти?

До речі, найбільшою зафіксованою атакою у жовтні 2023 була атака на Google: 398 мільйонів запитів на секунду. https://cutt.ly/3wXT9kLJ

Але ладно, довелося мені звернутися до більш об'єктивних джерел, близьких до мінеральних. З'ясувалося, що скоріш за все, параметри DDoS-атаки проти Монобанку 21-22 січня 2024 були десь в районі 9-10 мільйонів запитів на секунду. Тобто пан Гороховський, найбільш ймовірно, мав на увазі 580 млн. запитів НА ХВИЛИНУ. Але про це краще у нього уточнити. Як варіант, можна CSIRT-NBU запитати, але навряд чи вони скажуть.

То й що, хто у цій ситуації маніпулює? Точно не я ;-)

У будь-якому випадку, 15 тисяч запитів на секунду для рішення на (начебто) 20 мільйонів користувачів – це просто ні про що. Сам Федоров у лютому 2022 року повідомляв про «найбільшу в історії України DDoS-атаку», коли пікові значення сягали на 2 мільйонів запитів на секунду, ось: https://cutt.ly/vwXT9m9U

І до речі, а чому не згадують більш вживану метрику DDoS-атак Gbps (гігабіт на секунду)? Чому саме про кількість запитів йдеться? Там ще є «пакети в секунду». І який параметр більше коректний? Це питання до спеціалізованих фахівців.

І ще одне питання, значно важливіше, на яке не звернули увагу: голосувати в Дії можуть виключно авторизовані (!) користувачі. Це означає, що ззовні цього неможливо зробити, не може бути DDoS. Тобто не можуть неавторизовані росіяньскі хакери надсилати свої «голоси»-запити. І двічі голосувати теж начебто не можна. Тому беріть калькулятор, будемо рахувати: 15 тисяч запитів на секунду, це 900 тисяч у хвилину, за півгодини це вже 27 мільйонів. Авторизованих, перевірених користувачів, а не зовнішніх зловмисників! Звідки взялися усі, яких більше 20 млн? І це лише за 30 хвилин, не за годину.

Чи це не означає, що в Дії завелися кілька мільйонів «лівих» акаунтів, які кинулися раптом одночасно голосувати? І як таке взагалі могло статися? Невже вся екосистема Дії скомпрометована?

І останнє питання, найбільш тривожне: під час голосування за Євробачення – чи обов’язково вимагалося авторизуватися через Дія.Підпис? Бо ж у мене немає Дії, не можу перевірити. Якщо вимагалося – у нас дуже серйозна проблема, товариство.

P.S

на скріні – відповідь чому я не відповідаю на усі коментарі у попередньому дописі.

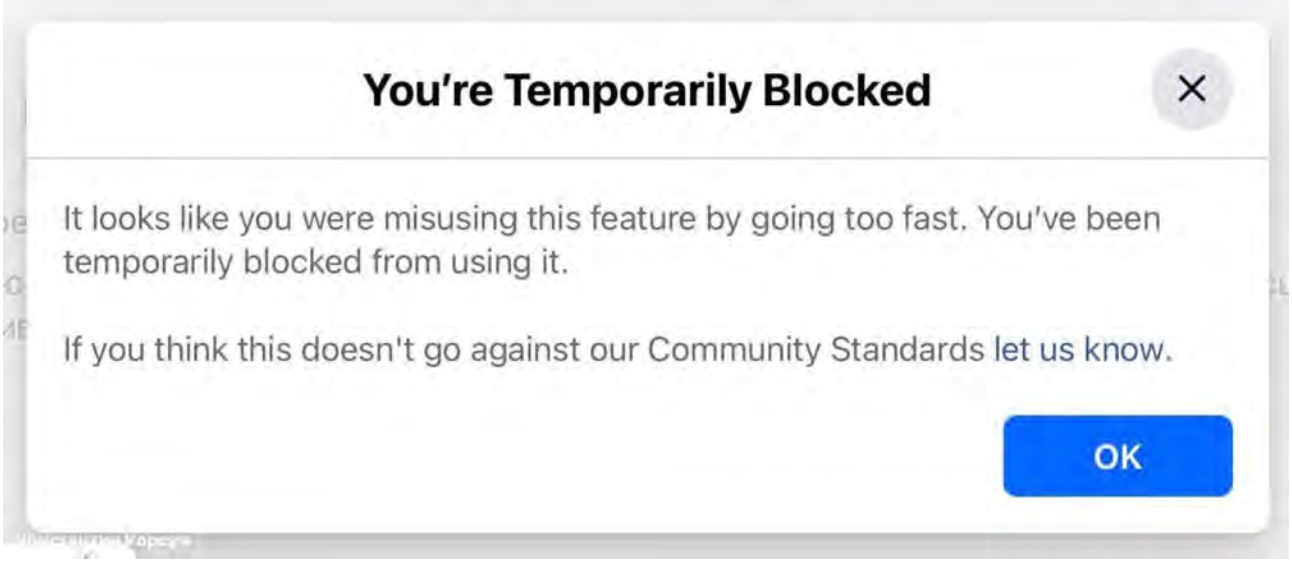

***

№ 2.548-1

Withdrawal Operations, Part 1

Donald Hill is detailing facettes of withdrawal operations, and how did the ZSU 'do that' in the Avdiivka area of the last two months.

SARCASTOSAURUS

MAR 29, 2024

A withdrawal is used to disengage with an enemy force. The purpose of the withdrawal could be to preserve the force, release it for a new mission, avoid combat under undesirable conditions, or reposition forces.

A withdrawal under enemy pressure is extremely difficult because the withdrawing force is leaving the protection of defensive positions, the unit is oriented to the rear, the movement of one unit affects the security of other units. The greater the size of the withdrawing unit, the harder it is to control. Loss of control can easily escalate into a rout and a huge loss of combat capability due to casualties and capture.

Planning can mitigate many of the threats to a successful operation. The plan should include the roles of the different units in the operation, the routes used for movement, how the movement would be controlled, and how the enemy advance would be slowed.

1. Planning

The security force has to have strong leadership and disciplined troops, and must provide flank and rear security while disengaging. A reserve force is needed to react to unexpected developments.

Support units need to be evacuated but when the aid station withdraws there has to be a plan to evacuate the wounded. When logistical units withdraw there has to be a method to resupply units. If small ammo dumps are used then the dumps need to be big enough to last the duration of the battle without being so large that ammo would have to be abandoned. Vehicles should be fueled up.

The withdrawal route for each unit must be planned, and leadership and guides must be familiar with it. If possible, the route should be traveled by leadership and guides before the actual withdrawal.

In decades back it was important to deny enemy reconnaissance the true picture of what was front of them by concealing movement. If all the unit's support vehicles were seen moving to the rear it would be an indication of a withdrawal. In the era of drones, it is difficult to deny persistent observation. Not all drones have low-light or thermal optics, so movement at night might reduce enemy observations. Night movement adds an extra level of complexity, placing even more importance on familiarity with the withdrawal route.

At Avdiivka, Ukraine added a deception element to their plan. When General Syrskyi took command the decision to evacuate the city had already been made, but Zelensky stated that he asked Syrskyi to defend the city and the general promised that he would. The 3rd Assault Brigade had great success in attacking and when it was moved to Avdiivka many assumed they would lead a counterattack. These stories continued to circulate until it was obvious that Ukraine was withdrawing and Syrskyi admitted what was clear to all.

Another critical factor in planning is the methods of controlling the movement. It is important that units across the line pull back in a synchronized manner. If one unit pulls back before the others, it creates a hole in the line which the enemy can exploit and threaten other friendly units.

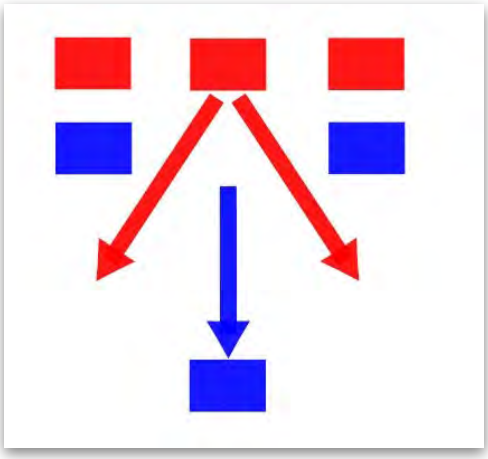

If one unit doesn’t, or can’t, pull back at the same time as the rest of the line, it becomes threatened with encirclement.

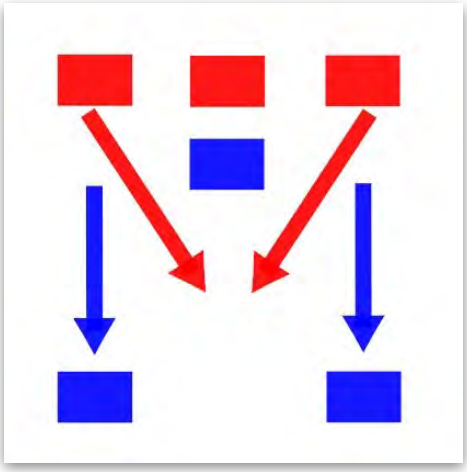

One method of controlling movement is providing a timetable for when units should withdraw. Each unit is given a time to initiate movement, a route to travel and a location where to stop movement and establish defensive positions. This could be repeated several times until the final line of defense is reached. The biggest vulnerability with a timetable is enemy actions that can disrupt friendly movement which can, in turn, disrupt defenses at the next line of defense. This can also impact any further withdrawals scheduled on the timetable.

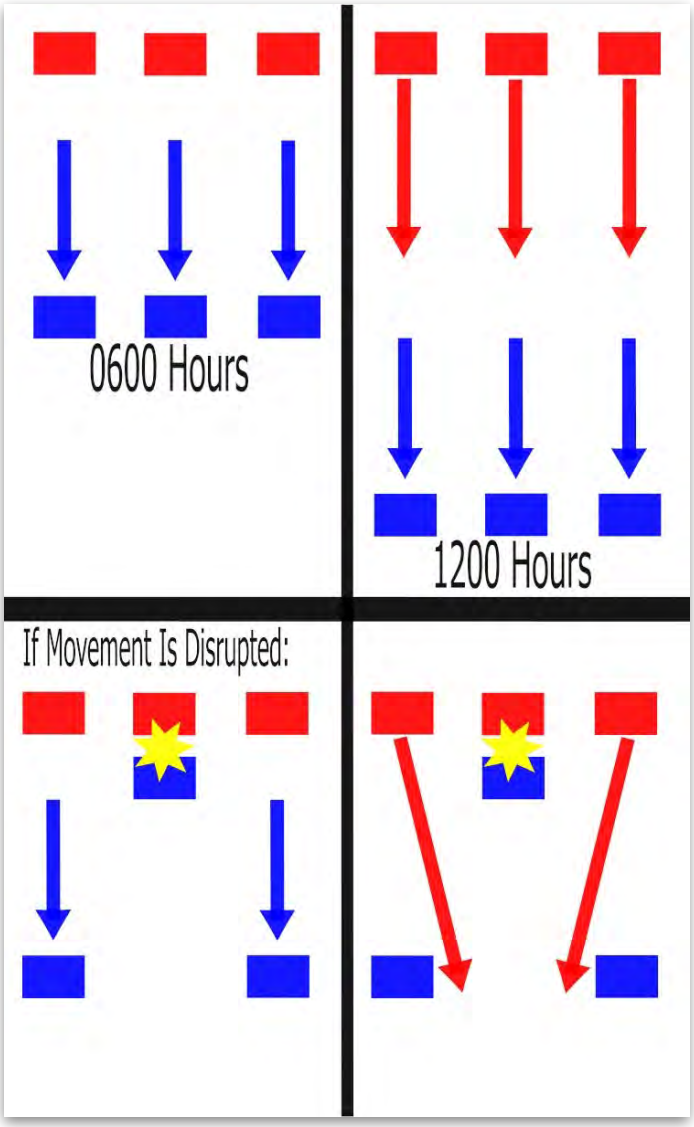

Another method of controlling movement is using a start time to initiate the withdrawal but using events to control the movement. An event can simply be all units reaching a phase line. Once all units have reported reaching the phase line, the order can be given to move to the next phase line.

Enemy actions are also the biggest threat to a withdrawal controlled by events. Reserves and support from adjacent units may be needed to counter enemy activity.

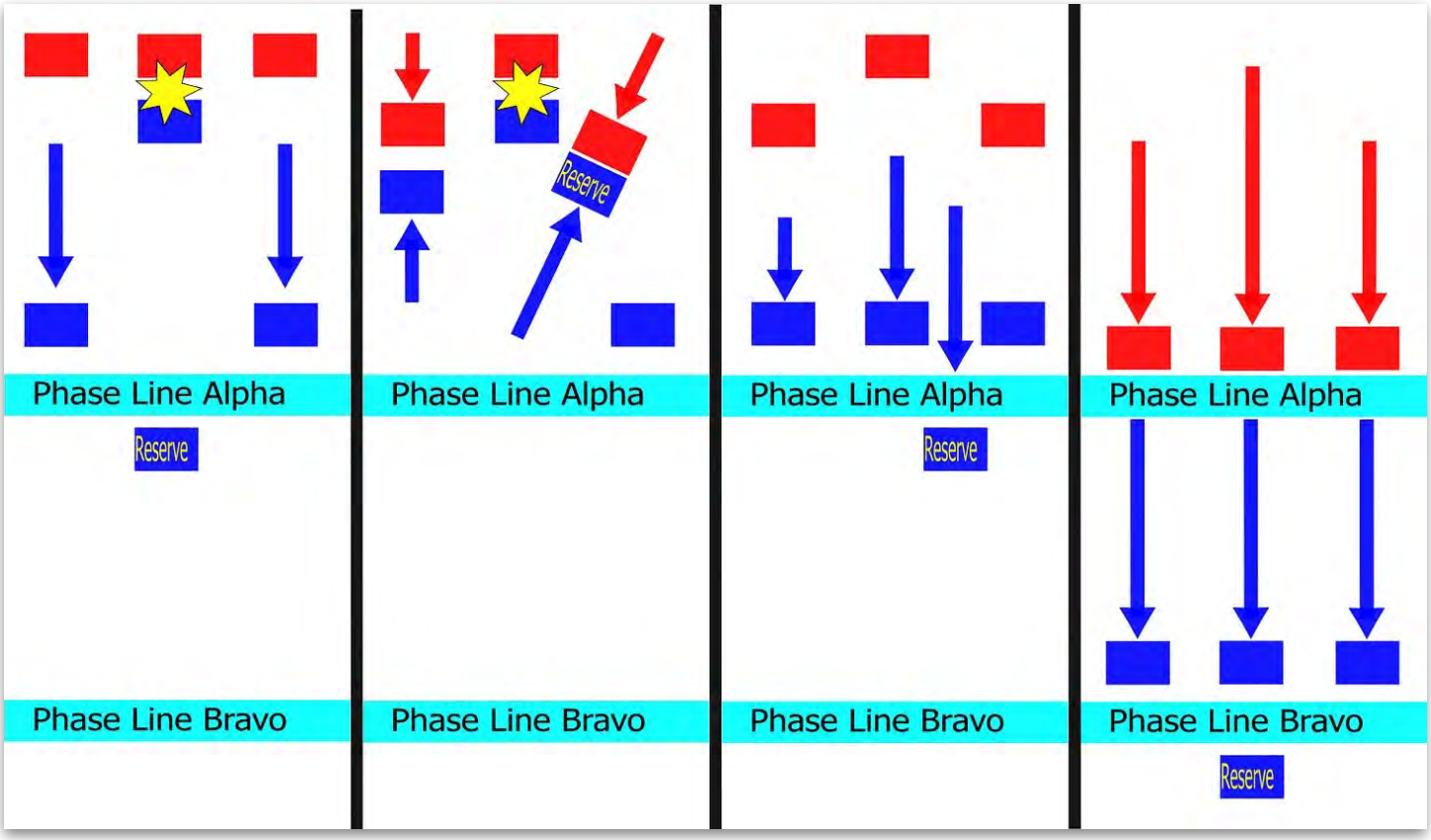

2. Movement

The withdrawing forces have to be able to move faster than the opposing forces. If they have the same movement capability, such as moving on foot, then the attacking force has to be slowed down. There are several ways to do this.

There is an offensive concept called bounding overwatch, in which unit A lays down a base of fire to suppress the enemy while unit B advances. Then unit B lays down suppressive fire while unit A advances. They can continue to move in this manner until they are close enough to assault the defenders.

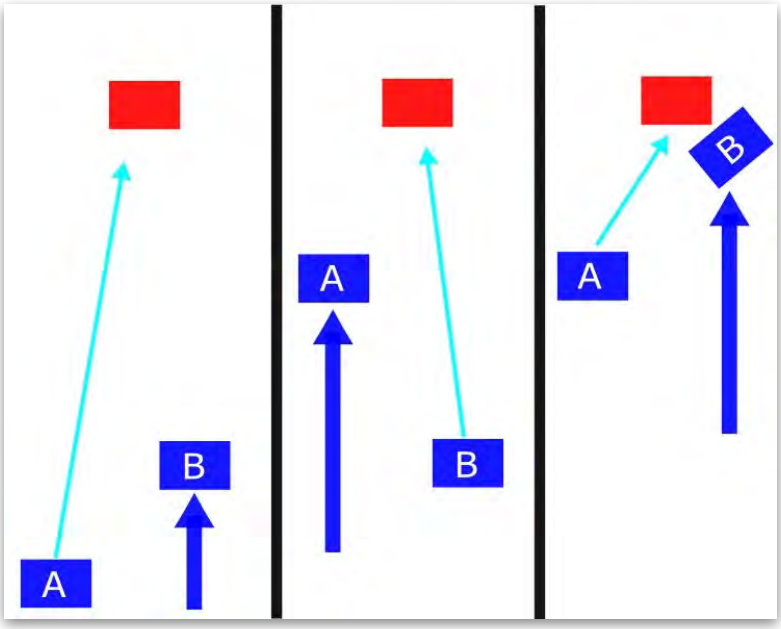

This same fire and movement pattern can be reversed when withdrawing. Unit A suppresses the enemy while unit B moves back. Unit B returns the favor to support unit A's movement.

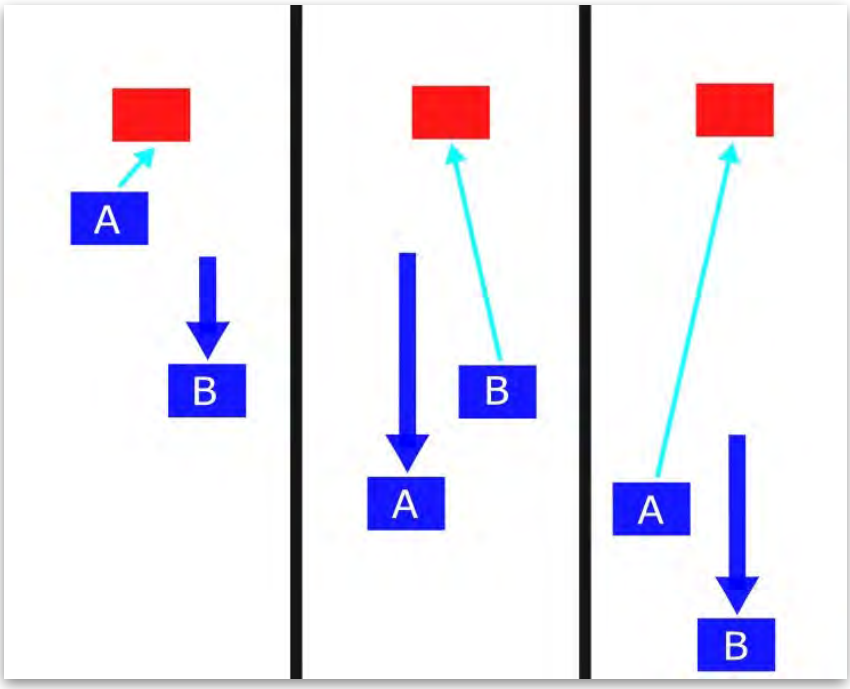

An alternative form of movement is when an entire unit pulls back except for the security force that holds the enemy at bay. Once the unit has established itself, the security force is alway withdrawn.

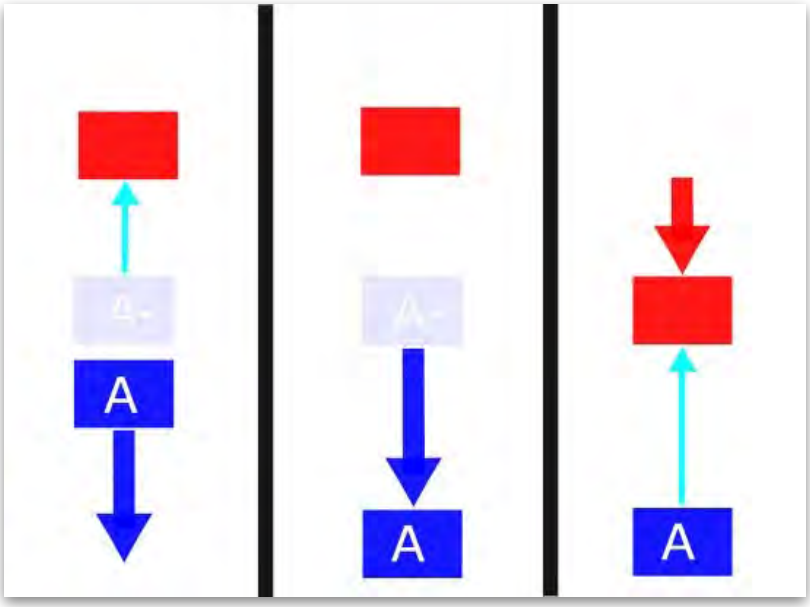

Terrain can also be used to provide cover while withdrawing. In this example, unit A suppresses the enemy and unit B is protected by the ridge as it pulls back into the woods. Unit B can then fire on any enemy units that move onto the ridge while unit A pulls back to the village. From there, unit A can fire on the advancing enemy unit while unit B is protected by the woods as it moves. If advancing enemy units take

cover from the suppressive fires of either unit then they will be advancing slower than units A and B are withdrawing.

When the 3rd Assault Brigade withdrew from the coke plant they used armored and unarmored vehicles so they were faster than the Russians that were advancing on foot. The Ukrainians also used the terrain of the coke plant and tree lines to provide cover from Russian fire as they withdrew.

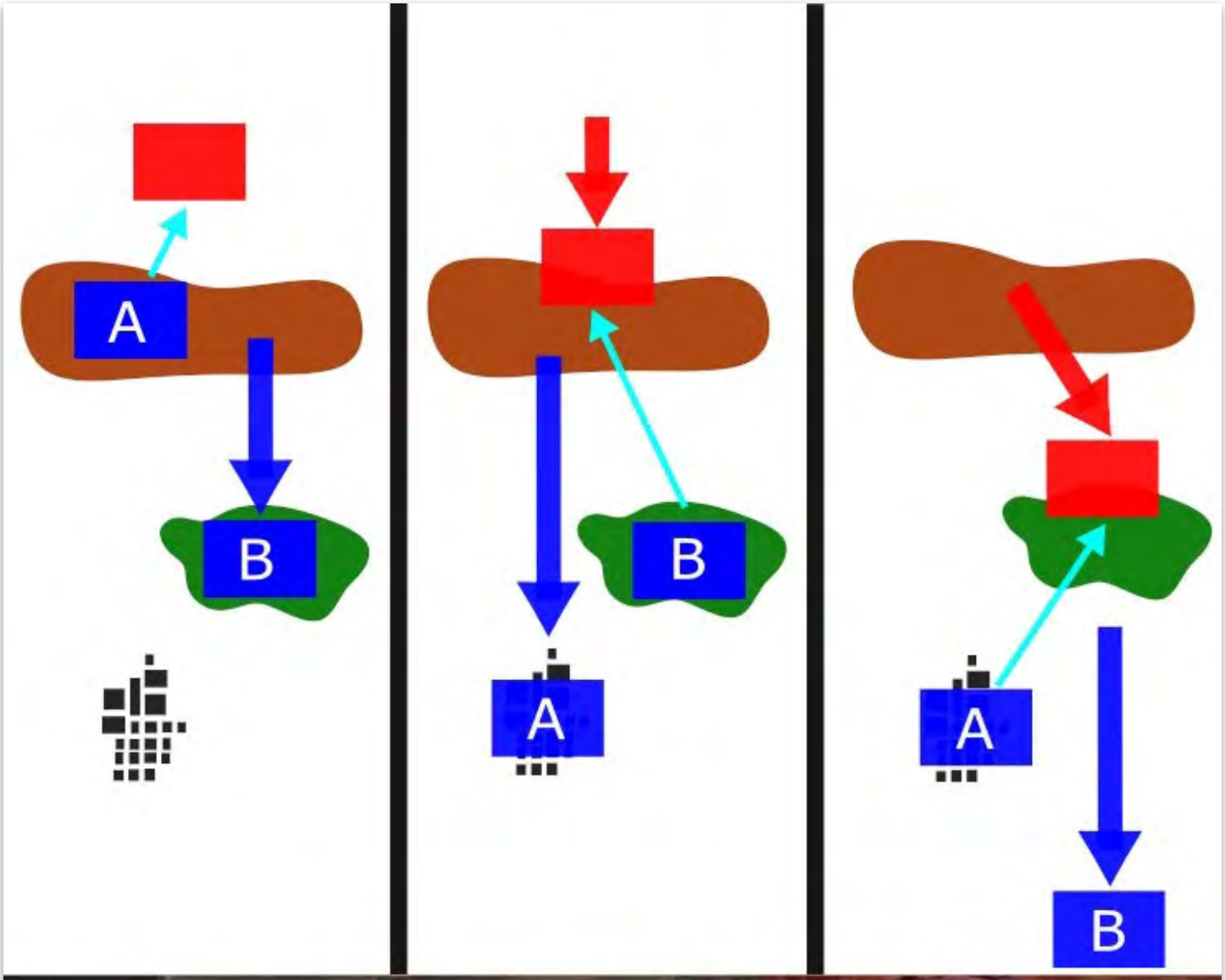
A
B
A
B
A
B

Obstacles will also slow down enemy pursuit. Over the centuries, many bridges have been destroyed to slow down pursuing armies trying to cross a river. Ukraine destroyed a bridge at Ruska Lozova, 10 km from Kharkiv. A century ago, the Germans blocked a road with trees at Cambrai, leaving only the muddy fields for movement.

When the Russians broke through and moved into the dachas, the main supply route to the Ukrainian defenders located east of the wastewater plant was cut off so the defenders withdrew. Having anticipated this possibility, the fields were already mined and the Ukrainians mined the treelines, as well, to slow down the Russians advancing behind them. The holes could have been dug already and it was just a case of placing the mine inside and arming them.

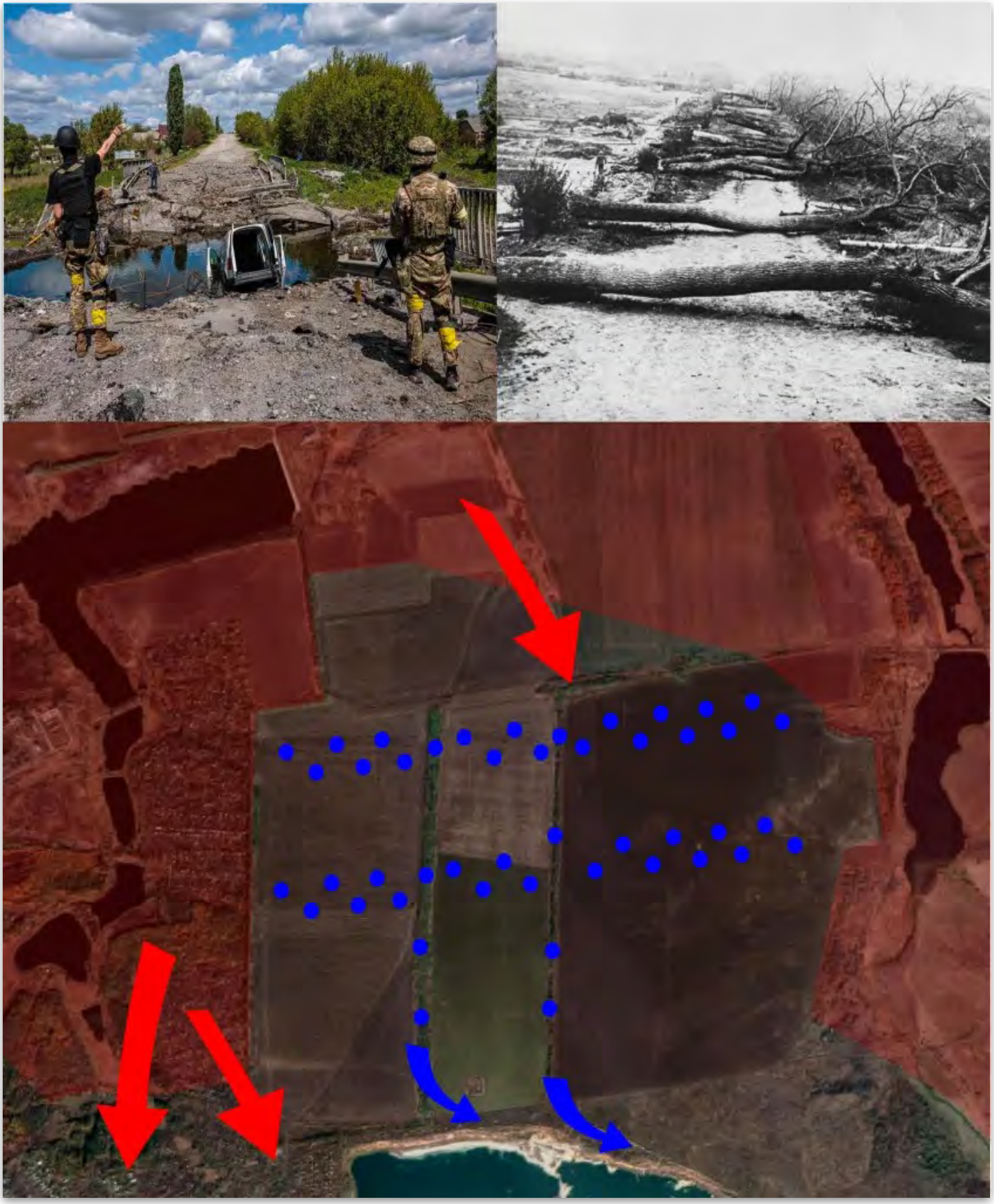

This was not an isolated event. The survivors from Zenit mentioned that they didn’t have time to place mines before they retreated. This tactic has been used in other wars and it’s likely that this was a widespread practice in this war because it’s simple and it slows the enemy down. As a force retreats, a well-supplied army might also use artillery to scatter mines behind them.

Besides using artillery to scatter obstacles (mines), regular high explosive shells would also slow down an enemy pursuit since it would force them to seek cover or suffer casualties. Ukraine had a shortage of artillery and mortar ammo at Avdiivka and they tried to compensate with drones, which helped a lot, but it did not have the same effect as massed artillery fires would.

(….to be continued…)

***

№ 2.548-2

Withdrawal Operations, Part 2

SARCASTOSAURUS

MAR 30, 2024

(…continued from Part 1…)

3. Delay Operations

A delay operation has many of the same characteristics of a withdrawal operation but the objective is different. In a withdrawal, the force is trying to disengage from the enemy. A delaying force remains engaged with the enemy but trades space for time. It avoids a decisive engagement but tries to maximize the destruction of enemy forces. A delaying force can be a covering force for a withdrawal, it can be a force that is inadequate for a defense, or it can be an economy-of-force operation in which a commander chooses to be weak in one sector so he can mass forces in another sector.

4. Retirement Operations

A withdrawal operation can become a retirement operation once the force is disengaged from the enemy. Columns can then be formed for faster road movement.

5. Historical Operations

Here are some historical examples of withdrawals. Take note of the planning:

1) Security Forces (Observing the enemy, denying enemy observation, and providing defenses for withdrawing units)

2) Mobility (Retain organized movement through control measures. Reduce enemy movement by direct/indirect fires, engineering obstacles such as mines, and terrain)

3) Deception (Deny enemy knowledge to achieve surprise. Generate false impressions through feints and other activities. Create indecision for the enemy)

4) Conservation of Combat Power (Withdraw less mobile units first. Use mobile units in the security force. Use the fewest amount of troops in the security force that will still accomplish the mission)

The Dunkirk Withdrawal Operation

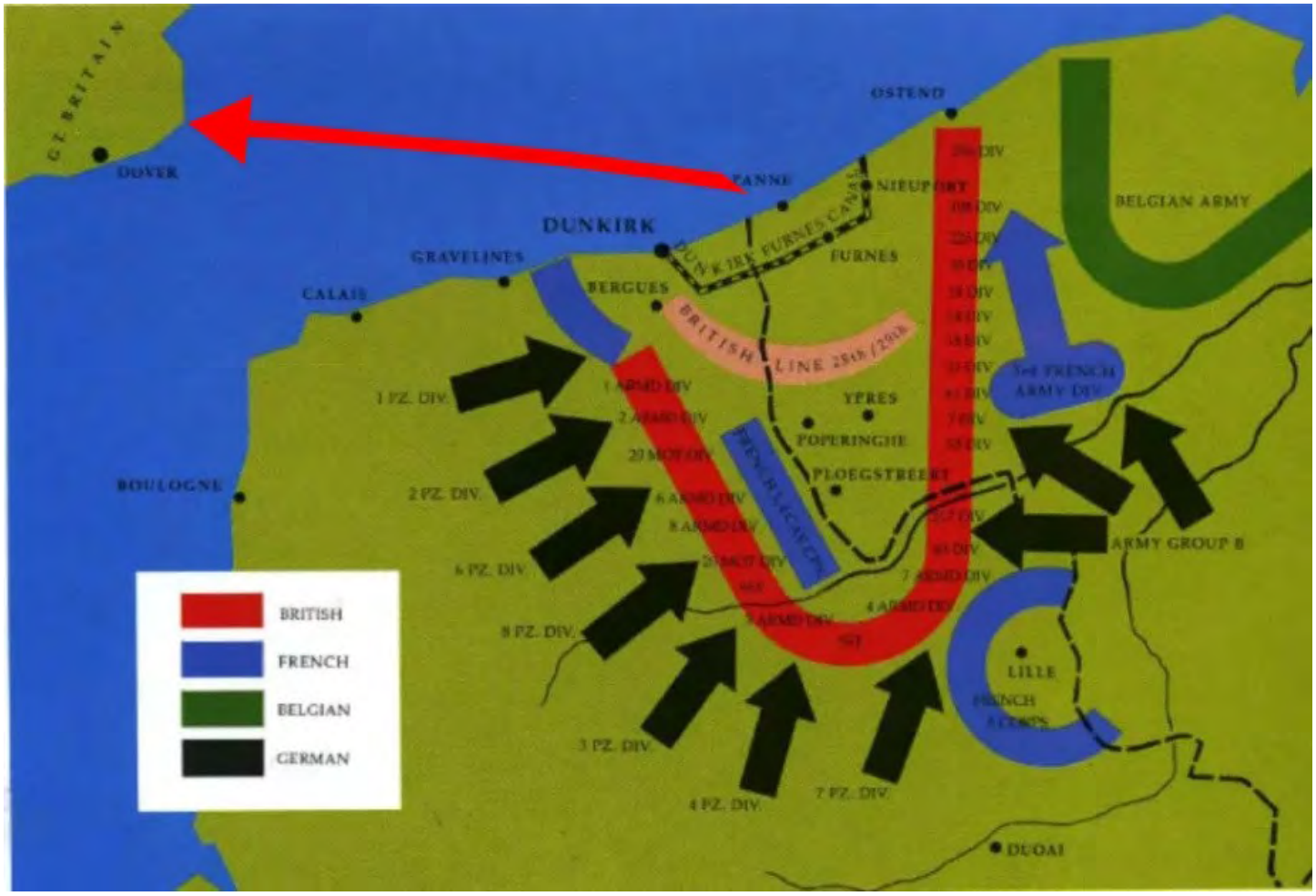

In late May 1940, during the Second World War, German forces trapped French, British and Belgian forces along the English Channel. The Channel was a terrain obstacle for allied movement that was partially mitigated by the Allied naval force and civilian naval craft. Some of the allied forces provided security as a delaying force by manning the defensive perimeter against the advancing German forces. Other forces withdrew to the beaches and harbors to await transport to England. After 338,000 allied soldiers were evacuated, the operation was concluded due to the increasing cost to the naval and air forces. The same water object that hindered allied movement prevented German forces from crossing into England, but it also

prevented the security forces from escaping. For every seven soldiers that were evacuated, one was taken prisoner.

The Wolfhound Regimental Delaying Operation

In the opening days of the Korean war, US troops on occupation duty in Japan were poorly trained, just five years after World War 2. When confronted by North Korean troops, the Americans alternately fought hard or ran away. This continued for three months before they gained their footing, after which they performed well. There were two exceptions to the initial erratic performances. The Marine's 5th Regiment arrived from California ready to fight and later became the 1st Provisional Brigade. The other unit was the 27th Regiment of the 25th Division, which was nicknamed the Wolfhounds. For some reason, they had excellent and knowledgeable leadership in both the officer and non-commissioned ranks and the enlisted soldiers followed them with confidence.

At this time, the UN forces were in general retreat and the 27th regiment was asked to hold off the advance of a North Korean division. The Wolfhounds delaying operations were always organized and effective, holding back the more numerous North Koreans until their position became untenable, and then they withdrew to the next position. They were aided by the terrain and their planning.

The route they were blocking was a road in a narrow valley flanked by rough hills that were covered by trees. By deploying across the road, the US regiment forced the North Korean division to move out of a column formation in order to engage them. With dug-in positions that had good fields of fire that supported each other, US direct and indirect fires took a toll on the North Koreans.

It would usually take about 2-3 days for the North Korean division to find the flanks of the US regiment and threaten to turn them. During that time, the regimental staff had been scouting and developing the next positions to

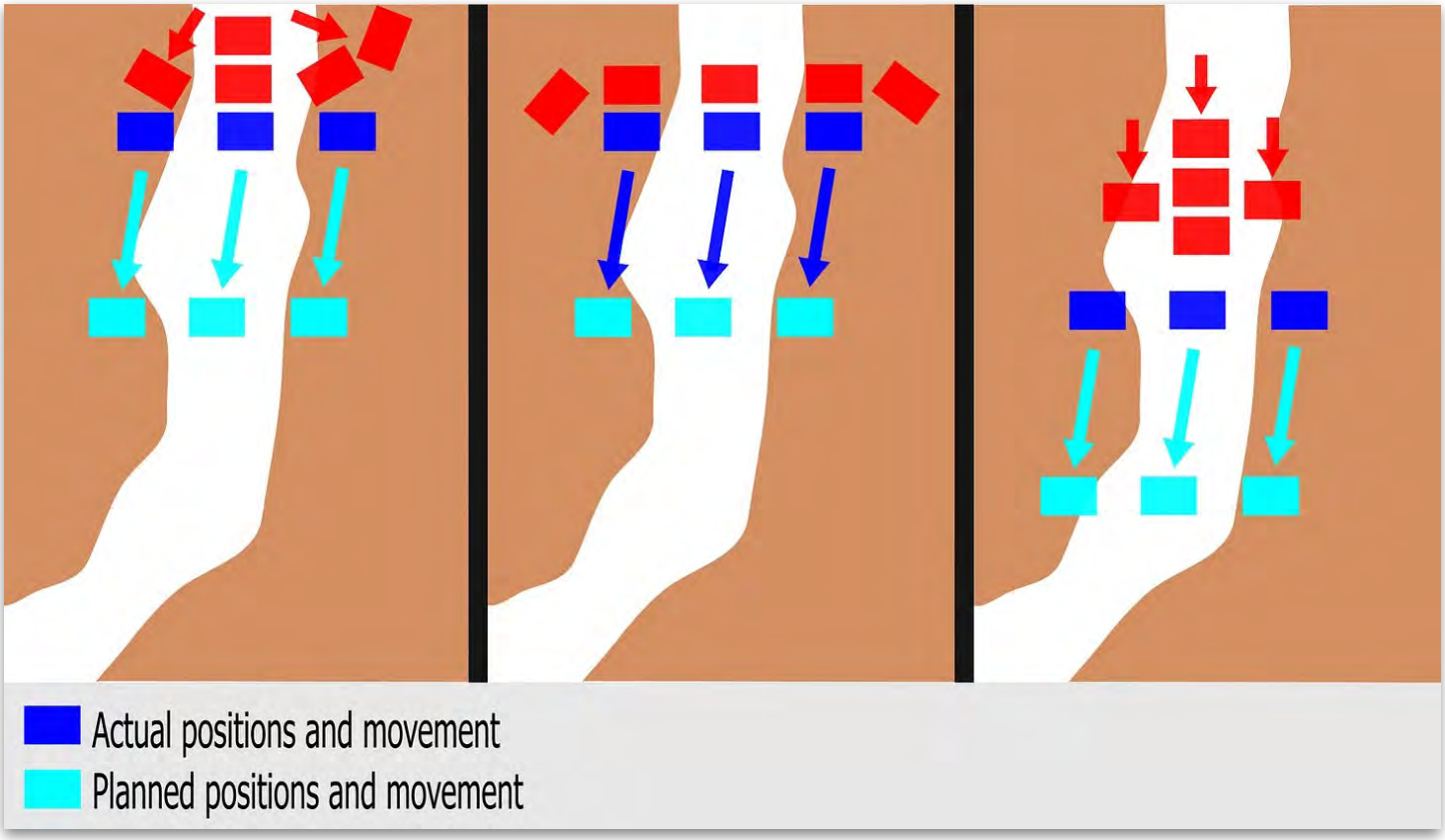

defend. These positions were dug out and the company executive officers, first sergeants and platoons sergeants were shown the route they would take during the next withdrawal. The locations of the headquarters, artillery and logistical units were also identified. When the decision was made to pull back, the main force did so along the rehearsed routes while the security force held off the enemy forces. When the main force was in their new defensive positions, the security forces pulled back under the covering fire of artillery.

The Wolfhounds conducted these delaying operations for a couple of weeks, trading land for time and the North Korean division suffered heavy casualties. When the UN made their stand at the Pusan perimeter, the Wolfhounds and the provisional Marine brigade were used as fire brigades and sent wherever the North Koreans were threatening to break through.

The Kherson Withdrawal Operation

In September, 2022, Ukraine launched its Kharkiv offensive. Over at Kherson, Russia had 30,000 troops north of the Dnieper. They had been supplied across three bridges, but the Antonivka railroad and road bridges were heavily damaged in August, and by September 3rd, the bridge across the Nova Kakhovka dam was made impassable. Russia tried to establish a

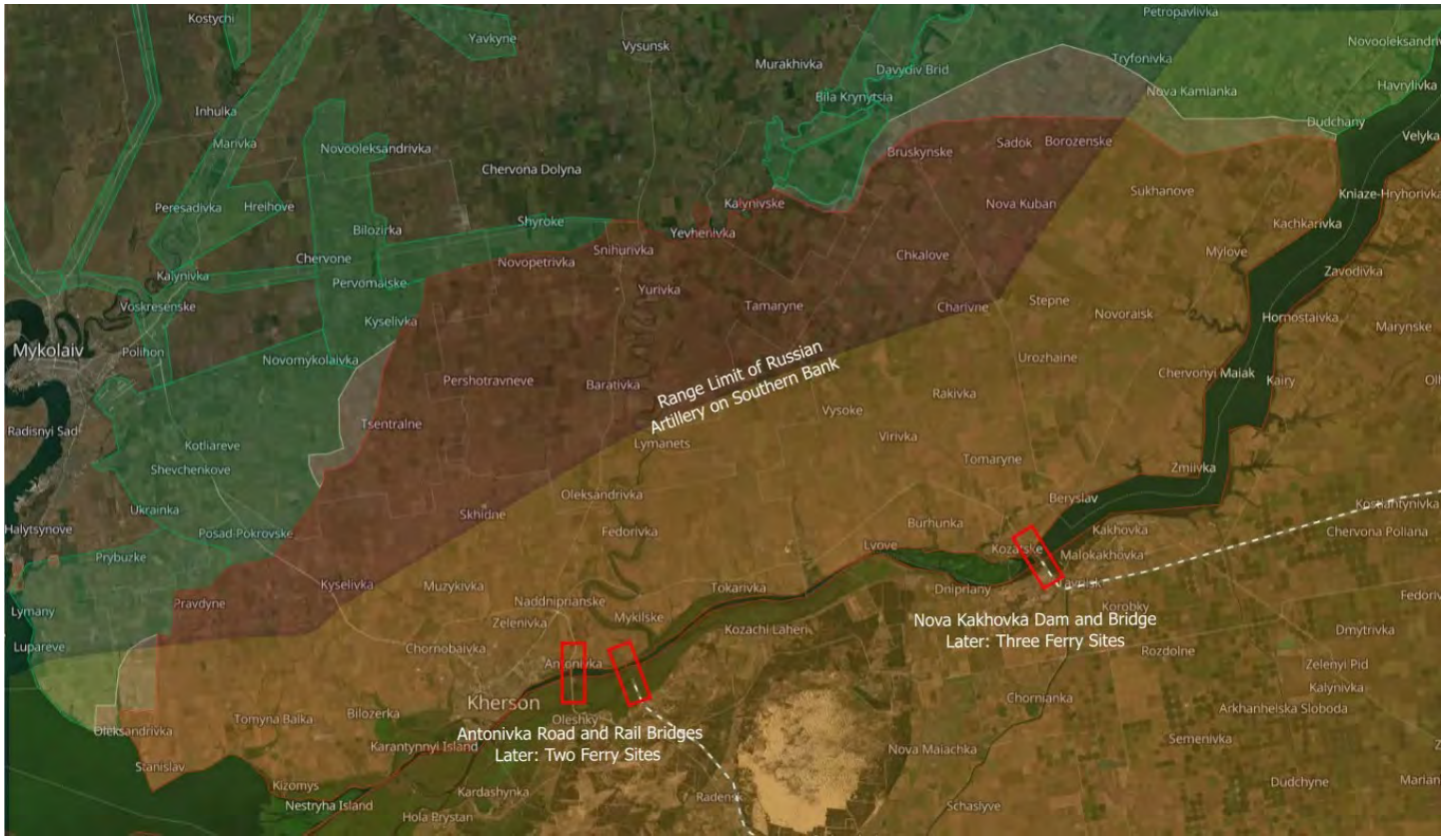

pontoon bridge underneath the damaged Antonikva road bridge but it was repeatedly damaged. They finally established three ferry crossings in the Nova Kakhovka area and two near the Antonikva road bridge.

The Russian supply situation was tenuous with three bridges and it was even more endangered when they had to rely on five ferry crossings. The Dnieper river usually, but not always, freezes between January 3rd and March 3rd. If it did freeze the ferry operations would end. A Ukrainian general said the Russians would have to withdraw by the end of November. Withdrawal operations should happen before the situation deteriorates. The Russians recognized the inevitable and started planning the withdrawal in September and began executing it in October. The larger headquarters, intelligence units and support units were withdrawn first and by

October 20th, the movement of units was noticed by the press.

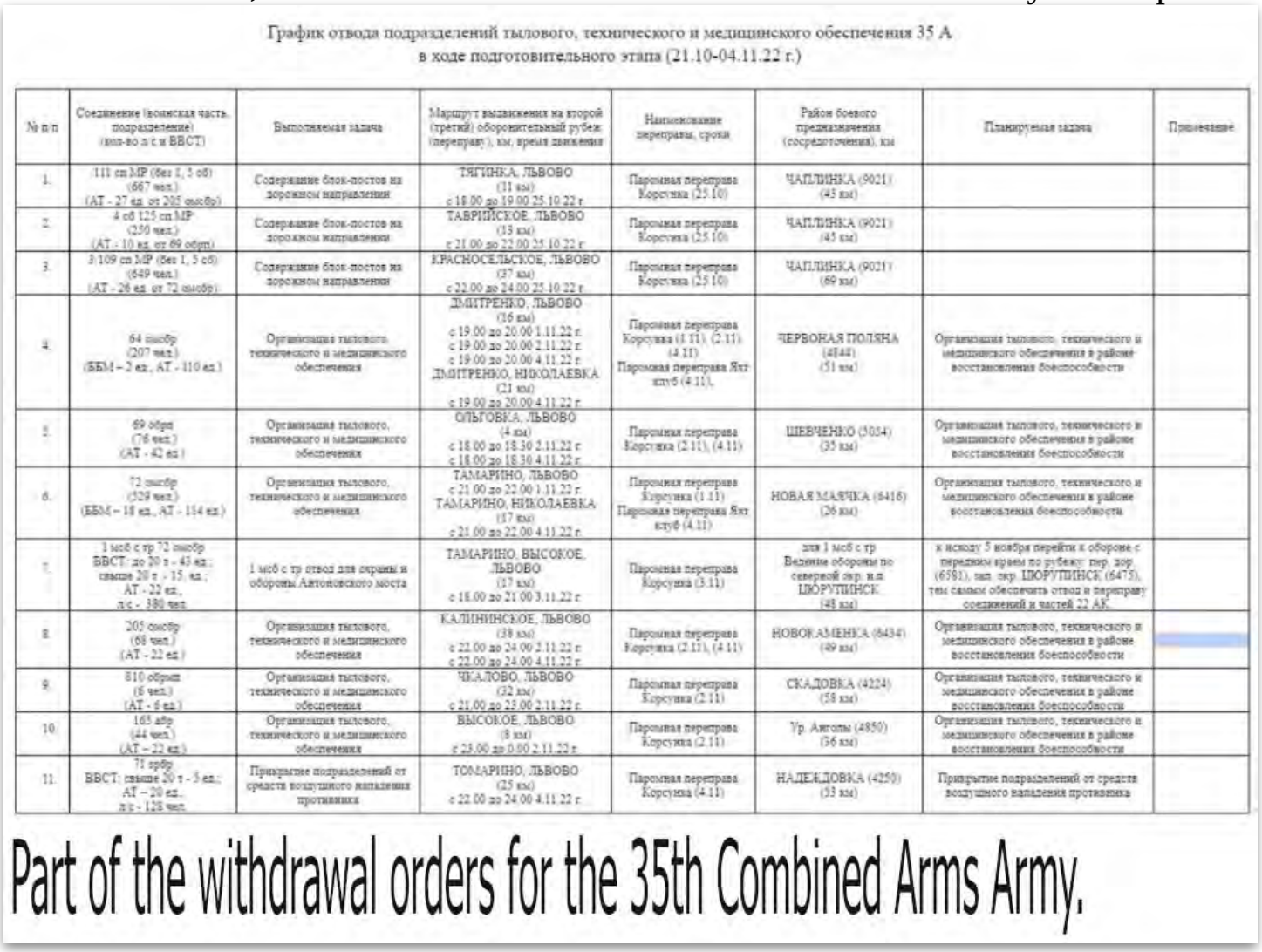

График отвода подразделений тылового, технического и медицинского обеспечения 35 А
в ходе подготовительного этапа (21.10-04.11.22 г.)

№ п/п	Соединение (воинская часть, подразделение) (кол-во л/с и ВВСТ)	Выполняемая задача	Маршрут выдвижения на второй (третий) оборонительный рубеж (переправу), км, время движения	Наименование переправы, сроки	Район боевого предназначения (сосредоточения), км	Планируемая задача	Примечание
1.	111 сп МР (без 1, 5 об) (667 чел.) (АТ - 27 ед. от 205 омсбр)	Содержание блок-постов на дорожном направлении	ТЯГИНКА, ЛЬВОВО (11 км) с 18.00 до 19.00 25.10.22 г.	Паромная переправа Корсунка (25.10)	ЧАПЛИНКА (9021) (45 км)		
2.	4 сб 125 сп МР (250 чел.) (АТ - 10 ед. от 69 обрп)	Содержание блок-постов на дорожном направлении	ТАВРИЙСКОЕ, ЛЬВОВО (13 км) с 21.00 до 22.00 25.10.22 г.	Паромная переправа Корсунка (25.10)	ЧАПЛИНКА (9021) (45 км)		
3.	3/109 сп МР (без 1, 5 сб) (649 чел.) (АТ - 26 ед. от 72 омсбр)	Содержание блок-постов на дорожном направлении	КРАСНОСЕЛЬСКОЕ, ЛЬВОВО (37 км) с 22.00 до 24.00 25.10.22 г.	Паромная переправа Корсунка (25.10)	ЧАПЛИНКА (9021) (69 км)		
4.	64 омсбр (207 чел.) (ББМ – 2 ед., АТ - 110 ед.)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения	ДМИТРЕНКО, ЛЬВОВО (16 км) с 19.00 до 20.00 1.11.22 г. с 19.00 до 20.00 2.11.22 г. с 19.00 до 20.00 4.11.22 г. ДМИТРЕНКО, НИКОЛАЕВКА (21 км) с 19.00 до 20.00 4.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (1.11), (2.11), (4.11) Паромная переправа Яхт клуб (4.11),	ЧЕРВОНАЯ ПОЛЯНА (4844) (51 км)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения в районе восстановления боеспособности	
5.	69 обрп (76 чел.) (АТ - 42 ед.)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения	ОЛЬГОВКА, ЛЬВОВО (4 км) с 18.00 до 18.30 2.11.22 г. с 18.00 до 18.30 4.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (2.11), (4.11)	ШЕВЧЕНКО (5054) (35 км)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения в районе восстановления боеспособности	
6.	72 омсбр (529 чел.) (ББМ – 18 ед., АТ - 114 ед.)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения	ТАМАРИНО, ЛЬВОВО с 21.00 до 22.00 1.11.22 г. ТАМАРИНО, НИКОЛАЕВКА (17 км) с 21.00 до 22.00 4.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (1.11) Паромная переправа Яхт клуб (4.11)	НОВАЯ МАЯЧКА (6416) (26 км)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения в районе восстановления боеспособности	
7.	1 мсб с тр 72 омсбр ВВСТ: до 20 т - 43 ед.; свыше 20 т - 15 ед.; АТ - 22 ед., л/с - 380 чел.	1 мсб с тр отвод для охраны и обороны Антоновского моста	ТАМАРИНО, ВЫСОКОЕ, ЛЬВОВО (17 км) с 18.00 до 21.00 3.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (3.11)	для 1 мсб с тр Ведение обороны по северной окр. н.п. ЦЮРУПИНСК (48 км)	к исходу 5 ноября перейти к обороне с передним краем по рубежу: пер. дор. (6581), зап. окр. ЦЮРУПИНСК (6475), тем самым обеспечить отвод и переправу соединений и частей 22 АК.	
8.	205 омсбр (68 чел.) (АТ - 22 ед.)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения	КАЛИНИНСКОЕ, ЛЬВОВО (38 км) с 22.00 до 24.00 2.11.22 г. с 22.00 до 24.00 4.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (2.11), (4.11)	НОВОКАМЕНКА (6434) (49 км)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения в районе восстановления боеспособности	
9.	810 обрмп (6 чел.) (АТ - 6 ед.)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения	ЧКАЛОВО, ЛЬВОВО (32 км) с 21.00 до 23.00 2.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (2.11)	СКАДОВКА (4224) (58 км)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения в районе восстановления боеспособности	
10.	165 абр (44 чел.) (АТ – 22 ед.)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения	ВЫСОКОЕ, ЛЬВОВО (8 км) с 23.00 до 0.00 2.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (2.11)	Ур. Ангопы (4850) (36 км)	Организация тылового, технического и медицинского обеспечения в районе восстановления боеспособности	
11.	71 србр ВВСТ: свыше 20 т - 5 ед.; АТ – 20 ед., л/с - 128 чел.	Прикрытие подразделений от средств воздушного нападения противника	ТОМАРИНО, ЛЬВОВО (25 км) с 22.00 до 24.00 4.11.22 г.	Паромная переправа Корсунка (4.11)	НАДЕЖДОВКА (4250) (53 км)	Прикрытие подразделений от средств воздушного нападения противника	

Part of the withdrawal orders for the 35th Combined Arms Army.

The control measure that Russia used was a timetable that listed when each unit would withdraw. That was easy enough for units that were not on the front line but if Ukraine launched an attack as Russian units tried to withdraw they could potentially pin units down that were supposed to withdraw, and they might break through where units were supposed to stand and fight. There was a high probability that their security force fighting a rearguard action would be trapped on the right bank of the river with Ukrainian artillery firing on all the crossing points. If things went really poorly for Russia, a lot of men and equipment would be lost.

But that didn’t happen.

Russia moved artillery units to the left bank where they could provide fire support for much of the withdrawal. They extensively mined and boobytrapped roads. Then they pulled out their Spetsnaz and airborne units that they wanted to preserve. Finally, they pulled their regular and separatist units out, destroying bridges behind them.

Drones had been used since the beginning of the war, but at that time there were very few of them and they were a lot more expensive. Russian air defense units were part of the plan to reduce Ukrainian drone activity and this denied Ukraine a timely view into a quickly moving situation.

Ukrainian forces moved forward cautiously when they were sure Russian positions were vacated, clearing the mines in front of them, but they didn't pursue or engage the withdrawing Russian units. Publicly, they were worried about Russian deception and luring them into a fight in Kherson's urban environment. "It's important to understand: No one leaves any place just like that," said Zelensky.

So the Russians withdrew behind their artillery umbrella operating on the left bank, placing even more mines as units were being ferried across the river. The embarkation and landing sites for the ferries were not attacked with artillery or HIMARS rockets and the last of the Russian security forces were able to cross intact. In a final act, Russian engineers completely demolished the three heavily damaged bridges across the Dnieper. With that, the potential to kill or capture 20,000 or more vulnerable Russian troops with their associated equipment had passed.

The Avdiivka Withdrawal Operation

The city had been on the front line for ten years with the 110th Mechanized Brigade being the primary defender for the last two years. With Ukraine's summer offensive winding down in October, Russia decided to target it with 40,000 troops, probably because it was already surrounded on three sides. Russia suffered tremendous losses from Ukrainian artillery and drones and managed to advance 2500 meters in the north towards Stepove, but the lines remained fairly static from the end of October until January. By January, the interruption of US aid resulted in increasing shortages of artillery shells, making defensive operations more difficult.

In mid-January, Russians moved through a sewer line and emerged in the southern part of the city. At the beginning of February, the Russians had a breakthrough by the dachas in the north, aided by the fog and nighttime attacks. Drones had been trying to fill the void that was left by the absence of artillery fire but they couldn't fly if they couldn't see, and some Russian

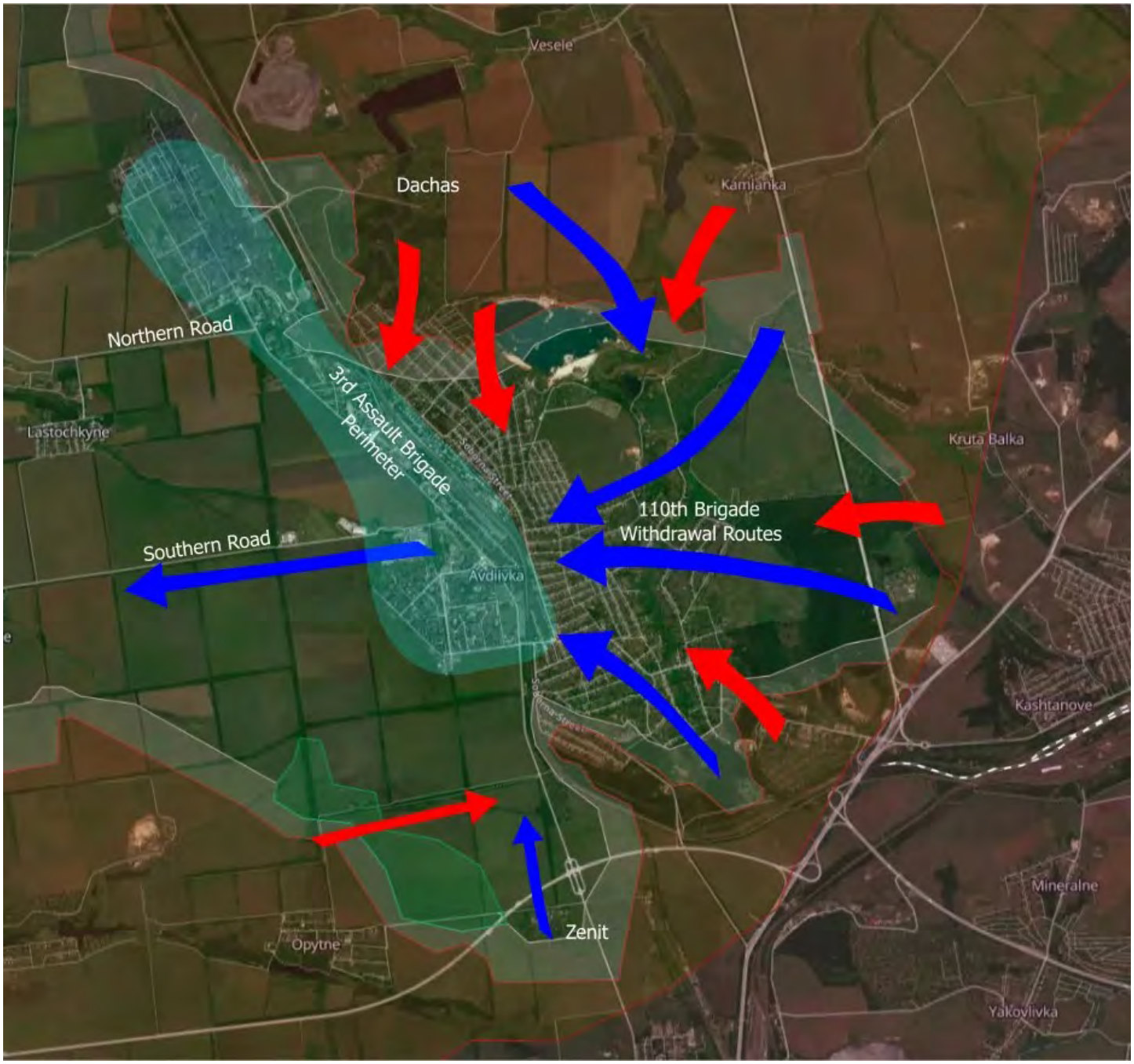

attackers were using thermal ponchos that obscured their heat signature from drones with thermal cameras. Without effective artillery or drone support, the Russian attackers overwhelmed the defenders and quickly pushed two kilometers through the dachas and into the city.

Smelling blood, Russia began pouring troops into the battle and intensifying their artillery and airstrikes. Already being hit by 20 airstrikes a day, the attacks on Ukrainian positions increased to over 50 a day. Artillery, MLRS, thermobaric and incendiary magnesium shells were also used. Some of the 110th Brigades units were at 50-70% strength and they had no artillery to help in their defense, let alone counter attacks. It was past time to withdraw.

A week after the breakthrough in the north, Syrsky was named the new commander of the army. Zelensky publicly said that he asked Syrsky to defend the city and the 3rd Assault Brigade was brought in as reinforcements. They were known for their methodical 10 kilometer advance south of Bakhmut but they weren’t there to

reestablish the defensive perimeter, they were there to help the 110th Brigade escape the city. Zelensky's statement was simply an attempt at deception.

It was not the entire 3rd Brigade that was sent: merely one (large) battalion. Even though the brigade would be outnumbered 7:1, increased troop density would result in more casualties from the intense Russian artillery and air strikes. For many, it would be their first experience in combat. The unit's junior leaders would need to control the rapidly changing battlefield even if they lost communication with their senior leaders. The front line infantry, especially the inexperienced ones, would have to trust their leadership.

The 3rd was given overall command of the city and was assigned the 225th Independent Assault Battalion, the special forces Timur Group and the Russian Volunteer Group as reserve forces and to strengthen the perimeter outside the city. The plan was for the 3rd to establish a defensive perimeter on the western side of the city and hold the line while the 110th withdrew units first from the far eastern defenses, and then the units from the closer southern defenses. There was a company-sized unit in the isolated southern strongpoint of Zenit that was tasked with holding out until most of the 110th had withdrawn in order to prevent a stronger Russian advance from the south.

Withdrawals are best covered by heavy artillery fire to slow down the enemy and prevent their pursuit. In the absence of artillery fire, Ukrainian forces would rely on the supply of 120mm mortar ammo that the 3rd brought with them as well as their drones. Ukrainian forces would depart by the northern road by the coke plant and by the southern road, which was closer to most of the troops of the 110th Brigade.

The order for the 110th Brigade to begin the withdrawal was given by radio and almost all the personnel received and acted on it. A few isolated troops did not hear the order began their retreat only after realizing that they were behind enemy lines.

The 3rd Brigade was heavily outnumbered. Artillery and airstrikes aimed at them also killed Russians that were in nearby buildings or the same buildings as them. Eventually, the Russians achieved a breakthrough and seized the northern road up to the outskirts of Lastochkyne village, where 3rd Brigade troops held the line. Inside the coke plant, the command center organized the defenses and planned fall back positions and withdrawal routes.

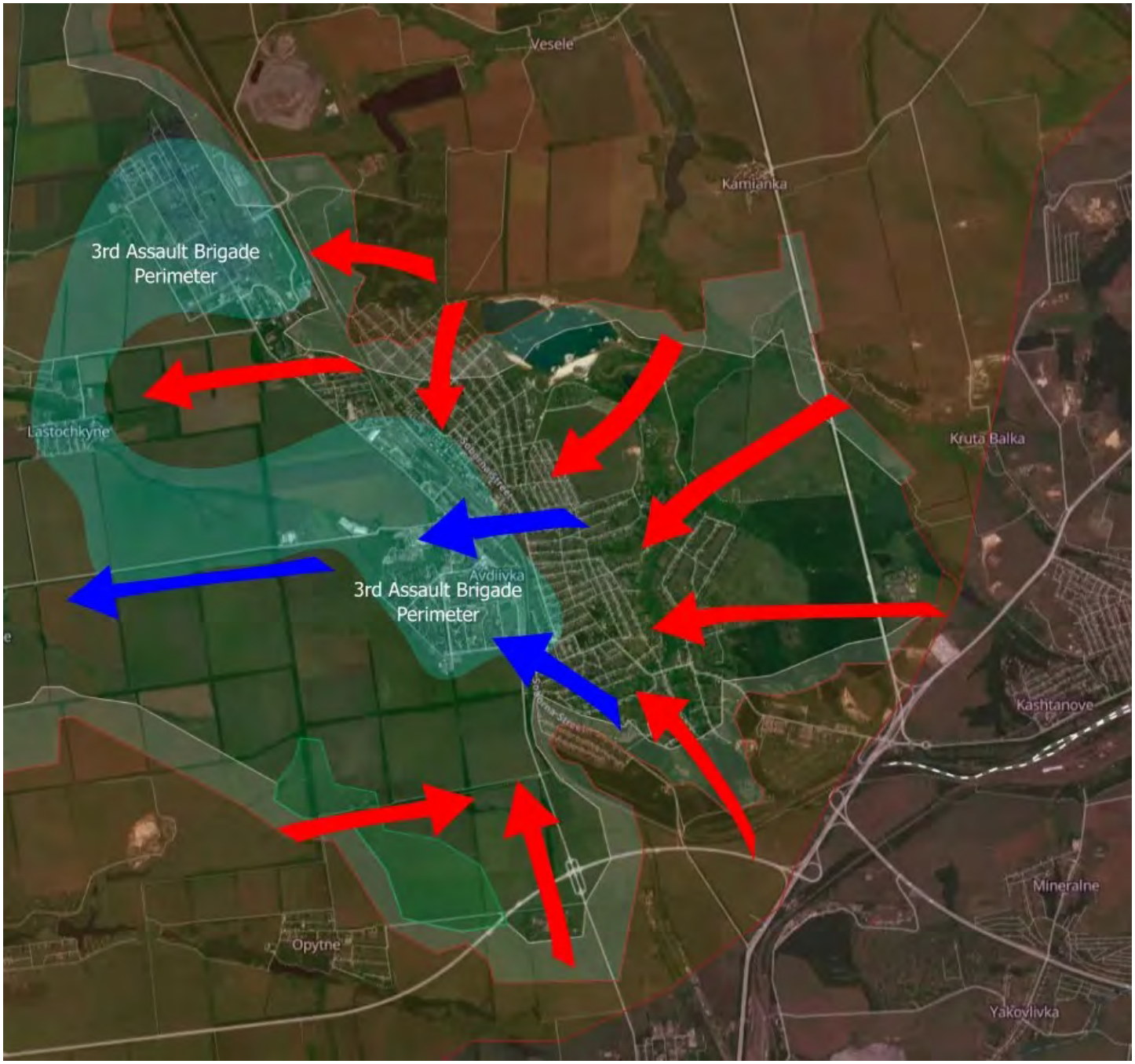

A couple of days later, they were about the withdraw at their assigned time when soldiers from a battalion of the Presidential Brigade ran into their position. They had been fighting alongside the 110th Brigade over the last couple years but half of their unit lost contact with their command and the other half of their unit. The 3rd Brigade troops postponed their withdrawal until all of the troops from that unit evacuated, even though every minute they delayed increased the danger they were in. When they finally began to withdraw themselves and the Russians realized it, the Russians increased their attacks on the last remaining troops. Ukrainian drone attacks gave these troops just enough time to run from their defenses to waiting vehicles behind the buildings and make their escape.

While the Russian seized the northern road, the 3rd Brigade troops were effectively cut in half and started to operate independently. Ukraine still held the southern road, the last road out, in large part because of the troops holding out at Zenit. But the Russians had advanced along a treeline north of Zenit, almost cutting them off. The garrison moved out in small groups to run the gauntlet and many of them were

killed or wounded. Six wounded soldiers could not be evacuated and they were later killed by Russians.

Every Ukrainian soldier had his own experience during the withdrawal and their experiences varied based on where they were and when they evacuated. Some units were able to withdraw all their personnel, including their wounded. Others were cut off from their commanders and lost communication with each other. The Ukrainians report that Russia had their own organizational issues and that 3/4 of the Russian troops seemed to know what they were doing and 1/4 were untrained and confused. Even with the loss of organizational control, though, everyone knew their role and the junior leaders on both sides kept fighting the battle.

The Russians knew they were to attack, and their push forward was unceasing. The 110th brigade and other units that had been defending Avdiivka knew they were supposed to withdraw from one position to the next, and when a defense was no longer possible, they moved to the west. The 3rd Brigade knew their job was to be the last line of defense and stayed in their positions until all friendly troops in front of them were gone. As their perimeter shrank, troops were sent to hold the treelines outside the city to keep the southern road open. They watched as some vehicles leaving were destroyed by Russian artillery and others were hit by drones and kept on moving. When one unit in the treelines along the southern road were hit by cluster munitions, they knew it was no longer possible to hold their position. They waited for a break in the fire and then started walking west, spaced out so that one shell wouldn’t hit multiple people, and looking behind as intensely hot magnesium shells landed on their former positions just 500 meters away.

Withdrawing when you are heavily outnumbered, outgunned and in close contact with the enemy is extremely difficult. Many of the withdrawals were done at night because only some Russian drones had night vision capabilities, but the Russian commanders were still able to see the general situation even if communication with their front line units were sporadic. Without a doubt, Ukraine struggled with their own command and control issues in such a difficult situation. Ukraine initially said that at least 25 and maybe close to 100 troops were taken prisoner. Syrsky recently gave a definitive number of 25 prisoners. There were also initial reports that 1,000 were missing.

Missing could mean killed or captured, but with the deterioration of command and control between higher headquarters and the front line squads and companies, it could just mean that the status was unknown at the time. There are plenty of instances when individuals and squads were cut off and able to make it back to friendly lines. In other cases, the missing troops were never cut off but their higher command just didn’t know where they were. The number of “missing” troops, in the sense that their commanders didn’t know their status, could very well have been quite high for a period of time and could just as easily be resolved in a few hours as individuals and squads reported to their chain of command. The exact number of Ukrainian casualties were not published by credible sources, but they were certainly

high by Ukrainian standards. And the Russian casualties were higher still, even by their standards.

The Avdiivka Retirement and Delaying Operations

The fighting did not stop when the last of the Ukrainian troops left the city. Russia was still pushing forward and Ukraine had to reestablish its defenses west of the city. Once the 110th Brigade and all the other units that were defending Avdiivka were no longer in contact with the Russian forces they retired deep behind friendly lines for a well earned rest and replenishment. The 25th Airborne and 61st Mechanized Brigades were brought in to set up defenses behind the small Durna river. To provide time, the 3rd Assault Brigade' mission changed from being the security force in a withdrawal to a covering force in a delaying operation. The 47th Brigade to the north also gradually fell back from Stepove while bleeding the Russians along the road to Berdychi.

More important than holding on to as much terrain as possible is holding terrain that will minimize Ukrainian losses and maximize Russian losses. The river, small as it is, is one such natural barrier that would enhance a defense. Defensive positions closer to Avdiivka would be easier for Russia to attack because of the cover that the city provides. In addition, the towering structures of the coke plant that provided an observational advantage for Ukraine for many months now provides Russia that same advantage. But rather than pull back to the river immediately, Ukraine decided to defend positions as long as it provided a reasonable advantage.

The 3rd Brigade first made their stand in the villages of Lastochkyne and

Sieverne. In the previous week, Russian artillery fired scatterable mines to prevent Ukrainian vehicles from withdrawing. Now these mines acted as a barrier to Russian attacks on Lastochkyne. Ukrainian drones and artillery also took their toll in destroying at least a dozen Russian vehicles and a lot of infantry. The 3rd Brigade held onto the villages for a week before pulling back to Orlivka and Tonenke.

The 61st Mechanized and 25th Airborne Brigades had moved into their defensive positions when it was decided to withdraw from Avdiivka. Already on February 16th, as the withdrawal was still underway from the city, their defensive positions were being hit by airstrikes. Artillery fire followed soon after. Around March 7th, the 25th Brigade was ready to assume complete control of its defenses and moved forward to take control of Orlivka and Tonenke from the 3rd Brigade. The 3rd Brigade then withdrew through the 25th Brigade lines and retired to a reserve

position. The 25th Brigade held onto those villages for another two weeks before falling back to their present positions.

The Avdiivka Defenses Today

Ukraine is currently at the defensive line it wants to hold. At its closest point, it's four kilometers away from the towering buildings of the coke plant. The city is 6-9 km from the defensive positions and in between there are treelines, open fields and villages that have been flattened by airstrikes, artillery and drones.

Russia is most successful when they can mass a large amount of infantry close to Ukrainian defenses. Large assault groups cannot mass in a treeline, which leaves the basements of the bombed out villages. Tonenke is 1500 meters away from the small river, and while Orlivka is only 200 meters away, the Russians can only assault across a 600 meter front along the river. To either side of that gap are 800 and 1300 meter wide impassable lakes. The villages where Ukraine can place logistical support is 4-6 km away when 2 km is preferable, and the defenders on the front line will still have to endure Russian airstrikes, artillery and drones, but this might be a relatively strong position (all provided it was fortified well-enough on time): an even more extensive system of trench works was constructed further to the west. The way the situation is right now, there is not enough information on what effect the artillery and air strikes may have had upon the first line along the Durna River, though.

The flow of battle will likely be similar to that of Stepove: Russian elements will move from Avdiivka to the front lines across the open fields and suffer attrition from drones and mines. When they reach a position close to the Ukrainian defenses, Ukrainian forces will try to destroy them with artillery, drones and direct fire before the Russians can create an assault unit large enough to threaten their defenses. Over time, Russian airstrikes, artillery and drones will degrade Ukrainian defensive positions. The speed at which this happens depends on how extensive the positions are, how well they are built and the intensity of the Russian attacks. Given enough Russian effort, the defensive positions will become too degraded to occupy. They will become the gray zone which Russia will try to occupy and Ukraine will try to depopulate from the safety of the next line of defensive positions. Losses will continue on both sides, but they will be very much higher for Russia than for Ukraine.

And the cycle continues.

=====

A description of retrograde operations…https://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/7-20/Ch5.htm

***

№ 2.549-1

Don's Weekly, 25 March 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

MAR 25, 2024

Good morning everybody!

The last seven days, units of the Groups Zapad and Tsentr of the Russian Armed Forces (VSRF) - quickly ‘re-built’ through addition of *mobik*-staffed regiments - were attacking north-west of Bakhmut and west of Avdiivka with really everything at their disposal. It is on hand that this is not only related to Pudding’s ‘elections’, but also the rush to exercise as much pressure as possible, and grab as much terrain as possible, before somebody in the West finally comes to his/her senses and starts re-supplying Ukraine in serious fashion.

Still critically short on artillery ammunition (the Czech-found and EU & Canada-financed ‘800,000+’ artillery shells are unlikely to reach the country before June), Ukrainians defended with everything at their disposal. Primarily FPVs and mortars. The result was a seemingly endless series of bitter battles, with - before this war - ‘weird’ scenes, like multiple Russian assault groups being swarmed by dozens of Ukrainian mini-drones.

Kharkiv

A Ukrainian laser-guided air defense system is destroyed 15 km from the Russian border near Belgorod…

https://twitter.com/EjShahid/status/1771517202098774488

Between Sumy and Kharkiv on the Russian border, a Ukrainian vehicle is stuck in a bomb crater and destroyed by a drone…

https://twitter.com/EjShahid/status/1770001664147104210

Western Luhansk

Russia had been attacking towards Terny along two narrow forests. After they have reached the end of the woods, just outside Terny, Ukraine counterattacked and pushed them back 1 km. Russia lost 18 vehicles in the area last week.

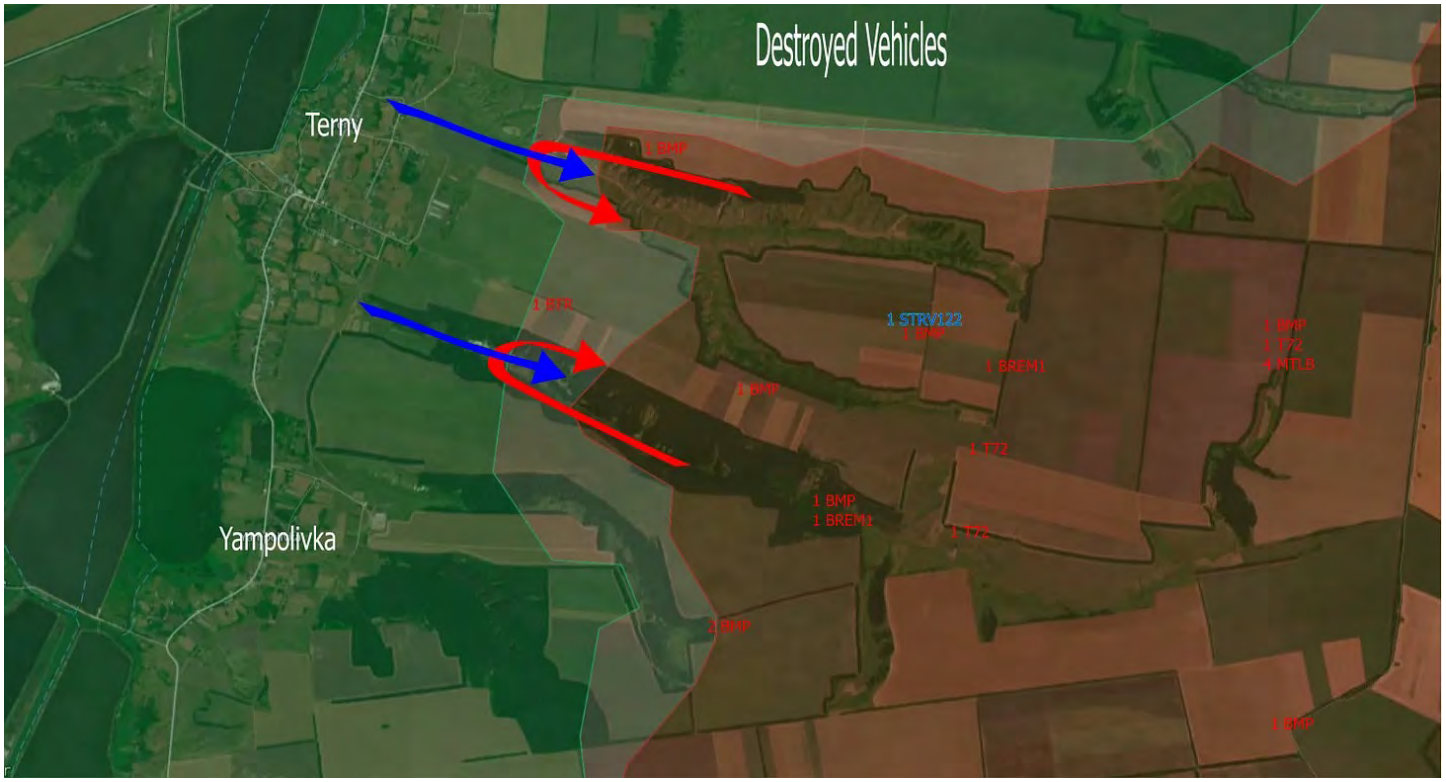

Various Ukrainian thermal drone attacks around Terny against vehicles and infantry…

https://twitter.com/EjShahid/status/1771168448212558060

https://twitter.com/EjShahid/status/1770891652284010975

https://twitter.com/EjShahid/status/1770372889289658644

A Ukrainian tank from Sweden was immobilized in no man's land. Since there is a bounty on recovering western equipment, two Russian tank recovery vehicles went to collect the heavier Ukrainian tank. Drones destroyed them…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1770125006531350686

Bakhmut

In addition to heavy artillery, drone and airstrikes, Russian conducted two large rocket attacks by helicopters. The Russians took the observation post overlooking Ivanivske, and they advanced down two treelines to within one kilometer of the canal district of Chasiv Yar.

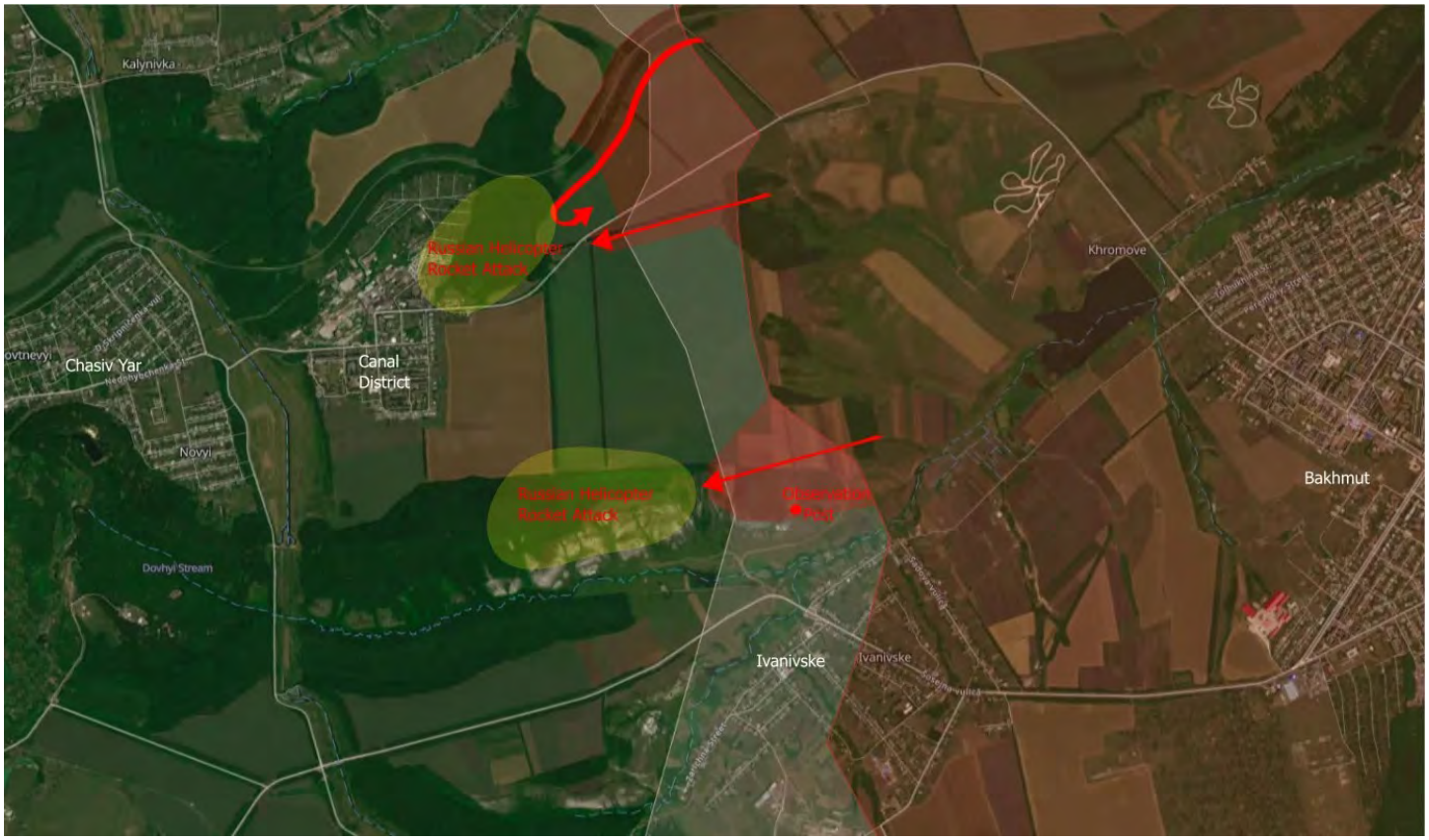

A kilometer east of the canal district of Chasiv Yar, a Ukrainian position is attacked by a drone. The Russians now control this position…

https://twitter.com/EjShahid/status/1771202184438264313

Two of three Russian BMPs are destroyed by artillery 600 meters east of the canal district…

https://twitter.com/giK1893/status/1771865406346580256

South of Andriivka, terrain is an obstacle to Russian drivers…

https://twitter.com/giK1893/status/1770774574365319553

North of Bakhmut, the Russians sent six armored vehicles to attack the 54th Brigade. Drones, mines, artillery and mortar fire from the 54th and 118th brigades destroyed five of them and damaged a sixth. 42 Russians died. The 12 minute video is here.

North of Bakhmut, a Ukrainian position is attacked by a drone…

https://twitter.com/EjShahid/status/1770060219499860156

A Russian SP gun is knocked out…

https://twitter.com/giK1893/status/1767977394621603848

Avdiivka

Ukraine lost some vehicles while withdrawing from Tonenke and Orlivka and also from engaging the Russians around Stepove. The Russians lost even more vehicles and suffered heavy infantry losses. Russian airstrikes and artillery hit the Ukraine defenses across the Durna river.

Two T72s were knocked out on the same piece of ground by the 25th Airborne Brigade…

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1770572108294148404

A large Russian assault group is picked apart by drones from the 47th Brigade…

https://twitter.com/GloOouD/status/1769980848986554527

A reunion on the battlefield is disturbed by a Ukrainian drone…

https://twitter.com/EjShahid/status/1769690167130869989

Russian infantry in Orlivka is hunted by drones…

https://twitter.com/giK1893/status/1771934109910106407

On the western edge of Tonenke, a Ukrainian drone watches two other drones attack a BMP, then attacks the BMP itself…

https://twitter.com/giK1893/status/1770952231103164609

GRAPHIC: This is from two weeks ago but shows an attacking BTR coming under fire from a Bradley, drones and mortars from the 47th Brigade…

https://twitter.com/francisjfarrell/status/1764174397147918344

Marinka

Russia has been unable to push west from Marinka, in part because of the small lake that divides their assault. Novomykhailivka beat off assaults from the north and south amid heavy bombardment. South of that village, Russia has been attacking Ukrainian positions with airstrikes and drones in preparation of future assaults to the west.

South of Novomykhailivka, two abandoned Russian tanks are destroyed…

https://twitter.com/giK1893/status/1771615827483107453

A column north of Novomykailivka is pummeled by Ukrainian artillery…

https://twitter.com/giK1893/status/1770455412917031026

Zaporizhzhia

North-west of Verbove, the Russians continue to slowly grind forward. This week they advanced 250-1000 meters over an 1800 meter front. There's a report that Russia may have breached the thin perimeter and reached Robotyne with a small force. This would not be the first time and Ukraine has pushed them out each time so far. It is very difficult for Ukraine to evacuate their wounded and rotate troops because of the Russian drones. For their part, Russia suffers from Ukrainian drones.

Two Russians are hunted by drones. One uses a door frame to try and live…

https://twitter.com/EjShahid/status/1771554753333403882

Two of four Russian vehicles attack in Staromaiorske are destroyed by Javelins…

https://twitter.com/giK1893/status/1769889802034323820

Kherson

The Russians are complaining that the Ukrainian Marines are more active in their cross river raids.

A Russian infantryman is chased along the riverbank…

https://twitter.com/EjShahid/status/1771145632461242434

A Ukrainian radar was destroyed by a Lancet drone…

https://twitter.com/EjShahid/status/1770537656927097303

A Ukrainian mortar crew across the river from Krynky is shelled…

https://twitter.com/giK1893/status/1771958164855849183

Both sides use drones to drop mines in between the battle lines. The Ukrainians on the left bank of the Dnieper rely on their boats for survival, so the Russian drones drop mines into the river…

https://twitter.com/giK1893/status/1770970196057972828

A report on the Ukrainian logistics in this sector:

https://t.me/stanislav_osman/5401

Just hot bitter are Ukrainian Marines fighting there, and under what arduous circumstances, shows also the fact that some of their casualties there had to wait 13 days for an evacuation:

https://t.me/stanislav_osman/5402

A strike on a hanger at the Mykolaiv airport. An Su-25 was supposed to be inside…

https://twitter.com/giK1893/status/1770488877628731408

Crimea

Balbek Air base was hit by Storm Shadow/SCALP missiles resulting in 1 destroyed and 2 damaged SU-27s. The communications center there was also hit with 60 killed and wounded. A warehouse in Dzhankoy, a logistical base, was also hit, as was a communication centre of the Russian Armed Forces in Sevastopol…

https://twitter.com/bradyafr/status/1772000433953001775

Additionally, Ukrainians attempted to hit some of last Russian amphibious assault ships remaining in the Black Sea. While initially claiming to have hit and damaged two, the satellite photos show a damaged dock (at the top): the ship next to is likely to be moderately damaged. Another vessel is visible while being moved by tug boats: it is unlikely to be damaged…

https://twitter.com/Aviation_Intel/status/1771971180460912930?t=GZbeVobo8VipcwsKhffOIg

Russia

During a Baltic Sea naval exercise, the Russians sank one of their own trawlers. Three were killed and four wounded…

https://twitter.com/nexta_tv/status/1770872061444980743

Videos of the terrorist attack in Moscow here. Many on social media are gravitating to theories that it was a Russian false flag operation or a Ukrainian operation. At least 133 are dead.

On March 2, Russian security forces killed six Islamic State gunmen in the city of Karabulak in the Russian North Caucasus region of Ingushetia. At some point the US picked up on the threat of a terrorist attack and warned Russia. On March 7, the FSB said they stopped an Islamic State plot to attack a synagogue in the Kaluga region, killing 'several' and showing two bodies. Hours after that announcement, western governments warned people against attending public gatherings and Putin denounced the warnings as an attempt to intimidate Russians. The Islamic State claimed credit for the attack. Russia captured four gunmen that they identified as Tajikistani citizens and predictably said they were trying to escape to Ukraine… https://apnews.com/article/russia-moscow-krasnogorsk-gunmen-concert-hall-fire-97e321c3c477ece36d4fb32f50fa0e8a

In December, 2023, Russia said they quadrupled defense production. Incomplete data indicates there was only a modest increase. Some raw materials and components needed to be imported but the total amount would not support even a 50% increase in production. The electrical production and consumption needed to produce weapons also showed very little increase. Most of Russian production is the refurbishment of weapons sitting in open air storage sites and this is likely to remain true to the end of 2025, when they will run out of stored equipment… https://sites.tufts.edu/fletcherrussia/kremlin-exaggerates-production-of-russian-arms-manufacturing-in-2023/

While the large raid into Russia has subsided, Belgorod is still being periodically shelled. In this case, though, Russian air defense missiles were engaging Ukrainian drones and the booster rockets of the air defense missiles were falling from the sky and one impaled itself in a brick wall…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1769754564046016964

Former Wagner fighters have been fighting for Ukraine since October and they took part in the Russian raid…https://euromaidanpress.com/2024/03/21/ex-wagner-fighters-join-russian-volunteer-forces-battling-for-ukraine-on-russian-soil/

More fighting around Belgorod…

https://twitter.com/EjShahid/status/1770094289835397188

A drone attack on Russian infantry during the raid…

https://twitter.com/EjShahid/status/1769819572268364177

Northwest of Sumy, Ukrainian positions on the border are attacked by a drone…

https://twitter.com/EjShahid/status/1769739394712244312

An ammo depot in a warehouse is destroyed by a Ukrainian drone…

https://twitter.com/EjShahid/status/1769679717290889488

Inside Ukraine, RDK/Legion infantry is attacked by Russian artillery…

https://twitter.com/giK1893/status/1770980473281343743

Russia uses glide bombs on Russian houses…

https://twitter.com/giK1893/status/1770843655105843505

Now that Russia finally determined who won their election, it's been decided to expand their army…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1771148405793853752

All of the refineries hit represent 30% of Russian production. These sites suffered only partial damage, not complete destruction, so some fraction of the 30% production is impacted. Also not quantified is how long the production will be reduced, whether it's weeks, months or years. Sanctions will have some level of effect on repairs with regards to parts and foreign technical assistance, but when even a short-term 5% reduction would have a significant impact, these ongoing attacks will exceed that. At the beginning of March, Russia already suspended gasoline exports for six months to increase the domestic supply and lower the local prices to try and slow down the rate of inflation. These strikes will also impact the supply of oil products on the world market which should increase the price of energy for many nations…

https://twitter.com/poliitikasse/status/1769421908104131034

By selecting the two images you can see how the production of two oil products, gasoline and diesel, are faring in Russia. Different refineries produce different amounts of oil products…

https://twitter.com/delfoo/status/1769658055153602631

A five-drone attack on a refinery 700 km away, northeast of Moscow, failed…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1769616751866634728

A refinery in Samara was attacked 900 km …

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1771438133063614571

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1771406099322634351

The electrical grid in Nizhny Novgorod was attacked…

https://twitter.com/EjShahid/status/1771979590824866301

Taganrog airbase was attacked but the details are absent…

https://twitter.com/EjShahid/status/1770795694833430777

A power plant in Rostov is attacked…

https://twitter.com/giK1893/status/1772075221568164008

(…to be continued…)

***

№ 2.549-2

Don's Weekly, 25 March 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

MAR 25, 2024

(….continued from Part 1…)

On the domestic plan, and since its leadership has (finally) realised it cannot depend on Western ‘allies’ for more than financial aid (and half-hearted promisses for military aid of temporary nature), Ukraine is working-up (or ‘re-activating’) its arms industry. Back during the Soviet times, this was a major economic factor, driving the development of guided weapons and tanks in particular.

This process is time-consuming, relatively costly, and marred by different sorts of problems, but mind that this is ‘normal’ for a situation of this kind: thanks to lots of ingenuity, innovation, and cooperation with international partners, one can expect that once the sector is ‘back’ to its full might, Ukraine is going to establish not only vast technological superiority vis-a-vis the Russian Federation, but position itself as a major factor on the international markets, too.

Ukraine

Ukraine tripled its production of weapons and ammo in 2023 and will increase it by six times in 2024. Financing and a lack of gunpowder prevents it from ramping up

at a faster pace. Production is also dispersed, which is less efficient but reduces the risk of catastrophic damage from a drone or missile attack. Gunpowder and rocket propellant shortages have periodically shut down production. It will not be enough to replace foreign aid, but it will produce additional mortar, 122mm, 152mm shells, and later this year it will produce 155mm shells. Rocket artillery systems similar to HIMARS/MLRS are being developed, as are air defense systems. They already repurposed their Neptune anti-ship missile to attack land targets 600 km away. Domestically produced weapons would not be subjected to foreign targeting restrictions…https://www.washingtonpost.com/world/2024/03/20/ukraine-weapons-industry-domestic-production/

***

After a 44 day pause, Russia attacked Kyiv with two ballistic missiles and 29 cruise missiles. All were shot down but 17 were injured, and 40 homes and two buildings were damaged. Russia spent $390 million on the attack, which is less than 1% of the taxes international companies have paid Russia since 2022. In that time, there have been 1,020 air raid sirens and 8,000 missiles launched towards Ukraine.

"We feel hatred, terrible hatred. This is not fear, this is hatred. Towards Russia generally and everyone there in particular," said one resident of Kyiv. His wife said, "I send greetings to my parents in Crimea who voted… They went to the elections and voted for Putin. Mum, and Dad, thank you very much that my husband and I were almost killed today. Thank you."

(The source link is no longer operable: https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-capital-kyiv-is-under-russian-missile-attack-mayor-says-2024-03-21/)

The next day, the Russians launched a bigger attack, as covered by Tom.

The Dnieper hydroelectric dam as it’s hit by a missile…

https://twitter.com/wartranslated/status/1771110851652596054

Pic

The damage assessment for the dam…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1771162538215940108

The Russian missile strikes of 22 and 24 March have caused lots of damage to critical infrastructure. The one of 24 March targeted 136 objects of Ukraine’s energy system in Lviv, Vinnytsia, Ivano-Frankivsk, Khmelnytskyi, Poltava, Kharkiv, Dnipropetrovsk, Zaporizhzhia, Mykolaiv, and Odesa. Clockwise around Ukraine, the most-important results can be summarised as follows:

> Lviv: two Kinzhals struck a ‘critical infrastructure’ object, causing a fire that was extinguished only late in the evening, because the Russians attempted an (Israeli-style) ‘double-tap’ attack later on, interrupting fire-fighting efforts.

Kharkiv: thermal power plant and all transformer substations destroyed; about 60% of the population is still without electricity; about 40% is still without heating; only water supply was restored in most of the city.

Zaporizhzhya: Dniprovska power line was damaged, cutting off power supply for the Zaporizhzhya NPP.

Odesa: emergency electricity shutdowns.

Even when there is power supply, in all four of these regions, ‘controlled power outages’ are still implemented to stabilise the network.

***

Pic

Laser-guided missiles shoot down three Russian Shahed drones…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1771108107222950345

After last winter’s attack on Ukraine’s energy grid, Ukraine built physical defenses to protect electrical equipment. Not all power plants have this protection but those that do have it have survived attacks from near misses of 30 to 40 meters with little to no damage…https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3843473-sistemi-zahistu-energoobektiv-u-patnicu-spracuvali-efektivno-ekspert.html?fbclid=IwAR2LWmQqQNotagPOxb2GrmPCOJ7x7m4JLzhzaPvxKRY9cWVEJEidx7oTx3Y

Russian aircraft have launched 3500 UMPK bombs on Ukrainian troops…

https://twitter.com/RALee85/status/1769808353218232424

The characteristics and capabilities of the UMPK bombs, the SU-34s that launch them and the Ukrainian air defense systems…https://texty.org.ua/articles/111999/shoot-down-su-34/

A view from the ground as UMPK bombs arrive in the distance…

https://twitter.com/666_mancer/status/1770791062883140038

Somewhere, a Russian stands through a near miss from a DPICM strike…

https://twitter.com/GirkinGirkin/status/1770742228727583067

Diplomacy

Germany ‘can’t deliver (heavy) weapons’, but will spend $500,000 for 180,000 shells from the Czech initiative, plus deliver another 110,000 shells, 100 (lightly) armored vehicles and about 100 supply vehicles…https://mil.in.ua/en/news/germany-announces-a-half-billion-dollar-military-aid-package/

€190 billion in frozen Russian assets are held at Brussels. The first €1 billion of interest from this money will be sent to Ukraine around July…https://www.theguardian.com/world/2024/mar/21/eu-agrees-in-principle-to-give-profits-from-frozen-russian-assets-to-ukraine

There was a lots of talk about legality of such actions 'but': eventually, even numerous lawyers have concluded that through its own behaviour, the Russian Federation distanced itself so much form all the possible international laws and regulations, that these simply do not matter for it.

The Czech government talked to countries around the world and was able to secure 500,000 rounds calibre 155mm and 300,000 calibre 122mm: 18 European countries and Canada are paying for them. They found another 700,000 shells that other countries are willing to sell them. Some of these countries are open allies of Russia, which is why much of the deal - except for 'most important figures' - is kept semi-secret. Privately, they are willing to part with the ammunition for cash but they want the deal to go through the Czech Republic or some third country to hide their origin. The fact that Czechoslovakia used to be part of the Warsaw Pact has been helpful in the negotiations because the Czech Republic is considered neutral whereas the US is considered an adversary. Funding still needs to be found for these additional rounds. The total cost for the 1.5 million shells is $3.6 billion.

To understand the impact of these shells, a month ago, Ukraine was firing about 2,000 rounds a day. The rate of fire seems to have increased a little since then. The 1.5 million shells gathered by the Czech initiative will double Ukraine's rate of fire to 4,000 rounds a day for an entire year. Just the Czech shells by themselves. The EU is currently producing about 1,200 shells a day and that will probably increase to 3,000 shells a day by the end of the year. Not included in the count are any US shells that will eventually head their way…https://english.nv.ua/nation/czechia-buying-ammunition-for-ukraine-from-russia-s-allies-wsj-50402051.html ….sometimes in the future…

American companies sell satellite imagery from around the world. Even US government agencies buy commercial imagery. Due to sanctions, they are not allowed to sell to Russia and they don't. But resellers of the imagery might be selling to Russian agents. While there is no direct proof, imagery has been ordered for a particular location, then that location was hit by a missile, and then imagery was ordered again of the same location, likely to check for battle damage assessment…

https://www.theatlantic.com/international/archive/2024/03/american-satellites-russia-ukraine-war/677775/

Equipment

Ballistic missiles are reaching altitudes of up to 50km. They are large missiles that are approaching the target almost vertically. Cruise missiles and aircraft can be

effectively engaged by air defense missiles that explode near to the aircraft and riddle it with shrapnel. Those same missiles are ineffective against ballistic missiles because the fragmentation will not alter its flight path. Only air defense missiles that impact a ballistic missile with kinetic energy can destroy it. Ukraine has one missile used by the Patriot system that is a hit-to-kill missile.

The S-300 is a surface to air missile designed for air defense. It was first produced in the late 1970s. With most missiles being 30-40 years old, they have expired and need to be taken out of storage and destroyed. Rather than destroy them, Russia converted them to surface to surface ballistic missiles, even though they are not very accurate. In the ground attack mode they have a range of 120 km, limited not by its fuel but by its guidance system. There were 8,000 of these missiles in 2022. At the current rate of use they will be firing them through 2025, and the Patriot system has the only missile that can shoot it down…https://visitukraine.today/blog/1212/how-many-missiles-russia-has-left-commentary-of-the-minister-of-defense-of-ukraine

Giatsint-B and Giatsint-S are 152mm towed and self-propelled guns. They have a range of 30 km and Russia said they had 950 in use and 850 in storage, plus another 150 in use with the naval infantry. The London-based International Institute for Strategic Studies said that in 2023 Russia had 85 self-propelled guns on duty with 850 in storage, plus 650 (active and stored) of the towed guns for both the Russian army and naval infantry. They use a shell that is incompatible with other 152 mm guns due to the Giatsint's semi-automated loading system.

To date, 54 of the self-propelled guns and 36 of the towed guns have been destroyed. The last towed gun that was destroyed was in October and the last self-propelled gun was observed being destroyed in December. It is possible they are conducting fewer fire missions because they are low on the 152 mm ammunition that is specific to their gun. It could also be that the lack of Ukrainian ammunition is impacting counterbattery operations. The highest loss rate for all Russian self-propelled guns was from September-November in 2022 during the Kharkiv and Kherson offensives, and from June-November 2023 for SP guns, (May-September 2023 for towed guns), during the summer offensive. In both periods Russian artillery was firing aggressively to hold back Ukrainian advances and Ukraine was firing at a much higher rate…

https://twitter.com/verekerrichard1/status/1768972622224601232

Although the observed destruction of Russian towed and SP guns is around a thousand, Ukraine claims that 10,000 have been destroyed while other OSINT sources estimate that around 5,500 have been destroyed. In addition to the destroyed guns, artillery barrels wear out from the explosions and friction after around 2,000 rounds in Russian guns, or 5,000 round for most western guns, to 20,000 rounds for the German PzH 2000. Once a barrel is worn, it won't shoot as far due to gasses escaping up the sides of the shell, and it won't be as accurate

because there is a (very) small amount of room for the shell to move around horizontally while traveling down the barrel. Given enough wear, the barrel will burst under pressure. Russia produces 50 artillery barrels a year. This low production forces it to rely on artillery barrels reclaimed from guns that are in storage. Russia has almost 5,000 guns deployed. At the current rate of guns being destroyed and barrels wearing out, Russia will run out of stored barrels by the end of 2025…https://web.archive.org/web/20240321191451/http://https://www.economist.com/the-economist-explains/2024/03/20/might-russia-run-out-of-big-guns

Drones

While it is easy for a drone to use GPS to target stationary objects, such as buildings, it is much more difficult for GPS to target objects that can move, as aircraft and vehicles can. Artificial Intelligence can be used to identify targets once GPS flies the drone to a particular area. Last October, both Ukraine and Russia announced they were developing and using AI drones to identify enemy vehicles on the front lines. It turns out that neither side has a drone that can effectively use AI.

AI targeting is a difficult task. US efforts are still in early development. It is unknown how long it will take for either Ukraine or Russia to produce an operational AI drone, but while the US often develops weapons until they are 100% effective, Ukraine and Russia might start utilizing them when they are mostly effective…https://breakingdefense.com/2024/02/the-revolution-that-wasnt-how-ai-drones-have-fizzled-in-ukraine-so-far/

One individual has been tracking drone strikes with a consistent set of parameters for a long time. For several months, Ukraine has attacked more vehicles with drones than Russia has. For the first time, Ukraine has now attacked more infantry targets than Russia has. For the first time, Ukraine has attacked more defensive positions than Russia has. And for the first time, Ukraine has conducted more nighttime attacks than Russia has…

https://twitter.com/VozimDrony/status/1769611282729017406

Each drone has a frequency used for video and a frequency used by the operator to send signals to the drone. If either one is jammed then the drone is neutralized. But drone operators on both sides intercept their opponent’s video drone feeds and try to warn their fellow soldiers of pending attacks. If warned in time, vehicles and troops in defensive positions can turn on short-ranged jammers. Here are four videos showing Russian drone operators intercepting Ukrainian drone video feeds in the Kherson region. It is possible that terrain could block the video transmissions but Kherson is dominated by flat terrain and the Ukrainian drone operators on the right bank are 20-30 meters higher than Russian positions on the left bank. When you see the video feed losing its connection it is more likely that the truck or defensive position has a short-ranged jammer…

https://twitter.com/RALee85/status/1769742001409274208

More than 40% of Shahed drones are shot down by mobile heavy machine guns and ZSU-23-4's. Gepards aren't mentioned but of the ~4000 Shahed attacks, they killed more than 500 in the first six months…

https://twitter.com/RALee85/status/1769799923908710411

China is selling "dual-use" drones to both Russia and Ukraine/EU. It is giving priority to Russian orders not because of political preference, but because they will fill the larger orders first and Russia is spending more money. This is why Ukrainian drone producers are working to establish supply chains to do not impede their production and assembly…https://war.obozrevatel.com/zelenskij-putin-ne-imeet-prava-vyiigrat-on-dolzhen-poteryat-vozmozhnost-lomat-zhizni-drugih.htm

***

№ 2.550

Don's Weekly, 4 April 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

APR 04, 2024

Good morning everybody!

A 'lil' bit late this week, here's Don's review of the last week's developments in the War in Ukraine - with few additions from me.

In general, it can be concluded that contrary to what was expected by many in the West, after the capture of Avdiivka, the Russians did not make an operational pause to regroup and restore the combat effectiveness of their formations, but attempted to exploit their success and Ukrainian shortages of artillery ammunition and heavy vehicles by the means of continuous assaults.

Through March they kept on assaulting west of Avdiivka. Indeed, they have launched an offensive west of Bakhmut, too: ever since, they are constantly feeding ever additional units into these two efforts.

The result are several paradoxes: although the Russian troops are meanwhile better trained than the mass of those rushed to the frontlines between October 2022 and summer 2023, the quality of their equipment is gradually decreasing. Yes, they still have 'enough' T-80s and T-90s, and even more of BMP-1s and MT-LBs, and their

artillery remains present in large numbers, regardless what old pieces is it using. However, and while all of this is a ‘far cry’ from what they used at the start of war, it still has to be destroyed if Ukrainians want to stop it. Whatever vehicles and troops are the Russians deploying, their destruction is taking ammunition - which, thanks to abysmal failures of the (collective) ‘West’ of the last few months (indeed: the last two years), remains in far too critical supply. So much so that the essence of defences by Ukrainian Armed Forces (ZSU) of these days can only be summarised with ‘FPV-drones, mortars, and machine guns’. The result is another paradox: the losses of the Armed Forces of the Russian Fedeeration (VSRF) have reached ‘record levels’ in March - but they continued advancing, because the ZSU lacks the ‘volumes of firepower’ necessary to prevent them from doing this. This is a ‘discipline’ in which FPV-drones (still) cannot replace the ‘conventional’ artillery.

…and that is unlikely to change for weeks (if not for months) longer…

Kharkiv and Western Luhansk

There’s been a lot of talk of Russia massing 500 tanks in the Kupiansk region for a pending offensive, and it’s normal for observers to repeat the observations of others, but there are indications that a large offensive is not happening anytime soon. Tabaivka was partially taken by Russia at the end of January, and a Russian regiment that was spotted in that tactical assault has now been located in the Terny region. Also, Russia has a pattern of holding troops in this area as a reserve. They train this reserve when they have enough people on the front lines. When there is an urgent need for troops, either because a Ukrainian offensive is threatening to break through or a Russian offensive is running out of manpower, the training is cut short and the troops are moved to where they are needed. The close proximity to Russia also makes it easier to support these reserves logistically.

After heavy losses in local attacks on Synkivka, Russian forces have paused to regroup. Ukraine is using this pause to push Russian forces further back and extend the gray zone. The further away Russian forces are, the more losses they will suffer in their next assault. They killed or chased small Russian forces out of houses and woods 500 meters to the northwest of Synkivka and the survivors either withdrew to the large forest to the north or to treelines a kilometer away. In the forest, Ukrainian drones made night time attacks on Russian personnel to reduce their massing of troops and delay further attacks. It is easier to spot Russian targets at night when there is a strong difference in the temperature of a body and the surrounding environment.

At Terny, Russian attacks continued but they did not gain any ground. There are reports that Ukraine pushed the Russians back but there are no details on how far that might have been nor was there any video evidence. Russian vehicles and infantry are being attacked by drones as far as 10 km behind the front line. These attacks intensify closer to the zero line and, when combined with artillery, they force the Russian infantry to seek cover, which destroys their momentum. Instead of moving forward, they become static targets waiting for drones or an artillery shell. Ukrainians in Terny and Yampolivka must endure artillery and airstrikes while sheltering in defensive positions.

Outside Tabaivka the Russians were kind enough to leave the door open on a BMP they abandoned…

https://twitter.com/giK1893/status/1773478364184990110

Russian losses near Terny increase…

https://twitter.com/StettingerN/status/1772527420584726724

A Russian assault group near Terny…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1774746122457579976

4 km east of Kreminna, a Russian jammer is destroyed…

https://twitter.com/thisisnotdirk/status/1772745281311773065

A radar from a Russian air defense system was hit by an FPV drone. When a second drone arrives to assess damage, a second radar drove up so it was attacked…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1773712435565703426

A SP 152mm gun is destroyed…

https://twitter.com/EjShahid/status/1773314712777658423

Ukrainians try to use a fire extinguisher after a radar and S-300 launcher is hit…

https://twitter.com/EjShahid/status/1774496075803402689

If humans make questionable decisions in war then it makes sense that animals might, as well…

https://twitter.com/MrFukkew/status/1772727392668193188

Bakhmut

Russian air, artillery and drone strikes continue to be heavy between Bohdanivka and the canal district to support Russia's attempt to control the forest between the two areas. The attacks on Bohdanivka and Ivanivske were conducted entirely with dismounted infantry and the western half of Ivanivske is a gray zone. Russia suffered heavy casualties in these attacks, but as usually: in grand total, these do not matter - whether to Putin or to the MOD in Moscow and thus the assaults are continued. Ukrainian losses under the heavy bombardments are unknown, but even when nobody is wounded by fragmentation: concussions are frequent.

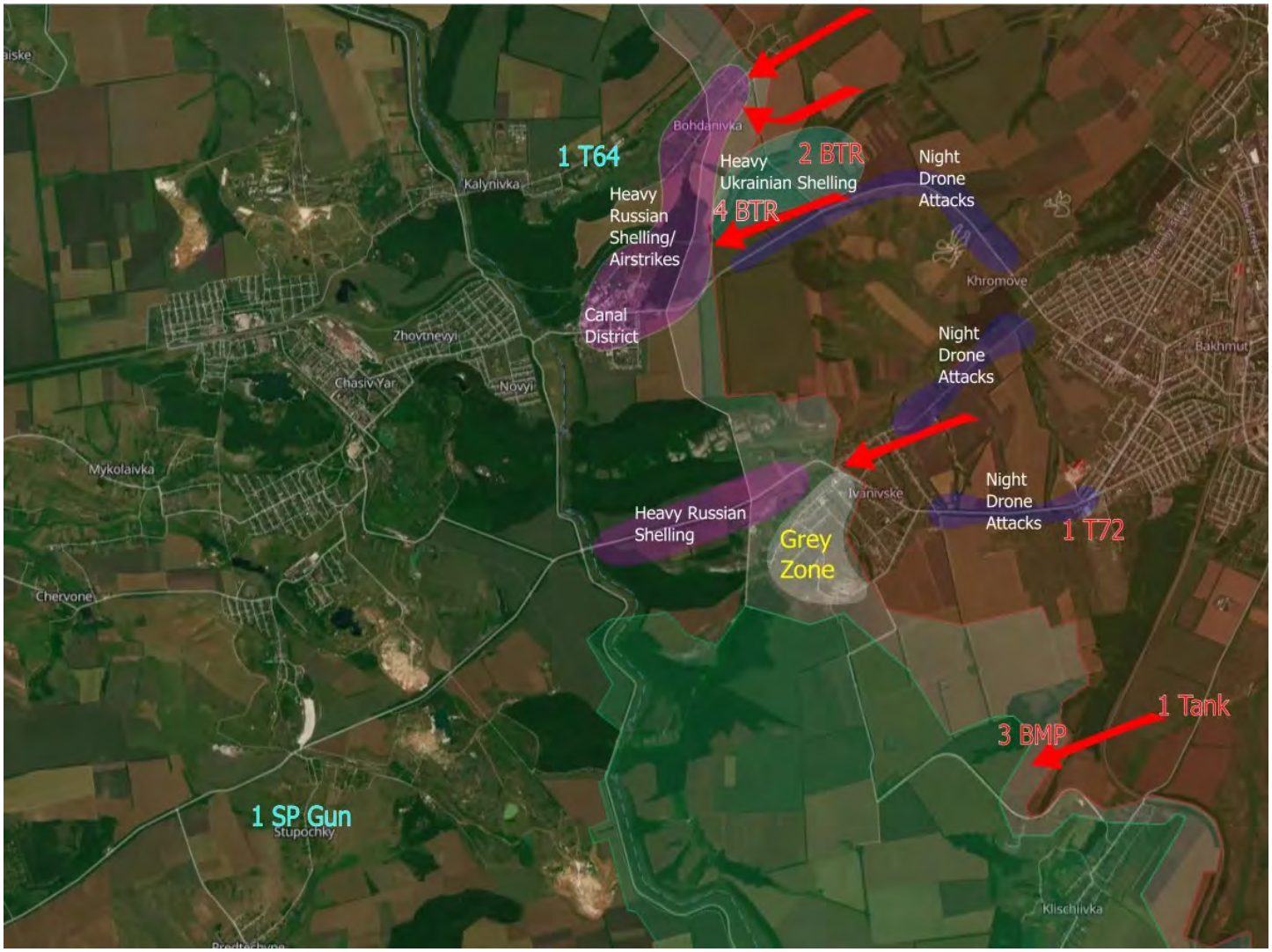

Russian logistical movement is only conducted at night and Ukrainian drones with night vision capabilities have been attacking the trucks on the roads. This slows down Russia's ability to launch attacks but does not stop it. Not a lot of territory has changed hands last week, but the usual pattern of degrading Ukrainian defensive positions through constant bombardment continues. When the defenses are too dangerous for Ukraine to occupy it will become a gray zone or fall under Russian control.

Russians in Kurdiumivka are hunted by drones...

https://twitter.com/giK1893/status/1772756470104207670

A Ukrainian drone drops a TM-62 mine which is not aerodynamic, as seen by its descent, but it does have 7.5 kg of explosives…

https://twitter.com/giK1893/status/1774552893577626049

Russian drones attack Ukrainian positions in Bohdanivka…

https://twitter.com/EjShahid/status/1773018430817320983

A Russian assault group of six vehicles was stopped…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1774704161180750336

A Russian tank is destroyed near Klishchiivka…

https://twitter.com/giK1893/status/1774142272231162351

Russia is using anything that launches a missile, including this anti-submarine missile launcher that was destroyed on the eastern outskirts of Bakhmut…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1773282037400539160

Because of private donations, the 92nd Brigade has thermal imaging drones…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1774879813490163852

A Russian medical team on an ATV has to navigate drone and indirect fire attacks…

https://twitter.com/RALee85/status/1774904409572376686

Horlivka

6 km north of Horlivka, a Russian air defense vehicle is hit inside a warehouse…

https://twitter.com/giK1893/status/1773341933127008662

***

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 4 April 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

APR 04, 2024

(…continued from Part 1…)

Avdiivka

The Russians hold Stepove but all the armored assaults on Berdychi originate from the coke plant. The vehicles drive to Stepove and then turn left. At least 22 Russian armored vehicles were known to be destroyed or damaged on that route. Russian

bombardments and infantry attacks were heavy, as well, and another M1 tank was lost.

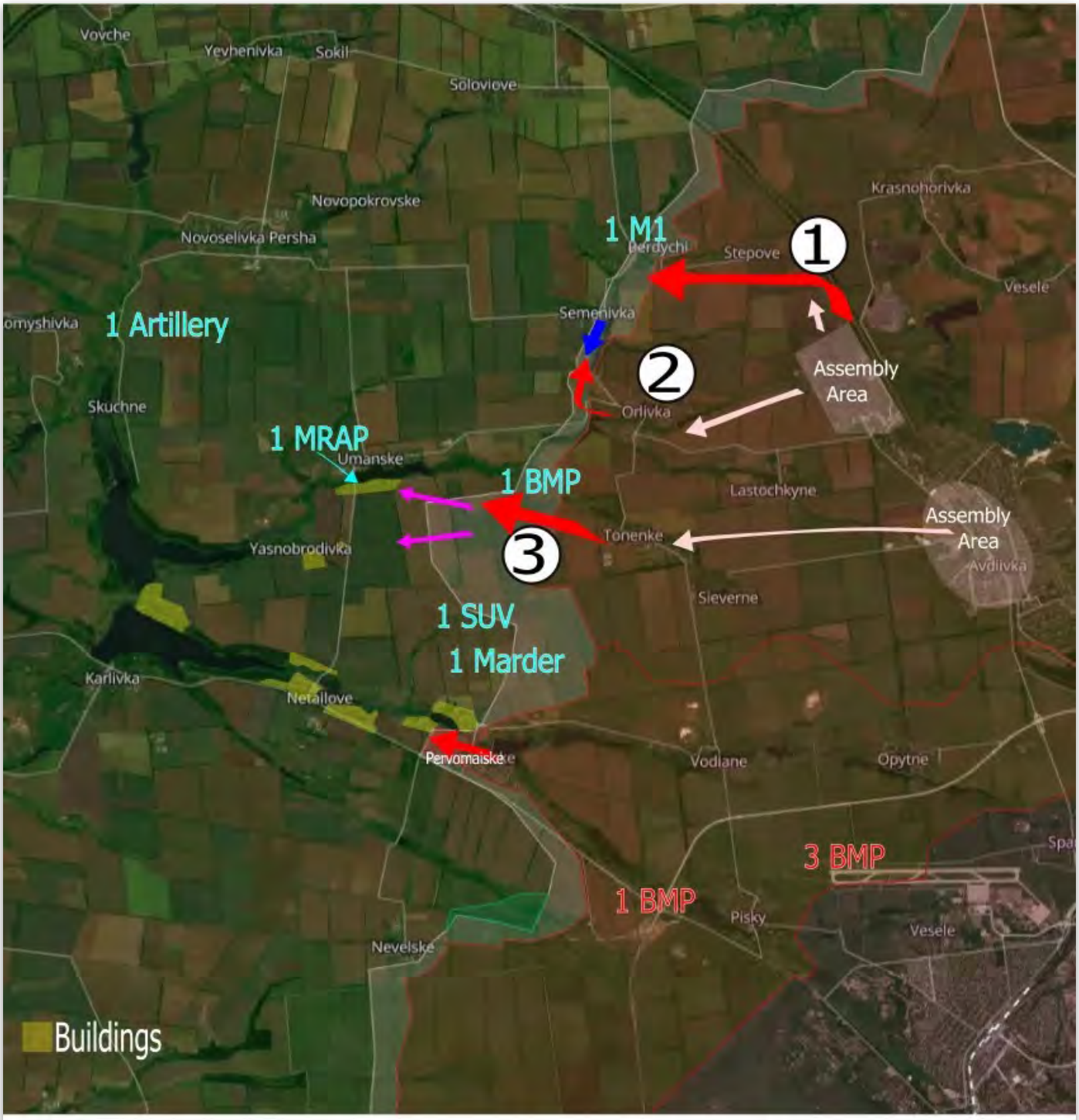

1) The Russian vehicles destroyed or damaged on this route:
   2 Tanks (Unknown type) 1 T90
   2 T72 1 MT-LB
   12 BMP 4 BTR
   9 Desertcross 1000-3 (Golf Carts)
2) In the vicinity of Orlivka, 1 T80, 1 BRM-K, 1 MT-LB and 1 Desertcross 1000-3 were damaged or destroyed.
3) The vehicles that were destroyed or damaged in the large assault or previous activity:
   9 Tanks (Unknown type) 1 T90
   1 T80 5 BMP
   1 MT-LB 1 SUV
   3 Unknown armored vehicles

While some Russian vehicles were lost in the vicinity of Orlivka, the Russians conducted an attack with just infantry on Semenivka, only 600 meters away. All the attacks on Orlivka and beyond also originated in the coke plant as small groups of infantry were ordered to make their way to Orlivka. At the village, they assembled into their attack groups. The details of the assault come from the testimony of the survivors.

This is the area both Tom and me were monitoring with… 'special attention'…the last week or so. At first, there were reports about the Russians not only managing to capture entire Orlivka, but also about them crossing the Durna and then attacking Ukrainians in Semenivka from the south.

The Durna river is quite small. Infantry can easily cross it. The soil condition and river banks determine how easy it is for a tracked and wheeled vehicle to cross it. Google Maps has a close up view of the river here. If you rotate 180 degrees you can see one of the small lakes that are part of the river system.

Semenivka had been heavily bombarded with artillery and airstrikes before, but the Russians were ordered to form three groups and try to approach Semenivka without being detected. The first group was detected and came under heavy machine gun-, mortar-, and artillery fire. The other two groups joined the attack without friendly fire support and also suffered heavy casualties. At some point, "someone" gave the order to retreat to the coke plant. The size of the assault groups were never given but the 15 survivors were ordered to gather ammo and move back to Orliva for more assaults. They refused.

Eventually, some three or four days ago, all the related reporting has ceased: apparently, one - or (and more likely) several - Ukrainian counterattack(s) have pinned the surviving Russians west of Orlivka down, then threw them back across the river. And, they did not try again (at least not for the time being).

West of Tonenke, the Russians launched what may be the largest single assault group in the war. It was reported that 36 tanks and 12 BMPs were in the group but video coverage is still fragmented. Such a large number of vehicles, and a ratio of three tanks for every BMP, suggests Russia was trying to blast their way to their objective using firepower and mass. The attack was stopped early but the trail of destroyed vehicles indicate that

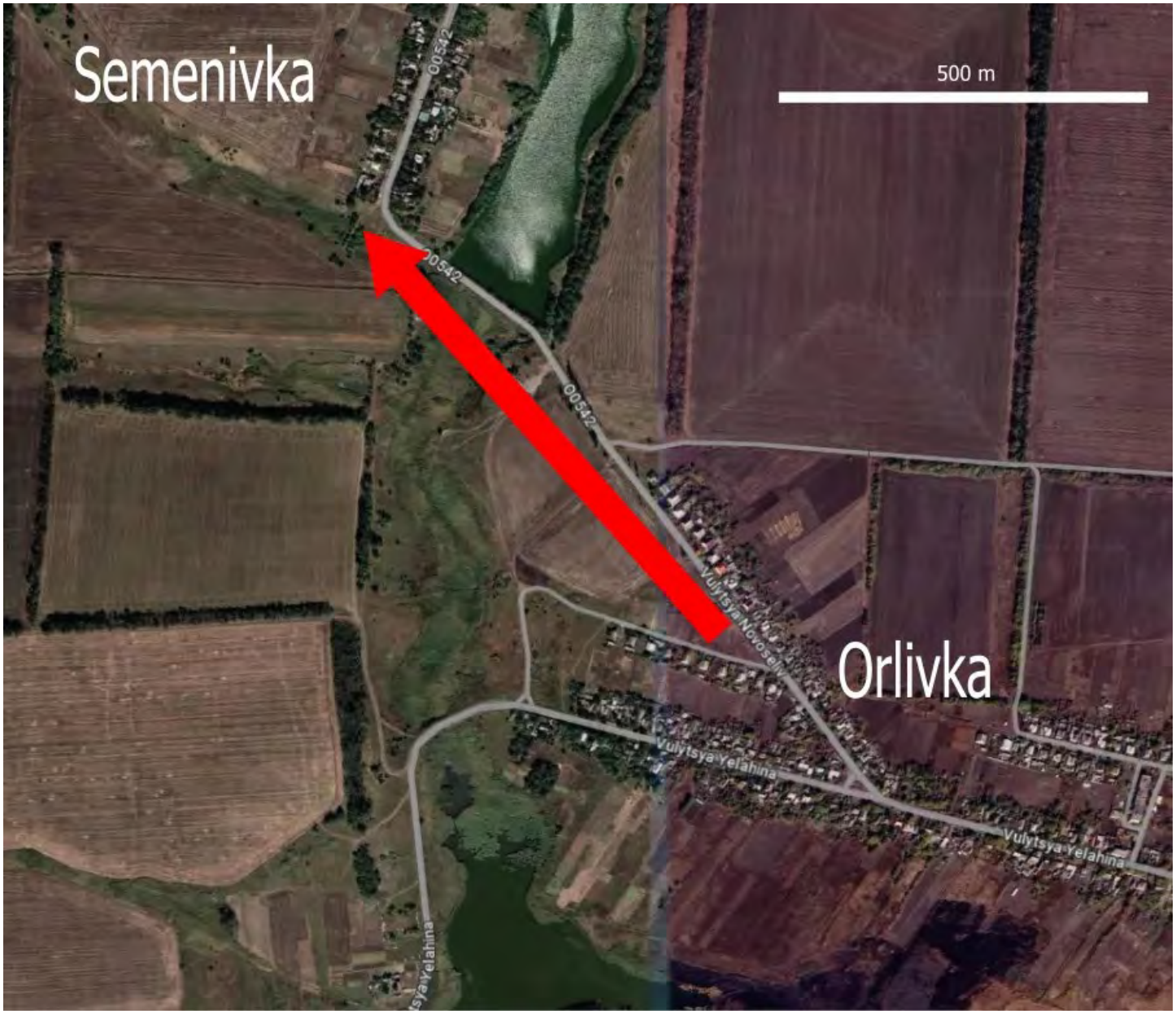

they were headed for southern Umanske, a street of 45 houses on the southern side of the small lake, and Yasnobrodivka, a small village that has as many houses as it does letters in its name.

(….all of which is a ‘nice’ illustration about what would happen *even if* the Russians would ever come to the idea to ‘assault Kupyansk with 500+ tanks’….)

While all this was going on, the Russians advanced 1200 meters in Pervomaiske.

The initial report was that the Russian attack west of Tonenke lost 12 tanks and 8 BMPs. The image shows blue coordinates of Ukrainian losses. In this image of one portion of the battlefield, red coordinates are Russian losses…

https://twitter.com/giK1893/status/1774399776634597518

Partial footage of the attack…

https://twitter.com/IAPonomarenko/status/1774754538756378921

More…

https://twitter.com/NOELreports/status/1774855677824872954

One of the T-90 tanks that was abandoned in the assault is destroyed…

https://twitter.com/giK1893/status/1774205749108805748

As is another…

https://twitter.com/giK1893/status/1773803082867982350

The following is a 7 minute compilation of videos from the massed attack, much of it being video of immobilized and abandoned tanks that are being destroyed by Ukrainian drones. It is extremely helpful that Russian crews that abandon their vehicles leave the hatches open. At 3:53 you see a tank with a barrel that burst and fuel pooling in the crew compartment. At 5:08 you see two Russian tanks with rollers that are used to detonate mines.

A small Ukrainian counter attack west of Tonenka…

https://twitter.com/moklasen/status/1774571773561839809

The Russians that participated in the attack on Seminivka discuss their experiences…

https://twitter.com/wartranslated/status/1774030242467786885

A Russian tank tried to use the wreck of an M1 as cover…

https://twitter.com/giK1893/status/1773664935236522164

A Russian tank and two BMPs fire on Ukrainian positions at Berdychi and survive Ukrainian attacks to withdraw…

https://twitter.com/EjShahid/status/1773088775985328393

Most artillery shells do their damage by pressure waves and fragmentation from nearby detonations. When enough shells are fired, though, one of them will be a direct hit…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1773996740867133910

The Russians set up a mortar in the coke plant. A DPICM shell destroyed it…

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1772037674011939177

Two Russian BMPs were attacked by drones, one of which was defended by a rifleman…

https://twitter.com/giK1893/status/1772776575357820952

A Russian soldier walks away from a drone attack trailing smoke…

https://twitter.com/giK1893/status/1772358405425922122

The Russians try to build up enough troops to launch a large assault. The Ukrainians try to kill them before they can do that…

https://twitter.com/wartranslated/status/1773281043505664508

Russia used ground assault drones at Berdychi. Ukraine answered with airborne drones…

https://twitter.com/RALee85/status/1774123912881754622

Besides providing observation, the coke plant is an elevated platform 4 km from the front line and the Kornet ATGM has a range of 8 km. A Ukrainian drone team engages one such ATGM team…

https://twitter.com/JohnH105/status/1773237927847326013

A 25th Brigade soldier with a US flag on his helmet fires a Javelin that has a range of 2500 meters. The missile travels 140 meters per second and it took 17 seconds to reach the target, so the target was about 2400 meters away. The video ends with an English language phrase of joy…

https://twitter.com/Damien94475559/status/1774765785023730139

This T-80 tank was also hit by a Javelin 500 meters west of Tonenke. It's viewed by a 53rd Brigade drone looking from the northwest to the southeast, but that is close to the operational boundaries of the 53rd and 25th brigades so the Javelin gunner could have belonged to either organization…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1773396069243568347

Russia advanced over a kilometer along Pervomaisk…

https://twitter.com/EjShahid/status/1774520183350030368

Soldiers that are grouped together are more likely to be attacked than soldiers that are by themselves…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1774154782988533969

Ukrainian operators hunting a Russian soldier lose control of their drone, either due to EW or terrain that blocked the signal. The drone landed without exploding until the soldier fixed it…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1773970965166252468

A semi-GRAPHIC drone view of Russian vehicle and body images on the road to Berdychi…

https://twitter.com/NOELreports/status/1774732115587784813

Sometimes it’s difficult for the geolocators to identify a vehicle…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1774898609437266001

When Russia captured Orlivka, they used its ruins as an assembly point to gather enough troops for a massed assault across the small river. If you rotate 180 degrees you can see one of the small lakes that are part of the river system. As scattered Russian troops move towards Orlivka, Ukraine uses drones to attack them, or artillery if the group is big enough. When they reach Orlivka, the Ukrainians use artillery, drones and direct fire to reduce their numbers. This nine minute video here shows an attack by the 3rd Assault Brigade from a couple of weeks ago trying to clear out the Russians. The Ukrainians fired the RPG a few times using ammo they say they recovered from the Russians at Bakhmut and during the Orlivka assault. When an FPV flies into their building at 6:00, the sound is edited to reflect the effects on a human.

Pic

A 120 mm mortar round lands just a few meters from a Ukrainian soldier assaulting Orlivka.

Surviving Avdiivka

Back on December 14th, four Ukrainian men were on the front line in Avdiivka when they were attacked by the Russians. They beat off the first assault and two of them went downstairs. The Russians attacked again and while the defenders killed some of the Russians, the two upstairs were overwhelmed by the numbers. One pleaded for his life before he was shot. Both men in the basement knew they could not surrender even though one was wounded in the legs and a hand. On the fourth day, the house was blown up and the entrance to the 4m x 4m basement was blocked. After two weeks, the wounded man decided to try and escape before his wounds killed him with infection. He moved some debris and climbed out. Soon after, there was automatic gunfire.

The other soldier stayed in the bunker, even when his food eventually ran out. He reached through the hole the other man made and grabbed handfuls of snow to drink. At times, he heard the Russians upstairs debating whether to attack him or leave him there. Then it was quiet for two days and the sound of fighting died away. On January 23, he heard a voice calling his name. When he emerged, he saw there was only one house left standing and there were dead Russians everywhere. He had been in the bunker for 41 days and his partner had made it to friendly lines after a two day journey. The defenses started collapsing soon after he was rescued and the Russians recaptured the basement, but he made it out alive…https://www.nytimes.com/2024/03/24/world/europe/ukraine-war-avdiivka.html?ugrp=u&unlocked_article_code=1.g00.sjpQ.iDHAu5wTls1Y&smid=url-share

***

(….to be continued…)

***

Don's Weekly, 4 April 2024: Part 3

SARCASTOSAURUS

APR 04, 2024

(…continued from Part 2…)

Marinka

Despite self-ascertaining social-media-posts about ‘Ukrainian defences of that area almost finished’, Russian attacks on Krasnohorivka failed - although well-supported by airstrikes and rocket attacks from helicopters. After taking the last of Marinka, Russia hasn’t been able to move further down the river. Despite their efforts, they’ve been stuck at the same location for two months. Ukraine also held on to the southern half of the small village of Pobieda.

1) Russian vehicles that were damaged or destroyed:

1 T72	2 Tank (Uknown type)
9 BMP	2 AFV (Unknow type)
1 T80	1 MT-LB
1 Truck	

In Novomykhailivka, Russia is definitely located in the eastern half of the village. The western half has been hit by airstrikes and artillery from both sides, including

DPICM from Ukraine. It is hard to determine how many Russian soldiers were killed or wounded by visual evidence (photos and videos) is confirming their loss of about 20 armored vehicles, destroyed or damaged, most on the northern edge of the village.

Either Russian vehicles attack Novomykhailivka from the north. In the thread, as the geolocators were working on this attack, new losses in the same location were posted:

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1774881006861926888

A Russian 120mm mortar is hit 2 km north of Novomykhailivka…

https://twitter.com/giK1893/status/1772730385996173759

South of Novomykhailivka, a Russian MT-LB is immobilized while trying to cross a trench. One drone flies into the open door. Other drones attack the crew…

https://twitter.com/EjShahid/status/1774406478150979881

Preliminary evidence suggests that two Russian armored vehicles were knocked out 100m east of Novomykhailivka…

https://twitter.com/giK1893/status/1773449599354536213

A Russian leaves a small ammo depot right before a drone arrived…

https://twitter.com/giK1893/status/1772784465976152206

Zaporizhzhia

No territory changed hands in the end. Yes, sure: it does appear as ‘if Russia would only launch a heavy assault, they would probably take Robotyne’ - but the fact is: they have already paid an excessive price in troops and vehicles, without managing this. Of course, the last week, the Russians have mounted several additional attacks, but only lost six additional vehicles, plus two towed artillery pieces, a 240mm self-propelled mortar, and an air defence piece. For comparison: Ukrainians are known to have lost only two armoured vehicles.

Six kilometres south of Verbove a (Russian-operated) Strela air defense system was spotted and a GMLRS rocket soon arrived. Then the drone saw a towed 122mm gun on the way back to base and it was attacked…

https://twitter.com/giK1893/status/1773439126257225813

6 km southeast of Robotyne, a Russian tank hits a mine…

https://twitter.com/giK1893/status/1774253765299728588

1600 meters east of Urozhaine, a pair of gliding cluster bombs hit Ukrainian positions…

https://twitter.com/giK1893/status/1772356322471584012

Drone bombings of Russian positions around Robotyne…

https://twitter.com/EjShahid/status/1773756101508424181

A Russian air defense vehicle is destroyed by a GMLRS rocket…

https://twitter.com/EjShahid/status/1773675455842795574

Russian losses north of Novoprokopivka…

https://twitter.com/moklasen/status/1771593901398274432

Six Russian vehicles and infantry attacked north of Pryyutne…

https://twitter.com/giK1893/status/1773782591545467335

Kherson

A lot of attrition warfare by both sides here. Ukraine is dominating drone warfare in this sector, which aided in spotting targets for their guided munitions.

Pic

A guided munition on its vertical descent before impact.

A house in Kozachi Laheri is disassembled…

https://twitter.com/giK1893/status/1773400933390586191

Another house used by Russians is destroyed…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1772983994344177664

A house on the Ukrainian side of the river is hit by accurate glide bombs…

https://twitter.com/giK1893/status/1772363029453189448

A house 10 km south of Nova Kakhovka was targeted. No report on the activity that was observed there…

https://twitter.com/alexskichambe/status/1772344026328654086

The evolution of drones in this war has some similarities to the development of aircraft during World War I. Another slowly developing aspect of drone warfare is air to air combat. Both sides are periodically attacking each other's drones with their own drones. In this case, a Ukrainian FPV drone attacks a Russian reconnaissance drone from its six o’clock position…

https://twitter.com/giK1893/status/1772285146957217877

Ukrainian soldiers on the left bank count on supplies, evacuations and replacements from boats crossing the river. The Russians mine the river with drones and boats. Here, two Russians gain experience in mining operations…

https://twitter.com/wartranslated/status/1773273236702150770

From the right side of the Dnieper, Ukrainians use their 20 meter height advantage and the 5 km range to destroy a Russian target on the left side of the river…

https://twitter.com/RALee85/status/1773754785759375361

An Orlan drone team is targeted by a Ukrainian drone…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1773042390766383484

Russia not only uses dummies as decoys, but also Pringle cans…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1774042604864237887

Another 'Look Back'…

On March 1st, 2022, a Russian column of 300 vehicles drove north from Kherson, on their way to Kryvyi Rih, until they reached the village of Bashtanka. (19 minute video here). When they encountered resistance, they stayed in column formation for speed instead of deploying to engage the militia that was armed with rifles and 'Molotov cocktails', only. The militia couldn't stop the tanks so they attacked the trucks and looted the vehicles they destroyed for weapons to keep on attacking, Father Makhno-style. One Ukrainian jet bombed and strafed the column. 50 armored vehicles made their way through Bashtanka but their support vehicles did not, and without ammo and fuel their ability to fight was limited.

Unsurprisingly, Ukrainians captured 40 Russian military vehicles at Bashtanka, including two Pantsyr air defense systems (actually: three were captured, but the farmers burned at least one). In the vehicles, Ukrainians have found beer, microwaves and coffee makers - but, surprisingly enough: no washing machines.

Six Ukrainians died in that battle: four at a roadblock, one at a fight at a bridge, and then there was a wounded security guard at a supermarket. The Russians shot him as he lay there.

Crimea

The Ukrainian government said that the attack on Sevastopol a week ago on Saturday damaged not just the landing ships Azov and Yamal, but the intelligence ship Ivan Khurs and the amphibious ship Kostiantyn Olshansky, which belonged to Ukraine before Russia seized it in 2014. The level of damage wasn't reported. In addition to the ships, port facilities and an oil depot were hit, all by Neptune

missiles. Russia has used civilian ships to blatantly transport equipment from Syria to Russia, which is not supposed transit the Bosphorus by international treaty and is supposed to be enforced by Turkey. The Ivan Khurs escorted many of these ships carrying military equipment…https://www.pbs.org/newshour/world/ukraine-says-a-third-of-russian-warships-in-the-black-sea-have-been-destroyed-or-disabled

Russia often credits the destruction of their aircraft to their own air defenses. This Su-27 was over Sevastopol when a Storm Shadow alert was triggered. Ukraine's air defense was definitely not responsible…

https://twitter.com/maria_drutska/status/1773393825949503707?t=P1nGoZ-F_70grX5_JKA-yA&s=19

Many civilians entering Crimea are sent to filtration centers for interrogation, even if they have a Russian passport. This individual spent seven hours at a center as his phone was checked, his political beliefs were checked and his car was checked…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774115131535802519

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 4 April 2024: Part 4

SARCASTOSAURUS

APR 04, 2024

(…continued from Part 3…)

Russia

After Russian TV announced that Shahed construction was taking place in Tartarstan, a Ukrainian drone hit it after *traveling 1200 km*. A refinery was also reportedly hit in Tartarstan. The video is here.

As big as Ukraine is, Russia is much larger. As the range of the Ukrainian drones increase, the more air defense Russia needs to provide or it will risk losing facilities. Russia is already losing air defense systems faster than they are being produced. This development places additional pressure on Russian air defenses and military production.

The Russians are organizing mobile machine gun and cannon vehicles to counter Ukrainian drone attacks. How much it will help depends on how many of these anti-drone assets are created, on Russia's ability to detect and track drones and communicate with air defense units, and how these units are deployed. They are most effective when they are located at the target that is being attacked, but there are so many potential targets that it would take more resources than Russia has to protect them all. Russia could deploy them near the border to hit any drones that travel past, but they can only move so fast in the vehicles and they only have an effective range of 1000-3000 meters…and Russia is a big country…

https://twitter.com/RALee85/status/1773929665058468010

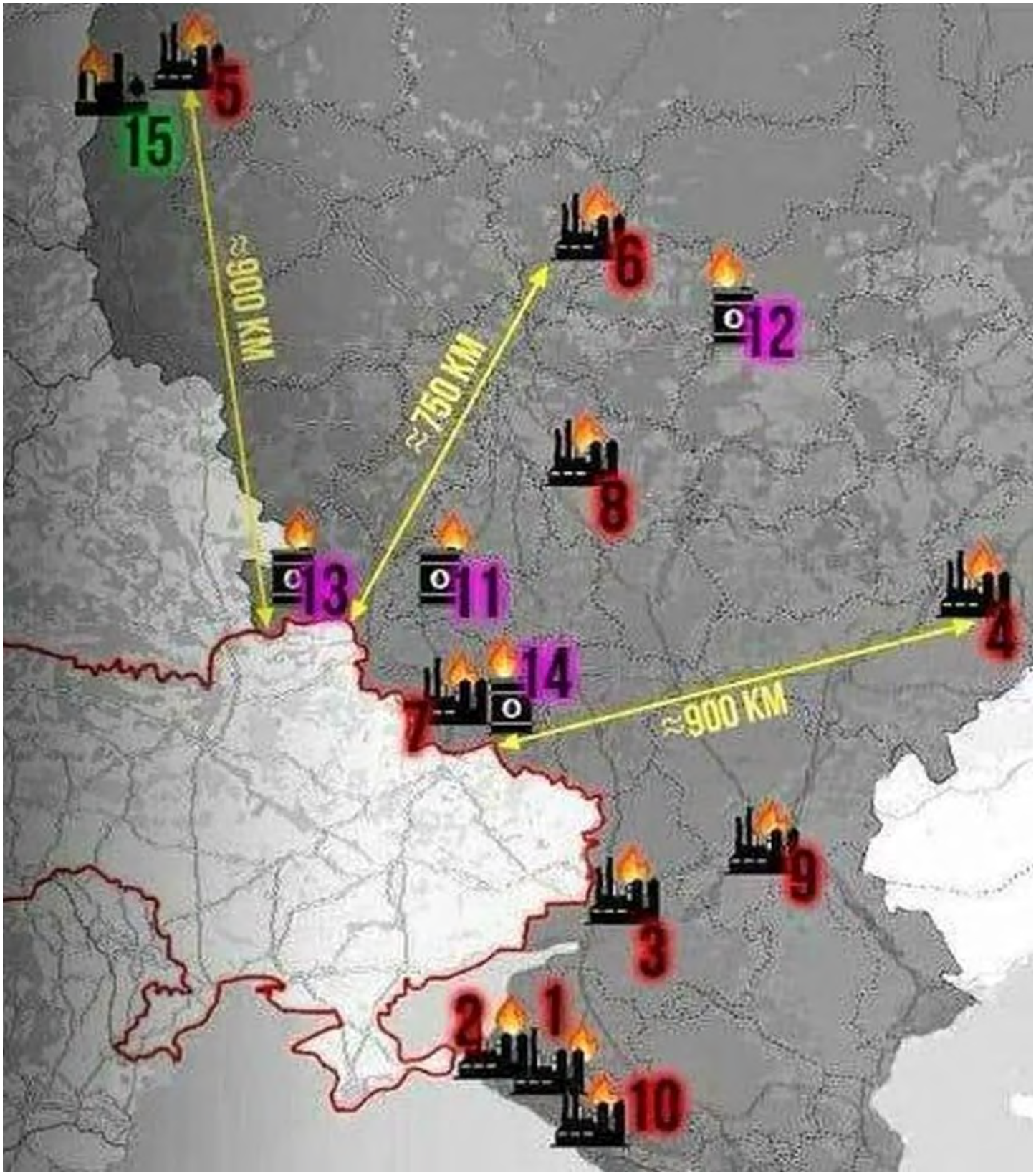

Ukraine has a 1200 km land border with Russia and the targets include not just oil refineries, but air bases, power plants, raw material refinement facilities, military industrial factories, ammo depots, headquarters and communication facilities…

That is a LOT of military facilities, industrial complexes and territory for Russian air defenses to defend… and they have had some difficulties detecting and tracking already when much more powerful, as shown in this 1987 video.

Several villages in Vornonezh lost power because at low altitudes ‘power lines are a terrain feature’…

https://twitter.com/BabakTaghvaee1/status/1772268645390889262

Now we know what started the fire at the military factory in Yekaterinburg and that fire suppression is substandard…

https://twitter.com/igorsushko/status/1774870718469300480

Another fire where they produce electrical insulation…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774796313642635658

A third of Russia’s budget is dedicated to the defense industry. Due to shortages of labor, machine workers are making as much as lawyers and white collar workers are joining the industrial force…https://www.moscowtimes.ru/2023/11/15/indeks-delovogo-klimata-frb-nyu-yorka-v-noyabre-neozhidanno-rezko-vosstanovilsya-a113301

The same story continues for thousands of Russians. They sign up for the money. 85% of them die. No one gets their money…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1772936779676430489

Between now and July 15, 150,000 Russians will be called up for the annual conscription. As is tradition, Russia once again says that none will be sent to Ukraine…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774350894118658298

Some pro-Russian videos tend to overstate accomplishments and others are presented as current when the event happened months ago. A Ukrainian did a parody of Russian videos, showing this devastating Ukrainian attack on Russian positions last week…or, maybe it was last summer…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1772290955686597053

Distillation towers produce gasoline and other products from oil. Russia already banned the export of gasoline for six months to reduce domestic gas prices and lower inflation. The drop in gas production from drone attacks means the gas prices will continue to rise, or Russia will have to subsidize the prices, or they will have to import gas…

https://twitter.com/jakluge/status/1773084536114483589

During the raid inside Russia, Russia dropped bombs on Russians fighting for Ukraine. 14 unexploded bombs have been found inside Russia in the last two weeks….

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774688860607259077

A November 2022 article on why Russia eliminated its ability to produce artillery barrels in the past and how the Russian defense industry works…https://novayagazeta.eu/articles/2022/11/02/the-barren-barrels-en

Only the 2S19 Msta-S (self-propelled 152mm) is being produced now in numbers. Refurbished parts are created for other weapons. 30-50 barrels are produced a year and most of those are refurbished barrels from stockpiles…

https://twitter.com/bentanmy/status/1760324422165213340

Based on satellite photos, an estimate that Russia will be able to refurbish tanks for 2-2.5 years. Also included is why one depot is increasing the number of tanks in storage while all others are decreasing…

https://twitter.com/Jonpy99/status/1774755162101252427

Posted a month ago, a thread on Russian artillery units in storage…

https://twitter.com/bentanmy/status/1762117582935687218

Russia relied on the west for machining tools. It cannot significantly expand its production without them…

https://twitter.com/waffentraeger/status/1772956976823079260

Ukraine

Syrsky gave an interview which is summarized below (the full interview is attached, too). The points I want to highlight is that commanders and their staff will be continually evaluated and held accountable. Those that have demonstrated competence will be retained. Those that have not will be replaced by others that have demonstrated competence.

Organizational structures are being evaluated. Rear-area support units that have more personnel than are required to perform that unit's missions are being reduced in size and thousands of soldiers are being reassigned to combat units.

Units that have been on the front line since 2022 are being rotated to the rear for rest, repairs and replacement of equipment. New units will be sent in their place to gain combat experience. These rotations will sustain each unit's combat capabilities throughout the multi-year conflict…

https://twitter.com/wartranslated/status/1773634829965299826

In addition to the 190 missiles and 140 Shahed drones two weeks ago, Russia was dropping 100 glide bombs a day…

https://twitter.com/KyivIndependent/status/1772026730825371764

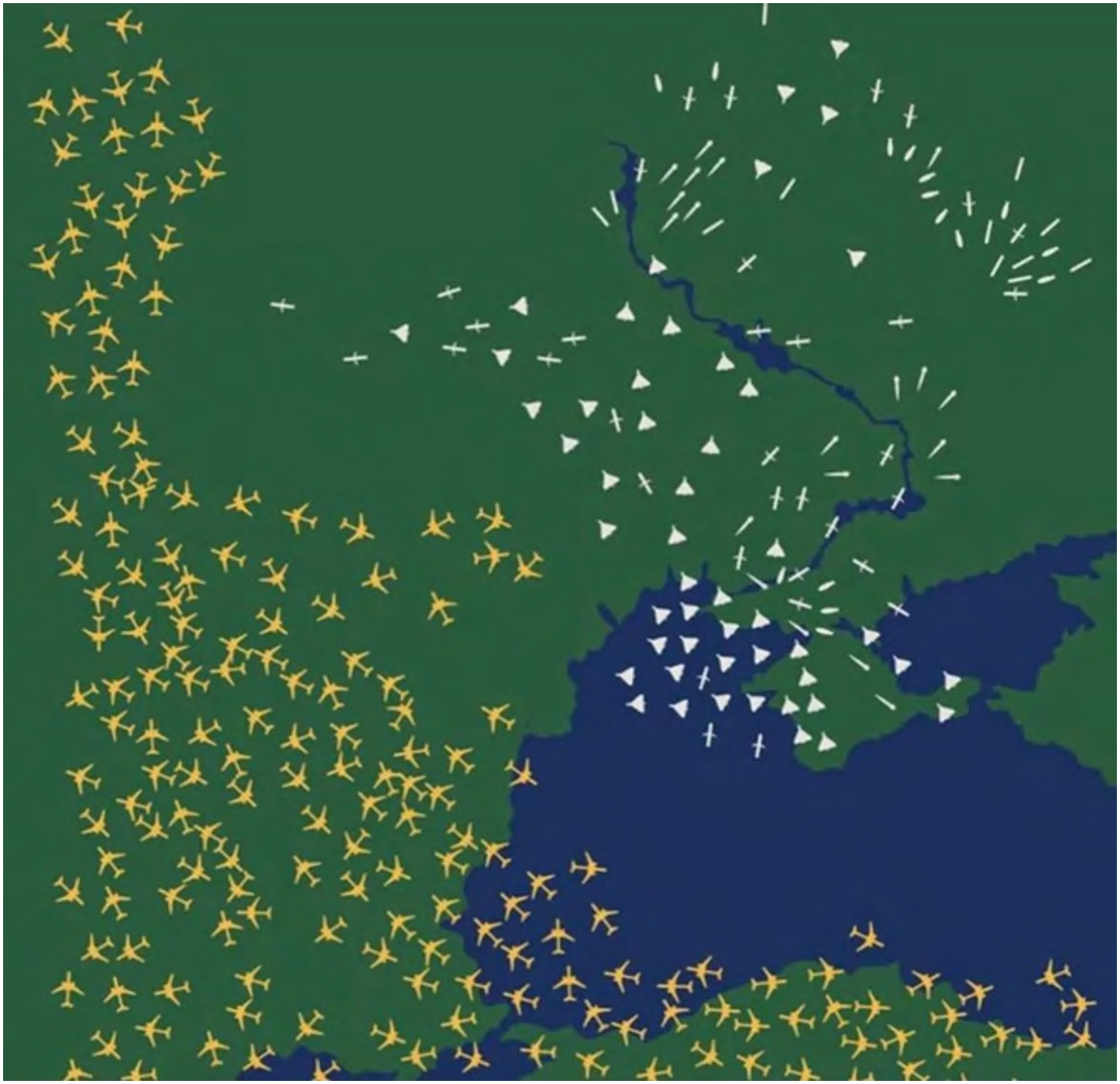

A composite image of the flightradar24 data and the Ukrainian warning system data on 3 March, 8-9 pm GMT.

A week ago, a thermal power plant and all the electrical substations were destroyed in Kyiv…

https://twitter.com/KyivIndependent/status/1771969412054073427

That same night, a power plant in Odesa was hit…

https://twitter.com/KyivIndependent/status/1772046241263669648

Three more power plants were later hit…

https://twitter.com/maria_avdv/status/1773602278391304499

Another night of attacks on the energy grid…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774373273330942246

A Shahed drone was shot down over Dniepro…

https://twitter.com/RALee85/status/1773929665058468010

DTEK provides 20% of Ukraine's energy. 80% of their capability was destroyed in March…

https://twitter.com/KyivIndependent/status/1774127344774480326

The damages in Kharkiv alone exceed $10 billion. The city ended its heating season early…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774886761371517260

Kharkiv decided not to turn on street lights to save energy.

Ukraine is now rationing its energy and is importing some from Poland, Slovakia and Romania…https://en.topwar.ru/239422-ukrainskie-chinovniki-v-rezultate-udara-zmievskaja-tjes-razrushena-polnostju.html

The Russians are extending the range on their glide bombs. Cities next to the Russian border without dedicated air defense systems to threaten the aircraft launching the bombs are in increased danger…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1773280919408755122

There were 601 Shahed drone attacks in March and 85% were shot down…

https://twitter.com/ShahedTracker/status/1774630338821554308

Ukraine was once the main supplier of military equipment to the Soviet Union, but that ability withered after three decades of budget cuts and reversing that trend has taken a lot of effort. Ukraine had one Bohdana in 2022, a 155 mm artillery gun with a 30km range that they built domestically. To restart production, they reassembled designers and engineers that had been assigned to menial military tasks elsewhere.

The German company Rheinmetall, three French companies, the UK's BAE, Sweden, the Turkish Baykar company, are all setting up production facilities for IFVs, multiple varieties of drones, and ammo, and repair facilities for armored vehicles and artillery. The US is in discussion for setting up production facilities for 155mm shells.

Ukraine's research and development budget increased from $162 million in 2022 to $1.3 billion, and military procurement has increased from $1 billion to $10 billion, ($1 billion of which is spent on drones). Still, Ukraine says that they could produce more if they had more money, and Ukraine's bureaucracy sometimes slows progress even as a new generation of ministers try to streamline both administration and production methods. Ukraine's long term goals is greater domestic capabilities and military exports once the war is won…https://www.nytimes.com/2024/04/02/us/politics/ukraines-war-weapons-industry-russia.html?unlocked_article_code=1.hU0.KAVy.frdDhV-XR82K&smid=url-share

Defensive positions are not impregnable but the stronger they are, the more likely they are to keep a defender alive and enhance the destruction of enemy forces. They have no combat power of their own but are a combat multiplier for soldiers, the weapons they use and how the weapons are integrated into a system.

The strongest positions cannot be constructed while under fire, so the concrete structures and trenches reinforced with logs are built behind the front lines. In this five minute video, an engineer operating a specialized trench-digging vehicle says he can dig 70 meters an hour, and the closest he's dug was 700 meters from enemy positions. Another engineer builds roads, some of them paved. These are vital for moving vehicles and supplies. Strong defensive positions are being built on the border with Russia, Kupiansk has three rings of defenses, Donetsk, and Zaporizhzhia. For some reason, they are also being built in Odesa, although the only Russian threat in the area is the 1,500 troops in Transnietria.

More images of defensive construction…

https://twitter.com/RALee85/status/1738310655797604708

Views of what one OSINT researcher found with commercial satellites…

https://twitter.com/clement_molin/status/1774780075491078173

This is how dragon's teeth are born…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1774780536004718625

Last spring, a lot of farmers were injured or killed when their equipment ran over mines or unexploded ordnance. This spring, several have become casualties as new fields were worked. Since 2022, 50% of Ukraine's 400,000 cows have been killed and half the farmers are in the army. Ukraine went from being a milk exporter to being unable to meet their own needs…https://www.abc.net.au/news/2024-02-18/ukrainian-dairy-farmers-battle-bombs-to-keep-milk-flowing/103469886

The 1st Assault Company was formed in 2014 as part of the Right Sector right-wing nationalist coalition in Ukraine. It later grew into a battalion and was named the DaVinci Wolve's after the call sign of its commander. In 2022, it became part of the 67th Separate Mechanized Brigade and its commander was killed in 2023 while fighting in Bakhmut. In January, the medical unit and a large number of the battalion left due to issues with the command personnel and joined the 59th Motorized Brigade, taking the social media accounts with them. They opened a recruiting center in Kyiv and are looking for 500 personnel as members of the DaVinci Wolves. The rest of the unit still associated with the Right Sector stayed with the 67th Brigade…https://militaryland.net/news/part-of-da-vinci-wolves-breaks-ties-with-right-sector/

Critics of Ukraine's national recruiting effort say it is aggressive, similar to a Soviet-style bureaucracy, and corrupt. It also doesn't allow people to choose their position and many are afraid that they will be sent to the front with little to no training. There have been reports that justify these fears.

The brigades that receive the recruits say that most of them are old, out of shape and do not want to fight. A member of the Da Vinci wolves (in the 59th Brigade) said that out of 200 personnel sent to them by the government, only 25 were willing to fight. So the individual brigades run their own recruiting programs with the help of marketers that volunteer their time. They interview potential recruits and try to match their skills and desires with available jobs. One recruiter describes it as a date, where they explain what they expect from the recruit and what the recruit can expect from them. They have instagram videos advertising jobs for sappers, drone operators, and a combined arms team conducting and assault exercise. 500 army units use Lobby X, a job search platform, to advertise 3,200 positions that received 80,000 applications.

A recruiting poster for the 67th Brigade in Kiev. There is more advertising for brigade recruitment than there is for national recruitment.

While the national recruiting system is sending them mostly unmotivated draftees, the brigades are competing with each other for motivated recruits. The 3rd Assault Brigade is currently the most successful because of their large social media presence and narrative of success. They hold tournaments in which civilian combat teams compete against each other with weapons that shoot plastic projectiles. Recruits are allowed to take part in training and if they don't like it they can drop out. None of the brigade recruiters think that their efforts will change the minds of those that don't want to join, but they believe it motivates those that are hesitant to join…https://www.nytimes.com/2024/03/30/world/europe/ukraine-military-recruits.html?te=1&nl=the-morning&emc=edit_nn_20240331

Ukrainian soldiers that were conscripted before 2022 and whose service term has expired can be demobilized…

https://twitter.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1774904539855888718

Last August, a Russian Mi-8 helicopter pilot flying near the Ukrainian border turned off his communication gear, flew under six meters to evade radar and landed 16 km inside Ukraine. Surprised Ukrainian soldiers opened fire, hitting the pilot in the leg. The two unarmed passengers were killed because they reportedly would have killed the pilot and returned the helicopter to Russia. The pilot was given $500,000, a Ukrainian passport and a new name. He was offered a chance to fight

Russia or live in Ukraine under the protection of the intelligence agencies. He chose to live in Spain and Russian operatives swore on national television that they would kill him.

He chose to live in a coastal community known for its British and eastern European tourists and for its Russian organized crime activity. There, he went to bars frequented by Russians and Ukrainians, drove a Mercedes S-class car and burned through the money he was given. In February, two men driving a stolen car waited in a parking garage. The pilot parked his car and was walking towards the elevators when the two men called out his name and shot him six times, mostly in the torso. The pilot ran for a bit before collapsing. The two men ran over him in the car when they left and later burned the car…https://www.nytimes.com/2024/03/31/world/europe/russian-defector-murder-spain.html?te=1&nl=the-morning&emc=edit_nn_20240331

Sofia has a lot of jokes…

https://twitter.com/wartranslated/status/1774748407636033734

A Yakutian talks about Russia…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774365088335475135

Nature still exists in wartime…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774775116502601920

“How can we be broken?”…

https://twitter.com/radiosvoboda/status/1772229696916263110

(….to be concluded in the Part 5…)

***

Don's Weekly, 4 April 2024: Part 5

SARCASTOSAURUS

APR 05, 2024

(…continued from Part 4…)

Diplomacy

It is no longer a question of if House Speaker Johnson will bring the aid bill to Ukraine for a vote, it is only a question of ‘when’ and ‘what it will look like’. The bill that the Senate sent the House provides $60 billion in aid for Ukraine as well as $35 billion to Israel, Taiwan and Pacific allies. Johnson has talked about modifying the bill by:

1) Lowering the amount of aid to Ukraine.

2) Sending the aid as a loan to be repaid.

3) Separating the aid to Ukraine from aid to Israel, as many Democrats do not want to send military aid to Israel.

4) Using frozen Russian assets to fund the aid. The US has $5 billion in Russian assets compared to $300 billion in other western countries.

5) Tying aid to Ukraine to lifting Biden’s pause on the additional export of liquid natural gas due to climate concerns. The US already exports more LNG than any other country and their exports will double in 2027 based off of expansion already approved. The Republicans are against any export restrictions and Johnson’s argument is that Russia makes money off of LNG exports to other countries then US exports would lower Russia’s profits. Johnson is also from Louisiana, which would greatly benefit from a proposed export terminal in that state.

Speaker Mike Johnson has been searching for a path forward on Ukraine that would provoke the least political backlash from his party.

Trump urged Johnson not to send money for another country's war and the MAGA caucus supports his call. NATO leaders have told Johnson how critical the aid is. A MAGA congresswoman made a motion to remove Johnson as Speaker but the Democrats said that if the aid to Ukraine bill is brought up for a vote they would vote for Johnson to remain as Speaker.

Republicans working with Democrats is seen as treasonous by MAGA members, but traditional Republicans have done so on many issues before. With Democratic support, Johnson's job is safe for now, and he is searching for ways to minimize the damage, placate the far right and possibly gain other advantages from the Democratic and mainstream Republican support for Ukraine. How long the wrangling takes will determine how long it will be before aid to Ukraine is approved, but it will be approved…*https://www.nytimes.com/2024/04/01/us/politics/mike-johnson-ukraine-aid.html?ugrp=u&unlocked_article_code=1.hU0.aloV.0V67wAO3DVUM&smid=url-share*

This is a sample view of a non-MAGA Republican. He calls MAGA the "chaos caucus", mentions ATACMS, and believes the Ukrainian aid in some form will be brought for a vote when Congress returns to session…

https://twitter.com/casualdiot/status/1774516849985662990

Sanctions increased the cost of shipping Russia oil by 50%…https://mbiz.censor.net/news/3450232/vartist_dostavky_rosiyiskoyi_nafty_morem_pidskochyla_na_50_pislya_sanktsiyi_ssha_reuters

In December, the US initiated new sanctions that made it even more difficult to conduct business with Russia without the risk of economic penalty. Since then:

Russian plans to export more natural gas to make of for lost oil revenues have been derailed … https://mbiz.censor.net/news/3464688/sanktsiyi_ssha_seryiozno_zashkodyly_planam_rosiyi_na_eksport_skraplenogo_gazu_reuters

Four entities that sold Russian oil above the $60 limit have been sanctioned… https://mbiz.censor.net/news/3472518/ssha_zaprovadyly_novi_sanktsiyi_cherez_porushennya_obmejen_tsiny_na_rosiyisku_naftu

Russia made organizational changes to obscure ownership of ships. These ships are called the "shadow fleet", and they transported Russian oil in violation of the sanctions. Half of them have now stopped transporting oil because of enforcement of the sanctions…https://mbiz.censor.net/news/3473168/

polovyna_tankeriv_tinovogo_flotu_prypynyla_vozyty_naftu_z_rosiyi_cherez_sanktsiyi_ssha

A Turkish terminal received 11.7 million barrels of oil from Russia last year, seven times more than all the oil it received in 2021. The last shipment of 511k barrels of Russian oil arrived on February 19. It will no longer accept Russian oil. "The new approach of GTS is an additional measure designed to eliminate the consequences of actions outside its sphere of influence and control, despite the company's efforts to comply with all applicable sanctions rules," the company explained…https://mbiz.censor.net/news/3476914/turetskyyi_terminal_vidmovyvsya_pryyimaty_rosiyisku_naftu_cherez_sanktsiyi_ssha

Chinese banks have stopped doing business with Russia. 80% of Russian businesses have switched to countries that do not recognize the sanctions. Turkish and UAE banks have also limited transactions with Russia…https://biz.censor.net/news/3479895/sanktsiyi_pratsyuyut_kytayiski_banky_vidmovlyayutsya_pryyimaty_plateji_z_rosiyi_navit_u_yuanyah

Payments to Russia for the oil that is sold in compliance with the sanctions is delayed by a couple of weeks to a couple of months. The delays reduce Russia's income for the oil and increases instability in its monetary flow without impacting the supply of oil in the world…https://mbiz.censor.net/news/3480957/rosiya_misyatsyamy_ne_moje_otrymaty_groshi_za_svoyu_naftu_cherez_sanktsiyi_ssha_reuters?fbclid=IwAR0joK8ecOJjwFhu2jwumb9rAJ6S82fHNkHbSWfT6BZ9im1_Xkdvc4Ml7y4

Ukraine denied they were asked by the US to stop attacking Russian refineries out of fear of raising the price of energy. The US declined to comment. If all the Russian refineries were destroyed, unrefined Russian oil would still be avaiable on the world market but Russia wouldn't receive the revenue for the refining…https://www.politico.com/news/2024/03/22/ukraine-says-west-not-pressuring-it-to-end-attacks-on-russian-oil-facilities-00148673

Stating the obvious, Taiwan's foreign minister says that if the US abandons Ukraine then China will be more likely to attack Taiwan…https://www.nytimes.com/2024/03/28/us/politics/taiwan-china-ukraine-aid.html?ugrp=u&unlocked_article_code=1.gU0.WvLt.uHz3NjfOUFG3&smid=url-share

In addition to backing social media influence campaigns, Russia is accused of paying EU lawmakers after investigations involving several countries. Immediately after this article is an interview with an MEP candidate from France's far right National Rally party. He favors Trump over Biden and still supports his party's plan to take France out of NATO, but not until after the war in Ukraine is over. "The proposal we've always advocated … did not factor in war," he said…https://

www.politico.eu/newsletter/brussels-playbook/russias-operation-to-sway-eu-opinion/

I'm not sure why 10,000 shells from Germany to Ukraine is being publicized. That's 3-5 days at current rates of usage. On the other hand, it's a *little over three months of French production*…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1774080274336186406

Not everyone in Hungary is happy with Orban…

https://twitter.com/wartranslated/status/1772900338221097028

The Precision Strike Missile and ATACMS

The Precision Strike Missile (PrSM) is the next generation missile to replace ATACMS, both of which are fired by HIMARS or MLRS. PrSM has a better engine, warhead and GPS antenna. Two missiles are in a pod instead of one, and it has a 500 km range instead of 300 km…https://www.lockheedmartin.com/en-us/products/precision-strike-missile.html?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw8J6wBhDXARIsAPo7QA-zKMA1-ac8nmbYCRRZtdFOshxN5hzNJ4i-uuF7vbsoiI9LqbbUdLYaAglHEALw_wcB

The PrSM isn't important to Ukraine because they will receive it, because they won't. It's important because the US is now more likely to send ATACMS to Ukraine…

https://twitter.com/RALee85/status/1767991689052839950

The US Joint Chiefs of Staff said the risk of escalation is not as high with regards to ATACMS. No mention was made on whether the risk of escalation was still high with regards to using US weapons inside Russia…

https://twitter.com/KyivIndependent/status/1773763371533250637

The number of ATACMS sent might be related to the acquisition rate of the PrSM, or it could just be related to the technical milestones that PrSM production has met. The more certain the US is of future production, the more likely it is willing to accept risk by shipping its stockpiles to Ukraine…

https://twitter.com/ColbyBadhwar/status/1768006031538270596

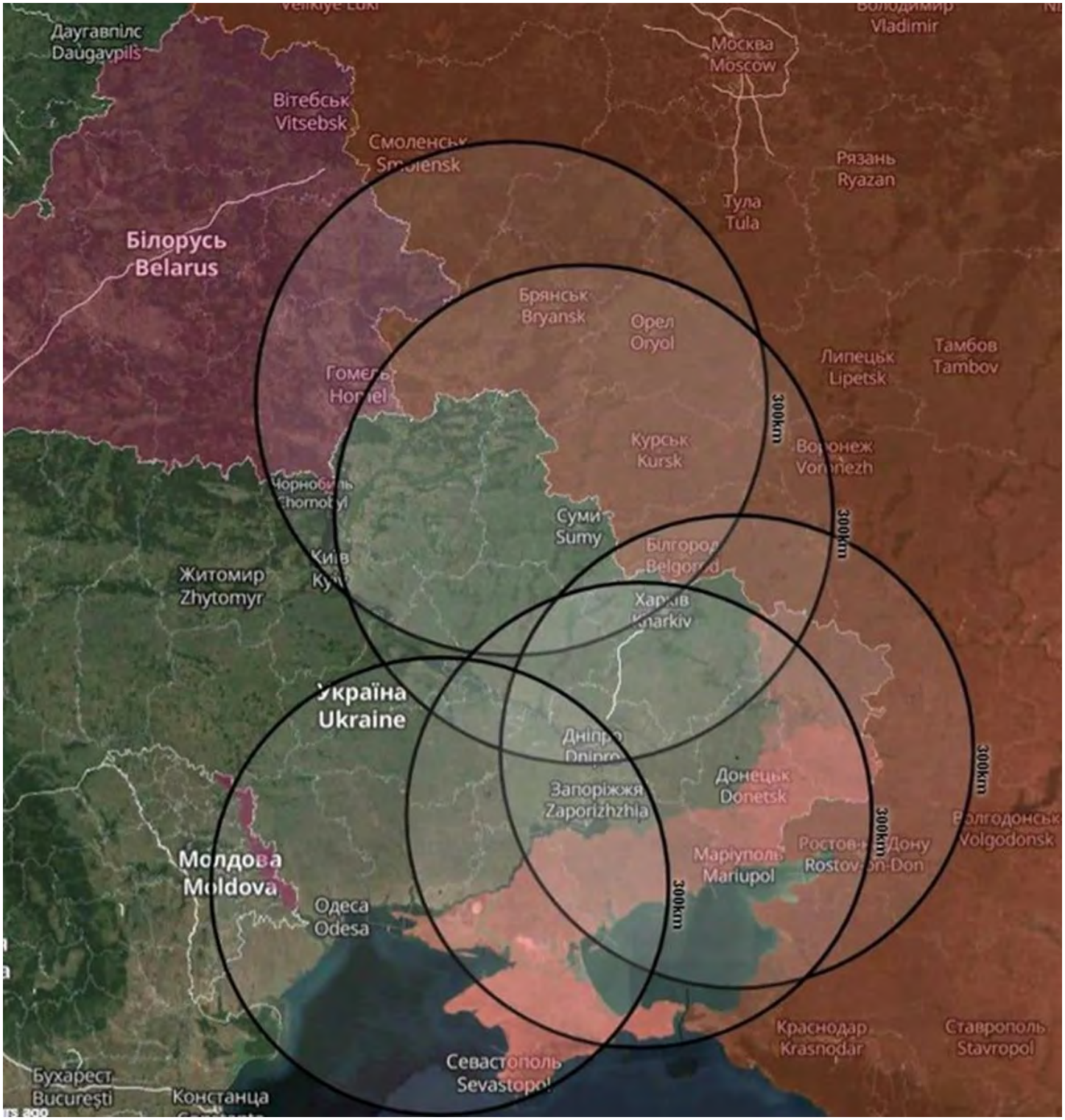

If Ukraine receives ATACMS, it will be able to reach all of the occupied territories in Ukraine, including all of Crimea. Still unknown is whether the US will allow Ukraine to use these weapons in Russia.

***

Russia lost 232 IFVs in March, the largest monthly loss since November, 2022. Russian tank losses have remained steady at 70…

https://twitter.com/verekerrichard1/status/1774736878379377063

Russian attacks on infantry by drones is down a little. Ukrainian attacks on infantry by drones is rising…

https://twitter.com/bentanmy/status/1774674144724123860

Russia began the war with 40 240mm Mortars on active duty. There is visual confirmation that 42 were lost, 11 of which were destroyed in the first three months of 2024. 205 have been removed from storage. 198 are still in storage but 30 of those have been cannibalized for parts…

https://twitter.com/HighMarsed/status/1774772309439414299

A report from the beginning of March that Russia deployed 2127 Desertcross 1000-3 vehicles, commonly referred to as golf carts. They have been used in assaults and to evacuate casualties. I've probably seen a hundred videos of them being destroyed…

https://twitter.com/JulianRoepcke/status/1764693596291182747

Russia is experimenting with nets for counter-drone warfare…

https://twitter.com/JanR210/status/1773647785570550156

Two inexpensive drones collide mid-air. Given the speed of the drone, the lag time of the video transmission and the operator commands, and the short amount of time that the opposing drone was visible, there was no time to react. The reason one drone of roughly equal value is expended on another is because it denies the enemy reconnaissance information and disrupts any potential attack on a friendly target…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1772736214082211967

The advantage of self-propelled artillery is that once they fire their rounds they have the potential to move before counter battery radars can track the trajectory of their rounds, trace it back to the point of origin and fire their own artillery rounds on that site. In this war, there are a lot more drones and therefore a lot more chances to see a vehicle moving and attacking it with a drone or with a missile once it stops moving.

Some Ukrainian artillery crews prefer towed artillery. They'll dig a position that provides some protection for the gun, and dig another position that provides even more protection for them, fire their gun and then run into the shelter…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1773365994708230454

The Wild Hornets volunteer organization revealed a mother ship that will carry cheaper FPV drones to extend their ranges, release them and then act as a relay unit for their video and command radio frequencies. Depending on the EW environment, this will allow FPV drones to operate past their normal limits of 10-15 kilometers…

https://twitter.com/EuromaidanPress/status/1773817545297932596

Ukraine didn’t state any quantities, but they say they now produce drones that fly more than 1,000 km. The ones that attacked the refineries flew 700-1000 km…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1774851501455708646

Ukraine received its first Skynex of two air defense systems: they are modular in design, needing a control node, an acquisition radar and weapon as a minimum, but many components can be added.

The CN-1 Skymaster Battle Management System

1) The Skymaster Battle Management System is the control node.

2) The acquisition radar can track aircraft, helicopters, cruise missiles, drones and mortar shells at 25 to 50 km.

3) The detection radar has a 30 km range. This is useful to protect the acquisition radar, which can remain dormant and undetectable until a target approaches the range of the weapons.

4) It has a 35 mm revolver gun module that fires 1000 rounds per minute with an effective range of up to 5000 meters that detonates rounds at the same range of the targets, as seen here. The explanation of how the rounds work is here.

5) It has a twin 35 mm cannon module that fires 550 rounds per minute for each gun and has an effective range of 4000 meters.

6) A High Energy Laser (HEL) module is designed to engage Low, Slow and Small (LSS) targets, such as drones, and is a Counter-Rocket, Artillery and Mortar (C-RAM) weapon. In a seven-year-old promotional video, Rheinmetall says that multiple HEL modules were to engage the closest target and destroy it before engaging the next target. These are supposed to augment, not replace, other air defense modules. The effective range seems to be just over 1000 meters.

7) Various missiles can also be added to the system. Some, such as Chiron, Mistral and Stinger, have ranges of 6-8 km, while the Sidewinder has a 35 km range.

An electronic warfare system can also be added to the system.

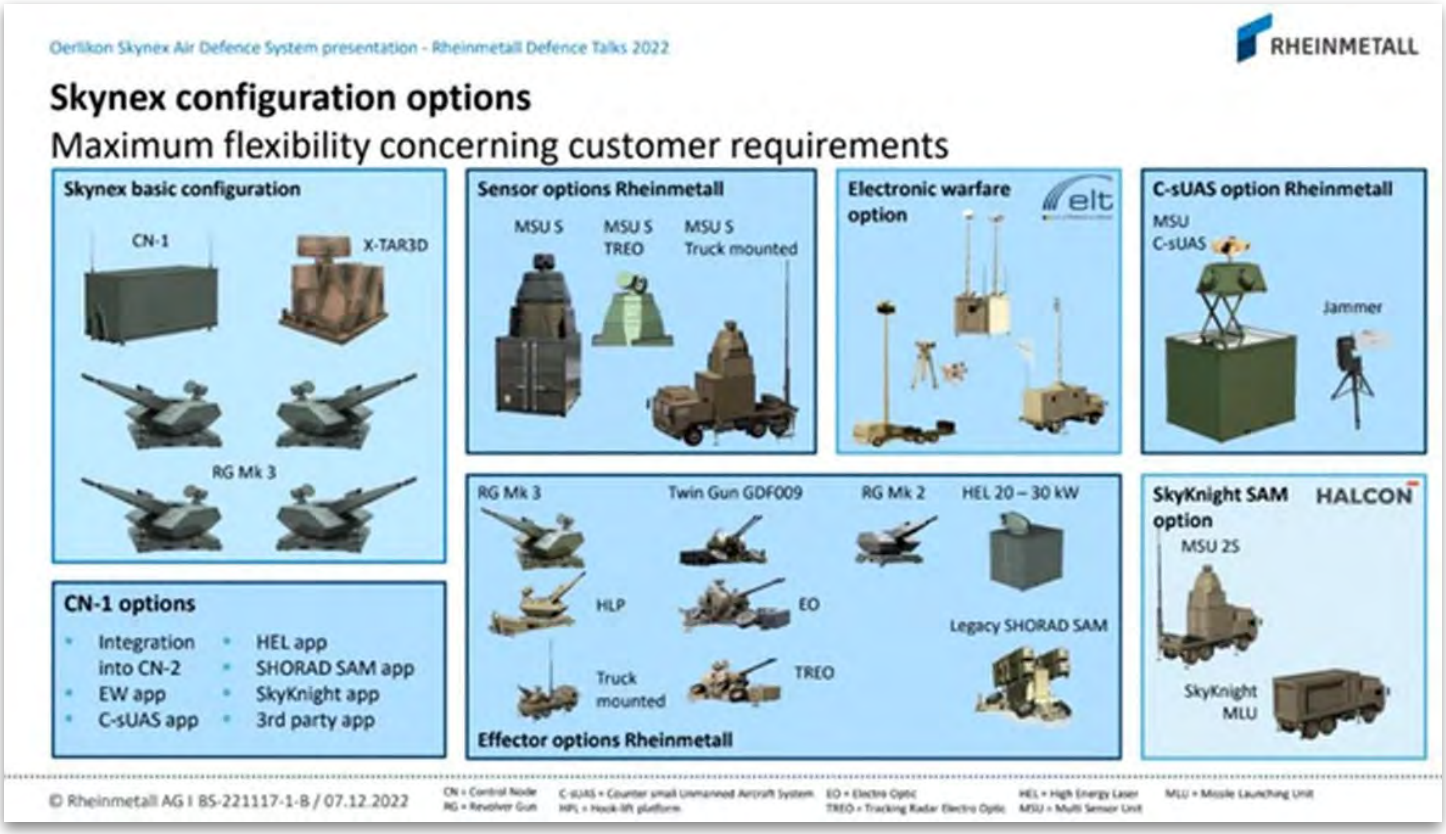

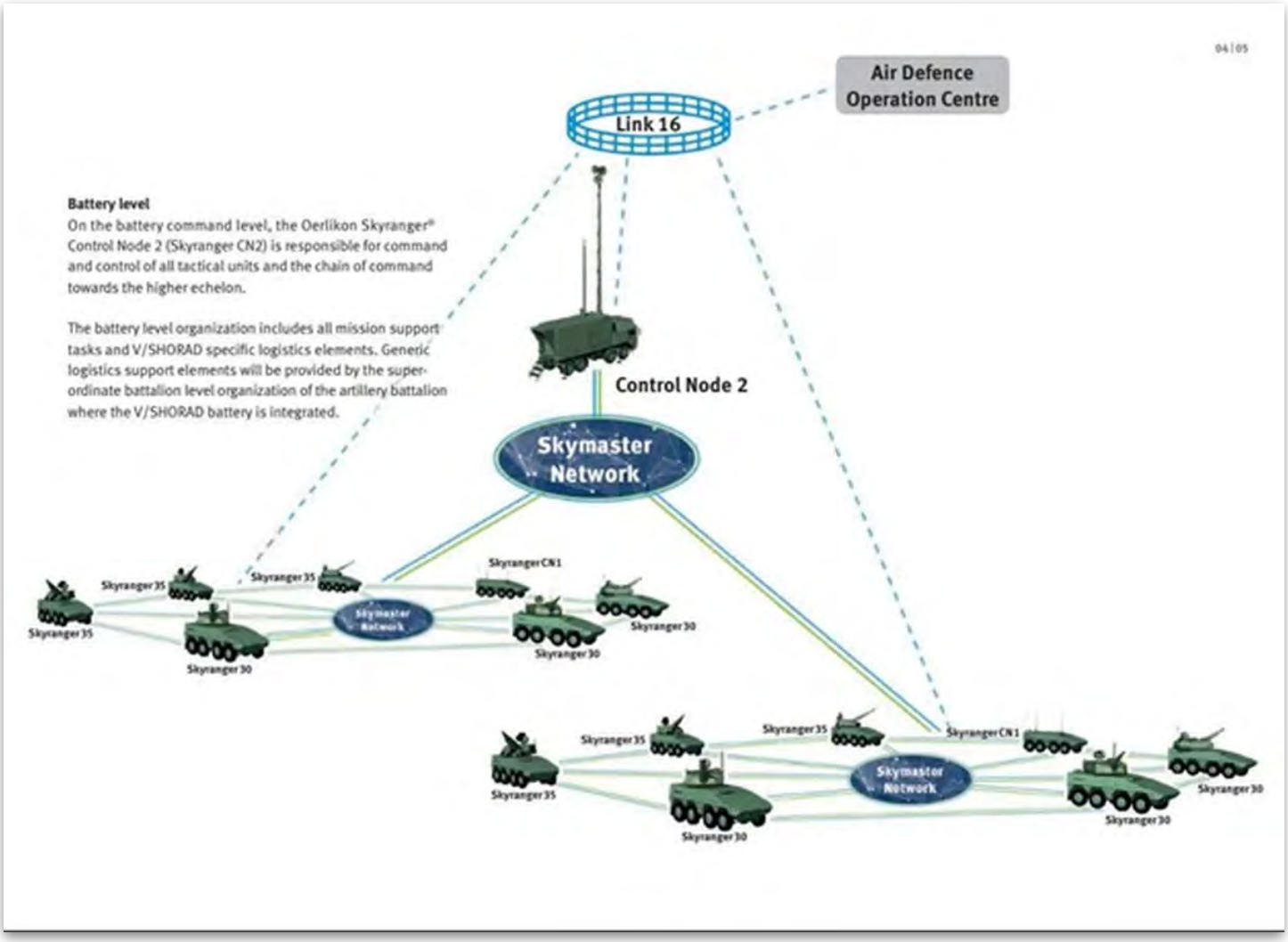

***

№ 2.551

Ukraine War, 5 April 2024 (UPDATED)

SARCASTOSAURUS

APR 05, 2024

Hello everybody!

It’s since a few days that I’m wondering: how to continue reporting about and analysing this war?

I wonder about this because the morbidity of the Western politics vis-a-vis Ukraine (and Israel/Palestine) is constantly reaching ever higher record levels, and it’s, actually, impossible to explain what’s going on in Ukraine these days, without discussing it.

….sigh…

Something like ‘principal question’ is that of continuing to do ‘as if nothing else matters but what’s going on along the frontlines’, or ‘do something more’…?

Haven’t made up my mind yet, so let’s go for the ‘option A’: here a brief review of latest developments on crucial battlefields of this war.

STRATEGIC

Seems, at least some sanity is ‘returning’ to Kyiv: apparently, ‘somebody there’ has managed to explain to Zelensky that there is *no* ‘quick end to the war’, and thus, two days ago (Wednesday, 3 April) he’s, finally, lowered the conscription age from 27 to 25. In this fashion, the government aims to replenish the ranks of the ZSU.

…which is, to quote Alanis Morissette, ‘a little bit ironic’ because, from what I’ve got to hear from contacts within the ZSU about a week ago, since February this year (perhaps since certain Gen. Syrsky was appointed the Commander-in-Chief?), the force was already undertaking a ‘deep reform’ regarding its personnel, and ‘rapidly re-filled’ numerous units with lots of people who ‘sat in the rear’ for most of the last two years.

In similar fashion, the ZSU seems to have reorganised the issue of artillery shells (see: what is left of stocks from earlier times). Word is that this was the principal reason for the ZSU finding the way to (finally?) stop both the Russian offensives west of Avdiivka and in the Robotyne area. At least there are reports about ‘improved situation with artillery ammunition’, like here (provided the link works).

That said, this was really ‘5 before 12’, because despite all the defence successes of the last week, the ZSU was still ‘trading space for time’ and the situation was getting ‘really, seriously, critical’ meanwhile (as if ‘critical’ is not enough, on its own…).

From other ‘important news’ from abroad… seems, German government came to the idea to start searching for additional Patriot missiles, launchers, and radars in similar fashion like the Czech government found those 1,2 million artillery shells, ‘somewhere outside the EU’.

…thinking of it…. well… considering all the conspiracy theories and so… perhaps one of Pudding’s ‘bio-chemical weapons laboratories in Ukraine’ has - except for developing LGBT-cyborgs on dope - also developed something like ‘reality vaccine for politicians’ after all…? If so, please, be so kind and let me know: I happen to know a few places in eastern USA and north-western EU that might need a few shiploads of that stuff… it’s a life-time business opportunity, believe me…

AIR/MISSILE WAR

The last few days, the Russians are ‘back’ to ‘low-scale’ Shahed-attacks into Ukraine. Every night, they’re releasing ‘just’ about a dozen. Enough to keep the Ukrainian air defences on their toes and continue exhausting their stocks on surface-to-air missiles, though. Ukrainians are, ‘stoically’, hitting back with their own UAVs. One of these has hit the administration building of the Shahed-factory in the Russian Tatarstan, about 1,200km outside Ukraine.

Yesterday and the last night, Ukrainians have (‘finally’) flown mass-UAV-strikes at:
- Morozovsk Air Base (559th BAP with Su-34s)
- Yeysk Air Base (859th Fighter Weapons School, Su-34s)
- Engels-2/Saratov Air Base (121st Guards BAP and 184th BAP with Tu-160s and Tu-95s, respectively).

Morozovsk is outside Rostov-na-Donu and was attacked by up to 60 UAVs. It’s a home-base for a wing of around 26 Su-34s and 4 Su-24s - primary carriers of the Russian UMPK glide-bombs: up to 60 detonations were reported from this area. The Russians claim to have shot down 44 attacking UAVs there alone - and 52 in grand total (all over Russia).

Yeysk is outside Yeysk on the eastern coast of the Azov Sea and is one of VKS air bases on which ‘decoys’ were painted on the tarmac already months ago. Engels-2 is outside Saratov: it’s the main base of the Russian bomber fleet and another place where ‘decoy aircraft’ were painted on the tarmac…

Ukrainians claim to have destroyed 6- and damaged 8 Russian aircraft, and killed and wounded up to 20 ground personnel.

A map of a tripple-UAV strike of the last night.

(Thinking of this reminded me of that episode of Monty Python where a professor of philosophy and a catholic priest were boxing over the issue if there is a 'God', or not. The result was something like: 'There is God, by knock-out in the Round 3'. ….in this case, it took just a few weeks of 'bitter complaining in the social media' to prompt a UAV-strike on one of major Russian air bases 'close' to the frontlines… but, now, ahem… 'there is God by knock-out in the Round 3'.)

Ah yes, and BTW: Ukrainian special forces operators and partisans active behind the Russian lines are reporting that – because the Russian Armed Forces have re-deployed the mass of their air defence systems to the occupied Crimea – the Russians are now experiencing a growing shortage of air defence systems inside their own country, and especially so in the Ryazan region.

….must be a pure, distilled accident…

BATTLE OF DONBAS

Bakhmut… yesterday, a big Russian assault group attacked along the Road 0506 and has reached the Zelena Street on the eastern side of Chasiv Yar. For once (or 'finally'? ….if so, … I'll register that word as my new trade-mark), the ZSU reacted really *quickly and decisively* – which is about the only way to tackle any kind of Russian 'bridgeheads' (whether those across some river or inside any kind of settlement): it counterattacked, kuddled a lots of Russians, and kicked whoever was still alive well out of the place (and back to their starting positions, some 700 metres east of Chasiv Yar).

***

№ 2.552

Расставим акценты

2024-04-05

Монин

У меня сегодня в комментариях в телеграм канале развернулась большая дискуссия по европейским ценностям, диком капитализме у нас и как бы нам попасть в Европейский социализм.

Попробую расставить акценты:

1) никакого дикого капитализма у нас в помине не было никогда.

— Сначала была власть красных директоров которые поделили основные активы СССР, а

— потом система мигрировала во власть ОПГ чиновников и ОПГ силовиков, которые не стесняясь доят бизнес любыми способами поднимая налоги, делят бабло на тендерах через свои компании, беспредельничают через проверки и прямое рейдерство и вымогательство.

2) Для внешней легитимности

— такая «ОПГ конструкция» содержит ***карманные западные бизнес ассоциации***,

— которые **собирают ренту со своих членов и которые под зонтиком и которых не трогают показывая Западу липовую борьбу с коррупцией и защиту прав собственности и заодно получая в обратную сторону поддакивание действий власти через систему грантоедских организаций, поддерживая легитимность ОПГ конструкции, рассказывая мифы про эффективные ОПГ реформы.**

3) Дикий капитализм

в моем понимании

— это **система в которой отсутствует государство в экономике**, **в которой свобода предпринимательства возведена на Олимп, граждане решают свои экономические задачи самостоятельным трудом и усилиями, налоги низкие и защита частной собственности не имеет ограничений (и это фактически основная задача государства кроме внешней защиты).**

4) **Европейский социализм у нас невозможен по сути**

— Европа прошла свой путь накопления капитала при низких налогах. Сейчас они пожинают плоды своего накопления капитала теряя экономическое могущество. В 85-95 годах 20 века Европа имела 30-35% мирового ВВП. К 2008 году доля Европы снизилась до 25% мирового ВВП... Сейчас это где-то 16-17% мирового ВВП. На лицо **депопуляция и потеря экономического могущества**.

— **В Украине под видом Европейского социализма продают обёртку благосостояния с фактом "модели нищеты" и сохранения текущего коррупционного уклада ОПГ**.

***

№ 2.553-1

Чисто Поржать. О Налоговой Политике в 2024 году из Материалов 3-го пересмотра программы с МВФ

2024-03-23

Монин

При поддержке МВФ с общей целью получения доходов, достаточных для поддержки целей послевоенного развития при сохранении фискальной и долговой устойчивости.

Своевременная реализация этих амбициозных реформ будет иметь важное значение для расширения налоговой базы, поддержки функций фискального перераспределения и устранения давних и критических структурных препятствий для мобилизации доходов.

Основные *<u>принципы</u>* программы включают следующее:

1.

- ***Усиление заинтересованности.*** Понимая, что успех реформы зависит от общения с ключевыми заинтересованными сторонами, Минфин перестроит **работу с населением, чтобы усилить поддержку расширения налоговой базы**, необходимой для финансирования приоритетных послевоенных расходов. Соответственно, НацСдох включает руководство по координации налоговой политики и администрирования под руководством Минфина с правительственными учреждениями, донорами, частным сектором и гражданским обществом.

2.

- ***Последовательность*** (**укрепление честности и повышение доверия**). Реформы необходимо начинать с укрепления добросовестности, сокращения административного и политического усмотрения и повышения доверия к соответствующим институтам. Таким образом, усилия по укреплению доверия к контролирующим органам (например, Государственной налоговой службе (ГНС) и Государственной таможенной службе (ГТС)) имеют решающее значение для обеспечения поддержки запланированных амбициозных реформ (см. также ¶25).

Таким образом, НацСДох фокусируется на следующих областях, способствующих ***укреплению культуры налогообложения***, а также увеличению доходов:

(i) реформа чрезмерно широких и щедрых упрощенных режимов, (ii) реформы, ориентированные на справедливость (например, более прогрессивный подоходный налог с физических лиц), (iii) приведение доходов в соответствие с директивами ЕС (например, НДС и акцизы) и (iv) рентные платежи добывающих отраслей.

3.

- Широкая оценка ***налоговых льгот***. Власти находятся в процессе подготовки оценки налоговых льгот, чтобы выработать единый подход к реформе, учитывающий важность постепенного отказа от существующих стимулов и осмысления других для послевоенного восстановления (структурный контрольный показатель, конец июля 2024 года).

4.

- ***Реформы*** для удовлетворения послевоенных потребностей.

Власти разрабатывают пакет мер налоговой политики на послевоенный период для реформирования налогообложения выбросов углерода, оценки вариантов налогообложения добывающих отраслей и определения принципов налогообложения виртуальных активов для приведения их в соответствие с правилами ЕС в связи с вступлением в ЕС (см. также ¶25). Эта работа будет осуществляться при технической поддержке МВФ и других партнеров.

***

№ 2.553-2

IMF Executive Board Completes the Third Review of the Extended Fund Facility Arrangement for Ukraine

March 21, 2024

1. The IMF Board today completed the Third Review of the extended arrangement under the Extended Fund Facility (EFF) for Ukraine, allowing the authorities to draw the equivalent of about US$880 million (SDR 663.9 million), which will be channeled for budget support.

2. The authorities continue to perform strongly under the EFF under challenging conditions, meeting all but one quantitative performance criteria for end-December, all structural benchmarks through end-February, and all indicative targets.

3. The Ukrainian economy continued to show remarkable resilience in 2023, although war-related headwinds are re-emerging, and the outlook remains subject to exceptionally high uncertainty. Sustained reform momentum is necessary to safeguard macroeconomic stability, restore fiscal and debt sustainability, enhance institutional reforms, and lay the groundwork for reconstruction efforts and the path to European Union (EU) accession.

Washington, DC: The Executive Board of the International Monetary Fund (IMF) today completed the third Review of the EFF arrangement for Ukraine. The completion of the third review enables the authorities to immediately draw US$880 million (SDR 663.9 million), which will be channeled for budget support.

Ukraine's 48-month EFF arrangement, with access of SDR 11.6 billion (equivalent to US$15.6 billion, or about 577 percent of quota), was approved on March 31, 2023, and forms part of a US$122 billion support package for Ukraine. The authorities' IMF-supported program aims to anchor policies that sustain fiscal, external, price and financial stability at a time of exceptionally high war-related uncertainty, support the economic recovery, as well as enhance governance and strengthen institutions to promote long-term growth in the context of reconstruction and Ukraine's path to EU accession.

The EFF continues to provide a strong anchor for the authorities' economic program, which has remained on track despite extremely challenging circumstances due to Russia's ongoing war in Ukraine. All but one quantitative performance criteria and all indicative targets for end-December were met. The authorities also met all structural benchmarks through end-February, underscoring their continuing commitment to an ambitious reform agenda. The Board approved the authorities' request for a waiver for non-observance of the December performance criterion on tax revenues, which was missed by a minor amount.

The economy was more resilient than expected in 2023, with robust growth outturns, continued sharp disinflation, and the maintenance of adequate reserves. However, headwinds are re-emerging in 2024, with growth expected to soften to 3-4 percent due to uncertainty about the ongoing war and as supply constraints become more binding. The outlook remains subject to exceptionally high downside risks arising from war-related factors, potential shortfalls in external financing and the socio-economic impact of policies that may be required if shocks materialize.

Following the Executive Board discussion on Ukraine, Ms. Kristalina Georgieva, Managing Director of the IMF, issued the following statement[1]:

"Russia's invasion of Ukraine continues to bring enormous social and economic costs to Ukraine. However, macroeconomic and financial stability has been preserved, reflecting skillful policymaking by the Ukrainian authorities as well as substantial external support. The economy has been resilient, with stronger-than-expected macroeconomic outturns in 2023. Ukraine's performance and commitment under the program has continued to be strong.

"Looking ahead, the recovery is expected to slow somewhat, given the exceedingly high risks to the outlook stemming mainly from the exceptionally high war-related uncertainty as well as potential delays in external financing. The authorities should be vigilant against these risks. It is also critical that the external financing committed to Ukraine by all donors is disbursed in a timely and predictable manner to safeguard Ukraine's hard-won macroeconomic stability.

"The ongoing war continues to strain Ukraine's public finances. External disbursements on appropriate concessional terms, together with strong domestic

resource mobilization are necessary for Ukraine to meet its financing needs and secure fiscal and debt sustainability. Stronger revenue mobilization, underpinned by the recently approved National Revenue Strategy, while avoiding measures that erode the tax base, will be critical to secure fiscal sustainability. Reforms to further strengthen the frameworks for medium-term budget preparation, fiscal risks and transparency, and public investment management should advance in support of these goals. An external commercial debt treatment in line with program parameters will also help create the needed space for critical spending and restore debt sustainability.

“The recent shift to a managed exchange rate regime has been an important step toward normalizing monetary and exchange rate policies, and increased exchange rate flexibility will help strengthen the resilience of the economy to external shocks. Moreover, continued disinflation and well-anchored inflation expectations and FX cash market stability support further easing in monetary policy. A gradual approach to the easing of FX controls, consistent with the National Bank of Ukraine’s strategy, will be essential to safeguard FX reserves. The authorities’ efforts to avoid monetary financing should continue.

“The financial sector remains stable, and efforts should continue to enhance preparedness for strengthening financial safety nets, supervision, governance, and contingency planning.

“Steadfast reform momentum to enhance anti-corruption and governance frameworks, including ensuring the effectiveness of anticorruption institutions, will be essential to help contain fiscal risks, enhance growth and support the path to EU accession.”

Table 1. Ukraine: Selected Economic and Social Indicators, 2021-27

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Act.	Act.	Proj.	Proj.	Proj.	Proj.	Proj.
Real economy (percent change, unless otherwise indicated)							
Nominal GDP (billions of Ukrainian hryvnias) 1/	**5,451**	**5,191**	**6,495**	**7,748**	**8,865**	**9,841**	**10,798**
Real GDP 1/	**3.4**	**-29.1**	**5.0**	**[3 to 4]**	**6.5**	**5.0**	**4.5**
Contributions:							
Domestic demand	**12.9**	**-23.7**	**8.6**	**3.3**	**5.3**	**3.8**	**3.4**
Private consumption	**4.7**	**-16.6**	**2.7**	**2.6**	**3.0**	**2.8**	**2.8**

Public consumption	0.1	6.9	2.8	-1.1	-1.8	-0.6	-0.1
Investment	8.1	-14.0	3.1	1.8	4.1	1.6	0.6
Net exports	-9.5	-5.4	-3.6	-0.1	1.1	1.2	1.1
GDP deflator	24.8	34.3	19.2	15.6	7.5	5.7	5.0
Unemployment rate (ILO definition; period average, percent)	9.8	24.5	19.1	14.5	13.8	11.6	10.4
Consumer prices (period average)	9.4	20.2	12.9	6.4	7.6	6.2	5.2
Consumer prices (end of period)	10.0	26.6	5.1	8.5	7.0	5.5	5.0
Nominal wages (average)	20.8	1.0	20.1	16.9	15.9	13.3	10.5
Real wages (average)	10.5	-16.0	6.4	9.8	7.8	6.7	5.0
Savings (percent of GDP)	12.5	17.6	10.8	11.9	10.8	13.5	16.2
Private	12.7	30.8	25.8	23.4	13.7	13.8	14.8
Public	-0.2	-13.2	-14.9	-11.5	-2.9	-0.2	1.4
Investment (percent of GDP)	14.5	12.6	16.3	17.6	19.0	20.5	21.3
Private	10.7	10.1	11.5	15.4	14.5	16.0	16.4
Public	3.8	2.5	4.8	2.3	4.5	4.5	4.9
General Government (percent of GDP)							
Fiscal balance 2/	-4.0	-15.7	-19.7	-13.7	-7.3	-4.7	-3.5
Fiscal balance, excl. grants 2/	-4.0	-25.0	-26.3	-20.2	-10.3	-6.0	-4.7
External financing (net)	2.4	10.8	16.6	11.8	6.5	3.5	0.4
Domestic financing (net), of which:	1.6	5.1	3.1	2.0	0.9	1.2	3.1
NBU	-0.3	7.4	-0.2	-0.2	-0.1	-0.1	-0.1
Commercial banks	1.5	-1.5	2.6	2.0	0.6	1.2	2.4
Public and publicly-guaranteed debt	50.5	78.4	82.9	94.0	96.7	95.9	93.8
Money and credit (end of period, percent change)							
Base money	11.2	19.6	23.3	18.5	15.5	11.8	9.0
Broad money	12.0	20.8	23.0	18.7	13.5	11.9	10.6
Credit to nongovernment	8.4	-3.1	-0.5	8.5	17.7	18.2	13.4

Balance of payments (percent of GDP)							
Current account balance	**-1.9**	**5.0**	**-5.5**	**-5.7**	**-8.2**	**-7.0**	**-5.1**
Foreign direct investment	**3.8**	**0.1**	**2.4**	**2.2**	**2.6**	**4.9**	**5.0**
Gross reserves (end of period, billions of U.S. dollars)	**30.9**	**28.5**	**40.5**	**42.1**	**41.6**	**45.1**	**45.0**
Months of next year's imports of goods and services	**4.5**	**3.9**	**5.3**	**5.4**	**5.2**	**5.4**	**5.1**
Percent of short-term debt (remaining maturity)	**67.5**	**64.5**	**87.3**	**98.7**	**91.0**	**102.5**	**97.8**
Percent of the IMF composite metric (float)	**98.9**	**92.9**	**113.2**	**104.9**	**98.5**	**100.1**	**97.6**
External debt (percent of GDP)	**67.5**	**87.4**	**92.5**	**87.9**	**0.0**	**0.0**	**0.0**
Goods exports (annual volume change in percent)	**35.0**	**-43.8**	**-16.1**	**18.5**	**2.6**	**15.8**	**7.0**
Goods imports (annual volume change in percent)	**17.0**	**-24.7**	**21.1**	**11.0**	**9.2**	**9.3**	**10.0**
Goods terms of trade (percent change)	**-8.4**	**-11.6**	**3.6**	**0.9**	**-1.0**	**0.7**	**0.7**
Exchange rate							
Hryvnia per U.S. dollar (end of period)	**27.3**	**36.6**	**38.0**	**…**	**…**	**…**	**…**
Hryvnia per U.S. dollar (period average)	**27.3**	**32.3**	**36.7**	**…**	**…**	**…**	**…**
Real effective rate (deflator-based, percent change)	**10.3**	**27.6**	**-0.3**	**…**	**…**	**…**	**…**
Memorandum items:							
Per capita GDP / Population (2017): US$2,640 / 44.8 million							
Literacy / Poverty rate (2022 est 3/): 100 percent / 25 percent							
Sources: Ukrainian authorities; World Bank, World Development Indicators; and IMF staff estimates.							
1/ GDP is compiled as per SNA 2008 and excludes territories that are or were in direct combat zones and temporarily occupied by Russia (consistent with the TMU).							
2/ The general government includes the central and local governments and the social funds.							
3/ Based on World Bank estimates.							

[1] At the conclusion of the discussion, the Managing Director, as Chairman of the Board, summarizes the views of Executive Directors, and this summary is transmitted to the country's authorities. An explanation of any qualifiers used in summing up can be found here: http://www.IMF.org/external/np/sec/misc/qualifiers.htm.

IMF Communications Department

MEDIA RELATIONS

PRESS OFFICER: CAMILA PEREZ

PHONE: +1 202 623-7100EMAIL: MEDIA@IMF.ORG

@IMFSpokesperson

***

№ 2.553-3

Исполнительный совет МВФ завершает третий обзор соглашения о расширенном фонде для Украины

21 марта 2024 года

1. Сегодня Совет МВФ завершил третий обзор соглашения о расширенном механизме расширенного финансирования (EFF) для Украины, что позволило властям получить эквивалент около 880 миллионов долларов США (663,9 млн. СДР), которые будут направлены на бюджетную поддержку.

2. Власти продолжают активно работать в рамках EFF в сложных условиях, **выполняя все, кроме одного, количественные критерии эффективности** на конец декабря, все структурные ***контрольные показатели*** до конца февраля и все ***ориентировочные цели***.

3. Украинская экономика продолжала проявлять **замечательную устойчивость** в 2023 году, хотя встречные ветры, связанные с войной, вновь появляются, и перспективы по-прежнему подвержены исключительно высокой неопределенности.

Устойчивый импульс реформ необходим для обеспечения макроэкономической стабильности, восстановления фискальной и долговой устойчивости, активизации институциональных реформ и закладки основы для усилий по восстановлению и пути к вступлению в Европейский союз (ЕС).

Вашингтон, округ Колумбия:

Исполнительный совет Международного валютного фонда (МВФ) сегодня завершил третий обзор соглашения EFF для Украины. Завершение третьего обзора позволяет властям немедленно привлечь 880 миллионов долларов США (663,9 миллиона SDR), которые будут направлены на бюджетную поддержку.

48-месячное соглашение Украины по EFF с доступом в размере 11,6 млрд. СПР (что эквивалентно 15,6 млрд. долл. США, или около 577 процентов от квоты), было утверждено 31 марта 2023 года и является частью пакета поддержки Украины в размере 122 млрд. долл. США. Программа, поддерживаемая властями МВФ, направлена на укрепление политики, которая поддерживает фискальную, внешнюю, ценовую и финансовую стабильность во время исключительно высокой неопределенности, связанной с войной, поддерживает восстановление экономики, а также укрепляет управление и укрепляет институты для содействия долгосрочному росту в контексте реконструкции и пути Украины к вступлению в ЕС.

EFF продолжает обеспечивать сильный якорь для **экономической программы властей, которая остается на верном пут**и, несмотря на чрезвычайно сложные обстоятельства из-за продолжающейся войны России в Украине. Были выполнены все, кроме одного количественных критериев эффективности, и все ориентировочные цели на конец декабря. Власти также выполнили все структурные показатели до конца февраля, **подчеркивая свою постоянную приверженность амбициозной программе реформ**. Совет одобрил просьбу властей об отказе от несоблюдения декабрьского критерия исполнения налоговых поступлений, который был упущен незначительной суммой.

Экономика была более устойчивой, чем ожидалось в 2023 году, с устойчивой выгодой роста, продолжающейся резкой дезинфляцией и сохранением адекватных резервов. Тем не менее, встречные ветры вновь появляются в 2024 году, при этом ожидается, что рост смягчится до 3-4 процентов из-за неопределенности в продолжающейся войне и по мере того, как ограничения по поставкам становятся более обязательными. Перспективы по-прежнему подвержены исключительно высоким рискам снижения, возникающим в связи с факторами, связанными с войной, потенциальным дефицитом внешнего финансирования и социально-экономическим воздействием политики, которое может потребоваться в случае возникновения потрясений.

После обсуждения в Исполнительном совете Украины г-жа Кристалина ***Георгиева***, директор по управлению МВФ, выступила со следующим заявлением[1]:

"Вторжение России в Украину продолжает приносить огромные социальные и экономические издержки для Украины. Тем не менее, макроэкономическая и финансовая стабильность была сохранена, что отражает **умелую политику украинских властей**, а также **значительную внешнюю поддержку**. Экономика была устойчивой, с более сильными, чем ожидалось, макроэкономическими выходами в 2023 году. Производительность и приверженность Украины в рамках программы продолжают оставаться сильными.

"Заглядывая в будущее, ожидается, что восстановление несколько замедлится, учитывая чрезвычайно высокие риски для перспектив, вытекающие в основном из исключительно высокой неопределенности, связанной с войной, а также потенциальных задержек во внешнем финансировании. Власти должны быть бдительны в отношении этих рисков. Также крайне важно, чтобы внешнее финансирование, выделенное Украине всеми донорами, выплачивалось своевременно и предсказуемо для обеспечения с трудом завоеванной макроэкономической стабильности Украины.

"Продолгающаяся война продолжает напрягать государственные финансы Украины. Внешние выплаты на соответствующих льготных условиях вместе с сильной мобилизацией внутренних ресурсов необходимы Украине для удовлетворения ее потребностей в финансировании и обеспечения финансовой и долговой устойчивости. Более сильная мобилизация доходов, подкрепленная недавно утвержденной Национальной стратегией доходов, избегая при этом мер, которые подрывают налоговую базу, будет иметь решающее значение для обеспечения финансовой устойчивости. Реформы, направленные на дальнейшее укрепление рамок подготовки среднесрочного бюджета, фискальных рисков и прозрачности, а также управления государственными инвестициями, должны продвигаться вперед в поддержку этих целей. Обработка внешнего коммерческого долга в соответствии с параметрами программы также поможет создать необходимое пространство для критических расходов и восстановить устойчивость долга.

"Недавний переход к режиму управляемого обменного курса стал важным шагом на пути к нормализации денежно-кредитной и обменной политики, а повышение гибкости обменного курса поможет укрепить устойчивость экономики к внешним потрясениям. Кроме того, продолжающаяся дезинфляция и хорошо завязанные инфляционные ожидания, а также стабильность валютного денежного рынка поддерживают дальнейшее смягчение денежно-кредитной политики. Постепенный подход к ослаблению валютного контроля, в соответствии со ***стратегией Национального банка Украины***, будет иметь важное значение для защиты валютных резервов. Усилия властей по предотвращению денежного финансирования должны продолжаться.

"Финансовый сектор остается стабильным, и следует продолжать усилия по повышению готовности к укреплению сетей финансовой безопасности, надзору, управлению и планированию на случай непредвиденных обстоятельств.

«Устойчивый импульс реформ для укрепления антикоррупционных рамок и рамок управления, включая обеспечение эффективности антикоррупционных институтов, будет иметь важное значение для сдерживания фискальных рисков, усиления роста и поддержки пути к вступлению в ЕС».

***

№ 2.554

"Щоб ти жив на одну зарплату". Як змінилися статки топчиновників, прокурорів і суддів за час великої війни

2024-04-03

СЕРЕДА, 3 КВІТНЯ 2024, 12:59 - ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА, ПРОЄКТ WEEKLY CHART

Проведений ЕП аналіз декларацій показав, що в кожного шостого чиновника – нові квартира чи будинок, у кожного третього – нове авто. За два роки їхні заощадження зросли на чверть.

31 березня 2024 року завершилася кампанія з подання декларацій ***державними посадовцями*** за 2023 рік. За даними Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), було подано 664 тис таких документів.

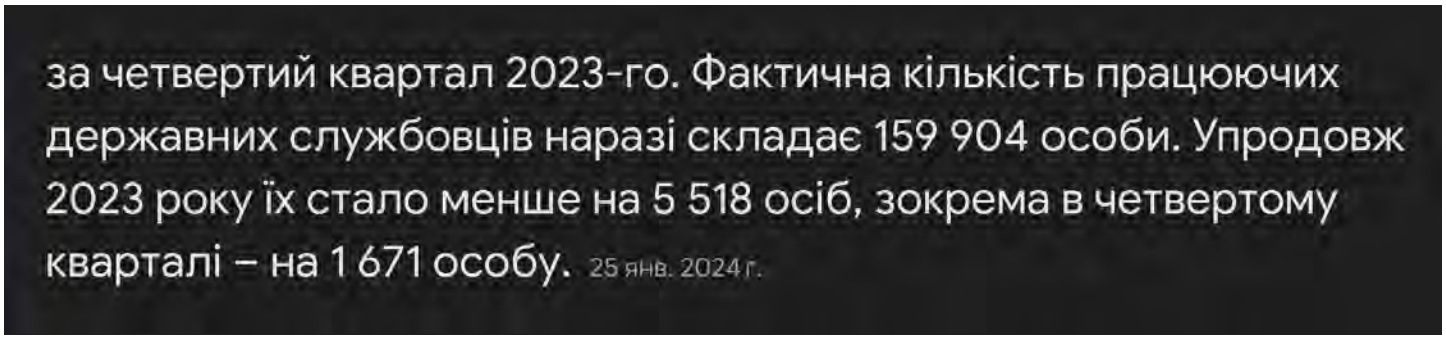

На початку року завершилася попередня кампанія з декларування, яка охопила 2021-й та 2022-й роки. Це сталося після того, як народні

Упродовж 2023 року зберігалася тенденція відтоку кадрів з української державної служби. Про це свідчить аналіз кількісного складу державної служби за четвертий квартал 2023-го.

Фактична кількість працюючих державних службовців наразі складає 159 904 особи. Упродовж 2023 року їх стало менше на 5 518 осіб, зокрема в четвертому кварталі – на 1 671 особу. Відповідно щокварталу збільшувалася кількість вакантних посад. Наразі таких 39 102. Це на 1 038 посади більше у порівнянні з третім кварталом 2023-го.

У четвертому кварталі на 1 243 особи зменшилася кількість державних службовців, які перебувають на ТОТ або в межах районів бойових дій. Наразі їх 4 089. Зменшилася і кількість державних службовців, які виїжджали за кордон з 24 лютого 2022 року. Станом на грудень 2023 року їх 1 384. У попередньому кварталі таких було 1 977 осіб.

В Україні наразі нараховується 4 138 державних службовців (з них 774 – жінки), які мобілізовані чи проходять службу у військах територіальної оборони ЗСУ та добровольчих формуваннях територіальних громад. З початку повномасштабної агресії 138 державних службовців загинули, а 263 зазнали поранення.

депутати під тиском суспільства та міжнародних партнерів зголосилися поновити публікацію інформації про майновий стан, призупинену ними на час дії в країні воєнного стану.

ЕП відібрала випадковим чином декларації 2 200 декларантів, щоб проаналізувати, як змінилися їхні статки за останні роки. Враховуючи кількісні обмеження цього аналізу, передусім слід звертати увагу не на абсолютні цифри, а на відносні – динаміку змін. Отже, цифри виглядають так.

У 2022-2023 роках державні посадовці, чиї декларації досліджувала ЕП,

1) — придбали 721 легковий автомобіль. Таким чином, транспортними засобами обзавівся кожен третій декларант.

2) — У власність чи в користування (окрім оренди) перейшли 268 квартир і 90 нових житлових будинків.

Не все майно було придбане за кошти, зароблені у звітному періоді. Частина активів вибуває з декларацій (продається). Крім того, активи можуть змінюватися заднім числом через зміну сімейного стану декларанта.

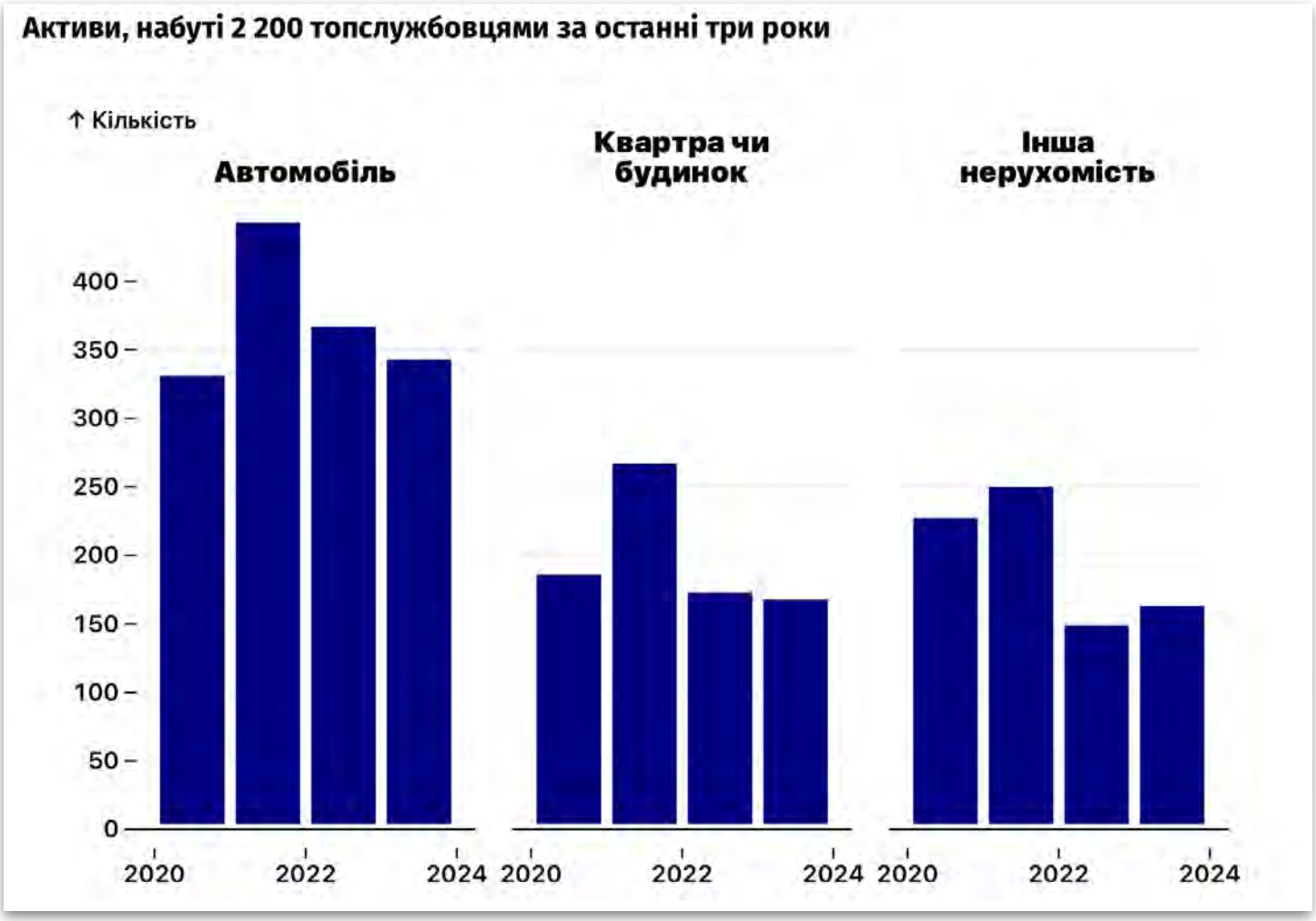

Як читати графік? На ньому зображені активи за датою їх набуття і першою появою в декларації. Наприклад, якщо автомобіль придбаний у 2021 році і тоді ж уперше з'явився в декларації, то наступні його згадування в деклараціях не відображаються (незалежно від того, є він там чи був проданий). Під набутою нерухомістю вважається будь-яке право власності, крім оренди.

Показово, що, набуваючи нові активи, посадовці не тільки не зменшили грошові заощадження за попередні роки, а збільшили їх. Так, готівкові кошти і банківські вклади проаналізованих ЕП декларантів за два роки війни зросли приблизно на чверть: на 1 млн євро, 100 млн грн і 6 млн дол (без урахування інших валют).

Насправді цифри набутих за час великої війни статків, імовірно, більші, адже не всі декларанти сумлінно виконують свій обов'язок. Принаймні до тих пір, поки про це не дізнаються ЗМІ.

Наприклад, напередодні журналісти-розслідувачі з'ясували, що родина колишнього голови Донецької ОВА, а тепер очільника Антимонопольного комітету Павла Кириленка у 2020-2023 роках придбала нерухомості та автівок на понад 70 млн грн. Зокрема – чотирикімнатні апартаменти на 200 кв м у Києві вартістю 6,2 млн грн, оформлені на 77-річну бабусю дружини Кириленка.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) та НАБУ після розслідування "Схем" почали кримінальне провадження, а Кириленко додав квартиру з розслідування до декларації, хоча до цього цю нерухомість не декларував і в інтерв’ю переконував, що в цій квартирі "точно не мешкав".

Доходи чиновників теж суттєво зросли, передусім – зарплати. Офіційна річна зарплата 2 200 проаналізованих ЕП декларантів і членів їх родин збільшилася на чверть: з 1,45 млрд грн до 1,8 млрд грн. Таким чином, середній заробіток державного посадовця разом з членами його родини становить 54 тис грн на місяць. Зазвичай це сума двох зарплат сімейної пари.

Про причини зростання винагороди службовців в останні роки ЕП вже писала. До 2024 року більшу частину їх доходів становили надбавки та премії завдяки вакантним посадам, через що їх частка в зарплаті становила 60-70%, а в деяких випадках могла бути в рази вищою за ставку.

Офіційна зарплата у загальних доходах декларантів залежно від року становить 65-75%. Решта – подарунки, позики, відсотки, допомоги, страхові виплати, роялті, доходи від відчуження цінних паперів. Їх важко перевірити, хоча саме вони подекуди є джерелом небідного життя і набутих активів.

Прикладів вистачає. Один з керівників управління на митниці у вигляді подарунків від родичів задекларував більше, ніж його річна зарплата, а суддя Маріупольського райсуду отримала в подарунок 2,5 млн грн. В обох випадках декларанти ще й відсвяткували новосілля. Одіозний депутат Юрій Бойко, який і так має активів на сотні мільйонів гривень, у 2023 році отримав від дружини Віри традиційний "подарунок": 28 млн грн.

Методологія

Для цього аналізу ЕП розглядала тільки декларації топпосадовців: суддів, прокурорів, чиновників категорій "А" та "Б". Оскільки всі декларації одним файлом завантажити неможливо, автори взяли топ-50 найпоширеніших прізвищ у країні. Тобто єдине, що об’єднує декларації у вибірці, – поширеність прізвищ.

Далі ЕП зібрала їх декларації за останні три роки у вигляді лонгітюдних даних і проаналізувала, як змінилися дані про авто, нерухомість (квартири, земля, будинки), готівкові й депозитні кошти. Усі дані та код для аналізу доступні на Github за посиланням.

Статки, майно та інші активи – динамічний показник навіть для однієї людини і може змінюватися заднім числом. Наприклад, народна депутатка Ірина Аллахвердієва у 2023 році вийшла заміж за депутата Миколаївської облради, бенефіціара аграрної групи "Південна аграрно-експортна компанія" (ПАЕК) Юрія Кормишкіна. У результаті в декларації Аллахвердієвої за 2023 рік з'явилися десятки земельних ділянок.

***

№ 2.555

Момент істини

2023-12-27

СЕРГІЙ ДАЦЮК Філософ

1. Ми не витримуємо ліберальний шлях в Україні. Не дивлячись на війну, ми досі не воюємо ні за свободу, ні за вольності, ні за волю. Ми воюємо за націю, за своє, за своїх. Ми воюємо шляхом трайбалістської організації підневільних нащадків нації, а не шляхом самоорганізації вільних громадян республіки.

2. Українці помиляються у тому, що вони свобідні чи вільні люди. Вони консервативні, залежні від історії, від мови, від пам'ятників, від ненависті до Росії. Це означає, що українці ресентиментальні, мстиві, їх вабить отаманія більше, ніж республіка.

3. Українці не можуть здійснювати ані мирні, ані військові стратегії, створювані для вільних людей і реалізовувані вільними людьми. Саме за це нам дорікали американські експерти під час контрнаступу влітку 2023 року.

4. Консервативний сценарій дозволяє спасти націю через відмову від модернізації, від ліберальних трендів, від споживацького суспільства, від толерантності і всяких "ЛГБТК+", взявши у Заходу лише культуру відміни, в тому числі шляхом "шакалячих експресів".

5. Ще за підтримки попереднього Президента ми вибрали "Армію, мову і віру". Саме під час війни менше, ніж 20% населення, зуміли нав'язати свій порядок денний решті України.

6. В наших "Майданах" були представлені два тренди: консервативний і модернізаційний. "Майдани" як модернізаційні явища програли, а як консервативні – перемогли, тобто вони не здійснили перетворення напередодні Великої Війни.

7 В українському публічному дискурсі нав'язується думка, що представники

ліберального тренду є зрадниками або ворожими агентами, а націонал-патріоти – це єдині герої.

8. Влада через масову мобілізацію зробила ставку на консервативний тренд. Тобто нинішня влада переродилася. Ми не за цей тренд голосували на президентських виборах. Для консервативного тренду нам не потрібно було змінювати Президента.

9. Ми стоїмо перед вибором: нова суспільна угода або націоналістичний примус. Суспільна угода мала би бути переглянута повністю: як угода влади, бізнесу та громадянського суспільства і як угода всередині суспільства. Нова суспільна угода – це не лише вибори, це інша, більш складна робота, для якої у нас сьогодні немає ні сил, ні інтелектуальних ресурсів, ні громадянської згоди. Тому розгортається націоналістичний примус.

10. Ліберальна Україна мертва. Консервативна Україна, навіть якщо зупинить ворога, не виживе в умовах миру, бо всі з ліберальними установками поїдуть з України або опиняться у внутрішній еміграції. Консервативна Україна, як націоналістично-кланово-олігархічно-корупційна і дуже-дуже сімейна, скоцюрбиться до невеликої території. По європейським міркам це буде пристойна територія. Решта України – то буде пустка. Таке завершення війни Росію повністю влаштовує.

11. Коли розгортається консервативний тренд, то еліти не можуть залишитися на узбіччі, і жінки не можуть залишитись на узбіччі. Тобто консервативний тренд дуже жорсткий: якщо олігархи, чиновники та корупціонери визискують довірливих громадян, то вони самі та їх діти мають воювати на війні. Якщо на війні воюють чоловіки, то жінок чайлд-фрі не має бути, вони всі мають народжувати багато дітей і відтворювати демографічний потенціал. Інакше Україну чекає не просто руїна, а пустка. Більшість чоловіків загинуть, а жінки з країни виїдуть. Олігархи виведуть залишок грошей за межі країни, а корупціонери з країни повтікають.

12. В такому вигляді Україна, як консервативна країна, втрачає відмінність від Росії. Україна стає не антиросією, а може бути лише політично проти Росії шляхом безсилої злоби. Тобто ресентимент стане основою нової історії, яка вже буде повністю безперспективною. Таку Україну, якою вона була до війни, в післявоєнних умовах відродити буде неможливо. Тобто те, що можна буде називати Україною після війни, не здатне буде протистояти Росії ні цивілізаційно, ні культурно. Війна зрівнює дві країни і обезсмислює їх подальше існування, але найбільше війна руйнує саме Україну. Досягли свого лише російські імперці та українські націоналісти. Ліберали програли в своїй країні.

Сергій Дацюк, Ольга Михайлова, вранішня кава у середу 27.12.2023

***

№ 2.556

Дайжест подій тижня в Україні та навколо України 01-07.04.2024

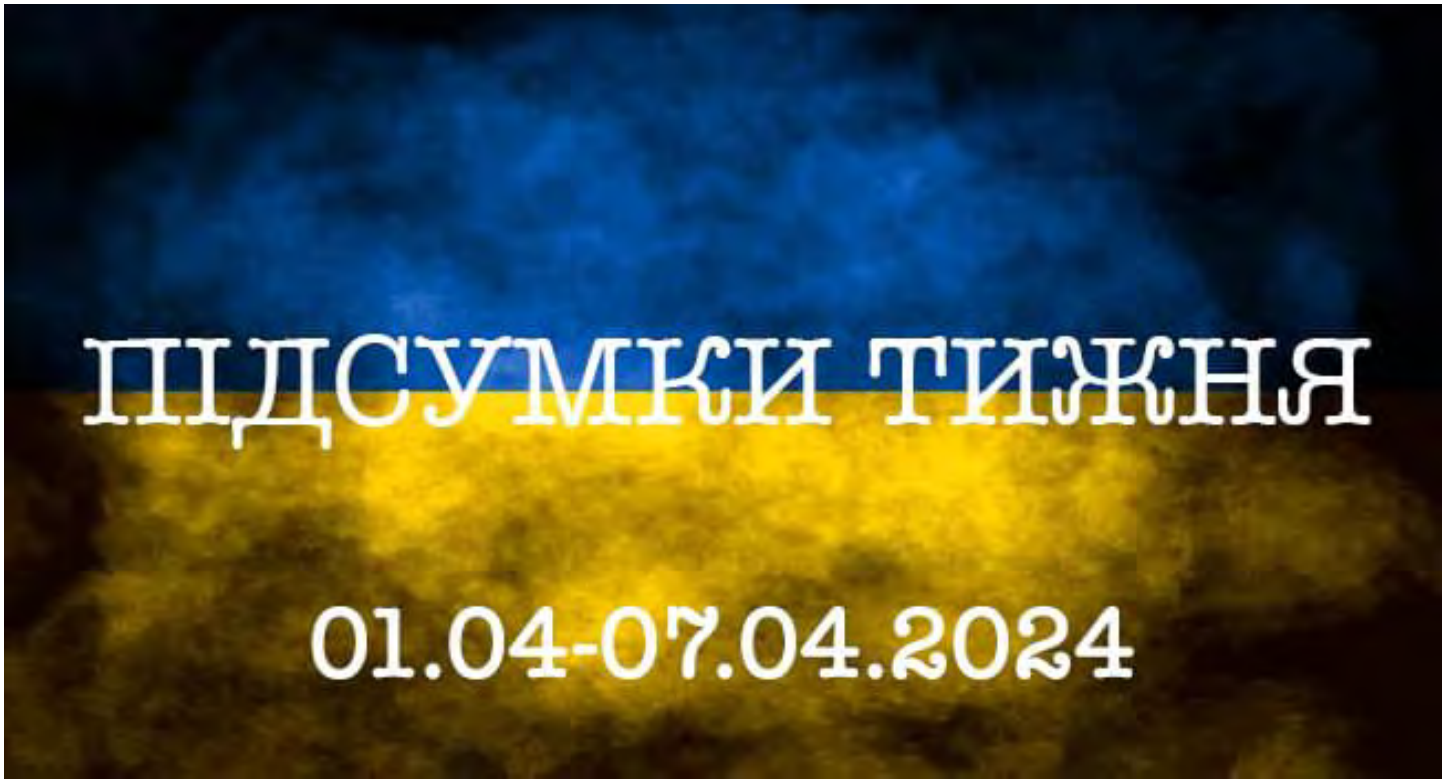

🔥 Протягом тижня російські війська вели активний наступ великими силами на 5 напрямках й на кількох ділянках фронту мали локальні успіхи. Підрозділи ЗСУ були змушені відступити у Тернах на плацдармі на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної, бої зав'язалися на околиці Часового Яру, втрачено кілька квадратних кілометрів на захід від Авдіївки, частину Новомихайлівки на південь від Донецька, а також важливі позиції в районі с. Роботиного на Запоріжжі. Російські війська помітно активізувалися в районі Куп'янська, на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська, на захід від Донецька – вздовж траси на Запоріжжі, а також ведуть потужні атаки на плацдарми на лівому березі Дніпра на Херсонщині. Головнокомандувач ЗСУ Сирський називає ситуацію "контрольованою", а президент Зеленський стверджує, що додаткові лінії оборони вже "готові на 98%". Водночас він наголошує, що у військ снарядів вистачає лише для оборони, але не для контрнаступу.

З його слів, Росія не готова до наступу на Харків та Київ, які вже добре укріплено.

Про серйозність ситуації на фронті свідчить "миттєве" підписання законів про регулювання призову, які місяцями очікували на його затвердження, а також "пропихання" через Верховну Раду закону про мобілізацію. У соцмережах й

ЗМІ публікуються численні матеріали про "полювання" співробітників територіальних центрів комплектації на чоловіків, яких можна мобілізувати. Причому іноді це "полювання" застосовується як засіб покарання, зокрема, щодо журналістів-розслідувачів. Це контрастує з підходом у РФ, де основний набір військовослужбовців на фронт відбувається через рекрутинг та підписання контракту. Такі дії влади вже мали наслідком демотивацію потенційних призовників, хоча на початку вторгнення до військкоматів стояли черги добровольців.

Для відволікання уваги від подій на фронті до інформаційного простору вкинуто "тему Булгакова", яку активно підхопили "лідери громадської думки" та "інтелектуали".

🔥 Росія ні на день не припиняє атаки українських міст та інфраструктури крилатими та балістичними ракетами та дронами-камікадзе. Підтверджується мета російської влади – перетворення міст на руїну, щоби примусити населення до масової міграції. Для цієї мети застосовуються й керовані авіабомби, які мають вкрай низьку точність та є способом залякування цивільних осіб та нанесення якомога більшої кількості поранень та травм.

Протягом тижня армія РФ завдала ударів по Харкову, Дніпру, Києву, Одесі, Запоріжжю, населеним пунктам у Сумщини та поблизу лінії фронту. Під час ракетних атак Польща двічі підіймала у повітря авіацію. У Молдові знайдено уламки російського БПЛА типу "Shahed".

Президент Зеленський стверджує, що для прикриття всього повітряного простору Україні потрібно мати 25 систем Patriot. Проте фахівці наголошують, що протиповітряна оборона має бути багаторівневою, причому Patriot мають бути добре прикриті системами меншого радіусу дії.

Після руйнування об'єктів енергетики влада почала "промацувати" реакцію населення щодо можливості підвищення тарифів на електроенергію. Про "обговорення" такої можливості заявив голова Нацкомісії з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг Тарасюк. Й хоча чиновники міністерства енергетики не підтвердили намір підвищення тарифів, низка експертів вважають, що це таки буде зроблено під тиском олігархів – власників енергетичних активів, причому може статися вже 1 травня.

🔥 Українські дрони атакували 3 великі військові аеродроми, нафтопродуктопровід у Ростовській обл. нафтопереробний завод та підприємство, що виробляє дрони-камікадзе у Татарстані. Глава республіки Мініханов попередив, що засобів ППО недостатньо для надійного захисту всіх об'єктів.

🔥 На тлі невдач ЗСУ на фронті відновилися розмови щодо необхідності "мирного врегулювання кризи в Україні". Про це на повний голос говорять

турецький президент Ердоган, представники влади Китаю, а також низка лідерів європейських країн, зокрема, Угорщини, Словаччини та Австрії.

У Словаччині на виборах президента переміг проросійський політик Пеллегріні. Він був заступником прем'єр-міністра Фіцо й посів його посаду після відставки через вбивство журналіста-розслідувача. Фіцо, попри на зв'язки з мафією, знову став прем'єр-міністром та забезпечив перемогу своєму ставленику. Пеллегріні неодноразово висловлювався про необхідність "мирного рішення" та про переговори з РФ.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг, який залишає свою посаду восени, заявив, що Україна має сама визначити межі компромісу на переговорах із РФ.

ЗМІ США повідомили, що кандидат у президенти Трамп, у разі свого обрання має намір змусити Україну віддати окуповані території Росії, а також домовитися з президентом Путіним про відмову від співпраці з Китаєм, що поглиблюється.

Водночас у Європі наростає хвиля викриттів, які пов'язані із підкупом Росією депутатів Європарламенту та високопосадовців. Голова Єврокомісії фон дер Ляєн зробила цю тему чи не головною у передвиборчій кампанії для переобрання на посаду.

Президент Зеленський в інтерв'ю, яке було показано на "Єдиному телемарафоні" оголосив, що на "глобальному саміті миру" на вищому рівні у Швейцарії, підготовка до якого триває, візьмуть участь від 80 до 100 країн, а головним питанням буде "визначення кроків для закінчення війни".

🔥 У Брюсселі відбулася дводенна зустріч міністрів закордонних справ країн НАТО, під час якої було проведено засідання Ради Україна – НАТО.

Пропозиції щодо різкого збільшення обсягів допомоги не були схвалені, як і пропозиції про запрошення України до Альянсу на ювілейному саміті, що відбудеться у Вашингтоні 11 липня. Постачання озброєнь все ще вкрай незначні, насамперед це стосується снарядів та засобів ППО. Партії снарядів, які було закуплено урядом Чехії коштом партнерів у третіх країнах, почнуть надходити до України вже у квітні

🔥 У Гаазі відбувся міжнародний форум для обговорення притягнення Росії та її вищого керівництва до відповідальності за злочин агресії. 44 із 57 учасників підписали декларацію про необхідність створення трибуналу для розслідування злочинів та базування його у Гаазі.

Там же розпочав роботу міжнародний реєстр збитків від російської агресії. Міністр цифрової трансформації Федоров оголосив, що українські громадяни можуть подати заяву про відшкодування через програму "Дія". Водночас сам реєстр не гарантує виплат, оскільки не визначено джерело фінансування.

Пропозиція США та Великобританії щодо арешту заморожених російських активів та використання їх, або хоча б доходів від них, для допомоги Україні не знайшла підтримки у Китаю, Індонезії, ОАЕ, а також низки європейських країн та великих банків.

***

№ 2.557

Ukraine War, 7 April 2024

SARCASTOSAURUS

APR 07, 2024

Ukraine War, 7 April 2024

Hello everybody!

In brief…

AIR/MISSILE WARFARE

The Russians continue pestering Ukraine with their 12-14 ’Shaheds a night’. Yesterday, they’ve added few cruise missiles and Kh-59s to that, and some did get through. The last night was ‘Shaheds only’ again…

Additinally, on April, the Russians have heavily targeted a base of the Territorial Defence in southern Zaporizhzhya (city): when rescuers and firefighters (folllowed by journos) converged to the site, this was hit by additional rockets… I see this as a definite confirmation that the Russians have learned about the ‘double tap’ practice from the Israelis…

Pic

Further south, the Russians continued glide-bombing and rocketing the rear of the Ukrainian frontline within the triangle between Novooliksandrivka - Halytsynivka - Pokrovsk. As mentioned in (at least) one of earlier reports, the latter is some 40km behind the frontline, but the primary logistical hub of the ZSU in this part of Ukraine. I’ve just got no specific idea what exactly are they trying to hit there, because what they do hit are private homes: no storage depots, not the local railway station, none of roads or bridges…

Pic

As for results of the Ukrainian nocturnal strikes on the Russian air bases during the night from 4 to 5 April…. According to all available reports, attacked were actually four air bases (from north towards south), and with following results:

1) Engels-2: Ukrainians claimed 3 Tu-95 bombers as damaged, and up to 8 ground personnel killed, but I haven't seen any kind of evidence for this yet; even if, only non-operational Tu-95s are still there; all the operational examples have been evacuated to Olenya AB, on the Kola Peninsula, already the last year.

2) Kursk (East): multiple detonations were reported, but nobody is talking about any kind of 'results'.

3) Morozovsk: Ukrainians claimed the destruction or damage of 6-8 Su-34s, but latest sat photos are not indicating anything more than 2-3 craters about 100-150m away from the main apron, and different other installations. Apparently, while trying to disarm one of unexploded UAVs, 6-8 Russians were wounded.

4) Yeysk: Ukrainians claimed the destruction of two Su-25s, but I haven't seen any kind of related evidence.

Bottom line: this was a big strike – especially so in the case of Morozovsk – but still undertaken by UAVs that are lacking terminal guidance. Means: they were pre-programmed to hit specific coordinates; their operators had no option of last-minute corrections, so to target (for example) a long-row of Su-34s tidily parked in a long line at the main platform of that air base. As a consequence, the few that did get through have all missed. Operations from this, one air base, might have been slowed down for a few hours, but that was about that.

That said, cannot but 'demand' many more such strikes. Not only on Morozovsk and Yeysk, but also on Kursk, Buturlinovka, Millerovo, Primorsko-Akhtarsk, Vityazevo, Saki, Belbek and Dzhankoi (plus, at least occasionally, on Mariupol and Melitopol). Best would be for each of these to get hit at least two times a week: this is the only way to start seriously hampering VKS operations and resulting glide-bomb attacks.

Of course, obtaining the capability to run such an intensive campaign is going to take some time until enough UAVs are manufactured, but: this is simply the only way forward, right now. Even more so because, in Zelensky's own words, the PSU only has enough surface-to-air missiles left for around one month of intensive combat.

With all the Western politicians continuing to behave like gangs of endemically corrupt boozers on a trip caused by a cocktail of Fentanyl, Cocaine, Methamphetamines, and Heroin – there is simply no other solution. And the clock is now ticking. Even more so because…

BATTLE OF DONBAS

Kremina…

The Russians have renewed their assaults in direction of Terny, but these were all smashed by mines, FPVs and mortar fire. At least the Ukrainian FPVs deployed in this sector are still 'working', i.e. not all jammed by the Russian electronic warfare.

Pic

Bakhmut…

the Russians are back to all-out attacks on Chasiv Yar. Three days ago (4 April), one, massive, assault (some 30+ vehicles were involved) was broken up before reaching the eastern side of the place ('Kanal District') – and that by a combination of mines, FPVs, mortar fire and even a few DPICM shells fired by the 45th Artillery Brigade ZSU.

However, a day latter the Russians - following a series of tremendous air strikes by UMPks - have deployed another assault group of the VDV (total of 32 tanks and BMPs). Gauging by videos released in the Russian social media, these have reached Chasiv Yar along the Road 0506 almost entirely unmolested – without hitting mines, and without being hit by FPVs, artillery or mortars. Obviously, Ukrainians either lacked the means to deploy new mines, or never managed to do so, or both of that plus were hit heavily by the Russian glide bombs - and then the Russians have adjusted their electronic countermeasures well-enough to jam everything flying their way.

Thus, Ukrainians were limited to firing back only once the Russians were near, letting them unload troops and provide covering fire. Result: since 5 April, the Russians are entrenched inside the Zelenaya Street and meanwhile trying to reach the Siversky Donets – Donbas Canal.

….that's the problem with FPVs: just like this has happened to the Russians, last month, now the Ukrainian UAVs are 'block jammed', and when that happens then there is a big problem.

…which is something that couldn't happen to artillery shells – all provided any kind of systematically incompetent morons in charge of the 'West' would finally come to the idea to supply some… instead, they're nowadays shipping mortar bombs that are not fitting any kind of tubes used by the ZSU, so that Ukrainians are busy re-shaping thousands of these to the necessary calibres… (and re-shaping every takes at least 10-15 minutes, all provided one has the necessary tools… so, now think about how long is that going to take…)

Further south, the Russians did attack into the western side of Ivanivske, but available reports about that area are not enough to draw any useful conclusions.

Pic

Avdiivka…

at least the Russians haven't got enough EW-systems for this section of the frontline, plus the Group Tsentr of the VSRF can't run any bigger- than company-sized assault operations. Thus, the 47th Mech and other units smashed at least two Russian assaults on Berdichy, the last few days. That said, the brigade lost another M2/3 Bradley, too…

Pic

Further south, Ukrainians are denying this, but the Russians claim to have at least a shallow bridgehead west of the Durna River, south of Semenivka. Now, before anybody starts complaining in style, 'but why do you listen to them…' - mind that

a) Ukrainians (especially Ukrainian officials) are never 'keen' to 'boast' with the loss of another piece of terrain, and

b) as mentioned already so often, a 'bridgehead' is always something like 'priority No. 1' in the Russian military mindset. And once there is one, then it's becoming 'priorities No. 1 to 100', too…

That's why.

***

…and that's about it for today. Sorry if I'm not offering any longer analysis: it seems that another of super-turbo-incompetent US officials has recently stated something in style of, 'Russia has almost completely reconstituted its armed forces'. I've got no problem to admit: I've abandoned all hope for the US politics and politicians at least around 2012, and thus do not follow any more what is which of talkingheads anywhere between Anchorage, San Diego, Boston and Miami babbling. So much so, I cannot stop wondering why is any of foreign politicians meeting them any more….?

But, so many are now asking about my assessment of that statement that I've got to busy myself with finding out who was it, and what exactly did he (or she?) say, and (except for booze and dope) how did he (or she?) come to such a ridiculous idea…

***

№ 2.558

Андрій Новак: «Війна в Україні зв'язує економіку, політичне і правове буття й лише людину вона не в змозі «зашморгувати»…»

2024-04-04

опублікував Ковальський Віктор

Андрій ***Новак*** – відомий український економіст, вчений, громадський діяч. Його перу належить, зокрема, вагома праця: «Як підняти українську економіку», яка в 2006 році стала українським бестселером. У 2010-му він був обраний став головою Комітету економістів України, а з 2011-го працює проректором Європейського університету. Відома і його авторитетна думка в оцінках стану української економіки, а також патріотична позиція у важливих питаннях політичної ситуації української держави, що наразі протистоїть російській навалі. Й саме тому редакція ЮВУ й звернулася до Андрія Новака з низкою запитань щодо деяких економічних нюансів сьогодення, на які він погодився відповісти.

***

– Пане Андрію, наше перше питання стосується Вашої оцінки як відомого вченого-економіста стану української економіки.

– Як стисло, наша економіка сьогодні – це економіка зовнішньої підтримки, адже 50 % дефіциту бюджету Україні допомагають покривати наші партнери. І це триває вже достатньо довгий період – практично три роки поспіль. Наразі, завдяки зовнішній допомозі, НБУ суттєво збільшив свої резерви, які нині дорівнюють 40 млрд. доларів. Такого резерву в нас не було навіть у найкращі мирні роки. А це дає можливість уряду забезпечувати всі бюджетні витрати, зокрема військові та соціальні.

При цьому треба зазначити, що **всі основні програми підтримки України розраховані на 4 роки.**

Це програма з МВФ на 16 млрд. доларів, програма ЄС на 50 млрд. доларів, програма підтримки з боку США, яка також розрахована на чотири роки. Це, так би мовити, найпесимістичніший сценарій тривалості війни.

Більше чотирьох років ніхто терпіти російську агресію не збирається.

Таким чином в Україні під час війни виконуються не лише військові й соціальні програми, але помітне й виконання певних економічних та господарських проектів – будуються дороги, житло, ремонтуються постраждала від війни інфраструктура, промисловість та енергетичні об'єкти.

Так що **поки що ситуація з економікою країни прийнятна**.

– Щодо економічного державного менеджменту які б кроки влади Ви могли б відзначити, іншими словами, на Вашу думку, сьогодні працює уряд?

– Та критика, яка нині висловлюється щодо роботи економічного блоку держави, має під собою підстави. Головна підстава з них у тому, що, як кажуть медики, хоча б не нашкодити. Це означає з економічної точки зору, що у важких сучасних умовах війни як мінімум не можна обмежувати, а тим більше забороняти бізнесові ініціативи. Всі роботи, послуги або виробництво, що може створювати економічний продукт, не можна, підкреслюю, забороняти чи обмежувати. В тому числі не можна закривати будь-які заклади, зокрема гральні, розважальні, освітні тощо. Там, де трудяться працівники й реально сплачуються податки, все це має працювати. Якщо ж держава починає щось забороняти або щільно регламентувати, то створюються умови для виїзду громадян за кордон. Інакше кажучи, заборонами штучно обмежується економічне поле в середині країни, тобто таким чином звужується ринок, збільшується безробіття, зменшуються надходження до бюджету. Потрібен певний мораторій на заборони в економічній сфері діяльності.

Негативного імпульсу бізнесу надала галаслива тема мобілізації – чоловіки раптом кудись поховалися. Наразі вони навіть у магазини припинили ходити, що погано, бо таким чином ми звужуємо внутрішнє споживання. Це, по перше. А по друге, замість розширення меж вільної економіки ми створюємо й маємо демотиватори підприємницької діяльності. А урядових заходів із розвитку економічної діяльності ми практично не бачимо, що стимулює тінізацію економіки загалом, як відносин між роботодавцем та робітником.

Інша активна тема, яку інакше як російське ІПСО позначити не можу, це – «дрони замість бруківки», тобто ми повинні припинити класти

бруківку, робити ремонти, спинити будівництво тощо, а всі сили спрямувати на виробництво дронів.

Виникає питання: а де брати гроші на таке виробництво (дронів). Тобто ми по ланцюгу закриваємо виробництво будівельних матеріалів, ремонтні виробництва, виробництво металоконструкцій інших супутніх матеріалів. У результаті зникають мільйони робочих місць, тисячі підприємств. Що ми таким чином робимо корисного? Нічого. Зменшуються податкові надходження, а люди активно виїждять з країни. Кому від цього краще? Лише Кремлю. Там будуть аплодувати процесу згортання нашої економіки. І це ІПСО підхопили журналісти, урядовці, депутати… На самому ділі лозунг «дрони замість бруківки» це – шлях в нікуди. Повинен зазначити, що деякі популярні теми про донати. Це, безперечно патріотична й потрібна справа. Та всі разом донати, які ми збираємо з фондів Притули, Юнайтед 24, «Збережемо життя» та інші забезпечують потреби армії аж на 2% і не більше, 98% військових потреб фінансується з бюджету, а він наповнюється лише з податків юридичних і фізичних осіб.

– Тоді маємо наступне питання: що означає військова економіка?

– Так звана «військова економіка» живе за рахунок цивільної економіки, її податків. Військова економіка це некомерційна економіка, бо практично всі оборонні закупівлі здійснюються з держбюджету. Якщо скорочуємо цивільну економіку, падає й військова.

Наприклад, росія перевела свою економіку на військовий лад. Тобто там нічого нового не придумали – все йде за рахунок прибутків з енергоносіїв, себто за рахунок цивільної економіки з видобутку газу, нафти, лісу, зерна. До речі ми не бачили жодних заборон російського зерна в Польщі, хоча його частка на європейському ринку майже вдвічі більше ніж українського. Наша частка складає 9%, а російського – 14 %. На кордонах чогось блокують (ті ж поляки) тільки українське зерно, а російське – зась! Так, росія втратила європейський енергоринок, і це для неї болюче питання, хоча частково вона вирішує його за рахунок Китаю, Індії, інших азійських країн. Закони економіки діють однаково в усіх країнах. І вони є вищими за правові закони. Це – безумовно. Наша військова економіка розгортається повільно, заважають удари по українських теренах з боку російських військ, але рух є.

– Давайте перейдемо до політичних питань, а точніше до політичних нюансів.

– Якщо говорити про політичну ситуацію і політичні дії української влади, то вони продиктовані ситуацією на війні. До того ж значною мірою ми є зовнішньо залежними. Й у цьому контексті на сьогодні політична діяльність є досить ефективна. Йде зовнішня допомога, відбуваються численні політичні заходи, зовнішні ініціативи. Нашу державу підтримують понад 60 держав світу, а також усі без винятку міжнародні організації, крім тих, звісно,

ініціатором створення яких є росія. А якщо і є тут якісь проблеми, то це не зовсім українські. Відрадно й те, що всі держави, які підтримують нашу країну заклали у військові бюджети цього року кошти на нашу фінансову й військову підтримку. Правда тут є нюанс, в Європі, наприклад, всі політичні і фінансові питання треба погоджувати між урядами 27 держав і Єврокомісією. І якщо хтось один ветує питання, то воно й не вирішується. А росія через своїх васалів, зокрема Угорщину, впливає на політичну ситуацію навколо неї.

У внутрішній політиці є свої проблеми. До всього сама українська влада створює деякі з цих проблем.

1) — Перше, це **монополізація інформаційного простору**.

— Наразі нам пропонується єдиний інформаційний продукт, який монтується з одного місця. Певне це від того, що самі представники чинної влади є вихідцями з інформпростору, тож вони чомусь вважають, що в сучасному світі можна вдаватися до монополізації інформаційного ринку.

2) — Другий негатив, **провали функціонування економічного блоку уряду**, його намагання впровадити заборони або певні особливі регулювання, про що вже йшлося.

3) — Третій момент – **виборчі питання**, у них брати участь внутрішньо переміщені особи, мігранти. Хоча слід зазначити, що наразі національні вибори неможливі.

4) — Четвертий момент – **внутрішня незмінність влади**.

Будь-яка затримка зміни влади це явний негатив, адже виникає спокуса лишитися при владі, не віддавати її нікому. А це шлях до авторитаризму, диктатури, монополізації влади. В нас скоріше за все зміни влади не буде і в цьому, і в 25 році.

Вважаю, що як мінімум місцеві вибори треба проводити на всіх територіях, які не входить до ТОТ, або прифронтових територій. Ми все ж таки суверена держава, тож потрібно виконувати політичний принцип змінності влади. А після закінчення війни, треба буде проводити всі вибори разом – місцеві, парламентські, президентські.

– Андрію Яремовичу, дозвольте провокативне питання – щодо відносин з росією по закінченню війни?

– Я не провокативно, а напряму відповідаю про так звану «мудру» позицію позаблоковості. Саме така позиція й привелав Україну цю війну. Позаблоковість, тобто наша країна ніде та ні з ким і є причиною війни. Якби ми були в НАТО, то війни на наших теренах не було б. Переконаний, росія

ніколи не нападе навіть на найменшу країну, яка є в НАТО. Йдеться про прибалтійські країни, Фінляндію, Швецію. У них є надійний щит.

Щодо того, чи треба було вносити питання про шлях до НАТО в Конституцію, то – окреме політичне питання. В кожній європейській державі шлях до Альянсу відбувався в різних політичних формах. Спекуляції на тему дружніх відносин з росією, близкість кордонів, міжродинні зв'язки, трудову міграцію в цю країну тощо також одна з причин військових подій. Будь-які продовження подібних спекуляцій приведуть до нових війн, нових конфронтацій. Натомість членство в ЄС це політична безпека, а членство в НАТО – військова безпека, яка нам вкрай потрібна. Конституційну фіксацію наміру бути в НАТО вважаю правильним кроком. Зворотного руху вже не буде.

– І все ж таки наша військово-політична перемога може передбачати якісь зв'язки з росією?…

– Ні, жодних зв'язків з росією – це є питання на час війни. Військово-політична перемога передбачає повернення до загально визнаних кордонів України 1991 року, водночас американська стратегія перемоги України передбачає розвал самої росії на енну кількість суб'єктів. В одних руках і в одному центрі залишати керування величезною територією і світовими ресурсами не можна. Бо це знову призведе до нової війни. Росія свої ресурси спрямовує на озброєння, мілітарні накопичення, далі йде використання цього військового ресурсу. В даному разі він використовується проти нас. Усю територію рф у подальшому ми можемо розглядати в двох аспектах. По-перше, це ринок сировини і, по друге, це ринок збуту власної продукції. Що робила вже багато років Європа: придбавала російську сировину і продавала їй свою готову продукцію, тобто телефони, автомобілі, меблі інші ліквідні товари. Після нашої перемоги, думаю, ми теж приєднаємося до європейської традиції відносин із суб'єктами, що залишаться після росії.

– Й останнє запитання. Стосується воно ресурсів громадянського суспільства України. Чи вірите Ви в нього?

– Вважаю громадянське суспільство це вагоме і, мабуть, єдине надійне джерело української демократії. Якщо є громадянське суспільство, громадянські свободи, то є й демократія. А якщо їх немає, то це тоді росія, Північна Корея, Венесуела тощо. І те, що Україна – це не росія, це й відрізняє нашу країну від рф. В нас є свобода преси, свобода вибору, змінність влади, інші ознаки демократії, і це добре. До того ж, фактично, після кожних виборів у нас відбувається зміна влад, на відміну від росії, де влада зацементована. Там немає громадянського суспільства, бо там диктатура. Згадаймо обидві кольорові революції в нас – це все результат існування громадянського суспільства. І сьогоднішня влада як би вона не намагалася монополізувати

інформаційний простів, політичні процеси тощо в неї нічого не вийде. Диктатура в нас апріорі неможлива.

Війна в Україні зв'язує економіку, політичне життя і правове буття й лише людину вона не в змозі «зашморгувати».

Зараз ми знаходимося на стадії хвороби суспільного росту, ми вчимося її долати. Разом із тим усе ж є небезпека **монополізації інформаційного середовища**.

Саме через інформативне поле дехто бажає впливати на масову громадську думку.

Тому ми не повинні допускати різні фейки, ІПСО, і в політичних процесах керуватися не «відосіками», фейками, зовнішніми ефектами, а змістом програм політичних партій, діями інститутів громадянського суспільства, авторитетом політичних еліт й окремих визначних особистостей.

– Дякую, пане Андрію, за змістовні відповіді.

***

№ 2.559

Кстати для понимания

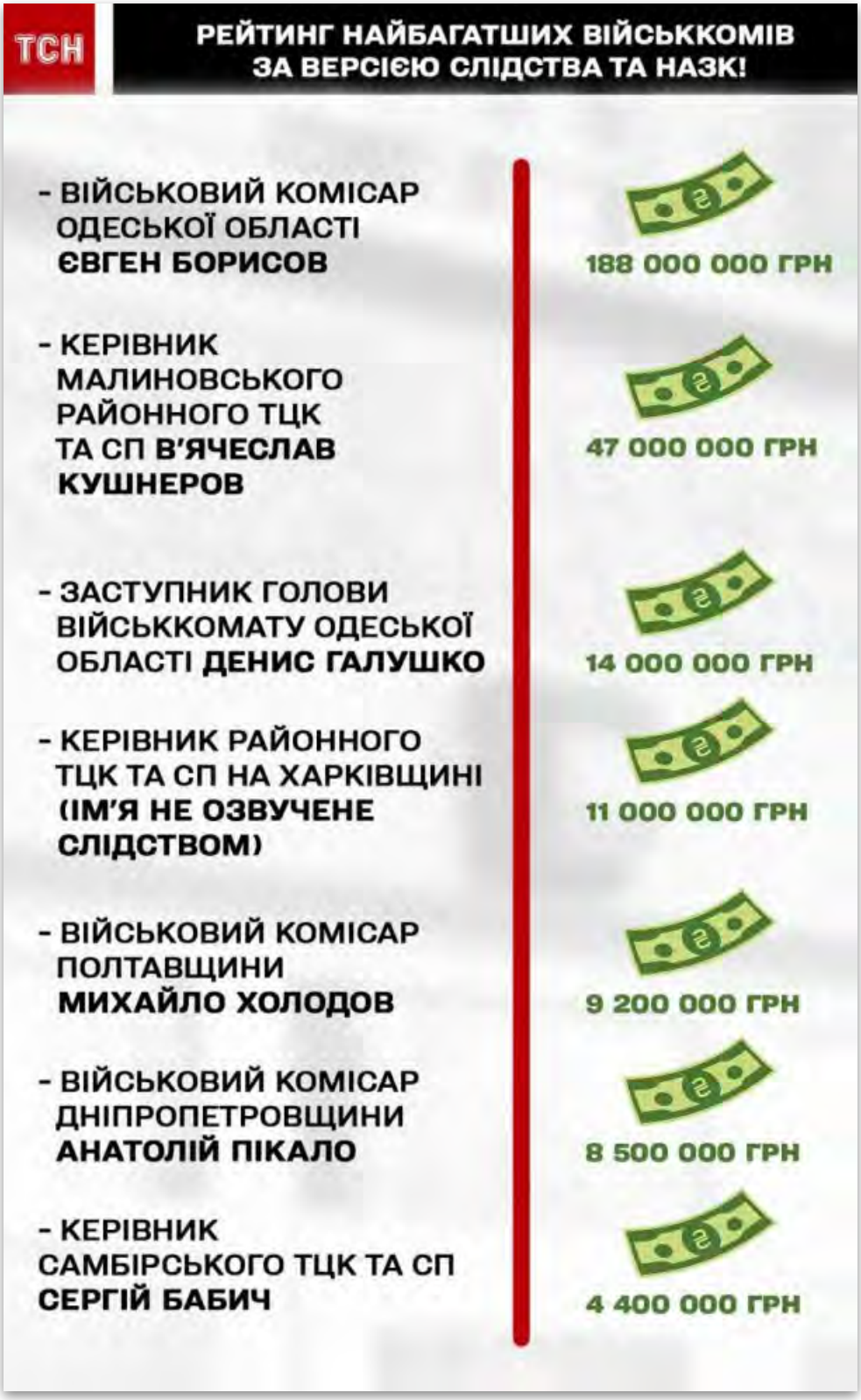

2024-03-10

Кущ

Один миллион незаконно выехавших за границу украинцев - это от 5 до 10 МИЛЛИАРДОВ долларов, в зависимости от расценок в виде взяток за выезд.

То есть речь не об интересах государства, а банальном "обилечивании".

Все эти деньги могли быть инвестированы в украинскую экономику, если бы правительство предложило обществу ряд проектов развития, например, в

сфере ВПК, транспорта, логистики, энергетики под гарантии западных партнеров.

А так **эти деньги идут в карман нескольких сотен людей**.

И рейды силовиков ничего не изменят, кроме фамилий конечных бенефициаров "процесса".

Эта музыка будет вечной, пока есть человеческий ресурс с 10к в кармане.

Да, **после войны могут исчезнуть старые олигархи**.

Но кто сказал, что им на смену не придут "младоолигархи", которых правильнее назвать "некролордами"....

***

№ 2.560

Основні теми доби 07.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Упродовж доби лінія фронту майже не зрушила з місця. Водночас російська армія нарощувала потужність атак майже на всіх напрямках. У ранковому звіті за 8 квітня Генштаб повідомив про 72 бойових зіткнення за добу. Понад 20 атак українська армія відбила на південь та захід від Донецька та Мар'їнки, майже стільки ж відбито на північ від траси Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська. Важкі бої точаться на околицях Часового Яру, на захід від Авдіївки вздовж траси Донецьк-Дніпро, на південь від Великої Новосілки, в районі с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Прокуратура відкрила кримінальне провадження за фактом ще одного розстрілу українських полонених російськими військовими в с. Кринки на лівому березі Дніпра.

Генеральний директор МАГАТЕ Гроссі заявив, що 3 дрони влучили в корпус реакторного відділення 6 блоку Запорізької АЕС й вибухнули. Реактор не постраждав, оскільки конструкцію спроєктовано з оглядом на можливу авіакатастрофу, проте вибухи створюють додаткові загрози та можуть спричинити аварію з викидом радіоактивних елементів в атмосферу. Інспектори МАГАТЕ не спромоглися встановити походження безпілотників, хоча в момент атаки "раптово" перебували неподалік від місця вибуху. У Головному розвідувальному управлінні заявили, що "імітаційні удари" по власних цілях є "звичайною практикою окупантів". Українські ремонтники відновили резервну лінію електропостачання Запорізької АЕС 330 кВ, що свідчить про намір України зберегти станцію.

2️⃣ Російська авіація завдала ударів по центру Харкова. Щодня місто, а також населені пункти поблизу кордону з РФ та лінії фронту піддаються десяткам ракетно-бомбових ударів. За твердженням військових експертів, удари часто-густо завдаються ракетами північнокорейського виробництва. Це дає військовій промисловості країни змогу випробовувати свою зброю в реальних умовах, підвищуючи її небезпеку для Південної Кореї.

Росія дедалі частіше застосовує керовані бомби. І хоча зенітні підрозділи їх здебільшого знищили, вони таки завдали великої шкоди житловій, громадській та промисловій інфраструктурі, оскільки їхня точність вкрай низька. На думку низки західних та українських експертів, Росія має намір перетворити Харків та інші українські міста на "сіру зону" та зробити їх непридатними для проживання.

У ніч на 8 квітня підрозділи ППО збили 17 із 24 російських БПЛА типу "Шахед". Основні удари були спрямовані на Одесу та Харків. На жаль, низка з них вибухнули та спричинили руйнування. Під Кривим Рогом збито російську крилату ракету Х-59.

3️⃣ Міністри закордонних справ Франції Сежурне та Великої Британії Кемерон у спільній статті заявили, що поразка України стане поразкою для всього колективного Заходу й розв'яже руки президенту Путіну для подальшої агресії проти Європи.

4️⃣ Під тиском західних союзників й після численних протестів всередині країни уряд Ізраїлю наказав армії вивести вояків з південної частини сектора Гази – міста Хан-Юніс. Війська контролюють північ та центр сектора, але шлях з порту розблоковано. Ірак заявив про намір поставити до регіону 10 тисяч тонн палива для забезпечення життєдіяльності. 130 заручників, яких

утримує палестинський терористичний рух ХАМАС, досі не повернуто. Іранські сателіти – повстанці з Ємену (хусити) повідомили, що в Червоному морі обстріляли три вантажні судна, що належать власникам з Ізраїлю, США та Великої Британії. Майже щодня західні військові кораблі відбивають атаки безпілотників та ракет у районі, через який проходить до чверті світового торгового та енергетичного трафіку.

***

№ 2.561

Як родина ставленика Зеленського Кириленка «обросла» елітним майном на 70 мільйонів під час війни (розслідування)

2024-03-21

Георгій Шабаєв

«Схеми»: родичі Кириленка не мали бізнесу і не отримували достатніх офіційних доходів, щоб все придбати

Антимонопольний комітет України – місце, де вирішується доля великого бізнесу. Його головні завдання – запобігати монополіям, захищати конкуренцію на ринку. А ще – стежити за проведенням державних закупівель.

Ще одне завдання – регулювати діяльність бізнесу олігархів. Наприклад, тут розглядають справи імперій Ріната Ахметова, агробарона Юрія Косюка, сигаретного магната Бориса Кауфмана.

Нині цей орган очолює Павло Кириленко. Таку посаду йому запропонував обійняти особисто Володимир Зеленський. Він же привів його і на попереднє місце – очільника Донецької області.

Саме в цей період часу – коли Кириленко очолював Донецьку обласну адміністрацію і впритул до його переведення у Київ на посаду голови Антимонопольного комітету у 2023 році – родина посадовця обростає майном. Як на заході Україні, так і в столиці та області.

Апартаменти, земельні ділянки, будинок, офіси, автівки та паркомісця. Загальна ринкова вартість численного майна родини керівника Антимонопольного комітету – понад 70 мільйонів гривень.

Родичі Кириленка, як з'ясували «Схеми», не мали бізнесу і за останні чверть століття не отримували достатніх офіційних доходів, щоб все це придбати. При чому, частиною цього майна користується сам держпосадовець, але не вказує це в своїй декларації.

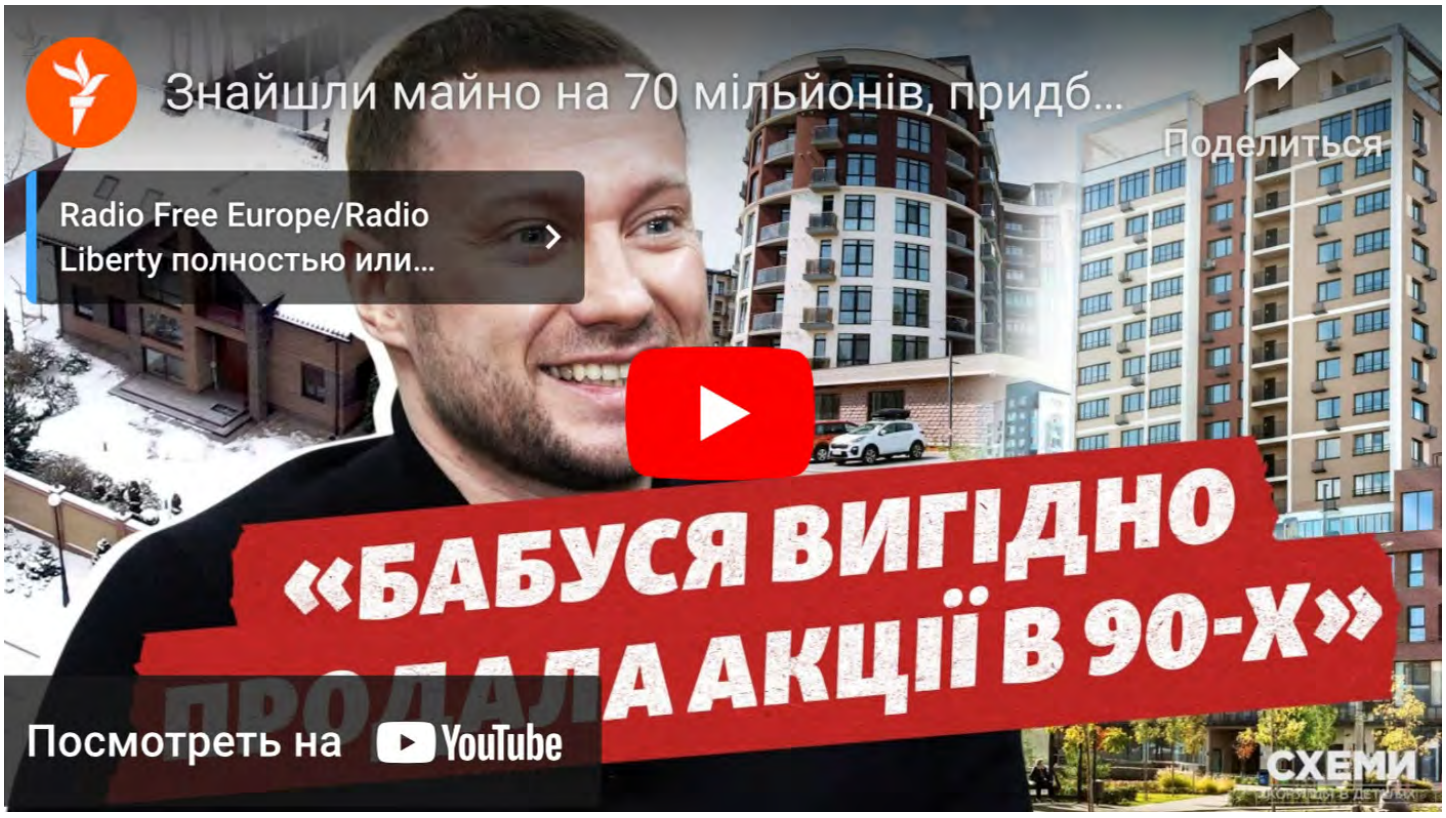

Відео

1. Будинок під Києвом

У квітні 2020-го року – на момент, коли Кириленко був очільником Донецької облдержадміністрації – його тесть Олександр Матієнко став власником земельної ділянки у чверть гектара у котеджному містечку на півночі Київщини. Разом з двоповерховим будинком. Також на території неподалік – гостьовий будинок та великий гараж.

Будинок під Києвом, який придбав тесть Кириленка

Будинок та земля під ним обійшлися тестю Кириленка у 4 мільйони гривень – це офіційно, відповідно до договорів купівлі-продажу, який «Схеми» отримали у своє розпорядження.

На профільному сайті з продажу нерухомості журналістам вдалося знайти архівне оголошення про продаж цього самого будинку, який і придбав тесть Кириленка.

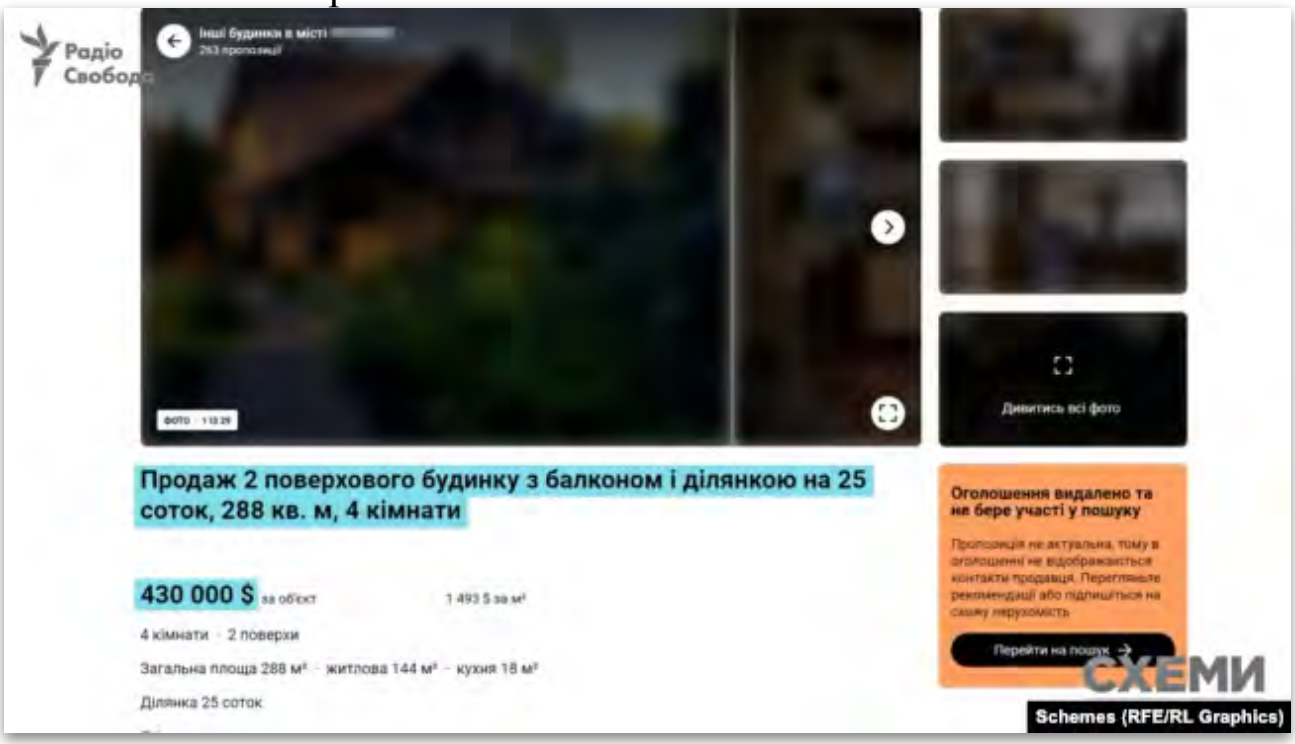

На профільному сайті з продажу нерухомості журналістам вдалося знайти архівне оголошення про продаж цього самого будинку за 430 тисяч доларів

На фото внутрішнього простору будівлі на момент продажу можна побачити камін, баню, сходи з вітражними вікнами. А ще – терасу, гостьовий будинок. Оголошена вартість – 430 тисяч доларів. На той час в українській валюті це – понад 10 мільйонів гривень. Тобто різниця вартості в оголошенні та договорах – понад 6 мільйонів.

На фото зсередини будівлі на момент продажу можна побачити камін, баню, сходи з вітражними вікнами

У січні 2021-го року матір Кириленка опублікувала на своїй сторінці в «Одноклассниках» декілька світлин із цього будинку. На них можна побачити різні деталі з фото в оголошенні, наприклад, такі ж гардини.

На фото, які опублікувала матір Кириленка, можна побачити різні деталі зі світлин в оголошенні, наприклад, такі ж гардини

Показала вона світлину і самого Кириленка – разом із донькою на тлі ялинки у тому самому будинку.

Кириленко з дочкою в будинку тестя

Через рік після придбання будинку та ділянки – у квітні 2021-го – тесть Кириленка купує нову нерухомість – в цьому ж котеджному містечку.

У квітні 2021-го тесть Кириленка купив в цьому ж котеджному містечку нову нерухомість

Це земельна ділянка площею 25 соток. Нині на ній можна розгледіти фундамент майбутньої будівлі.

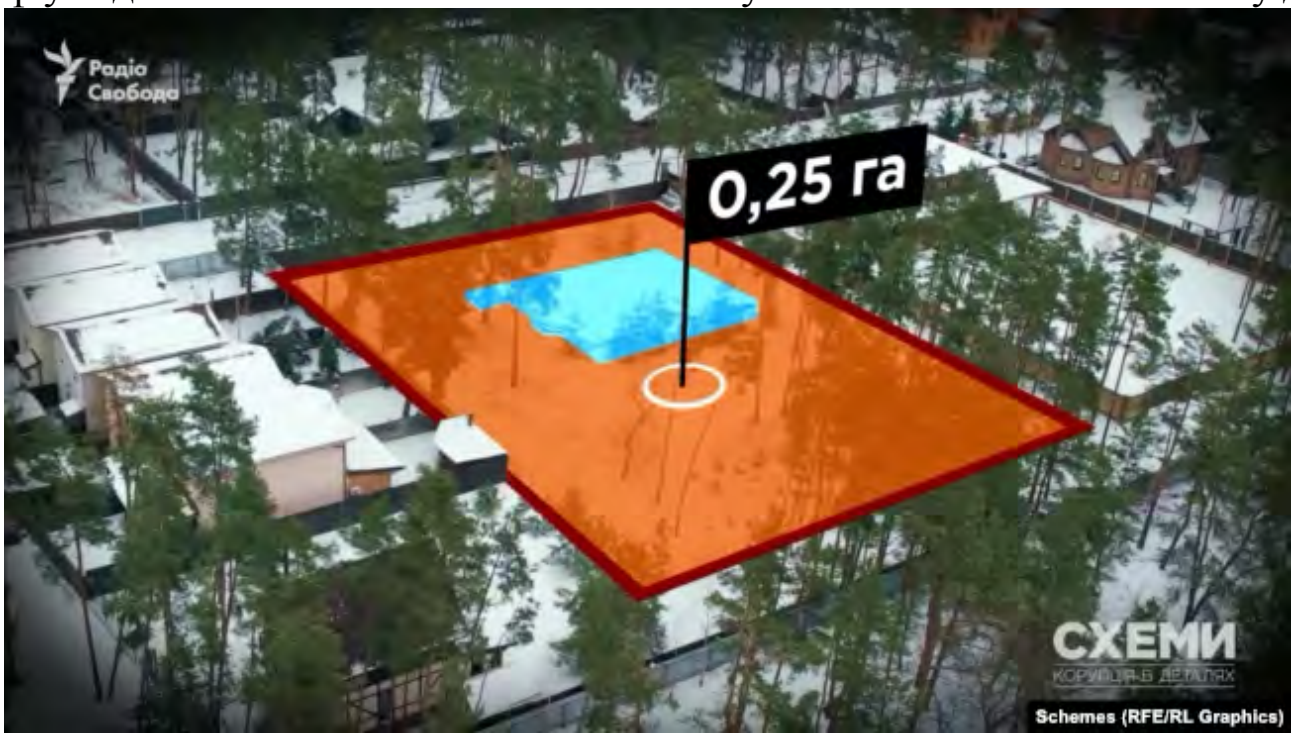

На земельній ділянці площею 25 соток можна розгледіти фундамент майбутньої будівлі

Офіційно ця земля обійшлася у 1,8 млн гривень. З огляду на архівні оголошення про продаж земельних ділянок у цьому районі, ця ціна може відповідати реальній вартості.

Сумарно на папері вся ця нерухомість на Київщині коштувала тестю тоді ще очільника Донеччини майже 6 мільйонів гривень, а якщо звіритися із реальними цінами з оголошень – то вдвічі більше.

2. Апартаменти в Ужгороді

10 серпня 2022 року. Розпал повномасштабного вторгнення. Очільник Донецької військово-цивільної адміністрації Павло Кириленко інформує – на території області вводиться особливий режим в'їзду та виїзду транспорту.

У цей же день в майновому стані родини Кириленка відбуваються зміни. Його тесть стає власником нерухомості в Ужгороді. Це – не чуже для Кириленка місто. Саме там він пропрацював два роки – як військовий прокурор Ужгородського гарнізону, перед приходом в Донецьку адміністрацію.

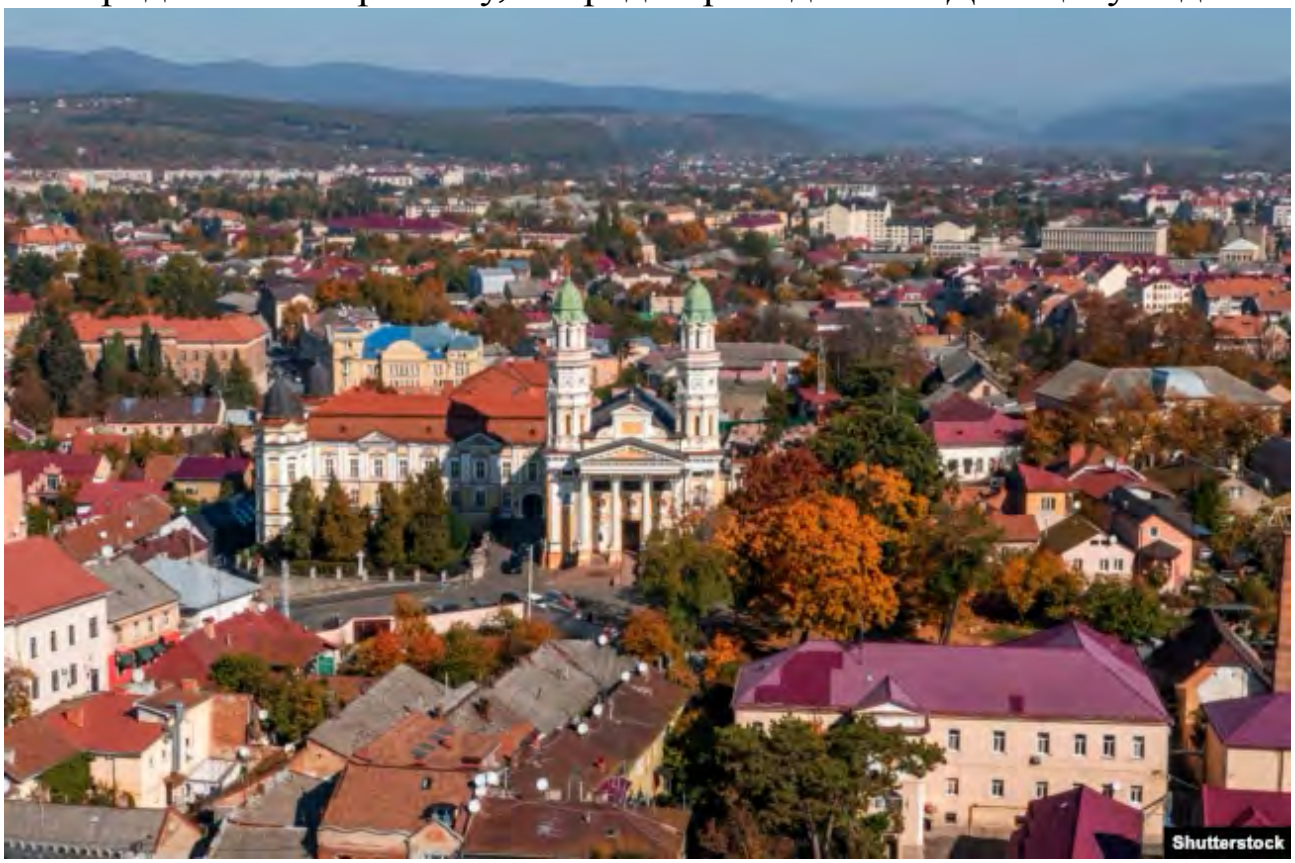

Ужгород

Придбане тестем Кириленка майно – у житловому комплексі бізнес-класу Residents Park, на набережній. Звідси до центру – 3 хвилини на авто.

Житловий комплекс Residents Park

Всередині – лобі та рецепція із італійського мармуру. Цей комплекс називають найпреміальнішим із усіх ЖК у місті.

Рецепція Residents Park

Згідно з документами, які «Схеми» отримали у своє розпорядження, у серпні 2022 року Олександр Матієнко купив майнові права на дві квартири у цьому ЖК. Одна площею 90 квадратів, інша, трохи менша – майже 74.

Їхня вартість по договору – 800 тисяч і 640 тисяч гривень відповідно. Але якщо орієнтуватись на ціни на ринку, їхня вартість на момент купівлі майнових прав була вищою: 7 мільйонів гривень – це більші апартаменти, і близько 6 мільйонів – менші.

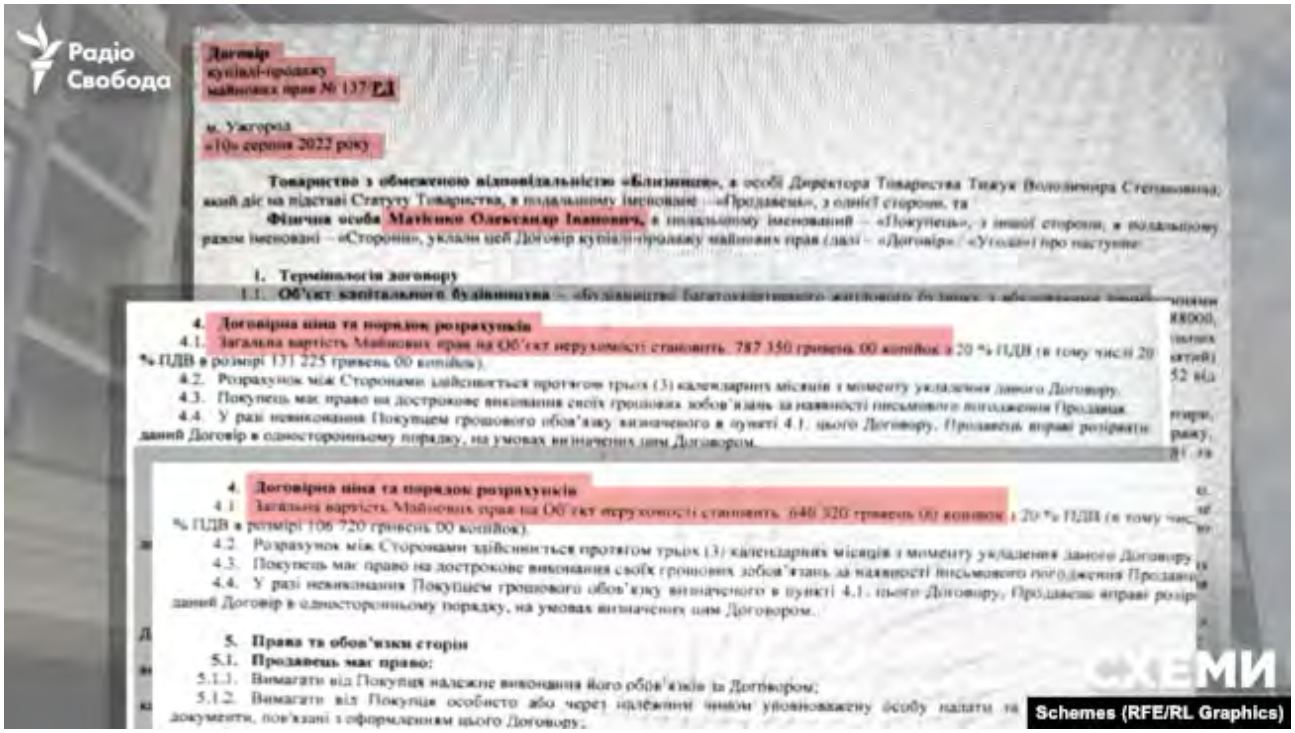

На другий рік повномасштабної війни, у сім'ї Кириленка стає ще більше квартир в ужгородському ЖК Residents Park.

ЖК Residents Park

У квітні 2023-го тесть Кириленка купує тут майнові права на квартиру площею 77 квадратних метрів. На папері – за 670 тисяч гривень. Відповідно до даних з профільного сайту, що спеціалізується на нерухомості, ринкова вартість цих апартаментів – майже 6 мільйонів гривень.

В цьому ЖК «Схеми» знайшли майно не тільки тестя, але й тещі Кириленка Наталії Матієнко.

У тому ж таки квітні 2023-го вона також купує майнові права на квартиру площею 78 квадратів нібито за 670 тисяч гривень. Ринкова вартість таких апартаментів, на той момент, – майже 6 мільйонів гривень.

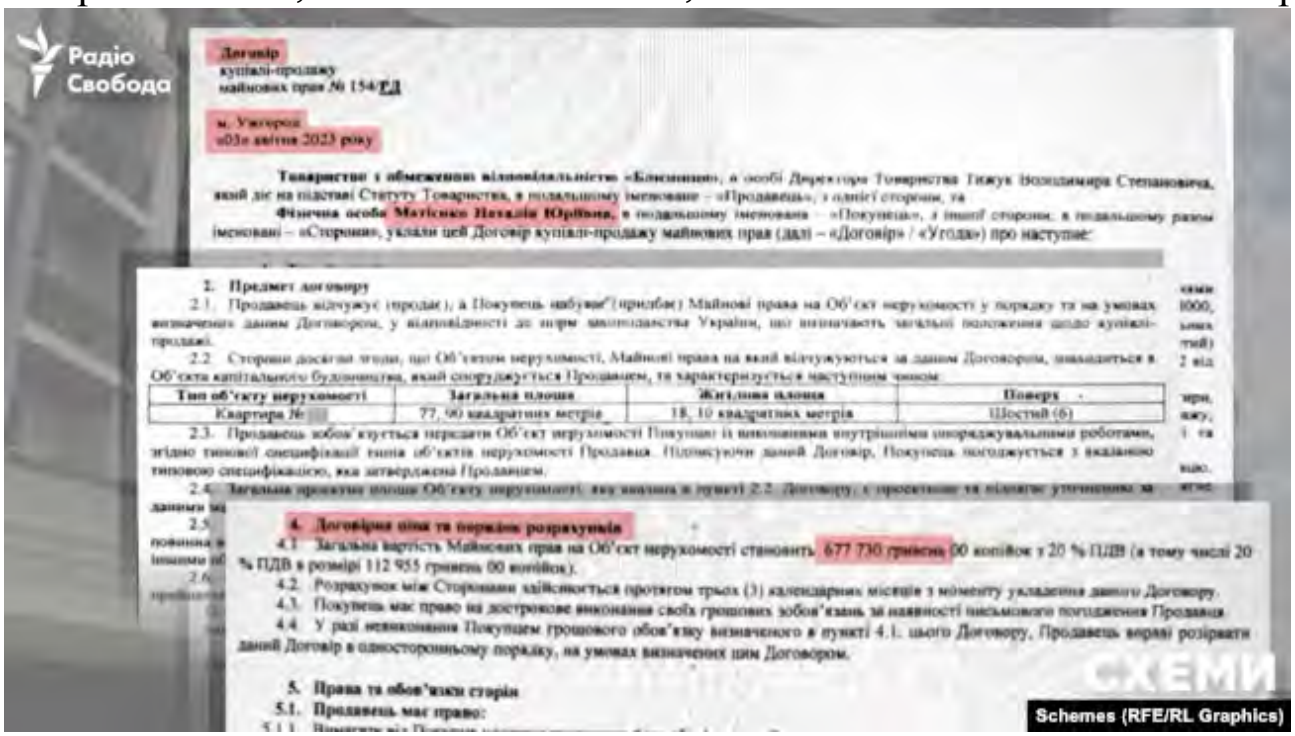

Якщо порахувати за ринковими цінами загальну вартість всієї ужгородської нерухомості родини на момент придбання, то виходить сума у майже 25 мільйонів гривень.

Але чому така велика різниця між вартістю майнових прав на квартири та їхньою ринковою ціною?

«Якщо є значна різниця між ціною майнових прав і ціною квартири, це, можна сказати, є маркером схеми оптимізації оподаткування», – вважає незалежний експерт та консультант з нерухомості Євгеній Полунов.

Консультант з нерухомості Євгеній Полунов

Тобто, фактично родичі Кириленка могли заплатити за цю нерухомість у рази більше, аніж це було вказано в договорі.

Якщо до ужгородських квартир додати ринкову вартість ще чотирьох паркомісць у тому ж ЖК Residents Park, які тесть і теща Кириленка купили у період з 2022- по 2023 рік, то загалом вийде сума у понад 27 мільйонів гривень.

Будинок та земельні ділянки у мальовничому котеджному містечку на півночі Київщини, квартири та паркомісця в преміум ЖК в Ужгороді, де раніше працював Кириленко. Як з’ясували «Схеми», цим географія майна родини головного антимонополіста України не обмежується.

3. Квартири в Києві

Київ. Лютий 2024 року. Пізно ввечері з території Антимонопольного комітету виїжджає чорний Land Cruiser. Згодом заїжджає у двір одного з будинків.

Land Cruiser, який виїжджав з території Антимонопольного комітету

Через 2 дні журналісти знову побачили той самий Land Cruiser, який виїжджав з території Антимонопольного комітету.

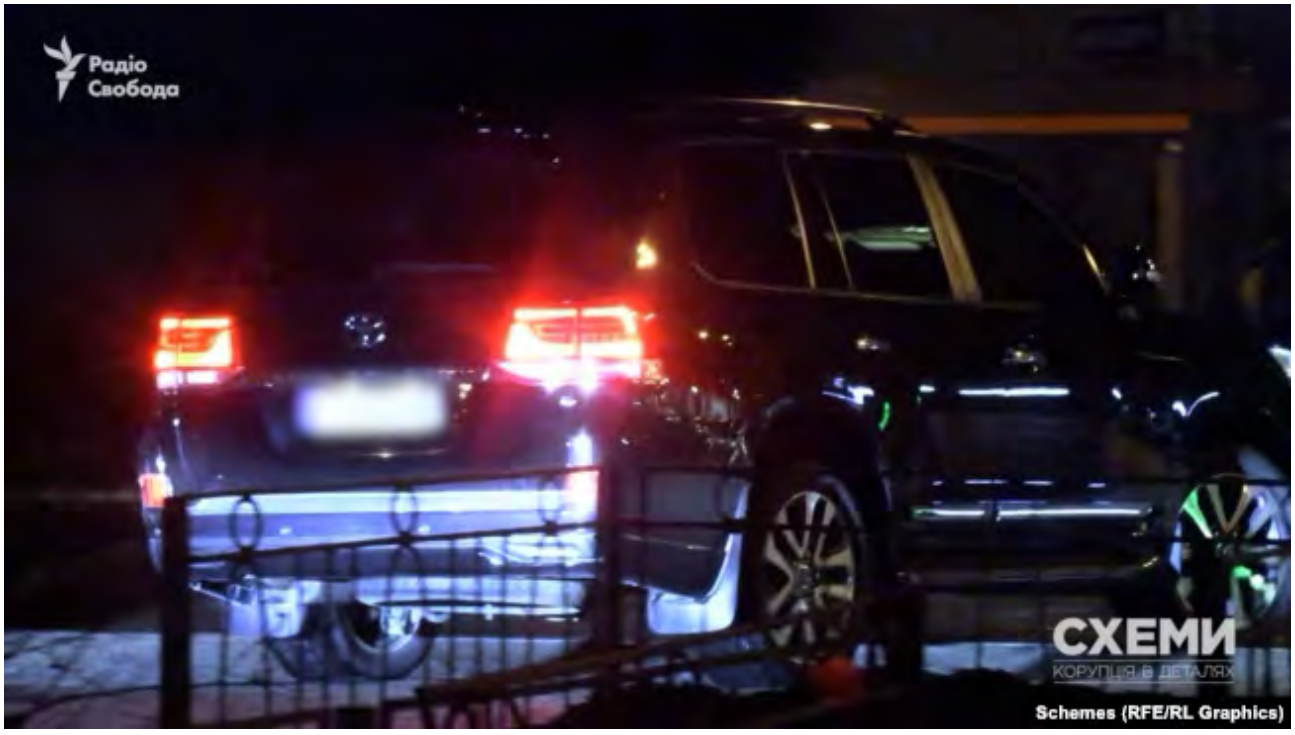

Через 2 дні журналісти знову побачили той самий Land Cruiser, який виїжджав з території Антимонопольного комітету

Вже біля будинку – з машини вийшов пасажир авта і попрямував до під’їзду. Хто це був – вдалося переконатись наступного дня. Коли до позашляховика з будинку вийшов голова Антимонопольного комітету Павло Кириленко.

Наступного дня до позашляховика з будинку вийшов голова Антимонопольного комітету Павло Кириленко

Він поклав речі в багажне відділення, сів в авто – і воно рушило у бік центру.

Цього дня відбулося засідання Антимонопольного комітету. «Схеми» знайшли звіт із цього заходу, де головував Павло Кириленко.

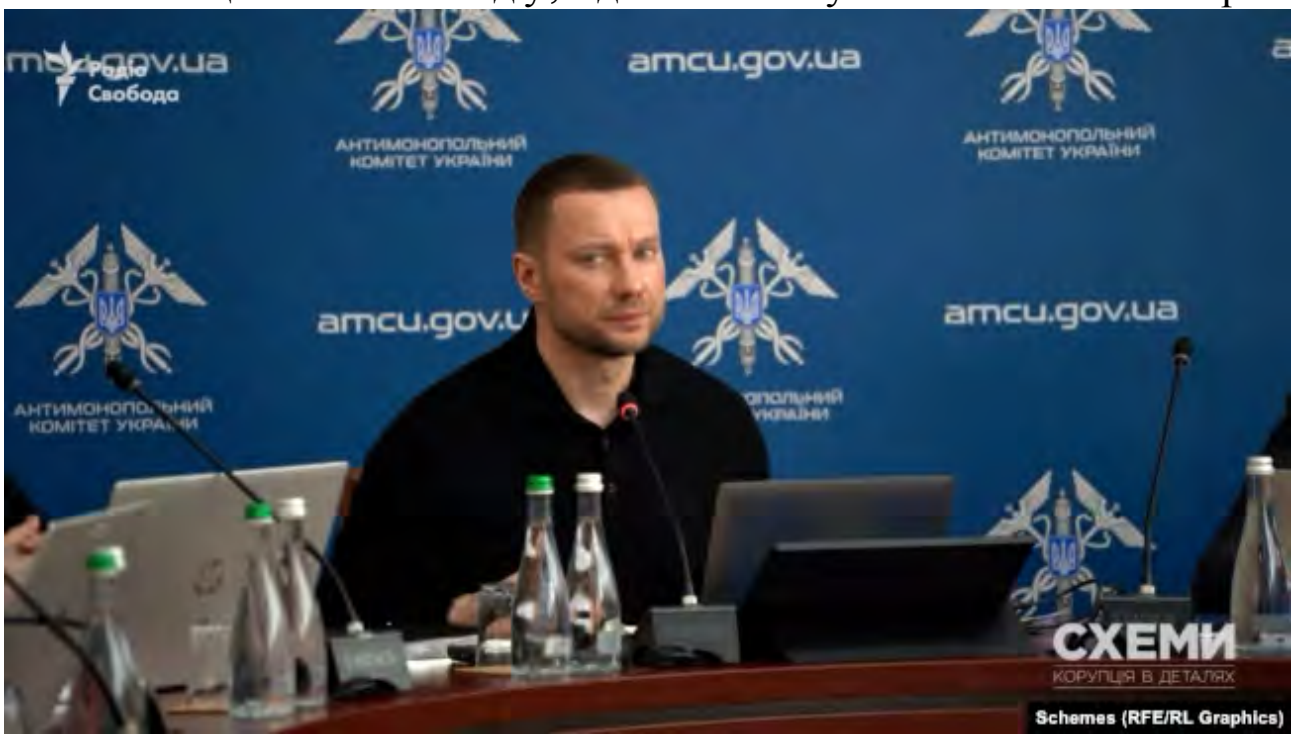

Кириленко на засіданні АМКУ

Будучи очільником Донецької облдержадміністрації, Кириленко в одному з інтерв'ю у 2020 році розповідав, що його сім'я мешкає в Києві. Під час інтерв'ю було продемонстровано фото, зроблене в тому ж районі столиці, що і будинок, куди після роботи приїжджав Кириленко.

Фото Кириленка з родиною, зроблене в тому ж районі столиці, що і будинок, куди він приїжджав після роботи

«Схеми» вирахували квартиру у будинку, в якій, вочевидь, мешкає родина. Виходить, вони проживали там не лише у 2020-му, але й досі.

Цю нерухомість Кириленко жодного разу не вказував у своїх деклараціях. Місцем проживання весь час він вказував квартиру у Києві іншої квадратури та іншого власника.

Житло, в якому родина по факту мешкає – це 4-кімнатна квартира у майже 200 квадратів, власницею яких є Альбіна Віннікова.

Згідно з договором купівлі-продажу, вона придбала це майно у січні 2020 року – тобто, коли Кириленко вже очолював Донеччину. За 265 тисяч доларів, що на той час еквівалентно майже 6 мільйонам гривень.

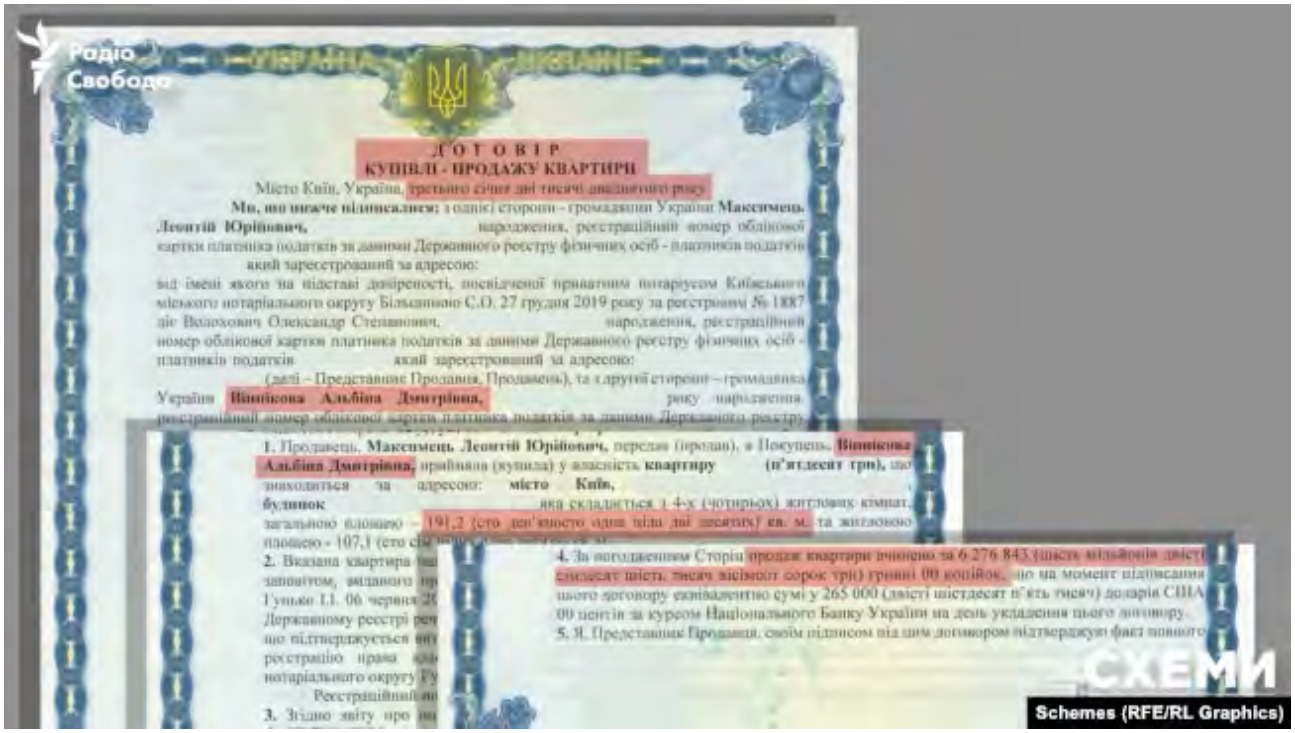

77-річна Альбіна Віннікова – це рідна бабуся дружини посадовця. Вона теж з Горлівки.

Своїм фактичним місцем проживання в офіційних документах Віннікова вказує київську адресу – таку саму як Наталія Матієнко, її донька і, відповідно, теща Кириленка. Журналісти не розкривають адресу з міркувань безпеки.

І саме Віннікова подарувала доньці – тобто матері дружини Кириленка коштовну нерухомість у столиці – у ЖК бізнес-класу Obolon Plaza.

ЖК бізнес-класу Obolon Plaza

Це – новий житловий комплекс з дизайнерським лобі, власною дитячою та спортивною залами та парковою терасою на одному з поверхів – з майданчиком для дітей та зонами відпочинку.

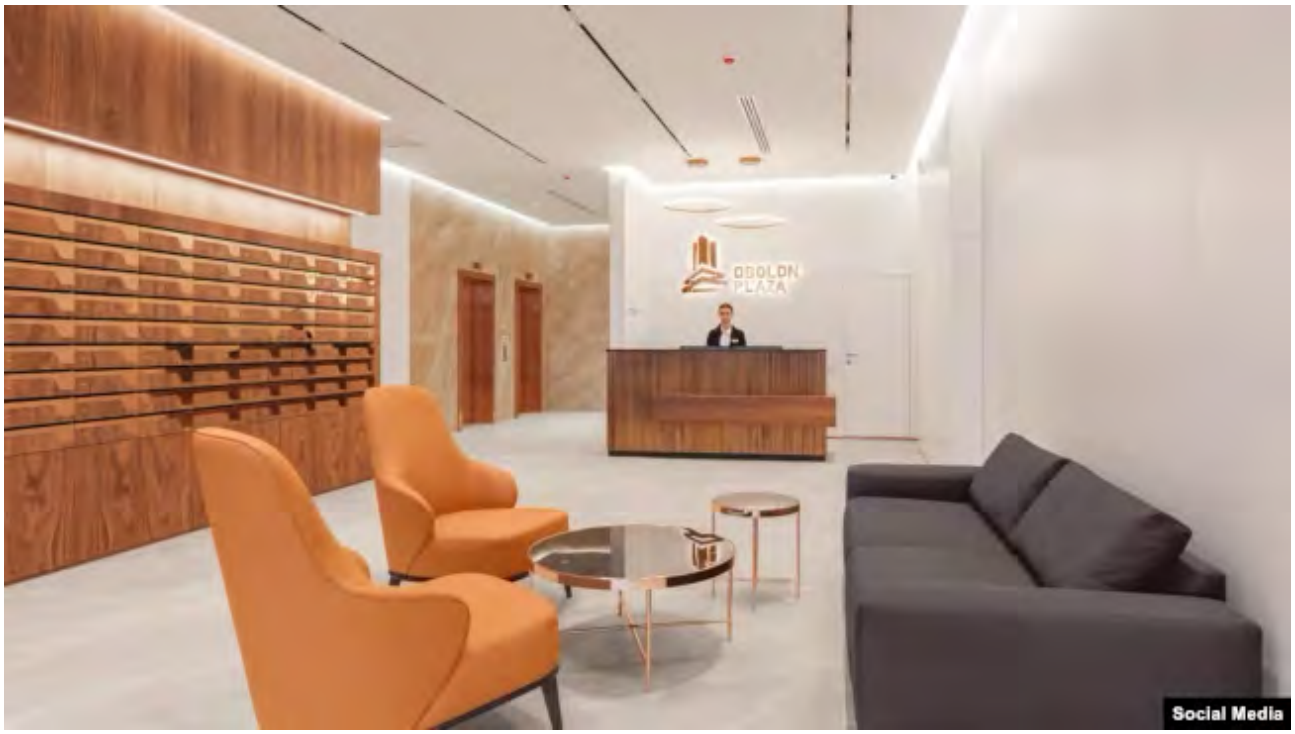

А ще – танцювальна студія, розташована в приміщенні, яким і володіє в ЖК теща посадовця. Яке вона, у свою чергу, отримала у подарунок від Альбіни Віннікової.

Танцювальна студія, розташована в приміщенні, яким володіє в ЖК Obolon Plaza теща Кириленка

Віннікова оформила права на цю комерційну нерухомість у травні 2023-го року і рівно в той же день подарувала її доньці – Наталії Матієнко. Відповідно до договору купівлі-продажу, офісне приміщення площею 188 квадратних

метрів, яке згодом стало студією, обійшлося Вінніковій у майже 12 мільйонів гривень. Гроші за нього вона сплатила ще у жовтні 2021 року.

Але це не вся нерухомість, яку має родина посадовця у ЖК Obolon Plaza.

Теща Кириленка Наталія Матієнко оформила тут у березні 2023 року право власності на дві квартири. Обидві – на одному поверсі. Кожна з них має площу у майже 90 квадратів. Їхня сукупна вартість, за даними договорів, які є в розпорядженні «Схем», 9,5 мільйонів гривень. Ці кошти були внесені за попередніми договорами, укладеними у 2021 році.

В Obolon Plaza володіє майном і тесть Кириленка Олександр Матієнко, а саме – двома паркомісцями. Вартість одного такого паркомісця станом на початок продажів становила від 40 тисяч доларів і вище.

Паркінг у ЖК Obolon Plaza

Сам Матієнко володіє автівкою Volkswagen Tiguan 2020 року випуску. Її вартість на момент придбання – від 1 мільйона 200 тисяч гривень. Тобто вартістю приблизно як одне паркомісце в Obolon Plaza.

Volkswagen Tiguan 2020 року випуску, яким володіє тесть Кириленка

Журналісти звернули увагу, що в декларації Кириленка за 2022 рік в розділі про транспорт – прочерк. В такому разі посадовець та його дружина мали би їздити на громадському транспорті або ж таксі.

Але це не так.

На фото з системи фіксації штрафів МВС можна побачити жінку, схожу на дружину Кириленка Аллу, за кермом BMW X3 2020 року. Відповідно до даних сервісу, водійка перевищила швидкість у травні та червні 2022 року.

На фото з системи фіксації штрафів МВС можна побачити жінку, схожу на дружину Кириленка Аллу, за кермом BMW X3 2020 року

Алла Кириленко продовжила їздити на цьому автомобілі і в наступному році – про що свідчить ухвала Вишгородського райсуду, де йдеться про ДТП з цим BMW у лютому 2023-го.

На фото за січень 2024-го – дружина Кириленка за кермом тієї ж BMW. Кому вона належить?

На фото за січень 2024-го – дружина Кириленка за кермом тієї ж BMW

Нею володіє Наталія Матієнко – вже згадана теща Кириленка. Вона придбала її з салону у грудні 2020 року. Вартість на момент купівлі – від 1 мільйона 200 тисяч гривень.

У підсумку родина очільника Антимонопольного комітету володіє:

будинком та двома земельними ділянками в мальовничому селищі на півночі Києва;

чотирма квартирами та паркомісцями в ЖК преміум-класу в Ужгороді;

двома апартаментами, комерційною нерухомістю та паркомісцями в ЖК бізнес-класу у Києві;

ще однією квартирою у столиці, де по факту мешкає родина;

двома автомобілями.

Вартість усього цього майна, яке «Схеми» відшукали у сім'ї Кириленка, понад 70 мільйонів гривень – це якщо рахувати за ринковими цінами.

5. Підприємлива бабуся

«Схеми» вирушили до Антимонопольного комітету України, щоб розпитати Кириленка про походження коштів на купівлю його родичами численного майна, в тому числі у розпал «великої» війни.

– Родичі моєї дружини, родом з Донецької області, займалися підприємницькою діяльністю. Вони лишили своє майно на території Донецької області. Але були певні активи, в тому числі, і у вигляді акцій, сертифікатів підприємства «Стирол», який ще працював, коли вони там працювали. Вони реалізовували в подальшому, – розповів Кириленко.

– Тобто вони були акціонерами «Стиролу»? – запитав журналіст «Схем».

– Не акціонерами. Ці акції і сертифікати в 1990-ті роки всім працівникам роздавали. І потім вони реалізовувалися в залежності від їхньої ціни.

«Стирол» – це завод, що спеціалізується на виробництві мінеральних добрив і який знаходиться у Горлівці, окупованій російською армією з 2014-го року. У 1990-х співвласниками «Стиролу» – на той момент акціонерного товариства – були працівники підприємства. А пізніше, в 2010-му – його придбав олігарх Дмитро Фірташ.

Підприємство «Стирол»

Продовжуючи розповідь про продаж акцій заводу, Кириленко в інтерв'ю назвав ім'я найбільш підприємливої родички.

– Альбіна Віннікова – це прабабуся моїх дітей, вона працювала і акції реалізовувала, – сказав Кириленко.

– Реалізація цих акцій була в 1990-ті? – уточнив журналіст.

– Так, в 1990-ті роки. Реалізація була в валютних коштах. Не в карбованцях, не в купонах.

Саме 77-річна бабуся дружини Кириленка володіє квартирою у 200 квадратів у Києві – де по факту проживає родина посадовця. І саме вона подарувала своїй доньці – тобто тещі Кириленка – офісне приміщення у столичному ЖК, в якому тепер танцювальна студія.

– З приводу цих акцій, можливо, це якось документально зафіксовано? – запитав журналіст Кириленка.

– Я колись ставив це питання дружині, розуміючи, що воно може виникнути. Колись навіть жартував, мовляв, бачиш, я одружуюсь – у тебе така бабця. Але мене це ніколи не цікавило. Дружина казала: «Паш, ну як тоді реалізовувалися… Коли чоловік бабусі був ще живий, керівництво підприємства казало, наприклад, завтра чи через місяць ці акції будуть коштувати стільки-то, і вона їх реалізовувала, на той час це були великі кошти».

— Про які саме «великі кошти» йдеться?

– В 1997 році ці акції, які були в нас, ми їх просто продали. Раніше їх продавали по 25 копійок за акцію. Ми дуже успішно їх продали – і в 1997 році ми за них отримали майже 40 тисяч доларів, – розповіла теща Кириленка Наталія Матієнко.

– Тобто, було 40 тисяч доларів і ще якісь певні заощадження? – уточнив журналіст «Схем».

– У мене чоловік працював. Але ось ці гроші в нас постійно «працювали». Ніколи не лежали, так би мовити, без діла.

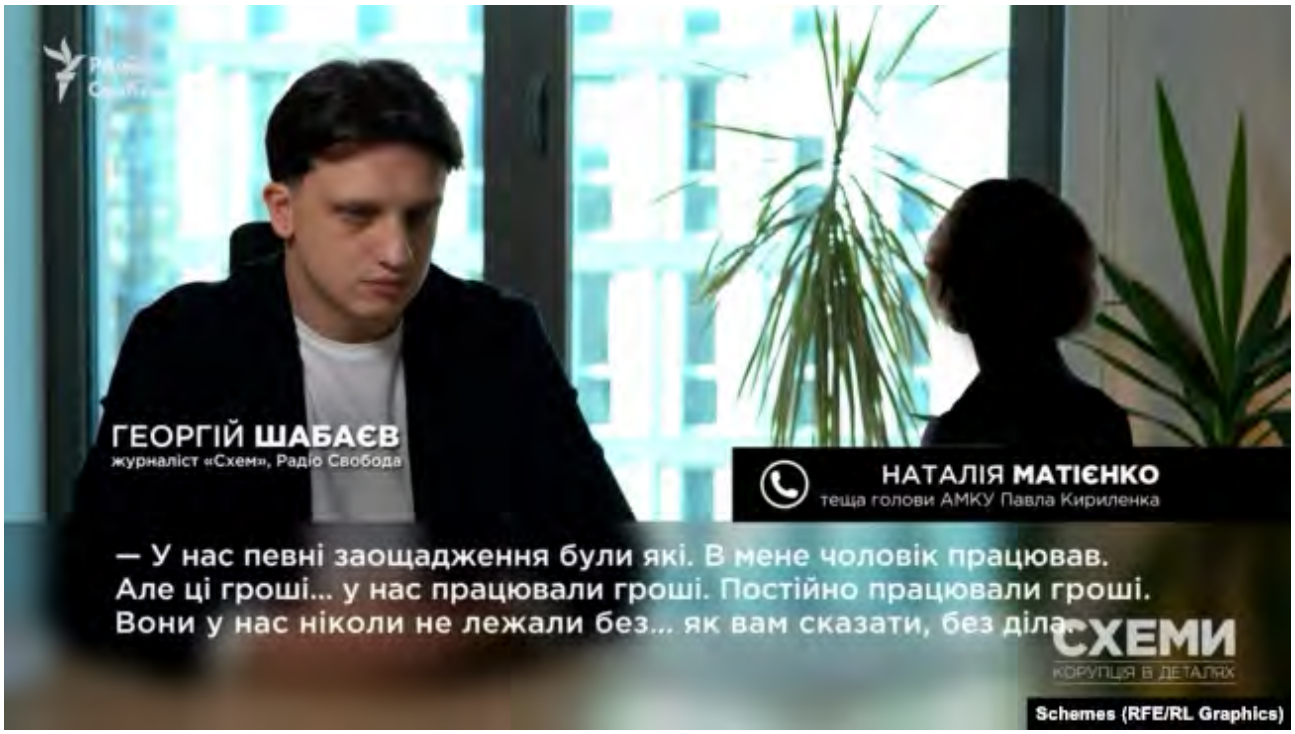

– Як вам вдалося за цей весь період часу придбати таке майно і, зокрема, будинок на Київщині? – запитав журналіст в тестя Кириленка Олександра Матієнка.

– Я будував там, купував квартиру, робив ремонт, продав. Переїхав в іншу, зробив ремонт, жив там, потім будував дім, мені допомагали батьки жінки, у нас велика сім’я.

– Я правильно розумію, що вам вдалося просто домовитися і придбати цей будинок і земельну ділянку за ту вартість, яка зазначена в договорі, дешевше в два рази, ніж її виставляв продавець?

– Якщо він не продав, я би не купив, так?

***

Отже, сам Кириленко, і його родичі стверджують, що стартовий капітал сім'я заробила, зокрема, завдяки підприємницькій діяльності та продажу акцій у далекому 1997-році. Що стосується першого пункту – в офіційних реєстрах фізичних та юридичних осіб України такої інформації «Схеми» не знайшли.

Теща Наталія Матієнко ніколи не мала бізнесу. Як вдалося з'ясувати «Схемам» за допомогою джерел із доступом до бази даних про офіційні доходи, з яких сплачувались податки, єдина виплата, яку вона отримала, була у 2003 році – 185 грн від приватного підприємства.

За інформацією з податкової, після 2015-го року і до внесення грошей за дві столичні квартири, Матієнко отримувала лише соціальні виплати – загалом трохи менше 2,5 тисяч гривень.

Її чоловік, тобто тесть Кириленка, Олександр Матієнко переважно працював у ДАІ – державній автоінспекції, до її реформування у патрульну поліцію. У період з 2005-го по 2015 рік він отримав 223 тисяч гривень зарплати. Він також, як встановили журналісти, офіційно ніколи не був підприємцем. І вже 9 років, як ніде не працює.

Дружина Алла Кириленко, відповідно до декларацій посадовця, також офіційно не мала достатньо коштів, щоб допомогти батькам придбати численну нерухомість та авто. Як і сам голова Антимонопольного комітету, з огляду на його заробітну плату та заощадження.

Водночас дружина Кириленка задекларувала мільйон гривень доходу від підприємницької діяльності за 2022 рік – але цих грошей немає у податковій звітності і того року Алла Кириленко не була зареєстрована як ФОП.

Бабуся Альбіна Віннікова за останні чверть століття з офіційних нарахувань отримала лише 16 гривень від «Приватбанку» у 2013-му. І, згідно з даними з податкової з 2015 по 2017 рік – соцвиплати як внутрішньо переміщена особа – на суму трохи більше однієї тисячі гривень.

Що ж стосується акцій «Стиролу» – у кінці 1990-х їх здебільшого сконцентрував колишній червоний директор цього заводу Янковський, в тому числі скупивши їх у працівників заводу. Він давно залишив Україну. Його брат, який також працював на «Стиролі», таких тримачів акцій як Віннікови не пригадав, але очікувано порадив шукати старі реєстри акціонерів у Фонді держмайна.

Журналісти звернулися до Фонду держмайна з проханням надати доступ до архіву, в якому можуть зберігатися дані про міноритарних акціонерів «Стиролу» 1990 років.

У відомстві журналістам показали документи щодо тих акцій, якими оперував саме Фонд – це четверта частина від усіх цінних паперів горлівського заводу. Серед архіву – перелік співробітників керівної ланки, які працювали на «Стиролі», і між якими ці акції, в тому числі, і розподілялися. Утім прізвища Віннікових у ньому немає.

«Схеми» також звернулися до Національного депозитарію, який веде облік цінних паперів, але там повідомили, що їм не передавали інформацію щодо архівного реєстру акціонерів заводу за ті роки.

Самі ж родичі Кириленка не змогли пригадати ані кількість акцій заводу, якими вони володіли, ані вартість цінних паперів. Називають лише нібито виручену від їхнього продажу суму в 40 тисяч доларів. Але не змогли надати жодні документальні підтвердження цій версії походження статків родини.

Журналісти запитали також у Павла Кириленка про те, чи задекларує він нерухомість, якою по факту користується – адже в останній декларації згадується тільки майно дружини у Горлівці, спільна квартира у Львові та інша київська адреса.

– Чому ви не вказували у декларації квартиру в Києві площею 200 квадратних метрів? – запитав журналіст в Павла Кириленка.

– По-перше, ця квартира була придбана, і я не проживав там, дружина могла з’являтися там певний період часу, коли приводили до ладу ту квартиру, і в ній я точно не мешкав.

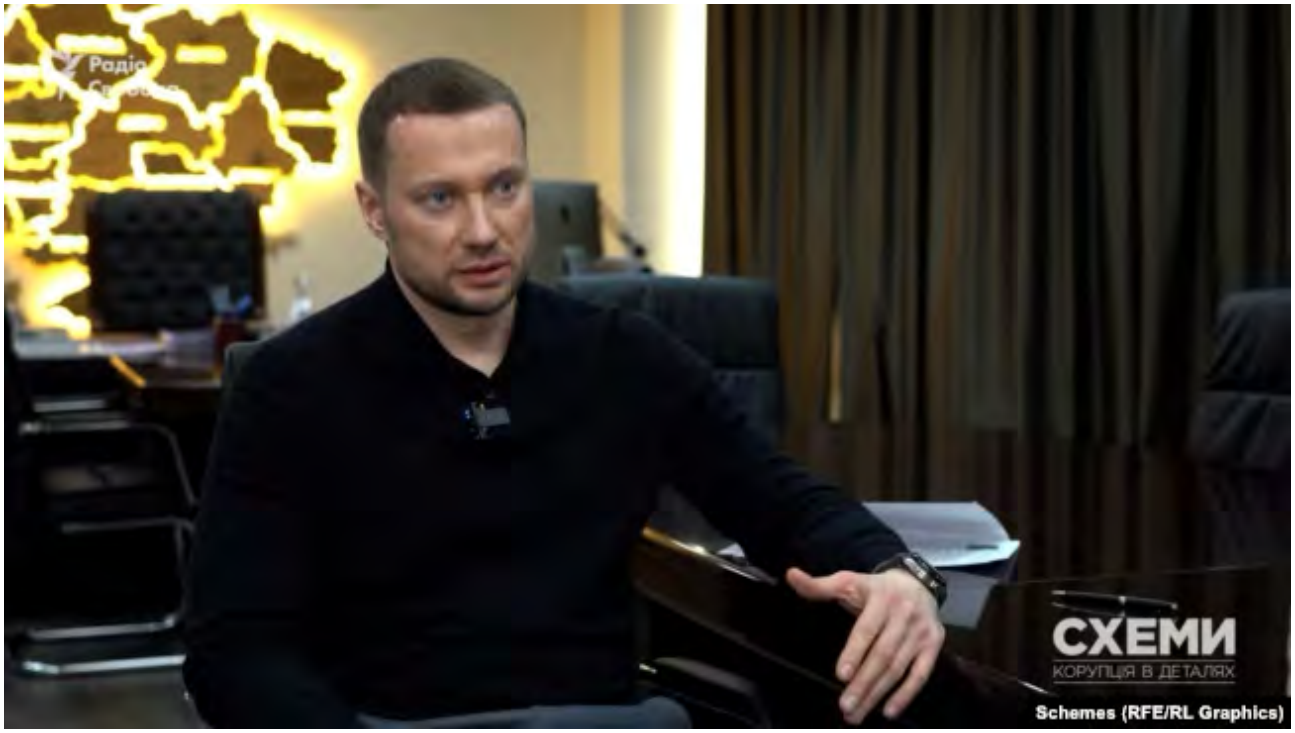

Павло Кириленко

При цьому теща посадовця Наталія Матієнко на запитання, чи мешкала там родина Кириленка і як давно, відповіла: «З 2020 року постійно…тому так, там вони мешкали».

Журналісти запитали у голови Антимонопольного комітету і про автомобіль, на якому їздить його дружина – BMW X3, записаний на тещу Кириленка.

«Дружина моя користувалася автомобілем тим, який був у мене (мова про BMW 528 – ред.), який я придбав. У виняткових випадках вона користуватися тим автомобілем (BMW X3 – ред.), який не їй належить. А те, що вона на постійній основі не користується транспортними засобами, це точно», – сказав Кириленко.

Натомість власниця BMW Наталія Матієнко розповіла журналістам, що взагалі не користується своїм авто: «Я на ній не їжджу, на ній їздить моя дочка». На уточнення, чи їздить Алла Кириленко на цьому автомобілі з моменту його придбання, Матієнко відповіла: «Так вона і їздить, так. Ми хотіли залишити її чоловіку, чоловік сказав, я не хочу».

Якою може бути відповідальність за декларування недостовірної інформації?

«Може бути адміністративна та кримінальна відповідальність. Тут теж все залежить від суми. Від 1,34 мільйона до 5,3 мільйонів гривень – це буде штраф, громадські роботи, виправні роботи. Якщо вартість незадекларованих активів більша, ніж 5,3 мільйонів гривень, то це може бути санкція аж до позбавлення волі до двох років», – каже юрист «Центру протидії корупції» Вадим Валько.

Юрист «Центру протидії корупції» Вадим Валько

Наявність у родини Кириленка майна, неспівставного офіційним доходам, може трактуватися як незаконне збагачення – це ще одна норма Кримінального кодексу.

«Якщо ця різниця між законними доходами і набутими активами, перевищує 8,5 мільйонів гривень на 2022 рік, то це може бути ознакою незаконного збагачення, відповідальність від 5 до 10 років тюрми», – зауважує Валько.

Вбачають у цьому експерти і підстави для цивільної конфіскації – це новий механізм, який запрацював у 2019 році.

«На міжнародному рівні прийнятним є підхід, що можна позбавляти посадовців, які вчиняли корупційні дії, фінансових вигод від їхньої діяльності. А це що? Це фактично гроші на рахунках, нерухомість, майно, щодо якого відсутні обґрунтовані підстави вважати, що воно отримане законним шляхом. Це необов'язково, щоб це майно було у власності, воно може також перебувати у власності осіб, діями яких може керувати цей посадовець. Воно записано на його тещу чи на його знайому, чи родича, але фактично посадовець користується цим майном щодня, а теща є лише фіктивним власником», – каже юридичний радник Transparency International Павло Демчук.

Юридичний радник Transparency International Павло Демчук

– Вартість майна, яким володіють ваші родичі, якщо оцінювати його ринкову вартість на момент придбання, це виходить 60-70 мільйонів гривень. Якщо у правоохоронних органів з'являться запитання, як ви зможете це пояснити? – уточнив журналіст «Схем».

– По-перше, ви такі суми називаєте, для мене вони звучать космічно, – відповів Павло Кириленко.

– Наприклад, серед цього майна офісне приміщення вартістю 12 мільйонів гривень.

– Я навіть щодо вартості, за яку придбали, поцікавлюсь, я дійсно не можу сказати, скільки воно коштує. Якщо будуть питання, я буду на них відповідати. Будуть питання до родичів – я впевнений, вони нададуть адекватну відповідь з цього приводу.

Павло Кириленко

«Схеми» запитали у тещі Кириленка Наталії Матієнко, які вони мають документи на підтвердження продажу акцій «Стиролу».

«Воно все залишилося у Горлівці. Якщо б воно було, я б вам показала купу цих документів, які там залишилися, розумієте? Всі ці квитанції, розписки і все решта», – сказала Матієнко.

Чи відреагує президент на викриті журналістами факти? Адже саме йому, відповідно до закону, підконтрольне антимонопольне відомство, і саме Зеленський, як розповідав в інтерв'ю Кириленко, особисто запросив його стати головою цього державного органу.

Володимир Зеленський і Павло Кириленко

***

Георгій Шабаєв

Журналіст-розслідувач проєкту Радіо Свобода «Схеми».

Народився у 1997 році у Харкові. У 2014 році вступив до Інституту журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, де здобув ступінь бакалавра за напрямом «онлайн журналістика», а згодом - магістра за напрямом «правова журналістика».

Лауреат проєкту Премії імені Георгія Ґонґадзе та видання The Ukrainians «30 до 30: Хто творить майбутнє українських медіа» (2021 рік).

Номінант премії міжнародного конкурсу European Press Prize з розслідуванням «Український суддя з російським паспортом» в категорії The Investigative Reporting Award 2023.

Фіналіст «Національного конкурсу журналістських розслідувань і репортажів» (2020, 2022).
Фіналіст конкурсу «Честь професії» (2022, 2023).

shabaievh@rferl.org

***

№ 2.562

Основні теми доби 08.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Українські війська знову були змушені відступати на 2 ділянках фронту: в районі Бахмута - в районі Богданівки, на підступах до Іванівки, а також у Новомихайлівці на південь від Донецька. Важкі бої точаться на північ від траси Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська, на захід від Авдіївки вздовж траси Донецьк-Дніпро, в районі Донецька – у Красногорівці, у с. Роботиному на Запоріжжі. та в с. Кринки на плацдармі на лівому березі Дніпра на Херсонщині. Президент Зеленський заявив, що Україна не може протистояти наступу Росії без потужної допомоги Заходу.

За даними розвідки, російське командування вивело з лінії фронту в районі Донецька у резерв цілу загальновійськову армію й активно поповнює її особовим складом та технікою для вкидання в бій у разі прориву на одному з перспективних напрямків удару – на Покровськ, Костянтинівку чи Сіверськ.

2️⃣ Президент Зеленський переконаний, що Верховна Рада проголосує за закон про мобілізацію найближчими днями. Комітет з питань оборони, безпеки та розвідки підготував до голосування законопроєкт про штрафи за

ухилення від вручення повісток та мобілізації. Також на голосування було винесено законопроєкт про мобілізацію ув'язнених.

Державне бюро розслідувань відкрило кримінальне провадження щодо переслідування журналістів "Слідство.інфо" за професійну діяльність за участю працівників територіального центру комплектації. Головнокомандувач Сухопутних військ Павлюк заявив, що система ТЦК є "недосконалою", але ображати її співробітників не можна. Він наголосив, що "служити будуть усі". Водночас суспільство обурила інформація про застереження щодо мобілізації співробітників телемарафонів Єдиних новин і працівників цирків, які визнані «стратегічно важливими підприємствами». Актуальності ситуації додає те, що пропозицію про бронювання підписав в.о. міністра Карандєєва, який не має на це повноважень.

Президент Зеленський та його чиновники, військові тощо, розглядають рекрутинг до Збройних сил лише як допоміжний механізм поповнення військ особовим складом й роблять акцент на примусовій мобілізації. Водночас Росія підтвердила, що вербуванням вдалося створити постійний потік добровольців на контрактну службу. В Україні це було продемонстровано на початку широкомасштабного вторгнення, а також через кампанії залучення бійців до підрозділів "Азов", "Кракен" і "Холодний Яр".

Міністерство оборони створило спеціальну аудиторську комісію у складі 4 іноземних аудиторів та 3 українських чиновників. За даними ЗМІ, постачальники продукції зірвали приблизно половину контрактів, укладених "Державним оператором тилу" без тендерів. У тендерах у системі Prozorro активісти та журналісти знайшли оголошення про закупівлі для Міністерства оборони та Нацгвардії непотрібних для оборони товарів на сотні мільйонів гривень, а МВС купує десятки тисяч гумових наручників та наручників.

3️⃣ Підрозділи ППО збили всі 20 БПЛА типу "Шахед", якими російська армія вночі атакувала Україну. Також Росія завдала ударів по містах Донецької обл. 4 ракетами С-300, які збити не вдалося. Внаслідок ракетного обстрілу підприємства в Запоріжжі загинули 3 людини, 8 дістали поранень. У Харкові, Сумах та на Сумщині, а також у багатьох населених пунктах на лінії фронту упродовж доби вибухали російські ракети та керовані авіабомби.

Україна завдала ударів з безпілотників по Севастополю – спалахнула пожежа на малому ракетному кораблі "Серпухов", носії крилатих ракет "Калібр". За даними низки експертів, судно не буде боєздатним упродовж тривалого часу. У Борисоглібську Воронезької області українські дрони атакували навчальний центр російської військової авіації. Після атак на нафтопереробних заводів Росія купує паливо "про запас" у партнерів – Білорусі та Казахстану.

4️⃣ На думку журналістів The Financial Times, Росія послідовно знищує українські енергетичні об’єкти щоби завдати їм непоправної шкоди, а

наслідки для енергетики України наразі вже гірші, ніж взимку 2022-2023 років.

Президент Зеленський скликав нараду щодо відновлення електропостачання Харкова.

Данія виділила понад €5 млн на відновлення української енергетичної інфраструктури. Литва запропонувала розібрати свої ТЕЦ, що виведено з експлуатації, на компоненти для ремонту українських станцій. Українська влада, зокрема, президент та міністри інфраструктури та енергетики, протягом 2023 року говорили про завершення створення захисту енергетичних об'єктів для запобігання вимкнень електропостачання, але це виявилося лише "риторикою" – це довели російські атаки двох останніх тижнів. Ба більше, протягом року влада не зробила геть нічого для диверсифікації генерації та розподілу електроенергії, що дало б змогу уникнути серйозних наслідків, кинувши процес на олігархів – власників енергетичних активів. Представник Держдепартаменту США Міллер закликав Росію відмовитися від дій, що порушують ядерну безпеку Запорізької АЕС, й передати станцію під контроль України. У Харкові затримано інженерів, які допомагали "Росатому" у під'єднанні Запорізької АЕС до російської енергосистеми.

6 Комітет Верховної Ради з питань фінансової, податкової та митної політики проігнорував пропозиції великого бізнесу та підприємців й вніс на розгляд парламенту законопроєкт про реформу Бюро економічної безпеки в редакції, яка влаштовує голову комітету Гетьманцева.

За даними сервісу Opendatabot, лише офіційний виторг компаній грального бізнесу у 2023 році зріс у 28 разів й сягнув 55 млрд грн. Значну частину доходу їм приносять військовослужбовці, що втрачають свою зарплату в онлайн-казино. Влада ігнорує петицію про заборону азартних ігор військовослужбовцям, а голова комісії з регулювання азартних ігор та лотерей Рижий виступив проти такої заборони, оскільки "це заведе бізнес у тінь".

7 Україна не увійшла до першої сотні країн за рівнем середньої зарплати. Очолюють рейтинг Швейцарія, Люксембург та США.

8 Міністр закордонних справ Росії Лавров прибув з візитом до Китаю для обговорення співпраці в різних сферах й висловив упевненість в успішному розв'язанні всіх міждержавних проблем. Китайська влада заперечує постачання до Росії "чутливих" товарів та продукції подвійного призначення. Міністр фінансів США Єллен попередила китайські банки про можливе застосування до них санкції, якщо вони фінансуватимуть або обслуговуватимуть такі операції.

Президент США Байден мав кілька розмов з лідерами країн-союзників про загрозу зростання співробітництва РФ та Китаю. Понад половина обсягу

торгів валютою на Московській біржі припадає на операції з китайськими юанями.

Канцлер Шольц їде до Пекіна для переговорів з китайським керівництвом щодо економічної співпраці та ситуації в Україні.

Китай активізував військово-морські навчання в Південно-Китайському морі, яке він вважає своїм. Вони становлять загрозу для Філіппін, В'єтнаму й насамперед для Тайваню, який є світовим лідером з виробництва процесорів.

Європейські виробники боєприпасів стурбовані своєю залежністю від китайської бавовни, яка використовується для виготовлення основного компонента пороху – нітроцелюлози. Голова Одеської обласної адміністрації Кіпер заявив про намір почати вирощувати бавовну в регіоні.

9️⃣ Глава МЗС Франції Сежурне вважає переговори з російськими офіційними особами марними.

6 північних країн підписали угоду про спільні заходи безпеки в Північному морі. Насамперед йдеться про об’єкти інфраструктури – газогони, електричні кабелі та лінії передавання даних.

🔟 Єврокомісія погодилася подовжити режим вільної торгівлі з Україною, водночас посиливши регулювання експорту української сільськогосподарської продукції під тиском європейських фермерів. Угода набуде чинності після її схвалення Європарламентом та Радою ЄС.

***

№ 2.563

ZN,UA

ЛОБІСТИ НЕ ПІДПИСАНОГО ПРЕЗИДЕНТОМ СКАНДАЛЬНОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ №5655 ЗНОВУ ПОДАЛИ ПОСТАНОВУ-КЛОН-2 ДО СЕКРЕТАРІАТУ КАБМІНУ

2024-04-10

При чому постанова отримала негативний висновок від *Нацагентства з питань запобігання корупції.*

За даними джерел ***ZN.UA*** в уряді, до секретаріату Кабінету міністрів внесли постанову-клон скандального законопроєкту №5655 про реформу містобудування. Цей документ найближчим часом мають винести на розгляд під час засідання уряду. За постанову планують проголосувати у закритому режимі.

ZN.UA звернулося з прямим запитанням з цього приводу до міністра Кабінету міністрів Олега Немчінова, який переадресував запитання профільному віцепрем'єру Олександру Кубракову. Але міністерство Кубракова і є ініціатором створення та ухвалення постанови, що копіює скандальний законопроєкт №5655 про містобудівну діяльність, який на настійну вимогу європейських партнерів, не підписав президент України Володимир Зеленський.

При чому постанова отримала негативний висновок від Нацагентства з питань запобігання корупції.

За даними джерел ZN.UA в уряді, до секретаріату Кабінету міністрів внесли постанову-клон скандального законопроєкту №5655 про реформу містобудування. Цей документ найближчим часом мають винести на розгляд під час засідання уряду. За постанову планують проголосувати у закритому режимі.

ZN.UA звернулося з прямим запитанням з цього приводу до міністра Кабінету міністрів Олега ***Немчінова***, який переадресував запитання профільному віцепрем'єру Олександру ***Кубракову***.

— Але міністерство Кубракова і є ініціатором створення та ухвалення постанови, що копіює скандальний законопроєкт №5655 про містобудівну діяльність, який на настійну вимогу європейських партнерів, не підписав президент України Володимир Зеленський.

Мова йде про постанову ***«Про реалізацію експериментальних проєктів у сфері містобудівної діяльності»***,

— яку влада проштовхує, порушуючи Конституцію і закони.

— В обхід позиції європейців, які **у звіті Єврокомісії про умови вступу України до ЄС чітко зафіксували неможливість підписання президентом закону 5655 про містобудівну реформу з вираженими корупційними ризиками**.

У постанові, яку ***опублікувало ZN.UA 12 грудня 2023 року***, йдеться про те, що

— уряд погоджується з пропозицією Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури, яке очолює віцепрем'єр міністр Олександр ***Кубраков***, стосовно реалізації експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності.

— Документ складається з 232 сторінок і є по суті калькою скандального закону № 5655.

13 грудня Кабінет міністрів відклав голосування за постанову, що дублює скандальний законопроєкт №5655 – через ***витік інформації***.

У результаті великого суспільного резонансу міністерство Кубракова було змушене зробити процес лобіювання публічним, ***оголосивши про громадське обговорення постанови***, кілька разів його продовжуючи.

Також під тиском громадськості **документ було відправлено на антикорупційну експертизу в НАЗК**.

— У результаті на початку квітня НАЗК ***опублікувало висновки антикорекспертизи***, **де вказало на цілу низку корупційних ризиків.**

Фінальна версія урядової постанови-клона законопроєкту №5655 з урахуванням результатів її обговорення з громадськими організаціями ***досі не опублікована на сайті Мінінфраструктури***.

Як ***раніше вже повідомлялося***,

— ***Державна регуляторна служба***, щоб не заважати протягуванню постанови-клону, надала ***висновок***, що — **«регуляторний акт не є регуляторним і його можна ухвалювати без дотримання жорстких процедур щодо аналізу впливу»**.

Як уже неодноразово писало ZN.UA, **норми, закладені у законопроєкті №5655 (автор законопроєкту — голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк), створять ризики у процесах відновлення України, чого наша країна не може собі дозволити**.

1) — Експерт з містобудування ***Георгій Могильний*** акцентує на них увагу у статті «***Автономна будівельна республіка. Факти без міфів***».

2) — Детально про корупційні ризики закону №5655 у статті «***Міна №5655. Який сценарій повоєнного відновлення лобісти закону заклали президентові на підпис?***» також писала редакторка відділу політики ***Інни Ведернікової***.

***

№ 2.564

2024-04-10

Ніколов

Я не пам’ятаю чи розповідав вам, але кілька тижнів тому я був учасником закритої зустрічі топів Європарламенту з вузьким колом українських активістів. Офрек, правила чатемхауз, корупція, всі діла. Тому без подробиць можу переповісти такий епізод.

Один з топів Європарламенту окидає шановне панство поглядом і валить мені межи очі:

— «А шо у вас по 5655? Європарламент вже казав що то корупційне гамно. Треба повторять?»

А я такий:

— «Та пхають черті. Тепер через Кабмін постановою, не попускає іх, бо **обязів перед будівельною мафією набрались, треба відпрацьовувати**».

Європеєць:

— «Добре, бдіть, якшошо поможемо. Наша позиція НЕЗМІННА».

Я:

— «Стоїмо».

Ще раз.

Корупційна схема по монополізації ринку експертизи з подальшою зачисткою будівельного ринку для розгону цін - не проканає.

Краще поверніть аванси мафії, заплатіть «штрафні санкції» зараз.

Бо потім і гімна публічно наістесь, і все рівно не реалізуєте схему.

Просто припиніть робити прутню, про яку **добре знають у Європі**.

***

№ 2.565

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за військові правопорушення» (реєстр. № 10379 від 25.12.2023), поданий Кабінетом Міністрів України.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано внести зміни до Кодексу України про адміністративні порушення і Кримінального кодексу України та передбачено, зокрема:

встановлення кримінальної відповідальності у виді позбавлення волі на строк від 3 до 5 років за відмову від проходження медичного огляду під час мобілізації на особливий період;

збільшення штрафів за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, військовий обов'язок і військову службу, мобілізаційну підготовку та мобілізацію з 30 (510 грн) – 500 (8 500 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до 500 (8 500 грн) – 12 000 (204 000 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

запровадження можливості затримувати в особливий період осіб, які порушили законодавство про оборону, військовий обов'язок і військову службу, правила військового обліку, мобілізаційну підготовку та мобілізацію, на строк до трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи та/або з'ясування обставин правопорушення – до трьох діб.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень акта може вплинути на показники бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень акта може збільшити дохідну частину державного бюджету внаслідок застосування штрафів за відповідний злочин та призвести до збільшення видатків державного бюджету на утримання засуджених в установах виконання покарань у зв'язку зі встановленням строків позбавлення волі за відповідний злочин.

Загальний обсяг доходів та видатків бюджету залежатиме від кількості правопорушників та конкретного виду покарання, обсяги яких оцінити неможливо.

2024-04-10

Монин

Родина Вас не забудет…

Кроме закона об мобилизации тут ещё изменение в кодекс Админ нарушений и криминальный ...

1) 3-5 лет тюрьмы за отказ проходит мед.комиссию.

2) за непостановку на воинский учёт - штраф до 204 тыс гривен

3) возможность задержания до 3-х дней.

И это все как я понимаю **с бронью циркачей чиновников налоговиков и прочей ОПГ братии... от мобилизации**

***

№ 2.566

Основні теми доби 09.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російська армія нарощує інтенсивність і кількість атак на всіх основних напрямках, маючи намір знайти слабке місце в українській обороні. За добу на передовій сталися 82 бойові зіткнення. За даними сервісу DeepState Live Map, українська армія була змушена залишити с. Первомайське на північ від Донецька на трасі до Дніпра, а також позиції у Новокалиновому та Уманському на північному заході від Авдіївки та в Новомихайлівці на південь від Донецька. Важкі бої точаться на північ від траси Лисичанськ-Бахмут, на підступах до Донецька – у Красногорівці, а також в районі с. Роботиного на Запоріжжі. Українські війська відчувають критичну нестачу боєприпасів, чим активно користуються окупанти.

Ще один безпілотник вибухнув на території навчального центру Запорізької АЕС, хоча інспекторів Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) у цей момент поруч не було. МАГАТЕ скликає позачергове засідання на вимогу РФ та України через порушення правил безпеки експлуатації Запорізької АЕС. Представник головного розвідувального управління Юсов назвав вибух БПЛА ще однією провокацією російської армії. Єврокомісар Боррель зажадав від Росії виведення військ з АЕС.

Президент Зеленський відвідав Харківщину область, де оглянув оборонні споруди, заслухав доповідь про роботу ППО та пообіцяв підтримку місцевому бізнесу.

2️⃣ Підрозділи ППО під час відбиття нічної атаки збили 17 із 20 безпілотників-камікадзе типу "Shahed", а також 2 крилаті ракети Х-59. Не вдалося збити 2 ракети "Іскандер-К" й одну С-300. У Миколаївській та Одеській областях було атаковано енергетичні об'єкти, у низці районів через пошкодження інфраструктури припинено електропостачання. На лінії фронту та в прикордонних районах на півночі країни знищено понад 20 керованих авіаційних бомб (КАБ), майже стільки не було збито.

Вранці 10 квітня російські військові ще 2 рази обстріляли Одесу балістичними ракетами "Іскандер-К".

3️⃣ Прем'єр-міністр Ізраїлю Нетаньяху наказав повернути війська до сектору Газа після того, як терористичний рух ХАМАС відмовився обміняти заручників на палестинців з ізраїльських в'язниць. Президент США Байден назвав дії Ізраїлю в секторі Газа "помилкою".

Президент Зеленський назвав "примітивним" план експрезидента Трампа – суперника Байдена на наступних виборах. Він наголосив, що переговори з президентом Росії Путіним матимуть сумнівний результат, а на кону стоїть життя українців.

Міністр оборони Остін закликав Україну не атакувати російські нафтопереробні заводи. Міністр закордонних справ Великої Британії Кемерон провів зустріч із Трампом, на якій закликав його партію підтримати Україну, але, як повідомляє The Guardian, йому відмовили.

Держдепартамент США схвалив продаж Україні комплектів для обслуговування застарілих систем ППО HAWK на суму $138 млн, оскільки це "не порушить баланс сил у регіоні" й "не зменшить боєздатність американського війська". США також передали українським Збройним силам кілька тисяч кулеметів і гранатометів та приблизно 1 млн боєприпасів, що було конфісковано з іранських суден без прапора, і які призначалися єменським хуситам. Ці підтримувані Іраном "повстанці" тероризують південний регіон Червоного моря, через який проходить до чверті світового морського вантажопотоку.

Єврокомісар із закордонних справ і політики безпеки Боррель закликав західні країни надати Україні щонайменше 7 батарей із близько 100, які перебувають на озброєнні армій НАТО.

Міністр оборони Литви Кашюнас закликав країни НАТО прискорити перехід до військової економіки та збільшити обсяги виробництва щонайменше до 2% ВВП.

Попри воєнні дії в Україні, Росія і далі продає свою зброю за кордон. Партію переносних зенітно-ракетних комплексів "Ігла-С" та ракети до них було продано Індії. Постачання комплексу С-400 перенесене з кінця 2023 р на 2026 р через проблеми з їхнім виробництвом.

4️⃣ Президентська партія "Слуга народу" гарячково готує законопроєкт про мобілізацію до голосування у Верховній Раді. Члени комітету від партії, які є більшістю, схвалили редакцію документа, з якої в останній момент вилучено низку найважливіших статей, зокрема про демобілізацію та ротацію підрозділів. Статті було прибрано через лист міністра оборони Умерова та головнокомандувача ЗСУ Сирського. Після гучного обурення українців "бронюванням" циркачів, журналістів "Єдиних новин" та футболістів, а також активістів низки громадських організацій, прем'єр-міністр Шмигаль доручив уряду розробити "чесну" систему бронювання від мобілізації.

5️⃣ Польські фермери не припиняють блокування 3 пунктів пропуску на кордоні з Україною, хоча посівна в розпалі. Це свідчить про те, що фінансування акції є цілком достатнім, щоби відмовитися від основної роботи. Приблизно 450 вантажівок очікують на перетин кордону.

6️⃣ Суд ЄС скасував санкції проти російських олігархів Авена та Фрідмана, власників лояльної президенту Путіну "Альфа-груп", оскільки визнав недостатніми аргументи Ради ЄС якими було обґрунтовано запровадження обмежень. Також Рада має сплатити судові витрати. Український оператор Lifecell оголосив про намір оскаржити арешт 19% акцій компанії, що належать Фрідману, проти якого РНБО запровадила санкції.

РНБО вирішила накласти арешт на корпоративні права на акції заводу з виробництва ядерного палива дочки "Росатома" – компанії ТВЕЛ. "Енергоатом" має намір побудувати власний завод з виробництва паливних збірок для АЕС.

Президент США Байден подовжив ще на рік санкції проти Росії, які були запроваджені як реакція на анексію Криму.

7️⃣ Держстат повідомив про уповільнення інфляції до 3,2% у річному вимірі. Офіційна базова інфляція зросла до 1,0% у березні з 0,4% у січні та лютому.

***

№ 2.567

Письмо к представителям секты "свидетелей краха Китая"

2024-04-10

Кущ

Не мое. А письмо Джеймса Даймона, гендиректора JPMorgan, к акционерам.

Тезисно:

1. Почти все страны в 2023-м году ощутили последствия глобальной экономической неопределенности.

2. Глобальная лидерская роль Америки подвергается сомнению со стороны других стран и внутри американского поляризованного электората.

3. Ключевая задача - обьединить западный мир.

4. Задачу консолидации может решить лишь США.

5. Альтернативы американскому лидерству нет. Единственной потенциальной сверхдержавой является Китай.

6. Запад существенно недооценил растущую силу и потенциальную угрозу Китая.

Китай всесторонне и стратегически сосредоточился на экономической стратегии роста, "пока мы спали" (добавлю, спали с 2000-го года).

7. **США пропустили потенциальную угрозу с трёх направлений**:

- Во-первых, это **чрезмерная зависимость компаний от Китая как единственного звена в их цепочке поставок**.

> США не могут полагаться на каких-либо потенциальных противников в вопросах, касающихся национальной безопасности — редкоземельные элементы, 5G и полупроводники, пенициллин и материалы, необходимые для производства основных фармацевтических препаратов.

- Второе: США не могут делиться жизненно важными технологиями, которые могут повысить военный потенциал противника.

- Третье: борьба с недобросовестной конкуренцией (читай: с любой конкуренцией) в критически важных отраслях (электромобили, возобновляемые источники энергии и искусственный интеллект).

Добавлю:

— здравствуй, доместикация, глобальная фрагментация вместо глобализма, кластеризация, протекционизм и национальная промышленная политика.

8. США **должны быть жесткими, но при этом и должны взаимодействовать с Китаем**.

9. **За последние 20 лет Китай реализовал более комплексную экономическую стратегию, чем США.**

— Лидеры Китая успешно вырастили свою нацию и имеют первую или вторую по величине экономику в мире.

10. Китай стал крупнейшим торговым партнером многих стран мира, его собственный ВВП на душу населения составляет 13 000 долларов.

11. Китай расположен в политически сложной части мира, и многие действия Китая привели к тому, что его соседи (например, Япония, Корея, Филиппины и другие) начали перевооружаться и консолидироваться с США.

12. Новое руководство Китая избрало курс на усиление национальной безопасности, военного потенциала и внутреннего развития (добавлю - фактор внутреннего потребления в модели роста вместо ориентации на экспорт).

13. **Развитие - это неотъемлемое право Китая**,

— США нужно приспособиться к этому так как огромные размеры страны и ее важность для многих других стран мира требуют от США продолжать взаимодействие — вдумчиво и без страха.

***

№ 2.568

Розмова з командиром батальйону окремої штурмової бригади про мобілізацію

2024-04-10

Бутусов

«В мобілізації для мене важливі п’ять болючих питань.

1)

По-перше, **відповідати за мобілізацію мають вмотивовані та компетентні люди**.

Міноборони та ТЦК нічого не роблять, чекають на добровольців та тих, кого інколи хапають у бусік. Зараз у Києві мобілізують в середньому лише по 100 чоловік на місяць з району. Закріпіть бригади для комплектування за конкретними військкоматами, призначайте вмотивованих та здатних до організаційної роботи людей.

2)

По-друге. Армії гостро **потрібно посилення відповідальності командирів за життя військових**.

Кожен випадок загибелі людей має розслідуватись не формально, для галочки, а так, що відповідальний за безглузді втрати командир має не просто зніматись з посади, а понижуватися у званні до рівня командира відділення-взводу, і вчитись своїм прикладом вести солдат у бій. Так, це складно, але не можна довіряти солдат тим, хто не здатний керувати. У нас був випадок в цьому році - до нас прийшли бійці 4…-го батальйону, наші сусіди, розповіли, що вони не забезпечені та не підготовлені для бойового завдання. Ми їх почали вчити, жахнулися, що вмотивованих людей фактично не готували, а потім ми поїхали до того комбата-ледацюги і просто його відпи…ли. Але він і досі на посаді. Не можна довіряти життя таким нездарам, це злочин. Треба постійно аналізувати результати бойових дій, і тих, хто допускає великі втрати та погано керує, знімати негайно, а не тримати тому що він чийсь друг, кум, співслужбовець.

3)

По-третє, **не повинно бути бронювання для правоохоронних та державних органів.**

Патрульна поліція хай патрулює, а

> — усі інші правоохоронні органи **мають мобілізувати мінімум 50% апарату**. І відправити їх не у якісь спеціалізовані спецнази, не в особливі частини, а саме на поповнення звичайної піхоти.
>
> — **Верховна Рада, офіс президента, уряд, усі органи влади - мають мобілізувати 50%** своїх співробітників-чоловіків.

Влада має дати приклад захисту Батьківщини, а не ухиляння від мобілізації.

Все, що не працює на оборону та безпеку, має дати частину людей на війну.

Так, не усі можуть по здоров'ю воювати на нулі. Але усі можуть нести тилову службу. Щоб на блокпостах та у підрозділах забезпечення служили літні люди, а здорові на передньому краю.

4)

По-четверте. Треба **відмінити прив'язку військового звання до певних посад**.

— Некомпетентні та недосвідчені офіцери, з штабів та з запасу, або недосвідчені керівники правоохоронних органів, для яких нема посад їх рівня, або які не усвідомлюють що таке сучасна війна, повинні воювати там, де вільні посади завжди є і де досвід набирається швидко - це посади командира відділення у піхоті.

Навіщо нам тримати високі посади для командирів, які не знають взагалі сучасної війни? Вислуга років в армії чи на держслужбі не додає розуму, людей треба оцінювати по їх сучасному досвіду».

***

№ 2.569

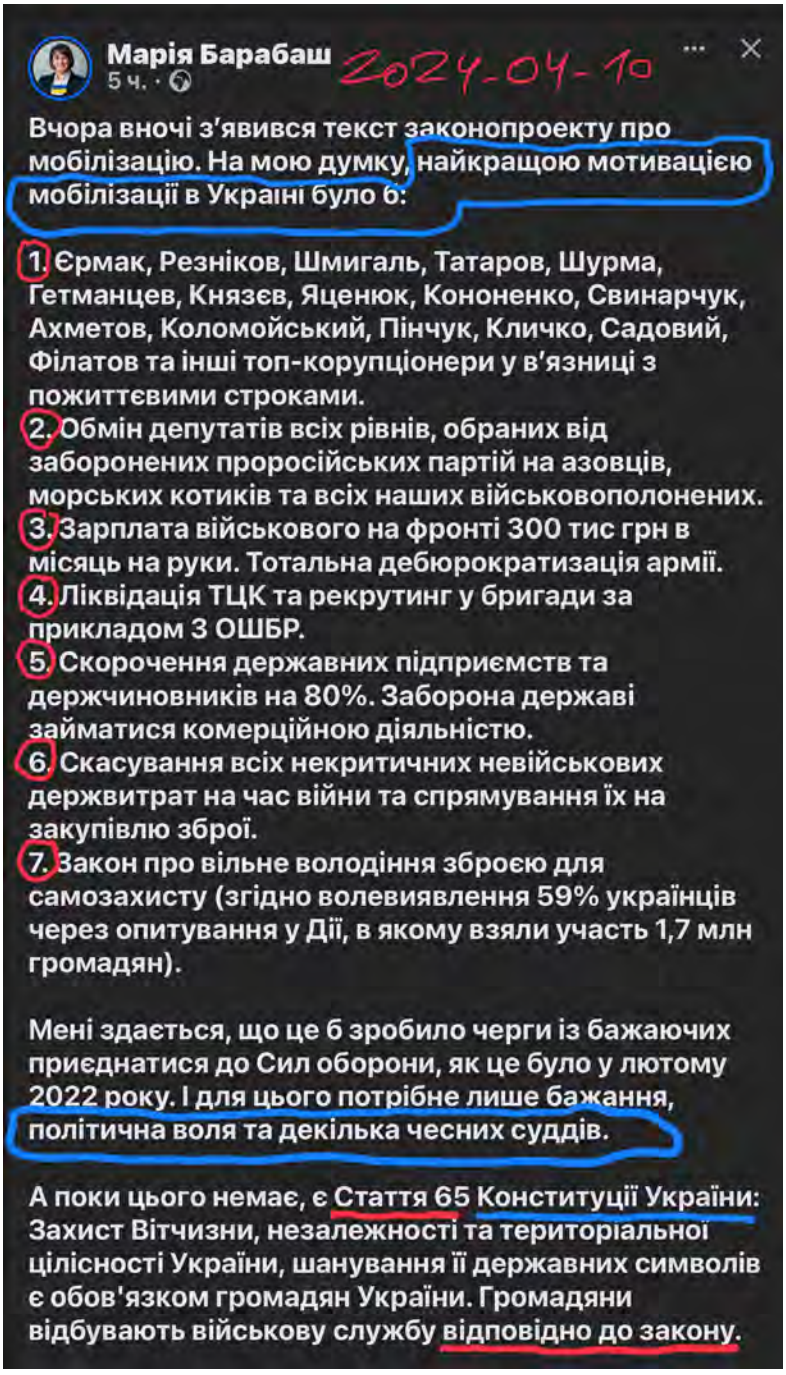

***

№ 2.570

Мене часто запитують, яке відношення перевірка Національний університет "Києво-Могилянська академія" щодо реставрації Братських келій має до "реформи" містобудування у вигляді законопроекту 5655 та "експериментального проекту" Кабміну, що повторює досі не підписаний Зеленським закон

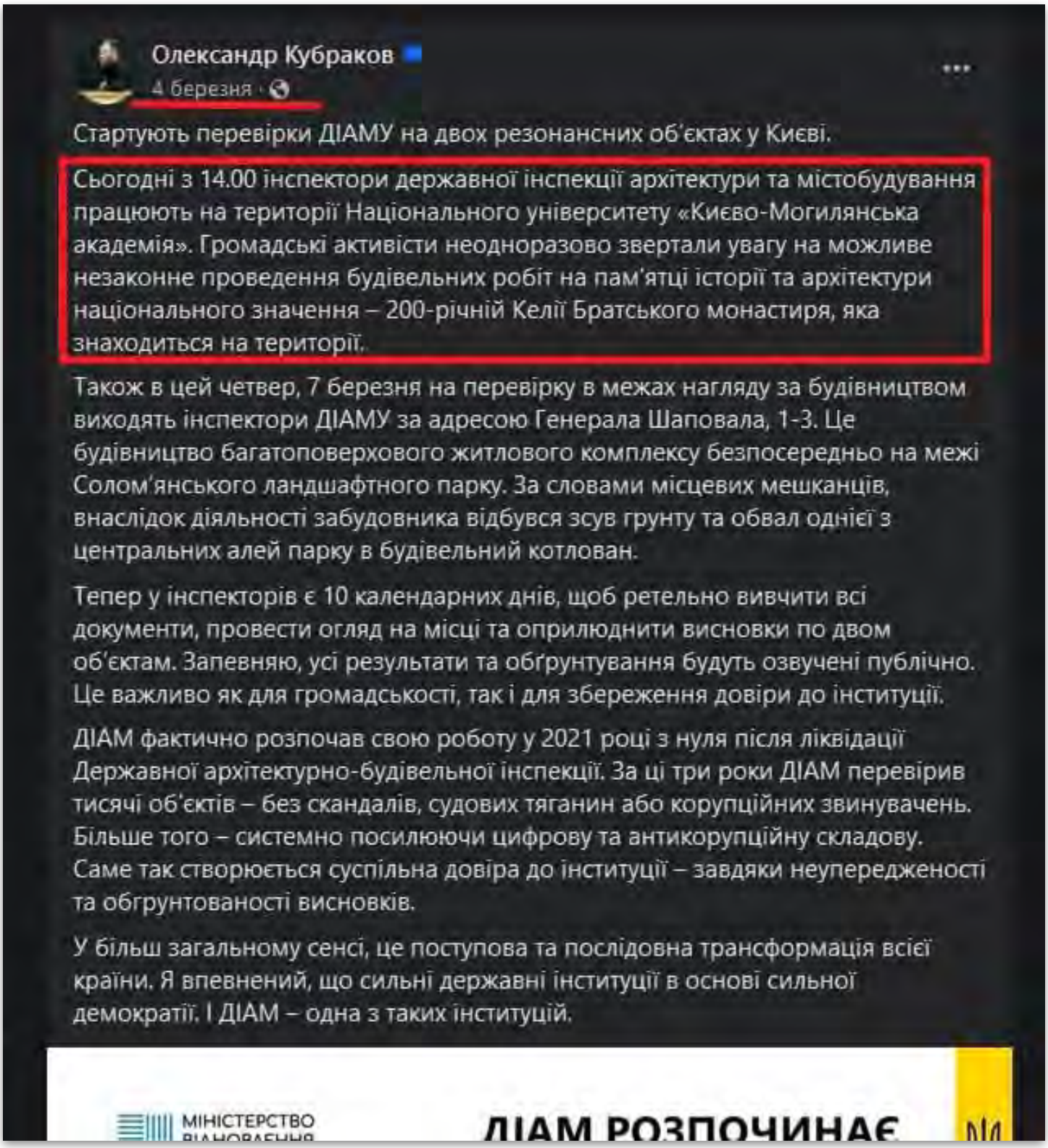

Олександр Кубраков
4 березня ·

Стартують перевірки ДІАМУ на двох резонансних об'єктах у Києві.

Сьогодні з 14.00 інспектори державної інспекції архітектури та містобудування працюють на території Національного університету «Києво-Могилянська академія». Громадські активісти неодноразово звертали увагу на можливе незаконне проведення будівельних робіт на пам'ятці історії та архітектури національного значення – 200-річній Келії Братського монастиря, яка знаходиться на території.

Також в цей четвер, 7 березня на перевірку в межах нагляду за будівництвом виходять інспектори ДІАМУ за адресою Генерала Шаповала, 1-3. Це будівництво багатоповерхового житлового комплексу безпосередньо на межі Солом'янського ландшафтного парку. За словами місцевих мешканців, внаслідок діяльності забудовника відбувся зсув грунту та обвал однієї з центральних алей парку в будівельний котлован.

Тепер у інспекторів є 10 календарних днів, щоб ретельно вивчити всі документи, провести огляд на місці та оприлюднити висновки по двом об'єктам. Запевняю, усі результати та обґрунтування будуть озвучені публічно. Це важливо як для громадськості, так і для збереження довіри до інституції.

ДІАМ фактично розпочав свою роботу у 2021 році з нуля після ліквідації Державної архітектурно-будівельної інспекції. За ці три роки ДІАМ перевірив тисячі об'єктів – без скандалів, судових тяганин або корупційних звинувачень. Більше того – системно посилюючи цифрову та антикорупційну складову. Саме так створюється суспільна довіра до інституції – завдяки неупередженості та обґрунтованості висновків.

У більш загальному сенсі, це поступова та послідовна трансформація всієї країни. Я впевнений, що сильні державні інституції в основі сильної демократії. І ДІАМ – одна з таких інституцій.

МІНІСТЕРСТВО ВІДНОВЛЕННЯ

ДІАМ РОЗПОЧИНАЄ

2024-04-10

Могильний

1. Перша частина історії вже була розписана раніше в статті, але коротко повторю

Голова партії Слуга Народу Олена Шуляк дізналася, що два впливових опоненти 5655, а саме Anna Kyrii та Ганна Бондар, на запрошення Serhiy Kvit перевіряли документи на реставрацію келії та 21 грудня публічно підтвердили законність реставрації.

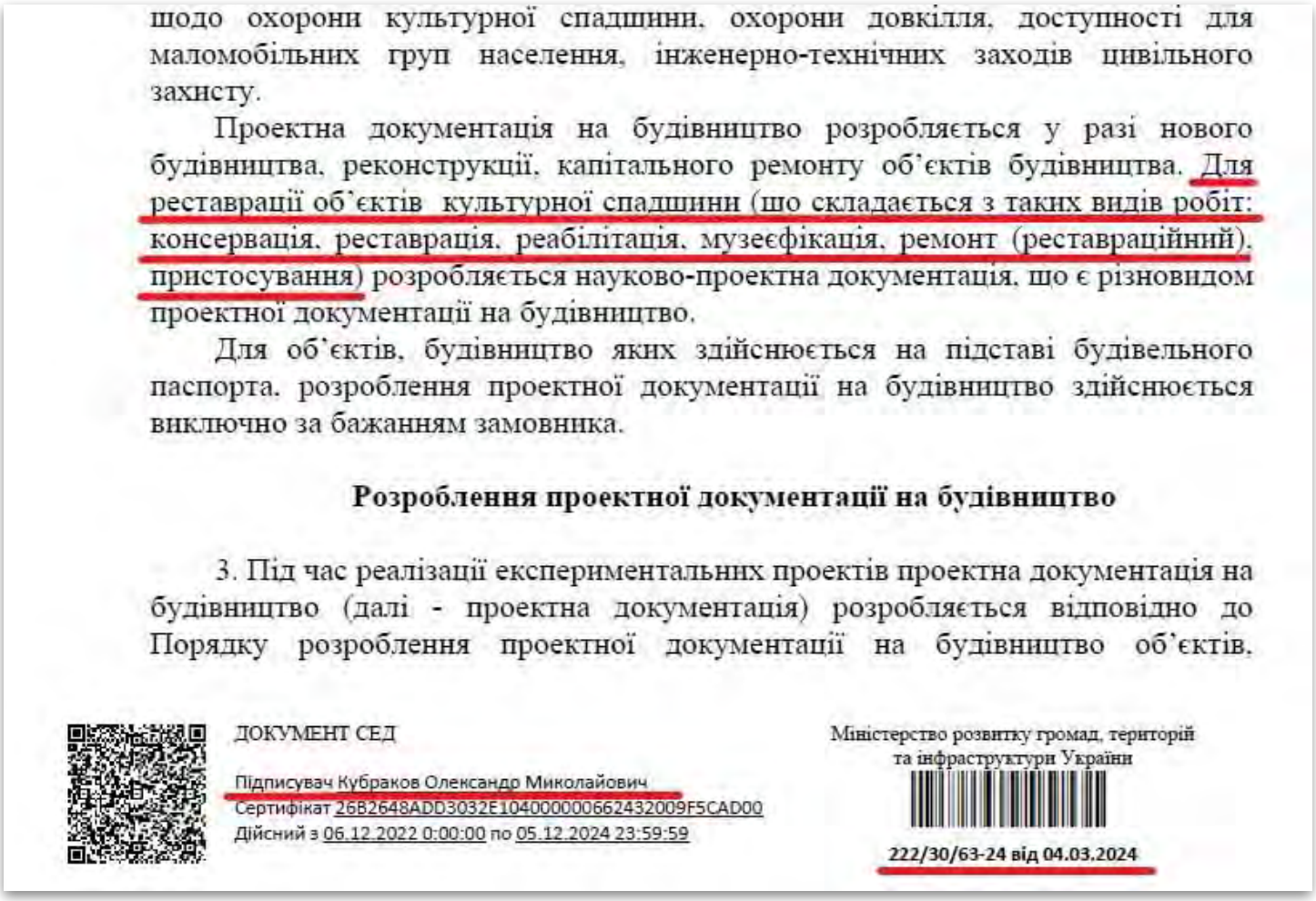

щодо охорони культурної спадщини, охорони довкілля, доступності для маломобільних груп населення, інженерно-технічних заходів цивільного захисту.

Проектна документація на будівництво розробляється у разі нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту об'єктів будівництва. Для реставрації об'єктів культурної спадщини (що складається з таких видів робіт: консервація, реставрація, реабілітація, музеєфікація, ремонт (реставраційний), пристосування) розробляється науково-проектна документація, що є різновидом проектної документації на будівництво.

Для об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта, розроблення проектної документації на будівництво здійснюється виключно за бажанням замовника.

Розроблення проектної документації на будівництво

3. Під час реалізації експериментальних проектів проектна документація на будівництво (далі - проектна документація) розробляється відповідно до Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів,

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України

222/30/63-24 від 04.03.2024

Ввечері того самого дня, Шуляк направляє віце-прем'єру Кубракову та голові ДІАМ Новицькому звернення з проханням перевірити законність робіт.

Задум простий. В результатах перевірки достатньо буде написати про незаконність робіт і буде мега-крутий привід для розгону джинси, що противники 5655 займаються "захистом незаконного будівництва та знищення пам'яток", а сама Шуляк буде виглядати прямою протилежністю - борчинею за збереження культурної спадщини та проти будівництва в стилі гоп-стоп.

2. Тепер розповім другу частину цієї історії

Сьогодні ZN.UA повідомило, що на затвердження в Кабінет Міністрів України із Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України надійшов той самий "експериментальний проект", що є копіпастом 5655.

Але в Кабмін із Мінінфраструктури цей документ не миттєво потрапив.

Ще 4 березня відбулося відразу дві події за участі Олександра Кубракова.

Перша подія - публічна.

Особисто Кубраков повідомляє, що ДІАМ починає перевірки двох об'єктів, першим з яких є келії. Потім це дублює міністерство і ДІАМ та починається розкрутка в ЗМІ.

Далі ще неодноразово Мінінфраструктури детально звітує про кожен крок - як перевірки мають відбуватися, як Могилянка пручається і як послідовно чиновники намагаються все перевірити.

Аналогів подібного висвітлення подій міністерством ніколи не було…

Друга подія в цей день була непублічною.

В НАЗК за підписом Кубракова направляється проект постанови-клону 5655.

> — Це обов'язкова процедура відповідно до ч. 5 ст. 55 ***ЗУ "Про запобігання корупції"*** перед розглядом Кабміном. Я додав скріншот сторінки з тих документів, де зазначена дата їх підписання.

Інформаційну компанію "реформатори-борці за законне будівництво" запустили ОДНОЧАСНО із фінальним етапом протягування руйнівного "експериментального проекту".

Це не просте співпадіння

> **— ціллю інформаційної компанії є створення у Кубракова та Шуляк потрібного іміджу в очах суспільства, щоб погасити негатив від прийняття постанови.**

Лобісти "реформи" зробили роботу над власними помилками з 5655 та першою спробою протягнути через Кабмін клон в грудні минулого 2023 року, і цього разу працюють красивіше.

І як частина цієї піар-компанії планувалася дискредитація Кирій та Бондар.

> — Як я вже зазначав, їм відводилася роль "противники реформи - захисники незаконного будівництва та руйнування пам'яток".

До речі,

> **— я не випадково обрав для скріншоту саме цю із понад 130 сторінок, а щоб продемонструвати всю глибину нахабства "реформаторів".**

Нагадаю, що перевірку Могилянку протягують з наступним виправданням начебто незаконності:

> дозвіл видано на вид будівництва "реставрація" відповідно до ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності", але роботи, що проводяться на Братських келіях, не відповідають визначенню для вида робіт "реставрація" відповідно до ЗУ "Про охорону культурної спадщини".

А тепер подивіться цитування вже існуючих нормативних визначень на першій сторінці одного із Порядків експерименту.

> "Для РЕСТАВРАЦІЇ об'єктів культурної спадщини (ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ З ТАКИХ ВИДІВ РОБІТ: консервація, реставрація, реабілітація, музеєфікація, ремонт (реставраційний), пристосування)..."

В том самий день, коли Кубраков публічно заявив про перевірку Могилянки бо там "реставрація" не як "реставрація", він власноруч підписав документ, в якому прямим текстом згадано, що "реставрація" це не лише "реставрація", але і "пристосування". При цьому, Могилянка проводить саме "реставрацію з пристосуванням" (на що ДІАМ і видав в минулому серпні дозвіл).

В Мінінфраструктури відмінно знали і розуміли, що ніяких підстав для проведення перевірки немає, бо порушення банально вигадали - звинувачення Могилянки базувалися на підміні понять і маніпуляціях з визначенням терміну "реставрація", що має подвійне значення як вид будівництва та як вид робіт, дозволених на пам'ятках.

Але це не мало для Кубракова і Ко значення, бо ціль перевірки реставрації келій полягала не в боротьбі з незаконним будівництвом та захисті культурної спадщини.

***

№ 2.571

Друзі, сорян, але все йде по сценарію малоросів.

2024-04-10

Ніколов

Тепер репресії пішли з Києва в регіони і торкнулися одного з найкращих антикор-центрів України- харківського. Я особисто і багато років знаю і співпрацюю з «ХАЦиками». **І ось тепер взялись за них.**

Далі хто? NGL.media?

***

Це сором, ганьба і зневага

2024-04-10

ДБР та оперативники СБУ прийшли з обшуками до керівника Харківського антикорупційного центру Дмитра Булаха, який зараз є військовослужбовцем Нацгвардії. Маючи на руках ухвалу суду про проведення обшуків, вони з'явилися за місцем проживання ти вимагали надати відомості, пов'язані з проходженням військової служби. Так, не у командування військової частини, а саме вдома.

Сприймаємо це як продовження кампанії тиску на представників громадського сектору України. Після кейсів із командою Bihus.Info, головою ЦПК Віталієм Шабуніним, розслідувачем "Слідство.інфо" Євгенієм Шульгатом, головним редактором Руху "Чесно" Олександром Саліженком представники влади на замовлення тієї ж влади за кошти платників податків на третьому році великої війни влаштовують незахопливий нешпигунський небойовик у Харкові.

Хто не в темі:

1) — Дмитро Булах добровільно мобілізувався до ЗСУ навесні 2023 року, проходить службу в одній з частин Нацгвардії України.

Але

2) — з літа 2022 року відбувалися дивні події, які він не робив публічними аби не дизморалити суспільство. Вони про **зловживання системою мобілізації і рекрутингу, мобілізацією "на замовлення"**, якщо хочете.

"Червень 2022го. РОВ висять на північ від Харкова, прям у передмісті. Я після коронавірусу тяжко хворію пневмонією, але вже йду на поправку. Щоденно їжджу у лікарню капатися на декілька годин. Формально на стаціонарі, фактично ночую вдома і їжджу капатися. Після одного з останніх таких сеансів, я їду до мами (вона мешкає у приватному секторі, у середмісті, умовно) і бачу за собою машину, але не зважаю на це, думаючи, що це параноя. Після того як виходжу від мами я прямо напроти виходу бачу той самий крузак (звісно, на номерах прикриття), який різко зривається до мене і звідти виходять 3 людини. 2 ДСРівця (так, ДСРівці на крузаку вручали повістку))) і один представник ТЦК. ТЦК Київського району, хоча я і зареєстрований, і стою на обліку в ТЦК, і події відбуваються у Слобідському районі. Вони виписують мені повістку на наступний день в Київський РТЦК. Я, звісно, був дещо спантеличений цим ексклюзивним підходом. М'яко кажучи. Але вирішив не виносити це, щоб не дизморалити. (ДСР – Департамент стратегічних розслідувань Нацполу).

Звісно, я пішов у РТЦК, адекватні працівники якого знали і розуміли оцей весь треш. Ледве пройшов медкомісію через черги (так, тоді ще були черги) за декілька тижнів. В процесі другий раз захворів пневмонією (а потім і третій, в мене почалися напади і ще купа спецефектів від корони та лікування) і хворів аж до лютого-23, а потім мобілізувався сам.

Я розумію, що є певна мережа РТЦК по країні, які вкрай чутливо реагують на такі "прохання" і беруть під козирок. І з ними, як правило, такі історії відбуваються. Це далеко не кожен РТЦК. По своєму місту я знаю декілька таких ситуацій від інших людей і вони всі про один центр. Якщо вони захочуть, то самі це розкажуть публічно.

Але точно, що я розумію дивлячись на історії Євгена, Бігусів, Віталія Шабуніна, Юрія Ніколова і т.д., що ми повернули кудись не туди і треба повертатись на нормальний шлях. Виправлення цих зловживань буде найкращим маркером змін у підходах до мобілізації, замість тисяч слів і законів".

І це ще не все.

Восени 2023 року Дмитро Булах помітив за собою "хвости". Близько десятка різних машин на оперативних номерах "вигулькували" за різними адресами, де він з'являвся. Хто і за чиїм наказом кілька місяців стежив за військовослужбовцем Булахом?

Ми точно не будуємо в Україні копію росії? Із ким бореться українська влада руками СБУ та ДБР?

Чудити таке під час великої війни можуть або недолугі корумпанти, або справжні чорти.

Обирайте.

***

№ 2.572

В годовом исчислении потребительская инфляция в Украине снизилась до 3,2%

2024-04-11

Кущ

Могу вас поздравить: у нас самая жесткая монетарная политика в мире!

При инфляции в 3,2%, учетная ставка - 14,5%.

Но реально нужно брать не ее (это сейчас фикция, после смены формата монетарной трансмиссии), а ставку по депозитным сертификатам НБУ - именно эта ставка определяет цену на деньги в нашей экономике.

А это 17,5%.

> 1) — Под меньший процент банки не будут кредитовать реальный сектор даже под наркозом, ведь под 17,5% они могут дать в долг Нацбанку, а это безрисковый инструмент и к тому же не требующий администрирования в виде комплаенса клиента и залогов.

То есть

> 2) **— реальная ставка (настоящая базовая минус инфляция) у нас положительная и составляет более 14%.**

Такое резкое снижение инфляции приходит на фоне длительного цикла сокращения учетной ставки с 25% до 14,5%, что еще раз подтверждает мой прогноз:

> 3) — дезинфляция в Украине носит преимущественно небазовый, немонетарный характер и связана она с колоссальным падением

потребительской активности населения и инвестиционной активности бизнеса.

Украинская экономика находится в сложнейшем фазовом переходе, требующем глубокой структурной перестройки.

Для которой нужны деньги в виде кредитов, так как инвестиций в нужном объеме не будет.

Переработка аграрного сырья, производство биотоплива, растительного белка, продукции ВПК, на голом месте не появятся.

Все сейчас анализируют причину экономического бума в РФ.

Я обращу внимание лишь на один момент о котором говорила Набиуллина, глава ЦБ РФ:

— экономика нуждалась в треке кредитования на начальной фазе санкционного шока и ЦБ обеспечил этот трек в виде дешевых кредитов, удерживая ключевую ставку на уровне 7,5% почти год (с лета 2022 до лета 2023).

Сейчас главная цель - охлаждение гиперроста, когда безработица сократилась в России до 2,7%.

В то же время, льготные кредитные стимулы для промышленности сохраняются.

Сейчас это в РФ:

1) - фонд финансирования промышленности для запуска идей и стартапов;

2) - промышленная ипотека с льготным процентом для финансирования капитальных инвестиций и валового накопления основного капитала;

3) - промышленный лизинг для покупки оборудования.

Сравните это с дизайном нашей кредитной программы 5-7-9:

— льготное кредитование оборотки под импорт и рефинансирование старых долгов.

И возвращаясь к учетке в Укр.:

— **что охлаждает НБУ с помощью такой высокой учетной ставки, когда у нас безработица на уровне 15-20%, а инфляция скоро снизится чуть ли не до нуля?**

Наша экономики тоже нуждалась в годовом треке структурного рестарта под низкий процент.

Но тут как в анекдоте:

- Папа, а слон сьест вагон яблок?
- Сынок, сьесть то он сьест, да кто ж ему даст....

***

№ 2.573

Прецедент проти України: чим небезпечні нові умови торгівлі з Євросоюзом

2024-04-11

ЮРІЙ ПАНЧЕНКО,

Попри підтримку надання Україні торговельних преференцій з боку президентки Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн та прем'єра Бельгії (країни, яка наразі головує в ЄС) Александра Де Кроо, цю угоду було заблоковано та відправлено на перегляд

Євросоюз офіційно запустив повторну процедуру затвердження для України автономних торговельних преференцій.

Це вже друге продовження терміну цих преференцій, в рамках яких ЄС остаточно відкрив свій ринок для українських товарів.

Проте нинішнє продовження вийшло як ніколи скандальним.

Реагуючи на масштабні протести фермерів, у Єврокомісії пішли назустріч країнам, чиї виробники постраждали від зростання українського агроекспорту.

> — Було запропоновано механізм термінового призупинення пільг для трьох товарних груп (яєць, курятини та цукру) у разі, якщо обсяг їхнього експорту до ЄС перевищить середній показник 2022-2023 років.

"Це і так достатньо компромісний варіант, на який нам довелося погодитися. І це при тому, що за дужки було винесено проблему заборони українського експорту до низки країн ЄС, а також перешкоджання нашому транзиту", – розповідає співрозмовник "ЄвроПравди" в уряді.

Втім, українські урядовці неофіційно визнавали: такий варіант, запропонований Єврокомісією, виглядає для України цілком прийнятним компромісом, проте він явно не влаштує всіх в ЄС, в першу чергу – польських фермерів.

Проте тоді, наприкінці січня – на початку лютого, в українському уряді не було сумнівів, що це рішення буде остаточним.

> 1) — І як могло бути інакше, якщо рішення Єврокомісії проходять дуже довгу процедуру погодження з країнами-членами, а за підтримку України активно виступають і президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн, і голова Європейської ради Шарль Мішель, і прем'єр Бельгії (країни, яка наразі головує в ЄС) Александер Де Кроо.

Це рішення швидко пройшло затвердження на рівні Європарламенту, проте на етапі Єврради несподівано застопорилося. А вже незабаром у польських медіа з'явилася інформація, що

> 2) — **прийняття цього рішення зумів заблокувати прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск**, скориставшись своїм знанням "кухні ЄС", набутим під час перебування на посаді голови Єврради.

До речі, ця інформація з'явилася у польських ЗМІ напередодні довгоочікуваного українсько-польського міжурядового засідання, що явно додало йому гостроти.

Відомо, що **такий перегляд став можливий завдяки тому, що вимоги Туска несподівано підтримав президент Франції Емманюель Макрон – який також має чималі проблеми внаслідок протестів фермерів**.

В оновленій версії розширений перелік товарів, щодо яких можливе введення захисних заходів.

— Окрім вже згаданих яєць, курятини та цукру, туди додано овес, кукурудзу, крупи та мед.

Ще більш болючий для України крок

– змінено методологію розрахунку межі, за перевищення якої можливе застосування обмежень. В розрахунки додали другу половину 2021 року – період, який передував відкриттю ринку ЄС, а відповідно, коли український експорт був низький.

Україна категорично виступала проти такого розширення, проте наші аргументи не були враховані.

Ще одна небезпечна для нас новація – зменшення терміну запуску захисного механізму з 21 до 14 днів.

— У Києві сумніваються, що за такий період можливо об'єктивно встановити шкоду від українського імпорту виробникам країн ЄС. А відповідно, прийняті рішення матимуть насамперед політичне підґрунтя.

Також зауважимо, що через процедуру перегляду існує ймовірність такого сценарію, що

— Європарламент не встигне схвалити це рішення до завершення своєї роботи. І тоді його доведеться приймати вже новому складу Європарламенту – а на деякий час умови торгівлі між Україною та ЄС повернуть до умов, які існували до 2022 року. Втім, наразі цей ризик невисокий.

Набагато вагомішим є інший ризик.

— Перегляд вже ухваленого Єврокомісією рішення є вкрай небезпечним прецедентом у відносинах України та ЄС.

"Ніколи досі в історії відносин України та ЄС ухвалене Єврокомісією рішення не підлягало перегляду. А відповідно, тепер ми не маємо жодних гарантій, що аналогічний перегляд не буде проведений і по інших рішеннях, що стосуються України", – неофіційно розповідають в уряді.

В першу чергу це стосується "транспортного безвізу"

– можливості продовження безквотного здійснення вантажних перевезень автомобільним транспортом з країнами ЄС.

5 березня Єврокомісія вже оприлюднила пропозицію продовжити Угоду про вантажні перевезення автомобільним транспортом з Україною – також із внесенням туди певних змін, які мали би заспокоїти європейських (насамперед польських) перевізників.

Як вже аналізувала "ЄвроПравда", ці зміни влаштовують українську сторону, проте де гарантії, що і в цей документ не будуть внесені додаткові зміни?

Як розповідає **заступник** міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Сергій ***Деркач***, затвердження цієї угоди на рівні послів ЄС має відбутися нинішнього або наступного тижня.

"Ймовірність блокування угоди є низькою, адже раніше всі країни, включно з Польщею, визнали користь такого режиму, в тому числі – для експорту ЄС. А крім того, так і не були знайдені підтвердження звинувачень в бік України, що наші перевізники всупереч умовам угоди здійснюють перевезення не лише між Україною та ЄС, а й між окремими країнами Євросоюзу", – розповідає він.

Разом із тим, Сергій ***Деркач*** визнає:

> — не можна виключати того, що Польща та її союзники зуміють внести в угоду додаткові обмеження для України.

Зокрема,

> — раніше у Варшаві вимагали додати заборону на бездозвільний заїзд до ЄС порожніх українських вантажівок (тобто виключити їх з Угоди), а також пропонували включити механізм призупинення цієї угоди на національному рівні, якщо вона створює збитки для перевізників з цих країн.

"Такий захисний механізм означатиме можливість призупинення угоди з політичних причин, що для нас є неприйнятними. Тому, якщо ці норми з'являться в угоді, ми будемо вимагати їх виключення", – обіцяє Сергій ***Деркач***.

На користь України грає також той факт, що в Польщі вже пройшли місцеві вибори, а відповідно, уряд Туска вже не діятиме у режимі політичної доцільності.

"Тим більше, як показали ці вибори, усі кроки назустріч польським фермерам не дали Туску додаткових балів, а перевізники є набагато менш впливовою електоральною групою. Тож є шанс, що на рівні угоди про транспортні перевезення процедура остаточного затвердження пройде без зривів", – припускає **колишній** заступник голови Мінінфраструктури з питань європейської інтеграції Віктор ***Довгань***.

***

№ 2.574

Як насправді відбувається енергоефективна трансформація в Україні?

2024-04-09

ВІКТОРІЯ КОВАЛЕНКО, менеджер зі сталого розвитку DiXi Group

Співавтори – Альона Корогод, Олена Агапова, DiXi Group.

Як країна впроваджує політику ЄС щодо енергомодернізації будівель.

Євроінтеграція України – комплексний і тривалий процес. Він вимагає впровадження нового законодавства, щоб узгодити стандарти нашої країни із стандартами Євросоюзу. Чільне місце серед таких політик посідають зобов'язання щодо зменшення вуглецевого сліду або декарбонізації.

Євросоюз поставив за мету досягти кліматичної нейтральності та нульових викидів парникових газів в усіх секторах економіки до 2050 року. Це зобов'язання лежить в основі Європейського зеленого курсу – програмного документа, ухваленого ЄС у 2019 році, до якого одразу приєдналася Україна.

Одним із інструментів успішної декарбонізації є енергомодернізація будівель. Впровадження високих стандартів енергоефективності споруд згадувалося

серед зобов’язань України перед ЄС у рамках "Програми макрофінансової допомоги на 2023 рік", але держава з цим завданням не впоралася.

Однак для України енергоефективність важлива не лише в контексті зобов’язань перед партнерами: в умовах великої війни вона є невід’ємною складовою енергетичної безпеки та стійкості країни.

Попри актуальність питання в довгостроковій та короткостроковій перспективах, Україна досі не виробила послідовного підходу до енергоефективності. Аналіз схвалених політик у цій сфері та міжнародного досвіду проливає світло на наявні прогалини і дозволяє визначити пріоритети на шляху до енергоефективної трансформації та низьковуглецевої економіки.

1. Енергоефективність в Україні: з чого все почалося

На нормативному рівні стандарти енергоефективності будівель почали впроваджуватися 17 років тому. Уперше їх закріпили в державній будівельній нормі "Теплова ізоляція будівель". Згодом у ДСТУ Б А.2.2-8:2010 ввели розділ "Енергоефективність" у складі проєктної документації.

У 2017 році ухвалили закон "Про енергетичну ефективність будівель", який уперше в історії незалежної України визначив правові, економічні та організаційні засади енергоефективності будівель.

Далі затвердили "Мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель" та ухвалили концепцію та національний план щодо поетапного збільшення кількості будівель із близьким до нульового рівнем споживання енергії, які закріпили європейську практику спорудження енергоощадних будівель.

До 2025 року передбачалося створити нормативно-правову базу, а до 2030 року – перейти до нових вимог будівництва і прийняття об’єктів в експлуатацію.

Технічні параметри зменшення енергоспоживання в будівлях визначені в державній будівельній нормі "Теплова ізоляція та енергоефективність будівель". У тому ж 2021 році Україна схвалила національний план дій з енергоефективності до 2030 року та відповідний план заходів.

Викладений у плані енергоефективний сценарій передбачав скорочення енергоспоживання відносно базового сценарію на 22,3% (первинна енергія) та 17,1% (кінцева енергія). Утім, покрокового сценарію щорічного скорочення енергоспоживання в будівлях документ не містив.

2. Де ми зараз

Велика війна стала справжнім випробуванням для енергоефективних практик. Опалювальний сезон 2022-2023 років, що минув під знаком ракетних атак на енергетичну інфраструктуру та блекаутів, привів до розуміння: надлишкове

енергоспоживання в умовах недостатньої генерації виливається у виснажливі для підприємств та домогосподарств графіки відключень.

Усвідомлення важливості енергоефективної трансформації дало свої плоди.

1) — У 2022 році Верховна Рада ухвалила закон, що посилює необхідність впровадження заходів з енергоефективності та термомодернізації будівель, а

2) — у ***2023*** році був створений ***Фонд декарбонізації та енергоефективної трансформації*** для фінансування програм та проєктів з енергоефективності.

Крім того,

3) — у кінці 2023 року ухвалили "***Стратегію термомодернізації будівель України до 2050 року***", яка задає вектор руху до високих стандартів енергоефективності в будівлях.

4) — Разом з нею затвердили "Операційний ***план заходів на 2024-2026*** роки" та "***Концепцію державної економічної цільової програми підтримки термомодернізації будівель до 2030*** року". Реалізувати стратегію передбачається трьома етапами.

3. Нова політика ЄС

7 грудня 2023 року Європарламент та Рада ЄС досягли попередньої угоди щодо внесення змін до директиви щодо енергетичної ефективності будівель, щоб сприяти декарбонізації та підвищити енергетичну незалежність Європи відповідно до плану REPowerEU.

Угода, серед іншого, передбачає такі пункти.

1. Зменшення середнього споживання первинної енергії житловими будинками на 16% до 2030 року та на 20-22% до 2035 року, а також вводить нульовий стандарт викидів для нових будівель.

2. Масштабна енергомодернізація найгірших будівель. Завдяки реконструкції середнє споживання первинної енергії має знизитися принаймні на 55%.

3. Поступова відмова від котлів на викопному паливі. Субсидії на них будуть заборонені з 2025 року, а до 2040 року процес відмови має бути завершений.

Ці зміни тільки чекають ухвалення, але аналогічні процеси щодо вдосконалення енергетичного законодавства відбуваються і в державах-

членах. Так, у вересні 2023 року Німеччина ухвалила закон, що робить використання відновлюваної енергії в системах опалення обов'язковим. З 2024 року нові будівлі у нових районах мають щонайменше на 65% опалюватися завдяки ВДЕ.

Крім того, з 2024 року нові нежитлові споруди мають бути оснащені системами енергомоніторингу. З 2025 року ці вимоги поширюватимуться і на наявні будівлі. Україні слід зважати на такі зрушення в законодавстві партнерів.

4. Попереду довгий шлях

За останні роки Україна зміцнила законодавчу базу, необхідну для впровадження реформи з енергоефективності, однак попереду довгий шлях, перш ніж задекларовані цілі та стандарти втіляться.

Утім, не можна стверджувати, що енергоефективна трансформація в Україні існує тільки на папері.

1) — У 2024-2026 роках планується встановити сонячні електростанції на будівлях ЦНАПів за підтримки Південної Кореї. Ініціатива реалізовуватиметься Івано-Франківській, Житомирській та Одеській областях.

2) — У жовтні 2023 року Держенергоефективності разом з партнерами почало проєкт з встановлення геліосистем, які збирають енергію сонця та перетворюють її на теплову, у дитсадках.

3) — Також у листопаді 2023 року відкрилися регіональні Офіси декарбонізації та енергоефективності в Кропивницькому та Дніпрі, які допомагатимуть підвищувати енергоефективність у відповідних областях.

4) — У грудні 2023 року стартував проєкт, у рамках якого фахівці DiXi Group допомагають десятьом громадам в Україні розробити проєкти муніципальних енергетичних планів (МЕПів) за принципами "зеленого" відновлення з урахуванням їхніх енергетичних потреб та ресурсів.

Щоб **зробити процес декарбонізації більш ефективним**, Україні слід враховувати політики Євросоюзу щодо підвищення цілей енергоефективності, розробляти актуальні нормативно-правові документи та реалізувати власні плани.

Корисно дослідити німецький досвід впровадження систем опалення на ВДЕ в будівлях. Не менш важливо для влади залучати стейкхолдерів до обговорення енергоефективних стратегій. Головне – не відхилятися від курсу на "зелену" та сталу економіку, що стане основою майбутньої процвітаючої України.

***

№ 2.575

Безкоштовна медіаімперія. Чому влада не хоче відмовитися від телемарафону

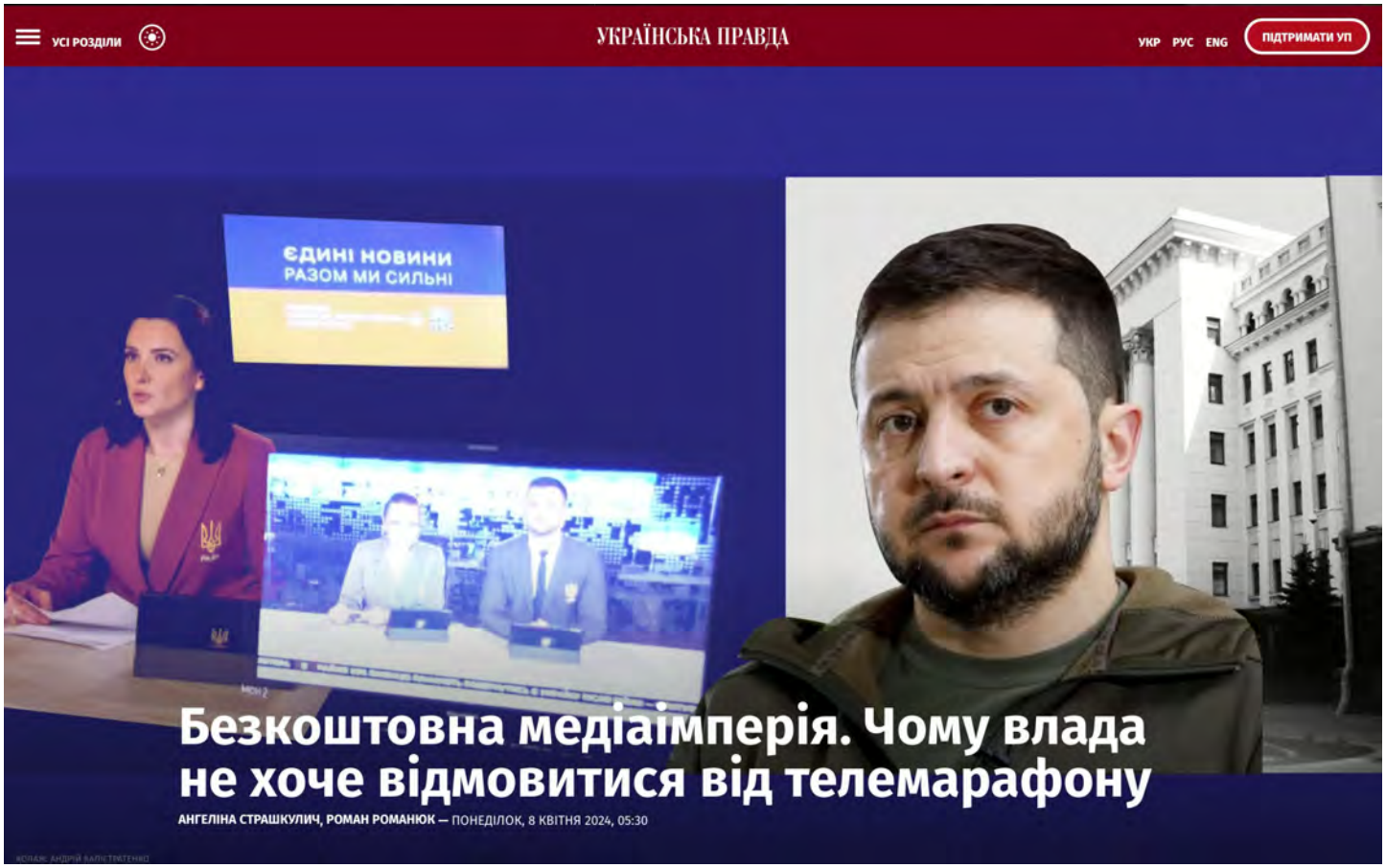

2024-04-08

АНГЕЛІНА СТРАШКУЛИЧ, РОМАН РОМАНЮК

Українські соціологи переконують, що десь є люди, які дивляться телемарафон "Єдині новини" і навіть йому довіряють. Щоправда, станом на лютий 2024-го таких було майже вдвічі менше, ніж у травні 2022-го.

Відповідно зараз суспільний запит на припинення телемарафону надзвичайно високий. Але найближчим часом цього не станеться.

Представники олігархічних груп, які на початку великої війни пожертвували своїми інформаційними ресурсами для благородної мети – забезпечення цілодобового інформування суспільства, просто не хочуть виводити телеканали з "Єдиних новин".

Адже на Банковій це трактуватимуть як політичний жест. А ніхто з олігархів не готовий до відкритої боротьби з владою, яка найбільше зацікавлена в продовженні телемарафону.

Саме політичному керівництву держави не вигідно зупиняти цей медійний механізм. Існуванням телемарафону влада забезпечує собі стабільну інформаційну підтримку й мінімізує будь-які прояви політичної конкуренції.

Офіс президента має можливість прямо чи опосередковано впливати на інформаційну політику "Єдиних новин", над створенням яких працюють телеканали Суспільне, "Рада", об'єднані ICTV та СТБ, "1+1", "Ми – Україна", "Інтер". Цей контроль проявляється в обмеженні тем і блокуванні "неугодних" спікерів в ефірах. Аналізуючи контент "Єдиних новин", можна зробити висновок, що телемарафон є рупором ОП.

"Єдині новини" фактично перетворилися на телевізійний холдинг Офісу президента. Ще й абсолютно безкоштовно – за гроші олігархів і платників податків.

"Українська правда" дізнавалася, як зараз працює телемарафон, хто контролює його роботу і чому влада не хоче відмовлятися від цього інформаційного інструменту.

1. Телемарафон без Ткаченка і Тимошенка

На самому початку існування "єдиний марафон" мав двох опікунів від влади.

1) — Від уряду його менеджерив колишній гендиректор медіахолдингу "1+1" і вже колишній міністр культури Олександр Ткаченко. На початку повномасштабного російського вторгнення телемарафон мав стати частиною інформаційної політики країни, тому участь Ткаченка була цілком логічною.

2) — В Офісі президента головним "марафонцем" був тодішній заступник Андрія Єрмака Кирило Тимошенко.

Як писала "Українська правда" влітку 2022 року, заступник глави ОП впливав на редакційну роботу телемарафону через Владислава ***Матяша***. До повномасштабного російського вторгнення вони разом перезапускали парламентський телеканал "Рада".

> 3) — Ще раніше ***Матяш*** брав участь у проєктах агенції ***Тимошенка*** GoodMedia і до запровадження санкцій РНБО працював у медіахолдингу Віктора ***Медведчука*** "112 Україна".

— ***Ткаченко*** особисто щотижня проводив наради з керівниками телеканалів, під час яких обговорювали контент-план телемарафону.

— А ***Тимошенко*** відповідав за просування потрібних Офісу президента тем і координацію виробництва контенту взагалі.

Обидва чиновники були глибоко залучені в життя "марафону". Тому після звільнення і Ткаченка, і Тимошенка в історії "Єдиних новин" почався принципово новий етап.

З одного боку, без постійного контролю канали відчули більшу свободу, з іншого – почалася певна інформаційна "махновщина".

"Зараз там усе в напіванархічному стані. Якась мінімальна координація між телеканалами є. Але такого, як було за Ткаченка, коли на нарадах обговорювали конкретні теми, на яких варто акцентувати увагу, немає", – розповідає УП на умовах анонімності один із членів президентської команди.

Співрозмовники УП, пов'язані зі створенням телемарафону, пригадують, що ***Ткаченко*** систематично заганяв різні медіагрупи в єдину інформаційну рамку.

> 1) — Тепер же виконувач обов'язків міністра культури Ростислав ***Карандєєв*** від роботи телемарафону намагається триматися подалі.
>
> 2) — **В ОП так само не знайшлося однієї людини, яка б перехопила після Тимошенка вплив на медіасферу.**

"Зараз на Банковій усе досить хаотично. Багато що на себе перейняла Даша ***Зарівна***, яка ніби відповідає за медійку тільки ***Єрмака***, але її вплив поширився на весь Офіс. З іншого боку є Діма ***Литвин***. Він пише тексти президентові, але водночас дає йому медіапоради. Ще є ***Подоляк***. Але він все більше закривається в своєму кабінеті і тільки включається в ефіри", – розповідає УП один із впливових членів команди Володимира ***Зеленського***.

Телемарафоном займається ще й Наталія ***Ларіончева***, яка тривалий час працює в інформаційному директораті ОП.

Раніше вона опікувалася підготовкою до ефірів спікерів Офісу президента, а коли "команда ***Єрмака***" зайшла на телеканал "Ми – Україна", стала

неформальною кураторкою цього медіаактиву. Тож від самого початку роботи ефірні слоти каналу відпрацьовують саме необхідні Банковій наративи.

"Одним словом – всі стратеги! Всі дуже важливі люди, але якщо щось профакапили, то відповідати не хоче ніхто", – додає співрозмовник.

2. Як зараз працює телемарафон

Тим часом запроваджені ще Ткаченком координаційні наради "єдиних новин" тривають донині.

Зазвичай раз на тиждень відбуваються зустрічі керівників медіагруп.

> На них присутні голова правління НСТУ Микола Чернотицький, генеральний директор StarLightMedia Олександр Богуцький, генеральний директор "1+1 media" Ярослав Пахольчук, генеральний продюсер "Ми – Україна" Юрій Сугак, член наглядової ради "Інтера" Сергій Созановський.

Парламентський телеканал "Рада" представляють головна редакторка інформаційного мовлення Наталія Яструбенко і продюсерка Людмила Писанко.

Періодично долучаються представники Міністерства культури та інформаційної політики. Роль модератора виконує Владислав Матяш.

Але тепер ці зустрічі не схожі на великі наради.

> Співрозмовники УП серед присутніх на планірках розповідають, що зараз вони тривають 10–15 хвилин. На них швидко обговорюють висвітлення подій, створення спецпроєктів, відрядження кореспондентів на фронт або за кордон. Зрідка мова заходить про щось цікаве, як-от фінансові питання.

Орієнтовно раз на квартал керівники телеканалів спілкуються з представниками влади, зокрема з президентом Володимиром ***Зеленським***.

> На таких зустрічах обговорюють ситуацію на фронті й загалом у державі. За словами учасників розмов, ця комунікація відбувається для того, щоб краще розуміти реальний контекст подій.

Співрозмовники УП з-поміж присутніх на зустрічах керівників телевізійних холдингів під запис стверджують, що не отримують від влади вказівок щодо тем чи гостей.

"Наша задача – показувати все відповідно до стандартів. Ми розуміємо всі воєнні обмеження. Нам важливо зберігати баланс між владою та опозицією", – наголошує в коментарі УП голова правління НСТУ Микола ***Чернотицький***.

Заперечує наявність зовнішніх впливів на редакційну політику й гендиректор StarLightMedia Олександр ***Богуцький***.

"Щодо вказівок – це не до нас. У наших новин є імена. Це – Олена Фроляк і Володимир Павлюк. Вони в журналістиці багато років. Їм не потрібні жодні вказівки", – запевняє він у розмові з УП.

Співрозмовники УП з-поміж медіаменеджерів переконують, що класичної цензури в телемарафоні немає.

> **— Але якщо "темники" назвати "інформаційними рамками", а "чорні списки" перейменувати у "стоп-листи", то їхня суть від того не зміниться.**

Голова ГО "Детектор медіа" Наталія ***Лигачова*** розповіла УП, що більшість телеканалів, за винятком Суспільного, не дотримуються балансу в представленні політичних сил.

Згідно з даними моніторингу "Детектора медіа", у першому кварталі 2024-го року представники опозиційних політсил з'являлися в ефірі телемарафону значно рідше, ніж народні депутати з владної фракції "Слуга народу".

Наприклад, члени фракції "Голос" включалися в телемарафон 43 рази – зазвичай в ефіри Суспільного, найрідше – "Ради", жодного разу – "Інтера".

А депутати "Європейської солідарності" з'являлися в "Єдиних новинах" 26 разів і тільки в слотах Суспільного.

Натомість "слуги народу" в ефіри телемарафону вмикалися 262 рази. І, на відміну від представників опозиційних фракцій,їх запрошували всі телеканали.

ФРАКЦІЯ/ДЕПГРУПА	1+1	ICTV	ІНТЕР	РАДА	ПЕРШИЙ	МИ-УКРАЇНА	ВСІ КАНАЛИ
Слуга народу	12	22	42	87	56	43	262
Голос	5	5		3	26	4	43
Батьківщина				15	22		37
Європейська солідарність					26		26
Позафракційні	2	2	2	11	3		20
Довіра				8	1		9
За майбутнє				7			7
Загалом було депутатів	19	29	44	131	134	47	404

Співрозмовники УП переконують у відсутності впливу влади, але аналіз контенту телеканалів, які працюють у "Єдиних новинах", свідчить про зворотне

Очевидно, що

1) — останнім часом щоденного й оперативного контролю за всім контентом з боку Офісу президента немає, але

2) — стратегічну інформаційну рамку все одно задає Банкова.

Тому глядач може побачити пророцтва ворожок в ефірі "1+1", а от Петра Порошенка під час слоту "Ми – Україна" – навряд чи.

3. Страх протесту. Чому олігархи не виводять канали з "Єдиних новин"

До речі, про ворожок. Їхня поява в ефірах, як і поява чисто шоубізнесової публіки на колись дуже серйозних "Єдиних новинах", має просте пояснення. У такий спосіб намагаються підняти низькі рейтинги телемарафону.

З кожним місяцем усе менше глядачів дивиться "марафон", і ще менше – йому довіряють.

> ***"Після початку вторгнення майже 80% українців довіряли телемарафону. Це травень 2022 року. Згідно з останнім опитуванням, проведеним у першій половині лютого 2024 року, таких було близько 36%. Уперше за два роки зафіксовано більше тих, хто не довіряє – 47%. Тобто ми бачимо перехід з переважної довіри до недовіри"***, – розповідає УП виконавчий директор Київського міжнародного інституту соціології Антон ***Грушецький***.

За його словами, це обумовлено **загальною тенденцією зростання недовіри до різних державних інституцій**.

> ***"Загалом ситуація в суспільстві складна. Вона відображається, у тому числі, на наростанні критики до влади. Відповідно позначається й на таких речах, які асоціюються з владою. Марафон асоціюється з нею, тому викликає велику критику"***, – додає виконавчий директор КМІС.

Ця нова реальність б'є не лише по владі, але й по впливовості брендів великих каналів.

Звідси постає логічне запитання

> **– а чому телеканали, більшість з яких є чільними продуктами олігархічних холдингів, досі грають у гру під назвою "Єдині новини"?**

Від моменту об'єднання провідних каналів у марафон представники великого бізнесу втратили абсолютний вплив на свої інформаційні ресурси, а з ним і можливості повноцінно просувати особисті інтереси.

> ***"Зараз олігархи через відсутність політики і перспектив проведення виборів погодилися віддати свої інформаційні активи в спільний казан. Як тільки формат марафону перестане бути компромісом для олігархічних груп, щойно почнуться якісь виборчі процеси, комерційні канали швидко повернуться до традиційної роботи"***, – пояснює УП голова Комітету ВР з питань свободи слова Ярослав ***Юрчишин***.

Частково марафон існує через фінансовий аспект. Обсяг українського рекламного ринку з початку великої війни суттєво скоротився. А бюджетне фінансування марафону є хай якою, але фінансовою допомогою.

Хоча для продовження роботи в спільному форматі більше прислужилась політична інерція. Ніхто з власників каналів не хоче бути першим, хто вийде з "Єдиних новин", адже це неминуче буде потрактовано якщо не як протест, то як політичний жест.

Доки головні медіаресурси працюють "єдиним фронтом", доти їхні власники можуть сподіватися, що це сприйматиметься владою як лояльність і готовність до спільної роботи.

4. Інформаційні бюджетники. Навіщо владі телемарафон

Однак головною причиною існування телемарафону наразі є те, що в цьому форматі зацікавлене політичне керівництво держави.

Саме тому, за інформацією джерел УП, згортання "Єдиних новин" найближчим часом не планується. **Владі не вигідно втрачати подібний медійний інструмент.**

Як би хто не ставився до марафону, але він дає можливість утримувати інформаційне поле в більш-менш керованому стані.

Для влади та й країни загалом така опція дуже важлива в умовах військової та інформаційної агресії.

Єдина проблема в тому, що первинний благородний порив телевізійних холдингів об'єднатись, щоб спільними зусиллями протистояти російській пропаганді, *медійна команда влади* потрактувала частково як шанс сколотити власний медіахолдинг. До того ж абсолютно безкоштовно.

Зараз продовженням телемарафону ОП не так захищає країну, як забезпечує собі стабільну і комфортну медійну підтримку.

> **1) — Зокрема від олігархічних холдингів.**
>
> **2) — Раніше такі послуги або коштували багато грошей, або вимагали політичного союзництва.**

Зараз влада використовує цей медіаресурс просто тому, що може собі це дозволити.

Критика влади, як і справжній політичний плюралізм у марафоні, відчутно обмежені. Часто телекомпанії нехтують балансом думок, віддаючи перевагу в ефірах єдино спікерам від влади.

> Бажання влади максимально урізати політичний вплив опозиції підтвердує і відключення з цифрового ефіру навесні 2022 року телеканалів "Прямий" і "5 канал", які відносяться до умовного медіапулу Петра Порошенка, та "Еспресо", який засновувася і досі частково належить родині депутата "Євросолідарності" Миколи Княжицького.

"Еспресо" в коментарі УП окремо наполягає, що до "пулу Порошенка" канал не входив і не входить, хоча інформаційна політика згаданих медіа провадиться майже синхронно.

І, треба визнати, канали з пулу Порошенка платять владі тією ж медійною монетою: їх неможливо назвати стриманими, конструктивними чи бодай збалансованими.

Головним наслідком існування телемарафону є навіть не можливість ОП скеровувати роботу "старих" холдингів.

Може, найважливіше, що вдалося медійній команді влади – це досить вдала спроба створити і розкрутити власну медіагрупу, яка до того ж відкрито утримується виключно за рахунок коштів держбюджету.

До цієї владної групи, окрім "Єдиних новин", варто віднести одразу кілька ресурсів.

1) — По-перше, ребрендований парламентський телеканал "Рада", а разом із ним канали "Дом" і "Freedom". Саме ці ресурси були точкою входу влади на медіаринок, і використовуються, наприклад, для розподілу державних коштів на серіали та кіно.

2) — Уже під час великої війни на уламках медіаімперії Ріната Ахметова був створений канал "Ми – Україна". Ним від самого початку управляли люди, яких вважали афілійованими з Банковою. Блискавичне потрапляння каналу в телемарафон і отримання бюджетного фінансування зняли будь-які сумніви.

3) — Зараз на потужностях цього активу розгортається запуск другого каналу "Ми – Україна. Плюс". Частиною проєктів на ньому керує автор і актор Студії "Квартал-95" Володимир Мартинець.

Не важко здогадатись, у чиїх інтересах працюватиме новий ресурс.

4) — Сюди варто додати ще й величезне державне інформаційне агентство "Укрінформ". На нього нещодавно зайшла "офісна" команда керівників і вже встигла оголосити про "нові правила" роботи, які підозріло нагадують стару добру цензуру.

Все згадане разом виглядає як цілком сформований провладний медіахолдинг. МХ, який здатний вирішувати складні інформаційні задачі й не коштувати замовникам жодних власних грошей.

***

№ 2.576

ZN.UA

КАК УМЕНЬШИТЬ НЕХВАТКУ ЛЮДЕЙ НА ФРОНТЕ?

2024-04-11

Игорь Луценко, Командир роты ударных дронов «Орден Сантьяго»

Сегодня на фронте у Украины три беды: российские управляемые авиабомбы, дефицит вооружений с боеприпасами и нехватка бойцов.

Самая главная, конечно, — нехватка солдат. Об уменьшении численности украинской армии уже много написали иностранные СМИ, цитировали банальные фразы о том, что добровольцы 2022 года закончились, и т.п. Но мало кто из них обратил внимание на то, что в тылу несложно увидеть достаточное количество вполне пригодных к службе людей.

Я как военный, который по приказу командования ищет людей для комплектации подразделения, могу категорически подтвердить: люди, которые хотят и могут служить, у нас еще есть, и при этом в значительном количестве. Украинцы совсем не «заканчиваются».

Нам просто нужны реформы, которые методом кнута и, что важно, методом пряника привлекут в армию больше людей.

Фокус внимания сейчас сосредоточен на новых законах, которые расширяют базу для мобилизации и усиливают полномочия государства в этой сфере. Авторы этих инициатив считают, что если в дырявое ведро заливать больше воды, то ее там и станет больше. Но начинать нужно с заделывания дыр.

1. Итак, о кнуте

Основная причина оттока солдат из армии

> — в стране фактически отсутствует практика наказания за дезертирство и самовольное оставление части (СОЧ).

Так,

> — за январь-март этого года зарегистрированы 12 776 криминальных производств по статьям Уголовного кодекса «Самовольное оставление воинской части или места службы» (статья 407) и «Дезертирство» (статья 408).

При этом

> — за тот же период сообщено о подозрении всего 125 лицам.

То есть

> — если предполагать, что в дальнейшем все так и будет идти, то вероятность быть привлеченным к ответственности за такие преступления составит не больше 1%.

Но **на самом деле этот показатель еще меньше!**

> **1) — Во-первых, сейчас правоохранители нередко безосновательно отказываются регистрировать уголовные производства по заявлениям командиров.**
>
> **2) — Во-вторых, до суда доходит лишь часть дел с обвинительными актами.**

Эти цифры — прямое приглашение к СОЧ, и, к сожалению, таким приглашением многие не пренебрегают. Поэтому более активный отлов уклонистов на улицах боеспособность моего подразделения (и всех прочих) не усилит, если нет ответственности тех, кто сбежал.

Как решить эту правовую проблему, тема отдельной аналитической справки. Главное, чтобы нашлись государственные деятели, которые способные такие справки осознать и воплотить.

Можно только в общем сказать, что

> — **без коренной реформы военной юстиции, без создания дисциплинарных подразделений (например, для строительства инженерных сооружений) как метода наказания СОЧников дела не будет.**

2. А теперь к прянику

Я как представитель армии, заинтересованный в наборе людей в свое подразделение, чувствую упреки совести, когда мы прибегаем к драконовским мерам принуждения к службе, но при этом не сделали двух вещей.

> **1) Первая — не использовали эффективно человеческий ресурс, который уже есть в армии.**
>
> **2) Вторая — не создали надлежащих условий для добровольцев, то есть для тех, кто хочет и может служить и приносить пользу.**

Использовать ресурс эффективно — значит распределить имеющихся бойцов по военным подразделениям так, чтобы они приносили максимальную пользу. Мы должны исходить из предположения, что командиры частей на местах лучше знают, кто им нужен, а кто нет.

Сейчас система другая.

Сегодня все замкнуто на руководство, на начальников, они якобы лучше знают (на самом деле нет). В рамках военной части полномочия возложены исключительно на ее командира, например, в сухопутных войсках — на руководителя этих войск. А если надо перевести маленького солдата, например из Нацгвардии в ВСУ, то здесь без лично Главкома не обойдешься.

В результате

> — среднее время перевода лица в пределах ВСУ составляет, по анекдотичным данным, около полугода.

О какой эффективности армии можно говорить, если скорость адаптации ее путем перераспределения кадров равна полугоду? Это заявка на проигрыш в войне.

Надо срочно упростить и ускорить процедуру перемещения по взаимному согласию командиров.

Иначе в самой армии будем иметь еще одну армию

> — огромную армию немотивированных людей, которые находятся не на своих местах.

Дальше, **у нас в ВСУ беда с офицерскими званиями**.

20 лет назад человек учился на инженера, была обязан пройти военную кафедру и получить первичное офицерское звание. Никогда после этого человек не думал о военной службе, давно забыл все, чему его учили, но теперь этого человека невозможно мобилизовать и назначить на не офицерскую должность.

Толку от такого офицера никакого, командовать он не может, военных знаний у него нет, направить на какую-то переподготовку нереально. При этом он мог бы быть замечательным сержантом по материальному обеспечению, техником роты и сапером, но из-за наличия офицерского звания, полученного 20 лет назад, назначить его на эти должности невозможно. Человек и рад отказаться от звания офицера, но не может.

И таких тысячи.

Я не вижу другого решения, кроме как ввести механизм добровольного отказа от офицерского звания. Потому что иначе желающим реально приносить пользу фронту приходится врать. Я знаю много случаев, когда скрывали наличие офицерского звания (по некоторым даже проводят уже служебные расследования).

Так что нужно не издеваться над людьми, а дать возможность добровольно отказаться от звания.

Дальше идем и думаем, **как задействовать максимально полно ресурс добровольцев.**

Вы думаете, у нас де-юре существует рекрутинг?

На самом деле нет.

> — Нет в открытом доступе никакого нормативно-правового акта, который предусматривал бы порядок, когда человек по договоренности с командиром подразделения добровольно мобилизуется на определенную должность.

Такие нормы представлены лишь в виде поправок в один из законопроектов о мобилизации.

Сейчас можно идти на контракт (но и там не все идеально).

> — Впрочем, на контракт почему-то многие идти не хотят. Смотрим социологию и видим, что немалая часть людей надеется на завершение войны в течение года, что значительно меньше минимального срока контракта. Так что нужно либо уменьшить эти сроки, либо решать с мобилизацией на конкретную должность.

У нас есть по состоянию на сегодняшний день проблемы, которые военные решают методами, скажем так, весьма неформальными. Если командир очень занят войной и не имеет возможности торговаться со штабами, то у него есть проблемы с комплектованием, несмотря на наличие добровольцев.

Еще один пример вопиющей несправедливости в законодательстве — невозможность добровольно мобилизовать лицо в возрасте свыше 60 лет.

Да, аргументируют очень правильно, что в этой возрастной категории пригодных по состоянию здоровья очень мало. Но, во-первых, законодательство позволяет служить, уже есть норма, которая и предусматривает службу в таком возрасте.

Если военнослужащему исполнилось 60 лет, но у него высокая профессиональная подготовка, есть опыт практической работы на занимаемой должности, военно-врачебная комиссия признала его по состоянию здоровья пригодным для прохождения военной службы, то по его просьбе он может быть оставлен на военной службе после предельного возраста.

Однако **закон не предусматривает возможность брать физически здоровых мужчин в возрасте свыше 60 лет в армию**, даже если у них боевой опыт или уникальные профессиональные навыки. Это не имеет никакого логичного объяснения.

Сколько мы теряем?

Пусть в категории 60–65 лет у нас 200 тысяч мужчин. Если один из ста хочет и может служить, то, значит, у нас уже есть две тысячи бойцов с большим жизненным опытом. Это половина полнокровной бригады. И они могут на небольшой процент заменить собой тех, кому сейчас 25–27 лет.

Я считаю, не стоит отказываться от такой возможности.

Впрочем, я также считаю, что **нынешняя армия с ее старым уставом и практикой тоталитарных армий нежизнеспособна** (тем более что воюют уже давно не по уставу).

И наша, и российская армия в своих регламентах отстали от реалий постиндустриального, информационного общества, каковым мы являемся. Более того, от этих реалий, по утверждению американских экспертов, отстала и армия США с ее стандартами.

Так что **наша армия должна пройти трансформацию намного большего масштаба, и нам этого не избежать**.

***

№ 2.577

Друзі, масштаби піздєца від сьогоднішнього удару по енергетиці складно переоцінити. Союзники не дали нам достатнє ППО для захисту ключових точок, тому працюємо з тим що є

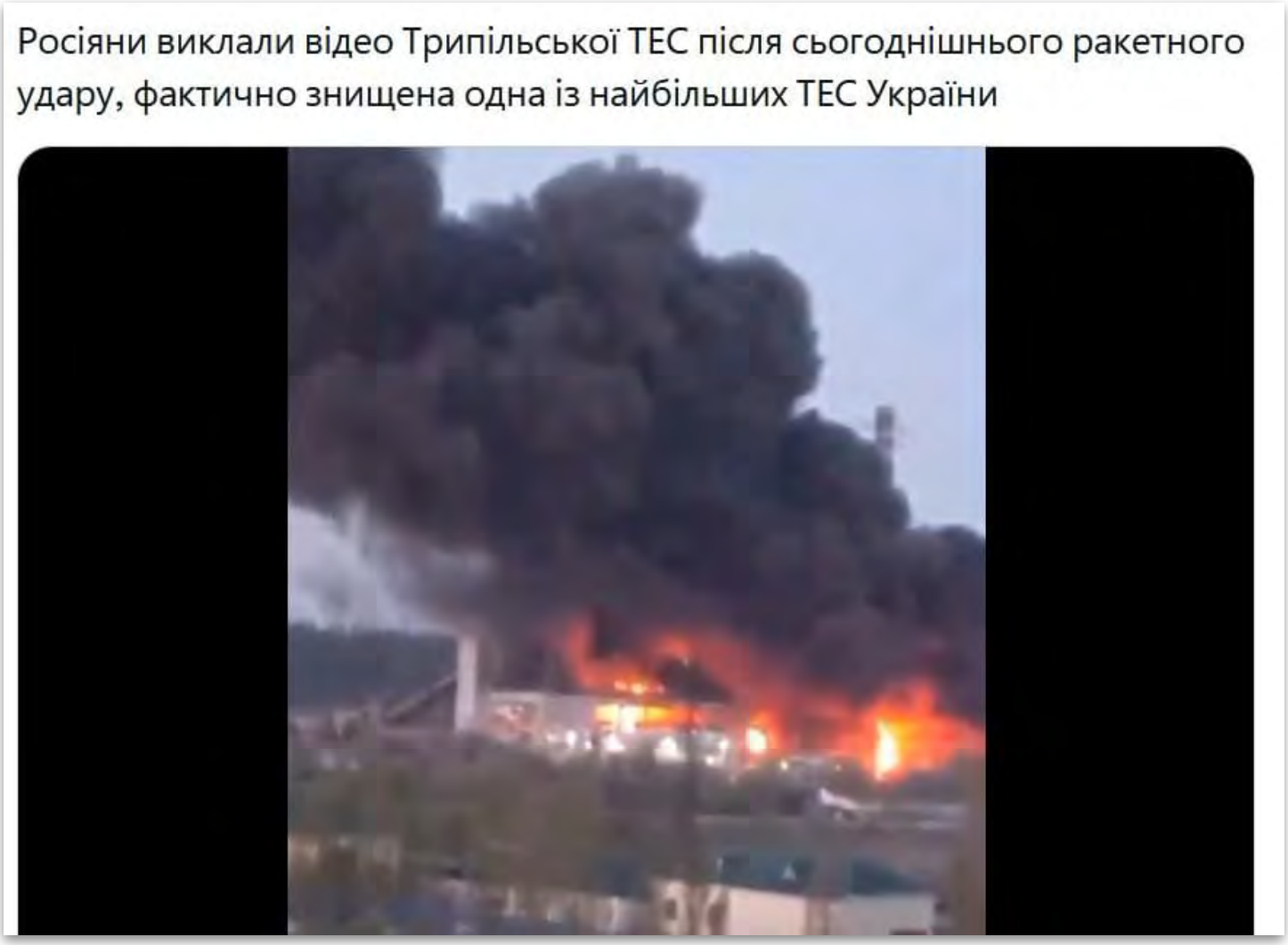

2024-04-11

Ніколов

Знищення Трипільської ТЕС плюс попереднє знищення Дніпровської ГЕС, плюс інші знищені об'єкти генерації означають, що у нас тупо не вистачатиме електроенергії вже ось-ось. Не буду грузити вас фізикою про балансуючу енергію. Але якщо нам більше нічого не роз'їбуть (шо вряд лі), то енергії у нас не вистачатиме як тільки потеплішає - бо люди включать кондиціонери. А це ось-ось.

Відбудувати генерацію до зими ми не зможемо ні за яких обставин. Прийміть це як данність. Це неможливо поремонтувати в осяжній перспективі. Грубо кажучи, коли нам торік лупашили підстанції - це можна було швидко відремонтувати. Переставив трансформатор, наліпив проводів, примотав скотчем якусь апаратуру - вже щось. А генерація - це жопа. Не сподівайтесь на швидкий розрул, навіть якщо війна припиниться.

Але є варіант. Це газові генератори енергії.

Вони потужніші від вуличних бензинових тарантайок. Грубо кажучи, газові генератори можуть закривати до мегавата, достатньо щоб підтримати енергію для лікарні, вулиці, шось таке. Їх можна ставити на облгазових мережах, тобто у кожному містечку і селі. Вони, безумовно, не порішають проблему роботи великих заводів.

Але **дадуть можливість підтримувати рівень енергії так, щоб НЕ ВІДКЛЮЧИЛИСЬ НАСОСИ КАНАЛІЗАЦІЇ.**

Найважливіше для нас - щоб працювала саме каналізація, щоб з квартир відходило лайно. Бо інакше гамно всюди, тиф, чума, масовий мор.

Сидіти без енергії ми можемо по багато годин в день. Якщо енергія подаватиметься на ваш водоканал хоча б кілька годин в добу - ми виживемо. І рано чи пізно своєю тараканною виживаємістю замахаємо рашистів в усмерть.

Але для цього всім місцевим громадам треба прямо зараз бігом включитись в пошук закордоном газових генераторів малої і середньої потужності (великі можна просто не встигнути встановити до зими - бо це все-таки інженерний процес). Мова йде про десятки та сотні тисяч доларів. Тобто треба забити навіть на ремонти шкіл і лікарень, нічого, потерплять ще рік.

Не чекайте допомоги від центру. Київ реально не допоможе, бо тут досі Галущенко в міністерстві енергетики.

> 1) — Він примудрився рік встановлювати газовий генератор, який нам ще після торішніх обстрілів подарували американці.
>
> 2) — Для розпилу бабок на встановленні він розпорядився передати ручному "ЕНЕРГОАТОМУ" тему ГАЗОВОГО генератора. Ну і понятно, що атомники рік жували соплі над газовою історією.

Повірте - нічого особистого до ***Галущенка*** я не маю. Хєр з нею навіть тією корупцією на тендерній маржі.

Але він рукожоп і похоронить нас. Бо те, що рашисти розфігачили нам сьогодні - це реальна біда.

***

№ 2.578

«Гіршого удару по Україні не придумати». Провокації проти ЗМІ погоджували з одного телефону — інтерв'ю з Ніколовим

2024-01-23

Ніколов

Багато хто знає, що я не люблю дивитись довгі відео. У мене банально нема стільки часу на отримання інфи. @NV придумали шикарний вихід. Вони дають стислу роздруківку ефіру. Моє інтерв'ю з ними в ютубі важить 23 хвилини вашого часу. А текстова версія – вдвічі менше. А якщо ви ще й на швидкості проскролите – взагалі зможете лише за пару-трійку хвилин дізнатись про різницю між українцями і рашистами. Вона насправді дуже ефемерна. І ми маємо її підтримувати кожен день і у всьому. Інакше нам хана. Ми так і залишимось маленькою раіссєй. А також я говорю про різницю в реакції на "вишки Бойко" за часів Януковича, і про нинішнє. Я відчуваю різницю, на жаль.

Ось приклад такої подачі інфи, рекомендую https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/nikolov-pro-ataku-na-zmi-i-biznes-komu-vigidno-i-shcho-z-reznikovim-novini-ukrajini-50385960.html

«Гіршого удару по Україні не придумати». Провокації проти ЗМІ погоджували з одного телефону — інтерв'ю з Ніколовим

21 січня, 16:22 56392

NV ПРЕМІУМ

Читати пізніше Поділитися:

Редактор проєкту Наші гроші Юрій Ніколов в інтерв'ю Radio NV — про одночасну дискредитацію різних журналістів, а також замовників та бенефіціарів цих провокацій.

— Рік тому вийшла розгромна стаття про «тилових пацюків Міноборони», де ви розповіли про яйця по 17 грн і інші продукти, які Міноборони купує за завищеними цінами. Але хочу почати з того, що правоохоронці сьогодні встановили людей, які ломилися у ваш дім, клеїли наліпки на ваші двері, закликали йти на фронт, називали ухилянтом і себе називали військовими. Ви когось там впізнали? Як вам ця новина і що можете сказати?

— Сам по собі факт того, що когось затримали і сказали, що це виконавці цього злочину, вже приємно, бо перед вторгненням, нагадаю, було таке, що моєму товаришу Віталію Шабуніну вночі хату спалили, де батьки спали. І тоді поліція не спромоглась навіть виконавців затримати.

Тут дійшли до виконавців. І це насправді хороша новина. Тепер чекаю ще кращої новини, що буде встановлено організатора цього злочину. Оскільки

мені якось собі складно уявити, що люди з чотирьох різних регіонів скучкувалися, матеріалізувалися у мене на поверсі в Києві, у моїй багатоповерхівці, і влаштували цей гармидер. І прямо по ходу того, як ломилися мені в двері, змогли якимось чином залити відео на один з телеграм-каналів Карточный офис, який славиться тим, що ганяє ворогів Офісу президента.

Тому я щиро сподіваюся, що правоохоронці підуть далі.

Юридичною мовою це може звучати так. Зараз злочин по моїй справі кваліфіковано за частиною другою статті 171 — перешкоджання журналістській діяльності, яка передбачає, що може все закінчитись штрафами. Там є важча частина третя цієї статті, в якій прямо вже говориться, що це злочин вчинений за попередньою змовою осіб, і були вчинені службовою особою. Тобто йдеться вже про організаторів. І там набагато потужніші [санкції] — навіть може бути позбавлення волі до п’яти років.

Тому, якщо цей злочин залишиться так, на рівні виконавців, то йшли-йшли і на дуже приємній ноті зупинилися. Але цілком очевидно, що напад на мої двері, який відбувся серед інших нападів на журналістів, провокацій, це не проста річ, і, на жаль, виконавців тут мало.

Але повторюю: я вдячний слідчим, поліції, прокуратурі за те, що вони принаймні змогли зробити те, що не змогли робити раніше по іншим нападам на активістів і журналістів.

— Чи ви не пробували самі з’ясувати, хто може стояти за нападом «на ваші двері»?

— На жаль, мій кейс, на відміну від багатьох інших, неможливо розплутати нашими зусиллями, оскільки свідків не було. Я живу в звичайному спальному районі, тут не було камер, доступних для аналізу. Тому журналістам тут робити справді фактично було нічого, оскільки такі злочини зазвичай розслідуються засобами, які є виключно у правоохоронців — дистанційні відстеження і так далі.

Тому тут залишалося сподіватися виключно на правоохоронців. Але тепер залишається сподіватися на доброчесних слідчих, які будуть (чи не будуть) розмотувати клубок далі.

— А у вас у самого немає припущень, хто може стояти за нападом станом на зараз?

— Я дію в цій ситуації з позиції «шукаю, кому вигідно». Це гіпотеза ніяким чином не підтверджена. Бенефіціарами цього нападу, а також інших нападів, які відбулись в ці дні, є виключно вороги України. Тільки ворог України міг

влаштувати такі провокації, наслідками яких були публікації у Financial Times, Reuters, Bloomberg, про те, що у нас тут утиски демократії, утиски свободи слова. Це абсолютна дичина.

Я, звісно, цілком можу припускати, що це «мамкины» політтехнологи в Україні бавились, намагалися влаштувати таку дискредитацію журналістського розслідувального цеху. На прикладі найвідоміших людей, як мене, чи Bihus.Info, чи з Української правди. Тобто, можливо, вони мали на меті дискредитацію людей, які говорять в Україні правду.

Але ефект, який вони досягли, на жаль, був набагато більший. Виключно особливостями їхнього IQ можна пояснити те, що відбулось. Або ж це реальна історія з умислом саме на дискредитацію України.

І тому я ще раз наголошую на тому, що я сподіваюся, що слідчі підуть далі, оскільки вся ця історія дуже дурно тхне. І вона, на жаль, набагато більша, ніж просто напад на мої двері або моя персональна доля.

— А ви пов'язуєте ці дві історії — свою і потім Bihus.Info? Ви припускаєте, що це складові одного пазлу?

— Так, безумовно, оскільки обидві ці історії, вийшли фактично з різницею в два дні. От по Bihus.Info абсолютно зрозуміло, що історія готувалась довго, бо в анонімний телеграм-канал злили відео, яке записувалось перед Новим роком у грудні. Вони монтували місяць його, чи що? Я думаю, що ваші колеги по редакції чудово знають, скільки годин, максимум днів, може зайняти такий монтаж. Там йшлося про різницю в тижні.

Виходку по мені можливо і швидше влаштувати. Знайти якихось чотирьох людей в різних регіонах України, привезти до Києва, щоб вони тут побігали в мене. Можливо, місяця не потрібно на це все.

Але обидві ці історії, все це відбувалось тоді, коли [президент] Володимир Зеленський поїхав в Давос. Тобто виглядає, як підгадали, щоб наш президент був в Давосі, розповідав про те, що Україна — хороша країна, сюди варто інвестувати, сюди варто йти, тут варто захищати демократію, а йому в спину прилетіли такі речі. Прямо під час Давосу виходили ці дискредитаційні заголовки. Гіршого удару по Україні годі й придумати.

Усі ці провокації були виключно дискредитаційні. Усе це приводить до думки, що як мінімум погодження йшло з одного телефону у всіх цих провокаціях. Можливо, виконавці були різні через різні стилі нападів на нас. По Бігусах явно працювали люди, пов'язані з спецслужбами. По мені, очевидно, могли спрацювати якісь політехнологи. Але я думаю, що погодження всіх цих історій, розставлення в часі має йти з одного телефону. Сподіваюсь, цей телефон буде виявлений.

— Немає у вас припущень, де цей телефон? Він в Україні?

— Виходячи з того, хто бенефіціар, може бути телефон керований не з України. Я не хочу зараз йти в найгірші припущення, але просто сподіваюсь, що правда буде встановлена, якою б гіркою вона не була.

Оскільки я не втомлюсь повторювати: ми від росіян не відрізняємося фізіологічно, ми виглядаємо, як вони. Наша мова відрізняється від їхньої, але не так радикально, як китайська. Але від росіян ми маємо радикально відрізнятися іншим, щоб кожна людина у світі бачила цю різницю. Ми демократичні люди, у нас є свобода слова і ми геть не такі печерні корупціонери, як росіяни. Ось це має бути різниця.

Але ця різниця досягається тим, що ми лікуємо застарілі хвороби. Замовчувати їх, залишати так, як є, тому що боїмося образити одного з «п'яти-шести незамінних менеджерів» (фраза Зеленського, яку він озвучив на пресконференції наприкінці 2023 року — ред.) — це значить залишати себе такою ж маленькою Росією, як ми були раніше. Це значить залишати ворогу можливість постійно говорити: «Та подивіться ж, вони такі самі, як ми. Чого білий світ за них вписується? Залиште вже Україну нам, буде під нашим протекторатом, не буде у вас ні у кого проблем». Ось оце найгірше.

— Багато наших колег синхронно згадали часи Януковича, кажуть, що це ті самі методи, ті самі способи, ті самі інструменти. Чи ви проводите цю паралель? Чи ви погоджуєтеся з цим? Чи це занадто?

— Дивіться, за часів Януковича я з моїм колегою Олексієм ***Шалайським*** прославились тим, що випустили розслідування по вишках Бойка. Це на той момент була, можливо, найгучніша історія 2012 року.

Але я точно пам’ятаю, що тоді ні на мене, ні на Олексія не було таких спроб впливу. Нам не погрожували, нас не залякували, не передавали вітання. Так, ми отримували звичайний хейт в соцмережах. Так, на нас з інших приводів подавали багато позовів, серед яких були прихильники влади. Ми всі позови вигравали, тобто немає у нас гріха за душею.

> Так, я пам’ятаю атаки на інших журналістів тоді. Так, я пам’ятаю дискредитаційну кампанію, яка називалася Українська Кривда. Мої колеги по цеху, хто тоді працював, мають добре пам’ятати.

Але отаких масових атак…

> Чесно, мені в голову так не приходить. Тому я з часами Януковича не порівнюю.

На жаль, я з часами Януковича можу порівняти інше — поведінку правоохоронців. От чого в нас не було давно, так це точно.

За часів Януковича, звісно, були утиски свободи слова, багато редакцій заткнули писок, як кажуть. Але далеко не всі, **тоді свобода слова все рівно**

лишалась. Але правоохоронці тоді, окрім того, що вони не помічали звичайної корупції, теж влаштовували великий тиск на бізнес.

Усі пам'ятають, як «донецькі ефективні менеджери» з ноги могли відкрити двері фактично у будь-яку фірму і зажадати 50 +1% статутного капіталу. Тобто тоді великі компанії переживали такий тиск. От такого давно не було.

І я говорив завжди, що за часів Володимира ***Зеленського***, скажімо так, є корупція, звісно, і в закупівлях, і в державних інституціях, ми ж все-таки Україна, і одномоментно неможливо одужати.

Але **я завжди казав, що від часів Януковича нас відрізняє те, що на бізнес немає такого тиску велетенського, як тоді був. І от, на жаль, останні дні та тижні нам дарують повернення…**

— Це ви про кейс Ігоря Мазепи?

— **І про нього, і таких кейсів вже насправді до десятка.** З різною гучністю вони проходять. Але тиснуть на український бізнес, який в Україні прямо зараз, під час війни, генерує матеріальні цінності і головний дохід для держави у вигляді податків.

> 1) — Я не бачу, щоб правоохоронці у складі 30 людей (скільки до Бігуса побігло), чи пів сотні (скільки бігло до Мазепи), щоб вони побігли шукати племінника народного депутата Слуги народу, який торік припхав в Україну турецьких паршивих курток для військових на мільярд гривень, які коштували там (в Туреччині — ред.) в три рази дешевше.
>
> 2) — Я щось не бачу, щоб вони до нього побігли і шукати оту маржу, що він заробив — понад пів мільярда лишена цій поставці. Щось туди не біжать. А от по нашому біжать і тиснуть.

І це реально когнітивний дисонанс. Я реально не розумію.

Стоп. Інтереси держави, інтереси України, як країни, інтереси ворога.

У що ми граємо?

На жаль, **відповіді, які приходять, не дуже втішні**.

— Як ви зараз з річної перспективи дивитесь на уже колишнього міністра оборони Олексія *Резнікова* і на той факт, що його заступники або в СІЗО, або до них є претензії з боку правоохоронців, а до нього немає. Він справді виявився міністром в чомусь ефективним, але не до кінця зміг проконтролювати своє оточення? Чи до нього би мали бути якісь претензії, але їх немає в силу якихось інших причин, можливо, в силу тих самих причин, що й до колишнього глави СБУ Івана Баканова?

— Я думаю, що сам ***Резніков*** розуміє, що претензії рано чи пізно зрештою виникнуть, оскільки отримання адвокатського свідоцтва свідчить про те, що він ускладнює тепер шлях до себе з боку правоохоронців.

Відкрити справу проти адвоката — це фактично номенклатура генерального прокурора. Це не проста річ. Мене для них дуже легко на допит потягнути. Для них я, звичайно, пересічний українець зі звичайним українським паспортом. А адвокатське [посвідчення] — як щит у супермена вже з'являється. Можливо, не найсильніший, але у мене такого точно немає.

До Резнікова юридичних претензій справді ні в кого немає. Єдине кримінальне провадження, про яке мені відомо, це по харчах, саме по тих контрактах, йде теж без Резнікова. Цією справою займається НАБУ. Воно вже рік займається, і кінця навіть не видно в бінокль.

По інших справах.

Затримано заступника Резнікова на прізвище ***Шаповалов*** і керівника департаменту закупівель ***Хмельницького***, вони знаходяться в СІЗО вже рік по справах за паршиві бронежилети по дуже завищеній ціні.

Якщо не помиляюсь, там трикратне завищення було. Також до них претензії щодо закупівель по завищеній ціні сухпайків з Туреччини, вегетаріанських причому. Щоб у нас пацани вегетаріанські сухпайки на передку їли. І по цих справах Резніков теж не проходить.

Формальних претензій до нього немає.

Слава Богу, що це позорище ми принаймні в Лондоні не переживаємо. Бо коли його відправили в відставку, я своїми очами прочитав його колонку в ***The Guardian***, в провідному англійському медіа. Вона була досить презентаційна.

Він висловлював свої роздуми про future, past, present days. Так би мовити, налагоджував вже містки. Це було реально позорище, якби це призначення відбулося. І тому я радий, що хтось десь включив задню. Ми принаймні не черпаємо лайно ложкою.

— Мене не радує історія, що заступники так довго сидять в СІЗО. Справи, мабуть, мали би в ідеалі розслідуватися швидко, а не роками.

— Цими справами, по яких вони зараз сидять, займаються СБУ і ДБР. Я так розумію, що якісь епізоди вже реально доведені. І вже, можливо, готові для передачі в суд. Тобто там зараз не йдеться про штучне затягування.

Закрити по правках Лозового у цій історії, я сподіваюся, не вийде. Бо якщо вийде, це буде реальна катастрофа.

Що ж ви там так длубаєтесь, хлопці? Вже ж навіть якихось чортів, які нападали на мене, змогли знайти. Там ж ще простіше має бути, бо там принаймні в СІЗО всі відразу сидять.

***

№ 2.579

Основні теми доби 10.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту й далі загострюватися. Російська армія поступово "вичавлює" українські війська з територій та населених пунктів. Підрозділи ЗСУ відбивають потужні атаки російських військ на 5 напрямках, ще на 2 напрямках командування армії РФ створило ударні угруповання. Також, у тилу російських військ неподалік лінії фронту сконцентровано резервне угруповання військ у складі загальновійськової армії та декількох окремих з'єднань рівня бригади та полку, танкових та механізованих тощо. Їх може бути введено в бій у разі прориву української лінії оборони. Генштаб повідомив про 55 бойових зіткнень за добу. За даними сервісу DeepState Live Map, російська армія просунулася в Новомихайлівці на південь від Донецька, тяжкі бої точаться на північ від траси Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська, на захід від Бахмута в напрямку Часового Яру, на північний захід від Авдіївки в напрямку Покровська, на північ від Донецька – у Невельському та Красногорівці, а також на півдні й заході від Великої Новосілки та в районі с. Роботиного на Запоріжжі. В інтерв'ю німецьким ЗМІ президент Зеленський знову заявив, що "ситуація на фронті стабілізувалася".

Українській армії бракує боєприпасів, а поточні постачання партнерів не дають змоги навіть утримати оборону. Наприклад, у пакеті допомоги, який

уряд Німеччини оголосив 10 квітня, українська армія отримає лише добову норму снарядів – приблизно 5 тис. шт. калібру 155 мм. Водночас російська армія витрачає снаряди та ракети майже без обмежень. Командувач збройними силами США в Європі генерал Каволі заявив на слуханнях комісії Конгресу, що Росія має чи не десятикратну перевагу в артилерії та ракетних системах на Донбасі.

2️⃣ Така ситуація має наслідком значні втрати українських військовослужбовців, тож підрозділи на фронті мають серйозну потребу у свіжих людських резервах.

Методи мобілізації ("полювання" працівників територіальних центрів комплектування на чоловіків для вручення повісток) призвели до демотивації, а рекрутинг, якщо й застосовувався, то лише в поодиноких випадках і не є часткою мобілізаційної політики.

Командування збройних сил України на чолі з генералом Сирським наполягає на мобілізації до 500 тис. осіб. За інформацією кількох військових експертів та низки західних спецслужб, Росія має намір залучити в найближчі пів року приблизно 400 тис. військовослужбовців, здебільшого вони служитимуть за контрактом. Ця система довела свою ефективність в умовах, коли Росії "захлинається" коштами через надвисокі ціни на нафту. Барель Brent уже коштує понад $90. Російська нафта марки Ural, "стеля" ціни на яку, встановлена G7 та країнами ЄС у $40/бар, продається з відвантаженням із портів Балтійського моря за ціною понад $70/бар. Не спрацьовують західні санкції й проти транспортування нафти "тіньовим флотом" танкерами, які не застраховані найбільшими західними компаніями.

Верховна Рада прийняла в першому читанні законопроєкти про посилення відповідальності за ухилення від мобілізації та про мобілізацію засуджених.

Депутати весь вечір та вночі "розглядали" понад 4,5 тис. поправок до закону про мобілізацію, щоби проголосувати його 11 квітня. У залі було не більш ніж 60 делегатів, але без трансляції засідань та без контролю журналістів більшість відчуває повну безкарність. Унаслідок "розгляду" було відхилено всі поправки, які стосувалися рекрутингу та демобілізації, а також про виплати грошової компенсації за участь у бойових діях. 11 квітня до парламенту запрошено головнокомандувача ЗСУ, начальника Генштабу та командувача Сухопутних військ.

3️⃣ **Росія завдала чергового потужного удару по українських енергетичних об’єктах та підземних сховищах газу** з використанням крилатих ракет, балістичних ракет і безпілотників-камікадзе.

І хоча за даними командування ВПС, підрозділи ППО

1) — збили 39 із 40 БПЛА, 16 з 20 крилатих ракет Х-101 й 2 із 4 ракет Х-59.

2) — Не вдалося збити 6 гіперзвукових ракет "Кинджал" та 12 ракет С-300.

Унаслідок атаки завдано критичних пошкоджень українським енергетичним об’єктам. Повністю вивели з ладу Трипільську ТЕЦ та всі інші електростанції держкомпанії "Центренерго". Компанія ДТЕК повідомила про серйозні пошкодження 3 своїх станцій.

Було зруйновано багато розподільчих пристроїв, трансформаторних підстанцій та інших об’єктів критичної інфраструктури. Росії не вдалося зруйнувати енергосистему, але вона працює з перебоями, у низці регіонів застосовано аварійні від'єднання. Упродовж дня російські військові також завдали ракетних ударів по Одещині, Дніпропетровщині, Запоріжжю та Донеччині.

Минулого року українські можновладці радісно рапортували про будівництво систем захисту навколо та над енергооб’єктами, що виявилося брехнею.Системи протиповітряної оборони здебільшого зосереджено в Києві, Київській та Дніпропетровській областях, тож велику територію не прикрито з повітря. Ба більше, запаси зенітних ракет різних класів майже вичерпано, а західні постачання є вкрай незначними. Президент Зеленський та міністр закордонних справ Кулеба благають партнерів негайно передати Україні системи протиповітряної оборони та ракети для них із тих, що стоять на озброєнні армій, оскільки процес їхнього виробництва довготривалий.

Україна може завдавати удари у відповідь по цілях на території Росії, проте адміністрація США буквально "тримає за руки" українське керівництво, побоюючись "ескалації". Міністр оборони США Остін у виступі перед Конгресом назвав російські нафтопереробні заводи "цивільними цілями".

4️⃣ Президент Зеленський анонсував, що **15–16 червня у Швейцарії відбудеться "мирний саміт"** високого рівня. Він стверджує, що на заході **"представники континентів" "продемонструють Росії мирний план", "який буде погоджено без неї"**.

5️⃣ У Києві міністри Умеров та Камишин підписали з британським міністром торгівлі Хендсом угоду про співпрацю в галузі виробництва озброєнь. Британська компанія BAE Systems заявила про намір розгорнути ремонт своїх легких гаубиць в Україні.

***

№ 2.580

Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba demands more Patriot air defenses

The Washington Post
Democracy Dies in Darkness

Subscribe Sign in

Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba demands more Patriot air defenses

By Isabelle Khurshudyan

April 10, 2024 at 1:19 p.m. EDT

2024-04-10

Isabelle Khurshudyan

KYIV — Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba wants the West's extra, idle Patriot air defense batteries. And he's not asking nicely anymore.

"Nice and quiet diplomacy didn't work," Kuleba, Kyiv's top diplomat, told The Washington Post in an interview this week.

Patriot, a U.S.-designed air defense system that costs more than $1 billion per battery, has been at the top of Ukraine's weapons wish list since Russia invaded more than two years ago. Kyiv received its first Patriot batteries last summer, but the three it has now are not sufficient to defend the entire country against Russia's increased aerial bombardment.

So in a wartime government that tasks each of its top officials with lobbying Western allies for more weapons, President Volodymyr Zelensky delegated a specific track for Kuleba — to persuade countries with spare Patriots to transfer them.

Kuleba emphasized repeatedly that he and Ukraine are grateful for the security assistance that many countries have already provided, but he has also started to air frustrations publicly about the limits of their continued support.

Western aid has declined in recent months — particularly from the United States, Ukraine's biggest backer, where Republicans in Congress for months have blocked a roughly $60 billion package proposed by President Biden.

The challenges facing Kuleba in his current campaign are emblematic of Ukraine's predicament in this war going forward: The country's survival still depends on its partners providing weapons, but few of those partners seem to grasp fully the urgency. Kuleba said he hopes his new style of tougher-talking diplomacy will break through.

"Yes, people may hate me, and I may ruin the relationship," Kuleba said. "The other part of me is saying diplomacy is all about private relations. But then I told that part to shut up, and the part of me that wanted to speak out started speaking up. We've tried everything, and nothing seems to work."

Kuleba said his team has identified more than 100 available Patriots — some neighboring countries have more than one battery guarding a port or airfield, he said. Zelensky has said Ukraine needs 26 to create a total air shield over Ukraine, but Kuleba is initially focused on obtaining seven as quickly as possible.

That would cover Ukraine's largest cities and leave at least one free to be closer to the battlefield, where Russian aviation has been punishing Ukraine's troops on the ground using guided bombs.

Kuleba said he "struggles to understand" the resistance from some countries to transferring at least one of their systems to Ukraine.

During a recent meeting in Brussels marking NATO's 75th anniversary, Kuleba harshly told those in attendance: "I'm sorry to spoil the birthday party, but who can believe that the mightiest military alliance in the world cannot find seven batteries of Patriots to provide them to the only country in the world that is fighting ballistic attacks every day?"

Kuleba joked that the “luckiest” ministers at the meeting were those who could say they do not have Patriot batteries in their country. “But those who do, they do feel uncomfortable,” he said.

Kuleba said that he is confident Ukraine will eventually receive more Patriot systems but that delays cost Ukrainian lives.

In recent weeks, Russia has increased its attacks on critical Ukrainian infrastructure, causing power outages in some cities, including Kharkiv. Kyiv is focusing its requests for more air defenses on the Patriot because it is the only weapon that can intercept and destroy Russian hypersonic ballistic missiles, such as the Kinzhal.

Though Ukraine keeps at least one Patriot battery near Kyiv, the capital, it has moved at least one of the other two closer to the front to combat Russia’s increased use of guided air bombs.

The Patriots themselves are a high-priority target for Russia, and at least one of the batteries in Ukraine has been damaged. It has since been repaired.

Most of Ukraine’s air defenses date back to the Soviet Union, such as the S-300 system, and the ammunition for it is produced mainly in Russia or countries friendly to Moscow. These Soviet-era systems will eventually become obsolete as Ukraine runs low on ammunition, making the country’s security situation even more dire.

With the $60 billion U.S. package stalled, Kuleba said, Kyiv had identified four other countries in Europe and Asia that have Patriots that could be transferred immediately to Ukraine. Still, he has not stopped lobbying the Americans to send some of their own.

Repeating the caveat that he is appreciative of the arms already supplied by Washington, Kuleba said: “Do you sincerely believe that the whole U.S. Army does not have one spare battery of Patriots that is not on combat duty and that cannot be given to Ukraine? I don’t.”

The United States will be asked to play a role regardless. The ammunition — albeit in relatively small quantities — is produced there. And before any country will transfer a battery, it will ask Washington for permission. Most countries want Washington to commit to replacing any Patriot they might give to Ukraine.

Kuleba has even pitched countries on loaning Patriots to Ukraine, with a promise to return the batteries as soon as requested. And he admitted to feeling deeply frustrated.

“I feel myself hitting the wall with my own head, although I’m a diplomat, and that means I have to dismantle the wall brick by brick,” Kuleba said. “But since this

kind of diplomacy doesn’t work, I feel like hitting the wall. I just don’t understand why it’s not happening.”

Kuleba said his change in tactics was triggered two weeks ago, when people in Kyiv were startled by the sound of explosions less than a minute after hearing an air raid siren signaling a possible attack.

Typically, there has been more time to seek shelter. This time, Russia deployed ballistic missiles. They were swiftly intercepted — almost certainly with missiles from a Patriot. Kuleba, however, had a different reaction: If this could happen in Kyiv, Ukraine’s best-protected city, imagine the terror faced by everyone living outside of the capital.

“The problem is that people just got used to the war happening somewhere out there,” Kuleba said. “The feeling that extraordinary decisions are needed on a regular basis to end this war with a victory for Ukraine is gone.”

Siobhán O’Grady and David L. Stern contributed to this report.

***

КИЕВ - Министр иностранных дел Украины Дмитрий Кулеба хочет получить дополнительные, недействую батареи ПВО "Патриот" на Западе. И он больше не просит вежливо.

"Хорошая и тихая дипломатия не сработала", - сказал на этой неделе в интервью The Washington Post Кулеба, ведий дипломат Киева.

Patriot, разработанная США система ПВО стоимостью более 1 миллиарда долларов за батарею, находится на вершине списка вооружений Украины с тех пор, как Россия вторглась более двух лет назад. Прошлым летом Киев получил свои первые батареи «Патриот», но **трех, которых у него сейчас есть, недостаточно** для защиты всей страны от усиленных воздушных бомбардировок России.

Поэтому в правительстве военного времени, который поручает каждому из своих высших должностных лиц лоббировать западных союзников в поисках большего количества оружия, президент Владимир ***Зеленский*** делегировал специальный путь для ***Кулебы*** - чтобы убедить страны с запасными Патриотами передать их.

Кулеба неоднократно подчеркивал, что он и Украина благодарны за помощь в области безопасности, которую уже оказали многие страны, но он также **начал публично выражать разочарование по поводу пределов их постоянной поддержки**.

В последние месяцы западная помощь снизилась - особенно со стороны Соединенных Штатов, крупнейшего сторонника Украины, где республиканцы в Конгрессе в течение нескольких месяцев блокировали пакет в размере примерно 60 миллиардов долларов, предложенный президентом Байденом.

Проблемы, стоящие перед Кулебой в его нынешней кампании, символизируют затруднительное положение Украины в этой войне:

> — выживание страны по-прежнему зависит от ее партнеров, предоставляющих оружие, но немногие из этих партнеров, похоже, полностью понимают срочность.

Кулеба сказал, что надеется, что его новый стиль более жесткой дипломатии прорвется.

"Да, люди могут ненавидеть меня, и я могу разрушить отношения", - сказал Кулеба. "Другая часть меня говорит, что дипломатия - это личные отношения. Но потом я сказал этой части заткнуться, и та часть меня, которая хотела высказаться, начала говорить. Мы перепробовали все, и, кажется, ничего не работает".

По его словам, его команда определила более 100 доступных патриотов - в некоторых соседних странах есть более одной батареи, охраняющая порт или аэродром.

> 1) — Зеленский сказал, что Украине нужно 26, чтобы создать полный воздушный щит над Украиной, но
>
> 2) — Кулеба изначально сосредоточен на получении семи как можно скорее.

Это охватило бы крупнейшие города Украины и оставило бы по крайней мере один свободный, чтобы быть ближе к полю боя, где российская авиация наказывала украинские войска на земле с помощью управляемых бомб.

Кулеба сказал, что он

> **— "изо всех сил трудится понять" сопротивление некоторых стран передаче хотя бы одной из своих систем на Украину.**

Во время недавней встречи в Брюсселе, посвященной 75-летию НАТО, ***Кулеба*** **резко сказал присутствующим**:

> — "Мне жаль портить вечеринку по случаю дня рождения, но кто может поверить, что самый могущественный военный альянс в мире не может найти семь батарей патриотов, чтобы предоставить их единственной

стране в мире, которая каждый день борется с баллистическими атаками?"

Кулеба **пошутил**, что

— "самыми удачливыми" министрами на встрече были те, кто мог сказать, что у них нет батарей Патриотов в их стране. "Но те, кто это делает, чувствуют себя некомфортно", - сказал он.

Кулеба сказал, что он уверен, что Украина в конечном итоге получит больше систем Patriot, но эти задержки стоят жизни украинцам.

В последние недели Россия усилила свои атаки на критически важную украинскую инфраструктуру, что привело к перебоям в электроэнергии в некоторых городах, включая Харьков. Киев фокусирует свои запросы на большее количество противовоздушной обороны на Patriot, потому что это единственное оружие, которое может перехватить и уничтожить российские гиперзвуковые баллистические ракеты, такие как Kinzhal.

Несмотря на то, что **Украина держит по крайней мере одну батарею «Патриот» недалеко от Киева**, столицы, она переместила по крайней мере одну из двух других ближе к фронту для борьбы с растущим использованием Россией управляемых воздушных бомб.

Патриоты сами являются приоритетной мишенью для России, и по крайней мере одна из батарей в Украине была повреждена. С тех пор он был отремонтирован.

Большая часть ПВО Украины датируется Советским Союзом, например, система С-300, и боеприпасы для нее производятся в основном в России или странах, дружественных Москве. Эти системы советской эпохи в конечном итоге устареют, поскольку в Украине заканчиваются боеприпасы, что делает ситуацию в области безопасности в стране еще более сложной.

По словам ***Кулебы***, после того, как **пакет в размере 60 миллиардов долларов США застопорился**,

1) — Киев определил четыре другие страны Европы и Азии, у которых есть патриоты, которые могут быть немедленно переведены в Украину.

2) — Тем не менее, он не перестал лоббировать американцев, чтобы они отправили некоторые из своих.

Повторяя оговорку о том, что он ценит оружие, уже поставленное Вашингтоном, Кулеба сказал:

— "Вы искренне верите, что все США У армии нет одной запасной батареи патриотов, которая не находится на боевом дежурстве и которую нельзя отдать Украине? Я не знаю".

Соединенным Штатам будет предложено сыграть свою роль независимо от этого.

Боеприпасы, хотя и в относительно небольших количествах, производятся там. И прежде чем какая-либо страна передаст батарею, она попросит разрешения у Вашингтона. Большинство стран хотят, чтобы Вашингтон взял на себя обязательство заменить любого патриота, который они могут дать Украине.

Кулеба даже

> — предложил странам одолжить "Патриотов Украине" с обещанием вернуть батареи, как только попросят. И он признался, что чувствовал глубокое разочарование.

"Я чувствую, что ударяюсь о стену своей головой, хотя я дипломат, и это означает, что я должен демонтировать стену кирпич за кирпичом", - сказал ***Кулеба***.

"Но поскольку такая дипломатия не работает, мне хочется удариться о стену. Я просто не понимаю, почему этого не происходит".

Кулеба сказал, что

> — его изменение тактики было спровоцировано две недели назад, когда люди в Киеве были поражены звуком взрывов менее чем через минуту после того, как услышали сирену воздушного налета, сигнализирующей о возможном нападении.

Как правило, было больше времени для поиска убежища. На этот раз Россия развернула баллистические ракеты. Они были быстро перехвачены - почти наверняка с помощью ракет Patriot.

Однако у ***Кулебы*** была другая реакция:

> — если бы это могло произойти в Киеве, наиболее охраняемом городе Украины, представьте себе террор, с которым сталкиваются все, кто живет за пределами столицы.

"Проблема в том, что люди просто привыкли к войне, происходящей где-то там", - сказал ***Кулеба***.

«Чувство, что для того, чтобы закончить эту войну победой для Украины, необходимы чрезвычайные решения на регулярной основе, исчезло».

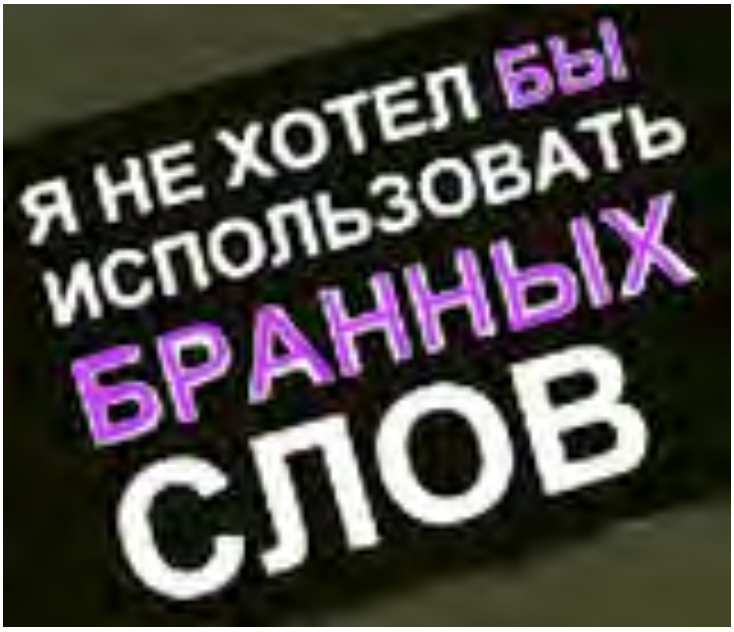

***

№ 2.581

Основні теми доби 10.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Верховна Рада ухвалила закон про мобілізацію. Після відхилення геть усіх поправок опозиції, насамперед щодо рекрутингу, ротації та демобілізації, а також про "бойові" доплати на передовій, його було ухвалено 283 голосами. Крім президентської партії, за нього проголосували "сателіти", зокрема, з колишньої партії ОПЗЖ, групи "Довіра" та "За майбутнє". Перед голосуванням перед делегатами виступили представники командування, головнокомандувач ЗСУ Сирський тощо.

На думку низки експертів, зниження віку мобілізації до 25 років не дасть владі змогу кардинально змінити ситуацію на краще, оскільки це покоління вийшло з "ями" народжуваності кінця 90-х рр. минулого століття.

Депутати доручили уряду підготувати законопроєкти про демобілізацію, ротацію та виплати, але не визначили термін їхнього подання до парламенту.

Ситуація на Донбасі дедалі гіршає для українських військ. За даними сервісу DeepState Live Map, російська армія змогла просунутися в район с. Бердичі на північний захід від Авдіївки. Тяжкі бої точаться на північ від траси Лисичанськ-Бахмут, між Бахмутом та Часовим Яром, в околицях Донецька – у Красногорівці та Новомихайлівці, а також у с. Роботиному на Запоріжжі.

2️⃣ Росія завдала чергового удару по українській енергетиці, вивівши з ладу практично всю теплову генерацію. Атак зазнали дві теплоелектростанції ДТЕК та щонайменше дві теплоцентралі – у Сумах та Харкові. Підрозділи ППО збили 17 з 18 БПЛА типу "Shahed". Модернізовану ракету Х-59, яку запускала російська тактична авіація, збити знову не вдалося. Іноземні журналісти повідомляють, що Україна вже майже не має зенітних ракет комплексів Patriot та IRIS-T, тому ППО не може ефективно відбивати ракетні атаки. На північному кордоні та вздовж лінії фронту було знищено близько 2/3 російських керованих бомб, але решта завдали серйозних ушкоджень. Унаслідок обстрілу балістичними ракетами Миколаєва загинули 4 мирних мешканці.

Урядовці так і не пояснили, що саме було зроблено для захисту енергетичних об’єктів, хоча міністри та сам президент Зеленський неодноразово заявляли про завершення роботи щодо забезпечення їх "багаторівневої безпеки". Експерти наголошують, що без надійної системи ППО ремонт електростанцій є марним.

НКРЕКП готується з 1 травня скасувати "price cap" – "цінову межу" вартості електроенергії на обох ринках – єна добу наперед" та поточного дня, що, з огляду на втрату генерації, матиме наслідком суттєве підвищення тарифів. Чиновники тільки зараз почали обговорювати можливість відшкодування громадянам та бізнесу кредитів на встановлення сонячних панелей та інших "зелених" генерувальних пристроїв. "Нова пошта" оголосила про створення дочірнього підприємства малої генерації.

3️⃣ Під час голосування за мобілізаційний закон президент Зеленський залишив країну для участі у саміті "Трьох морів" у Вільнюсі – проєкті, який активно просуває Польща. Там він підписав чергову "безпекову угоду" з Латвією. Він також звернувся до учасників з проханням про постачання систем ППО Patriot, але лідери країн йому пояснили, що вони не є їхніми власниками. Президент Польщі Дуда наголосив, що в країні розміщено комплекси, які належать США..

Прем'єр-міністр Японії Кісіда виступив перед членами нижньої палати Конгресу США. Він закликав членів Конгресу якнайшвидше ухвалити білль про допомогу українським військам. Міністр закордонних справ Польщі Сікорський також закликав розблокувати допомогу Україні.

Західні ЗМІ повідомили, що в лютому та березні Конгрес схвалив передачу Україні понад 60 винищувачів F-16 Норвегією, Данією та Нідерландами.

4️⃣ Російські ЗМІ анонсували чергову "мирну ініціативу" президента Туреччини Ердогана, який запропонував "заморозити" лінію фронту, а Україна для досягнення миру має закріпити свій "позаблоковий статус". Президент Путін начебто погодився повернутися до обговорення варіанту, узгодженого українською делегацією під час переговорів у Стамбулі у квітні-березні 2022 р. Водночас на зустрічі з президентом Білорусі Лукашенком він назвав "профанацією" "мирний саміт", який має намір провести Україна у Швейцарії та відкинув будь-яке "нав'язування мирних рішень" Росії.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус порівняв "замирення" Путіна з "мюнхенською згодою" з Гітлером, яка призвела до анексії Чехословаччини. Пісторіус упевнений, що Путін не зупиниться на тому, що вдалося захопити, у разі підписання "мирної угоди", й наголошує, що Європа має готуватися до війни.

5️⃣ Ціни на нафту зростають на тлі погроз Ірану вдарити по Ізраїлю у відповідь на знищення ізраїльськими літаками консульства Ірану в столиці Сирії Багдаді. Незалежні експерти вважають неминучим зростання споживання нафти на 3-6% наприкінці цього року, тоді як нафтовий картель ОПЕК+ планує подальше скорочення видобутку для підтримки надвисоких цін.

Європейський парламент дозволив урядам країн ЄС оголошувати ембарго на імпорт російського скрапленого газу, але низка країн, Франція тощо, у 2023-2024 рр. лише збільшили його закупівлі.

***

№ 2.582

Основні теми доби 12.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ **Ситуація на лінії фронту стабільно тяжка для українських військ, які поступово задкують на 4 напрямках.**

Російська армія міцно утримує ініціативу через багаторазову перевагу у людях, техніці, боєприпасах за повного панування у повітрі.

Російське командування тримає у стратегічному резерві не менше ніж 60 тис. військовослужбовців та велику кількість техніки щоби вкинути їх у бій у разі прориву української лінії оборони.

За добу підрозділи ЗСУ на околицях Бахмута втратили позиції у Богданівці та відступили до Часового Яру, а у напрямку на Покровськ – відкотилися біля сіл Уманське та Новобахмутівка. Тяжкі бої тривають на 7 напрямках у Луганській, Донецькій та Запорізькій областях.

Влада евакуює населення прикордонних та прифронтових районів Чернігівської, Сумської та Харківської областей, які армія РФ щодня обстрілює, завдає ракетно-бомбових ударів, та атакує дронами-камікадзе. За добу під обстріл потрапили понад 110 населених пунктів на лінії фронту та у ближньому тилу ЗСУ. У Нью-Йорку, Костянтинівці, Красногорівці загинули до 10 мирних жителів.

Російський президент Путін на переговорах із директором Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі оголосив про намір запустити Запорізьку АЕС та приєднати її до російської енергосистеми.

2️⃣ Президент Чехії Павел повідомив, що уряду вдалося законтрактувати у різних країнах за межами ЄС понад 1 млн артилерійських снарядів різних

калібрів, проте коли вони надійдуть на лінію фронту – невідомо. Основні постачання очікуються лише влітку.

Така сама ситуація і з авіацією. Україна отримає обіцяні винищувачі F-16 не раніше літа, причому низка з них потребує ремонту та модернізації. Прем'єр-міністр Бельгії де Кроо заявив, що країна не передаватиме винищувачі F-16 Україні, доки не отримає новітні F-35.

Міністр закордонних справ ***Кулеба*** оголосив, що Україна **веде переговори** щодо постачання 2 систем ППО Patriot та 1 – SAMP/T.

Президент ***Зеленський*** повідомив, що прем'єр-міністр Нідерландів Рютте **пообіцяв** йому додаткову військову допомогу на €1 млрд, а також €0,4 млрд – на відновлення.

Віцепрезидент Єврокомісії ***Домбровскіс*** повідомив, що Україна отримає від ЄС у квітні €1,5 млрд макрофінансової допомоги (кредитів під низькі відсотки та грантів), й ще €1,9 млрд – у травні за умови виконання низки "домашніх завдань".

НБУ за тиждень продав $378,3 млн, купив – $1,2 млн. Чиновники регулятора стверджують, що ситуація із поверненням валютного виторгу експортерами "ліпшає", проте **статистика торгів на міжбанківській біржі спростовує із заяви**.

3️⃣ Росія отримує все більше допомоги від ***Китаю***, насамперед – верстати, електроніку, оптику, компоненти, стратегічну сировину та бавовну, яка використовується для виробництва основного компонента пороху – нітроцелюлози. Водночас американські офіційні особи "не спостерігають" прямої військової допомоги Китаю Україні. Міністр закордонних справ РФ Лавров повідомив про успіх своїх переговорів у Китаї з усіх основних напрямів співробітництва та протидії санкціям. Він наголосив на "безперспективності" будь-яких міжнародних кроків, якщо їх буде зроблено "без огляду на позицію Росії".

Рада ЄС закріпила у законодавстві країн Євросоюзу криміналізацію порушення та ухилення від санкцій.

Обсяги відвантаження російської нафти та дизельного пального зростають. Суттєві об'єми перевантажується з російських танкерів на судна інших країн у Лаконійській затоці біля берегів Греції та в районі о. Мальта. Основними покупцями російського дизпалива зараз є Туреччина, Туніс та Бразилія, причому дві останні самі видобувають великі обсяги нафти.

Через загрозу вторинних санкцій російські компанії змушені тримати валютний виторг на рахунках поза Росією, проте це допомагає російському керівництву закуповувати цим коштом необхідні компоненти, сировину та

обладнання для військово-промислового комплексу через ланцюжки офшорних фірм.

4️⃣ Міністр інфраструктури ***Кубраков*** заявив, що уряд після російських ударів по енергосистемі планує "зосередиться на будівництві об'єктів малої генерації" у Харкові та інших великих містах.

Міністр енергетики ***Галущенко*** закликав населення до економії електроенергії та попередив про необхідність підготувати до роботи генератори на випадок припинення електропостачання через російські повітряні атаки. Глава Укренерго Кудрицький запропонував підприємствам самостійно забезпечувати себе електроенергією, зокрема імпортувати її з Європи. Глава Нафтогазу Чернишов оголосив про готовність викупити весь газ, який видобуто недержавними компаніями, а президент Зеленський доручив Кабміну розпочати підготовку до наступного опалювального сезону.

5️⃣ Фонд держмайна виставив на продаж за 1,7 млрд грн (приблизно $43 млн) частку акцій ТРЦ "Ocean Plaza" у центрі Києва, яку було конфісковано у родини російських олігархів Ротенбергів.

6️⃣ В Ірані зафіксовано велике переміщення військової техніки, зокрема балістичних ракет. Бойовики палестинського терористичного угруповання, що підтримуються Іраном, Хезболла завдали по Ізраїлю ракетного удару понад 40 ракетами. Іран застеріг США від втручання у "конфлікт між Ізраїлем та Палестиною". Палестинський рух ХАМАС відмовився повертати навіть частину заручників, захоплених під час атаки на Ізраїль у жовтні 2023 р. Іран захопив в Ормузькій протоці ізраїльський контейнеровоз під панамським прапором.

7️⃣ Президент ***Зеленський*** звільнив першого заступника міністра закордонних справ ***Точицького*** та призначив замість нього заступника голови свого офісу ***Сибігу***.

Колишньому міністрові оборони ***Резнікову*** знайшли "тихе місце" у так званому "***Українському інституті майбутнього***" – директором програм у сфері безпеки та оборони.

***

№ 2.583

Ukraine War, 10 April 2024: Zombie Idiotism

APR 10, 2024

SARCASTOSAURUS

Hello everybody!

Think it's about the time for me to adapt to these modern times. Some of you might know how it is: one grows a bit older, and the older one grows, the more problems with adaptation to latest trends, fashion, musics, life-style etc. one is experiencing. Now, actually, my biggest secret is that, actually, I'm growing younger by the day. However, this seem to be so uncommon that nobody is going to understand it. Moreover, explaining that would be digressing, so let me ignore this fact for the time being…

Point is: I've developed a new definition of modern-day Western politics. It might be I'm a few years late, but it seems that zombies are particularly popular, lately.

Therefore, I've decided to develop a definition called 'Zombie Idiotism'.

What is Zombie Idiotism?

Well, you know how are zombies shown in all the movies? Moving around, without any particular order, babbling incomprehensible things, and getting shot to pieces?

That's what I'm meanwhile associating with the behaviour of our 'Western' politicians in regards of (not only) their foreign policies.

Here is a good example. Zombie Idiotism is increasing military aid to Israel by 10-30 times in six months (depending on the country in question: the USA made over 100 arms transfers during this period, without any kind of public debate; Germany is doing its utmost too, followed by India, South Korea, etc.) - all in order to enable and wholeheartedly support a genocide of Palestinians.

While, and at the same time:

1) complaining about Ukrainian UAV strikes on the Russian oil refineries, because this 'might damage the markets', plus
2) NOT sending anything at all to Ukraine (not even urgently necessary artillery ammunition)
3) while own arms factories are idling, i.e. manufacturing at only a fraction of their potential capacity.

Shall I take Raytheon as example?

That's the corporation manufacturing MIM-104 Patriot SAMs.

According to the President of Raytheon Land & Air Defense Systems, Thomas Laliberty, the factory has a capacity of manufacturing a complete MIM-104 'battery' per month. Would mean: twelve per year (in digits: 12).

However, presently, for this year it's planning to manufacture only five (in digits: 5) for Switzerland, plus two, perhaps three (in digits: 2-3) replacements for batteries sent to Ukraine the last year.

Additional to that, the US Army has some 600 launchers (mind: launchers, no ‘batteries’ as some say) for MIM-104s stored, 'surplus to requirement' and short of being destroyed.

....which actually means: Raytheon needs manufacturing only new radars, engagement control stations and missiles - and Ukraine could get plentiful of additional MIM-104 Patriot batteries (even more so considering the PSU is NOT deploying them as 'complete batteries', but breaking them down into single firing units, usually consisting of 1 radar, 1 ECS, and 1 or 2 launchers)...

…all provided anybody there in Washington D.C. would ever come to the idea to issue a corresponding order.

...which would be urgently necessary, as dramatically shown by latest Russian attacks on Kharkiv and Dnipro, just for example. Not to talk about the fact that according to Zelensky, PSU has only enough SAMs left for about a month longer.

For similar reasons, the production of new missiles is ‘increasing at leisure rates’. See: Raytheon is currently manufacturing 240 PAC-2 GEM-Ts a year, and planning to increase that to 420 a year - by 2027 (this model is manufactured for export

customers only). PAC-3 MSEs are manufactured at 500 rounds a year: the rate is going to reach 650… your bet: by 2027…

Why make more?

There's no urgency at all…

What a surprise then when the State Department (Ministry of Foreign Affairs in the USA) - the body where *officials are quitting in droves in outrage over Biden's support for Zionist genocide on Palestinians* (here's just one example) - placed an order for an emergency delivery of parts for MIM-23 HAWK SAM-systems.

Read: the State Department began acting on its own, bypassing a corrupt, incompetent and idle administration, Congress etc…

(Why corrupt? Because Biden is the biggest receiver of sponsoring by different 'PACs', Zionist sponsoring bodies buying influence in the US politics [the most powerful of these is the AIPAC]. Though, if you think the PACs are paying Biden a lot: wrong! Since 1990, they've sponsored him with about US$ 4.3 million. So, now you know the price tag of a genocide, too....)

....meanwhile, Ukrainian air defences are so short on missiles that in the Bakhmut area of the last few days, Su-25s of the VKS were seen free to fly _direct air strikes_ (none of usual 'spray and pray' BS) at an altitude of 100 metres, as obvious from the following video still...

...but, please: go on and tell me I'm wrong, an 'anti-Semite', 'hate Israel' - and there's nothing like 'Zombie Idiotism' in power. Indeed: it's voters who are to blame…

After all: ignoring reality and espousing nonsensical science fiction is another of popular phenomena of modern times….

***

№ 2.584

Ukraine War, 12 April 2024

APR 12, 2024

SARCASTOSAURUS

Hello everybody!

Up front: SPECIAL THANKS!

Thank you for supporting collection for the Shark UAV for the 3rd SSO.

Few answers in regards of related questions (sorry, but I really have no time to answer all the e-mails and private messages coming my way, the last weeks and months):

1.) I do not know any way of supporting this collection through providing donations in crypto currencies and/or in Pounds Sterling. Everything I've been informed about regarding related bank connections was posted in my original request, two days ago. This was also proven as reliable and working, over the last two months. With other words: when the money is transferred to one of accounts listed, it's arriving where necessary and kept there until there's enough to buy the Shark.

2.) The 3rd SSO is no '3rd (Azov) Assault Brigade': these are *two entirely different units*.

The 3rd SSO stands for the 3rd Separate (or 'Independent') Special Purpose Regiment. Named after Prince Svyatoslav the Brave, this is a relatively small outfit, specialised in clandestine operations behind the enemy lines.

The 3rd Separate (or 'Independent') Assault Brigade is a much bigger, 'conventional' combat unit. It was created through the expansion of the Azov SSO (created by former Azov Battalion veterans), and is 'special operations capable', but not the same like the 3rd SSO.

In (massively) oversimplified terms: the 3rd SSO is 'usually associated' with such actions like whenever there is another HIMARS or MLRS-strike, 50 or more kilometres behind the Russian lines. The 3rd SSO is rarely fighting in 'classic' fashion: they're something like 'ghosts' of this war, appearing wherever the Russians expect them the least (and then disappearing before the Russians can find them). For comparison (and for example), the 3rd Assault was running the successful counteroffensive to recover Klishchivka, south of Bakhmut, the last summer, and (as mentioned here) is presently defending a sector of the frontline in the Avdiivka area.

3.) Regarding results of this collection: as of this morning, we were some €/US$ 10,000 short of the target (or in other words: we've collected well over 50% of what's necessary).

4.) Please mind that the troops of the 3rd SSO are busy fighting the Russian war of extermination, while I'm merely a 'messenger'. Of course, I have checked all the details already well before announcing this collection, but: it's regularly taking a few days to receive updates.

Of course, I'll keep you all posted.

1. STRATEGIC

Indicating there is more sanity within its ranks than within the ranks of those ‘above’ (see: European Council, which is a body consisting of heads of state of EU-member-states), the Parliament of the EU has announced that it is going to confirm the budget of the European Council only once the Council takes care to acquire seven additional Patriot SAM-systems for Ukraine. With which we’re back to ‘No Bucks, no Buck Rogers’: at least nominally, the Council cannot function without a budget – and this is now going to happen only if the Council (which is actually in charge of the EU, but as such never directly elected by voters) takes care to bolster Ukrainian air defences (BTW, the Parliament confirmed this decision with 515 votes pro, and 62 against).

Grab yourself some popcorn and coke (if you can): this is promising to become fun to watch… Sure, the mass of this is just another round of typical babbling: after all, even if the accounts are blocked, the Council is neither short on money, nor has any kind of a problem to continue doing whatever it likes. But, at least the idea of incompetents like Macron and von der Leyen, oligarchy-sponsored-apparatchiks like Nehammer, and mafia-bosses like Fico or Orban sitting on the same table to chat about how to find alternative solutions for wasting public money, time, and Ukrainian lives appears entertaining to me…

Meanwhile, in the USA…. ‘Breaking’! It took only two years since Pudding’s all-out invasion of Ukraine for the Supreme Commander of NATO Allied Forces Europe, General Christopher Cavioli, to *discover hot water*.

That is: in a hearing of the US House of Representatives Armed Services Committee, he’s stated that now it’s the industrial production that is the key to the victory in this war.

Who would have ever thought, eh?

Thinking of it: between others, Cavioli is actually paid to recognise such patterns and draw such conclusions – and advise his political masters correspondingly - *but: he’s paid to do so on time*. Which, hand on heart, would’ve been back in March 2022 (if not already in November 2021). By all the incompetence of our politicians, I would’ve expected them to take two years to figure this out. That would be nothing new. But, it is new to see another confirmation for incompetence between *top military commanders*, too…sigh… OK, OK: I’m to blame. After all, I thought Cavioli and the likes have learned at least something from Afghanistan and Iraq. If for no other reason then because, actually, they’re not in charge of what’s going on in Ukraine. So, have it easier to blame somebody else. Instead, here I am: sitting in front of my computer, surprised he ever came to that conclusion, not to talk about mentioning it in the public…

…all of which is gong to be even more important for reasons I'm going to discuss at some other time (sorry, but can't trouble you and myself with too much stuff on one day).

2. AIR/MISSILE WAR

Must admit, even the Russians took me by surprise. Yesterday in the morning (11 April 2024), they have successfully attacked the Trypilska Thermal Power Plant outside Kyiv. No, I wasn't surprised they have attacked it, but: that they've really smashed it.

But, let me start with the details of that strike – which was quite massive. According to official Kyiv, the Russians have deployed:

1) — 20 Kh-101/555 cruise missiles
2) — 6 Kinzhal missiles
3) — 12 S-300 missiles
4) — 40 Shaheds
5) — 4 Kh-59 (two of which turned out to be Kh-69s).

Burning Trypilska TPP…

Ukrainians claimed to have shot down 14 Kh-101/555s, 39 Shaheds, and 2 Kh-59s…. No Kinzhals and no S-300s – which is no surprise, because these two types were deployed to strike targets in the areas not protected by SAM systems that can target ballistic missiles (like MIM-104 Patriot). For comparison: one of Kh-59s deployed against a target in the Zaporizhzhya area was shot down by the PSU.

In Kharkiv, the local TPP was badly damaged and a transformer substation completely destroyed, and then a hospital in Vovchansk was destroyed. In Zaporizhzhya….not yet sure what was hit there. In Sumy, the local TPP was at least damaged - but by UMPKs, not by any of ballistic- or cruise missiles.

Also targeted (but, apparently, not hit) - by Kh-101s and Kh-555 cruise missiles - were similar objects in the Lviv and Ivano-Frankivsk areas.

So far, ‘everything was logical’.

However, then it turned out that the Trypilska TPP was hit by two of latest Kh-69s.

There comes the next problem: when the West is so insistently failing to reinforce Ukrainian defences (and that for 3 trillion of reasons fabricated by Zombie Idiots of in Washington DC, Brüssels and similar places), then the Russians do not even need to develop the capability to manufacture a lots of new guided missiles. Mere two Kh-69s are enough to wreck another Ukrainian TPP… Ah yes, and the Kh-69 was originally developed as a ‘stealth variant’ of the older Kh-59, and then ‘compacted’ to fit armament bays of the Sukhoi Su-57 ‘stealth’ fighter. That said, nope: I have got no confirmation that any of these were involved in this attack.

Now, sure, the Trypilska is (i.e. was) 50km outside Kyiv, and thus outside the ‘air defence bubble’ protecting the Ukrainian capital. Still, if the PSU had no means to protect such an important object in this area at this point time…? sigh… If so, then it must be critically short on stuff like MIM-104s, NASAAMs and IRIS-T… which is just another indicator for how much has the West screwed up…

S-300 hit on a TPP in Kharkiv.

Another conclusion is on hand, too (have explained this already back in February, but here you are, 'again'): instead of targeting the distribution network to cause temporary power black-outs, the Russians are focusing on physically destroying the power plants of Ukraine. Reason: when a power plant is knocked out, the damage is lasting because such a plant is taking 'years' to rebuild, not just days or weeks.

AFAIK, there are… or: there were - 11 such power plants in Ukraine: 3 (and now 2) in the Kyiv area and 8 (and now 7) elsewhere. At least eight have been targeted so far, causing Kyiv to significantly increase its imports of electricity from the EU. With other words: such attacks are not only causing massive damage, but increasing the costs of war, too. Foremost: what's the point of rebuilding power plants like this one, or sending another 500 generators to Kharkiv – if Ukraine lacks effective air defences…? They're all just going to be destroyed, too, and that rather sooner than later…

'BTW', this attack came on the heels of an Iskander strike on Odesa, on 10 April, in which 5 were killed and 14 wounded; and another missile strike on Mykolaiv, on 11 April, in which at least 5 were killed - and then in addition to dozens of other air strikes and missile strikes all along the frontlines in the east and south…

For their part, Ukrainians were targeting the Kursk area, the last two nights - which makes me wonder if the Biden admin is still as dumb as to repeat its complaints about Ukrainian strikes on the Russian oil- and other sorts of industry…

Ah yes, while I'm at air warfare… during the same hearing in the US Congress, Cavioli also mentioned primary problems with training of PSU's pilots on F-16s:

> lack of English language skills;

lack of basic training by pilots in question (requiring many of them to have to start with basic training in the West), and…. (drums)

….lack of pilots.

What a surprise: the PSU can only provide pilots it has already got; it cannot draw even more pilots from existing, active units without significantly weakening these; and after two years of war, there is a shortage of pilots, then a shortage of pilots fluent in English and, obviously, even a shortage of properly trained pilots….

With other words:

a) Over the last… say… 10 years, those in charge in Kyiv have all failed to take care the PSU to train enough pilots (actually, and since I'm 'eyebrows-deep' into writing this one: considering 'PSU-related news' from back in 2021… it's a wonder the force still has any pilots left at all);

b) Over the last… say….2 years, and by all the endless babbling about F-16s for Ukraine, everybody in charge - foremost in Kyiv - has failed to take care the PSU to start training a new group of pilots to fly Western jets (because, actually: the PSU at least has enough training facilities and aircraft to train some 12-15 youngsters at least to the 'basic jet training'-level in this time), and

c) the fact remains (as pointed out several times already), *dear Ukrainians*: F-16s are, really, nothing as simple to acquire as artillery pieces or UAVs…

….with all of which I cannot but conclude: why should any politician have any kind of foresight? Any kind of visions for the future? Skills in planning?

Completely irrelevant and unnecessary, isn't it?

Babbling at press conferences, participating in spectacular photo-shots, and cashing from diverse 'sponsors' is ah so very much easier and profitable.

3. BATTLE OF DONBAS

Kremina…

The back and forth is continued: few days ago, Ukrainians reported to have pushed the assaulting Russians back, yesterday, the Russians claimed to have returned to positions about 1000m east of Terny.

Bakhmut…

The Russians have continued pounding Chasiv Yar with UMPKs and air strikes, the last few days. Indeed, they claim to have hit some kind of a storage facility there and 'killed hundreds of Ukrainian nationalists'. On the ground, they're continuing their three-prong assault:

via Bohadnivka and Kalinina in the north,

along the Road 0506 into the Kanal District, and

via Ivaniske/along the Road 0504 in the south.

Indeed, yesterday, they've secured the western side of Ivanivske, even if not forcing the ZSU positions in the hills further west even an inch back. Additionally, and further north of Kalinina, they are pushing into Hryhorivka.

This is possible because the Russians have reinforced the 98th VDV Division and the 11th VDV Brigade by elements of the 123rd Motor-Rifle Brigade and the 106th VDV Division. Alone this is making it clear: Chasiv Yar is their 'Schwerpunkt', the place they want to get, regardless the cost. Otherwise they wouldn't bunch together so much of the VDV there.

Avdiivka-Shakhtarsk…

similar situation in this area. See: heavy air- and artillery strikes on the rear of the Ukrainian frontline, all the way back to Novobakhmutivka and Halytsynivka. On the ground, the Russians are grinding towards Umanske, Yasnobrodivka, and Netailove. Pervomaiske was first reported as completely secured by the Russians, then Ukrainians recovered at least the south-western side to plant their flag on the local school building, and meanwhile the Russians are back to controlling all of the place and grinding towards Netailove, further west.

Mariinka…

think, this is the only area where there are no other 'significant news' than, 'continuous Russian assaults on Heorhivka, south from Pobieda and on Novomykhailivka (most of which is meanwhile under the Russian control, promarily thansk to days-long, heavy strikes by glide bombs).

4. SOUTHERN ZAPORIZHZHYA & KHERSON

Two days ago, Ukrainians have smashed another - though smaller - Russian assault into Robotyne, but otherwise, it's the Russian UAVs that are currently bombing all the possible ZSU positions in this sector. There are heavy (really: heavy) Russian air strikes targeting the ZSU positions in the Urozhayne area (the place where Ukrainians made their most significant advances of the summer 2023). Also hit by glide bombs was the Vremivka, north of that sector of the frontline.

In the Krynky area, the ZSU bridgehead is holding, primarily because of the Ukrainian superiority in FPVs.

***

№ 2.585

Володимир Зеленський оголосив про старт нової економічної платформи «Зроблено в Україні»

2024-02-26

Президент Володимир Зеленський оголосив про початок роботи нової економічної платформи «Зроблено в Україні», яка стане майданчиком для постійного прямого діалогу держави та підприємців.

Про це він повідомив на однойменному заході в Києві, участь у якому взяли близько 400 запрошених, зокрема представники українського бізнесу, начальники ОВА, представники дипломатичного корпусу, іноземні гості.

***

«Я радий оголосити сьогодні про старт нашої ***нової економічної платформи***, а отже, ***нової економічної політики*** – політики Made in Ukraine, політики «Зроблено в Україні», – сказав Президент, звертаючись до присутніх.

Глава держави насамперед подякував усім підприємцям і представникам бізнесу, які працюють в Україні, створюють робочі місця, виготовляють

товари та надають послуги, усім, хто забезпечує економічну основу для життя суспільства та спротиву наших воїнів.

«Ми маємо перемогти, і це питання виживання. А щоб Україна мала весь необхідний ресурс для своєї перемоги, мають перемагати також українські товари, українські послуги, українське споживання та український експорт, тобто українські підприємці. Кожен зараз має пам’ятати: фронт у нас один, і його витягують на собі наші воїни. Але, щоб фронт був ефективним, повинна бути ефективною та сильною вся Україна – кожен, хто працює заради держави та людей», – зазначив Володимир Зеленський.

За його словами,

— вже було зроблено значні кроки для модернізації та спрощення роботи державних інституцій, щоб вони сприяли ефективності економіки.

А нині настав час додати й інші інструменти.

«Ця платформа – «Зроблено в Україні» – має стати майданчиком для постійного прямого діалогу держави та наших підприємців. Тут мають бути представлені інтереси кожного, хто працює в Україні, хто працює прозоро й заради України, тобто сплачує податки в Україні та не працює в Росії», – сказав Глава держави.

Як наголосив Президент, у діяльності платформи «Зроблено в Україні» братимуть участь усі необхідні представники виконавчої та законодавчої гілок державної влади, і **вже розпочато діалог з багатьох питань, які хвилюють бізнес**.

Також, на переконання Володимира Зеленського,

необхідно узгодити сучасний моральний договір між суспільством та бізнесом, між державою та бізнесом.

«Підприємницькі успіхи однієї людини мають бути частиною суспільного успіху та спільної сили всієї України. Це можливо лише за умови, що бізнес працює чисто – по-білому, сплачує податки в Україні, старається створювати гідні робочі місця для наших громадян та не працює в Росії й не допомагає війні проти України. Абсолютно зрозумілі моральні правила. Кожен, хто дотримується таких правил, має отримати повне сприяння держави, усіх інституцій», – наголосив Глава держави.

Крім того, Президент повідомив, що нині триває робота з партнерами щодо страхування від воєнних ризиків усіх інвестицій в Україну, а також збереження та розширення можливостей українського експорту.

«**Ми працюємо над змінами в наших інституціях, щоб дати більше впевненості бізнесу**.

Зокрема,

> — Верховній Раді треба провести реформу Бюро економічної безпеки України. **Мають бути закриті будь-які можливості державних органів тиснути на бізнес**»,

– зауважив Володимир Зеленський і закликав парламент ухвалити закон щодо БЕБ найближчим часом.

Він розповів, що український уряд підготував пропозиції щодо розв'язання проблемних питань на кордоні з Польщею. Вони вже передані Єврокомісії та озвучені представникам Польщі.

«Зараз треба зробити все, щоб ситуація була розв'язана. Розв'язана спокійно, прагматично. І щоб відповідні пропозиції запрацювали», – переконаний Президент.

Глава держави зазначив, що

> — **«сьогодні будуть озвучені й інші системні пропозиції щодо підтримки бізнесу…»**

Прем'єр-міністр України Денис ***Шмигаль*** повідомив, що цьогоріч на програми підтримки бізнесу передбачено 45 млрд грн, а відновлення та розвиток підприємництва є одним із пріоритетів плану дій уряду.

«Водночас ініціатива Президента Володимира ***Зеленського*** **виводить взаємодію держави та бізнесу на новий рівень**.

Всеукраїнська економічна платформа «Зроблено в Україні» – це **принципово новий механізм комунікації з підприємцями**. Це про діалог і про дії. У діалозі напрацьовуватимуться найкращі рішення, які будуть втілюватися в життя вже найближчим часом», – сказав голова уряду.

Перша віцепрем'єр-міністерка – міністерка економіки України Юлія ***Свириденко*** зазначила, що

> — **нова політика підтримки вітчизняних виробників «Зроблено в Україні» – це комплексний підхід з метою продовження економічного зростання**.
>
> — «Ця політика – ще один результат нового формату діалогу між бізнесом і владою. Адже ми врахували ті запити й побажання, які є у підприємців», – зазначила вона.

Спеціальна представниця Президента США з відновлення України Пенні ***Пріцкер*** у відеозверненні до учасників зустрічі **зауважила**, що

> **— бренд «Зроблено в Україні» – це не лише про якість та інноваційність, він також символізує хоробрість, стійкість креативність українського народу**.
>
> — «Ці якості українці демонструють щодня, захищаючи свою країну як на лінії фронту, так і біля виробничого конвеєра», – наголосила вона.

За словами Пенні ***Пріцкер***, попри всі атаки Росії на виробничі потужності в країні та на позиції нашої держави на міжнародних ринках,

> — **Україна продовжує виробляти все**, починаючи з товарів загального вжитку й закінчуючи продовольством та високотехнологічними дронами.

«***Адміністрація Президента Байдена*** взяла зобов'язання щодо виділення **230 мільйонів доларів** для підтримки українського приватного сектору з метою збереження робочих місць, нарощування внутрішнього та зовнішнього попиту, стимулювання податкових надходжень», – розповіла спеціальна представниця Президента США.

Вона також додала, що ***USAID*** забезпечує надання позик, допомоги та грантів для різних галузей економіки України.

Міністр підприємств і виробництва ***Італії*** Адольфо ***Урсо*** у відеозверненні зазначив, що

> **— Україна має велику розвинену аерокосмічну галузь, інформаційно-цифрові технології, гарну легку промисловість, добре розвинену галузь верстатобудування**.

Міністр акцентував, що ***Італія*** готова допомогти Україні конкретними ініціативами щодо формування та збуту її продукції, зробити так, щоб бренд «Зроблено в Україні» захопив глобального споживача й спонукав його купувати українську продукцію.

***

№ 2.586

«Так, ми маємо план контрнаступу». Інтерв'ю президента Зеленського Bild

2024-04-10 ***glavcom.ua***

Пауль Ронцгаймер ***Джерело: Bild***

«Ми обов'язково переможемо. У нас немає альтернативи»

Президент України Володимир Зеленський розповів німецькому виданню, що через посередників він запросив кандидата у президенти США Дональда Трампа приїхати в Україну і назвав «примітивною» ідею віддати Росії окуповані території України. «Главком» публікує повний текст розмови. Переклад надано Офісом президента.

***

— Пане Президенте, ми сидимо тут, у Харкові. Ви цілий день були на вулиці. А місто весь час обстрілюють: удень і вночі, безпілотники, бомби, КАБи... Особисто мені це трохи нагадує початок війни. Невже Путін хоче завоювати Харків за будь-яку ціну?

— Це завжди була одна із цілей Путіна – Схід України, включно з усім Донбасом: Луганська область, Донецька область. І, авжеж, він хотів Харків, тому що це символічно для нього. Оскільки говорять, що Харків – перша столиця України. І тому для нього це дуже символічно. Це велика ціль, тому що, якщо ви звернете увагу, жодного обласного міста він не захопив. З початку, саме з початку вторгнення, з 22-го року. Жодного центру регіону, одного з наших регіонів, він не зміг захопити. І Харків для нього – ціль.

Безумовно, він захопив Маріуполь, зруйнувавши Мелітополь, Бердянськ. Так. Але, якщо ми подивимося на столиці регіонів, він жодного [міста] так і не зміг захопити. І він не зможе, я в цьому впевнений. І для нього це дуже важлива ціль – Харків. Однак не хочеться, щоб ми трішки, знаєте, гралися в ІПСО російську та награвали [підігравали] їм. Тому що зараз дуже багато інформації, що він хоче й захопить. Хоч між «хоче» й «захопить» – велика різниця. Ми робимо все, щоб цього не трапилось.

— Але чому ви так упевнені, що Путін не зможе цього зробити? Я маю на увазі, що він мобілізує велику кількість солдатів, у нього багато зброї, у нього є озброєння, яке зараз дуже точно знищує вашу інфраструктуру, ваші електростанції, ваші автозаправні станції. Чи здатне це, зрештою, мати вирішальний вплив на хід війни.

— Це серйозний вплив на війну. Його бажання зруйнувати. І принаймні це його бажання – захопити всю Україну, безумовно. Удари по електриці[енергетиці]– це точно великий біль для громадян і великий біль для нашої держави. І справді, він завдає цих ударів, і дійсно, систем ППО, які є в Україні, недостатньо. І воно працює саме так: по тобі стріляють, а ти повинен захиститись.

І Путін розуміє тільки силу, і якщо він відчуває, як звір, що ти не можеш захиститися, він руйнує більше й більше. Для чого? Щоб люди побігли з того чи іншого міста. А для чого йому потрібно? Йому потрібно не залякати світ до кінця. Тому що він розуміє: якщо є люди всередині, то треба дуже обережно. Обережно, тому що він розуміє, що, якщо він зруйнує місто повністю, загинуть десятки, сотні тисяч в одному місці. І він боїться цього, боїться. І тому він б'є, залякує інформацією, залякує щодо електрики, залякує ударами по водопостачанню, щоб люди їхали з великих міст. Так було із самого початку з багатьма містами, включно з Києвом. Йому потрібно було посіяти цю паніку. І коли вже всі виїхали, тоді він починає руйнацію. Як він зробив це з Маріуполем і з Авдіївкою – руйнацію повністю всіх будівель, усього живого для того, щоб зайти в місто або в село.

Президент України Зеленський із журналістом Bild Паулем Ронцгаймером на оборонних об'єктах під Харковом

— Ви нещодавно, мабуть, цього тижня, сказали, або навіть попередили, що Україна може зазнати поразки, якщо поставки зброї зі США припиняться. Який вигляд мала б поразка України?

— Передусім системи ППО. Номер один – спочатку захиститися. Друге – зброя, яка дає відсіч російській зброї. Якщо в нього артилерія сьогодні… І С-300, і артилерія прилітають, долітають до Харкова, де ми з вами перебуваємо. Якщо він б'є на відстань 40 кілометрів, 100 кілометрів, а в нас зброї, щоб йому відповісти, немає... А йому відповідати треба, принаймні по системах, із яких він стріляє. Він стріляє С-300. Він думає, ми не знаємо, де це розташоване? Ми знаємо, де це розташоване. І це він просто везуча людина, що поки що в нас ще не було відповідних систем ураження його вогню. Ось вам і захист Харкова. Як? Ми знаємо, скільки систем у нього є поблизу харківського регіону. Ми можемо їх повністю знищити. Для цього потрібні відповідні системи.

— Але що може статися, якщо ви не отримаєте ці системи, і якщо Україна програє цю війну? Якщо Україна програє, якою буде Україна?

— Він буде повністю руйнувати все. Він не заспокоїться, поки не зруйнує наші міста. Якщо в нас не буде ППО та відповідних систем, далекобійних систем, щоб відповідати Путіну, він, Путін, буде руйнувати нашу землю. Ось такий вигляд і матиме ця війна. Руйнація, повністю руйнація прикордонних областей, міст, сіл тощо. Тому що дронів ми виготовляємо дуже багато, але вони не є альтернативою будь-якій зброї. Розумієте, так? Тобто ми показуємо

себе з дронами. І я вважаю, що те, що ми наростили виробництво, нам дуже сильно допомагає. Але це не замість ППО, це не замість далекобійної зброї, далекобійних ракет, далекобійної артилерії.

Так, він зруйнує все. Він знищить багато людей. Десятки тисяч. Люди не тікатимуть, здебільшого. Я маю на увазі більшість. Отже, він уб'є багато людей. Який вигляд це матиме? Багато крові, багато жертв, багато втрат. Я говорю про тисячі, сотні тисяч.

— Пане Президенте, у Вас двоє дітей, Вашому синові одинадцять років. Чи запитує він у Вас іноді, коли закінчиться війна?

— Як кожна людина. Але він і так ставить це запитання. Він ставить запитання: коли ми переможемо? І це і є зміст того, що він відчуває. Йому 11 років. Але він такий, я впевнений, як у більшості своїй українці. Так, коли ми переможемо. Так, він, як дитина, хоче перемоги, хоче бачити мене. Він розуміє, що...

— І як ви йому відповідаєте?

— Ми точно обов’язково переможемо, тому що в нас немає жодної альтернативи. Але пообіцяти й сказати точну дату я не можу. І це не залежить: це моя дитина, мій син чи це інший громадянин України. Ми в цьому і в усьому повинні бути дуже відкритими і й чесними з нашим суспільством.

— На початку російського вторгнення два роки тому я теж був у цей час у Києві. Ви відмовилися тікати за кордон зі словами, цитую: «Мені треба зброя, а не таксі». Чи відмовилися б ви від нової пропозиції США виїхати, щоб урятувати себе й свою родину, якби ситуація тут погіршилася?

— Якщо ситуація стане складнішою, ніж була? Я не впевнений, що це доречний сигнал для всіх, а не тільки для мене. Я думаю, що найважча ситуація залишилася в минулому. Це моя думка. Насамперед. Найгірший період – уже позаду.

— Але ситуація цілком може погіршитися.

Так, ви праві. Ніхто не знає, що буде завтра. Правда? А ми живемо сьогодні. І боремося сьогодні. Ми живемо одним днем. Але я не можу, і ніколи не вчиню так, я не можу залишити свою країну.

— За жодних обставин.

За будь-яких обставин. За будь-яких обставин, звісно.

— Але очевидно, що ви й досі перебуваєте в розстрільному списку Путіна, що вашій родині тут загрожує небезпека.

— Так і є. Багато людей під загрозою в Україні. Ми не виняток. Хоча зрозуміло, що я – ціль Путіна. Це зрозуміло.

— Ви вже давно закликаєте надати більше систем ППО на кшталт Patriot, і далекобійну зброю, наприклад Taurus. Чи відчуваєте ви, що західні союзники вас підвели? Чи розчаровані ви у своїх західних союзниках?

— Я не назвав би це розчаруванням. Бій іще не закінчився. І війна не закінчена. Я трішки… Я користуюся логікою у своїх кроках, своїх словах і у своїх висновках. Завжди логікою. І я просто не розумію логіки реальної, коли, наприклад, у когось із партнерів є зброя, яка сьогодні потрібна, щоб вижити, Україні… І я не розумію, чому її тобі не дають. І я не вважаю, що, наприклад, політика…

— Ви говорите про Taurus?

— Я говорю в тому числі й про TAURUS. Вона одна з них. Нам потрібні ATACMS, Taurus. Нам потрібні F-16.

— Що ви сказали канцлеру, коли він повідомив, що ми не дамо вам Taurus, що ви сказали пану Шольцу?

— Ми говоримо на цю тему. Вона є… Я думаю, що вона є болючою. Наскільки я розумію, канцлер вважає, що він [Німеччина] не ядерна держава і що це єдина зброя в Німеччини, яка є найпотужнішою.

І він ділиться зі мною такими меседжами, що «я не можу залишити свою державу без такої потужної зброї».

У мене хороші стосунки з канцлером.

— І ви вважаєте, що це пов'язано з ядерною загрозою з боку Росії.

— Він каже так, але я не вважаю, що це збереже світ від ядерної загрози Росії. Будь-які ракети – Taurus, ATACMS, – F-16 не сховають жодну людину від ядерних ударів, якщо почнеться, не дай боже, ядерна війна. Я вважаю, що це більше для суспільства тієї чи іншої держави. Дуже важливо знати, що в тебе є щось особливе, якась особлива зброя. Якщо буде війна, вона знадобиться.

— Водночас Президент Франції Макрон не відкидає розгортання наземних сил країн НАТО в Україні. Наскільки реалістичним ви вважаєте такий сценарій зараз? Чи могло б це суттєво допомогти Україні?

— Будь-яке посилення України точно допоможе. Це перше.

Ми розуміємо. Чи то зброя, чи то тренувальні місії, про які казав мені Еммануель, чи то хаби з ремонту техніки в Україні, щоб не відправляти кудись, чи то люди на кордоні тощо.

Я Тобто будь-яке посилення Україні допоможе – я нещодавно сказав в інтерв'ю.

1) — Я не можу відкрито сказати: так, війська посилять Україну.

2) — І я не можу нікого запрошувати, інакше від мене можуть, скажімо так, партнери віддалятися.

3) — І тоді Україна втратить допомогу.

— Чи був би Путін вражений, якщо б Макрон або інші країни направили війська? Чи змінило б це щось?

— Я не впевнений, що країни відправлять сюди якісь війська, **якщо чесно**.

Тому я не фантазував би на цю тему.

— «Фантазував» – неправильне слово, якщо можна.

— Я маю на увазі, що для Путіна не має значення причина початку нових війн, я це мав на увазі.

Якщо ви введете якусь армію в Україну, для підтримки України. Він скаже: так, це напад НАТО на Росію. Якщо ви цього не зробите, він із часом прийде до інших країн НАТО, до Балтійських країн. Можливо, він побоїться, і перед Балтійськими країнами піде до Молдови, або до Казахстану.

Ось у чому полягає його задум.

І я думаю, що світ має зрозуміти, що **задум Путіна є дуже примітивним.**

Скажімо, є певна допомога. І з усією цією допомогою західних країн Україна зможе не просто захиститися, але й піти вперед.

Тому він намагався розділити політичну підтримку, розділити світ.

Йому це не вдалося. Він утратив підтримку у світі, і він не зміг нічого зробити.

Тому він спробував іншу тактику: не розділити світ, а розділити допомогу, зброю.

Як ви можете розділити зброю, щоб не давати Україні весь цей обсяг боєприпасів?

— Значить потрібно розпочинати нові війни, допомагати десь це робити.

Тому я казав: Молдова, Балтія, збережи Боже, щоб цього не було. Але Молдова, Балтія, він думає про певні ситуації на кордонах Білорусі. І він може зробити це в Казахстані і так далі.

Для нього дуже важливо втягнути світ у війну й розділити світові обсяги боєприпасів.

— Поговорімо про те, що відбувається в США, адже для вас це дуже важливо. Ми щойно про це говорили. Ви попереджали, наскільки може погіршитися ситуація в Україні, якщо зброї більше не буде. І вперше ви сказали про можливу поразку, якщо зброї більше не буде. Кажуть, що за цим блокуванням з боку республіканців стоїть Дональд Трамп. Ви намагалися зателефонувати Дональду Трампу, якого знаєте особисто?

— Я сам йому не дзвонив. Ми публічно запрошували його в Україну. Скажу відверто, і непублічно. Ми передали меседжі, контекст через відповідних людей, що ми хотіли б, щоб Дональд Трамп був в Україні й подивився все своїми очима та робив ті чи інші висновки.

У будь-якому випадку я готовий зустрітися з ними, проговорити питання. Це питання для нас важливе.

— Що ви чули від нього та від його людей, коли його запросили?

— Що він хоче, але не знає, коли, коли він зможе.

— Тобто Трамп сказав, що приїде в Україну?

— Він сказав, що хоче.

— Проте дати ще немає?

— Так.

— Але Ви вважаєте, що він невдовзі має приїхати?

— Я на це сподіваюся.

— Водночас Washington Post повідомляв, що якщо Трамп знову стане Президентом, він закликатиме Україну назавжди передати частину Донбасу та Крим Росії, щоб припинити війну в обмін на мир. Чи були б ви готові поговорити з ним про таку угоду?

— Якщо угода в тому, щоб ми просто віддали свої території, і це є ідея, то ця ідея дуже примітивна.

Я думаю, що, якщо в нього є справді формула і свій підхід, як закінчити війну швидко, як про це пишуть, – я не впевнений, що він це так говорив, але про це пишуть, як ви сказали, – то я у будь-якому випадку з радістю послухаю цю ідею.

Але **потрібні дуже сильні аргументи, тому що потрібна не фантастична ідея, а саме реальна ідея**, тому що тут питання про життя людей.

Ми не можемо просто жартувати на цю тему, ризикувати.

Ми маємо справи з Путіним.

1) — Поки що все, що він говорив, він робив інакше. Тобто ми не можемо довіряти,

значить, це говорить про те, що

2) — сама ідея повинна бути такою, яка не дає Путіну простору для реалізації своїх планів, розумієте? Тому що він повинен бути, в якомусь сенсі, в куті для того, щоб він не міг імпровізувати,

тому що

3) — можна домовлятися про що завгодно.

4) — Питання, якщо він буде виконувати ті чи інші домовленості.

— У вас все ще є надія, що США скаже «так» щодо нової зброї та грошей?

— Так, звичайно. **Ми старанно над цим працюємо**.

— Ви налаштовані оптимістично?

— Звісно, інакше не можна.

— То ви все ще думаєте, що ця допомога надійде?

— Так.

— Ті, хто виступає проти подальшої допомоги, аргументуватимуть так: Росія перейшла на військову економіку, у них більше солдатів, це ядерна держава, яку неможливо перемогти. Це те, що можна почути в США. Це те, що можна почути також і в Європі. Що ви відповісте цим людям?

— Передусім застосування ядерної зброї – це велике питання.

Якщо ті люди, які мають іншу думку, ніж більшість Конгресу, скажімо так, або їхні представники…

Якщо вони вважають, що ми повинні їм віддати частину своєї землі, тому що в них – ядерна зброя, то вони повинні розуміти, що після нас будуть інші країни НАТО, у яких немає жодної ядерної зброї.

І це говорить про те, що буде ядерна світова війна – з використанням ядерної зброї.

Тому я не доходив би до останнього кроку щодо застосування ядерної зброї, а розглядав би цю війну як реальність, де Росія напала на Україну. Так, у них більше людей, але ми не країна, де населення два-три мільйони. Все ж таки **ми країна 40-мільйонна**.

Це також велика країна.

Друга історія: як показує ця війна, ми змогли їх зупинити на початку війни і потім відбити частину своїх територій. Це говорить про те, що так, у Росії більше людей, так, у них більше зброї, але новітня зброя все ж таки – в об'єднаного Заходу.

І тому, якщо ми отримуємо ті чи інші відповідні технології і ми можемо збільшувати виробництво деяких із них, якщо буде відповідне ліцензування, така спроможність, якщо ми отримуємо ліцензії від наших партнерів – Сполучені Штати і країни ЄС, – то питання не в кількості людей, питання в якості зброї.

— Двоє законодавців-республіканців у США нещодавно припустили, що російська пропаганда проникла в Конгрес США. Ви вірите, що це так?

— Ну, Росія має великий вплив. І це просто не тому, що в них є домовленості з частиною Конгресу. Це не так працює. У них є їхнє лобі всюди: у Сполучених Штатах, у країнах ЄС, Британії – всюди. У Латинській Америці, в Африці – всюди.

Якщо ми говоримо про допомогу Конгресу, зверніть увагу, як вони працюють із суспільством Сполучених Штатів. Вони прокачують свої наративи через медіа і не вони, не громадяни Росії або вихідці із Російської Федерації. Ні. Самі представники тих чи інших медіагруп, громадяни Сполучених Штатів. Саме вони в медіа з відповідними меседжами, іноді проросійськими. Дуже проросійськими.

Це великий інформаційний вплив Росії на інформаційне поле світу.

— Усі ці дискусії про переговори, закінчення війни, заморожування відбуваються також і в Німеччині, і я цитую, лідера СДП, так би мовити, партії Олафа *Шольца*. Він говорив про заморожування війни, як про попередній етап припинення вогню. І, схоже, Олаф Шольц, певним чином, також приміряє на себе роль можливого канцлера миру. Наскільки це вас хвилює?

— Так не вийде, він не буде канцлером миру, якщо ми будемо йти через заморожування конфлікту, через заморожування війни. Так було з «Мінськом»: віри в «Мінськ», віри в заморожування конфлікту немає.

Всюди, де було заморожування конфлікту, закінчилося просто такою, знаєте… Повільним продовженням окупації.

Вона може бути зі зброєю, а може бути політичною окупацією.

І це ж найголовніше – щоб у тебе не розвивалась країна, щоб у тебе була нехай навіть не в гарячому стані, але постійна війна. У тебе не буде ніхто інвестувати. На якийсь період усі будуть… Частина людей буде радіти навіть, світ буде казати: авжеж, вийшло заморозити конфлікт, ракети, не летять. Це тільки до того моменту, поки Росія не збільшить виробництво й запаси техніки, ракет, дронів тощо. Не пропрацює всі помилки, з якими вони до нас приходили на початку окупації.

І коли вони будуть знову готові, вони запропонують вам ваше життя. Не таке, як ви хочете, а яке вони запропонують. Вам скажуть: «Євросоюз? Забудьте Євросоюз. НАТО ніколи не буде. Як ви хочете розвиватись? Ми вам покажемо». Ну, як з Білоруссю – союзницька держава.

Тому,

> **— питання замороженого конфлікту – це як пауза, коли ви дивитесь якийсь фільм. Тільки це не фільм, а реальність. Це просто пауза, але пауза – вона для Путіна.**

— Тож який вихід із ситуації, пане Президенте? Ви дійсно вірите, що Україна спроможна повернути Донбас, Луганськ, Крим? Маю на увазі, контрнаступ минулого року не вдався, зараз у вас недостатньо зброї, бракує солдатів. То як ви зможете повернути ці величезні території?

— Передусім **ми не програли, а контрнаступальні дії на землі минулого року були не такі вдалі**. Так, **ми не отримали результату, якого ми хотіли**. І ви тут маєте рацію.

Там причин багато є:

1) — і наші причини – так і є, – але

2) — й **недоукомплектованість наших бригад** – також причина.

3) — Третя причина – **росіяни знали, куди ми підемо**.

Абсолютно. **Чому вони знали, звідки вся ця інформація – не можу вам сказати. Історія в будь-якому випадку розбереться.**

Але **є й позитив – те, що ми зробили в Чорному морі.**

> — Це був позитив, і ця праця в Чорному морі була вдала. Ми побудували зерновий коридор, альтернативний, і знищили багато флоту Російської Федерації.

Чи це великий успіх – усе це? Ні, з одного боку, а з іншого боку, **те, що в принципі Україна вистояла, – це великий успіх.**

І тому, **як відповісти вам на запитання, чи зможемо відвоювати всю територію?**

1) — **Гібридна війна й гібридна перемога.**

2) — **Це не значить, що тільки зі зброєю в руках треба повертати території.**

— Значить, у Вас є план?

— Так, **ми маємо план контрнаступу**.

І ці контрнаступальні операції повинні дати нам результат, а

1) — після цього результату у будь-якому випадку, **якщо російські війська не можуть втримати територію**, відходять назад,

2) — **повинна паралельно йти дипломатія й тиснути на Путіна**.

Саміт миру, який ми повинні організувати…

Ми повинні там знаходити виходи з кожної з криз – із кожної з криз, які натворив Путін. І мені здається, тільки паралельно показувати, що ти війною, Путін, нічого більше на території України не зможеш зробити. І політикою тиснути на нього, щоб він все ж таки дійшов до закінчення війни і до справедливого миру для України.

Як мають виглядати ці результати? Чи ви, для прикладу, зруйнуєте Керченський міст цього року?

Ми дуже хочемо. І це питання не в тому, що саме міст, Керченський міст, про який усі говорять. Ми говоримо про кілька інфраструктурних речей, які є воєнними цілями. Це міст, це аеродроми, із яких злітають літаки. Це міст, і інші є мостопереходи, якими вони доставляють зброю. Аеродроми, із яких вилітають літаки і бомбардують нас. Вибачте, це законні цілі. І я вже мовчу, що вони розташовані на тимчасово окупованих територіях України.

— Я б хотів розповісти вам про мої особисті враження. Я був в Україні останні три роки більше, ніж у Німеччині або деінде, працював багато місяців із командою, зустрів багато людей, зробив багато репортажів. Але я відчуваю, що людей, які песимістично налаштовані щодо мети повернення всієї території, стає все більше й більше.

— Розумію.

— Я відчуваю, що велика кількість українців більше не вірять у ваші слова про те, що ви повернете всю Україну.

— **У цьому полягає мета**. У цьому полягає справедливість. Повернути всі наші території.

Не кажу, що всю територією зі зброєю, як я вже казав вам.

Думаю, це довгий шлях. Не хочу здаватися надто оптимістичним, але зараз буду реалістом. Якщо ми маємо зберегти незалежність України, демократичну Україну, як частину Європи, як майбутнього члена ЄС, як націю, якщо ми хочемо зберегти це, нам потрібно повернути нашу незалежність.

Йдеться не лише про територію.

Потрібно створити умови, щоб люди могли повернутися назад.

Це значить, що всі інвестори та світовий бізнес мають вірити в Україну, у її майбутнє.

Це означає відсутність будь-якого замороженого конфлікту.

— Пане президенте, якщо це не спрацює, якщо майбутній контрнаступ не призведе до повернення територій, то коли настане для вас час сісти з Володимиром Путіним за стіл переговорів?

— Але ми підготували дуже конкретний план дипломатичних переговорів, що складається з 10 пунктів для платформи Мирного саміту. Перший інавгураційний саміт буде в Швейцарії.

— Без Росії?

— Звісно, без Росії, бо нам необхідно, щоб вони нічого не заблокували.

— … а як ви збираєтесь вести переговори?

— Я вам поясню.

Ми підготуємо план.

1) — Думаю, деякі пункти будуть готові з деталями, що робити навіть на першому саміті з більшістю країн світу.

2) — А після цього ми підготуємо весь план.

Звісно,

2) — деякі сторони переговорів, деякі представники континентів представлять цей план російським представникам.

Але тільки після того, як ми дійдемо спільної думки, сформуємо спільну точку зору країн, які дійсно хочуть миру.

Не просто розмов, а справжнього миру.

— У минулі місяці ви завжди казали, що не підете на переговори з Володимиром Путіним. З початку війни ви говорили: «Я нізащо не сяду з ним за один стіл».

— Бо він убивця, і вбив багато наших людей.

Якщо йдеться про переговори на платформі Саміту миру, то

> — думаю ми знайдемо інфраструктуру або деякі можливості для переговорів із тими чи іншими представниками.

— Є не лише проблеми зі зброєю на фронті, але також із мобілізацією. Коли я розмовляв із військовими на фронті, відвідував позиції біля Авдіївки, інші райони біля Бахмуту, вони казали, що воюють два роки й більше. Як таке можливе – у Києві та Львові люди насолоджуються життям, і не фронті? Чи можливо змусити людей йти воювати?

— **Це не питання про примус**. Це неправильне слово. Ми маємо мобілізацію з перших днів війни. Звісно, парламент продовжує цю мобілізацію кожні три місяці.

Є зараз на розгляді парламенту деякі зміни до закону, і думаю, парламент внесе ці зміни.

Звісно, є військові, які з перших днів на фронті, дуже вдячний їм, усі ми вдячні, вони – герої. І звісно, деякі з них втомились. Але ми також маємо поглянути на ситуацію з Росією, яка вирішила мобілізувати 300 тис. людей.

— Скільки ви хочете мобілізувати й скільки вам необхідно, щоб захищати й одночасно організовувати новий контрнаступ, про який ви говорите?

— Не буду ділитися кількістю, але її буде достатньо, щоб захистити нашу країну.

— Пане президенте, Politico восени опубліковало, що в стратегічному кофіденційному документі адміністрація Байдена виражає серйозну стурбованість *корупцією в Україні*. Чи адміністрація Байдена помиляється та чи намагалися ви їх якось переконати?

— Так, вони… **Знаєте, це наратив**.

І всі ті, хто глибоко в бюджетних процесах, **усі розуміють, що жодних корупційних ризиків з американськими грошима не було**.

По-перше, більшість, 70% від грошей, які виділяли Сполучені Штати Америки, до нас не доходили.

— Вони приходили до нас зброєю – вони всі залишились в американському виробництві, а іноді – в деяких філіях виробництва у Європі. Тобто ми б із радістю отримували ці гроші в наші виробництва, але в нас немає такого шансу. Це перше.

Друга історія.

— Якщо ми говоримо про наші гроші, українського бюджету, то я хочу вам сказати, що весь український бюджет, повністю з моменту голосування бюджету Верховною Радою… Два роки війни він просто переходить у Міністерство оборони.

1) — У нас немає жодного бюджету, у нас є donations – допомога, на яку ми відновлюємо ті чи інші інфраструктурні проєкти.

2) — У нас є місцеві гроші, які є в громадах, які вони витрачають на деякі інфраструктурні речі.

3) — У нас є деякий фонд, щоб захистити енергетику, електрику, і там також багато donations.

А все інше – це Міністерство оборони.

— А гроші Міністерства оборони – вони навіть більші, ніж наш бюджет.

Чому в нас дефіцитний бюджет у час війни? Тому що гроші в Міноборони більші, ніж наш бюджет держави, а гроші Міністерства оборони складаються здебільшого із заробітних плат наших військових.

Тобто ось вам і відповідь на їхнє запитання.

— Останнє запитання, пане Президенте, Ви обіймаєте цю посаду вже майже 5 років. Я пам'ятаю, як Вас обрали в травні 2019 року. За звичайних обставин мали б відбутися вибори, а тепер, під час війни, цього року виборів, мабуть, не буде. Як би ви назвали себе по завершенню травня? Досі президентом? Або якось інакше? І коли будуть вибори?

— Найважливіше, що я досі українець. Думаю, це найголовніша річ.

Щодо Президентства

– ми зможемо організувати вибори, **коли зможемо змінити закон**,

бо, думаю

— Ви розумієте, нині згідно законодавства ми не можемо провести вибори під час ***війни*** або «***військового стану***». Я маю зупинити ***військовий стан***, а це значить зупинити цей закон… *(«воєнний стан» — Ю.Тиж)*

Тобто

— для того, щоб сьогодні організувати вибори, **треба змінити закон**.

І закон про воєнний час [стан]. Змінити це, змінюючи..

Це дуже на сьогодні складно зробити.

Це унеможливлює, тому що, згідно із законодавством, вибори під час *війни* неможливі.

Тому

1) — треба **зміни** до ***законодавства***, або

2) — треба **скасовувати** ***воєнний стан***.

Якщо ми скасовуємо ***воєнний стан*, то ви повинні зрозуміти, що вже неможливо буде захищати нашу державу. Це дуже великий ризик. Ось все.**

— Дякую, пане Президенте, що приділили час.

***

№ 2.587

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ | ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ
Офіційне інтернет-представництво

Над реалізацією Формули миру працюють дуже різні країни, але всі вони поважають незалежність, територіальну цілісність та суверенітет України – Андрій Єрмак на форумі «Україна. Рік 2024»

2024-02-26

На першому інавгураційному Саміті миру **на рівні лідерів держав** буде дано старт роботі над спеціальним документом – **планом досягнення справедливого миру в Україні** на основі пунктів Формули миру.

Цей документ може бути переданий представнику Росії на другому Саміті миру, якщо він буде готовий його прийняти та закінчити війну.

На цьому наголосив керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак під час участі в панельній дискусії на форумі «Україна. Рік 2024».

«У нас було завдання від Президента – побудувати стосунки зі всім світом, розповісти, що таке війна Росії проти України, і, безумовно, якщо не залучити на свою сторону, то щоб країни знали правду, здійснювали тиск на Росію, деякі – ізолювали Росію», – повідомив Андрій Єрмак.

Крім того, за його словами, Україна мала запропонувати світові свій мирний план, щоб не розглядати мирні ініціативи інших країн з неприйнятними для нашої країни умовами.

«Це абсолютно наше право, тому що війна відбувається саме в Україні. Тому план, за яким увесь світ бачитиме перспективу побудови нової архітектури, мав з'явитися саме в Україні», – зазначив він.

Також Формула миру – це можливість України брати участь у забезпеченні глобальної безпеки у різних сферах: продовольчій, екологічній, ядерній тощо.

Тому, як наголосив Андрій Єрмак, 10 пунктів Формули миру не випадкові, а базуються на нормах міжнародного права та принципах Статуту ООН, і кожен із цих пунктів так чи інакше відображає вже проголосовані резолюції Генасамблеї ООН.

«Тому сперечатися з цим планом дуже важко, адже це означитиме, що хтось сперечається з основами міжнародного права», – додав він.

На його переконання, єдина країна, яка не погоджується з Формулою миру, – це Росія, тому що вона є країною-агресором, яка розпочала війну проти України.

Як розповів Андрій Єрмак, у межах роботи щодо реалізації Формули миру вже відбулося десять зустрічей на рівні послів і дипломатичних представників держав та міжнародних організацій, акредитованих в Україні, та чотири

зустрічі на рівні радників з питань національної безпеки й політичних радників лідерів кран світу: у Копенгагені, Джидді, на Мальті та в Давосі. У останній такій зустрічі взяли участь представники 81 країни та міжнародної організації.

«Кожна така зустріч розкривала для країн зміст Формули миру. І результатом стало створення робочих груп за кожним із пунктів, до яких долучилися представники країн», – повідомив керівник Офісу Президента та додав, що окремим здобутком стало залучення до роботи представників Глобального Півдня: Нігерії, Аргентини, Мексики та інших.

За його словами, ці робочі групи країн працюють над тим, щоб кожен пункт Формули миру перетворився на конкретні спільні напрацювання на базі Української формули миру. І на зустрічах радників на Мальті та в Давосі були презентовані напрацювання за кожним із 10 пунктів.

«Ми свою роботу закінчили. І наступного дня під час зустрічі Президента України та Президента Швейцарії вони домовилися про проведення першого – інавгураційного Саміту миру на рівні лідерів», – повідомив Андрій Єрмак.

Як зазначив керівник Офісу Глави держави, інавгураційний Саміт миру відбудеться найближчим часом у Швейцарії, запрошення на нього будуть відправлені понад 160 країнам.

«Дуже важлива особиста зустріч лідерів, на якій буде зафіксовано те, про що ми говорили всі ці місяці на рівні послів та радників. Тому що за столом

зібрані різні країни, у яких і різна мотивація, і різні думки, як припинити цю війну та повернутися до сталого справедливого миру. Але в чому вони єдині? І це дуже важливо. Вони всі поважають нашу незалежність, нашу територіальну цілісність у міжнародно визначених кордонах 1991 року, вони всі поважають наш суверенітет. Вони готові долучитися в різних формах до того, щоб усе це було відновлено», – акцентував Андрій Єрмак.

Тому, за його словами, сьогодні триває робота над документом, який міг би стати результатом першого Саміту миру.

«Після першої зустрічі ми беремо певний час для того, щоб підготувати на основі нашої Формули спільний план відповідальних країн світу, який передбачатиме відновлення (територіальної цілісності України. – Ред.) і подолання криз, які створила ця війна», – сказав Андрій Єрмак.

Керівник Офісу Президента наголосив, що

> — **на другий глобальний Саміт миру можна буде запросити представників Росії та представити їм цей спільний план, якщо «той, хто представлятиме на той час країну-агресора, захоче припинити цю війну й повернутися до справедливого миру»**.

Щодо ***гарантій безпеки***, то, як відзначив Андрій Єрмак, з попереднього досвіду Будапештського меморандуму та Мінських домовленостей були зроблені висновки, тож

> — **двосторонні угоди мають містити юридичні зобов'язання**.

«Ми віримо в конкретику, віримо в юридичні ***зобов'язання***, і саме на цьому будуються договори, які ми вже уклали з шістьма країнами. Вчора були підписані два нових договори – з Канадою та Італією. Я думаю, що найближчим часом ще декілька країн підпишуть ці угоди», – повідомив він.

Керівник Офісу Глави держави зазначив, що в кожній з цих двосторонніх угод зафіксована підтримка майбутнього України в НАТО та Європейському Союзі.

«Ми зоглядаємо це як проміжний етап до повноцінного членства в НАТО. І це вже конкретна робота щодо нашого вступу в Альянс. Тому що кожна така угода містить підтвердження підтримки вступу України на цьому шляху та адаптацію і законодавства, і військової промисловості, і військового потенціалу до стандартів НАТО. Тому підписання цих угод – це вже відкритий процес вступу України в Альянс», – резюмував Андрій Єрмак.

Генеральний секретар НАТО у 2009–2014 роках, експрем’єр-міністр Данії Андерс Фог ***Расмуссен***, який є співголовою Міжнародної робочої групи з безпекових питань та євроатлантичної інтеграції України, під час відеовключення зазначив, що

> — наша країна витримала повномасштабне російське вторгнення, дала відсіч агресору і протягом двох років війни зберігає свою незалежність.

Тож тепер

> — **союзники України мають продемонструвати, що всі зусилля українського народу не були марними**.

«Ми маємо забезпечити Україну всім необхідним, щоб вона завдала Росії поразки на полі бою», – сказав він, укотре наголосивши на недоцільності обмежень щодо постачання нашій країні далекобійної зброї.

Андерс Фог ***Расмуссен*** заявив, що **підписані двосторонні угоди про безпекові гарантії** чітко продемонструють Президенту РФ Володимиру Путіну, що партнери підтримуватимуть Україну стільки, скільки буде потрібно.

«***Безпекові гарантії*** також мають забезпечити безпекові потреби України на шляху до Європейського Союзу та НАТО. Зрештою, безпека Європи також залежить від вступу України до ЄС і НАТО. І саме над цим ми зараз і працюємо», – розповів ексгенсек НАТО.

Андерс Фог ***Расмуссен*** також висловив переконання, що дорога до стабільного миру потребує поразки Росії та інтеграції України до Північноатлантичного Альянсу.

***

№ 2.588

ZN,UA

МОБИЛИЗАЦИЯ: КУКЛЫ И КУКЛОВОДЫ

2024-04-10

Леся Литвинова, ветеран ВСУ, соучредительница БФ «СВОЇ»

На коленях у молодого улыбчивого парня в студии сидит кукла. Кукла одета в советскую военную форму времен Второй мировой. Героическая

такая кукла с обожженным лицом и в шлеме танкиста. Ее кукловод — Саша Панов, актер Тюменского театра кукол. Ведущие местного тюменского канала с удовольствием общаются с куклой:

— Ты знаешь того, кто тобой управляет? Ты знаешь, что ты неживой, получается?
— Это ты неживой. Нормальный — я.
— В каком спектакле ты играешь?
— В «Солдатской краюхе».
— У тебя там сложная роль?
— Да. Воюю я там. Не то, что вы тут, калякаете.
— А ты мечтал когда-нибудь, чтобы с тобой произошло так, как с Пиноккио?
— С этим? Длинноносым? Нет. Хотя играть на итальянской сцене — мечта…

***

Не думаю, что кукле по имени Коля довелось блистать на мировой сцене. Местная военная экзотика — продукт исключительно внутреннего пользования и за пределами России никому особо не интересна. Но как это ни странно, история про Пиноккио действительно воплотилась в жизнь. С точностью до наоборот. Спустя всего пять лет мальчик Саша превратился из кукловода в практически точное подобие куклы Коли. Только форма на нем была другая. И бюджет проекта побольше. Да и кукловод поопытнее.

«Його синок — еліта, а ти — м'ясо» — трагически сообщает голос за кадром на последних секундах ролика, недавно появившегося в сети. Саша Панов играет в нем роль простого украинского парня, которого поймало злое ТЦК и

отправило на смерть в окопы, пока его сверстник из семьи «поважного татуся» продолжает развлекаться на дорогих курортах. Конечно же, он героически гибнет где-то в снегах. «Чи готовий ти померти за нього? — патетически интересуется все тот же голос. — Ти знаєш чиїх синів мобілізація не стосується…»

На самом деле технология эта совсем не нова. И, как и многое другое, позаимствована у «старших товарищей». Просто во времена Второй мировой войны для того, чтобы убедить куклу Колю прекратить воевать, немецкие самолеты разбрасывали листовки.

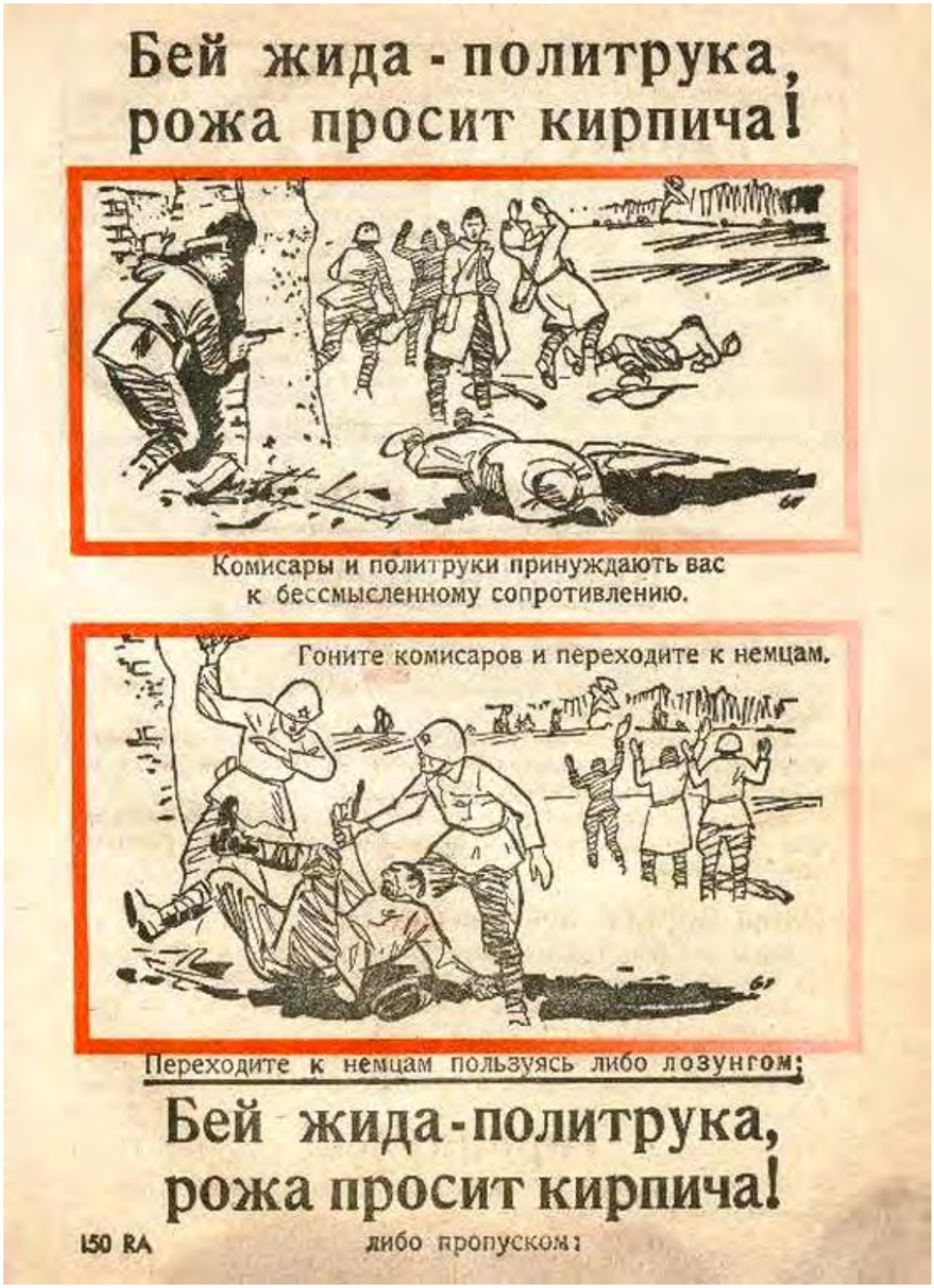

О масштабах тиражей можно судить по одной только записи Геббельса, сделанной им в дневнике в июне 1941 года: «Около 50 млн листовок для

Красной армии уже отпечатано, разослано и будет разбросано нашей авиацией...». Колоссальный ресурс.

А теперь Интернет гарантирует «доставку листовок» на дом в удобное для просмотра время. Достаточно дать старт ролику, а дальше его разгонят по всем ресурсам без особых усилий со стороны кукловодов. Потому что, как и раньше, пропаганда направлена на самые простые и самые болезненные эмоции — инстинкт самосохранения и ненависть. Ненависть, которую очень аккуратно перенаправляют не на внешнего врага, а на внутреннего.

Ну и технологии, конечно. Марионетка Саша в луже собственной крови выглядит намного убедительнее, чем черно-белая схематичная фигура на листовке. Хотя посыл остается одинаковым. «Не воюйте за Сталина» легко меняется на «Не воюйте за Зеленского». Или на «за Кровавого Пастора» или «Барыгу» — кто помнит чуть более ранние произведения кремлевских пропагандистов. Ну а уж про «жида-политрука» — это вообще всегда сработает. Без всяких сомнений.

Правда, надо отдать должное московским мастерам пропаганды, — они пошли дальше своих нацистских учителей. Немцы к каждой листовке прилагали «пропуск», которым можно было воспользоваться при сдаче в плен. И совершенно не скрывали авторство этих самых листовок.

Своего рода «цифровой» пропуск российская армия запустить пыталась. Но вся история с «Позывным Волга» (по замыслу означающим желание сдаться в плен) не принесла ожидаемых результатов. Поэтому у большинства пропагандистских материалов нет прямо обозначенного российского авторства. И разгоняются они в основном через ресурсы, которые позиционируют себя как проукраинские. Профессиональные актеры — это, скорее, исключение из правил.

Совсем недавно по всем соцсетям гуляли картинки с известными политиками, обнимающими своих сыновей. И соответствующими текстами с тем же посылом. Они — элита, ты — мясо. И, кстати, гуляли они по страничкам, ранее не замеченным в распространении российских нарративов.

Провинциальный кукловод, превратившийся в марионетку большой пропаганды — лишь крошечная часть информационной войны, в которой мы, к сожалению, проигрываем. Потому что именно на наших внутренних промахах она и строится лучше всего.

И если мы активно используем ТЦК как карательный орган, вручая повестки неугодным журналистам, то только идиот не воспользуется возможностью красиво это обыграть.

> **— Если мы делаем вид, что ничего не знаем о командирах, которые проводят «мясные штурмы», то совершенно не удивительно, что слова «ты — мясо» попадут в цель.**

И уже будет совершенно не важно, что это единичные случаи, а не общая система. Ненависть к тем, кто посылает на фронт не своих детей, затмит собой ненависть к тем, кто этот фронт развязал. Впрочем, если все до единого дети политиков и бизнесменов призовутся в ряды ВСУ, можно будет продолжать эксплуатировать эту тему. Следующие шаги: «Почему не на нуле?», «Почему не штурмовиком?», «Почему все еще живы?».

А самое обидное, что мы будем продолжать искренне верить, что это — наш собственный праведный гнев. И наша собственная боль. И наше собственное решение не воевать за «гнилую верхушку». И продолжать верить, что никакого кукловода на самом деле нет. Даже догадываясь, что кто-то дергает за ниточки. Ничем не отличаясь от куклы Коли. И продолжая верить в то, что мы все еще живы.

— Ты знаешь того, кто тобой управляет? Ты знаешь, что ты неживой, получается?

— Это ты неживой. Нормальный — я...

***

№ 2.589-1

ВОССТАНОВЛЕНИЕ УКРАИНЫ: АМБИЦИЯ ПРОТИВ ПОТЕНЦИИ

2023-07-01

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

Украина в глазах мирового капитала — мегамалоизвестная. Банковая хочет это исправить, взяв за основу... Нью-Васюки. Болезнь началась давно, но, похоже, усугубляется.

И вот снова украинские власти презентовали в Лондоне общеэкономическое виденье — и промышленное, и масштабное (даже монументальное) энергетическое. По идее, хорошо, но есть нюансы. К реальности, как водится, предложения нашей стороны имели крайне далекое отношение, более того, в потоке флуда, увы, тонули и реальные проекты.

К тому же куски презентаций (создававшихся разными группами) еще и противоречили друг другу. Алгоритм их появления, по словам источников ZN.UA, был следующий:

> — министерства и ведомства подавали свои предложения. Потом сверху прилетал втык за недостаточную амбициозность, после чего уже на Печерске (в ходе кучи совещаний) цифры корректировали. Естественно, завышая.

На выходе **получили рост всего из ничего**.

Именно его и презентовал вдохновитель процесса Ростислав ***Шурма***.

> — Ему вежливо похлопали, после чего прожект немедленно оправился в мусорную корзину. Презентации давно нужны ради презентации, потому и цифры в них могут быть сколько угодно высокими, и планы любыми.

На свалке уже покоятся с миром предложения предыдущей конференции в швейцарском Лугано.

> — Как там, многие из них выполнили? Год уже прошел. Поэтому не имеет смысла обсуждение, стоит новый проект 400 или 500 млрд долл. Столько не только никто не даст, столько и брать никто не планировал.

Для полного счастья, уже после конференции была озвучена (сначала министром экономики, а потом и президентом) новая цель — украинский ВВП за следующие десять лет должен достичь триллиона долларов.

> — То есть в пять раз выше довоенного (2021) и в шесть с лишним раз выше нынешнего. Для выхода на такой уровень необходим непрерывный 20-процентный рост за год в течение десятилетия. История Европы таких примеров не знает, да и в мире — по пальцам одной руки…

Ровно месяц назад на той же Банковой прогнозировали темп роста ВВП 9% в год до 2032-го.

> — Это и тогда казалось крайне оптимистичным. Теперь, получается, это были происки пессимистов.

Объяснить, откуда взялась идея, достойная «большого скачка председателя Мао», несложно. Та же многолетняя привычка, что планы — это просто сотрясание воздуха. Какой бы ни была амбиция, через полгода о ней никто и не вспомнит. Так, отметка в списке слайдов.

То же Минэкономики показало кучи презентаций в Лондоне. Но в итоге создало фонд, который (может быть) поможет в течение следующих десяти (!) лет привлечь 50 млрд долл. от частных инвесторов. Не пять сотен, пять десятков… В том числе 20 млрд долл. в инфраструктурные проекты, десятку в промышленность, десятку в энергетику, ну и по мелочам еще. Это (что позитивно) не треп в полтриллиона, а более реальные цели, хотя и сильно растянутые во времени.

Но даже их привлечь — сложнейшая задача.

И когда инвестору показывают презентацию, обещающую увеличить добычу газа в четыре раза, а нефти — в шесть, без малейших объяснений, откуда хотя бы взялись такие запасы углеводородов, он не будет крутить у виска пальцем, а вежливо улыбнется и… не вложит ни цента.

Один из авторитетнейших украинских специалистов по нефтегазу Алексей ***Тимофеев*** дал хороший совет писателям прожектов:

> *«Попытки поразить кого-нибудь цифрами с потолка производят на профессионалов ровно обратное впечатление от желаемого. Не Wow, а What a f*ck.»*
>
> ***Самое плохое, что можно сделать, замешивая коррупцию и экономическую политику стагнации с популистскими медиа-ивентами без содержания и практического смысла, — это попасть в категорию назойливых, но бестолковых попрошаек. Это крест.***
>
> *И да, стратегические инвесторы — это не избиратели. Им картинок и рассказов о светлом будущем маловато. Придется изменять методологию и учиться работать. Хорошо, что есть у кого, — растущие экономики перед нашим носом и драйверы роста известны. Велосипед изобретать не нужно, нужно научиться на нем ездить».*

Самое ужасное, что дураков с инициативой у нас в избытке.

> — В Лондон, например, рвалась толпа в тысячу человек, считай батальон. В итоге в процессе отсева выбросили едва ли не всех, кто представлял реальные проекты. Ясно, что на фоне всепобеждающей амбиции их цифры смотрелись бледно, но… были хотя бы выполнимыми.

У Ростислава ***Шурмы*** в бытность его главой правления «Запорожстали» был опыт привлечения денег на проект конверторного цеха по выплавке.

— Проект изучали, корректировали, вылизывали, риски анализировали, вывернули все буквально наизнанку и… денег не дали. Как видим, этот опыт не стал для Шурмы травмирующим. Презентации тогда были прекрасные, кстати.

Почти как «водородная» часть наших энергетических проектов сейчас.

— Ну, все просто же, в Европе сейчас водород в тренде. Давайте нарисуем, что Украина удовлетворит половину потребности в нем. Сколько там нужно СЭС, ВЭС и гидролизных установок? Все нарисуем. Цифры приводить не буду. Они большие, но реалом там и не пахнет. Кстати, местный бизнес к составлению этих мегапланов не привлекали. Действительно, зачем?

Не отставать же от «законодателя моды» «Энергоатома», который привычно меняет количество вводимых в эксплуатацию в светлом будущем энергоблоков где-то раз в три месяца.

Хотите два в 2026-м? Пожалуйста. Хотите их же, но в 2032-м? Получите. Надо для презентации на Темзе нарисовать еще 15 новых и продление эксплуатации существующих до 80 (!) лет? Не вопрос. Все равно ничего в ближайшие годы там строить не собираются. А дойдет до конкретики, напишем ТЭО с нуля.

Весь этот балаган особенно мерзко выглядит в воюющей стране, которая долгие годы будет нуждаться не просто в деньгах, но и в тех, кто может эти деньги грамотно потратить. Умение писать амбициозные планы «в стол» тут точно не пригодится.

Восток страны в руинах.

Притча об адаптивности украинского бизнеса — ошибка выживших. Восхищаясь теми, кто устоял и приноровился, мы как-то забываем о тех, кто либо уже не пережил, либо тихонько сворачивается. Отстраивать придется не только дома, но и производства с предприятиями, логистические цепочки, рынки сбыта.

Даже если нам повезет и нас затопят деньгами (на самом деле нет), где взять тех, кто имеет реальные планы, куда эти деньги потратить, каналы, позволяющие эти деньги распределять, и специалистов, знающих, как все это работает.

Нет, люди с амбициозными презентациями не подойдут, они планируют ради планирования, даже ни секунды не сомневаясь, что до реализации дело никогда не дойдет.

Откровенно говоря, времени на подобных людей и прожекты у нас просто нет. Мы не то что давно должны были готовиться, мы давно должны были быть готовы…

***

№ 2.589-2

ZN,UA

ПОЧЕМУ ОТ ВЫСТУПЛЕНИЙ УКРАИНСКОЙ ВЛАСТИ В ЛОНДОНЕ ЖУТКО

2023-06-26

Юлия Самаева, Редактор отдела экономики ZN.UA

Десятки слайдов подготовила украинская сторона к лондонской донорской конференции, и все — плохие. Провалившись в Лугано, наши вроде бы должны были сделать соответствующие выводы, но...

Если вы просите денег, тем более очень много денег, то просто обязаны заинтересовать инвестора, очертить преимущества сотрудничества и, да, будущие общие прибыли, вероятные темпы роста, глубину рынков, ниши — перспективные и никем не занятые, конкурентные преимущества, нешаблонные подходы. Это, к сожалению, неполный перечень того, что так и не увидели гости Конференции по вопросам восстановления Украины, теперь уже в Лондоне.

Экономический блок представляли:

Ростислав Шурма, Украина которого — это жертва Индустрии 2.0.

Юлия Свириденко, Украина которой — это волшебный мир единорогов и радуг, в котором ВВП растет, если откусить грибок с нужной стороны.

И Александр Кубраков, его Украина — это тонны асфальта, стройплощадки и бульдозеры.

Все настолько плохо, что самой перспективной кажется Украина Свириденко, — она хотя бы не шаблонная. Вот только строить мы будем Украину Шурмы, под чутким руководством прораба Кубракова.

Господа, от того, что вы добавили слово «хаб» к АПК, «зеленая» к металлургии, а «термомодернизация» к строительству, ваши предложения не стали свежее. Их вполне мог бы представлять и Ехануров, и Кинах, и даже Пустовойтенко (да загуглите наконец).

На фоне этого печального нафталина предложение перехода к кешлес-экономике, так возмутившее Марию Барабаш, — это просто прорывное мнение. Несмотря на то, что сама идея отказа от наличных родом где-то года из 1995-го, даже на людей из «совета реформ» она до сих пор производит вау-эффект. Задумайтесь и… вздохните, поскольку никаких других прорывных идей в Лондон не привезли.

Самое плохое — не привезли стратегическое и прогрессивное видение развития.

У действующей власти есть уникальная возможность строить все с нуля, и как она ее использует? Перед ними чистый лист бумаги, а они упрямо рисуют там элеватор, мартен и ТЭЦ. «Нет, — говорит потенциальный инвестор, — мыслите шире, перед вами весь современный технологический мир, новые

партнерства, новые рынки, новая для вас субъектность!». И они рисуют три элеватора, мартен с фильтром, а вместо ТЭЦ — миллион ветряков.

Да найдите уже хоть какого-то визионера! А если нет, то хотя бы грамотного продажника, который объяснит, что первым слайдом в вашей презентации должны быть выгоды инвесторов, вторым — вызовы, а третьим — решения для этих вызовов…

Да, ко всему Украине не хватает еще и реформы правительственных презентаций. Наши делегаты буквально мучают людей за их же деньги неструктурированным бредом, который максимально подчеркивает все недостатки нынешней власти: профессиональную и институциональную слабость правительства, поверхностность в оценках и планировании, огромное влияние крупного бизнеса на государство, соответственно, коррумпированность и схемогенность.

Можно до хрипоты спорить об экономических моделях, подходах и инструментах, вытягивая из могил то Кейнса, то Хайека, апеллируя к различным опытам и результатам, но не будем. Это не имеет смысла, ведь предложения, озвученные представителями Украины перед донорами, не раскрывали базовых вопросов, которые возникают у каждого, кто захочет вложить сюда хоть копейку. Без ответов на них не имеет значения, что там еще нафантазировали украинские чиновники и Шурма.

Первое и ключевое — вектор развития. Кажется, и в чем проблема? Украина предлагает традиционные проекты, базирующиеся на существующей десятилетиями экономической модели. Каждый крепкий хозяйственник одобряет. Впрочем, эта экономическая модель маленькой открытой сырьевой экономики вообще никому и никогда здесь не нравилась — тормозила рост, производительность, технологичность. Поэтому, если вы тащите это дерьмо в будущее, объясните, зачем. Хотя бы инвесторам. Если стабильное и сбалансированное развитие — это малый и средний бизнес, если наибольшая добавленная стоимость — это услуги и технологии, если рабочие места — это легкая и пищевая промышленности, зачем вам аграрно-металлургическое сырье на плечах Косюка и Ахметова? Что вы будете делать с этим всем в мире Индустрии 4.0? Какие профиты здесь должен увидеть инвестор?

Ну, скажет нам правительственная команда, это же крупные налогоплательщики, без них не справимся. Но на самом деле крупнейший налогоплательщик в Украине — потребители с их НДС, который титаны-экспортеры только возмещают. Валютная выручка? К сожалению, появились у нас значительно более мощные каналы поступления валюты. Кажется, как раз пора что-то менять. Но ведь крупные сырьевые производители — это еще и умелые лоббисты, без войны — олигархи, имеют влияние. Посмотрите на это глазами инвестора: без объяснения логики развития украинское предложение или очень тупое, или очень коррумпированное. Даже если бы презентация

Шурмы начиналась слайдом «Хочу, чтобы Ахметов любил меня, как раньше», — это было бы лучшее объяснение, чем отсутствие каких бы то ни было.

Второе ключевое — люди. Не бывает развития без людей, они производят, они потребляют, они все генерируют, от идей до налоговых поступлений. Людей у нас нет. Каждый раз, когда Свириденко вспоминает о будущем экономическом росте, где-то тяжело вздыхает один демограф и изумленно поднимает брови один инвестор.

И вот на сцене появляются украинские предложения: программа «Верни таланты» для работников креативных индустрий, временное трудоустройство в краткосрочных проектах, цифровая платформа для возвращения и реинтеграции и программа соцуслуг и компенсаций (включительно с расселением во временное жилье).

За сценой громко хохочут немецкая программа «открытого рынка труда» для мигрантов, карта поляка и канадская виза CUAET.

Это о возвращении наших, о привлечении чужих вообще ни слова. Еще до войны были оценки, что нам необходимо привлекать 300–500 тысяч взрослых мигрантов ежегодно для компенсации демографических провалов. Сейчас эту цифру можно смело удвоить. Конечно, никто не ждал готовых предложений упрощения законодательства, анализа рынка труда или готовых программ по привлечению и интеграции. Но хотя бы намерения надо было озвучить, хотя бы намекнуть, что в Украине будет и кому работать, и кому потреблять, а главное — мы готовы конкурировать за людей.

Третье ключевое — защита инвестиций. А с этим что не так? Вот и «могучая тройка», и система мониторинга средств, и вечная антикоррупционная реформа.

Хорошо, просто представим, что инвестор вкладывает сюда средства, и вдруг «черный» нотариус переписывает его актив на какое-то «черное» ФЛП, «черный» правоохранитель разводит руками, «черный» судья на стороне ответчика, а «черный» СБУшник еще и с обысками может зайти для профилактики чрезмерной активности. Это же классика — BLM по-украински!

В наших широтах государство к местному бизнесу относится, как мачеха к Золушке, что уж говорить о каких-то иностранцах.

Как здесь помогут «могучая тройка» или мониторинг продвижения западной помощи нашей системой деньгопереваривания? Тут бы в идеале — верховенство права и неотвратимость наказаний. Если нет, то хотя бы какие-то суверенные гарантии, в том числе по вопросам безопасности. Ну, или хотя бы воскресите «инвестиционных нянь». К сожалению, вообще ничего.

Вероятно, места не хватило, иначе бы просто не влезли развитие культуры, улучшение спортивной среды и реформа школьного образования, а без этого, сами понимаете, к инвесторам даже не сунься.

«Что вы такое говорите, — возмутится читатель, — вон нам сколько денег дали, а финансовых гарантий, а обещаний».

Поделите 50 на четыре, получите 12,5 млрд евро в год при потребности в 30 млрд. Для понимания — мы за последние полгода уже потратили 20 миллиардов, без масштабных проектов, просто на проживание (поскольку на войну западное финансирование не направляется). А у нас на горизонте восстановление разрушенных городов, а за плечами — потеря трети экономики. Только деоккупацией ничего не отыграть, потому что сколько бы там Бахмут ни генерировал ВВП раньше, но еще долго после освобождения он ничего не будет генерировать. К сожалению, не он один.

Поэтому не будем очаровываться, межгосударственная поддержка бесценна политически, но финансово не обойтись без партнеров с рынка, совместных проектов, трансфера технологий, расширения рынков и т.д.

У нас вот Совет по восстановлению с секретариатом, 24 рабочими группами, двумя с половиной тысячами экспертов, консультативным советом и офисом продвижения реформ, а впечатление такое, что живого инвестора никто из них в глаза не видел.

Это не глупость, это — подлость. После такого падения просто за счет эффекта низкой базы сравнения можно будет показывать вполне приличный экономический рост даже при минимальном улучшении. Какие-то деньги все равно найдутся и будут освоены, какие-то люди все равно вернутся, какие-то бизнесы выживут. Как-то оно будет.

А проблемы начнутся уже после них.

***

№ 2.589-3

ZN.UA

ШУРМА ОПОЗОРИЛ УКРАИНУ НА ДОНОРСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ В ЛОНДОНЕ - ЭКС-ГЛАВА СОВЕТА РЕФОРМ БАРАБАШ

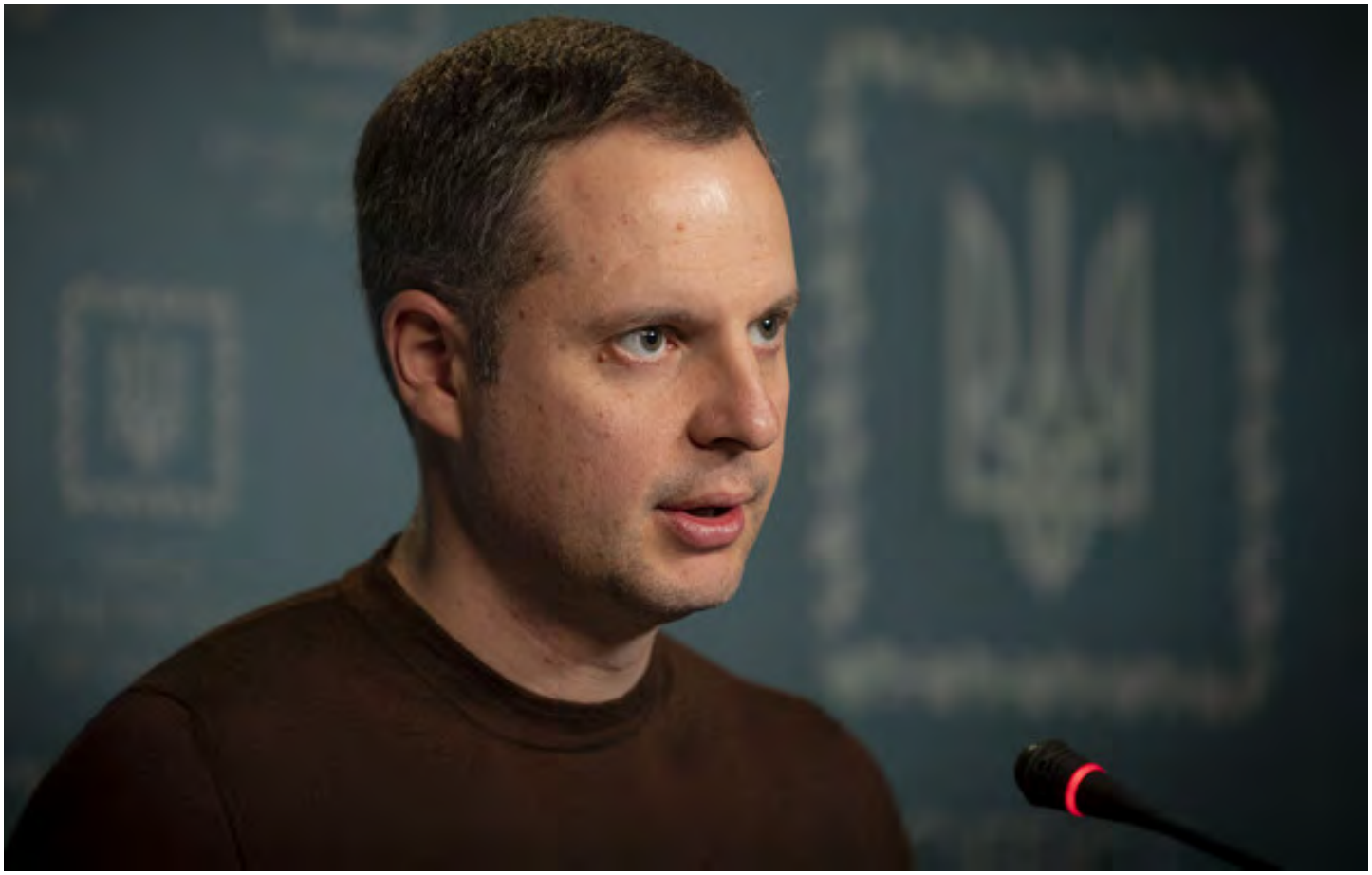

2023-06-23

Инициативы Шурмы ставят под угрозу инвестиции в Украину.

Заместитель руководителя Офиса Президента Украины Ростислав Шурма озвучил на донорской конференции в Лондоне инициативу, которая якобы поможет побороть коррупцию в Украине и привлечь инвестиции

– необходимо просто «отменить наличные».

Экс-глава совета реформ Мария ***Барабаш*** раскритиковала Шурму и, как минимум, усомнилась в его компетенции.

По мнению Шурмы, это уменьшит контакты с кэшем, что снизит коррупционных рисков. Раньше он уже выдвигал инициативу перевести на безнал расчеты за подакцизные товары (алкоголь и сигареты).

По словам Барабаш, Шурма - популист, понимающий экономику на уровне студента первого курса:

> *«После таких слов вероятно уважаемые британские перы и достойные представители лондонской бизнес-элиты еще долго чесали затылок и размышляли, что на самом деле имел в виду украинский чиновник и как это можно реализовать, а также почему именно наличие наличности является причиной украинской коррупции?»*, - считает она.

Она также обратилась лично к Шурме:

«Господин Шурма, не буду глубоко вдаваться в перечень того, что полная ликвидация наличных является по сути экономическим термоядерным взрывом! И даже в тотально технологических государствах с суперскоростным интернетом, не получилось отказаться от кэша».

Барабаш обратила внимание, что для коррупционеров безналичные расчеты не новинка:

«Обратите внимание, что причина коррупции и ее механизмы в Украине давно выходят за пределы наличных денег в конверте или диване. Да, конечно, взятки даются и наличными, но уже сейчас от рядового полицейского до топ-чиновника принимают «расчеты» безналичными платежами. Меньше физического контакта, меньшая вероятность попасть. А куда девать такие вожделенные украинскими чиновниками евро и доллары? Или решением украинской власти они тоже будут ликвидированы?»

По ее словам, инвестиции в Украину под угрозой: «Поэтому смеяться или плакать над предложениями Ростислава Шурмы можно было бы еще долго, если бы не одно НО. Он вместе с Данилой Гетманцевым является ключевым человеком, осуществляющим экономические реформы в Украине. И если насчет г-на Даниила Гетманцева все стало понятно давно, то на Ростислава Шурму у меня такое впечатление, будто я уже на операционном столе узнала, что врач-хирург на самом деле не хирург, а сантехник в больнице, который ободряюще хлопает по плечу и говорит: « А что, оперировать – это как трубы переводить».

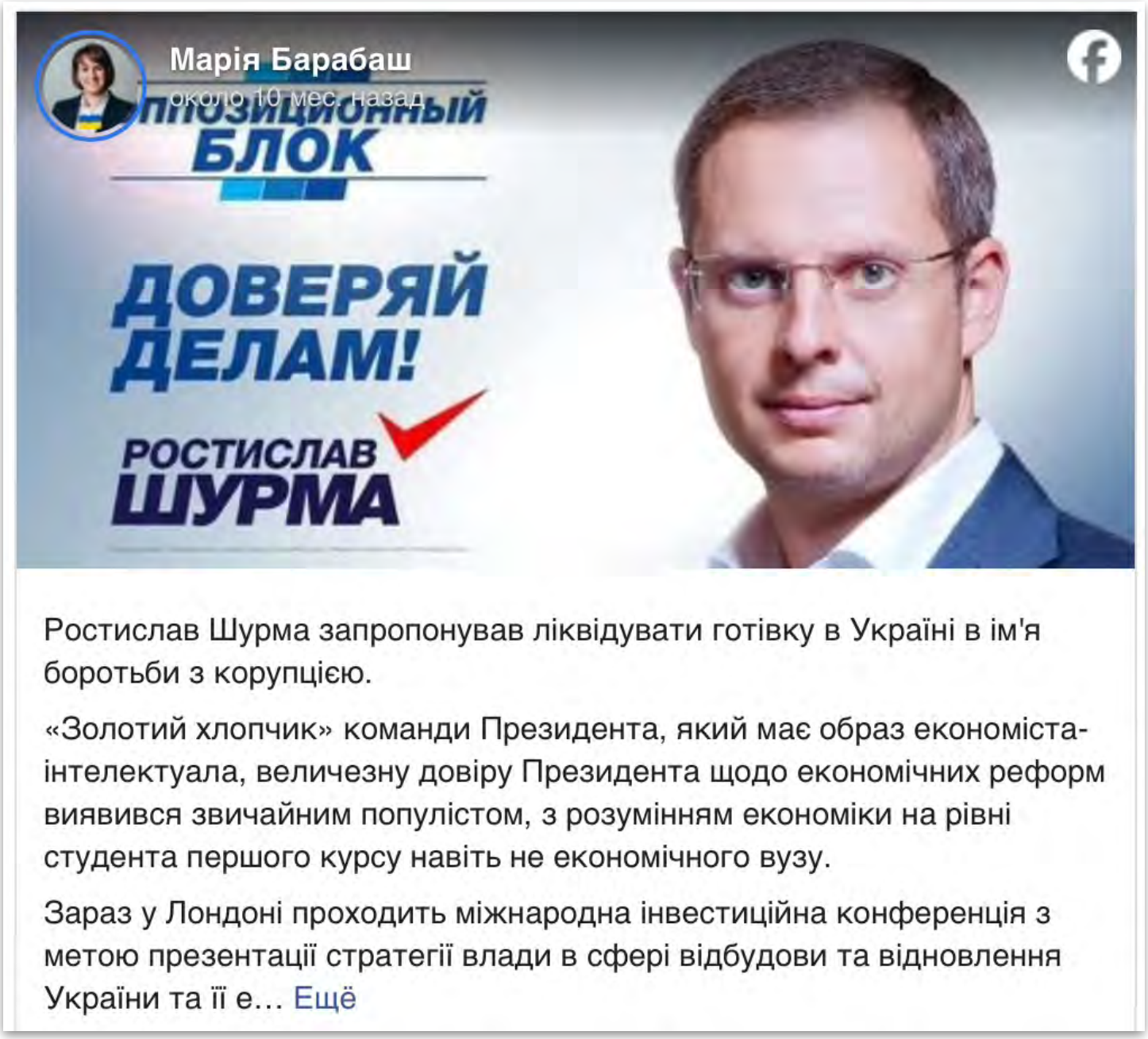

«Молодой и свободно говорящий на английском Шурма должен был убедить мир выделить Украине фантастические деньги, а вместо этого начал с «ликвидируем наличные деньги» и «дайте $40 млрд на металлургию».

Обе просьбы являются показателем архаики мышления, по которому отчетливо видны хитрые ушки наших олигархов металлургов», - добавила она.

Напомним, что премьер-министр Великобритании Риши Сунак во время Конференции по восстановлению Украины в Лондоне объявил о создании нового механизма страхования военных рисков, который ускорит привлечение частных инвестиций в нашу страну.

***

№ 2.589-4

ZN.UA

ТРИ КЛЮЧЕВЫХ ВЫВОДА О ВОССТАНОВЛЕНИИ УКРАИНЫ ИЗ КОНФЕРЕНЦИИ В ЛОНДОНЕ

2023-06-24

Мартина Богуславец, исполнительный директор ***Института законодательных идей***

В Лондоне состоялось крупнейшее для восстановления Украины событие — URC-2023. Европейцы уже назвали его еще одной из форм контрнаступления, имея в виду усиление экономики и стратегическое планирование дальнейшей поддержки.

Более того, на фоне конференции ряд стран заявили о дополнительной помощи оружием: Латвия поставит геликоптеры, Германия — ракеты для Patriot и спецтехнику, Эстония и Исландия — полевой госпиталь, оборудование для парамедиков и средства борьбы с беспилотниками.

Но ключевой вывод из Лондона — миллиарды долларов и евро помощи будут стоить серьезных антикоррупционных шагов. Чтобы получать деньги международных партнеров на восстановление, нужно приложить силы в реформах.

Для того чтобы Киев не делал шаг вперед — два назад, накануне конференции в Лондоне G7 сделали заявление с четким дедлайном. До 30 сентября Украина должна возобновить декларирование и публичный доступ к реестру деклараций, отчетность политических партий, а также усилить состоятельность НАБУ и САП.

Несмотря на дружеский и доброжелательный тон выступлений, международные партнеры, в том числе бизнес, кивают на усиление борьбы с коррупцией и ускорение реформ. Акцент — на судебной.

Вместе с тем, если итогом конференции в Лугано стал шокирующий для многих 750-миллиардный план восстановления и декларация с основополагающими принципами, а после URC в Берлине Украина получила 18 млрд евро поддержки на 2023 год, то конференция в Лондоне стала одной из наиболее успешных не только по финансовым гарантиям, но и по стратегическому восстановлению.

Проанализируем ключевые результаты Лондона, которые для Украины являются одновременно и вызовами.

1. Первый. 60 миллиардов евро

Потребности Украины до 2027 года составят 110 млрд евро. Покрытие большей части из них — 60 млрд евро — результат конференции в Лондоне. Это гранты, кредиты, а также замороженные российские активы.

В частности, ЕС предоставит Украине 50 млрд евро в течение следующих четырех лет.

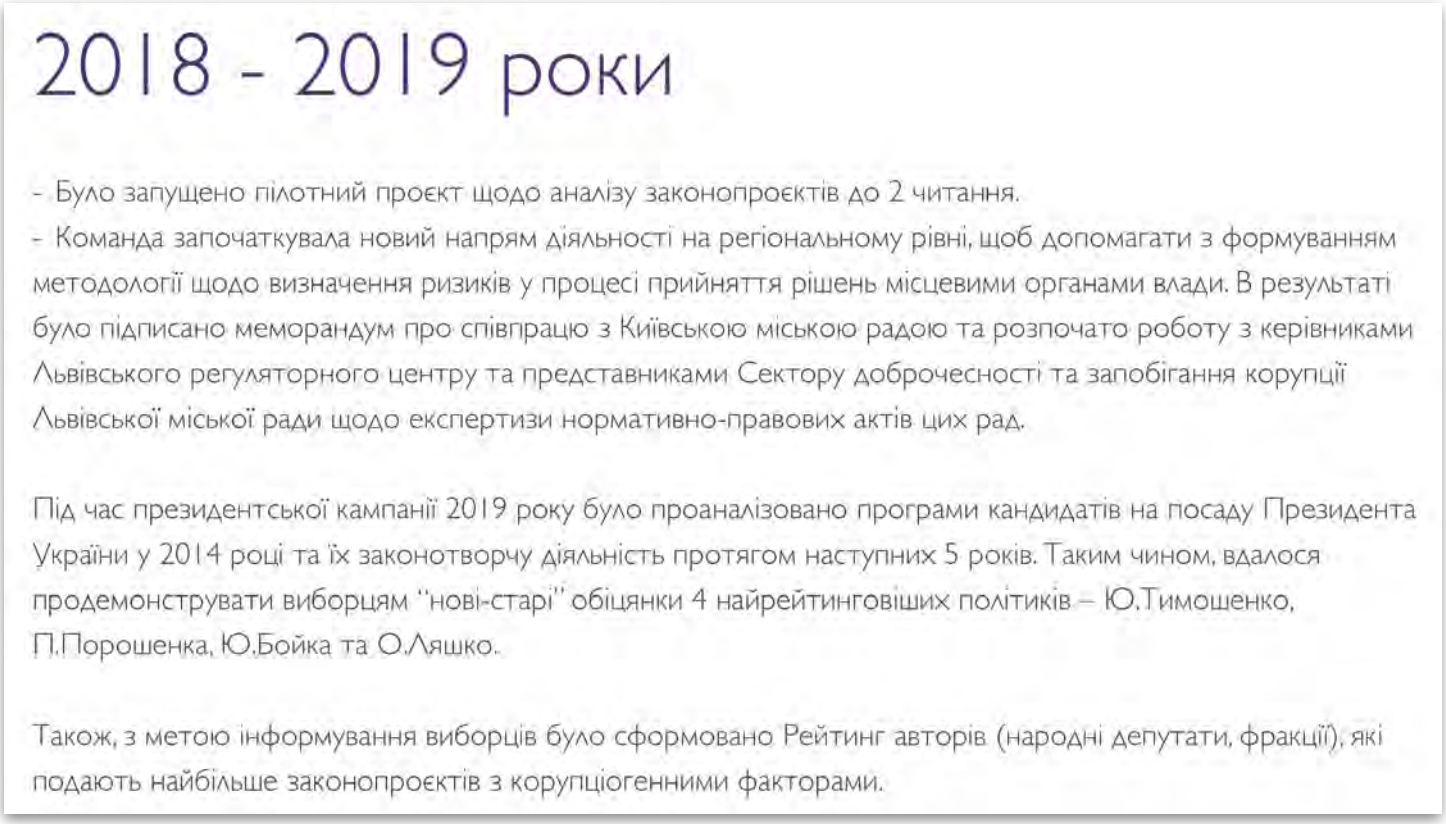

2018 - 2019 роки

- Було запущено пілотний проєкт щодо аналізу законопроєктів до 2 читання.
- Команда започаткувала новий напрям діяльності на регіональному рівні, щоб допомагати з формуванням методології щодо визначення ризиків у процесі прийняття рішень місцевими органами влади. В результаті було підписано меморандум про співпрацю з Київською міською радою та розпочато роботу з керівниками Львівського регуляторного центру та представниками Сектору доброчесності та запобігання корупції Львівської міської ради щодо експертизи нормативно-правових актів цих рад.

Під час президентської кампанії 2019 року було проаналізовано програми кандидатів на посаду Президента України у 2014 році та їх законотворчу діяльність протягом наступних 5 років. Таким чином, вдалося продемонструвати виборцям "нові-старі" обіцянки 4 найрейтинговіших політиків – Ю.Тимошенко, П.Порошенка, Ю.Бойка та О.Ляшко.

Також, з метою інформування виборців було сформовано Рейтинг авторів (народні депутати, фракції), які подають найбільше законопроєктів з корупціогенними факторами.

Озвучивая эту сумму, президент Еврокомиссии Урсула фон дер Ляйен подчеркнула, что Украина станет членом ЕС, а «украинские реформы получат европейские инвестиции». «За каждый шаг, который вы делаете навстречу нам, Европейский Союз должен делать шаг навстречу Украине. Вам надо обеспечить прозрачность», — отметила она, назвав два ключевых условия — реформы и выполнение рекомендаций Еврокомиссии.

Пятьдесят миллиардов будут поступать через специальный инструмент финансирования — Ukraine Facility. Он будет иметь европейскую систему аудита и контроля, а специальная независимая Аудиторская комиссия будет

проверять использование средств.

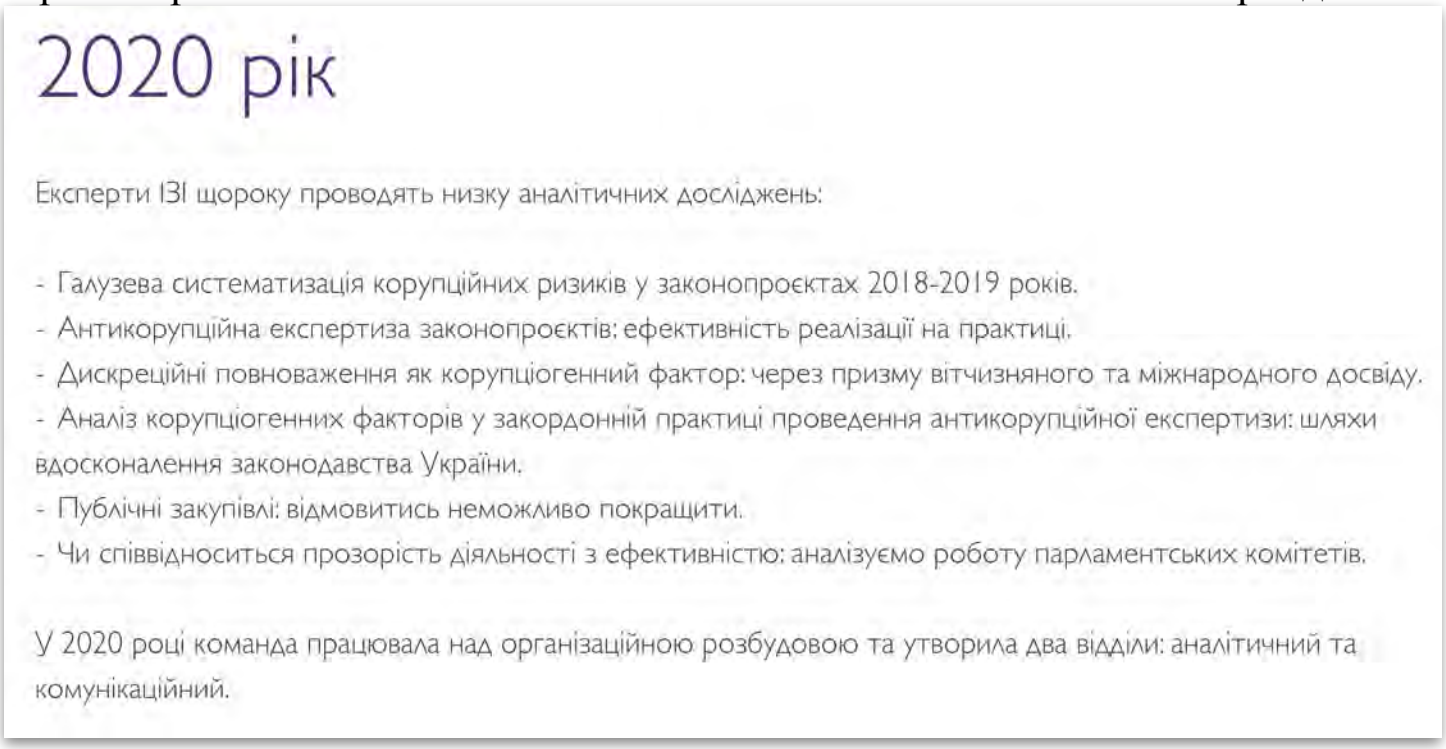

2020 рік

Експерти ІЗІ щороку проводять низку аналітичних досліджень:

- Галузева систематизація корупційних ризиків у законопроєктах 2018-2019 років.
- Антикорупційна експертиза законопроєктів: ефективність реалізації на практиці.
- Дискреційні повноваження як корупціогенний фактор: через призму вітчизняного та міжнародного досвіду.
- Аналіз корупціогенних факторів у закордонній практиці проведення антикорупційної експертизи: шляхи вдосконалення законодавства України.
- Публічні закупівлі: відмовитись неможливо покращити.
- Чи співвідноситься прозорість діяльності з ефективністю: аналізуємо роботу парламентських комітетів.

У 2020 році команда працювала над організаційною розбудовою та утворила два відділи: аналітичний та комунікаційний.

Ресурсы Ukraine Facility будут направлены на финансовую стабильность, восстановление и модернизацию инфраструктуры, создание инвестиционной среды. Важно, что одной из целей инструмента является укрепление верховенства права и усиление борьбы с мошенничеством и коррупцией, содействие развитию независимой судебной системы.

Таким образом, средства ЕС на восстановление и поддержку экономики украинское правительство сможет получать, если это будет происходить параллельно с антикоррупционными мерами.

Кроме поддержки ЕС, 1,3 млрд долл. предоставят Украине США на энергетические и инфраструктурные потребности, 3 млрд долл. — пакет экономической помощи от Великобритании, а также еще более 6 млрд долл. — поддержка ряда других стран и международных финансовых организаций.

На полях Лондонской конференции при обсуждении сумм неоднократно звучали слова «покончить с кумовством и коррупцией».

2. Второй. Система контроля над восстановлением

«Мечта украинцев — это также наша мечта», — отметила Урсула фон дер Ляйен во время выступления.

Символично, в этот же день **Украина представила публичный модуль экосистемы управления восстановлением DREAM, работающей по принципу «все видят всё».**

DREAM позволит мониторить каждый этап воплощения проектов восстановления — от суммы привлеченных средств, тендеров до этапа

готовности. Условно, каждый британец или американец может увидеть, какие именно объекты финансирует его страна и на что именно тратятся средства.

Данные представлены в виде графиков, таблиц и схем, можно посмотреть информацию в разрезе громад или регионов. Более того, международники сами могут выбирать проекты для финансирования и отслеживать их реализацию. Это важно для расширения возможностей громад и прямого включения их в процесс восстановления.

В систему уже внесли более шести тысяч проектов. Полноценно функционал системы заработает в 2024 году.

Поскольку Запад постоянно делает акцент на принципах прозрачности и подотчетности при использовании средств восстановления, электронная система может существенно усилить здесь Украину.

Однако важным остается вопрос прозрачности распределения средств. Ведь далеко не всегда деятельность комиссий и фондов публична, о большинстве расходов украинцы могут узнать уже после принятия решений.

3. Третий (с натяжкой). Антикоррупционные сдвиги

Еврокомиссия дала устную предварительную оценку выполнению Украиной рекомендаций на пути к членству в ЕС, констатировав значительные шаги вперед и прогресс в проведении реформ.

Хотя это результат с натяжкой, ведь сейчас Украине засчитали выполнение двух из семи рекомендаций. Это условия по реформе судебной власти и СМИ.

«Хороший прогресс» — реформирование Конституционного суда Украины.

«Некоторый прогресс» есть в борьбе с деолигархизацией, принятии закона о правах нацменьшинств, а также в борьбе с коррупцией, отмыванием денег и реформированием правоохранительных органов, где «необходимо усилить систему борьбы с отмыванием денег». Напомню, что в Государственной антикоррупционной программе на 2023 год предусмотрен конкурс на должность руководителя Национальной полиции как первый шаг к реформе полиции. Также Еврокомиссия после года полномасштабной войны с рядом коррупционных скандалов и увольнений среди топ-чиновников акцентирует на борьбе с коррупцией на высоком уровне.

К результатам Лондона можно добавить и ряд подписанных соглашений и меморандумов, создание бизнес-коалиции для восстановления из более чем 400 международных компаний, серьезный шаг для страхования военно-политических рисков.

Однако упомянутые выше три результата являются ключевыми в одновременном внедрении реформ, противодействии коррупции и

формировании доверия к Украине со стороны международных партнеров. Ведь именно коррупция может замедлить восстановление и привлечение публичных средств и частных инвестиций. Общественность продолжает адвокатировать инструменты подотчетности, открытие реестров и прозрачные закупки.

Поэтому один из приоритетов украинской власти даже во время войны — это борьба с коррупцией и антикоррупционные реформы. И это нас кардинально отличает от России.

***

№ 2.590-1

ZN,UA

ОПАСНЫЕ ПРИОРИТЕТЫ. ЧЕМ В РАЗГАР ЭНЕРГОТЕРРОРА ЗАНЯТЫ МИНЭНЕРГО И «ЭНЕРГОАТОМ»

2024-04-12

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

Украинская энергетика страдает, зализывает раны, ищет комплектующие, средства защиты и возможности для распределения генерации… Но место для мечты есть всегда!

Сидят главные мечтатели страны в Минэнерго и НАЭК «Энергоатом». Отложив все насущное, руками Кабмина они таки направили в Верховную Раду любимый прожект «Энергоатома» о достройке третьего и четвертого блоков Хмельницкой АЭС.

Причем даже сильно заморачиваться не стали, проштамповав в проекте цифры достройки из 2018 года. Зато честно написали, что цифры расчетов — полная туфта и будут потом допилены лобзиком (переформатированы). На какие? Так и сами чиновники понятия не имеют. Учитывая, что и ТЭО шестилетней давности реалистичностью не страдало (цена была занижена минимум вдвое), получилась типичная продажа кота в мешке.

Подача проекта совпала с возобновившимся энергетическим террором, поэтому приоритетность документа вызвала еще больше вопросов. Энергосистеме в ближайшие годы слабоманевренные мощности атомки не нужны от слова «совсем». Тем более что денег на достройку нет и в ближайшие годы не предвидится. А это не означает, что нельзя попилить на имитации работ.

Чтобы хоть как-то оправдаться, инициаторы прожекта, в лучших традициях барона Мюнхгаузена, нафантазировали, что в 2050-м в энергосистеме будет 100 млн кВт мощности, в том числе 23 миллиона от АЭС. Тут все «нормально» — эти цифры забиты в так называемой Энергостратегии, которая триумфально провалилась в Лондоне, вызвав «нулевой интерес» инвесторов.

И вся эта возня происходит в момент, когда системе нужна распределенная генерация, а не заброшенные руины и зависшие на долгие годы деньги.

Один из блоков Хмельницкой АЭС, четвертый, вообще можно оформлять как оптическую иллюзию. Руины его можно увидеть и даже потрогать, а чтобы

что-то там «достроить», надо хотя бы очистить от них стройплощадку. Собственно, строить его, несмотря на кучу заявлений, никогда не собирались, да и сейчас мало что изменилось. **Но очень хочется хотя бы попытаться «освоить» кучу денег.**

Еще составители, в лучших традициях 90-х, «кинули» местные районные рады.

Согласно законодательству, им надо выделить на соцобеспечение в 30-километровой зоне вокруг АЭС 10% от стоимости строительства (согласно предыдущему ТЭО выходило более семи миллиардов гривен). Министерство же предлагает сократить выплаты в двадцать раз — до 0,5% от стоимости. Кстати, в пояснительной записке новую цифру уточнять не стали, скромно написав «до 10%», и ведь правда — полпроцента меньше десяти.

Обоснование уровня «кому должен — всем прощаю». Написали, что раз «Энергоатом» несет большую социальную нагрузку на компенсацию тарифов населения, что чистейшая правда, значит, платить еще и местным не может. Поэтому (а почему нет) социальную нагрузку с НАЭК надо полностью переложить на бюджет. Бинго!

Упущен небольшой нюанс. Когда местные рады ранее согласовывали разрешения на строительство, они соглашались именно на соцпакет в 10%. Только по третьему блоку, строительство которого все же более-менее реально, обязательства перед Нетишинской (где, кстати, атомщики и обитают) и Изяславской районными радами сокращаются с 3,7 млрд грн до менее 200 млн. Разница заметная, потому кидок хотят оформить отдельным законом. Чтобы НАЭК потом могла, скорбно закатывая глазки, отвечать, что это все не они, а козни парламента.

Но если данная новация — «мелкое хулиганство», то ряд пунктов тянут на более серьезные статьи.

Так, предполагается, что

> — новые блоки будут работать аж 80 лет — полвека основного срока, а потом еще и 30 лет продленного. В общем, до начала 2100-х годов.

При этом,

> 1) — во-первых, по факту и по проекту первый блок рассчитан всего на 30 лет,
>
> 2) — во-вторых, проектировщик еще год назад утверждал, что и фундамент выдержит всего 50 лет.

И даже тут был неслабый передерг, ведь состояние фундамента 4-го блока неизвестно вообще никому — он уже около 20 лет, вместе с нижними этажами, затоплен водой.

> — Так как откачивать ее дорого и никому не было нужно, все команды управленцев НАЭК годами подписывали любые заключения о его состоянии, а
>
> **— сами же проектировщики занимались откровенным подлогом.**

Выглядел подлог незамысловато:

> — на АЭС приезжали несколько экспертов, ходили только по 3-му блоку, делали его оценку и честно заключали, что не мешало бы вопрос изучить глубже и дороже. Затем подходили к руинам четвертого блока, любовались зайчиками света на воде и в глубинах нижних уровней отчетливо видели, что все там просто замечательно. Так, согласно отчетам, оказывалось, что осматривали и оценивали ОБА блока. После чего «Энергоатом», ссылаясь уже на авторитет экспертов, еще с начала десятых годов заявлял, что бетон в воде только набирает прочность. Нет, это не нынешний глава «Энергоатома» Петр Котин начал.

По идее, **за такие отчеты после 26 апреля 1986-го должны отрывать руки.**

Но наши «регуляторы» поясняют:

> *«Вы же понимаете, все равно эту фигню (то есть блок №4) никто достраивать не будет, зачем же нам обострять отношения с НАЭК на ровном месте? Вот если дойдет до реального строительства, вот тогда. Опять же, других проектировщиков у нас нет, а с зарплатой там и так неважно. Так что за неимением гербовой…».*

Что ж, мы к реальному строительству ближе, чем когда-либо. Очень хотелось бы услышать, что наши регуляторы скажут теперь.

Что еще хуже,

> **— в эти несчастные блоки собираются впихнуть уже третий тип ректоров.**

В 2006-м основным достройщиком предполагался российский «Атомстройэкспорт». Тогда же была сделана оценка технического состояния блоков. Вот с тех пор именно ее и переписывают. С новой за почти двадцать лет не сложилось. Готовность блоков до сих пор, как в 1990-м, — порядка 30% для 3-го и 10% для 4-го.

Но НАЭК предпочитает оперировать более радужными цифрами так называемой «строительной готовности».

— У них 3-й блок «готов» аж на 70%. И нынешний министр Герман ***Галущенко*** уже пообещал достроить его за 2,5 года.

Справедливости ради «воздушные замки» такой высоты даже глава НАЭК публично поддерживать не рискнул.

— Даже в оптимистичном ТЭО образца 2018-го написано о пяти годах, а

— на самой ХАЭС, где иллюзий еще меньше, заявляли минимум о шести.

Как мы уже писали, основной сценарий

— купить ненужное оборудование у Болгарии.

Переговоры идут больше года, и пока прогресс виден только в цене вопроса.

— Изначальный прайс был «не менее 602 млн евро», потом цену подняли до миллиарда, а сейчас решили без лишней конкретики оперировать фразой «от 750 млн и выше», бывает, задирая и за миллиард.

Петр ***Котин*** в конце марта освещал ход переговоров так:

— *«…болгарская сторона постоянно стремится добиться для себя большей выгоды, чем эти 600 миллионов… чем больше времени проходит, тем более высокие цены они озвучивают, но мы по-прежнему сосредоточены на цене в 600 миллионов».*

Цена еще не определена. Деньги для ее оплаты не найдены, — украинцам наши чиновники не говорят ничего, болгарам говорят, что это будут деньги Евросоюза, знает ли Евросоюз об этом, вопрос. Но Петр Борисович уже поставил перед строителями и Хмельницкой станцией задачу подготовиться к монтажу в июне этого года.

Цитируя ***Котина***, «Энергоатом» будет готов начать пусконаладочные работы по новому реактору через два-три года».

Поясняя ***Котина***, два-три года — это срок, необходимый для изготовления турбины для энергоблока, а пусконаладочные работы — это что угодно в какие угодно сроки.

Как и ожидалось, работ по 4-му блоку, несомненно временно, не намечается:

— «Второй реактор будет установлен позже».

— Ну, позже — это понятно, еще же воду из руин откачивать.

Любопытно, что мимоходом Котин передает сердечные приветы харьковскому «Турбоатому»:

— «Энергоатом» ведет предварительные переговоры с General Electric (GE.N) и открывает новую страницу для строительства турбин».

— Ранее предполагалось, что турбины будут харьковские. Собственно, некий задел по созданию турбины для 3-го блока уже есть. Но НАЭК не до локализации и поддержки харьковчан.

Кстати, сейчас в Польше, Чехии и Болгарии ожидается строительство американских, корейских и, возможно, французских реакторов.

— При этом местные везде уже выбили локализацию не ниже 65–70%. Но, похоже, у НАЭК и тут свой путь.

Может, стоило бы его публично озвучить?

Начав с истории о ремонте турбины 2-го блока на той же ХАЭС. Где основная претензия, что ремонт хотят сделать дешевле, чем хочет НАЭК. Понимаете, какие приоритеты.

Поэтому обсуждение проекта достройки на ХАЭС не должно стать формальностью. Это десятки миллиардов гривен, новые тарифы для населения, новые проблемы при невнятных выгодах и необходимости. Учитывая нынешние потери энергосистемы, и у Минэнерго, и у НАЭК приоритеты точно должны быть другие.

***

№ 2.590-2

ZN,UA

«ЭНЕРГОАТОМ» НАШЕЛ БОЛГАРСКИХ ПАРТНЕРОВ И НЕ РАСТЕРЯЛ БЫЛЫХ ПРИВЫЧЕК

2023-07-20

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

В двадцатилетней эпопее достройки Хмельницкой АЭС наступила новая фаза — болгарская. Не путайте ее с планами, в которых ХАЭС достраивает американская Westinghouse, это другое. Не в плане перспектив реализации, конечно, — они слабые независимо от стороны соглашения... Зато аппетиты у НАЭК хорошие.

О болгарском участии в судьбе ХАЭС официально сообщили во время визита президента Украины Владимира Зеленского в Софию. Болгарский парламент «к приезду» принял решение о возможности продажи «Энергоатому» двух ядерных ректоров и части оборудования с недостроенной местной АЭС «Белене». Цена вопроса — свыше 600 млн евро.

Собственно переговоры шли с января, тема обсуждалась руководителями министерств энергетики в Стокгольме. Кстати, тогда же болгары публично

заявили, что продажа может осуществляться только с согласия их парламента. Которое 6 июля подавляющим большинством и было получено (против были только экс-коммунисты).

Неофициально (и цинично) злые языки называют произошедшее «благодарностью» за подписание протокола о вступлении Украины в НАТО. Но, с одной стороны, НАТО пошире Болгарии будет. С другой стороны, основной аргумент этой версии, мол, денег у «Энергоатома» все равно нет, он может предлагать и подписывать что угодно, — работает как за, так и против сторонников заговора. Чай не мы одни знаем, что НАЭК даже то малое, что имеет, с умом не тратит.

То, что со средствами на покупку обещанного действительно не сильно здорово, показывало и предложение Украины болгарам войти миноритарным партнером в достройку ХАЭС. Так сказать, в счет поставленного оборудования. Энтузиазма предложение, вот удивительно, не вызвало.

Дело даже не в том, что приватизация атомных станций в Украине запрещена. Это как раз можно урегулировать, выделив строящийся блок (или два, да хоть три) в отдельное юрлицо. Тем более закон о достройке все равно необходим и уже год курсирует где-то в парламенте.

А в том, что, по прикидкам самой НАЭК, наиболее готовый 3-й блок ХАЭС может быть достроен не ранее чем через пять лет после начала работ, то есть где-то к 2030-му, если мы — большие оптимисты.

Гораздо более простой опыт достройки систем охлаждения Южно-Украинской АЭС показал уровень готовности атомщиков к мегастройкам. Сроки сдачи сдвинулись (еще до войны) на несколько лет. Смета резко выросла. И это с учетом того, что на Южно-Украинском комплексе еще остались строительные организации.

На Хмельницкой все куда печальнее. Управления строительства (сдавшие в 2004-м последний энергоблок) по факту давно канули в Лету. Когда после трех десятков лет стояния под дождями и снегом наиболее готового третьего блока его все-таки решили накрыть хоть какой-то крышей, пришлось привлекать строителей с Запорожской АЭС.

Болгары в курсе наших проблем, поэтому хотят не участия, а денег и побыстрее.

Откуда их взять (а это 24,5 млрд грн), неясно. Были контакты с американцами, сейчас идут со структурами ЕС. Все небыстро и пока безрезультатно.

Торг идет о лежащих на площадке неработающей болгарской АЭС двух реакторах, четырех парогенераторах и другом оборудовании попроще. Состояние в целом неплохое, и хранится все не очень долго, около семи лет. Под навесом.

Само оборудование российского производства, но принадлежит болгарам, и согласовывать с Москвой передачу не нужно. Зато неплохо бы с самими собой согласовать, — не успел болгарский парламент принять решение о переговорах, как министр энергетики Болгарии сказал, что парогенераторы неплохо бы оставить у себя для будущего ремонта работающей АЭС «Козлодуй».

НАЭК (в отличие от болгар) до июля вообще не комментировала переговоры. Зато в июле наверстала истерикой. 14 июля вышло не по статусу эмоциональное заявление, где наряду с правильными тезисами НАЭК озвучила кучу откровенной чуши.

Оказалось, что уже проведено «обстеження елементів, конструкцій та вузлів недобудованих будівель і споруд енергоблоків №3 та № 4 Хмельницької АЕС».

И в пределах ТЭО (стоп, а причем тут обследование?) подтверждена «можливість використання наявних конструкцій для подальшого завершення будівництва обох блоків. Станом на початок липня 2023 року результати обстеження підтверджують актуальність висновків спеціалізованих експертних організацій щодо можливості добудови енергоблоків на тих будівельних конструкціях, які були зведені раніше».

Погодите, как так, если договор на обследование машзала третьего блока ХАЭС был заключен 4 июля 2023-го? За две недели, естественно, никто ничего обследовать не мог. К тому же на инженерную (на местности) оценку ржавого оборудования и конструкций, простоявших 35 лет под открытым небом, выделили аж 8,6 тыс. долл. А остальное вообще будут оценивать методом перелистывания на диване оценок 2008 года.

«Энергоатом» давно прославился как хозяин своего слова (то есть может в любой момент его забрать), но эта филькина грамота будет рассматриваться при обсуждении разрешения строительства другими странами. Объяснить им, как мы за неделю состряпали отписку вместо документа о ядерной безопасности региона, будет проблематично. Тем более что оценку состояния 4-го блока (см. фото) вообще никто пока не делал.

Интересно, что в договоре срок службы конструкций оценивается в 50 лет. На фоне заявления НАЭК о продлении срока эксплуатации реакторов до 60 лет (в июне на лондонской конференции малевали даже до 80 лет) — консервативно, да. Впрочем, вряд ли к этой бумажке кто-то в НАЭК относится серьезно. Позже нарисуют еще не одну.

В Болгарии предпродажную оценку оборудования делают во французской фирме. Не за неделю и не за месяц.

Еще одна «мелочь» — болгарский реактор другого типа, чем тот, под который строился корпус АЭС (те уже давно не выпускают). И уже построенное понадобится прилично переделывать.

Болгары, например, когда меняли проект «Белене», просто снесли все наземные конструкции — так оказалось дешевле и надежнее.

Другая «мелочь» — часть оборудования из Белене некомплектна. В России зависло «невостребованных» агрегатов на 50 млн евро. Вряд ли нам их поставят. Тоже задача…

Да и кадровый вопрос без ответа. То, что с квалифицированными сварщиками беда, было понятно задолго до 24 февраля. Сейчас эта проблема стала только острее. Тем более что в 2022-м был разрушен один из ведущих центров их подготовки — «Южэнергомонтаж».

А независимо от исхода болгарского сценария, у нас еще остается проект строительства двух блоков уже по технологии американской Westinghouse на той же Хмельницкой АЭС. Сварщики и куча смежников там тоже будут нужны. Как и локализация оборудования.

Получается, «мелочей», отягощающих достройку АЭС, не так и мало.

Но главное — везде будут нужны деньги. Много. Один блок AP1000 Westinghouse стоит более 5 млрд долл. Это в 7,5 раза больше, чем надо найти сегодня для болгар. А мы и тут не преуспели. Может, в НАЭК сейчас просто тренируются?

Не догоню, так согреюсь…

***

№ 2.590-3

ZN,UA

НОВІ ЕНЕРГОБЛОКИ НА ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ АЕС ПОБУДУЮТЬ ЗА АМЕРИКАНСЬКОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

2023-01-20

Радянська епоха атомної генерації добігла кінця.

На Хмельницькій АЕС побудують нові енергоблоки за американською технологією AP1000. Відповідне розпорядження, яке дає старт розробці технічної документації, ухвалив Кабінет міністрів.

В уряді наголосили, що цим рішенням завершено еру створення атомної генерації за радянською технологією.

«Будівництво реакторів AP1000® американської компанії Westinghouse в Україні є потужною крапкою у завершенні співробітництва із Росією у сфері атомної енергетики», — йдеться у повідомленні.

Реактор AP1000® компанії Westinghouse — це реактор III+ покоління, який має суттєві переваги у порівнянні з радянським ВВЕР-1000, особливо за рівнем безпеки, технічними та економічними показниками.

Вартість одного енергоблока становить близько $5 млрд.

Завершити будівництво та запустити два енергоблоки на Хмельницькій АЕС планують у 2030-2032 році, хоча й наголошують, що на терміни може вплинути перебіг воєнних дій.

Зазначимо, що на Хмельницькій АЕС працюють лише два енергоблоки. Будівництво ще двох – третього та четвертого - розпочали у 1985 році, однак через кілька років зупинили.

30 квітня 2010 року на зустрічі прем'єр-міністрів Росії і України було прийняте рішення про співпрацю «Росатому» і Мінпаливенерго України будівництві третього і четвертого енергоблоків ХАЕС, будівництво повинен був вести ЗАТ «Атомстройекспорт», однак через розпочату у 2014 році агресію Росії від співпраці з її підприємством відмовились.

У жовтні минулого року НАЕК «Енергоатом» підписав угоду з Westinghouse electric про спільне будівництво енергоблоків в Україні загальною вартістю близько $30 млрд.

***

№ 2.590-4

ZN,UA

«ПРОЕКТ ДЕСЯТИЛЕТИЯ» БЕЗ ХЕППИ-ЭНДА

2020-11-28

Александра Заика, эксперт по энергетической политике ОО «Экодия»

Достройка Хмельницкой АЭС: в очередной раз наступаем на старые грабли

Во всем мире уже десятилетиями атомная энергетика приходит в упадок. Об этом свидетельствуют как статистика открытия новых атомных станций, так и количество строящихся. Крупные компании отказываются вкладывать средства в строительство новых энергоблоков, а старые преждевременно закрываются и начинают выводиться из эксплуатации.

В то же время **в Украине власть и атомный оператор пытаются не считаться с мировыми трендами**.

Так,

> 1) — в августе этого года и.о. президента НАЭК «Энергоатом» Петр ***Котин*** в своем блоге назвал достройку третьего и четвертого энергоблоков Хмельницкой атомной электростанции (ХАЭС) «проектом десятилетия».

А затем

> 2) — и президент Украины Владимир ***Зеленский*** заявил о целесообразности достройки Хмельницкой АЭС. Но действительно ли этот проект необходим Украине? Разбираемся.

Возведение третьего и четвертого энергоблоков ХАЭС началось еще в далеких 1985-м и 1986 годах. После катастрофы на Чернобыльской АЭС и введения моратория на сооружение атомных станций строительство хмельницких блоков остановилось. Но поскольку строительные конструкции не были законсервированы, в течение последующих 35 лет ничто не защищало их от погодного воздействия. Это привело к частичному затоплению и коррозии.

В 2005 году государство впервые попыталось возобновить строительство указанных блоков ХАЭС, а в 2006-м была проведена инспекция существующих конструкций.

— По ее результатам, Государственная инспекция ядерного регулирования Украины (ГИЯРУ) не смогла предоставить заключение о долговечности и безопасности обследованных конструкций.

Но на этом все не закончилось.

В 2011 году Верховная Рада приняла закон Украины о сотрудничестве между Кабмином и Россией по строительству энергоблоков №3 и 4 Хмельницкой АЭС. Для достройки планировали использовать существующие конструкции, а Россия должна была выделить кредит на сооружение. По результатам тендера, проведенного в 2008 году, реакторную установку также должна была поставить российская компания.

После начала вооруженной агрессии РФ против Украины Верховная Рада приняла закон о прекращении действия соглашения о сотрудничестве и, таким образом, отказалась от российских денег и реакторной установки.

Правительство приняло решение об использовании «модифицированной реакторной установки ВВЭР-1000 альтернативного европейского поставщика». Технико-экономическое обоснование (ТЭО) проекта переписали под использование реактора чешской компании Skoda JS a.s., конечным собственником которой тоже является российская компания.

— Коррекция ТЭО под «чешскую» компанию произошла с нарушением. Вместо проведения тендера изменение в ТЭО было внесено на основании «переговоров с потенциальными поставщиками».

Стоимость проекта, по оценке оператора, несколько раз менялась.

— В 2010 году достройку энергоблоков оценивали в 1,4 млрд евро по тогдашнему курсу, а в 2012-м — уже в 3,8 млрд евро. В 2018 году стоимость внезапно снизилась — теперь проект оценили в 2,4 млрд евро. Но цена была рассчитана по состоянию на 1 марта 2016-го, и это ставит под сомнение реальность сметы достройки ХАЭС, ведь с того времени изменились экономические реалии, в которых мы живем.

Сегодня средняя стоимость сооружения энергоблоков превышает расчетную стоимость сооружения ХАЭС в 3–10 раз.

Но какой бы ни была конечная стоимость проекта, неизвестно, откуда именно «Энергоатом» будет брать средства на строительство.

Первоначальный план по привлечению средств от продажи электроэнергии в ЕС с треском провалился после того, как Польша отказалась принимать участие в проекте «Энергетический мост Украина—ЕС».

Теперь даже если инвесторы появятся, плата за строительство этих энергоблоков может на долгие годы лечь на плечи плательщиков за электроэнергию — наши с вами.

Кроме стандартных проблем, связанных с атомной энергетикой, таких как риски аварий и образование радиоактивных отходов и высокорадиоактивного отработанного ядерного топлива, проект достройки ХАЭС вызывает и следующие:

- Усиление зависимости от России.

Казалось бы, договоренности с Россией отменены, новый европейский поставщик (хоть и с нарушениями) выбран. Так где же здесь «российский след», спросите вы. На самом деле «чешская» Skoda JS a.s является дочерним предприятием компании «Объединенные машиностроительные заводы» (ОМЗ) — российского холдинга, внесенного в украинский санкционный список. Еще интереснее, но собственником ОМЗ является небезызвестный «Газпромбанк», о происхождении которого ни у кого сомнений не возникает.

- Стабильность конструкций.

В последний раз полное обследование конструкций третьего и четвертого энергоблоков ХАЭС проводили еще в 2006–2007 годах. Уже тогда в ГИЯРУ были вопросы об их надежности. В 2016 году Министерство энергетики и угольной промышленности требовало у «Энергоатома» провести дополнительное обследование конструкций. Но его так и не сделали. Вопросы к конструкциям остаются открытыми.

- Безопасность АЭС.

Конструкции третьего и четвертого энергоблоков начали сооружать в 1985–1986 годах под определенную модель реактора. За более чем 30 лет требования к проектированию АЭС существенно изменились. Возможно ли интегрировать в старый проект новые способы повышения безопасности? Вряд ли.

- Изменение климата.

Климат беспрерывно меняется, и мы все страдаем от последствий этого процесса. Атомные станции — не исключение. Хмельницкая АЭС расположена в одном из самых бедных водными ресурсами регионов. Последние несколько лет в самые жаркие периоды для охлаждения энергоблоков ХАЭС насосные станции забирают дополнительную воду из реки Горынь. Учитывая, что с каждым годом становится все жарче, существует вероятность того, что воды для охлаждения даже двух энергоблоков ХАЭС не хватит, и их надо будет полностью отключать.

Зачем вкладывать средства в ХАЭС — заведомо невыгодный и потенциально опасный проект?

Значительно лучше вложить их в развитие энергоэффективности, безопасных и чистых возобновляемых источников энергии.

***

№ 2.590-5

ZN,UA

ДВА! ЧЕТЫРЕ! ДЕСЯТЬ! СКОЛЬКО ЖЕ РЕАКТОРОВ РЕАЛЬНО ПОСТРОИТ «ЭНЕРГОАТОМ»?

2024-03-02

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

От количества атомных реакторов, которые мы планируем построить уже буквально послезавтра, рябит в глазах. Учитывая, что атомка на сегодняшний день — надежда и опора нашей энергосистемы, самое время отделить шапкозакидательство руководства «Энергоатома» от объективных потребностей и реальных результатов. Конечно, с недавних пор «Энергоатом» — целая корпорация, в которой обязательно появится наблюдательный совет, но переоценивать эту реформу не будем.

Да, **роль АЭС в энергосистеме ключевая**.

В прошлом 2023 году они совсем чуть-чуть не дотянули до половины общего производства электроэнергии в стране (зимой временами их доля выработки доходила до 60%). По итогам 2023-го украинские АЭС сгенерировали 52,4 млрд кВт·ч, а план на этот год — 53,6 млрд кВт·ч. Увеличить мощности можно хотя бы ради возможности ремонта существующих.

По сути, именно за счет дешевой атомной электроэнергии нам и удается сохранять относительно низкие цены для населения (кстати, на компенсацию этих тарифов ушло две трети выручки компании — 128 из 190 млрд грн в 2023 году).

Все это обеспечивают тысячи работников. Многие из них в ВСУ. И хотя сами блоки пока не обстреливали, траектории ракет проходили непосредственно над ядерными реакторами той же Южноукраинской, на высоте 100–200 метров, а прилеты по промзоне станций уже были. И это реально угрожает миру катастрофой побольше фукусимской.

Правда, **война войной, а схемы схемами**.

Вокруг НАЭК они крутились и крутятся годами.

— Тендеры «Энергоатома» давно стали увлекательным ребусом для журналистов, — в них частенько можно найти участников с ценами гораздо выше рыночных (бывает, и в несколько раз), ведомых к победе не иначе как перстом судьбы. «Энергоатом» это жутко раздражает. Не завышение цен, естественно, а пристальное внимание к закупкам

компании. Там все объясняют вражескими ИПСО и продолжают ничего не менять.

В вопросах планирования тоже.

— Пару лет назад руководство НАЭК и дружественное ему Минэнерго вспомнили сказку о Ходже Насреддине и обучении ишака разговорной речи. Ну, помните, или ишак помрет, или падишаху станет не до того. Роль падишаха они благоразумно отвели Банковой. **С тех пор с регулярностью примерно раз в месяц они озвучивают грандиозные планы будущих мегастроек реакторов разных типов и в невиданных количествах.**

Начали с достройки одного-двух блоков еще советского дизайна на Хмельницкой АЭС.

— Потом блоки стали саморазмножаться, и на данный момент их уже считают десятками. Правда, львиная их доля — вообще не существующие «в железе» микрореакторы, которые обещают сконструировать в следующем десятилетии, но кого такие мелочи волнуют. Всем заранее известно, что потом планы откорректируют, выбросив большую часть на свалку, и… нарисуют новые.

А вот непрерывная генерация хороших новостей полезна в борьбе за сохранение места. И потом, чем масштабнее планирование, тем больше под него финансовые потоки. Собственно, бизнес по освоению денег на разработке всевозможных ТЭО отнюдь не ноу-хау «Энергоатома».

К сожалению, процесс не так уж безобиден.

— Партнеры привыкают, что заявления украинских топ-чиновников могут быть просто сотрясанием воздуха с аргументацией уровня детского сада, и отношение к нам меняется не в лучшую сторону.

Свежий пример — заявление министра энергетики:

«…летом или осенью 2024 года Украина планирует начать строительство четырех новых атомных реакторов. Нам нужны корпуса реакторов, которые придется импортировать. Мы хотим сразу сделать третий и четвертый блоки (на Хмельницкой АЭС. — И.М.)… Хотим компенсировать те, что на Запорожской АЭС».

Два реактора собираются купить в Болгарии (мы уже писали об этом). Еще два — в Штатах (и об этом).

Собственно, начать строительство несложно.

— В «Энергоатоме» говорят, что уже ведут работы по достройке третьего блока и ни разу не обманывают — на блоке поставили крышу от дождя и штукатурят подсобные помещения. Кто сказал, что это не строительство? Есть и совсем экономный вариант — поставить табличку «здесь будет блок номер такой-то». На Ровненской АЭС такая стоит вместо пятого блока еще со времен Януковича.

Но в нашем случае все несколько сложнее и может хорошо врезать по карманам потребителей.

1) — **О покупке «болгарских» блоков переговоры официально идут с прошлого 2023 лета.** Сроки постепенно переносятся, но процесс не останавливают. Ключевое условие Софии — продать их не менее чем за 600 млн евро. Именно за столько Болгария купила их у России. Озвучиваются сценарии и с более высокими цифрами — до 750 млн евро. При этом болгары утверждают, что украинская сторона рассчитывает профинансировать сделку из средств помощи Евросоюза. Любопытно, Минфин Украины в курсе?

2) — **Покупка штатовских реакторов по факту уже началась.** Какой-то год переговоров и в декабре 2023-го «Энергоатом» заявил, что еще за 437,5 млн долл. покупает ректор для нового энергоблока на Хмельницкой АЭС. Мы уже рассказывали: тут не так мы хотим купить, как нам хотят продать два реактора, от которых Westinghouse надо избавиться до 2025 года по соглашению об урегулировании долгов. А с покупателями было откровенно туго.

Китайцы еще при строительстве своих блоков достигли уровня локализации производства в 70%. Сейчас у них есть свой такой же реактор. Попытка договориться с индусами тоже не очень успешна — проект постройки там шести реакторов завис, и по старинной индийской традиции никто не говорит ни да, ни нет. И так уже много-много лет. Европейцы тоже не горели желанием. А вот «Энергоатом» был готов купить.

Правда, мешала одна мелочь — денег, как всегда, нет.

— Не только на реакторы, кстати.

— Денег нет и на объекты подешевле, а в условиях войны и на более нужные энергосистеме.

В инвестиционном плане НАЭК летом прошлого года меланхолично констатировала, что средств не хватает даже для укрытий персонала на ЮААЭС и ХАЭС.

Звучало это так:

«…у 2023 році планувалось проєктування сховища цивільного захисту на ... місць ВП ХАЕС та проведення передпроєктних робіт і розроблення технічних вимог до проєктування будівництва додаткового сховища для персоналу на промисловому майданчику ВП ПАЕС. У зв'язку з дефіцитом фінансування проєктування сховищ на ВП ХАЕС та ВП ПАЕС переноситься».

Оказалось, что есть вещи много важнее, чем потратить несколько сотен миллионов гривен на укрытия для работников станций. Потом уважаемый менеджмент немного одернули, но приоритеты сохранились.

Даже не знаю, как это называется,

— в условиях войны начинать целых четыре стройки при отсутствии средств и строительных ресурсов даже на одну? Приличного ответа не найти…

По старинке это бы назвали саботажем.

Сейчас времена гуманистические, так что (потом) назовут все это неэффективным расходованием рес

***

№ 2.590-6

ZN,UA

УКРАИНА СНИЖАЕТ ГАЗОДОБЫЧУ. НА БАНКОВОЙ ЗАТЕЯЛИ ПЕРЕДЕЛ АКТИВОВ?

2023-12-21

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

Похоже, история с остановкой добычи на крупнейшем газовом месторождении Украины не закончится ни быстро, ни хорошо. Как там говорится, нет политической воли…

В начале осени 2023 в офисе президента пообещали наработать изменения в законодательство, чтобы при введении санкций в отношении собственника работа предприятия не останавливалась.

Цитируем Ростислава ***Шурму***:

> *«…есть сегодня законодательная норма, которая предусматривает лишение лицензий в случае санкционирования собственников компаний… Будем смотреть, как пересматривать эту норму. Это компетенция Верховной Рады, но мы эту проблему знаем и точно будем вносить…*

дискутировать и, пожалуй, вносить соответствующие законодательные (изменения. — И.М.)».

Проблеме остановки работы таких предприятий на тот момент было уже более полугода, и она неплохо подсвечивалась. Тот же «Смарт-Холдинг» Новинского ежемесячно публиковал сводку, сколько недополучает государство налогов из-за остановки его харьковских месторождений газа (около миллиарда гривен и более сотни миллионов кубометров).

Хотя из-за присущей скромности там забывали добавить, что на полтавском месторождении, где чиновникам добычу остановить не удалось (отбиться помог листинг на Лондонской бирже), добыча газа тоже упала вдвое к довоенной. Тоже вопрос небезынтересный, и неплохо бы разобраться, а чего, собственно?

Прошло еще три месяца, но принести в Раду чего-то законодательного так и не получилось, зато государство потеряло добычу на куда более крупном активе.

— Ее решением суда прекратили на харьковском Сахалинском месторождении «Укрнафтобурения» (УНБ).

Если на «смартовской» истории страна ежемесячно теряет 12 млн кубометров (во время войны, напомним), то на остановленном УНБ — в четыре раза больше.

Если посмотреть на реакцию разных «очільників», вернее, на полное отсутствие таковой, то неизбежно возникает вопрос: ребята, а кто заказчик?

Воздушно-космические силы Российской Федерации, добивающиеся ровно того же, пока отметаем. Их влияние на добычу пока гораздо скромнее пары «ухвал» столичных судов, даже после нанесения 120 ракетных ударов по нефтегазовой инфраструктуре.

Выходит, что «космонавты» — прямой и конкретный враг, с их ударами бороться получается достаточно неплохо, куда коварнее саботажники, сидящие на Печерске и около.

Не планирую их обзывать и даже просто называть.

Единственное, что **реально удивило, так это молниеносная реакция Верховного суда, подтвердившего, что остановка добычи — это очень правильно, а искать какие-то варианты нельзя.**

— Решение, строго подтверждающее полную незаангажированность и беспристрастность Фемиды. Когда ее нет (а такое случалось), и ответы

расплывчатее и сроки их принятия совершенно иные. А так ну какая там добыча и война, о чем вы?

Госгеонадра чуть ранее бодро ответила (правда, по другому случаю), что ей глубоко начхать на эффективность работы санкционных месторождений. Это не ее задача.

Теперь ждем АРМА.

— Раньше там сказали, что до решения «вышки» ничего расторгать не будут, и вообще происходящее не есть хорошо и теряются доходы государства. Что ж, «вышка» уже с темы спрыгнула. Ждем.

Помнится, для поиска решений по вопросу была также создана очередная рабочая группа. На сегодняшний день нет ни малейших оснований сомневаться как в ее высочайшем профессионализме, так и в полной импотенции. За почти месяц от нее ни слуху ни духу. Это нормально — как ей «правильные пацаны» скажут, так и оформит.

Забавно, но именно по этой причине кажется маловероятной прозвучавшая уже версия, что за происходящим стоит один из основателей УНБ Николай Злочевский.

— Даже несмотря на нынешнюю активность неуважаемого инвестора, немного не тот калибр и нынешние возможности. То есть технически он потянет, его «Бурисма» — неплохая компания. Но вот заказать…

Впрочем, **фамилии еще всплывут. Пока важна тенденция**.

Начался передел активов от неправильных людей к правильным.

— Есть даже название — «младоолигархи». Они опоздали на первичный передел собственности, теперь добирают. Ничего нового под Луной, просто раньше ракеты вокруг не летали.

В случае УНБ это означает, что месторождение немного постоит, а затем уйдет кому-то задешево по «конкурсу». Задорого уйти оно не может, так как война гарантированно отпугнет иностранных участников. Тем более в тот период, когда на Западе рисуют карты, где «Сахалинка» — это будущая зона боев. А обстрелы там прямо сейчас продолжаются.

Если же найдется кто-то непонятливый, ему мягко пояснят, что не стоит туда лезть сейчас — лучше потом «у нас» перекупить (с наценкой, конечно).

Вон бывшая на «Сахалинке» миноритарным акционером (10%) британская ПГНК сейчас поспешно чистит активы от следов присутствия Коломойского и молится богу, что у нее лондонская прописка.

Так что приобретут актив (а может, и просто возьмут в управление) наверняка наши патриотичные люди, которые запустят добычу на много месяцев (надеемся все-таки не лет) простаивающем месторождении, и вот это вот все… Хеппи-энд.

Тем более люди работают умные и, как показывает аккуратное обращение с активами, имеющими реальную (а не офшорную) акционерную составляющую, не беспредельщики. Зачем ссориться? Им еще вместе детей в Лондоне учить. Да и за активы там судиться надежнее, чем на Печерске.

В общем, **движемся по накатанной колее**.

Но если расстановка сил рассчитана неверно, все увязнет в многолетних судебных спорах («Сахалинке» к этому не привыкать), в ходе которых стороны прополощут все грязное белье друг друга… Хотя и на этом этапе имя заказчика никто не озвучит.

Добыча при этом, естественно, будет стоять, а газ — покупаться за границей, теряя и на переплате, и на недополученных налогах. Не привыкать.

Подумаешь, потеря — 700 млн кубометров своего газа ежегодно. Сущие мелочи для страны. То ли дело для конкретного человека (даже группы товарищей) доля в компании с годовым оборотом в сотни миллионов.

Кстати, кроме газа, месторождения дают и газовый конденсат — на УНБ около 5 тыс. тонн в месяц. Раньше он шел на переработку, немного снижая потребность в импорте нефтепродуктов. А в танки его можно чуть ли не сразу заливать. Ну что уж по волосам плакать, тоже где-то купим. Денег же навалом.

И все-таки есть в этой идиллической схеме небольшой изъян. К глубокому сожалению, в украинском законодательстве формально отсутствует статья — «готовим актив к продаже хорошим людям». То есть по факту механизм есть, но в законодательство его пока не ввели. Придется крутиться.

А тем временем шара заканчивается.

Запад все скупее выделяет средства на поддержку, цинично (и все менее сдерживаясь) указывая, что снабжать все схематозы он не подписывался.

Какие-то хотя бы косметические действия предпринимать все же придется. Даже если это ударит по карману людей, повторимся, достойных, патриотичных, современно мыслящих и все такое. Если без патетики, то весной рассматривались разные варианты по управлению активами.

Год заканчивается — на выходе не просто пшик, а потеря еще одного месторождения. Хотя бы из приличия надо сделать вид, что проблема тут кого-то интересует…

***

№ 2.590-7

ZN.UA

СТРАНА ВИРТУАЛЬНЫХ РЕАКТОРОВ

2021-12-03

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

Westinghouse и «Газпром» ищут деньги в украинской атомке

Над заявлением компании Westinghouse и НАЭК «Энергоатом» о строительстве в Украине большого числа реакторов не посмеялся только ленивый, ведь речь идет о 14 новых реакторах при явной неспособности достроить даже один. Мы бы тоже посмеялись над планами НАЭК, но их последствия слишком серьезны.

Начнем с того, что у обеих высоких договаривающихся сторон разные цели и задачи. Westinghouse надо продать два комплекта оборудования реакторов AP1000, оставшихся от провалившегося строительства в США. По условиям контракта с тамошними строителями, компания должна это сделать до 2025 года, желательно подороже. Чем она и занимается.

Собираются отправить эти комплекты на Хмельницкую АЭС. Молодцы, что тут скажешь.

При этом сама Westinghouse строить реакторы в Украине и не планирует. Вообще, то есть совсем. Попытка построить что-либо самостоятельно в США привела к банкротству компании, дикому (более чем вдвое) перерасходу средств и срыву всех назначенных сроков.

Урок усвоен: больше Westinghouse в генеральные подрядчики не лезет. На сегодняшний день официальная позиция компании: лучше контролировать процесс строительства, а в будущем поставлять свое, реально отличное, топливо.

Партнеры очень верят в нас: «Украина имеет сильную ядерную промышленность, включая конструкторов и поставщиков. Это вселяет большую уверенность в способность «Энергоатома» и Westinghouse успешно поставить запланированные блоки AP1000, используя уроки, извлеченные из шести других блоков AP1000 Westinghouse (о двух брошенных скромно забыли. — И.М.), а также богатую историю НАЭК по строительству и эксплуатации реакторов с водой под давлением (это еще о советских ВВЭР-1000. — И.М.)».

Заодно в Штатах уточнили, что график строительства и сроки ввода в эксплуатацию новых реакторов относятся к компетенции «Энергоатома», и именно он будет «нести главную ответственность за эти направления». Все честно.

Проблема в том, что для этого сценария у обеих сторон не хватит денег, так что придется искать кредитные.

Для обеспечения сделки Westinghouse попробует привлечь финансирование. Этот вопрос обсуждают с американским Эксимбанком и DFC (Международной финансовой корпорацией развития США). Причем речь идет

о товарном кредите, то есть конкретно о поставке зависшего на складах оборудования.

Озвучивались (не банкирами) ожидания низких процентов и сроков кредитования до 18 лет. Но нужна и украинская часть: НАЭК пытается получить госгарантии под сделку.

И мало того, что суммы довольно приличные, есть и другие нюансы. Американские блоки, по сверхоптимистичному сценарию, будут только после 2028 года. Прогнозировать традиционный для «вестовских» проектов срыв сроков лет на пять пока не будем. Фокусов хватает и без этого.

А значит, впереди у наших атомщиков и челобитная, и принятие закона Украины о выделении госгарантий для… «Газпрома». Ведь года за три до американских обещают ввести в эксплуатацию третий блок на Хмельницкой АЭС (анонсировано на 2025-й). Причем с реактором чешской «Шкоды» (Škoda JS), которая принадлежит нашему любимому «Газпрому». На то, что эта компания находится под санкциями США, закроем глаза.

Суммы там поменьше, ведь часть оборудования есть, но тоже немаленькие. Но чехи не изготавливали реакторы уже лет тридцать, так что потребуется соответствующее оснащение и прочее. Тем более еще недавно предполагалось, что «Шкоде» закажут два реактора, а не один. К тому же речь идет о разовой сделке, поскольку реактор такого типа больше никому в мире не нужен. (Прям эксклюзивная сумка Марины Порошенко за полмиллиона.)

В сумме все это нехило повышает итоговую цену, если сделка, конечно, состоится. Как, собственно, все запланированные «Энергоатомом» сделки. В общем, езда НАЭК по целевым ушам...

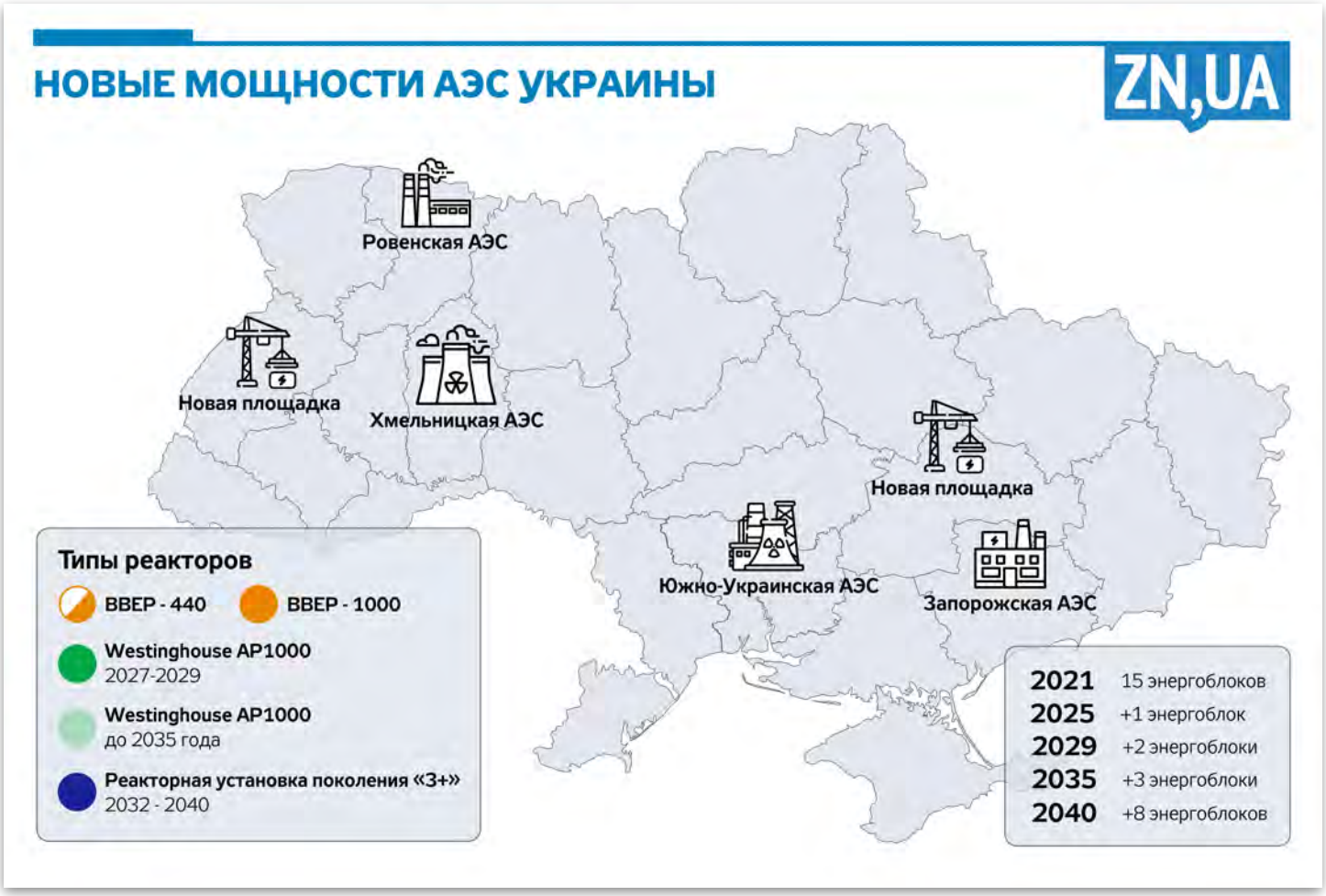

По факту пока подписано два соглашения: одно — о закупке услуг Westinghouse по проектированию энергоблоков, второе — о закупке тренажера для реакторов и оборудования с длительным сроком эксплуатации.

Зачем покупать тренажер за десяток лет до пуска блока, отвечают крайне невнятно: «AP1000 — новая технология для нас. Уже сейчас нужно начать обучение инспекторов, чтобы они потом начали обучать персонал. Мы не хотим на это тратить время потом, поэтому закупаем тренажер в первую очередь». А что, вроде логично же.

Забавно, но в Westinghouse утверждают, что AP1000 намного проще в эксплуатации и обслуживании: «Уверены, что операторы «Энергоатома» будут очень довольны, когда начнут узнавать о существенных преимуществах, которые реактор предоставляет своим операторам». Ну да, за годы виртуального управления точно натренируются. Было бы любопытно озвучить цену покупки. А норму комиссионных сами узнаем, позже.

Вообще в происходящем избыточно много виртуального. «Энергоатом» недрогнувшей рукой рисует восемь новых блоков на двух не менее виртуальных площадках. В твердой уверенности, что «либо ишак, либо падишах», и никто вспомнит об этой презентации лет через десять. Президента Украины тут почтительно не считают ишаком, — просто он любит приятные новости.

Еще несколько лет назад в презентациях хоть немного пытались играть в реальность. Сейчас полет фантазии не ограничивают. Но если о презентации в 2030 году точно не вспомнят, то кредит вряд ли простят.

Спрашивать, с кем и как это согласовывалось, у специалистов бессмысленно. Стоимость тех пяти реакторов, которые мелькали в сентябрьском меморандуме, НАЭК и Минэнерго согласовали уже после озвучивания разных цифр — то 25 млрд долл., то 30 млрд. Да и бог с ним, бумага все стерпит, вы, главное, дайте госгарантии под импорт.

А ведь при закупке товаров с признаками неликвида (лежит уже лет пять и будет лежать минимум столько же) покупателю полагается неплохая скидка, процентов 25–30. Но это при нормальной сделке. Очень хочу надеяться, что наши переговорщики не докатятся до наценки за срочность.

И если мы не хотим появления в Украине просто еще одной кучи кредитного металлолома, необходим жесткий и конкретный анализ причин проблем постройки блоков АР. Ведь были сорваны абсолютно все сроки строительства всех реакторов этого типа.

Даже лояльный американский профильный сайт Nuclear Engineering International без восторга относится к Westinghouse, отмечая: «…пока ни один реактор AP1000 не находится в эксплуатации, за исключением четырех в Китае, строительство которых было завершено при значительном участии Китая. Два блока на АЭС Vogtle в США постоянно сталкиваются с задержками и техническими сбоями».

Китайцы реально продемонстрировали, что значит «участие». Правда, сроки ввода и там были сорваны почти на пять лет. Зато смету они превысили всего на четверть.

По сравнению с США, где из четырех блоков два бросили (именно с них нам продают барахлишко) и был перерасход ресурсов вдвое, у китайцев реально прекрасный результат. Правда, новых блоков AP1000 почему-то и они пока не строят.

Между прочим, из четырех установленных реакторов ни один не был изготовлен в США, — два в Южной Корее и следующие два уже в Китае. И процент локализации с 22 на первом блоке вырос до 70 на четвертом.

У нас вяло и без подробностей говорят, что в светлом будущем локализация достигнет 60%, а потом так вообще «Украинский реактор». Когда потом, не уточняют.

И если американцы — молодцы, потому что плотно и настойчиво работают над сбытом зависших активов, то мы преуспеваем пока лишь с рисованием презентаций.

С металлом печальнее. Для любого строительства, что с россиянами, что с американцами, требуются тысячи специалистов, а их по факту у нас нет.

Управления капитального строительства тех же Хмельницкой и Ровненской АЭС, обеспечивавшие ввод блоков в эксплуатацию в 2004 году, давно канули в Лету.

Что у нас со строительными кадрами, видно по возведению бассейнов охлаждения Южно-Украинской АЭС. Запланировав в начале 2016-го построить все за три года, завершат только в 2022-м с более чем вдвое выросшей стоимостью. Даже оперативный штаб не помог. А это, кстати, несложный проект, на порядки проще новых блоков.

Кстати, когда там все сроки полетели к черту, в штабе срочно заговорили о… постройке нового блока на Южно-Украинской АЭС. А о бассейнах стали писать одной фразой, в конце.

Так что с великими планами у нас все в норме при всех руководствах НАЭК. При нынешнем просто обострилось. И вопросов, соответственно, громадье, но главный: а почему не был объявлен конкурс? Почему не пригласили южнокорейские, французские фирмы (китайские точно не одобрит Вашингтон)? Но ответ, увы, очевиден: у них нет лежащего на складе оборудования, которое надо сбыть для расчетов с подрядчиками. Се ля ви, ребята.

И история для разрядки: «Встретились два трейдера. Один продал другому два вагона повидла. Ударили по рукам. Затем один пошел искать деньги, другой повидло. И никто не подумал о вагонах».

***

№ 2.590-8

ZN,UA

ГАЗОВАЯ РЕНТА: С АППЕТИТОМ ВСЕ ОТЛИЧНО, С ЭКСПЕРТИЗОЙ — БЕДА

2022-02-17

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

Нам бы день простоять да следующую зиму продержаться

Законопроект о повышение ренты написали строго для «кнопкодавов», поэтому с обоснованием его необходимости совершенно не парились. Объяснительные записки аж трех проектов чисто «на отцепись». Изъять экстраординарные доходы и точка.

Со стороны добывающих компаний публичная реакция нынче вялая. Частники пока ограничились парой заявлений Ассоциации газодобывающих компаний с напоминанием о предыдущих обещаниях Кабмина не менять ставки до 2023 год и прогнозами «все будет плохо».

Но все еще впереди. По поводу на порядок меньшей суммы ренты на железную руду (800 млн долл.) страсти кипели очень неслабо. А тут цена «хотелок» около 8 млрд долл., в том числе около двух ярдов зелени хотят от

частников. И работать с депутатами можно в индивидуальном порядке, а размер возможных затрат на дополнительную ренту окупают любые затраты на GR.

Впрочем, ренту поднимать придется. По банальной причине — из зимы мы выйдем с почти пустыми подземными хранилищами газа. Совершенно беспомощное обоснование от Кабмина и парламентского комитета по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики не меняет общей ситуации, — другого выхода у правительства просто нет.

Цифра в 7–8 миллиардов кубометров природного газа, которые будут в хранилищах (при отсутствии морозов) числиться к апрелю, не должна обманывать. Две трети запаса, или 4,7 млрд кубометров, — это буферный газ. Скачать его, конечно, можно, но это убьет львовское Бильче-Волицко-Угерское ПХГ.

И до новых холодов надо найти минимум 11–12 миллиардов кубометров.

В прошлом году, когда цены стали расти и импорт завял, за теплое время года накопили всего 3 млрд кубометров, в основном своего газа. В нынешнем сезоне закачка в хранилища украинского газа вряд ли будет больше.

Для прохождения будущей зимы (по самому сиротскому сценарию) НАК «Нафтогаз Украины» придется импортировать 7–8 млрд кубометров. Уже прозвучала оценка (от НБУ), что при цене в 850 долл. за тысячу кубометров за все про все придется выложить 7 млрд долл.

Тут финансисты (надеемся) слегка преувеличили. По их же прогнозам, такая цена будет во втором квартале, а в третьем упадет примерно до 600 долл. Именно в эти полгода и осуществляются закупки газа. Получается примерно так, как показано в приведенной таблице.

Примерные расходы на импорт газа для прохождения зимы 2022/2023

Квартал 2022 г.	Цена газа, долл./1000 куб. м	Импорт, млрд куб. м	Стоимость, млрд долл.	Стоимость, млрд грн
II	877	3,0	2,6	76,3
III	594	4,0	2,4	68,8
IV	755	1,0	0,8	21,9
Итого		**8,0**	**5,8**	**167,0**

Цифры, естественно, добросовестно высосаны из пальца. Если бы кто-то сейчас точно знал цену газа на середину лета, то легко стал бы мультимиллионером, Тот же НБУ пару месяцев декларировал среднегодовую цену в 475 долл.

Но и пять-шесть миллиардов — приличные деньги. Осталось ответить на вопрос: кого будем грабить?

Поднимать цены населению больно и страшно, оно и так с явным трудом тянет тариф в 270 долл.

Само предложение по повышению ренты простое: цены выросли гораздо больше затрат, так что делитесь «экстрамаржой».

Ренту (по разным вариантам законопроектов) предлагается повысить по старым скважинам с нынешних 14 и 29% до 69–74% (в зависимости от глубины месторождений и внешних цен). По новым месторождениям — от 6–12% до 53–67% (чем новее и глубже скважина, тем меньше рента).

Уровень цены будет определяться по принципу «и побольше, побольше!». Это будет максимальная цена, либо цена на немецком газовом хабе, либо цена импортных контрактов на границе или на наших товарных биржах. И возьмут максимальную из трех возможных…

Появление законопроектов четко показало, что в комитете Верховной Рады по вопросам финансов имеют крайне смутное представление о газодобыче, и это на самом деле нормально. А вот то, что им там некому помочь с экспертизой, — печаль. Документ, похоже, составлялся едва ли не ночью, под одеялом, с фонариком...

Законопроект Кабмина более грамотен, но и более «жаден». При этом и в него сразу же начали запихивать «левые хотелки». Неизвестные доброхоты тут же забили «боковичок» о льготе частным авиакомпаниям, причем просто вставили абзац в текст, даже не попытавшись как-то что-то редактировать, — а вдруг прокатит, как минимум скидка на рейсы обеспечена. Кроме льгот для авиаперелетов, там нарисовалась и «Вовина тысяча» (є-підтримка), и зарплаты учителям, военным и полицейским.

Всего «хотелок» по ренте начиная с марта и до конца года уже нарисовали на 239 млрд грн (8,4 млрд долл.). При этом на ключевую закупку запасов газа — всего 5,4 млрд долл. А свыше миллиарда долларов «хотелок» — вообще не в эту тему. Делить шкуру медведя начали рановато… еще даже ее размер не ясен.

Уточним на берегу. Господа твердо уверены, что потребителей, желающих покупать газ, скажем, даже по 600–700 долл., в Украине будет так уж много? Вообще-то законопроект на сотни миллиардов должны как минимум просчитывать.

И главное — законопроекты, по сути, ставят жирный вопросительный знак на перспективах отечественной газодобычи. По факту это план Мальчиша-Кибальчиша: нам бы день простоять да следующую зиму продержаться. И так все время.

На выходе получаем кризис за кризисом. А еще нынешний год хорошо показывает цену провала программы роста добычи государственной

«Укргаздобычей» за последние пять лет (пресловутая 20/20 — 20 млрд кубометров добычи УГД к 2020 году). На легендарное наращивание собственной добычи к, стыдно писать, 2020 году ушло по всем пунктам до 3 млрд долл. В итоге добыча упала, зато выросли расходы на импорт. Никакого разбора провала программы пока не намечается. Тему просто «приказано забыть».

Удобно. Теперь УГД, понимая, что новая рента — это почти смерть новым проектам, и слова против не скажет. А на ее долю приходится почти 70% добычи в стране в прошлом году. «Укрнафта» (еще миллиард кубометров) тоже пока выжидает, но контролирующий деньги Игорь Коломойский платить будет по самому возможному минимуму.

Остаются частные газодобытчики, выдавшие 5 млрд кубометров газа добычи в прошлом году. Той же ДТЭК по предлагаемым ставкам пришлось бы заплатить миллиардов 10-12 по сравнению с 2,7 млрд грн за прошлый год.

И это тот случай, когда Рината Леонидовича таки жалко. С 2013 года «ахметовцы» реально разработали на глубине 5,5–6 км месторождение, увеличив добычу вчетверо — до 2 млрд кубометров. Это самый успешный кейс за последние десять лет.

Рента его не убьет, какая-то часть прибыли останется, но все планы по разработке новых месторождений точно заморозят. Заодно государство покажет цену своего слова. И если в законопроекте от финансового комитета Рады еще помнили, что обещали до 2023 года не менять ставки на новых месторождениях, то сейчас Кабмин (в своем проекте) об этом полностью забыл, — очень деньги нужны.

Или это просто хитрый план, позволяющий потом все оспорить в судах?

Так или иначе, но и так замедлившийся рост частной добычи можно смело считать законченным. Так что «теплый» прием рентным инициативам обеспечен, как и заработок лоббистам…

Но вымыть деньги из отрасли — дело нехитрое. А вот как ее после этого развивать?

Ну что ж, дальше можем покупать газ у других. Если, конечно, деньги найдем.

***

№ 2.590-9

РАЗДЕЛ ПО-УКРАИНСКИ

2019-07-05

Автор

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

Конкурс по заключению соглашений о разделе продукции прошел лучше, чем мог бы, но без скандала все же не обошлось.

Лишний раз проявились недостатки критериев оценки претендентов. Это если забыть о том, что в Европе соглашения о разделе продукции на наземных участках с потенциальными запасами углеводородов вообще практически не применяют. Там обоснованно считают, что это для слаборазвитых стран. Почему Украина выбирает такой вариант нефтегазодобычи?

В эту субботу министр энергетики Игорь ***Насалик*** и глава газового дивизиона "Нафтогаза", в частности, "Укргаздобычи" Андрей ***Фаворов*** намеревались публично подправить друг другу физиономии. Все по-взрослому - на ринге. Министр даже нашел желающего предоставить площадку для такого шоу. Образовались и группы фанатов. Но в последний момент предполагаемый поединок все же отменили.

Министр иронично прокомментировал финал рисунком детских качелей с раскачивающимися хаски: "Хочешь быть сильным, качайся", и поехал тягать 90-килограммовую штангу. Андрей Фаворов сказал, что боксировать он вполне готов, и предложил дебаты в прямом эфире.

Обмен "любезностями" происходил на фоне разворачивающегося конкурса на нефтегазоносные площади на условиях соглашений о разделе продукции (СРП) и имел к нему самое прямое отношение. Чего, в общем-то, никто и не скрывал, - на кону выбор претендентов на девять площадок на добычу нефти и газа на сверхльготных условиях.

С победителями конкурса Кабмин в течение двух месяцев должен будет подписать соглашения, по условиям которых победители получат спецрежим аж до 2069 г.

Неплохой срок даже для компенсации сравнительно долгих инвестиций в нефтегазовую отрасль. Тем более что фактически победители почти не будут платить ренту (например, предлагается рента по газу 1,25% вместо 28%). Да и площадь участков более чем приличная - 11,4 тыс. кв. км.

Государство от заключения соглашений о разделе продукции получит немного. Хотя прежде такие участки чаще всего вообще раздавались бесплатно и практически без внятных обязательств.

Впрочем, не все так шоколадно для победителей конкурса, - для начала тот же газ надо найти. Далеко не факт, что на всех площадках он есть в товарных объемах. И нет однозначного ответа, подтвердятся ли данные первичной геологоразведки. На самом деле все проверяется на практике. Тем не менее на торги были выставлены вкусные куски украинских недр, и было понятно, что все будет непросто.

Так и оказалось: при достаточно нейтральном составе Межведомственной комиссии по СРП фактически ее рабочий состав стал более колоритным. Сработало волшебное слово "доверенность".

И, опаньки, на свет божий появились две практически легендарные фигуры - бывший глава "Нафтогаза Украины" времен Ющенко Алексей Ивченко и менее публичный, но гораздо более известный и не менее заинтересованный в нефтегазодобыче Владимир Игнащенко. Последний, вне всякого сомнения, крупнейший специалист по СРП в Украине, участвовал во всех крупных

нефтегазовых проектах. И заработал весьма неоднозначную репутацию. Никто не сомневается в его профессионализме, но уж очень он многогранен. При Януковиче Игнащенко заводил компании-"прокладки" в СРП с "Шевроном", позже публично занимался проектами "раскулачивания" имущества "Нафтогаза" и консультировал сравнительно честный отъем у государства Юзовской площадки. Сейчас он советник министра Игоря Насалика (был на момент написания этой статьи).

"Юзовку" (треть Харьковской области) при не сильно скрытой поддержке Игоря Насалика вполне-таки отжали и передали "правильному" инвестору. Сначала шарашкиной конторе, позже - более приличной словацкой фирме Nafta с чешскими корнями. Кстати, у "Нафтогаза" три площадки таки отжали, но под СРП они не попали. Хотя одну из них словакам неофициально предлагали. Кто отжал - отдельная, хотя и связанная тема. Без госорганов, а точнее, их представителей не обошлось.

В общем, Игнащенко - человек энергичный и несомненно грамотный. Когда он стал показывать свой вариант, кто должен победить в "прозрачном" конкурсе, многие насторожились. В первую очередь напряглась "Укргаздобыча", которая подала заявки на все девять участков (на четыре - вместе с канадской Vermilion).

Впрочем, прокачать попробовали и других. Например, по Софийской площадке попытались в пользу тех же словаков из Nafta подвинуть "ГеоАльянс" Виктора Пинчука с его явно сильной заявкой.

Для "Укргаздобычи" участие в конкурсе было разворотом на 180 градусов. При экс-главе компании Прохоренко основной месседж состоял в том, что "нам как госкомпании отдадут бесплатно". Впрочем, Прохоренко всего лишь озвучивал желание "Нафтогаза". За три предыдущих года "Укргаздобыче" не дали почти ничего. Но не только ей, хотя потенциальные инвесторы, в частности из США, с нетерпением ожидали прозрачных конкурсов, на которых уверенно рассчитывали получить нефтегазоносные участки. Очевидно, дождались.

Сейчас в НАКе и "Укргаздобыче" осознали, что все-таки придется покупать, и стали буквально пылесосить рынок. А тут - условия более чем льготные!

СРП на суше, на участках с потенциальными запасами углеводородов, в Европе вообще практически не применяют! Там обоснованно считают, что это для слаборазвитых стран. То, что мы до такого докатились, точно не повод для восторгов.

Однако появились реальные шансы, что "Укргаздобычу" выдавят с вкусных площадок. Результат ожесточенных подковерных споров - перенос финального заседания буквально на самый последний возможный день. К тому времени из девяти площадок спорными (с несогласованными

позициями) оставались четыре. В минувший понедельник Межведомственная комиссия все-таки пришла к согласию, что и позволило заявить о победе.

Самый розовый вариант звучит так: "Подали 23 заявки от 14 компаний, четыре из которых из Канады, США, Великобритании. Украина может получить более 1,5 млрд долл. инвестиций в течение первых пяти лет действия СРП, а также потенциально 4,4 млрд долл. в течение срока действия соглашений (то есть в период50 лет. - И.М.).

540 млн долл. будет привлечено в геологоразведку и бурение поисковых скважин. Будет проведена высокоточная 3D-сейсморазведка на участках свыше 5000 кв. км.

Также планируется пробурить 57 разведочных и 400 промышленных скважин в течение срока действия соглашений".

Доля компенсационной продукции (благодаря которой инвестор рассчитывает возместить расходы на проект) составит 64–70%. Доля государства в остальной прибыльной продукции может составлять от 12 до 35% и будет увеличиваться (?) в пользу госбюджета, когда проект будет достигать точек окупаемости.

В общем, ура! И заброс чепчиков в воздух…

Реальность намного прозаичнее и скромнее. Так, из упомянутых потенциальных почти полутысячи скважин более-менее четкие обязательства есть только по 39. Да и сумма инвестиций (на пять лет) заметно меньше - 430 млн долл. Но лучше, чем могло быть (или не быть вообще).

Среди победителей - Пинчук, Ахметов, Коломойский с партнерами, пока еще государственная "Укргаздобыча", управляемая и контролируемая "Нафтогазом", и компании помельче.

И вот тут начинаются нюансы. "Укргаздобыча" из девяти заявок получила только четыре площадки, причем на две из выигранных не было конкурентов. Зато она неожиданно вылетела в конкуренции за пятую - Варвинскую площадку. Ее отдали ООО "Юкрейн Энерджи Эл Си" (созданной американскими компаниями Sigma Bleyzer и Aspect Energy). Хотя заявка этого ООО явно уступает заявке "Укргаздобычи". Так что вылет был обидным.

По информации ZN.UA, на этот раз "Укргаздобыча" молчать не стала - обратилась к министру энергетики и угольной промышленности Игорю Насалику и премьеру Владимиру Гройсману с просьбой объяснить механизм определения победителей. Но называть конкретную фирму не стала, попросив предоставить информацию о количестве набранных баллов (по каждому из критериев) поданными всеми участниками конкурсов заявками по всем выставленным на конкурс девяти участкам. Естественно, "учитывая высокий общественный интерес к проведению конкурсов по заключению соглашений о

разделе продукции, а также для обеспечения открытости и прозрачности в деятельности Межведомственной комиссии" и с надеждой на дальнейшее сотрудничество.

Кабмину, которому законодательно дается два месяца на утверждение рекомендаций, совсем отмолчаться не удастся.

Еще один важный нюанс. Победителю конкурса на право заключения СРП придется договариваться с местными властями и громадами. А им точно не понравится почти бесплатная работа на их территориях или отчисление одной двадцатой части от 1,25-процентной ренты. (Сейчас они получают двадцатую часть от 28%.)

Конкурс продолжается. А 12 июля начнется новая серия - по шельфу. Напомним, что А.Богдан в статусе главы АП обратился с письмом к Кабмину с просьбой продлить сроки конкурса. Ведь два претендента на 9 тыс. кв. км - это мало. За этот период среди претендентов появились две компании: какие и чьи? Скучно точно не будет.

***

№ 2.590-10

ZN,UA

ЭНЕРГЕТИКА — ЦИРК БЕЗ КЛОУНОВ…

2019-04-19

Игорь Маскалевич, Корреспондент ZN.UA.

На фоне шоу "а ты сдай анализы" процесс над Крючковым мало кого волнует.

Там говорят сложные вещи, а суть дела предельно проста - это история о том, как "стырили" деньги. Несколько сот миллионов гривен, собранных с помощью государственных облэнерго, "растворились" в пространстве.

Причем с тем, что их "стырили", согласны обе стороны начавшегося в Соломенском суде г. Киева процесса. Их позиции отличаются только в том, кто у кого.

Забавно, но при этом частенько они, похоже, говорят интересные вещи. Экстрадированный из Германии г-н ***Крючков***, экс-глава энергетической компании, через которую, по версии следствия, перекачивали средства из трех

облэнерго в частные карманы (он же ответчик), упирает часто на то, что его, честного и хорошего, сбил с пути истинного злобный Игорь Кононенко, давний друг и партнер действующего президента, заставив отдать акции его компании, таскать деньги в офис "смотрящего" (и не только) и скупать наши славные антикоррупционные органы.

А так бы сам он ни-ни.

Гарант Конституции скорбно рассказывает о том, что все это - предвыборная технология (что похоже на правду). И "ничего общего с борьбой с коррупцией эти процессы не имеют". А вот это уже нет, мероприятие посадки людей, обвиняемых в краже сотен миллионов, - это все-таки полезно.

Заодно Петр Алексеевич с полным знанием дела оценил пятилетние успехи Украины в проведении судебной реформы: "Увидите, завтра господина Крючкова поведут в суд, послезавтра он окажется на свободе, а в четверг он будет на канале 1+1, на территории господина Зеленского, для того чтобы сыграть свою роль в избирательном процессе".

Учитывая, что вместо требуемых обвинением более трети миллиарда гривен залога (346 млн грн - такую сумму "увел" Крючков, считает НАБУ) мудрый и справедливый суд определил сумму залога в полсотни раз меньше (7 млн грн), - очень даже может быть.

Правда, вряд ли так уж сразу.

Реплика Порошенко, что "господин Кононенко должен после выборов сразу идти в следственные органы и отвечать на вопросы, которые у них возникнут; и если он виновен, должен нести за это ответственность", - тоже вполне правдива. Следственные органы, несомненно, очень внимательно учтут результаты выборов - "объективно и беспристрастно".

Забавно, но сам Дмитрий Крючков рейтинг Петра Алексеевича скорее поддерживает, утверждая, что преследуют его (белого и пушистого) по указке злобного тирана. По существу это пиар и вклад в повышение рейтинга действующего главы государства.

Если без сарказма, то схемы работы г-на Крючкова без поддержки на самом верху были бы невозможны. (Напрашивается аналогия с другим молодым дарованием - Курченко…) Как и невозможно было на государственном (60% акций) "Запорожьеоблэнерго" слепить два правления и драться за контроль над финансовыми потоками при полном бездействии и невмешательстве всех органов власти. В сумме, считает следствие, через три облэнерго вывели около
1,4 млрд грн, Крючкову вменяют "увод" 346 млн.

Это в паре сотен километров от линии фронта.

Прозрели наши госорганы тоже строго одновременно. Осталось разобраться, кто дал команду сначала "стоп", а потом "фас".

О господине Крючкове впервые стало известно лет 15 назад. Тогда он активно пытался захватить управления строительства Ровненской и Хмельницкой атомных электростанций. Ожидалась близкая достройка атомных блоков на российские деньги (и многомиллиардные денежные потоки), тогда же скупались акции "ядерных" НИИ. Пробовал и на сверхдоходном строительном рынке Киева. С достройкой блоков АЭС не сложилось (при этом строительные организации развалили), заход на жилищное строительство завершился скандалом. Сам он метался от Тимошенко к Януковичу, а потом исчез из поля зрения.

И вот зимой 2014 г. фирма Дмитрия Крючкова "Енергомережа" внезапно возникла в крайне чувствительном контракте поставок российской электроэнергии в Крым. Для понимания уровня темы - эта тема была на постоянном контроле СНБОУ, а спарринг-партнером по контракту стала ДТЭК.

Господина Крючкова тогда задействовали в схеме трех государственных облэнерго ("Запорожье-", "Харьков-" и "Черкассы-"). Итоги которой сейчас пытаются разгрести в суде.

На полученные и скупленные в этих схемах долги Крючков сотоварищи пытались приобрести пока государственное "Центрэнерго". Хотя (пока) не сложилось, повторный "выход на люди" получился эффектный. А вот насчет дальнейших перспектив?

Разобраться в деталях достижений Крючкова до выборов не успеют, а после выборов (в зависимости от результатов) или спустят на тормозах, или кому-то предстоит пуститься в бега. Все как всегда. Традиция у нас такая, и уже не первый десяток лет.

Крючков много может сказать или промолчать. Например, в нынешних показаниях пока не сказал ни полслова о далеко не чужих запорожской энергокомпании братьях Суркисах. А, по мнению следствия, сказать может немало.

В общем, пока что схема остается той же - просто "смотрящие" поменялись. Действующие лица, да, меняются. Хотя не все…

Антимонопольный комитет рассмотрел вопрос разрешения покупки Ринатом Ахметовым у российской группы VS Energy (Бабакова-Гинера) акций украинских "Киевоблэнерго" (94% акций) и "Одессаоблэнерго" (68%). Сделка прошла в начале января этого года. И ничего - все гладко, никакой тебе монополизации и концентрации. ДТЭК купила "Киевоблэнерго" и акции

"Одессаоблэнерго" у российской компании. Спешили рассмотреть до выборов. Но… перенесли. В АМКУ тоже рейтинги читают.

Хотя Ринат Леонидович вообще работает системно, за прошедшие пять лет хорошо и качественно укрепил свои позиции. При предыдущей "злочинній владі" Ахметов выкупил почти всю тепловую генерацию (его доля уверенно превышает 70%). После Революции достоинства продолжил формирование холдинга. Недорого выкупил у государства блокирующие пакеты "Киевэнерго", генерирующих компаний "Западэнерго", "Днепрэнерго" и распределяющих "Днепроблэнерго" и "Донецкоблэнерго".

И если за все госпакеты заплатили примерно 110 млн долл., то за "Киевоблэнерго" и одесскую энергокомпанию - более чем вдвое больше. Вот что значит - хозяева. Собственно, несмотря на войну, россияне, похоже, неплохо заработали на этой сделке.

Одно "Киевоблэнерго" сейчас продано почти вдвое дороже двух облэнерго, которые VSE купило незадолго до начала войны у убегающих с рынка американских собственников (AES Corp).

Тогда россияне недорого взяли то же "Киевоблэнерго", а также "Ривнеоблэнерго". Сейчас потихоньку уходят с рынка (отнюдь не бегут и отчаянно торгуются). По "Ривнеоблэнерго", согласно ряду данных, уже достигнута договоренность. Шли переговоры и о продаже остальных. Сейчас ждут результатов выборов.

Впрочем, любые цифры затрат будут (с процентами) заложены в тарифы для любимых потребителей. Ну не из своего же кармана платить.

Но не надо думать, что на рынке нет ничего новенького, и все разгребают схемы прошлых лет и перепродают.

У государства еще остаются активы, значит, есть и желающие помочь ему с ними расстаться.

Вот на подходе дивная схема. Чиновники срочно сольют на фирму-"прокладку" шельф, точнее, морские месторождения на нем.

Из довоенных 140 тыс. кв. км Черноморского шельфа после "Крымнаша" у нас осталось около 40 тыс. Почти четверть из них хотят на 50 лет отдать по соглашению о разделе продукции (СРП). Причем самой продуктивной и удобной для добычи мелководной части. Раньше туда хотела зайти "Укргаздобыча", подав заявку на пять площадок (на намного меньшую площадь). Ее отшили.

Зато Кабмин чрезвычайно внимательно отнесся к заявке компании Frontera Resources и быстренько подготовил милую схемку.

Выставляется огромный кусок единым массивом. Причем внутри него захваченные россиянами Одесское и Безымянное месторождения. Такой вот себе "билетик на войну".

Это автоматически исключает из числа покупателей крупные западные компании, - такая сделка приведет к падению стоимости их акций. А вот та же Frontera Resources поучаствовать может. Ей все равно, своих денег у нее нет, - компания глубоко убыточная. Ее оборот за последние пять лет менее 25 млн долл., а вот убытки - под сотню. В регионе известна любовью к СРП: то "нашла" в Грузии огромное месторождение газа (жаль, грузины о нем не в курсе), собиралась там же пробурить 250 скважин (денег, правда, снова нет), то уже с нашим "Нафтогазом" подписала меморандум о строительстве терминала по приему сжиженного газа (того самого, грузинского). Ни газа, ни терминала, правда, нет, но видно же - солидные люди…

Так что сейчас объявили конкурс. Ключевое условие - по факту надо пробурить пять скважин (это 1,5 млрд грн). На такую площадку это смех сквозь слезы, - их там нужны десятки. Хотя, повторюсь, своих денег у нее нет (компания годами балансирует на грани, обещает расплатиться с долгами). В этом году ее акции после очередного падения в несколько раз прекратили котировать на бирже.

Вопрос: кто ей даст деньги? Скорее всего, кто-то близкий и родной. Благо, что в условиях любовно забита возможность создания консорциума.

А, да… государству от этого суперплана обещают аж 11% прибыльной продукции. Один из экспертов иронично заметил: "Цифра должна понравиться: она красивее 35% , которые были подписаны по Керченской площади. На глубокой воде, без подтвержденных запасов и при глубоком залегании углеводородов 35% было мало, а на мелкой воде, на разведанном участке 11% - в самый раз".

А дальше уже новый хозяин будет нарезать кусочки и продавать желающим. Опыт создания фирм-"прокладок" у нас вполне накоплен.

Все ожидается прозрачно, через ProZorro.

Прекрасный такой образец проведения «решительных реформ» в целом и «привлечения инвесторов», в частности.

***

№ 2.591-1

Дарвін проти Енергоатому

2024-04-13

ІГОР ТИННИЙ, підприємець, співзасновник Української асоціації відновлюваної енергетики

Міністерство ~~енергетики~~ відкатів з атому браво відзвітувало про заливання бетоном фундаментів під додаткові реакторні блоки на Хмельницькій АЕС.

Далі є два варіанти розвитку подій.

1) — Або їх завершать років за 10 (що менш імовірно),

2) — або ніколи (бо росіяни нас завоюють / вб'ють і не допустять ніяких Westinghouse в Українській РСР). В обох варіантах кошти платників податків незалежної (поки що) України точно зараз використовуються найгіршим можливим чином.

В інтернеті щорічно присвоюють жартівливу премію Дарвіна.

Розглядають випадки загибелі людей за найбільш ідіотських обставин. Вдячне людство відзначає найгірших своїх синів за те, що вони позбавили генофонд людства своїх "тупих" генів, збільшуючи шанси решти на виживання. Україна, безумовно, повинна отримати цю малопрестижну нагороду за найтупіші управлінські рішення в галузі енергетичної політики.

Можете мене хейтити як завгодно, але ми заслужено програємо в цій війні, тупість ніколи не приводить до перемоги. Суспільство встало "на диби" рік тому щодо пріоритетності витрат, коли в Києві за малі кошти перекладали стару бруківку на вул. Богдана Хмельницького. Купа лідерів суспільної думки писала про своє обурення.

Але одиниці щось написали, коли Україна підписала угоду про побудову 20!!! нафіг нікому не потрібних в нинішній ситуації атомних реакторів.

Доречі, цифра в 20 не розкрита до кінця 🙄 Я розумію, що 19 реакторів якось негарно, несерйозно... Треба округляти! Але чому не 200?! 🤨 Шанси побудувати що 20, що 200 однакові. Але ж звучить як 🤩👍🏻 Пісня!

Ладно, я не паяц, і мені геть не смішно.

Не смішно, що прямо зараз Україна розвантажує (платно) вдень надлишкову енергію сонячних станцій, замість стимулювання розбудови BESS накопичувачів.

Не смішно, що прямо зараз по вечорах ми вимушені просити аварійну допомогу (найдорожчий імпорт) у сусідніх країн, замість запровадити тарифи для власних газо-поршньових установок.

Не смішно, що суспільство бурхливо реагує на корупцію в кілька тисяч гривень при закупівлях барабанів та іншого непотребу у сховища цивільного захисту. Але це ж суспільство мовчить (а може і пишається 😅) щодо майбутніх витрат у СОТНІ МІЛЬЯРДІВ гривень на реактори без належної експертизи і громадського обговорення.

Не смішно, що бетон треба лити в бункери на Донеччині та Запоріжжі, а не у фундаменти на Хмельниччині.

Не смішно, бо ще пару атак росіян по гідроакумулюючих станціях і металургійним заводам цілодобового циклу – і диспетчера Укренерго дадуть вночі команду на розвантаження існуючих!! блоків АЕС, в той час, як ми будемо лити фундаменти нових.

Не смішно, бо крадійкуватий і відверто недолугий керівник НАЕК Енергоатом Котін бігає від журналістів Радіо Свобода, бо не може пояснити звідки взявся новий приватний будинок. А потім відразу їде з понтом у військовому однострої 🤢 піаритись на Хмельниччину.

Не смішно, бо іноземні енергетики, інвестори та дипломати крутять пальцем у скроні. Як можна під час щотижневих ракетних атак будувати концентровану генерацію, а не розподілену?!

Я можу написати ще десяток таких "не смішно", але ж не має сенсу втомлювати патріотичну і не дуже громадскість оцими "усе пропало" статтями. Найбільша біда на фронті – коли командир довбойоб, але невиконання наказу – зрада.

Прочитав сьогодні, що держава планує закуповувати для населення домашні міні СЕС. Це погана інвестиція, краще акумулятори та газові генератори.

Але найкраща інвестиція – прибрати мародерів з Міненерго та регулятора НКРЕКП та приватизувати (роздати безкоштовно воїнам та родинам полеглих) державні Енергоатом на Укргідроенерго.

Центренерго та вугільні шахти можна вже не приватизовувати. Це тепер купа знищеного мотлоху. Головне, аби ніяка генерація не лишалася державною, бо нашій державі пороблено.

Сиджу і розмірковую. Що краще? Зареєструвати на сайті Президента України петицію про заборону добудови блоків АЕС до завершення бойових дій? Чи по приколу зареєструвати Міненерго на премію Дарвіна в інтернеті? 😱 Виграти не вийде ні там ні там, але хоч посміємося на останок...

***

№ 2.591-2

Хибна стратегія уряду не врятує Україну від блекауту і поразки. Ігор Тинний про ситуацію в енергетиці - інтерв'ю

2024-04-11

Автор: Артем Ільїн

Ігор Тинний вважає, що потрібно оперативно змінювати парадигму розвитку української енергетики (Фото:Артем Ільїн / NV)

Як до наступного опалювального сезону можна покращити стійкість української енергосистеми та хто має це робити — інтерв'ю NV Бізнес з бізнесменом Ігорем Тинним.

Попереднє велике інтерв'ю NV з Ігорем Тинним відбулося у листопаді 2022 року, напередодні складного опалювального сезону, коли Україна вперше зіштовхнулася з блекаутом. Тоді підприємець, в портфоліо якого є малі електростанції, що працюють на відновлювальних джерелах енергії заявив, що в енергетиці України відбувається «планова катастрофа».

З того моменту, українській енергосистемі дивом вдалося пройти дві зими. Більше того, опалювальний сезон 2023−2024 видався на диво спокійним, що додало хибного спокою всім: і пересічним громадянам, і урядовцям.

Проте вже перший місяць весни приніс катастрофічні обстріли об'єктів енергетики, внаслідок яких було зруйновано великі теплоелектростанції (ТЕС) та теплоелектроцентралі (ТЕЦ), зазнали руйнівних ушкоджень гідроелектростанції на Дніпрі.

Після цього Ігор Тинний написав кілька колонок для українських ЗМІ, в яких запропонував сценарій дій, який може допомогти Україні пережити наступну зиму. Ми зустрілися в редакції NV минулого тижня, щоб більш детально обговорити його пропозиції та зрозуміти до яких наслідків може призвести бездіяльність влади, яка до останнього моменту була зосереджена на розвитку атомної енергетики.

В розмові з журналістом NV Бізнес підприємець сказав, що ще два великих обстріли можуть стати критичними. Можливо один з них відбувся сьогодні вночі, коли була зруйнована Трипільська ТЕС державної компанії Центренерго.

Наслідки атаки 14 січня 2023 року на одну із ТЕС ДТЕК / Фото: ДТЕК - офіційний канал via Telegram

1. Трагічні перспективи опалювального сезону

— Чи дійсно можна констатувати, що станом на зараз ситуація з генерацією і розподілом електроенергії в Україні вже є тривожною?

— Якби була така сама ситуація перед минулим опалювальним сезоном, то він був би трагічним.

Я не державний службовець, не міністр, мені не доповідають щодня про детальну ситуацію. Але навіть з того, що ми бачимо у засобах масової інформації зрозуміло, що у мільйонному місті Харків система центрального теплопостачання смертельно уражена, вона де-факто не існує.

Якби це трапилось у листопаді, то сотні тисяч людей було б потрібно кудись відселити чи шукати для них іншу можливість обігріватися в морози.

Що стосується електровиробництва, то йому нанесено непоправну шкоду по всій країні. Його неможливо в повному обсязі відновити протягом кількох місяців.

Якщо окупанти зможуть здійснити ще пару таких комбінованих обстрілів, то в найближчій перспективі нас чекають дуже довгі блекаути, зупинка промисловості і руйнування обороноздатності країни.

Я вважаю, що ми наближаємося до катастрофи в енергетиці. І замовчування цієї проблеми нагадує абсолютно геніальне кіно «Don't Look Up», «Не дивись угору». Мені здається, позиція наших енергетичних керманичів повністю відповідає фільму. Вам на голову вже зараз «впаде метеорит», а ви тільки думаєте, як протриматися ще два-три дні з високим рейтингом.

«В енергетиці планова катастрофа». Ігор Тинний про електроенергію, російське вторгнення, бізнес і напіввоєнний комунізм у держуправлінні

— На вашу думку, чому такі обстріли не відбувалися напередодні зимового сезону?

— Це буде виключно припущення, бо ми ж не знаємо, що в голові у окупантів. Логічно виглядає так, що вони на той момент не мали такої можливості, не накопичили достатню кількість арсеналів.

Або була зміна тактики. В якийсь момент часу вони зневірилися в можливості прорвати фронт і окупувати територію, тому вирішили грати в довгу, поступово знищувати українську економіку, знекровлювати її таким чином аби людям було дискомфортно жити. Я думаю, це було політичне рішення.

Отже, суть мого кіпішу полягає в наступному…

— Ви сказали, що наші топполітики поводять себе як у фільмі Don’t Look Up. Чому ж тоді ви вирішили, що потрібно піднімати кіпіш?

— Від того, яким чином буде здійснюватися державна політика в енергозабезпеченні залежить чи виживуть мої діти, чи виживуть мої співробітники, чи виживу я сам, чи виживе Україна.

Відповідно, коли ти бачиш очевидну тупість, а можливо і навіть і злочинний умисел, про це треба казати. Ми ж не в Білорусі живемо, де треба мовчати в тряпочку, бо тебе завтра КДБ забере.

Я намагаюся привернути увагу суспільства до декількох нелогічних рішень, які зараз продовжують здійснюватися за інерцією. А потрібно кардинально швидко змінити політику.

2. Тріаж та децентралізація

— Що і чому потрібно змінювати, на вашу думку?

— В енергетиці завжди виникає питання, що краще: високо централізована мережа чи розгалужена мережа дрібної розподіленої генерації?

Всі тоталітарні країни, в яких домінує частка держави, ніколи не будуть розвивати дрібну розгалужену мережу електростанцій. Нею дуже складно управляти. Всі такі країни мають високий рівень концентрації, декілька величезних індустріальних об'єктів. І це була частина індустріальної України, побудованої Радянським Союзом. Але ми поступово втрачали і генерацію, і споживачів, і лінії електропередач.

Українська енергетика зараз існує завдяки тому, що в нас лишилися три неушкоджені атомні електростанції. Російські терористи ще не пішли на бомбардування реакторів АЕС, хоча ми не можемо і цього виключати. Зараз вони тотально знищують станції, які генерують енергію з вугілля і газу та державні гідроелектростанції. Не існує такого ППО, яке може відбити одночасну атаку 20−30 ракет та дронів на провінційну електростанцію. Отже, коли вони роблять такі надзусилля, то рано чи пізно зруйнують будь-яку велику станцію.

— Які це матиме наслідки?

— Їхнє завдання зробити територію України непридатною для життя. Напевно, раніше вони готувалися до окупації, тому знищували лише трансформаторні підстанції, які можна досить швидко відновити.

А щоб відновити ДніпроГЕС-1, Зміївську чи Ладижинську ТЕС… вважайте, що цей об'єкт треба побудувати з нуля. Я б сказав, що це від трьох до п’яти років важкої праці і сотні мільйонів доларів.

— Чи є якісь інші варіанти, щоб підготуватися до наступної зими?

— Наведу приклад з іншої сфери. Є велика корпорація швидкого харчування McDonalds. Вона присутня в сотні країн світу, але всюди працює по-різному.

Наприклад, в Україні вони напряму здійснюють весь операційний бізнес: купують або беруть в оренду приміщення, виробляють бургери і продають їх людям.

— А є франшизи…

— Так, наприклад, Китай. Чому ж вони там вирішили продавати франшизи окремим власникам ресторанів? Тому що коли ринок Китаю відкрився, вони порахували кількість населення і зрозуміли, що за наступні три роки потрібно відкрити кілька тисяч ресторанів. Зрозуміли, що не мають інституційної здатності організувати все це одночасно: отримати дозволи, відвести землю, зробити проектні роботи.

Тепер вертаємося до енергетики.

Я вважаю, що відбудовувати великі електростанції не завжди потрібно, бо наступний обстріл їх доб'є. Ще й загинуть ремонтники, які намагатимуться щось там зробити.

Тож треба терміново міняти стратегію і розвивати розділену генерацію. Це сотні, а можливо навіть тисячі маленьких об'єктів.

Але держава, як і McDonalds в Китаї, не має інституційної здатності будувати сотні, тисячі об'єктів. Тому треба змінити парадигму мислення і дозволити бізнесу за пів року-рік побудували максимальну кількість нової пікової генерації і системи збереження енергії. Це дозволить нам протягнути ще хоча б один рік і збільшить стійкість системи.

— І що для цього потрібно зробити?

— Для початку треба зробити так званий тріаж. Це військово-медичний термін, який з’явився 200 років тому. Коли з поля битви виносять поранених, і стоїть лікар, який сортує їх. Цей легкопоранений, його в чергу, хай терпить, бо зараз не вирішується питання життя і смерті. Цей занадто важко поранений. Він ще дихає, але ми йому не допоможемо. Його одразу прирікають на смерть, це важке рішення. А ось по цьому вирішується, буде він жити чи ні. Його терміново на операційний стіл.

Так само має бути в енергетиці. Міністерство енергетики мало б замість заборони оприлюднювати інформацію, видавати дуже чіткі установки суспільству.

— Що саме треба казати?

— Наприклад, уражена така ТЕС. Вважаємо, що відновлення цього об'єкту займе два-три роки. Тому немає сенсу зараз її відновлювати. Зібрали звідти обладнання, яке щось вартує, і віддали на відновлення туди, де є сенс.

3. Щоб не вистачило «кинджалів»

— Тут немає протиріччя? Держава з одного боку матиме право приймати будь-яке рішення і по державному, і по приватному сектору енергетики, але будувати вона не може. Можливо держава тоді має взяти в управління всю енергетику?

— Ні, не так. Міністерство бачить, що ТЕС або ТЕЦ, яка виконувала соціальну функцію, розвалена. Зруйноване приватне майно. Зараз держава може сказати власникам, щоб відновлювали і надати на це фінансування. Бо за свої кошти ніхто нічого не відновить. Немає ні грошей, ні сенсу. Ти знаєш, що завтра тебе знову розбомблять.

Але не треба цього робити, треба змінювати парадигму.

— Від якого це має йти в наших реаліях? Від президента чи міністра енергетики?

— Виконавчий орган — це Кабінет міністрів. Чи може він ухвалювати рішення без Офісу президента? Мені це невідомо.

— Чи ведеться діалог про ці зміни в експертному енергетичному середовищі?

— Між собою ми спілкуємося, приватній компанії. Якби у нас була можливість окупити інвестиції або було джерело докредитуватися, то ми б швидко почали щось нове будувати і заміщувати розбомблене. Але у нас криза неплатежів, немає довгострокових контрактів, ми постійно в заручниках. Приватні компанії, які займають маленьку частину ринку, абсолютно демотивовані щось будувати.

За останні два роки добудовано лише те, що почалося раніше. Я під час війни завершив будівництво однієї маленької гідроелектростанції. Чому? Тому що почали її будувати п’ять років тому.

— Ми вже побачили що росіяни економічними параметрами не керуються. Де гарантія, що вони не почнуть лупашити дорогими ракетами по дешевим маленьким станціям?

— Гарантую, що точно будуть лупашити. Питання, хто більше виробить, і питання ефективності.

Росіяни всю зиму накопичували ракети, щоб тотально знищити 10 об'єктів. А якщо їм треба такою ж кількістю ракет знищити 1000 об'єктів? Це вже неможливо! У розподілену генерацію спробуй влучити. Навіть якщо збудувати не один об'єкт, а 30 незалежних, то в них не вистачить 30 довбаних «кинджалів», щоб це зруйнувати.

Але у нас тривають безглузді речі. Наприклад, розвиток атомної промисловості, яким займаються міністерство енергетики, регулятор і всі інші.

Звісно, атомна промисловість — це хребет нашої енергетики. Базова генерація, яка зараз рятує. Але середній термін будівництва нових реакторних

блоків в мирний час, коли є 100% фінансування і політична воля — 8−10 років.

А у нас ракетні обстріли, руйнується все навколо. Який сенс витрачати мільярди гривень? Я не можу це пояснити нічим, крім інерції корупції. Зараз це просто моральний, етичний, будь-який інший злочин.

— Але ж ви сказали, що ваша мала гідроелектростанція також йшла 5 років від проєкту до завершення будівництва…

— Я і не пропоную будувати малі гідроелектростанції.

4. Коли потрібен газ

— А що можливо збудувати до наступного опалювального сезону?

— Це важливе питання. Кожна країна повинна використовувати ті ресурси і можливості, які в неї є. В України поки що є потужна газотранспортна система. Газ в Україні зараз навіть дешевший ніж в Європі. І він є основним джерелом покриття піків споживання в Україні - його спалюють на ТЕС і ТЕЦ.

Тому потрібно терміново по всьому світу скупляти, везти і будувати газопрошневі, газотурбінні і газдетандерні станції, аби виробляти електроенергію з газу.

— Собівартість такої електроенергії буде співставна з великими теплоелектростанціями?

— Ні! У великих вона буде дешевшою за кіловат. Але у нас питання виживання!

— Чи є спроможність в світі виробити потрібну кількість таких станцій?

— Так, звісно. Ще важливо. Якщо не розвивати маневрову генерацію та накопичувачі, то може з’явитися ризик відключення блоків АЕС. Бо вони будуть виробляти надмірну електроенергію від потреби. І треба буде добровільно понижувати рівень базового споживання.

— У якому випадку це може статися?

— Наприклад, якщо доведеться повністю зупинити промисловість, яка працює цілодобово, і найменший рівень споживання в країні впаде нижче рівня генерації на АЕС. Блоки треба буде розвантажувати і відключати. Але на наступний ранок ви їх включити не зможете. Технологія цього не передбачає.

Треба зараз зробити для бізнесу стимули, аби в кожному місті відновили закинуту котельню або поставили блоки акумуляторних батарей з газовим генератором.

— Що потрібно бізнесу, щоб він почав інвестувати?

— Бізнес може інвестувати і будувати, коли має хоча б надію на повернення вкладеного капіталу.

Що зараз? Приватні компанії, які експлуатують сонячні, вітрові та інші малі станції хронічно отримуємо кошти не в повному обсязі, згідно укладених угод. Я вважаю цю кризу неплатежів штучно створеною. Зокрема й за рахунок низьких тарифів для населення, щоб політикам лишатись популярними.

5. Хочеш мати — плати

— Ви вже заявляли, що треба піднімати вартість електроенергії для населення. Але чи підтримають українці підняття тарифів?

— Мені здається, що тут таке питання: «Ти хочеш мати дорожчу енергію чи не мати ніякої?» Притомна людина скаже, що краще дорожче, але мати.

І це не про підняття тарифів, а про відпустити ціни, зробити їх ринковими. А тим, хто не зможе платити, призначати адресні субсидії.

Друге питання — це зарегулюваність ринку. Чому ніхто не встановлює батарейки, які в всьому світі переможно крокують?

— Energy storage?

— Так, Battery energy saving systems (BESS). Тому що у нас, наприклад, існує нижній price cap. І вночі, коли енергія особливо не потрібна, ви не можете її придбати, умовно, за копійку, щоб зарядитися і на наступний день продати.

Тобто три речі всього потрібні: довгострокові договори на 5 і довше років, зняти price cap і стабілізувати платежі на ринку.

Зараз в нас дуже мало часу. В опалювальний сезон буде дуже боляче дивитись, як замерзатимуть люди. Але я особисто пророкую великі проблеми із споживанням і в теплий сезон.

— Чи будуть інвестиції, коли є ризик отримати приліт навіть в маленьку станцію?

— **Ми не бачимо інвестицій не тільки в енергетику, а загалом якесь нове будівництво**. Але я не хочу зайвий раз критикувати владу, бо нам треба об'єднуватися заради якоїсь мети.

У мене в друзях на facebook п’ять десятків народних депутатів. Частина з них цілком притомна. Вони розуміють, що **уряд робить дурню, коли продовжує розвивати проєкти, які не мають шансу бути завершеними.** Ну, не на часі! Тобто і політики про це вже починають говорити.

У даному випадку в ідеалі треба аби Президент, Верховний головнокомандувач, запитав: «Яким чином будівництво нових блоків АЕС допоможе нам перемогти? Коли ви їх закінчите? В 2032 році? Але ж потреба буде вже найближчої зими!».

— Як ви вважаєте, чи є в Україні люди, які могли б очолити процес змін?

— Не треба нічого очолювати! Треба два рішення регулятора, пара постанов Кабінету міністрів і пару реальних дій, щоб всі побачили, що з енергоринку більше не зникатимуть гроші у невідомих напрямках. Стабілізується платіжна ситуація, і бізнес швидко побіжить будувати. Бо від цього залежить наше виживання також.

В Україні побудовано на $14 мільярдів нової відновлюваної енергетики. Це 40% від всіх прямих іноземних інвестицій, які зайшли в країну за всі роки. Люди, які ризикнули, побудували сонячні вітростанції, проєкти з дегазації сміттєзвалищ, котельні на щепі, вітропарки — вони всі здатні щось зробити.

А встановити газовий генератор або систему BESS, приєднати їх до мереж значно легше.

***

№ 2.591-3

Ігор Тинний: "Президент хоче грошей. Прем’єр хоче грошей. І вони знаходять покидька Гетманцева, який шукає рішення, які пригнічують економіку"

2023-05-22

Публікації БізнесЦензор Влада Енергетика

Автор: Тетяна Коломиченко, Юрій Віннічук

У інтерв'ю БізнесЦензор Ігор Тинний розповів про проблеми з розрахунками за зеленим тарифом, чому податкова заблокувала 40% податкових накладних його компаній, про свавілля державного "Укрексімбанк"у, а також про корупціонера депутата Київради, який хотів із ним "домовитися".

До повномасштабного вторгнення РФ в Україну підприємець Ігор Тинний інвестував 24 млн євро у будівництво біогазової електростанції в одній з південних областей України, яка наразі знаходиться в окупації.

Із загальної суми інвестицій 1 млн євро Тинний позичив у державного Укрексімбанку. Попри те що кредит, як запевняє підприємець, обслуговується, банк намагається забрати заставне майно - це квартири та офіси в Києві.

"Укрексімбанк" висунув додаткову вимогу: оскільки станція на окупованій території, то для банку вона нічого не коштує, а заставне майно у Києві подешевшало вдвічі. Відповідно банк вимагає від Тинного внести додаткову заставу на таку ж суму.

Паралельно ДПС блокує 40% податкових накладних його компаній, а борг держави за зеленим тарифом перед його компаніями становить 300 млн грн.

Через це **Тинний не стримує емоцій на адресу керівництва країни. Він вважає втручання держави у економіку - однією з найсерйозніших проблем.**

Найбільші активи українського підприємця Ігоря Тинного у "зеленій" енергетиці. 25 малих ГЕС, 6 СЕС та біостанція складають 40% його бізнесу. Енергетичний холдинг "Гідроенергоінвест-Акванова" Тинний будує понад 10 років.

Тинний також є великим гравцем на київському ринку відходів. Він - співвласник компанії "Профпереробка", що збирає 30% сміття в столиці. Також Тинному належить частка у 46,8% у Київспецтранс, що займається вивезенням побутових відходів та володіє полігоном побутових відходів ТПВ №5.

Підприємець має активи у ресторанному бізнесі: володіє закладом "Прага" на ВДНХ, Montecchi Capuleti на Печерську, Marlin в ТЦ Ocean Plaza. Перед повномасштабним вторгненням бізнесмен купив кесон на Оболоні - споруду сталінських часів, у яку інвестує 6 млн євро.

У інтерв'ю БізнесЦензор Ігор Тинний розповів про проблеми з розрахунками за зеленим тарифом перед виробниками електроенергії з відновлювальних джерел, чому податкова заблокувала 40% податкових накладних його компаній, про свавілля державного "Укрексімбанк"у, а також про корупціонера депутата Київради, який хотів із ним "домовитись".

***

- Скажіть, як виробник енергії, на скільки відсотків зараз держава розраховується за зеленим тарифом?

- Дуже низько. Енергетика України стиснулася ще більше, ніж інші галузі. З початку війни нам взагалі зупинили проплати і незаконним рішенням міністра енергетики Германа Глущенка встановили, що на сонячну енергетику вистачить 13%. Потім зробили 15%. Це нижче будь-якої собівартості. Пізніше поступово відсоток зростав, бо стала потрібна електроенергія. Ситуація з руйнуваннями в зеленій енергетиці виявилася не такою критичною, як у тепловій.

Взимку рівень розрахунків в середньому складав біля 85%. Це пояснюється і тим, що цією зимою на оплати не потрібно було багато грошей. Сонячної енергії вироблялося мало. Взимку потужні вітри, і добре працює вітроенергетика. Але близько 75% відсотків вітряків знаходяться на окупованій території, і, якщо де факто вони й приєднані до енергомережі, їм не платять.

Зараз приходять гроші за квітень і першу декада травня. Рівень оплати по сонячній енергетиці складає 36%. Такі коливання не дозволяють нічого

прогнозувати. А все тому, що в нас кістяк енергетики, як і раніше - неефективні державні підприємства. Ми абсолютно залежимо від того, яким чином діє "Енергоатом", та що в Офісі президента вирішують робити з тарифами.

- Можете назвати конкретну суму заборгованості вашим компаніям? Загальна сума боргу по ринку 16 мільярдів гривень.

- В моїй групі ця сума сягає понад 300 мільйонів гривень. Двадцять перший рік закритий повністю, двадцять другий рік закритий дуже слабенько. Взагалі я вважаю, що питання заборгованості є штучним. Крім ринку тепла, води і електроенергії ніде немає заборгованостей як системного явища.

- Борг скрізь є, де перехресне субсидування…

- Де є держава! Це анахронізм. Він мусив померти разом з Радянським Союзом. Ми проти нього начебто боремося-боремося, але вони, як мерці з могили дістають нас!

- Відповідно і зелений тариф має зникнути, як явище.

- Давайте подивимося. В обленерго, принаймні до війни 2022 року, збори з населення складали 100%. Виключенням були зони бойових дій і геть депресивні міста. Але є частина підприємств, яких переставляли на так званий ПОН - покупець останньої надії, тому що їх не можна виключати. Наприклад, ДП "Вода Донбасу". Він - банкрут, але його не можна відключати. Якби була приватизація за нуль, а іноді й з доплатою, цього б явища також не існувало.

Зрозуміло, що ми всі намагаємося в міру можливостей донатити на ЗСУ, але примусове фінансування війни в рази більше. Тобто, якщо в тебе є заборгованість в 300 млн грн, то по курсу двадцять сім це 12 млн евро. По курсу сорок в тебе вже мінус чотири мільйони. Я б погасив цими грошима свої кредити. А так окупність проєктів подовжується на два роки.

- Яка окупність проєктів ВДЕ виходить?

- Ті, які будувалися сім років тому назад, вони мусили вже окупитися. А тепер, через штучно організовані владою неплатежі, окупність непередбачувана.

- Вони на зеленому тарифі?

- Працюємо на зеленому тарифі. В нас поки що не було жодної мотивації перейти з нього. Але цей перехід у будь-якому випадку відбудеться через шість років, коли тариф закінчиться.

- Чому виробники зеленої енергії не хочуть переходити на ринковий тариф раніше?

- Тому, що ринковий тариф також не є ринковим. Він є заниженим через політику держави.

- Але, якщо продавати електроенергію на ринку, то можна відразу отримати виручку. Чи були бюрократичні процедури, які заважали вам працювати в ринкових умовах?

- Є кілька причин, чому я це не зробив. Впродовж останнього року більшість бюрократичних перешкод скасовано. Буквально місяць тому рішення НКРЕКП дозволило виходити з балансуючої групи Гарантовано покупця, продавати на ринкових засадах та повертатися до нього пізніше, коли буде потрібно. До цих пір був ризик, що можуть назад не взяти.

Друга причина. Якби я знав, що буде війна і девальвація, то заздалегідь перейшов би в гривню. Але ми кредитуємося в валюті. Там п’ять, максимум сім відсотків для тих, хто будує електростанції. Бо це гарантований бізнес. Ставки за валютними кредитами низькі, але треба цю валюту купити і погасити, держава ж під час війни не завжди дає таку можливість.

Ставки в гривні надзвичайно високі, вони є спекулятивними за рахунок високої доходності, яку комерційним банкам забезпечують Мінфін і НБУ. Банки показують прибутковість і інвестують. Але насправді зараз всі вкладають лише в державні цінні папери. Ми будуємо піраміду - піраміду фінансування війни і державної неефективності.

- Тобто ви не плануєте переходити з зеленого тарифу до кінця 2029 року?

- Все може змінитися за місяць. Припустимо, що в нас в країні сталося чудо. Іноземні кредитори подивилися на ці бездонні бочки, куди зникають гроші, і примусили Уряд до рішучих дій, до приватизації неефективних, корупційних держкомпаній. В нас більше не має державного "Центренерго". Щось сталося і з вугільними шахтами, які нікому не потрібні. З'являється більша частка приватних гравців, і ринок не такий вже зарегульований. Відпускаються ціни на електроенергію для населення, як в усіх країнах світу. Вони стають вищими за ціни для промисловість.

- Звучить як утопія.

- Але це можна зробити за місяць.

Ми економимо на навколишньому середовищі та людях. І навіть так, ціна на електроенергію не має відрізнятися від західноєвропейської більше ніж на 10-20%.

- На вашу думку, яким є обґрунтований тариф для населення?

- В три рази вище, ніж зараз. Значна частина витрат енергопідприємств України є валютними витратами. Ми самі не виробляємо ядерне паливо, ми

його імпортуємо. Газ ми частково імпортуємо. Вугілля частково вже також імпортували. Тобто паливо в нас є переважно імпортним. У відновлюваній енергетиці обладнання є імпортним. Ми не виробляємо весь спектр обладнання для вітряка, сонячної станції чи гідротурбіни. А, якщо ви купуєте імпортне паливо і імпортне обладнання, електроенергія не може коштувати значно дешевше, ніж в країні-виробникові цих обладнання і палива.

У нас є гривневі витрати – і це витрати екстерналій. В Україні гірші умови праці, ніж в країнах ЄС, гірші вимоги до екології. Ми економимо на навколишньому середовищі та людях. І навіть так, ціна на електроенергію не має відрізнятися від західноєвропейської більше ніж на 10-20%. А вона дешевша у три рази.

Навесні в нас був профіцит енергії, але заробити завадила недолуга ремонтна програма Енергоатому. Взимку вони працювали на межі своєї потужності, бо треба було компенсувати втрачені шість реакторів Запорізької АЕС і купу роздовбаних блоків теплової генерації. Але вони чомусь не подумали, що буде паводок та надлишок енергії. Чому вони не вивели вчасно частину реакторів?

- Там є паливо, його треба спалити до кінця, бо якщо вивантажувати, то втрачаються гроші.

- Тому тепер ми одночасно виводимо половину блоків і будемо імпортувати енергію. Так ми не втрачаємо нічого? Я не знаю, чим ще займається міністр енергетики крім "Енергоатому". В моєму розумінні він займається тільки ним.

- Ну вони ще наприклад намагаються Володимира Кудрицького з "Укренерго" звільнити.

- Це факультатив, а я кажу про основну професійну зайнятість. Вони постійно роблять стратегії і хваляться тим, як ми будемо розвивати високоманеврову відновлювану генерацію. Але їхні дії, фактичні дії, на 180 градусів протилежні.

Денис Шмигаль є прем'єр-міністром вже три з половиною роки. І непогано було б все ж таки, в кінці кінців, завершити систему сертифікації української відновлюваної енергії. Щоб в нас була працююча система гарантій походження енергії, і цю енергію можна було продавати в Європі з надбавкою.

- Про це закон прийняли нещодавно у першому читанні.

- Так, але ж було п'ять нагадувань. Наразі, експорт з України провалений. Я не можу вибрати споживача і в інших країнах, які відкриті. Ми технічно приєднані до Євросоюзу, але комерційна синхронізація не відбулася.

- Ви робили розрахунок, скільки б "зелена" електроенергія могла б коштувати на експорт, якщо був би сертифікат походження?

- У нас є свій РДН, в Угорщині - угорський. Якщо правильно називати, то це спотовий ринок. І загальна різниця між цими РДН - спред - іноді буває фантастично великою. Але той, хто експортує, він не претендує на всю дельту. 85% цієї дельти забирає державна компанія "Укренерго", бо вона робить аукціон на право експортувати. Тобто ніхто не продає свою власну енергію за кордон самостійно, крім ДТЕК. І той продає традиційну енергію вугільних ТЕЦ, не відновлювану.

Державна монополія завжди зловживає можливістю демпінгу, коли їй потрібно натиснути на маленьких дрібних гравців. В момент, коли реєструвався державний трейдер електричною енергії (ЕКУ), ми говорили, що це неправильно. Я щиро вважаю, що держава повинна регулювати виключно ті сфери економіки, в яких немає можливості працювати приватному бізнесу. Наприклад, соціальні проекти та проекти національної безпеки.

Торгівля електричною енергією не є виключною функцією держави. Це нонсенс. А виходить таким чином, що зараз на доступ до міждержавного перетину приватному виробнику зеленої енергії навіть смішно претендувати.

Рік тому, тільки почалася розмова про можливість експортувати, відразу вийшло журналістське розслідування, що державному трейдеру ТОВ "ЕКУ" Енергоатом дав енергію по форвардних контрактах з відстрочкою оплати у 90 днів. Ясно, що якщо ви виходите від державної компанії на торги і від іншої державної компанії є відстрочка оплати на три місяці, ви можете всіх витіснити з ринку.

- Якою може бути надбавка в ЄС на електроенергію із сертифікатом походження екологічно чистої енергії?

- За рік війни ціна на зелені сертифікати в Європі виросла, здається, вдвічі і сягає близько 50 євро за мегават-годину. ЄС, завдяки російській агресії, зрозумів безальтернативність відновлюваної енергетики. Попит на таку енергію стрімко зростає.

- Законопроєкт 9011-д, який дозволяє експортувати "зелену" електроенергію з сертифікатом походження, змінить ситуацію для вас, як для приватного виробника?

- Коли ви граєте в карти з кимось, то мало знати правила. Треба ще бути впевненим, що той, з ким ви граєте, не є професійним шулером. В Україні непогано з законодавством, але завжди є проблема з волею виконавців цього законодавства. Давайте відверто казати: уряд сприймає підприємців як ворога.

Я не вірю в можливість експортувати для приватних виробників зеленої енергії. Тільки якщо з’явиться агрегатор. Потужна балансуюча група, яка буде скуповувати електроенергію у багатьох приватних виробників.

Якби, скажімо, Гарантований покупець нарешті отримав можливість експортувати енергію з надбавкою, то державі не потрібно було б нічого доплачувати до зеленого тарифу.

До того ж, гарантія походження – це сертифікація. Перевірятимуть кожен об'єкт генерації. Якщо на станції, що працює на біопаливі, не стоятиме сучасна система очистки газів, вона не отримає зелений сертифікат. З гарантією походження стануть менше економити на екології.

Давайте відверто казати: уряд сприймає підприємців як ворога.

- Ви проінвестували в біоенергетику і без цього. Яка економіка першого проєкту?

- Вірив та вірю, що біоенергетика це один з стовпів майбутньої української енергосистеми. Ми побудували електростанцію з великим бюджетом - понад 23 млн євро. Мусила бути когенерація теплової енергії плюс турбіни на 10 МВт електроенергії, з якої ефективна потужність була б 8,6 МВт. Сорокатисячне місто мало назавжди відмовитися від природнього газу.

Зараз у нас діє програма заміщення газу. Коли ви заміщуєте газ будь-чим, ви отримуєте середній газовий тариф мінус десять відсотків. Це непоганий тариф на тепло.

Станція працює так само, як і ті, що спалюють вугілля чи газ. Величезний котел, що крутить парові турбіни. Але, навіщо імпортувати паливо з-за кордону, коли у вас є власні аграрні відходи, які можуть стати паливом.

Зараз цей об’єкт на окупованій території, подальша його доля, наразі, невідома. Паралельно по ньому вже йдуть суди з державним "Укрексімбанком". Скоріше за все, зруйновані бізнеси постачальників сировини. Про яку окупність можна говорити?

Тиск з боку держави він скрізь – в неринковому ціноутворенні, у держбанках, у блокуванні податкових накладних.

- У чому претензії Укрексімбанка?

- Він вирішив, що під час війни за один мільйон євро кредиту з 23-ти, що вкладені в проєкт, можна прийти і спробувати забрати в мене заставне майно в Києві - квартири і офіси.

Ми обслуговуємо кредит. Сто сорок тисяч доларів відсотків і комісій сплачено за час війни. Але "Укрексімбанк" висуває додаткові вимоги. Вони кажуть, що майно на окупованій території тепер для них коштує нуль. А заставне майно у Києві я повинен переоцінювати щорічно. Тут виникає питання: через війну ціна нерухомості впала вдвічі, і якщо зараз переоцінити заставу, то треба донести ще стільки же.

Що державний банк зробив з нами за цей рік? Підняв ставку по кредиту. Нарахував додатково біля мільйону гривень якихось штрафів і комісій. Я подав на них до суду. Хочу скасувати додаткову заставу, бо в нас незначний кредит на майно, що коштує у 20 раз більше. Коли підприємець дає щось особисте як додаткове забезпечення, це для того, аби в нього була мотивація добудувати об'єкт. Ми добудували, але відбувся форс-мажор. Війна. Ми ні в чому невинні.

Я вже виграв першу інстанцію. Та банк зробив підробку документів: гроші, які в мене були на рахунку, списали на штраф і зробили так, що начебто я пропустив черговий платіж.

На всі запитання відповідь одна: нам треба бути жорсткими з позичальниками. Якби вони, насправді, були жорсткими з позичальниками, то не були б збитковими. І не віддали б Клюєву чотириста мільйонів доларів. А ви приходите до дрібного позичальника, який все виконує, тільки тому, що фірма зареєстрована у Києві. Але ж вся її діяльність і майно на окуповані території. Я це вважаю абсолютно неприпустимим.

Тиск з боку держави він скрізь – в неринковому ціноутворенні, у держбанках, у блокуванні податкових накладних.

- На початку року ситуація з блокуванням податкових якось покращилася?

- В різні періоди блокування податкових накладних торкнулося 40% юридичний осіб.

Ситуація така: в мене є штук тридцять фірм, вони працюючі, але займаються пасивним бізнесом. Наприклад, ми побудували нерухомість, і далі я цю нерухомість здаю в оренду власній операційній компанії. Тільки так я можу захистити власність. А податкова приходить і каже: "У вас на цій фірмі менше п'яти співробітників і зарплата у директора нижча за ринкову, а ще на ній немає трьох комп'ютерів. Тому цю фірму ми відносимо до ризикованих".

А нічого, що вона існує десять років, і я особисто є директором?! "Байдуже", - кажуть вони. - "Нам треба більше збирати податків".

З нас не вимагають хабарі. Може тому, що немає держконтрактів. Не хочу зводити наклеп. Проте податкове навантаження на бізнес росте. Тиск, тиск, тиск.

Президент хоче грошей. Прем'єр хоче грошей. І вони разом знаходять покидька Гетманцева (голова Комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики Данило Гетманцев), який шукає аморальні рішення, що ведуть до пригнічення економічної діяльності. Всі вони говорять, що переживають за простий люд, а в той же час допомагають великому бізнесу жити краще за рахунок дрібного підприємництва.

Ми критикуємо угорського Віктора Орбана за його політику. Але тим не менш, він зараз відмовляється від російського газу. За останні роки Угорщина всі свої старенькі ТЕЦ віддала в приватні руки за безцінь і переводить їх на біомасу. Надає купу пільг тим, хто започатковує новий бізнес. Оце стимул для підприємництва. В цьому році Угорщина вже спалить два мільйони тон біомаси. Але ми цього не робимо, хоча ми аграрна країна, і можна виробляти енергію з будь-чого. Станції можуть спалювати і побутове сміття. Це моя мрія.

- Ось ви самі перешли до блоку про відходи. На столичному ринку ви є крупним оператором з вивозу сміття, також в вас частка в полігоні №5. Чому, на вашу думку, в Києві досі немає заводу з глибокою переробкою та сучасного станції для спалювання рештки?

- По-перше, на це потрібні сотні мільйонів євро. По-друге, дати такі гроші можуть тільки міжнародні установи. А для цього потрібно провести законодавчу реформа, яка розпочалася. І змінити модель ціноутворення, тобто відмовитися від радянської моделі - "витрати плюс". Та нарешті, потрібно підвищити рівень екологічної освіченості українців.

Люди люблять себе лякати. Є стандарти ЄС – для екологічно безпечного спалювання потрібні дуже високі температури. При температурі понад 850 градусів всі шкідливі сполуки розкладаються на базові елементи. Далі працює сучасна система очистки газів. У центрі Відня стоїть два сміттєспалювальних заводи, в Парижі три чи чотири.

- Базовий Закон Про управління відходами набирає чинності наприкінці першої декади липня. Що він дасть вам як підприємцю?

- Мене цікавлять прагматичні речі. Яким чином можна побудувати переробку, аби не тільки збирати сміття та ховати його.

- Полігон №5 вже заввишки з дев’ятиповерховий будинок…

- Якби ж-то. Як п’ятидесятиповерховий! Полігони ТПВ, які утворені на місці відпрацьованих кар’єрів, саме таку глибину і мають.

Днями оприлюднили законопроєкт, який стосується відходів пакувальної індустрії. Таких секторальних законів потрібно прийняти чимало, щоб піти від полігонів. І ще нас чекає величезна кількість підзаконних актів, постанов Кабміну, нормативних документів Мінекології тощо.

Але без зміни тарифоутворення нічого не відбудеться. Людство поки не винайшло, яким чином прибутково переробляти несортовані відходи. Тобто це збиткова операція. Ринкова вартість отриманого товару завжди буде меншою від вартості самої переробки.

Суспільство само обирає, оплачувати переробку або захоронення. Країни Європи штучно вводять високий податок на захоронення, який сягає понад

сто євро за тонну. Тоді бізнес починає інвестувати в переробку, бо альтернатива захоронення стає дуже дорогою.

Щодо "легендарності" кесону, то я б хоч якось поважав місцевих критиків нашого проекту, якби нам не прийшлося вигреби з нього так багато лайна, шприців та сміття. Досить скоро там стане так гарно, що вся критика припиниться. Бажаючі насрати і в занедбані будівлі і в людські голови хай собі шукають інше місце.

- В Україні нараховується понад 20 000 незаконних звалищ. Хто гарантує, що оператори з вивозу сміття не поїдуть туди чи не домовляться на полігоні №5 за півціни?

- Нове законодавство міняє схему. Перевізник відходів зараз отримує від муніципалітету і приватних споживачів всі кошти і далі думає, як йому зекономити на переробці і захоронені. В майбутньому будуть проводиться три окремі конкурси: на вивезення сміття, на його оброблення та захоронення. Контролювати обсяги буде призначений муніципальний адміністратор.

Організаторів стихійних звалищ зараз важко притягнути до відповідальності. Зараз поліція, яка приїжджає на виклик через незаконне сміттєзвалище, знаходить максимум двох дрібних виконавців, що збирають гроші. Що з них взяти? Нова модель подолає це ганебне явище.

Але для цього потрібно нове законодавство, що стосується житлово-комунальних тарифів. Воно зараз розробляється, але ким і як - мені про це нічого невідомо. Прозорість у даному випадку дорівнює нулю. Ще раз підкреслю, радянський принцип тарифоутворення "витрати плюс" є анахронізмом.

Муніципалітети повинні мати право проводити конкурс на право переробки відходів за єдиним прийнятним критерієм. Цей критерій - ціна. Наприклад, встановлюється, що глибина переробки сміття мусить бути не менше, ніж 50%. Значить той, хто побудує завод ближче до міста, продаватиме додаткові послуги і товари (вторсировину, тепло, електроенергію), він матиме перевагу. Він запропонує на конкурсі нижчу ціну, ніж той, хто хоче все окупити виключно за рахунок тарифу і планує будівництво у ста кілометрах від Києва. Відкритий конкурс – це обов’язкова європейська норма.

- Ви придбали нову локацію – недобудований тунель "кесон", сталінських часів, на Оболонській набережній. Інвестиції становлять, начебто, шість мільйонів?

- Я ще купив п’ять споруд поряд та приводжу їх всіх до ладу. Це буде гарна рекреаційна зона з музичною сценою, спортзалом, простором для дітей та ресторанами, звичайно.

Зараз проводимо певне "опитування" серед мешканців району та локальних бізнесів. Є кілька конкуруючих концепцій, що саме треба розмістити в цих будівлях. Аналізуємо, чи відповідає ідея цільовому призначенню та потребам споживачів. Мова йде про бізнеси на кшталт дитячого ігрового і розвиваючого центрів, СПА-комплексу, гастростудій тощо. Скоріше за все, ми просто знайдемо орендарів серед місцевих мешканців. Самі не будемо оперувати. Найкраще з людьми комунікують ті, хто там безпосередньо живе. Мені необов'язково торгувати на Оболоні морозивом.

Кесон на столичній Оболоні до реконструкції

- Не всі оболонці були вам раді. У чому полягав ваш конфлікт з депутатом Київради Владиславом Трубіциним?

- До вимагання з мене конкретних грошей розмова не дійшла тому, що я його послав, самі здогадаєтеся куди, - на першій стадії перемовин. Оболонь – це його вотчина, виявляється. Не домовишся - не працюватимеш. Після цього в нас почалися певні проблеми. Але на даний момент, я б не сказав, що цей проєкт знаходиться на паузі, і виключно через тиск правоохоронців. Ми розробляємо концепцію, ремонтуємо споруди у середині та назовні. А депутата цього зараз судять за хабарництво.

- Як ви прокоментуєте те, що оренда землі біля легендарного кесону вам коштує 22 тис. грн на місяць?

- Ціна оренди землі визначається однаковою формулою, кому б в оренду Київрада її не надавала б. Нам виділили землю для експлуатації існуючих будівель з правом реконструкції під рекреаційні заклади, але без права нової забудови. Там не можна побудувати, скажімо, багатоповерхівку.

Де факто, половина цієї землі розширить існуючий поруч парк "Наталка". Я проти огорож, парканів і псевдоелітної тусовки. Ми отримали жахливо занедбане місце і сума орендної плати не є принциповою, в благоустрій території мусимо вкласти десятки мільйонів гривень. Доріжки, фонтани, паркові скульптури, рослини, багато рослин.

Щодо "легендарності" кесону, то я б хоч якось поважав місцевих критиків нашого проекту, якби нам не прийшлося вигребти з нього так багато лайна, шприців та сміття. Досить скоро там стане так гарно, що вся критика припиниться. Бажаючі насрати і в занедбані будівлі і в людські голови хай собі шукають інше місце.

***

№ 2.592

ZN,UA

КОНФЕРЕНЦИЯ В ЛОНДОНЕ И «ЭНЕРГОАТОМ»: ТЕПЕРЬ НАШЕ ВРЕМЯ ПОЕСТЬ

2023-06-20

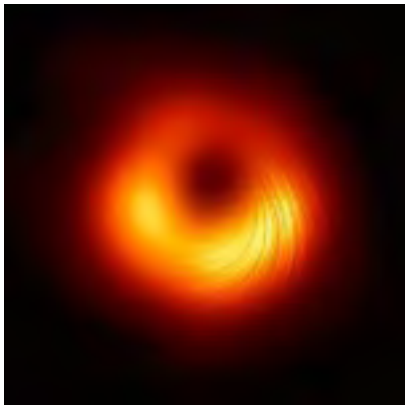

Николай Тесля, *Энергетик, управленец, экономист. 20 лет работы в энергетической отрасли, из них 8 – в государственных структурах. Адвокат доступной энергии для граждан по честной цене.*

Накануне большой *Конференции по вопросам восстановления Украины* у западных партнеров заканчивается терпение.

Вместо проведения или хотя бы планирования реформ власть 1) — поднимает цены на электроэнергию, чтобы «залатать» дыру в бюджете «Энергоатома» стоимостью в 40 млрд грн, и 2) — отказывается внедрять эффективный контроль над другими энергетическими компаниями.

Какими бы ни были планы восстановления сектора, в таких условиях они не принесут украинским гражданам ни одного доллара, фунта или евро.

«Теперь наше время поесть»,

> — сказали борцы с режимом апартеида, когда побеждали в борьбе за справедливость. В результате победной перестройки Южно-Африканской Республики весь мир следил за построением «более справедливой страны и экономики», которая получилась не очень справедливой и не слишком успешной.

Накануне ***Конференции по вопросам восстановления Украины*** эту фразу напомнили украинской власти.

Британский журналист Эдвард *Лукас* посвятил колонку в воскресной *Times* вопросам коррупции в Украине. Он четко фиксирует опасения западных экспертов и политиков: не превратится ли восстановление Украины в коррупционную кормушку.

И чтобы ни у кого не возникало сомнений, о чем идет речь, отдельно вспомнил о необходимости навести порядок в государственных энергетических компаниях.

Это упоминание нелишним будет перечитать одному из хедлайнеров конференции — заместителю ***Ермака*** Ростиславу ***Шурме***, который везет на Запад обещания невероятных, сказочных, эффектных и очень многомиллиардных энергетических проектов.

> — Чтобы не останавливаться на деталях, скажу лишь, что мощностей атомной генерации пан Шурма планирует возвести чуть больше, чем было построено в Украине во времена Советского Союза. А ветряков поставить в сто раз больше, чем сейчас! Ну, а электромобилей у нас с вами будет больше, чем авто на дизеле, газе и бензине, вместе взятых.

В то же время требовательная публика в Лондоне хотела бы услышать несколько иное.

Например, в каких условиях все эти проекты будут реализовываться?

Я четко понимаю, что хочет сказать Эдвард ***Лукас***.

Он пишет прямо:

> ***— «Коррупция питает скептицизм. Если первоначальные средства, выделенные на восстановление, будут разбазарены или разворованы, лояльность будет уменьшаться, а безопасность — ослабевать. Эти опасности создают угрожающий фон для Конференции по восстановлению Украины, которая пройдет на этой неделе в Лондоне».***

Все еще сложно написано? Хорошо, перевожу. Все, как в старом анекдоте.

***

Муж и жена легли спать. Слышат, как соседи занимаются любовью. Муж жене:

— Давай попрыгаем на кровати, пусть соседи думают, что мы тоже занимаемся любовью.

Попрыгали, легли спать. Утром за завтраком жена ставит перед мужем на стол пустую тарелку с ложкой:

— Ешь, дорогой.

— ... ?!

— А ты постучи ложкой по тарелке, пусть соседи думают, что ты ешь.

***

Так и с украинскими прожектами.

Если мы будем делать вид, что хотим что-то восстанавливать, западные партнеры будут делать вид, что хотят нам давать на это деньги.

Но на самом деле финансирование будет лишь в том случае, если мы будем отвечать на давно заданные вопросы, например, следующие.

1. Вопрос первый: **почему вместо реформ на рынке электроэнергии вы подняли цены в интересах отдельной компании?**

Поспешное и плохо объясняемое людям повышение тарифов на электроэнергию, которое неожиданно даже для себя вынес на срочное рассмотрение Кабмина министр ***Галущенко***, оставило огромное количество вопросов не только у населения, но и у внешних наблюдателей.

Почему повысили именно сейчас? Почему вдвое? Почему вообще просто подняли, а не провели реформу ценообразования, которую обещали много лет?

Кабинет министров Украины не стал это обсуждать — правительство не место для дискуссий. Проголосовал, да и все.

В действительности ответ на этот вопрос известен.

Поднятие цен — никакая не реформа, а спасение государственного «Энергоатома»,

который должен был обеспечивать два праздничных стола:

1) — низкие цены для граждан и

2) — **высокие выплаты для производителей «зеленой» энергии**.

По состоянию на сегодняшний день компания находится на грани банкротства, потому что задолжала по правилам ПСО 40 млрд грн.

1) — При этом все намеки на то, что повышение тарифов обусловлено обстрелами россиянами инфраструктуры, — чистая манипуляция.

2) — Деньги и оборудование на восстановление сети украинский оператор привлекает за границей,

3) — финансовая дыра пробита именно в том предприятии, которому иностранцы денег не дают и не планируют, — в «Энергоатоме».

Частично такая катастрофическая ситуация объясняется оккупацией Запорожской атомной электростанции, которая не производит электроэнергию. Но не только. У национальной компании «Энергоатом» весь год войны хватало денег на целый ряд важных вещей. Например, на биг-бэги по цене в несколько раз выше, чем на рынке. Или на троллейбусы турецкого производства, выдаваемые за «локализованные». Или, наконец, на аферы с компанией ДТЭК, которой «Энергоатом» сливал по миллиарду гривен в месяц. Все это несекретная информация, о ней регулярно пишут журналисты-расследователи, и ZN.UA также рассказывало.

2. Вопрос второй: **а кто контролирует ваши государственные компании?**

За тем, как копошатся за влияние на энергетику разные группы в офисе президента и вокруг, уже даже стыдно наблюдать.

Государственные и национализированные доли в облэнерго тот же Ростислав ***Шурма*** всеми возможными способами пытается объединить в сомнительного, с юридической точки зрения, монстра, у которого нет даже намека на независимость в принятии решений или деятельности.

1) — Оператор газотранспортной системы Украины работает в «ручном режиме» и в состоянии только предупреждать о том, что без российского транзита его ждет финансовая катастрофа.

2) — Наблюдательный совет НАК «Нафтогаз Украины», назначенный по прямому требованию международных партнеров, не в состоянии контролировать Чернышова — друга ОПУ.

3) — ***Команда Андрея Деркача***, руководящая «Энергоатомом», имеет полный карт-бланш не только на какие-либо закупки, но и на привлечение лоббистов в США. Поскольку без профессиональных лоббистов с ними никто даже разговаривать не станет, с апреля этого года и за наши с вами 960 тыс. долл. — «Энергоатом» под чутким информационным сопровождением. Помогает очень.

Проблема украинской власти в том, что ее представители не до конца выучили новую историю.

1) — Западные партнеры и инвесторы, вспоминая «восстановление», думают не о «плане Маршалла», а

2) — на самом деле имеют в виду Афганистан и ЮАР.

Международные доноры хорошо понимают, что в Украине война, и ей надо помогать.

Но они не готовы платить 40 млрд грн за «праздничный стол» «Энергоатома» или поддерживать обещания невероятных, сказочных, эффектных и очень многомиллиардных энергетических проектов.

Они ожидают четкого плана завершения рыночных реформ и рыночных способов защиты граждан.

И энергетических компаний, которыми руководят прозрачно, с независимым корпоративным управлением и без лиц, с которыми стыдно появляться на людях.

И, в отличие от нас, у них есть время.

***

№ 2.593

Russia is sure to lose in Ukraine, reckons a Chinese expert on Russia

By Invitation | A Chinese view of Russia

Russia is sure to lose in Ukraine, reckons a Chinese expert on Russia

Feng Yujun says the war has strained Sino-Russian relations

ILLUSTRATION: DAN WILLIAMS

Apr 11th 2024 Share

Apr 11th 2024

Feng Yujun is a professor at Peking University.

Feng Yujun says the war has strained Sino-Russian relations he war between Russia and Ukraine has been catastrophic for both countries. With neither side enjoying an overwhelming advantage and their political positions completely at odds, the fighting is unlikely to end soon. One thing is clear, though: the conflict is a post-cold-war watershed that will have a profound, lasting global impact.

Four main factors will influence the course of the war. The first is the level of resistance and national unity shown by Ukrainians, which has until now been extraordinary. The second is international support for Ukraine, which, though recently falling short of the country's expectations, remains broad.

The third factor is the nature of modern warfare, a contest that turns on a combination of industrial might and command, control, communications and

intelligence systems. One reason Russia has struggled in this war is that it is yet to recover from the dramatic deindustrialisation it suffered after the disintegration of the Soviet Union.

The final factor is information. When it comes to decision-making, Vladimir Putin is trapped in an information cocoon, thanks to his having been in power so long. The Russian president and his national-security team lack access to accurate intelligence. The system they operate lacks an efficient mechanism for correcting errors. Their Ukrainian counterparts are more flexible and effective.

In combination, these four factors make Russia's eventual defeat inevitable. In time it will be forced to withdraw from all occupied Ukrainian territories, including Crimea. Its nuclear capability is no guarantee of success. Didn't a nuclear-armed America withdraw from Korea, Vietnam and Afghanistan?

Though the war has been hugely costly for Ukraine, the strength and unity of its resistance has shattered the myth that Russia is militarily invincible. Ukraine may yet rise from the ashes. When the war ends, it can look forward to the possibility of joining the European Union and nato.

The war is a turning-point for Russia. It has consigned Mr Putin's regime to broad international isolation. He has also had to deal with difficult domestic political undercurrents, from the rebellion by the mercenaries of the Wagner Group and other pockets of the military—for instance in Belgorod—to ethnic tensions in several Russian regions and the recent terrorist attack in Moscow. These show that political risk in Russia is very high. Mr Putin may recently have been re-elected, but he faces all kinds of possible black-swan events.

Adding to the risks confronting Mr Putin, the war has convinced more and more former Soviet republics that Russia's imperial ambition threatens their independence, sovereignty and territorial integrity. Increasingly aware that a Russian victory is out of the question, these states are distancing themselves from Moscow in different ways, from forging economic-development policies that are less dependent on Russia to pursuing more balanced foreign policies. As a result, prospects for the Eurasian integration that Russia advocates have dimmed.

The war, meanwhile, has made Europe wake up to the enormous threat that Russia's military aggression poses to the continent's security and the international order, bringing post-cold-war EU-Russia detente to an end. Many European countries have given up their illusions about Mr Putin's Russia.

At the same time, the war has jolted nato out of what Emmanuel Macron, the French president, called its "brain-dead" state. With most nato countries increasing their military spending, the alliance's forward military deployment in eastern Europe has been greatly shored up. The addition of Sweden and Finland to nato highlights Mr Putin's inability to use the war to prevent the alliance's expansion.

The war will also help to reshape the un Security Council. It has highlighted the body's inability to effectively assume its responsibility of maintaining world peace and regional security owing to the abuse of veto power by some permanent members. This has riled the international community, increasing the chances that reform of the Security Council will speed up. Germany, Japan, India and other countries are likely to become permanent members and the five current permanent members may lose their veto power. Without reform, the paralysis that has become the hallmark of the Security Council will lead the world to an even more dangerous place.

China's relations with Russia are not fixed, and they have been affected by the events of the past two years. Russia's foreign minister, Sergei Lavrov, has just visited Beijing, where he and his Chinese counterpart once again emphasised the close ties between their countries. But the trip appears to have been more diplomatic effort by Russia to show it is not alone than genuine love-in. Shrewd observers note that China's stance towards Russia has reverted from the "no limits" stance of early 2022, before the war, to the traditional principles of "non-alignment, non-confrontation and non-targeting of third parties".

Although China has not joined Western sanctions against Russia, it has not systematically violated them. It is true that China imported more than 100m tonnes of Russian oil in 2023, but that is not a great deal more than it was buying annually before the war. If China stops importing Russian oil and instead buys from elsewhere, it will undoubtedly push up international oil prices, putting huge pressure on the world economy.

Since the war began China has conducted two rounds of diplomatic mediation. Success has proved elusive but no one should doubt China's desire to end this cruel war through negotiations. That wish shows that China and Russia are very different countries. Russia is seeking to subvert the existing international and regional order by means of war, whereas China wants to resolve disputes peacefully.

With Russia still attacking Ukrainian military positions, critical infrastructure and cities, and possibly willing to escalate further, the chances of a Korea-style armistice look remote. In the absence of a fundamental change in Russia's political system and ideology, the conflict could become frozen. That would only allow Russia to continue to launch new wars after a respite, putting the world in even greater danger.

***

Россия обязательно проиграет в Украине, считает китайский эксперт по России

Фэн Юйцзюнь говорит, что война напрягла китайско-российские отношения, война между Россией и Украиной была катастрофической для обеих стран. Поскольку ни одна из сторон не пользуется подавляющим преимуществом, а

их политические позиции полностью противоречивы, бои вряд ли скоро закончатся. Однако ясно одно: конфликт - это водораздел после холодной войны, который окажет глубокое, длительное глобальное воздействие.

Четыре основных фактора будут влиять на ход войны.

1) — Первый - это **уровень сопротивления и национального единства**, проявленный украинцами,

— **который до сих пор был** экстраординарным.

2) — Во-вторых, **международная поддержка** Украины, которая,

— хотя в последнее время не оправдала ожиданий страны, остается широкой.

3) — Третьим фактором является **природа современной войны, соревнование, которое включает в собой сочетание промышленной мощи и систем командования, управления, связи и разведки**.

Одна из причин, по которой Россия боролась в этой войне, заключается в том, что ей еще предстоит оправиться от драматической **деиндустриализации**, от которой она пострадала после распада Советского Союза.

4) — **Окончательным фактором является информация.**

Когда дело доходит до принятия решений, Владимир Путин попадает в ловушку информационного кокона, благодаря тому, что он так долго был у власти. Президент России и его команда национальной безопасности не имеют доступа к точным разведкам. В системе, в которых они работают, отсутствует эффективный механизм для исправления ошибок. Их украинские коллеги более гибкие и эффективные.

В сочетании эти четыре фактора делают возможное поражение России неизбежным.

Со временем он будет вынужден уйти со всех оккупированных украинских территорий, включая Крым. Его ядерный потенциал не является гарантией успеха. Разве Америка, обладающая ядерным оружием, не вышла из Кореи, Вьетнама и Афганистана?

Хотя война была чрезвычайно дорогостоящей для Украины, сила и единство ее сопротивления разрушили миф о том, что Россия непобедима в военном отношении. Украина еще может подняться из пепла. Когда война закончится,

он может с нетерпением ждать возможности вступления в Европейский Союз и Нато.

Война является поворотным моментом для России. Это подтолило режим г-на Путина на широкую международную изоляцию. Ему также пришлось иметь дело с трудными внутренними политическими течениями, от восстания наемников Группы Вагнера и других очагов военных, например, в Белгороде, до этнической напряженности в нескольких российских регионах и недавнего террористического нападения в Москве. Они показывают, что политический риск в России очень высок. Г-н Путин, возможно, недавно был переизбран, но он сталкивается со всевозможными возможными событиями с черными лебедями.

В дополнение к рискам, с которыми сталкивается г-н Путин, война убеждает все больше и больше бывших советских республик в том, что имперские амбиции России угрожают их независимости, суверенитету и территориальной целостности. Все больше осознавая, что о победе России не может быть и речи, эти государства по-разному дистанцируются от Москвы, от выработки политики экономического развития, которая в меньшей степени зависит от России, до проведения более сбалансированной внешней политики. В результате перспективы евразийской интеграции, которые сторонники России, затускнели.

Война, тем временем, заставила Европу пробудиться от огромной угрозы, которую военная агрессия России представляет для безопасности континента и международного порядка, положив конец послевоенным противостоянию между ЕС и Россией. Многие европейские страны отказались от своих иллюзий о России г-на Путина.

В то же время война вытолкнула НАто из того, что Эммануэль Макрон, президент Франции, назвал своим "мертвым мозгом" государством. Поскольку большинство стран Нато увеличивают свои военные расходы, продвинутое военное развертывание альянса в Восточной Европе было значительно усилено. Добавление Швеции и Финляндии в нато подчеркивает неспособность Путина использовать войну для предотвращения расширения альянса.

Война также поможет переформировать Совет Безопасности ООН. Он подчеркнул неспособность органа эффективно взять на себя ответственность за поддержание мира во всем мире и региональной безопасности из-за злоупотребления правом вето некоторыми постоянными членами. Это **разозлило международное сообщество, увеличив шансы на ускорение реформы Совета Безопасности**.

Германия, Япония, Индия и другие страны, скорее всего, станут постоянными членами, и пять нынешних постоянных членов могут потерять право вето. Без

реформ паралич, ставший отличительной чертой Совета Безопасности, приведет мир к еще более опасному месту.

Отношения Китая с Россией не закреплены, и на них повлияли события последних двух лет. Министр иностранных дел России Сергей Лавров только что посетил Пекин, где он и его китайский коллега еще раз подчеркнули тесные связи между их странами. Но поездка, похоже, была больше дипломатическим усилием России, чтобы показать, что она не одинока, чем настоящая любовь. Проницательные наблюдатели отмечают, что позиция Китая по отношению к России вернулась от позиции «без ограничений» в начале 2022 года, до войны, к традиционным принципам «неприсоединения, неконфронтации и ненацеливания на третьи стороны».

Хотя Китай не присоединился к западным санкциям против России, он не нарушал их систематически. Это правда, что Китай импортировал более 100 миллионов тонн российской нефти в 2023 году, но это не намного больше, чем он покупал ежегодно до войны. Если Китай прекратит импортировать российскую нефть и вместо этого будет покупать ее в других местах, это, несомненно, поднимет международные цены на нефть, оказывая огромное давление на мировую экономику.

С начала войны Китай провел два раунда дипломатического посредничества. Успех оказался неуловимым, но **никто не должен сомневаться в желании Китая положить конец этой жестокой войне путем переговоров**. Это желание показывает, что Китай и Россия - очень разные страны. Россия стремится подорвать существующий международный и региональный порядок путем войны, в то время как Китай хочет разрешить споры мирным путем.

Поскольку Россия все еще атакует украинские военные позиции, критически важную инфраструктуру и города и, возможно, готова к дальнейшей эскалации, шансы на перемирие в корейском стиле выглядят отдаленными.

В отсутствие фундаментальных изменений в политической системе и идеологии России конфликт может быть заморожен. Это только позволило бы России продолжать начать новые войны после передышки, подвергая мир еще большей опасности.

***

№ 2.594

ZN,UA

В УКРАИНЕ ОТМЕНИЛИ ОГРАНИЧЕННУЮ ПРИГОДНОСТЬ. ЧТО ТЕПЕРЬ БУДЕТ

2024-04-13

Петр Герасименко, *журналист, аналитик, пиар-технолог.*

Отмена статуса «ограниченно пригоден» к военной службе в Украине — неоднозначное решение, которое вместо преодоления проблем может создать новые. Нет никаких сомнений в том, что расписание болезней, состояний и физических недостатков, определяющих степень пригодности к военной службе, требует кардинального обновления. Но намерение разделить всех военнообязанных только на пригодных и непригодных без какого-либо промежуточного статуса противоречит мировой практике. А также потенциально может даже увеличить на фронте количество военнослужащих, имеющих проблемы со здоровьем.

Сейчас пригодность к военной службе определяют на основании Приказа Министерства обороны №402 «Об утверждении Положения о военно-врачебной экспертизе в Вооруженных силах Украины». Этот нормативный акт берет начало с советских времен и устарел морально. Он не в полной мере отображает мировые стандарты и новые подходы к диагностике заболеваний. А еще открывает военно-врачебной комиссии (ВВК) возможности для крайне широкого трактования физического состояния призывника или военнослужащего. ВВК делая заключение руководствуется «Расписанием болезней, состояний и физических недостатков, определяющих степень пригодности к военной службе, службы в военном резерве». Расписание содержит 86 статей и на первый взгляд кажется совершенным документом. Но это впечатление ошибочное.

Лишь часть болезней и физических недостатков дает право ВВК принимать однозначное решение: годен или не годен. Но против большинства статей стоит пометка: непригодность, ограниченная пригодность или годность к военной службе определяется индивидуально. Формально большинство статей категории «в» дает возможность ВВК утвердить решение об ограниченной пригодности призывника. В то время как категория «б» дает основания для вывода о непригодности. На практике же ВВК почти всегда в таких случаях принимает решение о пригодности или ограниченной пригодности и никогда — о непригодности призывника. Даже если военнообязанный имеет несколько статей с подпунктами «б» или «в», это никак не влияет на окончательный вердикт. Хотя здравый смысл подсказывает, что это не совсем правильно.

Ошибочно считать, что категория ограниченной пригодности создает значительные коррупционные риски. Как раз здесь их чуть ли не меньше всего. Того, кто предпочитает прибегать к коррупционным действиям, интересует прежде всего статус «непригоден» со снятием с военного учета. Ведь только он дает возможность выехать за пределы Украины. Вместе с тем ограниченно пригодные не имеют такого права, и их могут мобилизовать в армию. Среди ограниченно пригодных большинство лиц действительно имеет реальные, а не выдуманные проблемы со здоровьем. Также много ограниченно пригодных есть среди раненных военнослужащих ВСУ. И это нужно учитывать. Исчезновение категории ограниченной пригодности не спасет ситуацию с мобилизацией. И не поможет пополнить ВСУ значительным количеством лиц. Даже если все ограниченно пригодные станут пригодными. Ведь среди призывников доля ограниченно пригодных к несению военной службы колеблется в пределах 20%.

Статус «ограниченно пригоден» нередко является скорее формальностью. К сожалению, бывают случаи, когда командование игнорирует реальные физические возможности таких солдат и привлекает их к выполнению непосильных задач. Но до сих пор ограниченная пригодность хотя бы частично защищала военнослужащего, у которого есть значительные

проблемы со здоровьем. Но сейчас ограниченно пригодные станут полностью пригодными. А следовательно, по словам бывшего представителя президента в Верховной Раде нардепа Федора Вениславского, их можно будет направлять в боевые части. Смогут ли такие солдаты эффективно выполнять боевые задачи на «нуле»? Сомнительно. Целесообразно ли убирать для этих людей какие-либо обоснованные ограничения в месте и способе несения военной службы? Вряд ли это будет правильным решением.

Закон, отменяющий статус «ограниченно пригоден», вступит в силу 4 мая. С этого момента у военнообязанных будет девять месяцев, чтобы пройти повторную военно-врачебную комиссию и получить новый вывод — годен или не годен к военной службе. Новое расписание болезней, которое определит судьбу призывников, разрабатывает Департамент здравоохранения Минобороны, созданный в ноябре 2023 года. Его возглавила Оксана Сухорукова, ранее работавшая в Украинском центре здравоохранения и Национальной службе здоровья Украины.

Сейчас продолжается работа над документом, но информации об этом крайне мало. По некоторым данным, изменения в приказ №402, отменяющие категорию ограниченной пригодности, могут быть опубликованы уже в начале мая. По состоянию на сейчас абсолютно непонятно, как и по какому принципу будет переписан приказ №402. Неизвестно, какая часть болезней и физических состояний перейдет в категорию пригодности, а какая даст возможность претендовать на статус «непригоден» со снятием с военного учета. Также непонятно, от каких мировых или других практик отталкиваются в департаменте Министерства обороны, составляя обновленную версию приказа.

Например, Инструкция Министерства обороны США «Медицинские стандарты военной службы» содержит исчерпывающий перечень болезней и состояний, наличие которых дисквалифицирует от прохождения военной службы. Сравнение этого документа с украинским аналогом — приказом №402 — демонстрирует существенные отличия в определении непригодности к военной службе. Бросается в глаза, что в США болезни и состояния, определяющие непригодность, сгруппированы в отдельный раздел и намного четче детализированы и конкретизированы, чем в украинском соответствии. Наполнены цифрами, медицинскими замерами и учитывают историю заболевания. Это, безусловно, дает возможность избегать двойных трактований. Определенная часть функциональных нарушений и болезней, определяющих непригодность в Америке, действительно приближена к нашим. Но большинство из них соответствуют нашей категории ограниченной пригодности.

Так, в США близорукость или дальнозоркость оптической силы свыше 8 диоптрий и астигматизм больше 3 диоптрий являются основанием для признания лица непригодным к военной службе. Согласно же украинскому

приказу №402, такие нарушения рефракции подпадают под категорию ограниченной пригодности. Мало того, в украинских реалиях человека с астигматизмом от 3 диоптрий вообще могут признать пригодным согласно статье 30-в.

Приказ №402 причисляет к ограниченно пригодным даже лиц с гипертонией II и III степеней. Тот, у кого есть гипертоническая болезнь I степени, вообще пригоден к военной службе в военное время. В то время как в Инструкции Минобороны США постоянно повышенное артериальное давление, выше 140/ 90 мм рт. ст. (соответствует гипертонической болезни I степени), является основанием для признания кандидата непригодным.

В США наличие каких-либо злокачественных опухолей в анамнезе означает увольнение с военной службы. В Украине же даже с таким страшным диагнозом можно получить статус «ограниченно пригоден». Список болезней сердца, являющихся основанием для признания непригодным, в американском Минобороны занимает больше 2,5 страниц текста. Украинская же версия предусматривает присвоение статуса «непригоден» только в случае очень серьезных нарушений работы системы кровообращения. Аналогичный подход наблюдается к болезням системы пищеварения и мочеполовой системы. Например, «Медицинские стандарты военной службы» в США признают непригодным лицо с камнем в почках диаметром более 3 мм или же с несколькими камнями разного размера на фоне мочекаменной болезни. У нас непригодными считаются только те, у кого есть значительные нарушения функций почек. Сахарный диабет в анамнезе вызывает непригодность в США. В Украине для этого нужны значительные нарушения функций — стандартная формулировка для приказа №402.

Отсутствие какой-либо костной части пальцев или большого пальца, руки или любой ее части в США гарантированно означает непригодность к военной службе. А вот в приказе №402 есть интересная статья 63-б, где «односторонняя ампутационная культя верхней конечности на любом уровне или односторонняя ампутационная культя нижней конечности ниже уровня верхней трети голени» может быть основанием для присвоения статуса «ограниченно пригоден».

Мобилизация: куклы и кукловоды

Статус «ограниченно пригоден» к военной службе есть в большинстве стран мира. Для членов Альянса есть даже отдельное пособие, устанавливающее минимальные требования о состоянии здоровья военнослужащих, принимающих участие в военных миссиях НАТО. Оно содержит перечень «красных» критериев, по которым дисквалифицируют военнослужащих от участия в военных миссиях, и «желтых» критериев, требующих внимания медицинского персонала перед принятием решения о пригодности военнослужащих. Если у военного больше одного заболевания, его могут считать непригодным к службе. В США действует своя система оценивания пригодности к военной службе на основании системы баллов. В Великобритании есть статус «пригоден к военной службе с ограничениями». В Польше военнообязанные разделены на четыре группы — от пригодных до полностью непригодных.

Мотивы отмены статуса «ограниченно пригоден» в Украине — дискуссионные и не очень понятные.

Если убрать эту категорию, то стоит хотя бы установить определенные промежуточные состояния для лиц, которые в соответствии с новым расписанием болезней будут признаны пригодными. Ведь их заболевания никуда не исчезнут. Вместе с тем целесообразно сделать часть ограниченно пригодных непригодными и согласовать расписание болезней и физических состояний со стандартами стран НАТО. Это сузит пространство для злоупотреблений и даст возможность уволить военнослужащих, получивших серьезные повреждения на фронте.

***

№ 2.595

Прецедент проти України: чим небезпечні нові умови торгівлі з Євросоюзом

2024-04-11

ЮРІЙ ПАНЧЕНКО,

Попри підтримку надання Україні торговельних преференцій з боку президентки Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн та прем'єра Бельгії (країни, яка наразі головує в ЄС) Александра Де Кроо, цю угоду було заблоковано та відправлено на перегляд

Євросоюз офіційно *запустив повторну процедуру* затвердження для України автономних торговельних преференцій.

Це вже друге продовження терміну цих преференцій, в рамках яких ЄС остаточно відкрив свій ринок для українських товарів.

Проте нинішнє продовження вийшло як ніколи скандальним.

Реагуючи на масштабні протести фермерів, у Єврокомісії пішли назустріч країнам, чиї виробники постраждали від зростання українського агроекспорту.

> — *Було запропоновано механізм термінового призупинення пільг для трьох товарних груп* (яєць, курятини та цукру) у разі, якщо обсяг їхнього експорту до ЄС перевищить середній показник 2022-2023 років.

"Це і так достатньо компромісний варіант, на який нам довелося погодитися. І це при тому, що за дужки було винесено проблему заборони українського експорту до низки країн ЄС, а також перешкоджання нашому транзиту", – розповідає співрозмовник "ЄвроПравди" в уряді.

Втім, українські урядовці неофіційно визнавали: такий варіант, запропонований Єврокомісією, виглядає для України цілком прийнятним компромісом, проте він явно не влаштує всіх в ЄС, в першу чергу – польських фермерів.

Проте тоді, наприкінці січня – на початку лютого, в українському уряді не було сумнівів, що це рішення буде остаточним.

> 1) — І як могло бути інакше, якщо рішення Єврокомісії проходять дуже довгу процедуру погодження з країнами-членами, а за підтримку України активно виступають і президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн, і голова Європейської ради Шарль Мішель, і прем'єр Бельгії (країни, яка наразі головує в ЄС) Александер Де Кроо.

Це рішення швидко пройшло затвердження на рівні Європарламенту, проте на етапі Єврради несподівано застопорилося. А вже незабаром у *польських медіа з'явилася інформація*, що

> 2) — **прийняття цього рішення зумів заблокувати прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск**, скориставшись своїм знанням "кухні ЄС", набутим під час перебування на посаді голови Єврради.

До речі, ця інформація з'явилася у польських ЗМІ напередодні *довгоочікуваного українсько-польського міжурядового засідання*, що явно додало йому гостроти.

Відомо, що **такий перегляд став можливий завдяки тому, що вимоги Туска несподівано підтримав президент Франції Емманюель Макрон – який також має чималі проблеми внаслідок протестів фермерів**.

В оновленій версії розширений перелік товарів, щодо яких можливе введення захисних заходів.

> — Окрім вже згаданих яєць, курятини та цукру, туди додано овес, кукурудзу, крупи та мед.

Ще більш болючий для України крок

> **– змінено методологію розрахунку межі, за перевищення якої можливе застосування обмежень. В розрахунки додали другу половину 2021 року – період, який передував відкриттю ринку ЄС, а відповідно, коли український експорт був низький.**

Україна категорично виступала проти такого розширення, проте наші аргументи не були враховані.

Ще одна небезпечна для нас новація – зменшення терміну запуску захисного механізму з 21 до 14 днів.

— У Києві сумніваються, що за такий період можливо об'єктивно встановити шкоду від українського імпорту виробникам країн ЄС. А відповідно, прийняті рішення матимуть насамперед політичне підґрунтя.

Також зауважимо, що через процедуру перегляду існує ймовірність такого сценарію, що

— Європарламент не встигне схвалити це рішення до завершення своєї роботи. І тоді його доведеться приймати вже новому складу Європарламенту – а на деякий час умови торгівлі між Україною та ЄС повернуть до умов, які існували до 2022 року. Втім, наразі цей ризик невисокий.

Набагато вагомішим є інший ризик.

— Перегляд вже ухваленого Єврокомісією рішення є вкрай небезпечним прецедентом у відносинах України та ЄС.

"Ніколи досі в історії відносин України та ЄС ухвалене Єврокомісією рішення не підлягало перегляду. А відповідно, тепер ми не маємо жодних гарантій, що аналогічний перегляд не буде проведений і по інших рішеннях, що стосуються України", – неофіційно розповідають в уряді.

В першу чергу це стосується "транспортного безвізу"

– можливості продовження безквотного здійснення вантажних перевезень автомобільним транспортом з країнами ЄС.

5 березня Єврокомісія вже оприлюднила пропозицію продовжити Угоду про вантажні перевезення автомобільним транспортом з Україною – також із внесенням туди певних змін, які мали би заспокоїти європейських (насамперед польських) перевізників.

Як вже аналізувала "ЄвроПравда", ці зміни влаштовують українську сторону, проте де гарантії, що і в цей документ не будуть внесені додаткові зміни?

Як розповідає **заступник** міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Сергій ***Деркач***, затвердження цієї угоди на рівні послів ЄС має відбутися нинішнього або наступного тижня.

"Ймовірність блокування угоди є низькою, адже раніше всі країни, включно з Польщею, визнали користь такого режиму, в тому числі – для експорту ЄС. А крім того, так і не були знайдені підтвердження звинувачень в бік України, що наші перевізники всупереч умовам угоди здійснюють перевезення не лише між Україною та ЄС, а й між окремими країнами Євросоюзу", – розповідає він.

Разом із тим, Сергій ***Деркач*** визнає:

— не можна виключати того, що Польща та її союзники зуміють внести в угоду додаткові обмеження для України.

Зокрема,

— раніше у Варшаві вимагали додати заборону на бездозвільний заїзд до ЄС порожніх українських вантажівок (тобто виключити їх з Угоди), а також пропонували включити механізм призупинення цієї угоди на національному рівні, якщо вона створює збитки для перевізників з цих країн.

"Такий захисний механізм означатиме можливість призупинення угоди з політичних причин, що для нас є неприйнятними. Тому, якщо ці норми з'являться в угоді, ми будемо вимагати їх виключення", – обіцяє Сергій ***Деркач***.

На користь України грає також той факт, що в Польщі вже пройшли місцеві вибори, а відповідно, уряд Туска вже не діятиме у режимі політичної доцільності.

"Тим більше, як показали ці вибори, усі кроки назустріч польським фермерам не дали Туску додаткових балів, а перевізники є набагато менш впливовою електоральною групою. Тож є шанс, що на рівні угоди про транспортні перевезення процедура остаточного затвердження пройде без зривів", – припускає **колишній** заступник голови Мінінфраструктури з питань європейської інтеграції Віктор ***Довгань***.

***

№ 2.596-1

Щодо ситуації з Олексієм Резніковим

2024-04-13

Амелін

1. Засновники Інституту дійсно перебувають сьогодні у переговорах з Олексієм про співпрацю у питанні створення Безпекових і оборонних програм, але сьогодні рішення ще не формалізовано

2. Олексія знаю понад 12 років і можу його охарактеризувати, як людину, лише з найкращого боку. Він адвокат, який користується заслуженим авторитетом усієї української адвокатської спільноти. http://surl.li/snutd

3. Я пам'ятаю його роботу як секретаря Київради, так і заступника голови Київської міськдержадміністрації. Для мене найбільш яскравий результат - порятунок вулиць Києва від засилля бігбордів та потворної реклами (нагадаю, на них пилили мільярди на шкоду городянам).

http://surl.li/snusw

У цьому була його велика роль. Подивіться на навколо себе, ми швидко звикли до хорошого.

4. Будучи цивільним міністром оборони у воєнний час, він зіграв одну з ключових ролей на Рамштайнах, без чого Україна не отримала б тієї військової допомоги, яку ми сьогодні маємо.

http://surl.li/snusu

Ми це теж, мабуть, забули

5. Олексій сьогодні бажаний гість світових топових університетів та читає там лекції і до нього з величезною повагою ставляться міністри оборони всіх наших країн із союзників. А це показник.

6. Мем про яйця по 17 прекрасний і дуже зручний. Але не дивлячись на широкий публічний розголос цієї події - аргументів і фактів проти Резнікова так і не знайшлось.

Але для людей з відсутньним критичнім мисленням, підкрипленим російським ИПСо це не аргумент

Більше того, антикорупційний орган Міноборони публікував свої результати. http://surl.li/snuso

Не збираюся бути адвокатом Резнікова, але скажу, що його основний функціонал, 24 години на добу на той час, був у питанні військової допомоги Україні. І вона була.

При цьому, хто знає роботу Міноборони, розуміють усю гнилість цієї організації, сформовану десятиліттями та глибинних ділків, які пилили та пиляють.

Вважаю, це вже завдання СБУ та інших правоохоронних органів вивести всіх на чисту воду (де головне – не вийти на себе)

7. До діалогу з Олексієм я особисто спілкувався з керівництвом наших антикорупційних органів – до нього немає жодної претензії. Без цього ми не почали б діалог, повірте мені.

8. Щодо масового хейту. Це, певне, національний вид спорту.

Замість об'єднання для нашої спільної перемоги ми вважаємо за краще викидати негативну накопичену енергію на будь-кого, навіть не спробувавши розібратися.

Кожен може зі мною не погодитись, це його право, але це моя позиція.

У нас діє презумпція невинності доки не доведена вина.

Нам потрібно цінувати та не втрачати кращі кадри для посилення нашої країни.

А медійні кілери можуть у країні з незміцнілим критичним мисленням за добу «вбити» будь-кого.

Додам, у мене немає мети переконати натовп, це безглуздо.

Ми або будуємо сильну європейську державу та використуємо можливості для нашої спільної перемоги або нас не буде…

Читайте, робіть висновки, поширюйте!

***

№ 2.596-2

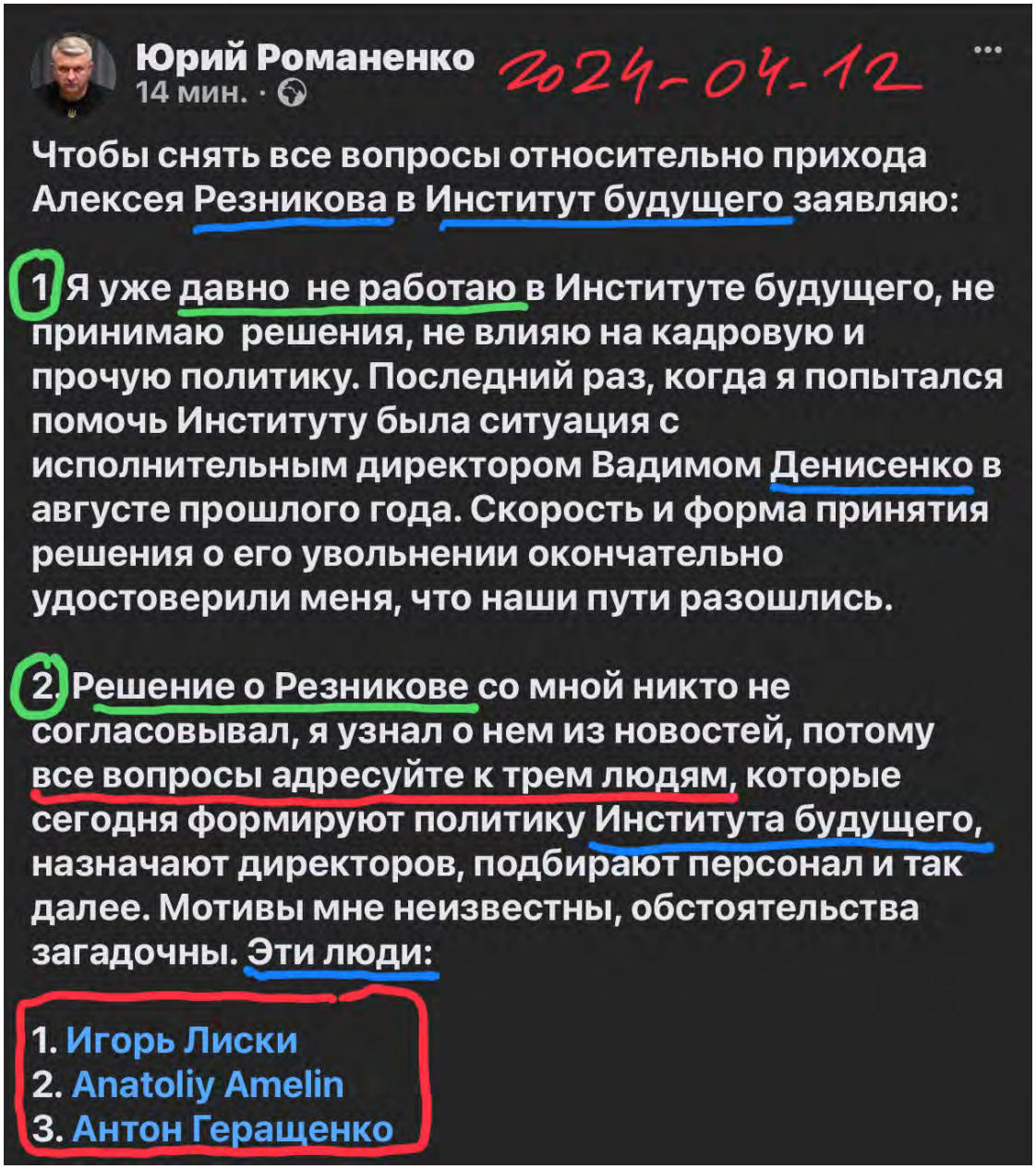

***

№ 2.596-3

Тетяна Ніколаєнко

31 январь **2024-01-31**

Поки нікого не звільнили, розкажу вам свіжі новини про ЯЙЦЯ ПО 17. Їх нарешті ПОРАХУВАЛИ. І прислали *Громадська антикорупційна рада при МОУ* відповідь на запит.

Дисклеймер: Міноборони не оплачувало яйця по 17, але кожне 4-те яйце виявляється неякісним

Міністерством оборони було закуплено щонайменше 179 400 яєць по 17 гривень в рамках договору з «Актив компані».

Про це йдеться у відповіді на запит Громадській антикорупційній раді при Міноборони.

Як зазначається у відповіді, у 2023 році в міністерстві було проведено внутрішній аудит, в рамках якого отримано інформацію зі 158 частин щодо обсягів отриманих продуктів, зокрема і яєць за період з 2 січня 2023 по 28 травня 2023.

***

«За результатами опрацювання отриманої інформації Службою внутрішнього аудиту встановлено, що вказаними військовими частинами у період з 1.01.2023 по 19.02.2023 за договором від 23.12.2022 № 286/2/22/75 отримано 179 400 шт яєць по 17 грн за шт», - сказано у відповіді департаменту ресурсного забезпечення.

Водночас

— **оплата здійснювалась вже після внесення змін до додаткової угоди, коли ціни були знижені до 9 грн.**

Тобто **внутрішнім аудитом оплати яєць по 17 грн не виявлено**.

Водночас, аудитом, здійсненим раніше територіальним управлінням Рахункової палати встановлено, що в даному договорі ціни на яйце куряче першого ґатунку за 1 шт. були вищими в 2,8 раза за ціну ринку.

Наприклад,

— ціни на яйця курячі категорії С1 у червні 2023 року були від 5,66 до 6,05 грн за одну штуку (Яйця курячі Квочка (С1 10 шт.) – 56,63 грн (5,66 за шт.), Яйця курячі Ясенсвіт (С1 10 шт.) – 57,16 грн (5,72 за шт.), Яйця курячі Ясенсвіт (С1 18 шт.) – 108,98 грн (6,05 за шт.), Яйця курячі Ясенсвіт (С1 30 шт.) – 179,18 грн (5,97 за шт.)).

при Міністерстві оборони України
anticormou@gmail.com

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Проспект Берестейський, 55/2
м. Київ, 03113
Код ЄДРПОУ 26639159

№ 286/7/_____від " " _____ 20____ р.

На № _____ від " " _____ 20____ р.

На № 208 від 18.01.2024

В Департаменті ресурсного забезпечення Міністерства оборони України (далі – Департамент) за дорученням Державного секретаря Міністерства оборони України від 19.01.2024 № 283/ЗПІ опрацьовано ваш запит про надання інформації від 18.01.2024 № 208.

За результатами розгляду повідомляємо наступне.

Службою внутрішнього аудиту у 2023 році проведено аудит процесу закупівлі Міністерством оборони України послуг з організації харчування, продуктів харчування, продовольчих наборів та води питної на 2023 рік (далі – аудит процесу закупівлі).

Під час проведення аудиту процесу закупівлі, у зв'язку з відсутністю у Департаменті інформації про фактичні обсяги отриманих продуктів харчування за укладеними 23.12.2022 договорами, Службою внутрішнього аудиту отримано інформацію від 158 військових частин щодо обсягів отриманих продуктів харчування (у тому числі яєць курячих першого та вищого ґатунку) за період з 02.01.2023 по 28.05.2023.

За результатами опрацювання отриманої інформації Службою внутрішнього аудиту встановлено, що вказаними військовими частинами у період з 01.01.2023 по 19.02.2023 за договором від 23.12.2022 № 286/2/22/75 отримано 179 400 шт яєць по 17 грн за 1 шт.

При цьому, оплата отриманих вказаними військовими частинами обсягів яєць Департаментом проводилася після внесення додатковою угодою від 20.02.2023 № 1 змін до договору від 23.12.2022 № 286/2/22/75 згідно з якими вартість яєць зменшено з 17,00 до 9,00 грн за 1 шт.

У період з 20.02.2023 по 28.05.2023 постачання яєць військовим частинам, які надали інформацію для дослідження під час аудиту процесу закупівлі, за договором від 23.12.2022 № 286/2/22/75 здійснювалося за ціною 9,00 грн за 1 шт.

ДОКУМЕНТ СЕДО
Сертифікат 5B77CE19CBB35C6404000000812E0000B2590100
Підписувач Гриценко Максим Сергійович
Дійсний з по 09.08.2025 23:59:00

Департамент ресурсного забезпечення Міністерства оборони України
220/14/353 від 26.01.2024 13:08

Враховуючи вищевказане та надану під час аудиту процесу закупівлі 158 військовими частинами інформацію про обсяги отриманих продуктів харчування за період з 02.01.2023 по 28.05.2023, Службою внутрішнього аудиту не встановлено фактів оплати Департаментом яєць за ціною 17 грн за 1 штуку.

Прошу врахувати.

Крім того надаємо копію відповіді на попередній запит від 19.07.2023 № 75.

Додаток: згадане на 1 арк.

Тимчасово виконуючий обов'язки директора
Департаменту ресурсного забезпечення

Також ГАР МО має повідомити, з початку 2024 року Управлінням безпечності та ветеринарної медицини проведено 81 санітарний захід (із них 23 перевірки окремих питань щодо організації харчування особового складу військових

частин (установ), 58 відборів зразків для проведення лабораторних досліджень), під час яких піддано огляду харчових продуктів загальною вагою – 2169,949 тонн, яєць курячих столових у кількості – 37887 штук, води питної – 42,144 тонни.

В ході проведення санітарних заходів, не допущено на забезпечення особового складу неякісних та небезпечних харчових продуктів загальною вагою – 93,108 тонн, яєць курячих столових у кількості – 10142 штуки.

Тобто кожне 4-те яйце було неякісним.

Всі наведені дані є підтвердженням позиції ГАР МО про необхідність переходу в закупівлі харчування до окремих товарних груп.

***

№ 2.597

Пенні Пріцкер і порожнеча

2023-12-05

АЛЕКСАНДР УШАКОВ, ДЛЯ "ХВИЛІ" , Голос Америки

Україні треба у прискореному темпі зараз повертатися до заходів промислової політики.

Спеціальний представник президента США з питань українського відновлення Пенні Пріцкер під час свого першого візиту в Україну 16 жовтня 2023 року “підводила до думки”, як Україні економічно вистояти без американської допомоги.

Головне питання Пріцкер під час візиту та зустрічей з бізнесом був "Що заважає успіху, і хто заважає?". Мабуть, найсильнішу настороженість у більшості людей, які перетиналися з представницею Байдена, викликав її заклик не чекати на допомогу Заходу, а шукати точки зростання так, ніби її не буде.

Саме цю тезу "з вуст у вуста із тривогою передавали у кулуарах української політики" після від'їзду Пріцкер з Києва. Особливо загрозливо такий заклик звучав на тлі блокування допомоги Україні республіканцями у Конгресі.

Що на це можна сказати? Що нам заважає?

Заважає нам те, що всі 30 років українському істеблішменту нав'язують економічну доктрину під назвою «Вашингтонський консенсус», розроблену для країн, що розвиваються, у 1989 році британським економістом Джоном Вільямсоном.

Суть цієї доктрини полягає в тому, що за великим рахунком владі нічого не треба робити, крім:

1) Підтримувати фіскальну дисципліну (мінімальний дефіцит бюджету);

2) Дотримуватись пріоритетності охорони здоров'я, освіти та інфраструктури економіки серед державних витрат.

3) Субсидії підприємствам мають бути зведені до мінімуму;

4) Знижувати граничні податкові ставки, розширювати сферу оподатковуваних суб'єктів;

5) Либерализировать фінансові ринки підтримки реальної ставки за кредитами на невисокому, проте позитивному рівні;

6) Забезпечувати вільний обмінний курс національної валюти;

7) Либерализовать зовнішню торгівлю (переважно рахунок зниження ставок імпортних мит);

8) Знижувати обмеження для прямих іноземних інвестицій;

9) Здійснювати приватизацію державних підприємств та держвласності;

10) Проводити дерегулювання: усунення перешкод входу ринку чи виходу з нього; яке не торкається інших аспектів — обмеження з міркувань безпеки, охорони навколишнього середовища, захисту споживачів, нагляду за фінансовими інститутами тощо;

11) Захищати права власності.

Цей список «Вашингтонського консенсусу» складено так, що завжди можна сказати, що якщо у вас щось в економіці не вийшло, то ви самі й винні, тому що ви не дуже послідовно реалізовували всі ці пункти, є ще чим працювати вам.

А насправді всі ці пункти є лише відображенням функціонування класичної вільної капіталістичної системи, яку економістами прийнято називати laissez faire, і яка в чистому вигляді ніколи в розвинених капіталістичних країнах не функціонувала.

Тому що у своєму шляху до панування та економічного розвитку, ці країни в себе застосовували заходи промислової політики, завдяки яким і досягли такого багато

1) — вчення німецького економіста 19-го століття Фрідріха ***Ліста*** є лише теоретичними висновками з практичних дій, які здійснювали в США за часів Олександра ***Гамільтона*** в кінці 18-го століття і на початку 19- го століття:

2) — у своїй роботі «***Звіт про мануфактури***» (1790 р.)

Гамільтон зробив Конгресу США пропозиції про розвиток індустрії.

Додамо, що ці «перші пори» зберігалися в США практично до 1945 року, на думку кембриджського економіста ***Ха-Джун Чанга***.

Він пише у книзі «***Злі самаритяни***»:

1) **— «Його програма незміцнілих галузей створила всі передумови швидкого промислового розвитку.**

Крім іншого, він

2) — створив ринок державних цінних паперів та

3) — стимулював розвиток банківської системи (незважаючи на протидію Томаса Джефферсона та його прихильників).

У недавньому дослідженні Нью-Йоркське історичне суспільство назвало його «людиною, яка створила сучасну Америку», і це важко вважати перебільшенням.

Якби США прийняли не концепцію *Гамільтона*, а точку зору його принципового суперника Томаса *Джефферсона*, ідеалом якого була аграрна економіка, що базується на самостійних дрібних фермерах..., то США ніколи не змогли б з аграрної країни, що повстала проти могутньої метрополії, стати наддержавою».

Не бажаючи створювати собі конкурентів на Сході, після розпаду СРСР країни Заходу навмисне нам рекомендували суворо дотримуватися інструкцій laissez faire, розуміючи, що в такому разі ніякого розвитку у нас не буде.

За ці 30 років ми вже забули, що таке промислова політика, бо студентів та чиновників цього не вчать. Не вчать цього сьогодні і в США.

Історик економіки Джо ***Стадвелл*** наводить приклад у книзі «Азіатська модель управління», що Роберт Уейд, учений, який спеціалізується на Південній Кореї, насилу знайшов у бібліотеці Массачусетського технологічного інституту (США) єдиний екземпляр книги Фрідріха ***Ліста***, і в бібліотечній картці було записано, що останній раз цю книгу брали для читання, в 1966!

Тим часом Роберт Уейд говорив, що в книжкових крамницях університету в Сеулі, де він бував, можна було бачити «цілі полиці», заставлені працями Ліста). Тому наростити озброєння за короткий час ми не зможемо, бо не вміємо цього робити, бо цього не вчилися.

Пенні Пріцкер у принципі це знає, чому ми не можемо виробляти промислові товари та озброєння у потрібному для нас обсязі, тому що американські економісти це теж знають, і говорять про це постійно.

> — Такі як Майкл Спенс, Джозеф Стігліц, Джеффрі Сакс та багато інших постійно говорять про те, що заходи, передбачені «Вашингтонським консенсусом», не працюють. Але хто ж їх у нас чує?

Джозеф ***Стіглиц*** називав консенсус причиною фінансової кризи в Азії, кінця 20 століття.

> ***«У кожній країні має бути своя економічна політика, заснована на врахуванні особливостей країни; не може бути єдиної, універсальної політики для всіх країн, що реформуються. Раніше, на початку 1990-х, я помилявся, коли говорив, за власним зізнанням, наступне: „Приватизація, приватизація та ще раз приватизація“»***, — зазначав ***Стіглиц***.

«Успішні країни, такі як Сінгапур, Індонезія та Південна Корея, досі пам'ятають жорсткі механізми коригування, раптово нав'язані ним МВФ та Світовим банком у 1997–1998 роках».

Азіатська криза […]

Те, чого вони досягли за останні 10 років, тим більше примітно:

> **— вони непомітно відмовилися від Вашингтонського консенсусу, інвестуючи величезні кошти в інфраструктурні проекти** […], **цей прагматичний підхід виявився дуже успішним**».

Так писав у 2012 році М. Ніколас Дж. Фірзлі у роботі «Країновий ризик: Азія змінюється місцями із Заходом».

Ми навіть не знаємо, що Вашингтонський консенсус, по суті, замінений вже Сеульським консенсусом. Він був схвалений лідерами країн «Великої двадцятки» на саміті «Великої двадцятки» у Сеулі у 2010 році (Характерно, що це сталося у Сеулі, столиці Південної Кореї, яка і сьогодні була країною-вітриною успішного промислового протекціонізму, який здійснювався там із 1962 року) протягом перших семи п'ятирічок розвитку і здійснюється і сьогодні).

На відміну від старішого Вашингтонського консенсусу, Сеульський консенсус допускає велику роль державного втручання. Замість того, щоб нав'язувати єдине рішення «згори вниз», він постулює, що рішення мають бути адаптовані до потреб окремих країн, що розвиваються, при цьому самі країни, що розвиваються, беруть на себе провідну роль у розробці пакетів реформ і політики, що найбільш відповідають їх потребам.

Шість основних принципів Сеульського консенсусу такі

1) Фокус на економічному зростанні Група двадцяти передбачає, що економічне зростання тісно пов'язане зі здатністю країн з низькими доходами (СНД) досягти цілей розвитку тисячоліття. Вони заявляють, що заходи щодо сприяння інклюзивному, стійкому та стійкому зростанню повинні мати пріоритет над звичайним бізнесом.

2) Глобальне партнерство з метою розвитку. До країн з низькими доходами слід ставитися як до рівних партнерів, які несуть національну відповідальність за розвиток. Партнерство має бути прозорим та підзвітним.

3) Глобальні чи регіональні системні проблеми. «Велика двадцятка» має приділяти пріоритетну увагу регіональним чи системним питанням, де їхні колективні дії найкраще підходять для досягнення корисних змін.

4) Участь приватного сектора. «Велика двадцятка» визнає важливість участі приватного сектора у сприянні економічному зростанню та передбачає, що політика має бути сприятливою для бізнесу.

5) Додатковість. «Велика двадцятка» намагатиметься уникнути дублювання зусиль інших глобальних гравців, зосередивши свої зусилля на тих сферах, де вони мають порівняльну перевагу.

6) Орієнтація на результат. «Велика двадцятка» зосередиться на реальних практичних заходах щодо вирішення серйозних проблем.

Спочатку Вашингтонський консенсус був набір із десяти ключових принципів. Новий Консенсус ґрунтується на шести основних принципах і має дев'ять «ключових стовпів».

Дев'ять ключових напрямів являють собою області, які, як вважається, найбільше потребують уваги в країнах, що розвиваються.

Це

1) інфраструктура,

2) приватні інвестиції та створення робочих місць,

3) розвиток людських ресурсів,

4) торгівля,

5) доступність фінансових послуг,

6) стійке зростання,

7) продовольча безпека;

8) мобілізація внутрішніх ресурсів; .

Цей Сеульський консенсус теж прямо не згадує про промислову політику, але зрозуміло, що такі його принципи, як «фокус на економічному зростанні», «орієнтація на результат» та такі ключові напрямки, такі як «розвиток людських ресурсів», «мобілізація внутрішніх ресурсів» та «обмін знаннями» можуть адекватно реалізуватися лише за заходів промислової політики.

Сеульський консенсус вже сильно просунувся в цей бік, з моменту прийняття Вашингтонського консенсусу (не минуло й 20 років), але продовжує лукавити, і не може чесно визнати того факту, що поза промисловою політикою розвиток будь-якої країни просто неможливий.

Бо як казав німецький соціолог Людвіг Бек: «Сучасний світ конституйований технікою». А техніка є досить складним людським артефактом, щоб її створення було прагненням багатьох підприємців. Тому до цього їх треба підштовхувати. А це й є національна промислова політика.

Промислова політика, а не приватизація держвласності, є основним фактором розвитку країни.

1) — Сьогодні ефективно управляти можна як державною, так і приватною власністю, все залежить від кваліфікації управління.

2) — Як неефективно керувалися приватні підприємства, ми знаємо із багатьох кримінальних справ сьогодні.

3) — Тож приватна власність не є панацеєю.

Нам треба у прискореному темпі зараз повертатися до заходів промислової політики.

Це єдиний шанс досить швидко наростити військове та цивільне промислове виробництво, проте все одно це займе роки.

Але іншого виходу нам немає.

Росія, на наших східних кордонах, завжди становитиме екзистенційну загрозу нашому існуванню. Тож від здійснення промислової політики нам не втекти.

Поки нам дають озброєння, але Пенні Пріцкер нас вже алегорично попередила: або ви займатиметеся промисловою політикою, або загинете, наші (західні) ресурси для надання вам допомоги не нескінченні.

Як ще інакше можна тлумачити її слова «Що заважає успіху, і хто заважає?».

Чи не могла вона прямо сказати нам, що ви достатньо освічені, щоб не розуміти, що саме призводить до успіху країни (так виховані дипломати не розмовляють)? У цьому ми маємо розібратися самостійно. Південнокорейці цього ж свого часу розібралися? Розберетеся й ви, якщо хочете вижити. Це ваша домашня робота.

Саме в такому аспекті, на мій погляд, має оцінюватися історичний візит, не побоюсь цього слова, Пенні Пріцкер, і сказані в ній, на нашу адресу, слова.

***

№ 2.598

Як ми уявляєм перемогу?

2024-03-08

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

Недавно один дуже віруючий у перемогу звинуватив мене в тому, що я не вірю в перемогу.

Більшість думає, що уявлення про перемогу у всіх однакові. Тобто раз не

віриш в перемогу в чийомусь уявленні, то й зовсім не віриш в перемогу Але це не так.

Традиційно перемога формулюється в світлі єдиного уявлення про націю-державу-територію, за умови визнання загального блага.

Тобто

1) — "**одна перемога, одна на всіх, ми за ціною не поскупимося**".

Але як бути у світі, де держава, нація та територія відокремилися одне від одного, як казав ще покійний Зігмунт Бауман?

Я вірю в перемогу, але я вірю у якусь іншу перемогу, ніж багато моїх співбесідників.

Тобто

2) — **проблема у тому, що ми досі не домовилися, у яку перемогу ми віримо.**

Є принципово різні уявлення про перемогу, які залежать від виховання, вірувань, не обов'язково лише релігійних, ідеологічних переконань, кругозору і масштабу бачення, інтелектуальних здібностей та уяви, зрештою, багато залежить від психологічного чи особистісного статусу (індоктринація, ресентимент, психічний суверенітет і т.п.)

Отже різні далі запропоновані варіанти – це не про те, яка може бути перемога, це не про її сценарії, а про те, як ми уявляєм перемогу, від чого зрештою дуже залежить, яка буде перемога.

1. Отже які в принципі у нас є уявлення про перемогу у війні?

1. Перемога як домінація

В цьому уявленні вважають, що оскільки війна – це гра з нульовою сумою, то хтось має перемогти, а інший має програти. Це перемога з повним знищенням армії ворога, його капітуляцією, окупацією та руйнуванням столиці, міжнародним судом і т.д. Або така ж повна поразка, третього не дано.

Це уявлення включає версію "піррової перемоги". Для України це значить ситуацію, коли в результаті перемоги фактично не залишиться ні міст, ні родючої землі, ні демографічно продуктивного населення, ні можливостей для відновлення.

Це уявлення ресентиментальне, воно робить правду релятивною. Тобто тут

нема сенсу вважати "правда на нашому боці і ми переможемо". Тут все навпаки: "хто переможе, того і правда".

Таке уявлення не підтримує більшість наших союзників, партнерів поза військовою допомогою нам, бо це уявлення не просто знищує державну структуру ядерної країни, а взагалі повністю змінює світ, значно посилюючи Китай, або повністю знищує Україну, роблячи з неї пустку.

2. Перемога без домінації або зупинка війни без перемоги

Це уявлення включає зниження активності агресора через його ослаблення невійськовими методами – революцією, переворотом, іншою інтервенцією; взаємне виснаження сторін та призупинка війни не невизначений час по факту або договірна заморозка на обумовлений час.

Це так звана перемога стратегією непрямих дій, стратегією дива, стратегією відкладених дій. Саме така перемога стає більш імовірною, коли військові дії заходять у глухий кут, тобто війна затягується, а військових здобутків жодної зі сторін нема. В такій ситуації можуть зустрічатися вже і непрямі дії, і дива, і відкладені дії.

Саме цю перемогу нав'язують нам наші союзників, безліч партнерів, більшість бізнесменів, у тому числі вітчизняних (треба торгувати, а не воювати, треба домовлятися, а не сратися).

3. "Перемога як зміни усіх"

Це означає відсутній в історії приклад і тому малоймовірну річ – порозумнішання обох сторін через їх радикальні зміни і вихід на міждержавний договір про зміну світового порядку і зміну місць сторін у новому світовому порядку.

У цьому уявленні війна – це гра з додатною (позитивною) сумою, відома як гра "win-win". Щоб так уявляти перемогу, потрібно працювати з уявленнями про легітимні зміни обох сторін. Тобто обидві сторони війни мають змінитися так, щоб їх правда була не десь посередині, а в іншому смисловому і перспективному просторі та дозволила їм обом вийти з війни, зберігши залишки гідності.

Таку перемогу можна здобути у нересентиментальних суспільствах дорослих та розумних. Тобто у суспільствах, які здатні зрозуміти війну як помилку обох сторін. Але схоже, що війна Росії та України це війна ображених нерозумних дітей. Це точно не вирішується на рівні Realpolitic, це масштабна цивілізаційна робота, на яку сьогоднішні політичні лідери обох країн нездатні.

4. Перемога як зрада чи самозречення довоєнної ідентичності

Такою може бути сприйнята після війни будь-яка перемога, якщо в повоєнному суспільстві не припиняється масовий ресентимент. Тобто така перемога це пролог до наступної війни.

Отже в цьому уявленні мова йде про зміну довоєнної ідентичності через солідаризацію з ворогом проти більшого ворога. Наприклад, Україна і Росія починають війну проти Європи чи проти Заходу взагалі за підтримки Китаю. Або лукаве перемир'я з Росією як пролог до наступної війни.

Тобто це уявлення є варіантом або версією попереднього уявлення, коли війна припиняється не задоволенням бажання ресентименальної справедливості, а весь ресентимент просто перенаправляється на інших – ще більш чужих, чи у майбутнє на нову війну з ворогом.

5. "Імітація перемоги" або "Перемога у будь-якому разі"

В цьому уявленні все, що неповна поразка, є перемога. Це так звана концепція "малих справ", втілена у результатах війни. Будь-який результат війни слабша її сторона може назвати перемогою, бо могло бути набагато гірше.

Причому втрати у війні будуть визнаватися такими, які будуть вважатися втратами чужого і чужих. Це, знову ж таки, ресентиментальне уявлення про перемогу слабкої сторони.

Ми протистояли другій армії світу і змогли вистояти з втратами. Окупований Донецьк і Луганськ? Ну і добре, все одно у них була інша, неукраїнська генетика. Окупований Крим? Ну і добре, все одно там мало було українців. Окупований Південь та Схід? Ну і добре, там все одно більшість російськомовних жили. Окупований Київ? Ну і добре. Все одно він був зросійщений. І так далі.

Звичайно це не перемога, але це дозволяє якось задовольнити індукований та форсований ресентимент в суспільстві.

6. "Своя перемога"

В цьому уявленні перемога заперечується, як загальне благо, а відстоюється лише індивідуальне благо, благо своєї сім'ї чи благо своєї політичної групи. Це фактично індивідуальна чи групова корупція.

В Україні це індивідуальна корупція, бізнес на крові, олігархічний відкуп від переслідування участю у допомозі фронту, просування інтересів політичної сили супроти політичних інтересів всієї країни.

Основний мотив такої перемоги, якщо переможу я, переможе моя сім'я, моя корпорація, моя політична сила, то це і буде перемога усіх. А усі тут – це ті, хто мене чи мою групу підтримує, решта перемоги не заслуговують, є зрадниками, відщепенцями, маргіналами і т.д. В цьому уявленні є "правильні і неправильні українці", "свої та чужі в країні", "країна є внутрішньо окупована" і т.д.

В такому уявленні все виправдане: безповоротна еміграція, політичне кілерство, "шакалячі експреси", розкол суспільства (російськомовні і україномовні, фронт і тил, емігранти та ті, хто лишилися, віруючі у перемогу в першому уявленні і віруючі у перемогу у другому уявленні), корупція, крадіжки на крові, доноси в ТЦК, а також протилежне -шпигунство та передача інформації ворогу, колаборація, зрада і перехід на бік ворога.

7. "Негідна перемога"

Це парадоксальне уявлення, коли війна відбувається в першому уявленні, але до миру змушують ззовні у другому уявленні, і це називають перемогою, що трактується як здобута значним чином завдяки чужим ресурсам, зусиллям і активності.

Уявлення про негідну перемогу можливе лише у суспільствах, де є традиція інтелектуалізму та легітимності моральних авторитетів. Бо інакше така перемога називається "у нас не було іншого вибору", хоча вибір завжди є.

Саме з утвердження гідності починав війну Черчилль: "у вас був вибір між війною і ганьбою, ви вибрали ганьбу, тому отримаємо війну". І саме в перші місяці війни ми теж намагалися воювати, зберігаючи гідність та свободу. Але потім ресентимент з'їв наші гідність та свободу.

Наприклад у Кореї в минулому столітті під час війни не було достатньо інтелектуальної мужності, щоб це зрозуміти. Можна сьогодні бачити Південну Корею та Північну Корею. Там довелося розділитися – гідність і нелюдяність у Північної Кореї, а негідність і людяність у Південної Кореї.

Не дай Бог робити українцям такий вибір. Хоча суспільство це і не помічає, розплачуватись доведеться багатьом поколінням. Взагалі у більшості суспільств "зовнішнє управління" та продаж активів країни як плата за перемогу настає малопомітно для суспільства.

8. "Перемога як більш масштабний проект українства"

В цьому уявленні незалежно від результатів війни і стану-ситуації в Росії можна побудувати українство наново, за межами довоєнної держави Україна –

як проектно-програмні регіони, як мережу гуманітарних кластерів, як республіку спільного розподіленого господарювання, як зародок людства.

Це уявлення доволі малозрозуміле та маргінальне для українців. Мало хто його розуміє, тому воно тут наведено як масштабніший варіант третього уявлення, лише для України, без Росії.

2. Що нам дає цей розмай уявлень про перемогу?

Чи вірю я в перемогу?

Для мене це не просте питання.

У ті два уявлення перемоги як можливі сценарії дійсності, у які вірить більшість (1 і 2), я вірю теж, але для України це не дуже перспективні перемоги.

У варіанти 4 і 5 я не хочу вірити, хоча вони дуже імовірні, тому що їх просувають патріоти-активісти.

Варіанти 6 і 7 – це те, у що вірить меншість, але вони дуже заважають нам.

А у ті дві найбільш перспективні для України перемоги (3, 8) я слабко вірю, хоча з усіх сил просуваю саме їх.

Тобто

> **1) — те, у що вірить більшість, я не вважаю перспективним.**
>
> **2) — А у що вірю сам як найбільш перспективне, не вважаю швидко здійсненним.**

Всі ці уявленні при деякій схожості принципово відмінні – вони не просто з різних картин світу, вони з різних бачень смислів та перспектив по-різному угляданого цілого, зокрема світу.

Чи є позитивним перше уявлення?

При всьому самозрозумілому нібито позитиві повної перемоги над Росією, така перемога принесе Україні більше проблем і бід, ніж переваг та користі. Більшість цього не розуміють. Але це так.

Позитивних уявлень про перемогу тут мало – лише третє та шосте.

Решта – уявлення ризиковані або прямо негативні.

Позитивні уявлення про перемогу можливі не з бажання приниження Росії в результаті повної над нею перемоги і не з відчаю поразки національно-державницького проекту, тому що такі підходи лише живлять ресентимент, який забирає усю енергетику дії.

Позитивні уявлення можливі як ***футурокур*** – втілення майбутнього з натхнення, розмаю та співучасті.

Лише на перший погляд здається, що позитивні уявлення між собою, а ризиковані та негативні уявлення між собою сумісні – так, що одне позитивне може переходити в інше позитивне, а одне негативне може переходити в інше негативне.

Але це не так.

Перехід з уявлення до уявлення пов'язаний з кризою ідентичності, кризою особистості, життєвою кризою через тривалий період невизначеності, а також жорсткою політико-економічною та соціально-культурною кризою України.

Нас можуть змусити змінювати уявлення, але лише ціною відчаю та депресії.

В той же час війна – чудовий час для переосмислення себе, своєї групи ідентичності, своєї спільності як набору договірних ідентичностей, виходу за межі ідентичності у самовизначення і домовляння для масштабних змін.

Всі ці уявлення існують у людей до війни, під час війни і після війни. На ці уявлення війна слабко впливає.

Бо уявлення – це те, що всередині нас, що не змінюється іноді навіть на межі життя та смерті. Тобто навіть солідаризація персонального уявленням з будь-яким уявлення публічним – першим, другим чи п'ятим – не означає, що ми внутрішньо згідні з ним.

Уявлення про перемогу – це не лише про війну. Це, перш за все, про самість, її транзит крізь буття, а також про її гідне перебування в екзистенції через транзистенцію. Незмінність в екзистенції – є вадою, а не перевагою. Зрештою хто є герої: ті, хто померли і не змінились, чи хто змінились і не померли?

Так і чую радикальних патріотів, які заявляють:

— Перемога є лише одна!

Це означає, що у них є лише одне уявлення про перемогу, а хто його не поділяє, той не українець. Але такий радикальний патріотизм саме і є причиною того стану розбіжностей, який у нас зараз у суспільстві.

Ми ж не працюємо з уявленнями українців ніяк інакше, окрім 1)!—

пропаганди, 2) — агресивної цензури (хейтерства) і 3) — шельмування та цькування ("шакалячих експресів").

Тому власне влада та патріотичні активісти вважають, що *уявлення про перемогу є лише одне – їхнє* і воно ж єдине правильне.

До цього уявлення також належить і *«більшовицька стратегія»*:

1) — **перетворення *війни зовнішньої* імперіалістичної на війну внутрішню *громадянську*.**

2) — **Це власне може статися з нашими *радикальними патріотами*, які вважають Україну «внутрішньо окупованою».**

Давайте я покажу, як уявлення про перемогу впливають на перемогу.

Вам не раз доводилось чути або читати, що заморозка чи примирення це погано для України.

Аргумент

– Росія в цій паузі перегрупується, доозброїться, домобілізується і вдарить ще сильніше.

І жодного разу мені не доводилося почути такого:

— Україна ще більш домобілізується, доозброїться і вдарить сильніше за Росію.

А знаєте чому так?

1) — Бо вся уява українців не може такого уявити.

2) — Бо не вірять українці, що вони за час паузи можуть краще, ніж Росія, приготуватися до війни.

Окрім того, є острах, що

2) — якщо ми на час паузи відкриємо кордони, то ще й частина армії втече з країни.

Здебільшого побоювання заморозки та такі аргументи походять саме від радикальних патріотів та від лівих радикалів "щипачів гусей", які таким чином показують, що немає у них віри ні в українців загалом, ні у відкладену перемогу.

Тож

1) — радикали вірять лише у примусову мобілізацію, а не у перемогу як прояв вільного волевиявлення.

Тож

2) — саме від такого примусу українці тікають з України – не до Росії, а в інші місця з тезою: чума на обидва ваші доми.

Тому питання треба ставити принципово:

— навіщо нам Україна з примусу, якщо її свободу забирають або росіяни, або вітчизняні радикали?

Нічий примус не є кращим для свободи.

Зрештою питання, які ми довго ігнорували і які вважали суто теоретичними, постали вже наочно і боляче нас б'ють і знищують:

— Хто ми такі? І навіщо нам таким різним бути разом?

Щоб перемога була одна,

1) — **потрібно було чути ці питання до війни, узгоджувати відповіді, а потім домовлятися, домовлятися і домовлятися.**

Але

2) — **всі хотіли лише домінування, і ніхто домовлятися не бажав.**

Ще один віруючий недавно заявив про те, що нам потрібно домовитися про уявлення щодо перемоги.

Неможливо не домовившись про відповіді на ці принципові питання, окремо домовитись про спільну перемогу.

Різні досі неузгоджені відповіді на ці питання породили різні уявлення про перемогу.

Тому перемога може бути різною і вона може не відповідати уявленням ані кожного, ані більшості.

Ми віримо не в одну перемогу. Ми віримо в різні перемоги.

Свобода віри **– це найбільш сильна річ, навіть сильніша за** ***свободу волі*****.**

Бо *віра*

– це не лише позірна *індивідуальна гідність*, це також *соціальна конкуренція* різних вір і гідностей.

Неможливо узгодити власну віру з іншими.

Віра плекається власним прикладом всупереч узгодженням.

***

№ 2.599

Основні теми доби 13.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту загострюється і далі. Це були змушені визнати головнокомандувач ЗСУ ***Сирський*** та президент ***Зеленський***. Генштаб у ранковому зведенні повідомив про 72 бойові зіткнення на 7 напрямках, причому їхня інтенсивність зростає день від дня.

Окупаційна влада повністю перевела у режим "холодного зупинення" всі блоки Запорізької АЕС вперше з моменту захоплення станції у 2022 р.

2️⃣ Іран таки завдав масованого удару по Ізраїлю понад 300 дронів-камікадзе, балістичними та крилатими ракетами. Велику кількість ракет та БПЛА було запущено з Ємену та Іраку. В атаці було використано досвід, який армія РФ напрацювала під час завдання ударів по Україні. Іран оголосив, що атаку здійснена у відповідь на знищення ізраїльською авіацією іранських військових високопосадовців у Сирії. Цілі здебільшого було збито на підльоті до Ізраїлю, причому у повітряному просторі третіх країн, зокрема, Сирії та Йорданії. Повітряний простір над Ізраїлем, Йорданією, Саудівською Аравією було закрито після запуску безпілотників та ракет, літаки повернуто до аеропортів вильоту. Наслідки атаки були досить незначними з огляду на кількість залучених засобів. Армія Ізраїлю повідомила про знищення 99% цілей. За оцінкою низки експертів, відбиття атаки коштувало Ізраїлю понад $1 млрд.

Уряд надав надзвичайні повноваження військовому кабінету – прем'єр-міністру, міністру оборони та командувачу армією.

Генеральний секретар ООН Гутерріш висловив "занепокоєння" іранською атакою та заявив, що світ "не витримає" ще однієї війни. Президент США Байден перервав відпочинок та зібрав раду нацбезпеки. За результатами засідання він оголосив, що підтримка Ізраїлю є "залізною", але його адміністрація не підтримає ізраїльські удари по Ірану у відповідь, щоб уникнути "ескалації". Байден повідомив про намір погодити подальші дії з партнерами з країн "Великої сімки"

Лідер Ізраїлю Нетаньяху та представники армії дали зрозуміти, що не мають жодних обмежень щодо будь-яких подальших дій задля відбиття агресії.

Різке загострення ситуації на Близькому Сході вкрай вигідне Росії, оскільки неминуче призведе до зростання цін на нафту й дасть змогу збільшити фінансування війни проти України. Через Близький Схід прямує до чверті світового вантажопотоку, насамперед нафти та газу.

3️⃣ Міністр оборони Німеччини ***Пісторіус*** пообіцяв передати Україні ще один комплекс Patriot та ракети ППО "вже незабаром". Президент Зеленський після розмови з канцлером Шольцем повідомив про можливе постачання ЗСУ ще одного комплексу IRIS-T. Іранська повітряна атака довела, що Україні для відбиття російських атак потрібно суттєве посилення протиповітряної оборони, причому на всіх рівнях.

4️⃣ Міністр внутрішніх справ ***Клименко*** заявив, що українці мають на руках до 5 млн одиниць вогнепальної зброї. З його слів, **міністерство своїм завданням вбачає його вилучення** та недопущення перетікання за кордон.

Водночас низка експертів наголошують, що **легалізація зброї разом зі зміненням підходу до мобілізації дали б Україні змогу суттєво посилити обороноздатність.**

На відміну від України, російське керівництво зробило наголос на рекрутингу, що дає можливість успішно поповнювати війська особовим складом.

Президент Путін підписав закони, що стимулюють залучення чоловіків до служби за контрактом, зокрема, військовослужбовців строкової служби.

5️⃣ У столиці Румунії Бухаресті відбувається саміт ***Всесвітнього конгресу українців***.

У ньому не взяла участь офіційна делегація української влади через протидію громад низки країн, насамперед *Канади*.

Президент Зеленський таки звернувся до учасників відеозв'язком та зустрівся з представниками Конгресу у Чернівцях

***

№ 2.600-1

Мирных планов много, и все – за счет Украины, ее земли, крови и граждан

2024-04-14

Александр Карпец

В последние дни количество «мирных планов по Украине» стало опять зашкаливать, хотя все они существуют пока в виде «сливов». Отличительной чертой этих планов, сочиняемых где-то и кем-то, а затем «сливаемых» в медиа, является то, что все эти планы сводятся к одному: крайне опасную, крупнейшую со времен Второй мировой, чреватую глобальными катаклизмами войну в самом центре Европы, начатую московским агрессором против Украины на территории Украины,

остановить за счет Украины, ее земли и населения, за счет суверенитета, за счет перспектив на будущее существование. Фактически, речь идет о попытке хорошо известного со времен Мюнхена-1938 года «умиротворении агрессора» путем раздела Чехословакии, что привело к глобальной бойне, многомиллионным жертвам и огромным разрушениям.

Резкая активизация «мирного планирования» ведет к необходимости кратко проанализировать имеющиеся сейчас «мирные планы по Украине».

1. Планы (поза)прошлогодние

Напомним, что **это уже не первый «припадок мирного планирования» по Украине.**

Предыдущий имел место примерно год назад, когда

> 1) — Поднебесная и лично Си ***Цзиньпин*** заявили объявили о существовании китайского плана урегулирования, о котором подробно говорилось в публикации «Китайский план урегулирования

«украинского кризиса»: за все хорошее, против всего плохого, ни о чем конкретно, но в интересах Путина».

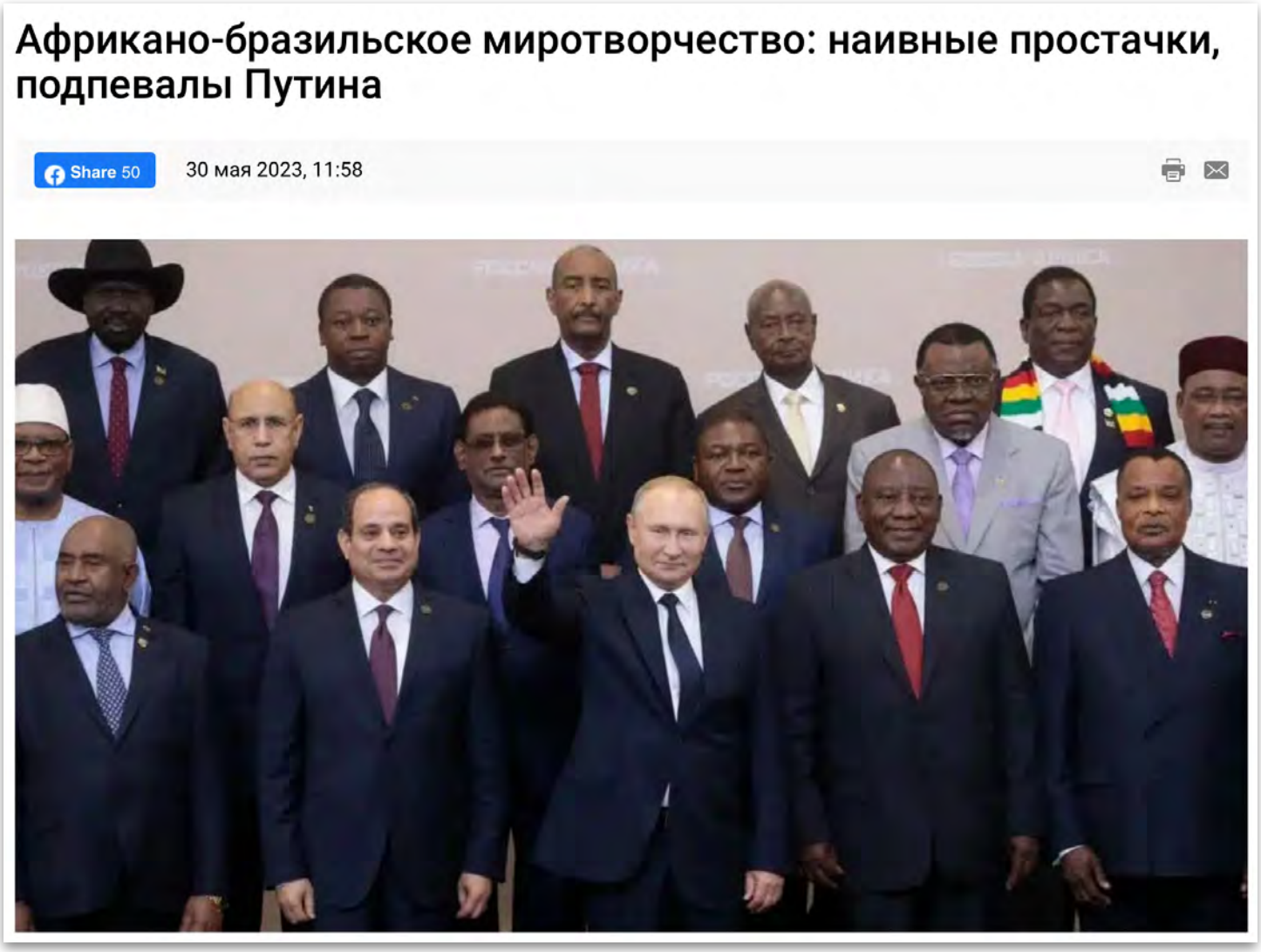

Затем были «мирные планы по Украине» авторства

> 2) — бразильского президента Лулы да ***Сильвы*** и лидеров ряда африканских стран, о чем шла речь в публикации «Африкано-бразильское миротворчество: наивные простачки, подпевалы Путина и провал Украины на «глобальном Юге».

В подробности этих планов вникать не будем, поскольку они излагались в указанных выше публикациях.

Напомним только, что основная суть этих планов состоит в том, чтобы

> **— немедленно прекратить боевые действия, оставив агрессору оккупированные земли, и начать переговоры с непонятными перспективами и при полнейшем отсутствии реальных гарантий того, что агрессор не начнет атаки, отвлекая внимание переговорами.**

К тому же, «африканско-бразильское миротворчество», похоже, уже кануло в Лету, не найдя минимального отклика. По крайней мере, о планах бразильского и африканских президентов уже давно ничего не слышно.

В свою очередь, Китай продолжает настаивать на своем мирном плане, а Москва делает вид, что на этот план согласна, но с целым рядом особенностей в своих интересах.

Кроме того,

— в апреле 2022 года имели место скандальные и несостоявшиеся Стамбульские договоренности, о которых на днях вспомнили в Москве.

В частности, глава МИДа страны-агрессора ***Лавров*** на днях заявил о «возможности использования Стамбульских договоренностей для диалога с Украиной», но добавил, что «речь идет о принципе, а не конкретном документе».

Путинский секретарь ***Песков*** по поводу ***Стамбульских соглашений*** сказал, что «надо учитывать современные реалии на земле, поскольку у России появились новые регионы».

Считается, что ***Стамбульские соглашения*** подразумевали

— нейтральный статус Украины и вывод российских войск с большей части (или всех) территорий, захваченных после 22 февраля 2022 года.

Хотя этот план тоже известен в виде «слива», и здесь много сомнительных вещей.

Но если исходить из общепринятого представления о ***Стамбульских договоренностях***, то теперь, видимо, агрессор хочет добавить к ним, как минимум, свой контроль над захваченными территориями

К тому же, повторим, в Москве заявляют о поддержке ***китайского*** «мирного плана», который

— предусматривает прекращение огня по линии фронта **без вывода российских войск из Украины**.

2. План, который придумал Трамп

О наличии своего «мирного плана по Украине» уже давно заявлял бывший президент США Дональд ***Трамп***. Подробности этого плана официально нигде не озвучивались, но Трамп заявлял о своей способности «прекратить войну за 24 часа», каковое обещание очень напоминает

— обещание Порошенко в 2014 году «закончить войну за 15 минут», только чтобы его избрали, а окончилось это Иловайским и другими «котлами», гибелью тысяч бойцов и утратой территорий.

Поскольку Трамп имеет достаточно реальные шансы вновь возглавить США, следует присмотреться к его «плану», которому в последнее время был посвящен ряд публикаций в зарубежных медиа.

Об этом плане пишет CNN в развернутой публикации под заголовком «European diplomats in DC scramble to gain access to Trump allies for insights» или «Европейские дипломаты в Вашингтоне пытаются получить доступ к окружению Трампа для получения информации.

В публикации говорится о том, как европейские дипломаты в Вашингтоне пытаются нащупать связи с окружением Трампа, чтобы понять, что у него в голове, и какую политику он будет проводить в случае прихода к власти. Касается это и так называемого «мирного плана Трампа по Украине».

План Трампа начнется с того, чтобы заставить Украину и Россию сесть за стол переговоров и договориться о прекращении огня.

В случае победы, Трамп обратится с таким призывом к Путину и Зеленскому на следующий же день после избрания или инаугурации. Он будет использовать военную помощь США как рычаг.

> *«Если Украина хочет продолжения помощи, то она должна сесть и договориться, а если Россия не хочет, чтобы мы оказывали Украине новую массовую поддержку, то они должны сесть и договориться. Это*

не значит, что нужно уступать Украине или давать Путину все, что он хочет», – заявил источник издания.

Европейцы обеспокоены, что в результате Украина потеряет часть территории.

Ранее ***Зеленский*** говорил, что если план Трампа сводится к уступке Украиной территорий, то это «примитивная» инициатива.

Отметим, что план этот представляется торгашеским и никчемным, являясь, в некотором смысле, повторением Мюнхена-1938.

Москва никогда не согласится на перемирие, если будет продолжаться военная помощь Украине со стороны Запада и будет развиваться военпром самой Украины. Непробиваемым условием Кремля будет разоружение Украины, причем России никто не сможет воспрепятствовать вооружаться. В определенный момент Москва опять нападет и окончательно уничтожит Украину, и никакой Трамп с его торгашескими планами не сможет этому воспрепятствовать, да и не захочет это делать.

Трамп – дилетант в геополитике, и то, что он предлагает – это «детский лепет».

Москва переиграет Трампа, ибо, как бы не относиться к агрессору, он намного сильнее, опытнее в подобных играх, а также лишен малейших моральных тормозов.

Trump thought Ukraine ‘must be part of Russia’ during presidency, book says

Ex-president ‘could not get his head around the idea that Ukraine was an independent state’, former adviser Fiona Hill tells author

Author David Sanger writes that Trump's view of Ukraine was 'essentially identical' to that of Vladimir Putin. Photograph: Pablo Martínez Monsiváis/AP

К тому же, следует вспомнить, мягко говоря, весьма странные взгляды Трампа на Украину вообще, о чем пишет The Guardian в публикации «Trump thought Ukraine ‘must be part of Russia’ during presidency» или «Трамп считал, что Украина «должна быть частью России» во время президентства».

Как следует из публикации, во время своего президентства Дональд Трамп «ясно дал понять», что считает Украину «частью России». Об этом его бывшая советница Фиона Хилл пишет в новой книге о национальной безопасности США.

«Трамп очень четко дал понять, что Украина, и уж точно Крым, должны быть частью России», – детализирует бывший старший директор по европейским и российским делам Совета национальной безопасности США Семен Виндман.

«Он действительно не мог понять, что Украина – независимое государство», – подчеркивает репортер The New York Times Дэвид Сангер, и это означает, что взгляд Трампа на Украину был «по сути идентичен» взгляду Владимира Путина.

Издание напоминает, что перед началом полномасштабной агрессии Путин в своей речи сказал: «Украина – неотъемлемая часть нашей собственной истории, культуры и духовного пространства». А недавно, в речи, посвященной 10-летию аннексии Крыма, Путин заявил, что регионы Украины являются частью «новой России».

Накануне бывший главный помощник по Украине в Совете национальной безопасности Трампа Александр Виндман заявил CNN, что без новой американской помощи положение Украины стало «весьма шатким». Как и Хилл, Виндман был ключевым свидетелем на первом процессе по делу об импичменте Трампа, когда он пытался шантажировать Украину отказом от военной поддержки, пытаясь добыть политический компромат на соперников, включая Байдена.

Виндман был уволен после того, как лояльные Трампу республиканцы из Сената заверили его в оправдании на суде. Хилл покинула свой пост по собственному желанию, будучи не согласной с политикой Трампа в отношении Украины и России. Виндман родился в Киеве. Хилл родилась в Великобритании.

Сейчас Хилл является научным сотрудником Брукингского института в Вашингтоне и ректором Даремского университета в Великобритании, ее мысли о Трампе, России и Путине по-прежнему пользуются большим спросом, особенно учитывая ее соавторство в книге «Господин Путин: Оперативник в Кремле», биографии, которая получила широкую известность.

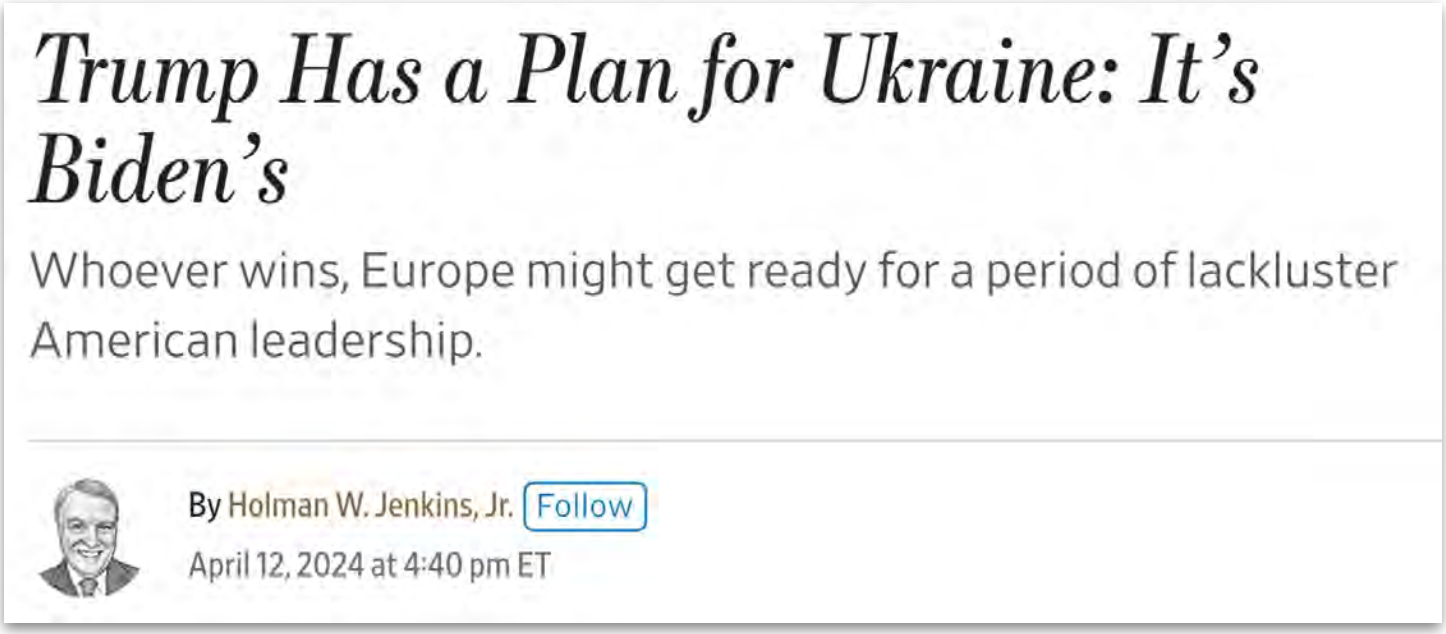
Trump Has a Plan for Ukraine: It's Biden's

Whoever wins, Europe might get ready for a period of lackluster American leadership.

By Holman W. Jenkins, Jr. Follow

April 12, 2024 at 4:40 pm ET

О том, что какова будет реальная политика Трампа в отношении Украины в случае повторного избрания

— интересно пишет для ***The Wall Street Journal*** Холман ***Дженкинс-младший*** в публикации «Trump Has a Plan for Ukraine: It's Biden's» или «У Трампа есть план для Украины: это план Байдена».

Характерно, что в подзаголовке сразу же формулируется основной вывод автора:

> — кто бы ни победил, Европа должна подготовиться к периоду слабого американского лидерства.

Автор публикации утверждает, что помощь Украине тормозят не только республиканцы-члены Палаты представителей, как принято считать.

Автор обращает внимание, что **хотя президент Байден считается сторонником помощи Украине, но он постоянно отказывает в поставках оружия, запрошенном Киевом, опасаясь эскалации в виде ядерной войны**.

Отмечается, что

> 1) — Байдену следовало действовать намного активнее в первые дни полномасштабной агрессии, когда Россия потерпела неудачу в Украине.

Но

> 2) — политика Байдена была подозрительно неповоротливой, возможно, для того чтобы эта война имела для американского избирателя низкую значимость. **Возможно, целью Байдена было замораживание конфликта по корейскому сценарию.**

Но появилась публикация ***Washington Post***, подробно описывающая «секретный» план Дональда Трампа, который, по сути, ничем не отличается от решений и действий администрации Байдена.

У Трампа, как правильно говорят его критики, нет фиксированного направления. Ему нужны результаты, которые прославят господина Трампа. Те же самые критики, неспособные к последовательности всякий раз, когда манят дешевые тезисы, на самом деле приписывают ему одну фиксированную и последовательную позицию — пропутинскую и антиукраинскую. Автор публикации утверждает, что это полное непонимание того, кто такой Трамп и как он действует.

По мнению обозревателя ***The Wall Street Journal***,

> 1) — власть ***Зеленского*** не желает объяснять своей общественности, что даже если российские войска каким-то образом удастся изгнать, это будет временным результатом.

Автор констатирует, что

> 2) — в Украине — ***слабое государство***, **которое не хочет говорить со своим народом о реальной цене победы и долгой холодной войны**,

пока Россия не изменится, но и не хочет призывать свою молодежь в бой.

Государство Путина автор тоже называет слабым, поскольку оно

— растрачивает войска, не готовит их для решающего наступления, отказывается посягать на российскую городскую элиту с помощью мобилизации, а бюджет Кремля указывает на то, что его усилия должны достичь пика в этом году.

Коллективный Запад автор тоже называет слабым.

— Имея ВВП, превышающего российский в 20 раз, НАТО могла бы остановить конфликт уже завтра, выписав крупный, но доступный чек, чтобы лишить Путина надежды на дальнейшее продвижение.

В этой ситуации

1) — Трамп, говоря упрощенно, представляет собой высокий риск и высокую награду, а

2) — Байден — низкий риск и низкую награду,

но в любом случае, **ничего хорошего ожидать не приходится**.

С Трампом есть небольшой шанс на какую-то нестандартную сделку, но основные ожидания в обоих вариантах итога американских выборов должны быть очень похожими.

— Это полупродуманный дрейф, «плавание по течению» до тех пор, пока русские не создадут настоящую угрозу захвата Киева, а затем будет паническая, непредсказуемая реакция.

Управление США последними войнами не должно вызывать у избирателей доверия,

поэтому автор публикации советует

— европейским друзьям Украины быть готовыми к длительному периоду, в течение которого США не смогут обеспечить лидерство в условиях растущих мировых опасностей.

От себя отметим, что это всего лишь одно из мнений, но подобным образом вопрос ранее вроде бы не ставился, и поэтому такое мнение здесь приведено.

3. План, который рассматривают в НАТО

Kiev nella Nato dopo la resa: lo scenario temuto dall'Europa se Trump vince le elezioni

dal nostro corrispondente Claudio Tito

▲ (afp)

Il retroscena. Ufficialmente nessuno ne parla. Ma l'idea di una transazione caldeggiata dagli Usa, in caso di una sconfitta di Biden, è nota a tutti

05 APRILE 2024 ALLE 01:00 — 3 MINUTI DI LETTURA

Этот план тоже никто официально на озвучивал.

О нем стало известно благодаря «сливу» через итальянское издание La Repubblica в публикации «Kiev nella Nato dopo la resa: lo scenario temuto dall'Europa se Trump vince le elezioni» или «Киев в НАТО после капитуляции: сценария, которого опасается Европа в случае победы Трампа на выборах».

Сообщается, что в НАТО неофициально рассматривают сценарий, при котором за Россией останутся захваченные ею территории, а оставшаяся часть Украины вступит в НАТО.

По данным издания, такого сценария на Западе опасаются в случае победы Трампа, которое и называют «капитуляцией Киева».

«Официально об этом никто не говорит. А вот идея сделки, поддержанной США, в случае поражения Байдена известна всем. Территории в обмен на безопасность. То есть отдать оккупированные русскими регионы, но с гарантией немедленного вступления Украины в НАТО. Эта гипотеза официально не обсуждалась на последнем саммите Альянса в Брюсселе», – утверждает издание.

Здесь следует сделать три замечания.

Прежде всего, совершенно не верится, что Москва пойдет на заключение мира в случае, если контролируемая территория Украины вступит в НАТО. К тому же, известно, что в НАТО даже близко нет консенсуса по вопросу вступления Украины в альянс, против чего выступают, как минимум, США и Германия.

Кроме того, повторим, совершенно не верится, что Москва согласится на заключение мира без разоружения контролируемой территории Украины, без эмбарго на поставку в Украину западных вооружений и без уничтожения остатков военпрома Украины.

Наконец, характерно, что планы США и планы НАТО – это уже вроде бы далеко не одно и то же, и это очень плохо, поскольку раскол в НАТО сам по себе является крайне негативным явлением, тем более в такое время, и тем более для Украины с ее многолетними инфантильными «евроатлантическими устремлениями» на фоне развала доставшегося от советских времен военного потенциала, вместо развития и укрепления собственной обороноспособности.

Реальность указанного выше «мирного плана НАТО» была немедленно поставлена под сомнение в западных медиа.

В частности, об этом пишет немецкое издание ***Tagesspiegel*** в публикации «Experten ordnen Nato-Papier ein: Droht der Ukraine eine Teilung wie Deutschland nach 1945?», что можно перевести как «Эксперты исследуют материалы НАТО. Грозит ли Украине раздел, как в Германии после 1945 года».

Здесь под материалами НАТО понимается «слитая» в итальянское издание La Repubblica информация о том, что, опасаясь последствий победы Дональда Трампа, партнеры по НАТО готовы передать Путину оккупированные территории, но эксперты сомневаются в том, что это произойдет, и это указано прямо в подзаголовке публикации.

«Германия после войны рассматривается как образец. В качестве платы за вступление Западной Германии в НАТО в 1955 году восточная часть страны, ГДР, была передана Советскому Союзу с признанием, что она стала частью Варшавского договора, аналога НАТО», – говорится в статье.

Эксперт по безопасности Кристиан Мёллинг полагает, что исключать такой план не следует, но он может быть далеко не единственным сценарием.

«Путин уже сформулировал, какова его цель в этой войне – и с таким разделением он наверняка приблизился бы на шаг ближе к этой цели. Другой вопрос, устроит ли это Россию. Я бы в этом усомнился. Такое решение дало бы Путину больше времени для восстановления своих войск, так же как он это делал после 2014 года. Но это также будет передышкой для Киева и для НАТО, чтобы продолжить оснащение Украины», – считает Мёллинг.

Эксперт по России в Совете по международным отношениям (CFR) в Вашингтоне Лиана Фикс настроена в отношении этого плана еще более скептически. Она не видит признаков того, что Украину примут в НАТО: «По этому поводу нет консенсуса».

По мнению Фикс, нет уверенности, «что США и европейцы будут готовы пойти на риск обычной войны и, в худшем случае, ядерного конфликта, как только часть Украины, которая тогда будет входить в НАТО, снова подвергнется нападению».

А без такой готовности всё обещание помощи, содержащееся в статье 5 Договора о НАТО, будет поставлено под сомнение.

Как уже было сказано выше, подобный сценарий представляется очень сомнительным и в части консенсуса о вступлении Украины в НАТО, и в части согласия Москвы на это. Кроме того, пока что ни Москва, ни Киев не демонстрируют согласие на подобный сценарий.

4. План Эрдогана, за которым может прятаться сам Байден

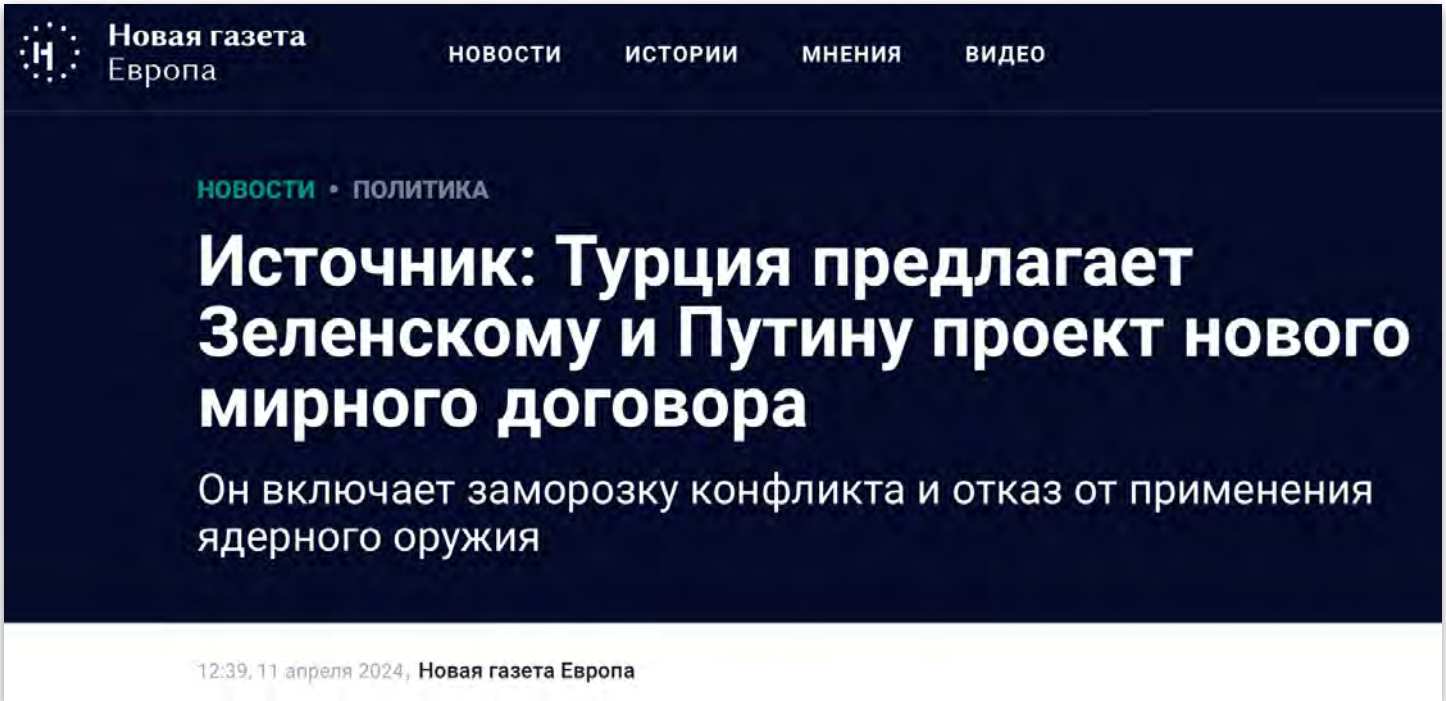

Этот план со ссылкой на анонимные источники опубликовала оппозиционная

российская «Новая газета» в публикации «Турция предлагает Зеленскому и Путину проект нового мирного договора».

Согласно источнику, познакомившемуся с документом, план продвигается при посредничестве президента Турции Реджепа Эрдогана и является инициативой якобы турецкой стороны.

Источник утверждает, что текст документа в данный момент есть у всех трех сторон, то есть у Турции, России и Украины. Проект основан на документах первых переговоров в Стамбуле, и часть формулировок мая 2022 года вошла в новый текст. Мирную инициативу может поддержать ряд европейских политиков, ее также будут предлагать для поддержки отдельным странам Глобального Юга.

Согласно источнику, **проект договора предполагает:**

1) — Взаимное обязательство США и России о неприменении ни при каких условиях ядерного оружия, а также возобновление договора об ограничении стратегических вооружений (СНВ-3), причем при невозможности одностороннего выхода из него в будущем.

2) — Запрет на вмешательство во внутренние дела другой страны любым способом, который может вызвать дестабилизацию ее правительства.

3) — Замораживание войны по существующей линии фронта.

4) — Обязательства провести в 2040 году референдумы: общеукраинский о внешнеполитическом курсе страны, а также референдумы под международным контролем во всех украинских территориях, аннексированных на момент заморозки войны Россией.

5) — Гарантии внеблокового статуса Украины до 2040 года.

6) — Обмен пленными по формуле «всех на всех».

7) — Россия не возражает против вступления Украины в Евросоюз.

По мнению издания, вероятность принятия этого проекта договора остается невысокой, поскольку это уже минимум девятый проект подобного рода.

Напомним, что **украинская «формула мира», разработанная в 2022 году, включала в себя 10 пунктов**.

Многие из них не совпадают с новым проектом мирного договора. К примеру, в «формуле» есть обязательства вывести российские войска и зафиксировать окончание войны.

Также президент Украины Владимир ***Зеленский*** **в 2023 году называл два основных условиях для мира**:

1) – возврат Украине контроля над всей государственной границей и исключительной экономической зоной в Черном и Азовском морях и Керченском проливе;

2) – вывод российских войск, включая Черноморский флот, со всей территории Украины в пределах границ 1991 года.

Издание направило запросы в украинский, российский и турецкий МИД с просьбой подтвердить или опровергнуть наличие нового проекта мирного договора. На момент написания этого материала об ответах не сообщалось.

Несколько третьестепенных клерков из Офиса Зеленского опровергли существование такого плана, но обсуждать это нет смысла.

По поводу этого плана, если считать, что он реально существует, есть еще одна версия.

Ходят не подтвержденные слухи, что, на самом деле, это может быть план администрации Байдена. Если это допустить, то тогда становится понятным сценарий последнего времени, прежде всего, «героические потуги» с выделением помощи в Конгрессе, каковые потуги никак не удается реализовать из-за противодействия «трамповского» крыла республиканцев, хотя многие «нетрамповские» республиканцы тоже занимают неоднозначную позицию.

Складывается впечатление, что

— резким сокращением поддержки в последние месяцы после провала летнего наступления 2023 года, истощением запасов оружия, в результате чего ВСУ с трудом удерживают фронт, а воздушные удары агрессора разнесли энергосистему Украины – словом, всем этим Украину и лично Зеленского подталкивают к скорейшему заключению мира на любых условиях до выборов в Америке.

Ведь очевидно, что как бы ни нужна была мобилизация нового личного состава, без вооружений ВСУ не сможет противостоять наступлению агрессора, который будет и далее разносить вдребезги инфраструктуру Украины и медленно продвигаться, захватывая все новые и новые территории.

В случае отказа от подписания этого или подобного «мира», встанет вопрос о смене власти в Украине.

— Тем более что проблема о легитимности после мая 2024 года никуда не исчезает.

Правда, возникает вопрос о том,

— кто может прийти на смену нынешней власти и взять на себя ответственность за подписание подобного рода «мирных договоров»,

поскольку такие претенденты пока что не просматриваются, но в эти догадки вдаваться не будем.

В пользу подобной возможности хоть и косвенно, но говорит тот факт, что указанный «план Эрдогана», за которым могут прятаться американцы, является, по сути, планом по воссозданию системы международной безопасности.

Разрушение ранее существовавшей системы было начато разрывом во времена Трампа в 2019 году «горбачевского» договора по ракетам малой и средней дальности (РСМД), о чем говорилось в публикации «Мир ожидает «полный РСМД-ец»?.. На очереди ОСНВ?!».

Финалом развала системы международной безопасности, основы которой были заложены еще Брежневым-Никсоном-Картером в виде договоров 1972 и 1979 годов об ограничении стратегических вооружений (ОСВ), стала приостановка в феврале 2023 года третьего по счету договора между Москвой и Вашингтоном о сокращении и ограничении стратегических наступательных вооружений (ОСНВ-3), подписанного в 2010 году Обамой и Медведевым.

Если указанная версия является реальной, то

— «план Эрдогана» может оказаться предложением Москве глобальной сделки, в которой Украине отводится роль «разменной монеты».

Правда,

— в этой сделке не фигурирует Китай, но для Украины это уже второстепенные подробности.

Для нас важным является то, что этот «мирный план по Украине», как и все другие, является сценарием «планом» за счет Украины, ее территорий, жизней и здоровья ее граждан, перспектив существования страны в будущем вообще.

***

№ 2.600-2

ZN,UA

ГАРАНТИРОВАННЫЙ БЕЗОПАСНОСТНЫЙ САМООБМАН: ЧТО НА САМОМ ДЕЛЕ ОБЕЩАЮТ УКРАИНЕ КЛЮЧЕВЫЕ ПАРТНЕРЫ

2024-01-26

Алена Гетьманчук

Учредитель и директор Центра "Новая Европа"

Итак, президент Владимир ***Зеленский*** (не говоря уже о главе его офиса Андрее ***Ермаке***) и дальше публично настаивает на том, что Украина договаривается с рядом стран-партнеров именно о **гарантиях безопасности**. Что именно гарантии безопасности зафиксированы в соглашении с Британией и именно такой документ готовится к подписанию, очевидно, не менее пафосному, с Францией. И Польша, как мы услышали из уст президента (не премьера Туска, что показательно) присоединилась к Вильнюсской декларации именно о гарантиях безопасности.

Попробуем разобраться подробнее, откуда такая настойчивость в определении гарантиями безопасности того, что ими по сути не является, и почему она опасна. А также очертить, на что следует обратить особое внимание в этих документах.

1. Почему нельзя называть их «гарантиями безопасности»

Когда-то несколько украинских дипломатов и политиков убеждали меня, что они действительно долгое время считали, будто в Будапештском меморандуме Украине были предоставлены «гарантии безопасности». Но на самом деле не понимали разницы между гарантиями и уверениями (недаром же в украинской версии документа фигурировало именно слово «гарантии»), а партнеры якобы нам эти подробности на должном уровне не объясняли, опыта таких переговоров не было и т.п. Наиболее радикальные из моих собеседников вообще утверждали, что «американцы нас просто обманули». Действительно ли никто этих тонкостей не понимал или проблема на самом деле была в непрофессиональности либо банальном несовершенстве знания английского языка, история рассудит, но **американская сторона точно сделала выводы из этой истории**.

Теперь все очень честно и четко: именно американцы сразу расставили все точки над і:

1) — **ни одного употребления слова «гарантии» в теме безопасности быть не должно**.

Вместо этого

> 2) — предложили называть это **обязательствами в сфере безопасности**, понимая токсичность слова **«заверение»** в Украине. (Жаль только, что не объяснили это британским партнерам которые — и это не только Риши Сунак — до сих пор иногда употребляют именно этот термин.)

То есть

> 3) — **формулировка «обязательства в сфере безопасности» появилась как замена слова «заверение», а не «гарантии»,** что показательно и автоматически наталкивает на параллели с Будапештским меморандумом, который, нравится нам это или нет, служит и будет служить отправной точкой в вопросе международных гарантий безопасности.

Да, **законодательного определения «гарантий безопасности» как такового в США нет, но политическое толкование крайне четкое независимо от администрации: готовность пойти на войну, защищая ту или иную страну.**

Условно говоря, тем, кто запутался, где речь идет о гарантиях безопасности, а где нет, **стоит ответить на тестовый вопрос:**

> **— обязательства, которые берет на себя та или иная страна, обязывают ее защищать Украину или просто помогать ей защититься самой?**

И обязывают в **юридическом** смысле или просто **политически**? Очевидно, что соглашения предусматривают именно второе, причем по обоим вопросам.

Однако такое впечатление, что мы сами «обманываться рады» — называть «гарантиями безопасности» то, что в лучшем случае определили как **«обязательства в сфере безопасности»**.

В лучшем, потому что даже конкретные обязательства — скажем, долгосрочные финансовые — предоставить весьма сложно.

> — Соглашение с Британией это подтверждает — удалось зафиксировать помощь только на год из предусмотренных соглашением десяти, а не по аналогии с Меморандумом о взаимопонимании между США и Израилем, где суммы помощи определялись на 10 лет (в последнем из них от 2016 года речь шла о 38 млрд долл).

Здесь важно подчеркнуть: вопрос не в соглашениях, в них **«впихнули все, что можно было впихнуть на этом этапе и при нынешних условиях»**, и нужно отдать должное тем, кто с украинской стороны вел переговоры.

И вопрос не в том, что в тексте соглашений нет словосочетания «гарантии безопасности». Его нет и в соглашениях между США и Японией и Южной Кореей, которые как раз предусматривают эти гарантии безопасности.

Проблема в том, что президент (не говоря уже о главе его офиса) настойчиво утверждает, что эти гарантии безопасности есть.

Вместе с тем как к «образцовому» соглашению в сфере безопасности президент апеллирует не к соглашению США с Южной Кореей, а к договоренностям с Израилем.

То есть,

> — на высшем уровне и дальше происходит какое-то непонятное увлечение израильской моделью, которая, честно говоря, проявила себя не наилучшим образом, потому что помощь Израилю в критический момент застряла в Конгрессе одновременно с помощью Украине.

Не вижу вообще проблемы **обязательства в сфере безопасности честно называть именно обязательствами в сфере безопасности**, как об этом было договорено с американской стороной. В наше время любые зафиксированные на бумаге долгосрочные обязательства партнеров, особенно в сфере безопасности, звучат не менее мощно и обнадеживающе, чем то, что мы сами определили как гарантии безопасности, из-за законодательного пробела, который четко определял бы такие гарантии в тех же США.

Почему так происходит?

Возможно, потому, что украинское руководство, которое в последние годы неоднократно бросало вызов устойчивым дипломатическим форматам и формулировкам, решило покреативить и в определении того, что является гарантиями безопасности, а что нет, навязывая именно украинское видение.

Кое-кто спросит: а почему действительно именно американцы должны определять, что является гарантиями безопасности, а что нет? Дескать, первое же соглашение подписано не с ними, а с британцами. А в отдельных европейских столицах не особо возражают, чтобы в Киеве это называли именно гарантиями. Есть весомые основания считать, что хотя первое соглашение в сфере безопасности было подписано с Британией, однако страной, которая на самом деле определяет рамку в вопросе не только Вильнюсской декларации, но и наращивания ее конкретными документами, устанавливает потолок амбиций, если хотите, остаются Соединенные Штаты. **Британия, Франция и другие страны заходят настолько далеко, насколько им дают на это мандат США.** Именно американцы установили рамку не только в отношении терминологии («обязательства в сфере безопасности»), но и в отношении статуса документов — **политический, а не**

юридический. Да и все ныне эффективные модели в сфере безопасности в мире так или иначе завязаны на Соединенных Штатах. Возможно, со временем и европейские страны смогут брать на себя лидерство и самостоятельно предоставлять гарантии, решать, куда и как направлять войска без «зеленого света» США. Однако сейчас это не так —— **доминирует именно американское определение и понимание гарантий безопасности.**

Но,

> — наиболее вероятным объяснением жесткой привязки в дискурсе высшего руководства именно к гарантиям безопасности из тех, что мне приходилось слышать в разных властных кабинетах, выглядит то, что, по результатам специально проведенных фокус-групп, украинцы положительно воспринимают как что-то действительно серьезное лишь термин «гарантии безопасности».

Если это действительно так, тогда гарантии безопасности — это уже вообще **не о реальной безопасности, а о реальных голосах избирателей**.

Стратегия так себе,

> **— она может сработать лишь в случае, если за время пребывания Зеленского на должности не произойдет новая волна агрессии со стороны РФ, и украинцы не убедятся, что реальных гарантий безопасности у нас опять нет.**

Списать на «нас снова обманули» уже не получится, официальный Киев сам определил, что это гарантии безопасности.

Так, возможно,

> **— лучше уже сейчас начать говорить именно об обязательствах в сфере безопасности или, по крайней мере, о гарантии поддержки, если кому-то так хочется именно гарантировать что-то?**

2. А зачем тогда НАТО?

Настойчивость, с которой **обязательства партнеров о поддержке в сфере безопасности** президент Украины называет **«гарантиями безопасности»**, опасна не только потому, что

> 1) — вводит в заблуждение часть общества, будто у нас наконец-то появились настоящие гарантии безопасности.

Опасность этой истории также в том, что

> 2) — она **ставит под сомнение целесообразность нашего движения в НАТО**.

Ведь в момент подписания ряда таких соглашений может возникнуть вопрос: а зачем нам НАТО, если у нас есть уже целая куча гарантий безопасности от других стран?

То есть,

> 3) — **девальвируя и размывая понятие «гарантий безопасности», Киев тем самым ослабляет нашу позицию по движению в Альянс.**

Хотя **вполне может быть, что даже**

> 4) — **постепенное вхождение в НАТО (приглашение для всей Украины, статья 5 только для подконтрольной части) могло бы обеспечить больший уровень безопасности, чем соглашения «в сфере безопасности».**

Если кто-то и должен быть заинтересован в позиционировании соглашений как «гарантий безопасности», то это именно те, кто скептически настроен в отношении вхождения Украины в Альянс.

Дескать, **так гарантии у вас уже есть, зачем вам НАТО?**

Мне уже приходилось слышать такие упреки от некоторых собеседников, в частности и официальных, из стран — членов НАТО в ответ на вопросы, касающиеся повестки дня Вашингтонского саммита Альянса.

В ответ на упрек, что на самом деле соглашения это не совсем о гарантиях, они добавляют, что полноценными гарантиями безопасности их считает глава офиса президента Украины и сам президент, почему они должны им не верить?

> 1) — Так или иначе, позиционируя соглашения, которые готовятся как соглашения о гарантиях безопасности,
>
> 2) — Киев по сути подыгрывает странам, которые хотят продать документ как результат Вашингтонского саммита НАТО относительно Украины.

И даже планируют подписание ближе именно к этому событию, если не в дни саммита. Здесь нужно отдать должное странам, которые готовы были начать процесс подписания уже сейчас, за полгода до саммита, — в частности Британии и Франции, которая, по некоторой информации, даже хотела быть первой в подписании.

Вместе с тем

> 3) — **позиционировать соглашения, которые, кстати, западные партнеры и дальше между собой чаще называют меморандумами,**

как некий переходной этап к членству в НАТО, своеобразный мост, тоже не следует.

На самом деле Украина находится и, к сожалению, еще в течение длительного времени может находиться в такой ситуации, когда нужно говорить не о мостах, а о наличии нескольких параллельных автодорог. Вдобавок к основному пути, скоростному автобану, коим является путь к членству в НАТО, должна быть параллельная дорога, по которой можно продвинуться к цели, если вдруг на автобане ремонт или какое-то серьезное ДТП.

Двусторонние соглашения — особенно в случае их усиления — могут быть такой объездной дорогой и быть полезными даже после членства Украины в НАТО (то, что мы в Центре «Новая Европа» называем моделью «НАТО плюс»).

Тем более что с потенциальным приходом в Белый дом Дональда Трампа есть риск того, что каждое обязательство в сфере безопасности США будут переподтверждать отдельным соглашением, документом. Не исключено, что даже если соглашение в сфере безопасности подпишут в ближайшие полгода, до выборов в США, то в случае победы Трампа его придется переподписать.

3. Как можно усилить остальные соглашения уже сейчас?

В первую очередь нарастить элементы стратегической неопределенности вроде той, которая, скажем, есть в соглашении между США и Тайванем (Taiwan Relations Act). Отчасти это нашло место в нашем соглашении в сфере безопасности с Британией. А именно в пункте 4 части 8, где несколько завуалированно, но все же речь идет о **возможности изменить положения этого соглашения**. Также есть полезный опыт пересмотра соглашений в сфере безопасности Японии с США — первый документ был подписан в 1951 году с очень размытыми обязательствами в сфере безопасности, но в пересмотренном и подписанном в 1960 году соглашение уже есть очень четкие обязательства относительно защиты Токио в случае агрессии **с использованием американских войск**. Именно поэтому в соглашения, которые еще не финализированы, есть смысл **заложить более четкие элементы стратегической неопределенности и предусмотреть закрытые приложения.** Это нужно, чтобы Путин действительно не понимал, какой будет реакция той или иной страны на новый виток эскалации с российской стороны. Конечно, для усиления стратегической неопределенности нужны не только формулировки, но и соответствующая коммуникация западных лидеров без мантры о том, что американский (или немецкий) военный никогда не будет воевать в Украине или за Украину. Однако в любом случае это будет работать лучше, чем самовнушение о гарантиях безопасности.

***

Звернення Президента України до учасників саміту «Групи двадцяти»

Україна завжди була лідером миротворчих зусиль; якщо Росія хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями – виступ Президента України на саміті «Групи двадцяти»

15 листопада 2022 року - 07:31

Шановний пане Президенте Відодо!

Дорогі колеги! Світова більшість, яка з нами!

Я звертаюся до вас зараз українською мовою, але в кожного з вас на столі є наші пропозиції вашою мовою. Це прояв поваги до вас.

Щойно я повернувся до нашої столиці. Повернувся з міста Херсона.

Херсон – це одне з найважливіших міст півдня нашої країни і єдиний обласний центр, який Росії вдалося захопити після 24 лютого. І ось Херсон уже вільний.

Що це означає? Ця визвольна операція наших сил оборони є для України аналогією до багатьох битв минулого, які були переломними моментами у

війнах. Вони символізували такі зміни, після яких люди вже знали, чия буде перемога, хоча ще й доводилося воювати заради неї. Це як, наприклад, D-Day – висадка союзників у Нормандії. Вона ще не була крапкою в боротьбі проти зла, але вже визначала увесь подальший перебіг подій. Саме це ми відчуваємо зараз. Зараз, коли Херсон вільний.

Щоб звільнити всю нашу землю від рашистів, нам доведеться воювати ще деякий час... Воювати! Але якщо перемога все одно буде за нами, і ми в цьому впевнені, то хіба не варто спробувати реалізувати нашу формулу миру, щоб усе ж зберегти тисячі життів і вберегти світ від нових дестабілізацій?

Ось чому я хочу представити **наше бачення шляху до миру – як його реально досягти**. **І не тільки для нас, а й для всіх вас, ваших союзників і партнерів.**

У своєму виступі у вересні цього року на сесії Генеральної Асамблеї ООН я представив *українську формулу миру*. Формулу миру для світу.

Якраз тоді, коли світ сподівався на відновлення після ударів пандемії, російська війна спровокувала цілу серію нових глобальних ударів. Це треба зупиняти!

Є набір рішень, які потрібно реалізувати. І я хочу, щоб розмова про це була публічною, а не залаштунковою. Я хочу, щоб це обговорювалося конкретно, а не широкими мазками. Можливо, я заберу для цього трохи більше часу, ніж передбачено регламентом. Але питання миру цього варте.

Я хочу, щоб ця агресивна російська війна закінчилася справедливо й на основі Статуту ООН і міжнародного права, а не «абияк» – за влучним формулюванням пана Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерріша.

Не варто пропонувати Україні компроміси із совістю, суверенітетом, територією та незалежністю. Ми поважаємо правила, і ми – люди слова. Україна завжди була лідером миротворчих зусиль, і світ це бачив. І якщо Росія каже, що нібито хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями.

Очевидно, що словам Росії довіряти неможливо, і не буде жодних «Мінськів – 3», які Росія порушить одразу ж після укладення.

Якщо ж відповідних дій для відновлення миру не буде, то це означає, що Росія просто хоче вкотре обманути всіх вас, обманути світ і заморозити війну якраз тоді, коли її поразки стали особливо відчутними.

Ми не дамо Росії перечекати, наростити сили, а потім розпочати нову серію терору та глобальної дестабілізації. Впевнений, що саме зараз треба й можна зупинити руйнівну російську війну.

***

За словами Зеленського, єдиний шлях до справжнього миру — ***«повний демонтаж російської агресії»***, формулу якого з 10 пунктів він *представив на саміті G20*.

Ця формула виглядає наступним чином:

1. Радіаційна та ядерна безпека;
2. Продовольча безпека;
3. Енергетична безпека;
4. Звільнення всіх полонених і депортованих;
5. Виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку;
6. Виведення російських військ і припинення бойових дій;
7. Повернення справедливості, тобто трибунал для винних в агресії та компенсація збитків;
8. Протидія екоциду;
9. Гарантії безпеки для України, щоб не допустити ескалації;
10. Фіксація закінчення війни.

***

Отже, пропозиції України

1) Перше – радіаційна та ядерна безпека

Ніхто не має права шантажувати світ радіаційною катастрофою. Це аксіома.

Але на очах у всього світу Росія перетворила нашу Запорізьку атомну станцію на радіаційну бомбу, яка може вибухнути будь-якої миті. Куди ж піде радіаційна хмара? Можливо, на територію ЄС. Можливо, в Туреччину. Можливо, на Близький Схід. Я вважаю злочинною навіть гіпотетичну можливість такого сценарію!

Радіаційна безпека має бути відновлена. МАГАТЕ вже надала відповідні рекомендації, підтверджуючи всі ті ризики, про які ми неодноразово говорили. Тож Росія повинна негайно вивести з території Запорізької АЕС усіх своїх бойовиків. Станція має бути негайно передана під контроль МАГАТЕ та українського персоналу. Має бути негайно відновлене нормальне підключення станції до енергомережі, щоб ніщо не загрожувало стабільності реакторів.

Ми запропонували направити місії МАГАТЕ на всі українські атомні станції – їх чотири, загалом 15 атомних блоків. Плюс Чорнобильська станція, яка зупинена й законсервована. Такі місії можуть верифікувати, що справді припинена будь-яка ворожа активність проти українських атомних об’єктів.

Чи довго реалізовувати це? Росія може вже завтра розпочати демілітаризацію Запорізької АЕС, якщо справді готова відновити порушену нею радіаційну безпеку.

Те саме стосується божевільних погроз ядерною зброєю, до яких вдаються російські посадовці. Немає й не може бути жодних виправдань ядерному шантажу. І я дякую вам, шановні G19, за те, що ви це чітко підтверджуєте. Але, будь ласка, застосуйте всю вашу міць, щоб змусити Росію відмовитися від будь-яких погроз ядерною зброєю. Підставою для таких зусиль може бути Будапештський меморандум і відповідні можливості держав-підписантів.

2) Другий виклик – продовольча безпека

Завдяки потужній участі ООН, Туреччини та інших партнерів ми показали, як співпраця кількох може повернути продовольчу безпеку багатьом. Я вважаю, що наша експортна зернова ініціатива заслуговує на безстрокове подовження, незалежно від того, коли закінчиться війна. Право на їжу – це фундаментальне право кожної людини у світі.

Україна з липня експортувала понад 10 мільйонів тонн продовольства морським шляхом. Можемо наростити експорт ще на мільйони тонн щомісячно. Для цього я пропоную розширити експортну зернову ініціативу на інші наші порти, зокрема на порти Миколаєва та Ольвія у Миколаївській області.

Також закликаю всі країни, зокрема ваші країни, шановні лідери G19, приєднатися до нашої ініціативи з допомоги продовольством найбіднішим. Ця ініціатива – Grain From Ukraine – уже нами започаткована. І перше судно Nord Vind виходить у Ефіопію. На борту 27 тисяч тонн пшениці. Це обсяг продовольства для майже 100 тисяч людей на рік. Може бути багато таких суден з України, а отже, багато людей у бідних країнах, які врятовані від голоду.

Україна може експортувати цьогоріч 45 мільйонів тонн продовольства. І хай суттєва частина буде спрямована тим, хто страждає найбільше.

Що конкретно ми пропонуємо? Кожна країна може долучитися з конкретним внеском і стати співтворцем перемоги над голодом і продовольчою кризою.

3) Третє – енергетична безпека

Усі ви бачите, на що спрямований зараз російський терор. Це намагання перетворити холод на зброю. На зброю проти мільйонів людей.

Ударами російських ракет та іранських дронів, які використовують окупанти, зруйновано близько 40% нашої енергоінфраструктури. Щотижнево Росія підриває наші електростанції, трансформатори, лінії постачання електрики. Супутня мета цього терору – не дати експортувати нашу електрику сусіднім

країнам, що могло б значно допомогти їм стабілізувати енергетичну ситуацію та зменшити ціни для споживачів.

Росія зацікавлена в енергокризі. А ми ж усі маємо бути зацікавлені в припиненні терору.

Я дякую всім нашим партнерам, які вже допомогли Україні з постачанням систем ППО і ПРО. Це дає нам змогу збивати частину російських ракет та іранських дронів. Але маємо повністю захистити наше небо. Я прошу вас нарощувати відповідну допомогу!

Ми вже запропонували направити місію експертів ООН на об'єкти критичної енергетичної інфраструктури України для оцінки руйнувань і потреб у відновленні, а також з метою запобігання їх подальшому знищенню. Треба прискорити відправку цієї місії! Це буде конкретний внесок міжнародної спільноти у стабілізацію енергоситуації в Україні та Європі, а отже, і на глобальному енергоринку.

Втім, незалежно від рішень світу, Росія може в будь-який день відмовитися від ударів по українській енергогенерації та по об'єктах, що задіяні в постачанні води й тепла людям. Хай Росія доведе такою своєю відмовою від терору, що справді зацікавлена в поверненні миру.

Маємо зробити й фундаментальний крок для того, щоб енергоресурси більше не використовувалися як зброя. Треба запровадити обмеження ціни на російські енергоресурси.

Якщо Росія намагається позбавити Україну, Європу та всіх споживачів енергії у світі передбачуваності й стабільності цін, відповіддю на це має бути примусове обмеження експортних цін для Росії. Щоб експорт був не вищий собівартості. Це чесно. Якщо забираєш ти, світ має право забрати в тебе.

тебе.

4) Четвертий виклик – звільнення всіх полонених і депортованих

Тисячі наших людей – військових і цивільних – у російському полоні. Їх піддають жорстоким тортурам – це масове знущання!

Крім того, ми поіменно знаємо майже 11 тисяч дітей, які були силою депортовані в Росію. Їх розлучають із батьками, знаючи, що в них є родини. А крім цих дітей, є десятки тисяч тих, хто був примусово вивезений і про яких ми знаємо лише опосередковано. Серед них є й діти, чиї батьки були вбиті російськими ударами, а тепер їх утримують у державі-вбивці.

Додайте до цього ще сотні тисяч депортованих дорослих, і ви побачите, яку гуманітарну катастрофу спричинила російська війна.

Додайте ще політв'язнів – українських громадян, яких утримують у Росії та на тимчасово окупованій території, зокрема в Криму.

Маємо звільнити всіх цих людей!

Я хочу зазначити, що ми не знайшли підтримки в Міжнародному комітеті Червоного Хреста. Ми не бачимо, що вони повною мірою борються за доступ до таборів, де утримують українських полонених і політв'язнів, або що вони допомагають шукати депортованих українців. І таке самоусунення – це самознищення Червоного Хреста як організації, яку колись поважали.

Ми не можемо чекати. Тож, маємо об'єднатися заради єдиної реалістичної моделі звільнення полонених – «всіх на всіх». А також заради звільнення всіх дітей і дорослих, які були депортовані в Росію.

Я дякую партнерам за їхні зусилля, які дали змогу звільнити багатьох українців та іноземних громадян, які були захоплені в російський полон. І хай це ваше лідерство та щире серце інших лідерів, які присутні зараз, допоможуть звільнити й інших українців.

5) П'яте – виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку

Друга стаття Статуту ООН дуже чітко все визначає. Все, що порушила Росія цією війною. Тож маємо відновити силу міжнародного права. І без будь-яких компромісів з агресором. Бо Статут ООН не може діяти якось частково, вибірково чи «за бажанням».

Росія повинна підтвердити територіальну цілісність України в межах відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН і відповідного масиву договірно-правових документів. Це абсолютно конкретно.

6) Шостий виклик – виведення російських військ і припинення бойових дій

Є чітке розуміння, як це забезпечити. Росія має вивести всі свої війська та збройні формування з території України. Має бути відновлений контроль України над усіма ділянками нашого державного кордону з Росією. Саме це матиме наслідком реальне й повне припинення бойових дій.

Кожен день зволікання з цим означає нові смерті українців, нові загрози для світу й шалене зростання збитків через продовження російської агресії – збитків для всіх у світі.

7) Сьоме – справедливість

Це те, що провокує чи не найбільші емоції. Коли ми звільняємо нашу землю, всюди бачимо одне: Росія залишає по собі катівні та масові поховання вбитих людей.

Так було в Бучі та інших містах півночі країни після окупації. Так було у Харківській області. Те саме ми бачимо зараз і на Херсонщині.

Станом на сьогодні ми маємо повну інформацію щодо 430 дітей, убитих російськими ударами. Тільки дітей! І тільки тих, про кого ми точно все знаємо. А скільки масових поховань на тій території, яка ще досі залишається під контролем Росії? Що ми побачимо в Маріуполі?

Ось чому світ має визнати спеціальний трибунал щодо злочину агресії Росії проти України та створення міжнародного механізму для відшкодування всіх збитків, завданих цією війною. Відшкодування за рахунок російських активів, бо саме агресор повинен зробити все, щоб відновити порушену ним справедливість.

Уже є запропонована нами резолюція Генасамблеї ООН щодо міжнародного механізму компенсації за збитки, спричинені російською війною. Вона проголосована. Ми просимо її застосовувати.

Готуємо й другу резолюцію – щодо спецтрибуналу. Прошу вас приєднуватись і підтримати її. Бо немає такого народу на землі, який не цінув справедливість.

8) Восьмий виклик – це екоцид, потреба негайного захисту природи

Мільйони гектарів лісу спалені обстрілами. Майже 200 тисяч гектарів нашої землі забруднені мінами й снарядами, які не розірвалися. Десятки вугільних шахт затоплені, зокрема й шахта, у якій у 1979 році був здійснений підземний ядерний вибух… Це шахта «Юнком» у Донецькій області. Вона на окупованій Росією території. Затоплена вже кілька років саме через окупантів. Хоча всім у Москві відомо, яка це загроза не тільки для річок на Донеччині, а й для Азовського моря, а отже, для Чорноморського басейну. Лише деокупація нашої території може створити умови, щоб зняти цю загрозу.

Неможливо точно порахувати обсяг забруднення атмосфери від спалених нафтобаз та інших пожеж... А ще – підірвані споруди, спалені хімічні підприємства, безліч поховань убитих тварин.

Просто уявіть це: унаслідок російської агресії загинули 6 мільйонів свійських тварин. 6 мільйонів! Це офіційні дані. Знищено щонайменше 50 тисяч дельфінів у Чорному морі. Тисячі гектарів ґрунту забруднено шкідливими речовинами. Більшість із них – це родючі ґрунти. Були родючі ґрунти.

Минулого тижня на кліматичному саміті у Єгипті я запропонував створити платформу для оцінки збитків довкіллю від війни. Маємо це реалізувати.

Маємо знайти й спільні відповіді на всі екологічні загрози, створені війною. Без цього не буде повернення до нормального, стабільного життя, і відлуння війни ще довго зберігатиметься – у вибухах мін, які забиратимуть життя дітей і дорослих, у забрудненні води, ґрунтів та атмосфери.

Я дякую всім країнам, які вже допомагають нам із розмінуванням. Потрібне термінове нарощування кількості такої техніки та фахівців для цього.

Потрібні також кошти й технології для відновлення очисних споруд.

Це все не просто українська проблема. Це виклик для усього світу.

9) Наступне, дев'яте, – недопущення ескалації

Ризик, який є й буде постійно, поки наша безпека не буде гарантована належним чином.

Україна не є членом будь-якого з альянсів. І ця російська війна змогла розпочатися якраз тому, що Україна залишалась у «сірій зоні» – між євроатлантичним світом і російським імперіалізмом. Зараз у нас теж поки немає жодних гарантій безпеки. Тож як не допустити повторення такої агресії Росії проти нас?

Ми потребуємо дієвих гарантій безпеки. Тому підготували проект договору Kyiv Security Compact і вже запропонували його партнерам. Тож маємо провести міжнародну конференцію для фіксації ключових елементів повоєнної безпекової архітектури в євроатлантичному просторі, включно з гарантіями для України.

Головним результатом конференції має стати підписання Kyiv Security Compact.

Ми можемо зробити це в будь-який час – уже навіть цього року. І ми повинні це зробити.

10) І десятий пункт – фіксація закінчення війни

Коли всі антивоєнні кроки будуть реалізовані, коли безпека й справедливість почнуть відновлюватися, сторони мають підписати документ про фіксацію закінчення війни.

Я підкреслюю:

> — кожен із цих викликів на шляху до миру не може забрати багато часу. Максимум місяць на один пункт. Для деяких достатньо днів.

Ми вже маємо позитивний досвід експортної зернової ініціативи. Як вона працює?

Є ООН і дві сторони домовленостей: з одного боку – Україна, Туреччина та ООН, а з іншого боку – Росія, Туреччина та ООН.

Подібно до цього може спрацювати виконання кожного з озвучених мною зараз пунктів, де сторонами можуть бути різні держави, які готові взяти на себе лідерство в тому чи іншому рішенні.

Іще раз

1) радіаційна і ядерна безпека,
2) продовольча безпека,
3) енергетична безпека,
4) звільнення всіх полонених і депортованих,
5) виконання Статуту ООН і 6) відновлення територіальної цілісності України та
7) світового порядку,
8) виведення російських військ і
9) припинення бойових дій,
10) повернення справедливості,
11) протидія екоциду,
12) недопущення ескалації та останнє –
13) фіксація закінчення війни.

Шановні лідери!

Я окреслив напрями, за якими кожен із вас може обрати для себе, як стати співтворцем миру.

Будь ласка, **оберіть свій напрям для лідерства**, і разом ми точно реалізуємо формулу миру.

Що це дасть? Це порятунок тисяч життів. Це відновлення сили міжнародного права. Це оновлення архітектури безпеки. **Це повернення глобальної стабільності, без якої страждають усі у світі.** І це сенс – сенс того, для чого співпрацюють сумлінні країни світу.

Мир – це глобальна цінність. Те, що важливо для кожної людини на землі.

Впевнений, і для кожного з вас, лідерів G19. **Я окреслив конкретні чіткі рішення. Їх можна реалізувати. Швидко. Вони дієві.**

І якщо Росія буде пручатися нашій формулі миру, ви побачите, що вона хоче лише війни.

Україна вдячна всім у світі, хто допомагає нам захищати свободу й повертати мир!

Хай наші спільні зусилля увінчаються успіхом якнайшвидше і будуть відображені в тому, які висновки зробить цей саміт.

Дякую вам за запрошення!

Слава Україні!

***